This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

NYPL RESEARCH LIBRARIES
3 3433 07024481 3



James Lenox.

NOVUM LEXICON

GRAECO-LATINUM

IN

NOVUM TESTAMENTUM.

NOVUM LEXICON

GRAECO-LATINUM

IN

NOVUM TESTAMENTUM.

CONGESSIT

ET

VARIIS OBSERVATIONIBUS PHILOLOGICIS

ILLUSTRAVIT

JOH. FRIEDER. SCHLEUSNER,

PHILOSOPHIAE ET THEOLOGIAE DOCTOR HUJUSQUE PROF. P. O. VITEB. CONSIST. ECCLES.
REGII ASSESSOR, AEDI ARCIS ET ACAD. PRAEPOSITUS.

RECENSUERUNT

JACOBUS SMITH, S. T. P.
JOANNES STRAUCHON, ET ADAMUS DICKINSON.

TOMUS PRIMUS.

EDITIO QUARTA ALIIS EMENDATIOR.

EDINBURGI:
TYPIS ACADEMICIS.
VENEUNT IBIDEM APUD DAV. BROWN, ET DICKINSON CUM SOCIIS;
LONDINI APUD GUL. H. LUNN; LONGMAN ET SOC.
DUBLINI APUD J. CUMMING.

MDCCCXIV.

LENOX LIBRARY
NEW YORK

VIRIS

MAGNIFICIS, ILLUSTRIBUS,

CONSULTISSIMIS, EXCELLENTISSIMIS,

AMPLISSIMIS, PRUDENTISSIMIS,

CIVITATIS LIPSIENSIS

CONSULIBUS,

PROCONSULIBUS,

AEDILIBUS,

PRAETORIBUS,

CAETERISQUE,

SENATORIBUS GRAVISSIMIS,

PATRONIS,

OBSERVANTISSIME COLENDIS,

DEVOTISSIMI ANIMI

SIGNIFICANDI CAUSA,

HUNC LIBRUM

D. D. D.

AUCTOR.

PRAEFATIO

EDITIONIS PRIMAE.

LECTORI BENEVOLO

SALUTEM ET OFFICIA.

Quanquam is ego non sum, cui aut voluptatem, aut utilitatem aliquam afferre possit, de aliorum laudibus et fama detrahere, et quae sint in scriptis aliorum aut imperfectionis humanae, aut incuriae ac festinationis, aut inscitiae adeo vestigia haud obscura lynceis oculis indagare et molesta pravaque cum sedulitate magis conspicua reddere, bona autem eorundem et virtutes plane silentio praetermittere; (sensu enim tenuitatis ac imbecillitatis ingenii mei omniumque animi ac corporis virium ac facultatum praesentissimo commotus ac ductus aliorum judicio, eruditioni et conatibus magis quam mihi et a me profectis tribuere soleo, et non solum modestia ac humanitate alios vincere, sed etiam summa diligentia et indefesso litterarum ac bene de aliis merendi studio ad certam famam contendere, aut certe veram laudem parare mihi didici:) tamen quod quilibet, cui de hoc litterarum genere recte judicare facultas est et potestas, nullo modo diffiteri potest ac inficias ire, et multi adeo ac doctissimi viri contendere nulli dubitarunt, meque, praefandi provincia im-

A 4

DEVOTISSIMI ANIMI

SIGNIFICANDI CAUSA,

HUNC LIBRUM

D. D. D.

AUCTOR.

PRAEFATIO

EDITIONIS PRIMAE.

LECTORI BENEVOLO

SALUTEM ET OFFICIA.

Quanquam is ego non sum, cui aut voluptatem, aut utilitatem aliquam afferre possit, de aliorum laudibus et fama detrahere, et quae sint in scriptis aliorum aut imperfectionis humanae, aut incuriae ac festinationis, aut inscitiae adeo vestigia haud obscura lynceis oculis indagare et molesta pravaque cum sedulitate magis conspicua reddere, bona autem eorundem et virtutes plane silentio praetermittere; (sensu enim tenuitatis ac imbecillitatis ingenii mei omniumque animi ac corporis virium ac facultatum praesentissimo commotus ac ductus aliorum judicio, eruditioni et conatibus magis quam mihi et a me profectis tribuere soleo, et non solum modestia ac humanitate alios vincere, sed etiam summa diligentia et indefesso litterarum ac bene de aliis merendi studio ad certam famam contendere, aut certe veram laudem parare mihi didici :) tamen quod quilibet, cui de hoc litterarum genere recte judicare facultas est et potestas, nullo modo diffiteri potest ac inficias ire, et multi adeo ac doctissimi viri contendere nulli dubitarunt, meque, praefandi provincia im-

posita, dicere quasi cogit, non video, cur ego palam pronunciare ac repetere non debeam, nemini nempe eorum, qui hucusque Lexica N. T. condiderunt, contigisse, ut, non dicam, omne punctum ferret et opus proferret, ab omni parte perfectum, (quod in tanta hujus negotii gravitate et molestia, in tanta humana imbecillitate ac imperfectione, in tanta denique ingeniorum varietate ac sententiarum diversitate ne cogitari quidem et postulari potest) sed, ut Lexicon conderet, a praecipuis ac gravissimis vitiis ac erroribus maxima ex parte liberum, iisque ornamentis instructum, quae a diligentia et eruditione editorum, rectoque praesidiorum praesentium usu jure meritoque sperari poterant. Habere virtutes suas insignes N. T. thesauros, quos *Dieterici*, *Minterti*, *Leighii*, *Stockii*, *Schwarzii*, *Schoettgenii*, *Krebsii*, et alii in lucem publicam ediderunt, extra omnem dubitationis aleam est positum, et ego, qui permulta ipsorum lectioni debeo, et ex ipsis in usus meos transtuli, lubens et gratus agnosco, sed nullus tamen eorum ita comparatus est ac instructus, ut vere dici possit thesaurus praecipuarum observationum philologicarum, a quibus grammatica interpretatio N. T. pendet; nullus, qui vere usibus multorum inserviat, qui, justa librorum copia destituti, tamen ad subtiliorem N. T. cognitionem adspirant; nullus denique, qui non incuriae ac festinationis innumera impressa habeat vestigia. Itaque cum rogatus essem ante hos novem annos a b. *Reichio*, mercatore librario quondam honestissimo ac litterarum omnis generis promovendarum studiosissimo, ut Lexici N. T. praecipuis saltem virtutibus ac dotibus, quae in reliquis desiderantur, eminentis ac praestantis, et in primis integritate, diligentia, justo ambitu ac multorum illorum praesidiorum, quae nostra aetate interpretatio N. T. grammatica habet, commodo usu insignis, condendi in me curam susciperem, quanquam multa erant, quae me ab hoc consilio avocare potuissent, tamen laborem illum, admodum molestum taediique plenum, defugiendum non putavi, immo eo lubentius in me recepi, quo

magis id non solum muneris, quo fungor, rationes suadere videbantur, sed etiam Viri, philologiae sacrae peritissimi et gravissimi, auctores mihi existebant, ut mihi, non insueto plane ejusmodi laborum, hoc negotium, durum quidem, sed admodum honestum ac verae multorum utilitati inserviens, demandari sinerem; quorum tanta apud me fuit auctoritas, ut, cum me jam plane imparem huic labori judicassem, tamen ipsorum judicio de me honorificentissimo non parere nefas arbitrarer. In qua re quid praestiterim, aut certe praestare studuerim, ut Lectores statim in ipso limine intelligant, cum jam in tantam liber excreverit magnitudinem, paucis dicendum videtur et indicandum. Prima mea cura fuit, ut observationes philologicas in N. T. quas per sedecim fere annos, diligenter legendis et relegendis libris divinis, iisdemque singulis fere diebus per annos decem auditoribus meis subtiliter explicandis, collegeram, non solum digererem et disponerem, sed etiam accuratius examinarem et certa a dubiis, quantum fieri poterat, separarem. Nunquam enim potui satis mirari eorum incuriam et negligentiam, quos, ad componenda Lexica N. T. praesidiis lectionis studiosae ac repetitae et accuratae enarrationis librorum divinorum plane destitutos, accessisse, ipsa librorum, quos ediderunt, indoles, quemque docere potest. Si vero nullis aliis praesidiis instructus, quam iis, quae meo ingenio et qualicunque eruditioni ac in interpretando sagacitati debebam, talem librum, summis difficultatibus plenum, conscribere conatus essem, summae tamen audaciae jure accusari possem; in cujus crimen ne incurrerem, diligenter non solum consulti sunt a me et inspecti omnes fere, quos nacti sunt hucusque libri divini N. T. magnos et inprimis doctos ac sagaces interpretes, quorum alios perpetuis commentariis, alios vero singulis observationibus locos N. T. difficiliores doctrinae suae luce haud infelici successu illustrasse constat, sed etiam, quidquid ad subsidia linguae graecae interioris cognitionis comparandae pertinere videbatur, diligenter a me adhibendum esse, usu nempe meo de

summa illius utilitate et praestantia edoctus, existimavi. His subsidiis instructus, perlectis adeo, ne quid praetermisisse viderer, non sine omni tamen taedio, omnibus, quae exstant, Lexicis N. T. ad ipsum novum thesaurum linguae graecae N. T. adornandum et parandum accessi, in quem, instituti mei ac consilii bene memor, servatis adeo interdum aliorum verbis, omnes transtuli copias, quibus interpretationem N. T. grammaticam adjuvari posse putabam, ut adeo nihil fere in omni hoc libro reperiatur, quod jure meum et novum appellare possim, undeque, si colligendi curam, digerendi diligentiam et delectus cautionem excipias, ad me ulla aliqua laus vera redundare possit. Inprimis autem ea, qua potui diligentia, non solum vidi, ut nulla vox, nulla particula et loquendi formula N. T. genuina et vera omitteretur et intacta relinqueretur, sed etiam notatis omnibus, si operae pretium erat, omnium vocum formularumque locis et sedibus, indicibus N. T. quos concordantias vulgo vocant, ut supersederi possit, efficere allaboravi. In singulis vero verbis, vocabulis et loquendi formulis explicandis earumque notionibus constituendis operam dedi, ut primum nulla ullius vocis significatio et vis, idoneis argumentis comprobata, a me omitteretur; deinde, ut, quantum unius hominis diligentia efficere valet, ab allatis significationibus et singulorum locorum interpretationibus omnis abesset obscuritas et ambiguitas, quae impedire possit, quo minus in mentibus lectorum N. T. existant imagines earum rerum, quas scriptorum divinorum mentibus obversatas fuisse probabile est. Sollicitus etiam haud parum fui de diligentius digerendis et ordinandis significationibus, partim memoriae adjuvandae, partim accuratae linguae graecae N. T. cognitionis promovendae causa; quo ipso ordine certe in plerisque vocibus efficere conatus sum, ut, quomodo ex prima et propria cujusque vocis notione caeterae deductae fuerint, aut certe commode deduci possint, quilibet, etiam minus exercitatus, videre possit. In quaerendis vero causis et inveniendo nexu significationum ejus-

dem vocis hac ratione usus sum, ut pro rei diversitate modo ipsius vocis origines indagarem, modo ad analogiam linguarum confugerem, modo denique viam observarem, quam natura humana in inveniendis et nectendis rerum ideis persequi vulgo creditur, interdum adeo, his subsidiis destitutus, meram conjecturam sequerer. Praeterea etiam imposui mihi officium, de nominibus personarum, locorum, numorum, mensurarum, lapidum, etc. uberius, quam hucusque a plerisque Lexicorum N. T. conditoribus factum erat, exponendi et, quavis opportunitate oblata, idoneis exemplis demonstrandi, quid ad recte interpretandos N. T. Scriptores valeat perfecta geographiae historiaeque veteris et antiquitatis universae, inprimisque morum, institutorum et opinionum Judaeorum, Romanorum et Graecorum adeo perfectior cognitio. Ut denique omnibus officiis boni et idonei interpretis librorum divinorum N. T. satisfacerem atque non solum latius hujus Thesauri usus pateret, sed etiam tutius a quolibet usurpari posset, nec per me saltem in hoc litterarum genere propagaretur perversa haud paucorum levitas, qui, in verba magistri jurantes et ab aliis decantata unice repetentes, a vera, certa et idonea cognitione alieni manent et nullas sententiarum ac opinionum, quas habent et fovent, idoneas caussas afferre valent, rationibus quoque et causis afferendis idoneis, quibus significationes singulorum verborum minus usitatae et novae et interpretationes formularum locorumque N. T. difficiliorum confirmarentur, efficere conatus sum, ut etiam hoc respectu hic Thesaurus meus linguae graecae N. T. copiosissimum promptuarium jure haberi posset et reliqui libri omnes, qui observationes philologicas in N. T. continent, minus necessarii reperirentur. Quia autem Scriptores N. T. ut jam constat inter omnes rei peritos, in conscribendis libris suis usi sunt non lingua graeca, pura illa atque attica, sed dialecto, Christi et apostolorum aetate vulgari ac recepta, Macedonica et Alexandrina, totusque orationis evangelistarum et apostolorum character linguam redolet hebraicam, et

multa etiam in eorum libros e V. T. translata reperiuntur, cum proposuissem mihi, quavis oblata occasione, docere, quibus interpretatio formulae loquendi et vocis cujusque confirmetur et stabiliatur rationibus, diligenter orationem N. T. cum linguae hebraicae monumentis antiquissimis et versionibus graecis V. T. omnibus ita contuli, ut ubique fere voces hebraicas notarem, quibus graecae in N. T. et interpretum graecorum V. T. libris respondent, et loca textus hebraici et graeci afferrem idonea, ut statim intelligerent Lectores, cur voces et formulae loquendi haud paucae in N. T. vim habeant novam et Graecis inauditam. Eandem ob causam, maxime autem, ut appareret omnibus, quantum orationis graecae N. T. natura et indoles discrepet ab ingenio linguae atticae, laudavi passim Grammaticorum veterum, *Thomae Magistri*, *Phrynichi*, *Moeridis* aliorumque de linguae graecae et singularum ejus vocum puritate libros, hac tamen cautione adhibita, ut eorundem quoque errores, a viris doctissimis nostra in primis aetate detectos, libere notarem. Quanquam vero eorum opinio, qui orationem graecam N. T. esse castigatissimam ac purissimam olim contenderunt, dudum explosa est, tamen et ii mihi in errore gravissimo versari semper visi sunt, qui, nullo plane discrimine agentes, omnem N. T. orationem esse mere hebraicam et linguae graecae scientiam nullum esse interpretationis N. T. adjumentum necessarium clamant aliisque persuadere conantur. Igitur, ut partim appareret, quam vanae sint hae voces, quae etiamnum multorum ore jactantur, partim vero nullum ornamentorum genus in Lexico meo desideraretur, etiam hoc egi, ut, vestigia exquisitae et purae orationis graecae in N. T. haud raro reperiri, idoneis exemplis, ex Scriptoribus graecis omnium aetatum adductis, ubique fere demonstrarem. Praeterea quoque, ut, nullam a me notionem temere fictam esse, alii quoque cognoscerent, compilavi perlecta a me omnia, quae exstant, *Glossaria graeca*, maxime ab *Hesychio*, *Suida*, *Phavorino*, *Auctore Etymologici Magni* aliisque collecta, cum in locis iis, quae

glossas sacras, ut vocant, continerent, tum etiam in illis, quae ad Scriptores graecos universe pertinerent; eorumque causa, qui libris doctorum veteris ecclesiae christianae magnum pretium statuere consueverunt, ex horum quoque libris rationes interpretationum singularum, a me propositarum, passim protuli, quas in aliis locis e sylva variarum lectionum, N. T. et locis parallelis petere et desumere, usu meo de summa eorum utilitate et praestantia edoctus, haud dubitavi. Sed operam perderem et nimis spatiosus mihi aperiretur disserendi campus, si omnia ac singula, quae a me in hoc Novo Lexico condendo praestita sint, uberius enarrare et exemplis illustrare vellem, cum facile quivis intelligere ac animadvertere possit, qui meum librum cum aliis ejusdem generis comparare velit. Ut omnes ac singulos Viros doctos, e quorum scriptis multa in usum meum converti, semper nominarem, instituti brevitas quidem non permittebat, sed praeter varios interpretes librorum N. T. antiquiores, in ipso libro passim laudatos, libros et observationes recentiorum Scriptorum, nominatim FISCHERI, TITTMANNI, MORI, DOEDERLEINII, TELLERI, STORRII, KOPPII, THALEMANNI, aliorumque doctissimorum hominum haud parum mihi profuisse, lubens et gratus profiteor. Emendationem schedarum typographicarum suscipere ob loci distantiam ipse non potui, nec sunt oculi mei tam perspicaces, ut omnia peccata typographica notare facile possint. Eo magis igitur est a me laudanda et suspicienda et jam palam praedicanda summa diligentia Viri Celeberrimi, Doctissimi et Linguarum, Orientalium maxime, peritissimi, MEISNERI, *Philosophiae Professoris Lipsiensis*, qui non solum errores typographorum tam diligenter notavit, ut eum nihil facile, quantum equidem vidi, effugerit, sed etiam, si in ipsis plagulis, a me scriptis, errores detexit, imbecillitati facile condonandos, aut in litteris, accentibus et ordine ipso verborum quaedam turbata essent, a me quam humanissime rogatus, feliciter correxit et emendavit et ita omnes meas partes egit. Huic itaque doctissimo et mihi carissimo viro,

quod admodum correctus prodit hic liber meus, certe erroribus typographicis caret, qui lectores exercitatos remorari possent, gratiae habendae sunt a Lectoribus, non mihi. Caeterum ex animo opto, ut hic liber meus, in quo adornando sola mihi proposita fuit aliorum utilitas, non vana doctrinae et multae lectionis ostentatio, sacrarum literarum studiosis viam vere muniat ad N. T. libros non solum recte intelligendos, sed etiam aliis explicandos, nec plane displiceat intelligentibus et aequis harum litterarum judicibus, quos, si interdum me lapsum esse animadvertant, aut in singulis locis explicandis mecum dissentiant, ut, respectu habito imbecillitatis humanae et summae laboris mei molestiae et gravitatis, non solum me humaniter admoneant et edoceant, sed etiam erratis, cum meis, tum operarum, benevole ignoscant, modeste ac humaniter rogo. Dabam Goettingae d. XXVIII. Maii MDCCXCI.

PRAEFATIO
EDITIONIS SECUNDAE.

Octo circiter anni elapsi sunt, ex quo libellus hic meus lucem primum adspexit. Quanquam autem in eo elaborando omnem impenderam operam ac diligentiam, ut paucas tantum correctiones ac emendationes admittere videretur, tamen non ita multo post, inprimis autem cum novae editionis parandae officium mihi librarii haeredum nomine injungeretur, non deesse mihi, eum multis in locis partim castigandi, partim etiam augendi, occasionem, ipse non solum observavi, sed etiam Virorum doctorum, qui sua de hoc labore meo judicia interposuerunt, monitis edoctus cognovi. Ex quo igitur primum in lucem emissus erat publicam hic liber, exemplo meo, chartis vacuis distincto, diligenter adscripsi observationes, quas mihi et quotidianae fere in N. T. praelectiones academicae, et usus multorum librorum, ad interpretationem librorum sacrorum N. T. pertinentium, suppeditabat, et quarum delectum exhibet haec nova editio. Sunt autem in ea acta fere haec. Quae nempe olim erant non satis plane, accurate et circumscripte expressa, planiora primum effeci et pleniora, conservata tamen brevitate, quae tali libro, ut sumtibus parcatur adeoque plurium usibus inserviat, propria esse debet. Ut deinde nonnullorum desideriis satisfacerem, quantum descriptio omnis operis pateretur, non solum vocibus nonnullis novis (v. c. Ἀήδια, Ἄμωμον, Δὰν, Διαφέρει, Διαχλευάζω, Κέδρος, Ὁμίχλη, Πονέω, Συναυλίζομαι) e collectionibus variarum lectionum N. T. delectis, explicatis, et

suis locis insertis, novam hanc editionem Lexici N. T. locupletavi, sed etiam multis in locis interpretationes aliorum novas ac probabiles notavi. Quae porro jam in priori editione a me notata ac observata erant, novis, ubi opus erat, auctoritatibus et argumentis firmavi, et notitiam librorum, in quibus de singulis vocibus ac formulis loquendi, interpretationibus etiam singulorum N. T. locorum inprimis diligenter expositum est, pleniorem suppeditavi. Denique vero etiam in id sedulo incubui, ut, qui in priorem editionem irrepserant operarum errores, tollerentur. Cujus negotii molestiam mecum in se iterum suscepit Vir Celeberrimus ac Doctissimus MEISNERUS, Philosophiae Professor Lipsiensis bene meritus, qui ita operose ac diligenter singula inspexit ac constituit, ut neminem fore arbitrer, qui, et per eum huic novae editioni multum boni accessisse, minus cognoscat et fateatur. Caeterum, uti priorem editionem hujus thesauri graecae linguae N. T. viris, qui de legitima interpretatione judicare sustinent, non omnino displicuisse, immo fere omnium aliquem plausum tulisse, impense laetor, et gratus agnosco, ita, si haec opera mea porro pluribus, ad comparandam recte interpretandi N. T. scientiam facultatemque, profuerit, vehementer gaudebo. Scripsi Vitebergae d. IV. Dec. a. p. C. n. MDCCC.

JOH. FRIED. SCHLEUSNER.

PRAEFATIO

EDITIONIS TERTIAE.

In adornanda hac nova editione operis, quod benignis fere omnium judiciis exceptum esse, impense laetamur, nobis propositum fuit unice hoc, ut, quantum et vires nostrae, et belli funestissimi, quod nunc geritur, strepitus, permitterent, ad majorem perduceretur perfectionem. Quare nobis in eo maxime elaborandum esse duximus, ut partim textus ipse omnibus scripturae mendis, quoad fieri posset, purgaretur, partim novis quanquam non adeo multis (ne moles ac pretium libri nimis augeretur) observationibus philologicis instrueretur hic thesaurus linguae graecae N. T. Quod autem admodum correctus prodit hic liber, effecit maxime summa diligentia Viri doctissimi, ac de graecis latinisque literis per plures annos optime meriti, *G. H. Schaeferi*, cui optima quaevis ex animo apprecamur. Caeterum, uti speramus doctos aequosque lectores de opera nostra omni liberaliter esse benigneque judicaturos, ita ut ea magna adjumenta attulerimus et magistris et tironibus ad intelligendos enarrandosque libros N. T. vehementer optamus. Dabam Vitebergae Calend. Octobr. MDCCCVII.

JOH. FRIED. SCHLEUSNER.

NOTITIA LITERARIA

LEXICORUM N. T. GRAECI *.

Joh. Lithocomi Lexicon Novi Testamenti et ex parte Veteris. Colon. 1552. 8.

Eliae Hutteri Dictionarium biblicum graecum. Norib. 1598. 4.

Eilhardi Lubini Clavis N. T. seu breve omnium dictionum, quibus conscriptum est, Lexicon. Rostoch. 1614. 4.

Matth. Martini Epitome Lexici et Etymologici Graeci. Brem. 1616. 8.

Ejusdem Cadmus Graeco-Phoenix, i. e. Etymologicum vocum graecarum V. et N. T. ibid. 1631. 8.

Ludov. Lucii Dictionarium N. T. graeco-latinum. Basil. 1640. 8.

Mart. Petr. Cheitomaei graeco-barbara N. T. quae orienti originem debent. Amst. 1649. 12.

Critica Sacra—or Philologicall and Theologicall Observations upon all the Greek Words of the New Testament, in Order Alphabeticall. By Edward Leigh. The third Edition corrected. Lond. 1650. Fol. Eadem s. tit. Ed. Leigh Critica Sacra, i. e. Observationes philologico-theologicae in omnes voces graecas N. T. juxta ordinem alphabeticum. Ed. quinta. Gothae 1706. 4.

Onomasticum N. T. mnemoniacum. Giess. 1653. 8.

Jerem. Felbingeri Lexicon graeco-germanicum super N. T. 1657. 12.

Gerh. Maieri dispositio methodica graecorum N. T. vocabulorum. Francof. 1663. 12.

Georg. Crauseri Phosphorus graecarum vocum et phrasium N. T. theoretico-practicus; i. e. Observationes philologico-theologiae theoriae et praxi sacrae inservientes, ex praecipuis Philologis et Theologis, nec non variis Lexicis, Commentariis, Annotationibus, Scholiastis, Hypomnematibus praecipue collatae. Rudolphstad. 1664. 8. Francof. et Lips. 1676. 4.

Joh. Conr. Dieterici Antiquitates N. T. seu Lexicon philolog. theol. graeco-latinum. Francof. 1671. fol. Idem sub. h. tit. Novi Testamenti illustramentum, sive Lexicon philol. theol. graeco-latinum. P. 1. et 2. Francof. ad Moen. 1680. Fol.

Andr. Reyeri Vocabularium, s. Lexicon graeco-latinum et latino-graecum, in quo omnia N. T. graeca vocabula recensentur. Goth. 1672. 8.

Joh. Leusdenii N. T. clavis graeca cum Annotationibus philologicis. Ultraj. 1672. 4.

Adr. Cocquii Observationes Critico-Sacrae in sacrum N. T. codicem, qui agit de philosophia et doctrina morum, ubi praeter etyma et significationes verborum graecorum, hominis beatitudo, affectus, virtutes et vitia ex Sacris literis eruta philologice et practice eruuntur. Lugd. Bat. 1678. 4.

Eberh. van der Hooght Lexicon N. T. graeco-latino-belgicum. Amst. 1690. 8.

Corn. Schrevelii Lexicon manuale N. T. graeco-latinum et latino-graecum. Amst. 1700. 8.

Nicol. de Mortier Etymologiae Sacrae graeco-latinae. Rom. 1703. Fol.

Petri Sigism. Papenii Lexicon onomato-phraseologicum in Codicem Sacrum N. T. Lips. 1718. 4.

Petri Mintert Lexicon graeco-latinum in N. T. c. I. Georgii Pritii. Francof. ad M. 1728. 4. 2 Voll.

Petri Brinchii Philologia Sacra V. et N. T. c. praef. Joh. Petri Ancherseн. Havn. 1734. 8.

* De quorum vitiis *Prolusiones J. F. Fischeri separatim antea nunc conjunctim editae, multis partibus auctae, multisque in locis emendatae* prodierunt Lips. 1791. 8.

Joh. Conr. Schwarzii Commentarii Critici et Philologici linguae graecae N. T. Lips. 1736. 4.

Mart. Casp. Wolfburgii Observationes sacrae in N. T. s. Annotationes theologico-criticae in voces plerasque N. T. ordine alphabetico et dicta praecipua tam V. quam N. T. Hafn. 1738. 4.

N. T. Glossarium graeco-latinum. Sive Sylloges vocum N. T. olim editae a Joh. Casp. Scicero nova recensio, cura Joh. Casp. Hagenbuchii. Tigur. 1744. 8.

Chr. Schoettgenii Novum Lexicon graeco-latinum in N. T. Lips. 1746. 8. — Idem accensuit, quam plurimis locorum interpretationibus auxit, et variis observationibus philologicis locupletavit Joh. Tob. Krebsius. ibid. 1765. 8. — Idem post J. T. Krebsium recensuit et variis Observationibus Philologicis et Criticis locupletavit Gottl. Lebr. Spohn. Lips. 1790. 8.

(C. J. G. Haymann Lanx satura Observationum in N. T. e Graecis V. T. interpretationibus ad Lexicon Schoettgenio-Krebsianum accommodatarum. Dresd. 1780. 4. — J. C. Gottlebberi Animadversiones ad Schoettgenii Lexicon N. T. Spec. 1. et 2. Annab. 1771. 4. Ejusdem Scholia ad idem Lexicon. Misen. 1775. 4.)

Christ. Stockii Clavis linguae sanctae N. T. Quintum edita cura J. F. Fischeri. Lips. 1752. 8. Editio prima Jenae 1726.

Proeve van een Oordeelkundig Woordenboek over de Heilige Boeken des Nieuwen Verbonds. Door Elias Palairet. Te Leiden 1754. 8.

Joh. Simonis Lexicon manuale graecum N. T. Hal. 1766. 8.

Georgii Pasoris Lexicon manuale N. T. c. anim. Joh. Fried. Fischeri. Lips. 1774. 8. — (Emendationes quaedam Lexici graeco-latini, quod primum G. Pasor in N. T. conscripsit, ediditque, et dein post anonymum aliquem Schoettgenius e V. T. graecis interpretibus et libris apocryphis auxit, adornatae a Brandano Andrea Hugone. Brunsv. 1737. 8.)

Frid. Benj. Gautzschii Specimen Exercitationum Grammaticarum ad illustrandum N. T. e versione LXX. Interpp. Brem. 1778. 8. Ejusd. Spec. II. Francof. et Lips. 1786. 8.

Joh. Gustav. Herrmann griechisch-teutsches Wörterbuch des N. T. Frankf. an d. Oder 1781. 8.

Carl Friedr. Bahrdt griechisch-teutsches Lexicon über das N. T. Berlin 1786. 8.

G. Hesselink Uitlegkundig Woordenboek ter opheldering van de Schriften des N. V. Amsteld. 1790. Tweede druk. 1803. 8.

Ischar. Oertel griechisch-teutsches Wörterbuch des N. T. Götting. 1799. 8.

LECTORI BENEVOLO

S. D.

EDITORES.

Effluxit jam prope biennium, ex quo Schleusn
Lexicon publici juris facere decrevimus, quippe qu
eruditorum omnium, eorumque praecipue qui Sacris l
teris sese dedant, studio dignum esse videretur. Exe
plaria vero hujus operis utilissimi vix aut ne vix quidem
usquam inveniri poterant, neque omnibus temporibus, qua
vis Lipsiae iterum atque iterum prodierat, satis tuto, bello s
viente, asportari sinebantur; et quae identidem ad littora n
tra quasi furtim perveniebant, ea majore sumptu quam
aspectu eorum et cura operae adhibita emenda erant.
stant in primis hae causae, quare hujus quartae editionis p
ferendae consilium agitavimus: de qua, lector studiose,
monitum paucis velimus.

Nos operam dedimus, ut maculis, quae tertiae editioni
haereant, sublatis, specimina typographica quam accurat
sime exhiberemus. Forma quidem nitida, et utili, ut s

ramus, chartaque pulchra conficere visum. Ab initio fere lineae incipit vocum vis et explicatio: nomina quoque propria characteribus majusculis insigniuntur. Quin et voces formulasque Germanicas Anglice vertendas curavimus: et priorum editionum locos, minus accurate laudatos, millies supra, recte constituimus.

Gratias agendi viris ingenuis et doctissimis, quorum ductu et auspiciis multum sumus adjuti, occasionem libenter arripimus, et praesertim Georgio Mason, viro perquam amico, et litterarum Orientalium peritissimo, qui in corrigendis plurimis erroribus editionis exterae, non solum in verbis Orientalibus, verum etiam in locis ad Vetus ac Novum Testamenta citatis, opem nobis benigne tulit.

Quod ad ipsum librum attinet, pro certo habemus fore neminem, cui haec et similia cordi sunt studia, qui eum in usum suum magno sine fructu, cum quadam conjuncto admiratione, conferre potest. Porro, autem, hoc confirmare audemus, virum venerandum, conditorem hujus libri celeberrimi, propter ingenium plane subactum, et cognitionem variam ac reconditam, de omnibus eruditis, sed praesertim Theologiae studiosis, bene semper esse meriturum. Valeas, igitur, humanissime lector: ne offendaris, si quid a nobis peccatum sit, et humillimo labori faveas, precamur. Scr. Edinburgi, Idibus Januariis, A. C. CIↃ IↃCCCXIV.

11. interdum etiam cum מָוֶת et קֶבֶר conjungitur. Cf. *Schoettgen. Hor. Hebr. et Talmud.* T. I. p. 1115. qui Hebraeos *conclavium inferni infimum* *Abaddon* vocare observavit. Sed Apoc. IX, 11. ita vocatur ὁ ἄγγελος τῆς ἀβύσσου *rex tartari*, ut adeo ibi, abstracto posito pro concreto, *angelus, per quem Deus judicia sua in impios exsequebatur* ex opinione Judaeorum, *daemon mortis minister*, der Todes-Engel, *the Angel of Death*, (qui a Judaeis מַלְאַךְ הַחַבָּלָה etiam מַלְאַךְ הַמָּוֶת vocatur) necessario intelligendus sit; quod idem verba explicationis causa ibi subjecta postulant: ὄνομα αὐτῷ ἑβραϊστὶ ᾿Αβαδδὼν, καὶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει ᾿Απολλύων. Vulgatus, addens de suo: *Latine nomen habet exterminans*, sine dubio vocem ᾿Ασμοδαῖος, Tob. III, 8. respexit, quam *Bielius* in Thesauro suo plane neglexit. Aliis in locis ὁ ὀλοθρεύων, Sapient. XVIII, 25. ὀλοθρευτὴς, 1 Cor. X, 10. hebraice מַשְׁחִית Exod. XII, 23. appellatur.

᾿ΑΒΑΡΗ͂Σ, έος, οῦς, ὁ, ἡ, proprie dicitur, *qui non gravis est, non onerosus* (ex α priv. et βάρος *onus*). *Plutarch. de Stoic. repugn.* T. X. Opp. p. 353 ed. *Reiske* πῦρ ἀβαρές. Cum autem βάρος Graecis *molestia omnis, qua quis afficitur*, dicatur, ut vel ex formula sat obvia βαρέως φέρειν constat, factum est, ut ἀβαρὴς translate etiam de eo usurparetur, *qui alteri non molestus est et importunus, qui alios injuria afficit nulla:* uti e contrario ὁ βαρὺς et φορτικὸς, *qui alteri molestiam quocunque modo creat*, v. c. *Josepho* A. I. VI, 13. 10. dicitur. Nuspiam hac voce graeci V. T. interpretes usi sunt, et semel tantum in N. T. reperitur, 2 Cor. XI, 9. καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῆ ὑμῖν ἐμαυτὸν ἐτήρησα nullo unquam tempore causam vobis praebui sumtuum et impensarum faciendarum. *Theophyl.* ad h. l. δείκνυσιν, ὅτι καὶ βάρος ἡγοῦντο τὰς τροφὰς αὐτῷ χορηγεῖν. Vide, quae post *Wesselingium* de *Judaeorum Archontibus* p. 15. *Krebsius* collegit in *Observatt. Flav.* p. 313. et quae infra sub βάρος et ἐπιβαρέω a me dicentur.

᾿ΑΒΒΑ͂ *pater*. Nomen indeclinabile originis quidem hebraicae (אָב), sed formae chaldaicae (אַבָּא) et syriacae (ܐܒܐ), addita littera א, quam quidam pro suffixo primae personae haud incommode habuerunt, quod minus usitate cesserit in locum י, ut idem sit ac *mi pater:* deductum haud dubie a radice אָבָה, *velle, bene velle, delectari aliquo*, ut adeo pater apud Hebraeos a voluntate propensa in liberos sit denominatus. Temere *Augustinus* Ep. 178. vocem ᾿Αββᾶ pro graeco vocabulo habuit. Ter tantum reperitur in N. T. libris: Marc. XIV, 36. Rom. VIII, 15. Gal. IV, 6. additis semper explicationis causa verbis ὁ πατὴρ, omissa tamen formula ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, quae alias additur, ut Joh. I, 42. Caeterum ea bene conferri posse *Alberti* videtur cum graeco Ἄππας et Ἄππα, quod habet *Callim.* Hymn. in Dian. v. 6. ubi vide *Spanhemium*. Multa enim vocabula e LL. OO. successu temporis in linguam graecam translata esse, satis constat. *Phavor.* ᾿Αββᾶ· ὁ πατὴρ παρ' ῾Εβραίοις.

ἌΒΕΛ *Abel*. Nomen proprium indeclinabile, filii Adami, natu secundi, origine hebraeum, הֶבֶל, Genes. IV, 2. 4. quod alii idem cum subst. הֶבֶל *vanitas, res nullius pretii*, esse voluerunt; alii vero rectius, ut equidem opinor, ab אָבַל *luxit, doluit, lamentatus est*, cum *Josepho*, A. I. I, 2. 1. (Ἄβελος — σημαίνει δὲ πένθος τοῦτο.) *Eusebio, Praep. Evang.* XI, 6. et *Philone* deduxerunt, ut adeo eum demum post mortem cruentam nomen illud accepisse statuendum sit. *Hesychius* et ex eo *Phavorinus:* Ἄβελ· πένθος. Matth. XXIII, 35. ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ τοῦ δικαίου inde ab injusta Abelis caede. Hebr. XI, 4. XII, 24.

ubi

ubi tamen loco impressi παρὰ τὸν Ἄβιλ, legendum erit παρὰ τὸ Ἄβιλ, subintellecto αἷμα.

ἈΒΙΆ, ὁ, *Abia.* Nomen viri indeclinabile אֲבִיָּה, ex אָבִי *pater meus*, et יָהּ *Deus ;* unde in *Alberti* Gloss. N. T. p. 33. explicatur verbis πατήρ μοῦ κύριος. Duo hujus nominis viri in N. T. memorantur. Alter, cujus nomen in genealogia apud Matth. I, 7. recensetur, fuit rex Judae, filius Rehabeami, Salomonis nepos, 1 Regg. XIV, 30. qui interdum etiam אֲבִיָּם vocatur. Alter vero, qui Luc. I, 5. commemoratur, sacerdos fuit ex Aaronis posteris primarius sacerdotalis familiae, a quo denominata est *classis Abia*, sacerdotibus in 24 classes a Davide distributis, octavum locum sortita, (1 Chron. XXIV, 10.) ex qua fuit Zacharias, Johannis Baptistae pater.

ἈΒΙΆΘΑΡ, ὁ, *Abiathar.* Nomen viri indeclinabile origine hebraicum, אֶבְיָתָר, quod alii *patrem excellentem*, alii *patrem residui*, (h. e. cujus pater superstes manserit, matre nempe in partu exstincta,) interpretantur. Cf. *Simonis Onom. V. T.* p. 452. Fuit summus sacerdos haud ignobilis Judaeorum, memoratus 1 Sam. XXII, 21. qui Saulo occiso, et Davide ad regnum evecto, successit parenti Achimelecho, cum omnibus in oppido Nobe sacerdotibus deleto, pontificatumque quadraginta fere annos tenuit; fidus praeterea Davidis socius et exilii et omnium calamitatum. Semel commemoratur in N. T. Marc. II, 26. ἐπὶ Ἀβιάθαρ τοῦ ἀρχιερέως tempore Abiathar summi sacerdotis. Vulgo quidem male redditur, *sub pontificatu Abiathari :* sed tunc scribendum fuisset Marco: ἐπ' ἀρχιερέως Ἀβιάθαρ, ut jam bene *Wetstenius* ad h. l. observavit. Vide etiam *Maknighti Comment. Harmon. in IV Evangelia* T. II. p. 392. ed. *Ruckersfelder.*

ἈΒΙΛΗΝΉ, ῆς, ἡ, subintelligitur χώρα, *Abilene.* Nomen regionis Decapolitanae in Syria, inter Libanum et Hermonem versus Phoeniciam sitae, cui praeerat *Lysanias* a Romanis constitutus; unde urbs *Abela* ad Libanum sita (plures enim hujus nominis urbes fuisse constat), quae regioni nomen dedisse videtur, a *Ptolemaeo* Ἄβιλα Λυσανίου appellatur. Luc. III, 1. Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆς τετραρχοῦντος eo tempore, quo Lysanias tetrarcha Abilenae erat. Cf. praeter *Relandi Palaestinam* p. 528. *Cellarii Notit. Orb. Antiq.* T. II. p. 441.

ἈΒΙΟΎΔ, ὁ, *Abiud.* Nomen viri ἄκλιτον, hebr. אֲבִיהוּד, h. e. *patris decus* s. *gloria.* Fuit filius Sorobabelis, teste Matth. I, 13. omissus sine dubio in historia genealogica 1 Chron. III, 19. quia in privata et humili conditione vixit.

ἈΒΡΑΆΜ, ὁ, *Abraham.* Nomen proprium saepius in N. T. obvium patriarchae, filii Tharachi, hebraice אַבְרָהָם quod ex etymologia *patrem numerosae sobolis* significat, ut etiam explicatur Genes. XVII, 5. et quod nactus est ille post foedus cum Deo initum, ante quod vocabatur Ἀβράμ אַבְרָם h. e. *pater excelsus.* Cf. *Ikenii Diss. philol. theol.* T. I. p. 15. seq. *Phavor.* Ἀβραάμ· ὄνομα κύριον, ὁ πρῶτος ἐν Πατριάρχαις· — καὶ Ἀβραάμ· πατὴρ πολλῶν ἐθνῶν. Ἄβραμ· περάτης ἢ πατὴρ μετέωρος. Quanta ejus fuerit apud Judaeos auctoritas, et quantopere Judaei de genere, quod ab eo ducebant, gloriati fuerint, partim e N. T. libris, partim e locis, a *Wetstenio* (N. T. T. I. p. 264.) laudatis, luculenter apparet. Ἀβραάμ pro *Jacobo*, nepote ipsius, positum Act. VII, 16. coll. Genes. XXXIII, 19. de quo loquendi usu cf. *Fesselii Advers. Sacra* T. II. p. 374. Vide etiam infra sub κόλπος.

ἌΒΥΣΣΟΣ, ου, ὁ, ἡ, Adjectivum, ejusdem cum ἄβυθος significationis, *fundo carens, qui est sine fundo*, ex α priv. et βυσσὸς, Ionice pro βυθὸς, fundus.

dus. *Lucian.* Ver. Hist. II. p. 688. τὸ δ᾽ ἦν πέλαγος ἄβυσσον. Deut. XXXIII, 13. ἄβυσσοι πηγαὶ κάτωθεν. In N. T. libris semper ἡ ἄβυσσος occurrit, omisso substantivo χώρα, in universum *immensae profunditatis voraginem* (nam in vers. Alex. Genes. I, 2. τῷ תְּהוֹם respondet,) denotans; ita tamen, ut partim de *inferno, loco subterraneo, qui mortuorum sedes habebatur,* usurpetur, v. c. Rom. X, 7. τίς καταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον; quis ad inferos descendet? (ubi Syrus bene sensum expressit verbis: ܠܫܝܘܠ ܕܡܝ̈ܬܐ, coll. Deut. XXX, 12. et *Lowth.* de Poesi sacra Hebr. p. 200. ed. *Michaelis.*) partim dicatur de *tartaris, carcere et loco sceleratorum, in quo daemones mali aeque ac homines impii variis cruciatibus affici credebantur,* quem et *Euripides* in Phoenissis v. 1632. ταρτάρου ἄβυσσα χάσματα vocat. Luc. VIII, 31. εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν ne in tartara abire cogerentur. Apoc. IX, 1. 2. φρέαρ τῆς ἀβύσσου profundissima tartara: ibid. v. 11. ὁ ἄγγελος τῆς ἀβύσσου rex tartari; ibid. XI, 7. XVII, 8. XX, 1 et 3. Cf. *Suiceri* Thes. Eccles. sub h. v. *Hesych.* ἄβυσσος· πέρας οὐκ ἔχον, ὕδατα ἄπειρα. *Suidas:* ἄβυσσος· ὑδάτων πλῆθος πολύ.

ἌΓΑΒΟΣ, ου, ὁ, *Agabus.* Propheta fuit temporibus Apostolorum, qui praedixit famem per totam Judaeam sub Claudio Caesare futuram, Act. XI, 28. et Paulum Hierosolymis in vincula conjectum iri, Act. XXI, 10. De ipsius nominis notione conf. *Drusium* in Obss. ad priorem locum, T. IV. *Critt. Anglic.* p. 2266. qui ab hebraeo חגב *locusta* derivandum esse arbitratur. Alii contra cum *Grotio, Witsio* et *Wolfio* ex verbo עָגַב *amavit* hoc nomen proprium formatum esse opinantur, ita, ut *dilectum* proprie significet.

ἈΓΑΘΟΕΡΓΈΩ, *beneficum me erga alios exhibeo, benefacio:* 1 Tim. VI, 18. ἀγαθοεργεῖν ut benefici sint erga pauperes. Eodem sensu ἀγαθουργία in Scriptt. Eccles. usurpatur, teste *Suicero* Thes. Eccles. T. I. p. 15. Omissa est haec vox in *Stephani* Thesauro L. Gr. *Phavor.* ἀγαθουργῶ· τὸ εὐεργετῶ, καὶ ἐργάζομαι ἀγαθόν. *Etym. M.* ἀγαθοεργία, ἡ ἀγαθοῦ ἔργου προθυμία.

ἈΓΑΘΟΠΟΙΈΩ, 1. *honeste et recte ago, virtutis christianae sum studiosus:* 1 Petr. II, 15. ἀγαθοποιοῦντας φιμοῦν τὴν — — — ἀγνωσίαν ut recte agendo omnem vos calumniandi paganis adimatis occasionem; ib. v. 20. τῷ ἁμαρτάνειν opponitur: III, 6. ἀγαθοποιοῦσαι, decori studiosae; ibid. v. 17. opponitur τῷ κακοποιεῖν. Adde 3 Joh. v. 11.

2. *bene mereor de aliquo, beneficia in aliquem confero:* Marci III, 4. ubi ἀγαθοποιῆσαι cum ψυχὴν σῶσαι permutatur. Luc. VI, 9. 33. 35. Act. XIV, 17. In vers. Alex. respondet hebr. הֵיטִיב Judd. XVII, 13. Soph. I, 13. 1 Macc. XI, 33. 2 Macc. I, 2. *Phavor.* Ἀγαθοποιέω τὸν δεῖνα, τουτέστιν εὐεργετῶ. καὶ ἀγαθοποιέω, τουτέστι ποιῶ τὸ ἀγαθόν.

ἈΓΑΘΟΠΟΙΐΑ, ίας, ἡ. Ἅπαξ λεγόμενον, quod male in Lexx. vulgaribus redditur *beneficentia, beneficiorum collatio.* Significat potius *honestatis et recte factorum studium,* τὴν ἀγαθοῦ ἔργου προθυμίαν, in loco 1 Petr. IV, 19. ἐν ἀγαθοποιΐᾳ nec in recte agendo defatigentur.

ἈΓΑΘΟΠΟΙΌΣ, οῦ, ὁ, ἡ, apud GG. *beneficus (Plutarch.* de *Isid. et Osirid.* Vol. VII Opp. p. 451 ed. *Reiske.)* in N. T. *recte agens, honestatis et decori studiosus:* 1 Petr. II, 14. ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν ut recte agentes praemiis afficiant.

ἈΓΑΘΌΣ, ὴ, όν. De hujus vocis etymo sic *Etym. M.* exponit: Ἀγαθὸς παρὰ τὸ ἄγαν θέειν ἡμᾶς ἐπ᾽ αὐτὸν ἢ ἐκ τοῦ ἀγάζω τὸ θαυμάζω. Idem fere tradit *Phavorinus* et *Eustathius* ad Iliad. A. p. 68. Dicitur autem

1. universe ἀγαθὸς, *perfectus, omnibus numeris absolutus, qui habet in se ac facit omnia, quae habere et facere debet pro ratione nominis, officio ac*

lege

lege, ut bene exposuit *Irmisch* ad Herodian. I. c. 4. p. 134. et ἀγαθὸν *quidquid in suo genere præstans est et perfectum:* unde in SS. GG. anima libus (*Aeschin. Socr.* Dial. I, 10. 12. ἵπποι καὶ κύνες ἀγαθοί) aeque ac in N. T. Deo et hominibus, inanimatis adeo rebus, (Vide *Perizonium* ad *Aelian.* V. H. III, 17.) tribuitur, ad imitationem, opinor, hebr. טוֹב Genes. I, 31. Matth. XIX, 16. διδάσκαλε ἀγαθὲ magister *praestantissime;* ib. v. 17. οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ ὁ Θεὸς Deus unice praestantissimus s. perfectissimus dici potest. Joh. I, 47. ἐκ Ναζαρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι; qui potest e Nazaretha insignis doctor existere? 2 Thess. II, 16. ἐλπίδα ἀγαθὴν summam felicitatem. Tit. II, 10. Jacob. I. 17. πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον quidquid ubique boni muneris et perfecti doni est: ad quem locum vide *Heisenii Novas Hypotheses ad Ep. Jacobi* p. 567. *Homer.* Il. I. v. 271. *Diog. Laërt.* II, 56. IX, 28. *Aelian.* V. H. VII, 14. VIII, 18. *Antonin. Lib. Metam.* c. 14. Cf. *Foësii* Oeconom. Hippocrat. s. h. v. Speciatim vero

2. dicitur *res, quae est bonae indolis,* et de *innata rerum praestantia* dicitur. Matth. VII, 17. δένδρον ἀγαθὸν arbor bonae indolis, Luc. VIII, 8. ἡ γῆ ἡ ἀγαθὴ ager fertilis et foecundus.

3. *aptus, idoneus, accommodatus ad eam rem, de qua agitur.* Ephes. IV, 29. λόγος ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν oratio apta ad promovendam aliorum felicitatem. Luc. VIII, 15. καρδία ἀγαθὴ animus discendi cupidus et obsequiosus. *Arrianus* de Venat. c. 24. §. 2. ἀγαθοὶ διώκειν. Genes. I, 4.

4. *utilis, salutaris.* Matth. VII, 11. δόματα ἀγαθὰ munera utilia. Rom. VII, 12. ἐντολὴ ἀγαθὴ interdictum, quod spectat felicitatem humanam, v. 13. τὸ ἀγαθὸν dicitur et opp. τῷ θανάτῳ, causae miseriae humanae. Rom. XIII, 4. σοὶ εἰς τὸ ἀγαθὸν in tuum commodum. Hinc τὰ ἀγαθὰ *commoda, quae sequuntur actionem aliquam.* Rom. III, 8. et *ipsa felicitas.* Rom. X, 15. ubi cum εἰρήνη permutatur. XII, 9. κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ aliorum utilitati inservite. Hebr. IX, 11. X, 1. Nehem. IX, 13. מִצְוֹת טוֹבִים. *Aelian.* V. H. III, 17.

5. *felix, qui prospero rerum statu fruitur.* 1 Petr. III, 10. ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς ad vitam commodam adspirare: ita טוֹב Ies. III, 10. Sirac. XLI, 16. Hinc τὰ ἀγαθὰ sunt *commoda hujus vitae, laeta tempora, prosper rerum status* Luc. XVI, 25. Prov. XI, 10. *Eurip. Phoeniss.* 906. *Joseph.* A. I. II, 3. 2. et, ut lat. *bona, omnes facultates, opes, quae sunt ad vitam, victum cultumque necessaria.* Luc. I, 53. πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν pauperes ditat: (*Herodot.* III, 135. IX, 81.) κατ' ἐξοχὴν vero *proventus agrorum, fruges* dicuntur Luc. XII, 18. 19. τὰ γεννήματα καὶ τὰ ἀγαθά μου. Eodem sensu טוֹב Genes. XLV, 20. *Suid.* ἀγαθὰ ἐπὶ τῶν πρὸς ἀπόλαυσιν καὶ εὐωχίαν σιτίων καὶ ποτῶν ἐχρήσατο Ξενοφῶν τῇ λέξει.

6. *qui officio et muneri sibi demandato omni ex parte satisfacit,* i. q. πιστός. Luc. XIX, 17. ἀγαθὲ δοῦλε. Matth. XXV, 21. 23. δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ.

7. ut lat. *bonus* (apud *Tibull.* II. Eleg. 4. *Cic. Philipp.* III, 6.) *beneficus, benevolus, benignus, liberalis. Xenoph. Cyr.* III, 3. 4. V. *D'Orville ad Charit.* p. 722. Matth. XX, 15. εἰ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρός ἐστιν, ὅτι ἐγὼ ἀγαθός εἰμι; num mea erga alios liberalitas te ad invidiam provocat? 1. Thess. III, 6. καὶ ὅτι ἔχετε μνείαν ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε et vos mei semper cum benevolentia memores sitis: ad imitat. hebr. טוֹב Jer. XXXIII, 11. *Phavor.* ὁ χωρὶς αἰτήσεως τὰ καλὰ χαριζόμενος ἀφθόνως. Hinc τὸ ἀγαθὸν notat partim *ipsam benevolentiam:* 1 Thess. V, 15. τὸ ἀγαθὸν διώκετε benevolentiae studiosi sitis — partim *ipsum beneficium, benevolentiae documentum:* Rom.

XII,

XII, 21. νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακὸν vincas injuriosos beneficiis. Gal. VI, 10. Phil. I, 6. Philem. v. 14. Sic τὰ ἀγαθὰ apud Siracid. XII, 1. XVIII, 15. XX, 17. Et quia religio christiana jure meritoque summum Dei beneficium habetur, τὸ ἀγαθὸν Paulus in Ep. ad Rom. XIV, 16. de *ipsa religione christiana* usurpavit: μὴ βλασφημείσθω οὖν ὑμῶν τὸ ἀγαθὸν ne calumniatoribus occasionem praebete religionem christianam cavillandi. *Chrysost.* et *Theodor.* per τὴν πίστιν, et in sequenti commate ipse Paulus per τὴν βασιλείαν Θεοῦ explicat.

8. *lenis, aequus, humanus.* 1 Petr. II, 18. τοῖς δεσπόταις, οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς dominis, nec mansuetis modo, et lenibus, verum etiam morosis. Tit. II, 5. ἀγαθὰς faciles erga ancillas: cf. *Casaub.* Epp. p. 79. et *Xenoph. Oecon.* 11, 6.

9. *insons, innocens, culpa vacans,* i. q. δίκαιος. Rom. V, 7. ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν pro insonte fortasse quis mortem sustineat. Conf. infra sub δίκαιος.

10. *pius, integer, qui, quae sunt virtuti, decoro, honesto et vero, inprimis autem religioni christianae consentanea, sentit et agit,* qui etiam a Latinis vir bonus appellatur, v. c. *Cic. Lael.* 5. Matth. V, 45. ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθούς. XII, 35. Luc. XXIII, 50. ἀνὴρ ἀγαθὸς vir probus. Act. XI, 24. *Aristot. de republ.* III, 4. *Xenoph. Cyrop.* III, 6, 1. Hinc τὸ ἀγαθὸν *virtutis studium* et *quod postulat religio christiana:* Rom. VII, 18. XII, 2. XV, 2. XVI, 19. Sirac. LI, 24.

11. *homo illustris,* quem *Cicero* pro Muren. c. 7. *bono genere natum* vocat. Matth. XXII, 10. πονηρούς τε καὶ ἀγαθοὺς homines omnis generis et conditionis. Interdum etiam pro comparativo κρείττων ponitur. Luc. X, 42. τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο praestantiora et meliora curat.

'ΑΓΑΘΩΣΎΝΗ, ης, ἡ, proprie *benignitatem, animum erga alios benevolum, studium aliis benefaciendi* notat. Rom. XV, 14. μεστοί ἐστε ἀγαθωσύνης vos jam satis bene cupere aliis (comperi). *Vulg.* dilectio. *Theophyl.* per τὴν ἀγαθὴν γνώμην καὶ τὸ φιλάδελφον explicat. Gal. V, 22. coll. v. 20. Ephes. V, 9. ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ. *Theophyl.* ad h. l. πᾶσαν ἀγαθωσύνην λέγει τὴν πρὸς πάντας, οὐ μόνον φίλους ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς τοὺς ἐχθρούς. *Gloss. Vet.* 'Αγαθωσύνη bonitas, benignitas. Deinde etiam

2. *probitatem, integritatem, virtutem universam* significat. 2 Thess. I, 11. πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης pro ἀγαθωσύνην ἥ ἐστιν αὐτοῦ εὐδοκία quicquid recte factorum ipsi placet. *Phavor.* ἀγαθωσύνη· ἡ ἀπηρτισμένη ἀρετή, ὡς ὁ 'Απόστολος· ex Oecumenio ad Rom. XV, 14. Eccl. IX, 17. Cf. *Wetstenium* in Notis ad N. T. T. II. p. 93.

'ΑΓΑΛΛΊΑΣΙΣ, εως, ἡ, *exultatio prae gaudio:* proprie dicitur de *corpore,* summum animi gaudium gestibus, praecipue tripudiando, prodente. Hoc sensu in vers. Alex. τῷ גִּיל resp. Ps. XLV, 16.

2. *gaudium summum,* quod exultationem efficit, *laetitia, hilaritas animi.* Sic haud raro cum subst. χαρὰ conjungitur; v. c. Luc. I, 14. 44. ἐν ἀγαλλιάσει prae gaudio. Hebr. I, 9. ἔλαιον ἀγαλλιάσεως felicitas summo gaudio digna. In vers. Alex. resp. hebr. שָׂשׂוֹן, Ps. XLV, 8. LI, 10. *Phavor.* ἡ χάρα.

3. *cantus.* Act. II, 46. ἐν ἀγαλλιάσει ita, ut hymnos canerent Deo. In vers. Alex. hebr. רִנָּה resp. Ps. XLII, 5.

'ΑΓΑΛΛΙΆΩ, ῶ, vel, quod usitatius, ἀγαλλιάομαι, proprie denotat, ut jam etymologia docet (nam est ex ἄγαν valde et ἅλλομαι salio, salto), *prae gaudio exsulto, laetitiam gestibus prodo,* et resp. hebr. גִּיל Ps. II, 11. et עָלַץ Ps. LXVIII, 4.

2. ut χαίρω, etiam de interna animi hila-

hilaritate dicitur, et notat in universum *gaudere*, *hilari animo esse*. Matth. V, 12. χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε laetandum et exsultandum propterea vobis censeo. 1 Petr. II, 6. Act. XVI, 34. καὶ ἠγαλλιάσατο et totum se hilaritati dedit. Resp. hebr. שׂושׂ in vers. Alex. Ps. XL, 17. *Phavor.* ἀγαλλιῶμαι· τὸ χαίρω.

3. *delector aliqua re.* Joh. V, 35. ἠθελήσατε ἀγαλλιασθῆναι ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ lubenter ejus doctrinam admisistis s. prae vobis ferebatis laetitiam de hoc lumine. *Syrus* et *Arabs* h. l. *gloriandi* notionem huic voci subjecerunt, quam etiam apud *Alexandrinos* habet, v. c. Ies. XLI, 16. et Jerem. XLIX, 4. ubi τῷ התהלל *gloriari* respondet. *Hesych.* ἀγαλλίαμα· δόξασμα. Ἀγάλλεται· τέρπεται, γαυριᾷ. *I. D. Michaelis* (in Introd. in N. T. T. 1. p. 140.) autem admodum male ἀγαλλιᾶσθαι ut arabicum لعب (*Coran. Sur.* XL, 83.) h. l. *illudere, ludibrio habere* significare statuit.

4. *laudes alicujus cano et celebro.* Luc. I, 47. καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου coll. v. 46. μεγαλύνει ἡ ψυχή μου. In vers. Alex. resp. hebr. רנן Ps. XX, 6. et הגיד Ps. LXXV, 10. Luc. X, 21. Act. II, 26. ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου. Apoc. XIX, 7. Tob. XIII, 13. καὶ ἀγαλλιάσεται τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ, coll. v. 20. δώσεται ἀγαλλίαμα.

5. ex adjuncto est: *fruor felicitate.* 1 Petr. I, 8. ἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ summa olim erit felicitas vestra. IV, 13. Cf. χαρά.

6. ut lat. *gestio, desiderio alicujus rei feror, cupio.* Joh. VIII, 56. Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο κ. τ. λ. Abraham gestivit, desideravit videre etc. Syr. verbo ܣܘܐ usus est, quod τῷ εὐδοκίᾳ respondet, 2 Cor. V, 8. 1 Thess. II, 8. Caeterum cf. de hac voce *I. F. Fischeri* Anim. ad *Welleri* Gramm. Gr. p. 238. *Bergler* ad Alciphr. p. 56. et *Heumannum* in Bibl. Brem. Cl. I. p. 474.

ἌΓΑΛΜΑ, τος, τὸ, latissimae significationis vocabulum, quod, teste *Hesychio*, in genere est πᾶν, ἐφ' ᾧ τις ἀγάλλεται, omne, quo aliquis delectatur: deinde vero, eodem monente, significat ξόανον (qui tamen loquendi usus demum post *Homerum* invaluit, *Schol.* ad *Homer.* Iliad. IV, 144.). ἀφομοίωμα εἰδώλων, εἰκόνων, ἢ ἀνδριάντων —*statuam, simulacrum.* Vox haec in N. T. peregrina ex communi Interpretum sententia subintelligitur Act. XIX, 35. καὶ τοῦ Διοπετοῦς, scil. ἀγάλματος, coeloque delapsi simulacri: conf. vers. syriacam, et *Palmer.* ad *Aristoph.* Vesp. v. 379. Vide infra sub διοπετής.

ἌΓΑΜΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *conjugii expers, qui vitam coelibem agit* (ex α negat. et γάμος *nuptiae*). Ita enim in universum constituenda erit notio hujus adjectivi, in quo aperte dilogia quaedam latet: nam aeque de eo, qui nunquam in conjugio fuit (*Hom.* Il. III, v. 40.), ac de eo, qui post obitum conjugis non iterum matrimonium init, et de foeminis pariter ac maribus dicitur: unde et vox ἀγαμία in Scriptt. eccles. satis obvia in universum *coelibatum* notat. 1 Cor. VII, 8. τοὺς ἀγάμους opponit Paulus τοῖς γεγαμηκόσι v. 10. Ibid. v. 11. ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, μενέτω ἄγαμος. Ib. v. 32. et 33. ὁ ἄγαμος et ὁ γαμήσας sibi invicem opponuntur. *Anthol.* I, 13. 12. τοῖς δ' ἀγάμοις ἄφροντις ἀεὶ βίος. *Xenophon. Symp.* IX, 7. Interdum etiam omittitur, v. c. 1 Cor. VII, 37. post παρθένον.

ἈΓΑΝΑΚΤΈΩ, ῶ, fut. ήσω, proprie est *corporis* et notat *doloris sensu afficior, dolorem in aliqua corporis parte sentio* (ab ἄγαν valde et ἄχθος *dolor*). *Dioscor.* V, c. 76. ἀγανακτοῦν τοὺς ὀδόντας ἐν τῇ γένυι.

2. metaphorice ad animum transfertur, ita, ut significet *stomachari, indigne et aegre aliquid ferre, indignari, succensere.* Matth. XXI, 15. XXVI, 8. Marc. X, 14. ubi absolute adhibetur. Sequente ὅτι legitur Luc. XIII, 14. Cum περὶ construitur Matth. XX, 24. Marc. X, 41. (*Plato* Ep. 7. πολλὰ περὶ τῶν

τότε πεπραγμένων ἠγανάκτει. Vide *Wetstenium* ad Matth. XX, 24.) Interveniente praepos. πρὸς Marc. XIV, 4. Conf. *Abresch. lect. Aristaen.* p. 266.

ἈΓΑΝΆΚΤΗΣΙΣ, εως, ἡ, proprie *dolor, sensus doloris in aliqua corporis parte. Plato* Phaedr. Vol. X. p. 331. ed. Bipont. κνῆσίς τε καὶ ἀγανάκτησις περὶ τὰ οὖλα pruritu et dolore gingivarum vexantur.

2. *indignatio de aliqua re, stomachatio.* 2 Cor. VII, 11. ἀλλὰ ἀγανάκτησιν immo indignationem, sc. de incestuoso. *Hesych.* μανία, θυμὸς, πόνος, ἄλγος, λύπη.

ἈΓΑΠΆΩ, ῶ, f. ήσω, haud differt a verbo φιλέω, quod vulgo putatur esse: *impense, eximie amo* (Vide *Wetstenium* ad Joh. XI, 3.); sed utrumque sine ulla differentia, aeque ac lat. *amare* et *diligere*, in universum notat: *benevolentia aliquem complecti, amare ita, ut paratus sis ad hanc benevolentiam quovis modo et tempore demonstrandum.* Unde Christo interroganti: ἀγαπᾷς με πλεῖον τούτων; (Joh. XXI, 15.) respondet Petrus: ναὶ Κύριε· σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. Matth. V, 43. τῷ μισεῖν opponitur. Ibid. v. 44. 46. XIX, 19. Joh. III, 16. Rom. XIII, 8. Hoc sensu in vers. Alex. τῷ אָהַב haud raro respondet.

2. *utilitati alicujus et commodis omni modo prospicio, beneficiis afficio.* Luc. VII, 5. ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν multa ipsi debent Judaei. Joh. XIV, 21. 23. Rom. IX, 25. καὶ τὴν οὐκ ἠγαπημένην, (καλέσω) ἠγαπημένην neglectos hucusque insignibus ornabo beneficiis. Apoc. XX, 9. Hinc in Epp. Paull. qui Dei singulari benignitate ad religionem christianam adducti sunt, κατ' ἐξοχὴν dicuntur ἠγαπημένοι. Coloss. III, 12. et ἠγαπημένοι ἀπὸ Θεοῦ, 1 Thess. I, 4.

3. *delector aliqua re, voluptatem capio;* et ex adjuncto: *expeto, desidero, studeo*, ita, ut etiam de rebus inanimatis dicatur. Luc. XI, 43. ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν in conventibus honoratiores sedes occupare cupitis. 2 Cor. IX, 7. ἱλαρὸν δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεὸς h. e. hilaribus datoribus Deus delectatur. 2 Tim. IV, 8. τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ. Hebr. I, 9. ἠγάπησας δικαιοσύνην delectaris justis. 1 Petr. III, 10. ὁ γὰρ θέλων ζωὴν ἀγαπᾷν qui ad felicitatem adspirat; coll. Ps. XXXIII, 12. 1 Joh. II, 15. μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον ne nimio amore rerum externarum teneamini. Ps. XXXIX, 22. אָהַב per ζητεῖν explicatur ab Alex. Micha III, 2. Sirac. IV, 12.

4. *praefero, magis diligo, pluris aestimo.* Matth. VI, 24. τὸν ἕτερον ἀγαπήσει alterum praeferet. Joh. XIII, 23. ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς quem prae caeteris Apostolis amabat Jesus. Rom. IX, 13. τὸν Ἰακὼβ ἠγάπησα Jacobum praetuli. In quibus omnibus locis ὑπὲρ vel μᾶλλον omissum videtur, quod additur Joh. III, 19. XII, 43. E contrario formula: οὐκ ἀγαπᾷν est: *postponere, minus curare et negligere.* Apoc. XII, 11. Eodem sensu אָהַב legitur Genes. XLIV, 20. וְאָבִיו אֲהֵבוֹ Deut. XXI, 15. Genes. XXVII, 4. Cf. *Vorst.* Philol. S. p. 150. ed. *Fischer.*

5. ut verbum τιμάω *officia debita alicui praesto, et quidem amore et benevolentia ductus.* Ephes. V, 25. ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας. Col. III, 19. Hinc factum est, ut formula ἀγαπᾷν τὸν Θεὸν in N. T. in universum notet: *Deum pia et sancta mente colere:* Matth. XXII, 37. Marc. XII, 33. 1 Cor. II, 9. VIII, 3. 1 Joh. IV, 20. coll. Ps. XCVII, 10. CXLV, 21. et ἀγαπᾷν τὸν Χριστὸν is dicatur, *qui verus est Christi sectator et cultor:* Joh. VIII, 42. XIV, 15. 21 et 23. Ephes. VI, 24. et ipse Christus Joh. XIV, 31. invicem permutet formulas: ἀγαπῶ τὸν πατέρα et καθὼς ἐνετείλατό μοι ὁ πατὴρ, οὕτω ποιῶ.

6. habet etiam hunc usum rariorem, ut notet: *amicis et blandis verbis aliquem compellare*, et ex adjuncto: *laudare, approbare.* Marc. X,

X, 21. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἠγάπησε αὐτὸν et Jesus laudavit ejus studium legis servandae, aut blandis verbis eum compellavit. 2 Paral. XVIII, 2. וַיְסִיתֵהוּ Alex. ἠγάπα αὐτὸν ἀναβῆναι. Psalm. LXXVIII, 36. וַיְפַתּוּהוּ בְּפִיהֶם Alex. ἠγάπησαν αὐτὸν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. Cant. I, 4. Confer *Fesselii* Adverss. Sacra Lib. X. c. 1. et *Lud. de Dieu Criticam Sacram* p. 414 seq. Alii, ut *Elsnerus* in Comment. in *Marcum* p. 174. verba Marci ἠγάπησεν αὐτὸν vertere malunt: *contentus erat eo*, et provocant ad *Thucyd.* VI, 18. *Xenoph. Hist. Gr.* III. p. 480. et *Plutarch. Quaest. Graec.* p. 294. ubi ἀγαπᾷν quoque *contentum esse aliqua re significare* videtur.

ἈΓΆΠΗ, ης, ἡ, *amor, benevolentia, amicitia*, tam prout est animi habitus, quam prout actu exercetur. Hebr. אַהֲבָה, cui in vers. Alex. respondet 2 Sam. XIII, 15. Eccles. IX, 1. 6. Unde ἀγάπη Θεοῦ benevolentia est, qua Deus homines complectitur, et insignibus beneficiis, maxime per relig. christianam, ornat. Rom. V, 8. 2 Cor. XIII, 13. ἀγάπη Χριστοῦ. Ephes. III, 19. In N. T. inprimis

2. *studium aliorum commodis pro viribus inserviendi, quod excitatur et alitur religione christiana*, (ἡ ἀγάπη τοῦ Πνεύματος Rom. XV, 30.) in universum dicitur ἀγάπη, ita, ut interdum a φιλαδελφίᾳ distinguatur, ut 2 Petr. I, 7. et aeque late pateat ac φιλανθρωπία,—interdum autem necessitudinis, quae est inter christianos cives et cognatione conjunctos, ratio quaedam habeatur; v. c. 1 Cor. XIII, 1. διώκετε τὴν ἀγάπην studete mutuae benevolentiae. Matth. XXIV, 12. Joh. XIII, 35.

3. *omne documentum amoris et benevolentiae*, 1 Joh. III, 1. ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ Πατὴρ quale benevolentiae suae documentum exstare voluit Deus; — praecipue *liberalitas erga alios et beneficentia in sustentandis quovis modo iis, qui ope nostra indigeant.* 1 Thess. I, 3. καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης liberalitatis vestrae, in qua admodum laborastis. Ib. c. V, 13. ἡγεῖσθαι αὐτοὺς ἐν ἀγάπῃ et liberalitati in sustentandis et alendis doctoribus vestris studete. Hebr. VI, 10. τῆς ἀγάπης — διακονήσαντες τοῖς ἁγίοις.

4. *studium intensum et acre alicujus rei.* 2 Thess. II, 10. ἡ ἀγάπη τῆς ἀληθείας studium doctrinae Apostolicae. Philipp. II, 2. ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῆτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχητε. Apoc. II, 4.

5. *omnia officia alteri praestanda.* Hinc ἀγάπη τοῦ Θεοῦ haud raro in universum *quaevis officia Deo ab hominibus praestanda, verum Dei cultum numinisque reverentiam* complectitur: Joh. V, 42. sed vos non veros esse Dei cultores bene novi. Luc. XI, 42. Rom. VIII, 29. 1 Joh. II, 15. et ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ iis tribuitur, *qui Christum doctorem divinum sancta et pia mente colunt et venerantur, ejusque religionem vita factisque exprimere et omni modo propagare student.* Joh. XV, 9. 10. Rom. VIII, 35. 2 Cor. V, 4.

6. abstracto posito loco concreti, *ille ipse, qui est benevolo et amico erga alios animo, eumque quavis oblata occasione declarat:* Rom. XIII, 10. ἡ ἀγάπη — κακὸν οὐκ ἐργάζεται hominum amans nulla alios injuria afficit. 1 Cor. XIII, 4 seq. ἡ ἀγάπη οὐ φυσιοῦται — οὐ χαίρει etc. 1 Joh. IV, 8, 16. ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ Deus est omnium longe amantissimus. Conf. *Storr Obss. ad Syntax. et Analog. Hebr.* p. 23.

7. Plural. ἀγάπαι, ῶν, αἱ, *agapae*, Liebesmahle, *Love-feasts*, fuerunt convivia publica in conventibus Christianorum sacris instituta, conjuncta in primitiva et apostolica Ecclesia cum celebratione festiva coenae Dominicae, ita dicta, quod christianae charitatis symbola essent ac tesserae. Fuerunt autem epulae maxime frugales, non luxuriosa convivia, conferentibus ditioribus

bus Christianis ad eas necessaria: quibus oblationibus non solum pauperes, qui cum divitibus promiscue discumbebant, fruebantur (1 Cor. XI, 16—34.), sed etiam absentes et aegrotantes sustentari solebant. Concilium Laodicenum hunc morem, qui tamen ad quartum usque seculum duravit, ob luxum et lasciviam, in quae successu temporis abierat, abolendum judicavit, et canon. 28 vetuit ἐν κυριακοῖς ἢ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τὰς λεγομένας ἀγάπας ποιεῖν. Confer praeter *Tertull.* Apolog. adv. Gentes c. 39. *Stolbergii* Exerc. L. Gr. p. 281. *Casaub.* Exerc. Antibar. XVI. p. 367. et *C. M. Pfaffium* de Origg. Jur. Eccles. p. 68. Semel tantum in N. T. legitur haec vox in Epist. Judae v. 12. οὗτοί εἰσιν ἐν ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν σπιλάδες hi piorum apud vos conviviorum maculae sunt turpissimae. Locus enim 2 Petr. II, 13. dubius est.

ἈΓΑΠΗΤΌΣ, ἡ, ὄν, (1) *amore dignus, amabilis:* 1 Tim. VI, 2. καὶ ἀγαπητοὶ et digni, qui diligantur, eo nomine quod etc. Philem. v. 16. ἀγαπητὸν, μάλιστα ἐμοὶ, πόσῳ δὲ μᾶλλον σοί. Hoc sensu יְדִיד Psalm. LXXXIV, 2.

2. *dilectus, maxime carus et amicus*, i. q. ἠγαπημένος, interprete *Suida*. Marc. XII, 6. ἕνα υἱὸν ἔχων ἀγαπητὸν αὐτοῦ. Act. XV, 25. In vers. Alex. respondet hebr. דּוֹד Ies. V, 1. יְדִיד Psalm. LX, 7. CXVIII, 6.

3. *multis et insignibus beneficiis affectus et ornatus*, κεχαριτωμένος, uti Hesychius interpretatur, et κατ' ἐξοχὴν *is, qui insigni Dei beneficio est ad religionem christianam adductus*, in Epp. Paull. vulgo κλητὸς, ἅγιος dici solitus. Rom. I, 7. πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν Ῥώμῃ ἀγαπητοῖς Θεοῦ.

4. *unicus, unigenitus*, μονογενής, in iis tantum locis, in quibus de Christo, Dei filio, sermo est. Matth. III, 17. XIII, 8. Luc. IX, 35. XX, 13. Sine dubio ex usu vers. Alex. in qua יָחִיד promiscue vertitur et ἀγαπητὸς Genes. XXII, 2. (ubi Aquila μονογενὴς habet.) Jerem. VI, 26. Amos VIII, 10. Zach. XII. 10. et μονογενὴς, Psalm. XXII, 21. *Hesych.* ἀγαπητόν· μονογενῆ. *Pollux* III. c. 2. καλοῖτο δ' ἂν υἱὸς ἀγαπητὸς, ὁ μόνος ὢν πατρὶ, ὥσπερ καὶ ἀγαπητὴ θυγάτηρ, ἡ μονογενὴς καθ' Ἡσίοδον. Neque exteris scriptoribus hic loquendi usus ignotus fuit: *Homer.* Il. VI, 401. ubi Pseudodidymus et Schol. MS. Lips. teste *Ernesti* ad h. l. μονογενῆ interpretantur. *Lucian.* Catapl. c. 10. Confer *Dan. Heinsii* Exercitt. SS. lib. II. c. 1.

ἍΓΑΡ, ἡ, *Agar.* Est nomen proprium ἄκλιτον servae Abrahami, ex Aegypto oriundae, ex qua Ismaëlem suscepit, Genes. XVI. tot. hebraice vocatur הָגָר, h. e. *advena, peregrina*, sive ab hebr. גּוּר, sive ab arab. هَجَر derivetur. Quae de Sara et Agare in litteris sacris narrantur, pro allegorica interpretandi ratione, quam tenere antiquissimi scriptores soliti fuerunt, Judaeorum maxime causa, ad religionem Mosaicam et novam Christianam accommodavit Paulus in Ep. ad Galatas IV, 24. ita, ut illam ob serviles sensus potissimum, quos instillabat animis Judaeorum, summo jure cum Agare serva comparari posse ostenderet; μία μὲν ἀπὸ ὄρους Σινᾶ, εἰς δουλείαν γεννῶσα, ἥτις ἐστὶν Ἄγαρ. Vocem Ἄγαρ in lingua Arabica non solum *montem*, sed κατ' ἐξοχὴν *montem Sinaiticum* significasse, tradere Paulus videtur Gal. IV, 25. verbis: τὸ γὰρ Ἄγαρ Σινᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ h. e. Agar est nomen huic ipsi monti Sinaitico in arabica lingua proprium: si nempe lectio sana, nec aut Ἄγαρ spurium, aut totus locus, tanquam scholion librarii cujusdam ex ora in contextum temere relatum, expungendus est. Sed jam *I. Ern. Grabius* (confer *Wolfii* Curas ad h. l.) et post eum *Koppius* in Exc. VIII. Vol. I. N. T. demonstravit, ar-

ab.

حجر non solum in universum de *montibus et petris* dici, sed etiam singulatim *montem Arabiae altissimum Sinaiticum* olim designasse. Quam observationem *Haranti* auctoritate in itinerario Palaestinae comprobatam lege apud *Buschingium* in descriptione Asiae, p. 535.

'ΑΓΓΑΡΕΥΩ, f. εύσω. Vox origine persica, (انكار sine dubio de omnibus operis publicis regiis olim adhibita,) sed successu temporis civitate graeca et latina donata. Confer *Stolberg*. Exercitationes L. Gr. p. m. 155. Scilicet ut litterae regiae quam primum perferrentur ad eos, ad quos perferri debebant, Cyrus major, Persarum rex, uti coepit hoc instituto: Singulis nempe locis tantum, quantum spatii equus veloci cursu commode emetiri poterat, distantibus, constituit equorum stationes (ἱππῶνας) et tabellarios, quorum ministerio litterae regiae ex statione in stationem, a tabellario ad tabellarium sine mora perferendae, quam citissime fieri posset, in remotissima quaevis loca pervenirent. Hoc institutum, quod retinuerunt successores Cyri, eleganter descripsit *Xenoph*. Cyrop. VIII, 6. 9. cui jungendus est *Herodotus* VIII, 98. qui hoc inventum a Xerxe usurpatum refert. Illi vero *tabellarii regii* vel *nuntii publici* (nostr. Postreuter, *Courier*) vocabantur ἄγγαροι, quo nomine successu temporis appellabantur *quivis alii cursores publici*, etiam *ii*, *quibus erant onera portanda publice, omninoque opus aliquod publicum faciendum*. Hinc ἀγγαρεύειν proprie est: *tabellarium regium esse;* deinde in universum: *cogere aliquem onus publice portare aliudve opus publicum facere*. Licitum enim fuit istis tabellariis pro auctoritate regia ipsis concessa obvios homines, equos et naves rapere, quo celerius ad locum destinatum *pervenire* et jussa exsequi possent. Erat praeterea *angariae* locus praecipue expeditionis bellicae tempore, ubi jus erat militibus capiendi jumenta ad vehendas sarcinas suas (conf. *Arriani* Diss. in Epictet. III. 18.); et hinc factum est, ut ἀγγαρεύειν in universum notionem *cogendi ad ministeria praestanda, vim et injuriam alicui faciendi*, acciperet, et ἀγγαρεύεσθαι is diceretur, qui *vim patitur, invitus et coactus praestat, quod praestat:* unde Talmud. et Rabb. *quodcunque officium servile, opera publica,* dicitur אַנְגַּרְיָא. Lucem haec posterior notio foenerat his N. T. locis: Matth. V, 41. ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἓν si quis te cogat ad currendum per unum milliare; ubi videndus *Wetstenius*. Cap. XXVII, 32. τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν hunc coëgere ad ferendam crucem. Marc. XV, 21. *Hesychius:* ἄγγαρος· ἐργάτης, ἀχθοφόρος· ἡ λέξις δὲ περσική. σημαίνει δὲ καὶ τοὺς ἐκ διαδοχῆς βασιλικοὺς γραμματοφόρους. Idem: ἀγγαρεύεται· ἐγγυᾶται, ὑπὸ ἀγγαρευτῶν κατέχεται. Idem fere *Suidas* et *Phavorinus*, quorum ille monet: ἄγγαρος· οὕτως ἐκάλουν οἱ Πέρσαι τοὺς βασιλέων ἀγγέλους. Cum utroque consentit *Eustathius* ad *Homer*. *Od*. τ. v. 28. p. 1854. Adde *Relandi* Diss. Miscell. VIII. p. 125. *Stanlei*. ad *Aeschyl*. Pers. v. 247. *Brissonium* de *regio Persarum principatu* I. §. 138 seq. et *Elsneri Comment*. in *Matth*. p. 163.

'ΑΓΓΕΙ͂ΟΝ, εἰυ, τὸ, *omne vas, quo aliquid recondi et contineri solet ac potest:* σκεῦος χωρητικόν τινος. Est diminutivum ab ἄγγος (τὸ) *vas*, retenta primitivi significatione. Matth. XIII, 48. — vasa in quae pisces colliguntur. cap. XXV, 4. — vasa olei receptacula. In vers. Alex. τῷ כְּלִי respondet. Num. IV, 9. כְּלֵי שֶׁמֶן ἀγγεῖα τοῦ ἐλαίου. 1 Sam. IX, 7. *Pollux Onom*. X, 30. vas quo aspergitur, ἀγγεῖον vocat. *Polyaen*. p. 403. πῦρ ἐν ἀγγείοις ἔχοντας. *Joseph*. B. I. III, 7, 28.

ἈΓΓΕΛΊΑ, ας, ἡ, proprie *annunciatio, denunciatio*, qua voce Alex. pro hebr. שְׁמוּעָה usi sunt 1 Sam. IV, 19. Ies. XXVIII, 9. Ezech. VII, 16.

2. *mandatum, praeceptum*, i. q. ἐντολή, 1 Joh. III, 11. ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία — ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. coll. Joh. XV, 12. αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. et 1 Joh. III, 23. IV, 21. Etiam in GG. SS. ἀγγελία *mandatum a nuntio perlatum* notat: *Herodian.* III, 11. ὥς τινας ἀγγελίας ἐπειγούσας καὶ ἀποῤῥήτους φέρων παρ' ἐμοῦ. *Aelian.* V. H. I, 21. *Phavor.* ἀγγελία· ἄγγελμα, ἀκοὴ, φήμη κ. τ. λ. Eleganter de hac voce exposuit *Olearius* ad Philostratum, p. 5.

ἌΓΓΕΛΟΣ, έλου, ὁ, ut hebraicum מַלְאָךְ (Num. XX, 14. Malach. III, 1. in universum dicitur, *qui mandata alicujus ad alios defert et exsequitur, legatus, nuntius*. Unde Luc. VII, 24. discipuli a Johanne ad Christum e carcere ablegati, c. IX, 52. praemissi discipuli Christi, et Matth. XI, 10. Johannes Baptista ἄγγελοι vocantur. In vers. Alex. haud raro hebr. צִיר legatus respondet: Prov. XIII, 17. XXV, 13. Adde *Eurip.* Phoeniss. v. 83 et 1354. Ab *Hesiodo* Ἔργ. v. 85. Mercurius vocatur θεῶν ταχὺς ἄγγελος. Huc *Herm. v. der Hardt* in *Exegesi locorum difficiliorum IV Evang.* (in *I. D. Winckleri Tempe anecdota*, p. 549.) etiam refert Joh. V, 4. ibique per angelum intellegit *delegatum*, qui ad aquam hauriendam ex piscina Siloah stato tempore, *i. e.* festo tabernaculorum, e templo delegaretur.

2. *speculator, explorator*, i. q. κατάσκοπος. 1 Cor. XI, 10. διὰ τοὺς ἀγγέλους, h. e. propter eos, qui e paganis intersunt conventibus sacris vos observandi causa. Conf. *C. A. Heumanni* Disquis. exeg. περὶ τῶν ἀγγέλων, 1 Cor. XI, 10. commemoratorum. Isenac. 1709. et in *Poecil.* T. III. l. I. p. 123 seq. Jacob. II, 25. οἱ ἄγγελοι dicuntur exploratores a Josua missi; ubi in codd. quibusdam κατασκόπους legitur, sine dubio e loco parallelo Hebr. XI. 31. Eandem significationem מַלְאָךְ habet Josua VI, 17, 25.

3. *quicunque interpres voluntatis divinae, minister verbi divini, doctor et praefectus ecclesiae*, sive simpliciter ponatur, sive additis vocibus Θεοῦ et ἐκκλησίας. Gal. IV, 14. ἀλλ' ὡς ἄγγελον Θεοῦ immo velut doctorem divinum. 1 Timoth. III. 16. ὤφθη ἀγγέλοις conspiciendum se praebuit apostolis post resurrectionem. Apocal. I, 20. ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰσι sunt Episcopi, primi doctores septem ecclesiarum. Ib. II, 1. 8. 12. 18. III, 1. Causa hujus usus loquendi est in eo: In V. T. sacerdotes, Levitae et praecipue summi sacerdotes Angeli מַלְאָכִים vocabantur, quia Dei mandata ad homines et preces populi ad Deum deferrent (cf. Malach. II, 7 et ibi Grot.). Eorum in locum cum tempore N. T. Apostoli, Episcopi et Presbyteri successerint (Ies. LXVI, 21.), etiam hi κατ' ἐξοχὴν οἱ ἄγγελοι vocabantur. Aliis, v. c. *Eichhornio* in *Comm.* in *Apoc.* Vol. I. p. 56. nomen ductum esse videtur e Synagoga Judaica, cujus antistes, seu is, cui praelegendi, orandi et docendi munus demandatum erat, vocabatur שְׁלִיחַ צִיבּוּר, legatus, ἄγγελος ecclesiae. Vide *Vitringam* de *Synagoga Vet.* L. III. P. II. c. 3. *Braun. Select. SS.* T. II. p. 191. et *Schoettgenii Hor. Hebr.* P. I. p. 1089.

4. *angelorum* nomine distinguitur *genus quoddam singulare naturarum intelligentium, hominibus longe nobilius* (ἰσχύϊ καὶ δυνάμει μείζονες 2 Petr. II, 11.), de quarum origine, numero et classibus silent quidem literae sacrae, at illas esse invisibiles, puras a materia, instructasque a Deo insignibus animi dotibus ac virtutibus, haud obscure docent. In V. T. mox מַלְאָכִים Gen. XXXII, 2. mox אֱלֹהִים Psalm. VIII, 6. coll. vers.

Alex.

ɪr. II, 7. appellantur. Ho-
pirituum rursus duo in li-
commemorantur genera:
orum, qui naturae suae
ı bonitatem et integrita-
solum conservasse, sed
efesso voluntatis divinae
ıae studio mirifice ad-
aduntur, atque *angeli boni*
sticis appellati, vocantur,
iciter ἄγγελοι, Matth. IV,
XIII, 39. 41. XVI, 27.
ı. Joh. XII, 29. Ebr. I, 4. 5.
adjunctione alicujus nomi-
γελοι Θεοῦ, Matth. XXII, 30.
52. Act. XXVII, 23. Gal.
Ebr. I, 6. — ἄγγελοι Κυρίου,
XXVIII, 2. Act. XII, 7.—
οἱ ἅγιοι, Matth. XXV, 31.
'III, 38. Luc. IX, 26. Act.
Apoc. XIV, 10. — ἄγγελοι
latth. XXIV, 31. 2 Thessal.
· ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, Matth.
36. οἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, Marc.
. XIII, 32. — ἐξ οὐρανοῦ, Gal.
ἄγγελοι ἐκλεκτοί, 1 Tim. V, 21.
λοι φωτός, 2 Cor. XI, 14.
ministerio Deus et olim usus
andatis suis ad homines per-
(ut in solemni legis Mosaicae
ıtione, Gal. III, 19. Hebr.
ɪer somnia, visiones etc. et in
ve futuris, sive in facto po-
efaciendis, Matth. I, 20. Luc.
3. 28. — et nunc quoque uti-
exsequenda voluntate sua,
ıe in tutandis piis, Matth.
10. Hebr. I, 14. puniendis-
ıiis, Act. XII, 23. eorumque
tipatus Christus aliquando ad
a extremum redibit, 2 Thess.
quibusdam tamen locis N. T.
nula ὁ ἄγγελος Θεοῦ seu Κυρίου
;, vel *Deus ipse* describitur,
sentiam suam, vim et virtutem
linario quodam modo declarat,
:tor. VII, 30. coll. v. 31 seq.
ationem hebraei מַלְאַךְ יְהוָה
VI, 7. coll. v. 13. XXII, 11.
12. 14. XXXI, 11. coll. v. 13.
uaevis, etiam inanimata intel-

ligitur, *qua Deus tanquam voluntatis suae ministra utitur, omneque numinis praesentis symbolum s. signum.* Hebr. I, 7. utitur ventis et flammis ministris suis. Joh. I, 52. καὶ τοὺς ἀγγέλους Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου et me peculiari modo a Deo adjutum summa patrantem miracula videbitis, coll. Genes. XXVIII, 12. In aliis vero locis οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ ἄνθρωποι junguntur ad innuendam rei, de qua sermo est, universalitatem, varietatem et multitudinem, v. c. 1 Cor. XIII, 1. ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων si facultate gauderem loquendi linguis omnium gentium. Conf. *Th. Crenii* tr. de linguis angelorum, praemissum Ej. *Analectis philol. crit. histor.* Amstel. 699. Ib. IV, 9. τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις omnibus omnino hominibus. — *Alterum* autem *genus* spirituum est, qui culpa sua ad perfectionem a Deo ipsis destinatam non pervenerunt, suamque potius integritatem primitivam perdiderunt (*angelos malos* vulgo appellamus), semel tantum in N. T. ἄγγελοι sine ullo additamento vocantur Hebr. II, 16. in reliquis vero locis ἄγγελοι τοῦ Διαβόλου, Matth. XXV, 41. Apoc. XII, 9. — Δράκοντος, Apoc. XII,. 7. — Σατᾶν, 2 Cor. XII, 7. — ἁμαρτήσαντες, 2 Petr. II, 4. — οἱ μὴ τηρήσαντες τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν, Judae v. 6. dicuntur, ita, ut ab iis origo omnis impietatis et erroris, omniumque religionis Christianae impedimentorum, interdum etiam calamitatum et miseriarum hujus vitae repetatur. Ex opinione vero Judaeorum, cum singulis rebus angelum s. bonum s. malum, peculiarem quasi praesidem et praefectum, tribuentium (confer *Ode* de Angelis Sect. VIII. c. 3. p. 771.) tum singulis hominibus singulos datos esse angelos, qui rebus eorum prospicerent, statuentium, partim explicanda sunt loca N. T. in quibus formulae ἄγγελος ἀβύσσου rex tartari, Apoc. IX, 11. ἄγ-

γιλος ὑδάτων, Apoc. XVI, 5. ἄγγελος ἐξουσίαν ἔχων πυρὸς, Apoc. XIV, 18. reperiuntur, de quibus eleganter exposuit *Schoettgen. Hor. Hebr. et Talmud.* p. 1131. — partim originem inde traxit notio, quam habet ἄγγελος interdum sequente genitivo personae, ut

5. *genium, spiritum familiarem et tutelarem* significet, v. c. Matth. XVIII, 10. οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς angeli, coelestes eorum custodes et comites. Act. XII, 15. ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστίν genius ipsius est. Conf. *Lightfoot.* ad h. l. et *Dougtaei Analecta Sacra N. T.* Exc. LVII. p. m. 94.

6. *omnis, qui est in magno honore et dignitate constitutus, principes, magistratus,* qui ob munus ipsis a Deo concreditum haud raro אֱלֹהִים et υἱοὶ Θεοῦ appellantur. Rom. VIII, 38. οὔτε ἄγγελοι, οὔτε ἀρχαὶ, οὔτε δυνάμεις. 1 Cor. VI, 3. οὐκ οἴδατε ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν;

7. Vox ἀγγέλου saepe etiam in N. T. aliis substantivis additur ad *excellentiam et praestantiam illius rei,* de qua sermo est, indicandam. Act. VI, 15. εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου videbant faciem ejus plenam dignitate, summae hilaritatis, libertatis et constantiae testem. Coloss. II, 18. θρησκεία ἀγγέλων sanctitas purissima ac perfectissima. Eandem in rem utuntur Hebraei nomine מַלְאָךְ. 2 Sam. XIV, 20. 1 Sam. XXIX, 9. Psalm. LXXVIII, 25. Vide et Gen. XXXII, 10 Syr.

ἎΓΕ adverbium *hortandi* et *compellandi* (ἐπίῤῥημα παρακλευσματικὸν), *age, agedum* (i. q. φέρε, ἴθι), factum ex imperativo verbi ἄγω *duco,* plane ut ἄγετε, eo tamen cum discrimine, ut ἄγετε fere semper ad plures dicatur, *Homer.* Odyss. XXI, v. 74. ἄγε vero vulgo modo ad unum, ibid. X, v. 333. In N. T. libris tamen, ubi bis occurrit, Jacob. IV, 13. V, 1. ἄγε etiam ad plures refertur, et est mera particula transeundi, non repugnante usu loquendi apud Scriptores graecos pariter ac latinos. De illo lege ter *Phavorinum, L. Bos* Exe Philol. in N. T. p. 274: de ho tem vide *Servium* ad Virgil. Ae v. 707. De utroque autem exempla collegit *Wetstenius* ad IV, 13. Ceterum pro נָא וְלִין Judd. XIX, 6. habent Alex. ἀ αὐλίσθητι, qui locus effugit *Bielii* gentiam.

ἈΓΈΛΗ, ης, ἡ, *armentum, omnis generis pecorum* (ab ἄγω *duco,* ut latinorum *agmen* ab De grege *ovium Xenoph.* Mem. 7. de *equis Homer.* Il. XIX, *Pollux* in Onom. IV, 44. etis *hominibus* dici testantur. In nonnisi de *porcorum* gregibus us tum legitur. Matth. VIII, 30. vid. *Wetstenius.)* Marc. V, 14. VIII, 32. 33. In vers. Alex. עֵדֶר respondet Judic. V, 16. 1 XVII, 34. *Etym. M.* βοσκημάτων θος, κυρίως· ἤδη δέ ποτε καὶ ἀνδρῶν.

ἈΓΕΝΕΑΛΌΓΗΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ prie *is* dicitur, *de cujus genealogi constat, cujus generis origo non reddi aut inveniri:* ex α priv. et λογίω *seriem generis enarro et d*

2. *qui non a certo aliquo suum ducit.* Unde Melchis Hebr. VII, 3. ἀγενεαλόγητος di quod non habuerit genus sacer (Levit. XXI, 10.), seu quod no rit, uti ib. v. 6 legitur, γενεαλογούμ τῶν υἱῶν Λευΐ.

ἈΓΕΝΗ͂Σ, έος, ὁ, ἡ. Vi ety giae (nam est ex α priv. et γένος servante jam *Hieronymo,* ἀγενὴς tur, *cujus genus est obscurum* s *noratur, ignobilis, humili et o loco natus.* 1 Cor. I, 28. καὶ τ τὰ τοῦ κόσμου (quibus οἱ εὐγενεῖς opponuntur) καὶ τὰ ἐξουθενημένα ξατο ὁ Θεὸς homines de plebe, n nominis et famae, et ab aliis n tos elegit sibi Deus. Apud gr Scriptores est partim *is, qui ca beris, aut coelibem vitam agit,* ἄ ἄπαις secundum *Harpocrat.* —

tim, *qui non manet in virtute majorum suorum, degener. Plutarch. Vit. Parall. Pericl.* c. 24. ἀγεννὴς καὶ ταπεινὸς τὴν φύσιν.

'ΑΓΙΑ'ΖΩ, f. άσω, ἡγίακα.

1. Propria hujus verbi significatio, unde omnes translatae profectae sunt, haec est, ut notet: *separare aliquid a communi et profano usu, et in peculiarem, maxime sacrum usum, secernere,* ac sit idem, quod ἀφορίζειν, quo ipso verbo a *Theodoreto* ad Joel. III, 9. Tom. II. Opp. ed. Hal. p. 1403. explicatur. Neque aliam obtinet notionem hebraicum קִדֵּשׁ, cui graecum respondet in vers. Alex. Exod. XIX, 23. XX, 11. et alibi. 2 Tim. II, 21. ἔσται σκεῦος εἰς τιμὴν ἡγιασμένον similis erit vasi, usui honesto destinato, coll. Exod. XL, 9. 10. Matth. XXIII, 17. ὁ ναὸς ὁ ἁγιάζων τὸν χρυσὸν templum, quod aurum consecrat. Ib. v. 19. θυσιαστήριον τὸ ἁγιάζον τὸ δῶρον altare sacram reddit oblationem. Sed pro ratione rei, de qua usurpatur hoc verbum, variae ejus sunt constituendae notiones. Significat enim

2. *lustrare* seu adhibitis quibusdam ritibus, in lege Mosaica praescriptis, res aut personas *purgare,* quae immunditiem legalem contraxissent. Hebr. IX, 13. ἁγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα. ubi ἁγιάζειν est jus concedere accedendi ad sacra, i. q. καθαίρειν aliquando dicitur, quo verbo *Theodoretus* ad h. l. utitur. Eodem sensu קִדֵּשׁ Num. VI, 11. 2 Chron. XXIX, 5. 17 et 19.

3. *purum aliquid et licitum reddere et declarare.* 1 Tim. IV, 5. ἁγιάζεται γὰρ διὰ λόγου Θεοῦ καὶ ἐντεύξεως eorum usus licitus redditur religione partim divina, partim gratiarum actione; coll. v. 4. Judaeis enim sanctum aeque ac purum dicebatur, cujus usus concessus erat hominibus per legem Mosaicam, Levit. XI, 44. coll. v. 41 — 43.

4. *victimam offerre Deo et sacrificium.* i. q. προσφέρειν. Vide Levit. XXII, 2. 3. Deut. XV, 9. Joh. XVII, 19. ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἁγιάζω ἐμαυτὸν corpus meum sacrificii loco pro iis Deo offero: ideo mortem pro iis subeo, ubi *Chrysost.* Homil. LXXII. in Joh. προσφέρω σοι θυσίαν· et ibid. ἵνα καὶ αὐτοὶ ὦσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ ut ipsi quoque mortem pro religione mea subire parati reddantur et prompti. Rom. XV, 16. ubi ἡγιασμένη est, i. q. ἁγία, h. e. προσενεχθεῖσα τῷ Θεῷ, quod jam *Koppius* ad h. l. vidit. Eodem sensu ἡγιασμένα *Dionys. Halic.* VII, 72. dicuntur exta, quae rite cremabantur in ara, et הִתְקַדֵּשׁ Ies. LXVI, 17. *Suidas* ἁγιάσαι· καθαρῶσαι, καῦσαι ἁγίως. Et quia קִדֵּשׁ verbum proprium fuit de Judaeorum sacerdotibus piaculari sacrificio remissionem peccatorum populo conciliantibus, Ezech. XLIV, 19. (Job. I, 5.) factum est, ut ἁγιάζειν, quod in vers. Alex. hebraico כִּפֵּר respondet Exod. XXIX, 33. 36.

5. in universum significet: *expiare, auctorem fieri et esse remissionis peccatorum,* et ἁγιάζεσθαι is dicatur, *cui contigit remissionis peccatorum beneficium.* Eph. V, 26. ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ ut eos immunes a peccatorum poenis redderet, Hebr. II, 11. ὅ τε γὰρ ἁγιάζων καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς πάντες jam vero Christus, qui homines morte sua expiavit, et Christiani, hujus beneficii participes facti, unius parentis, sc. Adami, soboles sunt. ib. X, 10. ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμὲν ejus obedientiae remissionem peccatorum debemus. ib. XIII, 11.

6. *destinare aliquem ad officium aliquod, demandare alicui munus.* Joh. X, 36. ὃν ὁ Πατὴρ ἡγίασεν quem Deus destinavit hominibus voluntatis suae interpretem: nam statim sequitur: καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον. *Cyrill. Alex.* ad h. l. ἁγιάζεται τὸ προχειρισθὲν παρὰ Θεοῦ πρὸς τὸ πρᾶξαί τι τῶν κατὰ γνώμην αὐτοῦ. Sic Ies. XIII, 3. de Medis a Deo destinatis ad excidium Baby-

Babylonis אֲנִי צִוֵּיתִי לִמְקֻדָּשָׁי, quod Aquila: ἐγὼ ἐνετειλάμην τοῖς ἡγιασμένοις μου. coll. v. 17. Adde Sirac. XLV, 4. XLIX, 8.

7. *recipere aliquem in verorum Dei cultorum numerum, adducere ad coetum Christianorum.* Hinc ἡγιασμένοι simpliciter *Christiani* vocantur, quasi populus Deo sacer, Act. XX, 32. XXVI, 18. Hebr. X, 14. interdum vero additur ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 1 Cor. I, 2. aut ἐν τῷ Θεῷ πατρὶ, Judae v. 1. Ex hac notione mihi etiam explicandus videtur locus 1 Cor. VII, 14. ἡγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικὶ, hoc modo: maritus enim non christianus annumerandus est quodammodo Christianis ob uxorem christianam. Nam, quam τῷ ἁγιάζειν *desponsandi* notionem tribuerunt Intt. quidam ex usu verbi קָדַשׁ in libris Talmudicis, hanc plane alienam esse ab hoc loco quisque videt. Plura vide infra sub ἅγιος.

8. *efficere, ut aliquis sit et maneat verus Dei et Christi cultor, integrum, sanctum et perfectum reddere.* Joh. XVII, 17. ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου redde eos in dies sanctiores doctrina tua. 1 Cor. VI, 11. ἡγιάσθητε emendati estis religione christiana. 1 Thess. V, 23. ἁγιάσαι ὑμᾶς ab omni vitiorum contagione animum vestrum liberum servet. Apoc. XXII, 11. ἁγιασθήτω ἔτι sanctimoniam suam porro servet.

9. *pie et sancte aliquem colere et venerari.* Matth. VI, 9. ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου semper te homines ut summum numen colant et venerentur. *Chrysost.* Homil. XIX. in h. l. ἁγιασθήτω· τοῦτ' ἔστι δοξασθήτω. 1 Petr. III, 15. Θεὸν ἁγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν colite et celebrate Deum mente vestra. Ies. VIII, 13. אֶת־יְהוָה תַּקְדִּישׁוּ ib. V, 16. נִקְדָּשׁ בִּצְדָקָה Alex. δοξασθήσεται ἐν δικαίῳ. Sirac. XXXVI, 4. ὥσπερ ἐνώπιον αὐτῶν ἡγιάσθης ἐν ἡμῖν. Conf. *Suicer. Thes. Eccles.* T. 1, p. 55. *Phavor.* ἁγίαζε, σέβου.

ἉΓΙΑΣΜΟ͂Σ, οῦ, ὁ, quod ut verbum suae originis proprie quidem generatim *separationem rei ab usu vel statu communi et promiscuo* infert (unde in vers. Alex. non solum τῷ מִקְדָּשׁ Ezech. XLV, 4. sed et τῷ נְזִירִים Amos II, 11. respondet), in N. T. tamen semper ad animum refertur ita, ut *virtutem, animi morumque innocentiam, sanctitatem vitae et probitatis studium* significet. Rom. VI, 19. εἰς ἁγιασμὸν ut semper morum innocentiam probetis; ubi haud differt a δικαιοσύνη. 1 Thess. IV, 3. τοῦτο γάρ ἐστι θέλημα τοῦ Θεοῦ ὁ ἁγιασμὸς ὑμῶν. 2 Thess. II, 13. ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος virtutis studio, quod religione christiana excitatur et alitur. 1 Petr. I, 2.

(2) *auctorem et promotorem virtutis et sanctitatis vitae* notat, ita, ut abstractum pro concreto ponatur. 1 Cor. I, 30. Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν ἁγιασμὸς emendavit nos vita sua pariter ac doctrina. *Phavor.* ἁγιασμός· ἁγιστεία, καθάρευσις.

ἍΓΙΟΣ, ὁ, ἡ, τὸ, in universum ut קָדוֹשׁ dicitur, *qui est a communi et promiscuo usu segregatus et ad peculiares usus consecratus,* qui *sacer* ex usu latino vocatur, velut *vasa sacra, vestis sacra, animalia sacra;* cui opponitur κοινὸν et טָמֵא profanum, de quo loquendi usu bene praecepit *Origenes* Homil. XI. in Levitic. Ab hac prima vocabuli potestate derivari commode possunt reliquae in N. T. obviae. Dicitur autem ἅγιος

(1) *qui Deo consecratur et dicatur, cultui ejus usuique sacro destinatus.* Luc. II, 23. ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθήσεται Deo consecrabitur per sacrificium. Exod. XIII, 2. Rom. XI, 16. ἡ ἀπαρχὴ ἁγία de primitiis frugum Deo offerri solitis. *Chrysost. Homil.* LXXXII. in Joh. κυρίως ἅγια τὰ τῷ Θεῷ ἀνακείμενα. *Cyrill. Alex.* ad Joh. X, 34. ἅγια καλοῦνται τὰ ἀφοριζόμενα εἰς θυσίαν Θεῷ. *Macrob. Saturn.* III. c. 3 et 7. Jam quia omne sacrificium, quod

quod Deo offerebatur, sine macula et labe esse debebat ex legibus Mosaicis, factum est, ut ἅγιον

2. diceretur *omne, quod est perfectum, immaculatum, sine ulla labe et macula.* Rom. XII, 1. θυσία ἁγία victima vitio carens; quae hebr. תָּמִים et alibi ἄμωμος vocatur: unde ad animum translatum ἅγιος aeque ac ἄμωμος

3. eum notat, *qui est animo puro et casto, a vitiorum sordibus liber,* quo sensu in N. T. libris et *Deus* ἅγιος laudatur, qui est sanctissimus et summa perfectione morali praeditus. 1 Petr. I, 16. ἅγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι. ib. v. 15. 1 Joh. II, 20. et ita קָדוֹשׁ Levit. XI, 44. XIX, 2. Adde *Suiceri* Thesaur. Eccles. T. I. p. 59. et homines ἅγιοι multis in locis vocantur, quatenus exemplum Dei, animi puritatem castissimam praeeuntis, imitantur, omnique virtuti student, praecipue autem, quatenus religionis christianae praeceptis convenienter agunt, v. c. Marc. VI, 20. ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον. 1 Cor. VII, 34. ἁγία καὶ σώματι καὶ πνεύματι. Eph. I, 4. ἁγίους καὶ ἀμώμους. V, 27. 2 Petr. III, 12. ἐν ἁγίαις ἀναστροφαῖς convenienter viventes rel. christianae. Apoc. XX, 11. (1 Petr. III, 5. ubi ἅγιαι γυναῖκες commemorantur, huc non pertinere videtur. Sunt enim ibi mulieres intelligendae, quarum in V. T. fit mentio). *Phavor.* ἅγιος· ὁ εὐσεβής. Jam vero quia is, qui est boni recti que amans et studiosus, non solum in aliis, quae recte agunt, probat, sed etiam, ut in aliis amor boni et recti alatur et excitetur, omni modo curat, etiam is ἅγιος

4. dicitur, *qui, ut alii sancti et virtutis studiosi sint, postulat et efficit;* quo sensu in locis supra laudatis non solum sanctitas Deo tribuebatur, sed etiam Rom. VII, 12. leges divinae ἅγιαι vocantur, quatenus ad vitae probitatem homines excitare et ducere valent, animumque Dei, boni rectique amantem, probant. 2 Petr. II, 21. ἁγία ἐντολὴ et ὁδὸς τῆς δικαιοσύνης sunt synonyma. Quo pertinere videtur etiam κλῆσις ἁγία, 2 Tim. I, 9. commemorata, quam de *ipsa religione christiana, quae gravissima virtutis et pietatis continet incitamenta,* accipio. Quum vero hanc vim et efficaciam religio christiana in incitandis et promovendis virtutis studiis exserat; quumque praeterea scriptores V. T. gentem Judaicam a caeteris gentibus secretam et favore Dei beneficiisque eximiis, maxime autem religionis purioris et sanctioris bonis ornatam et distinctam, κατ' ἐξοχὴν גּוֹי קָדוֹשׁ appellare soleant, ut Exod. XIX, 6. Daniel. VII, 27. VIII, 24. etc. etiam in N. T. ἅγιος

5. dicitur, *qui est Christianorum coetui annumerandus, cui contigit beneficio Dei singulari religionis christianae cognitio, nullo saepe ad mores animique affectionem respectu habito.* Act. IX, 13. coll. v. 14. ib. v. 32 et 41. cap. XXVI, 10. Rom. I, 7. κλητοῖς ἁγίοις. VIII, 27. XII, 13. ταῖς χρείαις τῶν ἁγίων κοινωνοῦντες inopiam Christianorum sublevantes. XVI, 15. 1 Cor. VI, 1. 2. οἱ ἅγιοι opponuntur τοῖς ἀδίκοις et τῷ κόσμῳ, h. e. paganis. ib. VII, 14. νῦν δὲ ἅγιά ἐστιν jam vero habentur membra ecclesiae christianae. Apoc. XIII, 7. XX, 6. *Chrysost.* Homil. I. in Ep. ad Rom. I, 7. ἁγίους δὲ τοὺς πιστοὺς καλεῖ πάντας et Homil. X. in Ep. ad Hebr. πᾶς πιστὸς ἅγιος, καθὸ πιστός ἐστι, κἂν κοσμικὸς ᾖ τις κ. τ. λ. Observavit praeterea *Braunius* in Selectis Sacris J. III. c. 1. in libris Judaeorum liberos ex proselytis natos dici בקדושה. Lucem etiam haec notio foenerat formulae: τὸ ἅγιον φίλημα, h. e. osculum amoris sanctum et religiosum, in conventibus Christianorum sacris receptum, Rom. XVI, 16. 1 Cor. XVI, 20. 2 Cor. XIII, 12.

6. uti *sanctus* ap. Latinos, ita et ἅγιος dicitur *inviolabilis, qui corrumpi, aboleri et violari nullo modo debet.* Luc. I,

Luc. I, 72. καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ memor sancti sui promissi. 1 Cor. III, 17. ὁ γὰρ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἅγιός ἐστι et templum Dei violare aut corrumpere nefas. Psalm. LXXIX, 1. טִמְּאוּ אֶת־הֵיכַל קָדְשֶׁךָ. Alex. ἐμίαναν τον ναὸν τὸν ἅγιόν σου.

7. *destinatus alicui muneri, cui aliquod negotium demandatum est a Deo.* 1 Petr. II, 5. ἱεράτευμα ἅγιον, pro ἱερεῖς ἅγιοι, a Deo constituti sacerdotes. Hinc non solum *prophetae*, quos Deus voluntatis suae interpretes selegerat, ἅγιοι vocantur Act. III, 21. τῶν ἁγίων αὐτοῦ προφητῶν. Luc. I, 70. 2 Petr. I, 21. οἱ ἅγιοι Θεοῦ ἄνθρωποι (Auctor primi libri Maccab. I, 48. X, 39. sacerdotes et Levitas omninoque eos, qui in templo ministrant, ἁγίους appellat), sed etiam *Apostoli* et *reliqui primitivae ecclesiae christianae doctores a Jesu solemni ritu electi* hoc encomio ornantur Ephes. III, 5. τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις. ib. v. 8. ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων τῶν ἁγίων, ubi in codd. quibusdam e glossemate τῶν ἁγίων ἀποστόλων. Et aliis in locis *Jesus* ipse, quatenus est *Messias*, vel simpliciter ὁ ἅγιος vocatur Act. III, 14. Apoc. III, 7. — vel cum additamento: ὁ ἅγιος παῖς Θεοῦ Act. IV, 27 et 30. — interdum etiam ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ, Marc. I, 24. Luc. IV, 34. Nec aliam notionem respexisse mihi videntur N. T. scriptores in iis locis, in quibus angeli boni, quorum ministerio Deus utitur, ut supra vidimus, in felicitate humana quovis modo promovenda, partim οἱ ἅγιοι ἄγγελοι Matth. XXV, 31. Marc. VIII, 38. Luc. IX, 26. Act. X, 22. — partim simpliciter οἱ ἅγιοι appellantur, v. c. 1 Thessal. III, 13. μετὰ πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ, h. e. angelorum choro stipatus, (coll. 2 Thess. I, 7.) Judae v. 14. — ad imitationem hebr. קְדוֹשִׁים Psalm. LXXXIX, 6. Daniel. VIII, 12.

8. *venerabilis, augustus, omni honore et cultu prosequendus.* Luc. I, 49. καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ qui est ab omnibus pie colendus. Matth. VII, 6. τὸ ἅγιον res sancta et venerabilis, nempe doctrina christiana, quae in epistola Judae v. 10. ἡ ἁγιωτάτη πίστις dicitur. Joh. XVII, 11. πάτερ ἅγιε pater summe venerabilis. Apoc. IV, 8. ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς pie semper colatur Deus O. M. ib. VI, 10. Quam significationem etiam hebraicum קָדוֹשׁ habet in locis Iesaiae VI, 3. Hos. XI, 9. Vide infra sub πνεῦμα. *Phavor.* ἅγιοι· οἱ σεβάσμιοι.

9. ἅγιον *omne quod voluntas Dei omnipotens efficit et a Deo ortum habet.* Huc pertinent non solum loca, quae infra sub πνεῦμα excitavi, ubi demonstratum est, πνεῦμα ἅγιον oraculum divinum, religionem christianam et omnia commoda per eam hominibus parta, — animi dotes, facultates extraordinarias Christo et Apostolis a Deo concessas, significare, ubi ἅγιον praeter notionem *ejus, quod a Deo originem suam repetit*, nullam habere potest, — sed referenda est etiam eodem formula ἡ γραφὴ ἁγία Rom. I, 2. quae de libris V. T. a Deo inspiratis adhibetur. Si denique de *locis* adhibetur ἅγιος, semper

10. *locum* significat, *qui est cultui Dei religioso destinatus*, aut: *in quo Deus praesentiam suam maxime declarat, certe declarare creditur.* Act. VII, 33. ὁ γὰρ τόπος, ἐν ᾧ ἕστηκας, γῆ ἁγία ἐστὶν sacer est locus, in quo consistis. Exod. III, 5. 2 Petr. I, 18. ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ in monte Thabor. Eandem ob causam *Hierosolyma* κατ' ἐξοχὴν ἡ ἁγία πόλις vocatur in N. T. Matth. IV, 5. XXVII, 53. Apoc. XI, 2. XXI, 2. XXII, 19. interdum etiam ὁ τόπος ὁ ἅγιος Matth. XXIV, 15. — quanquam hac posteriori formula interdum *templum Hierosolymitanum* describitur, v. c. Act. VI, 13. XXI, 18. Neutro genere τὸ ἅγιον, sc. δῶμα vel μέρος, in singulari, est: *templum*, Hebr. IX, 1. τό τε ἅγιον κοσμικὸν templum terrestre ab hominibus exstructum. *Josephus* A. J. III, 6. 4. ὁ μὲν πᾶς ναὸς Ἅγιον ἐκαλεῖτο. Et in plurali

τὰ

τὰ ἅγια (sc. μέρη) α) *ea pars templi seu tabernaculi foederis, quae sanctum vocatur.* Sic Singul. τὸ ἅγιον apud Sirac. IV, 13. *sacrarium, sanctuarium,* ex hebr. מִקְדָּשׁ Esech. XLV, 28. etiam קֹדֶשׁ Num. VI, 20. Hebr. IX, 2. Pluralis numerus eminentiae causa ponitur, ut in formula: τὰ ἅγια τῶν ἁγίων. β) *pars templi, quae sancta sanctorum etiam vocabatur.* Hebr. VIII, 2. τῶν ἁγίων λειτουργὸς Christus dicitur, qui in omni loco cum summo Judaeorum sacerdote comparatur. Hebr. IX, 8. ubi tamen per τὰ ἅγια *coelum* seu *futura in coelis felicitas* intelligi debet aeque ac in locis IX, 12. 24. X, 19. de quibus legi merentur *Schoettgenii* Horae Hebr. et Talmud. p. 1216. Per τὰ ἅγια ἁγίων vero semper fere *sanctum sanctorum* seu *sacratissimus templi locus* describitur. Hebr. IX, 3. μετὰ δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα σκηνὴ ἡ λεγομένη ἅγια ἁγίων. Τὸ ἅγιον ἁγίων in graeca versione Exod. XXVI, 33. dicitur, et a *Josepho* A. J. III, 6. 4. τοῦ ἁγίου τὸ ἅγιον vocatur. Interdum etiam τὰ ἅγια omittitur, v. c. Hebr. VIII, 5. τῶν ἐπουρανίων sc. ἁγίων templi illius coelestis. Vide *L. Suringar* D. *de diversis vocum* קדוש ἅγιος *et affinium significatibus in SS.* Franecqu. 792.

'ΑΓΙΟΤΗΣ, τητος, ἡ, *sanctitas, sanctimonia.* Tantum legitur Hebr. XII, 10. εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἁγιότητος αὐτοῦ ut perfectionis et sanctitatis divini participes reddamur. In vers. Alex. non reperitur hoc substantivum. Semel legitur 2 Macc. XV, 2. μεθ' ἁγιότητος ἡμέρα.

'ΑΓΙΩΣΥ'ΝΗ, ης, ἡ,

1. *summa Dei majestas et perfectio.* Rom. I, 4. κατὰ πνεῦμα ἁγιωσύνης quoad vim suam et majestatem divinam. Similiter in vers. Alex. non solum hebr. הוֹד Psalm. CXLV, 4. 5. sed etiam τῷ קֹדֶשׁ respondet Ps. XCVII, 12.

2. *virtus, integritas vitae et innocentia,* maxime vero *temperantia, castitas et ab omni pravo affectu immunitas,* i. q. alias ἁγιασμὸς dicitur. 2 Cor. VII, 1. ἐπιτελοῦντες ἁγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ· ad quem locum *Oecumenius:* ἡ δὲ ἁγιωσύνη σωφροσύνη τε νοεῖται καὶ καθαρότης παντὸς πάθους. 1 Thess. III, 13. ἐν ἁγιωσύνῃ· ubi *Theophyl.* ἁγιωσύνη κυρίως λέγεται ἡ σωφροσύνη — καθολικῶς δὲ πᾶσα ἀρετή. *Phavor.* ἁγιωσύνη ἢ κάλλιον ἁγιωσύνη καὶ ἁγιότης ταὐτόν.

'ΑΓΚΑ'ΛΗ, ης, ἡ, pr. *curvatura* seu *sinus brachii, ulna, manus cum brachio usque ad cubitum* (ab ἀγκὴ, quod idem notat), quae graece etiam ὠλένη dicitur et ἀγκύλη. Luc. II, 28. καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ et ipse eum ulnis excepit et complectebatur suis, seu brevius: ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ, ut legitur Marc. IX, 36. In vers. Alex. hebr. חֵיק respondet Prov. V, 29. Usitatius est plurali numero, sicut et Lat. *ulnae* quam *ulna.*

"ΑΓΚΙΣΤΡΟΝ, ου, τὸ, *hamus quo pisces capiuntur* s. *uncus piscatorius,* forte ab ἄγω *duco, educo,* quia hamo pisces ex aqua educuntur; aut a verbo inusitato ἀγκίζω. Semel tantum legitur in N. T. Matth. XVII, 27. βάλε ἄγκιστρον mitte hamum. In vers. Alex. verbis hebraicis חוֹחַ 2 Regg. XIX, 28. חַכָּה Habac. I, 15. et חֵרֶם Ezech. XXXII, 3. respondet. *Hesych.* et ex eo *Phavor.* ἄγκιστρον· θηρατήριον ἐκ σιδήρου καμπτὸν, ἀγκύλον, στρεβλόν.

'ΑΓΚΥ'ΡΑ, ας, ἡ, *ancora,* proprie est *instrumentum illud ferreum* seu *trabs ferrea, duas extremitates aduncas easque dentibus* (quos etiam diserte vocat Virgilius) *similes, habens, quam, funibus alligatam, ejiciunt nautae magnis maxime in tempestatibus, ad sistendas et firmandas naves, ne in alia jactentur loca.* Act. XXVII, 29. ῥίψαντες ἀγκύρας τέσσαρας jactis quatuor ancoris. ib. v. 30. ἀγκύρας ἐκτείνειν ancoras demittere. v. 40. καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες sublatis igitur ancoris. *Etym. M.* 'Αγκύρα ἡ μὲν πόλις προπαροξύνεται,

ἡ δὲ

ἡ δὲ τῷ πλοίῳ παρεζύνηται. *Hesych.* τὸ ναυτικὸν σκεῦος. — Subauditur interdum haec vox post verbum αἴρειν. Act. XXVII, 13. ἄραντες, sc. ἀγκύρας, solventes navem ancoris sublatis. Exempla e Graecis habet praeter *L. Bos Ellipses Graecae* p. m. 10. *Elias Palairet* Obss. in N. T. p. 343.

2. metaphorice: *praesidium quodvis, quod nos nostraque tutos praestare animoque confirmat os et certos reddere valet.* Hebr. VI, 19. ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν et haec spes nobis est instar firmissimae ancorae, h. e. constantes nos reddit et tranquillos: ubi vide quae e PP. GG. observavit *Suicer. Thesaur. Eccles.* T. I. p. 63. Apud *Eurip. Hecuba* v. 29. Hecuba Polydorum filium suum appellat familiae gentisque suae ancoram, ὃς μόνος οἴκων ἄγκυρά τ' ἐμῶν. *Hesych.* ἀγκύρα καὶ τὴν ἀσφάλειαν. Idem: ἀγκύραι μεταφορικῶς ἀσφάλειαι Σοφοκλῆς Φαίδρα. Vid. *Wetstenius* ad Hebr. VI, 19.

ἌΓΝΑΦΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *impexus, rudis, fullonem nondum expertus,* et dicitur vel de *pannis adhuc recentibus* vel de *veteribus, qui nondum sunt repurgati a sordibus* (ex α priv. et γνάπτω vel κνάπτω s. γνάφω *carmino, purgo fullonum more;* unde γναφεὺς *fullo*). Matth. IX, 16. ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου additamentum panni recentis. Marc. II, 21. coll. Luc. V, 36. ἐπίβλημα ἱματίου καινοῦ. Scribitur etiam ἄκναφος; cf. interpretes ad *Thom. M.* Ecl. Attic. sub ἄκναπτον et *Phavorinum* sub ἄγναμπτον. [Vide infra s. v. ῥάκος.]

ἉΓΝΕΊΑ, ας, ἡ, *puritas, castitas,* ab ἁγνεύω *castus sum.* Quanquam per se latissime patet et *omnem probitatem morum et puritatem a sceleribus* et interdum adeo *verum Dei cultum, qui in ritibus externis est,* significat, ut 1 Macc. XIV, 36. tamen in libris N. T. ubi bis reperitur, *strictius* sumi videtur, ita, ut *castitatem, pudicitiam* notet. 2 Timoth. IV, 12. ἐν ἁγνείᾳ. ib. V, 2. νεωτέρας ὡς ἀδελφὰς ἐν πάσῃ ἁγνείᾳ. Etiam apud Veteres haud raro de abstinentia a Venere usurpatur; vid. *Graevius* ad *Hesiod.* Ἔργ. v. 733. et Intt. ad *Ael.* V. H. II, 31. *Hesych.* ἁγνείας (ita enim legendum loco impressi ἁγνοίας) καθαρότητος. *Suidas* ἁγνεία· καθαρότης, ἐπίτασις σωφροσύνης. et *Phavorinus* ἐλευθερία παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος ex 2 Cor. VII, 1. Adde *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 64.

ἉΓΝΊΖΩ, fut. ίσω. Proprie quidem est: *purgo, sordes ab aliqua re removeo,* sed in N. T. aeque ac in versione Alexandrina maxime de *purificatione Levitica et externa,* h. e. *de ritibus illis religiosis dicitur, qui in lege Mosaica partim iis, qui se quocunque modo polluerant et inquinaverant, ut contactu cadaveris, cibis interdictis;—partim vero iis, qui se voto quodam religioso obstrinxerant, interdum etiam, qui se ad festum aliquod celebrandum praeparare cupiebant, observandi et peragendi praescripti erant,* unde in vers. Hebr. טִהַר in Piel 2 Paral. XXIX, 18. XXX, 18. קִדֵּשׁ Exod. XIX. 10. et חִתְחַטֵּא Num. VIII, 21. respondet. Verbo latino *lustrare* optime exprimi posse videtur in loco Joh. XI, 55. ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτοὺς, h. e. ut se praepararent ad festum paschatos: ubi videndus *Wetstenius.* Ante festum autem solebant Judaei in templo versari, precari, abstinere a certis cibis, lavare vestes, radere caput, etc. cf. *Lightfoot.* Hor. Hebr. et Talmud. p. 1078. In iis vero locis, ubi de *voto religioso suscepto* sermo est, significat: *in castimonia vivere, Nasiraeum esse, legibus Nasiraeatûs convenienter vivere.* Act. XXI, 24. ἁγνίσθητι σὺν αὐτοῖς vive et tu cum iis in castimonia. ib. v. 26. σὺν αὐτοῖς ἁγνισθεὶς cum iis castimoniam suscipiens. XXIV, 18. ἐν οἷς εὗρόν με ἡγνισμένον in quibus dum occupor, offenderunt me in templo voto meo me exsolventem. Qui vero voto quodam obstricti erant, tenebantur ex lege Mosaica per aliquot dies abstinere a vino et cibis delicatioribus, non visere aegrotos et mortuos, non radere comam,

mam, etc. Confer *Lightfoot. Hor. Hebr.* p. 369. et *J. D. Michaelis Jus Mosaicum,* P. III. p. 1 seq. Est autem hic τοῦ ἁγνίζειν significatus unice ab auctoribus versionis Alexandrinae repetendus, qui hoc verbo in exprimendo hebraico נָזַר usi sunt v. c. Num. VI, 2, 3. ἀνὴρ ἢ γυνὴ, ὃς ἂν μεγάλως εὔξηται εὐχὴν ἀφαγνίσασθαι ἁγνείαν Κυρίῳ ἀπὸ οἴνου καὶ σικέρα ἁγνισθήσεται. — Sed interdum etiam ἁγνίζειν ad animum translatum notat: *emendare, efficere, ut aliquis abstineat a sceleribus et vitae sanctitati studeat.* Jacobi IV, 8. ἁγνίσατε καρδίας emendate animos. 1 Petr. I, 22. τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες. 1 Joh. III, 3. ἁγνίζει ἑαυτὸν καθὼς ἐκεῖνος (sc. Θεὸς) ἁγνός ἐστι.

ἉΓΝΙΣΜΟ'Σ, οῦ, ὁ, *purificatio, expiatio, lustratio* et speciatim (uti ἁγνεία, Num. VI, 21. *illa ipsa abstinentia a vino, cibi certis generibus, visendis aegrotis et mortuis, radendo capite, cui se aliquis obstrinxerat voto suscepto, — Nasiraeatus.* Semel tantum legitur in N. T. Act. XXI, 26. διαγγέλλων τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγνισμοῦ significans, jam finitum esse tempus Nasiraeatûs. Hinc ei hebr. נֵזֶר respondet Num. VI, 5. aeque ac נִדָּה Num. XXXI, 23. in versione Alexandrina. Ἁγνισμὸν ποιεῖσθαι pro *expiare,* legitur apud *Dion. Halic. Ant. Rom.* III, 22.

ἈΓΝΟΈΩ, ῶ, fut. ήσω,

1. *nescio, ignoro, in ignorantia versor, non cognitum habeo* (ex ἀ priv. et νόω *cogito*). Act. XVII, 23. ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε quem igitur, etiamsi vobis ignotum, tamen colitis. Rom. X, 3. 2 Cor. II, 11. οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν non enim latent nos ejus insidiae. Gal. I, 22. ἤμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ ne de facie quidem notus eram. 1 Tim. I, 13. 2 Petr. III, 2. Huc pertinet formula illa Paulo admodum familiaris: οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν *scitote vero, opus est, ut vos doceam et admoneam,* i. q. ἐκ ἀγνοητέον. Rom. I, 13. XI, 25. 1 Cor. XII, 1. 2 Cor. I, 8. 1 Thess. IV, 13.

2. *non intelligo, non capio, sententiam sermonis non perspicio,* Marc. IX, 32. οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο ignorabant verum hujus sermonis sensum. Luc. IX, 45. addit: καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν, ἵνα μὴ αἴσθωνται αὐτό. Act. XIII, 27. ἀγνοήσαντες τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν nec verum vaticiniorum de Messia sensum capientes. *Xenoph. Mem.* I, 2. 33.

3. *non satis cogito et perpendo.* Rom. II, 4. ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ Θεοῦ εἰς μετάνοιάν σε ἄγει nec perpendis, hanc indulgentiam divinam te ad resipiscentiam provocare. Eodem sensu non solum formula לֹא יָדַע Hos. II, 8. usurpatur, sed etiam ipsum verbum ἀγνοεῖν Sapient. VII, 12.

4. *non memini, oblitus sum.* Rom. VI, 3. ἢ ἀγνοεῖτε; annon meministis? ib. VII, 1. ἢ ἀγνοεῖτε — γινώσκουσι γὰρ νόμον λαλῶ. 1 Cor. X, 1. οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν in memoriam vero vobis revoco; ad imitationem hebr. לֹא יָדַע Hos. XI, 3.

5. *in dubium voco, dubitando infirmo.* 1 Cor. XIV, 38. εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοείτω si quis dubitet de hac re, dubitet sane, sed suo periculo. Rarior quidem est haec notio, nec tamen Graecis plane ignota. *Phavor.* ἀγνοῶ· σημαίνει δὲ τὸ καθόλου καὶ παντελῶς μηδὲν εἰδέναι, οἷον ἀγνοεῖν τὴν ἁμαρτίαν, καὶ ἀμφαγνοῶ τὸ ἔν τισιν διστάζω.

6. *peccatum committo, iniquus sum, improbe ago, nulla ignorantiae notione adjuncta.* Hebr. V, 2. μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσι qui indulgere possit peccantibus. Sirac. V, 18. ἐν μεγάλῳ καὶ μικρῷ μὴ ἀγνόει, μηδὲ ἕν, h. e. nullum plane peccatum committe nec gravius nec levius. *Polyb.* V, 11. 5. πολεμεῖν τοῖς ἀγνοήσασιν bellum gerere cum iis qui deliquerunt. Eodem sensu ἀγνωμονέω usurpatur ab *Aelian.* V. H. II, 16. nec desunt loca, ubi verbis hebraicis שָׁגַג et שָׁגָה aeque ac τῷ אָשַׁם Hos. IV, 6. ἀγνοεῖν in vers. Alex. respondet.

7. Passivum ἀγνοεῖσθαι notat: *obscurum, vilem, contemtum esse.* 2 Cor. VI,

VI, 9. ὡς ἀγνοούμενοι καὶ ἐπιγινωσκόμενοι, h. e. etsi videmur esse homines obscuri, tamen nobiles sumus.

'ΑΓΝΟΗΜΑ, τος, τὸ, proprie: *ignorantia, defectus scientiae* (ab ἀγνοέω).

2. *peccatum per ignorantiam* seu *imprudentiam commissum.*

3. *peccatum quodvis voluntarium.* Hebr. IX, 7. ὃ προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων, Judith. V, 19. Sirac. XXIII, 2. LI, 27. Tob. III, 3. 1 Macc. XIII, 39. Sic ἄγνοια quoque saepius sumitur apud *Polybium*, ut multis exemplis docuit *Schweighaeuserus* in *Lexico Polybiano*, p. 4.

"ΑΓΝΟΙΑ, ας, ἡ,

1. *ignorantia, inscitia, imprudentia* (ab eodem). Act. III, 17. οἶδα, ὅτι κατὰ ἄγνοιαν (בִּשְׁגָגָה Lev. XXII, 14.) ἐπράξατε per ignorantiam hoc facinus commisistis. *Hesych.* ἄγνοια· ἀγνωσία, ἀμαθία.

2. et κατ' ἐξοχὴν *iis* tribuitur, *qui alieni sunt a religione divinitus tradita,* sive judaica, sive christiana. Act. XVII, 30. τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ Θεὸς aegre ferens hanc sui ignorantiam Deus. Etiam Arabes tempus ante Muhammedem, quo pleraeque regiones tenebris ethnicismi et insano idolorum cultui mancipatae erant, الجاهلية tempus ignorantiae appellare solent. Cf. *Pocock* not. ad *Abulpharagii Specimen histor. Arab.* p. 82 et 343. et *Gagnier* ad *Abulfedae vit. Muhamm.* p. 18. Ephes. IV, 18. διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς ob idololatriam superstitiosam, cui dediti sunt. 1 Petr. I, 14. ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν gentilium religioni addicti. His exemplis addi potest e libris apocryphis locus Sapient. XIV, 22. ubi ἄγνοια ponitur ἐν τῷ πλανᾶσθαι περὶ τὴν τοῦ Θεοῦ γνῶσιν.

'ΑΓΝΟΣ, ὁ, ἡ, τὸ, proprie et universum; *purus, remotus ab omni labe et impuritate.* Hinc

2. *remotus ab omni specie impudicitiae, castus, pudicus.* Philipp. IV, 8. ὅσα ἁγνὰ officia, quae nobis leges pudicitiae injungunt. 1 Tim. V, 22. σεαυτὸν ἁγνὸν τήρει semper caste vive. Tit. II, 5. Si de virgine dicitur,

3. *incorruptus, intactus.* 2 Cor. XI, 2. παρθένον ἁγνὴν παραστῆσαι τῷ Χριστῷ ut sisterem vos Christo tanquam virginem illibatam. v. *Herodian.* I. c. 11. et ibi *Irmischium. Phavor.* ἁγνή· καθαρὰ καὶ ἀμίαντος ἡ παρθένος, κ. τ. λ.

4. *insons, innocens, purus a scelere.* 2 Cor. VII, 11. ἑαυτοὺς ἁγνοὺς εἶναι ἐν τῷ πράγματι vos esse puros ab hoc scelere. *Eurip.* Orest. v. 1642. ἁγνὸς γάρ εἰμι χεῖρας, Ἀλλ' οὐ τὰς φρένας.

5. *nullo vitio contaminatus, integer, pius, sanctus.* 1 Petr. III, 2. ἁγνὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν vitam vestram vere christianam. 1 Joh. III, 3. καθὼς ἐκεῖνος (sc. Θεὸς) ἁγνός ἐστι sicut Deus est omnis vitiositatis expers. Prov. XX, 9. pro verbis hebraicis מִי יֹאמַר זִכִּיתִי לִבִּי habent Alex. τίς καυχήσεται ἁγνὴν ἔχειν τὴν καρδίαν;

6. *is qui alios puros a vitio postulat et reddit.* Jac. III, 17. ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἁγνή ἐστιν sapientia vere divina homines puros a vitiis reddit. Cf. quae supra ad ἀγαθὸς et ἅγιος notavi, et infra s. v. δίκαιος.

ΑΓΝΟΤΗΣ, τητος, ἡ, *integritas, innocentia, mens et vita pura ab omni vitiositate.* Semel legitur in N. T. 2 Cor. VI, 6. ἐν ἁγνότητι declaramus nos Dei ministros per vitae sanctitatem.

'ΑΓΝΩΣ. Adverbium, quod probe distinguendum est ab ἀγνῶς *inscienter,* ἀμαθῶς, ἀκουσίως, *Phavorino* interprete (qui tamen ipse voces ἁγνὸς et ἀγνὸς pessime invicem permutavit, ut glossa, quae in ejus Glossario legitur, ἀγνὸς· καθαρὸς ἢ ἄγνωστος, satis testatur), ut Latinorum *caste,* valet: *integre, sincere, puro et sincero animo.* Phil. I, 16. τὸν Χριστὸν καταγγέλλουσιν οὐχ ἁγνῶς non bono consilio religionem christianam tradunt. ἁγνῶς v. 18. explicatur per τῇ ἀληθείᾳ, quod τῇ προφάσει opponitur. *Hesiod.* Ἔργ. v. 334. καδδύναμιν δ' ἔρδειν ἱέρ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν, Ἁγνῶς καὶ καθαρῶς κ. τ. λ.

'ΑΓΝΩΣΙ'Α, ιας, ἡ, *ignorantia, inscitia* (ex α priv. et γνῶσις cognitio). 1 Cor.

1 Cor. XV, 34. ἀγνωσίαν Θεοῦ τινὲς ἔχουσι destituuntur enim adhuc quidam vestrum vera Dei cognitione. Legitur haec vox apud Alexandrinos interpretes Job. XXXV, 16. בִּבְלִי דַעַת ἐν ἀγνωσίᾳ. Sapient. XIII, 1. οἷς παρῆν Θεοῦ ἀγνωσία. Polyb. XVI, 19, 12. διὰ τὴν ἀγνωσίαν τῆς ἐκτὸς θαλάττης.

2. *calumniae et criminationes, quas quis mera ignorantia ductus profert.* 1 Petr. II, 15. ἀγαθοποιοῦντας φιμοῦν τὴν τῶν ἀφρόνων ἀγνωσίαν, h. e. coll. c. III, 16. recte agendo omnem paganis adimere occasionem Christianorum coetum calumniis proscindendi.

ἌΓΝΩΣΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *ignotus, incognitus* (ex α priv. et γνωστὸς *notus*), et opponitur τῷ εὔγνωστος *bene notus*, Prov. III, 15. V, 6. In vers. Alex. ἄγνωστος non reperitur, sed aliquoties in libris apocryphis. Sapient. XVIII, 3. ἀγνώστου ὁδοιπορίας. 2 Macc. I, 19. ἄγνωστον τόπον. ib. II, 7. *Phavor.* ἄγνωστος· ὁ μὴ γνωστός. *Pollux* in *Onomast.* V, 44. ἄδοξος, ἀκλεής, ἄγνωστος et similia pro synonymis ponit, ut adeo hanc vocem, de persona adhibitam, hanc olim potestatem habuisse appareat, ut *ignobilem, minus celebrem* significaret. De qua potestate cogitantes quidam interpretes inscriptionem *arae Atheniensis* a Paulo Act. XVII, 23. commemoratam: Ἀγνώστῳ Θεῷ: transtulerunt: *Deo minus celebri,* quae tamen, suadente omni orationis serie, vertenda potius est: *Deo ignoto,* h. e. *Deo, cujus et nomen et natura ignorabatur ab Atheniensibus.* Posset etiam verti: *Deo peregrino.* Certe *ignotus* apud Lat. *externum, peregrinum* notat, v. c. *Propert.* L. II. El. 25. v. 8. *Virgil. Aen.* V, 795. IX, 485. Causa erectae hujus arae repetenda est, ut jam recte vidit Chrysostomus, a superstitione nimia Atheniensium, qui, veriti, ne forsan Dei cujusdam, quem ignorarent, cultu neglecto poenas luerent gravissimas, vel Ignoto Deo dicaverunt aram, ne quis Deorum se neglectum ab iis existimare posset. Catalogum populorum, qui ignotis diis aras erexerunt et sacrificarunt, dedit *J. C. Dietericus* in *Lexico Philol. N. T. Graeco-Latino* (Frf. ad M. 1680. fol.) p. 30 seq. et *Dougtaeus* Anal. S. N. T. Exc. 58.

ἈΓΟΡΆ, ᾶς, ἡ. Vox haec (descendens ab ἀγείρω *congrego,* praet. med. ἤγορα) variam et multiplicem potestatem habet, et proprie quidem *conventum hominum* atque *coetum* significat, ut vel origo satis docet, et glossariorum vett. auctores ad unum omnes testantur: v. c. *Apollonius Soph. Lex. Homer.* p. 18 ἀγορά· ἡ ἐκκλησία — καὶ τὸ συνάθροισμα. *Suid.* ἀγορά· ἡ ἐκκλησία. *Phavor.* τὸ πλῆθος τὸ συναγόμενον· quorum glossas plene exhibuit Cl. *Fischerus* de *Vitiis Lexicorum N. T.* Prolus. XI. p. 4 seq.

2. ut latinum *forum, omnia loca, in quibus res venales exponuntur, judicia exercentur et conciones habentur,* quoniam confluere illuc solet magnus hominum numerus. *Suid.*—καὶ ὁ τόπος, ἔνθα πιπράσκεται τὰ ὤνια. *Phavor.* —καὶ ὁ τόπος, τὸ πωλητήριον. Fuerunt autem fora Judaeorum in portis urbium; in quibus, quum solerent convenire, qui mercede suam locabant operam, explicari exinde poterit locus Matth. XX, 3. ubi ἐν τῇ ἀγορᾷ ἑστῶτες ἀργοί, sunt mercenarii, in foro versantes, a nemine conducti. Hinc ἀγορὰ in N. T.

3. in universum *omnem locum celebrem, hominibus frequentem, plateas adeo et vias urbium atque vicorum* notat. Matth. XI, 16. ἐν ἀγοραῖς καθημένοις in locis publicis versantibus. Luc. VII, 32. Matth. XXIII, 7. τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς et in locis publicis salutationes. Marc. XII, 38. Luc. XI, 43. XX, 46. Act. XVII, 17. Marc. VI, 56. ἐν ταῖς ἀγοραῖς in plateis—ita Vulg. Interp. coll. Act. V, 15. Codex Cantabrigiensis loco ἐν ταῖς ἀγοραῖς in Marci l. l. habet ἐν ταῖς πλατείαις, quod est apertum glossema. Act. XVII, 17. ἐν τῇ ἀγορᾷ in foro, quod nempe in Ceramico erat. Conf. *Gottfr. Olearii D. de gestis Pauli in urbe Atheniensium* c. XI.

c. XI. p. 662. T. II. *Ikenii Novi Thesauri philologici.*—Hinc ἀγορὰ in vers. Alex. hebr. שׁוּק Cohel. XII, 4. 5. Cant. III, 2. et in versione *Symmachi* Job. XVIII, 17. τῷ חוּץ respondet. Adde Tob. II, 2. 3 Esdr. II, 18. 2 Macc. II, 10.

4. *res venales omnis generis, quae in foro exponi solent, maxime illae, quae ad victum pertinent.* Schol. *Aristoph.* ad *Acharn.* 21. καὶ αὐτὰ τὰ ὤνια σημαίνει· quae verba *Suidas* transtulit in suum Lexicon, unde descripsit *Phavorinus*, sed plenius, nam addit: ἤτοι τὰ πιπρασκόμενα. Marc. VII, 4. καὶ ἀπὸ ἀγορᾶς, ἐὰν μὴ βαπτίσωνται, οὐκ ἐσθίουσι nec cibos in foro venales edunt, nisi prius se abluerint. De hoc vocis ἀγορᾶς significatu rariori (obvio apud *Xenoph. Cyrop.* VI, 2, 11. *Julianum Misopog.* p. 308.) post *Casaubonum* ad *Polybium* p. 183. ed. *Gronov.* et *Cuper. Obs.* III, 20 extr. eleganter egit *Krebsius* in *Observatt. Flav.* p. 85 seq.

5. *forum, in quo judicia exercebantur* apud Graecos et Latinos, *locus judicii.* Act. XVI, 19. εἵλκυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας pertraxerunt in forum ad magistratus. *Phavor.* καὶ τὸ δικαστήριον. Unde οἱ κατ' ἀγορὰν *causidici* Graecis dicebantur. *Arrian. Diss. Epictet.* I, 29. ἕλκει με εἰς τὴν ἀγοράν.

ἈΓΟΡΆΖΩ, fut. άσω, proprie: *in foro versor et ago,* ut demonstravit *Salmasius* de *Usuris* p. 339. et Schol. *Aristoph.* ad Equit. v. 1370. et ad Acharn. v. 720. *Hesych.* ἀγοράζειν· ἐν ἀγορᾷ διατρίβεσθαι. Idem fere *Phavorinus.* Hinc

2. *emo, quae venalia sunt in foro* (*Suid.* ἀγοράζειν· τὸ ὠνεῖσθαί τι.) et opponitur τῷ πωλεῖν (Matth. XXI, 12. Apoc. XIII, 17.) Matth. XIII, 44. 46. XIV, 15. XXVII, 7. Apoc. XVIII, 11. Construitur tunc fere cum accusativo et genitivo pretii, interdum cum praepositione ἐν, ἐκ. In vers. Alex. hebr. שָׁבַר respondet, v. c. Gen. XLI, 57. Deut. II, 6. Ies. LV, 1.

3. cum accusativo personae: *redimo, in libertatem aliquem vindico,* et *de servis* aut *captivis dicitur, qui pretio dato redimuntur.* Hinc in N. T. haud raro Christo tribuitur, quatenus vita sua, doctrina et morte homines a vi et potestate vitiositatis liberavit, in veram libertatem humanam vindicavit et hoc modo *suos* fecit. 1 Cor. VI, 20. ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς magno pretio redemti estis. VII, 23. 2 Petr. II, 1. καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπότην. Apoc. V, 9. ἠγόρασας τῷ Θεῷ ἡμᾶς ἐν τῷ αἵματί σου morte tua nos veros Dei cultores reddidisti, s. liberasti a peccatorum servitute ac poena, coll. I, 5. Joh. I, 29. 1 Joh. I, 7.—Apoc. XIV, 3. 4.

4. *quocunque modo mihi aliquid comparo et acquiro.* Apoc. III, 18. ἀγοράσαι παρ' ἐμοῦ χρυσίον κ. τ. λ. In vers. Alex. respondet τῷ קָנָה 1 Chron. XXI, 24. 2 Chron. XXXIV, 11. Ies. XXIV, 2.

ἈΓΟΡΑΙ͂ΟΣ, αίου, ὁ, ἡ, proprie: *omnis, qui in foro versatur et agit.*

2. *forensis, ad forum pertinens, subrostranus, subbasilicanus.* Hinc maxime apud Graecos de *mercatoribus* usurpatur, qui in foro vendunt et emunt et in eorum libris saepe κάπηλοι, ἔμποροι et ἀγοραῖοι conjunguntur, ut exempla a *Salmasio* de Usuris p. 338. *Valkenario* ad *Ammonium* p. 11. prolata satis docent, quibus addo *Aristotelem* Polit. IV, 4. λέγω ἀγοραῖον scribentem τὸ περὶ πράσεις, καὶ τὰς ὠνὰς, καὶ τὰς ἐμπορίας, καὶ καπηλείας διατρίβον. Fuit etiam ἀγοραῖος cognomen Jovis, Mercurii, Minervae et Dianae, qui in foro colebantur, ut ex *Phavorino* constat. Κατ' ἐξοχὴν autem ἀγοραῖοι *homines viles, contemti et otiosi* dicuntur, *qui versantur quotidie et quasi habitant in foro, inepta curiositate ducti,* quos latini Scriptores *circumforaneos, innatos in triviis et pene forenses* vocare solent, et *Demosthenes* περιτρίμματα τῆς ἀγορᾶς appellat. Semel in N. T. haec vox legitur Act. XVII, 5. προσλαβόμενοι δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τῶν ἀγοραίων τινὰς ἄνδρας πονηροὺς assumentes

mentes circumforaneorum quosdam viros sceleratos. *Dion. Hal.* in *judic. de Thucyd. hist.* cap. 50. ἀγοραίους ἀνθρώπους, ἐπιδιφρίους κ. τ. λ. *Hesych.* ἀγοραῖοι· οἱ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀναστρεφόμενοι. *Suid.* ἀγοραῖος· προπεριεσπάμενος, ὁ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀναστρεφόμενος ἄνθρωπος. Male itaque, certe non omnino recte scripsit *Ammonius:* ἀγοραῖος, ἐὰν προπαροξυτόνως, σημαίνει τὸν πονηρὸν, τὸν ἐν ἀγορᾷ τεθραμμένον· ἐὰν δὲ προπερισπωμένως, τὸ ἐν ἀγορᾷ πωλούμενον. Ab hac voce (cujus varii usus multa exempla exstant apud *Wetstenium* in notis ad Act. XVII, 5.) probe distinguenda est altera, quae magnopere ab ea differt, nempe:

ἈΓΌΡΑΙΟΣ, αίου, ὁ, ἡ, quae de *rebus* et *negotiis* dicitur, *quae in foro aguntur et tractantur, forensis, judicialis.* Unde ἀγόραιοι κρίσεις sunt *judicia, quae in foro exercentur;* ἀγόραιαι ἡμέραι autem *dies forenses* dicuntur *habendis judiciis et causis forensibus destinati,* seu *in quibus forum agitur.* Act. XIX, 38. ἀγόραιοι ἄγονται (ita enim scribendum est loco impressi ἀγοραῖοι), sc. ἡμέραι, *dies forenses* seu *judiciales habentur,* seu magis ad usum loquendi latinum, *conventus aguntur,* seu *forum agitur.* Vide *J. F. Gronovii* Observatt. Lib. III. c. 22. *Püttmanni Miscellan. Specim.* 13. c. 25. (Lips. 1791.) et *Joh. Amuel* ἀγόραιοι ἄνδρες καὶ ἡμέραι ex Act. XVII et XIX. Upsal. 1758. 4. *Suid.* προπαροξυτόνως δὲ ἀγόραιος, ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ ἡ ἀγορὰ τελεῖται. *Hesych.* ἀγοραίαν δικαιολογίαν. Ἀγοραία· θέμις καὶ ἐκκλησιαστική.

ἌΓΡΑ, ας, ἡ, proprie dicitur *captura, venatio quadrupedum, Eurip.* Bacch. v. 1201. *avium, Homer. Odyss.* XX, 306. ita, ut et *ipsum venandi actum* et rem, *quam venamur et capimus,* notet. *Hesych.* ἄγρα· θήρα. *Phavor.* ἄγρα· θήρα· τὸ θηρώμενον λέγεται καὶ τὸ ἔργον. *Pollux Onom.* V, 1. ἄγραν οὐ μόνον τὸ ἔργον, ἀλλὰ καὶ τὸ θηρώμενον καλοῦσι. *Eurip.* Orest. v. 1346. οὐχὶ συλλήψεσθ' ἄγραν,

2. *piscatio, piscatus.* Luc. V, 4. χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν demittite retia ad piscaturam. *Aesop,* Fab. XVII. *Hom. Odyss.* XII, 330. *Plutarch. Sympos.* VIII, 8. p. 730.

3. *ipsi pisces.* Luc. V, 9. ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων ᾗ συνέλαβον ob tantam piscium praedam. Sic et lat. *captura* pro *ipsa re capta* usurpatur apud *Plin.* H. N. X, c. 40. Adde *Aelian.* H. Anim. I, 3, 18. et *Thiemii* ac *Sturzii Lexicon Xenoph.* s. h. v.

ἈΓΡΆΜΜΑΤΟΣ, ὁ, ἡ, proprie dicitur *illiteratus, literarum rudis, qui ne ipsa quidem literarum elementa novit,* quem Graeci ἀναλφάβητον vocant, h. e. μὴ τὰ παρὰ τοῖς γραμματισταῖς στοιχεῖα ἐκμεμαθηκότα (ex α priv. et γράμμα *litera*). *Xenoph. Mem.* IV, 2, 20. *Plutarch. Aristid.* c. 7.

2. *indoctus, qui non scholis formatam eruditionem habet.* Hinc

3. *qui non doctam et subtilem religionis judaicae* (quae κατ' ἐξοχὴν γράμμα, seu τὰ γράμματα, vocabatur: vid. infra s. v. γράμμα) *cognitionem habet, in scholis Rabbinorum non institutus, nec in scriptis prophetarum et lege Mosaica exercitatus.* Hac potestate gaudet haec vox Act. IV, 13. ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσι καὶ ἰδιῶται h. e. μὴ μεμαθηκότες τὰ γράμματα, ut legitur Joh. VII, 15. Conf. *Wetstenium* in Notis ad N. T. T. II. p. 477.

ἈΓΡΑΥΛΈΩ, ῶ, fut. ήσω, (compositum ex ἀγρὸς *ager* et αὐλίζομαι *stabulor, dego,* et παρὰ τὸ ἐν ἀγροῖς αὐλίζεσθαι,) est in universum: *sub dio ago, in agris versor et moror,* et de iis aeque, qui interdiu, ac de iis dicitur, qui noctu vitam in agris sub dio degunt. *Plutarch. Num.* c. 4. Unde ἀγραυλία Graecis dicitur *vita castrensis et sub dio acta;* v. c. apud *Diod. Sic.* XVI. c. 13. Speciatim vero *de iis* dicitur, *qui in agris pernoctant et excubias agunt;* quam notionem respexit *Hesychius:* ἄγραυλοι· οἱ ἐν ἀγρῷ νυκτερεύοντες — et *Phavor.* ἄγραυλοι ποιμένες· οἱ ἐν τοῖς ἀγροῖς αὐλιζόμενοι ἢ οἱ ἐν τῷ ἀγρῷ διανυκτερεύοντες. Semel legitur in N. T. Luc. II, 8. ἀγραυλοῦντες sub dio agen-

agentes. *Diod. Sic.* I. c. 39. Etiam ab *Homero* (Il. XVIII, 162.), *Hesiodo* (*Theog.* 26.) et *Apollonio Rhodio* (IV, 317.) pastores ἄγραυλοι dicuntur. Hinc *bos* apud *Homer.* Il. X, 155. ἄγραυλος vocatur, ut a mansueto et in stabulum incluso secernatur: ubi *Schol.* τῷ ἐν ἀγρῷ αὐλιζομένῳ. adde *Schol. ad Hesiod. Theog.* v. 26. Eleganter de hac voce egerunt praeter *Suicerum* in *Thesauro Eccles.* T. I. p. 66. *Casaubonus* Exercit. Antibar. II, 7. *Bynaeus de natali J. C.* p. 376 seq. et *Graevius* Lectt. Hesiod. c. XV. p. m. 82.

'ΑΓΡΕΥ΄Ω, fut. εύσω (ab ἄγρα *captura*). Raro haec vox apud exteros Scriptores (*Herodot.* II, 95. *Xenoph. Anab.* V. 3, 9.) et semel tantum in N. T. reperitur. Proprie notat (vel addito substantivo θηρίον, ut in *Callimachi* H. in Dian. v. 85. vel nude positum) *venari, capere feras, volucres,* i. q. θηρεύειν, quanquam interdum etiam de piscium captura apud *Lucianum* et alios dicitur. Alexandrini pro צוּד Job. X, 16. Prov. VI, 26. pariter ac לָכַד Prov. V, 21. usurpant. Sed quia in hoc verbo, sive ad venationis sive piscaturae notionem respicias, latet notio *dolose circumveniendi* et *struendi insidias,*

2. metaphorice significat: *insidias struere alicui,* sive sermone hoc fiat, sive alio modo. Marc. XII, 13. ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσι λόγῳ ut ipsi quaestionibus argutis propositis insidias struerent eumque sermone minus cauto irretitum caperent, ne elabi posset: ubi nonnulli codices e glossemate παγιδεύσωσι habent. Eodem sensu Latini et formulam *captare aliquem,* v. c. *Martial.* IX, 90. et vocem *venari* usurpant.

'ΑΓΡΙΕ΄ΛΑΙΟΣ, αίου, ἡ, (ex ἄγριος *sylvestris* et ἐλαία *olea*) est: *oleaster, olea agrestis, arbor, quae nullos plane fructus fert* (opponitur τῷ καλλιέλαιος.) Inde partim in proverbium abiit: ἀκαρπότερος ἀγριελαίου (conf. *Zenobius* Adag. Cent. I. n. 60.) partim ab *Hesychio* per ἄκαρπος explicatur aut, ut plenius et rectius in *Phavorino* legitur, ἡ ἄκαρπος ἐλαία. (coll. *Schol. Apollon.* II, 845. et *Theocrit. Idyll.* XXV, 21.) Monentibus *Moeride, Thoma Magistro* et *Hesychio* haec arbor etiam κότινος dicebatur Graecis, qui et utraque voce promiscue usi sunt. Vid. *Theophr. Hist. Plant.* II, c. 3 et 4. *Dioscor.* I. c. 126. 138. Adde *Olaum Celsium Hierobotan.* P. I. p. 216. (Ex agresti hac olea baculi, clavae, sagittae conficiebantur ob duritiem). Sterilitas vero hujus arboris maxime in causa fuit, cur Paulus oleastri potissimum similitudine usus fuerit in describenda *gentilium ante conversionem ad religionem christianam conditione.* Rom. XI, ubi haec vox bis occurrit: v. 17. σὺ δὲ ἀγριέλαιος (scil. κλάδος ὤν) tu vero oleae agrestis surculus; et v. 24. ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἐξεκόπης ἀγριελαίου.

"ΑΓΡΙΟΣ, ὁ, ἡ, τὸ, *agrestis, sylvestris* (ab ἀγρὸς *ager*), dupliciter usurpatur in Scriptt. gr. ita, ut partim de eo dicatur, *quod sponte in agris et sylvis nascitur,* adeoque opponatur illi, quod est *hortense* et *sativum, quod cura et arte humana ex parte paratum est* (v. c. ἄγριος ἐλαία et ἄμπελος ἄγριος): partim vero de *feris bestiis* et *sylvaticis,* quibus οἰκοτραφῆ et τὰ ἥμερα opponuntur, v. c. ἄγριοι ὄνοι, ἄγριοι σύες, qui et ὄναγροι et σύαγροι dicuntur. Confer *Lexic. Xenophont.* Vol. I. p. 42. E priori notione explicanda sunt loca apud Matth. III, 4. Marc. I, 6. ubi μέλι ἄγριον h. e. *mel sylvestre,* quod in arborum annosarum ramis et cavis solent parare apes, et in 1 Sam. XIV, 25. ubi דְּבַשׁ עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה seu דְּבַשׁ הַיַּעַר vocatur; ad quem locum conf. notas *Michaëlis. Diod. Sic.* XIX, 94 fin. φύεται γὰρ παρ' αὐτοῖς (scil. Arabibus Nabataeis) μέλι πολὺ τὸ καλούμενον ἄγριον, ᾧ χρῶνται ποτῷ μεθ' ὕδατος. Duplex vero hujus mellis sylvestris et agrestis genus fuisse videtur: *aliud:* quod ab arborum et virgultorum foliis colligitur (de quo praeter *Aelian.* Hist. Anim. V, 42. et *Isidor. Orig.* XX, 2. *Suidas* sub voce ἀκρὶς conferri meretur: " μέλι ἄγριον,

ἄγριον, sunt ejus verba loc. laud. ὅπερ ἐπὶ τῶν δένδρων συναγόμενον Μάννα τοῖς πολλοῖς προσαγορεύεται"), *aliud:* quod ab apibus in arborum truncis et scopulorum rimis deponitur, de quo in locis Matthaei et Marci sermo mihi esse videtur. *Anacr. Od.* IX. φάγουσαι ἄγριόν τι. *Strabo* XI. p. 348. de iis, qui excelsissimas Caucasi partes inhabitant, scribit: vivunt ἀπὸ καρπῶν ἀγρίων. *Xenoph. Oecon.* XVI, 5. Ex posteriori vero hujus vocabuli notione fluxit metaphorica, ut ἄγριον

3. *omne, quod est ferum, saevum, immane, crudele* notet, unde verba ἀγριαίνω Dan. XI, 11. et ἐξαγριαίνω Dan. VIII, 7. derivanda erunt. Semel hoc sensu legitur in Ep. Jud. v. 13. κύματα ἄγρια θαλάσσης fluctus saevi maris, cum quibus homines ferocientes, indomiti et crudeles comparantur; ubi vid. *Wetstenius.* Sapient. XIV, 1. *Eurip.* Phoen. v. 1527. *Musaeus* v. 203. ubi videndus *Schraderus. Hesych.* ἄγριος· ἀνήμερος.

ἈΓΡΊΠΠΑΣ, α, ὁ, *Agrippa,* h. e. ut *Gellius* N. A. XVI, 16. exponit: *aegre partus,* qui sc. in nascendo prius emittit pedes. Alii autem, ut *Salmasius* in *Exercitt. Plin.* c. I. p. 23. a graeco ἀγρῶν et ἵππος deducunt. Ex N. T. libris duo hujus nominis sunt notissimi. *Alter, major* dictus, Aristobuli filius et Herodis M. nepos, e vinculis, in quae erat a Tiberio conjectus, a Caligula liberatus, primum Tetrarchiae, quae Philippi fuerat, et Tetrarchiae Lysaniae rex constitutus, a Claudio in regno confirmatus est, addita insuper Judaea et Samaria, ut adeo fere universum Herodus M. regnum obtineret. Imperavit annos septem. Uxor ejus fuit Cypros, Pallantis, fratris Herodis M. et Salamsenis filia. *Joseph.* A. J. XVIII, 7. Interfecto in gratiam Judaeorum Jacobo et in vincula conjecto Petro, misere vitam finiit. Quum enim Caesareae, auctore *Josepho* A. J. XIX, 17. ludos solennes pro salute Caesaris Claudii instituisset, ob admissos divinos honores, qui ipsi a populo offerebantur, morbo graviore correptus, quinto die post vitam exspiravit, anno quarto Claudii Caesaris. Act. XII, 23. in Actis Apostolicis Herodes dicitur. Cf. infra sub Ἡρώδης. *Alter* vero, *Agrippa minor,* sive Herodes Agrippa dictus, abnepos Herodis M. et filius Agrippae majoris, ultimus Judaeorum rex fuit, qui regnavit annos 56. Multum valuit apud Claudium imperatorem auctoritate. Uxor ejus fuit *Mariamne,* Josephi, patruelis Herodis M. et Olympiadis, ejus filiae, filia. Coram eo causam dixit Caesareae Paulus ex Act. XXV et XXVI. Cf. *Deyling. Obss. SS.* P. II. p. 261. *Wetstenii notas ad N. T.* II. p. 627. et *Ottii Spicileg. ex Flavio Josepho ad N. T.* p. 328 seq.

ἈΓΡΌΣ, οῦ, ὁ, aeque late patet ac Latinorum *ager,* et proprie quidem

1. *arvum, ager* dicitur, seu *locus in rure, qui colitur sive arando, sive conserendo.* Matth. XIII, 24. σπείροντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ. ib. v. 27. 31. 36. 38. 44. XXIV, 18. καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ et qui arat agrum, agricola. Nam apud veteres agricolae nudi arare solebant. Vide *Hesiodi Opp. et Dies* 391. *Virgil. Georg.* I, 299.

2. per synecdochen partis pro toto: *rus, campus, agri diversorum dominorum,* ita, ut etiam *arva* et *prata* complectatur, quod in vernacula lingua das Feld, *the Field,* vocare solemus. Matth. VI, 28. καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ aspicite lilia in pratis florentia. ib. v. 30. τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ herbas campestres. Ad loca haec observant quidem Interpretes, vocem ἀγρὸς pleonastice additam esse ad imitationem Hebraeorum (Ps. CIII, 15. כְּצִיץ הַשָּׂדֶה), sed elegantissimam emphasin latere in hac voce, a Jesu consulto addita, omnis orationis series docet. Luc. XII, 28. XV, 25. ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ filius autem natu major interea ruri fuerat. XVII, 7. Luc. XXIII, 26. *Etym. M.* ὁ ἔξω τῆς πόλεως χῶρος, et Alexandrini multis in locis שָׂדֶה

per

per πεδίον transtulerunt. Genes. XXIX, 2. 2 Sam. XVII, 8. etc.

3. *praedium rusticanum, villa, quae est in agris.* Luc. XIV, 18. ἀγρὸν ἠγόρασα praedium coëmi. Luc. XV, 15. ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους in fundum suum misit ad porcos pascendos. Act. IV, 37. ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, (ubi in codice uno χωρίον e glossemate legitur) coll. v. 34. Ipse Vulgatus Marci VI, 36. et Luc. IX, 12. voce *villa*, quanquam locis alienis, usus est, ubi etiam versio Syriaca conferri meretur. *Sic ager* apud Lat. *Cic.* de Officiis I. c. 20. *vixerunt*, ait, *nonnulli in agris, delectati re sua familiari.*

4. *pagus, cui circumjecti sunt agri, vicus.* Marc. V, 4. 14. εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. Marc. VI, 36. εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς καὶ κώμας in proximos pagos atque vicos. ib. v. 56. κώμας ἢ πόλεις ἢ ἀγρούς. XVI. 12. πορευομένοις εἰς ἀγρὸν in vicum, qui erat extra urbem, sc. Emauntem. Luc. IX, 12. Cf. ad h. l. *Ludov. de Dieu Crit. S.* p. 450. Eodem sensu שָׂדֶה et עִיר. sibi invicem opponuntur Deut. XXVIII, 3.

5. *possessio quævis*, Matth. XIX, 29. Marc. X, 29, 30. *Aelian.* V. H. III, 28. τετυφωμένον ἐπὶ τῷ πλούτῳ καὶ μέγα φρονοῦντα ἐπὶ τοῖς ἀγροῖς. Alexandrini κτῆμα pro hebraico שָׂדֶה posuerunt Prov. XXIII, 10.

ἈΓΡΥΠΝΈΩ, ῶ, fut. ήσω, proprie significat: *vigilo, insomnis sum, a somno abstineo,* (ex α priv. et ὕπνος *somnus*, insertis per epenthesin litteris γρ.) *insomnem noctem duco. Aelian.* V. H. VII, c. 7. Ei hebr. שָׁקַד in vers. Alex. respondet, v. c. Ps. CII, 8. CXXVII, 1. Sed metaphorice in N. T. denotat idem, quod latinum *vigilare* et *invigilare*, et graecum γρηγορέω.

2. *caute, attente et circumspecte ago,* et de eo dicitur, qui prudens est futuri temporis. Marc. XIII, 33. ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε vigilantes estote et preces ad Deum fundite. Luc. XXI, 36. 3 Esdr. VIII, 59.

3. *assiduus et sollicitus sum in aliqua re et negotio tractando.* Ephes. VI, 18. καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ δεήσει hanc ipsam ob causam assidui sitis in precando. Ita שָׁקַד Ies. XXIX, 20. Cf. etiam Sapient. VI, 15. Hinc sequente praepos. ὑπὲρ *diligentem et assiduam alicujus rei curam habere.* Hebr. XIII, 17. αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν· ubi imago desumta videtur a pastoribus, qui gregem per campos discursitantem observant. coll. Ezech. III, 17.

ἈΓΡΥΠΝΊΑ, ίας, ἡ, *insomnia, vigiliae, lucubratio. Xenoph. Cyrop.* V, 3, 16. *Memor.* IV, 5, 9. 2 Cor. VI, 5. ἐν ἀγρυπνίαις praesto me ministrum Dei patienter perferendis vigiliis. ubi vid. *Wetstenius.* ib. XI, 27. Nec tamen repugnem, si quis utrumque locum de *anxiis curis*, quae sunt insomniae causae, per metonymiam explicare malit; de qua notione exposui in *Spicilegio I. Lexici in Interpretes graecos V. T. post Bielium p.* 4.

ἌΓΩ, fut. ἄξω,

1. transitive: *duco, deduco.* Luc. IV, 9. καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ et duxit eum Hierosolymam. Joh. I, 43. XVIII, 28. Act. VIII, 52. IX, 2. 21. XXI, 34.

2. *adduco, affero, apporto,* i. q. προσάγω. Matth. XXI, 2. λύσαντες ἀγάγετέ μοι solventes adducite eum huc, i. q. προσαγάγετε. Joh. VII, 45. διὰ τί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν; quidni eum vobiscum adduxistis? ib. X, 16. ἀγαγεῖν adducere ad coetum Christianorum; ubi tamen *Theophyl.* pro συναγαγεῖν positum existimat. Act. XIX, 37. XXI, 16. Hebr. II, 19. πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα auctorem felicitatis multorum hominum. Hinc in vers. Alex. verbis hebraicis נָהַג Ies. XI, 6. XX, 4. נָחָה Deut. XXII, 11. Job. XXXVIII, 32. et הֵבִיא Exod. III, 1. Levit. XIII, 2. Num. V, 15. respondet. Sirac. XXX, 25. πρὸ καιροῦ γῆρας ἄγει μέριμνα et ibi Vulg. Adde *Schrader.* ad *Musaeum* p. 128.

3. *abduco.* Act. XX, 12. ἤγαγον δὲ

τὸν παῖδα ζῶντα abduxerunt puerum viventem. Luc. XXII, 54. Eodem sensu ἄγων apud *Homer*. Il. IX, 590. *Phavor*. ἄγω ἀπάγω.

4. *comitor, comitem itineris me adjungo, prosequor*, i. q. προπέμπω. Act. XI, 25. ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἀντιόχειαν comitatus eum est Antiochiam usque. ib. XVII, 15. ἤγαγον αὐτὸν prosequebantur eum securitatis causa. ib. XXIII, 10.

5. *produco, educo*. Act. XVII, 5. ἀγαγεῖν εἰς δῆμον producere ad populum. Joh. XIX, 4. ἴδε ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω en vobis eum produci jussi. ib. v. 13. 1 Thess. IV, 14. ἄξει σὺν αὐτῷ, sc. ἐκ τῶν νεκρῶν, pariter ac eum e mortuis resuscitabit. In vers. Alex. non solum τῷ הוֹצִיא Genes. XXXVIII, 25. Exod. XV, 22. sed etiam τῷ הֹלִיךְ Jer. LII, 9. Ezech. XVI, 40. respondet.

6. intransitive: *eo, incedo, abeo*, ita, ut omissum sit ἐμαυτὸν, me ipsum quasi moveo a loco ad locum, quocunque modo hoc fiat; cui respondet formula: *se agere*, apud *Virgilium* Aen. VIII, 465. Matth. XXVI, 46. ἐγείρεσθε ἄγωμεν surgite abeamus. Marc. I, 38. Joh. XI, 7. ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν in Judaeam proficiscamur. v. 15. ἀλλ' ἄγωμεν πρὸς αὐτὸν sed proficiscamur ad illum. XIV, 31. *Etym. M.* ἄγω σημαίνει τὸ πορεύομαι. *Homer*. Iliad. VI, 252.

7. *invitum aliquem abripio et abduco*. *Phavor*. ἄγομαι· ἁρπάζομαι. Sic imprimis *de iis dicitur, qui vel ad judices ducuntur, ut sontes, vel ad supplicium et in carcerem, ut damnati*, et quidem modo addito nomine rem determinante, — ut Matth. X, 18. καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε et vos in jus rapient. Luc. XXI, 12. XXIII, 1 et 32. ἤγοντο — ἀναιρεθῆναι. Act. VI, 12. ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον. XVII, 19. XVIII, 12. ἤγαγον ἐπὶ τὸ βῆμα. — modo nude ac simpliciter: v. c. Marc. XIII, 11. ὅταν δὲ ἄγωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες quum vero aliis prodentibus producti fueritis ad eos, quos jam dixi. Non ignota est haec verborum ἄγειν et *ducere* notio graecis et latinis Scriptoribus. *Aelian*. V. H. I, 30. ἀγομένους ἐπὶ θανάτῳ. c. 34. ἤγαγε πρὸς τοὺς δικαστὰς, et ib. c. 30. κατά τινα δαίμονα τῶν ἀγομένων. *Sophocl. Antig.* v. 892. 1047. 1055. *Sueton. Calig.* c. 27. *Plin. Epp.* X, 97. *Seneca* de Ira III, 40. Cf. *Zeunium* ad *Vigerum* de *Idiotismis L. G.* p. 219.

8. *incito, impello, moveo aliquem*, et ex adjuncto: *rego, guberno, instituo*, i. q. ἐπάγω. Rom. II, 4. εἰς μετάνοιάν σε ἄγει incitat te ad emendandam vitam. *Chrysost.* ἕλκει. (*Polyb.* V, 15. εἰς μετάνοιαν ἄξειν τὸν βασιλέα. *Appian. B. I.* II. p. 766.) Rom. VIII, 14. ὅσοι γὰρ πνεύματι Θεοῦ ἄγονται qui religione christiana vitam suam regi patiuntur. 1 Cor. XII, 2. Gal. V, 18. 2 Tim. III, 6. ἀγόμενα ἐπιθυμίαις quae se pravis tantum cupiditatibus duci patiuntur. Etiam apud graecos Scriptores ἄγεσθαι notat: *alicujus rei dulcedine et voluptate tangi*, v. c. ap. *Philonem* de *Ebrietate*, Vol. III. p. 258. ed. *Pfeifer*. et ἀγωγὸν *omne* dicitur, *quod delectandi et alliciendi vim et quasi illecebras habet*. Adde *Suicer. Thesaur. Eccles.* T. I. p. 72.

9. si de *tempore* usurpatur: *habeo, dego, ago, perago*, ut *ducere* apud Latinos pro *transigere*; vid. *Seneca Thyest.* 466. Luc. XXIV, 21. τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει σήμερον tertius jam dies agitur, h. e. hic jam est tertius dies. *Syrus*: ܘܗܐ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ ܡܢ ܕܗܠܝܢ ܟܠܗܝܢ ܗܘܝ et ecce tres dies sunt, ex quo haec omnia facta sunt. Vide ad h. l. *Wetstenium*. Activum impersonaliter positum est pro passivo, ubi quidam male ἥλιος supplent ex *Theocrit*. Idyll. XXV. v. 85. 86. Act. XIX, 38. ἀγόραιοι ἄγονται habentur dies judiciales. *Philostrat. Vit. Apollonii* I. c. 5. ἀγούσῃ γὰρ τῇ μητρὶ τόκου ὥραν ὄναρ ἐγένετο. *Aristoph. Nub.* v. 626. et *Plut.* v. 621. ubi videndus Scholiastes. Hinc de tempore usurpatum

10. etiam *celebrandi* notionem habet, ut ἀνάγειν. (*Herodot.* I, 147. III,

192.

192. VIII, 165.) Matth. XIV, 6. γενεσίων δὲ ἀγομένων τοῦ Ἡρώδου cum dies natalis Herodis celebraretur. 2 Macc. I, 9. ἵνα ἄγητε τὰς ἡμέρας τῆς σκηνοπηγίας. ib. v. 18. II, 16. In hoc sensu ἄγειν in vers. Alex. τῷ עָשָׂה respondet, Esther. IX, 17. *Aelian*. V. H. IX, 5. ἀγομένων Ὀλυμπίων. *Plutarch*. *Sympos*. VIII, 1. τοῦ Σωκράτους ἄγοντες γενέθλιον. *Aelian*. *H. A*. XI, 2. Alia loca e gr. Scriptt. larga manu dedit *Elias Palairet* in *Bibl. Brem. Nov.* Cl. III. p. 211.

'ΑΓΩΓΗ, ῆς, ἡ, proprie *ductio, adductio, manuductio* (ab ἄγω *duco.)* *Xenoph. Equ.* VI, 4.

2. *educatio, institutio, disciplina*, (ab ἄγεσθαι *formari, institui, educari: Steph. Thes. L. Gr.* T. 1. p. 63.) inprimis ea, quae est in moribus formandis et componendis: unde ἀγωγὴ παίδων est: educatio puerorum: inde *Plutarchi* libellus inscriptus est: περὶ παίδων ἀγωγῆς et vocabulum παιδαγωγὸς ortum traxit. *Suid*. διὰ τῶν ἠθῶν τοῦ τρόπου κατακόσμησις. *Xenoph. Equ.* III, 4. κακὴ ἀγωγή.

3. *vivendi ratio et modus, mores, vitae institutum.* Semel legitur in N. T. 2 Tim. III, 10. σὺ δὲ παρηκολούθηκάς μου τῇ ἀγωγῇ tu autem imitatus es meam vivendi rationem. *Theophyl.* ad h. l. per βίον καὶ πολιτείαν explicat, et *Neo-Graecus* bene vertit ἀναστροφή. 2 Macc. IV, 16. ὧν ἐζήλουν τὰς ἀγωγάς. VI, 8. XI. 24. Eodem sensu hebr. מַכְהַג Esth. II, 20. ubi Alex. Ἐσθὴρ οὐ μετήλλαξε τὴν ἀγωγὴν αὐτῆς. *Hesych*. ἀγωγή· τρόπος, ἀναστροφή. Idem *Phavorinus*. Cf. *Suicer. Thes. Eccles.* s. h. v. *Wetstenium* ad 2 Tim. III, 10. et *Krebsii Obss. Flav.* p. 364.

'ΑΓΩΝ, ῶνος, ὁ. Vox πολυσήμαντος, cujus varios significatus *Eustathius* ad *Hom.* Iliad. VI. p. 1148. ita complexus est: ὁ δὲ ἀγών, inquit, πολυσήμαντος λέξις κατὰ τοὺς παλαιούς· ἀγὼν γὰρ ὅμιλος, κύκλος μάχης, ἔρις, ἀγορά, συναγωγὴ καὶ ἀπόδειξις, ex quo etiam *Phavorinus* sua excerpsit, ex *Hesychio* haec verba addens: ἀγών· ὀξύτονον, στάδιον, ἄθροισμα, καὶ τόπος ἔνθα ἀθροίζονται οἱ ἀγωνισταί. Adde Schol. ad *Hesiod. Theog.* v. 91. et *Wetstenium* ad *Philipp.* I, 30. Ex his verbis colligere licet

1. proprie: *certamen, certamen ludorum* significare, quo Graeci veteres mirifice delectabantur, adeoque quinque certaminum genera, Πένταθλον vocata, δρόμον, δίσκον, ἅλμα, πυγμὴν, πάλην complecti.

2. est *locus ipse, in quo certamen ludorum suscipiebatur, stadium. Thucyd.* V, 50. προελθὼν εἰς τὸν ἀγῶνα et ibi Duker. Cf. etiam *Graevium* ad *Hesiod. Clyp.* v. 312. p. 107. c. 19. et *Jac. Lydii Agonistica SS.* c. 27. *Etym. M.* ἀγὼν λέγεται ὁ κυκλοτερὴς καὶ γωνίαν οὐκ ἔχων τόπος. Sed in N. T. metaphorice accipitur et

3. notat: *munus, officium, quod alicui injunctum et demandatum est.* 1 Tim. VI, 12. ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως strenue fungaris munere doctoris christiani gravissimo, tibi demandato. 2 Tim. IV, 7. τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι omni ex parte muneri meo satisfeci. ubi vid. *Wetsten.* Hebr. XII, 1. δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προκείμενον ὑμῖν ἀγῶνα constanter emetiamur stadium propositum, h. e. constantes maneamus in religionis christianae studio. ubi vid. *Wetsten.*

4. *sollicitum studium, ardor, contentio, cura, cum molestia conjuncta.* Coloss. II, 1. ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω περὶ ὑμῶν quantopere annitar pro vobis. Immo *ipsam molestiam, quae alteri facessitur*, notat apud Alex. Ies. VII, 13. ubi ἀγῶνα παρέχειν bis hebraico הַלְאוֹת respondet. *Euripid. Medea* 235. *Thucyd.* II, 89.

5. *discrimen, vitae periculum, calamitas, miseria, aerumna*, et speciatim: *molestia, quae certamen comitatur.* Philipp. I, 30. τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες easdem miserias et calamitates perfertis. 1 Thess. II, 2. ἐν πολλῷ ἀγῶνι multa inter mala et pericula. *Arrianus* de expedit. Alex. III, 15. 1. ὅτι ἐν ἀγῶνι ξυνέχεται τὸ κατὰ σφᾶς, καὶ βοηθεῖν δεῖ.

'ΑΓΩΝΊΑ, ίας, ἡ, apud graecos Scrip-

Scriptores proprie est vocabulum gymnicum de veterum luctationibus et concertationibus usurpatum (quod constat ex *Polluce* inter complures voces gymnicas et hanc recensente in *Onom*. III, 30. sect. 141. p. 339. et sect. 142. p. 340. ed. Amstelod.) adeoque partim *certamen* notat, ut sit idem, quod ἀγὼν et ἀγώνισμα, quibus verbis *Phavorinus* et *Suidas* explicant (*Xenoph. Cyrop*. II, 3. 5. *Aelian*. V. H. II, 41. IX, 5.); partim *angorem, timorem animique aestuationem ejus, qui est in certamen descensurus. Etym. M.* ἀγωνία ἐπὶ τοῦ εἰς ἀγῶνα μέλλοντος κατάναι. Deinde vero est vox media et ad *omnem vehementem affectuum motum*, vel ob gaudium vel ob metum et tristitiam transfertur. In N. T. vero est simpliciter *angor, perturbatio animi, quae est ex metu instantis periculi*. Luc. XXII, 44. καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ et angore correptus. *Syrus* usus est h. l. voce ܙܘܥܬܐ, quae simpliciter *timorem, terrorem, pavorem* notat. 2 Macc. III, 14. 16. 17. *Demosthen*. de *Corona* c. 11. ἦν δὲ Φίλιππος ἐν φόβῳ καὶ πολλῇ ἀγωνίᾳ. *Joseph. A. J.* VI, 6. 2. XI, 8. 4. ἦν ἐν ἀγωνίᾳ καὶ δέει. *Etym. M.* ἀγωνία· καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἁπλῶς φόβου. Male igitur Intt. ad locum Lucae laudatum per *angorem et motum animi cum morte luctantis* explicarunt, quam emphasin graeca lingua ignorat. Eleganter de hac voce pariter ac praecedente exposuerunt *Irmisch*. ad *Herodian*. II, 3. 13. Vol. II. p. 78 seq. et *Wetstenius* ad Lucae I, 1.

Ἀγωνίζομαι, *certamen ineo, certo*, verbum proprium apud graecos Scriptt. de iis, qui in solemnibus certaminibus Graeciae se v. c. cursu, lucta, cestu, gladio, saltu et disco exercebant in stadio et circo, et inde ἀγωνισταὶ dicebantur. 1 Cor. IX, 25. πᾶς δὲ ἀγωνιζόμενος qui studet optatam cursu contingere metam. Hinc

2. *depugno, decerto*, i. q. πολεμέω. Joh. XVIII, 36. ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο. Vulg. ministri mei utique decertarent, seu depugnarent pro me, me tuerentur et defenderent. *Thucyd*. I. c. 36. ἔξεστι πρὸς αὐτοὺς πλείοσι ναυσὶ ἀγωνίζεσθαι. Adde 2 Macc. VIII, 16. XIII, 14. XV, 26.

3. metaphorice: *muneri et officio mihi injuncto et demandato omni ex parte satisfacio*. 1 Tim. VI, 12. 2 Tim. IV, 7. Cf. supra sub ἀγών.

4. *omnibus viribus contendo, allaboro, annitor*, quod facere solent, qui certamen ineunt. Luc. XIII, 24. ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν omnes vires intendite, ut intretis. Coloss. I, 29. ἀγωνιζόμενος summe pro hac re obtinenda contendens. Ita *pugnare* ap. *Cic. ad Div.* III, 10. VII, 32. In hoc sensu chald. שְׁדַר, quod in Hithpael notat: *contendere, operam dare*, Dan. VI, 15. respondet apud Alexandrinos. 1 Macc. VII, 21.

5. *assiduus sum in aliqua re*. Coloss. IV, 12. ἀγωνιζόμενος ἐν προσευχαῖς semper pro vobis preces faciens.

Ἀδάμ, ὁ. Nomen proprium hebraicum indeclinabile primi parentis, generis humani auctoris, inde προπάτωρ, πρωτόγονος et πρωτοπάτωρ a Scriptoribus ecclesiasticis vocati: ab אֲדָמָה *terra*, quasi *terrigenus* sive *terrae filius*, observante jam *Eusebio* Praepar. Evang. VII. p. 180. ubi dicit Adam κατὰ τὴν Ἑλλάδα φωνὴν τὸν γηγενῆ notare. Nec aliud voluit *Josephus*, qui A. J. I, c. 2. scribit: ἄνθρωπος Ἄδαμος ἐκλήθη. σημαίνει δὲ τοῦτο κατὰ γλῶτταν τὴν Ἑβραίων πυῤῥὸν, ἐπειδήπερ ἀπὸ τῆς πυῤῥᾶς γῆς φυραθείσης ἐγεγόνει. Respexit hanc ipsam etymologiam Paulus 1 Cor. XV, 47. Quemadmodum autem solemne fuit Judaeis hunc generis humani auctorem אָדָם הָרִאשׁוֹן vel אָדָם קַדְמָאָה appellare, et Messiam, restauratorem felicitatis generis humani, אָדָם הָאַחֲרוֹן etiam אָדָם דִּלְעֵילָא, de quo bene exposuit *Schoettgen. Hor. Hebr. et Talmud.* T. I. p. 670 seq. ita et Paulus Judaeorum causa Christum τὸν ἔσχατον Ἀδάμ

δὰμ et τὸν δεύτερον ἄνθρωπον 1 Cor. XV, 45 et 47. appellavit, ita, ut, in quonam hic ab τῷ πρώτῳ ἀνθρώπῳ 'Αδὰμ differat, eleganter ostenderet.

'ΑΔΑ'ΠΑΝΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *sumtu carens, sine sumtu comparatus aut comparandus, gratuitus.* (ex α priv. et δαπανάω *sumtus facio.*) Semel legitur in N. T. 1 Cor. IX, 18. ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ quod gratis tradiderim religionem christianam; nullam mercedem accipere, haec mea merces est. *Phavor.* ἀδάπανος· οὗ ἐναντίον ὁ δαπανηρὸς, καὶ ἀδάπανον· τὸ μὴ δυνάμενον δαπανᾶσθαι, ἤτοι τὸ ἀδαπάνητον. *Plutarch. Apophth.* p. 189. F.

'ΑΔΔΙ'. Nomen proprium hebraicum ἄκλιτον viri ex majoribus Christi, qui fuit filius Cosami, pater vero Melchi. Luc. III, 28. in genealogia Christi.

'ΑΔΕΛΦΗ', ῆς, ἡ,

1. ut hebraicum אָחוֹת, cui in verss. graecis respondet, proprie *sororem* notat, sive *germanam* sive *agnatam* sive *uterinam.* Foemininum ab ἀδελφὸς, quod vide. Matth. XIX, 29. ἢ ἀδελφάς. Luc. X, 39. XIV, 26. et alibi saepe.

2. synecdochice: *propinqua, cognata, consanguinea.* Matth. XIII, 56. ubi αἱ ἀδελφαὶ 'Ιησοῦ sunt sine dubio vel sororis matris Jesu filiae, vel omnino propinquae, cognatae Jesu. Marc. VI, 3. Scriptores latinos *sorores* pro *patruelibus* vel *consanguineis* usos fuisse, docuit *Perizon. Animadv.* c. 3. p. 107 seq. Hebraicum אָחוֹת aeque late patet, et non solum in genere *consanguineam,* Genes. XXIV, 59. sed etiam in specie *fratris* et *patruelis filiam* denotat, Genes. XII, 13. 19. XXVI, 7. 9.

3. *quae tanquam soror habetur et amatur.* Matth. XII, 50. ὅστις ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου, αὐτός μου ἀδελφή ἐστιν omnes veri Dei cultores sororum loco habeo, tanti aestimo, quam sorores. Marc. III, 34. Rom. XVI, 1. τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν nobis admodum caram et dilectam. 1 Tim. V, 2. Solent autem etiam Hebraei quamlibet rem conjunctissimam, aut admodum caram אָחוֹת appellare. Prov. VII, 4. Job. XVII, 14.

4. metaphorice: *quae unam eandemque religionem cum aliis profitetur,* et κατ' ἐξοχὴν *Christiana.* 1 Cor. VII, 15. ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ Christiani utriusque sexus. ib. IX, 5. ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν uxorem christianam secum ducere. Quo loco pessime abutentes clerici quidam temporis successu soliti fuerunt propudia sua ἀδελφὰς appellare, ut docuit *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 83. — Jac. II, 15. 2 Joh. v. 13. Hinc in prophetarum libris singuli populi ob commune eorum idololatriae studium אָחוֹת vocantur Jerem. III, 7. 8. Ezech. XVI, 45 seq. Cf. *Fesselii Adversaria Sacra* V. c. 12.

'ΑΔΕΛΦΟ'Σ, οῦ, ὁ,

1. *frater* vel *ex iisdem parentibus ortus, germanus,* αὐτοκασίγνητος, ὁμογνής (אָח Genes. IV, 2. X, 21. Matth. IV, 18. XXII, 25.) vel *agnatus ex eodem quidem patre, sed diversis matribus editus,* πατράδελφος (אָח Genes. XLII, 16. XXXVII, 26. 1 Reg. II, 7. Matth. XIV, 3. Marc. VI, 17. 18. Luc. III, 1—19.); vel *uterinus ex una eademque matre, sed diversis patribus editus,* μητράδελφος, ὁμομήτριος. (אָח Judd. VIII, 19.) *Phavor.* ἀδελφοί· οἱ ἐκ τῆς αὐτῆς δελφύος γεγονότες, ὁμόδελφοι. δελφὺς γὰρ λέγεται ἡ μήτρα. καὶ μετὰ τοῦ α τοῦ σημαίνοντος τὸ ὁμοῦ γίνεται ἀδελφός· καὶ ἀδελφοὶ ὁμοπάτριοι μὲν καὶ ὁμοπάτορες, οἱ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρός. ὁμομήτριοι δὲ καὶ ὁμομήτορες, οἱ ἐκ τῆς αὐτῆς μητρὸς κ. τ. λ. In hac propria significatione hoc vocabulum interdum omittitur, Luc. VI, 16. Act. I, 13. 'Ιούδας 'Ιακώβου, sc. ἀδελφός. coll. Judae v. 1. ut אָח 2 Sam. XXI, 19. 1 Paral. XX. 5. Sed deinde ut hebraicum אָח latissime patet, et in universum *omnem, qui est quocunque modo cum altero conjunctus,* notat, (ab arab. أخي *conjunxit;*) et Graecis ἀδελφὰ omnino

no *res* dicuntur, *in quibus quaedam reperitur similitudo*, τὰ ὅμοια (interpr. *Etym. M.* et Schol. *Soph. Antig.* 198. cf. *Koenius* ad *Gregor. de Dialect.* p. 269. et *Morus* ad *Isocr. Paneg.* c. 20.) : ita etiam in N. T. ἀδελφὸς

2. dicitur *conjunctus sanguinis et familiae vinculo, cognatus, consanguineus, qui est ex eadem familia oriundus:* ut אָח Genes. XXIV, 27. Levit. XXV, 48. Deut. II, 4. 8. Matth. XII, 47. ἰδοὺ, οἱ ἀδελφοί σου. XIII, 55. XXVIII, 10. Joh. VII, 3. Act. I, 14. Gal. I, 19. Omnia haec loca, in quibus fratrum Christi mentio fit, de ejus cognatis et propinquis explicanda esse, recte jam judicarunt ecclesiae veteris doctores, quorum sententias collegit *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 84 seq. Cf. etiam *Semleri Comment.* de *διστοσύνοις et Evangelio Hebraeorum,* (Hal. 1777. 4.) et *Pet. Tiliandri* Diss. explic. notionem τῶν τοῦ Κυρίου ἀδελφῶν Matth. XII, 46. etc. Upsal. 1772. 4. Etiam *frater* in Latinorum scriptis hoc sensu usurpatur. Apud *Curtium* VI, 10. 24. Amyntas, Perdiccae filius, frater Alexandri vocatur, qui ejus patruelis erat.

3. *popularis, ex eadem gente oriundus, ejusdem populi membrum,* ad imitationem hebr. אָח Deut. XV, 2. 3. Job. XIX, 13. Act. II, 29. ἄνδρες ἀδελφοὶ carissimi mei populares. ib. III, 17. 22. ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν e gente vestra. ib. VII, 23. 25. 26. ἀδελφοί ἐστε ὑμεῖς populares vos estis. ib. IX, 17. XIII, 26. Rom. IX, 3. ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου, τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα. Hebr. VII. 5. Non male itaque, immo convenienter usui loquendi, Alexandrini Exod. XXII,25. verba hebraica : אֶת־עַמִּי אֶת־הֶעָנִי עִמָּךְ transtulerunt : τῷ ἀδελφῷ τῷ πενιχρῷ παρὰ σοί.

4. *conjunctus religionis vinculis, qui unam eandemque religionem cum aliquo profitetur.* Act. XXII, 5. πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ad Judaeos, Damasci incolas. ib. XXVIII, 21. οὔτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν neque Judaeorum quisquam advenit. Hinc in N. T. libris κατ' ἐξοχὴν *Christiani* ἀδελφοὶ vocantur, vel simpliciter : Matth. XXV, 40. Act. VI, 3. IX, 30. X, 23. XI, 29. 1 Cor. V, 11. XV, 6. vel additis verbis ἐν Κυρίῳ : Philipp. I, 14. qui loquendi usus diu in veteri ecclesia mansit, teste *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 86. Ita etiam hebr. אָח accipiendum videtur Ps. CXXXIII, 1. Ies. LXVI, 20. Jer. XXXI, 34. Amos. I, 9.

5. *conjunctus amoris vinculo et usus et consuetudinis, amicus quasi fratris loco habendus.* Matth. V, 47. ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον. (ubi in codd. quibusdam e glossemate φίλους loco ἀδελφοὺς legitur.) ib. XXIII, 8. ubi tamen ἀδελφοὶ potius esse videntur *ejusdem disciplinae alumni.* Magis vero huc pertinent loca, Matth. XII, 49. ἰδοὺ οἱ ἀδελφοί μου hos pro fratribus meis habeo. 2 Thess. III, 15. 1 Tim. V, 1. Eodem sensu אָח 2 Sam. III, 27. 1 Regg. XX, 32. et Cantic. V, 1. ἀδελφοὶ in vers. Alex. hebr. דּוֹדִים respondet. *Lucianus de morte Peregrini* p. 764. ὁ νομοθέτης ὁ πρῶτος ἔπεισεν αὐτοὺς, ὡς ἀδελφοὶ πάντες εἶεν ἀλλήλων. *Homer. Il.* Z, 429 seq.

6. *conjunctus muneris et officii vinculis, collega, muneris socius.* (Act. XXI, 20.) 1 Cor. I, 1. 2 Cor. I, 1. II, 12. Ephes. VI, 22. Philipp. IV, 21. coll. v. 22. in quibus locis, uno tantum excepto, omnibus ἀδελφοὶ dicuntur, qui fuerunt Pauli in tradenda religione christiana socii et adjutores. Ita אַחִים Esra III, 2. 2 Sam. XV, 20. 1 Regg. XIII, 30.

7. *conjunctus humanitatis et naturae vinculis, quivis alius, alter, homo,* qui Graecis ὁ πλησίον et ὁ ἕτερος vocatur. Matth. V, 22. πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ quicunque temere alteri irascitur. v. 23. 24. ib. VII, 3. XVIII, 15. 21. 35. Hebr. VIII, 11. ubi ἀδελφὸς et ὁ πλησίον permutantur invicem. Rom. VIII, 29. εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς ut esset princeps et quasi

quasi antesignanus omnium hominum, coll. Hebr. II, 11—17. Eodem sensu אָח Genes. XXVI, 3. Deut. I, 16. Joel. II, 8. Et Genes. XLIII, 33. ἀδελφὸς, in vers. Alex. hebr. רֵעַ respondet. Exposuit de hoc loquendi usu fusius *Vorstius Philol. S.* c. III. p. 67. ed. *Fischeri.* Nec negligenda sunt, quae de vocabulo ἀδελφὸς in universum docte disseruit *Fesselius* in *Adversariis S.* Lib. V. c. XI.

'ΑΔΕΛΦΌΤΗΣ, τητος, ἡ, proprie: *fraternitas,* ἡ ἀδελφῶν ὁμόνοια, ut explicatur a *Dione Chrysostomo* XXXVIII. p. 472. (1 Macc. XII, 10. 17.) *et fratrum coetus.*

2. *Christianorum coetus, Christiani,* i. q. ἀδελφοί. Abstractum pro concreto, uti φιλότης pro φίλοις *amicis,* συμμαχία pro συμμάχοις *sociis* apud *Herodot.* et *disciplina* pro *discipulis* apud *Gellium N. A.* II, c. 18. Bis legitur in N. T. 1 Petr. II, 17. τὴν ἀδελφότητα ἀγαπᾶτε amate Christianos: *Syrus* ܠܐܚܝܢ ܐܚܒܘ. Ibid. V, 9. τῇ ἐν κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι Christianorum coetui per omnem terrarum orbem disperso. Sic et *Cyprianus* Ep. 24. *fraternitatem salutate.*

"ΑΔΗΛΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *non manifestus, occultus, obscurus,* (ex α priv. et δῆλος, *manifestus.*) Luc. XI, 44. ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα similes sepulcris occultis, non apparentibus: nam statim additur; καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ περιπατοῦντες ἐπάνω, οὐκ οἴδασι. Ps. LI, 7. Alexandrini verba hebr. וּבְסָתֻם חָכְמָה transtulerunt τὰ ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας. *Polyb.* III, 19, 2. ἄδηλοι τόποι occulta loca. Ib. III, 54, 5. *Phavor.* ἄδηλον· οὗ ἐναντίον τὸ φανερόν. καὶ ἄδηλος τόπος· ὁ σκοτεινός.

2. *incertus, dubius (Polyb.* VI, 56, 11. VIII, 3, 2.) adeoque, si de sono adhibetur, *non distinctus.* 1 Cor. XIV, 8. ἐὰν ἄδηλον φωνὴν σάλπιγξ δῷ si non distinctum tuba sonum edit, ut nempe quilibet intelligere possit, jam ea classicum cani.

'ΑΔΗΛΌΤΗΣ, ητος, ἡ, *incertitudo, inconstantia, vanitas,* et inprimis rebus tribuitur, quae sunt fluxae et transitoriae. Semel legitur in N. T. 1 Tim. VI, 17. μηδὲ ἠλπικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, pro ἐπὶ πλούτῳ ἀδήλῳ, nec confidant divitiis incertis et fluxis. *Syrus:* ܕܠܝܬ ܠܗܘܢ ܬܘܟܠܢܐ in quibus non est securitas (aut spes.) *Polyb.* XXXVI, 4, 2. Eodem sensu ἀδηλία adhibetur. Cf. *Vorstii Philol. S.* p. 271. ed. *Fischeri.*

'ΑΔΉΛΩΣ, adverb. proprie: *non manifeste, obscure.*

2. *in incertum eventum, dubio exitu, ancipiti fortuna:* (quod alias dicitur εἰς ἄδηλον. Vide *Plutarch. Sympos.* p. 1180. C.) ab ἄδηλον, quo etiam interdum *res* significatur, *de cujus eventu et exitu non constat.* 2 Macc. VII, 34. Semel legitur in N. T. 1 Cor. IX, 26. ἐγὼ τοίνυν οὕτω τρέχω ὡς οὐκ ἀδήλως in stadio mihi proposito curro non in incertum eventum, h. e. ego ita operam navo religioni christianae, ut non incertum sit, an fructum inde percepturus sim speratum. Fortasse tamen ἀδήλως pro ἀκλεῶς ponitur h. l., ut legitur apud *Dionys. Halic.* Antiqu. Rom. l. X. c. 45.

'ΑΔΗΜΟΝΕΩ, ῶ, fut. ήσω, *gravissime angor et paene animo deficio, cum gravi dolore luctor.* Hinc in versione *Symmachi* partim τῷ עָטַף Ps. LXI, 3. partim חָפַז Ps. CXVI, 11. respondet, adeoque de mentis deliquio usurpatur. Matth. XXVI, 37. ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν summa tristitia et angore corripitur. Marc. XIV, 33. ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. Philipp. II, 26. *Hippocr.* περὶ παρθ. p. 563. ἀλύων καὶ ἀδημονέων ὁ θυμός. *Aelian. H. A.* III, 21. Alia exempla habet *Elsnerus* in Comment. ad Matth. T. II. p. 268. et *Wetstenius* ad Matth. l. l. *Hesych.* ἀδημονῶ· ἀκηδιῶ, ἀγωνιῶ.—*Suid.* λίαν λυποῦμαι. *Etym. M.* ἀδημονεῖν· ἀλύειν, ἀπορεῖν, ἀμηχανεῖν.

"ΑιΔΗΣ, ου, ὁ, per synaeresin pro ἀΐδης, apud poetas maxime obvium, (ab

(ab εἴδω et α priv.) positum, proprie notat: *quod videri nequit* (q. d. ἀειδὴς, ἀόρατον, ut *Plutarchus* exponit de Isid. et Osir. p. 382.), *locum obscurum et tenebricosum*, teste auctore *Etym. M.* ᾅδης· χωρίον ἀφεγγὲς, σκότους αἰωνίου καὶ ζόφου πεπληρωμένον, παρὰ τὸ εἴδω, τὸ βλέπω. εἴδης καὶ μετὰ τοῦ στερητικοῦ α ἀειδής· ἐν ᾧ οὐδὲν βλέπομεν. Idem Schol. *Sophocl.* in *Ajacem* v. 608. Hinc

2. ita dicitur *locus, sub terra constitutus, obscurus et tenebricosus, in quem omnes manes cogi, sejunctasque a corpore animas congregari, communis fuit Judaeorum* (a quibus שְׁאוֹל vocabatur, Ies. XIV, 11.) *opinio* (de qua bene exposuerunt *Lowth. de Poësi sacra Hebr.* Prael. VII. *Wetstenius* ad Luc. XVI, 23. et *Baehrens* in: **Untersuchungen über den Orcus der alten Hebräer,** Halle 1790. 8.), *orta haud dubie ex fabula poetica*, a qua plures imagines petitas esse *Michaelis* docuit ad *Lowthi* l. 1. p. 186. Est uno verbo: *orcus*, **die Unterwelt, das Schattenreich, das Reich der Todten**, *the world below, the shades, the region of death.* Act. II, 27. οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς ᾅδου non enim relinques animam meam in orco; qui locus tamen vulgo male redditur: non relinques *corpus meum in sepulcro:* verba enim desumta sunt e Ps. XVI, 10. ubi שְׁאוֹל positum est. (Vide *Pauli Slevogti Disputationem Hellenisticam* p. 234. *Th. Crenii Analectorum Philol. Critico-Historicorum.)* Ib. v. 31. ὅτι οὐ κατελήφθη εἰς ᾅδου, scil. τόπον seu δῶμα s. δόμον, quod additur apud *Homerum* Il. XV, 251. Odyss. XI, 149. 626. XII, 21. (sciendum enim est, in oratione soluta pariter ac in carmine ἐλλειπτικῶς dici ἐν ᾅδου, subaudito οἴκῳ s. δώματι, seu εἰς ᾅδου, subint. οἶκον, τόπον, uti exemplis demonstrarunt *Steph. Thes. L. Gr.* T. I. p. 1110. *Jensius* in *Lectt. Lucian.* p. 140 et 351. ac *Vechnerus* in *Hellenolexia* p. 124.) Apoc. I, 18. ἔχω τὰς κλεῖς τοῦ θανάτου καὶ τοῦ ᾅδου imperio meo et mors et orcus parent. Apoc. XX, 13 et 14. καὶ — ὁ ᾅδης ἔδωκαν τοὺς ἐν αὐτῷ νεκρούς. Eodem sensu ᾅδης Sirac. XLVIII, 5. LI, 8. Sapient. II, 1. *Joseph. A. J.* VI, 14, 2. ἡ δὲ ἀγνοοῦσα τὸν Σαμούηλον, ὅστις ἦν, καλεῖ τοῦτον ἐξ ᾅδου.

3. *infernum, impia tartara, locus subterraneus poenarum, impiis post mortem, daemonum inter consortia* (2 Petr. II, 4.), *tolerandarum*, aut ex aliorum mente, *ipsa conditio miserrima impiorum post mortem*, Luc. XVI, 23. καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ —— ὑπάρχων ἐν βασάνοις, h. e. in inferno inter cruciatus. Huc etiam referrem locum admodum vexatum Matth. XVI, 18. ubi per πύλας ᾅδου *vim et potestatem Diaboli et omnium impiorum, Christi adversariorum*, intelligo, quam frustraneam et inanem fore in oppugnanda ecclesia christiana promittit Christus l. l. quod etiam Chrysostomus voluit, qui omnem locum de *periculis gravissimis, coetui Christianorum imminentibus*, interpretatus est. Cf. *Joh. Georg. Altmanni* D. phil. crit. de πύλαις ᾅδου in Matth. XVI, 18. quae reperitur in *Museo Helvetico* T. I. p. 515. De eadem formula vide quoque *Valkenarium* ad *Eurip. Hippol.* 1445. p. 321.

4. *mors ipsa*, quae ex more Hebraeorum interdum ut persona inducitur. 1 Cor. XV, 55. ποῦ σου, ᾅδη (in codd. quib. θάνατε), τὸ νῖκος; ubi est vis tua, o mors, et imperium? id quod in anteced. ποῦ σου, θάνατε, τὸ κέντρον; Hinc τῷ מָוֶת ᾅδης respondet in vers. Alex. Prov. XIV, 12. XVI, 25. Ipsa verba hebraica מָוֶת et שְׁאוֹל permutantur invicem Ies. XXVIII, 15. Sirac. IX, 17. XLI, 7.

5. *omnis locus inferior, infimus*, et metaphorice: *status miserrimus, conditio deterior.* Matth. XI, 23. ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως ᾅδου καταβιβασθήσῃ quae es ad astra sublata, ad infima deprimeris, h. e. admodum misera et abjecta erit tua conditio.

conditio. Luc. X, 15. Eodem sensu עַד שְׁאוֹל Ies. LVII, 9. et XIV, 13. adhibetur. *Aeschyl. Sept. c. Theb.* 327. οἰκτρὸν γὰρ πόλιν δ' Ὠγυγίαν Ἄϊδι προϊάψαι.

ἈΔΙΆΚΡΙΤΟΣ, ίτου, ὁ, ἡ, proprie: *qui discerni non potest seu distingui, indiscretus, indistinctus. Cyrillus:* ἀδιάκριτος, *indiscretus. Hesych.* ἀδιάκριτον· ἀδιαχώριστον. *Phavor.* μὴ ἔχων διάκρισιν. unde in vers. *Symmachi* Genes. I, 2. hebr. בֹּהוּ respondet. *Polyb.* XV, 12. 9. ἀδιάκριτος φωνή. *Artemid.* I, 13. III, 36. *Arrian. Epict.* I, 16. Sed pro variis verbi διακρίνεσθαι significationibus etiam adjectivum ἀδιάκριτος diversimode sumitur; et cum illud interdum *litigare, contendere, rixari,* notet; etiam hoc

2. *eum, qui est ab omni contentione et rixa alienus,* significat. Jac. III, 17. ἡ ἄνωθεν σοφία ἀδιάκριτός ἐστι, h. e. vera sapientia divina cultores suos ab omni contentione alienos reddit et postulat, coll. v. 16. ubi vid. *Wetstenius.* Caeterum, ut jam observavit *Krebsius* ad *Schoettgenii Lexicon N. T.* non insolens est, adjectiva, quae significationem passivam habent, interdum significationem activam induere: in quam rem exempla suppeditat *Hemsterhus.* ad *Lucian. Halcyon.* T. I. p. 179.

ἈΔΙΆΛΕΙΠΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *non intermissus, non cessans, perpetuus,* (ex α priv. et διαλείπω *desino). Phavor.* ἀδιάλειπτον· ἐπιμένον, ἀκατάπαυστον. Rom. IX, 2. ἀδιάλειπτος ὀδύνη τῇ καρδίᾳ μου acerbissimo semper dolore angor. 2 Tim. I, 3. ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω περὶ σοῦ μνείαν sicut et perpetuam tui memoriam habeo.

ἈΔΙΑΛΕΊΠΤΩΣ, Adverbium, *sine intermissione ulla, indesinenter, semper. Alberti Gloss. N. T.* ἀδιαλείπτως· διηνεκῶς, ἀεί. 1 Macc. XII, 11. 2 Macc. XV, 7. *Polyb.* IX, 3, 8.

2. *saepe, multum.* Rom. I, 9. ὡς ἀδιαλείπτως μνείαν ὑμῶν ποιοῦμαι me saepius vestrum mentionem facere. 1 Thess. I, 3. II, 13. εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ ἀδιαλείπτως. ib. V, 17. ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε. Praeter haec loca non legitur in N. T.

ἈΔΙΑΦΘΟΡΊΑ, ίας, ἡ, proprie sensu physico: *incorruptibilitas, integritas,* ita, ut rebus tribuatur, quae non sunt *corruptioni* obnoxiae, quae intactae manserunt et illibatae. *Aelian. V. H.* XII, 1. (ex α priv. et διαφθείρω *corrumpo.)* Vide *Wetstenium* ad Tit. II, 7.

2. sensu morali de *iis* maxime apud Graecos dicitur, *qui se pecuniis aut precibus corrumpi non patiuntur,* qui sunt, ut verbis Platonis utar, ἀδιάφθοροι δώροισι καὶ χρήμασι.

3. *integritas, veritas, puritas,* die Aechtheit, Unverfälschtheit, *purity, truth.* Tit. II, 7. ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀδιαφθορίαν in doctrina integritatem, h. e. cura ut tradas doctrinam genuinam, veram, nullis erroribus aut additamentis corruptam. *Lutherus:* mit unverfälschter Lehre, *with true doctrine.* In quibusdam codicibus ἀφθορίαν legitur sensu eodem. *G. Wakefield* in *Sylva Critica* P. I. p. 71. loco ἀδιαφθορίαν reponi jubet ἀδιαφορίαν, et ἀδιαφορίαν eam esse dicit, quae sine respectu personarum se gerit, neque minus pauperi consulit quam diviti potentique.

ἈΔΙΚΈΩ, ῶ, fut. ήσω,

1. *injuria afficio, injuriam infero, injurius sum in aliquem, laedo.* Matth. XX, 13. ἑταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε nulla a me in te injuria profecta est. Act. VII, 26. ἵνα τί ἀδικεῖτε ἀλλήλους; quare injurias vobis invicem infertis? et v. 27. ὁ ἀδικῶν auctor litis dicitur (רָשָׁע Exod. II, 13.): 1 Cor. VI, 8. ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε. 2 Cor. VII, 2. Gal. IV, 12. οὐδέν με ἠδικήσατε semper enim amico et benevolo erga me fuistis animo. Philem. v. 18. εἰ δέ τι ἠδίκησέ σοι si autem quid tibi surripuerit. Vide ad h. l. Comment. *Scipionis Gentilis* p. 148. seq. ed. *de Ruyter.* In vers. Alex. hebraïcis verbis חָמָס Genes. XVI, 5. Hab. I, 2. et עָשַׁק Job. X, 3. Ps. CIII, 6. respondet. Adde *Aelian. V. H.* XIV, 18. Hinc ἀδικέομαι,

ἀδικέομαι, passivum, *injuria mihi nolenti et invito infertur, accipio injuriam.* Act. VII, 24. καὶ ἰδών τινα ἀδικούμενον et videns aliquem afflictum, s. male tractari. Medium vero, ἀδικέομαι, *aequo animo injurias patior, patior volens lubensque mihi fieri injuriam.* 1 Cor. VI, 7. διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; quidni potius injuriam vobis fieri patimini? *Aristot.* de *Morib.* V, 11. cf. *Bauer. Philol. Thucyd. Paul.* p. 245. *Dresig.* de *verbis mediis N. T.* II, 1.

2. *crimen committo publicum, in quod ex legibus humanis animadvertendum est,* ein Civil-Verbrechen begehen, *a breach of civil law, scelus admitto, contra jus fasque ago,* i. q. παρανομέω. cf. *Stephan. Thesaur. L. Gr.* T. I. p. 1006. Act. XXV, 10. Ἰουδαίους οὐδὲν ἠδίκησα nullius in Judaeos criminis reus sum, coll. v. 7. et 8. ib. v. 11. εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ, καὶ ἄξιον θανάτου πέπραχά τι si maleficium commisi morte mulctandum. 2 Cor. VII, 12. ubi ὁ ἀδικήσας Corinthius ille dicitur, qui incestus crimen cum noverca sua admiserat, et ὁ ἀδικηθεὶς ipsa noverca est, cui persuasit, ut in sceleris sui societatem veniret.

3. in universum: *impie ago, vitiositati studeo, peccatum committo.* Coloss. III, 25. ὁ δὲ ἀδικῶν κομιεῖται, ὃ ἠδίκησε impius perversitatis suae poenas dabit Deo. Apoc. XXII, 11. ὁ ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι scelestus peccare pergat. In vers. Alex. respondet non solum hebr. עָוָה *perverse egit,* 2 Sam. XXIV, 17. sed etiam רָשַׁע 2 Chron. VI, 37. *Eurip. Phoen.* v. 975. ἀδικεῖ τὰ τῶν Θεῶν. *Aelian. V. H.* XIV, 28.

4. per metonymiam causae pro effectu: *laedo, noceo, damno afficio,* ita, ut non solum de personis, sed etiam de rebus inanimatis adhibeatur, ut exemplis comprobavit *Reitzius* ad *Lucian.* Opp. II. p. 92. Luc. X, 19. καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ ita, ut nihil horum possit vobis nocere. Apoc. II, 11. οὐ μὴ ἀδικηθῇ ἐκ τοῦ θανάτου non obnoxius erit morti. ib. VII, 2. 3. ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν damnum inferre terrae marique. ib. IX, 4. 10. 19. XI, 5. Sapient. XIV, 29. ἀδικηθῆναι οὐ προσδέχονται nullum damnum metuunt. *Xenoph.* de *Re equestri* VI, 3. *Antigon. Caryst. hist. mirab.* c. 28. ἀδικεῖν τοὺς κύνας. *Thucyd.* II, 71. τὴν γῆν—μὴ ἀδικεῖν. Ib. IV, 98. ubi vid. *Schol. Hesych.* ἠδίκησεν· ἔβλαψεν. qua ratione et hanc vocem interpretatus est *Scholiastes Thucyd.* V, 84.

'ΑΔΙΚΗΜΑ, τος, τὸ, proprie: *injuria, injuriae illatio, injuste factum.* Hinc eo usi sunt Alex. pro hebr. חָמָס 2 Sam. XXII, 49.

2. *crimen, facinus contra leges civitatis admissum adeoque capitale,* ἀδίκημα δημόσιον. Act. XVIII, 14. εἰ μὲν οὖν ἦν ἀδίκημά τι ἢ ῥᾳδιούργημα πονηρὸν si ad me afferretis maleficium aliquod. ibid. XXIV, 20. τί εὗρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα num alicujus me criminis convincere potuerint. Hoc sensu legitur in vers. Alex. 1 Sam. XX, 1. pro hebr. עָוֹן et pro רָעָה 1 Sam. XXVI, 18. *Polyb.* I, 66, 6 et 8.

3. *impie factum, peccatum,* hebr. עָוֹן, cui in eodem sensu respondet in vers. Alex. Ies. LIX, 12. et Jer. XVI, 17. Apoc. XVIII, 11. ubi, quae in priori membro commemorantur ἁμαρτίαι, in posteriori ἀδικήματα appellantur.

'ΑΔΙΚΙΑ, ας, ἡ, proprie

1. *injustitia, injuria, iniquitas, violatio officiorum, quae aliis hominibus debentur.* Ita in vers. Alex. saepissime respondet hebr. חָמָס v. c. Ps. VII, 17. XI, 5. quanquam interdum etiam pro hebr. עֹשֶׁק legitur, Ps. LXII, 11. Luc. XVIII, 6. ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας injustus ille judex. Act. I, 18. μισθὸς τῆς ἀδικίας pecunia, merces, injusto modo parta. coll. 2 Petr. II, 15. Rom. IX, 14. μὴ ἀδικία παρὰ τῷ Θεῷ; num Deus iniquus est? 2 Cor. XII, 13. χαρίσασθέ μοι τὴν ἀδικίαν ταύτην

την condonabitis mihi hanc vobis illatam injuriam.

2. *impietas, vitiositas, improbitas omnis,* ex usu vers. Alex. in qua hebr. עַוְלָה Hos. X, 9. עַוָּה Esech. XXI, 27. (32.) et רִשְׁעָה Prov. XI, 5. Ies. LVIII, 6. respondet. Luc. XIII, 27. οἱ ἐργάται τῆς ἀδικίας impii. Act. VIII, 23. εἰς σύνδεσμον τῆς ἀδικίας ὁρῶ σε ὄντα video te esse improbissimum. Rom. I, 29. ubi species ἀδικίας commemorantur πορνεία, πονηρία, πλεονεξία κ. τ. λ. ibid. II, 8. ἀδικία opponitur τῇ ἀληθείᾳ, h. e. probitati (plane ut 1 Cor. XIII, 6. ib. III, 5. VI, 13. ὅπλα ἀδικίας vitiositatis instrumenta. 2 Tim. II, 19. Jacob. III, 6. 2 Petr. II, 13. His adde Sirac. XVII, 23. ἐπίστρεφε ἐπὶ κύριον καὶ ἀπόλειπε ἁμαρτίας. XXXV, 5.

3. *peccatum omnis generis,* ut עָוֶל Ps. VII, 4. Alex. ἀδικία et עָוֹן 1 Sam. III, 14. Hebr. VIII, 12. ubi ἀδικίαι, ἁμαρτίαι et ἀνομίαι conjunguntur. 1 Joh. V, 17. πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ἐστὶ omne peccatum est aberratio a lege divina. Adde Sirac. XVII, 17.

4. *poena vitiositatis et peccatorum.* 1 Joh. I, 9. καὶ καθαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας, i. q. in antecedentibus ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας.

5. *mendacium, fallacia, fraus.* Joh. VII, 18. οὗτος ἀληθής ἐστι, καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν is est verus, doctor divinus nec impostor, ab omni potius fraude alienus. 2 Thess. II, 10 et 12. ἀδικία opponitur τῇ ἀληθείᾳ, ita, ut falsam, multis erroribus contaminatam doctrinam notet. Cf. *Ludov. de Dieu Criticam Sacram* p. 468. Huc etiam vulgo refertur locus Rom. I, 18. τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων, quem vertunt: qui veram religionem per idololatriam impediunt, praeeuntibus *Suida* et *Phavorino*: ἀδικία παρὰ τῷ Ἀποστόλῳ ἡ τῶν εἰδώλων ἀπάτη· οἷον, ἐκεῖνοι οἱ τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατέχουσιν, ὅσοι τὸ σέβας τοῦ Θεοῦ παραπέμπουσιν εἰδώλοις. τὸ δὲ κατέχουσιν ἀντὶ τοῦ φυλάττουσι. Καὶ ἀδικία, ἀνομία, παρανομία, ῥᾳδιουργία. Sed verior sensus videtur hic: *qui cum veri Dei cognitione pravitatem vitæ conjungunt.*

6. *vanitas, fragilitas.* Luc. XVI, 9. μαμμωνᾶ τῆς ἀδικίας divitiae, quae non sunt verae, sed vanae et fallaces. Cf. infra sub ἄδικος et *Joh. Conr. Waxii* D. de μαμμωνᾶ τῆς ἀδικίας p. 447. T. II. *Ikenii Novi Thes. Philol.*

"ΑΔΙΚΟΣ, ου, ὁ, ἡ, in universum dici videtur *res aut persona* apud Græcos, *quæ non talis est, qualis esse debet, ad usum suum inepta,* v. c. ἵππος ἄδικος. *Xenoph. Cyrop.* II, 2. 15. ἄδικος γνάθος. *Xenoph.* de *Re equestr.* III, 5. ubi e contrario δίκαιος *res* et *persona nomine suo digna* dicitur. Cf. *Ruhnken.* ad *Xenoph. Mem. Socr.* IV, 4. 5. Sed in N. T. libris ἄδικος dicitur

1. *injustus, iniquus, qui alios injuria afficit, vel vi, vel dolo.* Luc. XVIII, 11. ἅρπαγες, ἄδικοι. Rom. III, 5. μὴ ἄδικος ὁ Θεός; injustene agit Deus? Hebr. VI, 10.

2. *impius, scelestus, vitiositatis studiosus.* Matth. V, 45. ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθούς,—ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους. Act. XXIV, 15. 1 Cor. VI, 9. 2 Petr. II, 9. ἀδίκοις opponuntur οἱ εὐσεβεῖς. Hinc toties hebr. רָשָׁע in vers. Alex. respondet: Prov. XVII, 15. Ies. LVII, 20. Ezech. XXI, 3. et עַוִּיל, Job. XVI, 11.

3. *infidelis, qui officio suo non satisfacit.* Luc. XVI, 10. ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος, καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν qui in minimo infidelis est, idem etiam est in magno: ubi diserte τῷ πιστὸς opponitur.

4. *reus, noxius, auctor facinoris.* 1 Petr. III, 18. δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων insons pro sontibus.

5. *paganus, gentilis.* 1 Cor. VI, 1. ἐπὶ τῶν ἀδίκων coram judicibus paganis, quibus οἱ ἅγιοι, judices, e Christianorum cœtu delecti, opponuntur. Conf. infra sub ἁμαρτωλός.

6. *fluxus, vanus et fragilis,* de rebus, quae facile pereunt, fluxae sunt et caducæ, *et quasi nomen suum mentiuntur.* Luc. XVI, 11. εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμμωνᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε si non fideliter fallaces illas et caducas opes terrenas administratis; ubi opponitur τὸ ἀληθινὸν

ἀληθινὸν bona vera et perennia. (Male itaque alii interpretes intelligunt divitias male partas, quas quidem *Euripides* in *Helena* v. 911. et in *Electra* v. 943. πλοῦτον ἄδικον vocat.) Eodem sensu haec vox legitur 3 Esdra IV, 37. 38. ἄδικος ὁ οἶνος, ἄδικος ὁ βασιλεὺς, ἄδικοι αἱ γυναῖκες — — καὶ ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτῶν ἀπολοῦνται. καὶ ἡ ἀλήθεια μένει καὶ ἰσχύει εἰς τὸν αἰῶνα.

Ἀδίκως, Adverbium: *injuste, inique, immerito*. In N. T. semel legitur 1 Petr. II, 19. πάσχων ἀδίκως qui calamitates perfert ita, ut omnis ab eo culpa absit. Recte igitur hoc adverbio usi sunt Alexandrini pro hebr. חִנָּם Prov. I, 11. 17. Praeter hunc locum in V. T. legitur Sapient. XII, 13. 2 Macc. VII, 16.

Ἀδόκιμος, ου, ὁ, ἡ, proprie: *reprobus, rejectaneus, non sincerus, adulterinus*, et dicitur partim de metallis, nondum a scoriis purgatis, quæ non ferunt examen et hinc reprobantur, partim de nummis rejectaneis, v. c. νόμισμα ἀδόκιμον moneta adulterina. Was die Probe nicht hält, *that which is not sterling*. (ex α negat. et δόκιμος.) Non ignota fuit haec propria hujus vocis notio Alexandrinis, qui Prov. XXV, 4. הָגוֹ סִיגִים מִכָּסֶף transtulerunt: τύπτε ἀδόκιμον ἀργύριον. et Ies. I, 22. pro כַּסְפֵּךְ הָיָה לְסִיגִים posuerunt: τὸ ἀργύριον ὑμῶν ἀδόκιμον. Conf. *Wetstenium* ad Rom. I, 28. Hinc, metaphora ab aurifabris ducta, ἀδόκιμος sensu morali dicitur, *qui non est talis, qualis esse debet*, adeoque

2. *non genuinus, non verus et sincerus*. 2 Cor. XIII, 6. ὅτι ἡμεῖς ἐκ ὑμῖν ἀδόκιμοι me esse genuinum Apostolum nomine meo dignum. ibid. v. 5. εἰ μή τι ἀδόκιμοί ἐστε nisi fortasse non veri sitis Christiani. v. 7. 2 Tim. III, 8. ἀδόκιμοι περὶ τὴν πίστιν qui non habent talem πίστιν, qualem habere debent.

3. *improbus, pravus, perversus*. Rom. I, 28. νοῦς ἀδόκιμος mens improba et perversa.

4. *indignus*. 1 Cor. IX, 27. αὐτὸς ἀδόκιμος γίνωμαι ipse indignus sim hac felicitate: nisi quis reddere malit: ipse in eorum reprehensionem haud immerito incurram.

5. *inutilis, ineptus, non idoneus ad aliquod opus*. Tit. I, 16. καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι et ad omnis virtutis studium inertes. Hebr. VI, 8. γῆ ἀδόκιμος ager non aptus frugibus ferendis.—*Hesych.* ἀδόκιμον· πονηρὸν, ἀπόβλητον, ἄχρηστον.

Ἄδολος, ου, ὁ, ἡ, et de rebus et de personis adhibetur in Scriptt. gr. ita, ut tam *hominem, qui est doli expers nec subdolus*, (*Pindar. Olymp.* VII, 99. 60. *Themist.* XXIII. p. 283. *Eustath.* in Il. β. p. 177. 44.) quam *rem*, quae est *sincera, pura, non adulterata*, significet. Posteriori hac ratione legitur in N. T. 1 Petr. II, 1. γάλα ἄδολον lac purum et sincerum, ut vocatur a *Columella* VII, 8. Praeter h. l. vero non reperitur in N. T.

Ἀδραμυττηνός, ὁ, ἡ, τὸ, *Adramyttenus*. Adjectivum patronymicum. Urbs vero, a qua descendit, Adramyttum, vel Adrumetum, graece Ἀτραμύττειον, Ἀδραμύττειον, Ἀτραμύττειον, (tam varie enim scribitur in libris græcis: confer *Dukerum* ad *Thucyd.* V, 1.) fuit urbs maritima, in Aeolia, Asiae minoris provincia, sita, cujus *Strabo* lib. XIII, p. 417. (qui eam vocat Ἀθηναίων πόλιν ἄποικον ἔχουσαν λιμένα καὶ ναύσταθμον) *Herodot.* VII, c. 42. *Pompon. Mela* I, 17. mentionem faciunt, Atheniensium colonia, quae et portum habebat et navale, et bello Mithridatico magna fuit calamitate affecta. Huic viciniae fuerunt Thebae Hypoplaciae, quas eandem cum Adramyttio urbem facit auctor *Etymologici*, scribens: Θῆβαι· τὸ νῦν Ἀδραμύττειον καλούμενον. Act. XXVII, 2. πλοῖον Ἀδραμυττηνὸν navis Adramyttena commemoratur. Navibus autem a loco, ubi vel constructae erant, vel unde venere, nomen dari, olim receptum fuit. Confer etiam *P. A. Boysenii* D. de *difficili Pauli itinere*

cap. IV. p. 728. T. II. *Novi Thes. Philol.* Caeterum de nomine hujus urbis vide *Bocharti Canaan* I, 8. ac de situ ejus *Cellarii Notit. Orb. ant.* III. c. 3. §. 23. et *Wetstenium* ad Act. I, l.

ἈΔΡΊΑΣ, ίȣ, ὁ, scilicet πόντος, κόλπος, πέλαγος, *mare Adriaticum. Dion. Halic. in judic. de Lysia* c. 27. Nomen traxisse videtur ab Adria, urbe (ad Padum amnem in peninsula Rhodiginiana) Italiae nobili, in agro Picenurum, ut perhibet *Plinius* III, 15. Vocatur etiam Ionium. Quanquam enim *Strabo* de mari Ionico et Adriatico monet: τὸ μὲν ȣ̓ν ϛόμα κοινὸν ἀμφοῖν ἐϛιν. διαφέρει δὲ ὁ Ἰόνιος, διότι τȣ̃ πρώτȣ μέρȣς τῆς θαλάσσης ταύτης ὄνομά ἐϛιν. ὁ δὲ Ἀδρίας τȣ̃ ἐντὸς μέχρι τȣ̃ μυχȣ̃ — tamen statim addit: νυνὶ δὲ καὶ τῆς συμπάσης—ut adeo Adriaticum mare (quo navis, Paulum ferens, jactabatur, appulsura Melitam, Act. XXVII, 27.) totum illum tractum maris significet, quod a montibus Cerauniis Venetias usque penetrat et Epirum subjectasque partes alluit. *Hesych.* Ἰόνιον πέλαγος· ὁ νῦν Ἀδρίας. Vide etiam *Wetstenium* ad Act. I. I.

ἉΔΡΌΤΗΣ, τητος, ἡ, *abundantia, opulentia, copia, multitudo,* (ab ἁδρὸς *copiosus, abundans, largus. Hesych.* ἁδρός· πολὺς, μέγας, πλȣ́σιος, παχύς.— ἁδρόν· μέγα, δαψιλὲς, παχύ.) Semel legitur in N. T. 2 Cor. VIII, 20. μή τις ἡμᾶς μωμήσηται ἐν τῇ ἁδρότητι ταύτῃ τῇ διακονȣμένῃ ὑφ' ἡμῶν ne quis me dicere possit surripuisse aliquid a magna illa pecuniae, a me collectae, summa. Synonymum hujus vocis est ἁδροσύνη, quod de *copiosa messe* usurpavit *Hesiodus* Ἔργ. v. 471. De utraque voce vide loca collecta a *Wetstenio* ad 2 Cor. I. 1. *Hesych.* ἁδρότης· δύναμις, μέγεθος.

ἈΔΥΝΑΤΈΩ, ῶ, f. ήσω, proprie: *non possum, non valeo. Phavor.* ἀδυνατῶ γράφειν, ἀδυνατῶ ποιεῖν, τȣ̃το ἀντὶ τȣ̃ ȣ̓ δύναμαι. *Xenoph. Mem.* I, 2, 23. et III, 5, 28. Impersonaliter vero sumitur: *impossibile est, fieri non potest.* Bis tantum legitur in N. T. Matth. XVII, 20. ȣ̓δὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν omnia efficere poteritis. Luc. I, 37. οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τῷ Θεῷ πᾶν ῥῆμα nihil est, quod Deus efficere nequeat. Verba hebraica, quibus ἀδυνατέω in versionibus graecis V. T. respondet, collegit, *Bielius* in Novo Thesauro Philologico s. h. v. e quo duo tantum afferre ad loca N. T. supra laudata non abs re erit. Genes. XVIII, 14. הֲיִפָּלֵא מֵיהוָה דָּבָר Alex. reddiderunt: μὴ ἀδυνατήσει παρὰ τῷ Θεῷ ῥῆμα; et Job. XLII, 2. וְלֹא יִבָּצֵר מִמְּךָ מְזִמָּה ἀδυνατεῖ δέ σοι ȣ̓δέν.

ἈΔΎΝΑΤΟΣ, ον, ὁ, ἡ, in N. T. aeque ac Scriptoribus graecis et active et passive usurpatur. In *passiva* significatione

1. *impossibilis, e; quod fieri et perfici nequit;* vel absolute per se et simpliciter, vel respectu ad praesentem alicujus rei conditionem. Prioris usus exempla sunt: Hebr. VI, 18. ἀδύνατον ψεύσασθαι Θεὸν Deus fidem fallere nequit. ib. X, 4. ἀδύνατον αἷμα ταύρων ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας nullo modo sanguis taurorum vim expiandi peccata habet. Posterioris vero: ib. XI, 6. χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστῆσαι sine religionis christianae observatione nullus (Christianorum nempe) Deo placere potest. Rom. VIII, 3. τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου quod lex Mosaica efficere non valebat—per hominum nempe vitiositatem. Psalm. XXI, 12. מְזִמָּה בַּל יוּכָלוּ *Symmachus* reddidit: ἐννοίας ἀδυνάτους, consilia, quae rata fieri nequeunt: et Prov. XXX, 18. נִפְלְאוּ מִמֶּנִּי, Alex. reddiderunt: ἀδύνατά μοι νοῆσαι. *Hesych.* ἀδύνατον· ἄπρακτον. Hinc

2. ἀδύνατος *res dicitur ardua et molesta, multis difficultatibus obsita,* i. q. χαλεπός. Matth. XIX, 26. παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατον, quod homines per se aegre efficere valent, hoc Dei auxilio adjutis facillimum est negotium. Luc. XVIII, 27. coll. v. 24. Hebr. VI, 4. ἀδύνατον γὰρ vers. lat. *difficile enim.* Observavit jam hanc notionem

notionem *Stephanus* in Thesauro L. Gr. T. I. p. 1058. et exemplis comprobavit multis, quibus addo *Aristotel. Ethic.* ad *Nicomach.* I, 10. et ibi *Lambin.* Idem de Coelo I, 11.— In *activa* significatione: *invalidus, cui vires non suppetunt ad aliquid efficiendum, viribus fractus, debilis, infirmus,* construitur cum infinitivo, v. c. ἀδύνατος λέγειν, σιγᾷν, φέρειν etc. et accipitur vel sensu physico, praecipue de eo, cui aliquod corporis membrum fractum, imminutum, aut corruptum est, quem Graeci vulgo ἀνάπηρον vocant, ut: Act. XIV, 8. ἀδύνατος τοῖς ποσὶν debilis pedibus (*Xenoph.* de *Venat.* c. 5. §. 14. *Herodot.* VI. c. 136. Vide *C. F. Boerneri* D. de *Actis Barnabae et Pauli Lycaonicis* p. 630. T. II. *Novi Thes. Philol.* et *Foesii* Oeconomia Hippocr. s. h. v. *Suidas* et *Harpocration:* ἀδύνατοι· οἱ πεπηρωμένοι τὸ σῶμα); vel sensu morali, Rom. XV, 1. τῶν ἀδυνάτων, scil. τῇ πίστει, qui perfecta et certa religionis scientia destituuntur, ubi videndus *Wetstenius.*

ἌιΔΩ, pro ἀείδω, fut. ᾄσω 1. *cano,* sive *assa voce,* Apoc. V, 9. καὶ ᾄδουσι ᾠδὴν καινὴν iidem novum plane carmen canunt. XIV, 3. XV, 3. (respondet hebraico שִׁיר in vers. Alex. saepissime, ut: Exod. XV, 1. 21. 2 Sam. XIX, 35.) sive *fidibus. Aelian.* V. H. VIII, 7. IX, 38.

2. *laudo, celebro.* Ephes. V, 19. ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ. Coloss. III, 16. Hos. VII, 2. Alex. ὡς ᾄδοντες τῇ καρδίᾳ αὐτῶν. Jerem. XXX, 19. וְיָצָא מֵהֶם תּוֹדָה iidem: καὶ ἐξελεύσονται ἀπ' αὐτῶν ᾄδοντες. *Aelian.* V. H. VII, 1 et 14. *Hesych.* ᾄσω· ψαλῶ, αἰνέσω, ὑμνήσω.

ἈΕΙ', Adverbium temporis, *semper, perpetuo,* ita, ut et de tempore indefinito et de tempore certo et limitato, sive longiore illo, sive breviore, dicatur. (*Suidas:* εἰώθασι γὰρ τὸ ἀεὶ καὶ ἐπ' ὀλίγου χρόνου τάττειν.) Marc. XV, 8. καθὼς ἀεὶ ἐποίει αὐτοῖς ut quotannis singulis sacris paschalibus inde a longo tempore iis facere consueverat. Act. VII, 51. 2 Cor. VI, 10. ἀεὶ δὲ χαίροντες semper autem tranquillo animo. Tit. I, 12. Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται Cres semper mendax, h. e. Cretenses habitum mentiendi sibi contraxerunt. Hebr. III, 10. 1 Petr. III, 15. Quandoque rebus, quae ut plurimum fieri solent, tribuitur, adeoque per adverbia: *saepe, frequenter, assidue,* vertendum est. 2 Cor. IV, 11. ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ τὸν Ἰησοῦν haud raro ob religionem christianam in summis vitae periculis versamur. 2 Petr. I, 12. ὑμᾶς ἀεὶ ὑπομιμνήσκειν vobis quavis data occasione in memoriam revocare. *Hesych.* ἀεί· πυκνῶς. *Xenoph. Cyrop.* I, 4. 27. III, 3. 9. Confer etiam *Abresch.* ad *Aeschylum* p. 178.

ἈΕΤΟ'Σ, οῦ, ὁ, sive ex communi veterum sententia ab ἀΐσσειν, quod est: *cum impetu ferri et irruere,* derivare, sive cum *Bocharto* Hieroz. P. II. c. 2. ab hebraico עַיִט deducere velis, res eodem tandem redit. Nam apud Graecos vocem ἀετὸν non tam *quamvis avem rapacem* notare, quam nomen proprium esse *aquilae* (quae cum impetu superne irruit et fertur in praedam), usus voluit. Unde Alexandrini saepe hac voce usi sunt pro hebraico נֶשֶׁר Job. IX, 26. Ps. CIII, 5. Ies. XL, 31. et Daniel. VII, 4. pro chald. נְשַׁר iidem posuerunt. Jam quia haec avis est carnivora et potissimum cadavera petit, hinc ortum est proverbium, ab ipso Christo adhibitum, Matth. XXIV, 28. ὅπου γὰρ ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί et levi mutatione Luc. XVII, 37. ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοὶ ubicunque cadaver erit, ibi etiam convolabunt aquilae: cujus proverbii est hic sensus: cum oblata fuerit opportunitas, nec deerunt, qui ea cupide utantur; nullo, ut videtur, respectu ad Romanos habito, quorum vexilla aquilis insignita erant, Apoc. IV, 7. XII, 14.

ἌΖΥΜΟΣ, ου, ὁ, ἡ, proprie 1. *expers fermenti, fermentum non admixtum*

tum habens, infermentatus. Hesych. ἄζυμα· τὰ ἄνευ παλαιᾶς ζύμης, ἃ καλοῦνται προζύμη. (ex α priv. et ζύμη *fermentum*, seu *massa acida, quae farinam, aqua subactam, fervere facit et turgidam reddit)* respondet hebr. מַצָּה Gen. XIX, 3. in vers. Alex. ἀζύμους (scilicet ἄρτους, quod additur Exod. XXIX, 2.) ἔπεψεν αὐτοῖς. Jam quia apud eosdem τὰ ἄζυμα Exod. XII, 15, 20. omissa voce λάγανα, (Levit. VII, 4.) quae speciem placentae notat, (*Hesych.* εἶδος πλακουνταρίου, ὡς πυρώδη, ἀπὸ σεμιδάλεως ἐν ἐλαίῳ τηγανιζόμενον καὶ ἀρτιβρεχὲς ἐλαίῳ)—*placentae non fermentatae* aut *panes infermentati* dicebantur, *qui a Judaeis in exitûs ex Aegypto memoriam comedi solebant*, factum est, ut *ipsum festum paschale, quod quotannis a Judaeis jussu divino per integros septem dies celebrandum erat, a panum non fermentatorum usu* in N. T. appellaretur Ἑορτὴ τῶν ἀζύμων, Luc. XXII, 1. (חַג הַמַּצּוֹת Exod. XXIII, 15. Levit. XXIII, 6.) αἱ ἡμέραι τῶν ἀζύμων, Act. XII, 3. XX, 6. et simpliciter: τὰ ἄζυμα, Marc. XIV, 1. Πρώτη autem ἡμέρα τῶν ἀζύμων, quae Matth. XXVI, 17. et Marc. XIV, 12. commemoratur, fuit primus festi paschatos dies, quo agnus paschalis mactandus erat.

2. metaphorice accipitur et significat *purum a vitiositate, qui immunis est ab erroribus aeque ac pravitate vitae et morum:* nam ζύμη tropice et *doctrinam erroribus contaminatam* et *impietatem* notat, ut infra demonstrabitur. 1 Cor. V, 7. καθώς ἐστε ἄζυμοι siquidem esse debetis puri a perversitate et vitiositate omni. ib. v. 8. τὰ ἄζυμα *ipsa sinceritas et puritas doctrinae et vitae. Phavor.* ἄζυμοι· καθαροί, ἄτυφοι, ἢ ἔπαρσιν μὴ ἔχοντες. Idem *Alberti* Glossarium N. T. p. 124. Adde *Suicer.* Thes. Eccl. T. I. p. 106.

'ΑΖΏΡ, ὁ, *Asor.* Nomen proprium viri indeclinabile hebraicum, notans *adjutorem, auxiliatorem*, ab hebr. עָזַר *auxiliatus est.* Fuit filius Eliacim ex majoribus J. C. Matth. I, 13. 14.

"ΑΖΩΤΟΣ, ου, ἡ, *Azotus.* Nomen urbis Palaestinae, sitae in littore maris mediterranei, inter Ascalonem, Gazam et Iamniam, ut ejus situm accurate determinavit *Josephus* A. J. V, 1. 22. Adde Judith. II, 28. et *Ptolemaeum* V, c. 16. Hebraice אַשְׁדּוֹד, h. e. *expulsio, exilium*, vocabatur. In divisione terrae Canaan, sub Josua facta, tribui Judae haec urbs, quam antea Enakim inhabitabant, sorte obvenit. Josua XV, 46. Deinde una quinque Satrapiarum Philistearum fuit. 1 Sam. V, tot. Tandem vero, Maccabaeis ducibus, Judaei eam iterum sibi subjecerunt. 1 Macc. X, 77. Plura vide apud *Reland.* Palaestina p. 606. Semel commemoratur in N. T. Act. VIII, 40. Φίλιππος δὲ εὑρέθη εἰς Ἄζωτον, pro ἐν Ἀζώτῳ, Philippus repertus est Azoti; ubi legi merentur a *Wetstenio* notata.

'ΑΗΔΊΑ, ας, ἡ. 1. proprie *insuavitas, injucunditas, molestia quaevis*, ab ἀηδὴς, *insuavis, injucundus*, quod est ex α priv. et ἦδος *suavitas, jucunditas.*

2. *taedium, fastidium. Aeschin.* in *Ctesiph.* p. 551. τὴν δὲ σὴν ἀηδίαν ἡ πόλις οὐκ ἐχώρει. *Demosthenes* p. 401. ed. Reiske ἀηδίαν πρὸς αὐτὸν ἑωρακώς.

3. *odium, inimicitia*, i. q. ἔχθρα. Sic semel legitur Luc. XXIII, 12. ubi loco impressi προϋπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς ἑαυτοὺς Codex Cantabrigiensis habet ὄντες δὲ ἐν ἀηδίᾳ cum essent autem in lite. Etiam adjectivum ἀηδὴς quandoque apud Graecos de *odioso* dici, observavit jam *Stephanus in Thes. L. Gr.* T. I. p. 1434. Confer etiam *Reiskii Indicem Graecitatis Demostheneae* p. 21.

'ΑἨΡ, έρος, ὁ, 1. proprie, *aër*, elementum illud spirabile, calidum et fluidum, tenue et leve, quod undequaque terram ambit, et quo vivimus, dum eum pulmone partim admittimus, partim expellimus, quod *Cicero* de N. D. II, c. 36. *animabilem spirabilemque*

bilemque naturam recte appellavit, et in quo ab aethere differat, demonstravit. Act. XXII, 23. κονιορτὸν βαλλόντων εἰς τὸν ἀέρα pulverem in aërem jacientibus. Apoc. IX, 2. XVI, 17. coll. v. 18. Ex hac aëris natura derivandae sunt formulae loquendi illae proverbiales in N. T. obviae. Cujusmodi est α) εἰς ἀέρα λαλεῖν (quod *Suidae* est ἀνέμῳ διαλέγειν et *Lucretio* IV, 929. *ventis verba profundere)*, h. e. *frustra verba facere, ita, ut alii nec intelligant orationem, nec aliquam inde percipiant utilitatem*, εἰκῆ καὶ μάτην καὶ ἀνωφελῶς λαλεῖν, ut verbis *Theophylacti* utar ad 1 Cor. XIV, 9. ubi formula ἔσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦντες de iis usurpatur, qui in conventibus Christianorum sacris utebantur linguis barbaris, quas nemo praesentium intelligebat. Deinde β) ἀέρα δέρειν *aërem caedere*, quam formulam vulgo (ut *Jac. Lydius* in *Agonist. SS.* c. 15) ab Athletarum σκιαμαχίᾳ desumtam putant, quando luctatores sine adversario adversus umbram pugnare solebant, vel vanitate quadam ducti, vel exercendi se gratia. Videtur potius olim usurpata fuisse de pugilibus, qui frustra mittebant caestus et sic in aërem verberabant. (conf. *Eustathius* ad *Iliad.* XX, v. 446. ubi formula ἀέρα τύπτειν occurrit.) de quibus latini Scriptores formulas: *in inane brachia jactare, vires in ventum effundere,* (*Virg. Aen.* V, 446.) *verberare ictibus auras* (*Virgil. Aen.* V, 376.) usurpasse satis constat: unde deinde transferebatur ad *eos, quorum conatus sunt inanes et irriti, qui non consequuntur quod volunt et optant.* Sic 1 Cor. IX, 26. οὕτως πυκτεύω ὡς οὐκ ἀέρα δέρων pugilem ago, sed non frustra vires in ventum effundo, h. e. certo scio, me accepturum esse praemia laborum meorum. conf. *L. Bos* et *Kypke* ad h. l.

2. *omne medium spatium, quod inter coelum et terram est, regio illa et materia omnis inter coelum et terram interjecta. Hesych.* et *Phavor.* ἀήρ· ὁ μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς τόπος. 1 Thess. IV, 17. ἁρπαγησόμεθα εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς ἀέρα, h. e. vel: obviam Domino nostro rapiemur, judicium exercenti medio loco inter coelum summum et terram, quae fuit *Grotii* sententia; vel: nubibus vecti per aërem obviam rapiemur Domino nostro. Fortasse autem, quod meliorem hujus loci sensum redderet, demonstrari posset ex ipso usu loquendi, ἀέρα etiam *ipsum coelum* significare, sicut *et coelum* interdum pro *aëre* ponitur. Certe ab *Aquila* et *Theod.* Job. XXXV, 1. שְׁמַיִם per ἀὴρ translatum legitur.

3. *caligo, tenebrae, obscurus aër* (ut loquitur *Virgil.* Aen. I, 415.), observante jam *Eustathio* ad *Homer.* Iliad. V, 776. et *Apollonio Lexic. Homer.* p. 58. ed. *Villoison.* Haec significatio, a *Stephano* in Thes. L. Gr. T. I, p. 130. notata, multis Scriptorum veterum locis confirmari potest: *Homer.* Il. XII, 240. ποτὶ ζόφον ἠερόεντα ad occidentem, ubi densissima est caligo, lucis nihil. *Hesiod.* Theogon. 119. τάρταρα ἠερόεντα. ibid. v. 252. ἠεροειδὴς πόντος. *Homer.* Il. XVII, 645. ῥῦσαι ὑπ' ἠέρος, qui locus citatur a *Longino* de sublimitate, c. 9. a quo ἠὴρ (i. q. ἀὴρ) explicatur per σκότος. Sapient. XVII, 9. Obtinet autem hic usus loquendi Ephes. II, 2. κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, ubi tamen per principem tenebrarum metaphorice diabolus intelligendus est, quatenus ejus imperio subjecti sunt omnes scelesti. Confer infra sub σκότος. Sed alii interpretes hunc locum ad notionem, secundo loco positam, referunt, ut τοῦ ἀέρος sit: qui in aëre versatur, et provocant ad locum *Eurip. Phoen.* 1538. (T. III. Opp. ed. *Lips.* p. 1060.) ubi Schol. τοῦ ἀέρος interpretatus est τὰ ἐν ἀέρι τὴν διατριβὴν ποιοῦντα.

'ΑΘΑΝΑΣΙ'Α, ας, ἡ, 1. *immortalitas.* 1 Timoth. VI, 16. Ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν Deus, qui solus absolute et per se immortalis est. *Plutarch. Aristid.* c. 6. ἀθανασίας, ἣν ἡ φύσις ἡμῶν οὐ δέχεται. Conf. *Suicer. Thesaur. Eccles.* T. I. p. 109.

2.

2. *corpus immortale, morti non obnoxium.* 1 Cor. XV, 53. 54. καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν oportet hoc mortale corpus induere seu assumere corpus immortale, h. e. nos jam corpore mortali instructos oportet accipere corpus interitus expers. Vide infra sub ἐνδύω.

'ΑΘΈΜΙΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, id. quod ἀθέμιστος (*Xenoph.* Cyrop. I, 6. 6.), *nefarius, legibus, maxime divinis, vetitus, illicitus,* et differt ab παράνομος, *legibus, maxime humanis, interdictus. Etym. M.* ἀθέμιτος· ἄδικος, ἄνομος· ἀπὸ τοῦ θέμις, θέμιτος, *lex, jus, fas. Phavor.* ἀθέμιτον· ἄδικον, ἄνομον, πονηρὸν, ἄναρχον, ἀσεβῆ, ἢ νόμοις οὐ χρώμενον. Adde *Barnes.* ad *Eurip.* Ion. v. 1093. Bis legitur in N. T. Act. X, 28. ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ nefas esse Judaeo. 1 Petr. IV, 3. ἀθεμίτοις εἰδωλολατρείαις idolorum cultu nefando. Eodem sensu reperitur 2 Macc. VI, 5. VII, 1. X, 34. *Joseph.* B. J. IV, 9. 10. *Herodot.* VII, 33.

"ΑΘΕΟΣ, ὁ, ἡ, nunquam apud Scriptores graecos *eum, qui negat esse Deum* aut *qui nullam plane Dei cognitionem habet,* notat, sed partim de eo dicitur, *qui verum Deum non colit et idololatriae studet* (Conf. *Ez. Spanhem.* ad *Juliani* Caesares pag. 312. 483.), partim de eo, qui est *Deorum contemtor, impius, sceleratus* (*Aristoph.* Θεσμοφορ. v. 678. ἀθέων τι τρόπων. Schol. *Sophocl.* ad *Oedip. Tyrann.* v. 672. ἄθεος per ἀσεβὴς explicat. *Xenoph. Anab.* II, 5. 12. *Pollux* Onom. I. 1.). Utraque notio obtinet fortasse in loco Ephes. II, 12. ubi ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ gentiles dicuntur, destituti nempe idonea veri Dei cognitione, et hac ignorantia sua ad vitiositatem et peccata abrepti. Vide *Suicer. Thes. Eccles.* I, 109. et *Joh. Henr. a Seelen meditatt. exeget.* P. II, p. 294. sequ. Eodem modo

"ΑΘΕΣΜΟΣ, ου, ὁ, ἡ, non tam *exlex, lege carens* dicitur, quam *legum contemtor, homo nefarius, qui leges humanas aeque ac divinas negligit et violat,* ὁ παράνομος, ut *Phavorinus* interpretatur. Nam θεσμοὶ Graecis est vocabulum generis, et *omnis generis leges, divinas et humanas, scriptas et non scriptas,* complectitur. Bis tantum legitur in N. T. 2 Petr. II, 7. ubi coaevi et populares Lothi, omnium legum repagula perfringentes, suoque indulgentes ingenio, ἄθεσμοι appellantur, et 2 Petr. III, 17. τῇ τῶν ἀθέσμων πλάνῃ fraude hominum flagitiosorum et impiorum. Apud graecos Scriptores haec vox tum de persona, tum de re usurpatur: ἀθέσμου· βλάβης, ἐφ' ἣν νόμος οὐ κεῖται. ἄθεσμος· δίκη, ἄνομος, *Phavorino* interprete. *Diod. Sic.* I, 14. τῆς ἀθέσμου βίας. *Anthol.* IV, 8, 24. ἄθεσμα λέγει. 3 Macc. V, 12. ἀθέσμου προθέσεως. Ib. VI, 26. ἀθέσμοις αἰκίαις.

'ΑΘΕΤΈΩ, ῶ, f. ήσω, 1. proprie: *loco suo moveo,* et opponitur τῷ τίθημι *repono, statuo.*

2. metaphorice: *abrogo, irritum declaro,* et maxime dicitur de legibus, pactis etc. quae refinguntur, et abrogantur. Galat. III, 15. ἀνθρώπου κεκυρωμένην διαθήκην οὐδεὶς ἀθετεῖ promissiones juratas et solemnes nemo facile irritas declarare solet. 1 Macc. XI, 36.

3. ex adjuncto: *vim et efficaciam alicujus rei impedio, infirmo, irritum reddo et vanum.* Luc. VII, 30. τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτοὺς benevolum Dei consilium in suam ipsorum perniciem irritum reddiderunt. 1 Cor. I, 19. τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω vanam reddam et inutilem prudentum prudentiam opinatam. coll. Ies. XXIX, 14. Hoc sensu hebr. הֵנִיא respondet apud Alexandr. Ps. XXXIII, 10.

4. *sperno, contemno et contumeliose tracto, contemtu et contumelia afficio. Hesych.* ἀθετεῖ· ἀτιμάζει.—ἀθετεῖται· ὑβρίζεται, καταφρονεῖται. Galat. II, 21. οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ non vilipendo summum illud beneficium divinum. Judae v. 8. κυριότητα δὲ ἀθετοῦσι principes contumeliose tractant, despiciunt, coll. 2 Petr. II, 10. κυριότητος

τιτας καταφρονοῦντας. In vers. Alex. τῷ נִאֵץ respondet 1 Sam. II, 17.

5. *rejicio, repudio aliquem.* Luc. X, 16. ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ, ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με qui vos vestramque doctrinam repudiat, non tam me, quam Deum, qui me misit, simul repudiat: ubi ἀθετεῖν τινὰ opponitur τῷ ἀκούειν τινὸς admittere alicujus doctrinam. Joh. XII, 48. ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου. Hoc sensu ἀθετεῖν apud Alex. pro hebr. בָּגַד Exod. XXI, 8.

6. *repulsam do, denego petita.* Marc. VI, 26. οὐκ ἠθέλησεν αὐτὴν ἀθετῆσαι ei repulsam dare noluit: *Vulgatus:* noluit eam contristare. *Syrus:* ܢܓܠܙܝܗ̇ *frustrare, privare eam. Arabs:* منعها, *prohibere, recusare eam.* Similis locus est *Josephi* A. J. XV, 2. 6. οὐδενὸς ἀθετήσειν ἂν ἀξιοῖ fore, ut nihil eorum, quae peteret, ei deneget. *Plutarch. Coriolan.* p. 232. C. μηδὲν ἀθετεῖν μήτ' ἀναίνεσθαι τῶν τοιούτων δεομένων.

7. *violo,* nempe *legem, non observo.* Marc. VII, 9. καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ vere violatis praecepta divina: ubi opponitur τῷ τηρεῖν. 1 Thessal. IV, 8. τοιγαροῦν ὁ ἀθετῶν οὐκ ἄνθρωπον ἀθετεῖ, ἀλλὰ τὸν Θεὸν qui haec religionis christianae praecepta violat, praecepta violat non humana, sed divina. Hebr. X, 28. ἀθετήσας τις νόμον Μωσέως qui contra leges Mosaicas peccaverat. 1 Macc. XIV, 45. ὃς δ' ἂν παρὰ ταῦτα ποιήσῃ ἢ ἀθετήσῃ τι τούτων. In versione Alexandrina hebr. בָּגַד in notione *impie agendi, violandi praecepta divina* respondet Ies. XLVIII, 8. Jerem. IX, 2. XII, 1. et פָּשַׁע Ies. I, 2. et מָעַל 1 Chron. V, 25. Ezech. XXXIX, 23. Daniel. IX, 7. *Polyb.* XV, 1. συνθήκας ἀθετήσαιεν — ἀθετεῖν δὲ τολμῶσι τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας. Ib. III, 29. ὁμολογίας οὐκ ἀθετητέον. *Lucian.* de *vera hist.* II, 20. *Dionys. Halic. Ant. Rom.* III. p. 231. Conf. *Schweighaeuser Lex. Polyb.* p. 12. *Etymol. M.* ἀθετεῖν παρὰ τοῖς Ἴωσι τὸ μὴ πείθεσθαι λόγον· οἷον ἀτεῖν καὶ ἀτίζειν· οὕτως Ὠρίων ἀντὶ τοῦ ἀτιμάζειν, ἀπειθεῖν.

8. Formula: ἀθετεῖν τὴν πίστιν, *fidem deserere, fallere, perfide agere* notat, v. c. 1 Tim. V, 12. ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἠθέτησαν quod fidem olim praestitam non servaverunt. *Polyb.* VIII, 2. XIV, 1. 1 Macc. XV, 27. Psalm. XV, 4. וְלֹא יָמִיר Alex. καὶ οὐκ ἀθετῶν. Ps. LXXXIX, 34. Hinc apud eosdem ἀθετεῖν saepissime verbo בָּגַד *fallere, perfide agere,* respondet. Judd. IX, 23. Jerem. III, 20. *Diod. Sic. Exc.* XXI. p. 562. ἀθετῆσαι πίστιν. ibid. XXXII. p. 590. *Polyb.* XI, 27. νῦν δὲ πάλιν ἀθετήσαντες τοὺς ὅρκους καὶ τὴν πίστιν. Etiam simplex substantivum ἀθεσία, teste *Suida,* παραβασίαν *perfidiam* notat.

'ΑΘΕΤΗΣΙΣ, εως, ἡ, quod proprie *motionem rei e loco* notat, in N. T. ubi bis reperitur, duplici notione usurpatur. Est enim

1. *abrogatio, abolitio.* Hebr. VII, 18. ἀθέτησις μὲν γὰρ γίνεται τῆς προαγούσης ἐντολῆς abrogata itaque est lex Mosaica, quae olim locum habebat. *Theophyl.* ad h. l. ἀθέτησις· τοῦτ' ἔστιν ἀναλλαγὴ καὶ ἐκβολὴ τῆς προαγούσης ἐντολῆς.

2. *expiatio.* Hebr. IX, 26. εἰς ἀθέτησιν ἁμαρτίας ad expianda peccata. — *Phavor.* ἀθέτησις· ἐκβολή, ἄμειψις· (ἴσως ἐξάλειψις.) οὕτως ὁ Ἀπόστολος· ἀθέτησις γὰρ γίνεται κ. τ. λ.

'ΑΘΗ͂ΝΑΙ, ῶν, αἱ, *Athenae.* Civitas haec Graeciae olim nobilissima, (quae hodie sub Turcarum potestate est,) sita est in Achaia, et quidem in illa ejus parte, quae olim *Acta,* deinde vero ab ipsa hac urbe *Attica* vocabatur, in medio fere Graeciae, immo secundum Xenophontem, *totius orbis terrarum.* Fuit olim philosophiae studiis celeberrima, ita, ut κοινὸν πάντων ἀνθρώπων παιδευτήριον diceretur; belli pacisque artibus florentissima, virorumque illustrissimorum mater foecundissima, sed admodum idolorum cultui addicta, (unde κατείδωλος dicitur Act. XVII, 16.) donec Philippus, Macedoniae rex, eam sibi subjiceret. Primus eam *Cecrops* condidit, unde *Cecropia* dicta: postremo

tremo autem *Athenae* appellata, vel ab *Attea*, Cranai filia, vel, quod verosimilius est, a Minerva, quam Graeci 'Αθήνην vocabant, et quae huic urbi praesidere credebatur, ibique impense colebatur. V. *Hygin. Fab. poët.* c. 164. Plura de urbe hac celeberrima vide apud *Joh. Meursium* in Antiquit. et fortuna Athenarum. — *Petitum* in Comment. Leg. Att. et *Franc. Rossaeum* in Archaeologia Attica. Act. XVII, 15. 16. XVIII, 1. 1 Thess. III, 1.

'ΑΘΗΝΑΪΟΣ, ὁ, ἡ, τὸ, *Atheniensis.* Act. XVII, 21. Athenienses dicuntur pruritu aliquid novi vel dicendi vel audiendi ducti fuisse. ib. v. 22.

'ΑΘΛΈΩ, ῶ, f. ήσω, proprie: *certo, certamen ineo in ludis publicis,* vel pugione, vel caestu, vel disco, vel lucta, vel cursu, vel alia re (confer. *Pollux* Onomast. l. III. c. 30.), ex more veterum Graecorum, quibus celebrabantur certamina Olympia, Isthmia, Nemea et Pythia, atque certantes *Athletae,* dicebantur. In hac propria, nec metaphorica aliqua, (quae locum habet apud *Arrian. Diss. Epictet.* III, 10.) ut vulgo putatur, significatione sumenda est haec vox in loco 2 Tim. II, 5. 'Εὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ etiamsi vero certat aliquis, non coronatur, nisi legitime certaverit. *Hesych.* ἀθλεῖν· ἀγωνίζεσθαι.

"ΑΘΛΗΣΙΣ, εως, ἡ, proprie: *certamen quodcunque, quod fit corpore, quaevis concertatio.* Sed quemadmodum ἆθλον Graecis de *quovis labore molesto et gravi, quem aliquis sustinet,* dicitur (confer *Perizon.* ad *Aelian.* V. H. I, 24.) et, *Phavorino* teste, ἀθλῆσαι etiam κοπιάσαι, κακοπαθῆσαι, καμεῖν significat: ita et ἄθλησις metaphorice ei tribuitur, *qui multum et indefesso studio in re aliqua gravi, molesta et periculi plena laborat, et objecta impedimenta et mala removere et superare vehementer conatur,* de quo latini Scriptores non solum verbum *conflictari,* (*Cic.* ad *Herenn.* II, 37.) sed ipsam adeo vocem *certamen* (*Horat.* I. Ep. V, 8.) usurpant. Hinc explicabis locum Hebr. X, 32. πολλὴν ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων cum multis et variis malis et calamitatibus vobis conflictandum fuit.

'ΑΘΥΜΈΩ, ῶ, fut. ήσω, *animum despondeo et abjicio, despero, animo sum dejecto et fracto,* ut formulae, ἀθύμως ἔχειν et ἀθύμως διακεῖσθαι apud *Xenophontem* et *Isocratem* obviae, non solum iis tribuitur, qui tristitia et moerore commoventur et perturbantur animo, (conf. Alex. 1 Regg. I, 6 et 7. 1 Macc. IV, 27. *Hesych.* ἀθυμεῖν· λυπούμενος) sed etiam in specie de militibus usurpatur, qui, hoste viso, metu perculsi, animo succumbunt, et res habent pro deplorato. *Xenoph. Cyrop.* IV, 1. 3. et c. 2. 2. In N. T. legitur tantum Coloss. III, 21. ubi tamen verba: μὴ ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμῶσιν variis modis explicari possunt, vel: nolite ad iram provocare liberos vestros, ne vos metuant magis, quam ament, vel: *animum despondeant,* h. e. omnem spem vobis satisfaciendi et in melius progrediendi prorsus abjiciant. Posset tamen hic locus etiam ita verti: liberos vestros durius tractare nolite, ne vobis irascantur: nam ἀθυμεῖν hebraico חָרָה *exarsit ira,* respondet in vers. Alex. 1 Sam. XV, 11. 2 Sam. VI, 8. 1 Chron. XIII, 11. et apud GG. v. c. *Xenoph. Anab.* VI, 2. 8. *Hellen.* V, 2. 21. *indignari, aegre ferre* notat. Caeterum varii hujus vocis usus exempla collegit *Wetstenius* in *notis ad N. T.* T. II. p. 294.

'ΑΘΩ̃ΟΣ, ν, ὁ, ἡ, proprie:

1. *impunis, indemnis, nullam passus mulctam, damni expers,* (*Polyb.* II, 60. 1.) ὁ ἀζήμιος, ut *Suidas* interpretatur, (compositum ex α priv. et θωὴ *mulcta persolvenda, noxa, damnum, poena imposita,* ἡ ἐπιτιθεμένη τινὶ ζημία, ut Schol. min. *Homeri* ad *Odyss.* II, 192. explicat) etiam simpliciter *immunis, Aristoph.* Nub. v. 1415. νὺν σῶμα χρὴ πληγῶν ἀθῶον εἶναι.

2. *innocens, insons, criminis expers.* Matth. XXVII, 4. παραδοὺς αἷμα ἀθῶον (in

(in codd. quibusdam δίκαιον) hominem innocentem vestrae tradens potestati. ibid. v. 24. ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τῦ αἵματος τῦ δικαίυ τύτυ innocens sum in caede hujus insontis: quae locutio est mere hebraica. Sic v. c. 2. Samuel. III, 28. נָקִי אָנֹכִי מִדְּמֵי אַבְנֵר Alex. ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τῶν αἱμάτων Ἀβεννήρ. Apud graecos Scriptores ἀθῷος in hac significatione Genitivum adjunctum habet, praepositione ἀπὸ neglecta. Exempla habent *Vorstius* in Philologia Sacra cap. XIX. p. 411. ed. *Fischeri* et *Krebsius* in Observatt. Flavianis p. 73. In versione Alexandrina ἀθῷος respondet hebraicis נָקִי Deut. XXIV, 5. Josua II, 17. 19. 20. 1 Sam. XIX, 5. — תָּמִים Psalm. XVIII, 26. et נִקָּיוֹן Ps. XXVI, 6. Alex. νίψομαι ἐν ἀθῴοις τὰς χεῖράς μυ. Ad quem locum respiciens *Suidas*: ἀθῷος· ὁ ἀζήμιος. παροιμία. Ἐνιψάμην ἐν ἀθῴοις τὰς χεῖράς μου. ἀντὶ τοῦ ἀθῷον ἐμαυτὸν ἐτήρησα, ὐκ ἐκοινώνησα τοῦ κακοῦ. Ἀθῷος ὢν ἀναίτιος.

ΑΙΓΕΙΟΣ, ου, ὁ, ἡ, vel ειος, εία, ειον, *hircinus, caprinus*, (ab αἴξ, αἰγὸς *capra, caper*.) Vox apud Graecos haud raro obvia: v. c. *Homer. Iliad.* XI, 638. *Odyss.* XXIV, 230. Semel in N. T. legitur Hebr. XI, 37. ἐν αἰγείοις δέρμασιν vestibus, e caprinis pellibus confectis, induti. Pro hebraico עֵז *capra* usi sunt Alexandrini hac voce graeca Exod. XXV, 4. XXXV, 6. 26. Num. XXXI, 20. *Phavor.* αἴγειος ἀσκὸς ὁ ἀπὸ τῆς αἰγὸς, ὃς παρ' Ὁμήρῳ δὲ αἴγεος λέγεται πρὸς ὁμοιότητα τοῦ χρύσεος καὶ ἀργύρεος.

ΑΙΓΙΑΛΟΣ, οῦ, ὁ, *littus, ora maritima*. Compositum esse videtur ex ἅλς *mare* et αἶγες *fluctus*, ut adeo locum significet, ad quem fluctus maris allidunter; aut ἄγω frango, a frangendo fluctus maris. *Hesych.* αἰγιαλός· ὁ παραθαλάσσιος τόπος ψαμμώδης, ἢ ψηφῖδας ἔχων. Hebr. חוֹף Judd. V, 17. Matth. XIII, 2. ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἱστήκει in littore stabat. ib. v. 48. ἀναβιβάσαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν subducentes in littus. Joh. XXI, 4. Act. XXI, 5. Interdum vero non simpliciter αἰγιαλὸς littus notat, sed

2. *littus opportunum appellendae navi, locum, ubi naves in terram appelluntur*, v. c. Act. XXVII, 39. κόλπον δέ τινα κατενόυν ἔχοντα αἰγιαλόν. ib. v. 40.

ΑΙΓΥΠΤΙΟΣ, ὁ, ἡ, τὸ, *Aegyptius, ex Aegypto oriundus*. Nomen gentile ex Αἴγυπτος, de quo statim dicetur. Act. VII, 24. πατάξας τὸν Αἰγύπτιον caeso Aegyptio. ib. v. 28. Hebr. XI, 29. ἧς πεῖραν λαβόντες οἱ Αἰγύπτιοι quod cum Aegyptii pariter essent ausi. Caeterum constat, veteres Aegyptios, ut verbis *A. Gellii* utar, (N. A. XI. c. 18.) et in artibus reperiendis solertes extitisse, et in cognitione rerum indaganda sagaces. Descripsit has Aegyptiorum disciplinas et artes, quas Lucas τὴν σοφίαν Αἰγυπτίων vocat, (Act. VII, 22. ἐπαιδεύθη Μωσῆς πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων.) post *Philonem* in Vita Mosis, et *Clementem Alex.* Stromat. VI. *Bruckerus* in Hist. Crit. Philos. T. I. l. 2. c. 7. cui addendus est *Wetstenius* in Notis ad N. T. T. II. p. 497. *Aegyptius* autem ille, de quo Act. XXI, 38. agitur, ubi κατ' ἐξοχὴν ὁ Αἰγύπτιος vocatur, est idem, de quo *Josephus* A. J. XX. cap. 8. § 6. et de Bello Jud. II, 13. § 5. scripsit. Fuit homo seditiosus, magus et impostor (a *Josepho* l. l. ψευδοπροφήτης, ἄνθρωπος γόης, καὶ προφήτυ πίστιν ἐπιθεὶς ἑαυτῷ vocatur), qui se a Deo missum jactans, ut liberaret Judaeos a duro Romanorum imperio, magnam Judaeorum turbam, triginta hominum millia, ex quibus tantum quatuor millia sicariorum fuerunt, in desertum et ex eo ad montem usque Olivarum perduxerat, ex quo vi armata impetum in urbem Hierosolymam faceret. Verum Felix, procurator Judaeae, adversus eum progressus cum cohorte Romana, eum praevenit, et omnem hanc turbam feliciter disjecit, ita, ut Aegyptius quidem ipse cum paucis evaderet, plurimi tamen eorum, qui cum eo erant, partim trucidarentur, partim vivi caperentur. Confer. *Vales.* ad *Euseb.* H. E. II, c. 21.

ΑΙΓΥΠΤΟΣ, ου, ἡ, *Aegyptus*,

1. nomen proprium regionis Africae nobilissimae, non longe a Judaea meridiem inter et occidentem sitae, sacris et profanis Scriptoribus nobilissimae. Termini ejus sunt ab occasu Libya et Cyrene; ab oriente Arabia Petraea; a meridie Aethiopia; a septentrione mare Aegyptium. Vid. *Relandi* Palaestina I, c. 11. Nomen traxit ab *Aegypto*, Beli, in illa terra olim regis, filio, Danai fratre, cum antea fuerit *Aeria* dicta, teste *Eusebio* in Chronicis. Hebraice vocatur מִצְרַיִם a filio Chami secundo, qui Aegyptiacae gentis conditor fuisse creditur. Regio fuit celeberrima, cum soli fertilitate, quam Nilo suo plurimum debet, et agricultura; tum astronomiae et aliarum disciplinarum et artium studio. Primos enim omnium incolas ejus constat coelum metiri et scrutari ausos esse, teste *Macrobio* de *Somnio Scip.* I, c. 21. qui ib. c. 21. incolas ejus omnium philosophiae disciplinarum parentes, et *Saturn.* I, 15. Aegyptum omnium artium matrem vocat. Ab antiquissimis inde temporibus Aegyptus suos habuit reges, qui communi nomine *Pharaones* appellantur in Annalibus sacris. Teste *Mela* in duas partes divisa fuit. Una inferior, quae et *Delta* et arabice الريف vocatur: altera superior, vulgo *Said* (صعيد) et olim *Thebais* dicta. Confer *Leonis Africani* descriptio Africae lib. VIII. tot. In N. T. saepius commemoratur, v. c. Matth. II, 13. 14. 15. Act. II, 10. VII, 9. Hebr. III, 16. XI, 26. 27. Jud. v. 5.

2. Apoc. XI, 8. Aegypti nomine metaphorice innuitur *Hierosolyma*, quorum incolae Christianos gravissime persequebantur, sicut Aegyptii olim Judaeos vi oppresserant: id quod clarissime docent verba ibi addita καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν ἐσταυρώθη et Aegyptus, ubi etiam dominus noster in crucem actus est.

ἈΐΔΙΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *sempiternus, perpetuus, aeternus*, ab ἀεὶ, ut *sempiternus* a *semper*. Est autem haec vox admodum ambigua, ut docuit *Clericus* in Arte Critica Vol. II. p. 130. Significat enim

1. *aeternum absolute et simpliciter*, h. e. eum, qui nullam originem habuit et omnis finis expers est, i. q. αἰώνιος. Hoc sensu Paulus Deo Rom. I, 30. ἀΐδιον δύναμιν καὶ θειότητα, h. e. aeternam et divinam majestatem tribuit. Sapient. VII, 26. Deus dicitur φῶς ἀΐδιον· *Hesych.* ἀΐδιον· ἀεὶ ὑπάρχον. ἀϊδίων· αἰωνίων. *Phavor.* ἀΐδιος· ὁ ἀεὶ ὢν, ὁ μηδέποτε ἀρξάμενος, μηδὲ λήγων.

2. *id quod quidem non originem, sed tamen finem excludit; quod in aeternum durat et manet.* Judae v. 6. δεσμοῖς ἀϊδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν aeternis vinculis in tartaro constrictos tenet; de quo loco confer *Ikenii Nov. Thes. Philol.* T. II, p. 1015. Hoc sensu substantivum ἀϊδιότης sumitur *Sapient.* II, 23. ὅτι ὁ Θεὸς ἔκτισε τὸν ἄνθρωπον ἐπ' ἀφθαρσίᾳ, καὶ εἰκόνα τῆς ἰδίας ἀϊδιότητος ἐποίησεν αὐτόν. Interdum *quodvis longius temporis spatium* indicare docet locus *Xenoph. Cyrop.* VII, 5. 26. ubi νόμος ἐν πᾶσιν ἀνθρώποις ἀΐδιος consuetudo dicitur a longo inde tempore ubivis recepta.

ΑἸΔῺΣ, όος, οῦς, ἡ, 1. *pudor quivis*, sive laudabilis sit, sive vituperandus, *quo aliquis suffunditur.*

2. *verecundia, modestia.* Descendere enim recte putatur ab α priv. et εἴδω *video*, quia, qui sunt verecundi aut pudore suffunduntur, solent oculos dejicere aut avertere. Maxime autem dicitur de ea verecundia, quae est, certe esse debet, virtus mulieribus propria. Sic 1 Timoth. II, 9. τὰς γυναῖκας μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτὰς mulieres eo amictu se ornent, qui verecundiam et modestiam prae se ferat. *Thucyd.* I, 84. αἰδὼς σωφροσύνης πλεῖστον μετέχει. *Arrian. Diss. Epict.* IV, 8.

3. *reverentia*, qua aetate, aut sapientia, aut aliqua dignitate praecellentes reveremur, et ipsum Deum colimus: nam αἰδεῖσθαί τι is dicitur Graecis, qui reverentia ductus aliquid vel facit, vel omittit, ut docuit exemplis *Irmisch.* ad *Herodian.* 1, c. 6. p. 223.

Huc

Huc pertinet locus Hebr. XII, 28. λατρεύωμεν τῷ Θεῷ μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας colamus Deum summa cum reverentia et religione. Ita et pudor apud Latinos pro *reverentia. Terent.* Andr. I, 5. 28. *pudor patris. Phavor.* αἰδώς. αἰσχύνη, ἡ εὐλάβεια, ἡ φόβος. Vide etiam *Wetstenii* notas in N. T. T. II. p. 323.

ΑἸΘΙΟΨ, οπος, nomen gentile, *Aethiops* (quasi αἴθω τὴν ὄψιν, ab αἴθομαι *uror* et ὤψ *facies, homo, qui adusta est et nigricante facie,* ὁ κεκαυμένος τὴν ὄψιν, ἡλιόκαυστος), *ex Aethiopia oriundus, in Aethiopia natus,* qui hebraice dicitur כּוּשִׁי Jerem. XIII, 23. XXXVIII, 7. Est autem Aethiopia regio Africae amplissima et nobilissima, Aegypto finitima, inter Nilum et sinum Arabicum patens, in qua Meroë insula, quae, stricte sumta, Abissiniam continet, a Geographis Aethiopia superior seu interior dicta, eaque semper in omnibus illis S. S. locis intelligenda, ubi vel Aethiopiae vel Aethiopum mentio fit. Nam Aethiopia inferior, quae totam complectitur littoralem Africae partem, antiquis prorsus incognita fuit, a Lusitanis demum saeculo XVI. inventa et perlustrata. Legi merentur, quae de natura regionis et incolarum *Job. Ludolf.* Lib. I. historiae Aethiopicae scripsit. Semel vox Αἰθίοψ occurrit in N. T. Act. VIII, 27. de Dynasta seu *Satrapa* reginae Candaces, quae ipsa, *Plinio* teste, (H. N. VI, 29.) in insula Meroë regnavit.

ΑἿΜΑ, τος, τὸ, 1. *sanguis, cruor, ea pars corporis, qua hominis aut animalis vita continetur,* τὸ ζωτικὸν τοῦ ἀνθρώπου, ut *Suidas* interpretatur. De *sanguine hominis* dicitur in N. T. Matth. XXVI, 28. Marc. V, 25. 29. Luc. XIII, 1. Joh. XIX, 34. 1 Cor. X, 16. de sanguine *animalium* vero, *quae* v. c. *Deo immolabantur,* usurpatur Act. XV, 20. 29. XXI, 15. Hebr. IX, 7. 12. 13. 20. Ad hanc primam et propriam vocis αἷμα notionem referenda est formula: αἷμα ἐκχέαι vel ἐκχύνειν, quae non significat: *effundere sanguinem vase quodam contentum,* ut eam *Josephus A. J.* XIX, 1. usurpat, sed: *interficere, occidere, e medio tollere aliquem,* v. c. in locis Luc. XI, 50. τὸ αἷμα τὸ ἐκχυνόμενον caedes commissa. Act. XXII, 20. ὅτε ἐξεχεῖτο τὸ αἷμα Στεφάνου κ. τ. λ. caedi Stephani me interfuisse. Apoc. XVI, 6. ὅτι αἷμα ἁγίων καὶ προφητῶν ἐξέχεαν legatos et prophetas interfecerunt. Sirac. XXXIV, 27. coll. v. 26. — vel in universum: *nocere, detrimentum afferre.* Rom. III, 15. coll. Ies. LIX, 7. Formula hebr. cui graeca ista respondet שָׁפַךְ דָּם passim occurrit, v. c. Genes. XXXVII, 22. Ezech. XVIII, 10. cf. *Vorstii Philol. S.* c. XXXVII. p. 684. Nec tamen graecam prorsus novam atque exteris graecis Scriptoribus plane inusitatum fuisse, docuit *Schwarz. Comment. L. Gr. N. T.* p. 25.

2. *caedes, quae plerumque non sine sanguinis effusione patratur, mors cruenta.* Matth. XXIII, 30. οὐκ ἂν ἦμεν κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν non fuissemus eorum socii in occidendis prophetis. ib. XXVII, 6. τιμὴ αἵματος pretium pro interficiendo homine acceptum. v. 24. Act. I, 19. Coloss. I, 20. διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ morte cruenta in cruce. Hebr. X, 29. αἷμα τῆς διαθήκης mors cruenta, qua praestantior religio sancita est et stabilita. ibid. XII, 4. οὔπω μέχρις αἵματος nondum cum vitae vestrae periculo. Apoc. VI, 10. Sirac. XXXIV, 25. ἄνθρωπος αἱμάτων homicida. Confirmari potest haec significatio omnium fere linguarum usu et analogia. Ita hebr. דָּם usurpatur 2 Sam. III, 28. Hos. IV, 2. et in plurali דָּמִים Genes. IV, 10. — αἷμα apud graecos Scriptores; vid. *Herodian.* I, 13. 5. ἐμφυλίου αἵματος τὴν Ῥώμην ἔπλησαν civium caedibus Romam impleverunt, et ibi *Irmisch.* p. 540. ib. II, 6. 6. c. 9. s. 11. 14. 16. *Josephus A. J.* VI, 13. 7. *Eurip. Electra* v. 136. et aliis in locis, quae *Abreschius* ad *Aeschyl.* lib. II. p. 481. collegit — et *sanguis* apud latinos Scriptores; v. c. apud *Cic.* in *Catil.* I, c. 12. *Livium*

V, 21. apud quos etiam *sanguis* et *caedes* quandoque conjunguntur, ut apud *Cic.* in *Catil.* III, 10. *Liv.* I, 23. quae loca cum aliis pluribus jam dedit *Schwarz.* in *Comment. L. Gr.* p. 24 seq. Hic vero silentio praeteriri nullo modo potest, formulam admodum solemnem in N. T. libris τὸ αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ *mortem Christi cruentam* in *cruce*, non semper stricte accipi, sed partim latiori sensu sumptam *omnia omnino* complecti, *quae Christus in utilitatem humanam fecit et suscepit, adeoque ea omnia continere, quibus felicitatem sectatorum suorum adhuc promovere studet et semper studebit*, partim in specie *doctrinam illam et religionem praestantissimam* indicare, *quam a se ipso et per Apostolos olim traditam morte sua stabilivit et confirmavit*, ut a potiori facta sit denominatio imprimis Judaeorum causa. Prioris usus loquendi, probe tenendi, exempla haec sunt obvia: Act. XX, 28. ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος, ubi αἷμα Χριστοῦ non tam mortem Christi, quam doctrinam omnemque ejus in his terris vitam, ipsam adeo resurrectionem et statum beatiorem in coelis complectitur. Rom. III, 25. V, 9. δικαιωθέντες ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ. Ephes. I, 7. II, 13. ἐγγὺς ἐγενήθητε ἐν τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ morte Christi accessistis ad coetum verorum Dei cultorum. Hebr. IX, 14. 1 Joh. I, 7. Apoc. I, 5. V, 9. Posterior vero comprobatur loco Joh. VI, 53—56. ubi non solum πίνειν τὸ αἷμα Χριστοῦ is dicitur, qui religionem christianam vera fide amplectitur, et hoc modo cum Christo arctissimis conjungitur vinculis, sed etiam αἷμα Χριστοῦ dicitur ἀληθῶς εἶναι πόσις, ob vim, quam habet religio christiana homines ad veram felicitatem adducendi.

3. *culpa et poena caedis, reatus ex sanguine injuste effuso contractus.* Matth. XXIII, 35. ἵνα ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον ut a vobis vindicta sumatur omnis injustae caedis. ib. XXVII, 25. τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς nos culpam et poenam hujus caedis suscipiamus. Act. V, 28. καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου et vultis in nos transferre crimen caedis hominis istius. Eodem sensu דָּם Num. XXXV, 27. אֵין לוֹ דָּם non fit reus caedis. Jer. LI, 35. וְדָמִי אֶל יֹשְׁבֵי כַשְׂדִּים. 2 Sam. I, 16. ubi Chaldaeus דָּמָךְ per חוֹבַת קְטוֹלָךְ, ut Jos. II, 19. (ubi Alexandrini hebr. דָּמוֹ בְרֹאשׁוֹ expresserunt ἔνοχος ἑαυτῷ ἔσται) interpretatur. Ps. LI, 16. libera me a reatu caedis Uriae. Hinc

4. per metaphoram transfertur ad *quodvis exitium* et ad *quamvis miseriam et perniciem*, *quatenus est poena peccatorum, ejusque culpam.* Act. XVIII, 6. τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν, h. e. vos gravissimas hujus pertinaciae vestrae poenas luetis, seu, culpam exitii vestri vobismet ipsis imputetis. Act. XX, 26. καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων ego exitii vestri nullam culpam sustineo. In hoc sensu et דָּם sumi videtur Levit. XX, 9. 11. 12. Hos. XII, 15.

5. *semen humanum.* Joh. I, 13. οἱ οὐκ ἐξ αἱμάτων qui non ex semine humano, h. e. ordinario generandi modo, nati sunt. Act. XVII, 26. ἐποίησε δὲ ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν effecit, ut ex unius semine omne hominum genus prodiret. Nec ignota est haec notio Scriptoribus graecis atque latinis. Sic αἷμα accipiendum apud *Eurip. Phoen.* v. 256. κοινὸν αἷμα. Schol. minor. *Homer.* ad Iliad. XIX, 105. αἵματος ἀντὶ τοῦ σπέρματος. *Joseph. A. J.* II, 6. 5. Sic sanguis apud *Ovid. Metam.* XIII, v. 705. *Virg. Aen.* I, 19. (Hinc et apud profanos utriusque linguae Scriptores αἷμα et sanguis *prosapiam, stemma, familiam, cognationem* notat: *patrem et matrem* — *Eurip. Io.* v. 693. *Orest.* v. 351. etiam *liberos* et *posteros* — *Theocrit.* Idyll. XV, 72. et οἱ πρὸς αἵματος omnino *consanguinei* dicuntur. *Suid.* αἷμα· τὸ γένος. Adde *Drakenb.* ad *Sil. Ital.* X, 170. et *Wetstenium* ad N. T. T. I.

I. p. 838.) In V. T. דָּם hoc sensu me legisse non memini.

6. *homo*, Matth. XXVII, 4. παραδοὺς αἷμα ἀθῶον qui tradidi hominem innocentem. Hoc sensu formula דָּם נָקִי legitur etiam Deut. XXVII, 25. 1 Sam. XIX, 5. Ps. XCIV, 21. Sed nec mere hebraicus est hic loquendi usus, cum αἷμα etiam apud graecos Scriptores *homines* notet, v. c. apud *Callimach. Hymn.* in *Delum* v. 282. πολυχρονιώτατον αἷμα longaevi homines: ad quem locum conf. Intt. Pertinet huc etiam formula σὰρξ καὶ αἷμα in N. T. haud raro obvia, quae, uti hebr. בָּשָׂר וָדָם modo periphrasi *hominis* inservit, ita, ut vel simpliciter homo qualiscunque indicetur: Matth. XVI, 17. σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέ σοι id non humana indagine cognovisti. Gal. I, 16. οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι nemine in consilium adhibito. Sirac. XIV, 18. cf. *Vorstii Philol. Sacra* c. 4. p. 125. — vel adjuncta spectetur notio *imbecillitatis* et *tenuitatis*, illius quidem hominum in his terris naturae communis. Ephes. VI, 12. οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα non est nobis cum hominibus ejusdem nobiscum conditionis pugna; — modo *totum hoc corpus, quo his in terris utimur*, carnem cum ossibus et sanguine et aliis significet. 1 Cor. XV, 50. σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ δύνανται in hoc terrestre corpus (σῶμα ψυχικὸν v. 44.) non cadit futura in coelis felicitas. Hebr. II, 14. ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία κεκοινώνηκε σαρκὸς καὶ αἵματος quemadmodum homines corpus mortale habent.

7. αἷμα metaphorice pro eo ponitur, *quod habet nigrum*, seu *subfuscum colorem*, quia sanguis interdum *nigricare* solet. Act. II, 20. ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα sol et luna obscurabitur; ad imitationem hebr. דָּם Joel. III, 4. *Curtius* IV, 10. luna deficiens primum nitorem luminis sui condidit, deinde sanguinis colore suffuso lumen omne foedavit. Apoc. VI, 12. VIII, 8. τὸ τρίτον τῆς θαλάσσης ἐγένετο αἷμα tertia pars maris conversa est in colorem atrum. XI, 6. XVI, 3 et 4. Eodem modo αἷμα metaphorice

8. *vinum* notat, *quod sanguineum colorem rubedine refert*, et a *Plinio* etiam H. N. XIV, 5. *sanguis terrae* vocatur, omissa tamen voce σταφυλῆς, quae additur ab Alexandrinis Deut. XXXII, 14. ubi in hebr. דַּם-עֵנָב legitur. Genes. XLIX, 11. Sirac. XXXIX, 31. L, 17. 1 Macc. VI, 34. Cf. *Eustath.* ad *Homer.* Il. β', 636. et *Salmasii Exerc. Plin.* p. 906. Pertinet huc e N. T. locus Apoc. XIV, 20. καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ et effluxit vinum e torculari: quem male interpretes de sanguine humano interpretati sunt.

ΑἹΜΑΤΕΚΧΥΣΊΑ, ίας, ἡ, *sanguinis effusio*, (ab αἷμα et ἔκχυσις *effusio.*) Semel legitur haec vox in N. T. Hebr. IX, 22. χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις sine effusione sanguinis victimarum nulla remissio peccatorum locum habebat; nec ulla alia auctoritate in *Stephani Thes. L. G.* T. I. p. 155. reperitur illustrata.

ΑἹΜΟῤῬΟΈΩ, ῶ, fut. ήσω. Apud graecos medicos in universum notat hoc verbum: *sanguinis profluvio laborare, sanguinem effundere, sanguinis fluxum pati, quocunque demum modo hoc fiat*, sive per nares, qui morbus αἱμοῤῥαγία vulgo dici solet, sive per venas ad os sacrum, sive denique per os matricis, quod πάθος est foeminis proprium, (ab αἷμα et ῥόος *fluxus.*) Semel legitur in N. T. apud Matth. IX, 20. ubi mulieri tribuitur, a Christo sanatae, quae sanguinis profluvio per os matricis duodecim laboraverat annos; de quo morbo conf. *Bartholin. de morbis Biblicis* c. 17. et *Wedelii Exc. Med. philol.* Cent. II. Dec. V. p. 45. Ab ea Christo statuam aeneam in grati animi memoriam Paneade, Palaestinae urbe, esse positam, scribit *Euseb. H. E.* VII, 18. quam fabulosam sine dubio nar-

 rationem

rationem examinavit *Gothofredus* Diss. in lib. VII. *Philostorgii* cap. III. in compendium redactus a *Suicero Thes. Eccles.* T. I. p. 116 sq. In vers. Alex. hebr. דָּוָה h. e. *mulier, quae est in menstruis, quae menstrua patitur,* Levit. XV, 33. αἱμοῤῥοούσα exprimitur. In eadem significatione haec vox occurrit apud *Plutarchum* in l. de *Fluviis* T. X. Opp. p. 791 ed. *Reiske.*

ΑἸΝΈΑΣ, ου, ὁ, *Aeneas.* Nomen proprium viri paralytici, quem Petrus sanavit. Historia ejus legitur Act. IX, 33 seq.

ΑἼΝΕΣΙΣ, εως, ἡ, *laus, celebratio, laudatio,* a verbo proxime sequente αἰνέω *laudo, celebro.* Saepius reperitur haec vox in vers. Alex. V. T. ubi verbis hebr. תּוֹדָה Ps. XXVI, 7, L, 14. LVI, 12.—תְּהִלָּה 1 Chron. XVI, 35. Ps. LXVI, 2. LXXVIII, 4.— רִנָּה 2 Chron. XX. 22.—denique זִמְרָה Ies. XII, 2. LI, 3. respondet. Sed in N. T. modo legitur Hebr. XIII, 15. δι' αὐτοῦ ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνέσεως διαπαντὸς τῷ Θεῷ h. e. per Christum Deo semper pias laudes gratumque animum hostiae loco offeramus pro summis ejus beneficiis. Θυσία enim αἰνέσεως (etiam αἶνεσις simpliciter Jerem. XVII, 26), ut hebr. זֶבַח בְּתוֹדָה est proprie quidem *sacrificium salutare, quo Deo pro ullo aliquo insigni beneficio gratiae aguntur,* Lev. VII, 13—15. sed deinde ad *omnem piam Dei laudem gratique animi significationem* transfertur. Ps. CVII, 22. CXVI, 17. *Sirac.* XXXV, 4. Cf. *Schoettgen. Hor. Hebr. et Talmud.* T. I. p. 1005.

ΑἸΝΈΩ, ῶ, fut. έσω, vel ήσω, *laudo, celebro, praedico, carmen dico.* Interdum quidem differt ab ἐπαινέω, ut hoc de hominibus, illud de Deo proprie usurpetur, observantibus veteribus grammaticis: sed ipse usus veterum Scriptorum satis probat, hoc non perpetuum esse, utrumque potius verbum et de Deo et de hominibus usurpari. Luc. II, 13. 20. ubi αἰνεῖν et δοξάζειν junguntur. ib. XIX, 37. XXIV, 53. ubi αἰνεῖν cum εὐλογεῖν conjungitur. Act. II, 47. III, 8. 9. Rom. XV, 11. ubi αἰνεῖν cum ἐπαινεῖν permutatur et utrumque de Deo dicitur. Apoc. XIX, 5. In vers. Alex. hebr. הוֹדָה Genes. XLIX, 8.— הִלֵּל 1 Chron. XVII, 4. 10.—שַׁבַּח Dan. II, 23.—בָּרַךְ Ps. C, 4. שׁוּר Ps. CVI, 12. respondet.

ΑἼΝΙΓΜΑ, ατος, τὸ, *aenigma:* quae vox late patet et non solum *obscurum sermonem, quaestionem obscuram,* sed etiam *quamlibet obscuram alicujus rei significationem, sive verbis, sive alio modo,* notat; a verbo αἰνίττομαι, seu αἰνίσσομαι, quod omnino *obscure aliquid vel dictis vel factis innuere* significat, ut vel loca *Aeliani V. H.* II, 29. III, 40. XIV, 33. aperte docent. *Hesych.* et *Suid.* αἴνιγμα· πρόβλημα, ζήτημα. *Phavor.* φράσις ἐπιτηδευμένη εἰς ἀσάφειαν, ἀποκρύπτουσα τὸ νοούμενον, λόγος σκοτεινὸς καὶ κεκρυμμένος κ. τ. λ. *Alberti Gloss. N. T.* p. 134. ἐν αἰνίγματι· ἐν ζητήματι καὶ εἰκόσι καὶ ὁμοιώμασι. Usi sunt Alexandrini Intt. hac voce ad exprimendum hebraicum חִידָה Num. XII, 8. 2 Chron. IX, 1. Prov. I, 6. Haec vox a Latinis civitate donata semel in N. T. occurrit 1 Cor. XIII, 12. βλέπομεν ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι, h. e. manca et imperfecta est nostra cognitio, ita, ut multa sint, quae plane ignoremus, nam ἐν αἰνίγματι est: *obscure,* αἰνιγματικῶς, ut בְּחִידוֹת Num. XII, 8. Multa in vocem αἴνιγμα commentatus est *Eustathius* ad Odyss. XIV, v. 508. et *Wetstenius* in *Notis ad N. T.* T. II. p. 158.

ΑἾΝΟΣ, ου, ὁ. Varias habet haec vox significationes apud Graecos.

1. notat *orationem fabulosam, obscuram et figuratam,* testibus *Suida* et *Eustathio,* quibus αἶνος est: λόγος μυθώδης, ἀπόκρυφος καὶ ἐσχηματισμένος.

2. *Eustathio* teste simpliciter: *quodlibet dictum, quaevis oratio.* Odyss. XIV, v. 508.

3. *assensio*, συγκατάθεσις, ut idem interpretatur.

4. *laus*, *celebratio*, *encomium*, *oratio laudatoria*, ita, ut vel active, vel passive usurpetur. *Suid.* αἶνος· ἔπαινος, ἐγκώμιον. Matth. XXI, 16. κατηρτίσω αἶνον laudaris, celebraris. Luc. XVIII, 43. ἔδωκεν αἶνον τῷ Θεῷ Deum collaudabat. *Herodot.* VII, c. 107. ἄξιος αἴνου μεγάλου ἐγένετο. In vers. Alex. hebr. הלל Esra III, 11. et עז Ps. VIII, 3. respondet. Vide *Wetstenii Notas ad N. T.* T. I. p. 464.

ΑἸΝΩΝ, ἡ, *Aenon.* Nomen indeclinabile urbis, sitae prope Jordanem in finibus tribus Manasse, ubi ea tribui Issachar est finitima, juxta Salim, septem miliaribus a Scythopoli distantis. Hic baptizavit Johannes, Joh. III, 23. quod ibi multae erant aquae, unde etiam nomen suum accepit: nam עינון, ut עין, metaphorice *fontem* notat, ut adeo male in *Alberti Gloss. N. T.* p. 54. legatur: Αἰνών· πηγὴ δυνάμεως, quasi sit compositum ex עין *et* און *robur. Euseb.* in Onomast. Urbium et locorum S. S. p. 10. Αἰνὼν ἐγγὺς τοῦ Σαλείμ, ἔνθα ἐβάπτιζεν Ἰωάννης, ὡς καὶ δείκνυται εἰσέτι νῦν ὁ τόπος ἀπὸ ἡ μιλίων Σκυθοπόλεως πρὸς νότον πλησίον Σαλεὶμ καὶ τοῦ Ἰορδάνου. Plura de hoc loco legi possunt in *Ludov. de Dieu Critica Sacra* p. 495. seq. *Zorn. Opusc. SS.* T. II, p. 74. *Bibl. Brem.* Class. VII, p. 349. et *Casauboni Exercitt. Antibaron.* XIII, 25. p. m. 249.

ΑἽΡΕΣΙΣ, εως, ἡ, ut lat. *secta*, per se est vocabulum non invidiosum. Proprie:

1. *electio*, *optio data inter duo proposita. Aeschin. Socr.* Dial. II, 3. εἰ δέ τίς σοι διδοίη αἵρεσιν τούτων, πότερον ἂν βούλοιο; *Sophocl. Ajax Flag.* v. 265. εἰ νῷν τις αἵρεσιν. Hinc ἐξ αἱρέσεως *sua sponte* 1 Macc. VIII, 30. notat, et apud Alexandrinos interpretes τῷ נְדָבָה *voluntarium*, Lev. XXII, 18 et 21. respondet. Vide plura apud *D'Orville* ad *Charit.* II, c. 4. p. 306. ed. Lips. et *Schweighaeuseri Lex. Polyb.* p. 15.

2. *electa disciplinae et vitae ratio*, seu *certa quaedam et peculiaris disciplinae formula*, *quam sibi aliquis delegit.* Itaque haec vox non solum partes et factionem, cui aliquis in rebus civilibus adhaeret, quo sensu *Polybius* II, c. 61. eam usurpavit, sed etiam, aeque ac προαίρεσις, *religionem* saepius apud *Philonem* notat, id quod multis exemplis docuit *I. B. Carpzov.* in *Philonianis*, *praefixis Ejusdem Exercitationibus Sacris in Ep. ad Hebr.* p. 6 et 7.

3. *secta*, seu *coetus eorum*, *qui alicujus doctrinam vel vivendi rationem prae aliis elegerunt*, *amplexi sunt et sequuntur*, tam bono, quam malo sensu: (*Dion. Halic. Ep. I. ad Ammaeum* c. 7 de Aristotele: οὔτε σχολῆς ἡγούμενος οὔτ' ἰδίαν πεποιηκὼς αἵρεσιν) interdum etiam sensu strictiori, qui aliquem ducem sequuntur milites, aut qui stant a partibus alicujus. Hanc notionem saepissime obtinet haec vox in N. T. v. c. Act. V, 17. ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων e secta Sadducaeorum. ib. XV, 5. τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν Φαρισαίων qui Pharisaicae sectae antea addicti fuerant. ib. XXIV, 5 et 14. κατὰ τὴν ὁδὸν, ἣν λέγουσιν αἵρεσιν secundum illam religionem, cujus sectatores (invidioso nomine) sectam appellant. XXVI, 5. Secta Pharisaeorum ἀκριβεστάτη αἵρεσις vocatur ob severiorem illam disciplinam, quam sequebatur, Act. XXVIII, 22. Hinc sectae nomen, quod fuit familiis Philosophorum olim proprium, (cf. *Barth.* in *Claudian.* p. 92.) haud raro *Christianis* tribuit *Prudentius* contra *Symmachum.*

4. *dissensio quaecunque*, *dissidium hominum inter se invicem.* 1 Cor. XI, 19. δεῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι oportet etiam dissidia inter vos esse. v. 18. σχίσματα vocabantur. *Theodor.* ad h. l. αἱρέσεις τὰς φιλονεικίας λέγει, οὐ τὰς τῶν δογμάτων διαφοράς. Idem *Chrysost.* Homil. XXVII. in Ep. I. ad Cor. Gal. V, 20. διχοστασίαι, αἱρέσεις.

5. *perversa*, *falsa et perniciosa opinio et sententia*, *quam aliquis fovet*,

 propugnat

propugnat et propagare studet. 2 Petr. II, 1. ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν αἱρέσεις ἀπωλείας falsi doctores, qui furtim introducere studebant falsas et noxias opiniones.— *Phavor.* αἵρεσις ἡ ἁπλῶς βούλησις (ex *Hesychio*) καὶ ἡ περὶ πίστεως οὐκ ἀληθὴς δόξα· ἢ δόξα πλειόνων ἀνθρώπων πρὸς ἀλλήλους μὲν συμφωνούντων, πρὸς ἄλλους δὲ διαφωνούντων κ. τ. λ. Vide et *Wetstenii Notas ad N. T.* T. II, p. 147.

ΑἹΡΕΤΊΖΩ, f. ίσω, *eligo, deligo, mihi adscisco et assumo.* Non differt ab αἱρέομαι, qua voce et ab *Hesychio* explicatur. (ab αἵρεσις *electio.*) In hac notione hebr. בָּחַר in vers. Alex. respondet 1 Chron. XXVIII, 4. 6. 18. 2 Chron. XXIX, 11. Jam cum αἱρεῖσθαι etiam *amare, diligere* significet, teste *Hesychio:* ᾑρεῖτο· ἠγάπα, denotat similiter αἱρετίζω

2. *amo, diligo, faveo alicui, aliquo mirifice delector.* Matth. XII, 18. ὃν ᾑρέτισα animo meo carissimus, i. q. ὁ ἀγαπητός μου. Significatio haec petenda videtur partim e vers. Alex. in qua haec vox τῷ חָפֵץ respondet, Num. XIV, 8. et חָמַל Malach. III, 17. partim ex ipso usu verbi hebr. בָּחַר, quod non solum *eligere*, sed etiam *amare, beneficiis afficere* notat, ut infra ad ἐκλέγω uberius demonstrabitur. Pertinet huc glossa *Hesychii:* ᾑρετισάμην· ἠγάπησα, ἐπεθύμησα, ἠθέλησα, ἠράσθην. ubi cf. Cl. *Ernesti* ad *Glossas sacras Hesychii* p. 151. Idem: αἱρετίζεσθαι· αἱρεῖσθαι, ἀρέσκεσθαι. *Lex. MS. Psalm.* ᾑρετίσατο· ἐξελέξατο, ἐπεθύμησεν.

ΑἹΡΕΤΙΚΌΣ, οῦ, ὁ, *haereticus.* Aeque late patet hoc adjectivum, ac substantivum αἵρεσις, de quo supra expositum est. In universum notat *eum, qui aliquid eligit,* vel *qui aptus et idoneus est ad eligendum:* in specie autem partim *sectatorem, qui sectam alicujus, disciplinam vitaeque rationem amplectitur et sequitur,* partim, *qui opiniones verae religioni christianae contrarias, falsas et noxias fovet, propugnat et spargere conatur.* Unde apud Scriptores ecclesiasticos opponuntur τοῖς ὀρθοδόξοις, et sunt τῆς καθολικῆς πίστεως: cf. *Thes. Eccles.* T. I, p. 126 s N. T. tantum legitur Tit. I ubi αἱρετικὸς ἄνθρωπος, *sectari* qui praecepta et mores seq praeceptis institutisque Chris nissimos.

ΑἹΡΈΩ, ῶ, fut. ήσω, *manu p* (*Herodian.* VIII, 4. 26.), *c capio* (*Aelian. V. H.* IV, 5.). *vum:* αἱρέομαι, οῦμαι, *capior, dor. Medium:* αἱρέομαι,

1. *eligo,* quasi *mihi aliquid capi dico,* nam qui sibi ex multis ali pit, id eligere eum oportet. 2 Thess. II, 13. ὅτι εἵλετο ὑμᾶ ἀπ' ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν quod d vos Deus pro summa benignit felicitati christianae, — ubi est notio benevolae voluntati in vers. Alex. non solum heb 2 Sam. XV, 15. Job. XXXIV etiam τῷ חָפֵץ 1 Sam. XIX חָשַׁק Ies. XXXVIII, 17. re Hebr. XI, 25. μᾶλλον ἑλόμε κακουχεῖσθαι malebat in so malorum venire. *Aelian. V.* 10. *Xenoph. Cyrop.* IV, 5. §. σονται μᾶλλον ἢ μάχεσθαι. Et addita voce μᾶλλον *malle* s αἱρεῖσθαι apud *Xenoph. de Laced.* IX, 1.

2. *opto, volo,* consequente p cedente posito. *Phavor.* αἱρ βούλεσθαι, τὸ ἐθέλειν. Philipp. αἱρήσομαι, οὐ γνωρίζω utrum op noro. Hinc formatum est s vum αἵρεσις, de quo supra e est.

ΑἼΡΩ, fut. ἀρῶ, in univer *lendi* quidem significationen sed pro objectorum varietat ut hebr. נָשָׂא admodum var tur in N. T. Proprie

1. notat: *sursum tollo, elevo, e tollo, eveho,* ut hebr. נָשָׂא Gene 1. XXXIII, 1. Ps. XXVIII, 2. VIII, 59. ἦραν οὖν λίθους sus

seu, humo tollebant lapides. Act. XX, 9. καὶ ἤρθη νεκρὸς et sublatus est mortuus. *Aelian. V. H.* XII, c. 22. λίθον ἦρεν ἕως εἰς τὰ γόνατα sustulit lapidem ad genua usque. Cf. *Irmisch.* ad *Herodian.* II, 9. 7. p. 282. In vers. Alex. τῷ הָרִים elevare Ies. XLIX, 22. respondet. *Hesych.* αἴρω· κουφίζω. Ad hanc notionem referendae sunt formulae loquendi in N. T. obviae: α) αἴρειν τὴν χεῖρα δεξιὰν εἰς τὸν οὐρανὸν, quae de iis usurpatur, *qui levando manum ad coelum jurant*, quae fuit apud Judaeos jurandi consuetudo, nec reliquis populis inusitata, ut vel locus *Aristot. Polit.* III, c. 10. docet. Apoc. X, 5 et 6. ἦρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν δεξιὰν εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ὤμοσεν ἐν τῷ ζῶντι κ. τ. λ. ad imitationem hebraici נָשָׂא יָד Exod. VI, 8. Num. XIV, 30. Deut. XXXII, 40. Dan. XII, 7. β) αἴρειν τοὺς ὀφθαλμοὺς *oculos tollere*, seu, ut alibi dicitur, ἐπαίρειν τοὺς ὀφθαλμοὺς, quod maxime iis tribuitur, qui oculis in coelum sublatis precantur, Deique auxilium implorant. Joh. XI, 41. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω καὶ εἶπε et Jesus sublatis oculis hunc in modum precatus est. Formula in hoc sensu mere hebraica, נָשָׂא עֵינַיִם eodem modo usurpatur Ps. CXXI, 1. CXXIII, 1. Ezech. XVIII, 6. γ) αἴρειν φωνὴν *intendere vocem*, *clara et alta voce aliquid dicere*. Luc. XVII, 13. καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνήν. (ubi in cod. Cantabr. e glossemate legitur ἔκραξαν φωνῇ μεγάλῃ.) Act. IV, 24. ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν Θεὸν alta voce ad Deum precati sunt. *Philostrat. Vit. Apollon.* V, 9. ἐπεὶ δὲ ἐξάρας τὴν φωνὴν καὶ κεχηνὼς ἐφθέγξατο, φυγῇ οἱ πλεῖστοι ᾤχοντο. Similes formulas loquendi larga manu dedit *Schwarz.* in *Commentar. L. G. N. T.* p. 29 seq.

2. *porto, vel manibus, vel humeris, mecum fero et sumo*, i. q. βαστάζω et φέρω. *Hesych.* αἴρει· βαστάζει. Matth. IV, 6. καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε manibus te gestabunt, h. e. providam tui curam habebunt. coll. Ps. XCI, 12. Matth. XXVII, 32. ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ad ferendam crucem. Marc. II, 3. αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων qui sustinebatur a quatuor hominibus. ib. VI, 8. ἵνα μηδὲν αἴρωσιν εἰς τὴν ὁδὸν ne secum aliquid ferant necessitatum ad faciendum iter, coll. Luc. IX, 3. et XXII, 36. Luc. XI, 52. ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως gestatis claves cognitionis, h. e. vobis injunctum est munus populum docendi veram ad felicitatem viam. Apoc. XVIII, 22. Hac significatione non solum נָשָׂא Genes. XLIV, 1. Ies. XLVI, 1. occurrit, sed etiam αἴρειν in graecis Scriptoribus legitur, v. c. *Herodian.* IV, 2. 8. VII, 10. 15. *Aelian. V. H.* III, 20. *Polyaen.* VIII, 44. Cf. *Valcken.* ad *Theocrit. Adoniaz.* p. 326. seq. *J. H. Maii Obss. SS.* L. III, p. 53 seq. Adde Alexandrinos in versione loci Nehem. XIII, 19.

3. *aufero, tollo, moveo de loco suo, asporto, abduco*, sensu physico et sine ulla adjuncta violentiae notione. Matth. IX, 6. ἆρόν σου τὴν κλίνην asporta grabbatum tuum. ib. XIV, 12. ἦραν τὸ σῶμα καὶ ἔθαψαν αὐτὸ cadaver ejus sublatum sepeliverunt. ib. XXI, 21. ἄρθητι καὶ βλήθητι dimoveas te de loco tuo et in mare projicias. ibid. XXII, 13. XXIV, 17, 18. XXV, 28. Marc. II, 11. VI, 29. Joh. II, 16. ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν haec auferte hinc. ib. XI, 39. ἄρατε τὸν λίθον tollite saxum et v. 41. XIX, 31. καὶ ἀρθῶσιν et inde tollerentur et v. 38. ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ ut Jesu corpus tollere sibi liceret. ib. XX, 2. sublatus est e sepulcro Dominus. ib. v. 13. 1 Macc. IX, 19. Per *resecare* vertendum erit verbum αἴρειν Joh. XV, 2. πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν αἴρει αὐτὸ omnem palmitem inutilem, nullos fructus proferentem, resecabit. Eandem notionem obtinet non solum hebr. נָשָׂא Levit. X, 4 et 5. 1 Regg. IV, 3. Ezech. III, 14. sed etiam graeca vox αἴρω partim apud Scriptores graecos, v. c. *Homer.* Iliad. XVII. v. 724. partim apud Alexandrinos interpretes,

apud quos τῷ הֵסִיר Genes. XXXV, 2. et הֶעֱלָה 1 Regg. VIII. 4. respondet.

4. *vi aufero et abduco, eripio. Hesych.* αἴρει· κατὰ κράτος λαμβάνει. Luc. VI, 29. ἀπὸ τοῦ αἴροντός σου τὸ ἱμάτιον auferenti tibi pallium; et v. 30. καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντος τὰ σὰ et ab auferente tua. Fortasse tamen audiendus est *Salmasius de Usuris*, qui p. 621. αἴρειν utroque in loco per *mutuum sumere ab aliquo* explicat. Luc. XI, 22. τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει eripit ei armaturam totam. Joh. X, 18. οὐδεὶς αἴρει ψυχὴν ἀπ' ἐμοῦ nemo mihi invito vitam eripere valet. ib. XI, 48. καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν τὸ ἔθνος et populum Judaicum in captivitatem abducent, coll. Ezech. XXX, 18. Hinc

5. *interficio, e medio tollo, vita privo, mori aliquem jubeo*, ut lat. *tollere*. Ac sic vel simpliciter ponitur, ut hebr. נָשָׂא Job. XXXII, 22. e. g. Matth. XXIV, 39. καὶ ἦρεν ἅπαντας et tolleret omnes, ubi respondet hebraico מָחָה Genes. VII, 4. 23. Luc. XXVII, 18. αἶρε τοῦτον tolle illum, i. q. v. 21. σταύρωσον. Joh. XIX, 15. Act. XXI, 36. 1 Macc. V, 2. (*Suid.* αἴρει· ἀναιρεῖ, φονεύει. *Alberti Gloss. N. T.* p. 216. αἶρε ἀντὶ τοῦ ἆρον αὐτὸν ἐκ τῶν ζώντων.) — vel additur verbis ἐκ τοῦ κόσμου, Joh. XVII, 15. ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου ut eos mori jubeas, aut ἀπὸ τῆς γῆς, Act. XXII, 22. αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον. *Philo* in *Flaccum* T. II. p. 538. 20. ed. *Mangey*. ἀνεβόων, οἱ μὲν ἀτιμοῦν, οἱ δὲ φυγαδεύειν, οἱ δ' αἴρειν. In sequentibus cum κτείνειν permutatur.

6. *vasto, deleo, perdo*. Joh. XI, 48. καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν τὸν τόπον et penitus vastabunt terram nostram seu templum. 2 Sam. V. 21. וַיִּשָּׂאֵם et vastarunt, delerunt ista idola.

7. *aufero*, sensu metaphorico, *efficio ut aliquid esse desinat*, (*Polyb.* XI, 5. 6. τὸν πόλεμον ἆραι, *finem bello facere*, ubi vid. *Schweighaeuserus*) *libero, excludo, privo, removeo*. Matth. XXI, 43. ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ aliquando inter vos cessabit regnum Dei. Marc. IV, 15. αἴρει τὸν λόγον efficit, ut doctrina haec cognita nullam praestet utilitatem, coll. Luc. VIII, 12. Marc. IV, 25. ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ dotibus et facultatibus animi, quas habet, privabitur. Act. VIII, 33. ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη liberatus est a conditione misera illa, ipsi a Deo destinata. Ephes. IV, 31. ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν ne locum habeant inter vos, exclusa sint ex animis coetibusque vestris. Huc etiam referrem formulam, αἴρειν τὰς ἁμαρτίας tollere peccata, in se suscepta, hebr. נָשָׂא עָוֹן vel סָבַל, desumptam a victimis, in quas a judaicis sacerdotibus peccata populi transferebantur, ut hoc ritu symbolico de remissione peccatorum certiores redderentur Judaei. Vide Levit. XVI, 21. 22. Ea vero ut in V. T. usurpatur de hominibus, qui vel justas poenas luunt, Levit. XX, 19. coll. XXIV, 15. vel ob alienam culpam mulctantur. Thren. V, 7. Ezech. XVIII, 20. ita in N. T. non sine respectu ad cultum Dei Leviticum adhibetur de *Christo*, quatenus demandatum sibi a patre duplex negotium exsequutus homines expiavit, iisque remissionem peccatorum conciliavit. Hanc in rem notanda sunt maxime loca, Joh. I, 29. ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου en, (ait,) hic est agnus divinus, qui culpas et scelera mortalium omnia expiat. 1 Joh. III, 5. ἵνα τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἄρῃ nostrae vitiositatis tollendae et expiandae causa. Cui formulae, diligenter explicatae ab *Hackspan.* in *Not. Philol. Theol.* P. III, p. 389. sqq. lux affunditur illis V. T. locis, ubi נָשָׂא vel addita voce עָוֹן, vel sine ea, *remittere peccatum et condonare* notat: Gen. XVIII, 26. L. 17. Exod. XXXIV, 7. Num. XIV, 19. Ps. XCIX, 8. Eodem modo metaphorice sumenda est formula: αἴρειν ἐκ μέσου *e medio tollere*, quae apud graecos quidem Scriptores vulgo *interficere, perdere* notat, sed in N. T. *abrogare, abolere*. Coloss. II, 14. καὶ αὐτὸ ἦρκεν ἐκ μέσου et legem Mosaicam

nicam plane abrogavit; quam in rem paullo ante verbo ἐξαλείφω usus fuerat.

8. metaphorice: *lubenter in me suscipio et recipio aliquid.* Matth. XI, 29. ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς lubenter suscipite jugum meum, h. e. submittite vos religionis meae praeceptis. Marc. VIII, 34. ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ paratus esto perferre omnes calamitates ob religionis christianae professionem, coll. Matth. XVI, 24. et Marc. X, 21. Eodem modo נָשָׂא sumitur Thren. III, 27.

9. *capio, sumo, accipio.* Matth. XVII, 27. τὸν ἀναβάντα πρῶτον ἰχθὺν ἆρον primum exinde captum piscem sume. ibid. XX, 14. ἆρον τὸ σὸν sume tu tuum. Marc. XV, 24. τίς τί ἄρῃ quid quisque acciperet. Act. XXI, 11. ἄρας τὴν ζώνην τοῦ Παύλου capto Pauli cingulo. In vers. Alex. τῷ חָתָה Ies. XXX, 14. respondet. Et נָשָׂא eodem sensu Ps. CXVI, 13. Genes. XXVII, 3. et 1 Chron. XVI, 29. legitur. In aliis vero locis, ubi eadem significatio obtinet, pleonastice ponitur, (ut לָקַח Genes. XXX, 9.) v. c. 1 Cor. VI, 15. ἄρας οὖν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ ποιήσω πόρνης μέλη; num permittam, ut corporibus vestris, quae sunt ipsius Christi membra, ad impudicitiam abutamini?

10. *exigo.* Luc. XIX, 21. αἴρεις ὃ οὐκ ἔθηκας exigis, quae non deposuisti. ib. v. 22.

11. *sublatum repono,* vel *tollo ad reponendum, servo.* Matth. XIV, 20. καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων et reposuerunt reliquias fragmentorum. ibid. XV, 37. Marc. VI, 43. VIII, 8. 19. 29. Luc. IX, 17.

12. *attero, sensim diminuo.* Matth. IX, 16. αἴρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου. coll. Marc. II, 21. in quibus verbis viri docti sine causa multum difficultatis invenisse sibi visi sunt. Omnis enim locus facillime sic expediendus est, ut per πλήρωμα panniculus panni novi intelligatur, et ἱμάτιον de veste veteri jam et detrita explicetur, hoc sensu: *alioquin commissura illa nova atteret veterem vestem.* [Sed vide quae adnotavimus sub voce ῥάκος.]

13. *suspendo, suspensum teneo aliquem,* e qua notione explicanda mihi quidem videntur verba Joh. X. 24. ἕως πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις; hoc modo: quamdiu nos incertos ac dubios relinquis? seu, quamdiu nos expectatione intentos tenes? quo sensu αἴρειν et ἐπαίρειν simpliciter poni apud Graecos docuit *Blackwall.* in *Auctt. SS. Classicis* p. 129. ed. *Wollii. Philostrat.* II, 4. κἀμὲ πάνυ αἴρει ὁ λόγος ὃν εἴρηκεν. Etiam usus verbi *suspendere* apud Latinos, quem multis *Suicer.* in *Thes. Eccles.* T. I, p. 134. probavit, commendat hanc interpretationem. Non potest vero plane silentio praeteriri, fuisse interpretes, qui in hoc loco explicando, partim ad notionem verbi ἐπαίρειν et αἴρειν *ludificari, decipere, aliquem,* quam habere ad imitationem hebraici נָשָׂא Ies. XXXVI, 14. coll. 2 Regg. XVIII, 29. Jerem. XXXVII, 9. putarunt, confugerent, quae fuit *Krebsii* in *Observatt. Flav.* p. 149. et *Lud. de Dieu* in *Critica S.* p. 18. opinio; partim cum *Elsnero,* quem *Wolfius* secutus est, in *Curis Philologicis* ad h. l. et *Wakefield* in *Sylva Critica* P. II, p. 99. significationem verbi αἴρειν *enecare* in auxilium vocavere hoc sensu: *quamdiu enecas nos diuturna mora, excrucias, antequam libere, te Christum esse, profitearis?* *Wetstenius* in *Notis* ad h. l. T. I. p. 911. hanc formulam de animo erecto, cui opponitur animus demissus, h. e. spe ac fiducia pleno, accepisse videtur; ut sit sensus: *quamdiu vana spe nos alis?* Sed non admittunt hanc explicationem sequentia. Restant adhuc duo N. T. loca, in quibus insolentior vocis αἴρειν notio obtinet. Alter est Act. XXVII, 13. ἄραντες ἆσσον παρελέγοντο τὴν Κρήτην,—ubi post ἄραντες supplendum est, vel τὴν ναῦν, vel τὰς ἀγκύρας (quod additur apud *Plutarch. Apophth.* T. II, Opp. p. 204. *Polyb. Exc. legat.* p. 1313.) sensu eodem — *solutis ancoris propius praeterlegerunt Cretam.* Nam αἴρειν τὰς ἀγκύρας solvere ancoras, est: *porro navigare* et opponitur τῷ καταίρειν, quod de navibus

bus dicitur, quae e mari ad litus portumve applicantur, v. c. *Aelian. V. H.* IV, 25. ubi per *appellere* vertendum. *Thucyd.* I, 29. ἄραντες — — ἔπλεον. Ibid. III, 91. VII, 26. ἄρας. *Schol.* τὰ ἱστία δηλονότι. Ib. II, 23. οἱ μὲν ἄραντες. *Schol.* τὰς ναῦς δηλονότι. *Lucian. Ver. Hist.* I, 29. Cf. etiam exempla, quae *Wolfius* in *Curis Philologicis* T. I, p. 1369. congessit et ante eum *L. Bos* de *Ellipsibus Graecis*, p. 10. sq. ed. *Michaelis:* quibus addo *Thucyd.* I, 52. τὰς μὲν ναῦς ἄραντες ἀπὸ τῆς γῆς et *Schol. Thucyd.* ad II, c. 23. Alter locus est Act. XXVII, 17. ἣν (sc. σκαφὴν v. 16.) ἄραντες. quae verba alii: *quam subducentes,* — alii: *cujus sublatae auxilio* vertunt. Equidem mallem: *quam cum in navem retulissemus,* seu reduxissemus, ne scilicet procellis opprimeretur. Nec minus incertae interpretationis est locus Marc. XV, 18. ὄφεις ἀροῦσι, quem alii vertunt: *serpentes impune manu tractabunt* — alii: *serpentes interiment* — alii denique: *serpentes sublatos portabunt,* ubi aliquid definire non audeo.

ΑἸΣΘΆΝΟΜΑΙ, fut. ήσομαι. Verbum anomal. commune omnium sensuum corporis, quod proprie *sentire, sensuum beneficio frui, et ope sensuum cognoscere aliquid* notat, ut adeo interdum per *audire,* interdum per *videre,* haud raro, latius patente verbo, *percipere* vertendum sit. Conf. *Abresch.* ad *Aeschyl.* I, 64. et *Dilucid. Thucyd.* p. 491. Deinde vero, ut omnia sensuum verba, (cf. *Glassii Philol. S.* p. 1168. ed. *Dath.*) ad animum transfertur, et

2. *mente percipere, intelligere, capere, cognoscere* significat. Sic semel legitur in N. T. Luc. IX, 45. ἵνα μὴ αἴσθωνται αὐτὸ ne caperent sensum hujus orationis. coll. Job. XXIII, 5. ubi hebr. עָנָה in vers. Alex. respondet. *Hesych.* ᾔσθετο, ἔγνω, ἐθεώρει. *Phavor.* αἰσθάνομαι· τὸ νοῶ, καὶ τὸ αἴσθησιν λαμβάνω. Cf. *Wetstenii Obss.* ad *N. T.* T. I, p. 716.

ΑἼΣΘΗΣΙΣ, εως, ἡ, quod apud graecos Scriptores *sensus corporis, organa sensuum et ipsum sentiendi actum* notat. ab αἰσθάνομαι, (cf. *Irmisch.* ad *Herodian.* I, c. 12. p. 482.) in N. T. semel metaphorico sensu sumptum legitur Philipp. I, 9. ita, ut *cognitionem, intelligentiam* notet. Verba sunt haec: ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει cognitione religionis et omni intelligentia: ubi tamen ab ἐπίγνωσις ita differre videtur, ut hoc *cognitionem* simpliciter, illud vero *sensum veri et falsi acrem, omnem intelligentiam usu et exercitatione comparatam* significet. In Proverbiis Solomonis haud raro hebr. דַּעַת ab Alex. voce αἴσθησις redditur: Prov. I, 4. 22. III, 20. XXII, 12. XXIV, 5. eidemque hebr. חָכְמָה eodem, quo Paulus sumpsit sensu, in cod. Alex., vers. Alex. Exod. XXVIII, 3. respondet. *Aelian. V. H.* I, c. 12. μαντικῆς (scil. τέχνης) αἴσθησιν. *Hesych.* αἴσθησις· νόησις. *Phavor.* αἴσθησίς ἐστι δύναμις αἰσθητική, καὶ τὸ ὑπὸ τὴν αἴσθησιν, καὶ νοῦς, τὸ νοοῦν καὶ τὸ νοούμενον κ. τ. λ.

ΑἸΣΘΗΤΉΡΙΟΝ, (scil. ὄργανον, seu μέλος, vid. *L. Bos* de *Ellips. Graecis.* p. 102 et 154.) neutrum adjectivi αἰσθητήριος *sensificus,* proprie

1. *sensorium,* h. e. *quodvis sentiendi instrumentum, omnes corporis partes, per quas sensus agunt,* interdum etiam *ipsos sensus* notat. *Phavor.* ex *Hesych.* αἰσθητήρια· τὰ ὄργανα ἤγουν τὰ μέλη, δι' ὧν αἰσθανόμεθα, καὶ αἱ αἰσθήσεις τῶν ἀνθρώπων, ἢ ἐν οἷς καθέδρευται ἡ αἴσθησις. Jer. IV, 19. ἀλγῶ τὰ αἰσθητήρια τῆς καρδίας μου. Vide etiam *Wetstenii Notas ad N. T.* T. II, p. 403.

2. id sensu metaphorico: *vis et facultas animi intelligendi, perspiciendi et dijudicandi aliquid.* Hebr. V, 14. τῶν διὰ τὴν ἕξιν αἰσθητήρια γεγυμνασμένα ἐχόντων qui multo usu idoneam consecuti sunt animi facultatem ad vera scilicet a falsis dijudicanda.

ΑἸΣΧΡΟΚΕΡΔΗ͂Σ, έος, οῦς, ὁ, ἡ, *turpis,* h. e. *injusti lucri cupidus, cui lucri bonus odor ex re qualibet, qui lucra pudenda petit,* ut loquitur *Ovid. A.*

A. A. III, 44, 2. (ab αἰσχρὸς *turpis*, et κέρδος, εος, *lucrum*, nam αἰσχρὸν Graecis etiam significat τὸ ἄδικον, ut observavit *Salmasius* de *foenore trapezitico* p. 324.), seu secundum *Pollucem :* ὁ λαμβάνων ἀφ' ὧν οὐ δεῖ, καὶ μὴ δίδους, ὡς ἃ δεῖ, cui apud Graecos opponitur ἀφιλάργυρος. 1 Tim. III, 3. μὴ αἰσχροκερδῆ: quae verba genuina esse, oppositum ἀφιλάργυρον docet. ibid. v. 8. ad quem locum *Theophyl.* αἰσχροκερδής ἐστιν, ὁ μηδὲν κέρδος παραιτούμενος, κἂν ὅθεν δήποτε ῇ. Ἐνταῦθα δὲ ἀντὶ τοῦ ἀφιλαργύρου δέξαι τὸν μὴ αἰσχροκερδῆ. Tit. I, 7. *Hesych.* αἰσχροκερδής· ἐπιθυμητὴς κακῶν scil. κερδῶν. *Aristoph. Pace* 622. *Herodot.* I, 187. *Aristot. Nicom.* IV, 3.

ΑἸΣΧΡΟΚΕΡΔΩ͂Σ. Adverb. *ex cupiditate turpis seu injusti lucri* (a praeced.) Semel legitur in N. T. 1 Petr. V, 2. μηδὲ αἰσχροκερδῶς, ubi tamen simpliciter vertendum est: *non lucri cupiditate adducti :* cf. *Oecumen.* et *Theophyl.* ad Tit. I, 7.

ΑἸΣΧΡΟΛΟΓΊΑ, ίας, ἡ, i. q. μωρολογία et εὐτραπελία *omnis obscoena et impia dicacitas et scurrilitas, dictorum turpitas et obscoenitas,* ab αἰσχρολογέω *sermones turpes, obscoenos et christiano homine indignos profero. Clemens Alex. Paedagog.* L. III, c. 11. Coloss. III, 8. ἀπόθεσθε — αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν, h. e. μὴ αἰσχρολογεῖτε. Glossae: αἰσχρολογία *turpiloquium.* Legitur haec vox etiam apud *Xenophontem de Republ. Laced.* c. 5. §. 6. αἰσχρουργίαν καὶ αἰσχρολογίαν ἐγγίγνεσθαι, et apud *Aristot. Polit.* VII, c. 17. *Pollux Onom.* IV, 105. ἣν ὠρχοῦντο γυμνοὶ σὺν αἰσχρολογίᾳ. Alia loca dedit *Wetstenius* ad Ephes. V, 4. et *Schweighaeuserus Lex. Polyb.* p. 16.

ΑἸΣΧΡΌΣ, ὁ, ἡ, τὸ, proprie: *deformis, foedus,* ita ut τῷ καλῷ, h. e. *pulcro* opponatur. Genes. XLI, 3 רָעוֹת מַרְאֶה, Alex. αἰσχραὶ τῷ εἴδει. ibid. v. 4. 20. 21. αἰσχραὶ simpliciter vocantur. *Xenoph. Cyrop.* II, 2, 17. *Equ.* I, 17.

2. *qui honestatis et decori legibus adversatur.* Neutrum αἰσχρὸν tantum in N. T. occurrit, quod

1. notat: *turpe, indecorum, quod fugiendum est per se.* Ephes. V, 12. αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν salva honestate et illaeso decoro ne nominari quidem possunt. Vid. *Wetstenium* ad h. l.

2. *quod per leges humanas et receptam consuetudinem fieri haud licet.* 1 Cor. XI, 6. αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι rasura et tonsura sexui muliebri dedecori est. 1 Cor. XIV, 35. αἰσχρὸν γάρ ἐστι γυναιξὶν ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν mulieres publice in coetibus Christianorum verba facere contra decorum est.

3. *injustum.* Tit. I, 11. αἰσχροῦ κέρδους χάριν injusti lucri causa.

ΑἸΣΧΡΌΤΗΣ, τητος, ἡ, (ab αἰσχρὸς) *inverecundia in moribus, turpitudo, obscoenitas in rebus et in factis posita.*

2. *quivis turpes ac obscoeni sermones, quaevis turpitudo atque obscoenitas in verbis ac sermonibus,* i. q. αἰσχρολογία. Ephes. V, 4. καὶ αἰσχρότης καὶ μωρολογία ἢ εὐτραπελία, ubi opponitur τῇ εὐχαριστίᾳ. Eodem modo *Quinctil. Institutt. Oratt.* VIII, c. ult. stultitiam opponit urbanitati in sermonibus.

ΑἸΣΧΎΝΗ, ης, ἡ, 1. *verecundia, pudor in bonam partem, honestus pudor,* i. q. αἰδώς. *Thucyd.* I, c. 84. *Sophocl. Ajax Flagell.* v. 1098. Sirac. IV, 25 sq. Sed saepius

2. in malam partem usurpatur, ut significet *pudorem, perturbationem,* (die Beschämung, *shame) quum videlicet ob turpia erubescimus. Hesych.* αἰσχύνη· ἐντροπή. *Damascen. Orthod. Fid.* Lib. II, c. 15. αἰσχύνη ἐστι φόβος ἐπ' αἰσχρῷ πεπραγμένῳ. Luc. XIV, 9. μετ' αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν cum pudore ultimam tenere sedem. Eodem sensu בֹּשֶׁת Job. VIII, 22. sumitur, et αἰσχύνη Sirac. XX, 28.

3. *opprobrium, ignominia, contumelia, probrum, infamia.* Hebr. XII, 2. αἰσχύνης καταφρονήσας hanc contumeliosam mortem aequo ferebat animo. coll. Ies. LIII, 3. 12. *Thucyd.* II, c. 37. αἰσχύνην ὁμολογουμένην φέρουσι.

In

In vers. Alex. non solum αἰσχύνη hebr. כְּלִמָּה respondet Ies. L, 6. et חֶרְפָּה Ps. LXXI, 13. sed etiam hebr. בֹּשֶׁת eadem notione legitur Ps. LXIX, 20.

4. metonymice: (ut *pudor* apud *Ovid.* Epist. XI, 79.) *id, cujus nos pudere potest vel debet, factum pudendum, vitiositas, turpitudo, e quocunque vitio ea orta sit.* 2 Cor. IV, 2. ἀλλ' ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης, h. e. et renunciamus omnibus consiliis pravis, seu omnibus occultis sceleribus. Philipp. III, 19. ὧν ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν qui gloriantur de impietate sua, cujus eos pudere deberet: ubi αἰσχύνη sine dubio in specie de Venere vaga et illicita explicandum erit. Judae v. 13. ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας despumantes sua dedecora, h. e. flagitia sua effutiunt palam, coll. Ies. LVII, 20. Vide *Polluc. Onom.* IV, c. 24. s. 127. p. 544. ed. *Hemsterhus.* qui inter probri nomina αἰσχύνην commemorat, et αἰσχύνων adhibet de *homine injusto* L. III, c. 32. s. 132. p. 645. de *avaro* III, c. 23. s. 112. et de *homine impudicitia delectante* VI, c. 30. s. 127.

5. *pudenda, partes corporis, quas pudor nominare vetat,* quas etiam Hebraei מְבוּשׁ vocarunt, Deut. XXV, 11. — חֶרְפָּה Ies. XLVII, 3. et incertus Int. Ies. III, 16. αἰσχύνωμα. Apoc. III, 18. μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχύνη τῆς γυμνότητός σου ut nuditatem tuam turpissimam aliorum conspectui subtrahas. Hinc in vers. Alex. hebr. עֶרְוָה respondet Ies. XLVII, 3. et מַעַר Nahum III, 5.

ΑἸΣΧΎΝΟΜΑΙ. (Medium ab αἰσχύνω *pudefacio, alterum confundo, erubescere facio. Aelian. V. H.* IX, c. 4.) *pudefacio me, pudet me, erubesco, dedecori mihi aliquid duco.* Luc. XVI, 3. ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι mendicare erubesco. 1 Petr. IV, 16. μὴ αἰσχυνέσθω ne hoc sibi ignominiosum esse ducat. Cf. *Dresig. Comment. de Verbis Mediis N. T.* p. 162. Saepius usi sunt hac voce Alexandrini pro hebraico בּוֹשׁ Genes. II, 25. Judd. III, 25. Esra VI, 9. cui plane respondet. Passivum αἰσχύνομαι *pudore suffundor,* metaphorice usurpatur in N. T. partim *de eo, qui spe sua frustratur et excidit.* Philipp. I, 20. ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι fore, ut spe concepta non excidam, me scilicet semper opera mea collaturum aliquid esse ad propagationem religionis christianae; (hoc sensu legitur בּוֹשׁ Ps. XXV, 3. CXIX, 80. Ies. XLIX, 23. et αἰσχύνεσθαι Sirac. XXIV, 30. LI, 24.) partim *de eo, qui mendax, fallax et vanus reperitur.* 2 Cor. X, 8. οὐκ αἰσχυνθήσομαι non mendax deprehendar. 1 Joh. II, 28. καὶ μὴ αἰσχυνθῶμεν ἀπ' αὐτοῦ et ab eo repudiemur, utpote non veri et genuini Christiani. Ita et verbum καταισχύνεσθαι usurpatur, de quo infra dicendi locus erit.

ΑἸΤΈΩ, ῶ, fut. ήσω, et medium αἰτέομαι, οῦμαι, (nam activum et medium hujus verbi, ut permutantur invicem ab *Aeschine Socratico* Dial. II, 20. ita nec differunt inter se in N. T. libris, uti *Elsnerus* docuit Observatt. Tom. I, p. 86. Observarunt tamen Grammatici vett. discrimen hoc: αἰτῶ καὶ αἰτοῦμαι διαφέρει, scribunt, τὸ μὲν γὰρ αἰτῶ ἐπὶ τοῦ ἅπαξ τι λαβεῖν καὶ μὴ ἀποδοῦναι· τὸ δὲ αἰτοῦμαι ἐπὶ τοῦ χρήσασθαι εἰς ἀπόδοσιν. confer. *Thom. M.* sub αἰτοῦμαι, et *Salmasius* de usuris pag. 619.)

1. *rogo, peto mihi aliquid, dona peto, volo mihi aliquid proprium dari.* Matth. X, 42. et Luc. VI, 30. παντὶ δὲ τῷ αἰτοῦντί σε δίδου roganti te da: ad quem locum *Krebsius* in Observatt. Flavianis pag. 116. ex *Casaubono* ad *Theophrasti* Caracteres p. 292. opportune differentiam inter αἰτεῖν et ἀπαιτεῖν observavit hanc, ut αἰτεῖν sit: *alterum aliquid poscere, quod gratiae apponatur acceptum;* ἀπαιτεῖν autem *repetere, quod sibi debeatur;* et multis exemplis comprobavit. Construitur haud raro cum duobus accusativis, uno personae, altero rei, ut αἰτεῖν τινά τι. (*Aeschin. contra Ctesiphontem,* p.

p. 291. *μέλλεις δ' αἰτεῖν τοὺς Θεοὺς τὰ ἀγαθά. Aristoph. Acharn.* v. 475.) Matth. VII, 9. *ὃν ἐὰν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον* quem si rogaverit filius ejus panem. v. 10. ib. XIV, 7. *ὃ ἐὰν αἰτήσηται.* ib. XX, 20. *αἰτοῦσά τι παρ' αὐτοῦ* ut sibi aliquid ab eo expeteret. Marc. VI, 22 — 25. Eph. III, 13. In vers. Alex. non solum hebraico שָׁאַל Exod. III, 22. Josua XV, 18. 1 Sam. I, 17. sed etiam chaldaico בְּעָא Daniel. II, 49. VI, 7. 12. 13. respondet.

2. *precor, preces fundo, oro,* sive preces fiant pro obtinendo aliquo bono, sive pro avertendo aliquo malo. Matth. VI, 8. *πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτὸν* antequam eum precibus adeatis. VII, 7. *αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν* precamini, et preces vestrae ratae erunt. v. 8. et 11. XVIII, 19. Coloss. I, 9. *προσευχόμενοι καὶ αἰτούμενοι.* Jacob. I, 5. *αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος Θεοῦ.* v. 6. *αἰτείτω δὲ ἐν πίστει.* IV, 2. 3. Etiam hebraicum שָׁאַל de hominibus usurpatur petitionem suam ad Deum dirigentibus. 1 Sam. I, 20. Ps. II, 8.

3. *posco, postulo,* ad imitationem hebr. שָׁאַל Deut. X, 12. Luc. I, 63. *αἰτήσας πινακίδιον* postulata tabella. Act. III, 14. XXV, 15. *αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ δίκην* poscentes eum ad supplicium. 1 Corinth. I, 21. *Ἰουδαῖοι σημεῖα αἰτοῦσι* Judaei miracula postulant. 1 Petr. III, 15. *παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον* omni postulanti a vobis rationem. 2 Maccab. VII, 10. *τὴν γλῶσσαν αἰτηθεὶς* jussus linguam emittere.

4. *exigo, repeto id, quod mihi debetur,* i. q. *ἀπαιτέω.* Luc. XII, 48. *περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτὸν* ab eo multa reposcentur. Ps. XXXV, 11. אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתִּי יִשְׁאָלוּנִי

5. *opto, in votis habeo.* Act. VII, 46. *ᾐτήσατο εὑρεῖν σκήνωμα τῷ Θεῷ* in votis habuit condere domicilium Deo. Ita שָׁאַל Deut. XIV, 26. 1 Regg. XIX, 4. Jona IV, 8.

ΑἼΤΗΜΑ, τος, τὸ, (1) *petitio, postulatio,* ab *αἰτέω.* Luc. XXIII, 24. *ἐπέκρινε γενέσθαι τὸ αἴτημα αὐτῶν* decrevit postulatis eorum satisfacere. *Dion. Halic.* L. VI. c. 7. p. 1201. ed. *Reiske: ἂν ᾖ μέτριόν τι τῶν αἰτημάτων,* si postulata vestra modesta sint.

2. metonymice: *objectum petitionis et postulationis, res petita, desiderium.* Philipp. IV, 6. *τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωριζέσθω πρὸς τὸν Θεὸν* desideria vestra ad Deum deferte. 1 Joh. V, 15. *ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα* quod habeamus, h. e. obtineamus, consequamur, quae petimus. Saepius non legitur in N. T. Hebraicum שְׁאֵלָה, cui in vers. Alex. respondet *αἴτημα,* non solum *petitionem* et *postulationem,* v. c. Judd. VIII, 24. sed etiam *ipsa animi desideria, res postulatas* significat 1 Sam. I, 17. 27. Job. VI, 8. — ut מִשְׁאָלָה Ps. XX, 6. XXXVII, 5. *Phavorinus* ex *Suida αἴτημα· ζήτημα καὶ ἡ ἐπιθυμία. Δαβὶδ, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς τὸ αἴτημα αὐτῶν,* ex Psalm. CV, 16.

ΑἸΤΊΑ, ας, ἡ, 1. *causa, ratio, omne id, ob quod aliquid est vel fit, vel hoc vel illo modo se habet.* Act. X, 21. *τίς ἡ αἰτία, δι' ἣν πάρεστε;* quare huc venistis? XXVIII, 20. 2 Tim. I, 6. *δι' ἣν αἰτίαν* his causis commotus. v. 12. *δι' ἣν αἰτίαν* propter hoc munus meum Apostolicum. Hebr. II, 11. *δι' ἣν αἰτίαν* ob hanc communem originem. 2 Maccab. IV, 28.

2. *conditio, status, qualitas rei,* praesertim *conditio iniquior.* Matth. XIX, 10. *εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ γυναικὸς* si talis est conditio mariti cum uxore. (*Aethiops* vertit, *si sic est lex mulieris et viri,* et usus est vocabulo שרעה, quod alibi pro *instituto, ritu, lege,* etiam *traditione* adhibet. Etiam arabicum شرع est *praescribere quid agas.*) Ita *caussa* apud *Cicer.* Agr. III, 2. Famil. VII, 4. *Martial.* VII, 92. 5. et aliis in locis, quae *Brissonius* suppeditat de Verborum significat. Lib. III. p. 102. Nota enim fuit haec significatio optimis scriptoribus graecis, v. c. *Philostrat.* vita *Apollon.* VI, 16. Vide *Schwarz.* ad *Olearium* de Stilo N. T. p. 376.

3. *culpa, crimen.* Matth. XIX, 3. *ἀπολῦσαι*

ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν repudiare uxorem ob quodcunque delictum; ubi in quibusdam codd. loco αἰτίαν e glossemate legitur ἁμαρτίαν. Joh. XVIII, 38. XIX, 4. 6. ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ ego nihil criminis morte digni in eo deprehendo;—ubi post αἰτίαν omissa est vox θανάτου, quae additur Act. XIII, 28. Act. XXII, 24. δι' ἣν αἰτίαν οὕτως ἐπεφώνουν αὐτῷ quae ob crimina populus sic vociferaretur adversus illum. ib. XXV, 18. αἰτίαν ἐπιφέρειν crimen intentare seu deferre. 2 Macc. XII, 40. διὰ τήνδε τὴν αἰτίαν τούσδε πεπτωκέναι ob idololatriae crimen eos occisos esse. Apud graecos Scriptores αἰτία haud raro hac notione legitur, v. c. apud *Pollucem* VIII, 7. ἔξω τῆς αἰτίας criminis expers, *Aelian.* V. H. III, c. 14. Non vero quodvis crimen αἰτίαν vocabant, sed illum tantum, cujus aliquis accusatur; crimen vero, cujus aliquis convictus erat, ἀδίκημα dicebant secundum *Demosthenem* adversus *Aristocratem.* confer *Camerar.* ad *Sophocl.* Ajac. Flagell. v. 28. p. 26. Hinc in vers. Alex. respondet hebr. עָוֹן Genes. IV, 13. μείζων ἡ αἰτία μου τοῦ ἀφεθῆναί με et Proverb. XXVIII, 17. בְּדַם נָפֶשׁ Alexr. reddiderunt ἄνδρα τὸν ἐν αἰτίᾳ φόνου ὁ ἐγγυώμενος.

4. *vitium.* Tit. I, 13. δι' ἣν αἰτίαν ἔλεγχε αὐτοὺς ἀποτόμως ob haec vitia (quae v. 12. recensentur) redargue eos severe.

5. *accusatio, criminis delatio, criminatio.* Act. XXV, 27. μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας σημᾶναι nec, quae ei crimina objiciantur, significare. Hac notione et graecos Scriptores hac voce usos esse, non solum formula αἰτίαν ἔχειν accusare, seu causam culpandi quaerere, et composita vox φιλαίτιος, apud *Isocratem, Herodotum* (V, 163.) et *Demosthenem* saepius de eo obvia, qui libenter accusat, docere videtur: sed certissime etiam confirmatur locis *Xenoph. Cyrop.* V, 5. 8. 9. (αἰτίας ἄξιον vituperandum, incusandum) *Aelian.* V. H. III, 15. (αἰτίαν διαφεύγειν accusationem effugere) et *Phavorini* auctoritate: αἰτία· ἡ κατηγορία. Nec *accusationis* et *criminationis* notio aliena est a loco Matthaei XXVII, 37. καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην, quanquam, ut ingenue fatear, mihi eorum magis placet opinio, qui per αἰτίαν h. l. intelligunt *titulum, elogium* seu *litteras, causam mortis significantes, scriptas* ἐν λευκώματι, seu tabella dealbata, ex more Romanorum. Cui sententiae ut subscribam, moveor non solum locis parallelis Marci XV, 26. ἐπιγραφὴ τῆς αἰτίας αὐτοῦ. Joh. XIX, 19. ubi τίτλος vocatur; sed et maxime auctoritate *Theophylacti* in Matth. XXVII, p. 175. et *Zonarae* Canon. XXXVI, Concil. Carthag. ἡ ἐπιγραφὴ, scribentis, λέγεται καὶ ἡ αἰτία, ἀλλὰ μὲν καὶ τὸ βιβλίον, ὡς ἐν τοῖς νόμοις που γέγραπται Conf. *Suicer. Thesaur. Eccles.* Tom. I, p. 137. et *Wetstenium* in notis ad N. T. T. I. p. 536.

6. *morbus.* Luc. VIII, 47. δι' ἣν αἰτίαν ἥψατο αὐτοῦ quem ob morbum tetigisset eum. Sic αἰτία non solum in scriptis Medicorum graecorum, *Hippocrate, Galeno, Aegineta* haud raro usurpatur, sed etiam *causa* sic legitur apud Latinos, *Tibull.* I, Eleg. 8. v. 51. non illi fonti causa est. Conf. *Casaub.* et *Salmas.* ad *Spartian.* Adrian. p. 80. seq. et *Gronov.* Observatt. III, 14.

ΑἸΤΊΑΜΑ, τος, τὸ, (ab αἰτιάομαι *accuso*) semper fere activam habet significationem, ut non solum *accusationem, actionem*, sed etiam in malam partem sumtum *criminationem, calumniam*, raro autem *culpam et crimen, ob quod fit accusatio*, notet. Semel in plurali legitur in N. T. Act. XXV, 7. πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιάματα φέροντες κατὰ Παύλου multas et graves criminationes (*Vulgatus causas* habet) contra Paulum proferentes. Raro occurrit in Scriptt. gr. *Thucyd.* V, 72. *Hesych.* αἰτιαμάτων· ἐγκλημάτων. Vox αἰτιώματα, quam *Griesbachius* Act. XXV, 7. loco αἰτιάματα in textum recepit, quamque etiam *Stephanus* in Thesauro L. G. Tom. I. pag. 253. alteri praetulisse

lisse videtur, an commode ab αἰτιάομαι derivari possit, equidem dubitem.

ΑἼΤΙΟΝ, ίου, το, 1. *causa et ratio alicujus rei aut facti.* Act. XIX, 40. μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος cum nulla subsit causa idonea hujus concursus. *Xenoph. Cyrop.* V, 3. 20. *Hellen.* VII, 3. 5.

2. *crimen civile et capitale, culpa, causa supplicii.* Luc. XXIII, 4. οὐδὲν εὑρίσκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ nullum morte dignum crimen in ipso deprehendo. ib. v. 14. αἴτιον, ὧν κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ. v. 22. οὐδὲν αἴτιον θανάτου. *Phavor.* Αἴτιον· Ἰστέον δὲ, ὅτι αἴτιον ἀεὶ παρ' Ὁμήρῳ τὸ τὴν αἰτίαν τοῦ γινομένου ἔχον. οἱ δὲ μεθ' Ὅμηρον καὶ ἐπὶ ὑπευθύνων τὴν λέξιν τιθέασιν κ. τ. λ.

ΑἼΤΙΟΣ, ίου, ὁ, (ab adjectivo αἴτιος, ία, ον, quorum unumquodque substantive adhibetur) duas maxime notiones habet apud Scriptt. gr. pro diversa substantivi αἰτία significatione.

1. *qui in culpa est, criminis reus:* v. c. *Homer. Iliad.* I. v. 153. XIII, v. 111. *Phavor.* αἴτιος παρ' Ὁμήρῳ λέγεται ὁ αἰτιατέος καὶ μεμπτέος καὶ ὁ ὑπὸ μέμψιν καὶ αἰτίασιν κείμενος. Idem tradit *Eustathius,* cujus verba laudat *Wetstenius* N. T. T. I. p. 810.

2. *qui causa est alicujus rei, auctor.* In hoc sensu semel legitur in N. T. Hebr. V, 9. αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου est et manet omnibus veris Christianis felicitatis aeternae auctor; quo nomine cap. II, 10. ἀρχηγὸς τῆς σωτηρίας vocatur. Confer, quem *Carpzov.* in Observatt. Philonianis ad h. l. laudat, *Eunapium* in Aedes. pag. 37. ὁ τῶν κακῶν ἁπάντων αἴτιος ἦν Ἀβλάβιος. *Herodian.* II, 2. 12. αἴτιος τοῦ τοιούτου θανάτου. *Joseph.* A. J. VIII, c. 1. σωτηρίας αἴτιος γεγενημένος qui saepius salutis ipsius auctor fuerat. 2 Maccab. IV, 47. τῆς ὅλης κακίας αἴτιον. XIII, 4. Semel legitur apud Alex. apud quos αἴτιός εἰμι hebraico סָבַב 1 Sam. XXII, 22, respondet. *Hesych.* ποιητὴς, κτιστής. *Etymol. M.* ὁ τὴν αἰτίαν τουτέστι τὴν ἀφορμὴν δούς. Ex utroque vero hausit sua *Phavorinus.* Vide et *Wetstenium* N. T. T. II, p. 402.

ΑἸΤΊΩΜΑ, τος, τό. Vide supra ad αἰτίαμα dicta.

ΑἸΦΝΊΔΙΟΣ, ίου, ὁ, ἡ, *repentinus, subitus, improvisus, ex improviso adveniens,* i. q. ἀπροσδόκητος, (ab αἴφνης adv. *subito, repente,* et hoc ab ἄφνω, quod per syncopen et apocopen ponitur pro ἀφανῶς). Luc. XXI, 34. καὶ αἰφνίδιος (nonnulli codd. habent adverb. αἰφνιδίως) ἐφ' ὑμᾶς ἐπιστῇ ἡ ἡμέρα ἐκείνη et vos dies ille inopinatus opprimat. 1 Thess. V, 3. τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐφίσταται ὄλεθρος repentinum ipsis exitium imminebit. Sapient. XVII, 15. αἰφνίδιος γὰρ αὐτοῖς καὶ ἀπροσδόκητος φόβος ἐπῆλθεν. 3 Macc. III, 24. *Thucyd.* II, 61. τὸ αἰφνίδιον καὶ ἀπροσδόκητον. VIII, 28. προσβαλόντες τῷ Ἰάσῳ αἰφνίδιοι. Confer *Fischer.* ad *Aeschin. Socrat.* Dial. III, § 2. p. 98. et *Wetstenium* ad N. T. T. II. p. 306. *Phavorin.* αἰφνίδιον· τὸ ἐξαίφνης, παρὰ τὸ ἀφανὲς, ἀφανίδιον καὶ ἐν συγκοπῇ αἰφνίδιον. *Hesych.* αἰφνιδίως· ἐξάπινα.

ΑἸΧΜΑΛΩΣΊΑ, ας, ἡ, 1. *captivitas quæcunque, in quam quis abducit alium; vel ab alio abducitur,* inprimis ea, in quam *bello victi abducebantur;* ab αἰχμὴ, quod non solum *cuspidem hastae* et *ipsam hastam,* sed etiam *arma omnis generis* (*Aelian.* V. H. VI, 14.), *proelium* adeo, *pugnam* et *bellum* significat, et ἁλόω seu ἁλίσκω *capio.* Apoc. XIII, 10. εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει in captivitatem abducendus est. In versione Alexandri hebr. שְׁבִי Deut. XXVIII, 41. et גּוֹלָה Ezech. I, 1. respondet.

2. abstracto posito pro concreto: *turba captivorum, bello capti, hostes victi, qui captivi ducuntur,* vel proprio, vel metaphorico sensu: ut hebr. שְׁבִי Num. XXI, 2. XXXI, 12. 19. Ps. LXVIII, 19. et גּוֹלָה Ezech. III, 11. 15. XI, 24. 25. Ephes. IV, 8. ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν per triumphum duxit hostes devictos; ubi per αἰχμαλωσίαν omnes adversarii religionis christianae intelligendi sunt. Apoc. XIII, 10. εἴ τις αἰχμαλωσίαν συνάγει qui congregavit captivos. 1 Macc. IX, 70. καὶ ἀποδοῦναι αὐτοῖς τὴν αἰχμαλωσίαν. v. 72.

ΑἸΧΜΑ-

ΑἸΧΜΑΛΩΤΕΎΩ, fut. εύσω, (ab eodem themate)

1. *captivum facio* vel *abduco*, i. q. αἰχμαλωτίζω. Saepius haec vox in versione Alexandrina est obvia, ubi hebr. שָׁבָה 1 Sam. XXX, 3. 5. 1 Regg. VIII, 50. 2 Regg. VI, 22. — גָּלָה in Piel et Hiphil Ezech. XXXIX, 23. Amos, I, 5. — נָהַג 1 Sam. XXX, 2. et לָקַח Job. I, 15. 17. respondet.

2. *per triumphum duco hostes devictos*, vel proprie, vel metaphorice, ut שָׁבָה Ps. LXVIII, 19. Ephes. IV, 8. Confer supra sub αἰχμαλωσία.

3. in universum metaphorice: *in durissimam servitutem redigo, subjicio imperio meo.* 2 Tim. III, 6. αἰχμαλωτεύοντες τὰ γυναικάρια, h. e. subjiciunt sibi muliercularum animos, ita, ut plane ab earum nutu pendeant, et summum iis obsequium praestent, et omnia earum verba quasi e tripode dicta colant. *Hesych.* αἰχμαλωτεύσας· προνομεύσας. Idem *Phavorinus.*

ΑἸΧΜΑΛΩΤΊΖΩ, fut. ίσω, (vox, quae sine dubio in numero eorum verborum ponenda est, quae Macedonum Alexandrinorumque ingenia finxerunt, repudiata propterea a *Phrynicho* p. 192. ed. *Pauw.* et *Thom. M.* qui, αἰχμάλωτον ποιῶ καὶ αἰχμάλωτος γίνομαι, scribit, Ἀττικοὶ λέγουσιν· αἰχμαλωτίζω δὲ καὶ αἰχμαλωτίζομαι καὶ πάντες οἱ ἀπὸ τούτων χρόνοι ἀδόκιμοι παρ' αὐτοῖς. Confer *Fischer.* Prolus. XXXI. *de Vitiis Lexicorum N. T.* p. 7.)

1. *captivum duco, in captivitatem trado.* αἰχμαλωτίζομαι *captivus fio, abducor et abstrahor.* Luc. XXI, 24. καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς πάντα τὰ ἔθνη per omnes gentes exsulabunt. 1 Macc. cap. X, 33. *Hesych.* αἰχμαλωτίζοντα· εἰς δουλείαν ἄγοντα μετὰ βίας. Hebraico שָׁבָה respondet in versione Alexandrina 1 Regg. VIII, 46. Ies. XIV, 2. Esech. XII, 3.

2. metaphorice: *in servitutem redigo, subjicio imperio, libertatem voluntatis eripio.* Rom. VII, 23. καὶ αἰχμαλωτίζοντά με τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας quae me tyrannidi vitiositatis subjicit.

3. tropice: *privo aliquid vi, potestate et effectu, irritum reddo.* 2 Cor. X, 5. καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα et irrita reddimus omnia prava adversariorum consilia contra religionem christianam inita. Non recte sensum hujus loci assequutus esse videtur *Phavorinus:* αἰχμαλωτίζοντες ἀντὶ τοῦ αἰχμαλώτους ἐκ τῆς τοῦ πονηροῦ τυραννίδος λαμβάνοντες, ἀπὸ δουλείας εἰς ἐλευθερίαν. Καὶ ὁ Ἀπόστολος, αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ: ad quem locum confer *Ernesti* notas p. 10.

ΑἸΧΜΆΛΩΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, proprie:

1. *bello captus hasta vel armis, captivus. Hesych.* αἰχμάλωτον· αἰχμῇ ληφθέντα, τὸν ἐκ πολέμου λαμβανόμενον. Apud Alex. respondet τῷ שׁוֹבֶה Ies. XIV, 2. — שְׁבִיָּה Ies. LII, 2. — et שָׁלָל Job. XII, 17. 19.

2. metaphorice: *miser et afflictus.* Luc. IV, 18. κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν ad annunciandam captivis (miseris) libertatem (liberationem) ab his afflictionibus; ubi tamen αἰχμαλώτους alii de iis interpretantur, qui in servitute peccati tenentur.

ΑἸΏΝ, ῶνος, ὁ. Vox haec, prout in N. T. occurrit, respondet hebraico עוֹלָם, cujus varias significationes accepit. In universum utrumque *quodvis temporis spatium* s. *longius* s. *brevius, vel olim praeterlapsum, vel praesens, vel adhuc futurum, integram durationem, accommodatam nempe rebus et personis, de quibus sermo est,* significat, ita tamen, ut etiam *res et personas durantes, res in tempore factas* seu *existentes* per metonymiam adjuncti complectatur. Ad hanc universam notionem referri possunt omnes ac singulae variae hujus vocis in N. T. significationes, quae perspicuitatis et ordinis causa ita constituendae sunt.

1. *certum tempus longum et diuturnum, diuturna duratio,* ad imitationem hebraici עוֹלָם (Genes. XVII, 7.

7. 13. 19. ubi institutum circumcisionis, quod tamen ad Messiae usque tempora durare debebat בְּרִית עוֹלָם vocatur. Exod. XIX, 9. XXI, 6.) Matth. XXI, 19. μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα ne amplius in te fructus crescant. Joh. VIII, 35. ὁ δοῦλος οὐ μένει εἰς τὸν αἰῶνα ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα servus in domum non habet jus perpetuum, sed filius. ibid. XIV, 16. ἵνα μένῃ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα ut vobis per omnem vitam vestram adsit. Adde Ps. CIV, 5. et Baruch. III, 20. Agnoscunt etiam graeci Scriptores hanc vocis αἰὼν significationem. Sic, ut hoc utar, δι' αἰῶνος βασιλεύεις fuit olim formula, fausta quaevis apprecandi regibus, qua maxime cives et subditi sub initio sermonis et epistolae utebantur. *Aelian.* V. H. I. c. 32.

2. *vita ipsa hominis, aetas, omne spatium, quo hominis vitam et durationem metimur, vitam humanam a primo ortu ad interitum usque circumscribens,* ὁ τοῦ ἀνθρώπου βίος, ut Schol. *Homer. Iliad.* V, v. 685. explicavit. Haec significatio obtinet tantum in locis his: Matth. XII, 32. οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι neque in hac vita. Matth. XXVIII, 20. ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμὶ ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος per omnem vitam vestram vobis adero auxilio meo. Nam quae vulgo huc referuntur loca, Marc. IV, 19. 2 Timoth. IV, 10. aliena sunt. Eo frequentius reperitur hic usus loquendi in Scriptoribus graecis. *Homer. Iliad.* IV, 478. μινυνθάδιος δέ οἱ αἰών. *Eurip. Phoeniss.* v. 1545 et 1558. Alia loca dedit *Abresch.* ad *Aeschylum* pag. 436. et *Foësius Oeconom. Hippocrat.* p. 10. *Suidas* αἰὼν δὲ καὶ ὁ παρὼν βίος. *Hesych.* ὁ βίος τῶν ἀνθρώπων, ὁ τῆς ζωῆς χρόνος. His adde usum similem vocis עוֹלָם 1 Sam. XXVII, 12. Job. XL, 23. Exod. XIX, 9.

3. *homo alicujus aetatis.* Ephes. II, 7. ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις hominibus futurarum aetatum; nam praepositio ἐν, ut infra demonstrabitur, ex hebraismo πλεονάζει.

4. addito vel pronomine demonstrativo οὗτος, vel adverbio νῦν: *omnes res externae ad vitam hac in terra pertinentes,* maxime *divitiae, voluptates externae* et alia hujus generis. Matth. XIII, 22. ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος τούτου anxiae rerum terrenarum curae. Marc. IV, 19. αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος, ubi pro αἰῶνος Codex Cantabrig. e glossemate habet βίου. Luc. XVI, 8. οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου homines, qui res terrenas tantum curant. 2 Tim. IV, 10. ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα nimio rerum terrenarum amore abreptus. Fortasse et hebraicum עוֹלָם olim hanc significationem habuit, ut colligi posse videtur ex Eccles. IX, 6.

5. *ingenium aetatis, vivendi ratio, mores et studia singularum aetatum,* sive in bonam, sive in malam partem, frequentius autem in posteriorem, plane, ut Latinorum *saeculum* (*Tacitus* de moribus Germanorum cap. 19.) Rom. XII, 2. μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ nolite pravos hujus saeculi imitari mores. 1 Cor. II, 6. σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου non sapientia, quae jam dici et aestimari solet inter homines hujus aetatis. ibid. ἄρχοντες τοῦ αἰῶνος τούτου principes Judaeorum dicuntur, quatenus exemplum praeeunt, die den herrschenden Ton angeben, *to assume the tone of command,* coll. v. 8. Galat. I, 4. ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος αἰῶνος πονηροῦ a vitiositate, quae inter homines hujus aetatis esse et dominari solet. Ephes. II, 2. κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου convenienter moribus hujus saeculi agentes. Confer *Suicer. Thesaur. Eccles.* Tom. I, p. 143. Hinc

6. ὁ αἰὼν interdum *homines ipsi vitiosi et perversi alicujus saeculi* seu *aetatis* dicuntur, v. c. 2 Cor. IV, 4. ὁ Θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου Satanas quem colunt seu imitantur impii et ejus voluntati obediunt. Ephes. VI, 12. ubi daemones dicuntur κοσμοκράτορες τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου sensu eodem.

7. partim *totum systema rerum creatarum, universum,* partim *mundus, orbis terrarum* in N. T. vel οἱ αἰῶνες vel in singulari ὁ αἰὼν dicitur. Prioris modi loquendi exempla exhibent loca haec: Hebr. I, 2. δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησε cujus ministerio et usus est in creatione universi. Hebr. XI, 3. κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι Θεοῦ voluntate divina productum esse universum rerum creatarum. 1 Tim. I, 17. τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων regi hujus universi. Commode ex hac ipsa significatione explicatur formula πρὸ τῶν αἰώνων *ante mundum conditum, ab aeterno,* quae legitur 1 Cor. II, 7. coll. 2 Tim. I, 9. Tit. I, 2. Unde Deus, conditor hujus universi, non solum a judaicis Scriptoribus vocatur רִבּ עוֹלָמִים, sed etiam arabicis رب العالمين dicitur. — Posterioris loquendi usus argumenta peti possunt e locis sequentibus: Matth. XXIV, 3. καὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος, et interitus mundi. 1 Cor. I, 20. ποῦ συζητητὴς τοῦ αἰῶνος τούτου; ubi tamen verba τοῦ αἰῶνος τούτου aeque superflua videntur ac in loco 1 Tim. VI, 17. verba: ἐν τῷ νῦν αἰῶνι post πλουσίοις. Eodem sensu עוֹלָם adhibetur Eccles. III, 11. Confer *Fesselii* Adversaria Sacra p. 199. et *Carpzov.* Exercitt. Philon. in Epistolam ad Hebraeos p. 12 seq. Huc vero pertinent etiam formulae: ἀπ' αἰῶνος, ἀπὸ τῶν αἰώνων et ἐκ τοῦ αἰῶνος, *inde a mundo, olim, ab antiquissimis inde temporibus.* Luc. I, 70. τῶν ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ qui olim vaticinati sunt. Joh. IX, 32. ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη post homines natos non auditum est; ubi vid. *Wetstenius.* Act. III, 21. Coloss. I, 26. τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν absconditum, ex quo homines fuerunt. Quibus in locis respexisse arbitror auctores sacros formulam hebraicam מֵעוֹלָם Genes. VI, 4. Jos. XXIV, 2. Ies. LXIV, 3. quanquam formulam ἐξ αἰῶνος eodem sensu *Aelianum* V. H. XII, 27. 64. *Diod. Sic.* I, 1. et *Longinum* d[e] limitate 34. usurpasse satis con

8. *futurum tempus quodcunque* X, 28. οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν α[ἰῶνα] nunquam infelices erunt. ib. I VIII, 51. 52. XI, 26. XIII, 8. VIII, 13. in quibus locis fo οὐ μὴ εἰς τὸν αἰῶνα per *nunqua[m]* tenda est, et idem valet, quod corum οὐδέποτε et οὐδεπώποτε. dem sensum habet formula: μ[ὴ] μηκέτι) εἰς τὸν αἰῶνα, in locis XXI. 19. Marc. III, 29. obvia. Utraque enim respon[det] braico: בַּל לְעוֹלָם et לָם Prov. X, 30. Ps. LV, 23.

9. *aeternitas, duratio omnis, initii,* sive *finis expers.* De d ne, finis experte, usurpatur tationem hebraici עוֹלָם (Ps. CIII, 17.) Matth. VI, 13. ἡ τοὺς αἰῶνας celebretur in aet Luc. I, 33. Joh. VI, 51. 58. εἰς τὸν αἰῶνα aeterna felicitate b ibid. XII, 34. Rom. I, 25. IX, 36. 2 Cor. IX, 9. Gal. I, 5. εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. 2 Pe 18. καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος. Apo et alibi. Siracid. XVIII, 1. D tione, initii experte, legitur (u Psalm. XXV, 6. XCIII, 2.) A 18. γνωστὰ ἀπ' αἰῶνός ἐστι τῷ Θε τὰ ἔργα αὐτοῦ consilia et decret sunt aeterna. Ephes. III, 9. κεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν Θ ab aeterno latuit quasi in men na. ib. v. 11. κατὰ πρόθεσιν τ pro benigna ejus et aeterna vo Nunquam autem, (si recte m αἰὼν vel αἰῶνες in N. T. *aete[rnitatem] absolutam* seu *durationem et initii expertem* notat. Caete ternitatis notionem in hac voc dum latentem probavit jam *teles* lib. I. Coel. c. 9. et ety ἀεὶ εἶναι, et post eum *Phavorin*

10. αἰῶνες κατ' ἐξοχὴν *tempu[s]* seu *oeconomiae Mosaicae* no Cor. X, 11. ἐφ' οὓς τὰ τέλη τ κατήντησε qui vivimus tempor

quo plane abrogata est oeconomia Mosaica; et Hebr. IX, 26. ἐπὶ τῇ συντελείᾳ τῶν αἰώνων sensu eodem. Restant denique illa loca, in quibus N. T. Scriptores ex usu loquendi judaico de duplici saeculo, seu, secundum alios, de duplici mundo loquuntur, de αἰῶνι τούτῳ et de αἰῶνι μέλλοντι, de quibus formulis, quae fuerit olim inter *Witsium* inprimis et *Rhenferdium* vehementer agitata quaestio, docte et perspicue pro more suo exposuit S. V. *Koppius* in *Excurs.* I. ad Epistolam ad Ephesios T. I. N. T. pag. 381. Mihi singula loca diligenter excutienti persuasissimum est, in formula αἰὼν οὗτος (Judaei עולם הזה vocant) tantum describi *praesentem rerum humanarum in his terris statum et conditionem*. Hoc enim certissime evincitur locis omnibus, in quibus haec formula reperitur, v. c. Matth. XIII, 40. οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος τούτου. Luc. XX, 34. οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου hujus tantum vitae homines. 1 Cor. III, 18. Ephes. I, 21. Tit. II, 12. ἐν τῷ νῦν αἰῶνι. E contrario αἰὼν ὁ μέλλων (s. ἐκεῖνος s. ἐρχόμενος) vel *futuram omnium hominum post resurrectionem conditionem* in universum (quam etiam Judaei עולם הבא appellabant), vel speciatim *futuram Christianorum in coelis felicitatem* significat. Hanc in rem maxime notabiles sunt loci Matth. XII, 32. οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι, οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι nec in hac, nec in futura vita, h. e. nunquam, plane non. (Similem formulam apud Rabbinos passim obviam esse docuit *Leusden*. de Dialectis N. T. p. 94.) Marc. X, 30. καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον. Luc. XVIII, 30. ib. XX, 35. οἱ καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν homines vitae futurae. Ephes. I, 21. Hebr. VI, 5. δυνάμεις τοῦ μέλλοντος αἰῶνος vim et efficaciam doctrinae de futura Christianorum in coelis felicitate. E quibus locis satis apparet, nunquam in N. T. *mundum hunc* tempora V. T. et *mundum futurum* tempora Messiae significare, quae fuit olim plerorumque sententia, a *Koppio* l. l. diligenter examinata. Caeterum omnium optime de hac voce exposuerunt *Fesselius* in *Adversariis Sacris Lib.* III, cap. 2. *Vorstius Philologia Sacra* cap. II. et *Tittmann*. de Vestigiis Gnosticorum in N. T. frustra quaesitis. p. 210.

ΑἸΏΝΙΟΣ, ίου, ὁ, ἡ, et αἰώνιος, ία, ον, ut substantivum αἰών, *de quocunque temporis spatio* ita dicitur, ut, quale sit, judicari debeat in singulis locis ex orationis serie et mente scriptoris, rebus adeo et personis, de quibus sermo est. Hinc αἰώνιον in N. T.

1. *dicitur omne, quod fuit superiori tempore, saeculis elapsis, quod est antiquum*. Rom. XVI, 25. χρόνοις αἰωνίοις σεσιγημένου quae olim, elapsis saeculis, haud innotuit. *Theodoret.* ἄνωθεν. *Theophyl.* πάλαι. Eodem sensu in versione Alexandrina Ps. XXIV, 7. 9. πύλαι αἰώνιοι dicuntur. Ps. LXXVI, 4. ὄρη αἰώνια, et LXXVII, 5. ἔτη αἰώνια, in quo posteriori loco verba hebraica שנות עולמים permutantur cum verbis ימים מקדם. 2 Tim. I, 9. χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν πρὸ χρόνων αἰωνίων beneficium, quod nobis promissum est ab antiquissimis inde temporibus. Tit. I, 2.

2. *omne, quod est finis expers, maxime id, quod est post hujus vitae mundique decursum eventurum*. Huc pertinent omnia illa N. T. loca, in quibus formulae: πῦρ αἰώνιον, κρίσις αἰώνιος, κρίμα αἰώνιον, κόλασις αἰώνιος et ζωὴ (δόξα, σωτηρία) αἰώνιος reperiuntur, v. c. Matth. XVIII, 8. XIX, 16. XXV, 41. 46. Marc. III, 29. Rom. II, 7. 2 Tim. II, 10. Hebr. V, 9. Quemadmodum enim formulis: πῦρ αἰώνιον et seqq. *poenae perpetuae peccatorum, quas impii post hanc vitam luent, sorsque eorum misera futura non interrupta* indicantur, ita opposita formula: ζωὴ αἰώνιος, *perennis felicitatis piorum post mortem status et conditio* significatur, quae 2 Cor. IV, 17. αἰώνιον βάρος δόξης, Luc. XVI, 9. σκηναὶ αἰώνιοι, Hebr. IX, 15. αἰώνιος κληρονομία et 2 Petr. I, 11. αἰώνιος βασιλεία τοῦ Θεοῦ appellatur.

Ad eandem notionem referenda etiam sunt loca: 2 Cor. IV, 18. ubi τὰ αἰώνια et τὰ πρόσκαιρα sibi invicem opponuntur. Hebr. IX, 12. αἰωνίαν λύτρωσιν εὑράμενος Christus dicitur, quatenus virtus mortis ejus nullo unquam tempore diminuetur. ib. XIII, 20. διαθήκη αἰώνιος religio christiana vocatur, quatenus per omne vitae tempus valebit; de qua fortasse et explicandum erit illud εὐαγγέλιον αἰώνιον Apoc. XVI, 6.

3. *aeternum absolute, quod neque initium, neque finem habet.* Rom. XVI. 26. κατ' ἐπιταγὴν αἰωνίου Θεοῦ, ubi tamen Θεὸς dici videtur ideo magis αἰώνιος, quia ab aeterno hominibus religionem christianam destinaverat. Heb. IX, 14. διὰ πνεύματος αἰωνίου per aeternitatem suam, aut per vitam suam aeternam. coll. VII, 16. 24.

4. *duraturum, perenne, quod sui finem et initium agnoscit.* Philem. v. 15. ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς ut eo diutius, h. e. per totam vitam, eo fruaris. Genes. XVII, 7. 13. Exod. XXXI, 17. Ies. LIV, 8. Eodem modo *aeternus* sumitur apud latinos Scriptores, v. c. apud *Cic.* Catil. IV. c. 5. "Sic homo lenissimus non dubitat P. Lentulum aeternis tenebris vinculisque mandare." *Ovid. Trist.* V, 2. 15. aeterna tabe. Ponto I, 2. 126. aeterna civica bella. *Cicer. pro Fonteio* c. 17. ignis aeternus. *Horat.* I. Ep. X, 42. serviet aeternum, quia parvo nesciet uti.

ἈΚΑΘΑΡΣΙ'Α, ίας, ἡ, proprie I. sensu physico: *sordes, foeditas, impuritas, immundities rerum externarum et corporalium.* Matth. XXIII, 27. ἔσωθεν δὲ γέμουσιν πάσης ἀκαθαρσίας intus plena sunt foeditate. (ex α priv. et καθαίρω *purgo.*) Hinc in versione Alexandrina saepe hebraico טֻמְאָה Levit. V, 3. 5. Num. XIX, 13. 2 Sam. XI, 4. etiam interdum τῷ נִדָּה 2 Chron. XXIX, 5. respondet. Deinde, quemadmodum apud graecos Scriptores ἀκαθαρσία *omnis dictorum factorumque spurcitia* dicitur, ita etiam in N. T. ad imitationem hebraici טֻמְאָה Ezech. XXXVI, 25. 29. XXXIX, 24. eadem vox de impuritate morali, quae per peccata contrahitur, usurpatur et

2. *quamlibet animi morumque pravitatem et perversitatem, omnem improbitatem mentis ac vitae* notat. Rom. VI, 19. ubi synonymum ponitur ἀνομία et utrique opponitur δικαιοσύνη. 1 Thess. II, 3. οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας non improbis consiliis, coll. v. 5 et 6. ibid. IV, 7. οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ, ἀλλ' ἐν ἁγιασμῷ hac enim conditione Deus nos regni sui cives adscivit, ut vitiositati renuntiaremus et sanctitati studeremus. 3 Esdr. I, 41.

3. *illicita libido venerea, veneris nefandae flagitia, scortatio et adulterium.* Rom. I, 24. εἰς ἀκαθαρσίαν, τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ad summam lasciviam, ut foedentur adeo corpora ipsa per semet ipsos. 2 Cor. XII, 21. ἀκαθαρσία cum πορνεία et ἀσελγεία conjungitur. Galat. V, 19. Ephes. IV, 19. *Hesych.* ἀκαθαρσία· πορνεία. *Suid.* πορνεία· ἀκαθαρσία, μιαρία.

ἈΚΑΘΑ'ΡΤΗΣ, τητος, ἡ, per syncopen pro ἀκαθαρότης, *impuritas, immunditia.* Vox haec, in *Stephani* Thesauro L. Gr. omissa, semel tantum legitur in N. T. Apoc. XVII, 4. καὶ ἀκαθάρτητος τῆς πορνείας αὐτῆς et immunditia scortationis suae, pro ἀκαθάρτου πορνείας· ubi tamen in plerisque codd. legitur τὰ ἀκάθαρτα τῆς πορνείας, quae verba, quae mihi quidem merum glossema esse, et ob praecedens γέμον ne quidem locum habere posse videntur, *Griesbachius* in textum recepit, praeeunte *Wolfio* in Curis Philologicis T. IV, p. 573 seq.

ἈΚΑ'ΘΑΡΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie res et persona dicitur *immunda, impura,* physice scilicet, ratione sordium, externe adhaerentium, qua tamen notione haec vox in N. T. non legitur.

2. de *impuritate legali et levitica* usurpatur, ita, ut ἀκάθαρτον *omne* dicatur, *quod tanquam immundum in V. T.*

T. prohibitum fuit, omnis res per leges rituales Mosaicas interdicta et prohibita. Sic v. c. in V. T. certa ciborum genera, cadavera hominum ac bestiarum טָמֵא (cui ἀκάθαρτον in vers. Alex. respondet) dicebantur, quorum usus lege Mosaica interdictus fuit, aut quae tangere nefas erat; v. c. Levit. V, 2. XX, 25. homo adeo ipse טָמֵא vocabatur, qui a congressu Judaeorum arcebatur et se polluerat usu rerum, lege Mosaica interdictarum. Levit. XI, 25. XIII, 45. 46. Actor. X, 14. οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον nunquam comedi aliquid profani et impuri. ibid. v. 28. μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρωπον nullum hominem profanum et impurum habendum esse; ubi ἄνθρωπος ἀκάθαρτος is dicitur, a cujus familiaritate sibi plane abstinendum esse Judaei credebant. ibid. XI, 8. κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. Apoc. XVIII, 2. Hinc factum est, ut

3. ἀκάθαρτος omnino *paganus, alienus a cultu veri Dei* diceretur in N. T. aut, respectu Christianorum maxime habito, *qui non pertinet ad Christianorum coetum, ad sanctum Dei populum.* 1 Cor. VII, 14. ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστι, νῦν δὲ ἅγιά ἐστιν alioquin et liberi vestri remoti essent a societate Christianorum, ad quam tamen nunc pertinent. 2 Cor. VI, 17. καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτεσθε cum paganis versari nolite. Ies. LII, 1. עָרֵל וְטָמֵא.

4. *impius, pravus, perversus, vitiorum quasi sordibus inquinatus.* Ita etiam hebr. טָמֵא usurpatur Job. XIV, 4. Ies. XXXV, 8. Hinc in haud paucis N. T. locis daemones πνεύματα ἀκάθαρτα appellantur, non quod inter sepulcreta, loca immunda versari olim a Judaeis credebantur, quae fuit quorundam opinio, sed ad voluntatem eorum pravam, atque veritati mentique div. inimicam indicandam; unde in aliis locis N. T. πνεύματα πονηρὰ (Luc. VII, 21.) vocantur. E multis locis quaedam tantum nominasse sufficiat. Matth. X, 1. ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων, coll. Luc. IX, 1. ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια. Marc. I, 26. coll. Luc. IV, 35. VIII, 29. IX, 42. Act. V, 16. VIII, 7. Apoc. XVIII, 2. Siracid. XL, 15. *Suidas* et ex eo *Phavor.* ἀκάθαρτος· ἁμαρτητικός — ἀκάθαρτός γε τὴν ψυχὴν ὄγε κακός· καθαρὸς δὲ ὁ ἐναντίος.

5. *impudicus, libidinosus.* Ephes. V, 5. ὅτι πᾶς πόρνος ἢ ἀκάθαρτος κ. τ. λ. Sic *impurus* apud latinos Scriptores, v. c. *Cic. Orat.* II. in Catilinam c. 10. Philipp. III, 14.

'ΑΚΑΙΡΕ'ΟΜΑΙ, οῦμαι, proprie: *opportunitate temporis destituor, non habeo occasionem,* (ab α priv. et καιρὸς *tempus opportunum.*) Sed in N. T. latius patet et omnino notat: *viribus, facultate alicujus rei perficiendae destitui.* Philipp. IV, 10. ἠκαιρεῖσθε δὲ sed facultate destituebamini idonea. *Grotius* mire: non data est vobis occasio. Confer *Stephani Thesaur. L. G.* T. II. p. 12. sub εὐκαιρέω.

'ΑΚΑ'ΙΡΩΣ, Adv. *intempestive, tempore non opportuno.* Legitur tantum 2 Tim. IV, 2. ἐπίστηθι εὐκαίρως ἀκαίρως insta tempestive et intempestive, h. e. quovis tempore et loco; infirmo v. c. corpore, vel in vinculis, aut alia aliqua imminente tempestate. Verba Pauli enim proverbialiter dicta mihi videntur, ita, ut nec prohibeatur prudentia, nec commendetur imprudentia. Confer *Suicer. Thesaur. Eccles.* T. I, p. 146. *Anthol.* II, 47. 4. μετὰ στάχυν ὄμβρος ἄκαιρος. et VII, 148. μοιχὸν ἴσως εὕρηκεν ἀκαίρως κῦνες εἰσελθών.

"ΑΚΑΚΟΣ, ου, ὁ, ἡ, proprie de *animantibus innoxiis* et *fraudis omnis expertibus* dicitur, v. c. de columbis, *Epiphan.* Haeres. 35. — de agnis, Jerem. XI, 19. (ab α priv. et κακὸς *noxius, dolosus.*) Deinde ad homines translatum

2. *eum* notat, *qui est ingenuae simplicitatis, qui, ut ipse est minime malus, nec ab aliis mali quid suspicatur, adeoque facile decipi potest.* Hanc notionem Paulus respexit Rom. XVI, 18.

18. ἐξαπατῶσι τὰς καρδίας τῶν ἀκάκων: ubi ἄκακος hebr פְּתִי respondere videtur, quo etiam usi sunt Alex. Prov. I, 4. 22. VIII, 5. XIV, 15. *Phavor.* ἄκακοι· οἱ ἁπλούστεροι. Confer. *Ruhnken.* ad *Glossarium Tim. Plat.* p. 11.

3. *integer vitae scelerisque purus, perfectus, omnis vitiositatis expers.* Hebr. VII, 26. ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος. In vers. Alex. Job. II, 3. VIII, 20. hebr. תָּם respondet. Eleganter de hac voce exposuit *Suicer. Thes. Eccles.* T. I, p. 147. et *Wetstenius* ad *N. T.* T. II, p. 99.

ἌΚΑΝΘΑ, ης, ἡ, *spina, vepres, sentis,* ita dicta ab ἀκὴ *cuspis, acies,* latissime patet apud Graecos, ita, ut tam de *arbore spinosa,* quam de *herba,* de *virgulto, quod aculeis est plenissimum,* aeque ac *loco sentibus obsito* dicatur, ut jam *Salmasius Exercitatt. Plinianis* p. 529. et in *Exercitt.* de *Homonym. Hyles Iatr.* c. 2. docte demonstravit. Matth. VII, 16. συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλὴν ubi de virgulto explicandum est. Matth. XIII, 7. ἐπὶ τὰς ἀκάνθας. *Syrus:* ܒܝܬ ܟܘܒܐ in locum spinarum. Ib. 22. Joh. XIX. 2. στέφανον ἐξ ἀκανθῶν. coll. Matth. XXVII, 29. *Pearce* in *Commentario* in *Evangelistas,* anglice scripto, ἀκανθῶν h. l. non ab ἄκανθα deducit, sed ab ἄκανθος (*acanthus,* Bärenklau, *the herb Acanthus or Bear's-foot,*) derivare mavult. Hebr. VI, 8. ἀκάνθας καὶ τριβόλους. In vers. Alex. vocibus hebraicis קוֹץ 2 Sam. XXIII, 6. Ps. CXVIII, 12. חֵדֶק Prov. XV, 19. חוֹחַ Hos. IX, 6. et שַׁיִת Ies. V, 6. VII, 23. 24. respondet.

ἈΚΆΝΘΙΝΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *spineus, ex spinis factus et contextus,* ab ἄκανθα. Bis legitur in N. T. de corona spinea, a militibus Romanis capiti Christi imposita, quae Marc. XV, 17. Joh. XIX, 5. ἀκάνθινος στέφανος vocatur, de qua varias variorum sententias collegit *Wolfius* in *Curis Philol.* in N. T. Tom. I, p. 402. *Phavorinus,* ad N. T. loca respiciens, ἀκάνθινος· ἐξ ἀκανθῶν, ἀκάνθινος στέφανος.

ἌΚΑΡΠΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. *infructuosus, sterilis, qui nullos fructus fert.* (ex α priv. et καρπὸς *fructus.*) Judae v. 12. δένδρα φθινοπωρινὰ, ἄκαρπα similes arboribus aridis et infructuosis. Damnavit quidem hanc vocem, ut minus graecam, *Thomas M.* Ecl. p. 385. ed. *Bernard.* sed ejus bonitatem vindicarunt ibi interpretes.

2. metaphorice ἄκαρπος dicitur *omnis, qui non praestat id, quod praestare debet; qui nullam utilitatem, nullum fructum affert, iners.* 1 Cor. XIV, 14. ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστι, h. e. si ego afflatu Sp. S. in conventibus publicis preces facio lingua peregrina, ita, ut Deus mihi et ideas et verba suppeditet, mens mea non ipsa excogitat, quae lingua profert, seu iners manet. Matth. XIII, 22. καὶ ὁ λόγος ἄκαρπος γίνεται et doctrina usum suum exserere non valet. Marc. IV, 19. Hinc in N. T. ἄκαρπος speciatim *is* dicitur, *qui non convenienter sentit et agit religionis christianae praeceptis, adeoque fructum ejus perdit.* Tit. III, 14. 2 Petr. I, 8. Sapient. XV, 4. σκιαγράφων πόνος ἄκαρπος. *Plutarch. Philopoem.* c. 4. ἄκαρπος λαλιὰ loquacitas inutilis.

3. *noxius, perniciosus.* Ephes. V, 11. μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους ne indulgeatis sceleribus, quibus gentiles se miseros reddunt. Adjectiva enim negantia saepe contrarium eo fortius affirmant. Sap. XV, 4.

ἈΚΑΤΆΓΝΩΣΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, proprie 1. *qui condemnari nequit sensu forensi.* ex α priv. et καταγινώσκω *decerno adversus aliquem, condemno.* 2 Maccab. IV, 47. ἀπελύθησαν ἂν ἀκατάγνωστοι.

2. *irreprehensibilis, in quem reprehensio nulla cadit,* i. q. ἀνεπίληπτος. Semel legitur in N. T. Tit. II, 8. λόγον ἀκατάγνωστον sermonem, in quo nihil est, quod reprehendi et culpari queat.

queat. *Hesych.* ἀκαταγνώστως· ἀνεπιλήπτως.

'ΑΚΑΤΑΚΑ'ΛΥΠΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *non opertus, non velatus, non tectus*, ex α στερητικῷ et κατακαλύπτω *tego*. Tantum legitur in N. T. 1 Cor. XI, 5. ἀκατακαλύπτῳ κεφαλῇ non operto capite; et v. 13. γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ Θεῷ προσεύχεσθαι mulierem non velatam ad Deum preces mittere. *Polyb.* XV, 25. τὴν γὰρ Δανάην—ἑλκύσαντες ἀκατακάλυπτον. Alia loca collegit *Wetstenius* in notis ad N. T. T. II, p. 145. Similis vox est ἀκάλυπτος, quae Levit. XIII, 45. hebraico פָּרוּעַ in vers. Alex. respondet, et de capite apud *Plutarchum* in *Cat. min.* c. 5. usurpata reperitur. Lectu digna ad utrumque Pauli locum protulit *Dietericus* in Lexico Philologico N. T. p. 68.

'ΑΚΑΤΑ'ΚΡΙΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *indemnatus, cui indicta causa poena infligitur, cujus causa in foro vel plane non, vel non satis cognita est*, quem Latini *indefensum* et *inauditum* vocant: ex α priv. et κατακρίνω, quod interdum pro simplici κρίνω ponitur. Act. XVI, 37. ἀκατακρίτους indicta causa. ibid. XXII, 25. In libris apocryphis V. T. adverbium ἀκρίτως eodem sensu usurpatur 1 Macc. II, 37. XV, 33. 35.

'ΑΚΑΤΑ'ΛΥΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *indissolubilis, qui dissolvi et finiri non potest.* Semel legitur in N. T. Hebr. VII, 16. κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου per immutabilitatem suam. *Dion. Hal.* X. c. 31. ἀκατάλυτον κράτος τῆς ἐπαρχίας.

'ΑΚΑΤΑ'ΠΑΥΣΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *perpetuus, indesinens, finem non habens*; aut passive: *qui sedari et coërceri, qui refrenari et reprimi nequit*, ex α priv. et καταπαύω *sedo, cohibeo*, it. *requiesco*. Semel legitur in N. T. 2 Petr. II, 14. ἀκαταπαύστους (ἀπὸ) ἁμαρτίας qui a libidine venerea coërceri nequeunt—aut, sec. lectionem aliorum codicum, ἀκαταπαύστου ἁμαρτίας intemperantis impudicitiae. Vocem hanc in hoc sensu haud raro obviam esse apud Scriptores graecos, (v. c. *Polyb.* IV, 17. ἐν ἀκαταπαύστοις καὶ μεγάλαις στάσεσιν. *Heliodor.* I, 13. ἀκαταπαύστῳ θρήνῳ. *Diod. Sic.* XI, 67. τὴν ὁρμὴν ἀκατάπαυστον.) multis locis ad h. l. *Kype* et *Elsnerus* docuere.

'ΑΚΑΤΑΣΤΑΣΙ'Α, ας, ἡ, 1. pr. *instabilitas in loco*, seu *crebra loci mutatio*, ex α et κατάστασις, *constitutio in sede sua, status, consistentia.*

2. in universum apud Graecos de *omni re non bene constituta et perturbata, de omni statu et conditione rei instabili et perturbato* dicitur, v. c. *exercitus, civitatis, rei familiaris*, ita, ut etiam interdum *motus turbidos animi, irae et cupiditatis*, significet, ut docet locus *Diog. Laërt.* VII. S. 110. a καθίστασθαι, quod de eo dicitur, quod est in statu tranquillo, quieto et stabili. Hinc in N. T.

1. notat *turbam bellicam, seditionem, bellum intestinum*. Luc. XXI, 9. ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας cum vero audieritis omnia commisceri bellis ac seditionibus.

2. *perturbatio, ordo nullus, confusio*, ita, ut simul omnia illa mala complectatur, quae ex altercationibus et dissidiis oriri solent. 1 Cor. XIV, 33. οὐ γάρ ἐστιν ἀκαταστασίας ὁ Θεὸς Deus non vult, ut sit perturbatio in conventibus sacris Christianorum. 2 Cor. XII, 20. Jacob. III, 16. ὅπου ζῆλος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία. Tob. IV, 13.

3. *exilium, vita inquieta, incerta et vaga*, quae ei tribuitur, qui tempore belli aut persequutionis nullo loco constans permanet, sed vagus et instabilis oberrat. 2 Cor. VI, 5. ἐν ἀκαταστασίαις in exiliis, ut *Schmidius* recte vertit. Est enim, inquit, ἡ ἀκαταστασία, τὸ ἐν ἑνὶ τόπῳ μὴ ἵστασθαι, ἀλλ' ἐξελαύνεσθαι καὶ διώκεσθαι. Alii tamen de *tumultibus* intelligunt, qui contra Apostolos excitabantur.

'ΑΚΑΤΑ'ΣΤΑΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, proprie: *vagus et instabilis, qui non consistit in uno loco, qui pedibus suis firmiter insistere nequit, vacillat et ad labendum proclivis est.* Hinc in vers. Alex.

Ies. LIV, 11. respondet hebraico סֹעֲרָה, et a *Symmacho* Thren. IV, 10. נָעַר translatum est ἀκατάστατοι ἐγίνοντο. Confer *Spicilegium nostrum Thesauri Bieliani* II, p. 6.

2. *inconstans, mutabilis, levis.* Jacob. I, 8. ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ inconstans est in omnibus actionibus suis. *Hippocr. de humoribus* Sect. II. p. 18. l. 20. διότι καὶ αἱ ὧραι ἄκριτοι καὶ ἀκατάστατοι γίνονται. Vide plura apud *Heisenium* in *Diss. ad Epist. Jacobi* p. 487. seq.

ἈΚΑΤΑ'ΣΧΕΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *infrenis, qui coërceri et domari nequit, incoërcibilis.* ex α priv. et κατέχειν *coërcere, continere intra certos fines.* Jacob. III, 8. γλῶσσα dicitur ἀκατάσχετον κακὸν, h. e. *malum, cujus vis infringi nequit.* Sic Job. XXXI, 12. θυμὸς ὀργῆς ἀκατάσχετος marito tribuitur, cui perfida est uxor. 3 Macc. VI, 17. *Joseph. de bell. Jud.* II, 11. p. 173. ed. *Hav. Diodor. Sic.* XVII, 38. ἀκατάσχετα δάκρυα, ad quem locum confer *Wesselingium;* et alia loca veterum collecta in Observatt. Miscell. Amstel. Vol. VI. p. 61. et apud *Wetstenium* in Notis ad N. T. T. II. p. 672.

ἈΚΕΛΔΑΜΑ'. Vox contracta Syrochaldaicae linguae, ex חֲקַל (ܚܩܠ) *demensa terrae pars, ager,* et דְּמָא *sanguis* (*Syr.* ܕܡܐ), *ager sanguinis* seu *ager pretio sanguinis emtus.* Fuit nomen agri, pecunia, qua Judas Christum vendiderat, in sepulturam peregrinorum emti, quem *Hieronymus* in tractatu de locis hebraicis, testatur monstrari in Aelia ad australem partem montis Sion. Act. I, 19. Ἀκελδαμὰ, τουτέστι χωρίον αἵματος. Conf. *Laur. Fabricii reliquias Syras* p. 304. *Th. Crenii Analect. Philol. Crit. Historicorum.*

ἈΚΕ'ΡΑΙΟΣ, ου, ὁ, ἡ. Varias hujus adjectivi etymologias afferunt Grammatici. Alii enim, sed satis jam refutati a *Bocharto Hieroz.* P. II. p. 20. a κέρας *cornu* deducunt, ut sit ἀκέρατος, *qui est sine cornibus, ne nibus ferit.* Ita *Etym. M.* ὁ ὑγ ἀόργητος καὶ ἀβλαβὴς, κυρίως ὁ μὴ μενος· ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν διὰ τῶν κ ἀμυνομένων ζώων. Alii a κεράω, se tatiori κεράννυμι, *misceo,* ut p *purum, sincerum, immixtum* (*Di* V, 129. VII, 77. πᾶς ἀμιγὴς οἴ ἀκέραιος) notet, quorum sente jam ab auctore *Etym. M.* no video, qui superioribus addit: ἢ κερῶ, τὸ μιγνύω, ὁ μὴ κεκραμένος ἀλλ' ἁπλοῦς καὶ ἀποίκιλος. Eq ut jam aliorum sententias, a S *Thes. Eccles.* T. I. p. 155. col silentio praeteream, assentior *thio,* qui ad *Homeri* Iliad. II ἀκέραιος a κεραΐζειν *laedere, nocer* ducit, ut adeo proprie

1. et passive eum significet, *illaesus, salvus et intactus* *Vales.* Exc. ex *Diodor.* p. 2 πόλιν καὶ τὰς κτήσεις ἀκεραίους *Joseph.* A. J. V, 1. 15. et activ notet, *qui neminem laedit, nem cet, qui est ab omni dolo ac alienus, hominem ingenuae sim tis,* ὁ μή τινα κεραΐζων, quae su *Eustathii* verba, seu ὁ ἁπλο Scholiastes *Euripidis* Orest. interpretatur. In hoc sensu Matth. X, 16. ἀκέραιοι ὡς αἱ πε simplices ut columbae. Rom. 19. ἀκεραίους εἰς τὸ κακὸν simpli non fallatis. Additam. Esther 4. *Joseph.* A. J. I, 2. 2. *Epict.* III, 23. μεγαλοφυὴς καὶ καὶ ἀκέραιος.

2. *homo perfectus, integer vit lerisque purus.* Philipp. II, 15. ησθε ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι. *Jos* J. I, 2. 2. *Krebs.* Observ. I 331. *Suid.* ἀκέραιον· ἄκακον, ὁλ καθαρόν. *Hesych.* ἀκέραιον· ἀν τον, (legendum est sine dubi λητον) καθαρὸν, ἄκακον.

ἈΚΛΙΝΗ'Σ, έος, ὁ, ἡ, proprie *bilis, non inclinans,* seu *declina vacillans,* de rebus aeque ac usurpatur, ex α priv. et κλί *to, inclino. Symmachus* hac

sus est Job. XLI, 14. ad hebraica בַּל־יִמּוֹט. Sed deinde

2. omnino *certus, firmus, constans.* Hebr. X, 23. κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως ἀκλινῆ, h. e. firmi et constantes maneamus in spe felicitatis futurae, quam profitemur. Sic a *Luciano* Encom. *Demosthenis* p. 913. animi magnitudo et constantia in rebus Graecorum turbidis, quam habuerit Demosthenes, ἀκλινὴς ψυχὴ vocatur. *Aelian.* V. H. XII, 64. βασιλείας ἀσφαλοῦς καὶ ἀκλινοῦς ὅμηρον.

'ΑΚΜΆΖΩ, fut. άσω, si de plantis ac floribus, arboribus ac vitibus usurpatur, duas notiones habet apud graecos Scriptores:

1. *vireo, floreo, frondesco. Aelian.* V. H. XIII, 1.

2. *maturus sum* vel *maturesco: Thucyd.* II, 19. καὶ τοῦ σίτου ἀκμάζοντος. unde translatum est *ad eos, qui aetate vigent et ad aetatis robur pervenerunt,* qui ἀκμάζοντες dicuntur. Apoc. XIV, 18. ἤκμασαν αἱ σταφυλαὶ αὐτῆς maturuerunt uvae ejus. Eleganter de hac voce exposuit *Irmisch* Excurs. ad *Herodian.* I, 3. 3. Tom. I, p. 814 seq. Vide et *Schweighaeuserus Lexic. Polyb.* p. 18.

'ΑΚΜΉ, ῆς, ἡ, proprie: *mucro, cuspis qua pungitur. Josephus* A. J. VI, 15.

2. *quaevis corporum extremitas, summum in aliqua re.* Confer *Jensii Lectt. Lucian.* p. 194.

3. *vigor aetatis et maturitas, status florentissimus alicujus rei. Polyb.* VI, 2. 41 et 49. Confer *Biel.* in *Thesaur. Philol.* s. h. v. Inde est adverbium ἀκμήν. Matth. XV, 16. ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε, ubi ἀκμὴν (elliptice nempe adhibitum pro κατ' ἀκμήν, *in ipso negotii fervore*) aliis vertendum videtur *valde, admodum, plane, omnino,* hoc sensu: *plane etiam vos non intelligentes estis;* alii contra per *adhuc* interpretantur, vertentes: *vosne etiam adhuc* (post tot et tanta scilicet miracula) *insipidi estis?* ut ἀκμὴν positum sit pro κατ' ἀκμὴν τούτου τοῦ χρόνου, h. e. ἔτι καὶ νῦν in ipso hoc temporis articulo sive momento, uti etiam Syrus interpretatus est ܥܕܡܐ ܠܗܫܐ ܐܦ. Neutra quidem explicatio repugnat usui loquendi. Nam ἀκμὴν interdum *valde, admodum,* valere, docuit exemplo quodam *L. Bos Ellips. Gr.* p. 445. cui adderem locum *Justini M. Dial. cum Tryphon. Jud.* p. 317. ed. Paris. Longe frequentius autem ἀκμὴν usurpatur, ut *adhuc* significet. *Polyb.* I, 13. *Xenoph. de Expedit. Cyr. M.* IV, 3. 19. ubi *Morus* conferendus. *Hesych.* et *Suid.* ἀκμήν· ἔτι. *Moeris:* ἀκμὴν εὐθὺς τῶν Ἀττικῶν ἀντὶ τοῦ ἔτι, εἰ μὴ μόνος Ξενοφῶν ἐν τῇ Ἀναβάσει. Ἑλληνικῶς δὲ χρῶνται, adstipulante *Phrynicho.* Cf. etiam Intt. ad *Thom. M.* sub ἔτι. Et ita equidem ob omnem orationis seriem explicare mallem Matthaei locum.

"ΑΚΝΑΦΟΣ, vide ἄγναφος.

'ΑΚΟΉ, ῆς, ἡ, 1. *auditio,* i. e. *ipsa audiendi actio.* Matth. XIII, 14. ἀκοῇ ἀκούσετε audiendo audietis, pro: ἀκούοντες, ex hebraismo. coll. Ies. VI, 9. Act. XXVIII, 26. 1 Thess. II, 13. λόγον ἀκοῆς παρ' ἡμῶν· pro: λόγον ἀκουόμενον, seu, ὃν ἠκούσατε, παρ' ἡμῶν. Hebr. IV, 2. ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς. Sirac. XLII, 29. *Polyb.* I, 63. X, 2. — שֵׁמַע Job. XLII, 5.

2. *sensus* seu *facultas audiendi.* 1 Cor. XII, 17. ποῦ ἡ ἀκοή; εἰ ὅλον ἀκοή, ποῦ ἡ ὄσφρησις; 2 Petr. II, 8. βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ κ. τ λ.

3. per metonymiam *adjuncti pro subjecto* notat *aurem, cui inest auditus, cujus illa organon est. Suid.* ἀκοή· τὸ μέρος τοῦ σώματος· *Etym. M.* ἀκοὴ — λέγεται καὶ τὸ οὖς ὅλον. Marc. VII, 35. καὶ εὐθέως διηνοίχθησαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαὶ et statim apertae sunt ejus aures. Luc. VII, 1. εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ coram populo; *Vulg.* in aures plebis. 2 Tim. IV, 3. κνηθόμενοι τὴν ἀκοὴν prurientes auribus. ibid. v. 4. τὴν ἀκοὴν ἀποστρέψουσι aures avertent. Pertinet huc etiam formula: εἰσφέρειν τὶ εἰς ἀκοάς τινος *inferre aliquid auribus alicujus,* quae de eo dicitur, *qui aliquid alteri narrat* seu *annunciat.* Act. XVII, 20.

ξενίζοντα

ξενίζοντα γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν nova et inaudita nobis narras. Frequens est hic hujus vocis usus non solum in plurali, sed et in singulari numero apud Scriptores graecos v. c. *Polyb.* XV, 27. 10. XXIV, 5. 9. ψιθυρίσας πρὸς τὴν ἀκοήν. *Eurip. Phoen.* v. 1501. *Xenoph. Venat.* I, 8. 7. *Maximus Tyr.* Diss. V, p. 50. ἀκούουσιν αἱ ἀκοαί. Quorum dicendi rationem imitatus esse videtur *Symmachus,* in cujus fragmento haec vox hebraico אֹזֶן 1 Sam. XX, 2. respondet.

4. per metonymiam *illud ipsum, quod auditur et auribus percipitur. Pollux Onom.* IV, 17. ἀλλὰ καὶ τὸ ἄκουσμα ἀκοή. Sic. v. c. *fragor, strepitus,* qui longe exauditur, ἀκοὴ dicitur *Homero* Iliad. XVI, 634. Eodem modo ἀκοὴ legitur de *narratione, relatione rerum, quae olim acciderunt,* apud *Thucyd.* I, 20. Frequentissime autem de *sermone, oratione, doctrina, institutione, quae fit ore,* usurpatur apud veteres, ut partim *Musgrave* ad *Eurip. Iphig. in Taur.* v. 818. docuit, partim loca N. T. quae sequuntur, demonstrant. Joh. XII, 38. τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; quis fidem habet orationi nostrae? coll. Ies. LIII, 1. Rom. X, 17. ἄρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς· ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος Θεοῦ atqui igitur fides institutione efficitur, ad institutionem vero opus est mandato divino. Sirac. XXVII, 16. Per metonymiam etiam ἀκοὴ in N. T. non minus, quam in Scriptoribus graecis

5. *rumor et fama* dicitur. Matth. IV, 24. καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ (pro περὶ αὐτοῦ) et exiit fama de eo; ad quem locum cf. *Krebsii Obss. Flav.* p. 14 sq. ibid. XIV, 1. ἤκουσεν Ἡρώδης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ ad Herodem fama de Jesu penetravit. ib. XXIV, 6. ἀκοὰς πολέμων rumores bellorum. Marc. I, 28. Multus fuit *Krebsius* l. l. ut ostenderet, hanc vocis ἀκοῆς significationem mere hebraicam, Græcisque adeo incognitam, et loca, a *Schwarzio* in *Comment. L. Gr. N. T.* p. 42. contra allata, ἀπροσδιόνυσα esse. Et sine dubio respexerunt Scriptores N. T. usum vocum hebraicarum שְׁמוּעָה et שֵׁמַע in hac significatione sæpius in V. T. obviarum, v. c. 2 Sam. IV, 4. 2 Regg. XIX, 7. Loca vero N. T. supra laudata in mente habuisse *Suidas* videtur, scribens: ἀκοή· ἐστι καὶ ἡ φήμη. Negari tamen non potest, ἀκοὴν saepe apud Graecos *relationem, narrationem alicujus rei,* cum qua significatione arctissime cohaeret *famae* notio, denotare, et ipsam adeo Latinorum vocem *auditionem* apud *Ciceronem* pro Plancio c. 23. *Jul. Caes. de B. G.* VII, 42. pro rumore positam esse.

6. *facultas et vis intelligendi et capiendi aliquid.* Hebr. V, 11. ἐπεὶ νωθροὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς nam vos hebetes et stupidi estis.

7. *obedientia,* i. q. ὑπακοή, Galat. III, 2. ubi ἀκοὴ πίστεως observatio praeceptorum religionis christianae, opponitur τοῖς ἔργοις νόμου studio legis Mosaicae. ib. v. 5. cf. infra sub ἀκούω.

'ΑΚΟΛΟΥΘΕ'Ω, ῶ, fut. ήσω, 1. proprie: *sequor, subsequor,* unde ἀκόλουθος *pedissequus.* Matth. IX, 19. 27. XIV, 13. XXI, 9. οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες et praecedentes non minus quam subsequentes, ibid. XXVI, 58. Marc. XIV, 13.

2. *comitor, socium viae et itineris me adjungo.* Matth. IV, 25. VIII, 1. 10. καὶ εἶπε τοῖς ἀκολουθοῦσιν dixit ad comitantes seu circumstantes, XII, 15. XXVII, 55. Marc. V, 24. X, 52. καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ. 1 Cor. X, 4. ἐκ—ἀκολουθούσης πέτρας, h. e. aquam ex rupe—fluvii instar stillantem et ad latus Judaeorum fluentem. Vide *Pearcium* in Commentario ad h. l. et *Aelian. V. H.* XII, 40. ὕδωρ ἠκολούθει Ξέρξῃ τὸ ἐκ τοῦ Χοάσπου.

3. metaphorice: *partes alicujus sequor, alicujus sectator et discipulus sum* seu *fio.* Matth. IV, 20. ἠκολούθησαν αὐτῷ se illi discipulos adjunxerunt. v. 22. ἠκολούθησαν αὐτῷ illum doctorem sequuti sunt. ibid. IX, 9. ἀκολούθει μοι sectare me. XIX, 27. 28. Marc. I, 18. VIII, 34. ὅστις θέλει ὀπίσω

μου

μου ἀκολουθεῖν qui vult meus discipulus fieri. IX, 38. Joh. I, 41. VIII, 12. ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ qui meam doctrinam amplectitur. In hoc sensu ἀκολουθεῖν τινι in N. T. formulae hebr. הָלַךְ אַחֲרֵי אֵלָיו respondet, ut e loco insigni 1 Regg. XIX, 20. 21. satis apparet. Causa vero hujus loquendi usus e consuetudine veterum doctorum apud Hebraeos et Græcos petenda est, qui semper corona discipulorum stipati incedebant et proficiscebantur, ut haberent, cum quibus de rebus humanis et divinis colloquerentur.

4. *imitor aliquem, me ad alicujus exemplum compono et conformo.* Matth. X, 38. καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου et hoc modo mea vestigia legit. ib. XVI, 24. καὶ ἀκολουθείτω μοι et ita exprimat meum exemplum. Luc. IX, 23. Joh. XII, 26. ἐμοὶ ἀκολουθείτω me imitetur in perferendis malis. Illustrari commode potest hic loquendi usus e plurimis V. T. locis, v. c. Exod. XXIII, 2. לֹא תִהְיֶה אַחֲרֵי רַבִּים לְרָעֹת et 2 Regg. XIII, 2. וַיֵּלֶךְ אַחַר חַטֹּאת יָרָבְעָם. Patrum explicationes huc pertinentes collegit *Suicer. Thes. Eccles.* T. I, p. 162 seq.

5. Accipitur haec vox de praemiis et poenis, quae virtutem et vitiositatem post hanc vitam excipiunt. Apoc. XIV, 13. τὰ δὲ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν justa pietatis suae praemia reportabunt; sunt sua ipsi virtute felices. coll. *Sophocl. Philoct.* v. 1437. Apoc. XVIII, 5. ὅτι ἠκολούθησαν αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ nam peccata Babylonis in tantum excreverunt cumulum, ut ipsum Deum judicem ad vindictam provocaverint. — Caeterum observandum est, Scriptores N. T. quamquam in plurimis locis Graecorum usum loquendi imitantes τῷ ἀκολουθεῖν dativum personae addant, interdum tamen ei genitivum, praecedente ὀπίσω (Matth. X, 38.) vel μετὰ (Apoc. VI, 8. XIV, 13.), jungere solere. Utrumque pleonastice addi, uti hebraicam particulam אַחַר post הָלַךְ, multis exemplis docuit *Blackwall. Auct. Class.* p. 419. ed. *Wolle.* Sed nec desunt exempla hujus constructionis apud graecos Scriptores. Sic. v. c. τῷ ἀκολουθεῖν jungit ὄπισθεν *Callimachus Hymn. in Del.* v. 19. κατόπιν *Polyb.* I, 27. *Aristoph. Plut.* v. 13. plane, ut *Sallust. B. J.* c. 59. post gloriam sequi invidiam. Praepositionem vero μετὰ interdum addi τῷ ἀκολουθεῖν, partim ex *Eurip. Medea* v. 1143. partim e locis veterum apparet, quae *Gottleber* ad *Platonis Menex.* p. 64. et *Hemsterhus.* ad *Aristoph. Plut.* v. 824. collegere.

'ΑΚΟΥ΄Ω, ούσω, 1. *audio, auribus percipio.* Persona, ex qua aliquid auditur, plerumque collocatur in genitivo, ita, ut praepositio ἐξ, παρὰ, ἀπὸ subintelligenda sit, v. c. Act. I, 4. ἣν ἠκούσατέ μου quam audivistis a me. (*Theophr. Char.* c. 9.) Res vero, quae auditur, ponitur in accusativo. Matth. XIII, 17. ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε. Interdum tamen etiam genitivus rei additur; eum vero non ab omisso substantivo ejusdem originis ἀκοή, sed ab omissa praepositione ἐκ vel περὶ pendere, *Zeunius* ad *Vigerum de Idiotismis Gr. L.* p. 219. observavit. Marc. XIV, 64. ἠκούσατε τῆς βλασφημίας audivistis blasphemiam. Joh. V, 28. ἀκούσονται φωνῆς αὐτοῦ. Saepius autem in N. T. in hac propria notione ἀκούειν legitur, v. c. Matth. II, 18. VIII, 10. IX, 12. X, 27. ὃ εἰς τὸ οὖς ἀκούετε quae ego vos privatim doceo. Ibid. XI, 14. XII, 19. XXI, 16. Marc. VI, 20. ἡδέως αὐτοῦ ἤκουε et lubenter eum disserentem audivit. Luc. VI, 27. οἱ ἀκούοντες auditores. Joh. III, 8. V, 25. IX, 32. οὐκ ἠκούσθη inauditum est. 1 Cor. II, 9. Apoc. XVIII, 22. Pertinet huc etiam formula: ἀκοῇ ἀκούειν audiendo audire, posita pro simplici ἀκούειν. Matth. XIII, 14. ἀκοῇ ἀκούσετε — שִׁמְעוּ שָׁמוֹעַ Job. XIII, 17.

2. *rescisco, audiendo comperio, audio aliquid ex fama vel rumore,* ich bringe etwas in Erfahrung, *I come to the knowledge of any thing.* Matth. II, 3. 22. ἀκούσας δὲ cum autem comperisset. ib. IV, 12. XI, 2. — quum fama accepisset in carcere, quae Christus ageret. Ibid. XIV, 13. XXII, 7.

XXIV, 6. Marc. III, 21. V, 27. VI, 14. Act. XV, 24. XXIII, 16. Galat. I, 23. ἀκούοντες ἦσαν hic rumor apud illos erat. Philem. v. 15. Hinc in universum

3. *cognosco aliquid, quocunque modo id fiat;* sive *e libris scriptis, legendo,* (unde apud *Polyb.* IX, 1. οἱ ἀκούοντες sunt lectores. conf. *Krebs.* ad *Plutarch.* de audiendis poëtis sub initium.) — vel *praelegentem audiendo,* Jacob. V, 11. τὴν ὑπομονὴν Ἰὼβ ἠκούσατε cognovistis e libris sacris exemplum constantiae Jobi. — sive *ex traditione,* Matth. V, 43. ἠκούσατε, ὅτι ἐῤῥέθη τοῖς ἀρχαίοις traditione a majoribus accepistis hoc praeceptum. — sive *denique ex revelatione divina,* 2 Cor. XII, 4. ἤκουσεν ἄῤῥητα ῥήματα cognovit res, quae verbis exprimi nequeunt. Interdum commode per *nosse, scire* verti potest, v. c. Matth. V, 21, — hanc esse nostis majoribus traditam disciplinam. v. 27. 33. 38. Joh. XII, 34. ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου constat nobis e litteris sacris. Galat. I, 13. ἠκούσατε τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν. IV, 21. Ephes. III, 2. Coloss. I, 6.

4. *instituor, edoceor, disco.* Matth. XIII, 22. ὁ τὸν λόγον ἀκούων qui instituitur in doctrina christiana. Marc. IV, 15. Luc. XV, 1. ἀκούειν αὐτοῦ ejus doctrinae audiendae gratia. ib. XIX, 48. Joh. V, 30. καθὼς ἀκούω, κρίνω. ib. VI, 45. πᾶς ὁ ἀκούσας παρὰ τοῦ Πατρὸς καὶ μαθών. ib. VIII, 26. ἃ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ a Deo acceptam doctrinam. v. 40. XII, 47. XV, 15. Act. XV, 7. διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη ut gentilibus traderem doctrinam christianam. Rom. X, 14. οὗ οὐκ ἤκουσαν sine praevia institutione. ibid. v. 18. μὴ οὐκ ἤκουσαν; num ipsis non tradita est doctrina christiana? ibid. XV, 21. Ephes. I, 13. ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας cujus benignae voluntati etiam vos institutionem in religione christiana debetis. Coloss. I, 23. Hebr. II, 1. τοῖς ἀκουσθεῖσι doctrinae quam didicimus. Pertinet huc glossa *Suidae:* ἀκούω γενικῇ καὶ αἰτιατικῇ —— καὶ ὁ ἀκούων τὸν λόγον μου καὶ μὴ πιστεύων, τουτέστι διδασκόμενος, ὅτι τὸ ἀκούω, εἰ μὲν σημαίνει τὸ πυνθάνομαι καὶ μανθάνω, μετὰ αἰτιατικῆς συντάσσεται.

5. *intelligo, capio, sensum assequor.* Matth. II, 9. οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως intellecta regis mente. ib XI, 15. ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω qui facultatem hos sermones intelligendi habet, utatur ea. ib. XIII, 9. qui potest haec percipere, percipiat. v. 13. ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσι apertis auribus non intelligunt. Marc. IV, 33. καθὼς ἠδύναντο ἀκούειν ut captus eorum erat. ib. VIII, 18. ὦτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε non utimini facultate vestra intelligendi. Act. XXII, 9. τὴν δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι sensum verborum mecum loquentis non assequuti sunt. Rom. XI, 8. 1 Cor. XIV, 2. οὐδεὶς γὰρ ἀκούει nemo enim intelligit. Apoc. I, 3. Idem usus loquendi reperitur quidem etiam in graecis Scriptoribus, v. c. *Lucian. Parasit.* T. II, p. 246. ed. *Graev. Plutarch.* de puerorum educatione c. 10. et aliis in locis, quae collegit *Reitzius* ad *Lucian.* T. III, p. 848. sed dubitari non potest, N. T. Scriptores hanc hujus verbi ἀκούειν notionem ex hebraico שָׁמַע petiisse. Genes. XI, 7. XLII, 23. 2 Regg. XVIII, 26. Ies. XXXVI, 11. quam et auctores librorum apocryphorum V. T. respexerunt. Sirac. XXV, 12. Baruch. II, 31.

6. *obtempero, obedio, audiens sum dicto, morem gero,* i. q. ὑπακούω. Matth. XVII, 5. αὐτοῦ ἀκούετε huic obedientiam denegare nolite. Joh. V, 24. VIII, 47. coll. 1 Joh. II, 29. Act. III, 22. — huic parebitis in omnibus. v. 23. IV, 29. VII, 37. Luc. XVI, 29. ἀκουσάτωσαν αὐτῶν hos sequantur. Interdum τῆς φωνῆς additur, sine ulla emphasi, ad imitationem formulae hebraicae שָׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְׁתֶּךָ Genes. III, 17. Judd. II, 3. v. c. Joh. X, 3. καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει ejus voci obediunt. v. 8. 16. 27. XVIII, 37. Eadem est significatio hebraicae vocis שָׁמַע Exod. XVI, 20. וְלֹא־שָׁמְעוּ אֶל־דְּבָרַי Deut. XIII, 3. Quin etiam in graecis Scriptoribus reperitur,

reperitur, v. c. *Aelian. V. H.* III, 16. ἐπὶ λυπητικέστερόν ἐστι τῶν Ἀθηναίων ἀκούω. *Liban.* Ep. 28. p. 65. *Tzetzes* ad *Hesiod.* Ἔργ. v. 213. ἄκουε explicat per πειθόμενος ἴσο. Conf. *Musgrav.* ad *Eurip. Helen.* v. 739. Atque *audire* apud Latinos (v c. *Cic. in Verr.* IV, 12.) idem valere. *Vechnerus* docuit in Hellenolexia p. 484. ed. *Heusing.*

7. **assentior**, *credo, fidem habeo.* Matth. X, 14. μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν vestramque doctrinam respuerit. Marc. VI, 11. Luc. X, 16. ὁ ἀκούων ὑμῶν, ἐμοῦ ἀκούει qui vestram doctrinam admittit, meam admittit. Joh. IX, 27. καὶ οὐκ ἠκούσατε neque tamen mihi fidem habuistis, coll. v. 18. 1 Joh. IV, 5. καὶ ὁ κόσμος αὐτῶν ἀκούει homines pravi fidem habent his falsis doctoribus. v. 6.

8. *patienter, aequo animo audio.* Joh. VI, 60. τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν; quis eum potest perferre?

9. ἀκούειν τινὸς is dicitur, *qui se ab aliquo corrigi et emendari patitur, aut monitis alicujus paret.* Matth. XVIII, 15. ἐάν σου ἀκούσῃ si male se fecisse agnoverit, aut si monitis tuis paruerit, coll. Luc. XVII, 5. ib. v. 16. Eodem sensu nos in lingua vernacula formula: einen hören, *a hearing,* usurpamus.

10. *audio attente, animum intendo, ausculto.* Marc. IV, 3. ἀκούετε aures porrigite attentas. ib. VII, 14. XII, 29. Act. II, 22. ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους ut benevole me disserentem audiatis, rogo. ib. VII, 2. XIII, 16. Eandem notionem אָזַן et הִקְשִׁיב habent, cui in vers. Alex. ἀκούειν respondet 2 Chron. XX, 15. Ies. XLVIII, 18. Job. XXX, 20.

11. sensu forensi: *examino alicujus causam, quaero ex aliquo, interrogationem instituo.* Joh. VII, 51. μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ᾽ αὐτοῦ πρότερον; num per leges nostras licet hominem damnare indicta causa et nondum cognita? Act. XXV, 22. ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι vellem et ipse ejus causam examinare.

12. *auditum, facultatem audiendi recipio et recupero,* sensu physico. Marc. VII, 37. καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν surdis restituit facultatem audiendi. Matth. XI, 5. κωφοὶ ἀκούουσιν surdi auditum recipiunt. Luc. VII, 22. Fortasse non alienus est ab hac significatione locus Ies. XXXV, 5. וְאָזְנֵי חֵרְשִׁים תִּפָּתַחְנָה Alex. καὶ ὦτα κωφῶν ἀκούσονται.

13. ἀκούεσθαι *divulgari, palam fieri.* Matth. XXVIII, 14. ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος si fama hujus rei ad aures praefecti pervenerit. Marc. II, 1. καὶ ἠκούσθη, ὅτι εἰς οἶκόν ἐστι eum domum ingressum esse fama percrebuit. Luc. XII, 3. ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται palam aliquando fiet. Act. XI. 22. ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα pervenit harum rerum fama ad aures. 1 Cor. V, 1. ἀκούεται ἐν ὑμῖν fama fert, inter vos esse. 2 Paral. XXVI, 15. וַיֵּצֵא שְׁמוֹ עַד־לְמֵרָחוֹק Alex. ἠκούσθη ἡ κατασκευὴ αὐτῶν ἕως πόῤῥω.

14. ἀκούειν τινὸς Deus dicitur, vel: *quando annuit hominum precibus, eorumque conatus potentia sua adjuvat,* v. c. Joh. IX, 31. ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει, ἀλλ᾽ ——— τούτου ἀκούει non adjuvat miraculis Deus impostorum fraudem, quorum patrandorum facultatem veris suis legatis largitur. ibid. XI, 41. εὐχαριστῶ σοι ὅτι ἤκουσάς μου gratias tibi ago, quod me jam exauditum sentio, coll. v. 42. (Eodem sensu aures et auditum exteri quoque scriptores Deo tribuunt, v. c. *Plato* de Legibus IV. *Hesiod.* Ἔργ. 9. *Ovid. de Ponto* II, 9. *Horat. Carm. saec.* 39) vel: *quando in eo est, ut jam misericordiae suae erga homines et providae curae edat specimina,* v. c. Act. VII, 34. καὶ τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἤκουσα. quam in rem e V. T. notanda sunt loca: Genes. XVI, 11. Exod. II, 24. Ps. IV, 4. et alia, quae habet *Glassius Philol. Sacra* p. 964. ed. *Dathii.*

Ἀκρασία, ας, ἡ, 1. proprie *intemperies,* cui opponitur εὐκρασία *temperies, bona temperatura,* v. c. ἀκρασία ἀέρος apud *Theophrastum* (ab α negat. et κρᾶσις *mixtura, temperamentum,* a κεράννυμι *misceo*). Hanc propriam notionem

tionem *Hesychius* respexit: ἀκρασίας· ἀνωμαλίας, παρὰ τὸ μὴ συγκεκρᾶσθαι.

2. *intemperantia, incontinentia*, 1 Cor. VII, 5. διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν per vitam vestram incontinentem. Opponitur ἐγκράτεια, apud *Aristotel. Nicom.* VII, 1. De intemperantia edendi legitur apud *Aelian. V. H.* I, 5. et de cupiditatibus apud *Joseph. B. J.* I, 1.

3. *cibus et potus, qui intemperanter sumitur.* Matth. XXIII, 25. γέμουσιν ἀκρασίας plena sunt bonis, quibus ad luxum abutuntur. *Syrus* h. l. voce generaliori ܥܘܠܐ *iniquitate* usus est.

'ΑΚΡΑΤΗ'Σ, έος, οῦς, ὁ, ἡ, 1. proprie: *invalidus, debilis, imbecillus, robur* seu *vires non habens*, κράτος οὐκ ἔχων, ut χεὶρ ἀκρατὴς *manus debilis. Phavor.* ἀκρατής· ἀσθενής.

2. *intemperans, incontinens, qui immodice fertur ad aliquid;* subintelligitur ἑαυτοῦ, quasi *impos sui*, uti plene legitur apud *Aelian. V. H.* XI, 41. e lectione *Perizonii*. Sic v. c. ἀκρατὴς θυμοῦ, ὀργῆς, κέρδους, τιμῆς. *Aristoteles Ethic.* VIII, 4. Prov. XXVII, 20. Opponitur ἐγκρατής. Speciatim in N. T. ἀκρατὴς *is* dicitur, *qui voluptati indulgens frena laxat lascivis quibusque cupiditatibus.* 2 Tim. III, 3. Praeterea non legitur. *Polyb.* VIII, 11. 2. ἀκρατέστατος πρὸς γυναῖκας. Legi merentur, quae de hac voce *Irmisch.* ad *Herodian.* I, c. 8. § 4. p. 279. observavit, et *Wetstenius* in *Notis ad N. T.* T. I, p. 125.

"ΑΚΡΑΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *non dilutus, purus, merus, sincerus.* Compositum est ex α priv. et κεράννυμι misceo. *Hesych.* ἄκρατος· ἀμιγής, ἀσύγκρατος. Sic οἶνος ἄκρατος legitur in vers. Alex. et *Symmachi Fragmentis* Ps. LXXIV, 9. et apud *Galenum* in *Hippocr. de praenot.* II. Deinde vero transfertur ad *omne, quod est purum, liquidum et immixtum*, sensu metaphorico, v. c. in *Aeschin.* Dial. III, 17. ἡδοναὶ ἄκρατοι ἀπασῶν ἀλγηδόνων gaudia liquida et incorrupta. De qua notione conferendus est *Thom. Gataker. Adversar. Miscell.* c. V, p. 42. ed. Lond. Inde factum est substantivum

"ΑΚΡΑΤΟΝ, ου, τὸ, *merum vinum, carens dilutione, non aqua dilutum*, et opponitur οἶνος κεκρασθείς. In hoc sensu semel legitur in N. T. Apoc. XIV, 10. τοῦ κεκερασμένου ἀκράτου de *infuso mero*, ubi tamen *merum* metaphorice *poenas divinas* notat. Cf. *Glassii Philologia S.* p. 1112. ed. *Dath.* In vers. Alex. hebr. חֶמֶר Ps. LXXV, 9. etiam חֵמָה Jerem. XXV, 15. respondet.

'ΑΚΡΙ'ΒΕΙΑ, είας, ἡ, in universum *summum studium, exactam curam, exactam diligentiam circa aliquid* notat. Sic v. c. Sirac. XVI, 24. ἐν ἀκριβείᾳ ἀπαγγέλλω ἐπιστήμην diligenter, summa cum cura te instituam. Sirac. XLII, 4. ἀκρίβεια ζυγοῦ καὶ σταθμίων. In N. T. *severitatem, rigorem* notat. Act. XXII, 3. ubi Paulus se institutum esse dicit a Gamaliele κατὰ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ πατρῴου νόμου ad severissimam Judaeorum disciplinam, nempe sectae Pharisaeorum, coll. c. XXVI, 5. Sapient. XII, 21. μετὰ πόσης ἀκριβείας ἔκρινας τοὺς υἱούς σου;

'ΑΚΡΙΒΗ'Σ, έος, ὁ, ἡ, *diligens, intentus, accuratus, rigidus*, interdum etiam *tenax* et *parcus*. Positivus nunquam legitur in N. T. sed superlativus ἀκριβέστατος, άτη, ον, *accuratissimus, severissimus, rigidissimus.* Act. XXVI, 5. ubi Paulus sectam Pharisaeorum vocat αἵρεσιν ἀκριβεστάτην, h. e. prae se ferentem exactissimam et rigidissimam legis Mosaicae et patriorum morum observationem, ut et minutissima observare videretur. Comparativus ἀκριβέστερον adverbialiter sumitur: *diligentius, exquisitius, accuratius*, et quater legitur in N. T. Act. XVIII, 26. ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν τοῦ Θεοῦ ὁδὸν plenius et accuratius exposuerunt ipsis doctrinam christianam. ib. XXIII, 15. ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκριβέστερον τὰ περὶ αὐτοῦ quasi velitis aliquid certius de eo cognoscere, et v. 20. ibid. XXIV, 22. ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ accuratius scire cupiens, quae ad hanc doctrinam pertinerent.

'ΑΚΡΙΒΟ'Ω, ῶ, ut ἀκριβάζω, in universum: *exacte, accurate et diligenter aliquid facio;* unde hebraico חָקַק in

Aquilae Fragmentis respondet Ies. XLIX, 16. Sed in N. T. speciatim 2. notat: *diligenter inquiro et exploro, omni studio percontor vel sciscitor,* i. q. ἀκριβῶς ζητῶ, Dan. VII, 19. et ἀκριβῶς ἐξετάζω, Matth. II, 8. Haec notio locum habet apud Matth. II, 7. ἠκρίβωσε παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον accurate percontatus est ab illis tempus: ubi *Theophylactus* ἀκριβοῦν per ἀκριβῶς ἀναμανθάνειν explicat.

3. ex adjuncto: *diligenti percontatione cognosco.* Matth. II, 16. κατὰ τὸν χρόνον, ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων pro temporis ex Magis cogniti ratione. Cf. *Syrum* ad Matth. II, 7. Etiam apud graecos Scriptores ἀκριβοῦν τι *accurate cognitum habere aliquid* notat; vid. *Aelian. H. A.* III, 9. *Strabo* lib. VII, p. 496. *Herodian* I, c. 11, 14. et quae ibi *Irmisch.* T. I, p. 464. notavit.

'ΑΚΡΙΒΩΣ. Adv. *diligenter, exacte, accurate, perfecte, exquisite.* Matth. II, 8. ἀκριβῶς ἐξετάζετε admodum sollicite sciscitamini. Luc. I, 3. παρηκολουθηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς omnia accurate examinanti. Act. XVIII, 25. ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ Κυρίου. Ephes. V, 15. βλέπετε, πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε operam date, omni adhibita diligentia, ne quid a vobis omittatur aut negligatur: qui locus sine dubio causa fuit, cur *vita pia et voluntati divinae respondens* vocata olim fuerit a Scriptoribus ecclesiasticis ἀκρίβεια, ut *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 165. docuit. In vers. Alex. τῷ הֵיטֵב Deut. XIX, 18. respondet.

2. *certo, certissime.* 1 Thess. V, 2. αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἴδατε certissime nostis, satis enim superque vobis constat.

'ΑΚΡἸΣ, ίδος, ἡ. *Locustis* omnibus commune nomen, sic dictis (teste auctore *Etym. M.*) ab ἄκρα *cacumen, summitas,* propterea quod depascant summitates aristarum et plantarum et perdant, παρὰ τὸ ἄκρας τῶν ἀσταχύων καὶ τῶν φυτῶν ἡμεσθαι, unde etiam locusta arabice: جراد dicitur a جرد *avulsit, detraxit:* ut folia de ramis. Speciatim enim ἀκρὶς illud locustarum genus notat, quod est arboribus et frugibus noxium, vagum et instabile, et hebraice אַרְבֶּה, חָגָב, גּוֹב et יֶלֶק dicitur, quibus vocabulis respondet ἀκρὶς Deut. XXVIII, 38. Eccles. XII, 5. Amos VII, 1. Jerem. LI, 14. 27. Locustae lege Mosaica animalibus puris annumerabantur et eas comedere permissum fuit Judaeis ex Levit. XI, 22. Orientalibus et Libyae populis omnino esum locustarum receptum abunde testantur itineraria (v. c. *Shawius* in *Itinerario* p. 165 seq. et *Niebuhr* Praef. *Descriptionis Arabiae* p. 37.) et jam olim testatus est *Hieronymus* in *Jovianum* Lib. 2. cap. 6. *Plin. H. N.* VI, c. 30. Commemorantur speciatim ἀκριδοφάγοι apud *Photium Bibl.* p. 736. Aethiopiae populi, qui ex locustis, tempore verno, flantibus Africo et Zephyro, ad se delatis, victum sibi parasse dicuntur, sale maxime illis conditis. His adde, quae de usu locustarum apud veteres multo doctrinae apparatu collegerunt *Bochart. Hieroz.* P. II, Lib. 4. c. 2. *Job. Ludolf. Hist. Aethiop.* I, c. 13. et in *Comment. ad eam* p. 168 seqq. et *Jo. Casaubonus Exercitt. Antibaron.* XIII, 7. Nihil proinde mirum, si in N. T. legimus Matth. III, 4. Marc. I, 6. Johannem Baptistam in deserto locustas comedisse: quae tamen loca plerique veterum diversimode, sed mire, (v. c. de *siliquis;* vid. *Olai Celsii Hierobot.* T. I, p. 229. et T. II, p. 74.) interpretati sunt, ut docuit *Suicer. Thes. Eccles.* T. I, p. 169 seqq. Vide *Clem. Gutherr* D. de *victu Johannis Baptistae in deserto commorantis.* Frf. 1785. 4. Commemorantur praeterea ἀκρίδες Apoc. IX, 3. 7. ubi tamen metaphorice *hostes crudeles et numerosi* intelligendi erunt.

'ΑΚΡΟΑΤΗ'ΡΙΟΝ, ίου, τὸ, 1. *auditorium, quivis locus, in quo audiendi aliquid causa conveniunt,* ab ἀκροάομαι *audio, ausculto,* quod pro hebr. קָשַׁב Ies.

Ies. XXI, 7. legitur in versione Alexandrina.

2. *locus judicii, ubi rei audiuntur et causae ventilantur et dijudicantur,* ein Gerichtssaal. *a hall of justice.* Ita legitur in N. T. Act. XXV, 23. καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον, ubi ἀκροατήριον, ut omnis orationis series docet, est *locus, causis audiendis et cognoscendis destinatus,* quemadmodum Job. XXXV, 31. שֹׁמֵעַ ipse judex dicitur. Cf. *Cangius* in *Gloss.* T. I, p. 853. " Explicandus autem est " Act. XXV, 23. locus," (liceat enim mihi verbis *Krebsii* ad *Schoettgenii Lexicon N. T.* in re praesenti, non meis, uti) " ex praesidum et procu- " ratorum Romanorum more, quo " παρέδρους h. e. assessores et consilia- " rios in causis judicandis sibi adscis- " cebant, in quibus non solum erant " tribuni militum, qui semper erant " in provinciali imperatoris aut prae- " sidis consilio, sed etiam, ut h. l. di- " cuntur, ἄνδρες κατ' ἐξοχὴν ὄντες τῆς πό- " λεως, h. e. vel viri urbis praecipua " aliqua dignitate conspicui, provin- " ciae praesidi, ut assessores, in con- " silium dati, vel cives Romani, in " magna aliqua dignitate constituti, " qui in provinciis negotiandi aut " aliarum rerum causa commoraban- " tur. Hos enim interdum etiam a " provinciarum praefectis in consi- " lium, honoris causa, fuisse adhibi- " tos, vel e *Ciceronis Verr.* I. c. 29. " constat."

'ΑΚΡΟΑΤΗ͂Σ, οῦ, ὁ, proprie: *auditor,* sed in N. T. latius patet quam latinum *auditor,* et *omnem, qui aliquid quovis modo didicit, callet et cognovit, sive audiendo, sive legendo,* significat. Rom. II, 13. οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου, quibus nota est lex Mosaica, οἱ γνόντες τὸν νόμον. Tunc enim temporis, cum exempla scripta legis Mosaicae in paucorum manibus versarentur, cognitio ejus maxime ex praelectionibus publicis comparabatur. Cf. *Krebsii Comment.* ad *Plutarch.* de *audiendis poetis* sub init. et *Observatt. Flav.* p. 272. Jac. I, 22. 23. 25. ἀκροατὴς λόγου qui scientiam quidem religionis christianae habet, sed sterilem et inefficacem, et opponitur ei ὁ ποιητής, qui ipso facto praestat, quod didicit et cognovit. *Phavor.* ἀκροατής· ὁ μαθητής.

'ΑΚΡΟΒΥΣΤΊΑ, ας, ἡ, 1. proprie: *praeputium, ipsa pellicula, quae glandem membri genitalis tegit,* ab *Aristotele* de *Part. Animal.* c. 13. ἀκροποσθία dicta: ab ἄκρος *extremus* et βύω vel βύζω *tego,* ὅτι τὸ ἄκρον βύει quod extremam pudendi partem tegat. Hebraice עָרְלָה dicitur Genes. XVII, 11. 14. 23—25. Sic legitur in N. T. Act. XI, 3. πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας ad viros praeputium habentes, h. e. gentiles. 1 Macc. I, 15. καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἀκροβυστίας sibi praeputium attrahentes.

2. *status et conditio hominis non circumcisi. Suid.* ἀκροβυστία· τὸ μὴ περιτετμῆσθαι. Rom. IV, 10. ἐν περιτομῇ ὄντι, ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ; num jam circumcisus, an adhuc praeputiatus? v. 11. ἡ πίστις ἡ ἐν ἀκροβυστίᾳ fidem, quam probavit, cum adhuc praeputiatus esset. ib. οἱ πιστεύοντες δι' ἀκροβυστίας pagani, ad religionem christianam conversi. 1 Cor. VII, 18. ἐν ἀκροβυστίᾳ, scil. ὤν, seu ἀκρόβυστος. ib. v. 19. Galat. V, 6. Coloss. I, 11.

3. id quod ἀκρόβυστος; *is, qui praeputium habet, non circumcisus, paganus, non Judaeus,* qui Act. XI, 3. vocatur ἀνὴρ ἀκροβυστίαν ἔχων, abstracto pro concreto posito. Rom. II, 26. ἐὰν ἡ ἀκροβυστία τὰ δικαιώματα τοῦ νόμου φυλάσσῃ si pagani praecepta legis observant. Ibid. v. 25 et 27. Rom. III, 30. IV, 9. Galat. II, 7. εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας doctrina christiana paganis tradenda. Ephes. II, 11. οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία qui per contemtum praeputiati vocabamini. Fuit enim עֲרֵלִים nomen contumeliosum, quo olim per contemptum utebantur Judaei adversus gentes exteras. Judd. XIV, 3. XV, 18. Ies. LII, 1. Ezech. XXVIII, 10.

4. Restat formula: *ἀκροβυστία τῆς σαρκὸς*, Coloss. II, 13. obvia, quae vel ex quorundam sententia *statum et conditionem paganorum*, seu *paganismum* notat, vel *vitiositatem, cui Colossenses, olim pagani, dediti fuerunt*, significat. Posterior sententia mihi quidem praeferenda videtur, partim ob comma 11. ubi *τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς* opponitur *ἡ περιτομὴ ἀχειροποίητος*: partim ob *Theodoreti* auctoritatem, ad h. l. scribentis: *ἀκροβυστίαν σαρκὸς τὴν πονηρίαν ἐκάλεσε*· ut adeo omnis locus sit ita vertendus: *et vos miseros et infelices ob peccata et vitiositatem vestram, cui olim gentiles dediti eratis* etc. Cf. *Fesselii Adversaria Sacra* p. 112. et infra sub *περιτομή*.

'ΑΚΡΟΓΩΝΙΑΪΟΣ, *ὁ, ἡ, τὸ*, vi etymi: *angularis, in extremitate anguli constitutus, quoquoversum ille tendat.* Compositum enim est ex *ἄκρος extremus, summus*, et *γωνία angulus.* Sed in N. T. semper ita usurpatur, ut vel omissum sit *λίθος*, v. c. Ephes. II, 20. vel addatur, ut 1 Petr. II, 6. *ἀκρογωνιαῖος λίθος*, hebraice אֶבֶן פִּנָּה Ies. XXVIII, 16. et רֹאשׁ פִּנָּה *Symmach.* Ps. CXVIII, 22. est *lapis, qui in extremitate anguli constitutus fundamenti loco* duos parietes sibi innixos sustinet et conjungit. Differt itaque a *θεμελίῳ*, a fundamento ipso, a quo diserte distinguitur Ephes. II, 20. et Jerem. LI, 26. quamquam jure inter eos lapides refertur, quibus tanquam fundamento innititur aedificium. Jam quia lapis angularis, *in conspicuo loco positus*, partim summam utilitatem praestat in quovis aedificio, et maxime necessarius est, partim duos invicem conjungit parietes, facile apparet, Christum 1 Petr. II, 6. et Ephes. II, 20. coll. v. 21. et 16. duplici respectu *λίθον ἀκρογωνιαῖον* vocari, partim, quia est *summus et princeps religionis divinae doctor a Deo in summo honore et dignitate constitutus*, coll. Ps. CXVIII, 22. Ies. XXVIII, 16. partim, *quia in unam societatem religionis vinculis Judaeos ac paganos conjunxit*, *διὰ τὸ ἐπισφίγξαι περιτομήν τε καὶ ἀκροβυστίαν εἰς μίαν ἕνωσιν*, ut verbis utar *Epiphanii de haeres.* p. 324. Cf. *Suicer. Thes. Eccles.* T. I, p. 172.

'ΑΚΡΟΘΊΝΙΟΝ, *ίου, τὸ*, aut, quod usitatius, *ἀκροθίνια, ίων, τὰ*, proprie

1. *summitas acervi frumenti*, ab *ἄκρος* et *θὶν* vel *θὶς acervus frumenti.* Jam quia primitiae frugum ex summitatibus acervorum decerpi et offerri solebant, factum est, ut *ἀκροθίνια*

2. *primitiae frugum, quae Deo offerebantur*, dicerentur. *Hesych.* *ἀκροθίνιον· ἀπαρχὴ τῶν θινῶν. θῖνες δέ εἰσιν οἱ σωροὶ τῶν πυρῶν ἢ κριθῶν.* Schol. *Eurip.* ad *Phoeniss.* v. 213. *κυρίως αἱ τῶν καρπῶν ἀπαρχαὶ παρὰ τὸν θῖνα, ὅ ἐστι τὸν σωρὸν τῆς ἅλω.* Vide etiam *Wetstenii Notas ad N. T.* T. II, p. 408. Deinde vero

3. *ἀπαρχαὶ* dicuntur *primitiae quaelibet omnium aliarum rerum, quae Diis dantur*, maxime *praedae et spoliorum*, quas Latini *manubias* vocant, h. e. quidquid e praeda delectum, velut primitiae, Deo consecratur. Solebant enim veteres decimas hostilis praedae sacris usibus devote dicare. *Herodot.* VIII, c. 121. IX, 8. *Arrian. de exped. Alex. M.* I. c. 17. *Hesych.* *σκῦλα, λαφύρων ἀπαρχαί.* Schol. *Eurip.* I. 1. *καταχρηστικῶς δὲ λέγονται καὶ αἱ ἀπαρχαὶ τῆς λείας.* *Alberti Gloss. Gr. N. T.* p. 174. *ἀκροθινίων τῶν ἐκλεκτῶν εἰς ἀναφορὰν θεϊκὴν αἱ ἀπὸ πάντων λαμβανόμεναι ἀπαρχαί.* In hoc sensu non solum legitur Hebr. VII, 4. *ἐκ τῶν ἀκροθινίων* e spoliis, detractis regibus prostratis, sed etiam apud *Xenoph. Cyrop.* VII, 5. 13.

"ΑΚΡΟΣ, *ου, ὁ, summus, extremus.* Neutrum *τὸ ἄκρον* sumitur substantive, ita, ut *μέρος* subintelligatur, pro *summo, extrema parte, extremitate*, in quamcunque vergat partem, sive superam, sive inferam, sive ad latera. Luc. XVI, 24. *ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος* ut extremum digiti sui intingat in aquam. *Theocrit.* Idyll. XIX, 2. pro *ἄκρον τοῦ δακτύλου* posuit *ἄκρον δάκτυλον.* Hebr. XI, 21.

τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου extremum et summum baculi. קְצֵה הַמִּשְׁעֶנֶת Judd. VI, 21. קְצֵה הַמַּטֶּה 1 Sam. XIV, 27. 43. Matth. XXIV, 31. ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως ἄκρων αὐτῶν ab extremis finibus coelorum usque ad extremos terminos eorum. Marc. XIII, 29. ἀπ' ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ. Utraque formula, qua Matthaeus et Marcus usi sunt, de *toto terrarum orbe, de locis terrarum remotissimis* explicanda est, ob usum loquendi hebraicum, Deut. IV, 32. מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם וְעַד־קְצֵה הַשָּׁמָיִם ibid. XXVIII, 64. מִקְצֵה הָאָרֶץ וְעַד־קְצֵה הָאָרֶץ. Ies. XIII, 5. Jer. XII, 12. *Themist.* XIII, p. 179. ἐξ ἄκρας εἰς ἄκραν. *Herodot.* VII, 100. ἐξ ἐσχάτων ἐς ἔσχατα ἀπίκετο.—*Etym. M.* ἄκρον—ἡ εἰς ἔσχατον πέρας ἄφιξις, οὗτινος οὐκ ἔστιν ἐπέκεινα.

'ΑΚΥΛΑΣ, ου, ὁ, *Aquila.* Est nomen proprium, origine latinum, viri, gente Judaei, genere Pontici, Act. XVIII, 2. tentoriorum opificis, hominis religiosissimi, ab Apostolis ad religionem christianam conversi. Cum uxore Priscilla, Claudio imperante, qui omnes gente Judaeos Roma ejecerat, anno Dionys. 48. Roma ejectus comitem se Paulo in itineribus et socium adjunxit in religione christiana propaganda, cum quo et anno circiter Dionys. 52. Romam rediit. Saepius et cum laude in libris N. T. commemoratur, v. c. Act. XVIII, 2. 18. 26. Rom. XVI, 3. συνεργὸς Pauli vocatur. 1 Cor. XVI, 19. 2 Tim. IV, 19.

'ΑΚΥΡΟΩ, ῶ, fut. ώσω, *auctoritate privo, abrogo, irritum reddo* (ab α priv. et κῦρος *plena auctoritas et imperium; unde* κύριος *dominus*) opponitur τῷ ἐπικυρόω vel κυρόω simpliciter, quod notat: *auctoritate sua et judicio aliquid ratum facere.* Matth. XV, 6. Marc. VII, 13. ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν institutis vestris humanis tollitis omnem auctoritatem legum divinarum. Galat. III, 17. νόμος οὐκ ἀκυροῖ lex non abrogat. *Joseph. A. J.* XVIII, 8. 8. ἀκυροῦν αὐτοκράτορος ἀνδρὸς ἐντολάς. *Diod. Sic.* XVI, 24. τὰ δόγματα τῶν 'Αμφικτυόνων ἀκυρῶσαι. Alia loca e *Diodoro Siculo* attulit *Munthe* in *Observationibus in N. T.* p. 67. In *Aquilae* fragmentis hebr. הֵפֵר respondet Num. XXX, 13. Alexandrini formula ἄκυρον ποιῶν usi sunt Prov. I, 25. V, 7. *Hesych.* ἀκυρῶσαι· ψευδοποιῆσαι, καταργῆσαι.

'ΑΚΩΛΥΤΩΣ. Adverb. *sine prohibitione aut impedimento, nullo vetante,* frey, ungehindert und ungewehrt *free to act, not hindered, not forbidden:* ex α priv. et κωλυτὸς *impeditus, retentus.* Semel tantum legitur in N. T. Act. XXVIII, 31. διδάσκων—ἀκωλύτως docens—nemine prohibente. *Herodian.* VIII, 2. 1. διέβησαν ἀκωλύτως, μηδενὸς ἐμποδὼν γινομένου. *Dion. Halic. Ant.* lib. V, c. 7. Adjectivum ἀκώλυτος legitur Sap. VII, 23.

"ΑΚΩΝ, οντος, ὁ, ἄκουσα, ης, ἡ, *invitus, invita.* Est per crasin pro ἀέκων, ex α priv. et ἑκὼν *qui sponte aliquid facit, volens, voluntarius.* Legitur tantum 1 Cor. IX, 17. εἰ δὲ ἄκων si vero invitus tradam religionem christianam.

'ΑΛΑΒΑΣΤΡΟΝ, ου, τό. Vox haec, quae tam in genere masculino quam neutro apud Graecos occurrit, proprie

1. ut jam observavit *Casaub. Exc.* XIV, 16. *alabastrum,* h. e. *lapidem candore ac laevitate insignem,* significat, *ex quo vasa veteres excavabant.* Alias vocatur ὁ ἀλαβαστρίτης λίθος, it. a *Plinio* appellatur *Onyx.*

2. *vas unguentarium, quod ex alabastrite lapide ad unguenta a corruptione conservanda excavare solebant;* (*Athen.* VI, 19. XV, 13. *Plin. H. N.* XIII, 2. *Martial.* XI, 9.) ex aliorum opinione sic dictum, quia difficulter manibus prehenditur ob laevorem; ex α priv. et λαμβάνω *capio:* ὃ λαβέσθαι διὰ τὴν λειότητα ἀδύνατον, ut loquitur *Methodius* in Etymol. ex aliorum vero sententia ab α priv. et λαβὴ *ansa,* quod esset sine ansa, secundum *Suidam,* ἄγγος μύρου μὴ ἔχον λαβάς, λίθινον,

ἡ λίθινος μυροθήκη. Cf. *Adami Obss. theol. philol.* p. 168. Sed, ut recte demonstravit *Spanhemius* ad *Callimachi Hymn. in Palladem* p. 540. ἀλάβαστρον deinde latius usurpatur, et

3. in genere pro *quibuslibet vasis unguentariis* sumitur, ut adeo *vasculum* significet, *in quo unguenta condebantur*, sive *illud e lapide alabastrite*, ut plerumque, *formatum*, sive *ex aliis materiis, lapide, vitro, auro* etc. *confectum.* In quo consentientes habet Lexicographos veteres et Scholiastas. Schol. *Theocriti* Idyll. XV, 114. ἀλάβαστρα· σκεύη μύρων δεκτικά. Auctor *Etym. M.* ἀλάβαστρον· λήκυθος λιθίνη πρὸς μύρων ἀπόθεσιν — σκεῦος τὶ ἐξ ὑάλου, ἡ μυροθήκη. *Pollux Onomast.* VI, 19. 105. τὰ δὲ ἀγγεῖα τῶν μύρων, λήκυθος, μυρηρὰ καὶ ἀλάβαστρον. In hac latiore significatione accipienda videtur haec vox in N. T. Matth. XXVI, 7. ἀλάβαστρον μύρου ἔχουσα cum vase unguentario. Marc. XIV, 3. συντρίψασα τὸ ἀλάβαστρον. Erant enim vascula unguentaria saepe orificio angustiore et obsignato, vid. *Theophr. Char.* 10. *Pollux* X, 11. ut adeo confractio, h. l. commemorata, non intelligenda sit de tota lagenula unguentaria, sed de superiore ejus parte, seu orificio obsignato, quod signum erat unguenti genuini et foris advecti. Luc. VII, 37. In vers. Alex. semel ἀλάβαστρος legitur 2 Regg. XXI, 13. hebr. צַלַּחַת.

ἈΛΑΖΟΝΕΊΑ, ας, ἡ, *gloriatio, jactantia, ostentatio, arrogantia, qua quis sibi plus arrogat et tribuit, quam decet et in rei veritate est.* Jacob. IV, 16. νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν ταῖς ἀλαζονείαις ὑμῶν jam vero jactabundi, seu, pro vestra arrogantia, gloriamini. coll. 2 Macc. XV, 8. nisi in h. l. ἀλαζονείας per metonymiam effectus pro causa de *ipso prospero et florente rerum statu, divitiis*, explicare malis, quod pluralis ἀλαζονείαις suadere videtur. 1 Joh. II, 16. ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου, h. e. vel ostentatio facultatum, ad vitae hujus sustentationem pertinentium, (cf. infra sub βίος) vel, quod mihi quidem ob seriem orationis magis placet, *nimia cupiditas, nimius rerum externarum amor*, qui arrogantiam et aliorum prae se contemptum gignere solet. *Suid.* ἀλαζονεία· ὑπερηφανία. *Theophr. Char.* 25. In vers. *Theod.* גַּאֲוָה Prov. XIV, 3. et in *Symmachi* reliquiis τῷ רָהַב Job. IX, 13. et שַׁאֲנַן Ies. XXXVII, 29. respondet: qui posterior locus confirmat quodammodo explicationem, ad Jacobi locum prolatam. Nam שַׁאֲנַן est: περισσεύειν ἀγαθοῖς, εὖ πάσχειν, εὐθυνεῖν. Cf. Intt. gr. ad Job. III, 18. XXI, 24. Jer. XXX, 10.

ἈΛΑΖΏΝ, όνος, ὁ, ἡ, *arrogans, bonis quae non habet elatus, inanis jactator, ostentator*, ὁ μείζονα τῆς ἑαυτοῦ ἀξίας κομπάζων καὶ φρονῶν, ut Schol. *Aristoph.* ad *Equites* v. 269. explicat. Bis legitur in N. T. Rom. I, 30. ὑπερηφάνους, ἀλαζόνας· ubi *Theodor.* τοὺς οὐδεμίαν μὲν ἔχοντας πρόφασιν εἰς φρονήματος ὄγκον, μάτην δὲ φυσιωμένους. 2 Tim. III, 2. ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι. *Suidas* in voce ἀλαζονεία· παρὰ δὲ τῷ Ἀποστόλῳ τοὺς ἐφ' οἷς οὐκ ἔχουσιν αὐχοῦντας ὡς ἔχοντας ἀλαζόνας νοητέον. Alexandrini usi sunt hac voce Job. XXVIII, 8. pro שַׁחַץ et Prov. XXI, 24. pro יָהִיר. Conf. *Wetstenii Notas ad N. T.* T. II, p. 29.

ἈΛΑΛΆΖΩ, fut. άξω. Verbum, ut videtur, fictitium ad sonum ἀλαλὰ, quae erat vox inarticulata excitandi, quam milites vel pugnam inituri, vel post pugnam cum victoria redeuntes, edere solebant. *Xenoph. Agesil.* II, 10. *Hist. Gr.* IV, c. 3. 10. *Polyaen.* I, 20. 1. p. 48. VIII, 23. 2. p. 735. In universum deinde notat:

1. *clamorem et sonum edere quemcunque, sive ob rem laetam*, et tunc *in jubila erumpere* vertendum est, ut hebr. הֵרִיעַ Ps. XLVII, 1. LXXXI, 1. sive *ob rem tristem*, et tunc per *ejulare, lamentari, clamorem et sonum tristem edere* reddendum erit. Posteriorem notionem habet haec vox Marc. V, 38. κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλά. ubi

ubi est i. q. ὀλολύζειν, et de praeficis, naenias cantantibus, usurpatur. Eodem modo הֵרִיעַ, quod, ut supra vidimus, in gaudio proprie usurpatur, saepe de lamentis et ejulatu adhibetur, v. c. Ies. XV, 4. Micha IV, 9. Interdum etiam Alexandrini Intt. verbo ἀλαλάζειν expresserunt hebr. הֵילִיל Jer. IV, 8. XXV, 34. Cf. praeterea *Ez. Spanhem.* ad *Juliani Imp. Oratt.* I, p. 234.

2. *tinnio, sonum inconditum et confusum profero et edo,* i. q. ἠχέω 1 Cor. XIII, 1. ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον similis essem cymbalo tinnienti. *Psellus* de *Operatt. Daemon.* p. 101. βάρβαρόν τινα γλῶσσαν ὑποτόπαζειν ἀλαλάζουσα. *Strabo.* l. X. ψαλμὸς δ' ἀλαλάζει ex *Aeschyli Tragoedia deperdita* Ἠδωνοί. *Alberti Gloss. N. T.* p. 133. ἀλαλάζον· εὔτονον, ἐξηχοῦν. — *Hesych.* ἀλαλάξατε· ἀνυψώσατε τὴν φωνήν.

'ΑΛΑ΄ΛΗΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ. Male in Lexicis N. T. fere omnibus ἀλάλητον redditur *ineffabile, inenarrabile, quod verbis exprimi non potest:* nam hoc ἀνεκλάλητον dicitur. Ex analogia linguae graecae (ἀκίνητον, *quod non movetur)* potius significat *id quod ore non profertur, non verbis exprimitur, sed tacetur et occultatur.* Semel legitur in N. T. Rom. VIII, 26. ἐν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις desideriis animi, quae pectore premuntur, nec voce proferuntur, occultis suspiriis. Cf. *Lamb. Bos Exercitt. in N. T.* p. 111. et *Alberti Obss. Philol. in SS. LL.* p. 310. sq.

"ΑΛΑΛΟΣ, ου, ὁ, ἡ. Late patet haec vox apud graecos Scriptores. Significat enim non solum *mutum, qui plane caret facultate loquendi et sonum tantum inarticulatum edit,* sed etiam de *eo* dicitur, *qui linguae est maxime impeditae,* ita ut aliquid quidem, sed magna cum difficultate, idque vix intelligibile et misere depravatum, proferre queat, quem Graeci μογιλάλον vulgo vocant. Dubium videtur, utro modo hanc vocem in loco Marc. VII, 37. accipiamus, ob v. 32. ubi commemoratur μογιλάλος, loquendi facultas a Christo redd... fuit. Sed fortasse rectius statuere videntur, qui utrumque locum de *m...to,* proprie sic dicto, explicant.

2. per metonymiam: *qui aliqu... mutum facit et reddit.* Marc. IX, ... ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον a morbo corre... tum, qui eum mutum reddidit. ib. 25. Sic etiam *mors* apud *Horat.* Od. IV, 13. *pallida* dicitur, quia p... lidos reddit, et *Plutarch. de or... def.* p. 438. B. spiritum Delphicu... qui Pythiam mutam reddidit, app... lat πνεῦμα ἄλαλον. Caeterum ἄλαλος versione Alex. hebr. אִלֵּם ... XXXVIII, 13. respondet, et adeo eo usurpatur, *qui silet et obmutesc...* Ps. XXXI, 18.

"ΑΛΑΣ, ατος, τὸ, etiam ἅλς, ἁλὸς. Utrumque enim vocabulum in sing... lari numero apud veteres occurrit ... *sal, condimentum ciborum;* uti ex ... cis *Homeri* Il. IX, v. 214. Ody... XVII, v. 455. contra *Stephanum* pr... bavit *Gataker.* Adversar. Sacr. c... 43. Legitur etiam utrumque in ... T. et quidem ita, ut

1. *sal* notet, *quo cibi condiuntur sapidi redduntur,* v. c. Matth. V, ... ἐὰν τὸ ἅλας μωρανθῇ si vero sal fatu... factus fuerit, h. e. suam salsedin... seu acrimoniam naturalem amise... Marc. IX, 49. καὶ πᾶσα θυσία ἁλὶ ἁ... σθήσεται et omnis victima sale consp... genda est. v. 50. et Luc. XIV, ... καλὸν τὸ ἅλας bona res et utilis sal e... Sed saepius tropice ad alia designa... da adhibetur. Sic v. c.

2. metaphorice per metonymiam *h... minem* significat, *qui vita sua parit... ac doctrina veram aliorum utilit... tem et felicitatem promovet et in i... tegritate vitae conservat,* quema... modum sal cibos condit et a corru... tione immunes reddit. Sic Matt... V, 13. Christus ad Apostolos: ὑμ... ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς, h. e. praestate v... veros generis humani doctores. V... de ad h. l. *Wetstenium* T. I, 291.

3. *sapientia et prudentia, quae h... mi...*

minis vitam, mores et sermones moderatur, et hoc modo aliquid ad aliorum felicitatem et integritatem confert. *Donatus* ad *Terent. Eun.* III, 1. 10. *Sal neutraliter condimentum est, masculinum sapientia. Catull. Carm.* 87. Marc. IX, 50. ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ἅλας semper instructi sitis vera sapientia et prudentia vitae. *Theodoret.* Opp. T. III, p. 498. ed. Hal. per τὴν πνευματικὴν σύνεσιν explicat; et *Pricaeus* ad Matth. V, 12. notat, Scholiastem ineditum in Bibliotheca Florentina habere: ἅλας παρὰ τὸ εὐαγγέλιον ἡ φρόνησις.

4. *ea ingenii vis, quae, salvo veritatis studio, lepore et festivitate condit orationem, qua sermonibus suavitas quaedam et gratia conciliatur ad aliorum promovendam utilitatem, urbanitas. Cic.* de Orat. II, c. 54. Orat. c. 26. Coloss. IV, 6. ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἅλατι ἠρτυμένος sermo vester sit gratiosus et sale conditus, h. e. sermones vestri semper sint suaves et gratiosi et apti ad utilitatem Christianorum promovendam. coll. Ephes. IV, 29. Conferri de hoc loco meretur *Wakefield* in *Sylva critica* P. III, p. 128. seq.

'ΑΛΕΊΦΩ, fut. είψω, 1. in universum: *lino, illino. Herodot.* III, 8. ἀλείφει τῷ αἵματι λίθους.

2. speciatim: *ungo, oleo vel unguento illino alium*, vel simpliciter positum, ut Marc. XVI, 1. Joh. XII, 3. vel additis vocibus ἐλαίῳ, Marc. VI, 13. Jacob. V, 14. et μύρῳ, Luc. VII, 38 et 46. Joh. XI, 2. 'Αλείφομαι in medio significat: *me ipsum ungo, meum ipsius caput oleo vel unguento illino.* Matth. VI, 17. σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλήν. Judith. XVI, 10. *Thucyd.* IV, 68. *Aelian.* V. H. IX, 30. Fuit autem frequentissimus unctionis usus apud veteres, praesertim apud Judaeos. In conviviis maxime et alio tempore laeti animi testandi causa caput suum unguentis perungere solebant. Mos adeo invaluerat, eorum pedes et capita inungendi, quibus honorem exhibere et contestari cupiebant. Judaeis adeo receptum fuit, adhibere aegrotorum unctionem, partim ut oleo refectionis aliquid eorum corpori adferretur, partim ut hoc signo externo, cui preces adjunctae erant, valetudo eorum restitueretur, non sine superstitione et ceremoniis incantatoriis. Confer *Lightfoot.* Hor. Hebr. et Talm. in Matth. VII, 17. p. 305. Mortuorum denique unctio fiebat partim honoris exhibendi, partim corporum eorum a putredine conservandorum causa. Confer *Gejer.* de Luctu Hebraeorum cap. 21. Caeterum usi sunt Alexandrini hoc verbo non solum pro מָשַׁח Gen. XXXI, 13. et סוּךְ 2 Sam. XII, 20. sed etiam pro טוּחַ *linere, oblinere*, Ezech. XIII, 10. XXII, 28.

'ΑΛΈΚΤΩΡ, ορος, ὁ, *gallus*, τὸ ζῶον τὸ κατοικίδιον, ut auctor *Etym. M.* explicat. Ex α priv. et λέγω *cubo*, quod suo cantu excitet homines ex suo cubili. Graecis frequentius ἀλεκτρυὼν vocatur, ut jam *Thom. M.* sub ἀλεκτρυὼν observavit: ad quem vero *Hemsterhusius* et alii exemplis docuerunt, ἀλέκτωρ fuisse olim vocabulum poeticum e Dorica dialecto in communem arcessitum, quo poetae lyrici, tragici et comici usi fuerint. Saepius legitur in N. T. Matth. XXVI, 34. πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι priusquam gallus cecinerit. Marc. XIV, 30. 68. 72. Luc. XXII, 34. 60. 61. Joh. XIII, 38. XVIII, 27. coll. Alex. Prov. XXX, 31. ubi *Aquil.* et *Theodot.* habent ἀλεκτρυών. *I. I. Altmanni* miram opinionem de *buccinae* et *buccinatoris* significatione, quam apud graecos SS. et in N. T. locis vocabulis ἀλέκτωρ et ἀλεκτρυὼν subjiciendam esse, ostendere conatus est in *Bibl. Brem.* Cl. V. Fasc. III. copiose ac docte refutavit *Joh. Doitsma* in *Museo Bremensi.* Vol. I. p. 377. sequ.

'ΑΛΕΚΤΟΡΟΦΩΝΊΑ, ας, ἡ, 1. *galli cantus, gallicinium.*

2. *tertia noctis vigilia Judaeorum, quam galli cantus finit, tempus nocturnum, quo galli experrecti canere inci-*

piunt et quod πρωΐα sequitur. Marc. XIII, 35. ὀψὲ, ἢ μεσονυκτίου, ἢ ἀλεκτοροφωνίας, ἢ πρωΐ, h. e. quaecunque noctis vigilia. Tempus autem, quo galli cantus edunt creberrimos, aequo circiter ab aurora et nocte media intervallo, etiam ab Hebraeis vocabatur קְרִיאַת הַגֶּבֶר, ut *Buxtorf.* in *Lex. Talmud.* p. 384. docuit, et a latinis Scriptoribus *gallicinium* (*Ammian.* XXII, 33.) dicebatur. His adde locum 2 Maccab. V, 23.

ἈΛΕΞΑΝΔΡΕΎΣ, έως, ὁ, *Alexandrinus.* Est nomen gentile, notans *eum, qui ex Alexandria oriundus est.* Ἀλεξάνδρεια autem erat *urbs* Aegypti celeberrima, ad Nili ostium, quod Canopicum dicitur, sita, portuque gemino instructa atque ab Alexandro M. qui eam condidit, adpellata: cujus de laudibus plura collegit *Barth.* ad *Zach. Mitylenaeum* p. 282 seq. Act. XVIII, 24. Judaeus Apollo memoratur fuisse Ἀλεξανδρεὺς γένει Alexandrinus genere. Act. VI, 9. commemoratur συναγωγὴ Ἀλεξανδρέων, h. e. Synagoga, quae Judaei, Alexandriae habitantes, utebantur. Ingens enim fuit Judaeorum numerus, qui Alexandriae consederant et κατ᾽ ἐξοχὴν Ἀλεξανδρεῖς vocabantur, teste *Josepho* A. J. XIX, c. 5. §. 2. τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἰουδαίους Ἀλεξανδρεῖς λεγομένους.

ἈΛΕΞΑΝΔΡΊΝΟΣ, ὁ, ἡ, τὸ, *Alexandrinus.* Est nomen derivatum, quod ejusdem cum praecedente originis et significationis est. Proprie notat

1. *civem Alexandrinum*, sed deinde etiam

2. ad res transfertur, *quae Alexandria in alia loca transferuntur.* Act. XXVII, 6. XXVIII, 11. πλοῖον Ἀλεξανδρῖνον navis frumentaria, quae Alexandria Aegypti Romam vehebatur. Navibus enim olim haud raro a provinciis et urbibus, ubi exstructae fuerunt et unde venerunt, nomen datum fuisse, exempla navium Carthaginiensium apud *Reinesium* Inscriptt. Class. III, n. 21. Aegyptiarum, Syriacarum et Rhodiarum apud *Caesar.* de B. C. III, 5. Corinthiacarum apud *Herodot.* VI, 89. et aliarum confirmant. Confer *Gyraldus* Lib. de navigiis cap. 17. Opp. T. I, p. 615. De navibus Alexandrinis speciatim copiose egit *Wetstenius* N. T. T. II, p. 638.

ἈΛΈΞΑΝΔΡΟΣ, άνδρου, ὁ, *Alexander.* Nomen proprium viri. Quatuor vero hoc insigniti nomine in N. T. leguntur,

1. *filius Simonis Cyrenaei*, qui crucem Christi portavit. Marc. XV, 21. τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου.

2. *unus ex sacerdotibus summis*, qui Apostolos examinavit. Act. IV, 6. Ἀλέξανδρος ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ.

3. *Judaeus quidam*, in seditione Ephesiorum a plebe comprehensus et protractus, ut ad populum diceret, Act. XIX, 33. coll. v. 34.

4. *faber quidam aerarius*, a quo Paulus se multa mala perpessum fuisse queritur, 1 Tim. I, 20. 2 Tim. IV, 14. quem non fuisse Gnosticum, contra *Moshemium* Ven. *Tittmann* in libro: de Vestigiis Gnosticorum in N. T. frustra quaesitis p. 148. docuit.

ἌΛΕΥΡΟΝ, ου, τὸ, *far molitum, farina pura illa, cujus nondum usus fuit, cujuscunque sit frumenti aut leguminis*, ab ἀλέω *molo.* Matth. XIII, 33. εἰς ἀλεύρου σάτα τρία. Luc. XIII, 21. Saepius non legitur. Vulgo a graecis Scriptoribus ἄλευρον ab ἄλφιτον distinguitur, sic, ut illud de *frumento*, hoc de *hordeo* dicatur: quam differentiam etiam Latini inter *farinam* et *polentam* constituerunt. Confer *Hesych.* ἄλευρα κυρίως τὰ τοῦ σίτου· ἄλφιτα δὲ τὰ τῶν κριθῶν — et *Salmas. Exercitatt. Plinian.* p. 328. qui ibidem p. 1037. docuit, ἄλευρον interdum etiam *massam, quae fit ex farina conspersa*, notare.

ἈΛΉΘΕΙΑ, είας, ἡ, 1. *veritas* et quidem ea, quae vulgo logica dicitur, et in *convenientia verborum cum re ipsa* consistit: quo sensu *veritas* apud *Ciceronem* Lael. c. 25. legitur. *Phavor.* ἀλήθεια· ἀπόφασις λέγουσα τὸ ὑπάρχον ὡς ὑπάρχον, καὶ τὸ μὴ ὑπάρχον ὡς μὴ ὑπάρχον. Luc. XXII, 59. ἐπ᾽ ἀληθείας

θείας *profecto, revera*, i. q. ὄντως, Act. IV, 27. Marc. XII, 32. 2 Cor. XI, 10. ἔστιν ἀλήθεια Χριστοῦ ἐν ἐμοὶ est formula asseverandi et jurandi: *per Christum vobis affirmo*, verissima sunt, quae dico. 1 Tim. II, 7. 1 Joh. I, 6. οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν a vero aberramus, i. q. v. 8. ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. ibid. II, 4. Hac significatione אֱמֶת saepius legitur in V. T. v. c. Zach. VIII, 16. *Jamblich*. V. Pythag. 32. μετ᾽ ἀληθείας πάσης ἀπεκρίνατο.

2. *convenientia rerum inter se*, seu *ipsa alicujus rei aut facti natura et ratio*, ut אֱמֶת Deut. XXII, 20. Marc. V, 33. εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν narravit ei omnem rem, uti facta erat. *Joseph. B. J.* VII, 2. πυθόμενος παρ᾽ αὐτοῦ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. *Homer. Il.* ω. 407. πᾶσαν ἀλήθειαν καταλέξω. *Herodot.* VIII, 82. Joh. V, 33. καὶ μεμαρτύρηκε τῇ ἀληθείᾳ et verum professus est. 2 Joh. v. 3. 3 Joh. v. 12.

3. *certitudo, certa persuasio*, seu *certa et indubitata signa et indicia, e quibus veritas colligi ac demonstrari potest*. Act. X, 34. ἐπ᾽ ἀληθείας καταλαμβάνομαι perspicue jam intelligo, ita, ut nullus dubitandi locus sit relictus. Jos. II, 12.

4. *perfectio, integritas*, ita, ut de rebus dicatur, quae nomine suo maxime dignae sunt, quibus nihil deest. Joh. I, 14. πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας plenus summa, excellentissima gratia ac benignitate. ibid. v. 17. ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια religio christiana, summum illud beneficium. Jerem. II, 21. זֶרַע אֱמֶת semen praestans, optimum.

5. *veracitas*, quae et in consensione sermonis cum cogitatis, et in constantia in servandis promissis aut commi- nationibus consistit. Rom. III, 4. ἀλήθεια Θεοῦ veracitas Dei in servandis promissis. XV, 8. ὑπὲρ ἀληθείας Θεοῦ ut fides Dei in promissis servandis appareret. Ephes. V, 9. καὶ ἀλήθεια et veritatis studium. IV, 25.—veracitati studete. Eandem significationem habet hebraicum אֱמֶת Ies. XXXVIII, 19. Ps. LXIX, 14.

6. *vera religio*, sive sit *naturalis* illa, Rom. I, 18. τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων qui cum veri Dei cognitione pravitatem vitae conjungunt—et v. 25. μετήλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει verum Dei cultum cum idololatria permutarunt. coll. v. 19 seq.—sive *christiana*, Joh. VIII, 32. ubi ἀλήθεια i. q. λόγος Χριστοῦ v. 31. XIV, 17. τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας spiritus ille divinus, qui vos veram doctrinam meam edocebit. XVII, 17. 19. 2 Cor. IV, 2. τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας tradenda vera religione divina. Gal. III, 1. Coloss. I, 6. 2 Thess. II, 10. 12. 1 Tim. II, 4. III, 16. 2 Tim. II, 18. Tit. I, 14. 1 Petr. I, 22. 2 Joh. v, 2. Haec religio, a Christo tradita, sincera illa et pura doctrina divina, in N. T. ut modo multis exemplis comprobavimus, κατ᾽ ἐξοχὴν dicta ἀλήθεια, aliis in locis vocatur ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας, 2 Petr. II, 6. ὁ λόγος τῆς ἀληθείας, 2 Cor. VI, 7. Ephes. I, 13. Jacob. I, 18.—ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου, Galat. II, 5. 14. denique ὁ λόγος τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου, Coloss. I, 5. De religione judaica etiam אֱמֶת interdum usurpatur, maxime in Psalmis, XXVI, 3. LXXXVI, 11. His adde testimonia veterum ecclesiae doctorum, collecta a *Suicero Thesaur. Eccles.* Tom. I, p. 188 seq.

7. *integritas et sanctitas mentis et vitae, probitas, pietas*, ad imitationem hebraici אֱמֶת Ps. LI, 8. Joh. III, 21. ὁ ποιῶν ἀλήθειαν qui recte agit: opponitur enim τῷ φαῦλα πράσσοντι v. 20. Joh. VIII, 44. ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ ἕστηκεν deflexit a virtute et integritate sua. coll. 1 Joh. III, 8. Rom. II, 8. τῇ ἀληθείᾳ opponitur ἡ ἀδικία. 1 Cor. V, 8. εἰλικρινεία καὶ ἀλήθεια vera et non fucata pietas. Ephes. IV, 21. V, 14. Jacob. V, 19. coll. v. 20. Tob. III, 5. Conf. *Ludov. de Dieu* Criticam S. p. 495. Speciatim vero ita dicitur

8. *justitia et aequitas*, ita, ut Deo aeque ac hominibus tribuatur. Prioris exemplum est Rom. II, 2. κρίμα τοῦ Θεοῦ ἐστὶν κατ᾽ ἀλήθειαν poena divina eaque justa. Posterioris autem exem-

 plum

plum praebet locus 1 Cor. XIII, 6. *συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ* justitia et aequitate mirifice delectatur: ubi opponitur *ἡ ἀδικία*. Ita אֱמֶת sumitur Prov. XXIX, 14. Ies. LIX, 24. Ps. XIX, 10. LXXXV, 11. 12. quae vox haud raro per *δικαιοσύνην* redditur ab Alexandrinis, v. c. Genes. XXIV, 49. et *ἀλήθεια* in libris apocryphis, Tob. III, 2. 1 Macc. VII, 18. Nec a linguae latinae et graecae usu hanc significationem alienam esse, ex *Cicer*. XIII. ad Famil. 57. et iis, quae *Graevius* in Lectt. Hesiodd. c. 6. et *Irmisch*. ad *Herodian*. Tom. I, p. 761. in hanc rem contulerunt, satis apparet.

9. *sinceritas, quae omnem simulationem, dolum, fraudem et fucum excludit, candor animi.* Philipp. I, 18. *εἴτε προφάσει, εἴτε ἀληθείᾳ*, ubi *ἀληθείᾳ* est i. q. *ἁγνῶς* v. 16. et notat: *ingenue, bono consilio.* 1 Joh. III, 18. ubi *ἐν ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ* opponitur *λόγῳ καὶ τῇ γλώσσῃ*. Huc etiam referrem locum Joh. IV, 23. 24. *ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ*. Ita אֱמֶת Esther. IX, 30. Judd. IX, 15. 16.

'ΑΛΗΘΕΎΩ, fut. *εύσω*. 1. *vera loquor, veritatis studiosus sum*, i. q. alibi dicitur *λέγω* vel *ποιῶ τὴν ἀλήθειαν*. Galat. IV, 16. *ἀληθεύων ὑμῖν* cum veram religionem christianam vobis trado Gen. XLII 16. הָאֱמֶת אִתְּכֶם Alex. *εἰ ἀληθεύετε*; *Xenoph*. Anab. IV, 4. 10.

2. *sincero sum animo.* Ephes. IV, 15. *ἀληθεύοντες ἐν ἀγάπῃ* sincero animo nos invicem diligamus. *Phavor*. *ἀληθεύων λέγεις· ἀληθῆ λέγεις. Συντάσσεται τὸ ἀληθεύω καὶ αἰτιατικῇ, ὡς παρ' Ὁμήρῳ· πάντα δὲ ἀλήθευσον. καὶ παρὰ Ξενοφῶντι· λέγειν οὐδὲν ὅ, τι ἂν μὴ ἀληθεύω—καὶ ἀληθεύει τοῦτο, ἀντὶ τοῦ ἀληθές ἐστι.*

'ΑΛΗΘῊΣ, ὁ, ἡ, ὲς, τὸ, 1. *verus, veritati rei* seu *rei ipsi congruens et conveniens.* Joh. X, 41. *πάντα δὲ ὅσα εἶπεν περὶ τούτου, ἀληθῆ ἦν* tamen testimonium Johannis de persona Jesu verissimum fuit. ibid. XIX, 35. XXI, 24. Act. XII, 9. Tit. I, 13. *ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθὴς* sententia haec ipso usu confirmatur. 1 Petr. V, 12. 2 Petr. II, 22. 1 Joh. II, 8. Neutrum *ἀληθὲς* eleganter ponitur pro adverbio *ἀληθῶς vere*. Joh. IV, 18. *τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας* recte dixisti. *Herodian*. III, 8.

2. *verus, qui talis est, qualem se profitetur.* Joh. VII, 18. *οὗτος ἀληθής ἐστι καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν* hic est verus doctor divinus nec impostor. 2 Cor. VI, 8. *ὡς πλάνοι καὶ ἀληθεῖς* tanquam impostores et tamen sumus veri legati divini. Matth. XXII, 16.

3. *verax, fide dignus, qui fidem datam servat.* Joh. III, 33. *ἐσφράγισεν, ὅτι ὁ Θεὸς ἀληθής ἐστιν* is, veracem Deum esse, facto suo confirmat. ibid. VIII, 26. Rom. III, 4. *γινέσθω δὲ ὁ Θεὸς ἀληθὴς, πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης* si vel omnes homines mendaces reperirentur, tamen Deus fidem datam fallere nequit. Ita et latinum *verus* pro *verace, veridico* ponitur apud *Terent*. *Andr*. II, 5. 12. *Virgil*. *Aen*. III, 310. VI, 456.

4. *firmus, ratus, vim juris habens,* rechtskräftig *valid*. Joh. V, 31. *ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθὴς* in dubium vocari testimonium meum posset. Joh. VIII, 13. 17. *ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής ἐστι* duorum hominum testimonium fidem habere publicam.

5. *honestus, probus, rectus.* Philipp. IV, 8. *ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ* quidquid rectum est: quae verba tamen alii cum Grotio reddunt: quidquid est a mala fide et mendacio alienum. Sic *verum* apud latinos Scriptores, v. c. *Horat*. Epist. I, 1. 11. Vide *Ludov. de Dieu* Criticam S. p. 501.

6. (ut lat. *verus*. Vid. *Burmann*. ad *Propert*. p. 638.) *justus, aequitati conveniens.* Joh. VIII, 16. *ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ἀληθής ἐστι*, h. e. judicium meum justum et aequum est: nam opponitur v. 16. *τῷ κρίνειν κατὰ ὄψιν*. *Hesych*. *ἀληθής· δικαία ἢ δίκαιος*. *Thucyd*. III, 56. *οὐκ ἀληθεῖς κριταὶ ὄντες*. *Joseph*. A. J. VI, 3. 2. *τὰς κρίσεις οὐ πρὸς τὴν ἀλήθειαν*. Ib. VII, 5. 4. Simili modo hebraicum קשט· *veritas* est a rad. arab. قسط *justus*

justus fuit; et contra צָדַק *justus fuit* in lingua arabica notat *verax fuit.*

'ΑΛΗΘΙΝΟ͂Σ, ὁ, ἡ, τὸ, 1. *verus, fide dignus, rei naturae et veritati conveniens.* Joh. IV, 37. ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ ἀληθινὸς comprobatur in vobis proverbium illud. ib. XIX, 35. καὶ ἀληθινὴ αὐτοῦ ἐστιν ἡ μαρτυρία. Apoc. III, 14. ὁ μάρτυς πιστὸς καὶ ἀληθινός. ib. XXI, 5. XXII, 6.

2. *genuinus, qui natura et vere est id, quod dicitur; qui talis est, qualis esse debet:* et opponitur modo fictitio et speciem praebenti. Joh. I, 9. ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν erat doctor vere divinus. ibid. IV, 29. ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ veri Dei cultores. VI, 32. τὸν ἄρτον τὸν ἀληθινὸν cibum vere coelestem. XVII, 3. τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν, qui 1 Thess. I, 9. τοῖς εἰδώλοις diis fictitiis opponitur. 1 Joh. II, 8. V, 20. Apoc. III, 7. In aliis vero locis, quae ad eandem significationem pertinent, ἀληθινὸν reddi potest per *certum, perenne, firmum et perpetuum, optimum, praestantissimum.* Luc. XVI, 11. τὸ ἀληθινὸν opponitur τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ, h. e. vanis et fluxis divitiis, adeoque *veras divitias coelestes, non fluxas et vanas,* significabit. Joh. XV, 1. ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινὴ ego sum vitis praestantissima. Conf. *Wetstenii N. T.* T. I. p. 765.

3. *verax, promissis stans.* Joh. VII, 28. ἀλλ' ἔστιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας με verax est, qui me misit.

4. *integer, probus et sincerus.* Hebr. X, 22. μετ' ἀληθινῆς καρδίας mente integra et pura ab omni vitiositate. Ies. XXXVIII, 3. בֶּאֱמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם Alex. μετὰ ἀληθείας ἐν καρδίᾳ ἀληθινῇ. coll. 1 Regg. VIII, 62. XI, 4. XV, 14. In aliis versionis Alex. locis ἀληθινὸς hebr. תָּמִים Deut. XXXII, 4. — יָשָׁר Job. VIII, 6. et נָקִי Job. XXVII, 17. respondet. *Oecumen.* in Epist. ad Ephes. VI, p. 694. ἀληθινός ἐστιν ἐκεῖνος, ὁ μὴ ὑποκρινόμενος μηδὲ ἐπιμορφιζόμενος τὴν ἀρετήν.

5. *justus, aequus.* Apoc. VI, 10. ὁ δεσπότης ὁ ἅγιος καὶ ὁ ἀληθινὸς, ubi confer sequentia. XV, 3. δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ ὁδοί σου juste et aeque moderaris fata humana. XVI, 7. ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις σου. XIX, 2. 11.

6. *realis, non typicus.* Hebr. VIII, 2. καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς et templi illius coelestis, quod adumbratum fuit tantum templo Hierosolymitano. coll. cap. IX, 25. Saepius Scriptores ecclesiastici hujus ἀληθείας, quae opponitur *umbris* et *ceremoniis legalibus,* mentionem faciunt, locis interdum plane alienis. Confer *Suicer. Thes. Eccles.* T. I, p. 190.

'ΑΛΗ͂ΘΩ, fut. ήσω, *molo, molam manuariam circumago* (hebr. טָחַן Num. XI, 8. Judd. XVI, 21.), pro quo frequentius quidem graeci Scriptores ἀλέω ponunt; sed ideo non omnino repudiandum erat hoc verbum a *Phrynicho* p. 58. et *Thoma Magistro* p. 31. sub ἀλῶ. Legitur enim ἀλήθω in *Diodor. Sic.* III, 13. Matth. XXIV, 41. δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ μύλωνι. Luc. XVII, 35. δύο ἔσονται ἀλήθουσαι ἐπὶ τὸ αὐτό. In utroque loco (saepius enim non legitur in N. T.) priscorum consuetudinem Christus respexit. Olim enim mulieres seu ancillae in molendina mittebantur et molam trusatilem circumagebant: Exod. XI, 5. Talis serva molendinaria, quae erat infimae conditionis γυνὴ ἀλετρὶς dicitur *Homero,* Odyss. XX, v. 105. confer Warnekros Entwurf der hebraischen Alterthumer p. 202. *Etym. M.* ἀλήθω· τὸ ἐπὶ τῆς μύλης σῖτον ἢ κριθὴν ἀλευροποιεῖν. ἀπὸ τοῦ ἀλῶ, ἀλήθω, ὡς πρῶ, πρήθω, νῶ, νήθω κ. τ. λ. Idem *Phavor.* Vide etiam notata de hac voce a *Wetstenio* in notis ad N. T. T. I. p. 505.

'ΑΛΗΘΩ͂Σ. Adverb. 1. *vere, revera, re ipsa,* ita, ut ad alicujus rei naturam et essentiam referatur. Matth. XIV, 33. ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς εἶ. XXVI, 73. Joh. I, 48. ἀληθῶς Ἰσραηλίτης pro ἀληθινὸς Ἰσραηλίτης en! verum et genuinum Israelitam.

2. *vere, veraciter,* ita, ut ad sermonem

nem et orationem referatur. Luc. IX, 27. λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς hoc enim vobis assevero. XII, 44. XXI, 3. Joh. IV, 18. secundum lectionem quorundam codd.

3. *certo, certis indiciis, idoneis argumentis.* Joh. VII, 26. μήποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν; num forte certis indiciis cognoverunt? XVII, 8.

'ΑΛΙΕΥ͂Σ, έως, ὁ, 1. *piscator,* hebr. דַּיָּג Ies. XIX, 8. Jer. XVI, 16. et דַּוָּג Ezech. XLVII, 10. ab ἅλς *mare. Hesych.* ἁλιεῦσι· θαλαττουργοῖς ἢ ἰχθυοθηρευταῖς. Matth. IV, 18. Marc. I, 16. ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς.

2. metaphorice: *qui sibi vel aliis aliquid comparat et conciliat.* Matth. IV, 19. Marc. I, 17. ἁλιεῖς ἀνθρώπων qui institutione sua religioni christianae plures sectatores conciliant; non tamen sine respectu ad externam apostolorum conditionem. Hoc metaphorico sensu et θηρᾶν apud *Xenoph.* Mem. II, 6. 8. et *venari* apud Latinos occurrit. Confer *Burmann.* ad *Phaedr.* IV, 4. p. 172. et *Wetstenii N. T.* T. I. p. 277.

'ΑΛΙΕΥ'Ω, fut. εύσω, (pro quo, teste *Phavorino,* frequentius ἁλιεύομαι dicitur) *piscor, pisces capio,* hebr. דִּיג Jerem. XVI, 16. Semel legitur in N. T. Joh. XXI, 3. ὑπάγω ἁλιεύειν abeo piscatum.

'ΑΛΙ'ΖΩ, fut. ίσω, (ab ἅλς, ἁλὸς *mare, sal.*)

1. *sale condio, sale conspergo, salio;* pro quo et ἁλατίζω reperitur, sed raro, v. c. apud *Vet. Schol.* in *Rhet. Aristot.* II. c. 23. p. 46. Marc. IX, 49. ἁλὶ ἁλισθήσεται sale conspergetur. Bene distinguenda est haec vox ab ἀλίζω *congrego, colligo,* ab adverbio ἄλις *confertim, coacervatim,* descendens de qua infra sub συναλίζω uberius dicendi locus erit.

2. ἁλίζομαι *salsedinem, saporem recipio.* Matth. V, 13. ἐὰν μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; qui si perdiderit saporem et salsedinem, quomodo eam recuperabit? i. e. non erit, quo corrigatur. — Alii vertunt: quomodo cibi condiendi erunt? Sed priorem interpretationem praeferendam esse, docet locus parallelus Marc. IX, 50. ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; Jam vero quia quaelibet victima, Deo offerenda e praescriptis legis Mosaicae (Levit. II, 13.), antea sale conspergenda erat, ob vim lustrandi, quam sali veteres inesse opinabantur, factum est, ut ἁλίζειν

3. metaphorice significaret: *aliquem morti et perniciei destinare* aut *consumere, perdere, delere,* et ἁλίζεσθαι *consumi, perdi, deleri.* Marc. IX, 49. πᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται καὶ πᾶσα θυσία ἁλὶ ἁλισθήσεται omnis enim impius igne pereat necesse est, quemadmodum victima sale conspersa interficitur. Eandem significationem habet hebr. נִמְלַח Ies. LI, 6. כִּי־שָׁמַיִם כֶּעָשָׁן נִמְלָחוּ coeli sicut fumus evanescent. Esra IV, 14. Jerem. XXXVIII, 11. 12.

'ΑΛΙ'ΣΓΗΜΑ, τος, τό. Vox haec mere hellenistica, quae apud reliquos Scriptores graecos non occurrit, in universum *quamvis pollutionem et inquinationem,* sive physicam et legalem, sive moralem significat; ab ἀλισγέω, quod *Hesychius* per μολύνω et μιαίνω explicat, et Sirac. XL, 33. (ἀλισγῆν ψυχήν) Daniel. I, 8. Malach. I, 7. 12. (ubi hebr. גָּאַל respondet) legitur. Speciatim vero significat *inquinationem* legalem, quae est per nutrimenta vetita, de quibus lex Mosaica agebat: id quod luculenter apparet e loco Act. XV, 20. ubi verba: ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων τῶν εἰδώλων vertenda sunt; a pollutione per carnes ex victimis paganorum residuas, propterea quod v. 29. per verba ἀπὸ εἰδωλοθύτων, illorum loco posita, ab ipso auctore sunt explicata. Neque hoc fugit Lexicographos vett. qui omnes hunc locum respexerunt. *Hesychius* enim vocem ἀλισγημάτων explicat per τῆς μεταλήψεως τῶν μιαρῶν θυσιῶν, ubi confer. *Ernesti; Suidas* per τῶν μιασμάτων ἐκ μυσαρᾶς τῶν εἰδώλων θυσίας — denique *Alberti* Glossarium N. T. τῶν μεταλήψεων τῆς μιαροφαγίας.

'ΑΛΛΑ'.

'ΑΛΛΆ. Conjunctio, tam inter *copulativas*, quam inter *adversativas* a Grammaticis numerata, de cujus vario apud Scriptores graecos usu eleganter disputavit *Devarius* in libro: de Graecae L. particulis, ex edit. *Reusmann*. p. 1 seq. Nos potiores ejus significationes, in libris N. T. obvias, dabimus: nam omnem rem exhaurire difficultas judicii, de ea in singulis locis constituendi, non permittit.

1. *sed*. Matth. VII, 21. VIII, 4. IX, 13. 17. 24. Deficit in hac significatione Tit. II, 3. ante καλοδιδασκάλους et III, 2. ante ἐπιεικεῖς.

2. *ast*, *verum*, *at*. Matth. IX, 18. XXIV, 6. ἀλλ' οὔπω ἐστὶ τὸ τέλος. Marc. IX, 22. XIII, 20. XIV, 28. 36. Ita ἀλλὰ etiam apud graecos Scriptores objectionibus et oppositionibus servit: confer *Devarium* l. l. p. 8. seq.

3. *e contrario*. Matth. XX, 26. ἀλλ' ὃς ἐὰν θέλῃ e contrario qui cupiat. v. 28. οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι. Marc. XI, 32.

4. *quin etiam*, *adeo*. Matth. XXI. 21. Luc. XII, 7. ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες κ. τ. λ. Joh. XVI, 2. Act. XIX, 2. ἀλλ' οὐδὲ ἠκούσαμεν adeo ne audivimus quidem. 1 Cor. III, 2. ἀλλ' οὐδὲ νῦν ne nunc quidem. 2 Cor. VII, 11.

5. *quam potius*, *sed potius*, inprimis praecedente particula negandi. Matth. IV, 4. V, 15. 17. 39. VI, 13. X, 20. 34. XV, 11. XVII, 12. XVIII, 30. Marc. IX, 37. XVI, 7. Joh. VII, 16. Act. V, 4. 1 Cor. X, 24. 2 Cor. VIII, 5. Ita כִּי Gen. XLV, 8 Exod. XVI, 8. et כִּי־אִם Jerem. VII, 23. E graecis Scriptoribus huc pertinent loca: *Herodot*. III, c. 151. IX, 6.

6. *nisi*, *praeter*. Matth. XIX, 11. XX, 23. ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται nisi quibus destinata fuerit. Marc. IX, 8. ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, (in loco parallelo Matth. XVII, 8. εἰ μὴ positum est. Hinc Alexandr. hebr. לֹא אִם per ἀλλὰ reddiderunt Genes. XXIV, 38.

7. *tamen*, *sed tamen*. Joh. XVI, 20. 1 Cor. IV, 15. VIII, 6. IX, 2. 12. 2 Cor. XIII, 4. Coloss. II, 5. Hanc significationem ἀλλὰ etiam apud Graecos habet, praesertim si particulae εἰ respondet. Confer *Blackwall*. Tom. II. Class. Sacr. p. 54. et כִּי־אִם Num. XXIV, 22. ut אֲבָל Daniel. X, 21. 2 Paral. XXXIII, 17.

8. *vel*, *aut*, i. q. ἤ, maxime in interrogationibus. Matth. XI, 8. 9. ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; aut ad quidnam videndum exiistis? *Arrian*. *Epictet*. p. 64. *Andocides Orat*. III, p. 273.

9. *igitur*, *ideo*, *itaque*. Act. X, 20. XXVI, 16. Eph. V, 24. 2 Cor. VIII, 7. Galat. II, 14. 1 Joh. II, 27. ad imitationem hebraici כִּי־אִם 1 Regg. XX, 6. Ies. LXV, 18. 1 Macc. X, 56. *Aristoph*. Thesmophor. v. 223. Pace v. 570.

10. *utique*, *sane*, *profecto*. Rom. VI, 5. Jacob. I, 26. Hinc ἀλλὰ hebraico אָכֵן sane, utique, in versione Alex. respondet Job. XXXII, 8. *Aelian*. V. H. IV, 13. XIV, 4.

11. *quaeso*; quam elegantem vim obtinet in precationibus, quibus praefigi solet. Marc. IX, 22. ἀλλ' εἴ τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν si quid itaque vales, auxiliare quaeso nobis. *Homer*. Iliad. I, 393. ἀλλὰ σύ, εἰ δύνασαί γε, περίσχεο παιδὸς ἑῆος. *Aristoph*. Nub. v. 183. ἀλλ' ἄνοιγε τὴν θύραν aperi quaeso ostium. Idem in *Acharn*. 578. 582. *Plut*. 1203. Alia exempla dedit *Krebs*. in Observatt. Flav. p. 90. et *Koenius* ad *Gregor*. *de Dialectis* p. 36. Sic et Latini *tamen* adhibent, v. c. *Terent*. *Andr*. V, 1. 23.

12. interdum ἀλλὰ pleonastice ponitur, v. c. Matth. VIII, 8. interdum deficit, Marc. XVI, 13. Joh. II, 10. ante σύ. IV, 22. ante ὑμεῖς. Act. XXVIII, 19. ante οὐχ'. Coloss. II, 23. Philem. v. 9. Hebr. IV, 25. Exempla defectus similium particularum apud Hebraeos dedit *Noldius* in Concordantiis particularum hebraeo-chaldaicarum p. 2.

13. ἀλλὰ saepe post se repeti jubet verba quaedam ex superiore oratione subintelligenda et ellipsin indicat. Exempla

Exempla e Graecis dedit *Devarius* l. l. p. 12 seq. E N. T. vero haec loca praecipue sunt notatu digna: Marc. XIV, 28. ἀλλὰ scilicet ne plane dispergamini. ibid. v. 49. ἀλλ' sc. γίγνεται τοῦτο. coll. Matth. XXVI, 56. Joh. I, 8. ἀλλ' sc. ἦλθεν e v. 7. Joh. IX, 3. ἀλλ' sc. coecus factus est. XV, 25. ubi post ἀλλ' e v. 24. supplendum est μεμισήκασιν. 1 Joh. II, 19. ἀλλ' scilicet egressi sunt e nobis.

14. ἀλλὰ καὶ *quin immo, quin etiam* Luc. XII, 7. XVI, 21. ubi jam *Erasmus Schmidius* in notis observavit, hic non esse ἀντίθεσιν, sed αὔξησιν.

15. ἀλλ' ἢ *nisi.* 1 Cor. III, 5. ἀλλ' ἢ διάκονοι nisi ministri Dei. 2 Cor. I, 13. *praeterquam. Diogen. Laërt.* Prooem. p. 12. μηδένα γὰρ εἶναι σοφὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ἢ θεόν. Interdum ἀλλ' ἢ per *sed potius* vertendum est, v. c. Luc. XII, 51. Confer. *Devarius* l. l. p. 25 seq. et *Zeunius* ad *Vigerum* de praecipuis graecae dictionis idiotismis p. 461 seq.

16. ἀλλὰ *praeterea.* Rom. X, 8. ἀλλὰ τί λέγει; quid praeterea dicit? Conf. *Clerici Artem crit.* P. I. p. 65. Caeterum non a re praesenti alienum erit particulas hebraicas breviter recensere, quibus ἀλλὰ in vers. Alexandrina respondet. Usi autem sunt Alexandrini pro ו Genes. XVII, 5. Exod. III, 22. Deut. I, 26. pro כִּי Num. XXXVI, 9. pro אִם Gen. XLIV, 26. pro כִּי־אִם Genes. XV, 14. Jos. XXIII, 8. pro אֲבָל 2 Chron. I, 4. Daniel. X, 7. 21. pro chald. בְּרַם *verumtamen,* Esra V, 13. et לָהֵן *nisi,* Daniel II, 11. pro אֶפֶס *tantummodo,* Num. XXIII, 13. pro זוּלַת *praeter,* Deut. IV, 12. pro רַק *tantum,* Jos. VI, 18. XIII, 6. pro אַךְ 1 Sam. XVI, 6. 1 Regg. XVII, 13. pro אוּלָם *profecto,* Job. I, 11. XII, 7. pro אַף *quin etiam,* 1 Sam. XIV, 30. pro אָכֵן *utique, sane,* Job. XXXII, 9. pro הִנֵּה Job. XL, 15. Ies. V, 17. Quibus adde, quae *Phavorinus* ad vocem ἀλλὰ e Graecorum scriptis congessit. Sed haec sufficiant.

'ΑΛΛΆΤΤΩ vel 'ΑΛΛΆΣΣΩ, fut. άξω, 1. *muto, immuto* et quidem ita, ut de mutatione in melius dicatur. *Hesych.* ἤλλαξεν· ἄλλον ἐξ ἄλλου ἐποίησεν. 1 Cor. XV, 51. πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα sed omnium corpora mutationem subitura sunt, nempe qua substantiam, conditionem et qualitates corporis. In vers. Alex. hebr. חָלַף Genes. XXXI, 7. et הֵמִיר Levit. XXVII, 33. Jerem. II, 11. respondet.

2. ubi de mutatione in pejus agitur, *deturpo, corrumpo.* Rom. I, 23. καὶ ἤλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ et deturparunt formam adspectabilem aut summam majestatem Dei incorruptibilis. Eodem sensu הֵמִיר Ps. CVI, 20. וַיָּמִירוּ אֶת־כְּבוֹדָם בְּתַבְנִית שׁוֹר אֹכֵל עֵשֶׂב Jerem. II, 11.

3. *efficio, ut aliquid cesset, finem impono, abrogo.* Act. VI, 14. καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθη ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωϋσῆς et abrogaturum ritus a Mose praescriptos. Hinc 'Αλλάττομαι sensu physico: *intereo, pereo, evanesco,* v. c. Hebr. I, 12. οὐρανοὶ ἀλλαγήσονται coeli peribunt, destruentur, coll. Ies. II, 48. וְהָאֱלִילִים כָּלִיל יַחֲלֹף et idola plane destruentur.

4. *vario.* Galat. IV, 20. καὶ ἀλλάξαι τὴν φωνήν μου et variare orationem meam, h. e. loqui pro diverso rerum statu; in qua significatione respondet hebr. שָׁנָה Jerem. II, 36. *Artemid.* II, 20. de corvo: διὰ τὸ πολλάκις ἀλλάσσειν τὴν φωνήν. coll. IV, 58. ubi formula πολλαῖς χρῆσθαι φωναῖς usus est. *Dio. Chrys.* LIX, p. 575. C.

'ΑΛΛΑΧΌΘΕΝ. Adverbium loci, *aliunde,* ab ἄλλος: nam adverbia, in θεν desinentia, significant *de* seu *a loco.* Semel occurrit in N. T. Joh. X, 1. ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν sed aliunde inscendit. Hebraicum מִמָּקוֹם אַחֵר Esther IV, 14. Vide *Wetstenii* N. T. T. I, p. 907.

'ΑΛΛΗΓΟΡΈΩ, ῶ, fut. ήσω, ab ἄλλος alius

alius et ἀγορέω loquor, proprie
1. *aliud loquor quam sentio.*
2. *aliud verbis, aliud sensu ostendo; aliter interpretor quam verba prae se ferunt: alium sensum ex oratione eruo, quem qui verbis proprie intellectis gignatur:* unde allegoria, quae nota est figura rhetorica. *Hesych.* ἀλληγορούμενον· τροπολογούμενον, φυσιολογούμενον. Idem: ἀλληγορία· ἄλλο τι παρὰ τὸ ἀκουόμενον ὑποδεικνύουσα. *Alb.* Gloss. N. T. p. 150. ἀλληγορούμενα· ἑτέρως κατὰ μετάφρασιν νοούμενα καὶ οὐ κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν. Semel legitur in N. T. Galat. IV, 24. ἅτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα haec narratio Mosis alium sensum sublimiorem admittit, quam ipsa verba proprie intellecta monstrant; seu ad nostram rem accommodari potest. Inter omnes vero populos cultos obtinuit mos allegoricae interpretationis, ut vel ex *Heracliti* libro de allegoriis Homeri (cujus nova editio Goettingae prodiit curante *N. Schow* cum notis Ill. *Heynii*) satis apparet. Fuerunt autem maxime inter Judaeos haud pauci viri docti, qui adeo narrationes V. T. allegorice explicarent; ad quorum numerum praeter auctores Kabbalae antiquioris Judaeorum et N. T. scriptores maxime *Eleazarus* Pontifex et *Aristobulus* (*Euseb.* Praep. Evang. VIII, c. 8.) *Esseni* et *Philo* referendi sunt. Confer *Koerner.* Spec. I. et II. de allegorica interpretandi ratione. De ipsa voce ἀλληγορεῖν vide notata a *Wetstenio* N. T. T. II, p. 228 sequ.

'ΑΛΛΗΛΟΥΪΑ. Vox origine hebraica, terminationem suam retinens, composita ex secunda persona pluralis imperativi Piel verbi הלל *laudavit* et nomine divino יָהּ, הַלְלוּ יָהּ celebrate Jehovam, αἰνεῖτε τὸν Κύριον, Apoc. XIX, 1. 3. 4. 6. *Hesych.* ἀλληλούϊα· αἶνος τῷ ὄντι Θεῷ· αἰνεῖτε τὸν Θεόν. Idem *Suidas* et Lex. MS. Bibl. Coislin. p. 503. 2 Macc. VII, 13. ἐπιφωνήσαντες τὸ ἀλληλούϊα.

'ΑΛΛΗΛΩΝ. Est genitivus pluralis nominis defectivi tum numero, tum casibus. Singularis plane non est in usu: dualis rarius reperitur in Scriptoribus profanis, sed in nullo codice N. T. Pluralis vero frequentissime in libris N. T. legitur, non quidem in omnibus ac singulis casibus, attamen in genitivo ἀλλήλων, in dativo ἀλλήλοις, ἀλλήλαις, et in accusativo ἀλλήλους, ἀλλήλας, ἄλληλα. Latine variis modis reddi potest: *invicem, mutuo, inter sese, inter nos vel vos, alius alium, alter alterum.* Regitur autem vel a verbo, cui jungitur, vel a praepositione, quae ei praemittitur, v. c. πρὸς, εἰς seq. accus. — κατὰ, μετὰ, ἀπὸ, ὑπὲρ, sequente genitivo, vel ab alia quadam particula, v. c. μεταξύ. E pluribus N. T. locis haec pauca sufficiant. Matth. XXIV, 10. ἀλλήλους παραδώσουσι καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους alius alium prodet et odio habebit. Joh. XIII, 35. ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις si mutuo vos amore prosequimini. Act. VII, 26. ἵνα τί ἀδικεῖτε ἀλλήλους; quid alter alterum laeditis? XXVIII, 25. ἀσύμφωνοι ὄντες πρὸς ἀλλήλους cum invicem discordes essent. Jacob. V, 16. εὔχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων orate pro vobis mutuo. Genes. XV, 10. לִקְרַאת רֵעֵהוּ Alex. ἀντιπρόσωπα ἀλλήλοις. ib. XLII, 21. אִישׁ אֶל אָחִיו Alex. πρὸς ἀλλήλους, coll. Exod. XVIII, 7. Exod. XIV, 20. זֶה אֶל־זֶה Alex. ἀλλήλοις. *Suid.* ἀλλήλων· ἀντὶ τοῦ ἑαυτῶν.

'ΑΛΛΟΓΕΝΗΣ, έος, ὁ, ἡ, *alienigena, ex alia tribu et gente oriundus, peregrinus.* (ex ἄλλος et γένος *gens, genus.*) In vers. Alex. respondet hebr. נֵכָר Ies. LVI, 3. et זָר Ies. LXI, 5. Jerem. LI, 51. Dicebatur autem in universum ἀλλογενὴς a Judaeis omnis, qui non ad populum Judaicum pertinebat: unde apud Lucam XVII, 18. Samaritanus ita vocatur. coll. v. 16. Saepius non legitur.

'ΑΛΛΟΜΑΙ, fut. ἁλοῦμαι, (activum est inusitatum, passivum autem et medium saepius leguntur).
1. *salio, subsilio, exsilio,* et dicitur non solum de hominibus, sed etiam de animalibus, prae gaudio tripudiantibus. *Hesych.* ἀλεῖται· πηδήσει.
2. *leviter incedo et me moveo saltantium*

tium instar. In hac significatione derivata, quam propria accipere hanc vocem mallem in loco Act. III, 8. ubi homo claudus, a Petro sanatus, narratum templum intrasse περιπατῶν καὶ ἁλλόμενος, h. e. *pedibus integer;* si lectio sana est: nam desunt verba graeca laudata in bonis codicibus. ibid. XIV, 10. καὶ ἥλλετο καὶ περιεπάτει. coll. Ies. XXXV, 6. τότε ἁλεῖται ὡς ἔλαφος ὁ χωλός. *Syr.* ܘܫܘܪ ܩܡ ܘܗܠܟ *et exsiliens surrexit, et ambulavit.*

3. metaphorice usurpatur de *aquis fontanis scaturientibus et ebullientibus.* Joh. IV, 14. πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου fons scaturiens, fons perennis. Eodem modo *salire* apud latinos Scriptores: *Virgil.* Eclog. V, 47. *Sueton.* Octav. 82. Vide etiam *Pearson.* annot. in *Ignatii* Epistolam ad Romanos p. 56. *Hesychius:* ἁλλομένου, ἀεὶ ῥέοντος ἢ βλύζοντος.

Ἄλλος, η, ο, *alius, a, ud,* in universum *diversitatis* notionem habet, quacunque se habeat ratione, sed non uno eodemque sensu, pro diversitate subjecti. Nam

1. adhibetur *inclusive, alius praeter aliquem vel aliquos.* Matth. IV, 21. εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφοὺς vidit praeter Andream et Petrum alios fratres duos. Marc. VII, 4. καὶ ἄλλα πολλά ἐστιν et praeter ea alia multa sunt. Luc. V, 29. Act. XV, 2. et in Apocalypsi saepissime. Hinc οἱ ἄλλοι *reliqui.* Joh. XX, 25. XXI, 8. 1 Cor. XIV, 29. Unde interdum a librariis pro οἱ ἄλλοι scriptum est οἱ λοιποί, ut apud *Xenoph.* Cyrop. III, 3. 4. in MS. Guelf. et Philelphi libris.

2. *diversus ab aliquo ac distinctus.* Matth. II, 12. δι' ἄλλης ὁδοῦ *per aliam viam, diversam a priore.* Joh. V, 32. Joh. XIV, 16. ἄλλον παράκλητον alium a me diversum doctorem seu adjutorem. 1 Cor. XV, 39. οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ σάρξ· ἀλλὰ ἄλλη μέν. 2 Cor. XI, 4. ἄλλον Ἰησοῦν, i. q. εὐαγγέλιον ἕτερον in sequentibus. Ita אַחֵר, cui ἄλλος respondet, in vers. Alex. Ies. XLII, 8. Ps. XVI, 4. 1 Regg. XIII, 10.

3. *distributive* sumitur, non solum si repetitur, ut lat. *alius—alius,* Marc. VI, 15. ἄλλοι ἔλεγον — ἄλλοι δὲ ἔλεγον alii dicebant—alii vero dixerunt. 1 Cor. XII, 8. 9. 10. sed etiam, si semel tantum ponitur, v. c. Matth. VIII, 9. ibid. XXI, 8.

4. *alienus, qui est alterius.* 1 Cor. X, 29. ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως. Hinc hebr. זָר respondet in vers. Alex. Job. XIX, 27.

5. *alter e binis,* i. q. ἕτερος. Matth. V, 39. στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην ei alteram quoque praebe. XII, 13. ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη sana ut altera. Marc. III, 5. Luc. VI, 10. 29. XIX, 32. Loca e Scriptoribus graecis et latinis dederunt *Burmann.* ad *Phaedr.* I, 4. 4. et *Schrader* ad *Musaeum* p. 151.

Ἀλλοτριοεπίσκοπος, ὁ, ἡ, *qui res alienas curat et quae nihil ad se attinent, qui se alienis rebus immiscet,* i. q. ὁ πολυπράγμων, ὁ περιεργαζόμενος τὰ τῶν ἄλλων (ex ἀλλότριος alienus et ἐπίσκοπος inspector.) Semel legitur haec vox in N. T. 1 Petr. IV, 15. ἢ ὡς ἀλλοτριοεπίσκοπος: quae verba plurimi interpretes de curioso alienarum rerum inspectore interpretati sunt, praeeunte *Oecumenio* ad h. l. (ὁ τὰ ἀλλότρια περιεργαζόμενος, ἵνα ἀφορμὴν λοιδορίας ἔχῃ) pauci vero de *nimis severo alienorum vitiorum censore, sua autem negligente* explicarunt, ducti fortasse auctoritate *Phavorini:* ὁ τὰς ἑαυτοῦ ἁμαρτίας ἀφεὶς, τὰς δὲ ἑτέρων περιεργαζόμενος. Sed neutra explicatio ob praecedens πασχέτω locum habere potest. Videtur potius ἀλλοτριοεπίσκοπος *hominem omnibus sceleribus deditum* ex usu linguae hellenisticae significare, in qua ἀλλότριος, simpliciter positum, *hominem scelestum, qui non obedit praeceptis divinis,* notat. v. c. Ps. I, 1. ubi in vers. Vta et VIta ἀλλότριοι hebraico רְשָׁעִים respondet. Sirac. XLV, 22. Confer nostrum Spicileg. I. Lexici in interpretes Graec. V. T. p. 8.

Ἀλλότριος, ὁ, ἡ, τὸ, 1. *alienus, non proprius,* et opponitur τῷ ἴδιος *proprius,*

proprius, peculiaris. Luc. XVI, 12. καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε et si in alienis infideles fueritis: ubi opponitur τὸ ὑμέτερον. Joh. X, 5. ἀλλότριος ποιμὴν *alienus custos,* prouti vocatur *Virgil.* Ecl. III, 5. coll. v. 12. οὗ οὐκ εἰσὶ τὰ πρόβατα ἴδια: ubi tamen ἀλλότριος etiam commode de *ignoto* explicari potest. coll. Sirac. VIII, 21. Rom. XIV, 4. ἀλλότριος οἰκέτης. Hebr. IX, 25. αἵματι ἀλλοτρίῳ.

2. *alienigena, peregrinus, exterus, extraneus.* Act. VII, 6. ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ in terra peregrina, ἐν γῇ οὐκ ἰδίᾳ Gen. XV, 13. Hebr. XI, 9. 1 Macc. XV, 33. Saepius in vers. Alex. τῷ נֵכָר Gen. XVII, 12. 1 Sam. VII, 3. et נָכְרִי Judd. XIX, 12. Deut. XVII, 15. XXIII, 20. respondet.

3. *qui non ad familiam alicujus pertinet.* Matth. XVII, 25. ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων a liberis suis aut ab iis, qui non sunt familiares. coll. v. 26. Ita אֲחֵרִים Ps. XLIX, 11.

4. *alius, diversus et distinctus ab aliquo,* i. q. ἄλλος. Rom. XV, 20. ἐπ' ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ. 2 Cor. X, 15. 16. 1 Tim. V, 22.

5. *hostis.* Hebr. XI, 34. παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων. 1 Maccab. I, 40. *Homer.* Il. V, 214. *Xenoph. Anab.* III, 5. 4. χώραν καίειν ὡς ἀλλοτρίαν. *Suid.* ἀλλοτρίως· πολεμίως. καὶ ὁ Δαβὶδ (Ps. XVIII, 13.) καὶ ἀπὸ ἀλλοτρίων φεῖσαι τοῦ δούλου σου, τοῦτ' ἔστι τῶν δυσμενῶν. *Hesych.* ἀλλότριος· πολέμιος, ξένος. Idem tradit *Etym. M.* et *Apollonius* Lex. Hom. Tom. I, p. 118. Apud *Thucydid.* IV, 94. ἀλλόφυλος στρατὸς exercitus hostilis, et ibi *Duker.* Confer et *Schweighaeuser.* in *Lex. Polyb.* p. 24.

ἈΛΛΌΦΥΛΟΣ, ου, ὁ, ἡ, proprie: *qui est ex alia tribu, qui est diversae gentis, alienigena, barbarus.* (ex ἄλλος et φυλὴ *tribus, gens,* i. q. ἀλλόεθνος 2 Maccab. X, 5.) Opponitur ei ὁμόφυλος *in eadem terra genitus. Thucyd.* I, 102. IV, 64. 86 et 92. In N. T. libris speciatim ἀλλόφυλος dicitur, *qui non est de judaica gente ortus, paganus.* Act. X, 28. προσέρχεσθαι ἀλλοφύλῳ congredi cum gentili. Saepius non legitur in N. T. Alexandrini pro נָכְרִי Ies. II, 6. et בֶּן־נֵכָר Ies. LXI, 5. haud raro etiam pro פְּלִשְׁתִּים Judd. III, 3. posuerunt. Confer quae *Krebsius* e *Josepho* in Observv. Flav. p. 208. notavit, et nos dedimus in *Spicileg. I. Lexic. Biel.* p. 8. *Hesych.* ἀλλόφυλος· ἐξ ἄλλου γένους, μὴ, ἔχων φυλήν. Conf. *Schweighaeuser. Lex. Polyb.* p. 24.

ἌΛΛΩΣ. Adverbium ab ἄλλος, *aliter, alio modo, alia ratione.* Legitur in N. T. tantum 1 Tim. V, 25. καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα et quae aliter se habent, quae nondum manifesta sunt, sed latent hactenus, suo tempore manifesta fient. Alii ἄλλως *temere, inconsulto et sine certa ratione* interpretantur, quam notionem, vindicatam quidem huic adverbio a *Perizonio* ad *Aelian.* V. H. II, 13. p. 77. *Ruhnkenio* ad *Timaeum* p. 199. et *Foësio* in Oeconomia *Hippocrat.* p. 20. tamen ad h. l. alienissimam judico.

ἈΛΟΆΩ, ῶ, fut. ήσω et άσω, 1. proprie: *verbero, percutio;* unde per τύπτων ab *Hesychio* explicatur. Confer *Hemsterhus.* ad *Jul. Pollucis* Onomast. p. 1346.

2. *trituro, in area fruges excutio,* sive hoc fiat baculis et τριβόλοις, sive pedibus calcando. *Etym. M.* ἀλοᾶν· τύπτειν καὶ τὸ θρύπτειν ἐπὶ τῆς ἅλω σῖτον. *Ammon.* τὸ ἐπὶ τῇ ἅλῳ πατεῖν καὶ τρίβειν τοὺς στάχυας: ubi confer *Valkenar.* 1 Cor. IX, 9. οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα ne camum injicias bovi trituranti. 1 Tim. V, 18. Ex more enim Orientis boves grana ex aristis exterebant pedibus, ut docuit *Paulsen.* in libro: de agricultura Orr. Helmst. 1724. 4. lingua vernacula scripto. 1 Cor. IX, 10. ἀλοᾶν tribuitur hominibus, qui ministerio boum triturationem perficiebant. Alexandrini usi sunt hac voce pro דּוּשׁ Deut. XXV, 4. Ies. XLI, 15. et דָּרַךְ *calcavit* Jerem. LI, 33.

"ΑΛΟΓΟΣ, ου, ὁ, ἡ, proprie 1. apud Graecos et *eum, qui est facultatis dicendi expers, mutum, elinguem,* ἄφωνον (Exod. VI, 12. וַאֲנִי עֲרַל שְׂפָתָיִם Alex. ἐγὼ δὲ ἄλογός εἰμι) et *rationis expertem, brutum, irrationabilem* significat. 2 Petr. II, 12. ὡς ἄλογα ζῶα animalia bruta. *Syrus :* ܚܝܘ̈ܬܐ ܠܐ ܡܠܝ̈ܠܬܐ. Jud. v. 10. ubi vulg. *muta animalia. Xenoph. Hier.* 7. 3. Sapient. XI, 16.

2. *rationi non consentaneus, cum ratione pugnans, absurdus, temere dictus et factus.* Act. XXV, 27. ἄλογόν μοι δοκεῖ ineptum et absonum mihi videtur. *Polyb.* III, 15. 9. ἄλογοι προφάσεις. Ib. III, 81. 9. ἄλογος θυμός. Cf. *Symmach.* ad Job. XIII, 4. *Hesych.* ἄλογος· μωρός.

'ΑΛΌΗ, ης, ἡ, *aloë.* Nomen duabus diversissimi generis plantis commune: alteri *herbae,* e qua succus amarissimus eliciebatur. *Hesych.* ἀλόη· πόας εἶδος καὶ ὁ χυλὸς αὐτῆς. *Etym. M.* eodem modo habet ;— alteri *arbori aromaticae* ad thymiamata vulgo usurpatae, quae in India et Arabia gignitur, et vulgo ξυλαλόη et ἀγάλλοχον, hebr. אֲהָלִים et אֲהָלוֹת Cant. IV, 14. arab. *Alluwe,* et a vulgo *arbor Paradisi* vocatur. Conf. *Celsii Hierobotan.* T. I, p. 135. *Isidor.* Cap. de *arborib. arom. Salmasius* ad *Solinum* p. 1153. et de *Homonymis Hyles Iatricae* cap. 6. Aloë haec aromatica condiendis cadaveribus ab Aegyptiis adhibita, teste *Aëtio* et *Herodoto,* sine dubio fuit, qua Nicodemus Joh. XIX, 39. usus fuisse legitur ad unguendum et pollingendum Christi corpus.

"ΑΛΣ, ἁλὸς, τὸ, *sal.* Differt ab ἅλς, ἁλὸς, ἡ, *mare,* solo genere. Marc. IX, 49. ἁλὶ ἁλισθήσεται sale condietur. Alex. pro מֶלַח Ps. LX. 1. Ezech. XLIII, 24. Vide quae supra ad vocem ἅλας notavimus.

'ΑΛΥΚΌΣ, ὁ, ἡ, τὸ, *salsus, marinus,* ab ἀλύκη, quod, *Hesychio* teste, est id quod θάλασσα, aut secundum alios ab ἅλς, *sal, mare.* Jacob. III, 12. οὐδεμία πηγὴ ἁλυκὸν καὶ γλυκὺ ποιῆσαι ὕδωρ nullus fons salsam simul aquam et dulcem emittere potest. In vers. Alex. מֶלַח respondet Num. XXXIV, 3. 12. Jos. XV, 2. 5. Conf. de hac voce *Sallierium* ad *Moeridem* p. 29 sqq.

"ΑΛΥΠΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *vacuus a molestiis et aerumnis, tristitiae ac moeroris expers,* ex α priv. et λύπη *dolor.* Sic v. c. ψυχὴ ἐκ τοῦδε τοῦ χωρίου μεταστα-θεῖσα vocatur ἄλυπος ab *Aeschine* Dial. III, §. 22. Comparativus ἀλυπότερος, α, ον, *minus dolens, minus molestiis ac aerumnis expositus,* legitur tantum Philipp. II, 28. κἀγὼ ἀλυπότερος ὦ et ego magis ab aerumnis vacuus esse possim, seu, egoque minus doleam, *Xenoph. Oecon.* VIII, 2. ἀλυποτέρα δὲ αὕτη ἡ ἔνδεια. *Phavor.* ἀλυπότερος· ὁ μὴ λυπούμενος.

"ΑΛΥΣΙΣ, εως, ἡ, (Ita enim scribendum est, non ut in vulgaribus libris ἄλυσις : nam descendit ab α priv. et λύω *solvo,* catena enim non solvi potest. *Phavor.* ἄλυσις παρὰ τὸ λύω, λύσω· ἄλυτος γάρ ἐστιν. Cf. *Zeunius* ad *Xenoph.* de *Re equestri* X, §. 9.) aeque late patet ac δεσμὸς, et *catenam, vinculum ex qualibet materia confectum* notat, *et manicas aeque ac compedes complectitur.* Nec strictiori sensu sumitur Marc. V, 3. καὶ οὔτε ἁλύσεσιν οὐδεὶς ἠδύνατο αὐτὸν δῆσαι. Act. XXVIII, 20. τὴν ἄλυσιν ταύτην περίκειμαι his catenis circumdatus sum. Ephes. VI, 20. Apoc. XX, 1. 2 Tim. I, 16. καὶ τὴν ἄλυσίν μου οὐκ ἐπησχύνθη nec se mihi vincto, captivo subtraxit. *Etym. M.* ἄλυσις· ἡ ἐκ χαλκοῦ ἢ σιδήρου ἢ ἀργυρίου ἢ χρυσοῦ πεπλεγμένη σειρά. Interdum tamen, praesertim si diserte distinguitur a πέδαις, tantum *manicas, vincula, quibus manus constringuntur,* indicat, v. c. Marc. V, 4. πέδαις καὶ ἁλύσεσι. (*Polyb.* III, 82. 8.) Luc. VIII, 29. Act. XII, 6. 7. XXI, 33.

'ΑΛΥΣΙΤΕΛῊΣ, έος, ὁ, ἡ, vi etymologiae proprie diceretur is, *qui nullum vectigal solvit ;* q. d. ὁ μὴ λύων τὰ τέλη : a λυσιτελέω *vectigal et pensionem debitam*

debitam solvo: sed quia λυσιτελεῖν frequentius *prodesse, utilitatem afferre,* notat, etiam ἀλυσιτελὴς

2. *inutilis, nihil lucri afferens,* dicitur. *Hesych.* ἀλυσιτελές· ἀσύμφορον, ἀνωφελές.

3. per litoteta: *noxius, perniciosus,* uti *inutilis* apud Latinos, v. c. *Cic. Offic.* III, 21. de *Invent.* I, 49. Hebr. XIII, 17. ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο, h. e. quod poenas gravissimas vobis conciliaturum esset. *Polyb.* III, 117. ἀλυσιτελῆ δὲ τὴν ἀρχὴν τὴν αὐτοῦ τῇ πατρίδι πεποιημένος. Sic etiam adverbium ἀλυσιτελῶς *magno cum damno. Theophr. Char.* VIII, 4. ἀλυσιτελῶς ἀπαλλάττουσι. Cf. *Clarkium* ad *Homer.* Iliad. II, v. 269. Ἀλυσιτέλεια est *damnum, jactura,* apud *Polybium* IV, 47. 1.

ἈΛΦΑΙ͂ΟΣ, αίου, ὁ, *Alphaeus.* Nomen proprium viri, qui alias vocatur *Cleophas;* id quod luculenter e comparatione locorum Marc. XV, 40. et Joh. XIX, 25. apparet. Fuit hic frater germanus Josephi mariti matris Jesu et Mariae sororis matris Jesu, pater vero Apostolorum Jacobi minoris, Matth. X, 3. et Matthaei, Marc. II, 14. Cf. *Euseb. H. E.* III, c. 11. et *Lightfoot. Hor. Hebr. et Talmud.* ad Matth. X, 3. et loca N. T. Marc. III, 18. Luc. VI, 15. Act. I, 13.

ἍΛΩΝ, ωνος, ὁ et ἡ, (scribitur etiam ἅλως, ἅλω, ἡ,)

1. proprie: *area, locus terendis et exprimendis frugibus aptus* aut *triturationi frumentorum destinatus,* hebr. גֹּרֶן Genes. L, 10, 11. Hos. IX, 1. 2. Derivari solet haud incommode ab ἀλίζω *congrego,* quod in eo fruges colligi et coacervari soleant. Sed haec notio, apud exteros scriptores admodum frequens, non habet locum in N. T. libris, in quibus potius

2. *ipsa frumenta, quae in area excutiuntur et exteruntur,* notat, ad imitationem hebraici גֹּרֶן v. c. Exod. XXII, 6. Alex. καὶ προσεμπρήσῃ ἅλωνας. Ruth. III, 2. λικμᾷ τὸν ἅλωνα τῶν κριθῶν. Job. XXXIX, 12. quod ab ipsis Alexandr. Deut. XV, 14. per σῖτος redditur: apud quos ἅλων adeo hebr. גָּדִישׁ *acervus frugum* Jud. XV, 5. respondet, quibus adde locum Ies. XXV, 10. Sic Matth. III, 12. καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ quo frumenta sua purgabit. Luc. III, 17. *Phavor.* ἅλως τῆς ἅλω κλίνεται Ἀττικῶς. καὶ ἅλως τὸ ἀλώνιον παρὰ τὴν τῶν ἀσταχύων ἀλοίησιν καὶ συντρίψιν.

ἈΛΩ΄ΠΗΞ, εκος, ἡ, 1. *vulpes,* animal callidissimum, cujus descriptionem dedit *Bochartus Hieroz.* P. I, Lib. III, c. 13. Matth. VIII, 20 αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι vulpes intimis in foveis habitant. Luc. IX, 58.

2. metaphorice: *homo callidus ac versutus.* Sic Christus Luc. XIII, 32. Herodem vulpem vocat ob fraudulentas insidias, quas ipsi clam struebat. Eodem modo graeci Scriptores hac voce utuntur. Vide *Palaeph.* de *Incred.* c. 8. *Sophocl. Aj. Flag.* v. 103. *Plutarch. in Sulla* c. 28. p. 139. ed. *Reiske. Suid.* ἀλωπεκίζων· ἐπὶ τῶν ἐξαπατᾷν ἐγχειρούντων. Cf. etiam *Riccii* Diss. *Homer.* X, p. 105. et *J. H. Maii Obss. SS.* l. II, p. 97 sq.

ἍΛΩΣΙΣ, εως, ἡ, *captura,* ab ἁλίσκω seu ἁλόω *capio,* fut. ἁλώσω. 2 Petr. II, 12. ζῶα γεγεννημένα εἰς ἅλωσιν καὶ φθορὰν destinata capturae et morti, nata ut capta ab hominibus interficiantur. *Hesych.* ἁλώσεως· ἀπωλείας, θανάτου. Idem: ἅλωσιν· φόνον, πόρθησιν. In vers. Alex. semel legitur Jer. L, 46. ubi hebr. נִתְפְּשָׂה a תָּפַשׂ *prehendit, apprehendit,* respondet.

ἍΜΑ. Adverbium temporis. 1. *una, simul cum,* quo sensu construitur fere cum dativo, qui regitur ab omissa praepositione σὺν, quae additur 1 Thess. IV, 17. V, 10. Matth. XIII, 29. ἐκριζώσητε ἅμα (σὺν) αὐτοῖς τὸν σῖτον eradicetis una cum illis triticum. *Theocrit.* Idyll. XVI, v. 188. *Homer.* Iliad. XII, v. 87. *Tacit. Annal.* III, c. 64. Huc pertinet etiam formula: ἅμα πρωΐ, (pro: ἅμα σὺν τῷ χρόνῳ ὄντι πρωΐ) quae legitur Matth. XX, 1. h. e. *primo*

mo mane, summo diluculo, i. q. ἅμα τῇ ἡμέρᾳ 1 Macc. IV, 6. quam primum dies illuxit. Hac de formula, etiam apud *Theophr. Char.* 24. obvia, eleganter exposuit *Foësius Oeconom. Hipp.* p. 25. et *Bielius* in *Thes. Philol.* sub hac voce, qui non male contulit hebraicam formulam בָּאוֹר הַבֹּקֶר Micha II, 1. Jud. IX, 31. Similes sunt formulae: ἅμ' ἡμέρᾳ, ἅμ' ἡλίῳ ἀνιόντι, quibus usi sunt *Diod. Sic.* T. I, p. 613 et 698. ed. *Wesselingii* et *Athenaeus* VI, p. 273. et ἅμα τῷ φωτὶ *prima luce* apud *Polyb.* I, 12.

2. *simul etiam,* cum casum nullum habet et absolute ponitur. Act. XXIV, 26. ἅμα δὲ καὶ ἐλπίζων simul etiam sperans. ib. XXVII, 40. ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας. Coloss. IV, 3. 1 Tim. V, 13. Philem. v. 22.

3. *ad unum omnes.* Rom. III, 12. ἅμα ἠχρειώθησαν nemo insons, ad unum omnes impii facti sunt; ubi ἅμα hebr. יַחַד Ps. XIV, 3. respondet, ut aliis in locis multis, v. c. Genes. XIII, 6. XXII, 6. 8. 19. — *Hesych.* ἅμα· ὁμοῦ, ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ, καὶ ἐκ διαφόρων τόπων καὶ εἰς ἕνα τόπον καὶ ὁμόσε. *Suid.* κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν, εὐθέως, παραχρῆμα. In universum conferendus est *Vigerus* de *Idiotismis L. G.* p. 369 seq. ed. *Zeunii.*

ἈΜΑΘΗ͂Σ, έος, ὁ, ἡ, 1. *indocilis, indoctus, imperitus, literarum rudis,* ex α στερητικῷ et μανθάνω *disco.* Schol. ad *Aristoph. Nub.* v. 135. ἀμαθής· ἰδιώτης καὶ ἀπαίδευτος. *Xen. Mem.* I, 2. 49. IV, 2. 33.

2. *impius, perversus;* nam omnia verba cognitionis aut ignorantiae non solum nudam scientiam et inscitiam, sed etiam affectus et effectus notant, qui cognitioni aut ignorantiae conjuncti esse solent, ut bene docuit *Glassius* in *Philol. S.* p. 828. ed. *Dathii.* Sic legitur in N. T. 2 Petr. III, 16. ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν quae impii et nondum satis confirmati in religione pervertunt. Certe apud graecos Scriptores ἀμαθής interdum *hominem impolitum, vastis et inhumanis moribus* notare, *Casaubonus* docuit ad *Athen.* p. 391. et ἀμαθίαν interdum *malitiam* et *perversitatem* significare, exempla docent a *Krebsio* in *Obss. Flav.* p. 408. prolata. Non tamen magnopere repugnarem, si quis ἀμαθεῖς in loco Petri laudato de hominibus a perfecta religionis christianae cognitione alienis explicare mallet.

ἈΜΑΡΆΝΤΙΝΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *non marcescens et flaccescens,* ex α priv. et μαραίνομαι *marcesco* et *flaccesco.* Dicitur maxime de arboribus et floribus, nunquam virorem et speciem floridam amittentibus, et quidem peculiariter de certo quodam flore *amarantus,* cujus flores, ut testatur *Dioscorides,* nunquam marcescunt, unde olim coronae contextae victoribus imponebantur, ac etiam in funeribus adhiberi solebant, observante *Philostrato* in *Heroicis* c. 19. p. 741. ed. *Olear.* Adde *Plin. H. N.* XXI, 23. et *Athenaeum* XV, 11. Illustrari exinde potest locus 1 Petr. V, 4. ubi στέφανος ἀμαράντινος corona non marcescens, seu ex immortali amaranto (ut verbis *Columellae* utar) contexta de futura Christianorum in coelis eaque perenni felicitate usurpatur. *Hesych.* ἀμαράντινον· ἄσηπτον, et *Lex. Reg. MS.* ab *Alberti* ad h. l. citatum: ἀμαράντινον· ἀειθαλές. Cf. *Adami Obss. theol. philol.* p. 436. ac *Wetstenii N. T.* T. II, p. 696.

ἈΜΆΡΑΝΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, ejusdem significationis et originis cum praeced. ἀμαράντινος. Semel tantum in N. T. legitur 1 Petr. I, 4. κληρονομίαν ἀμάραντον felicitatem aeternam. In eadem metaphorica perennitatis notione legitur etiam in libro Sapient. VI, 12. λαμπρὰ καὶ ἀμάραντός ἐστιν ἡ σοφία. *Phavor.* ἀμάραντος· εἶδος φυτοῦ, ἀφ' οὗ στέφανοι πλέκονται.

ἉΜΑΡΤΆΝΩ, fut. ἁμαρτήσω, 1. proprie: *non collineo, aberro a scopo proposito, scopum non attingo et teneo; etiam aberro a via quae est calcanda. Xenoph. Cyrop.* IV, 6. 2. *Herodot.* I, 43. *Homer. Odyss.* XI, 510. Eandem notionem proprie habet hebraica vox

vox חָטָא ut arabica خطي . v. c. Judd. XX, 16. Job. V, 24. Ies. LXIV, 5. Ab hac significatione propria commode omnes reliquae metaphoricae derivari poterunt. Sic ἁμαρτάνω

2. *aberro a virtutis tramite, pecco, legibus divinis non consentaneus sentio et ago*, ut חָטָא Eccles. VII, 20. IX, 2. Matth. XXVII, 4. Luc. XV, 18. ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν peccavi contra Deum, (חָטָא cum לְ constructum legitur 1 Regg. VIII, 31. et 50.) Joh. IX, 2. Rom. II, 12. III, 23. V, 12. 14. 16. 2 Petr. II, 4. 1 Joh. I, 20. Interdum latius patet et omnino *vitiosum et perversum esse, deditum esse impietati*, notat, v. c. 1 Joh. III, 6. καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν non potest delectari peccatis, seu vitiosus esse. ib. v. 8. ὁ διάβολος ἁμαρτάνει. v. 9. V, 18.

3. *aberro a veritatis tramite, in errores incido, errores alo*, ita, ut omissum sit τοῦ ἀληθοῦς, vel τῆς ἀληθείας. 1 Cor. XV, 34. μὴ ἁμαρτάνετε, i. q. μὴ πλανᾶσθε, v. 33. Tit. III, 11. ἁμαρτάνει tribuitur τῷ αἱρετικῷ ἀνθρώπῳ, ei, qui falsas opiniones alit et religioni christianae contrarias. Loca vett. Scriptt. hanc notionem confirmantia dedit *Palairet. Obss. Phil. Crit.* p. 415.

4. ἁμαρτάνειν εἴς τινα *injuria afficere, offendere, laedere aliquem, violare officia alteri debita.* Matth. XVIII, 15. ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου si quis te injuria affecerit. Luc. XVII, 3. XV, 21. ἥμαρτον ἐνώπιον (1 Sam. XX, 1.) σοῦ violavi officia tibi debita. Eodem modo חָטָא cum לְ Genes. XX, 9. Judd. XI, 27. 1 Sam. XIX, 4. usurpatur, quod Alexandrini haud raro per ἀδικεῖν interpretati sunt. Genes. XLII, 22. Jerem. XXXVII, 18. *M. Antonin.* VII, 26. ὅταν τις ἁμάρτῃ τι εἴς σε. *Cic. ad Attic.* III, 15. in me enim ipsum peccavi vehementius. — Formula vero ἁμαρτάνειν εἴς τι significat: *noxam, damnum alicui rei inferre*, v. c. 1 Cor. VI, 18. εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει sibi damnum infert, quasi violat officia corpori suo debita.

5. *committo scelus, flagitium legibus humanis interdictum et poena civili dignum ;* et ut omnino de omnis generis gravioribus delictis usurpatur, ita speciatim de adulterio, scortatione et omnis generis Venere illicita dicitur, v. c. Joh. V, 14. μηκέτι ἁμάρτανε castitati in posterum stude. ib. VIII, 11. coll. v. 3 et 4. Apud Graecos ἁμαρτάνειν haud raro *adulterari, scortari* notat, v. c. apud *Aelian. V. H.* IV, 1. *Eurip. Hippolyt.* v. 507. (cf. *Munker.* ad *Antonin. Lib. Metam.* c. 41. p. 337. et *D'Orville* ad *Chariton.* p. 220. ed. Lips.) uti *peccare* apud Latinos, v. c. apud *Horat.* I. Od. 33. v. 9. *Martial.* I, 35. Vide *Wetstenii N. T.* T. I, p. 702. Sed in N. T. etiam in latiori illa significatione occurrit. Act. XXV, 8. οὔτε εἰς Καίσαρά τι ἥμαρτον nec contra Caesarem quid commisi. 1 Petr. II, 20. εἰ ἁμαρτάνοντες κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε si quis verbera patienter sustineat, quae tamen malefactis meruerit.

6. *rebello, inobediens, immoriger sum.* 1 Tim. V, 20. τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε. ubi, ut series orationis docet, ἁμαρτάνοντες sunt, qui disciplinae ecclesiasticae se submittere nolebant, qui legibus ecclesiasticis non parent. Hebr. III, 17. οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσασιν; nonne Israelitis, qui, Deo diffisi, contra Mosen in deserto rebellabant? qui v. 18. ἀπειθήσαντες vocantur.

7. *desero religionem christianam, deficio ab ea.* Hebr. X, 26. ἑκουσίως γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν sponte enim nobis deficientibus a religione christiana. Cf. *Phavor.* sub ἁμαρτάνειν et ἁμαρτάνω.

ἉΜΆΡΤΗΜΑ, ατος, τὸ, descendit a praeterito passiv. ἡμάρτημαι.

1. *peccatum, quaevis violatio praeceptorum divinorum, quaevis aberratio a virtutis tramite.* Marc. III, 28. πάντα ἀφεθήσεται ἁμαρτήματα. ib. IV, 12. καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς τὰ ἁμαρτήματα. Rom. III, 25. διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων.

2. *scelus, flagitium vel legibus humanis interdictum.* 1 Cor. VI, 18. Alex.

usi sunt hac voce pro hebr. חַטָּאָה Genes. XXXI, 36. עָוֹן Exod. XXVIII, 38. פֶּשַׁע Ies. LVIII, 1.

'ΑΜΑΡΤΊΑ, ας, ἡ, proprie 1. *aberratio a scopo praefixo*, seu *a recto tramite*, ἡ ἀποτυχία, ut auctor *Etym. M.* explicat.

2. *aberratio a virtutis tramite, actiones et affectiones animi pravae, quae legi divinae adversantur*, ἡ τοῦ καλοῦ ἐκτροπὴ εἴτε τοῦ κατὰ φύσιν εἴτε τοῦ κατὰ νόμον interprete *Phavorino*. Matth. III, 6. ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. ibid. IX, 2. 5. 6. ubi obiter moneo, ἀφιέναι τὰς ἁμαρτίας in omni hoc loco significare removere ab aliquo poenas peccatorum. ibid. XII, 31. XXVI, 28. Rom. VI, 13. ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ. In vers. Alex. iisdem vocibus hebraicis respondet, quibus praecedens ἁμάρτημα.

3. *ipsa vitiositas et perversitas animi, quae est fons actionum pravarum*, die moralische Verdorbenheit, die herrschende Fehlerhaftigkeit, *moral depravity, the prevailing vice*. Joh. VIII, 34. πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, δοῦλός ἐστι τῆς ἁμαρτίας qui vitiositati deditus est, est ejus servus. ib. IX, 34. ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος totus, quantus quantus es, vitiosus es. Rom. V, 12. VI, 1. 2. 6. 12. 14. VII, 9. et alibi saepius.

4. *injuria alteri illata*. Act. VII, 60. μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην noli ulcisci hanc caedem, seu injuriam mihi insonti illatam.

5. *impudicitia, adulterium, scortatio*. 2 Petr. II, 14. ἀκαταπαύστους ἁμαρτίας indesinenter libidini venereae indulgentes. *Appianus Alex.* p. 594. ed. Paris. narrat, Claudiam Quintam, stupri suspectam, ἐπιθειάσαι πολλὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας. Simili sensu *peccatum* dixit *Ovid. Amor.* II. Eleg. 7. v. 11. et חַטָּאָה auctor poster. libri Sam. XII, 13.

6. *pervicacia, contumacia credendi, dubitandi obfirmatio, incredulitas*. Joh. VIII, 21 et 24. ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε incredulitatis vestrae poenas dabitis. ib. XV, 22. νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσι περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν nunc vero hanc suam ipsorum pervicaciam nullo modo excusare possunt. ibid. XVI, 8. coll. v. 9. περὶ ἁμαρτίας ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ. Hebr. III, 13.

7. *defectio a religione divina* sive *patriarchali illa puriori*, Hebr. XI, 25. ἢ πρόσκαιρον ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν quam fluxis illis cum idolorum cultu conjunctis commodis frui; sive *christiana*. 2 Thess. II, 3. ὁ ἄνθρωπος τῆς ἁμαρτίας, h. e. ἀποστασίας, insignis ille impostor, qui multos abstrahet a religione christiana.

8. *incitamentum et sollicitatio ad peccatum et speciatim ad defectionem a religione divina*. Rom. VII, 7. ὁ νόμος ἁμαρτία; num lex divina peccandi libidinem auget, promovet peccata? τῆς ἁμαρτίας διάκονός ἐστι, ut Paulus loquitur Galat. II, 17. Hebr. XII, 1. εὐπερίστατος ἁμαρτία. vide sub εὐπερίστατος. ibid. v. 4. πρὸς τὴν ἁμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι, ubi ἁμαρτίαν de ipsis calamitatibus, persecutionibus ob religionem christianam, quatenus incitamenta sunt τῆς ἀποστασίας, intelligendum esse, series orationis docet.

9. *impostura, fraus, mendacium, fallacia*, quasi *aberratio a veritate*, inprimis si opponitur τῇ ἀληθείᾳ, ut Joh. VIII, 46. τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας; num aliquis vestrum me fraudis, seu imposturae, convincere et arguere potest? Huc etiam ex opinione quorundam interpretum locus supra jam commemoratus 2 Thess. II, 3. referendus esset.

10. *culpa et poena peccati*. Joh. IX, 41. οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν — ἡ οὖν ἁμαρτία ὑμῶν μένει nullam incredulitatis vestrae culpam haberetis — manet vos poena pervicaciae vestrae. ibid. XV, 22. 24. Joh. I, 29. ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου qui aufert poenas peccatorum omnium hominum. 1 Cor. XV, 17. ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν nondum sunt vobis peccata remissa. 1 Petr. II, 24. Eodem modo עָוֹן Genes. IV, 13. חָמָס Ps. VII, 17. חַטָּאָה Zach. XIV, 19. coll. v. 18. et

ἁμαρτία in libris apocryphis, Sirac. VII, 1. XXIII, 21. legitur. Conf. *nostrum Spicilegium I. post Bielium* p. 9.

11. *sacrificium pro peccatis oblatum,* ἱλαστικόν. Hebr. IX, 28. χωρὶς ἁμαρτίας sine victima pro peccatis, sine sacrificio piaculari, ad imitationem hebr. חַטָּאָה Ps. XL, 7. *Sacrificium pro peccatis* in N. T. etiam vocatur περὶ ἁμαρτίας, ita, ut omissum sit θυσία aut προσφορά. Rom. VIII, 4. πέμψας περὶ ἁμαρτίας, sc. θυσίαν, qui misit filium suum, tanquam sacrificium expiatorium. Hebr. X, 6. ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ηὐδόκησας non delectaris holocaustis et sacrificiis expiatoriis, coll. v. 18. ubi προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας dicitur. Imitati sunt Scriptores N. T. Alexandrinos interpretes, qui חַטָּאָה et אָשָׁם, quod idem significat, περὶ ἁμαρτίας verterunt Levit. VI, 25. Num. VIII, 8. Ps. XL, 7. nisi in omnibus his locis conjunctim περιαμαρτίας *expiationem* legere quis malit, a περιαμαρτέω, περιαμαρτίζω *expio,* unde περιαμαρτισμὸς *expiatio,* quibus vocibus haud raro usos esse interpretes graecos V. T. *Bielius* docuit in *Thesaur. Philol.* s. h. v.

12. *is, qui peccat,* ἁμαρτωλός, abstracto posito pro concreto. 2 Cor. V, 21. ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν pro nobis punivit et tractavit ut peccatorem, nam sequitur ἵνα ἡμεῖς γινώμεθα δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ. Ies. I, 18. Cf. *Glassius Philol. S.* p. 873 sq.

ἈΜΆΡΤΥΡΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *carens testibus, expers testimonii,* apud Græcos aut is dicitur, qui nullum perspicuum de se testimonium, documentum et argumentum edit, e quo, quis et qualis sit, cognoscatur; aut res, idoneis argumentis non comprobata, incerta, v. c. *Thucyd.* II, c. 41. ἀμάρτυρόν γε τὴν δύναμιν παρασχόμενοι. Fragmenta *Callimachi* T. I. ed. *Ernesti* p. 575. ἀμάρτυρον οὐδὲν ἀείδω haud incerta cano. *Josephus A. J.* XIV, 7. 2. οὐκ ἔστι δὲ ἀμάρτυρον. In N. T. semel legitur Act. XIV, 17. καίτοι γε οὐκ ἀμάρτυρον ἑαυτὸν ἀφῆκεν multa voluit extare sui documenta, seque Optimum Maximum satis probavit. Alia loca Scriptt. gr. dedit *Schwarzius* in *Comment. L. Gr.* p. 70.

ἉΜΑΡΤΩΛΌΣ, οῦ, ὁ, ἡ, 1. *vitiosus, pravus, perversus,* ein moralisch Verdorbener, *a moral transgressor, vitiositati addictus* (nam adjectiva, in ωλος desinentia, studium alicujus rei, virtutis aut vitii indicant). *Suid.* ἁμαρτωλοί· οἱ παρανομίᾳ συζῆν προαιρούμενοι, καὶ βίον διεφθαρμένον ἀσπαζόμενοι. *Phavor.* ἁμαρτωλοί· οἱ ἑκουσίως ἁμαρτάνοντες μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας. Luc. XIII, 2. ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντας ἐγένοντο istos Galilaeos pessimos fuisse omnium Galilaeorum. ib. XV, 7. ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι. et v. 10. XVIII, 13. O Deus propitius esto mihi peccatori! Rom. III, 7. V, 8. 19. Jacob. IV, 8. V, 20. quanquam in hoc loco ἁμαρτωλὸς etiam *eum* notare potest, *qui a veritatis tramite aberrat et errores alit.*

2. *qui interdum aberrat a virtutis tramite et violat praecepta divina.* Luc. V, 8. ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι ego enim sum homo peccator. 1 Tim. I, 15. Hebr. VII, 26. κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν qui secessione sua in coelum effugit peccatorum his in terris commercia.

3. *scelestus, flagitiosus, qui dira et atrocia crimina committit legibus humanis et civilibus interdicta.* Hinc notionem obtinet hoc vocabulum maxime tum, cum ab ἀσεβὴς distinguitur. 1 Tim. I, 9. ἀσεβέσι καὶ ἁμαρτωλοῖς. Jud. v, 15. ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς Sic רָשָׁע et חוֹטֵא pariter junguntur Prov. XI, 31. ubi LXX. ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται; Hinc κατ' ἐξοχὴν in N. T. *is* dicitur ἁμαρτωλὸς, *qui rem veneream illegitimam exercet, pudicitiae et castitatis leges violat,* v. c. Luc. VII, 37. ἥτις ἦν ἁμαρτωλὸς, h. e. vel meretrix, scortum prostitutum, vel *adultera.* ib. v. 39. Imitati sunt hunc loquendi usum mere hebraicum etiam

latini Scriptores, v. c. *Lactant. Institutt.* VI, 23. 27. Huc referenda est etiam formula, saepius in N. T. obvia: τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ portitores et peccatores, seu *scelesti.* Matth. IX, 10. XI, 19. Marc. II, 15. 16. Luc. V, 30. VII, 34. XV, 1. in qua vox ἁμαρτωλοὶ omnes significat, qui diris criminibus famosi sunt, qui vulgo maxime scelesti habentur, sive sint portitores, sive ex alio hominum genere, nam Matth. XXI, 31. 32. οἱ τελῶναι καὶ πόρναι conjunguntur, et *portitores* præ aliis olim exosi erant ob summam ipsorum acerbitatem et iniquitatem. Vide infra sub τελώνης.

4. *paganus, gentilis, idolorum cultor, qui non est civitati judaicae adscriptus,* ita dicebatur a Judaeis, neminem extra ecclesiam judaicam sanctitati vitae studere posse opinantibus, et idololatriam κατ' ἐξοχὴν חֲטָאָה Exod. XXXII, 31. 35. 1 Regg. XIV, 16. appellantibus. Matth. XXVI, 45. ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν, collato loco parallelo Luc. XVIII, 32. παραδοθήσεται τοῖς ἔθνεσιν. Luc. VI, 32. 33. coll. Matth. V, 47. Marc. XIV, 41. Luc. XXIV, 7. et in Epistola ad Galat. II, 15. οἱ ἐξ ἐθνῶν ἁμαρτωλοὶ opponuntur τοῖς φύσει Ἰουδαίοις. Sic חַטָּאִים 1 Sam. XV, 18.

5. *pervicax, dubitandi contumax, incredulus.* Sic v. c. Marc. VIII, 39. Judaei vocantur γενεὰ μοιχαλὶς καὶ ἁμαρτωλὸς, ubi μοιχαλὶς de impietate in universum, ἁμαρτωλὸς vero de contumacia explicandum erit. Hebr. XII, 3. ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν. Vide supra sub ἁμαρτία.

6. *impostor, falsus doctor, qui se falso a Deo missum praedicat et legatum divinum venditat.* Joh. IX, 16. ubi coecus, a Christo sanatus, Pharisaeis, audacter contendentibus, Jesum οὐκ εἶναι παρὰ τοῦ Θεοῦ, respondet, πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; h. e. quomodo impostor talia miracula patrare potest? ibid. v. 24. 25 et 31. ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει non adjuvat miraculis Deus impostorum fraudem. coll. v. 33.

7. adjective interdum sumitur, et tunc vel per *scelestus, vitiosus,* vel per *puniendus, poena dignus, detestabilis* explicandum est. Luc. XIX, 7. παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρί. Rom. VII, 13. ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία ut appareret, peccatum esse maxime detestabile et poena dignum. Restant denique illa loca, in quibus singulari quodam sensu ἁμαρτωλὸς etiam *is* dicitur, *qui vitiositatis suae sensu tactus ad veram pietatem adspirat.* Sic Matth. IX, 13. οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλ' ἁμαρτωλούς. Cf. infra sub δίκαιος. Marc. II, 17. Luc. XVIII, 13. Fortasse etiam 1 Tim. I, 15. huc referendus est.

ἌΜΑΧΟΣ, ου, ὁ, ἡ. Apud graecos Scriptt. vulgo *passive* usurpatur, ita, ut eum significet, *qui vinci nequit, insuperabilem,* (*Hesych.* ἀκαταμάχητον, ἀκαταγώνιστον. *Suid.* δυσκαταμάχητον) v. c. *Aeschin. Socr.* Dial. II, 1. *Xenoph. Cyr.* VI, 1. 28. Sed in N. T. fere *active* sumitur de eo, *qui non est pugnax et rixosus, litium et rixarum abstinens,* cui πλήκτης opponitur; nam μάχεσθαι haud raro *litigare, rixari, contendere,* notat. Sic 1 Tim. III, 3. δεῖ οὖν ἐπίσκοπον ἄμαχον εἶναι non pugnacem esse oportet Episcopum. Tit. III, 2. ἀμάχους εἶναι non rixosos esse. Eodem sensu ἄμαχος dicitur Sirac. XIX, 5. sec. ed. Complut. ὁ ἐγκρατευόμενος γλώσσῃ ἀμάχῳ συμβιώσεται, qui compos est linguae suae, cum aliis sine rixis vitam traducet suam. Fortasse etiam accommodari posset *Suidae* locus: ἄμαχος ἀντὶ τοῦ μὴ μαχόμενος, Ξενοφῶν (*Cyrop.* IV, 1. 8.)

ἈΜΆΩ, ῶ, fut. ήσω, *meto, demeto,* synonymum τοῦ θερίζω (Vid. *D'Orville* ad *Charit.* p. 366 sq.), respondet hebr. קָצַר Levit. XXV, 11. Ies. XXXVII, 27. unde nomen ἀμητὸς *tempus messis* et ἄμητος *messis.* Non tamen de sola messe et campi frugibus, sed et de reliquis etiam fructibus anni colligendis reperitur adhibitum, teste *Hesychio,* unde etiam de amputatione vitium occurrit apud *Pollucem*

lucem Onom. I, s. 224. immo quoque de aliis operis et laboribus colonorum, et qui manu victum quaerunt, usurpatur. Certe, teste *Polluce*, l. l. ἄμη rusticum non modo dicitur instrumentum, quod Latinis *rastrum*, vel *marca* audit, sed etiam tale, quod aedificandis aedificiis inservit. Semel legitur in N. T. Jacob. V, 4. τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας ὑμῶν merces operariorum, qui messuerunt agros vestros; qui h. l. commemorantur pro omnibus, qui aliis operam suam locant. Cum accusativo semper construitur, v. c. *Aristoph. Equit.* v. 391. τἀλλότριον ἀμῶν θέρος. *Callim. H.* in *Cerer.* 138. *Hesych.* ἀμῆσαι· θερίσαι. — ἀμητάμενος· συναγαγὼν, θερίσας. — ἀμήσαντα· θερίσαντα, ἀποτεμόντα.

ἈΜΕ'ΘΥΣΤΟΣ, ου, ὁ, *Amethystus*. Nomen *gemmae* violacei coloris, cujus varia genera commemorantur a *Salmasio* in *Exercitt. Plin.* p. 563. Nomen accepisse videtur a μέθυ *vinum*, quia ad vini colorem proxime accedit, observante jam *Plin. H. N.* XXXVII, c. 9. Nec enim audiendi sunt qui putant, hanc gemmam nomen ab ebrietate duxisse, cujus arcendae vim ei vere inesse veteres credidisse auctor est *Athen.* I, c. 25. quorum sententia explosa et refutata jam satis est a *Casaubono* ad *Athen.* p. 74. et *Krebsio Anim.* ad *Plutarch.* de *audiendis poëtis* p. 106. Semel commemoratur in N. T. Apoc. XXI, 20. ὁ δωδέκατος ἀμέθυστος. in codd. quibusdam legitur ἀμέθυσος. Alex. pro אַחְלָמָה Exod. XXVIII, 19. *Phavor.* ἀμέθυσος βοτάνη καὶ λίθος. ἀμέθυσος καὶ ἀμέθυστος οὐ μόνον βοτάνη καὶ λίθος οὕτω καλοῦνται διὰ τὸ ἀπείργειν τῆς μέθης, ἀλλὰ πᾶν ὅ, τι τὴν τοιαύτην ἔχῃ δύναμιν. Vide *Salmas.* ad *Epiphan. de gemmis* c. IX, p. 107. *M. Hilleri* tr. *de XII. gemmis in pectorali Pontif. Hebr.* p. 59. et *Braun* de *Vestitu Sacerd. Hebr.* II, c. 16. p. 563.

ἈΜΕΛΕ'Ω, ῶ, fut. ήσω, *negligo, curae non habeo*, et ex adjuncto: *rejicio, contemno, sperno*, ex α priv. et μέλω *curae est*. Construitur cum genitivo. Sic 1 Tim. IV, 14. μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος facultates tibi concessas negligere noli. 2 Petr. I, 12. διὸ οὐκ ἀμελήσω propterea non *intermittam*. Hebr. VIII, 9. κἀγὼ ἠμέλησα αὐτῶν ideo et ego nullam eorum curam habui, ex Jerem. XXXI, 32. ubi in hebr. est בָּעַל, de quo cf. *Pocock.* ad *Portam Mosis* p. 8. Matth. XXII, 5. οἱ δὲ ἀμελήσαντες alii autem invitationis hujus nulla ratione habita. Hebr. II, 3. τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας non reverenter tractantes talem doctrinam salutarem. Sapient. III, 10. 2 Macc. IV, 14. *Phavor.* ἀμελῶ· ὀλιγωρῶ, ἀφειδῶ, ἀφροντιστῶ, γενικῇ συντάσσεται.

ἌΜΕΜΠΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, ex α priv. et μέμφομαι *conqueror*, proprie

1. active usurpatur apud Graecos *de eo, qui nec conqueritur, nec conqueri potest.* Grammatici veteres τὸν μὴ μεμφόμενον interpretantur. *Xenoph. Cyrop.* IV, 5. 17. VIII, 4. 13. cf. *Pierson.* ad *Moerid.* p. 88 sq. Sed in N. T. semper passive usurpatur, et quidem partim de personis, et tunc

2. significat *eum, qui est inculpatus, irreprehensibilis, integer ab omni vitiositate.* Luc. I, 6. πορευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς τοῦ Κυρίου ἄμεμπτοι e formula divinorum praeceptorum vitam agebant integram, aut, observantes omnia praecepta divina, ita, ut essent irreprehensibiles. Philipp. II, 15. ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι ut in vos nulla cadat justa reprehensio. III, 6. 1 Thess. III, 13. Ita ἄμεμπτος etiam a *Xenophonte* usurpatur in *Cyrop.* V, 5. 10. et in vers. Alex. hebr. תָּם et תָּמִים sensu eodem respondet Genes. XVII, 1. Job. I, 1. 8. IX, 20. *Hesych.* ἀμέμπτους· ἀκαταγνώστους. — partim de rebus

3. *de eo, quod est perfectum, et omnibus numeris et modis absolutum.* Hebr. VIII, 7. εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος si enim prior illa oeconomia perfecta fuisset, seu, ut verbis *Chrysostomi* utar, εἰ οὐδὲν εἶχεν ἔλλειψις, εἰ ἀμέμπτους

μέμπτους ἐποίει. *Thom. M.* quem *Phavorinus* compilavit, ἄμεμπτος· καὶ ὁ μὴ μέμψιν δεχόμενος, καὶ ὁ μὴ μεμφόμενος τινί. τῷ δευτέρῳ δὲ χρῶνται κυρίως οἱ 'Αττικοί.

'ΑΜΕ'ΜΠΤΩΣ. Adverbium, *inculpate, irreprehensibiliter, sine querela*, i. q. ἀμέμφως. *Hesych.* ἀμέμφως· ἀμέμπτως, ἀφυδῶς. Bis legitur in N. T. de perfecta animi integritate vitaeque sanctitate. 1 Thess. II, 10. ὡς ὁσίως καὶ δικαίως καὶ ἀμέμπτως, ubi, ut recte observavit Ven. *Koppe*, in discrimine harum vocum non est argutandum. ibid. V, 23. Reperitur praeterea semel in libris apocryphis V. T. sc. in Addit. Esther. XIII, 3. Cf. *nostrum Spicileg. II. post Bielium* p. 10.

'ΑΜΕ'ΡΙΜΝΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *securus, vacuus curis, absque anxia cura et sollicitudine*, ex α priv. et μέριμνα *cura*. Unde substant. ἀμεριμνία (*Herodian.* II, 4. 13.) etiam neutrum τὸ ἀμέριμνον (*Herodian.* I, 6. 26.) *securitatem, animum curis vacuum*, notat. Cf. *Irmisch.* ad *Herodian.* l. l. In N. T. bis tantum legitur, Matth. XXVIII, 14. ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν vos tutos et securos praestabimus, ita, ut nulla poena sit vobis metuenda. 1 Cor. VII, 32. θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους εἶναι velim autem vos anxiis curis liberos esse. *Sophocl. Ajax Flagell.* 1225. *Anthol.* I, 13. 3. ἔχεις γάμον; οὐκ ἀμέριμνος ἔσσεαι. Ibid. I, 19. 1. In vers. Alex. haec vox non legitur, sed in *Symmachi* fragmentis Ps. CXII, 7. sec. hebr. בָּטַח, qui etiam verbo ἀμεριμνέω pro hebr. חָסָה usus est Ps. XXXIV, 8. Sapient. VI, 16. VII, 23.

'ΑΜΕΤΑ'ΘΕΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ. Vox haec, a *Bielio* plane neglecta, in Lexicis sine ulla auctoritate adfertur.

1. proprie: *immotus, qui transponi non potest*, aut *non transponitur*, ex α priv. et μετατίθημι *transpono*, i. q. ἀμετακίνητος.

2. metaphorice: *immutabilis, constans*. Neutrum autem τὸ ἀμετάθετον substantive sumitur, et *immutabilitatem* notat. Sic Hebr. VI, 17. τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς Θεοῦ immutabilitas decreti, seu voluntatis divinae benignae. ibid. v. 18. διὰ δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων per duas res immutabiles, scil. decretum divinum et jusjurandum. Legitur praeterea sensu eodem 3 Macc. V, 1 et 12. apud *Polyb. Hist.* II, c. 3. 5. XXX, 17. 2. *Diod. Sic.* I, 23. ἰσχυρὰν πίστιν καὶ ἀμετάθετον. XIII, 83. νόμους ἀμεταθέτους, et aliis in locis, quae congessit *Wesseling.* ad *Diod. Sic.* XVI, 69. ἀμετάθετος διαφορά. *Hesych.* ἀμετάθετος· ἄτρεπτος, ἀκίνητος, ἀμεταποίητος.

'ΑΜΕΤΑΚΙ'ΝΗΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie: *immotus, qui e loco suo non dimovetur nec transmoveri potest*, ex α priv. et μετακινέω *transmoveo, dimoveo.*

2. metaphorice: *qui constans est in aliqua re et perseverat.* Sic semel legitur 1 Cor. XV, 58. ἑδραῖοι γίνεσθε ἀμετακίνητοι constantes permanete in doctrina christiana, et nominatim in doctrina de futura resurrectione mortuorum. *Dion. Halic.* VIII, c. 74. βέβαιόν τε καὶ ἀμετακίνητον ἐν τοῖς κριθεῖσι. *firmum et in judicatis constantissimum.*

'ΑΜΕΤΑΜΕ'ΛΗΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ,

1. proprie secundum etymologiam *res* dicitur, *cujus nos non poenitet*; (*Polyb.* XXI, 9. 11. ἀμεταμέλητος προαίρεσις. Ib. XXIV, 12. 11. ἀμεταμέλητος πίστις. *Julian. Orat.* VIII, p. 447. ἀμεταμέλητος προθυμία) nam compositum est ex α priv. et μεταμέλομαι *poenitet me*: aut *is, qui est poenitentiae expers. Cic.* ad *Attic.* VII, 3. XIII, 52. Sed quoniam id, cujus nos non poenitet, constanter retinemus, nec mutare facile solemus, inde ἀμεταμέλητον eleganter

2. notat *immutabile, certum, firmum, irrevocabile*, et ex adjuncto: *optimum, saluberrimum.* Sic Rom. XI, 29. ἀμεταμέλητα τὰ χαρίσματα τοῦ Θεοῦ certa et immutabilia sunt beneficia divina, ad quem locum *Koppius* docuit, ἀμεταμέλητον esse vocabulum apud Graecos frequentissimum. 2 Cor. VII, 10.

ἡ κατὰ Θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατεργάζεται, ubi ἀμεταμέλητον non cum *Luthero* ad μετάνοιαν referendum videtur (emendationem vitae et animi, cujus neminem unquam poenitet), sed ad σωτηρίαν, hoc sensu: *verus* et divinus dolor de peccatis efficit mutationem mentis, quae ad summam et certissimam felicitatem ducit. Cf. *Glassium Philol. S.* p. 944. et *Wetstenii N. T.* T. II, p. 76 et 195.

ἈΜΕΤΑΝΌΗΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *inemendabilis, insanabilis, qui vix ac ne vix quidem emendari et ad sanam mentem redire potest.* Semel legitur in N. T. Rom. II, 5. ἀμετανόητος καρδία animus, qui omnem emendationem respuit. Ex α priv. et μετανοέω. Alio sensu legitur haec vox apud *Lucian. Abdicat.* c. 11. ubi ἀνάληψις ἀμετανόητος est *receptio poenitentiae non subjecta.*

ἌΜΕΤΡΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *immensus, mensura carens,* (*Xenoph. Cyr.* V, 2. 3.) et ex adjuncto: *immoderatus, immodicus,* (*Xenoph. Ep.* I, 8.) ex α priv. et μέτρον *mensura. Pollux Onom.* IV, 13. τὸ ἄνευ μέτρου ἄμετρον εἴρηκε Πλάτων. *Hesych.* ἄμετρον· ἀμέτρητον, ἄπειρον. Hinc ἀμετρία *incredibilis et immensa multitudo,* v. c. τῶν κακῶν, apud *Aeschin. Socr.* Dial. III, 8. Bis tantum legitur in N. T. 2 Cor. X, 13. ἡμεῖς δὲ οὐχὶ εἰς τὰ ἄμετρα καυχησόμεθα, h. e. non extra terminos meos de me praedicare soleo, non ultra modum. ibid. v. 15. quanquam in utroque loco, sensu non minus commodo, εἰς τὰ ἄμετρα verti posset: *ultra fines constitutos,* regionum scilicet et provinciarum, in quibus Paulus doctrinam christianam tradiderat.

ἈΜΗΝ, *Amen.* Proprie adjectivum esse, et notare *omne, quod est verum, firmum et fide dignum* adeoque de personis aeque ac de rebus usurpari, partim etymologia docet, (nam descendit a verbo אָמַן, quod in Niphal *firmum, certum, verum, fide dignum esse* notat, unde אָמֵן *verus,* Ies. LXV, 16. יִתְבָּרֵךְ בֵּאלֹהֵי אָמֵן) partim locis N. T. confirmari potest, v. c. 2 Cor. I, 20. ἐπαγγελίαι Θεοῦ ἐν αὐτῷ τὸ ἀμὴν promissiones Dei sunt certissimae, eventu carere non possunt. Apoc. I, 18. ὁ ἀμὴν e lectione quorundam codd. suspecta. ibid. III, 14. τάδε λέγει ὁ ἀμὴν haec loquitur is, cujus omnia dicta rata sunt ac certa; et explicationis causa additur, ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ ὁ ἀληθινός. Sed saepius transit in particulam, quae, in initio sententiae posita, est *adseverantis, confirmantis, jurantis* adeo, et *vere, certo, profecto, indubitate,* notat, (geminatum ἀμὴν, quod superlativi locum habet et asseverationem magis intendit, *verissime, certissime,* in Evangelio Johannis saepius occurrit, v. c. Joh. I, 51. et ad h. l. *Lightfoot.* III, 3. V, 19. XII, 24. XIV, 12. XXI, 18.) unde etiam interpretes graeci V. T. in illis locis, ubi vocem hebraicam non retinuerunt, pro ea posuerunt ἀληθῶς, Jer. XXVIII, 6. Alex. ὄντως, Alex. Num. XXII, 37. πεπιστωμένως, Aquila Num. V, 22. Deut. XXVII, 15. Hinc *Suid.* ἀμήν· πεπιστωμένως, ἀληθῶς interpretatur, et in N. T. mox per ἀληθῶς, Matth. XVI, 28. coll. Luc. IX, 27. mox per ἐπ' ἀληθείας explicatur Luc. IV, 24. 25. Eadem particula, in fine orationis posita, est *approbantis* et *optantis: Est! ita fiat! utinam! ita mihi contingat!* γένοιτο, quam vocem Alex. pro ea adhibuerunt Num. V, 22. Deut. XXVII, 15. Ps. XLI, 13. *Suid.* ἡ ἀντὶ τοῦ γένοιτο. Rom. I, 25. XV, 33. Galat. I, 5. Ephes. III, 21. Philipp. IV, 20. 1 Tim. I, 17. Maxime autem notabilis est locus 1 Cor. XIV, 16. πῶς ἐρεῖ τὸ ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ; quomodo ad tuam gratiarum actionem, ad preces tuas, quas non intelligit, accinere *Amen* potest? Receptum autem erat in ecclesia veteri Christianorum, ex consuetudine sine dubio Judaeorum, Deut. XXVII, 15 seq. Nehem. VIII, 6. (conf. *Wetstenium* N. T. T. II, p. 162.) ut, si episcopus aut alius quivis ad

ad Deum preces fuderat, aut laudes ejus recitaverat, plebs accineret *Amen*. *Euseb.* H. E. VII, 9. *Suicer. Thesaur. Eccles.* T. I, p. 229. Caeterum lectu digna de hac voce habet *Glassius* Philol. S. p. 396. ed. *Dath.*

ἈΜΉΤΩΡ, ορος, ὁ, ἡ. Variis modis haec vox apud graecos Scriptores usurpatur. Dicitur ἀμήτωρ

1. *qui matrem non habuit*, ex α priv. et μήτηρ *mater*. *Oppianus* Lib. II. Cyneget. v. 567. Ita *Deus* appellatur, quod origo illi non sit aliunde. *Lactant.* de falsa relig. I, c. 7. *Hesych.* ἀμήτορες· μὴ ἔχοντες μητέρας. *Suid.* ἀμήτωρ· ἄνευ μητρός. Conf. *Wetstenii N. T.* T. II. p. 407.

2. *qui matrem morte praematura, aut alio quovis acerbo casu, amisit. Herodot.* IV, 154. *Suid.* μητρὸς ἐστερημένος.

3. *cujus mater obscura et ignota est, ignobili matre natus.* Conf. infra sub ἀπάτωρ.

4. *is, cui mater fuit immitis et minus benigna. Eurip. Ion.* 837. *Hesychius* ἀμήτωρ· κακομήτωρ et provocat ad *Sophocl. Electram* v. 1158. Sed in N. T. ubi semel tantum legitur,

5. *is* dicitur ἀμήτωρ, *cujus mater non recensetur in genealogiis sacerdotum*, seu, ut *Philo* Lib. II. de Monarch. p. 827. loquitur, μὴ ἔχων μητέρα ἱερείαν ἐξ ἱερέων. Hebr. VII, 3. ubi Melchisedechus vocatur ἀμήτωρ, (coll. v. 6.) ubi conferri meretur versio Syriaca. Confer vocem ἀγενεαλόγητος.

ἈΜΊΑΝΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie physice: *purus, non pollutus, intaminatus*, ut *Horat.* III. Od. 2. 18. *alienus ab inquinamentis et sordibus*, ex α priv. et μιαίνω *polluo*. Hinc nomen accepisse videtur lapis ille, *amiantus* dictus (etiam ἄσβεστος), lapis fossilis, plerumque albus, sed interdum cinereus vel ferreus, qui, igni injectus, nec consumitur, nec inquinatur, sed purior et clarior evadit, teste *Dioscoride* V, c. 156. *Plin.* H. N. XXXVI, 19. Sed in N. T. semper metaphorice usurpatur et ita dicitur

2. *non profanatus.* Hebr. XIII, 4. ἡ κοίτη ἀμίαντος ἔστω torus genialis ne profanetur, quasi adulterio ne contaminetur. 2 Macc. XIV, 36. διατήρησον ἀμίαντον τὸν κεκαθαρισμένον οἶκον. ibid. XV, 35.

3. *probus, integer, pius, qui se peccatorum sordibus non contaminavit.* Hebr. VII, 26. Sic ἀμίαντος Sapient. III, 13. mulier dicitur casta et pudica. *Plutarch. Pericl.* p. 173. D. βίος καθαρὸς καὶ ἀμίαντος.

4. *perfectus, sincerus.* Jacob. I, 27. θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος verus et perfectus Dei cultus. 1 Petr. I, 4. εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ ἀμίαντον, ubi κληρονομία ἀμίαντος est *perfecta, summa felicitas*, cui nihil doloris admixtum est.

ἈΜΙΝΑΔΆΒ. *Aminadab*, unus ex majoribus I. C. filius Arami (1 Paral. II, 10.) pater Nahasson, principis tribus Juda. Matth. I, 4. ubi codd. nonnulli mendose Ἀμιναδάμ legunt. Confer. *Pfaff.* de variis lectionibus N. T. p. 148. Luc. III, 33. Nomen est hebraicum ab עַמִּי *populus meus* et נָדִיב *princeps*.

ἌΜΜΟΣ, ου, ἡ, per aphaeresin pro ψάμμος, quod reliqui Graeci teste *Moeride* et *Thoma M.* ponere solent,

1. *arenam, sabulum, pulverem tenuem et aridum ex ramentis lapidum factum*, notat. Apoc. XIII, 1. Jam quia arenae, maxime maris, est innumerabilis copia et multitudo, ubi *ingens* quidam *numerus* significandus est, non semel in N. T. legitur formula: ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, v. c. Rom. IX, 27. Hebr. XI, 12. ὡσεὶ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἡ ἀναρίθμητος. Apoc. XX, 8. quae hebraicae כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת הַיָּם et כַּחוֹל הַיָּם respondet Genes. XXXII, 12. XLI, 49. Jos. XI, 4. 1 Regg. IV, 29. Eadem fere imagine ad ingentem multitudinem designandam etiam usi sunt Graeci, v. c. *Homer.* Iliad. II, v. 305. *Callim.* H. in Dian. v. 252.

2. *terra arenosa, solum arenosum.* Matth. VII, 26. ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον qui domum exstruit

exstruit suam in solo arenoso, coll. Luc. VI, 49. *Phavor.* ἄμμος· ψάμμος.

'ΑΜΝΟΣ, οῦ, ὁ, *agnus, foetus ovis,* sic dictus secundum auctorem *Etymol. M.* vel, quod sit *placidus et innoxius,* ex α priv. et μένος *ira,* vel a *teneritudine lanae et pelliculae,* a μνοῦς *mollis lana:* confer *Stephan. Thesaur. L. Gr.* T. I. p. 399. *Suid.* ἀμνόν· τὸν ἐνιαύσιον ἄρνα. *Hesych.* ἀμνόν· μᾶλλον ἢ τὸ ἄρτι τεχθὲν πρόβατον. Act. VIII, 32. sicut agnus coram tonsore mutus est. Metaphorice autem in N. T. Christus vocatur ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ Joh. I, 29. 36. 1 Petr. I, 19. quasi agnus Deo consecratus et offerendus, quod insons et summa cum patientia humanae salutis causa mortem cruentam in cruce subiit, non sine respectu ad animalia, ad quae tempore V. T. scelera populi judaici quasi deferebantur. Confer supra sub αἴρω et *Suicer. Thesaur. Eccles.* T. I, p. 232. nec non *Wetstenii* N. T. T. I, p. 842.

'ΑΜΟΙΒΗ, ῆς, ἡ, 1. proprie: *permutatio,* v. c. *mercatorum more,* ἀλλαγή. *Etym. M.* ἡ μεταλλαγὴ καὶ πόρισις.

2. *retributio,* in utramque partem. *Suid.* ἀνταπόδοσις. *Aquil. Symmach. Theod.* pro hebr. גְּמוּל Prov. XII, 14. maxime autem *retributio in bonam partem, remuneratio, gratiae relatio.* 1 Tim. V, 4. ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνοις parentibus gratias referre, beneficia eorum beneficiis rependere, quod ἀντιπελαργεῖν Graeci vocant. *Eurip.* Orest. v. 467. Confer *Elsner.* Obss. T. II, p. 302. et *Wetstenii* N. T. T. II, p. 340. *Hesych.* ἀμοιβαί· χάριτες καὶ τιμωρίαι, ἀνταποδόσεις καὶ ἐκτίσεις, χρεία.

"ΑΜΠΕΛΟΣ, ου, ἡ, 1. *vitis, arbor vinifera,* hebr. גֶּפֶן Genes. XLIX, 11. Ps. LXXVIII, 47. Matth. XXVI, 29. γέννημα τῆς ἀμπέλου id quod nascitur de vite, *vinum.* Vide infra sub γέννημα. Marc. XIV, 25. Luc. XXII, 18. Jac. III, 12.

2. metonymice notat *fructus, quos vitis fert, botros.* Apoc. XIV, 19. καὶ ἐτρύγησεν τὴν ἄμπελον τῆς γῆς et vindemiavit uvas terrae. Confer seqq. et v. 20. Ita גֶּפֶן 2 Regg. XVIII, 31. Ies. XXXVI, 16.

3. metaphorice Christus ita vocatur ob arctissimam ejus cum omnibus suis veris sectatoribus unionem et conjunctionem Joh. XV, 1. 4. 5.

'ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΟΣ, οῦ, ὁ, ἡ, contracte pro ἀμπελόεργος, *vinitor, cultor vineae,* ex ἄμπελος et ἔργον, *labor, opus,* quasi *in vitibus operans,* hebr. כֹּרֵם 2 Chron. XXVI, 10. Ies. LXI, 5. *Plutarch. l. de Stoic. repugn.* T. X. Opp. p. 338. ed. *Reiske.* Semel legitur in N. T. Luc. XIII, 7. sed allegorice. *Phavor.* ἀμπελουργῷ· κλαδεύω — ἀμπελουργία· ἡ κλάδευσις· ἀμπελουργική· ἡ τέχνη. — ἀμπελουργός· ὁ κλαδευτής.

'ΑΜΠΕΛΩΝ, ῶνος, ὁ, 1. *vinea, locus vitibus consitus, vinetum.* Alex. saepe usurparunt pro hebr. כֶּרֶם, quod aeque late patet, v. c. Genes. IX, 20. Deut. VI, 11. Matth. XX, 1—4. 7. 8. XXI, 28. 33. 39. 40. 41.

2. *vitis.* 1 Cor. IX, 7. 1 Maccab. III, 56. Alex. Jerem. V, 17. pro hebr. גֶּפֶן. *Phavor.* ἀμπελών· ἡ οἰνόφυτος ἢ ἀμπελόφυτος γῆ. (ex *Suida*) κ. τ. λ. Rarior est haec vox apud Graecos, ut adeo dubitet *Heupelius* ad Marc. XII, 1. an apud ullum Scriptorem graecum reperiatur, sed extat illa in *Plutarchi* libro, pro nobilitate, c. 3. Vid. *Wolf.* Anecdot. Gr. T. IV, p. 184.

'ΑΜΠΛΙΑΣ, ου, ὁ, *Amplias,* decurtatum ex integro latino *Ampliatus,* nomen proprium viri cujusdam Romani et Christiani, Paulo maxime cari, cujus ipse semel mentionem fecit Rom. XVI, 8. ἀσπάσασθε 'Αμπλίαν (in codd. multis et verss. legitur 'Αμπλιάτον) τὸν ἀγαπητόν μου ἐν Κυρίῳ.

'ΑΜΥΝΩ, fut. υνῶ, 1. proprie significat: *propulsare, arcere, propellere,* et dicitur vel ἀμύνειν τινὸς τὶ vel τινὶ τί. Hinc

2. *auxilior alteri, suppetias fero, opitulor,* seu *injuriam alii factam ab eo defendo,* et tum cum solo dativo personae

sonae construitur. *Thucyd.* I, c. 105. *Polyb.* VI, 4. 8. At Medium ἀμύνομαι vel simpliciter positum, vel cum accusativo, *injuriam mihi ab aliis factam a me propulso, ulciscor et vindico.* *Thucyd.* I, 123. *Eustathius* ad *Homer. Iliad.* V, p. 546. *Ammon.* ἀμύνεσθαι καὶ ἀμύνειν διαφέρει. ἀμύνεσθαι μὲν γάρ ἐστι τὸ κολάζειν τοὺς προαδικήσαντας, ἀμύνειν δὲ τὸ βοηθεῖν. *Suid.* ἀμύνω σοι· βοηθῶ σοι. ἀμύνομαι δέ σε, ἀντὶ τοῦ τιμωρῶ σε. Sed non semper medium ἀμύνομαι tam diligenter distinguitur ab activo ἀμύνω in Scriptoribus graecis. Interdum Medium vim Activi habet, v. c. Act. VII, 24. καὶ ἰδών τινα ἀδικούμενον, ἠμύνατο, καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμένῳ, ubi ἠμύνατο est: opitulatus est ipsi, propulsavit ab eo injuriam. *Dionys. Halic.* I, 12. Caeterum conf. de hac voce, quae habet *Küsterus* de Verbis Mediis I, 34. et *Wetstenii* N. T. T. II. p. 498 seq.

ἈΜΦΙΒΆΛΛΩ, 1. proprie: *circumjicio, cingo, circumdo,* unde ἀμφιβάλλομαι *circumdor, induor, accingo me.*

2. *jacio, projicio,* i. q. βάλλω. Ita Marc. I, 16. ἀμφιβάλλοντες ἀμφίβληστρον ἐν τῇ θαλάσσῃ, e lectione scilicet optimorum codicum, loco βάλλοντες, vulgo impressi, quod e loco parallelo Matth. IV, 18. huc venisse videtur.

ἈΜΦΊΒΛΗΣΤΡΟΝ, ου, τὸ, *retis piscatorii majoris genus, quod expanditur,* ita dictum ab ἀμφιβάλλω, vel, quod jactum pisces intrantes undique cingit et claudit, vel hinc, quod utrinque prensum manu jacitur. Piscatores, qui his retibus utuntur, ἀμφιβολεῖς dicuntur Ies. XIX, 8. et Habac. I, 17. Videtur proprie adjectivum esse, ad quod intelligatur δίκτυον. *Eurip.* Helen. v. 1085. Confer *Barnes.* ad *Eurip.* Iphigen. in Taur. v. 96. In vers. Alex. vocibus hebraicis מַכְמוֹר Psalm. CXLI, 10. מִכְמֶרֶת, Habac. I, 16. חֵרֶם, Habac. I, 15. 17. respondet, ut adeo ejus auctores voci ἀμφίβληστρον notionem *cujuscun-*

que retis piscatorii subjecisse
reat, praeeunte *Hesychio,* et
Etym. M. qui eam per δίκτυα
pretatur. Bis legitur in N. T.
IV, 18. Marc. I, 16. *M*
Fragm. p. 12. ἀμφιβλήστρῳ πε
ται. *Herodot.* I, 141. II, 95.
Clyp. 215.

ἈΜΦΙΈΝΝΥΜΙ, fut. ἀμφιέσ
duo alterum vestibus, vestio.
toph. Plut. v. 937. Sed Medi
φιέννυσθαι *se induere et vestibus*
Luc. VII, 25. ἐν μαλακοῖς ἱματί
σμένον eum, qui mollibus vesti
tur. Matth. XI, 8. Confer.
de Verbis Mediis N. F. I, 4.

2. improprie: *orno, colore s*
induo. Matth. VI, 30. εἰ δὲ τὸ
τοῦ ἀγροῦ ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσι
si vero Deus gramen et flores
colore et specie condecorat.
XII, 28. Verba autem ἐνδύει
ἀμφιέννυσθαι, ut et lat. *indui,*
de plantis et arboribus elegan
ubi hae quidem fructibus on
illae vero flore ac foliis o
multa veterum loca certissim
cunt, collecta partim a *Schw*
Commentariis Crit. et Phil. L
73. partim a *Wolfio* in Curis
T. I, p. 142.

ἈΜΦΊΠΟΛΙΣ, εως, ἡ, prop
universum *quaelibet urbs* dicitu
cincta, quam fluvius circumluit
lux Onom. IX, 4. ἡ ἰσθμῷ ἢ
περιοικοῦσα πόλις Ἀμφίπολις. S

2. speciatim ita dicebatur ur
cedoniae, Thraciae finitima, q
men habet a fluvio Strymon
ente in mare Aegaeum, et e
Haemo delabente, eam fere
alluente et cingente, ut pe
formam obtineret. Fuit aute
nia Atheniensium, condita a (
dicta antea *Novem Viae.* *Ste*
Cradennam et Ariadrounum,
cration, Ἄρεος πόλιν antiquitus
tam dicit; sed deinde Chri
dicta fuit. Confer *Wesseling.*
ton. Itiner. p. 320. *Etym.*
Θρᾴκης, ἥτις ἐκαλεῖτο πρότερον Ἐν
διὰ τὸ περιέχεσθαι καὶ περιοδεύ

τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ. Adde *Phavorin.* Semel tantum in N. T. commemoratur Act. XVII, 1. ad quem locum videndus *Wetstenius* T. II, p. 559.

'ΑΜΦΟΔΟΝ, ου, τὸ, etiam 'ΑΜΦΟΔΟΣ, ου, ὁ, vulgo per *bivium* explicatur secundum etymologiam, ex ἄμφω *ambo* et ὁδὸς *via*, q. d. *ambae viae*. Glossar. vett. apud *Labbaeum* p. 10. ἄμφοδον *compitum, quadrivium*; et ἄμφοδα *compitalia, compita*. Sed in N.T. libris *plateam* seu *vicum pagi* vel *urbis* notat. Semel tantum legitur in N. T. Marc. XI, 4. ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου, non longe a bivio: ubi Syrus posuit ܫܘܩܐ. Unde et in fragmentis verss. gr. V. T. hebraico חוּץ respondet. v. c. Prov. I, 20. Amos V, 16. Jerem. XI, 13. *Hesych.* ἄμφοδα· αἱ ῥύμαι, ἀγυιαὶ, δίοδοι. *Suid.* ἄμφοδον· δίοδον, ῥύμην. *Pollux* Onomast. IX, 36. Conf. etiam *Casaubonum* ad *Athenaeum* XII, c. 10. et *Wetstenii* N. T. T. I, p. 609. et *Bocharti Hieroz.* P. I, p. 211.

'ΑΜΦΟ'ΤΕΡΟΙ, οἱ, αἱ, τὰ, 1. *uterque, ambo*, pro ἀμφότεροι, αι, α, ab ἄμφω *ambo* vel *ambae*. Latini raro *utrique* pro *uterque* ponunt, sed tamen interdum, v. c. *Virgil.* Aen. V, 685. *Terent.* Heaut. II, 3. 14. Matth. IX, 17. καὶ ἀμφότερα συντηροῦνται ut utrumque conservetur. Ib. XIII, 30. XV, 14. et in aliis pluribus locis. *Herodian.* III, 6. 8. c. 10. s. 6. Alexandrini usi sunt pro שְׁנֵיהֶם Genes. XXI, 27. 31. et שְׁנַיִם Exod. XII, 22. 23. Non semper autem τὰ ἀμφότερα de duobus tantum dicitur, sed etiam de *tribus* et pluribus, v. c. Act. XXIII, 8. Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσιν τὰ ἀμφότερα, scilicet: εἶναι ἀνάστασιν καὶ ἄγγελον καὶ πνεῦμα, ad quem locum *Theophyl.* τὰ ἀμφότερα καὶ ἐπὶ τριῶν λέγεται. *Homer.* Odyss. XV, v. 78. *Aristot. Rhetor.* c. V, 36. confer *Wetstenii N. T.* T. II, p. 614.

2. *dissentientes, studiis invicem dissidentes.* Ephes. II, 14. ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα (pro τοὺς ἀμφοτέρους) ἓν qui diversis studiis invicem distractos in unam societatem coëgit. ibid. v. 16 et 18.

'ΑΜΩ'ΜΗΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *nulla macula notatus, omnis vitiositatis expers, qui jure non reprehendi, carpi et sceleris accusari potest*, ex α priv. et μῶμος *macula*, seu μωμέομαι *vitupero*. Bis legitur in N. T. Phil. II, 15. τέκνα Θεοῦ ἀμώμητα filii Dei omnis vitiositatis expertes; ubi tamen in haud paucis codd. ἄμωμα legitur, quae varietas lectionis etiam in altero loco 2 Petr. III, 14. reperitur. Merum interpretamentum librarii vocis ἀμώμητος alteram lectionem ἄμωμος continere, docet *Hesychius*, qui ἀμώμητος explicat per ἄμωμος, ἄψογος, ἀγαθὸς ἢ σώματι ἢ ψυχῇ. *Plutarch.* in *Lacon. Instit.* Vol. VI. *Opp.* p. 889. ed. *Reiske.* Exempla adjectivi ἀμώμητος, et adverbii ἀμωμήτως, a Lexicographis partim neglecti, partim sine ulla auctoritate prolati, dedit *Suicer. Thesaur. Eccles.* T. I, p. 237.

'ΑΜΩΜΟΝ, ου, τὸ, *Amomum*, ex α et μῶμος. Nomen exigui fruticis ex ligno uvae modo in se ipsum convoluti, ex quo veteres unguentum parare solebant. Commemoratur semel Apoc. XVIII, 13. ubi in nonnullis Codicibus, Versionibus et Patribus antiquis post verba καὶ κιννάμωμον probante *Millio* καὶ ἄμωμον legitur, quod mihi quidem a librario, antecedentibus verbis decepto, huc invectum esse videtur. De Amomo ipso vide *Dioscor.* I, 14. *Theophr. Hist. Plant.* IX, c. 7. et *Plinium H. N.* XII, 13. s. 28. Laudatur etiam *Amomum* inter unguenta praestantissima, quibus crines perfundebantur, ab *Ovidio* Her. XXI, 166. *Silio Ital.* XI, 404. *Martial.* VIII, 77. et aliis. Observat praeterea *Salmasius* ad *Solinum* p. 284. videri veteres omne aroma sincerum et inculpatum ἄμωμον appellasse, quod ἄμωμον Graecis sit καθαρὸν καὶ ἀκέραιον. Sic ἄμωμον λίβανον thus sincerum; et κιννάμωμον quasi κίνναμον ἄμωμον.

'ΑΜΩΜΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie: *maculae, vitii et labis omnis expers*, a μῶμος,

μῶμος, hebr. מוּם Levit. XXI, 17. XXII, 25. *macula, labes, vitium quodvis*, cui opponitur ἔμμωμος *vitiosus, debilis, morbidus*, apud *Aquil.* et *Symmach.* Malach. I, 14. Dicebatur ἄμωμος maxime de *victimis piacularibus Judaeorum*, quas Deus labe et vitiis carere, eximias et egregias esse voluit, ut hebr. תָּמִים cui saepius respondet in vers. Alex. Num. VI, 14. XIX, 2. Levit. XXII, 22. Semel in hoc sensu legitur in N. T. 1 Petr. I, 19. ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ. Deinde metaphorice

2. *integer, ab omnis vitiositatis sordibus liber, irreprehensibilis. Suid.* ὁ καθαρὸς καὶ ἀναίτιος. *Hesych.* ἄμεμπτος, καθαρὸς, ἄψεκτος. Ephes. I, 4. V, 27. conjungitur cum voce ἅγιος. Coloss. I, 22. cum ἀνέγκλητος. Judae v. 24. ubi cod. Alex. ἀμέμπτους. Apoc. XIV, 5. Vid. *Suicer. Thes. Eccles.* T. I, p. 237. — In loco Ep. ad Hebr. IX, 14. Christus vocatur ἄμωμος, sine dubio ob perfectam expiationem hominum, quam effecit.

'ΑΜΩ'Ν, ὁ, *Amon.* Nomen proprium viri hebraicum אָמוֹן *verax, fidelis.* Fuit rex Judae, filius Manasse, pater Josiae. Matth. I, 10.

'ΑΜΩ'Σ, ὁ, *Amos*, hebr. אָמוֹץ *robustus, fortis.* Fuit pater Mattathiae et filius Nahumi. Commemoratur in genealogia Christi Luc. III, 25.

"ΑΝ. Particula seu conjunctio potentialis vel expletiva, quae construitur cum optativo, conjunctivo, interdum etiam cum indicativo; de qua diligenter exposuit *Vigerus* de Idiot. L. Gr. p. 464 — 472. ed. *Zeun.* et *Devarius* de Linguae Graecae particulis p. 44. ed. *Reusmann.*

1. est potentialis, et valet idem quod Latinorum *cunque.* Marc. VIII, 35. ὃς γὰρ ἂν *quicunque enim* — ὃς δ' ἂν *quicunque autem.* ibid. v. 38. ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με quemcunque enim puduerit mei. Rom. IX, 15. XVI, 2. Apoc. III, 15.

2. conditionalis *si* per aphaeresin pro ἐάν. Joh. XX, 23. ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας si quorum pecc
donaveritis. Sic centies apu
nem, ut docuit *Zeunius* ad
de Idiotismis L. Gr. p. 472.

3. interdum usurpatur insta
bii affirmandi pro *utique, ce*
fecto. Matth. XI, 21. πάλαι
νόησαν olim profecto menten
sent. ibid. v. 23. ἔμειναν ἂν
σήμερον. Joh. IV, 10. σὺ ἂν ᾔ
τὸν certissime eum rogares.
tus interpres male dubitative
per *forte.* 1 Joh. II, 19. Joh
VIII, 19. Confer *Glassii* Ph
p. 427. ed. *Dathii.*

4. cum ἕως, ὅτι, οὐ, conjur
definite futurum tempus si
Matth. II, 13. ἕως ἂν εἴπω σ
dum dixero tibi. ibid. V, 18
Marc. VI, 10. IX, 1. XIV,
IX, 27. Act. II, 35. 1 Cor.

5. haud raro est particula n
pletiva, quae in versione plan
debet. Matth. VI, 5. ὅπως ἂ
XXVI, 48. ὃν ἂν φιλήσω. L
39. Rom. III, 4.

'ΑΝΑ'. Adverbium distrib
seu, ut verbis *Glassii* Philo
493. utar, *praepositio, quae n*
distributivum aequalitatis exp
per nomina numeralia distrib
plicanda est. Matth. XX, 9.
βον ἀνὰ δηνάριον acceperunt *sin*
narium. Marc. VI, 40. ἀνὰ ἑ
ἀνὰ πεντήκοντα *centeni* et *quin*
Ita ἀνὰ ἑκατὸν apud *Xenoph.*
III, 4. 13. Luc. IX, 3. ἀνὰ δ
νας *binas* tunicas. Apoc. X
ἀνὰ εἷς ἕκαστος τῶν πυλώνων
portae; ubi tamen pleonastic
tum esse videtur. Vide plu
Wetstenium N. T. T. I. p. 454

'ΑΝΑ'. Praepositio, reger
sativum, quae exprimit signific
per, in et *inter.* Raro tantu
T. occurrit, et semper fere cu
conjunctum. Formula ἀνὰ μέ
nino, quod est intermedium,
et mox per *in, in medio* ver
est, Apoc. VII, 17. mox pe
reddendum, Matth. XIII, 25.
σον τοῦ σίτου inter triticum.

VI, 5. ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ inter fratrem suum et fratrem. Marc. VII, 11. Semel tantum in N. T. 1 Cor. XIV, 27. ἀνὰ μέρος *per vices*, h. e. *vicissim*, *alternis*, legitur. Per ἀνὰ μέσον saepe expresserunt Alexandrini vocem בֵּין *inter* Gen. X, 12. XIII, 3.— 'Ανὰ in compositione significat

1. *sursum*, i. q. ἄνω, v. c. ἀναβαίνω, ἀναφέρω, ἀνακύπτω.

2. *rursus*, *iterum*, v. c. ἀναβλέπω, ἀναζάω.

3. *separationem*, ut: ἀναχωρέω.

4. *intendit notionem simplicis verbi*, v. c. ἀναβοάω.

5. interdum otiosum est et simplicis notioni nihil superaddit, v. c. ἀναστρέφω et alia, quae usus facile suppeditat.

'ΑΝΑΒΑΘΜΌΣ, οῦ, ὁ, pro quo Attici ἀναβασμὸς, teste *Thoma M.* scripserunt, (Vide *Pausan.* X, c. 5. p. 808.) duas maxime notiones apud Graecos habet.

1. *ascensus*, *ipse actus ascendendi in loca edita*. *Suid.* ἀναβαθμοί· ἀναβάσεις.

2. per metonymiam, *medium ascensus*, h. e. *gradus*, *per quos ascenditur in locum editum*. Act. XXI, 35. ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμοὺς cum igitur pervenisset ad gradus, qui nempe ab arce Antonia ad templum ducebant. ibid. v. 40. ἑστὼς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν stans in gradibus. Aeque late patet vox hebr. מַעֲלָה, pro qua ἀναβαθμὸς posuerunt Alexandrini 2 Regg. IX, 13. XX, 11. 2 Chron. IX, 18. 19.

'ΑΝΑΒΑΊΝΩ, fut. βήσομαι. Anomalon. In universum quidem *omnem motum e loco inferiori in altiorem* significat, *qualicunque demum fiat modo*, sed pro subjectorum diversitate variae hujus vocis constituendae sunt notiones, hoc fere ordine.

1. *adscendo*, *me moveo in locum editum*. Matth. V, 1. ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος in montem adscendit. III, 16. ἀνέβη ἀπὸ τοῦ ὕδατος e fluvio adscendit. Luc. V, 19. ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα conscenso tecto. XIX, 4. ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν conscendit morum. Act. VIII, 39. ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος.

2. *iter facio per loca et ad loca edita*, *proficiscor ad regionem superiorem*, et in N. T. maxime de iis usurpatur, qui Hierosolymam, in monte sitam, petebant, vel additis verbis εἰς Ἱεροσόλυμα, v. c. Matth. XX, 17. 18. vel simpliciter positum. Joh. VII, 8. 10. XII, 20. Act. XVIII, 22. Judaea enim ad alios Palaestinae tractus, maxime ad Galilaeam, et tota Palaestina ad exteras regiones relata, sublimior erat, et adeo olim omnes, qui ex Galilea in Judaeam (Luc. II, 4.) et ex reliquis regionibus in Palaestinam proficiscebantur, ἀναβαίνειν dicebantur. Eandem significationem habet עָלָה (quod Alex. saepe per πορεύομαι reddiderunt, Jos. XIX, 47. 1 Sam. VI, 9.) Esra II, 1. Nehem. VII, 6. quod speciatim de Hierosolymam contendentibus usurpatum legitur 1 Regg. XII, 27. 28. Esra VII, 6. 7. Zach. XIV, 16. 17. et aliis in locis, quae collegit *C. B. Michaelis* in Diss. de notionibus superi et inferi in S. S. (Hal. 1735.) et *Wetstenius* N. T. T. I, p. 456. *Aelian.* V. H. VIII, 17. ἀνέβη εἰς 'Ασίαν profectus est in Asiam superiorem. Confer *Mori* Obss. ad *Xenoph.* Anabasin Cyri statim ab initio. Vide infra sub καταβαίνω.

3. *afferor*, *deferor in loca edita*, *quocunque modo hoc fiat*. Hinc *inanimatis rebus* interdum tribuitur, v. c. Apoc. VIII, 4. ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων et sursum agebatur seu surgebat fumus. ib. IX, 2. XIV, 11. XIX, 3. Interdum de *piscibus* usurpatur, *qui emergunt et protrahuntur ex aqua*. Matth. XVII, 27. καὶ τὸν ἀναβάντα πρῶτον ἰχθῦν ἆρον et primum exinde hamo eductum piscem. Haud raro autem de *Christi reditu in coelum* ἀναβαίνω dicitur, ita, ut partim simpliciter ponatur, Joh. VI, 62. ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν πρότερον, partim verba addantur, locum superiorem seu coelum significantia, v. c. πρὸς τὸν πατέρα, Joh. XX,

XX, 17. εἰς ὕψος, Ephes. IV, 8—10.

4. *conscendo*, v. c. *navem*, Marc. VI, 51. καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον et cum ad eos in navem ascendisset. Joh. XXI, 3. ἀνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον, nisi ibi legendum est ἐνέβησαν (sic *ascendere navem* seu *in navem* etiam apud Latinos legitur, v. c. *Terent.* Adelph. IV, 5. 69. *Nepos* II, 8. 6.) aut *currum*, v. c. Act. VIII, 31. Similis locus *Apollodor.* Bibl. I, 7. 2. εἰς ταύτην, scil. λάρνακα, μετὰ Πύῤῥας ἀνέβη Δευκαλίων quanquam nec repugnarem, si quis in omnibus his adductis locis τῷ ἀναβαίνειν notionem *intrandi, sibi in aliquid parandi ingressum*, subjicere mallet, quae necessario locum habet Apoc. IV, 1. ἀνάβα ὧδε. Joh. X, 1. ἀλλ' ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν sed aliunde ingreditur, aut, quod in h. l. eodem redit, *irrumpit*. Certe hebr. עָלָה Alex. haud raro per εἰσέρχομαι reddiderunt. Job. VI, 5. Daniel. II, 16. V, 10.

5. metaphorice: *succresco, enascor, progermino*, i.q. ἀναφύομαι. Matth. XIII, 7. καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι et spinis succrescentibus. Marc. IV, 8. καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξάνοντα. ib. v. 32. καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει, coll. Matth. XIII, 32. Ita etiam עָלָה Hebraeis idem valet, quod צָמַח et פָּרַח Genes. XLI, 22. Prov. XXIV, 31. et ab Alexandrinis interdum per φύομαι, Prov. XXVI, 9. et ἀναφύω, Ies. XXXV, 1. redditur. E graecis Scriptoribus notabiles sunt loci *Xenoph.* Sympos. IV, 23. *Theophr. Hist. Plant.* VIII, 3. *Hippocrates* de glandulis c. 3. p. 416. ed. *Linden. Hesych.* ἀναδρομαί, αὐξήσεις, βλαστήσεις. Ita etiam voce *surgere* usus est *Virgil. Ecl.* V, 39.

6. *pervenio, perferor, deferor*, sensu metaphorico. Act. XXI, 31. ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρχῳ rumor delatus est ad tribunum militum. 1 Macc. V, 31. ἡ κραυγὴ τῆς πόλεως ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανόν. Saepe autem etiam apud Graecos nomina *fama, rumor, sermo* dici *ascendere, ire, venire, Schwarzius* docuit in Commentariis L. Gr. p. 76. — Restant adhuc formulae quaedam, Scriptori-

bus N. T. propriae, q
hucusque collectarum
verbi ἀναβαίνειν referri
sunt, ideoque seorsim
dae. Sunt autem ha
εἰς τὸ μνημόσυνον ἐνώπιον
cujus aliquis bene men
bonam, vel in malam p
nam partem accipitur
προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεη
εἰς μνημόσυνον ἐνώπιον τοῦ
bere vertatur: haud ig
preces tuas et benefac
exaudire, haec autem
ornare decrevit. Ho
Deus recordari dicitur
cris: confer *Glass.* Phil
ἀναβαίνειν εἰς τὸν οὐρανὸν
perfectissimam et omnib
solutam cognitionem de
divinis habet, seu *qui*
cum Deo et ita conjun
ejus consilia et decreta
ejus naturam cognitam
spectam. Joh. III, 13.
ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν ner
satis cognitas habere
eum, qui originem co
Similis formula est P
מִי עָלָה־שָׁמַיִם וַיֵּרַד h.
cognitas habet res co
hominibus annunciare
cere vult auctor libri,
consilia esse impervest
nibus et plane ignota.
so ab hoc sensu reper
mula in loco Rom. X
τῇ καρδίᾳ σου, τίς ἀναβήσετ
τοῦτ' ἔστι Χριστὸν καταγαγ
insuperabilibus difficult
esse doctrinam de orig
lesti: ubi *in coelum asc*
mula loquendi mere pr
usi sunt sacri scriptores,
alicujus rei esse tantam d
omnes vires humanas sup
isse autem videtur Paulu
XXX, 12. הַשָּׁמַיְמָה
ubi docere vult Moses,
difficilem hominibus leg
cognitionem. Alio iter
videtur hac formula Jes

ὄψεσθε τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, h. e. in posterum usu vestro experiemini, Deum mihi peculiari quodam modo adfuturum; videbitis me summa miracula quaevis auxilio Dei potentissimo adjutum, patraturum coll. Genes. XXVIII, 12. γ) ἀναβαίνειν εἰς, seu ἐπὶ τὴν καρδίαν, seu ἐν τῇ καρδίᾳ τινὸς de *cogitationibus* usurpatur, *quae animum subeunt, oboriuntur animo, in mentem veniunt.* Luc. XXIV, 38. διατί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; quare hae dubitationes oboriuntur animo vestro? Act. VII, 23. ἀνέβη ἐπὶ (in aliis εἰς) τὴν καρδίαν αὐτοῦ venit ipsi in mentem. 1 Cor. II, 9. ἃ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη de quo nemo cogitavit. Est haec formula mere hebraica: עָלָה עַל לֵב Ies. LXV, 17. Jerem. III, 16. XLIV, 21. LI, 50. Ies. LXV, 16. וְכִי נִסְתְּרוּ מֵעֵינָי Alex. καὶ οὐκ ἀναβήσεται αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν. Confer infra sub καρδία, et *Wetstenii* N. T. T. I. p. 828.

'ΑΝΑΒΑ'ΛΛΟΜΑΙ, Medium ab ἀναβάλλω *sursum tollo, erigo,* et *remoror, protraho,* notionem *differendi et procrastinandi* habet in Scriptoribus graecis, et non solum cum accusativo rei (interdum etiam cum infinitivo) construitur, ita, ut ei tribuatur, *qui ipse differt aliquod negotium,* sed etiam regit accusativum personae, quando de eo sermo est, *qui alios remoratur et impellit ad procrastinanda ea, quae agere aut volunt aut debent.* Utriusque usus loquendi exempla extant apud veteres. Illius apud *Philostrat.* Vit. *Apoll.* IV, 10. οὐκ ᾤετο δεῖν ἀναβάλλεσθαι τὴν ὁδόν. *Xenoph.* Memor. III, 6. 6. πλουσιωτέραν τὴν πόλιν ποιεῖν ἀναβαλούμεθα. Hujus in N. T. aeque ac in latinis Scriptoribus. Act. XXIV, 22. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ ἀνεβάλετο αὐτοὺς his auditis Felix eos *ampliavit.* (confer *Ernesti* Clav. Cic. sub *ampliare.*) *Cicero* ad *Lucceium* Lib. V. ep. 12 extr. sin autem *differs me* in aliud tempus. *Hesych.* ἀνεβάλλετο· προοιμιάζετο. ἀνάβαλε· ἀναβολὴν δίδου. *Phavor.* ἀναβάλλομαι τὸ πρᾶγμα ἀντὶ τοῦ ῥαθυμῶν ὑπερτίθεμαι. αἰτιατικῇ συντάσσεται. Plura de hoc verbo habet *Budaeus* Comment. G. L. p. 542. *Wetstenius* in notis ad N. T. T. II. p. 622. et *Dresig.* de Verbis Mediis III, 3.

'ΑΝΑΒΙΒΑ'ΖΩ, fut. άσω, *ascendere et prodire facio, produco,* eleganter in N. T. ubi semel tantum legitur, iis tribuitur, *qui naves ad littus subducunt.* Matth. XIII, 48. ἀναβιβάσαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν subducentes navigium in littus. *Xenoph.* Hist. Graec. I, c. 1. 2. πρὸς τὴν γῆν ἀνεβίβαζε τὰς ἑαυτοῦ τριήρεις. *Herodot.* III, 75. ἀνεβίβασαν αὐτὸν ἐπὶ τὸν πύργον. In versione Alex. hebraico הֶעֱלָה respondet Genes. XXXVII, 28. Exod. XVII, 3. Ies. LVII, 7. *Alb.* Gloss. N. T. ἀνεβίβασεν· εἰσήγαγεν. *Hesych.* ἀναβιβάζων· ἀναφέρων. Idem *Phavorinus.*

'ΑΝΑΒΛΕ'ΠΩ, fut. ψω. 1. *suspicio, sursum* seu *sublatis oculis aspicio, oculos attollo,* quasi ἄνω βλέπω, quod aliis in locis ἐπαίρειν τοὺς ὀφθαλμοὺς dicitur. Matth. XIV, 19. ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν coelum intuens. Marc. VI, 41. VII, 34. VIII, 24. καὶ ἀναβλέψας et oculos intendens, explorandi caussa an aliquid videre possit. Luc. IX, 16. *Xenoph.* Hist. Graec. VII, 1. 20. ἀναβλέψωμεν ὀρθοῖς ὄμμασιν. 2 Macc. VII, 28. ἀναβλέψαντα εἰς τὸν οὐρανόν. *Pollux* II, c. 4. 5. 7. λέγεται ἀναβλέπειν μὲν εἰς τὸν οὐρανόν, καταβλέπειν δὲ εἰς τὴν γῆν.

2. *visum recipio, facultatem videndi recupero.* Matth. XI, 5. τυφλοὶ ἀναβλέπουσι coecis videndi facultas restituitur. ibid. XX, 34. καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ statim dispexerunt. Marc. X, 51. ἵνα ἀναβλέψω, coll. Matth. XX, 33. ἵνα ἀνοιχθῶσιν ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί. Luc. VII, 22. Act. XXII, 13. Et in hac quidem notione centies haec vox apud Graecos legitur. *Aristoph.* Plutus v. 95. ubi Chremes ad Plutum, visu orbatum, εἰ πάλιν ἀναβλέψειας, ὥσπερ καὶ πρὸ τοῦ. ibid. v. 117. 126. *Philostrat.* Vit. Sophist. II. c. 1. p. 547. et apud *Hippocratem.* Confer *Foësii* Oeconomia Hippocr. p. 28.

3. *visum accipio*, neglecta plane vocula ἀνά. Sic Joh. IX, 11. 15. 18. ubi ἀναβλέπειν homini tribuitur, qui visum nunquam inde a nativitate habuit, sed eum a Jesu miraculoso modo accepit, coll. v. 1 seqq. Conf. *Ludov. de Dieu* Criticam S. p. 512.

4. *contemplor, intueor, aspicio*. Marc. XVI, 4. καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσι. Act. XXII, 13. ἀνέβλεψα εἰς αὐτὸν recepto visu eum aspexi. Hinc in versione Alexandrina haud raro τῷ הִבִּיט Genes. XV, 5. פָּנָה Ies. VIII, 21. et רָאָה 1 Sam. XIV, 27. respondet.

ἈΝΆΒΛΕΨΙΣ, εως, ἡ, *redditus visus*, seu *recuperatio visus*.

2. metaphorice: *plenior et perfectior religionis cognitio*. Luc. IV, 19. κηρύξαι τυφλοῖς ἀνάβλεψιν ad imbuendos inscios idonea veritatis cognitione. Saepius non legitur in N. T. nec in versionibus graecis V. T. occurrit.

ἈΝΑΒΟΆΩ, ῶ, fut. ήσω, *vociferor, exclamo, vocem attollo*, nam ἀνὰ in compositione simplicis verbi notionem intendit. Tantum ter legitur in N. T. Matth. XXVII, 46. ἀνεβόησεν Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ. Sic Ezech. XI, 13. καὶ ἀνεβόησα φωνῇ μεγάλῃ, hebr. וָאֶזְעַק קוֹל גָּדוֹל. Marc. XV, 8. ἀναβοήσας ὁ ὄχλος vociferans turba. Luc. IX, 38. ἀνεβόησε λέγων. In versione Alexandrina positum est pro צָעַק, Num. XX, 16. 1 Sam. IV, 13. et קָרָא Ies. XXXVI, 13. LVIII, 1. *Plutarch. Coriolan.* c. 36.

ἈΝΑΒΟΛΉ, ῆς, ἡ, *dilatio, mora, cunctatio*, ab ἀναβάλλομαι *differo*, in perfecto: ἀναβέβολα. Semel legitur in N. T. Act. XXV, 17. ἀναβολὴν οὐδεμίαν ποιησάμενος dilationem nullam faciens, absque mora. *Phavor.* ἀναβολή· ἀνοχή. Αἰλιανός· Λοξίας καὶ Ζεὺς πατὴρ ἀναβολὴν θανάτου ἐψηφίσαντο Φαλάριδι ἔτη δύο. *Dionys. Hal. A.* XI, 33. τοῦ πράγματος μηδεμίαν ἀναβολὴν ποιησάμενον. Thucyd. II, 42. Confer Fragmenta *Aeliani* e *Suida* collecta, subjuncta ejus Variis Historiis edit. *Perizonii* et *Kuhnii* T. II, p. 320.

ἈΝΑΓΓΈΛΛΩ, fut. ελῶ. 1. *annuntio, denuntio, narro, renuntio.* Construitur cum dativo personae et accusativo rei. Ἀναγγέλλομαι *nuntius de me* seu *mihi affertur*. Dicitur in utramque partem de re laeta ac tristi; et in codd. haud raro cum ἀπαγγέλλειν permutatur. Marc. V, 14. ἔφυγον καὶ ἀνήγγειλαν. in plurimis codd. ἀπήγγειλαν legitur. ibid. v. 19. ἀνάγγειλον αὐτοῖς, ὅσα σοι ὁ Κύριος πεποίηκεν. Act. XIV, 27. XV, 4. XVI, 38. 2 Cor. VII, 7.

2. sensu forensi: *defero*, angeben *to denounce*. Joh. V, 15. καὶ ἀνήγγειλε τοῖς Ἰουδαίοις et nomen ejus detulit ad assessores Synedrii magni.

3. *praedico, praesignifico*. Joh. XVI, 13. καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν et futura etiam vobis significabit.

4. *doceo, instituo, sensum rei obscurae aperio, explico, docendo illustro*. Joh. IV, 25. ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα veram Dei colendi rationem nos docebit. XVI, 14. ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν meam doctrinam vobis uberius et perfectius tradet. ibid. v. 15. 25. Act. XX, 20. μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς. ibid. v. 27. Rom. XV, 21. 1 Petr. I, 12. *Theodot. Daniel.* II, 26. εἰ δύνασαί μοι ἀναγγεῖλαι τὸ ἐνύπνιον. Deut. XXIV, 8. νόμον, ὃν ἂν ἀναγγείλωσιν ὑμῖν οἱ ἱερεῖς.

5. *fateor, profiteor*. Act. XIX, 18. ἐξομολογούμενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν. Ita הִגִּיד Deut. XXVI. 3. Ies. XLVIII, 6. *Hesych.* ἀναγγέλλω· κηρύσσει, λέγει. *Phavorin.* ἀναγγελήσεται· διηγηθήσεται — ἀναγγέλλω τὸ ἀναφέρω ἀπὸ ἐλάττονος εἰς μεῖζον πρόσωπον λεγόμενον, οἷον ἀναγγέλλει ὁ δοῦλος τῷ δεσπότῃ κ. τ. λ.

ἈΝΑΓΕΝΝΆΩ, ῶ, fut. ήσω, *regenero, regigno*. Nunquam sensu physico in ullo Scriptore usurpatur, sed semper metaphorice dicitur *de eo, qui alterum transfert in meliorem statum et conditionem, quicunque demum ille sit, sive ad animum, sive ad corpus pertineat*, et aeque late patet ac vox παλιγγενεσία, de qua infra dicendi locus erit. In N. T. vero speciatim Deus dicitur ἀναγεννᾷν homines, quatenus religionis, christianae maxime, auxilio eos non solum facultate, res divinas

divinas intelligendi et vera fide amplectendi, sed etiam viribus eas desiderandi, amandi et earum cognitioni convenienter agendi instruit et exornat, et ita ex conditione infelici transfert ad longe felicissimam. Nam γεννᾶν, quod proprie physice est: *vitam dare*, ex usu loquendi Judaeorum saepe ad *vitam spiritualem* transferebatur, quae est in pleniore ac perfectiore religionis divinae cognitione et observatione, quam deinde felicitas perennis sequitur. Confer loca Scriptorum judaicorum a *Schoettgenio* ad Joh. III, 3. et 2 Cor. V, 17. allata in Horis Hebraicis et Talmudicis. 1 Petr. I, 3. ὁ ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν qui nos emendavit per religionem christianam, ut jam certissimam spem resurrectionis et felicitatis futurae fovere possimus. ib. v. 23. ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς, ἀλλὰ ἀφθάρτου, διὰ λόγου ζῶντος Θεοῦ. Confer quae infra sub γεννάω, καινὴ κτίσις et παλιγγενεσία sunt notata.

'ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΩ, fut. γνώσομαι, 1. *cognosco, intelligo*. Matth. XXIV, 15. ὁ ἀναγινώσκων νοείτω, qui haec (sc. oracula *Danielis*) intelligit, animum advertat suum. Confer *Kypke* Observ. Sac. T. I. p. 119.

2. *lego, perlego*. Matth. XII, 3. οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δαβίδ; nonne legistis quid fecerit Davides? ibid. v. 5. XIX, 4. XXI, 16. Joh. XIX, 20. Act. VIII, 28. 30. XXIII, 34. ἀναγνοὺς δὲ perlectis litteris. 2 Cor. I, 13. ἀλλ' ἢ ἃ ἀναγινώσκετε id quod legitis scriptum in litteris meis est vere mea mens. ibid. III, 2. Ephes. III, 3. Alexandrini usi sunt hac voce pro hebraico קָרָא, quod inter alia etiam *legere* notat. Exod. XXIV, 7. 2 Chron. XXXIV, 18. 24. 30. Jer. III, 12.

3. *praelego*. Luc. IV, 16. ἀνέστη (ἕνεκα τοῦ) ἀναγνῶναι, h. e. surrexit, ut praelegeret particulam V. T. et praelectam interpretaretur; unde particula librorum sacrorum, quae in synagoga praelegi populo et commentario illustrari solebat, ἀνάγνωσις et ἀνάγνωσμα vocabatur. Cf. *Heinsii Exerc.* *Sac.* ad h. l. et *Vitring. de Synagoga Vet.* T. I. p. 998 sqq. Act. XIII, 27. τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας. XV, 21. 2 Cor. III, 15. ἡνίκα ἀναγινώσκεται Μωσῆς. 1 Thess. V, 27. Apoc. I, 3. ubi τῷ ἀναγινώσκοντι opponuntur οἱ ἀκούοντες *auditores*. Eodem modo קָרָא sumitur Jer. XXXVI, 8. 10. 13. 14. 15. Cf. *Buxtorf. Lex. Talmud. et Rabbin.* p. 2108. 1 Macc. X, 7. καὶ ἀνέγνω τὰς ἐπιστολὰς εἰς τὰ ὦτα παντὸς τοῦ λαοῦ. *Aelian. V. H.* XIV, 43.

'ΑΝΑΓΚΑΖΩ, fut. άσω, 1. *cogo aliquem, ita, ut vim adhibeam, vi adigo*. Act. XXVI, 11. ἠνάγκαζον βλασφημεῖν cogebam blasphemare. ib. XXVIII, 19. ἠναγκάσθην ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα coactus sum provocare ad Caesarem. Galat. II, 3. ἠναγκάσθη περιτμηθῆναι. ib. v. 14. *Xenoph. Mem.* I, 2. 44. In vers. Alex. Prov. VI, 7. ἀναγκάζων τῷ שֹׁטֵר respondet.

2. *jubeo aliquem aliquid facere, invito persuadeo, moveo aliquem rationibus*. Matth. XIV, 22. καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον illico jussit Jesus discipulos conscendere navem. Marc. VI, 45. Luc. XIV, 23. καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν invita, compelle eos ad coenam. Similis formula reperitur apud *Diog. Laërt.* II, c. 73. Galat. VI, 12. ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι cogunt, nempe persuadendo, sollicitando etc. De hac hujus vocis significatione fere omnes Graeci testantur. *Joseph. A. J.* VII, 1. 6. *Aristoph. Equit.* v. 505. *Herodian.* IV, 9. 6. Cf. *Valkenar.* ad *Eurip. Hippolytum* v. 921. Eodem sensu *cogere* apud Latinos, vid. *Nepos* Dio 2. *Cic.* V, Ep. 6. ad Famil. *Horat.* I. Sat. IV, 14.

'ΑΝΑΓΚΑΙΟΣ, ὁ, ἡ, τὸ, vel 'ΑΝΑΓΚΑΙΟΣ, ον, ὁ, ἡ, aeque late patet ac Latinorum vox *necessarius*, et

1. *is* dicitur, *qui deesse non potest, ut aliquid sit integrum et nomine suo dignum*, unentbehrlich *indispensible*. 1 Cor. XII, 22. τὰ ἀσθενέστερα μέλη τοῦ σώματος ἀναγκαῖα (pro ἀναγκαιότερα)

 ἐστι

ἐστι membra corporis humani, quae vulgo vilipendi solent, sunt tamen maxime necessaria. Tit. III, 14. εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας ad vitae subsidia, quae natura desiderat. *Artemidor.* I, 75. 82. *Euseb. H. E.* VIII, 12.

2. *id quod est legibus et praescriptis divinis consentaneum.* Act. XIII, 46. ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. coll. Matth. X, 6. Hebr. VIII, 3. ὅθεν ἀναγκαῖον unde et Christus, ut scilicet munere sacerdotali, sibi a Deo injuncto, bene fungeretur, habere debebat.

3. *utilis, proficiens, fini consequendo conducibilis.* 2 Cor. IX, 5. Philipp. I, 24. ἀναγκαιότερον δι' ὑμᾶς vobis majorem utilitatem affert. ib. II, 25.

4. ἀναγκαῖοι dicuntur, qui Latinis *necessarii*, (*Gellius N. A.* XIII, 3. *Tacit. Annal.* III, 67. 4. IV. 63. 3. *Hist.* II, 45.

5. *omnes, qui sunt affinitatis et familiaritatis vinculis arctissime invicem conjuncti, affines, consanguinei et amici*, sine dubio propterea, quia ἀναγκαῖον Graecis etiam id dicitur, *quod est carum et pretiosum*, τίμιον, ut *Salmasius* docuit in *Exercitt. Plin.* p. 259. Hinc Act. X, 24. ἀναγκαῖοι φίλοι commemorantur, h. e. vel *amici, affinitate conjuncti*, vel *amici intimi*, quos *Polybius* VIII, c. 9. τοὺς ἀναγκαιοτάτους τῶν φίλων et *Euripides Androm.* 651. φίλους ἀναγκαίους appellat. Conf. *Joseph. A. J.* VII, 14. 4. Adde *Xenoph. Mem.* II, 1. 4. *Phavor.* οἱ ἀναγκαῖοι δμῶες κατὰ τὴν 'Ομηρικὴν ἑρμηνείαν οἱ φίλα ἐργαζόμενοι. Cf. *Wetstenii N. T.* T. II. p. 518.

'ΑΝΑΓΚΑΣΤΩΣ. Adverbium, *coacte*, ab ἀνάγκη *vis, necessitas.* Semel legitur in N. T. 1 Petr. V, 2. μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἑκουσίως non coacte, sed sponte.

'ΑΝΑΓΚΗ, ης, ἡ, ut lat. *necessitas*, in universum dicitur, *quidquid animum suae spontis esse non patitur*, et apud veteres *affectibus* tribuebatur, qui hominem invitum adeo rapiunt et trahunt. Conf. quae bene de hoc verbo exposuit *Salmasius* in *Exercitt. Plin.* p. 1085. unde in N. T. libris sortita est haec vox varias significationes. Nam

1. ita dicitur *necessitas, quae mihi ab aliis imponitur, vis, coactio.* 2 Cor. IX, 7. μὴ ἐξ ἀνάγκης non coactus. Conf. de hac formula *Irmisch.* ad *Herodian.* I, 4. 12. Philem. v. 14. τῷ κατὰ ἀνάγκην opponitur κατὰ ἑκούσιον. 1 Cor. VII, 37. μὴ ἔχων ἀνάγκην si est sui arbitrii, non ab aliis pendet. *Polyb.* II, 39. οὐχ ἑκουσίως, ἀλλὰ κατ' ἀνάγκην αὐτῶν ἀπέστησαν. *Philostr. vit. Apollon.* VII, 1. p. 281. oratio non concedit longius vagari τῷ γε ἀνάγκην ἔχοντι καὶ πρὸς ταῦτα εἰπεῖν.

2. *id quod est in more positum et usu receptum, aut legibus et institutis humanis stabilitum, necessitas ex consuetudine et jure.* Luc. XXIII, 17. ἀνάγκην δὲ εἶχεν ἀπολύειν αὐτοῖς κατὰ ἑορτὴν ἕνα cum autem esset ita in more positum, ut per diem illum festum aliquem dimitteret, coll. Joh. XVIII, 39. et *Syro*, qui habet: ܥܝܕܐ ܓܝܪ ܐܝܬ ܗܘܐ *consuetudo enim erat.* Hebr. IX, 16. θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου ibi ex consuetudine et jure civili mors testatoris intercedere debet. (Hoc in loco, ut haec obiter addam, ἀνάγκη vel pro adjectivo ἀναγκαῖον positum est, aut omissum est ἐστι. Hujus ellipseos exempla sunt in *Epicteti Enchirid.* c. 7. 18. 20. illius autem loquendi usus vestigia in *Philone* et aliis notavit *Carpzovius* in *Exercitt. Philon. in Ep. ad Hebr.* p. 419.)

3. *necessitas, quae est e nexu rerum humanarum inter se invicem et ipsa natura humana.* Huc referrem locum Matth. XVIII, 7. ἀνάγκη γάρ ἐστιν ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα, coll. Luc. XVII, 1. ἀνένδεκτόν ἐστιν τοῦ μὴ ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα, ubi ἀνάγκη, *Aristotele* interprete, est τὸ μὴ ἐνδεχόμενον ἄλλως ἔχειν, quod ut aliter se habeat, non contingit. Haec *necessitas*, quam eruditi vocant *consequentiae*, qua posito uno alterum necessario sequitur, innuitur etiam in loco Hebr. VII, 12. ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου

μου μετάθεσις γίνεται translato sacerdotio ad aliam tribum, necessario etiam omnis oeconomia Mosaica immutata est. Hebr. IX, 23.

4. *necessitas, quae est ex officio legis et religionis divinae jussu, officium, officii ratio.* Rom. XIII, 5. διὸ ἀνάγκη ὑποτάσσεσθαι, coll. v. 1. 2. 4. 1 Cor. IX, 16. ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται nam satisfaciendum mihi est voluntati divinae. Eandem huic voci notionem subjecerunt graeci Scriptores, quorum loca habet *Schwarz.* in *Comment. L. Gr.* p. 82.—E serie orationis etiam dijudicandum erit, quid sibi in singulis locis velit formula: ἀνάγκην ἔχειν *necesse, opus habere,* quam a Graecis (*Herodian.* VII, 1. 9. *Eurip. Hippolyt.* v. 634.) mutuati videntur Latini: (conf. *Olearius* de *Stilo N. T.* ed. *Schwarz.* p. 22.). Luc. XIV, 18. καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτὸν quem invisere decrevi. Hebr. VII, 27. ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην cui per sanctitatem et summam suam praestantiam non necesse erat quotannis sacrificium offerre. Jud. v. 3. ἀνάγκην ἔσχον jam in praesenti utile ac necessarium duxi.

5. *calamitas, miseria, afflictio, quae est inevitabilis et duram necessitatem nobis imponit.* Luc. XXI, 23. ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς erit enim magna miseria in terra, 1 Cor. VII, 26. διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην ob praesentes Christianorum persecutiones. 2 Cor. VI, 4. ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις. ibid. XII, 10. 1 Thess. III, 7. ubi ἀνάγκη est *paupertas.* Confirmatur hic loquendi usus omnium fere linguarum analogia. In vers. Alex. hebraicis vocabulis מָצוֹק 1 Sam. XXII, 2. Ps. CXIX, 143. מְצוּקָה Ps. CVII, 6. 13. 19. 28. et צַר vel צָרָה Job. XXVII, 9. XXXI, 7. respondet. Et pro נַפְשִׁי לָאֶבְיוֹן Job. XXX. 25. habent Alex. ἄνδρα ἐν ἀνάγκαις. His adde e libris apocryphis Epist. Jerem. v. 32. Tob. V, 11. Nec desunt exempla e graecis Scriptoribus, v. c. *Xenoph. Mem.* III, 12. 2. *Diod. Sic.* III, c. 13. *Aeschyl. Prometh. Vinct.* v. 107. *Aelian. V. H.* XIV, c. 24. Latinorum *necessitas* adeo de *quavis adversa fortuna* et *paupertate* usurpatur a *Tacito Annal.* II, 27. 4. *Sueton. Caes.* 48. *Tiber.* 47. — *Phavor.* ἀνάγκη διττὴ, ἡ μὲν πρὸς βίαν, ἡ δὲ κατὰ φύσιν.

'ΑΝΑΓΝΩΡΊΖΩ, fut. ίσω, *agnosco, recognosco.* 'Αναγνωρίζομαι *cognoscendum me praebeo, agnoscor.* In N. T. legitur tantum Act. VII, 13. ἀνεγνωρίσθη 'Ιωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ cognoscendum se praebuit fratribus suis Josephus. *Syrus:* ܐܘܕܥ ܝܘܣܦ ܢܦܫܗ ܠܐܚܘܗܝ notum fecit Josephus se ipsum fratribus suis. Respondet hebraico הִתְוַדַּע Genes. XLV, 1. de Josepho ἡνίκα ἀνεγνωρίζετο τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. *Phavor.* ἀναγνωρίζω· ἐπιγινώσκω, μιμνήσκομαι, ἐνθυμοῦμαι, ἀναπολῶ, ἀναλογίζομαι, ἀναμιμνήσκομαι.

'ΑΝΆΓΝΩΣΙΣ, εως, ἡ, *lectio, ipsa legendi actio, praelectio,* (ab ἀναγινώσκω *lego*), et speciatim *praelectio solemnis singularum pericoparum librorum V. T. in Synagogis Judaeorum et conventibus sacris Christianorum.* Act. XIII, 15. μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν. 2 Cor. III, 14. ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης. 1 Tim. IV, 13. πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει. Semel tantum in vers. Alex. reperitur Nehem. VIII, 8. pro hebr. מִקְרָא, Curatius de hac voce egit *Suicer Thes. Eccles.* T. I. p. 247.

'ΑΝΆΓΩ, fut. άξω, 1. *sursum duco, in loca superiora deduco.* Act. IX, 39. ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον duxerunt in coenaculum, ibid. XVI, 34. ἀναγαγὼν δὲ αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ubi οἶκος est i. q. ὑπερῷον. Rom. X, 7. Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν Christum educere e sepulcro. Hebr. XIII, 20. ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν qui Christum excitavit e mortuis, in vitam revocavit. (Recte huc referri formulam ἀνάγειν ἐκ νεκρῶν in vitam revocare, quae praeterea etiam legitur Sapient. XVI, 13. clare docet hebraica dictio הֶעֱלָה מִן שְׁאוֹל cui

 respondet

respondet in locis Ps. XXX, 4. LXXI, 20. obvia, orta sine dubio a fabula poëtica Judaeorum de שְׁאוֹל.) Luc. IV, 5. Hinc etiam de iis usurpatur, *qui alios in regiones paulo editiores proficisci jubent*, v. c. Luc. II, 22. ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα.

2. *duco*, ut simplex ἄγω, et ἀνάγομαι *duci jubeor, me confero, secedo.* Matth. IV, 1. τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον, coll. Luc. IV, 1. ἤγετο εἰς τὴν ἔρημον. *Vulg. ductus est.* Ita et *Syrus:* ܐܬܕܒܪ. 2 Macc. V, 9. *Aelian. V. H.* XII, 1. ἀνήγαγεν αὐτὴν πρὸς Κῦρον. *Hesych.* ἀνάγειν· ἄγειν. — ἀνάγεται· ὁδηγεῖται.

3. *produco, sisto.* Luc. XXII, 66. καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον ἑαυτῶν produci jusserunt in concilium suum. Act. XII, 4. βουλόμενος ἀναγαγεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ, h. e. volebat eum publico supplicio afficere; nam, qui publico supplicio afficiebatur, antea populo producebatur et sistebatur.

4. si de sacrificio sermo est et vocabulum *victima, munus*, additur, significat: *offerre*, quia per gradus ad altaria ascendendum erat, Act. VII, 41. καὶ ἀνήγαγον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ sacra fecerunt illi idolo. Eodem modo הֶעֱלָה sequente עֹלָה Judd. VI, 26. 2 Paral. XXIX, 21. sumitur et extant adeo hujus loquendi usus exempla apud Graecos, v. c. *Herodot.* II, c. 60. μεγάλας ἀνάγοντες θυσίας. Cf. *Abresch.* ad *Aeschyl.* p. 212.

5. ἀνάγομαι, omissa voce ναῦν, est verbum nauticum *proveho, solvo navem, in altum maris duco, oram solvo.* Oppositum est: κατάγεσθαι. De nautis, qui solvunt navem e littore vel portu et in altum provehunt, etiam Graeci frequenter partim vocem ἀνάγεσθαι, partim ἀπαίρειν et καταίρειν usurparunt. Cf. tantum loca sequentia: *Aristoph. Lys.* v. 608. *Homer. Iliad.* 1. 478. *Aelian. V. H.* 1, 15. XI, 13.—Luc. VIII, 22. καὶ ἀνήχθησαν et oram solverunt. Act. XIII, 13. ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου Papho solventes. ib. XVI, 11. Troade profecti XXI, 1. XXVII, 12. Ex his et aliis N. T. locis apparet, ἀνάγεσθαι, quando hanc significationem obtinet, vel absolute poni, nulla termini definitione addita, vel determinate, adhibitis praepositionibus ἀπὸ et εἰς. *Alberti Gloss. N. T.* p. 74. ἀναχθέντες· πλεύσαντες. *Hesych.* ἀνάγοντο· ἀνέπλεον· ἀνάγου· ἀνάπλευσον. Cf. etiam *Wetstenii N. T.* T. I, p. 708. et *Schweighaeuser Lex. Polyb.* p. 30.

ἈΝΑΔΕΊΚΝΥΜΙ vel ἈΝΑΔΕΙΚΝΎΩ, fut. δείξω,

1. proprie: *in sublime elatum aliquid ostendo, monstro. Polyb.* VIII, 30. 10. τὸν πυρσὸν ἀναδείξαντες, *facem ostendentes, tollentes.*

2. *designo, constituo, denomino, eligo aliquem ad dignitatem, munus* v. c. nam, qui olim ad munus aliquod publicum eligebatur, populo et civibus sisti et quasi monstrari solebat. Luc. X, 1. ἀνέδειξεν ὁ Κύριος καὶ ἑτέρους ἑβδομήκοντα elegit (quasi ἐξελέξατο) etiam alios septuaginta discipulos. 2 Macc. IX, 23. 25. X, 11. XIV, 12. et aliis in locis librorum apocryphorum, nam in versionibus graecis V. T. plane non legitur haec vox. *Diodor.* I, 66. ἀνέδειξαν ἑαυτοὺς βασιλεῖς. *Polyb.* XIII, 4. ὃν προστάτην καὶ βασιλέα αὐτὸν ἀναδείξας.

3. *palam significo et declaro aliquid*, i. q. simplex δεικνύω. Act. I, 24. ἀνάδειξον ὃν ἐξελέξω ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα declara jam signo quodam, quem tibi ex his duobus elegeris.

ἈΝΆΔΕΙΞΙΣ, εως, ἡ, 1. *ostensio, demonstratio.* Sirac. XLIII, 6. εἰς ἀνάδειξιν χρόνων. *Polyb.* XV, 24. πρὸς τὴν τοῦ διαδήματος ἀνάδειξιν.

2. *designatio, inauguratio ad munus aliquod publicum, inauguratio et auspicium muneris.* Luc. I, 80. ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραὴλ usque ad tempus, quo munus suum inter Israelitas auspicaturus erat.

ἈΝΑΔΈΧΟΜΑΙ, fut. ἔξομαι, 1. proprie physice: *suscipio in me aliquid, porto*, ex ἀνὰ et δέχομαι *capio.* Sic *Appian.* apud *Gellium N. A.* VII, c. 8.

8. de delphine, *puerum amante, ὁ ἰχθὺς ἀνεδέχετο τὸν παῖδα ἐπὶ τῶν νώτων. Unde apud Graecos deinde factum est verbum rei pecuniariae et idem valuit quod ἐγγυᾶσθαι spondere, promittere, se pro altero soluturum. Cf. *Salmasius* de *Mod. Usur.* p. 721.

2. *excipio aliquem hospitio, domo excipio.* Act. XXVIII, 7. ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς qui cum hospitaliter et humaniter nos excepisset. *Aelian. V. H.* IV, 9. ubi voces ἀναδέχεσθαι et ὑποδέχεσθαι invicem permutantur.

3. *accipio.* Hebr. XI, 17. ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος cui data tamen erat promissio. In versione Alexandrina non legitur.

ἈΝΑΔΙΔΩΜΙ, fut. δώσω, 1. proprie: *emitto, produco,* quasi *sursum do.* Sic de agro, arbore dicitur, καρπὸν ἀναδίδωσι. Vide *Antigoni Caryst. hist. mirab.* c. 12.

2. *trado.* Act. XXIII, 33. καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι tradentes epistolam praesidi. Nuspiam usi fuerunt interpretes graeci V. T. hoc verbo. *Polyb.* XXIX, 10. 7. ἀνέδωκαν τοῖς ἄρχουσιν ἐπιστολάς. Ib. XV, 31. 8.

ἈΝΑΖΑΩ, ῶ, fut. ήσω, 1. *revivisco, in vitam redeo,* ex ἀνὰ et ζάω *vivo.* Rom. XIV, 9. de Christo καὶ ἀνέζησεν et in vitam rediit, aut: post resurrectionem se vivum ostendit, ut haec verba vertenda esse non male conjecit *I. B. Carpzov.* in *Stricturis theol. et crit. in Ep. ad Rom.* p. 334. Si lectio sana est nec potius rescribendum est καὶ ἔζησεν, *et jam vivit,* probantibus *Millio* et *Wetstenio,* quos vide. Eadem lectionis varietas etiam est Apoc. XX, 5. ubi loco vulgati οὐκ ἀνέζησαν *Griesbachius* οὐκ ἔζησαν in textum recepit ob codd. auctoritatem.

2. metaphorice: *incipio vim meam exserere, vigorem meum ostendo,* nostrum: aufleben, aufwachen, *to spring to life, to awake.* Rom. VII, 9. ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν major vis vitiositatis exarsit, ut jam in vetitum nitar, coll. v. 7 et 8. Explicationes hujus loci, a *Suicer. Thes. Eccles.* T. I, p. 263. collectae, alienae sunt.

3. metaphorice: *renuntio vitiositati, mente et consiliis immutatis nova vitae instituta declaro.* Luc. XV, 24. 32. νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε mortuus qui erat, revixit; ubi *Theophyl.* ἀπὸ ἁμαρτίας ἐκαθαρίσθη, ἐκ νεκρώσεως ἀνέζησε καὶ ἐξ ἀπωλείας εὑρέθη. Vide quae nos infra sub θάνατος et νεκρὸς dabimus.

ἈΝΑΖΗΤΕΩ, ῶ, fut. ήσω, proprie: *rem amissam iterum quaero, requiro,* deinde autem *diligenter inquiro, pervestigo, perquiro,* ex ἀνὰ, quod vim augendi habet, et ζητέω *quaero,* etiam *quaero* simpliciter, nostrum: aufsuchen *to seek.* Luc. II, 44. καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσι et conquisiverunt eum inter cognatos. v. 45. ubi tamen loco ἀναζητοῦντες simplex ζητοῦντες in codd. optimae notae legitur. Act. XI, 25. ἀναζητῆσαι Παῦλον — καὶ εὑρὼν αὐτόν. Alexandrini usurparunt Job. III, 3. pro דָּרַשׁ et Job. X, 6. pro בִּקֵּשׁ. *Thucyd.* II, 8. *Polyb.* IV, 33. 6. ἀναζητήσαντες τὴν προδοσίαν.

ἈΝΑΖΩΝΝΥΩ vel ἈΝΑΖΩΝΝΥΜΙ, fut. ζώσω, *cingo, succingo alium,* i. q. simplex ζωννύω. In medio ἀναζώννυμαι *me ipsum succingo,* seu *praecingo.* Gentes scilicet orientales laxas et ad imos usque pedes demissas vestes gestabant, quas cingulo coriaceo adstringebant et colligabant, ut ad opus aliquod aut iter faciendum, etiam ad pugnandum, aptiores se redderent et expeditiores. Hunc ritum Orientalium respexit Petrus 1 Ep. cap. I. v. 13. διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν succincti lumbos mentis vestrae, h. e. parate, componite animum vestrum, setzet eure Seele in die gute Verfassung *have your souls in good disposition, or preparation.* Sic אֵזוֹר, ad animum translatum, *fortitudinem animi, praeparationem et expeditionem ad opus aliquod peragendum* significat, uti ex locis Job. XXXVIII, 3. Prov. XXXI, 17. Jerem. I, 17. *Glassius* docuit in *Philol. S.* p. 1190. ed. *Dathii.*

'ΑΝΑΖΩΠΥΡΕ'Ω, ῶ, fut. ήσω, 1. proprie: *ignem sopitum et sub cinere latentem flatu, folle,* vel *flabello suscito, ne extinguatur, sed ut flammam concipiat,* nam descendit a ζώπυρον, quod et *reliquias ignis cineribus sopiti,* et *suscitabulum, follem, instrumentum omne, quo ignis, latens in cineribus, excitatur et incendium augetur,* significat, quod a Graecis etiam πύρδαλον vocatur. *Hesych.* πύρδαλα· τὰ λείψανα καὶ τὰ ζώπυρα τοῦ πυρός. *Suid.* ζώπυρα τοῦ ζῆν ποιητικά, φυσητῆρες, ὅθεν οἱ χαλκεῖς τὸ πῦρ φυσῶσι—λείψανα, scil. τοῦ πυρός.

2. metaphorice: *aliquid, quod quasi semiextinctum est, excito, alo, foveo quovis modo; vigorem pristinum revoco, cum ardore animi alicui rei vel recuperandae vel conservandae vel augendae sedulam operam navo.* Sic Paulus usus est hac voce 2 Tim. I, 6. ἀναμιμνήσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ hortor te et moneo, ut facultates, tibi a Deo concessas, omni studio alas, augeas et conserves. Visum est hoc verbum ita elegans Scriptoribus graecis, ut eo saepius, quanquam diversis modis, metaphorice uterentur. Sic v. c. apud *Xenoph.* de *Re equestri* X, 8. 16. de equo excitato et commoto usurpatur. *Marc. Antonin.* VII, c. 2. ἀναζωπυρεῖν φαντασίας, Vorstellungen erregen *to raise a phantom. Dionys. Halicarn. Ant.* L. VIII. prudenter reipublicae praesides dicit ἀεί τινὰς ἐκ τῶν ἀλλοτρίων ἀναζωπυρεῖν ἔχθρας. 1 Macc. XIII, 7. καὶ ἀνεζωπύρησε τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ et excitavit animum populi, coll. Genes. XLV, 27. ut jam alia loca omittam, quae quisque ab interpretibus ad *Moerid.* p. 170. et *Suicer.* in *Thes. Eccles.* T. I, p. 266. excitata legere et evolvere potest. *Alberti Gloss. in N. T.* p. 161. ἀναζωπυρεῖν· ἀναφλέγειν, ἀνακτᾶσθαι. *Hesych.* ἀναζωπυρεῖν· ἀνεγεῖραι. ἀναζωπυρῆσαι· ἀναπαῦσαι, ἀνεγεῖραι, ζῶσαι. *Gloss. in Octat. Cod. Fabric.* ἀνεζωπύρησεν· ἀνεκτήσατο τὴν ψυχὴν καὶ ἀνεπαύσατο. In universum cf. *Krebsii Obss. Flav.* p. 360. *Wetstenii N. T.* T. II, p. 354. et *I. C. Stemleri Comm. de Emphasi vocis* ἀναζωπυρεῖν ad 2 Tim. I, 6. Lips. 1729. 4.

'ΑΝΑΘΑ'ΛΛΩ, fut. αλῶ, 1. sensu physico: *reviresco, refloresco, regermino, repullulo,* de herbis, floribus et arboribus dicitur, quae pristinum suum vigorem recipiunt. Interdum etiam transitive usurpatur, ut significet: *revirescere, reflorescere facere,* certe in vers. Alex. loci Ezech. XVII, 24. ἀναθάλλων hebraico הִפְרַחְתִּי *germinare faciam,* respondet, quam significationem etiam retinuit in libris apocryphis, v. c. Sirac. I, 22. XI, 23. L, 11.

2. ut Latinorum *reviresco, meliori conditione utor, ad meliorem et feliciorem rerum statum redeo.* Philipp. IV, 10. ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν admodum gaudeo meliore loco esse jam res vestras, ut iterum mei curam gerere possitis. Hunc locum, varie tractatum ab interpretibus (quorum haud pauci ἀνεθάλετε transitive exponere maluerunt: *revirescere fecistis),* hac unica ratione recte explicari, praeter verba sequentia ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε, ἠκαιρεῖσθε δέ, analogia linguarum orientalium fere omnium docet, in quibus verba *florendi, germinandi* etc. metaphorice de *prospero hominum statu* accipiuntur. Cf. *Glassium Philol. S.* p. 1104 sqq. Sic, ut hoc unico utar, apud *Harir. Consess.* XIII, legitur اغبر العيش الاخضر pulverulenta evasit vita viridis. Conf. *Arnoldi Symbolas ad rem criticam et exegeticam V. T.* P. I, p. 68 sq. *Homer. Il.* I, 236. *Curtius* X, 9. 5. non revirescit solum, sed etiam floret imperium.

'ΑΝΑ'ΘΕΜΑ, τος, τό, ejusdem originis est atque ἀνάθημα, ut ipsa ratio grammatica docet, nam utrumque descendit ab ἀνατίθημι *sepono.* Nec ullum mihi certe dubium est, quin haec vocabula, quae saepius permutata invicem reperiuntur in codicibus (v. c. Levit. XXVII, 29. Judd. XVI, 19.), promiscue olim saepe usurpata fuerint

fuerint a graecis Scriptoribus, (conf. *Deyling. Observatt. S.* p. II, n. XLII.) inprimis cum omnia ἀναθήματα, si primam utriusque vocis significationem spectes, vere sint ἀναθέματα. Sed Grammatici veteres, invalescente, successu temporis, consuetudine, ἀνάθημα etiam in deteriorem partem usurpandi, discrimen esse voluerunt utriusque vocis, ut perspicuitati orationis inservirent. Horum exemplo ducti et nos utramque separatim tractabimus. Significat autem ἀνάθεμα

1. et proprie, ut hebraicum חֵרֶם Levit. XXVII, 28. (ἀφόρισμα Alex. vertunt Ezech. XLIV, 29.) *omne id, quod est humanis usibus exemptum Deoque repositum, rem, Deo devotam, et a vulgari ac communi usu separatam,* v. c. victimam, sacrificium. Hanc notionem primitivam respexit sine dubio *Hesychius*, qui per ἀκοινώνητος explicat. *Suid.* τὸ ἀνατιθέμενον τῷ Θεῷ. Jam quia victima Deo devota occidebatur,

2. ἀνάθεμα catachrestice etiam dicebatur *omne, quod est exitio destinatum, quod perditur, deletur, exscinditur,* (*Suid.* τὸ εἰς ἀφανισμὸν ἐσόμενον) ita, ut aeque de rebus et animalibus ac hominibus dicatur, ut bene docuit *Perizonius* ad *Sanctii Minervam* IV, 14. p. 752. Hinc הֶחֱרִים Alex. non solum per ἀναθεματίζειν, sed etiam per ἐξολοθρεύειν verterunt in locis plurimis infra laudandis. Et quia Graeci nominatim hoc vocabulo designabant *hominem ex scelestorum, aut infimae plebis vulgo selectum, qui, ingruente peste aut alia calamitate publica, ad urbis et civitatis lustrationem diis manibus et inferis mactabatur, ut eos expiaret* (cf. *Schwarz. Comment. L. Gr.* p. 85. sq.), ἀνάθεμα etiam speciatim is dicebatur

3. *qui est diris devotus, ut mactetur expiandi causa, homo abominabilis, detestandus ac e conspectu hominum removendus,* (*Alberti Gloss. N. T.* p. 105. ἐπάρατος; idem *Hesychius* tradit:) quemadmodum etiam Hebraeos חֵרֶם *rem abominabilem ac a facie Dei et hominum removendam* vocasse, loca Deut. VII, 25. 26. Jos. VI, 7. VII, 12. Ies. XXXIV, 2. satis testantur. Ex his notionibus, quas huic voci, apud Scriptores graecos satis obviae, vindicarunt viri docti, etiam omnia loca N. T. in quibus legitur, explicari commode possunt. In N. T. libris autem ἀνάθεμα dicitur α) *qui sponte se pro aliis devovet, ita, ut vel mortem violentam et ignominiosam pro aliis suscipiat, aut se ipsum societate omni cum aliis excludat.* Sic Paulus Rom. IX, 3. ad amorem vehementissimum Judaeis significandum optabat ἀνάθεμα εἶναι ὑπὲρ τῶν Ἰουδαίων ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ, h. e. vel *emori, atrocissimam mortem subire pro Judaeis* (ut verba ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ad praecedens ηὐχόμην referantur) vel *omnis societatis cum Christo, si fieri posset, expers fieri,* quasi καταργηθῆναι ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ (Galat. V, 4.), qua formula, sive hoc, sive illo modo explicetur, tantum promtum paratumque Pauli promovendi Judaeorum felicitatem Deique poenas ab iis avertendi animum indicari, sponte apparet, ut *Koppius* ad h. l. bene docuit. [Vide quae notabimus sub voce εὔχομαι.] De hac loquendi ratione, quatenus etiam Arabibus est familiaris, vide *Reiske* ad *Taraph.* p. 42. et *Lette* ad *Caab ben Zoheir* p. 96 sq. β) *qui est poenis divinis gravissimis dignus et obnoxius, ab omni favore Dei exemptus.* Galat. I, 8 et 9. ἀνάθεμα ἔστω hunc Deus puniat, expers sit favoris divini. 1 Cor. XVI, 22. ἤτω ἀνάθεμα. γ) *dira exsecratio, qua et erga alios utimur et nos ipsos devovemus, devotio, qua quis sibi omnis generis mala imprecatur, obstrictio voto acerrimo.* Act. XXIII, 14. ἀναθέματι ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτοὺς μηδενὸς γεύσασθαι ἕως κ. τ. λ. voto acerrimo nos obstrinximus de re nulla comedenda, donec etc. 1 Cor. XII, 3. λέγει ἀνάθεμα Ἰησοῦν Christo maledicit, diris eum devovet, h. e. religionem ejus abnegat, coll. *Plin.* Epp. X, 97. Caeterum

Caeterum legi de hac voce meretur *G. C. Bosii* Comm. philol. de anathemate, excusa in *I. D. Winkleri Tempe anecdota sacra* p. 229.

'ΑΝΑΘΕΜΑΤΊΖΩ, fut. ίσω, (ab antecedente ἀνάθεμα, ut γραμματίζω ex γράμμα et a παράδειγμα, παραδειγματίζω.)

1. *separo a communi usu, eximo usibus humanis et Deo devoveo*, ad imitationem hebr. הֶחֱרִים Levit. XXVII, 28. Micha IV, 13. quod Alexandrinis non solum ἀναθεματίζειν vertitur Num. XVIII, 14. sed etiam ἀνατίθημι, Levit. XXVII, 29. et ibid. v. 21. ἀφορίζω.

2. *funditus deleo, occido, ad internecionem usque exstirpo, diruo.* Hinc הֶחֱרִים, quod et de urbibus, quae totae diripiuntur, Num. XXI, 2. et de gentibus, quae victae exstirpantur, Judd. XXI, 11. Zach. XIV, 11. usurpatur, ab Alexandrinis per ἐξολοθρεύω, Jos. X, 1. 2 Paral. XX, 24. ἐρημόω, Ies. XI, 15. ἐξερημόω, Jer. XXV, 9. ἀφανίζω, Deut. VII, 2. φονεύω, Jos. X, 35. ἀπόλλυμι, Ies. XXXIV, 2. XXXVII, 11. XLIII, 28. redditur

3. *me devoveo, mihi imprecor dira, me quasi declaro esse* ἀνάθεμα. Marc. XIV, 71. ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύναι sibi male imprecatus juravit, coll. Matth. XXVI, 74.

4. *diris exsecrationibus interpositis me obstringo et conjuro.* Act. XXIII, 12. 21. ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς diris exsecrationibus interpositis se obstrinxerunt. v. 15. nos devovimus. Conf. *A. Schultens* ad *Monum. vetust. Arab.* Carm. IX, v. 1. p. 27.

'ΑΝΑΘΕΩΡΈΩ, ῶ, fut. ήσω, 1. sensu physico: *contemplor, attente, diligenter considero, fixis oculis intueor et specto.* Act. XVII, 23. ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν cum inspicerem sacra vestra. Conf. *Wesseling.* ad *Diod. Sicul.* XVIII, c. 74.

2. metaphorice: *mente perspicio et accurate considero, diligenter perpendo.* Hebr. XIII, 7. ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς diligenter considerate, quem eventum eorum adversa fata habuerint. *Chrysost.* ad h. l. habet: ζητοῦντες ἀκριβῶς. Non legitur haec vox apud Alex. interpretes. *Diod. Sic.* XII, 15. ἀναθεωρούμενος καὶ μετ' ἀκριβείας ἐξεταζόμενος. ib. XVII, 74. *Theophr. Hist. Plant.* I, 8.

'ΑΝΆΘΗΜΑ, τος, τὸ, ab ἀνατίθημι, quod praeter notionem *imponendi,* (*Hesych.* ἐπιθεῖναι) *reponendi, separandi*, etiam *suspendendi, dedicandi* et *consecrandi* habet,

1. in universum quidem *de quibusvis rebus Deo consecratis* usurpatur, observante *Suida*, ἀνάθημα πᾶν τὸ ἀφιέρωμα Θεῷ, sed frequentius tamen strictiori sensu sumitur ita, ut

2. indicet *non omnia donorum Diis consecratorum genera, sed ea tantum, quae in templo reponebantur pro ornatu, aut ex parietibus aut columnis templorum suspendi aut excelso et conspicuo loco statui poterant, ut essent ipsi templo ornamento*, quae communi vocabulo *donaria* vocabantur. Schol. *Aristoph.* ad *Plutum* v. 944. observat: ὅτι ἐπὶ τῶν κοτίνων καὶ ἄλλων δένδρων πανταχοῦ ἐν τοῖς ἱεροῖς προσπατταλεύουσι τὰ ἀναθήματα. 'Αναθήματα templis inferebantur non solum ab iis, qui sperabant aliquid a Deorum benignitate, sed etiam ab iis, qui eorum opem cognovisse videbantur, grati animi declarandi causa. Varia praeterea erant, pro ingenio, consilio, vel etiam re familiari donantis, coronae v. c. vasa aurea et argentea, tabulae pictae, arma et alia dona, quae interdum ostentationis tantum causa offerebantur, quorum catalogum contexuit *Pollux Onom.* I, 25. et auxerunt Interpretes ad *Callimachi Hymn. in Ven.* v. 219. Idem in more positum fuisse apud Judaeos, et templum Hierosolymitanum splendidissimis et optimis donariis instructum fuisse, praeter loca 2 Macc. V, 16. IX, 16. 3 Macc. III, 17. clare docet locus Luc. XXI, 5. καί τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθήμασι κεκόσμηται, ubi per ἀναθήματα necessario donaria ejusmodi, quae, Deo dicata, in ornasunt

sunt

tum templi cedebant, intelligenda sunt. *Hesych.* ἀνάθημα· κόσμημα. *Pollux* l. l. ἀναθήματα ποιήσασθαι· ἀναθεῖναι εἰς τὸν ναόν. Conf. *Salmasius* ad *Solinum* p. 767. *Suicer. Thes. Eccles.* T. I, p. 277. et *Schwarz.* in *Comment. L. Gr.* p. 89.

'ΑΝΑΊΔΕΙΑ, ας, ἡ, 1. proprie: *impudentia, inverecundia,* ex α priv. et αἰδὼς *pudor, verecundia,* inserta soni causa littera ν. *Hesych.* ἀναίδειαν· ἀναισχυντίαν. Idem Schol. *Homer.* ad *Iliad.* I, 149.

2. speciatim partim ei tribuitur, quem Latini *importunum* vocant, *qui nec temporis nec loci et personarum rationem habet,* partim de eo usurpatur, *qui moleste urget, nec ullo responso aut alio modo abigi potest,* qui Latinis *improbus* dicitur, ut v. c. *musca,* quae repulsa non fatigatur, sed subinde redit, *improbum animal* vocatur *Phaedro* V, 3. 8. Utraque notio conjungenda erit in loco Luc. XI, 8. διά γε τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ ob flagitantis importunam pertinaciam dabit ei, ubi *Vulg.* bene voce *improbitas* usus est. Gloss. V. improbus, ἀναιδής. improbitas, ἀναίδεια. *Syrus:* ܠܘܚܡܐ, h. e. molesta alicujus rei petitio, importunitas.

'ΑΝΑΊΡΕΣΙΣ, εως, ἡ, *interfectio, caedes, internecio,* a verbo ἀναιρέω. Bis tantum legitur in N. T. Act. VIII, 1. Σαῦλος ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ Saulus in ejus caedem consentiebat. ib. XXII, 20. Bis etiam tantum in versione Alex. reperitur, Num. XI, 15. pro הָרַג et Judd. XV, 16. pro רָמַת Judith. XV, 5. 2 Macc. V, 13. *Hesych.* ἀναίρεσις· ἡ τῆς χειρὸς ἐκτομὴ καὶ ἄλλως θανατῶσαι.

'ΑΝΑΙΡΈΩ, ῶ, fut. ήσω. 'ΑΝΑΙΡΈΟΜΑΙ, οῦμαι, quod saepe activam significationem habet,

1. proprie: *humo tollo, aufero, quod humi jacet, suscipio.* Sic *Aelian. V. H.* V, 16. πέταλον χρυσοῦν ἐκπεσὸν παιδίον ἀνείλετο. ib. XIII, 40. *Xenoph. Cyrop.* II, 3. 7. VIII, 3. 12. unde maxime apud Graecos de *iis* usurpabatur, *qui tollunt aliquem ad sepulturam. Isocrat. Panegyr.* c. 15. τελευτήσαντας ἀνελέσθαι. Cf. *Wesseling.* ad *Herodot.* IX, 27. Alex. pro hebr. נָשָׂא Jos. IV, 3. Dan. I, 16. et הֵרִים Num. XVI, 37. posuerunt. Hinc

2. ἀναιρεῖσθαι κατ' ἐξοχὴν ii dicuntur, *qui liberos expositos tollunt et educant.* Act. VII, 21. ἀνείλετο αὐτὸν ἡ θυγάτηρ Φαραὼ quem expositum Pharaonis filia sustulit. — *Recolligere parvulum* dixit *Justin.* XXIII, 4. Hac notione satis frequenter in Graecis occurrit. Sic v. c. *Aristoph. Nub.* v. 531. τῷ ἐκτιθέναι *exponere infantes* (quod erat verbum hac in re proprium, *Eurip. Phoen.* v. 25.) opponit τὸ ἀναιρεῖν *tollere* et *educare.* Cf. *D'Orville* ad *Charit.* p. 329. et *Turnebi Adverss. SS.* II, 6. *Hesych.* ἀνείλετο· ἀνέλαβεν·— ἀναιρεῖν τὸ τεχθὲν ἀνατρέφειν.

3. *occido, e medio tollo, interimo,* quocunque modo hoc fiat, sive clam, Luc. XXII, 2. coll. v. 6. sive palam, ibid. XXIII, 32. lapidibus, Act. XXII, 20. gladio, Act. XII, 2. crucis supplicio, Act. X, 39. aut alio modo, Matth. II, 16. Hinc in vers. Alex. τῷ הֵמִית Exod. XXI, 29. Jer. XLI, 8. הָרַג 2 Sam. X, 18. Ezech. XXVI. 15. הִכָּה Ies. XXXVII, 36. etiam קְטַל Dan. II, 13. 14. respondet. *Hesych.* ἀναιρῶ· φονεύω. — ἀνεῖλεν· ἐφόνευσεν. Conf. Intt. ad *Thom. M.* sub ἀνεῖλεν et *Irmisch.* ad *Herodian.* T. I, p. 516.

4. *aboleo, abrogo.* Hebr. X, 9. ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον abrogat prius, scilicet leges de oblationibus et sacrificiis Leviticis. Sic *Xenoph. Cyrop.* I, c. 1. §. 1. ὅσαι δὲ ὀλιγαρχίαι ἀνῄρηνται, ubi ἀναιρεῖν ὀλιγαρχίαν est: eam tollere, alia civitatis forma constituta. *Aeschin. c. Ctesiph.* p. 404. ed. *Reiske:* τοὺς νόμους ἀναιρήσειν. ib. p. 430 et 590. *Polyb.* XXXII, 1. 3.

'ΑΝΑΊΤΙΟΣ, ίου, ὁ, ἡ, *insons, innoxius, qui est culpa vacuus,* ex α priv. et

et αἴτιον *noxa*, *culpa*, *crimen*. Bis tantum legitur in N. T. Matth. XII, 5. καὶ ἀναίτιοί εἰσι et impune agunt. ibid. v. 7. οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους vos sane non damnaretis innocentes. *Aelian*. *V. H.* V, 18. *Herodot*. VI, 8. *Homer*. *Iliad*. λ', 653. et *Od*. ά, 135. In vers. Alex. τῷ נָקִי respondet, Deut. XXI, 8. 9. *Hesych*. ἀναίτιος· ἀθῷος, ἀνέγκλητος.

'ΑΝΑΚΑΘΙ'ΖΩ, fut. ίσω, *resideo*, *me ipsum erigo*, *erecto corpore sedeo*. Luc. VII, 15. ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς statimque erecto corpore sedit. *Vulgatus* h. l. voce *residere* usus est. Act. IX, 40. καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον ἀνεκάθισε visoque Petro resedit. Saepius medici Scriptores apud Graecos usi sunt hoc verbo de aegrotis, in lectis residentibus. *Plutarch*. *Philopoëm*. c. 20. Cf. *Foësii Oeconom*. *Hippocr*. p. 30. et *Wetstenii N. T.* T. I, p. 700.

'ΑΝΑΚΑΙΝ'ΖΩ, fut. ίσω, 1. sensu physico: *redintegro*, *instauro*, *renovo*, v. c. ea, quae vetustate detrita aut aliunde corrupta sunt. In vers. Alex. ponitur pro hebr. הִתְחַדֵּשׁ Ps. CIII, 5. CIV, 30. Thren. V, 21. De instauratione et renovatione templi legitur apud *Joseph*. *A*. *J*. IX, 8. 2. *Appian*. *bell*. *Mithrid*. p. 330. ἀνακαινίζων τὸ ἔργον, opus redintegrans.

2. metaphorice: *immuto et emendo totam intelligendi*, *sentiendi*, *vivendique rationem vel meam vel aliorum*. Hebr. VI, 4 et 6. ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἅπαξ φωτισθέντας — καὶ παραπεσόντας πάλιν ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν vix ac ne vix quidem a professione cognitae religionis christianae deficientes emendari possunt: ubi, ut recte jam vidit *Vulgatus* interpres, infinitivus ἀνακαινίζειν passivam significationem habet, quemadmodum etiam apud Hebraeos infinitivus activi saepe passive sumi solet, v. c. Ps. LI, 6. בְּשָׁפְטֶךָ. Alii tamen subjectum, seu eum, qui tales homines renovare possit, omissum, et verbi divini ministros intelligendos esse arbitrantur.

'ΑΝΑΚΑΙΝΟ'Ω, ῶ, fut. ώσω, 1. *renovo*, *instauro*, sensu physico.

2. *novis viribus instruo*, *reficio*, *recreo*. 2 Cor. IV, 16. ἀλλ' ὁ ἔσωθεν ἄνθρωπος ἀνακαινοῦται ἡμέρᾳ καὶ ἡμέρᾳ tamen animus noster indies novas vires sumit. Sic *renovare* apud Latinos, v. c. *Liv*. XXI, 21. milites renovati quiete. *Quinctil*. *Instit*. *Orat*. VI, 3. risus renovat a societate.

3. *emendo totam intelligendi*, *sentiendi*, *et vivendi rationem per religionem christianam*. Coloss. III, 10. ἐνδυσάμενοι τὸν ἀνακαινούμενον sumite sensus emendatos et plane immutatos per religionem christianam.

'ΑΝΑΚΑΙ'ΝΩΣΙΣ, εως, ἡ, 1. *renovatio*, *restauratio*, *restitutio in pristinum meliorem statum*.

2. metaphorice: *studium vitæ purioris*, *quod excitatur et alitur religione christiana*. Rom. XII, 2. τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοὸς ὑμῶν assumendis sensibus novis et vere christianis. Tit. III, 5. λουτρὸν ἀνακαινώσεως baptismus, quo nos meliori et sanctiori vitae obstringimur. *Phavor*. ἀνακαίνισις ἡ ἀνανέωσις. λέγεται δὲ καὶ ἀνακαίνωσις.

'ΑΝΑΚΑΛΥ'ΠΤΩ, fut. ψω, 1. proprie; *revelo*, *velamen removeo*, *retego*, ex ἀνὰ et καλύπτω *operio*, *velo*, unde κάλυμμα *velum*. Alexandrini saepius usi sunt non solum pro hebr. גִּלָּה Job. XII, 22. Ps. XVIII, 15. sed etiam loco עָרָה et חָשַׂף *nudavit*, Ies. III, 17. XX, 4.

2. metaphorice: *efficio*, *ut alter cognoscat aliquid et intelligat*, (*Polyb*. IV, 85. 6.) et ἀνακαλύπτεσθαι is dicitur, *qui habet idoneam facultatem intelligendi et perspiciendi veritatem*. 2 Cor. III, 14. ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης μένει, μὴ ἀνακαλυπτόμενον, ubi sermo est de Judaeis, qui, verum vaticiniorum V. T. de Messia sensum non capientes, persuadere sibi non poterant, abrogandam fuisse legem Mosaicam per Christum. ib. v. 18. ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ δόξαν

δόξαν Κυρίου κατοπτριζόμενοι nos omnes retecta facie, sine ullis cognitionis impedimentis, cognoscimus majestatem Christi. Quanquam vero in utroque loco ἀνακαλύπτεσθαι a Paulo in hoc sensu metaphorico non sine respectu ad Mosis πρόσωπον κεκαλυμμένον, quod v. 13. commemoraverat, positum est, tamen constat, etiam hebraicum גָּלָה, ut Syr. ܓܠܐ et arab. جلي eodem sensu haud raro usurpari, v. c. Ps. CXIX, 18. גַּל עֵינַי וְאַבִּיטָה נִפְלָאוֹת מִתּוֹרָתֶךָ Cf. infra sub κάλυμμα.

'ΑΝΑΚΑ'ΜΠΤΩ, fut. ψω, 1. proprie transitive: *recurvo, reflecto ea, quae in curvitatem flexa sunt, ut recta evadant et ad pristinum locum et statum revertantur.*

2. intransitive: *revertor, redeo, ad pristinum quasi me reflecto locum*, ita, ut subaudiatur vel pronomen ἐμαυτὸν, vel nomen δρόμον. Cf. *L. Bos Ellips. L. Gr.* p. 72 et 77. Matth. II, 12. μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδην ne ad Herodem revertentur. Act. XVIII, 21. πάλιν δὲ ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς. Hebr. XI, 15. εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι non deerat ipsis potestas et opportunitas redeundi. *Diod. Sic.* III, 55. ἀνακάμψαι πάλιν εἰς Λιβύην. Et centies pro hebr. שׁוּב in vers. Alex. ponitur, v. c. Exod. XXXII, 27. Job. XXXIX, 4. *Suid.* ἀνακάμψαι· καταφυγεῖν, ὑποστρέψαι.

3. metaphorice: *de bonis votis, quae irrita fiunt et eventu carent*, quae ad eum redire dicuntur, qui ea fecerat. Luc. X, 6. ἐφ' ὑμᾶς ἀνακάμψει vota vestra carebunt eventu.

'ΑΝΑ'ΚΕΙΜΑΙ, fut. κείσομαι, 1. *jaceo, situs, repositus sum, recubo.* Marc. V, 40. καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ παιδίον ἀνακείμενον ubi puella decubuerat, aut, ubi puella erat jacens; seu ejus cadaver repositum erat; (apud Graecos enim, v. c. *Aelian. V. H.* III, 28. ἀνακεῖσθαι etiam adhibetur de rebus conclavi interiore seclusis, aut templo reconditis.) ubi tamen est magna lectionis varietas in codd. nam alii codd. κατακείμενον, κείμενον, καταβεβλημένον legunt, alii plane omittunt. Caeterum *Palairet.* ad h. l. docuit, ἀνακεῖσθαι de *aegrotis, lecto affixis*, usurpari.

2. ut Latinorum *recumbo* (v. c. apud *Horat.* III. Od. 3. 11.) *discumbo, accumbo ad mensam, coeno, convivor*, i. q. κατάκειμαι, ex more convivandi apud veteres recepto. Solebant enim non solum Graeci et Romani, sed etiam Judaei tempore Christi, (nam in V. T. libris nunquam legimus, Judaeos convivantes accubuisse, sed semper erectos sedisse. Conf. Genes. XXVII, 19. 1 Sam. XX, 5. 24. Ezech. XLIV, 3.) cibum capientes, non sedere, sed accumbere in lectis super latus sinistrum, ita, ut mensa poneretur in medio et circa illam *lecti triclinares.* Singulis in lectis accumbebant tres, interdum quatuor, raro aut nunquam plures. Conf. *Zornii Bibl. Antiq. Exeget.* p. 550 sqq. Hinc ὁ ἀνακείμενος *conviva.* Matth. XXII, 10. καὶ ἐπλήσθη ὁ γάμος ἀνακειμένων et abundabat coenaculum convivis. ibid. v. 19. Luc. VII, 37. ὅτι ἀνάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου eum advenisse in domum Pharisaei ad epulum. ibid. XXII, 27. ὁ ἀνακείμενος ἢ ὁ διακονῶν; qui accumbit, an qui ministrat accumbenti? 3 Esr. IV, 10. αὐτὸς ἀνάκειται, ἐσθίει καὶ πίνει. *Suid.* ἀνακεῖσθαι ἐπὶ ἀνδριάντων, (Graecos usos esse hoc verbo de statuis et aliis donariis, quae diis consecrabantur, satis superque docuerunt Intt. ad *Thom. M.* sub hac voce) κατακεῖσθαι δὲ ἐπὶ τῆς τραπέζης· καὶ ἀνακεῖσθαι πολλάκις ἀντὶ τοῦ κατακεῖσθαι. Conf. *Abresch. Auctar. Dilucidatt. Thucyd.* p. 393. et *Nunnesium* ad *Phrynichum* p. 93. ed. *Pauw.*

'ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΟ'Ω, ῶ, fut. ώσω. Est proprie verbum arithmeticum, quod notat *omnium capitum* (nam κεφάλαιον, ut infra docebimus, *caput, summa numeri* apud Græcos haud raro dicitur) *brevem summam ducere, summatim comprehendere, in caput* seu *unam summam redigere.* Cf. *Biblioth.*

lioth. Brem. Cl. V. p. 535. sq. Sed deinde latiori sensu sumtum

2. in universum notat: *plura paucis comprehendere, brevibus omnem rem tractare.* Hinc ἀνακεφαλαίωσις oratoribus graecis est *recapitulatio,* cum in fine orationis ejus summa repetitur. Eodem sensu τῷ συγκεφαλαιοῦσθαι usus est *Polyb.* Lib. V, c. 32. συγκεφαλαιοῦσθαι τὰ πράγματα res exponendas summatim comprehendere. Hinc lucem foeneratur locus Rom. XIII, 9. καὶ εἴ τις ἑτέρα ἐντολὴ ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ ἀνακεφαλαιοῦται omnia reliqua praecepta divina in hoc uno praecepto veluti summa comprehenduntur, nempe ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν· unde in aliis locis ἡ ἀγάπη, κεφάλαιον legis dicitur. *Hesych.* ἀνακεφαλαιοῦται· συμπληροῦται, ἐπαναλαμβάνεται (ita enim legendum est loco impressi ἐπαναλαμβάνει.). *Suid.* ἀνακεφαλαιοῦται· ἀναπληροῦται, ἀνακτίζει· καὶ ἀνακεφαλαίωσις ἡ ἐξ ἀρχῆς ἔρευνα, h. e. repetitio, summa rerum capita exhibens. Eandem notionem etiam simplex κεφαλαιόω habet, v. c. Sirac. XXXII, 18. κεφαλαίωσον λόγον ἐν ὀλίγοις πολλά. Cf. *Wetstenii N. T.* T. II, p. 85.

3. *homines, diversis studiis invicem distractos, unius imperio et voluntati subjicio, in studiorum animique consensum et ejusdem felicitatis societatem adduco.* Sic Ephes. I, 10. ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ ut omnes omnino homines, Judaei et pagani, in unum corpus redigerentur et ad unum caput, nempe Christum, revocarentur, i. q. Coloss. I, 20. dicitur, ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτόν. *Chrysost.* bene: μίαν κεφαλὴν ἅπασιν ἐπέθηκε, nam κεφαλὴ haud raro in N.T. *is* dicitur, *penes quem est summum imperium et dominium.* Plerique interpretes, *Suidae* auctoritate ducti, qui ἀνακτίζει *renovat* habet, ἀνακεφαλαιοῦσθαι per *revocare ad pristinam integritatem* interpretati sunt; sed locus parallelus II, 14. 15. contrarium suadet. Conf. tamen, quae hujus notionis confirmandae causa congessit *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 278.

'ΑΝΑΚΛΊΝΩ, fut. νῶ, 1. *reclino, reclinem facio, repono.* Luc. II, 7. καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτνῃ in praesepi eum posuit. *Homer. Iliad.* IV, v. 113. ποτὶ γαίῃ ἀγκλίνας (poëtice per syncopen pro ἀνακλίνας), ubi *Eustathius* monuit, εἰς γῆν ἀνακλῖναι esse idem, quod εἰς γῆν καταθεῖναι.

2. *discumbere facio, recumbere jubeo,* more hebraico conjugationis Hiphil. Marc. VI, 39. καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλιθῆναι (ἀνακλῖναι) πάντας, ubi αὐτοῖς ad Apostolos, πάντας vero ad turbam praesentem referendum est, coll. Luc. IX, 14. Luc. IX, 15. καὶ ἀνέκλιναν ἅπαντας et fecerunt, ut omnes discumberent. ib. XII, 37. καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺς eos accumbere ad coenam jubebit. Cf. infra sub κατακλίνω.

3. Medium 'Ανακλίνομαι, uti κατακλίνομαι, est verbum convivale et sicut Latinorum *recumbere, accumbo ad coenam, accubo in conviviis, convivor* notat, ἀνακλίνομαι εἰς τὸ ἐσθίειν, ut plene legitur Judith. XII, 15. Luc. VII, 36. καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Φαρισαίου ἀνεκλίθη. Cf. *Dresig.* de *Verbis Mediis* p. 165 sqq. Formula: ἀνακλίνεσθαι μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, quae Matth. VIII, 11. legitur, seu ἀνακλίνεσθαι ἐν τῇ βασιλείᾳ Θεοῦ Judaicum ingenium spirat et significat: *participem fieri felicitatis futurae et conditionis beatae, quam post hujus vitae angustias in coetu puriore civium coelestium et Christi promissio et justitia divina sperare jubet.* Hanc enim futuram felicitatem aeternam Judaeos סְעוּדָה *convivium* appellasse, docuit *Maius* in *Obss. Sacr.* Lib. III, p. 113 sqq.

'ΑΝΑΚΌΠΤΩ, fut. ψω, 1. et proprie: *retundo, obtundo,* et κατ' ἐξοχὴν ἀνακόπτεσθαι ferrum dicitur, cujus acies obtunditur. Cf. *Abresch. Dilucidat. Thucyd. Auctar.* p. 297. In versione *Theodot.* Judd. V, 22. pro הָלְמוּ legitur ἀνεκόπησαν. Hinc

2.

2. *inhibeo, remoror, inhibeo et retardo,* v. c. *cursum et iter,* i. q. ἐγκόπτω, cum quo verbo saepissime permutatur in codd. quemadmodum etiam *Hesychius* alterum per alterum explicavit. Scribit enim: ἐγκόπτει· ἀνακόπτει. Nec desunt exempla e graecis Scriptoribus, hanc verbi ἀνακόπτειν notionem confirmantia. *Theophr. Charact.* XXV, 1. καὶ τοῦ κυβερνήτου ἀνακόπτοντος, scil. ναῦν, cursum navis gubernatore inhibente. Sapient. XVIII, 23. ἀνέκοψε τὴν ὀργὴν cohibuit, sedavit iram, et aliis in locis, quae in *Krebsii Obss. Flav.* p. 323. et *Loesneri Obss. Philon.* p. 335. collecta reperiuntur. Semel tantum, sed sensu eodem, in N. T. legitur Galat. V, 7. τίς ὑμᾶς ἀνέκοψε (in aliis codd. ἐνέκοψε e glossemate) τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι; quis cursum vestrum ita inhibuit, ut jam veram religionem christianam sectari nolitis? ubi, quia praecessit ἐτρέχετε καλῶς, Paulus allusisse videtur ad cursores in certaminibus publicis, qui variis artibus adversariorum cursum inhibere conabantur, ut jam vidit *Lamb. Bos* p. 175.

ἈΝΑΚΡΆΖΩ, fut. άξω, *exclamo, vociferor, ingentem clamorem ad sidera usque tollo,* ab ἀνὰ et κράζω *clamo.* Marc. I, 23. καὶ ἀνέκραξε λέγων. Zach. I, 17. ἔτι ἀνάκραγε λέγων. Marc. VI, 49. καὶ ἀνέκραξαν et metu perculsi clamorem edebant. Luc. IV, 33. καὶ ἀνέκραξε φωνῇ μεγάλῃ, plane ut 1 Sam. IV, 5. יָרִעוּ כָל־יִשְׂרָאֵל תְּרוּעָה גְדוֹלָה Alex. ἀνακράζει πᾶς Ἰσραὴλ φωνῇ μεγάλῃ. Luc. VIII, 28. ἀνακράξας καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπε. ibid. XXIII, 18. Saepius non legitur. Variis verbis exprimendis haec vox apud Alexandrinos inservit. Frequentius quidem pro קָרָא usurpatur, Judd. VII, 20. sed etiam pro הֵרִיעַ Jos. VI, 5. legitur, pro זָעַק 1 Regg. XXII, 32. et pro שָׁאַג Joel. IV, 16.

ἈΝΑΚΡΊΝΩ, fut. ινῶ, 1. proprie de judicibus usurpatur, qui verum quaestionibus propositis vel interrogando et examinando, vel per tormenta indagare student: *quaestionem habeo, examino reum, interrogo,* sensu latino, verhören *to interrogate.* Luc. XXIII, 14. ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας ego vobis praesentibus quaestionem de eo habui. Act. XII, 19. ἀνακρίνας τοὺς φύλακας quaestione habita de custodibus: nos diceremus: nachdem er ihnen hatte den Prozess machen lassen *after he had instituted an action against them.* ibid. XXIV, 8. Eodem sensu forensi legitur apud *Aeschin. Socr.* Dial. III, 20. de Minoë et Rhadamantho, qui dicuntur δικασταὶ ἀνακρίνοντες τῶν ἀφικνουμένων ἕκαστον. Jam e contrario ἀνακρίνεσθαι *reus* dicitur, *qui a judice interrogatus cogitur alicujus facti rationem reddere.* Act. IV, 9. εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ κ. τ. λ. quandoquidem nunc quaestio est de etc. Germanice verterem: da man uns jetzt zur Rechenschaft und Verantwortung ziehet *now that we are brought to answer and render an account. Arrian. de Exped. Alex.* I, 25. 7. Vid. *Wetstenii N. T.* T. I, p. 813. *Hesych.* ἀνακρινόμενος· ἐξεταζόμενος. Hinc ἀνακρίνω

2. in universum: *examino, diligenter et adhibito judicio perpendo aliquam rem.* Act. XVII, 11. καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες τὰς γραφὰς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως, h. e. quotidie excutientes oracula V. T. an res ita vere sese haberet. *Vulgatus* bene: quotidie scrutantes scripturas etc. Sic etiam *Xenoph. Cyrop.* I, 6. 12. hac voce usus est, quam Alexandrini 1 Sam. XX, 12. non incommode pro חָקַר *percontari, perscrutari* posuerunt. Parum differt autem haec significatio ab alia, qua usos esse interdum Graecos voce ἀνακρίνω constat, nempe: *diligenter interrogandi aliquem de re aliqua, et alterum quasi judicem constituendi, in cujus sententia acquiescendum sit* (cf. *Apollod.* III, 6. 7. ἀμφισβητοῦντες — τοῦτον ἀνέκρινον, et 10. 2. τοὺς κατοικοῦντας ἀνέκρινεν), quam si quis Lucae verbis subjicere mallet, non omnino inepte ageret.

3. *diligenti exploratione facta de aliquo*

lioth. Brem. Cl. V. p. 535. sq. Sed deinde latiori sensu sumtum

2. in universum notat: *plura paucis comprehendere, brevibus omnem rem tractare.* Hinc ἀνακεφαλαίωσις oratoribus graecis est *recapitulatio,* cum in fine orationis ejus summa repetitur. Eodem sensu τῷ συγκεφαλαιοῦσθαι usus est *Polyb.* Lib. V, c. 32. συγκεφαλαιοῦσθαι τὰ πράγματα res exponendas summatim comprehendere. Hinc lucem foeneratur locus Rom. XIII, 9. καὶ εἴ τις ἑτέρα ἐντολὴ ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ ἀνακεφαλαιοῦται omnia reliqua praecepta divina in hoc uno praecepto veluti summa comprehenduntur, nempe ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν· unde in aliis locis ἡ ἀγάπη, κεφάλαιον legis dicitur. *Hesych.* ἀνακεφαλαιοῦται· συμπληροῦται, ἐπαναλαμβάνεται (ita enim legendum est loco impressi ἐπαναλαμβάνει.). *Suid.* ἀνακεφαλαιοῦται· ἀναπληροῦται, ἀνακτίζει· καὶ ἀνακεφαλαίωσις ἡ ἐξ ἀρχῆς ἔρευνα, h. e. repetitio, summa rerum capita exhibens. Eandem notionem etiam simplex κεφαλαιόω habet, v. c. Sirac. XXXII, 18. κεφαλαίωσον λόγον ἐν ὀλίγοις πολλά. Cf. *Wetstenii N. T.* T. II, p. 85.

3. *homines, diversis studiis invicem distractos, unius imperio et voluntati subjicio, in studiorum animique consensum et ejusdem felicitatis societatem adduco.* Sic Ephes. I, 10. ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ ut omnes omnino homines, Judaei et pagani, in unum corpus redigerentur et ad unum caput, nempe Christum, revocarentur, i. q. Coloss. I, 20. dicitur, ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτόν. *Chrysost.* bene: μίαν κεφαλὴν ἅπασιν ἐπέθηκε, nam κεφαλὴ haud raro in N.T. *is* dicitur, *penes quem est summum imperium et dominium.* Plerique interpretes, *Suidae* auctoritate ducti, qui ἀνακτίζει *renovat* habet, ἀνακεφαλαιοῦσθαι per *revocare ad pristinam integritatem* interpretati sunt; sed locus parallelus II, 14. 15. contrarium suadet. Conf. tamen, quae hujus notionis confirmandae causa congessit *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 278.

'ΑΝΑΚΛΙΝΩ, fut. νῶ, 1. *reclino, reclinem facio, repono.* Luc. II, 7. καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτνῃ in praesepi eum posuit. *Homer. Iliad.* IV, v. 113. ποτὶ γαίῃ ἀγκλίνας (poëtice per syncopen pro ἀνακλίνας), ubi *Eustathius* monuit, εἰς γῆν ἀνακλῖναι esse idem, quod εἰς γῆν καταθεῖναι.

2. *discumbere facio, recumbere jubeo,* more hebraico conjugationis Hiphil. Marc. VI, 39. καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλιθῆναι (ἀνακλῖναι) πάντας, ubi αὐτοῖς ad Apostolos, πάντας vero ad turbam praesentem referendum est, coll. Luc. IX, 14. Luc. IX, 15. καὶ ἀνέκλιναν ἅπαντας et fecerunt, ut omnes discumberent. ib. XII, 37. καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺς eos accumbere ad coenam jubebit. Cf. infra sub κατακλίνω.

3. Medium 'Ανακλίνομαι, uti κατακλίνομαι, est verbum convivale et sicut Latinorum *recumbere, accumbo ad coenam, accubo in conviviis, convivor* notat, ἀνακλίνομαι εἰς τὸ ἐσθίειν, ut plene legitur Judith. XII, 15. Luc. VII, 36. καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Φαρισαίου ἀνεκλίθη. Cf. *Dresig.* de *Verbis Mediis* p. 165 sqq. Formula: ἀνακλίνεσθαι μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, quae Matth. VIII, 11. legitur, seu ἀνακλίνεσθαι ἐν τῇ βασιλείᾳ Θεοῦ Judaicum ingenium spirat et significat: *participem fieri felicitatis futurae et conditionis beatae, quam post hujus vitae angustias in coetu puriore civium coelestium et Christi promissio et justitia divina sperare jubet.* Hanc enim futuram felicitatem aeternam Judaeos סְעוּדָה *convivium* appellasse, docuit *Maius* in *Obss. Sacr.* Lib. III, p. 113 sqq.

'ΑΝΑΚΟΠΤΩ, fut. όψω, 1. et proprie: *retundo, obtundo,* et κατ' ἐξοχὴν ἀνακόπτεσθαι ferrum dicitur, cujus acies obtunditur. Cf. *Abresch. Dilucidat. Thucyd. Auctar.* p. 297. In versione *Theodot.* Judd. V, 22. pro הָלְמוּ legitur ἀνεκόπησαν. Hinc

2.

2. *inhibeo, remoror, inhibeo et retardo,* v. c. *cursum et iter,* i. q. ἐγκόπτω, cum quo verbo saepissime permutatur in codd. quemadmodum etiam *Hesychius* alterum per alterum explicavit. Scribit enim: ἐγκόπτει· ἀνακόπτει. Nec desunt exempla e graecis Scriptoribus, hanc verbi ἀνακόπτειν notionem confirmantia. *Theophr. Charact.* XXV, 1. καὶ τοῦ κυβερνήτου ἀνακόπτοντος, scil. ναῦν, cursum navis gubernatore inhibente. Sapient. XVIII, 23. ἀνέκοψε τὴν ὀργὴν cohibuit, sedavit iram, et aliis in locis, quae in *Krebsii Obss. Flav.* p. 323. et *Loesneri Obss. Philon.* p. 335. collecta reperiuntur. Semel tantum, sed sensu eodem, in N. T. legitur Galat. V, 7. τίς ὑμᾶς ἀνέκοψε (in aliis codd. ἐνέκοψε e glossemate) τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι; quis cursum vestrum ita inhibuit, ut jam veram religionem christianam sectari nolitis? ubi, quia praecessit ἐτρέχετε καλῶς, Paulus allusisse videtur ad cursores in certaminibus publicis, qui variis artibus adversariorum cursum inhibere conabantur, ut jam vidit *Lamb. Bos* p. 175.

ἈΝΑΚΡΆΖΩ, fut. άξω, *exclamo, vociferor, ingentem clamorem ad sidera usque tollo,* ab ἀνὰ et κράζω *clamo.* Marc. I, 23. καὶ ἀνέκραξε λέγων. Zach. I, 17. ὅτι ἀνέκραγε λέγων. Marc. VI, 49. καὶ ἀνέκραξαν et metu perculsi clamorem edebant. Luc. IV, 33. καὶ ἀνέκραξε φωνῇ μεγάλῃ, plane ut 1 Sam. IV, 5. יָרִעוּ כָל־יִשְׂרָאֵל תְּרוּעָה גְדוֹלָה Alex. ἀνέκραξε πᾶς Ἰσραὴλ φωνῇ μεγάλῃ. Luc. VIII, 28. ἀνακράξας καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπε. ibid. XXIII, 18. Saepius non legitur. Variis verbis exprimendis haec vox apud Alexandrinos inservit. Frequentius quidem pro קָרָא usurpatur, Judd. VII, 20. sed etiam pro הֵרִיעַ Jos. VI, 5. legitur, pro זָעַק 1 Regg. XXII, 32. et pro שָׁאַג Joel. IV, 16.

ἈΝΑΚΡΊΝΩ, fut. ινῶ, 1. proprie de judicibus usurpatur, qui verum quaestionibus propositis vel interrogando et examinando, vel per tormenta indagare student: *quaestionem habeo, examino reum, interrogo,* sensu latino, verhören *to interrogate.* Luc. XXIII, 14. ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας ego vobis praesentibus quaestionem de eo habui. Act. XII, 19. ἀνακρίνας τοὺς φύλακας quaestione habita de custodibus: nos diceremus: nachdem er ihnen hatte den Prozess machen lassen *after he had instituted an action against them.* ibid. XXIV, 8. Eodem sensu forensi legitur apud *Aeschin. Socr.* Dial. III, 20. de Minoë et Rhadamantho, qui dicuntur δικασταὶ ἀνακρίνοντες τῶν ἀφικνουμένων ἕκαστον. Jam e contrario ἀνακρίνεσθαι *reus* dicitur, *qui a judice interrogatus cogitur alicujus facti rationem reddere.* Act. IV, 9. εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ κ. τ. λ. quandoquidem nunc quaestio est de etc. Germanice verterem: da man uns jetzt zur Rechenschaft und Verantwortung zieht *now that we are brought to answer and render an account. Arrian. de Exped. Alex.* I, 25. 7. Vid. *Wetstenii N. T.* T. I, p. 813. *Hesych.* ἀνακρινόμενος· ἐξεταζόμενος. Hinc ἀνακρίνω

2. in universum: *examino, diligenter et adhibito judicio perpendo aliquam rem.* Act. XVII, 11. καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες τὰς γραφὰς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως, h. e. quotidie excutientes oracula V. T. an res ita vere sese haberet. *Vulgatus* bene: quotidie scrutantes scripturas etc. Sic etiam *Xenoph. Cyrop.* I, 6. 12. hac voce usus est, quam Alexandrini 1 Sam. XX, 12. non incommode pro חָקַר *percontari, perscrutari* posuerunt. Parum differt autem haec significatio ab alia, qua usos esse interdum Graecos voce ἀνακρίνω constat, nempe: *diligenter interrogandi aliquem de re aliqua, et alterum quasi judicem constituendi, in cujus sententia acquiescendum sit* (cf. *Apollod.* III, 6. 7. ἀμφισβητοῦντες — τούτων ἀνέκρινεν, et 10. 2. τοὺς κατοικοῦντας ἀνέκρινεν), quam si quis Lucae verbis subjicere mallet, non omnino inepte ageret.

3. *diligenti exploratione facta de ali-*

quo judicium facio, dijudico, aestimo, pretium statuo rei in utramque partem. 1 Cor. IX, 3. ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν αὕτη ἐστι, ubi ἀνακρίνοντες Παῦλον sunt, qui de causa ejus cognituri quasi judices sedebant, qui sibi jus ejus actiones dijudicandi arrogabant et vindicabant. 1 Cor. II, 14. ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται praestantia religionis christianae tantum ab eo dijudicari potest, qui eam usu suo cognovit. ibid. v. 15. ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται homo emendatus per religionem christianam omnibus ejus doctrinis pretium statuere valet, ipse vero ab adversariis religionis christianae dijudicari non potest. Hinc interdum *probare, laudare, magnifacere* notat et ἀνακρίνεσθαι *is* dicitur, *qui probatur alicujus judicio*. Sic sumitur 1 Cor. IV, 3. ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ — ἀλλ' οὐδὲ ἐμαυτὸν ἀνακρίνω an vestro judicio prober — neque me ipse laudo, neque de me ipse magnifice sentio. ibid. v. 4. ὁ δὲ ἀνακρίνων με, Κύριός ἐστι Deus aut Christus est, cui maxime probari cupio. — Interdum autem contrariam significationem *damnandi, repudiandi, rejiciendi* habet. 1 Cor. X, 25. πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ πωλούμενον ἐσθίετε μηδὲν ἀνακρίνοντες nullum ciborum, qui in foro venduntur, pro impuro habete, et cum contemtu rejicite. Sed, ut ingenue fatear, possunt haec verba etiam sic explicari: *omnes cibos, qui in foro venduntur, comedite ita, ut non anxie et sollicite anquiratis, an ad puros aut impuros sint referendi;* quam interpretationem sequentia διὰ τὴν συνείδησιν suadere mihi videntur. Eadem ambiguitas est in verbis: πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν, quae ibidem v. 27. leguntur; certe tamen non locum habet in verbis Pauli, quae extant 1 Cor. XIV, 24. ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων, quae, sive vertas, *pudore afficietur* (i. q. ἐντρέπεται) *ab omnibus, nempe admonitus suae conditionis,* seu, *ad sui notitiam adductus:* sive cum aliis interpreteris: *ab omnibus damnatur ejus opinio falsa, quam de Christianis eorumque sacris conventibus habuerat, quos inscius malitiosa conventicula esse sibi persuaserat:* tamen *damnandi* notionem huic voci Paulum interdum subjecisse, certe ex hoc loco demonstrari potest.—*Phavor.* ἀνακρίνω· τὸ πραχθὲν ἐξετάζω εἰ καλῶς ἢ κακῶς ἐπράχθη. — ἀνακρίνων· ἐξετάζων, ἀναπυνθάνεσθαι, ἐπερωτᾶν, ἐλέγχειν, βασανίζειν.

'ΑΝΑ'ΚΡΙΣΙΣ, εως, ἡ, *rei disquisitio, percunctatio, examen, cognitio causae, interrogatio,* et est proprie *judicum, pro potestate reos vel testes interrogantium,* ut bene observavit *Budaeus in Comment. L. Gr.* Maxime autem, eodem bene monente, *significationem judicialem reorumque interrogationem* significat, *quae in causis judicii constitutionem praecedit vel litis contestationem.* Nullo alio sensu haec vox legitur Act. XXV, 26. ubi ἀνάκρισις est praevia inquisitio, quae judices edocendi causa instituitur. Cf. *Taylor.* ad *Demost.* T. III, p. 555. Simili modo etiam usurpatur 3 Macc. VII, 4. ἄνευ πάσης ἀνακρίσεως καὶ ἐξετάσεως. *Polyb.* VIII, 19. 8. XII, 27. 3. *Phavor.* ἀνάκρισις· ἐξέτασις.

'ΑΝΑΚΥ'ΠΤΩ, fut. ψω. 1. *erigo, recurvo, oculos et caput attollo, suspicio,* interdum etiam *corpore erecto incedo,* ex ἀνά, pro ἄνω *sursum* et κύπτω *flecto.* Subauditur autem in ἀνακύπτειν vel ἑαυτὸν vel πρόσωπον. Luc. XIII, 11. μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελὲς quae se omnino non erigere, non erecta incedere poterat. ubi opponitur τῷ συγκύπτειν, quod vide. Joh. VIII, 7. ἀνακύψας εἶπε oculos et caput attollens dixit, ubi τῷ κάτω κύπτειν seu κατακύπτειν v. 6. opponitur. ibid. v. 10. Semel tantum legitur in vers. Alex. Job. X, 15. לֹא־אֶשָּׂא רֹאשִׁי οὐ δύναμαι ἀνακύψαι. *Josephus A. J.* XIX, c. 8. 2. ἀνακύψας δ' οὖν μετ' ὀλίγον — εἶδεν. Conf. alia apud *Duportum* ad *Theophrast.* Char. c. II, p. 377. et *Wetstenii N. T.* T. I. p. 745. Quia vero, qui sunt animo hilari et fiducia pleno, fere semper erecto capite incedere solent, translate eleganter ἀνακύπτειν

2. ii dicuntur, *qui animum e tristitia resumunt, spe eriguntur, bono et tranquillo animo sunt, spe laetioris fortunae quasi erecti.* Luc. XXI, 28. ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, h. e. animum vestrum, moerore dejectum, spe laetioris fortunae recuperate et erigite, ubi *Syrus* eleganter ܐܬܠܒܒܘ *bono animo estote.* Sic *Polybius*, I, 55. τὰ μὲν τῶν Καρχηδονίων αὖθις ἀνέκυψε, et explicationis causa additur καὶ πάλιν ἐπιῤῥωστέρας εἶχε τὰς ἐλπίδας. *Xenoph.* Oecon. XI, 5. *Joseph.* B. J, VI, 8. 5. ἀνακύψαντες ἐκ τοῦ δέους. Confer in universum *D'Orville* ad *Chariton.* p. 307. ed. Lips. et *Wetstenii* N. T. T. I, p. 801.

'ΑΝΑΛΑΜΒΑ'ΝΩ, fut. λήψομαι, anomalon,

1. proprie, ut videtur, *suscipio, attollo, tollo humo,* quasi ἄνω λαμβάνω. Act. X, 16. καὶ ἀνελήφθη τὸ σκεῦος εἰς τὸν οὐρανὸν et utensile in coelum rursus sublatum est. Dan. IV, 34. *Theod.* τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνέλαβον. Hinc ἀναλαμβάνεσθαι *sursum ferri* in N. T. sic usurpatur, ut significet: *in coelum recipi,* et *de receptione Christi in beatiores illas sedes, quae omnes pios ex hoc orbe migrantes excipiunt,* adhibeatur, omissis verbis εἰς τὸν οὐρανὸν, uti plene legitur formula Marc. XVI, 19. et Act. I, 11. Elliptice vero usurpatur Act. I, 2. ἀνελήφθη in coelum sublatus est. Vulgatus, *assumtus est;* unde dies festus, memoriae in coelum evecti Christi sacer, in veteri ecclesia latina *Festum assumtionis Christi* vocabatur. ibid. v. 22. ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήφθη ἀφ' ἡμῶν. 1 Tim. III, 16. ἀνελήφθη ἐν δόξῃ. 2 Regg. II, 11. וַיַּעַל אֵלִיָּהוּ הַשָּׁמָיִם Alex. ἀνελήφθη Ἡλιοὺ εἰς οὐρανόν. Sirac. XLVIII, 9. de Elia ὁ ἀναληφθεὶς ἐν λαίλαπι. 1 Macc. II, 58. Eodem verbo usus est *M. Antoninus* IV, 14. de reditu animae ad Deum post mortem. vid. ibi *Gataker.* p. 136.

2. *recipio, assumo, excipio.* Act. XX, 13. ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν τὸν Παῦλον ibi Paulum recepturi, nempe in navigium, aut etiam socium itineris assumentes. ibid. v. 14. XXIII, 31. ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον assumentes Paulum. 2 Tim. IV, 11. Μάρκον ἀναλαβὼν Marcum socium itineris tibi assumens. Sic legitur etiam apud *Xenoph.* Hist. Gr. I, 1. 3. Cyrop. I, 5. 7.

3. *humeris aut manibus porto.* Act. VII, 43. καὶ ἀνελάβετε (in hebr. וּנְשָׂאתֶם Amos V, 26.) τὴν σκηνὴν τοῦ Μολὸχ in pompa portastis aedem Molochi. h. e. Molochum cultu religioso prosequuti estis. Confer ad h. l. *Spencer.* de Legg. Hebr. Rit. Lib. III, c. 10. Hinc haud raro τῷ נָשָׂא in vers. Alex. respondet, Exod. XIX, 4. Num. I, 50. 1 Regg. IX, 9.

4. *sumo, induo, instruo me,* id quod ἐνδύομαι et speciatim de armis omnis generis dicitur, quibus instructus miles adversariorum ictus repellit. Ephes. VI, 13. διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ sumite armaturam, quam Deus vobis suppeditat, et v. 16. ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως. Et sic centies in graecis Scriptoribus. *Herodian.* II, 23. ἀναλαβόντες τὰς πανοπλίας. *Xenoph.* Hist. Graec. II, 4. 12. ἀνέλαβε τὰ ὅπλα. *Diod. Sic.* XX, 33. Deut. I, 41. תַּחְגְּרוּ אִישׁ אֶת-כְּלֵי מִלְחַמְתּוֹ Alex. καὶ ἀναλαβόντες ἕκαστος τὰ σκεύη τὰ πολεμικὰ αὐτοῦ. Jerem. XLVI, 3. 2 Macc. X, 27.

'ΑΝΑ'ΛΗΨΙΣ, εως, ἡ, in universum: *omnis elatio ad locum superiorem,* speciatim vero *receptio in coelum* seu in *sedes beatiores* et κατ' ἐξοχὴν *sollemnis illa ascensio Christi in coelum, aspectabili modo facta quadragesimo die ab ejus in vitam reditu.* Semel in N. T. legitur Luc. IX, 51. ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλήψεως αὐτοῦ cum jam immineret tempus abitus ejus ex his terris. Syrus: ܝܘܡܐ ܕܣܘܠܩܗ *dies ascensionis ejus.* Ita etiam *Arabs* ايام صعوده. Vide Alex. 2 Regg. II, 11. *Heinsius* voci ἀνάληψις *mortis* notionem h. l. subjicere mavult, quam etiam apud Graecos ἀναλαμβάνεσθαι habuisse, docet locus *Antonin. Imp.* IV,

§ 14. Caeterum confer *Suicer. Thes. Eccles.* T. I, p. 281 seq.

ἈΝΑΛΊΣΚΩ, fut. ἀναλώσω, 1. *insumo, impendo*, v. c. pecuniam, tempus, etc. id quod ἀναλόω, *Aeschin. Socr.* Dial. II, 14. ἀργύριον δυνατὸς ἀναλῶσαι — — ἐκ ἔχων ὁπόθεν ἀναλίσκοι. *Aelian.* V. H. II, 5. χρόνος ἀναλισκόμενος πρὸς τὰ ἔξω τῆς ἀρετῆς. Jam quia id, quod impenditur, quodammodo consumitur et perit, hinc

2. *occidere, destruere, penitus perdere, abolere* notat. Luc. IX, 54. καὶ ἀναλῶσαι αὐτοὺς et igne eos perdere. 2 Thess. II, 8. ὃν ὁ Κύριος ἀναλώσει τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ quem Jesus penitus perdet efficacissima sua voluntate; ubi in codd. haud paucis ἀνελεῖ e glossemate legitur, ut opinor. *Aelian.* V. H. IV, 28. Saepius usi sunt Alex. hac voce pro כָּלָה, Genes XLI, 30. תָּמַם, Num. XIV, 35. אָכַל Jerem. L, 7. (*comedendi* notionem etiam habet *Theophr.* Charact. XII, 1.) et מוּת, Ezech. V, 12. *Suidas* ἀνήλωται· πεφόνευται. *Hesych.* ἀναλῶσαι· ἀφανίσαι. Metaphorice magis quam proprie usurpata est haec vox a Paulo Galat. V, 15. μὴ ὑπὸ ἀλλήλων ἀναλωθῆτε ne societas vestra christiana detrimenta capiat et dissolvatur. *Phavor.* ἀναλίσκω· τὸ πορθῶ καὶ δαπανῶ.

ἈΝΑΛΟΓΊΑ, ας, ἡ, *analogia, proportio, similis ratio,* Verhältniss, verhältnissmässige Gleichheit, *proportion, equality after a settled proportion*, ab ἀνάλογος *consentaneus.* Vox haec est arithmeticis et geometris usitatissima, quibus ἀναλογία est: cum numeri plures aut magnitudines inter se comparantur ad similitudinem secundae comparationis juxta aequalitatem et inaequalitatem. Semel occurrit haec vox Rom. XII, 6. κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως, h. e. pro ratione virium et facultatum, a Deo concessarum, i. q. v. 3. κατὰ τὸ μέτρον τῆς πίστεως. Nam de *analogia fidei* sensu theologico sive *congruentia articulorum et capitum doctrinae, quae credenda proponuntur in litteris sacris,* h. l. ne cogitasse quidem Paulum, omnes jam sponte largiuntur. Respexit hunc locum *Hesych.* κατ' ἀναλογίαν· κατὰ μέτρον ἢ κανόνα. Nec alio sensu usus est substantivo ἀναλογία *Demosthenes* Orat. de Coron. cap. 30. κατ' οὐσίας ἀναλογίαν, quemadmodum verbo ἀναλογίω *Josephus* A. J. IV, 8. 4. πολιτείαν τῷ τε Μωϋσέως ἀξιώματι καὶ τῇ ἀρετῇ ἀναλογοῦσαν. Confer *Wetstenii* N. T. T. II, p. 79.

ἈΝΑΛΟΓΊΖΟΜΑΙ, verbum arithmeticis et geometris proprium: *per collationem secundum proportionem considero aliquid, proportionali instituta collatione expendo, reputo,* monente *Er. Schmidio* in Obss. ad N. T. sed deinde in universum notat: *prope considerare, perpendere et reputare.* Sic semel legitur Hebr. XII, 3. ἀναλογίσασθε γὰρ cogitate jam et reputate vobiscum. *Plutarch. Vita Marii* c. 46. *Xenoph.* Memor. II, 1. 5. apud quem Hist. Graec. V, 1. 16. ἀναλογισμὸς *rationem et consilium, quod aliquis sequitur,* notat. Pro hebr. חָשַׁב occurrit in *Symmachi* fragmentis Psalm. LXXVII, 5. et a *Phavorino* explicatur per ἐνθυμοῦμαι. Vide etiam *Pollucis Onom.* VI, 115.

ἌΝΑΛΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *insulsus, sale carens (Plutarch. Symp.* L. V. T. VIII. Opp. p. 728. ed. *Reiske* τὸν ἄρτον ἄναλον προσφέρεσθαι.) *insipidus, vi salis nativa privatus, vi saliendi carens, non salsus amplius,* ex α priv. et ἅλς *sal.* Semel tantum legitur in N. T. Marc. IX, 50. ἐὰν δὲ τὸ ἅλας ἄναλον γένηται si vero sal insulsus factus fuerit, seu acrimoniam suam amiserit. Nuspiam hac voce usi sunt Alexandrini. Aliquoties tamen in *Aquilae* reliquiis reperitur, quae loca *Biclius* in Thesauro Philologico s. h. v. collegit. Alia dedit *Wetstenius* N. T. T. I, p. 601.

ἈΝΆΛΥΣΙΣ, εως, ἡ, 1. proprie: *resolutio, dissolutio,* ab ἀναλύω *solvo, dissolvo.*

2. *discessus, abitus,* v. c. *ex convivio Joseph.* A. J. XIX, 4. 1.

3. per metaphoram: *mors, discessus*

e

e vita, seu *destructio corporis*, λύσις καὶ χωρισμὸς τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος, ut a *Socrate* in Phaedone et Gorgia describitur. Sic semel in N. T. 2 Tim. IV, 6. καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφέστηκε et brevi mihi moriendum erit; de qua significatione praeter *Krebsii* Observatt. Flav. p. 366. *Alberti* in Peric. Crit. p. 102. conferendus erit. Caeterum constat, etiam Judaeos mortem מִפְטָה et פְּטָרָה vocasse, et de ea formulam הִפָּטֵר מִן הָעוֹלָם usurpasse. Confer. *Schoettgen*. Hor. Hebr. et Talmud. T. I, p. 796.

'ΑΝΑΛΥ'Ω, fut. ύσω, 1. proprie: *solvo, dissolvo*, et haud raro de nautis dicitur, qui, e portu migraturi, naves alligatas solvunt.

2. *migro, abeo, discedo, redeo, revertor*. Luc. XII, 36. πότε ἀναλύσει ἐκ τῶν γάμων quando ex convivio, ex compotatione discedat aut redeat. Nihil autem est frequentius hoc loquendi usu apud Scriptores graecos, apud quos ἀναλύειν interdum sine ullo addito vocabulo notat: *ex compotatione discedere*. *Philostrat*. Vit. Apoll. II, 7. ἐκ πότου—ἀναλύοντες. IV, 86. ἀναλύων ἀπὸ τῆς Ῥώμης. *Polyb*. III, 69. Confer *Perizon*. ad *Aelian*. V. H. IV, 23. 3 Esdr. III, 3. Tob. II, 9. Sap. II, 1. 2 Macc. VIII, 25.

3. *morior*, quasi *discedo e vita tanquam ex convivio*, aut *ad Deum redeo*. Philipp. I, 23. τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι gestio migrare de vita. Confirmari haec notio analogia omnium fere linguarum potest, maxime autem graecae, cujus scriptores, (v. c. *Aelianus* V. H. IV, 23. V, 6. XIII, 20.) boni ominis causa mortem significaturi, verbis, ab itinere, convivio, desumtis, utebantur. Loca Graecorum huc pertinentia collegit *Gataker*, in Opp. Crit. p. 319. et *D'Orville* ad *Charit*. p. 317. Qui urgent propriam *solvendi* et *dissolvendi* notionem, hi adeant *Duker*. ad *Florum* IV, 11. extr. qui docuit, *solvi* etiam metaphorice apud Latinos pro *mori* poni.

Conf. *Joh. Floderi* D. de vi verbi ἀναλῦσαι. Phil. I, 23. Upsal. 1773. 4.

'ΑΝΑΜΑ'ΡΤΗΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, in universum dicitur, *qui non aberrat a lege, immunis ab omni peccato et vitiositate, peccati expers, impeccabilis*. (ut loquitur *Gellius* N. A. XVII, 19.) *Xenoph*. Agesil. VI, 7. Memor. IV, c. 2. 26. Deut. XXIX, 19. 2 Macc. VIII, 4. τῶν ἀναμαρτήτων νηπίων. XII, 42. Sed quemadmodum ἁμαρτία haud raro de *libidine venerea* usurpatur, ut supra ad ἁμαρτία a nobis evictum est, ita et ἀναμάρτητος κατ' ἐξοχὴν eum notat, *qui est immunis ab adulterii et scortationis crimine*. Sic sine dubio sumenda est haec vox apud Joh. VIII, 7. ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν, qui vestrum nullius facinoris impudici reus est; partim ob omnem orationis seriem, partim ob loca, quae *Kypke* in Observ. Sacr. T. I, p. 379. hanc in rem laudavit.

'ΑΝΑΜΕ'ΝΩ, fut. ενῶ, 1. proprie et secundum etymologiam, *aliis abeuntibus remaneo*, ex ἀνὰ et μένω *maneo*. Deinde

2. ut Latinorum *maneo, expecto, patienter* et *placido animo expecto*. 1 Thess. I, 10. καὶ ἀναμένειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν et patienter expectare Christi e coelo reditum. Saepius non legitur in N. T. sed aliquoties in vers. Alex. pro hebr. קִוָּה Job. VII, 2. Ies. LIX, 11. Jerem. XIII, 16. 2 Macc. VI, 14. ἀναμένει μακροθυμῶν. Sirac. II, 7. VI, 20.

'ΑΝΑ'ΜΕΣΟΣ, ὁ, ἡ, *medius, intermedius*, ὁ ἀνὰ μέσον ὤν. Vox, quae inprimis frequenter apud *Herodotum* legitur, cui urbes, in medio sitae, πόλεις ἀνάμεσοι vocantur. Neutrum ἀνάμεσον adverbialiter in usu est, *in medio, inter, per*, conjunctim pro ἀνὰ μέσον. Saepe autem conjunctim hoc sensu scribitur in N. T. codicibus, v. c. Marc. VII, 31. 1 Cor. VI, 5. Apoc. VII, 17.

'ΑΝΑΜΙΜΝΗ'ΣΚΩ, 1. *in mentem vel memoriam revoco alteri, commonefacio, suggero*. 1 Cor. IV, 17. ὃς

ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδούς μου τὰς ἐν Χριστῷ qui vobis in memoriam revocabit, quam hucusque methodum in tradenda religione christiana secutus fuerim, aut doctrinae meae praecepta. Regit autem, ut vel ex h. l. apparet, duos accusativos, rei et personae. *Xenoph.* Memor. III, c. 5. §. 9. προγόνους αὐτῶν ἀναμιμνήσκοιμεν αὐτούς. Conf. *Wesseling.* ad *Diod. Sic.* XVII, 10. Medium ἀναμιμνήσκομαι *revoco mihi ipse aliquid in animum*, i. e. *recordor*, *memoria repeto*, construitur et cum genitivo et cum accusativo rei. Marc. XI, 21. καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ Πέτρος et recordatus est Petrus rei gestae. XIV, 72. καὶ ἀνεμνήσθη τοῦ ῥήματος. 2 Cor. VII, 15. ἀναμιμνησκομένου τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοήν. Hebr. X, 32. ἀναμιμνήσκεσθε τὰς πρότερον ἡμέρας. Paullo aliter constructum legitur apud *Lysiam* Orat. I. pro caede Eratosthen. c. 5. ἀναμιμνησκόμενος δὲ, ὅτι κ. τ. λ. In vers. Alex. haud raro τῷ הִזְכִּיר respondet Gen. VIII, 1. Ps. CIX, 14.

2. *hortor, moneo.* 2 Tim. I, 6. δι' ἣν αἰτίαν ἀναμιμνήσκω (in aliis codd. ὑπομιμνήσκω) σε igitur te gravissime hortor et moneo. Nec aliter ipsi Graeci, apud quos cum παρακαλεῖν permutatur, v. c. apud *Plutarch.* Tom. II, p. 33. ἐφ' ἡδονὰς παρακαλεῖν καὶ ἀναμιμνήσκειν ἀφροδισίων, quem locum debeo *Dresigio* Comment. de Verbis Med. p. 166.

'ΑΝΑ'ΜΝΗΣΙΣ, εως, ἡ, late patet apud Graecos et non solum *recordationem, memoriam, reminiscentiam* notat, sed etiam *ipsam actionem commonefaciendi alium*, seu *id, quod vim habet alteri aliquid in memoriam revocandi* significat, ut adeo nullum sit discrimen illud, quod inter ἀνάμνησις et ὑπόμνησις *Ammonius* de differentiis verborum posuit, quum scribit: ἀνάμνησις, ὅταν τις ἔλθῃ εἰς μνήμην τῶν παρελθόντων· ὑπόμνησις δὲ, ὅταν ὑφ' ἑτέρου εἰς τοῦτο προαχθῇ. Contrarium *Hesychius* docet, qui ἀνάμνησις per ὑπόμνησις interpretatus est. Luc. XXII, 19. τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν id facite in mei recordationem, seu, ut habeatis aliquid, quo gratam mei memoriam in vobis excitetis. 1 Cor. XI, 24. 25. Hebr. X, 3. ἀλλ' ἐν αὐταῖς (scilicet θυσίαις) ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν per haec sacrificia quotannis renovabatur peccatorum commissorum memoria, ubi vid. *Wetstenius.* Hinc aliquoties in Alex. vers. ἀνάμνησις hebraico זִכְרוֹן *memoriale* μνημόσυνον Num. X, 10. etiam הַזְכִּיר Psalm. XXXVIII, 1. LXX, 1. respondet.

'ΑΝΑΝΕΌΩ, ῶ, fut. ώσω, 1. proprie sensu physico: *renovo, restauro*, et usurpatur maxime de *rebus, vetustate corruptis.* Sic v. c. Job. XXXIII, 24. Alex. ἀνανεώσει δὲ αὐτοῦ τὸ σῶμα, ὥσπερ ἀλοιφὴν ἐπὶ τοίχου. Deinde vero metaphorice:

2. *veterem conditionem alicujus rei aboleo, in meliorem statum et conditionem redigo*, et speciatim: *immuto animum, vim cogitandi, sentiendi, et agendi.* Sic legitur Ephes. IV, 23. ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοὸς ὑμῶν ut novos plane et per religionem christianam emendatos sensus sumatis. Sic *Antonin.* ad se ipsum IV. c. 3. συνεχῶς οὖν δίδου σεαυτῷ ταύτην τὴν ἀναχώρησιν, καὶ ἀνανέου σεαυτόν. Ita etiam חִדֵּשׁ Ps. LI, 10. cui ἀνανεόω respondet, etiam in *Symmachi* reliquiis Job. XXIX, 20.

'ΑΝΑΝΉΦΩ, fut. ήψω, 1. proprie: *ad sobrietatem redeo, ex ebrietate ad me redeo, crapulam et veternum excutio. Porphyr.* de Abstinent. IV, 20. ἐκ τῆς μέθης ἀνανῆψαι. *Lucian. Hermotim.* 83.

2. per metaphoram: *ad sanitatem mentis redeo, me recipio et colligo ex quacunque demum perturbatione.* Ita sumitur 2 Tim. II, 26. καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος et ad sanam mentem redeant diaboli potestati erepti. Sic etiam *Marc. Antonin.* ad se ipsum VI, 31. ἀνάνηφε καὶ ἀνακάλου σεαυτόν. *Lucian. de Saltat.* 48. *Joseph. A. J.* VI, 11. 10. μόλις ἐκ τῶν θρήνων ἀνανήψαντες.

'ΑΝΑΝΙΑΣ,

'ΑΝΑΝΊΑΣ, α, ὁ, *Ananias*. Nomen proprium viri hebr. חֲנַנְיָה et חָנַן, *gratiosus fuit*, et יָהּ contract. pro יְהוָה. Tres autem hujus nominis in N. T. libris occurrunt,

1. Christianus quidam, maritus Sapphirae, qui ex pretio suae venditae possessionis aliquid interverterat, et hanc ob fraudem a Petro morte repentina mulctatus fuit, Act. V, 1—6.

2. vir Christianus, Damascenus, qui, oraculo divino admonitus et singulari vi instructus, non solum Saulo facultatem videndi restituit, sed eum etiam satis institutum in religionis christianae initiis baptismi ritu initiavit, Act. IX, 10—18. XXII, 12 seqq.

3. Pontifex maximus Judaeorum, Nebedaei filius, munere suo functus inde ab anno Claudii septimo usque ad Neronis imperii initia, vir potentissimus quidem, sed non magnopere laudatus in commentariis Lucae Act. XXIII, 2 seqq. et XXIV, 1. Teste *Josepho* A. J. XX, 5. 2. fuit successor Josephi, Camydi filii, ab Herode, rege Chalcidis, remoti. Confer *Valesium* ad *Euseb.* H. E. II, 23. et *Wetstenii* N. T. T. II, p. 612.

'ΑΝΑΝΤΊΡ'Ρ'ΗΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *irrefutabilis, cui contradici non potest, qui in dubium vocari nequit*, ex α priv. et ἀντὶ *contra* et ῥέω *dico*. Semel legitur tantum in N. T. Act. XIX, 36. ἀναντιῤῥήτων οὖν ὄντων τούτων quae cum sint extra omne dubium posita. Frustra quidem haec vox quaeritur in versione Alexandrina, bis tamen reperitur in *Symmachi* reliquiis Job. XI, 2. הֲרֹב דְּבָרִים לֹא יֵעָנֶה μὴ ὁ πολυλάλος ἀναντίῤῥητος ἔσται; ibid. XXXIII, 12. Adde *Polyb.* VI, 7. 7. et XXVIII, 11. 4. *Suid.* ἀναντίῤῥητον· τὸ ἀντιλογίαν μὴ δεχόμενον.

'ΑΝΑΝΤΙΡ'Ρ'ΗΤΩΣ. Adverbium, *citra contradictionem, sine omni dubitatione et haesitatione, lubenter, prompte.* Semel extat in N. T. Act. X, 29. διὸ καὶ ἀναντιῤῥήτως ἦλθον μεταπεμφθεὶς non repugnavi venire arcessitus. *Vulg. Sine dubitatione. Syrus:* ܒܥܓܠ i. e. *prompte. Polyb.* XXIII, 8. 11. *Hesych.* ἀναντιῤῥήτως· ἀναμφιβόλως.

'ΑΝΆΞΙΟΣ, ίου, ὁ, ἡ, 1. *indignus*, ex α priv. et ἄξιος *dignus*. Deinde quia ἄξιος etiam Graecis dicitur, *qui aptus est et idoneus alicui rei perficiendae*, est

2. *ineptus, minus idoneus.* 1 Cor. VI, 2. ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλαχίστων; essetisne minus idonei dirimendis caussis minutissimis? Saepius non legitur in N. T. Construitur fere cum genitivo. Sirac. XXV, 11. *Joseph. A. J.* VI, 1. 4. *Polyb.* XV, 26. 10.

'ΑΝΑΞΊΩΣ. Adverbium, *indigne, indigno nec conveniente modo.* Bis in N. T. legitur. 1 Cor. XI, 27. ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον Κυρίου ἀναξίως, ubi ἀναξίως est: *non eo consilio, quo hoc epulum a Christo est institutum, modo non conveniente dignitati et gravitati rei.* ibid. v. 29.

'ΑΝΆΠΑΥΣΙΣ, εως, ἡ, 1. proprie: *requies, intermissio a labore, quies a laboribus multis fatigatorum ad reficiendas corporis vires*, ab ἀναπαύω. *Dion. Halic. Ant.* IX, c. 24. ἀναπαύσει τὰ σώματα δόντες.

2. per synecdochen: *quaevis cessatio, requies a quacunque re, remissio, intermissio.* Apoc. IV, 8. ubi quatuor animalia, a Johanne visa, dicuntur ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχειν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, h. e. sine ulla intermissione Deum laudare et celebrare. ibid. cap. XIV, 11. impii dicuntur οὐκ ἔχειν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, h. e. nullam requiem habere a tormentis et suppliciis infernalibus. *Dion. Halic. Ant.* lib. IV, c. 43.

3. per metonymiam: *locus quietis, sedes fixa, domicilium, habitaculum.* Matth. XII, 43. ζητοῦν ἀνάπαυσιν habitaculum quaerens, h. e. hominem, in quo quasi sedem fixam habeat. Luc. XI, 24. Sic מָנוֹחַ Genes. VIII, 9. Alex. οὐχ εὑροῦσα ἡ περιστερὰ ἀνάπαυσιν. Ps. CXXXII, 14. Ies. XXXIV, 14.

4. metaphorice: *recreatio, solatium, liberatio a molestiis, tranquillitas animi.* Matth. XI, 29. καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ego vos recreabo, ego vos tranquillos et felices praestabo. Sic Sirac. VI, 29. ἐπ' ἐσχάτων γὰρ εὑρήσεις τὴν ἀνάπαυσιν αὐτῆς, nempe σοφίας, aliquando usu tuo cognosces felicitatem et animi tranquillitatem, quam largitur cultoribus suis sapientia. Syrus pro more suo duobus verbis usus est ܢܝܚܐ ܘܡܬܦܢܩܘܬܐ: prius, *tranquillitatem*, posterius, *voluptatem* et *delectationem* notat. Sirac. LI, 35. Sic et מְנוּחָה usurpatur Ps. CXVI, 7.

'ΑΝΑΠΑΥ'Ω, fut. αύσω, 1. *facio requiescere alterum, do requiem iis, qui sunt labore, cursu, itinere, vel pugna fatigati vel onere aliquo gravati, ut vires recipiant ac colligant.* Medium 'Αναπαύομαι *facio requiescere me post exantlatas molestias et labores graves, a labore me in otium recipio, vires exhaustas recolligo.* Haec propria notio locum habet apud Marc. VI, 31. ubi Christus discipulis longo itinere defatigatis dicit: ἀναπαύεσθε ὀλίγον requiescite paululum. Luc. XII, 19. ἀναπαύου utere otio tuo post exantlatos labores, fruere partis. *Aelian.* V. H. X, 4. πρὶν ἀναπαῦσαι τὸ στρατόπεδον. *Polyb.* III, 42. 9, et 53. 9. Speciatim medium ἀναπαύομαι de iis

2. usurpatur, *qui decumbunt ad somnum capiendum*, et notat: *somnum capio, somno me recreo et reficio.* *Suid.* ἀναπαύσασθαι· τὸ κατακλίνεσθαι ὡς πρὸς ὕπνον. Matth. XXVI, 45. καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε per me jam vobis licet dormire et requiescere. Marc. XIV, 41. *Arrian.* Expedit. Alex. VII, 25. p. 307. edit. *Gronov.* κἀκεῖ αὖθις λουσάμενον ἀναπαύεσθαι. *Herodot.* I, 12. *Aelian. H. A.* III, 14. Hinc ἀναπαύεσθαι

3. partim de *placide morituris*, partim de iis usurpatur, *qui in futura vita ab omnibus hujus vitae molestiis liberati, placide requiescunt; morior, post mortem liberor ab omnibus vitae molestiis.* De *placide mortuis* sat saepe in graecis Scriptoribus legitur, v. c. *Aelian.* V. H. IV, 7. *Herodot.* I, 4. et tunc omissum est τοῦ βίου, quod additur *Herodot.* VII, 9. De expectanda illa molestiarum omnium in futura vita cessatione legitur Apoc. XIV, 13. ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν. *Sallust.* Catil. IV, 1. Confer *Irmisch.* ad *Herodian.* I, 4. 18. p. 127. Vulgo huc etiam referunt locum Apoc. VI, 11. ἵνα ἀναπαύσωνται ἔτι χρόνον, sed ibi ἀναπαύεσθαι est simpliciter: *quiescere, patienter aliquid expectare*, nostrum: sich ruhig verhalten, *to keep one's self tranquil*, coll. v. 9 et 10. et verba ipsa sic explicanda erunt: *ut patienter expectent vindictam divinam brevi sumendam.*

4. metaphorice: *recreo animum, exhilaro, voluptate et felicitate afficio.* Matth. XI, 28. κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς, h. e. ego adimam vobis peccatorum vestrorum sensum et liberabo vos a legum judaicarum arbitrariarum duro imperio. 1 Cor. XVI, 18. ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν solatio et gaudio et me et vos replerunt. 2 Cor. VII, 13. ὅτι ἀναπέπαυται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν quia recreatus est animus ejus a vobis omnibus. Philem. v. 7. τὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων ἀναπέπαυται διὰ σοῦ admodum liberalis fuisti erga pauperes Christianos. v. 20. ἀνάπαυσόν μου τὰ σπλάγχνα fac mihi gratum. Repetendus hic usus loquendi e libris hebraicis videtur. Sic v. c. Prov. XXIX, 17. יַסֵּר בִּנְךָ וִינִיחֶךָ Alex. παίδευε υἱόν σου καὶ ἀναπαύσει σε. Ies. XIV, 3. Zachar. VI, 8. הֵנִיחוּ אֶת־רוּחִי Alex. ἀνέπαυσαν τὸν θυμόν μου. Sirac. III, 7. ὁ εἰσακούων Κυρίου ἀναπαύσει μητέρα αὐτοῦ.

5. medium ἀναπαύομαι *sedem fixam et perpetuam habeo, semper sum et versor in aliquo loco.* 1 Petr. IV, 14. καὶ τὸ τοῦ Θεοῦ πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπαύεται Deus vobis semper adest favore et auxilio suo. Deut. XXVIII, 65. וּבַגּוֹיִם הָהֵם לֹא תַרְגִּיעַ Alex. ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις οὐκ ἀναπαύσει σε. Ies. XXXIV,

XXXIV, 14. שָׁם הִרְגִּיעָה לִּילִית Alex. καὶ ἀναπαύσονται ὀνοκένταυροι. Hinc etiam τῷ יָשַׁב, Micha IV, 4. et שָׁכַן Deut. XXXIII, 20. in versione Alexandrina respondet.

'ΑΝΑΠΕΙ'ΘΩ, fut. είσω, 1. proprie et secundum etymologiam est *primam persuasionem, novis rationibus labefactatam, evello,* ex ἀνὰ et πείθω.

2. *persuadeo, aliquem persuadendo sollicito et impello ad aliquid, auctor et suasor existo.* Semper fere in deteriorem partem usurpatur, et interdum iis adeo tribuitur, qui alios donis corrumpere et ad suas partes pertrahere conantur. *Xenoph. Cyrop.* I, 5. 3. *Suid.* ἀναπείσει, ἀντὶ τοῦ δώροις πείσει. Tantum legitur in N. T. Act. XVIII, 13. παρὰ τὸν νόμον οὗτος ἀναπείθει τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι τὸν Θεόν. h. e. commendat ipsis cultum divinum, qui est contra legem nostram. Hebraico הִשִּׁיא *decepit, seduxit* in vers. Alexandrina Jerem. XXIX, 8. respondet, et הֵסִית *incitare,* in *Aquilae* reliquiis Deut. XIII, 6. 1 Macc. I, 12. *Xenoph.* Oeconom. III, 7. καὶ ἐμὲ ἀναπείθοντα προθύμως συνθεᾶσθαι. *Polyb.* XXIX, 3. 3. Confer *Abresch.* Auctar. Dilucid. Thucyd. p. 258.

'ΑΝΑΠΕ'ΜΠΩ, fut. πέμψω, 1. *remitto.* Luc. XXIII, 11. ἀνέπεμψεν αὐτὸν Πιλάτῳ remisit eum Pilato. Philem. v. 12.

2. *mitto,* nam ἀνὰ in compositione saepe abundat. Luc. XXIII, 7. ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρώδην. ibid. v. 15. Hinc in loco Philem. v. 11. ἀναπέμπειν et πέμπειν permutantur in codicibus. Non usi sunt hac voce interpretes graeci V. T. In notione autem *mittendi* ea usus est *Polybius* aliquoties, v. c. I, 7. 12. et XXX, 9. 10. et *Xenoph. Cyrop.* VII, 5. 12.

'ΑΝΑ'ΠΗΡΟΣ, ου, ὁ, ἡ, idem est, qui Graecis etiam πεπηρωμένος vocari solet. Est vocabulum generis, quo significatur, *quicunque vel membro aliquo et parte corporis caret* (quem *Latini membris captum* vocant), vel certe *membrorum quorundam usu destituitur,* (qui Latinis *debilis* dicitur) *mancus, mutilus, laesus quacunque demum corporis parte,* et aeque late patet ac nostrum gebrechlich, *lame or feeble.* Sic v. c. *Herodotus* de vita Homeri p. 755. ed. *Wesseling.* Homerum oculis captum ἀνάπηρον vocat. *Diog. Laërt.* VI, 2. 6. Interdum additur ἐν τοῖς μέλεσιν, 2 Macc. VIII, 24. ἐν τοῖς μέλεσιν ἀναπήρους. *Suid.* ἀνάπηρος· ὁ χωλὸς, ὁ καθ' ὑπερβολὴν πεπηρωμένος μέλει τινὶ τοῦ σώματος. *Hesych.* ἀνάπηρος· πηρὸς, τυφλὸς, νοσώδης. *Pollux* Onom. II, 4. sect. 10. Bis tantum legitur in N. T. Luc. XIV, 13. ἀναπήρους, χωλοὺς, τυφλούς. ibid. v. 21. Eleganter pro more suo de hac voce egit Celeb. *Fischer.* ad *Platon.* Criton. § 14. p. 208. edit. rec. et *Wetstenius N. T.* T. I. p. 754. Confer etiam, quae de vocabulis πηρὸς et πήρωσις notavit *Relandus* ad *Joseph.* A. J. III, 12. 2.

'ΑΝΑΠΙ'ΠΤΩ, fut. πεσοῦμαι, 1. *discumbo, accumbo, recumbo;* proprie *reclino, recido, resupinus jaceo.* Matth. XV, 35. ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν ut discumberent in terra. Marc. VI, 40. ἀνέπεσον πρασιαὶ πρασιαὶ discubuerunt areolatim. VIII, 6. ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς. Interdum ἀναπίπτειν simpliciter positum *recumbere in terra* notat, v. c. Joh. VI, 10. ubi bis occurrit. *Aelianus* V. H. IX, 24. composito quoque ἐπαναπίπτειν notionem *recumbendi* subjecit. Vide et *Wetstenii* N. T. T. I. p. 426.

2. ponitur pro ἀνακλίνομαι et ἀνάκειμαι *discumbo ad mensam, recumbo ad cibum sumendum,* vel simpliciter positum, v. c. Luc. XI. 37. εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν ingressus autem accubuit ad mensam. XIV, 10. XVII, 7. XXII, 14. vel additis verbis ἐν τῷ δείπνῳ, Joh. XXI, 20. seu τοῦ φαγεῖν, Tob. II, 1. Supra autem demonstratum est, Judaeos tempore Christi ad mensam non sedisse, sed jacuisse, ad quem convivantium ritum respicitur hac voce, quae eodem sensu legitur apud *Athenaeum,* Deipnosoph. I, c. 19. p. 23. ed. *Casaub. Lucian.* Asin. c. 23. Tom. II, p. 590. (ed. *Reitz.* quem vide)

αὐτοὶ δὲ ἀναπεσόντες ἰδίπτουν, et aliis in locis, quae diligenter collegit *Schwarzius* in Commentariis L. Gr. p. 98. Errat igitur, ut solet, *Thomas M.* cum scribit: ἀναπεσεῖν βέλτιον ἐπὶ τοῦ ἀδημονῆσαι ἢ ἐπὶ τοῦ ἀνακλιθῆναι. Quanquam enim negari non potest, ἀναπίπτειν eleganter Graecis eos dici, *qui concidunt animo et animum despondent*, (v. c. *Polyb.* IV, 51. 8. et XX, 4. 6. *Thucyd.* I, 70.) ut jam post *Suidam* (ἀναπίπτειν· τὸ ἀθυμεῖν παρὰ τοῖς παλαιοῖς.) *Abresch.* ad *Aeschylum.* p. 398. observavit, tamen etiam alteram illam notionem optimae notae Scriptoribus graecis usitatam fuisse, et loca jam a nobis allata docent, et interpretes ad *Thom. M.* satis superque probarunt.

'ΑΝΑΠΛΗΡΟ'Ω, ῶ, fut. ώσω, 1. proprie: *impleo, compleo, repleo*, v. c. vas aliquod, et minime differt a simplici verbo πληρόω, sed in hac propria notione nec in N. T. nec in verss. graec. V. T. legitur. In N. T. libris

2. notat: *suppleo, compenso defectum alicujus rei* sensu metaphorico. 1 Cor. XVI, 17. τὸ ὑμῶν ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν vestrum absentium partes egerunt, sie haben in eurer Abwesenheit eure Stelle vertreten, *they have supplied your places in your absence.* Philipp. II, 30. ἵνα ἀναπληρώσῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα ut vestram absentiam suppleret, coll. Philem. v. 13. Huc referrem locum Genes. II, 21. ἀνεπλήρωσε σάρκα ἀντ' αὐτῆς. Maxime autem huc faciunt loca a *Schwarzio* in Commentariis L. Gr. p. 98. opportune notata. *Zosim.* I, c. 17. extr. τῶν πραγμάτων ἐκλεῖπον ἀναπληροῦν. *Plato* Conviv. p. 321. ἀλλ' εἴ τι ἐξέλιπον, σὸν ἔργον, ὦ 'Αριστόφανες, ἀναπληρῶσαι. *Polyb.* VII, 7. 7.

3. ἀναπληρόω νόμον *praesto et omitto, quae lex praecipit et vetat, obedio et observo.* Galat. VI, 2. καὶ οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ et ita observabitis praecepta religionis christianae. Sic et simplex πληροῦν, quod vide.

4. si sermo est de vaticiniis: *eventu comprobo.* Matth. XIII, 14. καὶ ἀναπληροῦται αὐτοῖς ἡ προφητεία Ἡσαΐου, ubi tamen ἀναπληροῦσθαι in hac significatione non nimis urgerem: nam ἀναπληροῦσθαι in hac significatione, ut simplex πληροῦσθαι, etiam usurpatur tum, *quando simile quid contingit illi, quod olim jam factum et dictum erat*, (ut infra ad πληρόω pluribus docebitur) ut adeo inprimis ob ipsum locum Iesaiae equidem verterem: *et valet de illis, quod jam Iesaias de coaevis suis conquestus est.* — Restant adhuc formulae quaedam loquendi plane singulares, in quibus verbum ἀναπληρόω ita usurpatur, ut nulla hucusque observatarum notionum locum habeat.

5. ἀναπληροῦν τὸν τόπον τινὸς *esse in statu et conditione alicujus.* Semel legitur in N. T. haec formula 1 Cor. XIV, 16. ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου *qui est idiota* seu *imperitus, indoctus.* Formulam hanc esse mere hebraicam, *Hottingerus* de Usu Scriptorum Hebraicorum in N. T. apud *Rhenferdium* p. 399. probavit, qui bene confert formulam מְלֹא מָקוֹם, v. c. מָלֵא מְקוֹם אֲבוֹתָיו implet locum patrum suorum, h. e. patrissat. Confer etiam *Buxtorf.* Lexicon Talmudicum et Rabbinicum p. 2001.

6. ἀναπληροῦν τὰς ἁμαρτίας, quae de eo usurpatur, *qui ita peccata sua et scelera auget, ut poena evitari non amplius nec differri possit*, ex opinione Judaeorum, qui statuebant, permittere Deum, ut homines certum quendam malefactorum numerum implerent, et usque eo poenas differre; qui numerus si confectus fuerit, poenas esse inevitabiles et atrociores. 1 Thess. II, 16. εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἁμαρτίας πάντοτε quo ipso scelerum suorum mensuram implent. Genes. XV, 16. οὔπω γὰρ ἀναπεπλήρωνται αἱ ἁμαρτίαι τῶν 'Αμοῤῥαίων ἕως τοῦ νῦν.

'ΑΝΑΠΟΛΟ'ΓΗΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *qui nulla ratione defendi et excusari potest, inexcusabilis, non excusandus*, ex α priv. et ἀπολογέομαι *me defendendi causa loquor*, inserta littera ν euphoniae causa. Bis tantum legitur haec

vox in N. T. Rom. I, 20. εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους ut jam vitiositatis suae nullam habeant excusationem. ibid. II, 1. διὸ ἀναπολόγητος εἶ igitur gravissime peccas. Raro etiam haec vox apud exteros Scriptores occurrit, sed tamen legitur apud *Dion. Halic. Antiqu.* L. VII, cap. 46. *Plutarch. Brut.* c. 46. *Polybium* XII, 12. p. 927. ἀναπολόγητον γίνεται τὸ ψεῦδος. Idem Excerpt. Legat. 86. et *Cic.* ad *Atticum* XVI, ep. 7.

'ΑΝΑΠΤΥ'ΣΣΩ, fut. ύξω, *expando, revolvo, explico, replico ea, quae sunt convoluta.* In expandendi notione usi sunt hac voce Alexandrini pro hebr. פָּרַשׂ Deut. XXII, 17. Judd. VIII, 25. et *Xenoph.* in libro de re equestri XII, 6. πτέρυγες ἀναπτύσσωνται. *Revolvendi* et *explicandi* notio locum habet Luc. IV, 17. ἀναπτύξας (in quibusdam codd. legitur ἀνοίξας e glossemate) τὸ βιβλίον replicans volumen, ubi v. 20. πτύσσειν *complicare* opponitur. *Syrus* habet: ܦܬܚ et aperuit. Respicitur autem hac formula ad formam codicum hebraicorum, qui non erant foliis distincti, ut nunc sunt libri nostri, sed in formam cylindri convoluti duabus rotulis utrique extremitati annexis, ut lecturis evolvendi et explicandi essent. Ideo Hebraicis מְגִלּוֹת vocabantur. Confer *Wagenseil.* ad Sota p. 677. 2 Regg. XIX, 14. ἀνέπτυξεν αὐτὰ, sc. γράμματα, 'Εζεκίας ἐναντίον τοῦ Κυρίου. *Herodot.* I, 125. ἀναπτύξας τὸ βιβλίον. Aliam verbi ἀναπτύσσειν notionem metaphoricam servavit nobis *Suidas:* ἀνάπτυξις· ἑρμηνεία, διασάφησις, καὶ ἀναπτύξω ἀντὶ τοῦ ἐπιδείξω, Εὐριπίδης. De ipsa voce vide *Wetstenii* N. T. T. I. p. 680.

'ΑΝΑ'ΠΤΩ, fut. ψω, *accendo, incendo,* ex ἀνὰ, quod h. l. πλεονάζει, et ἅπτω *incendo.* *Hesych.* ἀνάπτω· ἀνεγείρω. ἀνάπτεται· φλέγεται. Ter legitur in N. T. Luc. XII, 49. καὶ τί θέλω, εἰ ἤδη ἀνήφθη; sed quid dico, cum jam accensus sit? seu, ecce jam accensus est. Recte monuit autem *Krebsius* ad h. l. εἰ in vers. Alex. haud raro τῷ הִנֵּה respondere, Genes. IV, 14. Ezech. IV, 14. de quo infra dicendi locus erit. Caeterum ἀνάπτειν πῦρ in illo loco metaphorice notat: *dissidia spargere et seminare,* aut certe *causam esse, ut dissidia oriantur.* Act. XXVIII, 2. ἀνάψαντες γὰρ πυρὰν ignem accendentes. Jacob. III, 6. ἰδοῦ ὀλίγον πῦρ ἡλίκην ὕλην ἀνάπτει exiguus ignis quantam materiam incendere valet. Usi sunt Alexandrini hac voce maxime pro הִצִּית. Jerem. IX, 12. הִשִּׂיק. Ps. LXXVIII, 21. בָּעַר, 2 Chron. XIII, 11. לִהֵט Malach. IV, 1. 2 Maccab. I, 22. *Eurip.* Phoeniss. v. 356. *Dion. Halic. Ant.* I. c. 59.

'ΑΝΑΡΙ'ΘΜΗΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *innumerabilis,* ex α priv. et ἀριθμὸς *numerus.* Hebr. XI, 12. ὡσεὶ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἡ ἀναρίθμητος sicut arena illa innumerabilis, quae est ad littus maris. Saepius non legitur in N. T. Haud raro tamen occurrit in vers. Alex. pro אֵין מִסְפָּר Job. XXI, 33. et עֲצוּמִים Proverb. VII, 26. Adde *Polyb.* IV, 75. 5. et IX, 6. 9. Sap. VII, 11. 3 Macc. II, 26. Confer *Wetstenii* N. T. T. II, p. 426.

'ΑΝΑΣΕΙ'Ω, fut. είσω, 1. proprie: *magno cum impetu aliquid moveo, concutio, quatio.* *Suid.* ἀνασείειν· ἐκτινάσσειν. *Philostrat.* Vit. Sophist. II, c. 32. ἀνασείων τὴν χεῖρα καὶ τὸν κόλπον τῆς χλαμύδος. Haud differt itaque a simplici verbo σείω, quod etiam de *concussione rei firmae et stabilis* usurpatur.

2. metaphorice ad commotionem animi transfertur, *concito, compello, commoveo, persuadeo, traho aliquem in alicujus sententiam aut partes.* Marc. XV, 11. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον summi sacerdotes concitabant populum: ubi in uno vetustissimo codice legitur ἔπεισαν τῷ ὄχλῳ, e glossemate. Luc. XXIII, 5. ὅτι ἀνασείει τὸν λαὸν concitat plebem et sollicitat ad rebellionem. Hinc in *Aquilae* reliquiis Job. II, 3. hebraico הֵסִית respondet. *Diod. Sic. Eclog.* p. 532.

συγχνοὺς

συχνοὺς ἀνίσειν τῶν οἰκετῶν. *Aristoph. Acharn.* v. 346. *Dionys. Halic.* VIII, 81. τοῖς ἀνασείουσι τὸ πλῆθος. Eodem fere sensu voce *concutere* usus est *Lucanus* Lib. IV, v. 235. "et omneis concussit mentes scelerumque reduxit amorem." Confer *Wesseling.* ad *Diodor. Sicul.* XIII, 91. Tom. I. p. 615. et *Wetstenii* N. T. T. I. p. 634 et 811. *Suid.* ἀνασείω· ἀναπείθω, ἢ πρὸς μάχην ἐρεθίζω. *Hesych.* ἀνασείεις· ἀναπείθεις.

'ΑΝΑΣΚΕΥΑ'ΖΩ, fut. άσω, et 'ΑΝΑΣΚΕΥΑ'ΖΟΜΑΙ,

1. proprie: *supellectilem loco moveo* (*Hesych.* ἀνασκευάζειν· μετατιθέναι, scil. τὰ σκεύη,), *vasa colligo,* ab ἀνὰ et σκεῦος *vasa, supellex.* Sic *Thucyd.* I, 18. καὶ ἀνασκευασάμενοι ἐς τὰς ναῦς ἐμβάντες, ubi Schol. ἀνασκευασάμενοι· τὰ σκεύη ἀναλαβόντες.

2. speciatim, ut ἀναζευγνύω, de *iis* dicitur, *qui vasis collectis alio migrant et proficiscuntur,* v. c. *Xenoph.* Cyrop. VIII, 5. 3. ὅταν δὲ ἀνασκευάζωνται, συντίθησι μὲν ἕκαστος τὰ σκεύη. *Hesych.* ἀνασκευαζόμενοι· μετοικιζόμενοι. *Suid.* ἀνασκευασάμενοι· ἀπάραντες. Hinc

3. *diruo, vasto, deleo, destruo, everto. Thucyd.* IV, 116. τὴν Λήκυθον καθελὼν καὶ ἀνασκευάσας. *Xenoph.* Cyrop. VI, 2. 10. *Onom. Vet. Destruo,* ἀνασκευάζω. *Gloss. Destruit,* καταλύει, ἀνασκευάζει. Confer *Rhoer.* Ferias Daventrienses p. 64. Hinc

4. *labefacto, perturbo, perverto, corrumpo,* quocunque tandem modo hoc fiat, maxime *animos falsa doctrina imbuo et corrumpo.* Act. XV, 24. ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν perdentes mentes vestras, h. e. labefactantes, incertos ac dubios reddentes animos vestros, et ita felicitatem vestram minuentes: posset etiam reddi: *abducentes vos a veritate.* Confer *Krebs.* Obss. Flav. p. 229. et *Wetstenii* N. T. T. II, p. 550.

'ΑΝΑΣΠΑ'Ω, fut. άσω, *retraho, sursum traho, extraho,* ex ἀνὰ et σπάω *traho.* Luc. XIV, 5. καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτόν; nonne statim eum retrahet? Act. XI, 10. πάλιν ἀνεσπάσθη ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανὸν deinde omnia in coelum rursus sublata sunt. Saepius non legitur in N. T. Alex. usi sunt pro הֶעֱלָה Habac. I, 15. *Joseph. A. J.* II, 11. 2. ἐκ τοῦ φρέατος ἀνέσπασαν ὕδωρ.

'ΑΝΑ'ΣΤΑΣΙΣ, εως, ἡ, 1. et proprie: *erectio, resurrectio jacentis, sedentis,* vel *lapsi,* ab ἀνίστημι, *erigo. Etym. M.* ἄνω στάσις ἤτοι ἔγερσις. Hinc etiam קִימָה *surrectio* Thren. III, 63. et קוּם Zeph. III, 8. in vers. Alex. respondet.

2. *futura communis resurrectio mortuorum, resurrectio a morte,* ita, ut partim addantur vel verba τῶν νεκρῶν, v. c. Matth. XXII, 31. Act. XVII, 32. XXIII, 6. vel ἡ ἐκ νεκρῶν, ut plene legitur Luc. XX, 35. Act. IV, 2. partim simpliciter ponatur, Matth. XXII, 23. Marc. XII, 18. Luc. XX, 27. 36. 1 Cor. XV, 12. Joh. XI, 24. Haec autem futura hominum omnium resurrectio eodem sensu ἀνάστασις vocatur, quo Christi post triduum mortis in vitam reditus semper ἀνάστασις appellatur a Scriptoribus N. T. Act. I, 22. II, 31. IV, 33. Rom. I, 4. 1 Petr. I, 3. III, 21.

3. *auctor resurrectionis, qui homines resuscitare et iis vitam reddere valet.* Joh. XI, 25. ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ mihi est potestas a Deo data homines in vitam revocandi. Metonymiae hujus exempla multa sunt in N. T. v. c. Deut. XXX, 20. כִּי הוּא חַיֶּיךָ וְאֹרֶךְ יָמֶיךָ.

4. *status hominum et conditio post resurrectionem e mortuis, qualiscunque demum illa sit.* Matth. XXII, 28. ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει in futura igitur vita. ib. v. 30. ἐν τῇ γὰρ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν οὔτε ἐκγαμίζονται. Marc. XII, 23.

5. *felicitas aeterna, quae olim piorum resurrectionem excipiet,* ita, ut antecedens positum sit pro consequente. Dicitur autem a Scriptoribus N. T. vel simpliciter ἀνάστασις, Rom. VI, 5. coll. 2 Tim. II, 18. vel

ἡ

ἡ ἀνάστασις τῆς ζωῆς, (2 Macc. VII, 14. coll. v. 36. ἀνάστασις εἰς ζωὴν Ib. XII, 43.) Joh. V, 29. vel ἀνάστασις τῶν δικαίων, Luc. XIV, 14. et ei opponitur ἀνάστασις τῆς κρίσεως, Joh. V, 29.

6. *auctor felicitatis.* Luc. II, 34. οὗτος κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ 'Ισραὴλ hic auctor felicitatis et miseriae multorum Judaeorum evadet. Confer *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 304.

'ΑΝΑΣΤΑΤΌΩ, ῶ, fut. ώσω, quo Graeci vulgo in notione *evertendi* et *vastandi* utuntur, proprie

1. significare videtur *ejicio aliquem sedibus suis*, quasi ἀνάστατον ποιῶ, certe ἀνάστατος Graecis dicitur, *qui, sedibus suis pulsus, vagus oberrat. Isocrat.* Panegyr. c. 31. τοὺς ὁμόρους ἀναστάτους ποιήσαντες. *Aelian.* V. H. III, 43. ἀνάστατοι ἐγένοντο. Vide *Wetstenii* N. T. T. II, p. 561. Hinc in universum de iis usurpatur, *qui alios quocunque modo a statu suo et conditione dimovent*, et tunc metaphorice partim est:

2. *perturbo civitatem, ad tumultum et seditionem concito,* die burgerliche Ruhe und Ordnung stohren, *to disturb the civil order and tranquillity.* Act. XVII, 6. οἱ τὴν οἰκουμένην ἀναστατοῦντες qui perturbaverunt hucusque totum imperium Romanum. ibid. XXI, 38. ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας qui non ita longe excitavit seditionem; partim

3. *perturbo animos hominum erroribus spargendis et disseminandis, dubium et incertum reddo*, quod interdum etiam ταράσσειν dicitur. Galat. V, 12. οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς qui vobis circumcisionem suadent, coll. v. 10. Saepius non legitur in N. T.— *Hesych.* ἀναστατοῦντας· ἀνατρέποντας.

'ΑΝΑΣΤΑΥΡΌΩ, ῶ, fut. ώσω. Errant in constituenda hujus verbi notione interpretes, qui, praeeunte *Syro* interprete, et emphaseos nescio cujus causa, ei significationem *rursus cruci affigere* dederunt, ne scilicet syllaba periret. Nam partim recte jam monuit *Fischerus* de Vitiis Lexicorum N. T. Prol. I. p. 20. particulam ἀνὰ in plerisque verbis compositis vi carere omni, ut particulam *re* apud Latinos, v. c. ἀνέρεσθαι, *Homer.* Odyss. I, 231. ἀνερωτᾶν, *Xenoph.* Cyrop. I, 4. 3, ἀνηγύρειν, *Zosim.* III, 34. *redire, Sallust.* Jugurth. IV, 9. ubi vid. *Cort. reposcere, Flor.* II, 15. 12. et *remiscere. Horat.* A. P. 151. partim ipse usus loquendi, quemadmodum rei ratio, docet, ἀνασταυροῦν Graecis simpliciter esse *crucifigere, in crucem agere* aut *palo adfigere. Gloss.* enim *Vett.* ἀνασταύρωσις· *suspendium. Hesych.* ἀνεσκολόπισαν· ἀνεσταύρωσαν. *Suid.* ἀνεσταυρώθη· ἀνεσκολοπίσθη. *Polybius* Hist. I, 11. Καρχηδόνιοι τὸν μὲν στρατηγὸν αὐτῶν ἀνεσταύρωσαν. Ib. V, 54. 6. *Lucian.* Prometheus cap. 1. Tom. I, p. 186. ed. *Reitz.* Confer *Schwarzii* Commentarios L. Gr. p. 101. et *Krebs.* Observatt. Flav. p. 375. Nec aliam notionem postulat locus Hebr. VI, 6. ἀνασταυροῦντες ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ filium Dei quasi in crucem agentes, h. e. contumeliose tractantes, repudiando et rejiciendo ejus doctrinam, ubi ipse *Chrysost.* male ἀνασταυροῦν per ἄνωθεν σταυροῦν explicavit. Vide quae ad h. l. disputavit *I. H. Maius* in Obss. SS. IV, p. 30.

'ΑΝΑΣΤΕΝΆΖΩ, fut. άξω, 1. *ingemisco, suspiro, gemo*, nec differt a simplici στενάζω, quod tamen visum est nonnullis Lexicographis, qui *sursum, alte ingemiscere* verterunt. Non solum enim respondet hebraico נֶאֱנַח, quo simpliciter *gemitus* ac *suspiratus* indicatur, ideoque ab Alex. Intt. verbo στενάζειν Thren. I, 8. 21. aeque ac voce ἀναστενάζειν Thren. I, 4. expressum est, sed etiam ab ipsis codicum N. T. librariis utrumque verbum permutatum invicem reperitur, ut docuit Celeb. *Fischer.* de Vitiis Lexicorum N. T. Prol. V, p. 7 seqq.

2. ex adjuncto: *irascor, indignor, aegre fero.* Marc. VIII, 12. καὶ ἀναστενάξας τῷ πνεύματι et valde iis indignatus.

'ΑΝΑΣΤΡΈΦΩ, fut. ψω, 1. et proprie:

prie: *inverto, subverto, everto,* idem quod ἀνατρέπω, cum quo in codicibus haud raro permutari solet. *Hesych.* ἀναστρέφειν· ἀνατρέπειν. ἀνατρέπειν· ἀναστρέφειν. Joh. II, 15. καὶ τὰς τραπέζας ἀνέστρεψε (in codd. quibusdam ἀνέτρεψε legitur, probante *L. Bos* in *Exercitt. philol.* p. 60. contra quem disputarunt *Kypke* et *Alberti* in Obss. ad h. l.) et mensas eorum subvertit. *Polybius* Hist. V, 9. *Isocrates* Orat. ad Philippum p. 212. ἀλλὰ μεταναστατέον καὶ ἀναστρεπτέον ἅπαντα ταῦτ' ἐστιν. Alia loca veterum collegit *Schelhornius* in *Bibl. Brem.* Cl. VII, p. 73.

2. ἀναστρέφομαι *iter facio, proficiscor per aliquam regionem, sum et versor in aliquo loco.* Math. XVII, 22. ἀναστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ per Galilaeam autem iter facientibus, coll. Marc. IX, 30. παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας. In versione Alex. τῷ הָלַךְ et הִתְהַלֵּךְ eodem sensu respondet, Jos. V, 5. Ezech. XIX, 6. *Polyb.* III, 33. καθ' οὓς καιροὺς ἐν τοῖς κατὰ τὴν Ἰταλίαν τόποις ἀνεστρέφετο. *Hesych.* ἀναστρεφόμενος· περιερχόμενος. Confer *Wetstenii* N. T. T. I. p. 438.

3. per ellipsin pronominis ἑαυτὸν, *redeo, revertor.* Act. V, 22. ἀναστρέψαντες δὲ ἀπήγγειλαν reversi nunciarunt. Ibid. XV, 16. μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω, ubi tamen ἀναστρέψω pleonastice positum est, coll. Amos IX, 11. Sic *Aelian.* V. H. II, 14. ἀναστρέφουσαι αἱ ὧραι. *Polyb.* IV, 11. 2. Nec ignota fuit haec notio Alex. intt. qui verbo ἀναστρέφειν centies hebraicum שׁוּב expresserunt, Genes. VIII, 7. 9. 1 Sam. III, 5. Zach. VII, 14.

4. ἀναστρέφομαι metaphorice *rationem vivendi et agendi* indicat, et idem est ac Latinorum *versari, se gerere.* 2 Cor. I, 12. ὅτι ἐν ἁπλότητι καὶ εἰλικρινείᾳ Θεοῦ ἀνεστράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ quod gessi me hucusque inter vos virum bonum et simplicem. Ephes. II, 3. ἀνεστράφημέν ποτε ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν vitam olim pravis nostris cupiditatibus consentaneam agebamus. 1 Tim. III, 15. πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεσθαι familiae Dei s. ecclesiae curam gerere. 1 Petr. I, 17. 2 Petr. II, 18. Usi sunt etiam graeci Scriptores verbo hoc de *iis, qui in negotiis versantur* aut *artem aliquam manuariam exercent. Polyb.* Hist. I, 14. τοὺς ἐν πράγμασι ἀναστρεφομένους. *Arrian. Epict.* IV, 4. *Epictet.* c. 20. οἷον σκυτικὴ περὶ δέρματα ἀναστρέφεται. Eodem sensu הָלַךְ et הִתְהַלֵּךְ. Prov. XX, 8. ὃς ἀναστρέφεται ἄμωμος ἐν δικαιοσύνῃ. Sirac. XXXVIII, 29. ἀναστρεφόμενος ἐν ἔργοις αὐτοῦ. Conf. *Schweighaeuser. Lex. Polyb.* p. 40.

5. ἀναστρέφομαι *sortem habeo, fata experior,* in utramque partem. In malam partem sumitur Hebr. X, 33. κοινωνοὶ τῶν οὕτως ἀναστρεφομένων γενηθέντες qui iisdem calamitatibus et afflictionibus premebantur, coll. Hebr. XIII, 7. Confer ἀναστροφή.

ἈΝΑΣΤΡΟΦΗ, ῆς, ἡ, 1. proprie: *inversio, eversio, conversio, subversio,* sed haec notio tantum apud graecos Scriptores obvia est, v. c. *Polyb.* IV, 54. 4. X, 21. 2.

2. *locus ubi aliquis est et versatur:* quam notionem e graecis Scriptoribus comprobavit *Abreschius* ad *Aeschylum* Lib. III, p. 3.

3. *vitae genus ac modus, vivendi et agendi ratio, mores, vitae instituta,* in utramque partem. Galat. I, 13. τὴν ἐμὴν ποτὲ ἀναστροφὴν ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ quomodo me olim Judaeus gesserim. 1 Tim. IV, 12. ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ. Jacob. III, 13. καλῆς ἀναστροφῆς. 1 Petr. I, 15 et 18. ἐκ τῆς ματαίας ἀναστροφῆς. II, 12. III, 1. διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς puris et castis uxorum moribus. v. 2. ἁγνὴν ἀναστροφήν. v. 16. τὴν ἀγαθὴν ἐν Χριστῷ ἀναστροφήν. 2 Petr. II, 7. ἐν ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς. ibid. III, 12. Tob. IV, 14. ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ. *Polyb.* IV, 82. *Arrian. Epict.* I. 9, IV, 7. *Gloss. Vet.* ἀναστροφή· διαγωγή, βίος. *Hesych.* ἀναστροφῆς· ζωῆς. Caeterum etiam graecos Scriptores hanc vocem ita usurpasse, ut *omnem vitae instituendae et cum aliis hominibus vivendi rationem, familiaritatem adeo et conversationem* significaret, multis docuit *Wesseling.* in Diatribe de

de Judaeorum Archontibus, cap. 2. p. 14.

4. *sors, fata, quae aliquis per omnem vitam suam experitur*, sive *adversa*, sive *laetiora*. Hebr. XIII, 7. ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς, ubi, ut omnis orationis series docet, ἀναστροφὴ *calamitates, quas aliquis perfert, adversa, quae quis subit*, τὴν κακὴν ἀναστροφὴν, ut auctor 2 Macc. V, 8. loquitur, significat.

'ΑΝΑΤΑ'ΣΣΟΜΑΙ, fut. άξομαι, idem quod συντάσσομαι, *compono, in ordinem redigo*, ab ἀνὰ et τάσσω *ordino*. Proprie quidem de militibus usurpatur, sed deinde etiam ad alia transfertur. Sic v. c. Luc. I, 1. ἀνατάξασθαι διήγησιν *componere, contexere, ordine quodam perscribere narrationem*. *Vulgatus* voce militari *ordinare* usus est. *Syrus*: ܠܡܟܬܒ *scribere*. Saepius non legitur. Respexerunt fortasse hunc locum *Hesychius* et *Suidas*, qui ἀνατάξασθαι per ἐντρεπίσασθαι *concinnare* interpretati sunt..

'ΑΝΑΤΕ'ΛΛΩ, fut. ελῶ, et *transitive* et *intransitive* usurpatur in N. T. libris. *Intransitive* si sumitur, significat

1. *orior, exorior, progermino, floreo, cresco*, ita, ut aeque de plantis, e terra progerminantibus, ac de sole, luna et stellis emicantibus usurpetur, atque adeo de omni *ortu* rei, quacunque ille fiat aut se habeat ratione, dicatur. Sic de aqua e terra prosiliente usus est hac voce *Aelian*. V. H. XIII, 16. de plantis *Theoph*. Caus. Plant. III, c. 7. et *Josephus* A. J. I, 1. 1. κατ' αὐτὴν δὲ τὴν ἡμέραν εὐθὺς. φυτά τε καὶ σπέρματα γῆθεν ἀνέτειλε. *Suid*. ἀνατεῖλαι δοτικῇ, ἀνθῆσαι, ἐκ μεταφορᾶς τῶν βοτανῶν: de stellis et sideribus Num. XXIV, 17. *Polyb*. IX, 15. 10. Matth. IV, 16. φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς magna lux affulsit aut sol exortus est ipsis. ibid. XIII, 6. ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος sole autem exorto. Marc. XVI, 2. ἀνατείλαντος ἡλίου cum sol oriri inciperet, ob antecedens λίαν πρωΐ. Luc. XII, 54. ὅταν ἴδητε νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἀπὸ δυσμῶν si videritis nubem ab occasu ascendentem. Jacob. I, 11. 2 Petr. I, 19.

2. metaphorice: *nascor, ortum habeo*. Heb. VII, 14. ὅτι ἐξ 'Ιούδα ἀνατέταλκεν ὁ Κύριος ἡμῶν Jesum Christum e tribu Juda natum esse. *Hesych*. ἀνατέταλκεν· ἀνέτειλεν. Quonam vero respectu Christo ἀνατολὴ tribuatur in loco Pauli laudato, certo evinci non potest. In V. T. enim cum sole aeque ac cum germine comparabatur, ut sub ἀνατολὴ demonstrabitur.

3. *Transitive: jubeo exoriri et affulgere, oriri facio*. Matth. V, 45. τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς solem suum affulgere jubet probis et improbis. Videtur quidem hic usus verbi ἀνατέλλειν ex hebraica lingua repeti debere, nam verba neutra apud Hebraeos saepius habent notionem Hiphilicam. Gen. III, 18. ἡ γῆ ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀνατελεῖ σοι. ibid. II, 9. Ps. XIV, 8. Ies. LXI, 11. Judd. XVI, 3. 14. 1 Sam. VIII, 22. nec tamen negari potest, etiam reliquos Scriptores graecos sæpius ita locutos esse, v. c. *Pindar*. Isthm. Od. VI, v. 110 seq. *Eurip*. *Herc*. *Fur*. v. 686. Confer *Barnes*. ad *Eurip*. Jon. v. 1596.

'ΑΝΑΤΙ'ΘΗΜΙ, fut. θήσω, 1. proprie: *impono alteri aliquid:* et medium ἀνατίθεμαι de re aut *onere* usurpatur, *quod sibi aliquis in humeros suos ferendum imponit*. Hanc in rem est locus *Aelian*. V. H. III, 22. de Aenea: τὸν πατέρα ἀναθέμενος ὤμοις ἔφερεν.

2. *repono, suspendo, pono in loco edito, consecro*, et κατ' ἐξοχὴν de donariis dicitur, quae suspendebantur e parietibus templorum, quae inde ἀναθήματα, vocantur. Eleganter itaque usi sunt hac voce Alexandrini pro הִצִּיג 2 Sam. VI, 17. et הֶחֱרִים Levit. XXVII, 28. 29. *Philostrat*. vit. Sophist. I, 9. 2. χρυσοῦς ἀνετέθη τοῦ Πυθίου ἱεροῦ. *Polyb*. I, 86. 6. ubi vide *Schweighaeuserum*.

3. Medium ἀνατίθεμαι *expono* seu *propono alicui rem, communico aliquid cum altero deliberandum*. Act. XXV, 14.

14. Φῆστος τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν Παῦλον Festus regi proposuit omnem causam Pauli. Galat. II, 2. ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον, h. e. examinandam ipsis proposui doctrinam, quam inter paganos tradere soleo. *Vulg.* bene: *contuli cum iis.* Sic *Artemidor.* Onirocrit. II, 64. ἀνατιθέμενος τινὶ τῶν ἐπιστημόνων τὸ ὄναρ. *Heliodor.* II, 21. *Aristoph.* Nub. 1455. 2 Maccab. III, 9. ἀνέθετο περὶ τοῦ γεγονότος ἐμφανισμοῦ. *Hesych.* ἀνεθέμην· ὡμολόγησα.

'ΑΝΑΤΟΛΉ, ῆς, ἡ, 1. proprie: *ortus, exortus, actus oriendi,* et speciatim de *ortu solis* dicitur.

2. et in singulari et in plurali numero, *oriens, plaga orientalis,* (quae hebraice קָדִים Ezech. XL, 19. et קֶדֶם Ies. IX, 11. vocatur) ita, ut omissum sit ἡλίου, quod additur *Herodot.* I, 201. p. 81. Jos. I, 15. Sic Matth. XXIV, 27. ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν ab oriente ad occidentem penetrat. Apoc. VII, 2. ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου. ibid. XXI, 13. Caeterum observandum est, numerum pluralem hujus nominis multo usitatiorem esse singulari ob ipsam coeli et ortus solis rationem, etiam apud exteros Scriptores, v. c. *Polyb.* Hist. II, 14. *Apollodor.* I, 4. 3.

3. *regio orientalis, terra orienti soli subjecta.* Matth. VIII, 11. πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσιν permulti ex omnibus terrae regionibus et gentibus venient. Etiam in arabica lingua oriens et occidens de toto mundo habitabili, aut certe variis ejus regionibus adhibetur. Confer *Coran. Sur.* II, 114. *Hist. Timur.* p. 3. et *Elmacin hist. Saracen.* p. 239. Luc. XIII, 29. Apoc. XVI, 12. ὁδὸς τῶν βασιλέων τῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου. Hic vero observandum est, ἀνατολὰς respectu ad Judaeam in N. T. dici *Arabiam,* inprimis *felicem,* et Hebraeos omnes, qui inter Aegyptum atque Euphratem habitabant, orientales populos vocasse, atque ipsam regionem קֶדֶם appellasse. Gen. XVI, 12. XXV, 6. coll. v. 18. Job. I, 3. Jerem. XLIX, 28. Cf. *Olai Celsii Hist. Erudit. Arabum* c. 2. § 17. et *Tittmann. de Vestigiis Gnosticorum in N. T. frustra quaesitis* p. 3. Hinc lucem foeneratur locus Matth. II, 1. 2.

2. *proles, propago, is, qui ortum habet ab aliquo.* Hanc enim notionem necessario postulat locus Luc. I, 78. ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ὑμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους: ubi, ut omnes consentiunt interpretes, ἀνατολὴ ἐξ ὕψους Christus vocatur quatenus de coelo venit in has terras (Joh. III, 31.) insigni beneficio divino hominibus concessus. Sed in eo dissentiunt, an in hac formula metaphora petenda sit a *surculo ex radice arboris propullulante,* (ἀνατολὴ autem interdum *surculum* notat, v. c. Zach. VI, 12. ab ἀνατέλλειν *progerminare,* de quo supra expositum est. Solent etiam Hebraei liberos cum surculis s. ramis comparare. Vide Ies. LX, 21. Jer. XXIII, 5. XXXIII, 15. Eodem modo ἀποβλάστημα (apud *Platonem* in *Sympos.* p. 1197. μὴ θαύμαζε, εἰ τὸ αὐτοῦ ἀποβλάστημα φύσει πᾶν τιμᾷ.) et *germen* (apud *Ovid. Metam.* IX, 280.) de liberis adhibetur. Vide *Wetsten. N. T.* T. I. p. 657.) qui hebraice צֶמַח vocatur, quo ipso vocabulo usos esse prophetas V. T. de Messia ex locis Ies. IV, 2. Zach. III, 8. VI, 12. plerique statuunt, aut a *sole,* omnem terrarum orbem luce sua collustrante, (Certe Ies. LX, 19. ἀνατολὴ apud Alexandrinos hebraico נֹגַהּ *splendor* respondet, ut adeo commode verti possit h. l. *splendor ex alto.*) ob illa loca N. T. haud pauca, in quibus Christus se ipsum φῶς τοῦ κόσμου appellat. Ego nihil quidem definire audeo, nec tamen negari posse arbitror, hebraicum צֶמַח cui ἀνατολὴ in vers. Alex. haud raro respondet, omnino saepe *filium, posteros* significare. Cf. Jer. XXIII, 5. ἀναστήσω τῷ Δαβὶδ ἀνατολὴν δικαίαν (צֶמַח צַדִּיק), coll. XXXIII, 15. et Ies. XI, 1.

'ΑΝΑΤΡΈΠΩ, fut. ψω, 1. proprie: *everto,*

everto, subverto, v. c. ἀνατρέπειν τὰς πόλεις: interdum etiam *prosterno. Xenoph. Hist. Gr.* II, 4. 10. *Hesych.* ἀνατρέπειν· ἀναστρέφειν. *Suid.* ἀνατραπέντες· σχισθέντες, συμπεσόντες.

2. metaphorice: *dejicio de statu, corrumpo, labefacto.* i. q. καταστρέφω. 2 Tim. II, 18. ἀνατρέπουσι τὴν τινῶν πίστιν et quorundam fidem ita labefactant, ut jactura eorum necessaria sit. Tit. I, 11. οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσι qui integras familias corrumpunt, dissidia scil. aut errores spargentes. Saepius in N. T. non legitur. Opportune notavit *Palairet.* in *Obss. Phil. Crit.* p. 471. locum *Diod. Sic.* Lib. I, 77. p. 88. τὴν μεγίστην τὴν παρ' ἀνθρώποις πίστιν ἀνατρεπόντων. Alia loca dedit *Wetstenius N. T.* T. II. p. 359. et *Schweighaeuser.* in *Lex. Polyb.* p. 42.

'ΑΝΑΤΡΕΦΩ, fut. θρέψω, 1. *enutrio, alo, educo,* ex ἀνὰ et τρέφω alo. Act. VII, 20. ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ et nutritus fuit tres menses in domo patris sui. ibid. v. 21. καὶ ἀνεθρέψατο αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱὸν ut filii loco educaret. Sapient. VII, 4. ἐν σπαργάνοις ἀνετράφην. Vis praepositionis ἀνὰ in hoc verbo nulla videtur, quam tamen quidam urgent, praecipientes, ἀνατρέφειν, ut nostrum aufziehen, *to bring up,* significare: *alendo et nutriendo facere, ut aliquis augescat et in majorem molem exsurgat:* nam τρέφειν eandem significationem habet. Cf. *Irmisch.* ad *Herodian.* I, 2. p. 37. Sed non solum de ea parte educationis, quae est in alendo et nutriendo, usurpatur, sed de universa, adeoque etiam de παιδεύσει, ut latinum *educare.* Hinc

2. *instituo, formo, effingo.* Sic Act. XXII. 3. ἀνατεθραμμένος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιὴλ educatus in hac ipsa urbe in schola Gamalielis. Vide *Wetstenii N. T.* T. II. p. 609.

'ΑΝΑΦΑΊΝΩ, fut. ανῶ, *ostendo, manifesto, in lucem profero, spectandum prodo: Polyb.* V, 22. 10. et ἀναφαίνομαι *appareo, conspicuus fio, manifestus reddor, (Aquil.* Deut. XXXIII, 3. Alex. Job. XI, 18. XIII, 18. XL, 3.) *solemni et adspectabili modo venio et adsum.* Sic *Xenoph. Mem.* IV, 3. 4. ἄστρα ἐν τῇ νυκτὶ ἀνέφηναν. *Suid.* ἀναφαίνεις· φανερὰ ποιεῖς. ἀναφῆναι· ἐκφῆναι. Illustrari exinde possunt duo illa loca N. T. in quibus tantum haec vox legitur. Alter est Luc. XIX, 11. ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἀναφαίνεσθαι illico sollemni et adspectabili modo Messiam regnum suum esse instauraturum, coll. XVII, 20. Alter vero reperitur Act. XXI, 3. ἀναφανέντες δὲ τὴν Κύπρον cum e longinquo Cyprum conspexissemus. (Dicitur enim ἀναφαίνειν τὴν γῆν nauta, cum e longinquo terram continentem detegit, et ipsa terra, quae detegitur, a nautis ἀναφαίνεσθαι. *Apollod. Biblioth.* I, 9. 26. τῷ δὲ παρὰ προσδοκίαν ἀναφανῆναι, προσορμισθέντες 'Αναφὴν ἐκάλεσαν. Conf. *Abresch. Dilucidd. Thucyd.* p. 521. et *Wetstenii N. T.* T. II, p. 601.) Syrus sensum non male expressit, habet enim: ܘܡܛܝܢ ܗܘܝܢ ܠܘܬ ܩܘܦܪܘܣ cum pervenissemus Cyprum. Caeterum qui quam varie hic locus ab interpretibus pariter ac librariis tractatus fuerit, scire cupiat, is adeat *Wolfii Curas Philolog. et Crit.* T. I, p. 1315. et *Suicer. Thes. Eccles.* T. I, p. 324 sq.

'ΑΝΑΦΕΡΩ, fut. ἀνοίσω, aor. 1. ἀνήνεγκα. Verbum anomalon:

1. proprie significat: *sursum fero, sursum duco, e loco inferiori tollo in altum.* Matth. XVII, 1. καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν et subduxit eos in montem altum. Marc. IX, 2. *Polyb.* VIII, 31, 1. Hinc ἀναφέρεσθαι de Christi in coelum abitu usurpatur Luc. XXIV, 51. καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανὸν et in coelum paulatim tollitur.

2. metonymice: *sacrificium offero, offero, sacrifico,* ita, ut vel vox θυσίας addatur, v. c. Hebr. VII, 27. πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν. ibid. XIII, 15. ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνέσεως. 1 Petr. II, 5.—vel omittatur, v. c.

Jacob.

Jacob. II, 21. ἀνήνεγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον postquam Isaacum filium arae mactandum admoverat. Scilicet victimae solebant attolli in locum superiorem arae, ad quam per gradus ascendendum erat; propterea Scriptores N. T. non solum verbo ἀναφέρειν usi sunt in re sacrificiali, sed etiam a Judaeis ipsa victima, hoc modo oblata, עֹלָה dicebatur, ab עָלָה *ascendere*, quod substantivum per ἀναφορὰν Alexandrini Ps. L, 20. et *Symmachus* Job. XLII, 8. transtulerunt. Ipsam vocem ἀναφέρειν quod attinet, eandem ejus significationem retinuerunt Alexandrini pro הֵבִיא 2 Paral. XXIX, 31. הוֹבִיל, Ies. XVIII, 7. עָשָׂה, 1 Regg. XII, 27. עָלָה in Hiph. Judd. VI, 26. Ex hac vero notione orta est alia, ut nempe

3. *auferre, tollere*, et ex adjuncto, *expiare* significaret, non sine respectu ad victimas, ad quas ab Judaeorum sacerdotibus peccata populi transferebantur, Levit. XVI, 22. ut hoc ritu symbolico de remissione peccatorum certiores redderentur, ut supra ad αἴρω jam observatum est. Sic legitur Hebr. IX, 28. Χριστὸς ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας Christus semel Deo oblatus ad tollenda et expianda peccata multorum. 1 Petr. II, 24. ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον cum nostra scelera corpore suo in cruce expiavit. Ies. LIII, 12. וְהוּא חֵטְא רַבִּים נָשָׂא Alex. αὐτὸς ἁμαρτίας πολλῶν ἀνήνεγκεν. Respondet adeo hebr. חִטֵּא *expiavit*. Levit. VI, 26.

'ΑΝΑΦΩΝΕ'Ω, ῶ, fut. ήσω, *exclamo, pronuntio, alta voce pronuncio*. Semel tantum legitur in N. T. Luc. I, 42. καὶ ἀνεφώνησε (in quibusdam codd. ἀνεβόησε) φωνῇ μεγάλῃ, et magna voce exclamavit. Alex. pro הִשְׁמִיעַ 1 Chron. XV, 28. 2 Chron. V, 13. usi sunt. *Moeris:* ἀνακεκραγέναι Ἀττικῶς, ἀναφωνῆσαι, Ἑλληνικῶς. Vide Intt. ad *Thom. Mag.* s. v. ἀνακραγεῖν.

'ΑΝΑ'ΧΥΣΙΣ, εως, ἡ, 1. pr *effusio, profusio*, ab ἀναχύω, quo significat, ac ἀναχέω *effundo*, 1 do.

2. *colluvies, confluxus aquarum* ime *putridarum et sordidarum, sentina*, ut ex *Strabone* III, docuit *Elsnerus* in *Obss. S.* T 410. Vide etiam *Wetstenii* T. II. p. 693.

3. metaphorice: *omne, quod nabile, turpe et inhonestum* Petr. IV, 4. μὴ συντρεχόντων ὑμῶ αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν non bus vobis in eandem scelerum nam, seu, non concurrentibus ad easdem luxuriae sordes et in menta. *Hesychius*, hunc locu dubio respiciens, ἀνάχυσιν· βλακείαν, i. e. sordes, mollitiem, autem alibi μολυσμὸν, ῥύπον et interpretatur. *Suid.* ex h. l. σιν· βλακείαν, ἔκλυσιν, quem secu ti interpretes ἀνάχυσιν l. l. d mollitie animi viriumque soluti terpretati sunt.

'ΑΝΑΧΩΡΕ'Ω, ῶ, fut. ήσω, prie: *recedo, regredior, pedem redeo, revertor:* unde a quib grammaticis explicatur εἰς τ βαδίζω, ut multis exemplis *Stephanus* in *Thes. G. L.* T. 672. Matth. II, 12. δι' ἄλλης νεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν alia patriam reversi sunt. ibid. ἀναχωρησάντων αὐτῶν postquam dierant. Matth. IV, 12. ἀνε εἰς τὴν Γαλιλαίαν, coll. Luc. I ὑπέστρεψε εἰς τὴν Γαλιλαίαν. *Wetstenii N. T.* T. I. p. 249.

2. *abeo, discedo, secedo.* Mat 24. ἀναχωρεῖτε discedite. ibid 21. ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου κα νος profectus est in tractum Sidonis. ib. XXVII, 5. Marc. Joh. VI, 15. Act. XXVI, 31. ναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς ἀλλή secedentes locuti sunt hoc in se. *Polyb.* I, 11. 15. et X 11, 4.

3. *fugio, secedo, salutis, sec et incolumitatis causa.* Matth.

καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον, coll. v. 13. καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, ib. v. 22. ἐφοβήθη — ἀνεχώρησεν. XII, 15. coll. v. 14. XIV, 13. coll. v. 12. Sic apud *Herodian*. I, 3. 13. ἀνακεχωρήκεσαν διὰ τῆς παρουσίας τοιούτου βασιλέως, ubi conf. *Irmisch*. *Homer*. *Iliad*. XVII, v. 729. Unde haud raro in vers. Alex. hebraicis verbis בָּרַח, Exod. II, 15. Hos. XII, 12. et נוּס, 1 Sam. XIX, 10. 2 Sam. IV, 4. respondet.

4. *abire et secedere jubeo, seduco*. Act. XXIII, 19. καὶ ἀναχωρήσας κατ' ἰδίαν seducens eum seorsim. Eodem sensu apud Graecos ἀναχωρίζω sumitur, v. c. apud *Xenoph*. *Cyrop*. VII, 1. 20. *Anab*. V, 2. 9. *Suid*. ἀναχωρίζω ἀντὶ τοῦ ἀναχωρεῖν ποιῶ Ξενοφῶν.

ἈΝΆΨΥΞΙΣ, εως, ἡ, 1. proprie: *refrigeratio post aestum, refrigerium, quo recreantur qui aestu fessi sunt, refocillatio, respiratio*, a ψυχὴ *halitus*, ut hebr. רְוָחָה a רוּחַ, unde Vulgatus, etymologiam premens, Act. III, 19. voce *refrigerium* usus est. Deinde

2. *omnis refectio virium, recreatio, remissio corporis post exantlatos labores molestos, liberatio a malis*. Sic רְוָחָה Exod. VIII, 15. Hinc

3. *omnis felicior, quietus et tranquillus status et conditio*. Act. III, 19. ubi καιροὶ ἀναψύξεως sunt *tempora felicissima Messiae*, et sensus loci est: *ut participes reddamur felicitatis, per Christum hominibus partae*. — *Hesych*. ἀνάψυξις· ἀνάπαυσις.

ἈΝΑΨΎΧΩ, fut. ξω, 1. proprie: *refrigero aliquid nimio aestu exsiccatum, respiro*. [Bion. Id. I. 40.] *Gellius N. A*. XIII, 29.

2. *quietem do, reficio, recreo a gravibus et molestis laboribus vel me, vel alios*. Alexandrini usi sunt hac voce ad exprimendum hebr. נָפַשׁ, quod de omni recreatione a laboribus et molestiis hujus vitae usurpatur, Exod. XXIII, 12. 2 Sam. XVI, 14. interdum etiam pro רָוַח *respiravit*, 1 Sam. XVI, 23. et הִבְלִיג *recreavit, confortavit se*. Ps. XXXIX, 13. *Herodot*. in *Polymnia* c. 59. 25. ἐς τοῦτον τὸν αἰγιαλὸν κατασχόντες τὰς νέας, ἀνέψυχον ἀνελκύσαντες. *Hesiod*. *Opp*. v. 608. Cf. *Wesseling*. ad *Diod*. *Exc*. T. II, p. 627.

3. *recreo, beneficiis afficio*. 2 Tim. I, 16. πολλάκις με ἀνέψυξεν multa ab eo in me redundarunt beneficia. Servavit nobis plures hujus vocis notiones *Hesych*. ἀναψύξαι· ἀνιμῆσαι. — ἀναψύχειν· ῥιπίζειν. — ἀναψύχοντα· ἀναπνέοντα. — ἀναψυχῆναι· ἀναπαύσασθαι. — ἀνέψυξεν· ἀνέπαυσεν, quibus glossis an ad ullum Scriptt. sacr. locum respexerit, ob loca Scriptorum graecorum plurima, in quibus hae significationes occurrunt, v. c. *Xenoph*. *Anab*. I, 5. 6. VII, 1. 8. jure dubitari potest.

ἈΝΔΡΑΠΟΔΙΣΤΉΣ, οῦ, ὁ, Graecis dicitur *plagiarius, qui variis pravis artibus hominem liberum furatur et allectum aliis servum vendit*. Interdum autem latiori sensu sumtum non solum *eum, qui liberum hominem in servitutem abducit*, sed etiam, *qui aliorum servos et servas rapit et vendit*, significat. *Julius Pollux Onom*. III, 8. ὁ τὸν ἐλεύθερον καταδουλωσάμενος ἢ τὸν ἀλλότριον οἰκέτην ὑπαγόμενος. Reperitur hoc vocabulum in *Aristoph*. *Plut*. v. 521. ubi Schol. εἴρηται δ' ἀνδραποδιστὴς παρὰ τὸ ἄνδρας ἀποδίδοσθαι τοῦτ' ἔστι πωλεῖν — οὐ μόνον τοὺς ἐλευθέρους δι' ἀπάτης ἀπάγων εἰς δουλείαν, ἀλλὰ καὶ ὁ τοὺς δούλους ἀπὸ τῶν δεσποτῶν ἀποσπῶν εἰς ἑαυτὸν ἐπὶ τῷ ἀπαγαγεῖν ἀλλαχοῦ καὶ διαπωλῆσαι. Idem *Etym*. *M*. Descendit ab ἀνδράποδον *servus, mancipium*. Hinc ἀνδραποδίζειν *in servitutem redigere, captivum abducere*, αἰχμαλωτίζειν, βιάζειν, *Hesychio* interprete. Semel tantum haec vox in N. T. occurrit, 1 Tim. I, 10. ἀνδραποδισταῖς, quibus mulctam mortis destinaverant leges Mosaicae Exod. XXI, 16. Deut. XXIV, 7. Cf. *Marklandus* ad *Lysiam Orat*. II, 551. *Wetstenii N. T*. T. II. p. 318. et *Valesius* in *Harpocrat*. s. h. v.

ἈΝΔΡΈΑΣ, ου, ὁ, *Andreas.* Nomen proprium viri, quod originis graecae (Vide *Wetstenii N. T.* T. I. p. 277.) esse videtur. Hoc nomine autem insignitus fuit unus ex duodecim Apostolis, frater Simonis Petri, (Matth. IV, 18.) natione Galilaeus, oriundus ex vico Bethsaida, (Joh. I, 44.) discipulus olim *Johannis Baptistae.* Saepius in Evangelistarum commentariis commemoratur. Matth. X, 2. Marc. I, 16. XIII, 3. Joh. VI, 8. XII, 22. Caeterum *Epiphanius Haeres.* 47. 61. 63. commemorat *Acta Andreae,* librum spurium, quo utebantur *Encratitae, Apostolici* et *Origeniani.*

ἈΝΔΡΊΖΩ, fut. ίσω, *fortem* seu *virum reddo.* Notavit quidem *Stephanus* in *Thes. L. Gr.* T. I. p. 440. hanc vocem, et a *Suida* per τὸ ἀνδρὸς τὶ ποιεῖν explicari monuit, ut idem sit, quod ἀνδρίζομαι, sed ita, ut ipse de hac ejus notione dubitasse videatur, nec satis perspicue aliam hujus verbi notionem tradiderit. Effugit vero diligentiam viri locus in *Xenoph. Oec.* V, 4. τοὺς δὲ τῇ ἐπιμελείᾳ γεωργοῦντας ἀνδρίζει. Medium ἀνδρίζομαι (ab ἀνὴρ, ut הִתְאֹשְׁשׁוּ Ies. XLVI, 8. ab אִישׁ) *viriliter ago, virum me praesto, mascule me gero,* quod saepius legitur in vers. Alex. pro חָזַק in Kal. et Hithp. Deut. XXXI, 6. 7. 23. Jos. X, 25. Ps. XXVII, 14. et pro אָמֵץ, 2 Chron. XXXII, 7. Nahum II, 1. semel tantum in N. T. occurrit 1 Cor. XVI, 13. στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε, ubi ἀνδρίζεσθαι videtur esse: *constanter et mascule tueri et defendere religionem christianam,* aut etiam *constanter eam observare,* partim ob seriem orationis, partim ob locum 1 Macc. II, 64. ἰσχύσατε καὶ ἀνδρίζεσθε ἐν τῷ νόμῳ.

ἈΝΔΡΌΝΙΚΟΣ, ου, ὁ, *Andronicus.* Nomen proprium viri graecum. Fuit Judaeo-Christianus, consanguineus Pauli et una cum Paulo aliquando in vincula conjectus ob religionem christianam. Paulus ipse eum Rom. XVI, 7. ἐπίσημον ἐν τοῖς ἀποστόλοις vocat, non quod ipse fuerit e numero Apostolorum, sed, aut, quod fuerit bene notus reliquis Apostolis, aut, quod in numero doctorum fuerit, ab Apostolis rite constitutorum in singulis ecclesiis, quo sensu etiam *Titus* et *Epaphroditus* Apostoli vocantur.

ἈΝΔΡΟΦΌΝΟΣ, ου, ὁ, *homicida,* ab ἀνὴρ *vir,* et φόνος *caedes,* sed in composit. *caedem perpetrans.* Hinc ἀνδροφονέω et ἀνδροφονία, apud *Plutarch. Romul.* c. 22. Semel tantum in N. T. legitur. 1 Tim. I, 9. πατραλῴαις καὶ μητραλῴαις, ἀνδροφόνοις. Saepius haec vox apud *Homerum* (Vide *Eustathium* ad Il. ψ', p. 1398. 29.) et alios poetas occurrit, sed usurpatur etiam in prosa, v. c. 2 Macc. IX, 28. *Dion. Hal. Ant.* I. c. 38.

ἈΝΈΓΚΛΗΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, I. proprie: *qui non in jus vocari potest propter scelus manifestum, criminis expers,* aut, *qui in jus vocatur, tamen a judice absolvitur,* ab α priv. et ἐγκαλέω *in jus voco. Alberti Gloss. N. T.* p. 117. ἀνέγκλητους· ἀνευθύνους (ita etiam *Hesych.*) ἀπραγμονας.

2. *irreprehensibilis, inculpatus, perfectus, vir vitae sanctissimae et inculpatissimae,* ut loquitur *Gellius,* non sine omni tamen respectu ad judicia humana. 1 Cor. I, 8. ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους ἀνεγκλήτους κ. τ. λ. Coloss. I, 22. ἁγίους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους. 1 Tim. III, 10. Tit. I, 6. 7. Legitur praeterea etiam 3 Macc V, 31. *Artemid. Onirocr.* V, 38. *Xenoph. Hell.* VI, 1. 4. *Mem.* II, 8. 5.

ἈΝΕΚΔΙΉΓΗΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *inenarrabilis, ineffabilis,* et de eo dicitur, *quod tantum est, ut explicari, laudari, exponi et celebrari satis nequeat,* ex α priv. et ἐκδιηγέομαι *enarro.* Semel legitur in N. T. 2 Cor. IX, 15. ἐπὶ ἀνεκδιηγήτῳ αὐτοῦ δωρεᾷ pro ineffabili ejus beneficio. *Arrian. Exped. Alex.* p. 310. ed. *Gronovii. Hesych.* ἀνεκδιήγητον· ἀνεκλάλητον, ἄῤῥητον.

ἈΝΕΚΛΆΛΗΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *inenarrabilis,*

rabilis, ineffabilis, qui verbis satis exprimi nequit, et plane non differt a praecedente ἀνεκδιήγητος. Descendit autem ab ἐκλαλέω eloquor, sermone exprimo. In N. T. tantum legitur 1 Petr. I, 8. ἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ summa erit vestra felicitas. Frustra etiam quaeritur, ut praecedens, in verss. graecis V. T. *Eunap. Proaeres.* τὴν ἄλογον ταύτην καὶ ἀνεκλάλητον σωτηρίαν.

'ΑΝΕΚΛΕΙΠΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ. Est ἅπαξ λεγόμενον in N. T. *Inexhaustus, nunquam deficiens et cessans, qui nunquam exhauriri et consumi potest*, ab α priv. et ἐκλείπω *deficio, desino*. Luc. XII, 33. θησαυρὸς ἀνέκλειπτος ἐν τοῖς οὐρανοῖς thesaurus, qui non deficit in coelis; futura nempe illa et aeterna felicitas in coelis. Eodem sensu apud auctorem libri Sapientiae VII, 14. θησαυρὸς ἀνεκλιπὴς, et VIII, 18. πλοῦτος ἀνεκλιπὴς legitur. Dubitavit quidem *Jensius* in *Ferculo Litterario* p. 47. an vox ἀνέκλειπτος in ullo Scriptore graeco reperiatur, sed legitur apud *Diod. Sic.* IV, 84. χορηγίαν εἰς τροφὴν ἀνέκλειπτον, et aliis pluribus in locis, quae collegit *Munthe* in *Obss. Philol.* e *Diod. Sic.* p. 162. Extat etiam ipsa formula Lucae θησαυρὸς ἀνέκλειπτος apud *Stobaeum Serm.* 182. p. 607. ed. *Wechel.* observante *Palaireto*. Conf. *Suicer. Thesaur. Eccles.* T. I. p. 332.

'ΑΝΕΚΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, etiam 'ΑΝΕΚΤΟΣ, ἡ, όν, *ferendus, tolerabilis, tolerandus*, ab ἀνέχω *tolero, perfero*. *Polyb.* XII, 9. 5. In N. T. comparativus 'ΑΝΕΚΤΟΤΕΡΟΣ, α, ον, *tolerabilior*, tantum legitur Matth. X, 15. ἀνεκτότερον ἔσται *non tam graviter de ea statuetur*. ib. XI, 22. Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται Tyrum et Sidonem mitius supplicium manet. ib. v. 24. tolerabilior erit conditio. Marc. VI, 11. Luc. X, 12. 14. Usus est etiam hoc comparativo *Cic.* ad *Attic.* XII, ep. 45. et positivo ἀνεκτὸν ib. XV, ep. 19. *Etym. M.* ἀνεκτά· ἀνασχετὰ, ὑπομονῆς ἄξια, ὑπομονητά. *Hesych.* ἀνεκτόν· φορητὸν, ὑπομονητικόν.—ἀνεκτοτέρων· ἐλαφροτέρων, ἡμερωτέρων.

'ΑΝΕΛΕΗΜΩΝ, ονος, ὁ, ἡ, *immisericors, durus, immanis, crudelis*. Compositum est ex α negat. et ἐλεήμων *misericors*. In N. T. tantum legitur Rom. I, 31. ἀνελεήμονας, ad quem locum *Theodoret.* τοὺς τῶν θηρίων τὴν ὠμότητα μιμουμένους. *Suid.* ἀνελεήμονας· τοὺς ἀκαμπεῖς καὶ ἀνενδότους πρὸς ἔλεον. In vers. Alex. saepius hebr. אַכְזָר respondet, v. c. Prov. V, 9. XI, 7. XVII, 11.

'ΑΝΕΜΙΖΩ, fut. ίσω, *ventis agito, impello*, ab ἄνεμος *ventus*. Passivum ἀνεμίζομαι *ventis agitor, huc et illuc jactor*, in N. T. tantum legitur Jacob. I, 6. ubi preces faciens animo dubitante et incerto similis esse dicitur κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ fluctibus marinis, qui ventis agitantur. De voce hac, rarissime, aut, quod paene dixerim, nunquam in veterum Graecorum scriptis occurrente, copiose egit *Heisenius* in *Novis hypothes. ad Ep. Jacobi* p. 438.

"ΑΝΕΜΟΣ, ου, ὁ, 1. *ventus, aëris vaporumque in aëre existentium agitatio, ventus procellosus, secundus et adversus, aurula.* Recte deducitur ab ἄημι *flo, spiro*. Act. XXVII, 15. ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ obniti vento adverso. Matth. VII, 25. ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέπεσον τῇ οἰκίᾳ irruerunt venti procellosi in domum istam. ib. XI, 7. κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον arundinem, quavis aurà, quovis ventulo agitatam. Interdum tamen adjectivum additur ad naturam venti indicandam, v. c. Matth. XIV, 24. ἐναντίος ὁ ἄνεμος. ib. v. 30. ἄνεμος ἰσχυρός. Jacob. III, 4. ἄνεμος σκληρὸς ventus vehemens, et quae sunt reliqua.

2. metaphorice ἄνεμος dicitur *omne, quod leve est, inconstans et nullius momenti et pretii*, nam venti motus est incertus et nihil in se solidum et subsistens habet. Ephes. IV, 14. καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας et qui se dubios et incertos reddi, abripi etiam patiuntur quavis doctrina inani, a veritate plane aliena, omni adeo veri specie carente. Sic רוּחַ

sumitur Job. VI, 26. XV, 2. ut bene docuit et exemplis aliis comprobavit *Glassius* in *Philol. S.* p. 1066. ed. *Dathii*, omisso tamen loco insigni Sirac. V, 9. μὴ λίκμα ἐν παντὶ ἀνέμῳ καὶ μὴ πορεύου ἐν πάσῃ ἀτραπῷ.

3. *regio, plaga, unde venti spirant;* et οἱ τέσσαρες ἄνεμοι dicuntur κατ' ἐξοχὴν quatuor terrae plagae, unde quatuor venti cardinales (qui κατ' ἐξοχὴν οἱ τέσσαρες ἄνεμοι τῆς γῆς Apoc. VII, 1. vocantur) flare solent, quae etiam Hebraeis אַרְבַּע רוּחוֹת vocantur 1 Chron. IX, 24. Ezech. XXXVII, 9. interdum etiam כָל־רוּחַ Jer. XLIX, 32. Sic Matth. XXIV, 31. ἐπισυνάξουσι τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων congregabunt cultores ejus e quatuor terrae plagis. Marc. XIII, 27. coll. Luc. XIII, 29. Conferri etiam possunt, quae *Bielius* in *Novo Thes. Philolog.* s. h. v. et *Wetstenius* in *N. T.* T. I, p. 503. de hac loquendi ratione notarunt.

ἈΝΈΝΔΕΚΤΟΝ, ου, τὸ, *quod fieri aut contingere non potest, impossibile, quod fieri aut contingere aliter non solet*, ex α priv. et ἐνδέχεσθαι, quod de iis usurpatur, quae possunt et solent evenire. Sic semel legitur in N. T. Luc. XVII, 1. ἀνένδεκτόν ἐστι τοῦ μὴ ἐλθεῖν σκάνδαλα non contingit, ut scandala non perpetrentur, quod Matthaeus XVIII, 7. sic expressit: ἀνάγκη ἐστὶν ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα. *Theophyl.* per ἀδύνατόν ἐστι interpretatur, ut idem sit, quod οὐκ ἐνδέχεται apud *Arrian.* I, 19. ab *Hesychio* per ἀδύνατόν ἐστι expositum. Aliena vero plane a N. T. libris est glossa ejusdem *Hesychii:* ἀνένδεκτον· ἀπαράδεκτον, ab *Ernesti* tamen inter glossas sacras relata, qua, quae sit hujus verbi per compositionem significatio, scilicet: *non receptus, non recipiens*, a δέχεσθαι *capere, continere*, indicare voluit.

ἈΝΕΞΕΡΕΎΝΗΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *imperscrutabilis, qui cognosci, perspici et indagari, viribus humanae rationis sibi relictae frustra tentatis, non potest*, ex α priv. et ἐξερευνάω *perscrutor, scrutor omni studio.* Semel in N. T. legitur Rom. XI, 33. ὡς ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ quam imperscrutabilia sunt decreta divina, aut ratio Dei agendi, regendi et gubernandi hoc universum Caeterum in fragmentis *Aquilae* Prov. XXV, 3. occurrit pro אֵין חֵקֶר, et *Symmachus* Jerem. XVII, 9. ἀνεξερεύνητος ἡ καρδία posuit loco hebr. עָקֹב הַלֵּב, h. e. animus, multos recessus habens. *Suid.* et *Phavor.* ἀνεξερεύνητον· τὸ μὴ ἐπιδεχόμενον ἔρευναν.

ἈΝΕΞΊΚΑΚΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *qui aequo ac magno animo mala et injurias aeque ac aliorum errores et vitia perfert, patiens, tolerans malorum*, ab ἀνέχομαι *tolero, sustineo*, et κακὸν *malum, incommodum hujus vitae.* Semel in N. T. legitur 2 Tim. II, 24. δοῦλον Κυρίου δεῖ εἶναι ἀνεξίκακον doctorem Christianum oportet esse commodum et facilem, seu multas devorare molestias. *Lucian. judic. vocal.* c. 9. ἀνεξίκακον γράμμα, *litera injuriarum patiens*, seu *quae nulli nocere studet. Gloss. Vet.* ἀνεξίκακος· *patiens. Hesych.* ἀνεξίκακος· ὑποφέρων κακά. Vide *Wetstenii N. T.* T. II. p. 360. Substantivum ἀνεξικακία *patientia* a *Vulgato* vertitur Sapient. II, 19. et ab auctore *Etym. M.* explicationis causa additur παρὰ τὸ ἀνέχεσθαι τῆς κακίας, ἢ διὰ τὸ μὴ ἔχεσθαι κακίας. Verbum ἀνεξικακίαν saepe in Scriptoribus ecclesiasticis obvium esse, eoque inprimis *Cyrillum Alexandr.* delectatum esse, *Suicerus* ostendit in *Thes. Eccles.* T. I. p. 336.

ἈΝΕΞΙΧΝΊΑΣΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie: *qui investigari non potest, cujus nulla vestigia supersunt, impervestigabilis*, ex α priv. et ἐξιχνιάζω *investigo*, quod est ab ἴχνος *vestigium.* Sed deinde metaphorice sumitur et

2. de *omni* dicitur, *quod mens humana non satis assequi, investigare et perspicere valet*, i. q. ἀνεξερεύνητος. Bis legitur in N. T. Rom. XI, 33. καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ providentia divina ingenio humano penetrari non potest. Ephes. III, 8. τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ Χριστοῦ gratiam et benignitatem

nignitatem Christi, quae tanta est, ut ejus magnitudinem et dignitatem nulla mens humana capere possit. *Orat. Manass.* v. 6. ἀνεξιχνίαστον τὸ ἔλεος. In vers. Alex. hebr. אֵין חֵקֶר Job. V, 9. IX, 10. respondet. *Hesych.* ἀνεξιχνίαστος· ἀκατάληπτος. *Suid.* ἀνεξιχνίαστον· ἀνεξερεύνητον, οὗ μηδὲ ἴχνος ἐστὶν εὑρεῖν.

ἈΝΕΠΑΊΣΧΥΝΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie: *is, qui omnem pudorem deposuit, qui est perfrictae frontis, impudicus, qui non erubescit*, ex α priv. et ἐπαισχύνομαι *erubesco*. Deinde in bonam partem etiam accipitur, ut ita dicatur

2. *is, qui ea agit, quorum eum pudere non debet, inculpatus, irreprehensibilis.* 2 Tim. II, 15. ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον doctorem, qui strenue munere suo et ita fungitur, ut nulla neglecti officii memoria pudorem ipsi injiciat. Saepius non legitur, nec in verss. gr. V. T. occurrit. Veterum SS. loca nonnulla, ubi adverbium ἀνεπαισχύντως occurrit, laudavit *Wetstenius N. T.* T. II. p. 358.

ἈΝΕΠΊΛΗΠΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie: *qui non apprehendi potest*, ab ἐπιλαμβάνω *capio, apprehendo*. Est autem, ut bene docuit *Krebsius* in *Observatt. Flav.* p. 351. haec vox e palaestra veterum petita, et de *pugile* usurpabatur, qui ab utraque corporis parte satis munitus neque adversarii ictibus expositus est. Hinc factum est, ut ἀνεπίληπτος sensu metaphorico diceretur

2. *prudens et cautus in rebus agendis, in quo nullus patet reprehensioni locus, cui nihil objici, nihil crimini dari potest*, qui a Graecis ἀνεπίκλητος vulgo vocatur. Et in hoc metaphorico sensu ter legitur in N. T. 1 Tim. III, 2. δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, h. e. interprete *Theophyl.* ὡς μήτε ἄλλους αὐτοῦ μήτε αὐτὸν ἑαυτοῦ ἐπιλαμβάνεσθαι. ib. V, 7. VI, 14. ubi ἀνεπίληπτος videtur esse, qui munere suo strenue fungitur, ὁ τὰ δέοντα πράττων. *Eurip. Orest.* 920. ἀνεπίληπτον ἠσκηκὼς βίον, ubi Schol. ἀναμάρτητον, ἀδιάφθορον, ἀβλαβῆ, οὐκ ἄξιον ἐπιπλήττεσθαι. *Thucyd.* V, 17. τοῖς ἐχθροῖς ἀνεπίληπτος εἶναι. Schol. μὴ ἂν παρέξων κατηγορίας ἀφορμήν. *Plutarch.* de *puer. educ.* c. VII. § 5. τοῖς βίοις ἀδιάβλητοι καὶ τοῖς τρόποις ἀνεπίληπτοι. *Hesych.* ἀνεπίληπτον· ἄμεμπτον, ἀκατάγνωστον.

ἈΝΈΡΧΟΜΑΙ, fut ἀνελεύσομαι,

1. proprie: *ascendo.* Joh. VI, 3. ἀνῆλθε δὲ εἰς ὄρος Ἰησοῦς ascendit vero in montem Jesus.

2. ut ἀναβαίνω, *iter facio per loca et ad loca edita, proficiscor in regionem superiorem*, et maxime de iis usurpatur, qui Hierosolymam, in monte sitam, petebant. Sic Galat. I, 17. οὐδὲ ἀνῆλθον (in quibusd. codd. ἀπῆλθον) εἰς Ἱεροσόλυμα, ubi tamen vertendum est: *nec redii Hierosolymam*, ex usu loquendi, ab *Hesychio* jam notato, ἀνερχομένῳ· ὑποστρέφοντι. ibid. v. 18. In vers. Alex. τῷ הָלַךְ *proficisci* respondet 2 Regg. XIII, 12.

ἌΝΕΣΙΣ, εως, ἡ, 1. proprie sensu physico: *relaxatio, remissio*, ab ἀνίημι *remitto, relaxo.* Hanc propriam notionem respexit sine dubio Lucas Act. XXIV, 23. διαταξάμενος τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ἔχειν τε ἄνεσιν praecipiens, ut asservaretur Paulus haberetque relaxationem, scil. vinculorum, h. e. ut remissius haberetur, seu, in libera custodia esset: unde Paulus, quia remissius habebatur in hac custodia, ἄνετος vocatur ab *Eusebio H. E.* II, c. 22. 2 Chron. XXIII, 15. וַיָּשִׂימוּ לָהּ יָדַיִם Alex. καὶ ἔδωκαν αὐτῇ ἄνεσιν. *Plato* de *Rep.* I. ἐν τῇ ἐπιτάσει καὶ ἀνέσει τῶν χορδῶν. Ἄνεσις καὶ σχολὴ legitur apud *Polybium* I, 66. 3.

2. metaphorice: *tranquillitas animi, gaudium, hilaritas.* 2 Cor. II, 12. οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου fui admodum sollicitus, non potui animo placido et tranquillo esse.

3. per metaphoram: *requies, liberatio ab aerumnis, laboribus et molestiis hujus vitae, sive in hac, sive in futura vita.* 2 Cor. VII, 5. οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν ἡ σὰρξ ἡμῶν vix respirare nobis licuit a malis et calamitatibus, seu, indesinenter nobis cum afflictionibus

 pugnandum

pugnandum fuit. 2 Thess. I, 7. καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ' ἡμῶν et vobis afflictis aeque ac nobis requiem ab his afflictionibus in futura vita. coll. Apoc. XIV, 13. Cf. *Loesner. Observatt. Philon.* p. 383.

4. *prosper rerum status, abundantia, commoditas rerum.* 2 Cor. VIII, 13. οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις, ὑμῖν δὲ θλίψις non postulo, ut aliis bene sit, vobis autem male; alii abundent, vos laboretis penuria. coll. v. 14. *Hesych.* ἄνεσις· ἀνάπαυσις.

'ΑΝΕΤΆΖΩ, fut. άσω, in universum notat: *examinare, explorare aliquid, quocunque modo hoc fiat,* et idem valet ac ἐξετάζω, quod proprie de *auro* et *metallis, quae lapide explorantur,* dicitur. Deinde vero, ut simplex ἐτάζω, (Sapient. II, 10.) idem valet quod βασανίζω, adeoque significat: *dare aliquem in tormenta, tradere tormentis, per tormenta quaestionem habere de aliquo.* Si ipsum autem genus tormentorum additur, est per *quaestionem habere de aliquo, inquirere, quaestioni subjicere,* reddendum. En! ipsa exempla. Act. XXII, 24. εἰπὼν μάστιξιν ἀνετάζεσθαι αὐτὸν jussit, ut in eum flagris inquireretur. ib. v. 29. ἀπέστησαν οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν discesserunt ab eo, qui erant de eo quaestionem habituri per flagra. Saepius in N. T. non legitur. Ipsa tormenta ἐτασμὸς vocantur 2 Macc. VII, 37. Propriam *inquirendi, percontandi* et *sciscitandi* notionem confirmatam videmus locis Hist. Susann. v. 14. ἀνετάζοντες ἀλλήλους τὴν αἰτίαν. et Judd. VI, 29. ubi in vers. Alex. ἀνετάζειν in Alex. A. et Compl. Codicibus hebr. דָּרַשׁ respondet.

"ΑΝΕΥ. Praepositio regens genitivum, *sine, absque, citra.* Matth. X, 29. ἄνευ τοῦ Πατρὸς ὑμῶν inscio et invito Deo patre vestro. Hanc enim notionem ἄνευ τινὸς haud raro habet in Scriptoribus graecis, ut sit: *inscio et invito aliquo, sine alterius consilio et voluntate.* Sic *Thucyd.* I, c. 91. ἄνευ ἐκείνων ἔφασαν γνόντες τολμῆσαι. Conf. *Duker.* ad *Thucyd.* IV, 78. 1 Petr. III, 1. ἄνευ λόγου *sine institutione,* ita, ut ne opus quidem sit institutione. Eodem modo ἄνευ, ut sit: *sine alterius auxilio et subsidio,* legitur apud *Homer. Odyss.* II, v. 372. ἐπεὶ οὔ τι ἄνευ θεοῦ ἥδε γε βουλή. 1 Petr. IV, 9. ἄνευ γογγυσμῶν sine murmuratione. In vers. Alex. hebr. בִּלְעֲדֵי, 2 Regg. XVIII, 25. Ies. XXXVI, 10. בְּלִי, Job. XXXI, 39. et בְּלֹא Ps. XLIV, 12. Ies. LV, 1. respondet.

'ΑΝΕΎΘΕΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, proprie, vi etymologiae, *non bene positus seu dispositus, non appositus* dicitur, nam est ex α priv. et εὔθετος *bene positus, appositus.* Sed deinde

2. *incommodus, non opportunus, non aptus, non idoneus.* Et sic semel tantum legitur in N. T. Act. XXVII, 12. ἀνευθέτου τοῦ λιμένος cum portus non aptus esset ad hiemandum, ut reddidit interpres *Vulgatus.* *Hesychius,* hunc locum fortasse respiciens, ἀνευθέτου· ἀχρήστου.

'ΑΝΕΥΡΊΣΚΩ, fut. ήσω, *reperio, invenio,* ita, ut nulla emphasis in particula ἀνὰ quaerenda sit; quod jam viderunt grammatici veteres, qui, ut compositum ἀνευρίσκειν a simplici εὑρίσκειν minime differre ostenderent, partim ἀνευρίσκειν per εὑρίσκειν explicarunt, v. c. *Hesych.* ἀνευρόντες· εὑρόντες, partim ad hanc vocem repetierunt observationem illam, a nobis supra jam ad ἀνασταυρόω satis exemplis comprobatam, ἀνὰ in compositione haud raro otiosum esse; v. c. *Suid.* ἀνεῦρον· καὶ ἀνεῦρον τήν τε Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσήφ· ὅτι ἡ ἀνὰ πρόθεσις χάριν κόσμου κεῖται· quae glossa sacra *Suidae* effugit diligentiam *Ernesti.* In N. T. bis legitur. Luc. II, 16. καὶ ἀνεῦρον τήν τε Μαριάμ. Act. XXI, 4. καὶ ἀνευρόντες τοὺς μαθητὰς cum reperissemus Christianos, Tyri degentes. Caeterum nihili est, certe non ubique valet observatio *Wolfii* in *Curis Philolog.* T. I. p. 1316. dum praecipit, habere verbum ἀνευρίσκειν in *praesenti* tempore significationem *quaerendi,* in *aoristo secundo* autem *inveniendi, quod quaesivimus,* adducto

o loco *Arriani Epictet.* II, 11. καὶ διατί οὐ ζητοῦμεν αὐτὸν καὶ ἀνευρίσκομεν, καὶ ἀνευρόντες λοιπὸν ἀπαραβάτως χρώμεθα; nam partim locus Arriani mihi quidem plane alienus a re praesenti videtur, partim contrarium ex ipso *Xenophonte Mem.* II, 9. 3. probari potest.

'ΑΝΈΧΩ, fut. ἕξω, *sustineo, onus susceptum* seu *impositum fero.* Sic *Aelian. V. H.* IX, 3. χρυσοῖ κίονες τὸν ὄροφον αὐτῆς ἀνεῖχον. Interdum etiam *coërceo, contineo, Herodian.* I, 6. 23. Sirac. XLVIII, 3. Sed nunquam forma activa in N. T. legitur, semper media ἀνέχομαι, quae, quanquam propria significatione non differt ab activa, tamen frequentius metaphorice sumitur, ut sit: *se coërcere, continere se ipsum* (*Herodot.* VIII, 26. οὐκ ἠνέσχετο σιγῶν) et ex adjuncto: *patienter perferre, et tolerare vel rem* (2 Macc. IX, 12.) *vel personam, aequum animum praestare,* interdum etiam pro diversitate subjecti *patienter audire, assensum praebere.* Construitur autem in graecis quidem Scriptoribus non solum cum genitivo, *Herodian.* VIII, 5. 9. sed etiam cum accusativo, *Herodot.* I, 196. VII, 149. (Vide et *Schweighaeuseri Lex. Polyb.* p. 47.) in N. T. vero genitivum interdum, etiam dativum adjunctum habet. Sic Matth. XVII, 17. ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; quousque vestrae incredulitati indulgeam? Marc. IX, 19. Luc. IX, 41. Act. XVIII, 14. κατὰ λόγον ἂν ἠνεσχόμην ὑμῶν aures praeberem vestrae delationi, aut admitterem eam. *Polyb.* IX, 30. et p. 873. ed. *Gronov. Herodian.* I, 17, 10. et II, 10. 12. 1 Cor. IV, 12. διωκόμενοι ἀνεχόμεθα persecutiones patienter perferimus. 2 Cor. XI, 1. ὄφελον ἀνείχεσθέ μου μικρὸν τῇ ἀφροσύνῃ utinam paululum perferretis me jactabunde loquentem. ibid. v. 4. καλῶς ἀνείχεσθε non indignaremini. ib. v. 19. ἀνέχεσθε ἀφρόνων. et v. 20. Ephes. IV, 2. ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ amanter et benevole aliorum perferte vitia et errores. Coloss. III, 13. 2 Thess. I, 4. ταῖς θλίψεσιν αἷς ἀνέχεσθε, 2 Tim. IV, 3. τῆς ὑγιαινούσης διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται veram et salutarem doctrinam christianam repudiabunt. Hebr. XIII, 22. ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως admittite nec aegre ferte monita mea. Respondet autem ἀνέχεσθαι in vers. Alex. τῷ הִתְאַפֵּק, *continere, reprimere se.* Ies. XLII, 14. LXIV, 12. *Hesych.* ἀνέξεται· ὑπομενεῖ, ἐνδέχεται, μακροθυμεῖ. ἀνέξομαι· ὑπομενῶ. — οὐκ ἀνέχομαι· οὐ καταδέχομαι. Cf. etiam *Irmisch.* ad *Herodian.* I, 6. 23. p. 227.

'ΑΝΕΨΙΌΣ, οῦ, ὁ. Olim videtur latius patuisse significatio hujus vocabuli, et de *omnibus, qui sunt conjuncti inter sese cognatione et sanguine,* usurpatum fuisse, ut ex etymologia fortasse colligi posset, nam descendere videtur ab ἀνάπτω *annecto, conjungo.* Sed successu temporis ἀνεψιοὶ tantum *fratris aut sororis liberi, consobrini* dicebantur. Sic semel legitur in N. T. Coloss. IV, 10. Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα Marcus Barnabae consobrinus. Pro בְּנֵי דֹדֵיהֶן in vers. Alex. Num. XXXVI, 11. legitur. Tob. VII, 2. *Hesych.* ἀνεψιοί· ἀδελφῶν υἱοί. Idem tradit praeter *Ammonium Scholiastes* ad *Lycophron. Cassandr.* v. 547. qui addit οἳ καὶ καλοῦνται ἐξάδελφοι. Cf. *Wetstenii N. T.* T. II. p. 295.

"ΑΝΗΘΟΝ, ου, τὸ, *anethum,* herbae genus, satis notae, qua multae res olim condiebantur (testibus *Suida* et *Columella* XII, 8.) et morbi quidam depellebantur, et secundum auctorem *Etym. M.* ita dictae παρὰ τὸ ἄνω θεῖν, h. e. quod cito crescat, aut crescendo in altum tendat. Fuisse *anethum* olim consuetum ac vilem Graecorum cibum, *Spanhemius* docuit ad *Aristoph. Nub.* v. 978. Usus est etiam hac voce *Aristophanes* in *Thesmoph.* v. 493. ubi inter medicamina refertur. In N. T. semel legitur Matth. XXIII, 23. ubi pro quovis vili ciborum genere ponitur. Cf. *Ol. Celsii Hierobot.* T. I. p. 494 sq.

'ΑΝΗΚΩ, proprie: *ascendo, pervenio, porrigor, pertingo, pertineo,* ex

ἀνὰ et ἥκω. 1 Macc. X, 40. ἀπὸ τῶν τόπων ἀνηκόντων a locis, meo domino subjectis. ibid. v. 42. XI, 35. 2 Macc. V, 8. Conf. *Duker.* ad *Thucyd.* IV, 35. Impersonale ἀνήκει *decet, convenit,* (*Herodot.* VI, 109.) et ἀνῆκον *quod convenit, decorum est atque decens.* Ephes. V, 4. τὰ οὐκ ἀνήκοντα quae Christianorum gravitati non conveniunt. Coloss. III, 18. ὡς ἀνῆκεν ἐν Κυρίῳ ut christianas mulieres decet. Philem. v. 8. ἐπιτάσσειν σοι τὸ ἀνῆκον injungendi tibi id quod est tui officii. *Suid.* ἀνῆκον· πρέπον. Interdum ἀνῆκον omittitur in oratione, v. c. Luc. XIV, 28. τὰ πρὸς ἀπαρτισμὸν, scilicet ἀνήκοντα, quae ad aedes perficiendas requirantur. ibid. v. 32. ἐρωτᾷ τὰ πρὸς εἰρήνην, scilicet ἀνήκοντα, pacis conditiones. Act. XXVIII, 10. τὰ πρὸς τὴν χρείαν, sc. ἀνήκοντα. Alia hujus ellipseos exempla dedit *El. Palairet.* in Observatt. Philol. Crit. p. 348.

'ΑΝΗΜΕΡΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *immansuetus, immitis, inhumanus, ferox, qui feris et agrestibus moribus aliis molestus est,* ex α priv. et ἥμερος *mansuetus, mitis.* Semel legitur in N. T. 2 Tim. III, 3. ubi *Oecumenius* ἀνήμερος per ὠμὸς καὶ ἀπάνθρωπος explicat. Ab *Arriano* in Epictet. I, 3. ἄγριοι, θηριώδεις καὶ ἀνήμεροι junguntur. *Dion. Hal. Ant.* I. c. 41 et 42. *Hesych.* ἀνημέρων· ἀγρίων. *Alberti* Glossar. N. T. p. 163. ἀνήμεροι· ἄγριοι.

'ΑΝΗΡ, δρὸς, ὁ, 1. *vir,* respectu ad aetatem, *aetatem virilem habens, qui ad maturam et adultam aetatem pervenit.* 1 Cor. XIII, 11. ὅτε δὲ γέγονα ἀνὴρ vir plenae aetatis factus, ubi opponitur τῷ νήπιος, ad imitationem hebr. אִישׁ 1 Sam. XVII, 33. *Etym. M.* ἄνδρα· τὸν ἀνδρὸς ἡλικίαν ἔχοντα. Sic et legitur apud *Homerum* Odyss. XI, v. 448. νήπιος, ὅς που νῦν γε μετ' ἀνδρῶν ἵζει ἀριθμῷ.

2. *vir,* respectu ad sexum, *mas,* quatenus foeminae opponitur. Et sic vel centies in N. T. legitur, sed pauca eaque selecta loca sufficiant. Matth. XIV, 21. οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες πεντακισχίλιοι χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. XV, 38. Marc. VI, 44. Eodem sensu אִישׁ Genes. II, 23. VII, 2. legitur.

3. *homo,* nulla habita aetatis et sexus ratione, *sive sit mas, sive foemina, sive juvenis sit, sive jam ad adultam aetatem pervenerit.* Luc. XI, 31. μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης contra hujus aetatis homines. Matth. VII, 24. ἀνδρὶ φρονίμῳ. v. 26. ἀνδρὶ μωρῷ. Act. IV, 4. V, 36. Jacob. I, 20. In plurimis vero locis N. T. in quibus ἀνὴρ hanc notionem habet, aut plane superfluum est, et in versione commode omitti potest, aut per *quidam, aliquis, quilibet, unusquisque* reddendum erit; ponitur enim a Scriptoribus N. T. fere tum, ubi Graeci pronomen indefinitum τὶς posuissent. Prioris observationis exempla haec sunto e multis: Rom. IV, 8. μακάριος ἀνὴρ, ᾧ οὐ μὴ λογίσηται Κύριος τὴν ἁμαρτίαν, ubi μακάριος ἀνὴρ pro μακάριος ad imitationem hebraici אַשְׁרֵי הָאִישׁ Ps. I, 1. positum est. Rom. XI, 4. Jacob. I, 8. 12 et 23. III, 2. Posterioris observationis veritas locis sequentibus confirmatur. Luc. I, 27. πρὸς παρθένον μεμνηστευμένην ἀνδρὶ ad virginem desponsatam cuidam Josepho. V, 18. IX, 38. ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου quidam e turba. Joh. I, 30. Act. III, 14. ἄνδρα φονέα homicidam. VI, 11. IX, 38. X, 5. 28. 30. XI, 13. Et quanquam negari nullo modo potest, Hebraeos etiam vocabulo אִישׁ ita usos fuisse, ut partim pro *aliquis, quisquam, quilibet,* v. c. Prov. VI, 27. 28. Eccles. VI, 3. posuerint, partim ornatus magis, quam sensus causa addiderint, v. c. Zach. VIII, 23. et Scriptores N. T. etiam hac in re imitatos esse Scriptores judaicos, concedendum tamen erit, in hoc dicendi genere omnes fere populorum cultorum linguas convenire. Certe graecos Scriptores quod attinet, non uno in loco ἀνὴρ ita posuerunt, ut ei notionem *hominis* vel distributive, vel indefinite subjicerent; v. c. *Callim.* Hymn. in Jovem v. 25. *Xenoph.* Oeconom. I, 7.

7. *Aelian.* V. H. XII, 56. confer *Abresch.* ad *Aeschylum* Lib. III, p. 71. Eosdem constat ἀνὴρ haud raro ornatus causa addidisse, ubi sensus causa commode abesse poterat; v. c. *Eurip.* Hecub. v. 644. *Palaeph.* de Incredib. c. 38. confer *Munker.* ad Antonin. Liberal Metam. p. 284 seq.

4. *maritus*, ita, ut opponatur ἡ γυνὴ *uxor*. Marc. X, 12. καὶ ἐὰν γυνὴ ἀπολύσῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Luc. II, 36. ζήσασα ἔτη μετὰ ἀνδρὸς ἑπτὰ post septem annos matrimonii. XVI, 18. ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς dimissam a marito. Joh. IV, 16. 18. 1 Cor. VII, 2. 3. Sirac. IV. 10. Eodem modo hebraicum אִישׁ, cum refertur ad feminam, *maritum* notat. Jerem. III, 1. Hos. II, 7. *Theophrast.* Char. XIII, 3. *Xenoph.* Mem. II, 2. 5. *Etym. M.* ἄνδρα· τὸν γήμαντα. Sic etiam *vir* legitur apud *Terent.* Hecyr. Act. V. Sc. 1. Singulari autem quodam modo formula ἔχειν ἄνδρα, Galat. IV, 27. de *uxore* usurpatur, *quae foecundum habet conjugium*, cui opponitur ἡ ἔρημος, h. e. στεῖρα.

5. *sponsus, desponsatus.* Matth. I, 16. ubi Josephus vocatur ὁ ἀνὴρ Μαρίας, h. e. sponsus Mariae, ut jam vidit auctor versionis Aethiopicae, qui usus est verbo פדוד sponsus. ibid. v. 19. coll. Luc. I, 27. Apoc. XXI, 2. Causa hujus significationis repetenda videtur a jure desponsationis apud Judaeos, quod a jure matrimonii parum aut nihil differebat. Confer *Surenhusii* Βίβλος καταλλαγῆς p. 137. unde desponsata aeque ac sponsus אִשָּׁה et אִישׁ ab Hebraeis vocabatur, Genes. XXIX, 21. Deut. XXII, 23. Confer etiam *Eustath.* ad *Hom. Odyss.* I, 56. et *Libanii* Ep. 658. qui τῆς Πηνελόπης τὸν ἄνδρα Penelopes sponsum dixit. Vicissim νυμφίος de *marito* adhibetur apud *Aristoph. Thesmoph.* v. 32.

6. *vir honoratus, eximius et praestans, qui opibus et dignitate valet*, ita, ut sit nomen honoris, quo in allocutionibus et compellandi formulis maxime veteres utebantur ad captandam benevolentiam auditorum, et plane respondeat hebraico אִישׁ, quod ab arabico ايس *vis, robur,* recte deductum, interdum ab אָדָם et אֱנוֹשׁ ita distinguitur, ut haec quidem vocabula *hominem vilem, ignobilem, calamitosum* et *aerumnosum* significent, illud vero de *homine potente* et *nobili* usurpetur, v. c. Ps. XXII, 6. XLIX, 2. Commode vero huc referri possunt loca N. T. haec: Luc. XXIV, 19. ὃς ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης qui fuit insignis propheta. Act. II, 22. ἄνδρα ἀπὸ Θεοῦ insignem doctorem divinum. VIII, 27. ἀνὴρ Αἰθίοψ vir potens Aethiops. XIV, 15. o viri, cur ista facitis? XVII, 22. ἄνδρες Ἀθηναῖοι. XIX, 25. Jacob. II, 2. (Loca vero Act. XXVII, 10. 21. 25. aliena mihi a re praesenti videntur, nam ibi ἄνδρες valet id. quod Latinorum *o mei* et compellatio amica magis est quam honorifica.) Nec desunt exempla e graecis Scriptoribus. Sic v. c. Jupiter apud *Lucianum* in Jove Tragoedo c. 15. Deos alloquens introducitur: ὦ ἄνδρες Θεοί. Et apud Athenienses constat compellationem ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι semper aliquid honorificum habuisse, qua totus populus mirifice delectatus esse legitur. Idem valet de formula: ἄνδρες Ἕλληνες, ἄνδρες Πέρσαι et aliis, quae *Schwarzius* in Commentar. G. L. p. 113. collegit. Locus vero Jacob. II, 2. ubi ἀνήρ, quod omnis orationis series docet, *virum potentem, divitem et omnibus hujus vitae bonis affluentem* notat, mirifice illustratur loco Sirac. X, 23. ubi haec leguntur: οὐ δίκαιον ἀτιμάσαι πτωχὸν συνετόν, καὶ οὐ καθήκει δοξάσαι ἄνδρα ἁμαρτωλόν. ubi confer *Vulgat.* et *Syrum* interpretem. Quod vero ad locum Act. VIII, 27. attinet, ut probetur, ἄνδρα etiam *principem, ministrum, in dignitate constitutum* significare, conferenda sunt loca 1 Macc. II, 25. 31. VI, 57. de quibus a nobis uberius disputatum est in Spicilegio I. Lexici Bieliani p. 11 seq.

7. No-

7. Nominibus propriis et vocabulis locorum junctum ἀνὴρ *eum* notat, *qui alicubi est et versatur, civem, incolam*. Sic Matth. XIV, 35. οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου incolae hujus regionis. Luc. XI, 32. ἄνδρες Νινευΐ Ninevitae, qui Matth. XII, 41. ἄνδρες Νινευῖται vocantur, ut Thebani ἄνδρες Θηβαῖοι ab *Aelian*. V. H. II, 7. Imitati autem sunt Scriptores N. T. Hebraeorum dicendi consuetudinem, cujus vestigia reperiuntur Genes. XIX, 4. XXVI, 7. אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם 1 Sam. V, 7. אַנְשֵׁי אַשְׁדּוֹד.

8. *miles*. Luc. XXII, 63. ubi per τοὺς ἄνδρας sunt Romani milites intelligendi, coll. Joh. XVIII, 3. *Homer*. Iliad. I, 7. ἄναξ ἀνδρῶν. Etiam apud *Polybium* II, 64. 6. ἄνδρες opponuntur τῷ ἡγεμόνι. *Virgil*. Aen. XII, v. 709.

'ΑΝΘΙΣΤΗΜΙ, fut. ἀντιστήσω,

1. proprie: *oppono, resisto, repugno*, ita, ut de militibus usurpetur, qui hostibus aggressuris strenue armis resistunt, ut vel ex loco Ephes. VI, 13. ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι, colligi potest, etiamsi verba ipsa in hoc certe loco non proprie posse accipi quisque videt. Observavit etiam *P. Faber* in Agonist. Lib. I, c. 12. ἀντιστῆναι etiam *pugiles* dictos esse, *qui contra adversarios invicti stabant*. Hinc

2. metaphorice notat: *renitor, resisto quocunque modo hoc fiat*, seu *efficio, ne, quod alter vult aut molitur, fiat et obtineatur*, ita, ut in singulis locis pro subjecti aut rei diversitate variis modis verti et exponi sensus causa possit. Matth. V, 39. μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ injuriam illatam non vicissim rependendam esse. Luc. XXI, 15. σοφίαν ᾗ οὐ δυνήσονται ἀντιστῆναι sapientia cui *impares* erunt. Act. VI, 10. ubi idem fere legitur. Act. XIII, 8. ἀνθίστατο αὐτοῖς Ἐλύμας *adversarium se eorum praestitit*. Rom. IX, 19. τῷ βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκε; quis decreta ejus *irrita reddere* valet? ibid. XIII, 2. οἱ δὲ ἀνθεστηκότες qui vero *obsequium denegant* — Θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν *opponit s* tuto divino. Galat. II, 11. κα σωπον αὐτῷ ἀντέστην palam ei *dixi*. Ephes. VI, 13. ut possit *stanter tueri ac observare reli christianam*. 2 Tim. III, 8. σαν Μωϋσεῖ *rebellabant* contra I IV, 15. ἀνθέστηκεν τοῖς ἡμετέροις λόγ pagationem doctrinae nostrae *in* admodum conatus est. Jacob. ἀντίστητε τῷ διαβόλῳ imperio viti vos subjicere nolite. 1 Petr. V

'ΑΝΘΟΜΟΛΟΓΈΩ, ῶ, fut. ή potius 'ΑΝΘΟΜΟΛΟΓΈΟΜΑΙ, apud Graecos vulgo quidem ita tur, ut significet: *convenire in de re aliqua, pacisci, convent pactum inire*, (*Polyb*. V, 105. 2 19. 9.) ut exemplis docuit *Ste* in Thesauro Gr. L. T. II, p. 6 terdum tamen, teste *Suida*, etian διηγεῖσθαι, *rem exponere*. Hinc notio *fatendi, confitendi*, in qua *Josephum* A. J. VIII, 10. 3. oc Nunquam autem ita legitur, ut ficet: *vicissim confiteri* seu *conf respondere*, prout reddiderunt vocem Lexicographi N. T. haud In N. T. autem libris, ubi sem tum legitur ἀνθομολογεῖσθαι, nota *dare, celebrare, gratias agere*. II, 38. ἀνθωμολογεῖτο τῷ Κυρίῳ, h lebrabat Deum, seu, laudes e nebat; ad imitationem hebr. quod, seq. אֶת vel לְ, eandem nem habet, v. c. Psalm. LXXI נוֹדֶה לְּךָ לְעוֹלָם Alex. ἀνθομο μεθά σοι εἰς τὸν αἰῶνα. coll. Esdr. I et Sirac. XX, 2. Eodem sen θομολόγησις et ἐξομολόγησις legitu Sirac. XVII, 25. 26. coll. v. 27. ἀνθομολογησόμεθα· ἀντὶ τοῦ εὐχαριστ Δαβίδ. (Ps. LXXIX, 13.) ἀνθομ σόμεθά σοι ὁ Θεὸς ὑπὲρ τὰς εὐεργεσί λογοῦμεν χάριτας καὶ ἀναγράπτους ποιήσομεν. Conf. *Schweighauser Polyb*. p. 47.

"ΑΝΘΟΣ, εος, τὸ, *flos, flos gr* seu *herbae*, qui, quia facile flac et perit, metaphorice *omnem ren*

am et *caducam* significat. Jacob. I, 10. ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου παρελεύσεται ut flos graminis peribit. ib. v. 11. καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε et flos ejus excidere solet. 1 Petr. I, 24. Saepius non legitur. Expresserunt hac voce Alexandrini hebr. צִיץ Num. XVII. 8. Ies. XL, 6. 7. נִצָּה Job. XV, 33. et פֶּרַח Ies. V, 24. XVIII, 5.

ἈΝΘΡΑΚΙΆ, ᾶς, ἡ, *prunae ardentes, strues*, seu *congeries prunarum ardentium*, ab ἄνθραξ *carbo*. Bis tantum legitur in N. T. Joh. XVIII, 18. ἀνθρακιὰν πεποιηκότες qui prunas congesserant. ibid. XXI, 9. βλέπουσι ἀνθρακιὰν κειμένην viderunt prunarum acervum. *Homer*. Iliad. IX, v. 213. ἀνθρακιὴν στορέσας. *Aristoph*. *Equit*. 777. *Plut*. Symp. p. 693. In fragmentis *Aquilae* Ps. CXX, 4. hebr. גֶּחָלִים respondet. *Suid*. ἀνθρακιά· πεπυρακτωμένοι ἄνθρακες.

ἌΝΘΡΑΞ, ακος, ὁ, *carbo, pruna*, hebr. גַּחַל. Formula: ἄνθρακας πυρὸς σωρεύειν ἐπὶ τὴν κεφαλήν τινος, quae semel tantum Rom. XII, 20. occurrit, non *beneficiis aliquem ornare* notare potest, ut quibusdam interpretibus placuit, qui verba ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ita reddenda esse quoad sensum judicabant: *et cumulatis mutuis omnis generis beneficiis mutuum in hoste tuo amorem accendes;* sed, ut vel rei natura docet, significat: *aegritudinem et molestiam alicui haud levem creare*, seu *efficere, ut alter, malitiae suae convictus, erubescat et dolere incipiat*. Nec voluit Paulus, ut eo consilio adversarios nostros beneficiis afficiamus, ut ipsis dolorem injiciamus ob injuriam, qua nos, benefacientes, affecerunt, sed de effectu tantum beneficiorum, in hostes collatorum, quem non temere sperare licet, locutus esse videtur. Caeterum dubio caret, respexisse Paulum locum Proverb. XXV, 22. כִּי גֶחָלִים אַתָּה חֹתֶה עַל־רֹאשׁוֹ Alex. ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Vid. *Joh. Floderi* D. explicantem ῥῆσιν Paulinam ἄνθρακας πυρὸς σωρεύειν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Rom. XII, 20. Upsal. 1770. 4.

ἈΝΘΡΩΠΑΡΕΣΚΟΣ, ου, ὁ, ἡ, (ex ἄνθρωπος et ἀρέσκω *placeo*) *qui studet hominibus placere, auram popularem captans, qui, ut cujusvis gratiam aucupetur et captet, unice studet*. Semper enim fere in malam partem sumitur in exteris aeque ac sacris Scriptoribus. Bis tantum legitur in N. T. Ephes. VI, 6. ὡς ἀνθρωπάρεσκοι ut homines, qui favorem hominum favori divino longe praeferunt. Coloss. III, 22. ad quem locum *Oecumenius:* τῶν ὁρώντων μόνον τῶν δεσποτῶν πράττειν τὰ δέοντα ἀνθρωπαρεσκείας ἐστὶ καὶ οὐ φόβου Θεοῦ. Nec in meliorem partem accipitur haec vox apud graecum interpretem Psalm. LIII, 5. אֱלֹהִים פִּזַּר עַצְמוֹת חֹנָךְ Θεὸς διεσκόρπισεν ὀστᾶ ἀνθρωπαρέσκων. *Suid*. ἀνθρωπαρεσκεία· ἡ πρὸς ἀνθρώπους σπουδή.

ἈΝΘΡΏΠΙΝΟΣ, ὁ, ἡ, τὸ, aeque late patet ac Latinorum *humanus, et omne, quod est humanae naturae, rationi, consuetudini conveniens, omne, quod ad homines pertinet, et ab hominibus quocunque demum modo ortum suum repetit*, complectitur et semper ita ponitur, ut in singulis locis ejus sensus e serie orationis tantum recte constitui possit. Quod quam verum sit, singula N. T. loca, in quibus hoc adjectivum (pro quo apud Graecos interdum ἀνθρώπειος legitur, confer *Duker*. ad *Thucyd*. III, 40.) reperitur, quemvis docebunt. Rom. VI, 19. ἀνθρώπινον λέγω, διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν, ubi ἀνθρώπινον λέγειν est idem, quod alibi (Galat. III, 15.) κατ' ἄνθρωπον λέγειν dicitur, *ad captum hominum accommodate dicere et disserere, adeoque formulis uti, quae sunt vitae communis, vulgaria et omnibus nota proferre*, quod *Athenaeus* Deipnosoph. IX, c. 7. ἀνθρωπίνως λαλεῖν vocat; ad quem locum confer *Casaubon*. p. 660. — 1 Cor. II, 4. οὐκ ἐν πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ubi ἀνθρωπίνη σοφία est *sapientia et doctrina, uti vocatur ab hominibus*

hominibus tantum, quae ab hominibus aestimari et laudari solet, qualis erat tunc temporis theologia Judaeorum et philosophia paganorum, cujus utriusque studium a Paulo neglectum tunc ei vitio verti solebat. Eodem sensu ibid. v. 13. legitur οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις. — 1 Cor. IV, 3. ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας aut ab ullo humano judicio, aut foro humano; conf. quae infra ad ἡμέρα dicentur. — 1 Cor. X, 13. πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπινος, h. e. experti estis adhuc calamitates tantum et afflictiones vulgares, leves, breves et exiguas; ubi ἀνθρώπινον est *idem, quod vulgo inter homines reperitur, vulgare, frequens,* (Sic dicitur v. c. ἀνθρώπινα ἁμαρτάνειν apud *Xenoph.* Cyrop. III, 1. 40. ἀνθρώπινη κακία Polyb. I, 67. Epict. 33, V. *Pollux. Onom.* III, 131.) et ex adjuncto: *mediocre, leve nec commemoratione dignum,* μικρὸν, βραχὺ, ut *Chrysostomus* ad l. l. interpretatur, aut σύμμετρον, μικρὸν, ut verbis *Phavorini* utar, qui *Theodoretum* compilavit. Simili modo scripsit *Aeschylus* in Persis v. 703. ἀνθρώπεια δ' ἄν τοι πήματ' ἐντύχοι βροτοῖς, conf. Ill. *Schützii* Commentarium. 2 Sam. VII, 14. הוֹכַחְתִּיו בְּשֵׁבֶט אֲנָשִׁים וּבְנִגְעֵי בְּנֵי אָדָם. — Jacob. III, 7. τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ, pro διὰ τῆς φύσεως ἀνθρωπίνης, h. e. per homines, hominum ingenio et arte. — 1 Petr. II, 13. ὑποτάγητε οὖν πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει subjiciatis vos omni instituto humano, seu, omnibus omnino magistratibus, qui sunt ab hominibus constituti et electi. Sic et Graecis ἀνθρώπινα *res* dicuntur, *quae proficiscuntur ab opera et industria hominum,* v. c. *Xenoph.* de Rep. Laced. X, 3. Eleganter egit de hoc vocabulo *Stolbergius* in Exercitatt. L. G. c. 22. p. 113. In versione Alexandrina pro אָדָם, Num. V, 6. XIX, 16. Ezech. IV, 12. 15. et pro אֱנוֹשׁ, Job. X, 5. ponitur.

'ΑΝΘΡΩΠΟΚΤΌΝΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. *homicida,* qui vulgo ita vocatur, qui alias Graecis dicitur ἀνδροφόνος (*Hom. Il.* I, 241. *Lucian. Tyrann.* T. I. Opp. p. 793.) et ἀνδροκτόνος. Conflatum enim est ex ἄνθρωπος et κτείνω *occido.* Sed in N. T. libris latius sumitur, ut sit non ille tantum, qui manu sua trucidat hominem, sed etiam

2. *is* dicatur, *qui alterum odio persequitur, aegritudine et molestia afficit, et variis modis vitae et felicitati aliorum insidias struit,* adeoque sive animum sive effectum spectes, parum aut nihil differat ab homicida, proprie sic dicto. Sic Joh. VIII, 44. diabolus fuisse dicitur ἀνθρωποκτόνος ἀπ' ἀρχῆς, qui, ex quo homines fuerunt, auctor omnis infelicitatis humanae a Judaeis credebatur. Unde etiam in *Constitutt. Apostol.* VIII, 5. ὁ ἀνθρωποκτόνος ὄφις vocatur. Nec alio sensu 1 Joh. III, 15. ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ vocatur ἀνθρωποκτόνος. Substantivum ἀνθρωποκτονία, legitur apud *Heliodor. Aethiop.* X. p. 464.

ἌΝΘΡΩΠΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. et proprie *homo* dicitur, h. e. *humana natura praeditus, qui omnia ea habet, quae hominis natura postulat,* nulla habita sexus ratione, sive sit mas, sive femina; (Confer *Valcken.* ad *Theocr. Adon.* p. 395.) ab ἄνω *sursum* et ὤψ, ὠπὸς *vultus, facies,* quia Deus os homini sublime dedit, coelumque intueri jussit, et erectos ad sidera tollere vultus, ut cum *Ovidio* loquar; aut παρὰ τὸ ἄνω θρεῖν τῇ ὀπὶ secundum *Etym. M.* Et sic centies in N. T. legitur. Matth. V, 13. 16. VI, 5. VIII, 27. οἱ ἄνθρωποι turba, quae adstabat, X, 32. 33. ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων palam. XII, 12. XV, 11. 18. 20. Philipp. II, 7. ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος καὶ σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος, qui locus nobis honorem, quod filius Dei in humanae naturae ac imbecillitatis consortium venerit, vindicat, nec male conferri potest cum loco *Platonis in Phaed.* T. X. Opp. p. 326. ed. Bipont. αἱ δ' εἰς τοῦ οὐρανοῦ τινα τόπον ὑπὸ τῆς δίκης κουφισθεῖσαι, διάγουσιν ἀξίως οὗ ἐν ἀνθρώπου εἴδει ἐβίωσαν βίου. 1 Cor. XV, 47. ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Adam, ὁ δεύτερος ἄνθρωπος Messias. conf. supra sub 'Αδάμ. In aliis vero locis sexus diserte respicitur et tunc ἄνθρωπος

2. aut omnino *mas* dicitur, *qui est virilis sexus*, aut respectu ad uxorem, *maritus*. 1 Cor. VII, 1. καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἅπτεσθαι melius quidem est, virum a conjugio abstinere. Sic *homo* apud *Plautum* Cistellar. Act. IV. Sc. II, v. 57. legitur; ubi conf. *Taubmann*. Matth. XIX, 3. εἰ ἔξεστιν ἀνθρώπῳ ἀπολῦσαί τὴν γυναῖκα αὐτοῦ; num marito licitum est repudiare uxorem suam? ibid. v. 5 et 10. Marc. X, 7. Tob. VI, 10.

3. *femina*, seu, relate ad maritum, *uxor*. Rom. VII, 1. ὅτι ὁ νόμος κυριεύει τοῦ (pro τῆς) ἀνθρώπου, ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ, scil. ἄνθρωπος, leges conjugii obligare uxorem per omnem vitam mariti. Et haec significatio in omnibus illis locis (octogies minimum formula ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου reperitur in N. T.) necessaria est, in quibus Christus vocatur ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, h. e. filius Mariae, v. c. Matth. VIII, 20. IX, 6. coll. Luc. I, 42. ubi ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας τῆς Μαρίας appellatur, et Gal. IV, 4. ubi γενόμενος ἐκ γυναικὸς dicitur. Formula enim ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου in genere quidem notat *hominem quemlibet, qui est naturali modo in lucem editus*, v. c. Hebr. II, 6. ad imitationem hebr. בֶּן־אָדָם Ezech. XXXIII 10. sed κατ' ἐξοχὴν tamen Christus dicitur ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, et ipse hoc nomine, quo nullus Apostolorum usus est, mirifice delectatus reperitur, non eo consilio, ut hoc modo *ultimus hominum et contemtissimus* declararetur, cui opinioni (quam *Lessius* defendit in Progr. de filio hominis, Goetting. 1776.) contrarius est locus Joh. V, 27. sed, ut vel hoc nomine edocerentur homines, Jesum esse promissum illum in V. T. Messiam et insignem doctorem divinum, (Ezech. I, 26. Dan. VII, 13. 14.) qui communi nascendi lege e Maria virgine, interveniente divina virtute, initia vitae, vere humanae, haberet et corpus indueret vere humanum, ut, quod fuit sapientiae divinae decretum, homines per hominem adjuvarentur. Tantum igitur abest, ut hac formula vilissimus ille, ad quem Jesum descendisse fingunt haud pauci, *servorum status* describatur, ut potius, sive decreti divini sapientiam, sive origines Christi, quas interventu divinae virtutis cepit, spectes, nihil hoc nomine sublimius, illustrius et magis honorificum fingi et cogitari possit. — Interdum tamen vox ἄνθρωπος sumitur *de iis, qui sunt matrimonii legibus invicem juncti*, v. c. Rom. VII, 1. ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου leges matrimonii vim habent. Conf. Intt. ad *Vigerum* de Idiotismis L. Gr. p. 76. ed. *Zeun*.

4. *filius*, si patri opponitur. Matth. X, 35. ἦλθον διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ per meum adventum eveniet, ut filius adversetur patri; sequitur enim: καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρός. Deut. XXII, 30. οὐ λήψεται ἄνθρωπος τὴν γυναῖκα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Sirac. III, 11. ἡ γὰρ δόξα ἀνθρώπου ἐκ τιμῆς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Hebr. אִישׁ, cui in vers. Alex. haud raro ἄνθρωπος respondet, in eadem redditum legitur υἱός, Amos II, 7.

5. *infans, puer*. Joh. VII, 23. εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ, si licet puerum sabbati die circumcidere. ib. XVI, 21. ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον, antea παιδίον vocabatur. *Herodian*. I, 5. s. 14. 15. cum primum prodiissem ex utero, regia me excepit purpura, ὁμοῦ δέ με εἶδεν ἥλιος ἄνθρωπον καὶ βασιλέα.

6. *herus, paterfamilias*, maxime si τοῖς οἰκιακοῖς opponitur, unde et אִישׁ per δεσπότης Prov. XXII, 7. ab Alexandrinis redditur. Matth. X, 36. καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ et patremfamilias domestici ejus infestabunt. ibid. XIII, 24. coll. v. 27. ubi οἰκοδεσπότης dicitur.

7. *servus*, si opponitur τῷ Κύριος. Luc. XII, 36. ὅμοιοι ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν Κύριον servis expectantibus dominum, coll. v. 37. ubi δοῦλοι vocantur. *Aelian*. Hist. Anim. VII, 28. ποῦ γὰρ ἄνθρωπος ἐπὶ τῷ δεσπότῃ τίθνηκεν. In Phaedone *Platonis* cap. 65 et 66. minister publicus judicum capitalium ἄνθρωπος vocatur conf. *P. Petit*. Observatt.

servatt. Miscell. III, c. 15. Sic et Latinorum *homo* pro *servo* dicitur, v. c. in *Petron.* Satyr. c. 63, " habebamus tum hominem Cappadocem," ubi conf. *Burmann.* et apud *Gellium* N. A. V, 14. Fortasse huc etiam referri possit Joh. V, 7. ἄνθρωπον οὐκ ἔχω non est mihi servus, nisi cum *Grotio* ex Hebraismo vertere malis: *neminem habeo.*

8. *miles.* Matth. VIII, 9. καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν nam et ego miles alienae potestati subjectus sum.

9. *incola, civis alicujus regionis aut urbis.* Joh. IV, 28. ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις, sc. τῆς πόλεως, et incolas ejus monuit; ubi in codd. quibusdam πολίταις e glossemate legitur. Matth. XXVII, 32. ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ubi ἄνθρωπος in hac significatione abundat, Luc. XXIII, 6. εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός ἐστι. Act. XVI, 37. ἄνθρωποι Ῥωμαῖοι cives Romani. ibid. XXI, 39. XXII, 25. 26.

10. ut latinum *homo* (*Terent. Heaut.* V, 3. 1. homo tu. *Schol.* cum contemtu et stomacho pronunciandum est. *Adelph.* I, 2. 31.), *homo vilis et contemtus, miser et infelix,* ad imitationem hebraici אָדָם et אֱנוֹשׁ cum e contrario ἀνήρ, ut supra docuimus, *virum honestum et potentem* notet. Joh. XIX, 5. ἴδε ὁ ἄνθρωπος *En! vobis hominem miserum,* quem miror vos tanquam regnum affectantem metuere posse. Joh. XI, 47. οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ hic abjectus homo multa miracula patrat. Locus Matth. XXVI, 72. 74. huc non pertinere videtur. Majori autem cum veri specie a *I. H. Maio* in Obss. SS. l. II. p. 63. locus Phil. II, 8. huc refertur. Hinc interdum in allocutionibus ignotorum (confer *Donatum* ad *Terent. Andr.* IV, 4. 5.) potissimum et contemtorum adhibetur. Luc. V, 20. XXII, 58. 60. Frequentem vocis ἄνθρωπος, etiam apud Graecos (v. c. *Aelian.* V. H. XII, 17.), usum esse in contemtu, docuerunt *Mounteney* ad *Demosth. Philipp.* I, p. 221. et *P. Petitus Obss. Miscell.* l. III, c. 15. p. 181. (Nonnunquam autem ἄνθρωπον esse etiam vocabulum *honoris* et *laudis,* ut Latinum *homo,* docuit *Valckenarius* ad *Herodot.* p. 604.) Jam quia Judaeis pagani erant *maxime contemti et abjecti homines,* hinc ὁ ἄνθρωπος interdum

11. *paganum, gentilem, omnem, qui religioni Judaicae non est addictus,* et ex adjuncto *impium* significat. Sic Matth. XVII, 22. μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, coll. Marc. X, 33. παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν. Marc. IX, 31. ubi videndi codices. et Luc. XVIII, 32.

12. accipitur *distributive,* ut idem sit, ac *unusquisque, quilibet, quicunque,* ἕκαστος, ut אָדָם ab Alexandr. Prov. XXIV, 12. redditur ac אִישׁ sumitur 1 Sam. VIII, 22. 1 Cor. IV, 1. οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος sic unusquisque vestrum de nobis statuat. Luc. VI, 31. Joh. II, 25. Rom. III, 28. omnem Christianum. IV, 6. 1 Cor. XI, 28. Galat. II, 6.

13. indefinite ut אִישׁ (1 Sam. XXIV, 20.) pro τὶς (qua ipsa voce usi sunt Alexandrini pro אִישׁ Gen. XIII, 8. Exod. II, 1. Levit. XIII, 40. ponitur, *quidam, aliquis,* et cum particula negandi vel interrogandi, *quisquam.* Matth. IX, 9. εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον vidit aliquem sedentem. XIII, 28. adversarius quidam. XXII, 11. Marc. XII, 1. XIV, 13. Joh. I, 6. III, 1. erat quidem e Pharisaeis. Ib. VII, 51. numquid lex nostra condemnat quemquam? IX, 11. Exod. II, 11. ὁρᾷ ἄνθρωπον Αἰγύπτιον. Matth. XIX, 6. ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω ne quisquam sejungito. Marc. XI, 2. οὐδεὶς ἀνθρώπων nemo. Luc. IV, 4. IX, 25. Hebr. XIII, 6. In haud paucis vero locis, in quibus ἄνθρωπος aut indefinite aut distributive sumitur, pleonastice ponitur, v. c. Matth. XX, 1. ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ hero, seu patrifamilias. Luc. II, 15. οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες, loco οἱ ποιμένες. Matth. VII, 9. τὶς ἄνθρωπος, pro τὶς. XI, 19. ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης. Matth. XIII, 45. ἄνθρωπος ἔμπορος.

VIII, 23. ἄνθρωπος βασιλεύς.
nes. IX, 20. ἄνθρωπος γεωργός.
XLVI, 32. הָאֲנָשִׁים רֹעֵי צֹאן
XXII, 2. ubi est in hebraico
ב, in versione Alexandrina le-
θυγάτηρ ἀνθρώπου Ἱερέως. Quid?
psi Scriptores exteri voce ἄν-
quae pleonasmum habet, haud
untur; conf. *Vechneri* Helle-
m p. 86.
rs hominis potior, animus nem-
esque ejus sensus et facultates,
ἐξοχὴν ὁ Ἔσω ἄνθρωπος, etiam
cis philosophis vocabatur, ut
ueretur ab ὁ Ἔξω ἄνθρωπος (2
V, 16.), seu corpore humano.
VII, 22. κατὰ τὸν Ἔσω ἄνθρωπον
quidem meus delectatur legi-
inis, ubi cum νοῦς permutatur
25. conf. ad h. l. quae *Koppius*
Ephes. III, 16. εἰς τὸν Ἔσω
ν quoad animum, qui 1 Petr.
ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας ἄνθρωπος,
Cor. IV, 16. ὁ ἔσωθεν ἄνθρωπος vo-
Pari ratione sibi invicem in
respondent ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος, h.
nus erroribus infectus et alie-
verae religionis cognitione et
ate contaminatus, quo Judaeo-
c gentilium plerique ante con-
nem ad religionem christianam
bant; et ὁ καινὸς ἄνθρωπος, h. e.
s, purioris et perfectioris religi-
hristianae luce illustratus et e-
tus. Rom. VI, 6. ὁ παλαιὸς ἡ-
νθρωπος συνεσταυρώθη renuntiavi-
pristinae perversae vivendi et
ndi rationi. Ephes. IV, 22.
λαιὸν ἄνθρωπον et explicationis
additur: κατὰ τὴν προτέραν ἀνα-
ν — τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυ-
ς ἀπάτης. Coloss. III, 9. E-
II, 15. εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρωπον ho-
piane emendatos et in melius
os religionis christianae auxilio.
. IV, 24. ubi ὁ καινὸς ἄνθρωπος a
sic describitur: ὁ κατὰ Θεὸν κτισ-
καιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας.
pro adjectivo ἀνθρώπινος *huma-*
errenus, (quo etiam usi sunt
ndrini interdum pro אָדָם, v. c.
Num. V, 6. Ezech. IV, 12. 15.) ita
ut opponatur ei, quod *divinum* est. 1
Cor. I, 25. τὸ μωρὸν τοῦ Θεοῦ σοφώτερον
τῶν ἀνθρώπων ἐστὶ quod stultum, ineptum
in rebus divinis seu doctrina christiana
videtur, praestantius tamen est omni
sapientia humana seu institutis huma-
nis sapientissimis. ibid. III, 21. μηδεὶς
καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις nemo glorietur
rebus humanis, h. e. eruditione et sa-
pientia humana. Hinc illustrari et
aliae formulae, in N. T. haud raro ob-
viae, commode possunt, v. c. κατὰ ἄν-
θρωπον περιπατεῖν, 1 Cor. III, 3. est. i.
q. κατὰ Σάρκα περιπατεῖν, seu Σαρκικὸν
εἶναι, vivere, ut plerique homines vi-
vere solent, se gerere, ut homines,
nondum satis emendati per religio-
nem christianam et instituti. Huc
etiam referenda est formula κατὰ ἄν-
θρωπον λέγειν aut λαλεῖν, h. e. *populari-*
ter aliquid proponere, ut et rudiores
intelligere possint (quod etiam *Petro-*
nius in Satyrico *humane loqui* dixit),
dum nempe partim ex opinione et
more dicendi et agendi aliorum lo-
quor, partim illustro rem exemplis, e
vita communi desumtis. Rom. III,
5. κατὰ ἄνθρωπον λέγω e persona homi-
num, a vero aberrantium, loquor. 1
Cor. IX, 8. μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λα-
λῶ; num putatis ad hanc sententiam
adstruendam exempla tantum huma-
na afferri posse? (Hinc κατὰ ἄνθρωπον
exempli causa, ut: 1 Cor. XV, 32. εἰ
κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ
cum exempli gratia Ephesi concer-
tandum mihi fuit cum bestiis.) Ga-
lat. III, 15. κατὰ ἄνθρωπον λέγω, h. e.
interprete *Theophylacto*, ἀνθρώπινον ὑ-
πόδειγμα μέλλω ὑμῖν παραγαγεῖν.

16. ἄνθρωποι Θεοῦ in N. T. dicuntur
doctores religionis christianae, quasi
ἀπεσταλμένοι παρὰ Θεοῦ ad imitationem
Scriptorum V. T. qui *prophetas om-*
ninoque omnes doctores et interpretes
voluntatis divinae אַנְשֵׁי אֱלֹהִים vo-
care solebant. 1 Regg. XIII, 1. 2
Regg. IV, 40. 1 Tim. VI, 11. Ti-
motheum Paulus compellat verbis:
ὦ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ! 2 Tim. III, 17.
coll.

coll. 2 Petr. I, 22. Haud raro omittitur, v. c. Matth. V, 11. ὅταν ὀνειδίσωσι ὑμᾶς καὶ διώξωσι, sc. ἄνθρωποι, quod *Vulgatus*, h. l. recte addidit. *Aristoph. Concion.* v. 664 et 876. Multa alia hujus ellipseos exempla collegit *Dukerus* ad *Thucyd.* VII, c. 69. p. 490. et *Georgius* in *Vindiciis* p. 246.

'ΑΝΘΥΠΑΤΕΎΩ, fut. εύσω, *proconsul sum, proconsulare imperium gero, pro consule provinciam administro.* Semel occurrit Act. XVIII, 12. Γαλλίωνος δὲ ἀνθυπατεύοντος τῆς 'Αχαΐας, ubi ἀνθυπατεύοντος est i. q. ἀνθυπάτου ὄντος. *Herodian.* VII, 5. 2. ἐπὶ τὴν τοῦ ἀνθυπατεύοντος οἰκίαν.

'ΑΝΘΎΠΑΤΟΣ, ου, ὁ, *proconsul, qui consulatu functus erat, et in provinciam Romanam mittebatur cum consulari auctoritate,* ex ἀντὶ *loco, vice,* et ὕπατος, i. q. ὑπέρτατος, *summus, consul,* penes quem erat Romae summa potestas. Legitur haec vox Act. XIII, 7. 8. 12. XIX, 38. Dicebantur autem *proconsules* sub Augusto praesides provinciarum senatus populique Romani, ut distinguerentur a *legatis Caesaris,* qui provincias Caesaris administrarent. Proconsules ipsi erant annui, postquam a toto senatu creati et sorte delecti essent, et proconsulare imperium ἀνθυπατεία vocabatur. Confer *Nic. Funccii* D. de proconsulari dignitate: in *Symbol. Brem.* T. II. p. 4.

'ΑΝΊΗΜΙ, fut. ήσω, perfect. ἀνεῖκα, 1. *remitto, relaxo, quod nimis arcte constrictum est,* et ex adjuncto: *solvo.* Act. XVI, 26. καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη, *Vulgatus:* et omnium vincula soluta sunt, ubi in uno codice loco ἀνέθη legitur ἀνελύθη e glossemate. ibid. XXVII, 40. ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων solutis vinculis gubernaculorum. *Lucian.* de *Sacerdot. Cybel.* XIII, ἀνεὶς τὴν κόμην.

2. tropice: *mitigo, minuo, omitto, intermitto.* Ephes. VI, 9. ἀνιέντες τὴν ἀπειλὴν remittite nimiam vestram severitatem et acerbitatem, desinite eos duriter tractare. *Thucyd.* III, 10. *Epictet.* 54. τὴν αἰδῶ ἀνιέναι.

3. *relinquo aliquem, desero auxilio meo.* Hebr. XIII, 5. οὐ μή σε ἀνῶ semper tibi auxilio meo adero. Ad imitationem hebraici רָפָה, quod propr. *remittere, relaxare,* notat, sed deinde metaphorice *auxilio suo aliquem deserere,* significat. Deut. XXXI, 6. לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַעַזְבֶךָּ Alex. οὔτε μή σε ἀνῇ Κύριος ὁ Θεὸς, οὔτε μή σε ἐγκαταλίπῃ. Jos. I, 5. 1 Paral. XXVIII, 20. *Alberti* Gloss. N. T. p. 88. ἀνέντες· ἀφέντες. et p. 186. ἀνῶ· ἀφήσω. *Hesych.* ἀνείς· ἀφεὶς, ἐάσας. — ἀνειμένον· ἀπολελυμένον, ἐκλελυμένον. — ἄνες· ἄφες, ἀπόλυσον. Usurpatur enim haec vox, aeque ac vernacula losslassen *to release,* etiam de captivis, qui emittuntur e carcere et liberantur, ita, ut vel addatur δεσμῶν, ut apud *Eunap. Maxim.* p. 106. vel nude ponatur. *Eustath. in Od.* ϐ', p. 313. 17. ἐκ δεσμοῦ λῦσαι, τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἀνεῖναι λέγεται. Idem p. 668. 45.

'ΑΝΊΛΕΩΣ, ω, ὁ, ἡ, *immisericors, qui nullo misericordiae sensu tangitur,* ex α priv. et ἵλεως *misericors.* Proprie de personis quidem usurpatur, sed interdum etiam *actionibus* tribuitur, v. c. Jacob. II, 13. ἡ κρίσις ἀνίλεως poena gravissima. Saepius non legitur in N. T.

"ΑΝΙΠΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *illotus,* ex α priv. et νίπτω *lavo.* Matth. XV, 20. ἀνίπτοις χερσὶν φαγεῖν illotis manibus edere. Marc. VII, 2. 5. De Judaeorum more lavandi, ad quem in omnibus his locis respicitur, conf. *Mischnam* in libro, qui inscribitur: ידים Tom. VI. Operis *Surenhus.* p. 480 seq. et *Buxtorf.* in Synagog. c. 11. p. 235. ed. Basileens.

'ΑΝΊΣΤΗΜΙ, fut. στήσω. Recte jam observatum est a *Schoettgenio, Krebsio* et aliis, quod jam tironum tantum causa repetere licet, verbum ἵστημι, ἀφίστημι, ἀνίστημι, et cetera composita hujus verbi in voce activa pro diversa temporum ratione maxime diversas habere significationes, nunc *activam,* nunc *neutralem,* ut scilicet tempus *praesens, imperfectum, aorist.* 1. et *fut.* 1. semper sua natura sig-

significationem activam, e contrario, *perfectum*, *plusquamperfectum*, et *aoristus* 2. *neutralem* seu *intransitivam* notionem habeant. His praemissis notiones verbi ἀνίστημι ita optime constitui posse arbitror. Notat autem ἀνίστημι vi sua genuina

1. *excito, surgere facio, stare facio, statuo, colloco*. Act. IX, 41. δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα ἀνέστησεν αὐτὴν et manu porrecta excitavit eam, seu effecit, ut residere posset. *Polyb.* XIII, 7. 8. Hinc

2. metaphorice: *in vitam revoco, spiritum restituo, suscito, vitam reddo.* Act. II, 24. ὃν ὁ Θεὸς ἀνέστησε quem Deus suscitavit. ibid. v. 32. XIII, 33. Eodem modo ἀνίστημι usurpatur ab *Homero* Iliad. XXIV, v. 551. *Palaephato* de incredibilibus c. 27. 1. et *Apollodoro* Bibl. III, 3. 1. Hinc ex adjuncto

3. per metaphoram: *beo aliquem felicitate aeterna*, quae in N. T. ut supra jam dictum est, haud raro ἀνάστασις vocatur. Joh. VI, 39. μὴ ἀπολέσω ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ non excludam eos a felicitate aeterna, ad quam eos certissime adducam. ibid. v. 54.

4. *efficio, ut aliquid sit et oriatur, exoriri, nasci jubeo,* ad imitationem hebraici הֵקִים (Genes. XXXVIII, 8. Deut. XVIII, 18.) et usurpatur imprimis de *sobole procreanda et excitanda*. Matth. XXII, 24. καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ut fratri suo posteros conciliaret. Act. II, 30. ὤμοσεν ὁ Θεὸς τὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν Χριστὸν jurejurando interposito promisit Deus nasciturum Christum e posteris ejus. Act. III, 22. προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει Κύριος ὁ Θεὸς prophetam vobis exoriri jubebit Deus. VII, 37. Eodem sensu ἐγείρειν legitur Rom. IX, 17.

5. *surgo, resurgo, excito et erigo me de loco meo*, sive a *lapsu*, sive a *sede*, sive a *cubili*, sive alio modo. Matth. IX, 9. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ et ille surgens a sede sua comitem se ei adjunxit. XXVI, 62. καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ. Marc. IX, 27. ἤγειρεν αὐτὴν καὶ ἀνέστη. Observent autem tirones, ἀνίστημι in hac significatione aut omnino pleonastice positum esse ex more Hebraeorum, qui verbis agendi formulam praemittunt, quae aliam actionem necessario praecedentem significat, aut per *statim, illico, confestim* reddendum esse. Marc. I, 35. ἀναστὰς ἐξῆλθε, pro ἐξῆλθε. II, 14. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ et statim eum secutus est: unde et interdum (v. c. Act. V, 17. a Syro et Arab.) in verss. antiquioribus plane omissum reperitur. Sic קוּם pleonastice ponitur Deut. XXXII, 38. Exod. XXXII, 1. קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים Alex. ἀνάστηθι καὶ ποίησον ἡμῖν θεούς. Deut. XVII, 8. καὶ ἀναστὰς ἀναβήσῃ εἰς τὸν τόπον. Tamen subinde sic quoque apud graecos Scriptores legitur, v. c. apud *Dionys. Halicar.* II, 38.

6. *in vitam revocor, resurgo, suscitor*, ita, ut vel sequantur verba ἐκ τῶν νεκρῶν, vel simpliciter ponatur. Matth. XVII, 9. ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. XX, 19. καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. Marc. VIII, 31. μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι. IX, 9. 10. 31. Sed haec ipsa formula ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν interdum etiam metaphorice usurpatur, ita, ut significet: *a misera conditione transire ad meliorem, renuntiare pristinae vitiositati et ad sanam mentem redire.* Ephes. V, 14. ἀνάστα ἐκ νεκρῶν e vita scelesta te excita; ad quem locum recte intelligendum, partim metaphoricam notionem vocabuli νεκρὸς recte tenere opus est, partim redeundum erit ad loca V. T. in quibus ἀνιστάναι omnino notat: *efficere, ut aliquid statum pristinum recuperet*, adeoque de sanatione Ies. XXXVIII, 9. aeque ac de restitutione reipublicae Ies. XXVI, 19. Dan. XI, 39. usurpatur.

7. *insurgo contra aliquem, sive verbis, sive factis, impugno*, i. q. ἐπανίστημι. Marc. III, 26. εἰ ὁ Σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτὸν si Satanas se ipsum oppugnat.

pugnat. Matth. XII, 41. Luc. X, 25. Act. VI, 9. Construitur autem tunc fere cum ἐπὶ aut μετὰ, quemadmodum Hebraei τῷ קוּם, in hac significatione usurpato, אֶל addunt, Gen. IV, 8. quod haud raro pro עַל ponitur. Eodem sensu cum κατὰ constructum legitur apud *Palaephatum* de Incredib. VI, 3. ἀνίστησαν κατὰ Κάδμου. et cum praepositione εἰς apud *Thucyd.* VIII, c. 45. p. 530.

8. *discedo, abeo,* Marc. X, 1. καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς et inde discedens, coll. Matth. XIX, 1. μετῆρεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας. Marc. VII, 24. καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἀπῆλθεν κ. τ. λ. Haud raro etiam in graecis Scriptoribus haec significatio reperitur, ut multis exemplis docuit *Kypke* Observatt. Sacr. T. I. p. 178.

9. *exorior, nascor, existo,* et ex adjuncto: *in publicum prodeo, auspicor munus,* ut v. c. apud *Herodotum* III, 66 et 67. Act. VII, 18. ἄχρις οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος donec exortus esset rex alius. Rom. XV, 12. καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν natus rex nationum. Act. V, 36. πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη Θευδᾶς ante hoc tempus prodiit Theudas. ibid. v. 37. Hebr. VII, 11. ἀνίστασθαι ἱερέα constitui sacerdotem. ibid. v. 15. Eodem modo קוּם Exod. I, 8. Judd. II, 10. 1 Regg. III, 12. 2 Regg. XXIII, 25. Sirac. XLVII, 1.

ἌΝΝΑ, ης, ἡ, *Anna.* Nomen proprium hebraicum (a radice חָנַן *gratiosus fuit*) mulieris prophetissae, filiae Phanuel ex tribu Aser, quae commemoratur Luc. II, 36.

ἌΝΝΑΣ, α, ὁ, *Annas.* Nomen proprium hebraicum (a radice eodem) pontificis, qui a *Josepho* passim Ἄνανος vocatur. Fuit autem socer Caiphae, et pontificatum a *Quirinio,* Syriae praeside, acceperat, (*Joseph. A. J.* XVIII, 2. 1.) sed sub Tiberio honore illo iterum privatus est a Valerio Grato, Judaeae praeside, qui ejus loco constituit Caipham. Dignitate Pontificis motus, factus videtur summi pontificis vicarius, quem I
סָגָן vocant. Conf. *Seldenus* (
cess. in Pontif. II, c. 1.]
ejus nomen Luc. III, 2. Joh.
13. 24. Act. IV, 6. Cf. *W*
N. T. T. I. p. 670.

ἈΝΟΗΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ. Nim
haec vox a Lexicographis fere
bus explicata reperitur vocab
mens, demens, stultus, mente
insipiens, nec circumscriptius in
tatus est *Hesychius,* ἀνόητος·
ἠλίθιος, ἀσύνετος, ἄφρων. Varias
habet significationes, quae
ope contextae orationis erui
possunt; et quod ad N. T. lib
tinet, ἀνόητος

1. *qui facultate verum cogn*
aut plane non, aut certe non re
tur, dicitur. Luc. XXIV, 25.
ητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ o vos in
tes et difficiles ad credendum
Joseph. A. J. VI, 3. 6. Judae
τον τὸ πλῆθος πρὸς προῤῥήσεις τῶν
σομένων appellat.

2. *incautus, imprudens, incon*
tus, qui facile decipitur. Gal
1 et 3. ubi Galatae ἀνόητοι vo
turbati et decepti a falsis doc
judaizantibus, eoque levitati
gressi, ut perfectiorem doc
cum imperfectiore permutare
dubitarent.

3. *incultus et rudis.* Rom.
σοφοῖς δὲ καὶ ἀνοήτοις ὀφειλέτης εἰμ
lis cultis et incultis, Graecis
ac Barbaris, debeo officia. I
Ἕλληνες· φρόνιμοι. Βάρβαροι· ἀπαί

4. *qui destituitur idonea re*
divinae cognitione. Tit. III,
γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι eramu
etiam nos olim alieni a re
christiana.

5. *qui aliquem insanum redd*
in causa est, ut alter mente sua
ratione non utatur, quamvis po
Tim. VI, 9. ἐπιθυμίας πολλὰς
καὶ βλαβεράς. In versione Ale
τος hebr. אֱוִיל Prov. XVII,
אִוֶּלֶת XV, 21. respondet:

XLIX, 12. hebraicum בְּהֵמוֹת τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις redditur, ubi ἀνόητος sensu proprio de eo, qui caret et destituitur sana ratione, usurpatur.

'ΑΝΟΙΑ, ας, ἡ, 1. in universum: *stultitia, amentia*, ex α priv. et νοέω *cogito*, νοῦς *mens*. *Hesych.* ἀνοίας· μωρίας. *Suid.* ἄνοια· ἡ ἀναισθησία. Conf. *Schweighaeuser. Lex. Polyb.* p. 49.

2. *impietas, vitiositas, fraus, qua aliis fucum facimus, et errores spargimus.* 2 Tim. III, 9. ἡ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται πᾶσιν, ὡς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο impietas enim eorum detegetur aliquando, ut et illorum detecta est. Haud raro autem in libris apocryphis ἄνοια *impietatem* notat, v. c. 2 Macc. IV, 6. XIV, 5. XV, 33. 3 Macc. III, 11. de quibus locis vide *nostrum Spicilegium I. Lexici Bieliani* p. 12.

3. *summa indignatio et furor, qui animum perturbatum reddit, et hominem quasi mente privat.* Luc. VI, 11. αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας illi vero furore quasi et rabie correpti sunt. *Syrus h. l.* usus est voce ܚܣܡܐ quae *zelum, invidiam, aemulationem* et *indignationem* notat, et Act. V, 17. XIII, 45. pro ζῆλος posita reperitur. Vide et loca a *Wetstenio N. T.* T. I. p. 691. laudata.

'ΑΝΟΙΓΩ, fut. ξω, proprie: *aperio aliquid quacunque ratione quod clausum est*, ex ἀνὰ et οἴγω *aperio*. Matth. II, 11. ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς postquam aperuerunt thesauros. Act. V, 19. ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς. ibid. v. 23. XII, 10. 14. Hinc interdum significat: *resignare, demere et removere sigillum*, ut saepius in Apocalypsi legitur, v. c. V, 2. 3. 4. 5. 9. VI, 1. 3. 5. 7. 9. 12. X, 2. 8. XX, 12. et in aliis locis de *coelo hiante, dehiscente*, aut potius de *nubibus, quae fulgurum impetu separantur et secantur quasi*, usurpatur Matth. III, 16. Luc. III, 21. Act. X, 11. Hanc propriam notionem deseruerunt N. T. Scriptores haud paucis in locis et formulis, quibus usi reperiuntur, inter quas maxime memorabiles sunt: ἀνοίγειν τὸν οὐρανὸν, θύραν, ὀφθαλμοὺς, στόμα, quae, quia ad notiones universas revocari commode non possunt, separatim tractandae sunt. Jam I. formula: ἀνοίγειν τὴν θύραν, pro qua interdum etiam simpliciter ἀνοίγειν ponitur, cujus ellipseos nulla exempla notavit *Lamb. Bos.* metaphorice sumta, (nam proprie est *intromittere*, Luc. XII, 36. Joh. X, 3.)

1. *voti compotem reddere, precibus alicujus annuere* notat. Matth. VII, 7. κρούετε καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν, h. e. αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν, quae formulae h. l. permutantur invicem. Luc. XI, 9. 10.

2. *recipere aliquem et excipere, admittere.* Luc. XIII, 25. Κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν participes nos redde felicitatis cultorum tuorum, aut, recipe nos in coetum cultorum tuorum beatorum, coll. v. 28. 29. Apoc. III, 20. καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν si religionem meam salutarem admittat.

3. *facultatem* aut *occasionem alicui suppeditare alicujus rei perficiendae.* Act. XIV, 27. ὅτι ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πίστεως quod gentibus patefecerit aditum ad religionem christianam. 1 Cor. XVI, 9. θύρα γάρ μοι ἀνέῳγε μεγάλη καὶ ἐνεργὴς non deest mihi occasio et facultas potenter tradendi religionem christianam. (Perfectum medii ἀνέῳγεν, quod legitur h. l. habet significationem reciprocam, activam nempe et passivam, ut saepissime apud Scriptores graecos: cf. *Thom. M.* sub ἀνέῳγεν, *Suidam* sub ἀνεῴγυσαν, *Aelian. H. A.* I, 45. et *Graevium* ad *Luciani Soloecistam* c. 8. T. III. Opp. p. 575.) 2 Cor. II, 12. καὶ θύρας μοι ἀνεῳγμένης ἐν Κυρίῳ. Coloss. IV, 3. Apoc. III, 8. v. 7. ὁ ἀνοίγων καὶ οὐδεὶς κλείει, καὶ κλείει καὶ οὐδεὶς ἀνοίγει a quo unice pendet facultas et occasio cum fructu tradendi religionem christianam. Cf. infra sub θύρα. II. ἀνοίγειν οὐρανὸν Deus dicitur, *cum, quocunque demum fiat modo, majestatis suae et summae potentiae specimina edit inter homines.* Joh. I, 51. ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα futurum est ab hoc tempore,

ut divina majestas conspicua fiat hominibus. Coelum enim haud raro in litteris sacris de divina gloria et majestate usurpatur, ut docuit *Glassius* in *Philol. S.* p. 1040. ed. *Dath.* Act. VII, 56. θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεῳγμένους praesens mihi sentio summum Dei numen. III. ἀνοίγειν τοὺς ὀφθαλμοὺς proprie

1. dicitur *is, qui oculos suos aperit et cilia diducit, ut videre possit.* Act. IX, 8. ἀνεῳγμένων δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ οὐδένα ἔβλεπε sublatis oculis nihil vidit; sed deinde

2. notat: *facultatem videndi alicui dare*, seu *reddere*. Matth. IX, 30. καὶ ἀνεῴχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ et visum ipsis restituit. XX, 33. Joh. IX, 10. 14. 17. 21. 26. 30. 32. X, 21. XI, 37. Act. IX, 40. Sic. Ies. XXXV, 5. אָז תִּפָּקַחְנָה עֵינֵי עִוְרִים tum coecis restituetur visus. Vide *Wetstenii N.T.* T. I. p. 363. Hinc

3. metaphorice: *facultatem intelligendi et cognoscendi verum alicui dare* seu *reddere, augere alicujus cognitionem.* Act. XXVI, 18. ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν et explicationis causa additur τοῦ ἐπιστρέψαι ἀπὸ σκότους εἰς φῶς. Similis locus est Genes. III, 5. — IV. ἀνοίγειν τὸ στόμα

1. proprie quidem *aperire os*, seu *diducere*, notat, ut legitur Matth. XVII, 27. καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ et si os ejus, nempe piscis capti, aperueris: sed deinde

2. *facultatem loquendi alicui reddere.* Luc. I, 64. ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρῆμα statim recepit facultatem loquendi. Hoc fit more Hebraeorum, Num. XXII. 28. וַיִּפְתַּח יְהוָה אֶת־פִּי הָאָתוֹן h. e. et dedit Jehova asinae loquendi facultatem.

3. ἀνοίγειν τὸ στόμα αὐτοῦ aperire os suum, est: *loqui, verba facere, docere.* Matth. XIII, 35. ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου loquar, seu utar parabolis. Act. VIII, 32. οὗτος οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ ne verbum quidem profert contra adversarios suos. Sic Ps. LXXVIII, 2. אֶפְתְּחָה בְמָשָׁל פִּי loquar per parabolas. *Lucian.* . *lopseude* §. 33. p. 286. Vol. V *Bipont.* ἀλλά μοι καὶ ἔχρησεν ὁ αὐτὸς, ἀνοίξας τὸ στόμα ἐν ἔπεσ *Virgil. Aen.* II, 246.

4. ἀνοίγειν τὸ στόμα αὐτοῦ *init cendi facere, exordiri orationem* VIII, 34. XVIII, 15. μέλλοντι Παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα cum sui defensionem suscipere, res ad has criminationes vellet. formula

5. *libere loqui, libertate dice* notat. 2 Cor. VI, 11. τὸ στό ἀνέῳγε πρὸς ὑμᾶς libere vobis sententiam meam. Eodem haec formula (quae compara cum hebraico רָחַב פִּי עַל אוֹיְבַי II, 1.) legitur apud Sirac. XXII, 22. XXIX, 24. Inter tem formula haec plane ε Matth. V, 2. Act. X, 34. m braeorum, Dan. X, 16. Si 25.

ἈΝΟΙΚΟΔΟΜΈΩ, ῶ, fut.

1. proprie: *reaedifico, rursus* ex ἀνὰ et οἰκοδομέω. *Herodia* 2. 12. *Aristoph. Vesp.* 789.

2. *restauro, reficio aliquid.* A 16. ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν Δαβὶ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω rabo palatium Davidis, et di reficiam, h. e. restituam rem judaicam pristino splendori. Amos IX, 11.

ἌΝΟΙΞΙΣ, εως, ἡ, *apertio* γω. Semel tantum legitur in N. T. Ephes. VI, 19. ἐν στόματός μου quoties tradenda religio christiana.

ἈΝΟΜΊΑ, ας, ἡ, proprie *hominis* indicare videtur, *qu plane caret, certe earum idon tione destituitur*, ut ex vocib et ἀνόμως colligere licet: se N. T. non legitur, in quo p

2. *illegalitatem, violatione omnium, vitiositatem, impieta* tat, in locis quidem his: Matt 28. Rom. VI, 19. ubi τῇ ἀνο nitur τῇ δικαιοσύνῃ. Tit. I

λυτρώσηται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας. 1 Joh. III, 4. ubi ἁμαρτία eo, quo in fine commatis sequentis legitur sensu, ἀνομία, aberratio a legibus divinis dicitur. Sic ἀνομία Sapient. V, 7. 24. Sirac. XLII, 21. legitur et in vers. Alex. ubi τῷ עָוֹן, Genes. XIX, 5. עַוְלָה, Ps. LVIII, 2. רֶשַׁע, Ps. V, 4. et aliis similibus vocabulis respondet.

3. *actio quaevis illegitima et impia, peccatum.* Matth. VII, 23. οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. ib. XIII, 41. Rom. IV, 7. μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι. ib. VI, 19. εἰς τὴν ἀνομίαν. Hebr. VIII, 12. X, 17. Sic etiam in libris apocryphis: Sirac. XXI, 3. XXXVIII, 10. Hist. Susann. v. 37 et 57. Pro חַטָּאָה, legitur etiam Exod. XXXIV, 9. Ies. V, 18. Thren. IV, 6. Speciatim vero ἀνομία

4. notat *injustitiam, crudelitatem, saevitiam, violentiam.* Matth. XXIV, 12. διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν ob ingravescentem violentiam et persecutionem. Hebr. I, 9. ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν. unde etiam Alexandrini τὸ חָמָס per ἀνομίαν interdum expresserunt, v. c. Ezech. VII, 23. VIII, 17.

5. *defectio a religione christiana,* i. q. ἀποστασία. 2 Thess. II, 7. τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας jam multi clam deficiunt a religione christiana. Ad hanc significationem confirmandam non tam ad hebr. פֶּשַׁע *defectio,* cui respondet in vers. Alex. ἀνομία interdum, v. c. Job. VII, 21. VIII, 4. Ps. LI, 3. ob ambiguitatem vocis provocarem, quam ad locum Ies. I, 5. ubi סָרָה ab Alex. per ἀνομίαν, a *Theodot.* per ἔκκλισιν redditum legitur.

6. *ipsa paganorum religio,* 2 Cor. VI, 14. τίς γὰρ μετοχὴ δικαιοσύνῃ καὶ ἀνομίᾳ; quaenam est conjunctio religioni christianae cum religione paganorum? Vide quae ad sequens vocabulum notata sunt.

ἌΝΟΜΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie: *exlex, carens lege, cui lex non est data,* dicitur, unde ἄνομοι in N. T. κατ' ἐξοχὴν vocantur *gentiles, qui legem Mosaicam non habent, qui non adstricti sunt legi Mosaicae et ceremoniali.* Sic Act. II, 23. διὰ χειρῶν ἀνόμων προσπήξαντες ἀνείλατε per Romanos ad palum alligatum sustulistis. 1 Cor. IX, 21. τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος erga paganos me gessi, quasi nec ipse olim adstrictus fuissem legi Mosaicae. Sic et legitur 1 Macc. II, 44. III, 5. Sap. XVII, 2. *Fragm. Esther.* c. 4. *Etym. M.* ἄνομοι· οἱ ξένοι τῶν θείων νόμων παντελῶς. *Hesych.* ἄνομον· τὸ μὴ ὑποκείμενον νόμῳ. — πρὸ τοῦ νόμου.

2. *impius, scelestus, legum divinarum contemptor.* 1 Cor. IX, 21. μὴ ὢν ἄνομος quanquam non sum violator legis divinae. 2 Petr. II, 8. ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν aegre tulit eorum impie facta. Sic Sirac. XVI, 4. XXXIV, 22. *Suid.* ἄνομος· παράνομος.

3. *maleficus, qui a judicibus publice punitur.* Luc. XXII, 37. καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη et inter sceleratos relatus est. coll. Ies. LIII, 12. Marc. XV, 28. 1 Tim. I, 9. Sic apud *Sophocl. Oedip. Tyr.* v. 183.

4. *qui alios sollicitat ad defectionem a religione christiana.* 2 Thess. II, 8. καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος tunc palam prodibit impostor ille et corruptor, qui v. 3. ὁ ἄνθρωπος τῆς ἁμαρτίας vocatur. Ies. I, 4. τῷ מַשְׁחִית in vers. Alex. respondet.

ἈΝΌΜΩΣ. Adv. *sine lege,* ἄνευ νόμου, et speciatim *sine cognitione legis Mosaicae.* Semel tantum legitur in N. T. Rom. II, 13. ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἥμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται qui religionis Mosaicae cognitione destituti peccant, non secundum eum rigorem, quem postulat legis Mosaicae cognitio, damnati peribunt. Opponitur ibi τῷ ἀνόμως, διὰ νόμου et ἐν νόμῳ. Bene *Alberti* adduxit ad h. l. verba *Isocratis Panegyr.* p. 94. ubi de Graecis, cum scilicet nullos adhuc legislatores haberent, scribit: τοὺς Ἕλληνας ἀνόμως ζῶντας καὶ σποράδην οἰκοῦντας. Conf. *Suicer. Thes. Eccles.* T. I, p. 366. Alias est: *injuste, inique, contra legem latam.* 2 Macc. VIII, 16.

ἈΝΟΡΘΌΩ, ῶ, fut. ώσω, 1. *surrigo, sursum vel rursus erigo.* Passiv. ἀνορθοῦμαι *erigor, erecto sum capite et corpore.* Luc. XIII, 13. καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη et protinus erecto stetit corpore, liberata est a κυφώσει, qua laborabat.

2. *iterum aedifico, rursum exstruo.* Act. XV, 16. καὶ ἀνορθώσω αὐτὴν palatium Davidis collapsum et dirutum iterum erigam, h. e. reddam familiam Davidis pristino splendori. *Herodot.* I, 19. τὸν νηὸν τῆς Ἀθηναίης ἀνορθώσωσι, τὸν ἐνέπρησαν. Apud *Libanium Or.* IV, p. 179. ἀνορθοῦν τῷ κατασκάπτειν opponitur. Etiam simplex ὀρθοῦν *aedificare, exstruere* notat.

3. metaphorice: *reficio, restauro, in pristinum meliorem statum restituo.* Hebr. XII, 12. διὸ τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα ἀνορθώσατε manus remissas et genua labantia confortate. Simili sensu legitur apud Siracid. XI, 12. καὶ ἀνώρθωσεν αὐτὸν ἐκ ταπεινώσεως αὐτοῦ.

ἈΝΌΣΙΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *impius, profanus, qui nullis se divinis et humanis legibus teneri patitur, qui officia, quae cum Deo tum hominibus praestanda sunt, negligit.* Tam late enim patet haec vox non solum apud exteros Scriptores, *Xenoph. Mem.* I, 1. 11. — 4. 19. sed etiam in N. T. libris, in quibus bis tantum legitur. 1 Tim. I, 9. ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, ubi ἀνόσιοι sunt, qui foeda faciunt, turpia committunt, ἀνοσιουργοί, qui alias vocantur, Ezech. XXII, 9. 2 Tim. III, 2. 2 Macc. VII, 34. VIII, 32. *Hesych.* ἀνόσια· βέβηλα, ἄδικα, ἄνομα.

ἈΝΟΧΉ, ῆς, ἡ, 1. proprie: *dilatio, procrastinatio, prolatio,* ab ἀνέχω. *Joseph. A. J.* VI, 5. 1. ἀνοχὴν ἑπτὰ ἡμερῶν. *Idem. B. J.* I, 8. 6. ἀνοχὴν τοῦ πολέμου διδόντος.

2. *tolerantia, lenitas animi, longanimitas, quae se maxime poenis differendis exserit,* Langmuthigkeit, Schonung, *long-suffering, mercy,* ab ἀνέχεσθαι *tolerare.* Sic in N. T. bis usurpatur de tolerantia Dei erga impios. Rom. II, 4. καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας. ib. III, 25. ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ Θεοῦ. *Hesych.*

ἀνοχῇ· μακροθυμίᾳ. παρὰ τὸ ἀνέ;
ἀνέχεσθαι, ἢ ἀνατολῇ (lege ἀνα
χάριτι. ad quem locum conf.
Alberti Gloss. N. T. p. 94.
ἀναβολῆς.

ἈΝΤΑΓΩΝΊΖΟΜΑΙ. Verbu
dium, ut probavit *Dresigius de*
Mediis N. T. I, 81. quod propri
1. *decertare, repugnare, adve*
esse in certaminibus, ut vel ety
docet.
2. sensu metaphorico: *resist*
niti. Hebr. XII, 4. πρὸς τὴν ἁ
ἀνταγωνιζόμενοι resistentes soll
nibus ad defectionem a religion
tiana. Saepius non legitur.

ἈΝΤΆΛΛΑΓΜΑ, τος, τὸ,
prie: *commutatio, permutati*
pensatio, redemtio, ex ἀντὶ pro,
et ἀλλάσσω *muto, permuto.*
2. *pretium redemtionis,* seu
quod datur alicujus rei emen
permutandae gratia, sive sit p
sive aliud possessionum genus,
commerciorum apud veteres, q
moneta, sed rerum permutati
ercebantur. Matth. XVI, 26.
ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς
quonam pretio dato redimere
homo felicitatem animi depe
De hac sententia proverbiali vi
stenium N. T. T. I, p. 434. Mar
37. Saepius non legitur in N.
rac. VI, 15. φίλου πιστοῦ οὐκ
τάλλαγμα nihil tanti pretii est
fidus amicus, ibid. XXVI, 21
XXVIII, 15. de sapientia: ο
σεται ἀργύριον ἀντάλλαγμα αὐτῆς.
Orest. v. 1158 sq. οὐ πλοῦτος, ο
νίς, ἀλόγιστον δ' ἦ τι τὸ πλῆθος ἀντά
γενναίου φίλου. In vers. Alex. h
vocabulis תְּמוּרָה Ruth. IV
מְחִיר Jer. XV, 13. responde
sych. ἀντάλλαγμα· ἀνθόμοιον.

ἈΝΤΑΝΑΠΛΗΡΌΩ, ῶ, fu
proprie secundum etymologi
cissim expleo seu *impleo, alter*
aliquid impleo seu facio, ex ἀ
loco, vice, ἀνὰ *iterum* et πληρόω
Sed praepositionis ἀντὶ nulla
hic vis est, uti nec in verbis ἀ

δωμι, ἀνταποκρίνομαι et aliis, ut bene docuit *Fischerus* in *Animadvv. ad Welleri Grammat. Gr.* p. 369. ut adeo ἀνταναπληρόω idem sit quod ἀναπληρόω, et significet: *explere, supplere defectum alicujus rei.* Sic semel legitur in N. T. Coloss. I, 24. ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν σαρκί μου, h. e. perfero, quod reliquum est calamitatum, ob religionem christianam mihi perferendarum. Raro haec vox occurrit apud graecos Scriptores, ut adeo exemplis plane destitui visum sit plerisque. Sed contrarium docuit *Alberti* in *Periculo Critico* p. 54. et *Wetstenius N. T.* T. II, p. 283.

'ΑΝΤΑΠΟΔΊΔΩΜΙ, fut. δώσω, in universum *reddo, rependo, retribuo, quocunque modo hoc fiat,* Sirac. (XXXV, 19.) ut adeo in utramque partem accipiatur, et partim in bonam partem,

1. *reddere alicui gratiam, remunerari alicui beneficium, praemiis afficere,* significet, ad imitationem hebraici שָׁלַם in Piel שִׁלֵּם, Prov. XIII, 21. 1 Sam. XXIV, 20. et גָּמַל Ies. LXIII, 7. Ps. XVIII, 21. v. c. Luc. XIV, 14. ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι, ἀνταποδοθήσεταί σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων cum tibi gratiam referre non valeant, rependetur tibi olim in resurrectione piorum. Rom. XI, 35. ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ; quis mercedem benefactorum ab eo postulare potest? 1 Thess. III, 9. τίνα εὐχαριστίαν δυνάμεθα τῷ Θεῷ ἀνταποδοῦναι; Sirac. III, 31. XXX, 6. partim in deteriorem partem,

2. *punire, ulcisci, vindictam sumere* notet, ut hebr גָּמַל Ies. III, 9. Psalm. CIII, 10. et שִׁלֵּם Prov. XX, 22. Rom. XII, 19. ἐγὼ ἀνταποδώσω ego vindictam sumam. 2 Thess. I, 6. ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλίψιν punire eos ob calamitates vobis inflictas. Hebr. X, 30. Sirac. VIII, 19.

'ΑΝΤΑΠΌΔΟΜΑ, τος, τὸ, *retributio, compensatio,* et in bonam partem

1. *praemium, retributio, qua bonum collatum rependitur.* Luc. XIV, 12. καὶ γένηταί σοι ἀνταπόδομα et rependatur tibi beneficium. Sirac. XII, 2. εὐποίησον εὐσεβεῖ καὶ εὑρήσεις ἀνταπόδομα. In deteriorem autem partem

2. *poena facinori adaequata, ultio, vindicta.* Rom. XI, 9. καὶ εἰς ἀνταπόδομα αὐτοῖς ut ob malefacta puniantur. Sirac. XIV, 6. καὶ τοῦτο ἀνταπόδομα τῆς κακίας αὐτοῦ. Eodem sensu ἀνταπόδοσις apud *Polyb.* V, 30. Aeque late patet hebraicum גְּמוּל cui in vers. Alex. ἀνταπόδομα respondet, 2 Chron. XXXII, 25. Ps. XXVIII, 4. et CXXXVII, 8.

'ΑΝΤΑΠΌΔΟΣΙΣ, εως, ἡ, 1. *retributio, remuneratio,* ab eodem themate. *Plutarch. Opp.* T. VI, p. 269 et 516. VIII, p. 942. ed. *Reiske.*

2. *merces, praemium, beneficium.* Semel tantum in N. T. legitur. Coloss. III, 24. ἀπὸ Κυρίου ἀπολήψεσθε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας a Deo praemia pietatis vestrae et constantiae accipietis, felicitatem nempe aeternam. Hebraicum גָּמַל interdum simpliciter notat *benefacere, benignitatem praestare,* v. c. Ies. LXIII, 7. ideoque ab Alex. Ps. XIII, 6. εὐεργετεῖν redditur, uti *Symmachus* Ps. CIII, 2. גְּמוּלָיו reddidit τὰς εὐεργεσίας αὐτοῦ. Conf. *Ernesti Institut. Interpr. N. T.* p. 173. ed. 3.

'ΑΝΤΑΠΟΚΡΊΝΟΜΑΙ. 1. *respondeo,* (Non autem *vicissim respondeo,* ut vulgo vertitur, nam ἀντὶ haud raro in compositione abundat, ut supra ad ἀνταναπληρόω monitum est.) Luc. XIV, 6. καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆναι αὐτῷ πρὸς ταῦτα ad haec nihil plane poterant respondere. Hinc hebraico עָנָה Judd. V, 29. respondet apud Alexandrinos, apud quos etiam substantivum ἀνταπόκρισις *responsio* interdum, v. c. Job. XIII, 22. occurrit.

2. *respondendo contradico et refello, altercor, disputo.* Rom. IX, 20. σὺ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ Θεῷ; quo jure audes cum Deo *altercari?* ad imitationem hebraici עָנָה Job. XVI, 8. XXXII, 12. In utroque loco Alexandrini hac voce nostra usi sunt.

'ΑΝΤΈΠΩ, *contradico, refragor,* i. q. ἀντιλέγω. (Verbum anomalon, ex ἀντὶ et ἔπω *dico.*) Bis legitur in N. T. Luc. XXI, 15. ᾗ οὐ δυνήσονται ἀντειπεῖν cui contradicere seu *resistere* non potuerunt adversarii. Act. IV, 14. οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν nihil habebant, quod contradicerent. 1 Macc. XIV, 44. Legitur praeterea in vers. Alex. pro עָנָה Job. IX, 3. et הֵשִׁיב Esther. VIII, 8. XIII, 18. *Aristoph. Plut.* 485. *Xenoph. Ages.* 2. 21. *Hell.* I, 4. 8.

'ΑΝΤΈΧΟΜΑΙ, fut. ϑέξομαι, 1. proprie est: *firmiter teneo aliquid et amplector, ne eripiatur, concidat, et pereat; adhaereo,* et verbo הֶחֱזִיק aeque ac אָחַז et תָּפַשׂ respondet in versione Alex. Sed deinde etiam metaphorice usurpatur et

2. significat: *totus deditus sum et addictus alicui rei aut personae, sto a partibus alicujus, inservio alicujus commodis, magno studio ago, incumbo in aliquid.* Sic Matth. VI, 24. Luc. XVI, 13. ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει in exsequendis alterius jussis magis diligens erit, alteri autem minus studebit. *Syrus:* ܢܝܩܪ *honorabit. Arabs:* ويطيع *et obediet.* Vide Prov. III, 18. Cf. etiam ad h. l. *Wetstenii Notas N. T.* T. I. p. 333. Apud Graecos etiam ἀντέχεσθαι τινὸς interdum ita usurpari, ut significet: *diligentem esse in exsequendis alicujus jussis,* post alios docuit *Wesseling.* ad *Diod. Sic.* T. I. p. 126. 1 Thess. V, 14. ἀντέχεσθε ἀσθενῶν causam infirmorum suscipite, et eorum commodis inservire studete. Tit. I, 9. episcopus jubetur esse ἀντεχόμενος τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου qui operam det doctrinae verae tradendae, in id quasi incumbat, ut doctrinam christianam pure et sincere tradat. *Chrysost.* φροντίζοντα ἔργον τοῦτο ποιούμενον. *Diod. Sic.* II. c. 12. ἀντέχεσθαι ἐκβάσεως summo studio exire conniti. Cf. ad h. l. *Wesselingium.* Simili modo hebraicum הֶחֱזִיק Ezech. XVI, 49. Prov. IV, 13. Ies. LVI, 2. 4. 6. usurpatur. *Suid.* ἀνθέξεται· ἀντιλήψεται, ἀνθέξεται κρίματος ἡ χείρ μου, ex Deut. XXXII, 41. Idem *Hesychius* sub ἀνθέξεται (ubi cf. observatt. *Ernesti*) tradit, et paulo post ἀντέχεται· ἀντιλαμβάνεται, φροντίζει, περιποιεῖται.

'ΑΝΤΊ, est praepositio, quae Latinorum *pro* in universum respondet, sed varii usus est extra compositionem.

1. *pro, loco,* ita, ut successionem significet, qua unus in locum alterius succedit, ut hebr. תַּחַת Levit. XVI, 32. 2 Sam. III, 12. Sic Matth. II, 22. Archelaus dicitur regnasse ἀντὶ Ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, i. e. loco Herodis, patris sui. 1 Macc. XIII, 32. καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. *Eurip. Alcest.* 282 et 433.

2. *pro,* ut significet commutationem, qua unum tollitur, ut alterum locum habeat. Luc. XI, 11. μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; Hebr. XII, 16. ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ qui pro cibo uno vendidit jus primogeniturae suae. 1 Regg. XXI, 2. Eodem modo legitur haec praepositio in libro Sapientiae VII, 10. XI, 6.

3. *pro, loco,* ita, ut indicetur retributio, qua paria rependuntur. Matth. V, 28. ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ oculum pro oculo, ubi de jure talionis Hebraeorum sermo est. Rom. XII, 17. κακὸν ἀντὶ κακοῦ, 1 Thess. V, 15. 1 Petr. III, 9. λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας. Sic תַּחַת legitur Exod. XXII, 1. 1 Sam. XXV, 11.

4. *pro, loco,* ita, ut de redemtione et liberatione ab aliquo re sermo sit. Sic Matth. XX, 28. et Marc. X, 45. Christus dicitur eo consilio in has terras venisse, τοῦ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν ut vitam suam daret quasi pretii loco, quo multi a vitiositate et miseria liberarentur. Sic תַּחַת sumitur Jos. II, 14. ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἀνθ' ὑμῶν εἰς θάνατον, נַפְשֵׁנוּ תַחְתֵּיכֶם לָמוּת.

5. *loco ejus, quod.* Jacob. IV, 15. ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς loco ejus, quod dicere debebatis.

6. *super*. Joh. I, 16. χάριν ἀντὶ χάριτος summa ac praestantissima beneficia. Sic *Theognis Sentent.* v. 344. ἀντ' ἀνιῶν ἀνίας calamitates super calamitates.

7. *propter*, *gratia*, *causa*, pro χάριν vel ἕνεκα, ut תַּחַת Ies. LX, 15. Job. XXXIV, 26. Ephes. V, 31. ἀντὶ τούτου καταλείψεται κ. τ. λ. propterea derelinquet. Hebr. XII, 2. ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς ob felicitatem sibi praemii loco in coelis propositam. Pertinet huc etiam formula: ἀνθ' ὧν *propterea quod*, *pro eo*, *quod*, *quamobrem*, *quare*, *quocirca*, elliptice posita pro ἀντὶ πραγμάτων ἃ, quae Luc. I, 20. XII. 3. XIX, 44. Act. XII, 23. 2 Thess. II, 10. occurrit et hebr. תַּחַת אֲשֶׁר Deut. XXVIII, 46. Ezech. V, 11. respondet, etiam τῷ יַעַן אֲשֶׁר Jud. II, 20. et עַל אֲשֶׁר Jer. XXII, 9. Judith. VII, 15. Sed nec graecis Scriptoribus ignota est haec formula; cf. tantum *Aelian. V. H.* XIII, 28. *Lycurg. adv. Leocratem* c. 18. Conf. *Wetstenii N. T.* T. I. p. 650. — In compositione autem ἀντὶ indicat

1. *oppositionem*, seu *contrarium*, v. c. ἀντιδιατίθεσθαι, ἀντειπεῖν, ἀντιτάσσεσθαι.

2. *vicissitudinem*, v. c. ἀντιμετρέομαι, ἀντιλοιδορέω, ἀντικαλέω.

3. *aequalitatem*, v. c. ἀντίγραφον.

4. *permutationem*, seu *successionem in locum alterius*, v.g. ἀντωνεῖσθαι *emere in locum alterius rei*, ἀντιπαρέχειν.

5. *redemtionem*, v. g. ἀντίλυτρον. Interdum etiam plane abundat, ut supra jam ad ἀνταναπληρόω monitum est. Caeterum tenendum est, ἀντὶ in vers. Alex. maxime quidem Hebraeorum תַּחַת respondere, sed haud raro etiam legi pro עֵקֶב *pro*, *propter*, Deut. VIII, 20. חֵלֶף, Num. XVIII, 21. 31. בְּ, Exod. XXII, 3. בַּעֲבוּר *propter*, Amos VIII, 6. et יַעַן Ezech. XXIV, 8.

'ΑΝΤΙΒΑ'ΛΛΩ, propr. *vicissim jacio*, *ex adverso jacio*, ut lusitantes pila. Hinc ob similitudinem quandam ἀντιβάλλειν λόγους *miscere*, *conferre sermones*, *de aliqua re disputare* notat, quia nempe tunc alter suas dubitationes et argumenta objicit, quae ab altero vel rejiciuntur vel admittuntur. Sic in N. T. semel legitur Luc. XXIV, 17. τίνες οἱ λόγοι, οὓς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους; de quo jam confertis sermones? *Syrus: qui sunt sermones hi, quos loquimini unus cum altero? Hesych.* ἀντιβάλλει· ἀντιστρέφει, ἢ διαβάλλει, ἢ διορθοῖ, ἢ ἐπιστρέφει. Occurrit etiam formula: πρὸς ἑαυτὸν ἀντιβάλλειν τι apud se ipsum reputare aliquid 2 Macc. XI, 13.

'ΑΝΤΙΔΙΑΤΙ'ΘΗΜΙ, 1. proprie: *e contrario*, *ex adverso pono*, *sisto*, *statuo*, ex ἀντί, διά, et τίθημι *pono*.

2. Medium ἀντιδιατίθεμαι *contrario animo affectus sum*, *adversarius sum*, *aliter sentio et statuo*, *quam alter*. Sic semel in N. T. occurrit 2 Tim. II, 25. ἐν πραότητι παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους (in quibusdam codicibus legitur ἀντικειμένους e glossemate) humaniter corrigere et edocere diversas a nobis sententias foventes.

'ΑΝΤΙ'ΔΙΚΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie: *adversarius in lite et judicio*, *qui in foro contra aliquem stat et agit*, ex ἀντὶ et δίκη *judicium*. Sic Matth. V, 25. ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ mature compone res tuas cum adversario tuo Luc. XII, 58. *Jamblich. Vit. Pythagor.* c. 27. μεθ' ἑκατέρου τῶν ἀντιδίκων ὁδῷ προάγειν. Cf. *Ez. Spanhem.* ad *Aristoph. Nub.* v. 774. In vers. Alex. τῷ יָרִיב *actor*, *qui causam agit*, Jer. L, 4. מְרִיב 1 Sam. II, 20. et אִישׁ רִיב Ies. XLI, 11. respondet. Sed deinde latius patet, et

2. *quemvis adversarium*, *hostem et inimicum*, etsi non reum peragat alium coram tribunali judicis, notat, et maxime *eum*, *qui vim et injuriam alteri facit*. Sic Luc. XVIII, 3. ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου vindica me ab adversario meo, s. ulciscere injuriam mihi illatam. 1 Petr. V, 8. ὁ ἀντίδικος ὑμῶν ὁ διάβολος diabolus, qui felicitati vestrae et pietati insidiatur. Jer. LI, 36. הִנְנִי־רָב אֶת רִיבֵךְ Alex. ἰδοὺ ἐγὼ κρινῶ τὴν ἀντιδικίαν σου. *Hesych.* ἀντίδικος· ἀντίπαλος, ἐχθρός, ἐναντίος. *Gloss.*

V.

V. ἀντίδικος· adversarius, obtrectator, contrarius. *Phavor.* ἀντίδικος παρὰ τῇ θείᾳ γραφῇ ὁ διάβολος, ad 1 Petr. V, 8.

'ΑΝΤΙ'ΘΕΣΙΣ, εως, ἡ, 1. proprie: *oppositio*, ab ἀντιτίθημι *oppono*.

2. *doctrina opposita*, *quaestio*, *quae ad disceptandum proponitur*, *disputatio*, quia is, qui cum altero disputat, contrariam et oppositam sententiam tuetur. 1 Tim. VI, 20. ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως disputationem de doctrina judaica, quibus scientiam suam et sapientiam, quam jactant, demonstrare gestiunt. *Hesych.* ἀντίθεσις· ἀντιλογία. *Phavor.* ἀντίθεσις· σχῆμα λέξεώς ἐστι, καθ' ἣν ἀντιτιθέασιν ἀλλήλοις τὰ ἐναντία, ἢ κατὰ μέρος, ἢ ἀθρόως. οὕτως 'Ισοκράτης ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ. Idem: ἀντιλογία· ἐρώτησις.

'ΑΝΤΙΚΑΘΙ'ΣΤΗΜΙ, *oppono*, *facio resistere oppugnanti*, *resisto*. Semel legitur in N. T. Hebr. XII, 4. οὔπω μέχρις αἵματος ἀντικατέστητε nondum usque ad sanguinem restitistis, h. e. nondum ea pericula ob religionem christianam subiistis, ut sanguinem profundere cogeremini. *Suid.* ἀντικάθηται· ἀντὶ τοῦ ἐναντιοῦται, καὶ ἀντικαθίστασθαι ὁμοίως. Οὐ δυνάμενος τῷ πλήθει ἀντικαθίστασθαι.

'ΑΝΤΙΚΑΛΕ'Ω, ῶ, fut. έσω, *vicissim voco*, *vicissim invito*, speciatim *ad convivium*, ex ἀντὶ quod hic *vicissitudinem* indicat, et καλέω *voco*, *invito*. Semel legitur in N. T. Luc. XIV, 12. μήποτε καὶ αὐτοί σε ἀντικαλέσωσι nam vicissim te invitabunt ad coenam. *Xenoph. Sympos.* I, 15. Eodem sensu verbo *revocare* utuntur *Cic.* pro *Rosc. Amer.* c. 19. et *Martial.* in *Gallum* Lib. V, "nunquam me *revocas*, venias cum saepe *vocatus*," ut sit *revocare* idem, quod *invitare* eum ad convivium, a quo ante excepti sumus. Cf. infra sub καλέω.

'ΑΝΤΙ'ΚΕΙΜΑΙ, fut. κείσομαι,

1. proprie: *e regione*, *ex adverso positus aut situs sum*, *oppositus sum*, ut loci tantum ratio habeatur. Sic v. c. ut bene monuit *Schwarzius* in *Comment. L. Gr.* p. 125. Asia Europae ex adverso sita ἀντικεῖσθαι dicitur ab *Herodian.* VI, 4. s. 9. et apud eundem IV, 2. s. 10. castra inter se opposita ἀντικείμενα ἀλλήλοις τὰ στρατόπεδα dicuntur. Sed ita in exterorum Scriptorum monumentis tantum legitur. In N. T. metaphorice usurpatur, ita, ut hominibus tribuatur, et

2. omnino *se opponere*, *adversari alteri*, *quacunque ratione et modo*, notet. Luc. XXI, 15. πάντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν omnes adversarii vestri aut accusatores. 1 Cor. XVI, 9. καὶ ἀντικείμενοι πολλοὶ et multi sunt, qui propagationem religionis christianae impedire conantur. Philipp. I, 28. ἀντικείμενοι dicuntur, qui Christianos acerrime persequebantur. 2 Thess. II, 4. ὁ ἀντικείμενος qui Deo reniti audet. 1 Tim. V, 14. Luc. XIII, 17. omnes obtrectatores illos ad silentium redegit. Hinc in versione Alex. שָׂטָן, Zach. III, 2. רָדַף, Job. XIII, 25· צוּר, Exod. XXIII, 22. et aliis vocabulis, quae *hostem*, *adversarium* indicant, respondet. Interdum etiam de rebus usurpatur et tunc

3. significat, *repugnare*, *contrarium esse*. Gal. V, 17. ταῦτα δὲ ἀντίκειται ἀλλήλοις haec sibi invicem ita contraria sunt. 1 Tim. I, 10. καὶ εἴ τι ἕτερον τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται et si quid aliud verae doctrinae christianae repugnat. *Hesych.* ἀντίκειται· ἐναντίος κεῖται, aut, ut fortasse rescribendum erit, ἐναντίον κεῖται, ex conjectura nempe *Pricaei*, qui respici putabat hac glossa ad 1 Tim. I, 10. *Sext. Empir. Hypoth.* II, 14. ἀντίκειται δὲ ταῦτα ἀλλήλοις.

'ΑΝΤΙΚΡΥ', *e regione*, *ex adverso*. Adverbium, habens secum genitivum, ab ἀντί. Semel legitur in N. T. Act. XX, 15. τῇ ἐπιούσῃ κατηντήσαμεν ἀντικρὺ Χίου sequenti die venimus in locum, qui est e regione Chii. *Hesych.* ἀντικρύ· κατέναντι, ἐξ ἐναντίας. Idem *Suidas* et *Etym. M.* Conf. interpretes ad *Thomam M.* sub ἀπαντικρύ, p. 83. ed. *Bernard.* et *Wetstenii N. T.* T. II, p. 593.

'ΑΝΤΙΛΑΜΒΑ'ΝΩ.

ἈΝΤΙΛΑΜΒΆΝΩ, fut. λήψομαι, et Medium ἈΝΤΙΛΑΜΒΆΝΟΜΑΙ,

1. proprie: *apprehendo, arripio, porrectis manibus rego, vel juvo, suscipio periclitantem.* Non male *Joh. Arrowsmith* in *Tacticis Sacris* p. 241. monuit, maxime de iis dici, qui infantes lapsantes manu porrecta retinent, aut aegros vacillantes sustentant. *Suid.* ἀντιλαμβανόμενοι· κρατοῦντες, ἐχόμενοι. Sed deinde metaphorice

2. *opitulor, sublevo, defendo, juvo, curam gero quovis modo,* et maxime de iis usurpatur, qui benefici sunt erga pauperes et afflictos. Luc. I, 54. ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ opem tulit populo suo dilecto Israeli. Act. XX, 35. δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων oportere nos juvare inopes. Sirac. II, 6. πίστευσον Θεῷ καὶ ἀντιλήψεταί σου. XII, 4. Judith. XIII, 7. *Thucyd.* II, 61. τοῦ κοινοῦ τῆς σωτηρίας ἀντιλαμβάνεσθαι salutis reipublicae curam suscipere, eique succurrere. *Aristoph. Pac.* v. 484. et *Novell.* XIII, c. 1. § 1. *Diod. Sic.* XI, 13. Cf. *Alberti* in *Notis ad Glossar. Gr. N. T.* p. 104. *Hesych.* ἀντιλαμβάνεται· βοηθεῖ. Sic et *Cicero suscipere* et *tueri* saepe conjungit.

3. *sentio, percipio, cognosco,* sive *sensu corporis,* sive *animo,* et ex adjuncto: *particeps fio, fruor aliqua re.* Illustrari exinde potest locus obscurior 1 Tim. VI, 2. οἱ τῆς εὐεργεσίας ἀντιλαμβανόμενοι, qui vulgo quidem ita explicatur, ut ἀντιλαμβανόμενοι ad dominos referatur hoc sensu: qui beneficentiae student erga servos, οἱ φροντίζοντες εὐεργετεῖν τοὺς δούλους, ut *Theophylactus* interpretatur, non repugnante usu loquendi, nam ἀντιλαμβάνεσθαι haud raro est: *studere alicui rei,* sed aeque commoda h. l. est notio altera, *fruendi, percipiendi,* (quae *Vulgati* auctoritate h. l. commendatur, qui habet: *qui beneficii participes sunt;* quem etiam secutus est *Lutherus*) sive ἀντιλαμβανόμενοι cum aliis ad servos referas, hoc sensu: *qui multis a dominis ad se redundantibus commodis et beneficiis fruuntur,* sive, quod tamen minus placet, de ipsis dominis ex aliorum opinione explices, *qui participes facti sunt per religionem christianam omnis felicitatis per Christum partae.* Certe negari non potest, ἀντιλαμβάνεσθαι in ipsis Graecorum monumentis interdum ita positum reperiri, ut *sentire, percipere, frui* notet. En! quaedam exempla. *Theod.* Orat. V. de providentia p. 458. ed. Hal. T. IV. καὶ τῶν ὀσμῶν ἀντιλαμβάνεται. ib. p. 572. Schol. *Thucyd.* VII, 66. ἀντιλάβεσθε· ἀντὶ τοῦ ᾐσθάνεσθε. *Aeschin.* Dial. III, 16. ὁ δὲ οὐκ ἂν οὐδὲ τῆς στερήσεως ἀντιλαμβάνηται. Alia exempla dedit *Elsnerus* in *Obss. Sacris.* T. II. p. 306. Cf. etiam ad h. l. *Wetstenii N. T.* T. II. p. 347.

ἈΝΤΙΛΈΓΩ. Duas habet easque maxime contrarias significationes apud Graecos, partim enim, *eadem dico et profero, quae alter,* notat, observante *Suida:* ἀντιλέγειν· ἀντὶ τοῦ Ἴσα λέγειν. Πλάτων· partim autem significat: *contradico, contra disputo, reclamo, repugno;* et in hac posteriore notione tantum in N. T. legitur, v. c. Act. XIII, 45. καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ Παύλου λεγομένοις, ἀντιλέγοντες καὶ βλασφημοῦντες contradixerunt sententiis, a Paulo propositis, additis etiam conviciis. Act. XXVIII, 19. ἀντιλεγόντων δὲ τῶν Ἰουδαίων repugnantibus autem Judaeis. ibid. v. 22. ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται eam ubique contradictioni expositam esse. Eodem modo *Xenoph. Hist. Gr.* VI, 5. 37. ἀλλὰ ταῦτα μὲν Ἴσως ἀντιλέγεται. *Achill. Tat.* V. p. 287. Facta est haec vox successu temporis *ecclesiastica,* et ea maxime *Eusebius* in *Hist. Eccles.* delectatus est, qui saepe τῶν μὴ ἀντιλεγομένων γραφῶν (v. c. VI, 14.) et τῶν ἀντιλεγομένων γραφῶν mentionem facit. Interdum in ipsis N. T. libris post ἀντιλέγειν particula negativa μὴ ponitur, v. c. Luc. XX, 27. οἱ ἀντιλέγοντες ἀνάστασιν μὴ εἶναι qui negant futuram esse resurrectionem mortuorum, (Vide *Thucyd.* III, 41. VIII, 24.) ubi μὴ aeque pleonastice ponitur, ac post

ἔξαρνος

ξαρνος apud *Herodotum*, ut *Raphelius* in *Obss. Herodot.* ad h. l. demonstravit.

2. *refractarius et rebellis sum, adversor, non obedio.* Luc. II, 34. οὗτος κεῖται εἰς Σημεῖον ἀντιλεγόμενον cui maxime adversabuntur Judaei. Joh. XIX, 12. ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι is est rebellis adversus Caesarem. Rom. X, 21. ubi cum ἀπειθεῖν conjungitur. Tit. II, 9. μὴ ἀντιλέγοντας non immorigeros. Ies. XXII, 22. καὶ ἄρξει, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀντιλέγων, et Ies. LXV, 2. אֶל־עַם סוֹרֵר πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα.

᾿ΑΝΤΙ´ΛΗΨΙΣ, εως, ἡ, 1. *auxilium, quod aliquis alteri praestat, opitulatio, patrocinium,* i. q. βοήθεια aut ἐπίληψις, ut *Phavorinus,* interpretatur, ab ἀντιλαμβάνομαι. Haud raro autem sic legitur in libris apocryphis. Sirac. XI, 12. προσδεόμενος ἀντιλήψεως. ib. LI, 10. 2 Macc. VIII, 19. XXI, 16. XV, 17. et in vers. Alex. ubi Ps. XXII, 19. τῷ עֶזְרָה, Ps. CVIII, 8. מָעוֹז et Ps. LXXXIII, 8. זְרוֹעַ respondet.

2. *munus diaconorum primitivae ecclesiae, qui curam pauperum et aegrotorum gerebant.* 1 Cor. XII, 28. ἔθετο ἀντιλήψεις (*Vulgatus: opitulationes*) alios diaconos constituit in ecclesia, aut, inter alia munera ecclesiae etiam munus diaconorum esse voluit. *Alberti Gloss. N. T.* p. 132. ἀντιλήψεις· προστασίαι *praefecturae. Theophyl.* τὰς ἀντιλήψεις, τοῦτ᾿ ἔστι τὸ ἀντέχεσθαι τῶν ἀσθενῶν. *Glossar.* in Bibl. Med. ad h. l. a *Pricaeo* laudatum ἀντιλήψεις· προστασίαι καταπονουμένων. *Glossae* aliae ibidem: ἀντέχεσθαι τῶν ἀσθενῶν καὶ προστατεῖν αὐτῶν.

᾿ΑΝΤΙΛΟΓΙ´Α, ας, ἡ, 1. *contradictio.* Hebr. VII, 7. χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας sine omni contradictione et controversia.

2. *dissidium, lis, causa.* Hebr. VI, 16. καὶ πάσης ἀντιλογίας πέρας ὁ ὅρκος juramentum omnem litem dirimit et componit. Alexandrini ideo usi sunt hac voce pro מָדוֹן, Psalm. LXXX, 6, מִדְיָנִים, Prov. XVIII, 18. et רִיב Deut. I, 12. 2 Sam. XV, 4. Ps. XXXI, 20.

3. *rebellio.* Jud. v. 11. καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κορὲ ἀπώλοντο et ad exemplum Corachi seditiosi et rebellis pereunt, coll. Prov. XVII, 11. ubi τῷ מְרִי *rebellio,* in vers. Alex. respondet. Interdum autem latius patet, et

4. *omnis generis contumeliam et injuriam, sive factis se exserat, sive verbis tantum,* notat. Sic Hebr. XII, 3. τὴν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς αὐτὸν ἀντιλογίαν qui tot injurias et contumelias a scelestis Judaeis pertulit. *Matthaei Glossaria Graeca Minora* Vol. I, p. 65. (Mosquae 1774.) ἀντιλογίαν· τὸν γέλωτα, τὰς πληγάς, τοὺς χλευασμούς.

᾿ΑΝΤΙΛΟΙΔΟΡΕ´Ω, ῶ, fut. ήσω, *convicium regero, vicissim convicior.* Legitur in N. T. tantum 1 Petr. II, 23. ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει qui conviciis cum proscinderetur non maledicta regerebat. *Lucian. Conviv.* c. 40. Διονυσόδωρος ἀντιλοιδορείτω τὰ εἰκότα. In *Glossario vet.* apud *Labbaeum* p. 16. vertitur *remaledico.* (ex ἀντὶ *contra* et λοιδορέω *convicior, maledico.*)

᾿ΑΝΤΙ´ΛΥΤΡΟΝ, ου, τὸ, 1. *pretium redemtionis rei in aliena potestate sitae, pecunia, quae datur ad aliquem captivum aut servum redimendum,* ex ἀντὶ et λύτρον, *pretium, quod pro aliquo solvitur.* Quam varie olim utrumque vocabulum a Graecis usurpatum fuerit, *Schwarzius* inprimis docte exposuit in *Comment. L. G.* p. 127. *Hesych,* ἀντίλυτρον· ἀντίδοτον. Sed deinde

2. metaphorice, *omnis ratio ac modus, quo aliquis liberatur et immunis redditur ab aliqua re, maxime a miseria et aerumnis,* ἀντίλυτρον dicitur. 1 Tim. II, 6. ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων qui morte sua omnes liberavit a vitiositatis vi et poenis, a servitute quasi et miseria peccatorum. Saepius non legitur in N. T. Cf.

Cf. infra sub ἀπολύτρωσις, λύτρον, λύτρωσις, et *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 376.

ἈΝΤΙΜΕΤΡΈΩ, ῶ, fut. ήσω, 1. proprie: *remetior, vicissim metior, ut mensura mensurae ex adverso respondeat,* ex ἀντὶ, et μετρέω *metior.*

2. metaphorice: *par pari refero, rependo.* Bis tantum in N. T. legitur. Matth. VII, 2. Luc. VI, 38. ῷ μέτρῳ μετρεῖτε ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν eadem mensura, qua metimini, remetietur vobis, h. e. vel a Deo vel ab hominibus par pari vobis referetur. Fuit autem haec formula proverbialis, frequentata apud Orientales, quae fere totidem verbis expressa legitur in Targum ad locum Iesaiae cap. XXVII, 8. בסאתא דהויתא כאל בה יכילן לך et de qua bene exposuit *Vorstius* in *Diatribe de Adagiis N. T.* c. VIII.

ἈΝΤΙΜΙΣΘΊΑ, ας, ἡ, 1. proprie: *compensatio per mercedem, merces,* i. q. μισθαποδοσία, ex ἀντὶ *pro* et μισθὸς *merces.* Sed deinde *quaevis compensatio et retributio* ita dicitur, sive in bonam partem, et tunc

2. *mutuum officium, mutuam gratificationem* significat, 2 Cor. VI, 13. (κατὰ) τὴν αὐτὴν ἀντιμισθίαν vos jam vicissim hoc gratum mihi facite; sive in deteriorem partem et tunc

3. *justa poena* reddendum erit. Rom. I, 27. τὴν ἀντιμισθίαν τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες mercedem promeritam impietatis suae per semet ipsos acceperunt.

ἈΝΤΙΌΧΕΙΑ, ας, ἡ, *Antiochia.* Plurium urbium nomen. In N. T. memoratur

1. *Antiochia* urbs, quae fuit totius Syriae metropolis, et sedes regia, ad Orontem fluvium a Seleuco Nicanore condita, et a patris sui Antiochi nomine ita denominata, (*Justin.* XV, 4. *Dionys. Perieg.* v. 917.) cujus cognomen *Epidaphnes,* ob Daphnen (famosum illum et deliciis refertissimum lucum) adjacentem, fuit. Et quia nobilissima fuit omnium urbium Syriae, κατ' ἐξοχὴν Ἀντιόχεια in monumentis veterum dicitur. *Ptolemaeus* V, c. 15. Ἀντιόχεια ἡ ἐπὶ τοῦ Ὀρόντου ποταμοῦ. *Plin. Hist. Nat.* V, c. 21. Antiochia libera *Epidaphnes* (ἐπὶ Δάφνης) cognominata, Oronte amne dividitur. *Strabo* Lib. XVI, p. 516. ἔστι δὲ ἡ Ἀντιόχεια καὶ αὐτὴ τετράπολις ἐκ τεττάρων συνεστῶσα μερῶν. *Cic.* pro *Archia* c. 3. urbem celebrem et copiosam atque eruditissimis hominibus liberalissimisque studiis adfluentem vocat. Qui in hac urbe christianam religionem professi sunt, primum Christiani vocati fuerunt. Act. XI, 26. Memoratur praeterea Antiochia Syriae Act. XI, 19. XIII, 1. XIV, 26. XV, 22—35. XVIII, 22. Galat. II, 11. Magna in hac urbe fuit Judaeorum et postea Christianorum multitudo, alliciente eos, magnis commodis propositis, *Seleuco Nicanore.* Urbem ex professo descripserunt *Wilhelmus Tyrius* de *Bello sacro* II, 9. et *de La Roque Voyage de Syrie et du Mont-Liban.* T. I. P. II. p. 199.

2. *Antiochia,* vulgo *Antiochia Pisidiae* vocata, quae quidem in Pisidia non sita, eidem tamen annumerata fuit ob confinium. *Strabo* Lib. XII, p. 397. Ἀντιόχεια ἡ πρὸς Πισιδίᾳ καλουμένη. *Ptolemaeus* autem Lib. V. c. 4. *Aelian.* de Anim. XVI, 7. et Lucas Act. XIII, 14. Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας vocavit. *Plinius H. N.* V. c. 27. "Insident verticem Pisidae, quondam Solymi appellati, quorum colonia Caesarea eadem Antiochia." Cf. *Cellar. Geograph.* III. c. 4. p. 187. et *Wetstenii N. T.* T. II, p. 535. Ejus mentio fit Act. XIII, 14. XIV, 19. 21. 2 Tim. III, 11.

ἈΝΤΙΟΧΕΎΣ, έως, ὁ, *Antiochenus.* Nomen gentile, significans eum, qui ex Antiochia oriundus est. Semel tantum in N. T. legitur Act. VI, 5. Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχέα: ubi sine dubio de Antiochia, Syriae urbe, sermo est.

ἈΝΤΙΠΑΡΈΡΧΟΜΑΙ. Nullo plane jure suo emphasin quandam in hac voce invenerunt Interpretes, vertentes: *ex adverso*

adverso praetereo, deflectens a via e regione praetereo, nam ἀντὶ in compositis saepe otiosum est. Non differt ἀντιπαρέρχομαι a simplici voce παρέρχομαι, uti et ἀντιπέραν idem quod simplex πέραν significat, et in universum transire, praeterire notat, qua posteriore voce jam Vulgatus (cum quo h. l. etiam Syrus et Arabs consentit) usus est Luc. X, 31 et 32. καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν et eo viso praeteriit. Saepius non legitur in N. T. nec in versionibus graecis V. T. reperitur, praeter unum locum Sapient. XVI, 10. τὸ Ἔλεος γάρ σου ἀντιπαρῆλθεν, ubi conf. Intt.

'ΑΝΤΊΠΑΣ, α, ὁ, Antipas. Nomen cujusdam Christiani, qui constantissimam religionis christianae professionem apud Pergamenos, (quos in Christianos saepius grassatos esse tradit Eusebius H. E. IV, 14.) morte sua obsignavit, contractum, ut videtur, pro Ἀντίπατρος, quod memoratur Apoc. II, 13. De etymologia vocis dissentiunt viri docti, quam alii ex ἀντὶ et πᾶς, quasi qui est instar omnium, compositam, alii autem conflatam judicant ex πᾶς pater, vocula infantum, ut eum significet, qui est patris similis. Sed res ipsa nullius plane est momenti.

'ΑΝΤΙΠΑΤΡΊΣ, ίδος, ἡ, Antipatris. Nomen urbis, sylvis ac pascuis adjacentibus abundantis, in ora campestri Palaestinae, sitae inter Joppen et Caesaream, quae, ut Lightfoot. in Cent. Chorogr. Matthaeo praemissa p. 109. notat, olim Καφαρσαλαμᾶ et secundum Josephum A. J. XIII, c. 15. § 1. ed. Hav. Χαβαρζαβᾶ dicta fuit, sed ab Herode M. Judaeorum rege, in egregiae urbis formam redacta, ex patris sui Antipatri nomine (Joseph. de B. J. c. 21. § 9. καὶ γὰρ τῷ πατρὶ μνημεῖον κατέστησε, πόλιν, ἣν ἐν τῷ καλλίστῳ τῆς βασιλείας πεδίῳ κτίσας, ποταμοῖς τε καὶ δένδρεσι πλουσίαν, ὠνόμασεν Ἀντιπατρίδα) in ipsius memoriam et honorem Antipatris vocata. Eam nunc dici Nephisum, tradit Wilh. Tyrius, L. I. c. 20. p. 129. Memoratur Act. XXIII, 31. ad q cum videndus Wetstenius.

'ΑΝΤΙΠΈΡΑΝ. Adv. e reg adverso littore, trans, i. q. πέραν. Construitur cum geniti mel tantum legitur Luc. V ἥτις ἐστὶν ἀντιπέραν τῆς Γαλιλαί est e regione vel in opposito Galilaeae. In versione Alex non legitur hoc adverbium, se ritur apud Josephum A. J. I εἰς τὴν ἀντιπέραν γῆν. Diodor. 38. Apollodor. Bibl. III, 11.

'ΑΝΤΙΠΊΠΤΩ, 1. sensu p resisto, obnitor instar pugilis tatoris, irruo more hostili, III, 19.) ex ἀντὶ contra et cado.

2. metaphorice, vel per synec speciei pro genere: resisto, obstrepo, repugno, refragor, que modo hoc fiat. Sic sen tum in N. T. legitur Act. ἀεὶ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπ nitimini Deo, vos omnibus m veram emendationem vitae et tem invitanti. Hesych. ἀντιπίπ τιοῦνται. Num. XXVII, 14. הָעֵדָה Alex. ἐν τῷ ἀντιπίπτειν γωγήν. Polyb. XXV, 9. 5. ἀντιπίπτει τούτῳ. et in Fragm. 12. οἱ δὲ ἀντίπιπτον hi refrag opponebant se. Confer in un de hac voce Rhoer. Ferias trienses p. 150.

'ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΕΎΩ et 'ΑΝΤ ΤΕΎΟΜΑΙ,

1. milito, exercitum educo aliquem, pugno contra aliquem

2. metaphorice: adversor, r contrarius sum. Sic semel le N. T. Rom. VII, 23. ἀντιστρα τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου quod es contrarium dictamini rationis Huc fortasse pertinet gloss Hesychium ἀντιστρατευόμενον· ἀν νον, quam etiam habet Alberti N. T. p. 101. Aristaenet. II, ἔρως ἀντιστρατεύων τοῖς ὑπερηφαν λῶ.

'ΑΝΤΙΤΆΣΣΩ vel 'ΑΝΤΙΤ fut. άξω,

1. proprie: *oppono aliquem alteri, aut, ex adverso aliquid statuo.* Medium ἀντιτάττομαι *me alteri oppono, alteri obsisto,* et dicitur de *militibus, qui se acie instructa hosti opponunt, qui in acie positi repugnant.* Sic apud *Demosth.* Olynth. 3. et alibi passim. Conf. *Elsner.* Observv. Sacr. T. I. p. 452. Deinde

2. in genere: *oppono me, resisto,* et speciatim: *obsequium nego.* Rom. XIII, 2. ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ magistratibus qui obsequium negat; ubi opponitur τῷ ὑποτάσσεσθαι v. 1. Esther. III, 4. Aeque late haec vox patet apud exteros Scriptores, v. c. *Arrian.* de Expedit. II, 7. *Eurip.* Heraclid. v. 801. Hinc

3. *fidem denego, non admitto.* Act. XVIII, 6. ἀντιτασσομένων δὲ αὐτῶν qui cum Apostolorum doctrinam admittere nollent; quanquam et ἀντιτάσσεσθαι h. l. per *contradicere, verbis se opponere,* reddi posset, coll. c. XIII, 45. cujus notionis etiam quaedam exempla *Elsnerus* l. l. dedit. Hinc

4. *vim vi repello, punio, ulciscor injuriam mihi illatam.* Jacob. V, 6. ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον· οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν et nemo vindictam a vobis sumere audet. Jacob. IV, 6. ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται deprimit superbos et punit Deus. 1 Petr. V, 5. coll. Prov. III, 34. אִם־לַלֵּצִים הוּא יָלִיץ Alex. Κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται. *Hesych.* ἀντιτάσσεται· ἀντίκειται.

'ΑΝΤΊΤΥΠΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie apud Graecos dicitur *quaevis res seu materia dura, quae tactui non cedit, quae alterius ictum repellit, durus, renitens,* τὸ ἀντικείμενον τῷ μαλακῷ, καὶ μὴ ὑπεῖκον τῇ ἁφῇ exponente *Suida:* unde saepe cum σκληρὸς in libris Graecorum conjungitur. Sic apud *Xenoph.* de re equestri cap. 1. § 4. *Sophocl.* Antigon. v. 136. ἀντίτυπα ἐπὶ γᾷ κ. τ. λ. Confer *Wesseling.* ad *Herodotum* I, c. 67. *Etymol. M.* ἀντίτυπα· ἀντιπίπτοντα. *Hesych.* ἀντιτύποις· σκληροῖς. Descendit enim ab ἀντὶ et τύπος, quod propr. *notam* seu *vestigium* notat, *quod percussione factum est.* Jam quia τύπος etiam *imaginem, effigiem, simulacrum* notat, factum est, ut ἀντίτυπος

2. diceretur *imago, simulacrum, ad exemplum aliquod* (τύπον πρωτότυπον) *efformatum,* die von einem Original-Gemälde genommene Copie *a copy taken from an original picture,* et omnino *omne, quod est ectypum, ad exemplum aliquod compositum,* quasi πεποιημένον κατὰ τὸν τύπον. Sic sine omni controversia legitur Hebr. IX, 24. χειροποίητα ἅγια—ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν templum ab hominibus ad exemplum veri coelestis illius exstructum, coll. cap. VIII, 5.

3. *omne, quod similitudinem aliquam cum altero habet* et de *omnibus rebus* dicitur, *quae quodammodo inter se comparari possunt.* Sic 1 Petr. III, 21. ὃ καὶ ἡμᾶς ἀντίτυπον νῦν σώζει βάπτισμα, h. e. potest autem cum illo diluvio Noachico haud male comparari baptismus certo quodam modo. *Hesych.* ἀντίτυπος· (ita enim legendum est loco impressi ἄντυπος) ἴσος, ὅμοιος, h. e. res, formae et naturae alterius respondens. *Sophocl. Philoct.* 1455. ubi vid. Schol. E regione autem plane opposita est huic interpretationi loci Petrini ea, quam protulit *Schwarzius* in Commentariis L. Gr. p. 129. qui, in dubium vocata notione *similitudinis,* quam huic voci inesse ipsa rei ratio et analogia linguae graecae docet, (nam ἀντὶ in compositione haud raro *comparationem* et *similitudinem* significat, ut vel ex voce ἀντίδουλος apparet,) ἀντίτυπον per translationem *contrarium, quod est naturae et conditionis diversae* dici, et nostrum locum ita vertendum judicavit: *cui diluvio plane opposita est immersio sacra;* quam explicationem, si vel linguae ratio ferret, nihil tamen probant loca, ab ipso in hanc rem prolata, certe non admittit omnis contexta oratio in loco Petrino, nec ullo modo in loco Pauli Hebr. IX, 24. quem vertit: *in adyta, manu facta,*

facta, quae veris sunt opposita, ob locum parallelum habere locum potest. Vide *Casauboniana* p. 109 et 306.

ἈΝΤΊΧΡΙΣΤΟΣ, ου, ὁ, vi compositionis quidem *eum* notare potest, *qui se gerit* ἀντὶ Χριστοῦ *pro Christo, qui se Christum jactat,* quemadmodum ἀντίθεος (*Homer. Il.* φ. v. 594.) est ἰσόθεος, interprete *Hesychio;* et ἀντιλέων (*Aristoph. Equitt.* v. 1041.) est *quasi leo;* sed in N. T. libris semper *adversarium Christi ejusque religionis* significat, et collective de *falsis doctoribus* usurpatur, qui, a puriore doctrina christiana deficientes, Christianos, Apostolorum coaevos, in gravissimos errores conjiciebant, qui alibi ψευδοπροφῆται et ψευδαπόστολοι vocantur. Sic 1 Joh. II, 18. καθὼς ἠκούσατε, ὅτι ὁ ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν, ubi ὁ ἀντίχριστος non est insignis quidam hostis Christi et christiani nominis, ut illi sibi persuaserunt, qui in h. l. Gnosticorum vestigia quaerebant, sed est nomen collectivum de *omni turba falsorum doctorum christianorum* explicandum, nec a proxime sequente ἀντίχριστοι differt, qui v. 19. dicuntur deseruisse religionem christianam. ibid. v. 22. ἀντίχριστος, seu ὁ ψεύστης, ut ibidem vocatur, describitur a Johanne tanquam ὁ ἀρνούμενος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ Χριστὸς, ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱὸν καὶ τὸν πατέρα dubitantes de divina Jesu natura. ibid. c. IV, 3. describitur *antichristus* tanquam μὴ ὁμολογῶν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα negans, Jesum hominem esse Christum a Deo missum in hunc mundum. 2 Joh. v. 7. ubi eadem descriptio legitur, et ἀντίχριστος et ὁ πλάνος tanquam synonyma junguntur. Saepius autem non legitur haec vox in N. T. de qua eleganter exposuit *Tittmannus* de Vestigiis Gnosticorum in N. T. frustra quaesitis, p. 179 seq.

ἈΝΤΛΈΩ, ῶ, fut. ήσω, *haurio; exhaurio sentinam,* ab ἄντλος *sentina.* Quater in N. T. de *aqua* usurpatur. Joh. II, 8. ἀντλήσατε νῦν transfundite

jam. v. 9. οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδ
aquam hauserant. Joh. IV, 7
ubi ὕδωρ ad ἀντλεῖν e v. 7. supple
est. Usi sunt Alexandrini ha
Genes. XXIV, 13. 20. 43. e
XII, 3. pro שָׁאַב et Exod. I
19. pro דָּלָה.

ἌΝΤΛΗΜΑ, τος, τὸ, *hau*
quodvis instrumentum ad hauri
aquam, quod hebraice דְּלִי voca
Semel in N. T. legitur Joh. I
Κύριε οὔτε ἄντλημα ἔχεις, *Vulg*
neque in quo haurias, habes
ἄντλημα de *situla cum fune, q*
puteum demittitur, praeeunte
explicari debet.

ἈΝΤΟΦΘΑΛΜΈΩ, ῶ, fut. ήσ
1. proprie: *oculos contra al*
dirigo, ex adverso aspicio, et tri
iis, qui faciem faciei confidenter
nunt, ich sehe einem starr i
Gesicht, *I look one keenly in the*
Suid. ἀντοφθαλμῶ· ἀντιβλέπω ἐξ ἐν
Alberti Gloss. N. T. p. 87. ἀντ
μεῖν ἀντιβλέπειν. Apud *Anti*
Caryst. in Hist. Mirab. c. 52
οφθαλμεῖν est i. q. in antecede
πρὸς τὸν ἥλιον βλέπειν, et *aquilis*
tur. Exempla hujus usus loq
quaedam dedit *Suicer.* in *Th*
Eccles. T. I. p. 394. Jam quia
vox speciatim de iis usurpatur
oculis in hostes intentis, resist
obnituntur, factum est, ut ἀντ
μεῖν aeque ac ἀντιβλέπειν (conf.
Observv. Flav. p. 262.) in univ
significaret

2. *obniti, resistere, obluctari,*
vulgo explicatur locus Act. X
15. ubi navis, qua Paulus vehe
dicitur μὴ δυνάμενος ἀντοφθαλμ
ἀνέμῳ, h. e. non potuisse vento
menti reluctari; nisi quis *Bezae*
nioni accedere, et ἀντοφθαλμεῖν o
prora luctari vertere malit: nan
quaedam prorae ὀφθαλμὸς diceba
Graecis, teste *Polluce* Onomast
9. Sed nimis arguta haec expl
videtur, et tutius est, in altera
tendi, resistendi notione acquie
quam e Polybio *Raphelius* ac *W*

nius N. T. T. II, p. 641. et ex libris apocryphis, v. c. Sapient. XII, 14. *Boisius* in collatione p. 501. satis superque comprobarunt. Confer et *Schweighaeuser Lex. Polyb.* p. 57.

ἌΝΥΔΡΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. *aqua carens, aridus, siccus.* (ex α priv. et ὕδωρ *aqua.*) 2 Petr. II, 17. πηγαὶ ἄνυδροι fontes, aut potius putei, aqua carentes, cum quibus homines comparantur, qui specie turpiter aliorum spem deludunt, et spem mentiuntur. In versione Alex. Ps. LXIII, 1. pro בְּלִי מָיִם ponitur. *Arrian. Indic.* 32. ἐρήμῳ τε τῇ γῇ καὶ ἀνύδρῳ καὶ φλογώδει. *Polyb.* V, 80. 2.

2. ex adjuncto: *desertus,* i. q. ἔρημος. Matth. XII, 43. διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων peragrat loca deserta et siticulosa, in quibus daemones versari Judaei statuebant. Luc. XI, 24. Hinc in versione Alexandrina partim pro יְשִׁימוֹן *solitudo,* Ies. XLIII, 19. 20. partim pro מִדְבָּר Ies. XLI, 19. ponitur.

3. *aquas non fundens.* Jud. v. 12. νεφέλαι ἄνυδροι, h. e. *arida nubila,* ut *Virgil.* Georg. III, v. 197. canit, nubes, quae pluviam quidem promittunt, sed nullam fundunt et a ventis differuntur; cum quibus eleganter doctores comparantur, qui multa jactabant et pollicebantur, sed nihil praestabant. *Schultens. Sentent. arab.* 89. p. 299. Doctus sine opere est كسحاب بلا مطر ut nubes sine pluvia.

ἈΝΥΠΌΚΡΙΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *alienus ab omni simulatione, non fucatus, sincerus, non fictus,* ita, ut rebus aeque ac personis tribuatur, ex α priv. et ὑποκρίνομαι *simulo, judicio aliorum subduco.* Rom. XII, 9. ἡ ἀγάπη ἀνυπόκριτος (h. e. ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς καρδίας 1 Tim. I, 5.) amor vester erga Christianos sit sincerus, et ab omni personarum respectu alienus. Sic κρίσις ἀνυπόκριτος Sapient. V, 18. legitur. 2 Cor. VI, 6. ad quem locum confer *Theodoretum.* 1 Tim. I, 5. πίστεως ἀνυποκρίτου veri religionis christianae studii. Eodem sensu 2 Tim. I, 5. Jacob. III, 17. ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία ἀνυπόκριτος vera sapientia homines ab omni fuco alienos, candidos et sinceros reddit. 1 Petr. I, 22. εἰς φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον, ubi explicationis causa additur, ἐκ καθαρᾶς καρδίας ἀλλήλους ἀγαπήσατε ἐκτενῶς. *Hesych.* ἀνυπόκριτος· ἄδολος, ἀπροσωπόληπτος, καὶ μὴ ἐν πλάσματι περιπατῶν, ὡς ὁ Ἀπόστολος, ἡ ἀγάπη ἀνυπόκριτος, καί, μὴ πλάσμα ἀγάπης ἔστω.

ἈΝΥΠΌΤΑΚΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ. Tres fere notiones habet in Scriptoribus graecis.

1. si de rebus adhibetur, *quidquid est confusum, sine ordine et numero,* ἀνυπότακτον dicitur. *Polybius* Hist. III, c. 36. ἀνυπότακτος καὶ κωφὴ γίνεται ἡ διήγησις confusa et vaga evadit narratio.

2. *non subjectus et subditus, qui alterius imperio et potestati non subest,* quasi μηδενὶ ὑποτασσόμενος, ex α priv. et ὑποτάσσω *subjicio, subordino.* Hebr. II, 8. οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον nihil superest, quod ejus imperio non sit subjectum. *Arrian. Epictet.* l. II, c. 10. *Achm. Oneir.* c. 196. *Philo lib.* 9. *rer. div. her.* T. I. p. 473. Glossae: ἀνυπότακτος· *indomitus.*

3. *contumax, refractarius, qui lege se nulla teneri putat, qui se ordini, semel constituto, non subjicit.* 1 Tim. I, 9. ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις. Tit. I, 6. ἀνυπότακτα parentibus parere recusantes. ibid. v. 10. ἀνυπότακτοι dicuntur, qui imperium Apostolorum ferre nolebant, et a pura doctrina christiana aberrabant. Saepius non legitur in N. T. et semel tantum in Verss. gr. V. T. apud *Symmachum* legitur 1 Sam. II, 12. pro אַנְשֵׁי בְלִיַּעַל.

ἌΝΩ. Adverbium. 1. *supra, superne, in loco superiori.* Act. II, 19. καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω et prodigia edam in coelo supra, ubi tamen ἄνω, quia ἐν τῷ οὐρανῷ praecedit, superfluum est: confer Jos. II, 11. בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל In vers. Alex.

pro מַעְלָה Deut. XXVIII, 43. et loco מִמַּעַל Deut. IV, 39. V, 8. legitur.

2. *sursum, ad* seu *versus locum superiorem*. Hebr. XII. 15. ῥίζα πικρίας ἄνω φύουσα radix amarulenta sursum crescens. Joh. XI, 41. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω Jesus autem sursum attollebat oculos. Hinc interdum pro לְמַעְלָה Ies. VIII, 21. XXXVII, 31. ab Alex. positum reperitur. *Thucyd*. IV, 34. καὶ ὁ κονιορτὸς τῆς ὕλης νεωστὶ κεκαυμένης ἐχώρει πολὺς ἄνω. Si praeponitur ipsi articulus, aut subintelligendus est, nominis naturam induit et pro locorum diversitate varias notiones habet. Sic v. c. τὸ seu τὰ ἄνω α) *extremitatem, summam alicujus rei partem* significat. Joh. II, 7. καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω, pro ἕως τοῦ ἄνω ὄντος μέρους impleverunt usque ad extremam amphorae partem. β) *coelum, et omne quod coelum continet*. Galat. III, 26. ἡ δὲ ἄνω Ἱερουσαλὴμ Hierosolyma coelestis seu ecclesia christiana: confer infra sub Ἱερουσαλήμ. Joh. VIII, 23. ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμὶ ego e coelo veni, a Deo originem meam repeto; ubi partim in sequentibus additur οὐκ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, partim τοῖς ἄνω in antecedentibus opponuntur τὰ κάτω. Philipp. III, 14. ἡ ἄνω κλῆσις τοῦ Θεοῦ futura illa felicitas coelestis apud Deum, vel a Deo promissa, coll. Hebr. III, 1. κλήσεως ἐπουρανίου. Coloss. III, 1. τὰ ἄνω ζητεῖτε futuram Christianorum in coelis felicitatem, bona coelestia consequi studete, quae et Judaeis מַעְלָה dicuntur. ibid. v. 2. τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς non tam terrenis, quam coelestibus bonis studium dicate vestrum. Eodem modo etiam apud Graecos ἄνω de *coelo* usurpatum legitur, v. c. apud *Aeschin*. *Socr*. Dial. III, 22. *Hesych*. ἄνω ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου τόπου καὶ χρόνου τάσσεται. *Phavorin*. ἄνω — ποτὲ μὲν ἐπὶ στάσεως, ποτὲ δὲ ἐπὶ τῆς κινήσεως τίθεται.

'ΑΝΩΓΕΟΝ, ου, τό. Varie scribitur haec vox in libris veterum, ἀνώγαιον, ἀνώγεων, ἀνάγαιον. Proprie

1. in universum vi etymi *omne conclave, quod est terra altius*, notat, quasi ἄνω τῆς γῆς *supra terram*. Sed in N. T. libris speciatim ἀνώγεον dicitur

2. *conclave in superiore parte domus, in quod veteres Judaei coenandi, orandi, confabulandi et otii causa secedere solebant*, quod in aliis N. T. locis ὑπερῷον (nam ὑπερῷον ab *Hesychio* ἀνώγαιον, οἴκημα redditur) et ab ipsis Judaeis עֲלִיָּה vocabatur, *conclave superius, contignatio aedium superior*. Bis tantum legitur in N. T. Marc. XIV, 15. καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνώγεον μέγα vobis ostendet conclave superius amplum, tricliniis stratum, seu coenaculum. Luc. XXII, 12. *Suid*. ἀνώγαιον· τὸ οἴκημα κ. τ. λ. T. I. p. 215. Legitur haec vox etiam apud *Xenophontem* Anabas. V, 4. 16. ubi tamen cellam frumentariam in superiore parte domus notat.

"ΑΝΩΘΕΝ. Adverbium, quod, absolute positum, et de loco et de tempore usurpatur. *Suid*. ἐκ τόπου ἢ χρόνου. Si localiter sumitur, significat

1. *desuper, superne, e loco superiori*, et hebraico מֵעַל Genes. XXVII, 39. et מִמַּעַל Exod. XXVIII, 27. in vers. Alex. respondet.

2. per synecdochen: *coelitus, de coelo, a Deo*, i. q. οὐρανόθεν. Joh. III, 31. ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος qui de coelo venit, a Deo originem habet. ib. v. 3. et 7. γεννηθῆναι ἄνωθεν a Deo per religionem emendari. ibid. XIX, 11. εἰ μὴ ἦν σοι δεδομένον ἄνωθεν nisi tibi ab ipso Deo concessa esset haec potestas. Jacob. I, 17. πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστιν, h. e. ut ipse explicat, καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων. Jacob. III, 15. οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν κατερχομένη non est haec coelestis et divina sapientia. ibid. v. 17. Eodem sensu מִמַּעַל Job. III, 4. *Aelian*. H. A. IX, 30. ταῦτα μὲν λεόντων

ἐστιν

ἐπὶ ἴδια δῶρα φύσεως, ἄνωθεν αὐτοῖς ὄντα. *Dio Or.* XXXII, p. 365. Alia loca Graecorum, huc pertinentia, dabit *Schwarzius* in Commentar. L. Gr. p. 132. Cum praepositione constructum nominascit ac

3. *rei partem superiorem, summum* significat. Matth. XXVII, 51. et Marc. XV, 38. τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο, ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω velum Sancti sanctorum a summo ad imum scissum est; ubi ἄνωθεν hebr. מִלְמַעְלָה Jos. III, 16. respondet. Joh. XIX, 23. ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς δι' ὅλου a superioribus partibus contextus per totum. Interdum tamen etiam de tempore usurpatur, et tunc *omne tempus superius* significat, et est

4. partim per *olim*, partim per *iterum, denuo*, (*Artemid.* I, 14. ἄνωθεν γεννᾶσθαι.) vertendum. Act. XXVI, 5. προγινώσκοντές με ἄνωθεν quibus olim (nempe ante conversionem meam ad religionem christianam) notus fui. *Herodian.* IV, 13. 5. Θεραπεύοντι δὲ αὐτὸν ἄνωθεν. VIII, 6. 13. κατ' εὔνοιαν ἣν εἶχον πρὸς αὐτὸν ἄνωθεν: quibus, jam ab aliis allatis locis, addo *Justin. Martyr.* Dial. c. Tryph. Jud. § 24. p. 123. ὥσπερ ἄνωθεν ἐκηρύσσετο. ibid. p. 160. et 210. Luc. I, 3. παρηκολουθηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς, ubi per τὰ ἄνωθεν πάντα aut omnes, quae tunc temporis circumferebantur relationes de vita et factis Christi intelligendae sunt, aut sensus loci ita constituendus erit: res altius repetitas ab ipsis initiis vitae Christi et Johannis exponenti. Utrumque enim fert lingua graeca. Sic v. c. *Antonin.* XI, c. 18. ἄνωθεν δὲ ἔπιθι ἀπὸ τοῦ κ. τ. λ. *Euseb. Hist. Eccl.* I, c. 1. fin. Gal. IV, 9. οἷς πάλιν ἄνωθεν δουλεύειν θέλετε quibus iterum servire vultis; ubi ἄνωθεν a πάλιν minime differt, et alterutrum redundat, ut in formula: πάλιν ἐκ δευτέρου Matth. XXVI, 42. Rarioris hujus significatus exemplum extat apud *Josephum* A. J. I, c. 18. s. 3. φιλίαν ἄνωθεν ποιοῦται πρὸς αὐτόν.

'ΑΝΩΤΕΡΙΚΟ͂Σ, ὁ, ἡ, τὸ, *supernus, superior*, (ab ἀνώτερος.) Semel tantum in N. T. legitur in neutro plurali Act. XIX, 1. διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη, ubi per superiores regiones Asia minor, mediterraneo remota a mari, intelligenda est, nam altera pars Asiae, ad mare sita, inferior pars τὰ κατώτερα μέρη dicebatur. Vide *Wetstenii* N. T. T. II. p. 579.

'ΑΝΏΤΕΡΟΣ, ὁ, ἡ, τὸ, *superior*. Est comparativus irregularis ab adverbio ἄνω. Neutrum ἀνώτερον bis tantum in N. T. reperitur adverbialiter sumtum, et significat

1. *in superiorem locum, superius, altius*. Luc. XIV, 10. φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον amice, altius adscende seu superiorem occupa locum. Hinc hebraico לְמַעְלָה *sursum* Ezech. XXI, 7. respondet in vers. Alex.

2. *supra, paulo ante*. Hebr. X, 8. ἀνώτερον λέγων in priore parte loci allegati, seu paulo ante dixerat.

'ΑΝΩΦΕΛΗ͂Σ, έος, οῦς, ὁ, ἡ, dupliciter legitur in N. T. ita, ut

1. *eum* significet, *qui non solum nullam plane utilitatem affert, sed adeo damnum et noxam infert*. Tit. III, 9. ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι, ubi ita vocantur μάχαι νομικαὶ quaestiones et controversiae de valore legis Mosaicae, quas inter quaestiones leves et noxias referendas esse recte judicat.

2. indicat *eum, qui aliquam quidem utilitatem praestat, sed non eam, quam quis jure sperare possit*. Hebr, VII, 18. διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελὲς quia lex et oeconomia Mosaica non eam utilitatem praestabat, quam tamen promittebat, non perfecte homines emendare, expiare et tranquillos reddere valebat. Saepius non legitur. In Alex. vers. pro לֹא יוֹעִלוּ Jer. II, 8. legitur. *Phavor.* ἀνωφέλητος· ὁ μὴ ὠφελημένος, ἀνωφελὴς δὲ, ὁ μὴ ὠφελήσας.

'ΑΞΊΝΗ, ης, ἡ, *bipennis, securis, bipennis utrinque aciem habens, instrumentum, quo arbores vel ligna caeduntur* (confer. *Polyaenus* I, 28. 2.), quod hebraice גַּרְזֶן Deut. XX, 19. et קַרְדֹּם 1 Sam. XIII, 20. Jer. XLVI, 22. dicitur. *Hesych.* δίστομος πέλεκυς.

 Spanhemius

Spanhemius in notis ad *Callim*. Hymn. in Cererem v. 36. hoc discrimen constituit inter πέλεκυν et ἀξίνην, ut hoc de utrinque ancipiti securi, illud de securi, una tantum parte acuta, dicatur. Recte autem *Eustathius* ad *Homer*. Iliad. XXIV, p. 1511. derivat ab ἄγειν vel ἆξαι *frangere*, eo quod ἄγει vel ἤξει τὰς ἶνας δένδρων. Bis tantum legitur in N. T. Matth. III, 10. et Luc. III, 9. ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται securis jam posita est ad radicem arborum; formula, ut videtur, proverbialis, de imminentibus jam periculis et divinis suppliciis intelligenda. coll. Jerem. XLVI, 22.

"ΑΞΙΟΣ, ὁ, ἡ, τὸ, 1. *dignus*, würdig *worthy*, ita, ut in bonam partem de eo, qui meretur laudem, beneficium, dignitatem, aut quodcunque demum aliud commodum, usurpetur. Matth. X, 10. ἄξιος γὰρ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ dignus enim est victu, qui operas praestat. v. 11. ubi ἄξιος absolute et sine casu de eo ponitur, *qui dignus est, cui tradatur religio christiana*. ("Αξιος autem interdum etiam apud Graecos absolute poni, ita, ut subintelligendum sit aliquid, quod de contexta oratione a lectore facile suppleri possit, v. c. apud *Lysiam* Oratt. p. 309. ed. *Taylor*. abunde probavit *Alberti* Obss. in N. T. p. 79.) ibid. v. 37 et 38. οὐκ ἔστί μου ἄξιος non est me doctore dignus, non verus meus sectator. ibid. XXII, 8. Luc. VII, 4. ἄξιός ἐστιν ᾧ παρέξει τοῦτο dignus est cui hoc beneficium tribuas. XV, 19. 1 Tim. V, 18. VI, 1. πάσης τιμῆς ἀξίους. Hebr. XI, 38. Et sic in Apocalypsi passim. Interdum etiam in hoc sensu rebus tribuitur. 1 Tim. I, 15. IV, 9.

2. in deteriorem partem: *meritus, obnoxius*, de *eo, cui aliquid*, v. c. *poena, malum, mors, ex merito contingit*, werth *worthy*, de quo etiam Latini voce *dignus* utuntur. Sic Luc. XII, 48. ἄξια πληγῶν animadversione dignum. XXIII, 15. οὐδὲν ἄξιον θανάτου nullum morte dignum facinus, ut *Seneca* Hippol. 12. loquitur. ibid. v. 41. ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνο... scelerum nostrorum luimus poen... Act. XXIII, 29. Rom. I, 32. S... etiam Sap. XII, 26. XIX. 4. Conf... *Symmachum* 1 Regg. XXVI, 16. ... *quil*. et *Symmach*. 2 Regg. XII, *Plutarch. de mulier. virtut*. p. 25... θανάτου δὲ οὐκ ἄξια.

3. *conveniens, congruus, decens, a...quum*. Matth. III, 8. ποιήσατε οὖν κα...πὸν ἄξιον τῆς μετανοίας factis et mo...bus animi emendationem comproba... Luc. III, 8. Act. XXVI, 20. ἄξια ... μετανοίας ἔργα. 2 Thessal. I, 3. κα... ἄξιον, h. e. καθῆκον. ἐστὶ, ut est offi...ii nostri. 2 Macc. VI, 24. οὐ γὰρ τῆς ἡμετέρας ἡλικίας ἄξιόν ἐστι ὑποκριθῆναι. *Polyb*. III, 44 et 116. *Aelian*. V. H. XIV, 37. ἄξιος Μουσῶν βίος. XIII, 33. τοῦ κάλλους ἄξια. Ita etiam *dignus* apud Latinos, v. c. *Virgil*. Aen. VI. v. 662. "Phoebo digna locuti." *Curt*. IV, 15.

4. *par, qui est aequalis ponderis ac momenti*, metaphora deducta a rebus, quae ponderantur, uti bene *Grotius* monuit ad Rom. VIII, 18. οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν omnia mala hujus vitae nihili esse aestimanda relate ad futuram felicitatem. Sirac. XXVI, 20. οὐκ ἔστι σταθμὸς πᾶς ἄξιος ἐγκρατοῦς ψυχῆς. Prov. III, 15. לֹא יִשְׁוּוּ־בָהּ Alex. οὐ ἄξιον αὐτῆς. et VIII, 11. πᾶν τὸ τίμιον οὐκ ἄξιον σοφίας ἐστίν. *Aeschines Socr*. II, 3. *Xenoph*. Cyrop. VIII, 5. 11. *Homer*. Iliad. VIII, v. 234. *Etym. M*. ἄξιος — ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν σταθμῶν, τῶν ἴσην ῥοπὴν ἐχόντων.

5. *necessarium, quod operae pretium est*. 1 Cor. XVI, 4. ἐὰν δὲ ᾖ ἄξιον si res postulet seu desideret.

'ΑΞΙΟΩ, ῶ, fut. ώσω, 1. *dignum habeo et judico, dignor*, ab ἄξιος. Luc VII, 7. διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἠξίωσα πρός σε ἐλθεῖν igitur me ipsum indignum censui. Sic *Aelian*. V. H. III, 24. ἀξιῶν ἑαυτὸν τῶν καλῶν. *Hesych*. ἀξιῶν· ἄξιον ἡγούμενος. Hinc et apud Graecos ἀξιοῦν simpliciter notat: *judicare, existimare*. *Xenop*. Mem. I, 4. 10. *Suïd*.

ἀξιῶν ἀντὶ τοῦ νομίζων, ὑπολαμβάνων. Αντίας καὶ Πλάτων.

2. *dignum reddo.* 2 Thess. I, 11. ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ut vos dignos reddat christianae religionis sectatores, vel, dignos, qui potiamini futura Christianorum felicitate.

3. *cupio, volo, opto,* i. q. βούλομαι, cum quo etiam haud raro in codicibus permutatur. Act. XV, 38. Παῦλος δὲ ἠξίου — μὴ συμπαραλαβεῖν Paulus autem nolebat — eum secum itineris socium sumere. *Vulgatus* h. l. usus est verbo *rogare,* quam significationem haud raro habet haec vox apud Graecos, v. c. *Xenoph.* Memor. III, 11. 12. Sapient. XIII, 18. Sirac. L, 19. *Suid.* ἀξιῶν — καὶ ἀντὶ τοῦ παρακαλῶν, λιπαρῶν. Idem *Hesychius.* Conf. *Wetstenii* N. T. T. II. p. 551. Sed rectius sine dubio Syrus vertit: ܠܐ ܨܒܐ quemadmodum et in quibusdam codd. pro ἠξίου μὴ e glossemate legitur οὐκ ἐβούλετο. Act. XXVIII, 22. ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι scire ex te et cognoscere cupimus. 2 Macc. II, 8. ὁ Σαλωμὼν ἠξίωσεν, ἵνα ὁ τόπος καθαγιασθῇ μεγάλως. *Xenoph.* Memor. II, c. 1. 9. 12. *Gloss.* ἀξιῶ *desidero, oro, postulo, posco.* Confer *Krebs.* Observatt. Flav. p. 230.

4. ἀξιοῦσθαι τινὸς is dicitur, *qui aliquid consequitur et habet, et aliqua re afficitur* in utramque partem. 1 Tim. V, 17. διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν accipiant mercedem aliorum majorem. Hebr. III, 3. πλείονος γὰρ δόξης οὗτος παρὰ Μωσῆν ἠξίωται eo majorem autem Christus prae Mose dignitatem habet. ibid. X, 29. πόσῳ χείρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας quanto majori poena afficietur. Sic *Aelian.* V. H. XII, 10. *Xenoph.* Cyrop. II, 1. 6. *Diod. Sic.* XIX, 11. *Heliodor.* I, 11.

'ΑΞΊΩΣ. Adverbium, *digne, convenienter, congruenter, decenter;* construitur cum genitivo. Rom. XVI, 2. ἀξίως τῶν ἁγίων ut Christianos decet. Ephes. IV, 1. ἀξίως τῆς κλήσεως ut postulat a vobis religio christiana. Philipp. I, 27. Coloss. I, 10. 1 Thess. II, 12. 3 Joh. v, 6. Saepius non legitur.

'ΑΌΡΑΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ. Apud Graecos *active, qui non cernit (Polyb.* III, 108. 6. II, 27. 2.) *passive* autem partim is dicitur, *qui non cernitur, (Joseph.* A. J. XIV, 4. 4. τὸν ναὸν ἄβατον καὶ ἀόρατον. *Polyb.* III, 36. 7.) partim is, *qui visui non est expositus per naturam suam, invisibilis. Hesych.* ἀόρατον· μὴ θεωρούμενον. *Suid.* ἀόρατον· τετραχῶς λέγεται, ἢ τὸ καθάπαξ ἀδύνατον ὁραθῆναι, οἷον τὰ ὑποκείμενα ἄλλῃ αἰσθήσει, καὶ γὰρ ἡ φωνὴ ἀόρατος καὶ ἡ ὀσμὴ καὶ τὰ ὅμοια. ἢ τὸ πεφυκὸς μὲν εἶναι ὁρατὸν, μὴ ὁρώμενον δὲ κ. τ. λ. In posteriore tantum notione legitur in N. T. libris. Coloss. I, 15. εἰκὼν τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου qui Dei invisibilis effigies est. ibid. v. 16. τὰ ἀόρατα quae oculis humanis cerni non possunt. 1 Tim. I, 17. Hebr. XI, 27. Rom. I, 20. τὰ ἀόρατα τοῦ Θεοῦ natura et virtutes Dei, quae invisibiles sunt, sed ab hominibus ex rebus creatis satis cognosci possunt, ἡ ἀΐδιος αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης, ut ipse explicat Apostolus in sequentibus. Sic etiam a *Diod. Sic.* II, 21. Deus ἀόρατος dicitur. Conf. *Suicer. Thesaur. Eccles.* T. I. p. 401 seq.

'ΑΠΑΓΓΈΛΛΩ, fut. ελῶ, 1. *renuncio, refero ad aliquem, indico, enarro, quae gesta sunt et quomodo. Suid.* ἀπηγγέλη· ἐμηνύθη. Matth. II, 8. ἀπαγγείλατέ μοι renuntiate mihi. VIII, 33. ἀπήγγειλαν πάντα omnem rem enarrarunt. XI, 4. XXVIII, 8. 10. 11. Luc. VIII, 34. ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν, pro τοῖς ἐν τῇ πόλει. Act. XXIII, 17. 1 Thess. I, 9. Construitur fere cum dativo, interdum etiam cum εἰς. *Xenoph.* Agesil. VIII, 3. τῷ δὲ φέροντι εἶπεν ἀπαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ. Conf. *Taylor.* ad *Demosthenem* T. II. p. 314. In vers. Alex. hebraicis הִגִּיד Genes. XIV, 13. הִשְׁמִיעַ, Nehem. VI, 7. et הוֹדִיעַ Ps. LXXXIX, 1. respondet. Sed deinde latius patet in N. T. ita, ut omnino *notum facere et aliquid in aliorum notitiam perducere* significet,

significet, *quocunque demum hoc fiat modo.* (*Hesych.* ἀπαγγέλλω· φανερὸν ποιῶ.) Hinc

2. *doceo, instituo, praecipio.* Matth. XII, 18. καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ et gentibus salutarem doctrinam tradet. Act. XV, 27. καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτὰ, qui coram eadem illa, quae in epistolis scripta sunt, vobis praecipient. XXVI, 20. ἀπήγγελλον μετανοεῖν.

3. *celebro, praedico, laudo.* 1 Cor. XIV, 25. ἀπαγγέλλων, ὅτι ὁ Θεὸς ὄντως ἐν ὑμῖν ἐστι palam praedicabit et profitebitur vos vere a Deo adjuvari. Hebr. II, 12. ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου celebrabo inter homines summam tuam benignitatem. Eodem sensu הִגִּיד Deut. XXVI, 3. Ps. XCVII, 6, legitur. — *Phavorin.* ἀπαγγέλλω· τὸ μηνύω καὶ διηγοῦμαι, δοτικῇ συντάσσεται· καὶ ἀπαγγέλλω· τὸ τὰ παρ' ἑτέρων εἰρημένα ἢ γεγραμμένα ἀπὸ στόματος λέγω. καὶ τὸ λέγω ἢ φράζω, ἅπερ ἐγὼ εἶδον καὶ γινώσκω.

'ΑΠΑ'ΓΧΩ, fut. ἄγξω, *constringo fauces, strangulo, suffoco,* (*Polyb.* XVI, 19.) ex ἀπὸ et ἄγχω. 'Απάγχομαι *laqueo me suspendo et praefoco, suspendio finio vitam.* Respondet hebraico חָנַק Nahum. II. 13. et נֶחֱנַק in Niph. 2 Sam. XVII, 23. Sic legitur Matth. XXVII, 5. ἀπελθὼν ἀπήγξατο, *Vulgat. laqueo se suspendit,* et eodem modo *Hebraeus* et *Syrus* interpres verterunt. Est vero constans hic vocis ἀπάγχεσθαι usus. Vide *Pausaniam in Arcadicis* c. 23. *Herodot.* II, c. 131. *Theophr.* Char. XII. *Theocrit.* Idyll. III, 9. Tob. III, 10. *Suid.* ἀπήγξατο· βρόχον ἧψεν. Multa autem fuit olim inter viros doctos, maxime autem *Perizonium* (in Diss. *de morte Judae,* et *verbo* ἀπάγχεσθαι. Ed. II. Traj. ad Rh. 1766. 8.) inter et *Jac. Gronovium* (in libro: *de casu et pernicie proditoris Judae,* Lugd. Bat. 1683. etiam s. titulo: *Exerc. Acad. de nece Judae* τοῦ προδότου *et cadaveris ignominia.* ib. 1702. 4.) disputatio de morte Judae, an nempe vere suspendio vitam finierit, aut potius loc[...] Matthaei de suffocatione, quae fit [...] mio animi dolore et moerore (de qu[...] ἀπάγχεσθαι interdum usurpari, v. ab *Aristotele Polit.* VII, 7. *Andoci[...] Orat.* I, p. 235. *Herodot. Euter[...]* 131. *Plutarch. puer. educ.* c. 9. do[...] cuit *Perizonius* ad *Aelian.* V. H. [...] c. 8.) sit explicandus, cujus contro[...] versiae historiam *Wolfius* exposuit [...] Curis Philol. ad locum Matthaei la[...] datum. Rationem autem eam dir[...]mendi haud improbabilem praeiv[...] *Krebsius* (in Obss. Flav. p. 66 seq.) hanc, ut diceret, Judam aegritudine animi et angore compulsum laqueo sibi ipsi mortem conscivisse, laqueo autem casu quodam disrupto, ex loco altiore pronum delapsum esse, ita, ut diffisso corpore intestina effunderentur. Confer etiam *Elsneri* Comm. in Matth. T. II. p. 296 seq.

'ΑΠΑ'ΓΩ, fut. ἄξω, 1. *abduco, deduco, perduco.* Luc. XIII, 15. καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει et ad potandum ducit. Act. XXIII, 17. τὸν νεανίαν τοῦτον ἀπάγαγε πρὸς τὸν χιλίαρχον hunc adolescentem ad tribunum ducas. Matth. VII, 14. ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν *via, quae* ad felicitatem *ducit* (*Virg. Ecl.* IX, 1.) aeternam. ubi vid. *Wetstenius.* In vers. Alex. respondet hebraico נָהַג Deut. XXVIII, 37. הוֹלִיךְ, Psalm. CXXV, 5. et הוּבַל Job. XXI, 30. Ps. LX, 9.

2. ut *abduco* (Vide *Graev.* ad *Cic.* V. *Verr.* c. 13. p. 321.) *vi abduco, abripio,* (1 Maccab. II, 9.) quasi μετὰ βίας ἀπάγω, quod legitur Act. XXIV, 7. et de *iis* maxime olim usurpatur, *qui vel ad judicem rapiebantur, aut in carcerem et vincula trahebantur, aut denique ad ipsum supplicium ducebantur,* quo sensu et Latini suo *duci* utebantur, v. c. *Plin.* Epp. X, 96. *Tibull.* II, 3. v. ult. Matth. XXVI, 57. ἀπήγαγον πρὸς Καϊάφαν. XXVII, 2. Marc. XIV, 53. Matth. XXVII, 31. καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι. Marc. XV, 16. coll. 17. 18. 19. Luc. XXIII, 26. καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτὸν cum eum

eum abducerent ad supplicii locum. Act. XII, 19. ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι ad supplicium eos rapi jussit. Esther. II, 23. Addit. Esther. XII, 3. Pro אֲסוּרִים *vinctos* Gen. XXXIX, 22. Alex. habent ἀπηγμένους, scilicet εἰς τὸ δεσμωτήριον, coll. Gen. XL, 3. et XLII, 16. *Aelian.* V. H. XIII, 34. *Philostrat.* Vit. Apoll. IV, c. 39. Interdum ἐπὶ θανάτῳ additur, ut Epist. Jerem. v. 14. et εἰς τὸ δεσμωτήριον, apud *Athenaeum* VI, 2. *Moschopulus:* ἀπάγονται Κυρίως ἐπὶ αἰχμαλωσίας ἢ ἐπὶ καταδίκην. *Hesych.* ἀπάγεσθαι· εἰς θάνατον ἕλκεσθαι. Conf. de hac notione forensi verbi ἀπάγειν et *ducere Salmasium* de Modo Usurarum c. 17. *Schweighaeuser. Lex. Polyb.* p. 61. *Casaub.* ad *Theoph.* Charact. c. 6. et *Cellarium* ad *Plinii* Epp. X, 47. 3.

3. metaphorice: *incito, impello, permoveo,* doctrina pariter ac exemplo. 1 Cor. XII, 2. ὡς ἂν ἤγεσθε ἀπαγόμενοι aliorum exemplo et institutione vos induci patiebamini ad deastrorum cultum.

ἈΠΑΊΔΕΥΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie: *qui nulla institutione et disciplina usus est, incultus, illiberalis, rudis, ignarus,* der keine gute Erziehung genossen hat *who has not had the advantage of a good education. Plutarch. de auditione* T. VI. *Opp.* p. 143. ed. *Reiske.* ἀπαίδευτοι καὶ κακαὶ διαθέσεις. *Aeschin. Socr.* III, 13. δῆμος γὰρ —— — ἀπαίδευτον. *Hesych.* ἀπαίδευτον· ἀμαθῆ. *Suid.* ἀπαίδευτοι· ἀνόητοι, ἄτακτοι κ. τ. λ. Confer *Wessling.* ad *Herodot.* p. 239.

2. *qui nihil confert ad alios instituendos et emendandos.* Sic semel tantum legitur in N. T. 2 Tim. II, 23. τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ fuge et vita stultas et insulsas quaestiones, quae non ad cognitionem spectant, nec ad mores et felicitatem aliorum quidquam conferunt.

ἈΠΑΊΡΩ, fut. ἀρῶ, perf. ἦρκα, *aufero, tollo.* ἈΠΑΊΡΟΜΑΙ *auferor.* Ter tantum legitur in N. T. Matth. IX, 15. Marc. II, 20. Luc. V, 35. ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος quando sponsus ablatus ab eis fuerit. Sed aeque commode haec verba etiam verti possent: *si ab iis discesserit sponsus.* Habet enim ἀπαίρειν apud Graecos etiam hanc notionem, ut *abire, secedere, migrare* significet v. c. *Palaephat.* de Incred. VII, 6. (Vid. *Hemsterhus.* ad *Lucian. judic. vocal.* p. 83. et *Schweighaeuser. Lex. Polyb.* p. 62.) unde partim hebr. נָסַע et הִסִּיעַ Gen. XII, 9. Exod. XII, 37. respondet in vers. Alex. partim ab *Hesychio* per ὁδεύειν, ἀποδημεῖν, ἀναχωρεῖν explicatur.

ἈΠΑΙΤΕΩ, ῶ, fut. ήσω, *repeto, quod mihi jure debetur, requiro, jure meo reposco et exigo aliquid tanquam meum, quod ad certum tempus usui erat concessum alteri.* (Ita enim a simplici αἰτεῖν differre ostendit *Casaub.* ad *Theophr.* Char. cap. 11. quanquam etiam interdum de *mendicis* usurpatur, *qui stipem rogant.)* Sic *Aelian.* V. H. I, c. 24. XIII, 2. τὸ χρυσίον ἀπῄτει. Sirac. XX, 15. σήμερον δανειεῖ καὶ αὔριον ἀπαιτήσει. Alex. recte usi sunt hac voce pro נָגַשׂ Deut. XV, 2. 3. Ies. IX, 4. et pro נָשָׁה Nehem. V, 7. Hinc lucem foenerantur duo illa loca N. T. in quibus tantum haec vox legitur. Luc. VI, 30. ἀπὸ τοῦ αἴροντος τὰ σὰ μὴ ἀπαίτει ab auferente tua ne cum rigore repete. *Lucian. Hermotim.* 18. δανείζοντας καὶ ἀπαιτοῦντας πικρῶς. Luc. XII, 20. ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ hac ipsa nocte vitam a te repetent, sc. οἱ ἄγγελοι. coll. Sap. XV, 8. τὸ τῆς ψυχῆς ἀπαιτηθεὶς χρέος, h. e. naturae debitum reddere coactus; ubi eleganter vita tanquam res, homini tantum ad aliquod tempus concredita, sistitur. *Phavorin.* ἀπαιτῶ· τὸ κεχρεωστημένον λαμβάνω, αἰτιατικῇ συντάσσεται. Ἀριστοφάνης, ἐπεὶ δ' ἀπαιτεῖς ἀργύριον τοιοῦτος ὤν. Idem sub ἀπαιτίζω: διαφέρει δὲ τοῦ αἰτεῖν τὸ ἀπαιτεῖν, ὡς καὶ διδόναι τοῦ ἀποδιδόναι. αἰτεῖ μὲν γάρ τις τὸ μὴ χρεωστούμενον, ἀπαιτεῖ δὲ τὸ χρέος.

'ΑΠΑΛΓΕ'Ω, ῶ, fut. ήσω, 1. proprie: *expers doloris sum, ad omnem doloris sensum obduresco, obduratus sum, ita, ut omni sensu caream,* quod *Cicero* ad Attic. II, ep. 18. verbo *occallescere* (gr. πωροῦσθαι) breviter et recte expressit, (ex ἀπὸ et ἀλγέω *doleo.*) Schol. ad *Thucyd.* II, c. 42. ἀπαλγήσαντας ἀντὶ τοῦ παυσομένους ἀλγῶν. Idem *Suidas* tradit. *Hesych.* ἀπηλγηκότες· μηκέτι θέλοντες πονεῖν, ἀναίσθητοι γινόμενοι, ἀποκαμόντες. In *Etymol. Gr. MSto,* quod laudavit *Segaar* in Epist. Crit. ad Valckenarium, haec glossa legitur: ἀπηλγηκότες· ἀποκαμόντες, ἀπελπίσαντες καὶ ἀμεριμνήσαντες καὶ ἀναισθήτως ἔχοντες.

2. metaphorice: *omnem pudoris sensum exuo, omnem sensum honesti, recti et veri depono.* Sic semel legitur in N. T. Ephes. IV, 19. οἵτινες ἀπηλγηκότες qui ad omnem sensum honesti et recti torpent: nam hanc explicationem non tam suadent, quam postulant verba sequentia ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ. Nullius itaque momenti et pretii est lectio quorundam codicum et versionum ἀπηλπικότες *desperantes* (unde orta est glossa in Gloss. N. T. *Fabric.* p. 151. ἀπηλγηκότες· ἀπηλπικότες, ubi vide *Alberti* notas), quam sine dubio, nisi eam correctionem e versione Syriaca et Vulgata dicere malimus, debemus docto librario, qui ἀπαλγεῖν interdum apud Graecos (v. c. *Polyb.* Hist. I, c. 35. τὰς ἀπηλγηκυίας ψυχὰς τῶν δυνάμεων) *desperare, animum abjicere, despondere,* significare, haud ignorabat. Vide de hac voce *Wetstenium N. T.* T. II, p. 251.

'ΑΠΑΛΛΑ'ΣΣΩ seu 'ΑΠΑΛΛΑ'ΤΤΩ, fut. άξω,

1. *dimitto, decedere jubeo, depello, removeo. Aeschin. Socr.* Dial. II, c. 26. ὥσπερ τὰ φάρμακα πρὸς τὸ τὰς νόσους ἀπαλλάττειν. *Aristoph.* Eccles. v. 1038. τὴν γραῦν ἀπαλλάξασά μου. Hinc medium ἀπαλλάσσεσθαι *discedere, abire,* quasi *se ipsum dimittere et removere.* Sic *Aeschin. Socr.* II. § 21. ὁ γυμνασίαρχος ἀπαλλάττεσθαι αὐτὸν ἐκ τοῦ γυμνασίου ἐκέλευεν. *Herodot.* VIII, 44. ἀπαλλασσομένων τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου. Sic Act. XIX, 12. καὶ ἀπαλλάττεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους ut recederent ab iis morbi. Interdum tamen etiam activum vim medii habet et *discedere* notat, v. c. *Xenoph.* Memor. I, 7. 3. Agesil. II, 26. *Theophr.* Char. 4. Retinuerunt autem hanc propriam notionem verbi ἀπαλλάσσειν Alex. locis haud paucis V. T. ubi partim pro הֵסִיר Job. IX, 34. Jerem. XXXII, 31. partim pro הוֹבִיל Job. X, 19. posuerunt.

2. *libero.* Sic Hebr. II, 15. καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους, ὅσοι φόβῳ θανάτου — — ἔνοχοι ἦσαν δουλείας et a metu mortis liberabat, quotquot eo tenerentur. Nec graecis Scriptoribus ignota est haec notio. Sic ἀπαλλαγῆναι νόσου *Xenoph.* Cyrop. V, 1. 6. *Aeschin. Socr.* Dial. II, 27. Sapient. XII, 2. 20. et ἀπαλλαγὴ apud *Xenoph.* Venat. X, 14. *rationem periculum effugiendi* notat. *Phavorin.* ἀπαλλάττειν λέγεται καὶ ἀντὶ τοῦ ῥύεσθαι καὶ λυτροῦν, συντασσόμενον γενικῇ, οἷον· ἀπαλλάττω σε τῶν κακῶν. Vide *Irmisch.* ad *Herodian.* II, 1. 17. Conf. etiam *I. B. Carpzov.* Exercitt. Philon. in Ep. ad Hebraeos p. 110 seq. qui idoneis exemplis ostendit, ἀπαλλάττειν speciatim de manumissionibus et liberatione a servitute usurpari.

3. speciatim sensu forensi ἀπαλλάττεσθαι *reus* dicitur, *cum adversarius non persequitur accusationem,* aut *debitor, qui vel soluto debito aut transactione facta a creditore absolvitur et dimittitur.* Hinc ἀπαλλάττεσθαι ἀπό τινος est idem, quod διαλλάττεσθαι τινὶ *placare iratum et adversarium, in gratiam restituere.* Sic certe legitur in N.T. Luc. XII, 58. ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ da operam, ut iratum adversarium tuum places, cum eo transigas, coll. loco parallelo Matth. V, 24. διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ. *Xenoph.* Memor. II, 9. 6. Aliud hujus significationis exemplum e *Demosthenis* Orat. in Midiam p. 406. et 412.

412. adduxit *Krebsius* ad Decreta Romanorum pro Judaeis e Josepho p. 356. In universum nemo diligentius de hac voce disputavit *Dresigio* de Verbis Mediis N. T. I, 15. p. 179 seq.

'ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΌΩ, ῶ, fut. ώσω, *abalieno, alienum reddo, longissime removeo*, sensu proprio non solum, sed etiam metaphorico, in quo ter legitur in N. T. libris. Ephes. II, 12. ἀπηλλοτριωμένοι τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραὴλ olim non cives eratis reipublicae judaicae. ibid. IV, 18. ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ qui vitam flagitiosam et scelestam agunt. Coloss. I, 21. ubi ἀπηλλοτριωμένοι simpliciter ponitur, ita, ut e reliquis locis aut verba τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραὴλ, aut τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ intelligenda sint. Hoc verbo, non facile alias obvio, tamen aliquoties usus est (ut monuit jam *Krebsius* in Observv. Flav. p. 326.) *Josephus* A. J. XI, 5. 4. ἀπαλλοτριωθησομένων τοῦ πλήθους e populi coetu semoverentur. Idem IV, 1. 1. et VII, 9. 2. ἀπαλλοτριῶσαι τὴν 'Αβεσαλώμου διάνοιαν πρὸς τὸν 'Αχιτόφελον. His addo *Polyb.* Hist. III, 77. Sirac. XI, 35. ἀπαλλοτριώσει σε τῶν ἰδίων σου. 3 Macc. I, 3. τῶν πατρίων δογμάτων ἀπηλλοτριωμένος. Usi sunt praeterea Alexandrini hac voce pro זרו Ps. LVIII, 3. נָכַר Job. XXI. 29. Jer. XIX, 4. et aliis verbis passim.

'ΑΠΑΛΌΣ, ὁ, ἡ, τὸ, *tener, mollis*, quasi *tactui cedens. Etym. M.* παρὰ τὸ ἀφὴ, ὁ τῇ ἀφῇ εἴκων, ut sit ἁπαλὸς pro ἁφαλὸς, aspirata in lenem mutata. Usurpatur autem haec vox maxime de animalibus teneris et hominibus, qui sunt adhuc in puerili aetate. Sic v. c. Genes. XVIII, 7. ἔλαβεν ἁπαλὸν μοσχάριον, ubi est in hebraico רַךְ 1 Chron. XXIX, 1. Σαλωμὼν νέος καὶ ἁπαλὸς, coll. *Aelian.* V. H. III, 42. παῖδα ἔτι ἁπαλὸν ὄντα καὶ νεαρὸν, et ib. XII, 1. quanquam interdum etiam de aliis rebus, etiam inanimatis, usurpatur, v. c. de terra s. massa argillacea, quam figulus cogit et tractat. Sapient. XV, 7. Singularem autem usum obtinet haec vox in N. T. libris, ubi bis tantum legitur de *ramis arborum, qui sunt succulenti et succi pleni*, ut sit idem, quod ἔγχυλος *succidus*, qua voce *Herodotus* Lib. II. aliquoties utitur. Matth. XXIV, 32. ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς (sc. τῆς συκῆς) γίνηται ἁπαλὸς cujus rami, ubi tenerescunt. Idem legitur Marc. XIII, 28. Eodem fere sensu in *Aquilae* reliquiis Levit. II, 14. ἁπαλὰ λάχανα olera recentia leguntur, et substantivum ἁπαλότης apud Alex. Ezech. XVII, 4. pro יְנִיקוֹת *rami teneri* occurrit. *Hesych.* ἁπαλός· μικρὸς, τρυφερός. *Phavorin.* ἁπαλὸς ἐπὶ ζώων καὶ φυτῶν, οἷον ἁπαλὰ βρέφη καὶ ἁπαλὸν ῥόδον. μαλακὸν δὲ ἐπὶ κηροῦ καὶ τῶν τοιούτων κ. τ. λ.

'ΑΠΑΝΤΆΩ, ῶ, fut. ήσω. Haud differt a simplici verbo ἀντάω, et

1. significat: *obviam procedo, occurro.* Construitur cum dativo personae, cui alter obvius fit. Matth. XXVIII, 9. ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν αὐταῖς. Marc. XIV, 13. καὶ ἀπαντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος. Luc. XVII, 12. Joh. IV, 51. Act. XVI, 16. Hinc venit notio Graecis admodum familiaris, ut ἀπαντᾷν interdum significet, ut Latinorum *occurrere*, (*Liv.* XXXI, 29. *Sueton.* Calig. 39.) *certo tempore vel loco adesse, praesto esse*, v. c. ἀπαντᾷν ἐπὶ τὴν δίκην, κυρίαν, τὸ δικαστήριον, et reliqua, (*Suid.* ἀπαντᾷν καὶ συναντᾷν λέγουσιν, ἑκατέρως τὸ παραγίνεσθαι εἰς ἕνα τόπον) de qua notione exposuit *Budaeus* in Comment. L. Gr. p. 40. Speciatim autem

2. de *hostili occursu et impetu* usurpatur: *occurro alicui hostiliter et armata manu*, seu, *proelio occurro*, ut est apud *Livium* X, c. 43. Sic Luc. XIV, 32. rex, expeditionem parans adversus alium regem, prius diligenter cum consiliariis suis expendere dicitur, an possit cum decem millibus ἀπαντῆσαι, proelio occurrere, hosti, se adorienti cum viginti millibus. Usurpari autem ἀπαντᾷν aeque ac συναντᾷν

συναντᾷν

αντᾷν hoc sensu apud Graecos, inter alios *Munthe* docuit in Observatt. Philol. e *Diodoro Siculo* p. 166. De *impetu hostili* etiam Hebraei suo פָּגַע utuntur, 1 Sam. XXII, 17. 2 Sam. I, 15. ubi Alexandrini *ἀπαντᾷν* habent. *Phavorin.* *ἀπαντᾷν ἀντὶ τοῦ ἐναντιοῦσθαι. Ἀριστοφάνης, ἐγὼ δ' ἀπαντῆσαι ἐκείνοις βούλομαι, καὶ τὸ μάχεσθαι. δοτικῇ συντάσσεται.*

'ΑΠΆΝΤΗΣΙΣ, *εως, ἡ*, *occursus* (ductum a praecedente verbo)

1. *active* usurpatur, *cum quis alteri obviam procedit ad eum excipiendum.* Matth. XXV, 1. *ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου* proficisci debebant obviam sponso. ibid. v. 6. Act. XXVIII, 15. *ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν.* Respondet in versione Alex. hebr. קְרָאֹה 1 Sam. IX, 14. Jerem. XLI, 6. nec a voce *ἀπάντημα* differt, cum qua ab ipsis Alex. permutatum legitur ad פָּגַע 2 Sam. I, 15. Eccles. IX, 11.

2. *passive* usurpatur, *cum quis alteri obviam rapitur.* 1 Thess. IV, 17. *ἁρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου* nubibus vecti obviam rapiemur Domino. De aliis vocum *ἀπαντᾷν* et *ἀπάντησις* notionibus copiose disputavi in *Spicilegio Lexici Bieliani* T. I. p. 13. T. II. p. 18.

"ΑΠΑΞ. Adverbium numeri.

1. *semel, una vice*, omnis iterationis vel omnino, vel ad certum tantum temporis spatium, exclusionem indicans. 2 Cor. XI, 25. *ἅπαξ ἐλιθάσθην* semel lapidatus fui. Hebr. IX. 7. *ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ* semel tantum quotannis. v. 26. *τῷ ἅπαξ* opponitur *πολλάκις* v. 25. ibid. v. 27. *ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν* homini statutum semel mori. *Lucian. Dial. mort.* 16. *ἅπαξ τεθνεώς.* Hebr. XII, 26. 27. 1 Petr. III, 18. Locus 1 Petr. III, 20. huc non pertinet, falsa enim ibi lectio est *ἅπαξ ἐξεδέχετο*, pro qua, ut jam recte vidit *Griesbachius*, verbum *ἀπεξεδέχετο* reponendum est. Magis vero huc pertinet formula: *ἅπαξ καὶ δὶς*, quae respondet formulae hebraicae פַּעַם וּשְׁתַּיִם Nehem. XIII, 20.

et notat *saepius, aliquoties, nec t*
crebro, lat. *semel atque iterum.*
lipp. IV, 16. *καὶ ἅπαξ καὶ δὶς*
χρείαν μοι ἐπέμψατε aliquoties me
digentiae missis donis succurre
In altero vero loco, ubi haec fo
occurrit 1 Thess. II, 18. mihi qu
ea numerus exiguus in universun
indicari videtur, sed numerus
rius proprie significari. Verba
sunt: *ἠθελήσαμεν ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶ*
ἅπαξ καὶ δὶς non semel duntaxat
bis ad vos venire decreveram.
sic etiam haec formula legitur 1 N
III, 30.

2. *prorsus, omnino, perfecte.* I
VI, 4. *τοὺς ἅπαξ φωτισθέντας* qu
neam religionis christianae cog
nem sunt consequuti. Hebr.
ἅπαξ κεκαθαρμένους si perfecte et
sus expiati fuissent; ita, ut null
piationis ritu amplius opus esset.
v. 3. *ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἅπαξ παραδ*
τοῖς ἁγίοις πίστει ut constanter tu
ni doctrinam, quam satis cog
habetis. ibid. v. 5. *εἰδότας ὑμᾶς*
τοῦτο rem vobis omnibus notissi
Psalm. LXII, 11. *ἅπαξ ἐλάλησεν ὁ*
quem locum respexit *Suidas :*
inquit, *ἐλάλησεν ὁ Θεὸς ἀντὶ τοῦ ἀπ*
τικῶς ἢ παντελῶς, τὸ ἅπαξ ἐλάλ
Θεὸς οὐκ ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ, ἀλλ' ἐπ
πάντως ἐσομένου. Ps. LXXXIX
ἅπαξ ὤμοσα. *Aelian.* V. H. II
XIII, 34. Eodem sensu *semel*
Latinos sumitur; confer *Duke*
Florum II, 12. *Bentlei.* ad *H*
Serm. II, 8. 24. — *Suid.* *ἅπαξ· δ*
ὁλοσχερῶς.

'ΑΠΑΡΆΒΑΤΟΣ, *ου, ὁ, ἡ.* V
παξ λεγομένη in N. T. quae apud
cos Scriptores *de re* vulgo d
immutabili, quae violari et mutar
debet, v. c. *νόμος ἀπαράβατος*, (*E*
75.) lex, quae violari non d
ὅρκος ἀπαράβατος jusjurandum in
bile; nam *παραβαίνειν* haud raro
tare, violare, transgredi, notat.
praeter *Reiskii Indic. graecit. in*
tarchi moralia et philosophica s.
quae *Elsnerus* in Observatt. S
T. II. p. 354. hanc in rem cong

Et hanc notionem respexit *Hesychius:* ἀπαράβατον· ἄπυστον: ita enim rescribendum est loco impressi ἄπιστον, quod nullum sensum habet. Sed quia παραβαίνειν interdum etiam notat *transire ad successorem,* factum est, ut in N. T. ἀπαράβατος *res diceretur, quae non transit ad alios, ad successorem non transmittitur,* quae Graecis vulgo ἀδιάδεκτος dicitur. Sic semel tantum in N. T. legitur, Hebr. VII, 24. ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην perpetuum habet sacerdotium, in quo nullum habuit successorem. *Oecumenius* ad h. l. ἀδιάδοχον· ἀτέλευτον. Conf. *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 412.

ἈΠΑΡΑΣΚΕΎΑΣΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *imparatus,* ex α priv. et παρασκευάζω *paro.* Semel legitur in N. T. 2 Cor. IX, 4. καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους et inveniant vos imparatos, ubi ἀπαρασκεύαστοι opponuntur τοῖς παρεσκευασμένοις v. 3. *Herodian.* III, 10. 19. προσπεσόντες δὲ Ῥωμαῖοι ἀπαρασκευάστοις τοῖς Βαρβάροις. *Dion. Hal. Ant.* V. c. 49. Apud *Xenoph.* Memor. III, 4. 11. legitur vox idem significans, ἀπαράσκευος. *Phavorin.* ἀπαράσκευος· ἀπαρασκεύαστος, εὐχερής, εὔκολος.

ἈΠΑΡΝΈΟΜΑΙ, οῦμαι, fut. ήσομαι, 1. *abnego, agnoscere recuso, aliquem mihi notum esse, vel ad me pertinere firmiter nego,* sive simpliciter ponatur, sive particula negandi, μὴ, οὐκ, addatur, quanquam eam pleonastice addere solent N. T. Scriptores pariter ac graeci, v. c. *Herodotus,* cujus loca collegit *Raphelius* in Observv. Herodot. ad Luc. XXII, 34. Sic Matth. XXVI, 34. τρὶς ἀπαρνήσῃ με ter me nosse negabis audacter. v. 35. Marc. XIV, 30. 31. 72. Luc. XII, 9. ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ hunc coram angelis Dei meum sectatorem agnoscere recusabo. Luc. XXII, 34. πρὶν ἢ τρὶς ἀπαρνήσῃ μὴ εἰδέναι με. Joh. XIII, 38. *Suid.* ἄπαρνος· ὁ ἀρνούμενος καθόλου.

2. ex adjuncto: *renuntio, cum contemtu rejicio, abdico,* quae notio necessario agnoscenda est in formula: ἀπαρνήσασθαι ἑαυτὸν, quae in N. T. de eo usurpatur, *qui ipse sibi et omnibus commodis hujus vitae renuntiat, summa quaevis bona, vitam adeo suam spernere et amittere paratus est ob religionis christianae professionem.* Matth. XVI, 24. εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν si quis velit meus sectator esse, renunciet ipse sibi; ubi non de vitiositate, cui renuntiandum sit, sermonem esse, ut haud pauci opinati sunt, sed de ipsis commodis hujus vitae, quorum aequo animo jacturam facere paratus esse debeat sectator Christi, praeter verba, proxime sequentia, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, maxime comma 25. evincit. Marc. VIII, 34. Luc. IX, 23. Hinc etiam verbo ἀπαρνέομαι usi sunt Alex. Ies. XXXI, 7. pro hebr. מָאַס (quod alias per ἐξουθενέω, 1 Sam. VIII, 7. ὀλιγωρέω, Prov. III, 11. reddere consueverunt,) ubi *Theodot.* ἀπώσονται, *Symmach.* ἀποβαλοῦνται habet: et apud *Apollodor.* Bibl. II, c. 3. § 1. ἀπαρνέομαι recusandi notionem habet.

ἈΠΑΡΤΙ. Adverbium. *Ab hoc tempore, ab hoc instanti,* ex ἀπὸ et ἄρτι *nunc.* Alias scribitur divisim, ἀπ' ἄρτι. Matth. XXVI, 64. ubi tamen conjunctim ἀπαρτὶ legendum esse, *Heinsius* judicavit. Semel tantum legitur in N. T. Apoc. XIV, 13. μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες ἀπάρτι beati sunt pii Christiani, qui moriuntur ab hoc ipso mortis eorum tempore et momento, uti vulgo hic locus explicatur ab interpretibus, praeeunte Syro, qui reddidit ܡܢ ܗܫܐ qui tamen aliam etiam, non minus commodam, admittit explicationem, recepta lectione ἀπαρτὶ, quam *Beza, Alberti, L. Bos* et *Heinsius* praeferunt. Ἀπαρτὶ autem est i. q. ἀπηρτισμένως, *certo ac vere, perfecte, exacte, plene. Phavorin.* ἀπαρτί· ἀπηρτισμένως, ἐπίῤῥημά ἐστιν, ὡς ἀμογητὶ, παρὰ τὸ ἀπηρτισμένον, τὸ πλῆρες. κέχρηται δ' αὐτῷ Ἡρόδοτος, λέγων, ἀπὸ τούτου εἰσὶ στάδιοι δύο ἀπαρτὶ κ. τ. λ. Confer etiam *Foësii* Oeconom. Hippocrat. p. 44.

Wetstenii

Wetstenii N. T. T. I. p. 493. et Scholiast. ad Aristoph. Plut. v. 388. Hac autem levi mutatione facta ἀπαρτὶ μακάριοι sunt *perfecte, admodum felices et beati.*

'ΑΠΑΡΤΙΣΜΟ'Σ, οῦ, ὁ, *perfectio, absolutio operis.* Ἅπαξ λεγόμενον, quod tantum Luc. XIV, 28. legitur, εἰ ἔχει τὰ (δέοντα) πρὸς ἀπαρτισμὸν an habeat ad aedes perficiendas necessaria. Descendit a verbo ἀπαρτίζω *perficio, perfectum et absolutum reddo,* (*Hesych.* ἀπαρτίζει· τελειοῖ — ἀπηρτισμένον· τέλειον. Idem ἀπαρτίσαι· πληρῶσαι.) quod de opere usurpatur, cui extrema imponitur manus, v. c. οἶκος ἀπαρτισθεὶς domus omnibus suis partibus absoluta. Cf. *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 422. et *Wetstenii N. T.* T. I. p. 754.

'ΑΠΑΡΧΗ', ῆς, ἡ, 1. proprie sunt *primitiae frugum, quae a reliquis frugibus separandae et Deo solemniter consecrandae erant,* quasi ἀπ' ἀρχῆς, scil. γεννημάτων τῆς γῆς, de primis frugibus terrae, quas Deus jure sibi tanquam auctori consecrari voluit. Sic legitur in vers. Alex. Levit. XXIII, 10. et Deut. XXVI, 2. pro hebr. רֵאשִׁית, et permutatur cum voce πρωτογεννήματα Levit. XXIII, 17. Descendit autem ab ἀπάρχομαι, quod proprie ad res sacras refertur, et significat: *primitias offerre Deo,* aut, *initium rei sacrae facere,* uti ostendit *Ez. Spanhem.* ad *Juliani Orat.* I, p. 23. Jam quia primae fruges, quae Deo consecrabantur, praestantissimae et studiose selectae erant, factum est, ut deinde ἀπαρχὴ *omne* diceretur

2. metaphorice, *quod primum est in suo genere, vel temporis, vel dignitatis et praestantiae ratione habita, ita, ut de rebus aeque ac de hominibus adhibeatur,* quemadmodum etiam ἀπάρχεσθαι apud Graecos ad omnium rerum initia transfertur: cf. *Aelian. V. H.* VIII, 1 et 18. *Julianus Orat.* I, p. 3. Et in hac metaphorica notione tantum in N. T. legitur. Rom. VIII, 23. τὴν ἀπαρχὴν τοῦ Πνεύματος ἔχοντες qui praestantissima dona Sp. S. acceperunt, h. e. Apostoli, ut ipse in sequentibus explicat. Sic רֵאשִׁית *id quod summum est et praestantissimum in suo genere,* significat, v. c. Jerem. XLIX, 35. רֵאשִׁית גְּבוּרָתָם *summam potentiam.* Amos VI, 6. רֵאשִׁית שְׁמָנִים *unguenta praestantissima.* Hinc etiam ἀπαρχὴ τῷ חֵלֶב respondet in versione Alex. (quod proprie quidem *adipem,* sed metaphorice *optimum et praestantissimum* notat.) Num. XVIII, 12. 29. 30. 32. Rom. XI, 16. ἀπαρχὴ, scil. φυράματος, primitiae massae seu farinae, aqua subactae, (רֵאשִׁית עֲרִיסַת Num. XV, 19. 20.) h. e. patriarchae, majores Judaeorum, a quibus genus duxerunt suum. Rom. XVI, 5. ubi Epaenetus quidam vocatur ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας εἰς Χριστὸν primus inter eos, qui in Asia proconsulari Christo nomen dederunt. *Theodoret.* ad h. l. πρῶτος παντὸς τοῦ ἔθνους ἐπίστευσεν. 1 Cor. XV, 20. Christus vocatur ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων, qui primus et princeps fuit hominum a Deo in vitam revocatorum, unde v. 23. simpliciter ἡ ἀπαρχὴ vocatur. 1 Cor. XVI, 15. ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας, coll. Rom. XVI, 5. Jacob. I, 18. ἀπαρχήν τινα τῶν αὐτοῦ κτισμάτων inter primos, qui doctrinam christianam sunt amplexi. Apoc. XIV, 4. ἀπαρχὴ τῷ Θεῷ καὶ τῷ ἀρνίῳ praecipui Dei et Christi cultores et sectatores. *Alberti Gloss. N. T.* p. 135. ἀπαρχή· πρῶτος. *Hesych.* ἀπαρχή· προσφορά, ἀφαίρεμα. — ἀπαρχὴ Χριστός· πρῶτος Χριστός. *Schol. Eurip.* in *Orest.* v. 96. ἀπαρχὴ ἐλέγετο οὐ μόνον τὸ πρῶτον τῇ τάξει, ἀλλὰ καὶ τὸ πρῶτον τῇ τιμῇ, ὅθεν καὶ ἀπαρχὰς καρπῶν πρόσηγον οἱ παλαιοὶ καὶ ὠνόμαζον, τὰ κρείττονα ἐκλεγόμενοι. De singulis N. T. locis, in quibus haec vox legitur, sententias patrum graecorum collectas exhibuit *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 422 sq.

ἍΠΑΣ, ασα, αν, genitivus ἅπαντος, άσης, αντος, *omnis, totus, universus,* ex α ἀθροιστικῷ, et πᾶς *omnis,* quasi ἅμα πᾶς, *omnis, nullo excepto.* Sed haud raro, ut πᾶς, de *multitudine* tantum *ingente*

ingente explicandum erit. Sic Luc. XIX, 48. ὁ λαὸς γὰρ ἅπας ἐξεκρέματο ἀπ' αὐτοῦ ἀκούων permulti enim ex plebe ab ore ejus pendebant. ibid. VIII, 37. ἅπαν τὸ πλῆθος. XVII, 27. ἀπώλεσεν ἅπαντας. Marc. XVI, 15. πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα. Jacob. III, 2. πταίομεν ἅπαντες ad unum labimur omnes. Speciatim τὰ ἅπαντα *omnia, quae quis habet* et *possidet bona*, significat. Luc. V, 28. καταλιπὼν ἅπαντα omnibus relictis. Act. IV, 32. ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινὰ sed omnia iis erant communia. Ita et ἅπαντα legitur apud *Aeschin. Socr.* II, 7. Conf. *Abresch. Auctar. Dilucid. Thucyd.* T. II. p. 263. In vers. Alex. semper fere pro כֹּל ponitur, v. c. Ps. XXII, 23. Jer. XVIII, 23. semel tantum Levit. VI, 22. pro כָּלִיל legitur, nec raro in codd. vers. Alex. aeque ac in codd. N. T. voces ἅπας et πᾶς permutatae leguntur.

ἈΠΑΤΆΩ, ῶ, fut. ήσω, 1. proprie: *abduco a via recta, quae calcanda erat, in erroneam*, quasi ἀπάγω τοῦ πάτου, ut *Eustathius* et alii grammatici explicarunt. Cf. *Stephani Thes. Gr. L.* T. I. p. 1874 sq. Hinc, ut latinum *seduco*,

2. *facio aliquem aberrare a veritatis tramite, fallo, decipio, in errorem induco.* Sic Jacob. I, 26. ἀπατῶν τὴν καρδίαν αὐτοῦ iste decipit semet ipsum, is errorem alit. Respondet hebraico הִשִּׁיא Ies. XXXVI, 14. Alex. μὴ ἀπατάτω ὑμᾶς Ἐζεκίας λόγοις.

3. *ad peccatum incito et compello vel doctrina vel exemplo, quasi abduco aliquem a virtutis tramite.* Ephes. V, 6. μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις ne vos ad peccata fraudulentis aliorum doctrinis incitari patiamini; ubi sermo est de doctoribus, qui excusare solebant vitiositatem humanam, et doctrina de libertate Christianorum turpiter abutebantur. 1 Tim. II, 14. Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη, coll. Genes. III, 13. — *Hesych.* ἀπατᾷ· πλανᾷ, φενακίζει.

ἈΠΆΤΗ, ης, ἡ, 1. proprie: *abductio a via recta*, ab ἀπατάω, quod vide.

2. metaphorice: *deceptio, seductio*, inprimis *cum alterum a veritatis et virtutis tramite abduco.* Sic Matth. XIII, 22. ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου *divitiae fallaces*, quae partim destituunt possessorem saepissime et decipiunt, partim eum subinde a recto tramite abducunt, cum nimis amantur et expetuntur. Fortasse tamen ἀπάτη h. l. significat *oblectationem*, quam notionem saepe apud Graecos habere docent exempla prolata a *Pierson.* ad *Moerid.* p. 65. *Reiskio* ad *Polyb.* p. 168. et *Ernesti* in *Glossar. Polyb.* s. h. v. *Moeris:* ἀπάτη· ἡ πλάνη, παρ' Ἀττικοῖς, ἀπάτη δὲ ἡ τέρψις παρ' Ἕλλησι. Marc. IV, 19. Ephes. IV, 22. κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης pravis cupiditatibus, quae decipiunt ac seducunt homines; ubi ἐπιθυμίαι τῆς ἀπάτης ponuntur pro ἐπιθυμίαι ἀπατητικαὶ vel ἀπατῶσαι, plane, ut Judith. IX, 10. ἐκ χειλέων ἀπάτης μου.

3. per metonymiam *illud ipsum notat, quo alter decipitur ac seducitur, certe decipi ac seduci potest.* Coloss. II, 8. βλέπετε, μή τις ὑμᾶς ἔσται συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, ubi κενὴ ἀπάτη aut in universum quascunque pravas artes, quibus homines alios decipiunt, aut speciatim *theologiam judaicam* significat, quae tunc in scholis Judaeorum tradebatur, qua utebantur tunc temporis falsi doctores ad errores spargendos inter Christianos. 2 Thess. II, 10. καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆς ἀδικίας et quavis doctrina falsa et fraudulenta. Hebr. III, 13. ἀπάτῃ τῆς ἁμαρτίας illecebrae vitiositatis seu exemplum eorum, qui deficiunt a religione christiana. *Phavor.* ἀπάτη· τὸ ὑφ' ἑτέρου παραλογισθῆναι. — παραλογισμὸς, φενακισμός.

ἈΠΆΤΩΡ, ορος, ὁ, ἡ, aeque ac vox ἀμήτωρ, de qua supra copiosius disputabamus, varie apud graecos Scriptores sumitur. Dicitur autem ἀπάτωρ

1. *qui patrem non habuit, qui parentibus caret.* Hoc sensu Deus a *Trismegisto* dicebatur teste *Lactantio* de

de *Vera Sapientia* Lib. IV, c. 13. *Epiphan. Haeres.* XXXI, c. 18.

2. *qui patrem morte aut alio quovis acerbo casu amisit. Pollux Onom.* III. c. 2. s. 4. ἀπάτωρ· ὁ μὴ πατέρα ἔχων, ὡς ὁ Ἥφαιστος. καλοῖντο δ' ἂν οὕτω καὶ οἱ ἀποβεβληκότες πατέρας καὶ μητέρας, οὓς λέγομεν ὀρφανούς. *Eurip. Orest.* v. 310.

3. *is, cujus pater obscurus est et ignotus, ignobili patre natus. Eurip. Ion.* v. 110. Sic apud *Livium* IV, 3. nullo patre natus dicitur, cujus pater est ignobilis. *Horat. Serm.* I, 6. 10. " multos saepe viros nullis majoribus " ortos," coll. v. 6. et II, 5. 15. Et hanc notionem optime convenire loco Hebr. VII, 3. ubi Melchisedechus ἀπάτωρ vocatur, veterum multi opinati sunt, v. c. *Epiphanius*, qui causam hujus appellationis hanc addit: διὰ τὸ μὴ ἐν τῇ θείᾳ γραφῇ κατὰ τὸ φανερώτατον ἐπωνομάσθαι. *Euseb. Demonstr. Evang.* IV. c. 3. Sed ipsa loci laudati contexta oratio nos statuere jubet, Melchisedechum a Paulo ideo ἀπάτορα dictum esse, *quod pater ejus non recensebatur in genealogiis sacerdotum Judaeorum*, seu, quod fuit ἀγενεαλόγητος, ad quam vocem supra explicatam Lectores remittimus. Plura de hac re scire cupienti adeundus erit partim *Suicer.* in *Thes. Eccles.* sub ἀπάτωρ et Μελχισεδὲκ, partim *Wesseling. Obss. L.* II. c. 10. p. 177. et *Wetstenius N. T.* T. II. p. 407.

'ΑΠΑΥ'ΓΑΣΜΑ, ατος, τὸ, 1. proprie: *refractio, reflexio, lucis et splendoris, splendor maxime solis refractus et repercussus*, (ex ἀπὸ et αὐγὴ *splendor*, inde ἀπαυγάζω *splendorem relido, remitto*) sicut ἀπήχημα *refractio soni. Hesych.* ἡλίου φέγγος. *Suid.* et *Phavor.* ἔκλαμψις. *Alb. Gloss. N. T.* p. 167. ἀκτὶν, *Lex. MS. Bibl. Coislin.* p. 495. ἀκτὶς ἡλίου. Deinde vero metaphorice

2. ἀπαύγασμα dicitur *omne, quod aliquam rem perfecte refert, exemplar plane expressum, imago viva et absoluta alicujus rei*, adeoque interdum *is, per quem et in quo intelligitur, aliqua saltem ex parte, quod est in altero.* Sic legitur in N. T. Hebr. I, 3. ubi filius Dei dicitur ἀπαύγασμα τῆς δόξης τοῦ πατρὸς, h. e. is, qui plane et perfecte refert majestatem divinam, eodem fere sensu, quo a Paulo Coloss. I, 15. εἰκὼν τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου dicitur. Quanquam autem hoc ipsum vocabulum in nullo interpretum graecorum V. T. legitur, tamen eo minus de veritate hujus explicationis dubitare possumus, quo magis e loco Ezech. I, 26—28. constat, majestatem divinam a prophetis eleganter comparatam fuisse cum lumine, splendorem ubique spargente et omnia collustrante, et quo minus dubia sunt loca aliorum Scriptorum, quae ad locum nostrum illustrandum proferri solent. Sic sapientia ab auctore libri Sapient. VII, 26. ἀπαύγασμα φωτὸς ἀϊδίου vocatur, h. e. ut ipse explicationis causa statim addit, ἔσοπτρον ἀκηλίδωτον τῆς τοῦ Θεοῦ ἐνεργείας, καὶ εἰκὼν τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ. *Philo* de *Mundi Opificio* T. I. ed. *Mang.* p. 35. seu p. 98. T. I. ed. *Pfeiferi*: πᾶς ἄνθρωπος κατὰ μὲν τὴν διάνοιαν ᾠκείωται θείῳ λόγῳ, τῆς μακαρίας φύσεως ἐκμαγεῖον ἢ ἀπόσπασμα ἢ ἀπαύγασμα γεγονώς. Idem de *Plantatione Noachi* p. 337. ed. *Mang.* τὸ δὲ ἁγίασμα οἷον ἁγίων ἀπαύγασμα, μίμημα ἀρχετύπου. Cf. praeter *Carpzovii Exercitt. Philonn.* ad Hebr. I, 3. et *Abresch. Annotatt. in Ep. ad Hebr.* p. 11. *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 425.

'ΑΠΕΙ'ΔΩ, i. q. ἀφοράω, 1. *oculos converto ad aliquid, oculos defigo in aliquid, respicio*, et inprimis de *iis* usurpatur, *qui indignabundi et torve aliquem intuentur. Aelian. V. H.* III, 20. *Suid.* ἀπεῖδεν· ἀντὶ τοῦ μετὰ δριμύτητος ἐθεάσατο.

2. simpliciter: *video, aspicio.* Sic in vers. Alex. occurrit Jonae IV, 5. ubi in hebr. est רָאָה. *Aelian. V. H.* XII, 41.

3. metaphorice: *intelligo, perspicio, mecum considero.* Sic semel tantum in N. T. occurrit Philipp. II, 23. ὡς ἂν ἀπίδω τὰ περὶ ἐμὲ cum cognovero, quem exitum res meae sint habiturae, aut

brevius:

brevius: si per res meas fieri poterit.

'ΑΠΕΙ'ΘΕΙΑ, ας, ἡ, *contumacia, inobedientia, incredulitas*, speciatim: *contemtus doctrinae christianae*, ita, ut omissum sit τῆς πίστεως, ab ἀπειθὴς *contumax, incredulus*. Rom. XI, 30. νῦν δὲ ἠλεήθητε τῇ τούτων ἀπειθείᾳ illorum contumacia hunc eventum habuit, ut vos adduceremini ad religionem christianam. ibid. v. 32. συνέκλεισε τοὺς πάντας εἰς ἀπείθειαν permisit Deus Judaeos contumaces esse. Ephes. II, 2. υἱοὶ τῆς ἀπειθείας omnes, qui doctrinam christianam repudiant. ib. V 6. υἱοὶ τῆς ἀπειθείας videntur esse *flagitiosi, scelesti*, nisi de *paganis* explicare quis malit. Idem valet de loco Coloss. III, 6. Hebr. IV, 6 et 11.

'ΑΠΕΙΘΕ'Ω, ῶ, fut. ήσω, 1. *incredulus sum, non credo, non admitto alicujus sententiam, doctrinam aut narrationem*, et quidem ita, ut contumaciae reus fiam. Et aeque ac praecedens ἀπείθεια in N. T. speciatim de iis usurpatur, qui contumacia ducti doctrinam christianam repudiant. Joh. III, 36. ὁ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ opponitur τῷ πιστεύοντι εἰς τὸν υἱόν. Act. XIV, 2. οἱ δὲ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι Judaei doctrinam Apostolorum repudiantes. XVII, 5. XIX, 9. Rom. XI, 30. 31. XV, 31. 1 Petr. II, 7. 8. III, 1. *Suid.* ἀπειθεῖν δυσπειθεῖν· ἀπιστεῖν. cum qua voce etiam haud raro permutatur in codicibus N. T. Idem: ἠπείθησαν· οὐκ ἐπείσθησαν.

2. *non obedio, immoriger et rebellis sum*. Rom. II, 8. ἀπειθοῦσι μὲν τῇ ἀληθείᾳ qui virtuti et sanctitati studere recusant. ibid. X, 21. πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα, ubi ἀπειθεῖν et ἀντιλέγειν sunt synonyma. Ies. LXV, 2. 1 Petr. III, 20. ἀπειθήσασί ποτε qui temporibus Noachi immorigeri Deo erant seu scelesti. ibid. IV, 17. coll. v. 18. Alex. pro סֹרֵר, Deut. XXI, 20. Nehem. IX, 29. מָרָה, Exod. XXIII, 21. et מָרַר Ies. XXXVI, 5. *Phavor.* ἀπειθεῖ· ἀντιλέγει. *Hesych.* ἠπείθησαν· ἀντεῖπον.

3. *despero de meliore sorte* aut *de auxilio divino, animum abjicio*. Hebr. III, 18. ubi ἀπειθήσαντες sunt Judaei, desperantes de auxilio divino, quibus v. 19. ἀπιστία tribuitur. Eodem sensu sumitur ἀπειθεῖν Sirac. XLI, 2. ubi ἀπειθῶν et ἀπολωλεκὼς τὴν ὑπομονὴν sunt aperte synonyma.

'ΑΠΕΙΘΗ'Σ, έος, ὁ, ἡ, 1. *incredulus, contumax, qui nullam persuasionem admittit. Hesych.* ἄπιστος. *Suid.* δυσπειθὴς ἄνθρωπος *cui difficulter aliquid persuadetur*. Sed in hac notione non legitur in N. T.

2. *inobediens, refractarius, qui obsequium negat*, ἀνυπότακτος. *Hesychio* interprete, et speciatim de *eo* dicitur, *qui est impius, scelestus*, quasi immoriger praeceptis divinis. Luc. I, 17. ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων impiorum animos emendabit. Act. XXVI, 19. οὐκ ἐγενόμην ἀπειθὴς τῇ ὀπτασίᾳ οὐρανίῳ divino monito non obstiti. Rom. I, 30. γονεῦσιν ἀπειθεῖς. De infantibus immorigeris usus quoque est hac voce *Callim. H. in Dian.* v. 66. 2 Tim. III, 2. Tit. I, 16. ἀπειθεῖς καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι. III, 3. Alexandrini pro סוֹרֵר Deut. XXI, 18. pro מוֹרֶה Num. XX, 10. מְרִי Ies. XXX, 9. posuerunt. Zachar. VII, 12. καὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν ἔταξαν ἀπειθῆ, ubi in hebr. est וְלִבָּם שָׂמוּ שָׁמִיר.

'ΑΠΕΙΛΕ'Ω, ῶ, fut. ήσω, *minor, comminor*. 1 Petr. II, 23. πάσχων οὐκ ἠπείλει non comminabatur se aliquando mala relaturum mala inferentibus. 'Απειλέομαι *minis interpositis interdico, veto, serio prohibeo*. Act. IV, 17. ἀπειλῇ ἀπειλησόμεθα αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν minis interpositis prohibebimus, ne in posterum verba facere audeant, coll. v. 28. ubi παραγγέλλειν sequente μὴ ponitur. 'Απειλῇ ex hebraismo πλεονάζει. Conf. *Vorstium* de *Hebraismis N. T.* cap. 34. p. 625.

'ΑΠΕΙΛΗ', ῆς, ἡ, 1. *comminatio, minae*. Act. IV, 17. 29. IX, 1. ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου spirans minas ac caedem.

2. *acerbitas, asperitas quaevis, nimia severitas*. Ephes. VI, 9. ἀνιέντες τὴν ἀπειλὴν

ἀπειλὴν remittite nimiam severitatem, coll. Levit. XXV, 43. Saepius in N. T. non legitur. *Suid.* ἀπειλή· ἡ ὀργή. *Phavor.* et *Etym. M.* ἡ μετὰ ὀργῆς ἐπίπληξις.

ἌΠΕΙΜΙ, fut. ἔσομαι, *absum*, ex ἀπὸ et εἰμί. 1 Cor. V, 3. ἀπὼν τῷ σώματι, παρὼν δὲ πνεύματι quamvis absens, animo tamen praesens. 2 Cor. X, 1 et 11. XIII, 2. 10. Philipp. I, 27. Coloss. II, 5. Ab hoc distinguendum est

ἌΠΕΙΜΙ vel ἈΠΊΗΜΙ, *abeo, discedo*, ex ἀπὸ et εἶμι vel ἵημι *vado, eo*, quod semel tantum legitur in N. T. Act. XVII, 10. εἰς τὴν συναγωγὴν ἀπήεσαν in synagogam abierant. Exod. XXXIII, 8. *Hesych.* ἄπεισιν· ἀπέρχεται, ἀπίθανεν. *Suid.* ἄπεστιν· ἀντὶ τοῦ ἀφέστηκεν, μακράν ἐστιν.

ἈΠΕΙΠΆΜΕΘΑ, vide sub ἈΠΈΠΟΜΑΙ.

ἈΠΕΊΡΑΣΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *qui tentari, irritari et impelli nequit*, ex α priv. et πειράζω, quod vide. In N. T. tantum legitur Jacob. I, 13. ὁ γὰρ Θεὸς ἀπείραστός ἐστι κακῶν Deus enim ad peccandum impelli nequit. Passive enim h. l. ἀπείραστος sumendum esse, propter sequentia, plerique jam interpretes, praeeunte *Syro*, viderunt et monuerunt contra paucos illos, qui cum *Aethiope* interprete active acciperent. *Vulgatus* reddidit: *Deus enim intentatus* (ita enim scribendum est loco male impressi *intentator*) *malorum est. Onom. Vet. Intentatus*: ἀπείραστος. *Glossae*: ἀπείραστος· *intentabilis.* Vetustioribus Graecis paene incognita quidem vox fuit ἀπείραστος, qui ejus loco ἀπείρατος, Ionice ἀπείρητος, absque σ, adhibent, neque tamen plane exulat ab eorum scriptis, ita tamen, ut significet *inexpertum, intentatum.* Sic. v. c. legitur apud *Galenum* de cura et medela animi morborum P. I. p. 365. μὴ καταλείπειν ἀπείραστον nil intentatum relinquere. *Joseph. B. J.* V, 9. 3. VII, 8. 1. ἔργον ἀπείραστον facinus intentatum. Vide *Heisenii Novas hypotheses ad Ep. Jacobi* p. 500. et *Wetstenii N. T.* T. II, p. 661.

ἌΠΕΙΡΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie: *is, qui omni usu rerum et experientia destituitur, rudis, imperitus*, a πεῖρα *experientia. Etym. M.* ὁ ἀμαθὴς παρὰ τὸ μὴ ἔχειν πεῖραν. Sapient. XIII, 18. περὶ δὲ ἐπικουρίας τὸν ἀπειρότατον ἱκετεύει. *Sophocl. Antig.* 1309. *Thucyd.* I, 141. *Xenoph. Mem.* I, 1. 23. ἄπειρος χαλεπῶν qui nihil molestiae expertus est. Hinc ἀπείρως et ἀτέχνως haud raro juncta leguntur apud Graecos, v. c. *Aelian. V. H.* VIII, 8. Deinde ex adjuncto ἄπειρος dicitur

2. *impar, ineptus ad aliquam rem.* Hebr. V, 13. ἄπειρος λόγου δικαιοσύνης is non valet ad doctrinam perfectiorem et sublimiorem cognoscendam. Caeterum bene distinguendum est hoc adjectivum ab alio, quod ex α priv. et poëtico πεῖρας pro πέρας *finis, terminus* conflatum est, et *omne, quod non habet finem, innumerabile*, significat, nec raro in Graecorum scriptis legitur, v. c. *Aeschin.* Dial. II, 34. *Xenoph. Mem.* I, 1. 14. Conf. *Lennepius* ad *Coluth.* p. 53.

ἈΠΕΚΔΈΧΟΜΑΙ, fut. ἔξομαι, *exspecto.* Est decompositum ex praepositionibus ἀπὸ, ἐκ et δέχομαι; ἀπὸ tamen notionem verbi per se non auget, ut multi, emphasium nimis studiosi, existimarunt, quanquam negari non potest, in singulis locis ob contextam orationem ἀπεκδέχεσθαι commode verti posse: *ardenter, flagrantissimo cum desiderio exspectare* aut *tranquillo animo et patienter exspectare*, v. c. Rom. VIII, 19. ἡ ἀποκαραδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδέχεται omnes Christiani futuram illam meliorem verorum Dei cultorum conditionem magno cum desiderio exspectant. coll. v. 22. ib. v. 23 et 25. 1 Cor. I, 7. ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Κυρίου, ubi ἀπεκδέχεσθαι per *tranquillo animo et patienter exspectare*, reddi potest. Galat. V, 5. Philipp. III, 20. τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις qui sunt ejus veri cultores. 1 Petr. III, 20.

ἈΠΕΚΔΎΟΜΑΙ, fut. ύσομαι. Verbum medium, quod proprie notat

1. *exuo me, depono vestimenta, arma,* etc.

etc. nec differt a verbo ἀποδύομαι. *Aelian. V. H.* XIII, 37. καὶ ἀπεδύσατο τὴν πανοπλίαν. *Musaeus Hero* et *Leand.* v. 251. ἀπεδύσατο πέπλον. Ad hanc notionem etiam locum Coloss. II, 15. retulit. *Wakefield* in *Silva Critica* P. III, p. 120. qui vocem ἀπεκδυσάμενος, ibi obviam, ejusque judicio interposito commate a sequenti oratione separandam, vertit: *cum vestes exuisset*, ut certamen sc. expeditior obiret.

2. active usurpatur, ut significet: *exuo, spolio armis, vestibus, opibus.* In dubium quidem vocavit hanc notionem *Dresigius* de *Verbis Mediis N. T.* I, 17. quam tamen satis vindicavit huic voci *Perizonius* ad *Aelian. V. H.* II, 13. cui addi possunt *Scholiastes Aristoph.* ad *Lysistr.* v. 615. *Suidas* in voce ἅμιλλα, et *Schol.* ad *Theocrit.* IV, 11. Quia vero victis vestes detrahere et eos spoliare solent milites, factum est, ut ἀπεκδύεσθαι ex adjuncto *vincere, vim alicujus imminuere et potestatem infringere* notaret. Sic legitur Coloss. II, 15. ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς infringens potestatem omnium, etiam potentissimorum religionis christianae adversariorum; ubi *Grotius* jam ἀπεκδύεσθαι per *exarmare* interpretatus est. Simile verbum apud Chaldaeos reperitur חֲלַשׁ quod praeter notionem *exuendi* etiam *infirmandi* habet, v. c. Ies. II, 11. 17. יַחֲלַשׁ תְּקוֹף גֻּבְרִין debilitabitur fortitudo virorum.

3. metaphorice: *depono, renuntio, repudio.* Coloss. III, 9. ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον deponentes veteres illos pravos ac perversos animi sensus, seu, pristinae vitae rationi prorsus renuntiantes. Negari quidem non potest, verbum ἀπεκδύεσθαι apud graecos Scriptores, v. c. *Josephum A. J.* XIII, 7. 1. et ἐκδύεσθαι (*Hesych. Illustr. Philos.* p. 59. χαλεπὸν ὁλοσχερῶς ἐκδῦναι τὸν ἄνθρωπον) aeque ac Latinorum *exuere* (*Tacit. Annal.* XIV, 52. exuere magistrum, ubi vid. *Ernesti*) hac notione reperiri, vero tamen magis simile est, Paulum usum verbi חָלַשׁ, in scriptis Judaeorum haud raro obvium, sequutum esse, de quo exposuit *Schoettgen. Hor. Hebr. et Talmud.* Vol. I, p. 820. adducto loco ex *Taanith* Fol. 24. 2. ubi formulae חלש ליביה exuit cor suum, h. e. mutavit mentem suam, et חלש דעתיה leguntur. Cf. *Krebs. Obss. Flav.* p. 342. qui haud male conjecit, ductam esse hanc loquendi rationem ab *actoribus*, qui habitu mutato et vestibus depositis alias partes agunt.

ἈΠΈΚΔΥΣΙΣ, εως, ἡ, 1. proprie: *exuitio, ipse exuendi actus*, aut secundum alios, *conatus deponendi vestem*, in qua tamen notione me legere non memini. (ab ἀπεκδύομαι.)

2. metaphorice: *depositio, renunciatio, abdicatio.* Sic semel tantum in N. T. legitur, Coloss. II, 11. τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος τῶν ἁμαρτιῶν depositione corporis, quo ad peccandum abutimur, aut depositione omnis vitiositatis. Conf. *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 429.

ἈΠΕΛΑΎΝΩ et ἈΠΕΛΆΩ, fut. άσω, *abigo, arceo, expello, abduco.* Semel legitur in N. T. Act. XVIII, 16. καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος et abegit eos a tribunali. Eadem formula reperitur apud *Plutarch.* Mar. p. 410. D. ἀπελαύνων τοῦ βήματος. Cf. quae disputavit de hoc verbo *D'Orville* ad *Chariton.* VI, 1. p. 512. ed. Lips.

ἈΠΕΛΕΓΜΌΣ, οῦ, ὁ, 1. proprie: *refutatio, redargutio,* (quo posteriore vocabulo *Vulgatus* interpres usus est Act. XIX, 27.) ab ἀπελέγχω *redarguo, refello, refuto, convinco.* Sapient. IX, 6. Jam, quia sententia et opinio, ab aliis idoneis argumentis refutata, in contemtum abire et nullius momenti haberi solet, factum est, ut ἀπελεγμὸς etiam ex adjuncto diceretur

2. *contemtus.* Sic autem legitur Act. XIX, 27. τὸ μέρος ἡμῶν κινδυνεύει εἰς ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν periculum est, ne hoc quaestus nostri genus in contemtum veniat, seu contemnatur.

ἈΠΕΛΕΎΘΕΡΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *libertus, libertate donatus, non liber natus, sed manumissus. Suid.* ὁ ἐλευθερωθείς. *Ammonius:*

monius: ὁ ἐκ δούλου ἠλευθερωμένος. *Phavor.* ὁ τῆς τῶν δούλων ἀφειμένος δουλείας. ὃς καὶ ἐξελεύθερος. Adde *Pollucis Onom.* III, c. 9. Semel in N. T. legitur. 1 Cor. VII, 22. ἀπελεύθερος Κυρίου ἐστι per religionem christianam libertatem accepit, non illam civilem, sed vere christianam. *Dion. Hal. Ant.* I, IV, c 23.

ʼΑΠΕΛΛΗΣ, ου, ὁ, *Apelles.* Nomen proprium viri pii et Christiani, commendati a Paulo Rom. XVI, 10.

ʼΑΠΕΛΠΊΖΩ, fut. ίσω, 1. intransitive: *despero, omnem spem abjicio.* Sirac. XXII, 26. 2 Macc. IX, 18. τὰ κατ᾽ αὐτὸν ἀπελπίσας. *Polyb.* III, 63. 13.

2. ut lat. *despero,* (*Cic. Fam.* XII, 14.) transitive: *in desperationem adduco, spem omnem alicui adimo.* Sirac. XXII, 22. XXVII, 21. Ies. XXV, 4. Judith. IX, 11. ubi Deus dicitur ἀπηλπισμένων σωτὴρ servator eorum, qui spe destituuntur. Opponitur τῷ ἐπελπίζειν.

3. *spero aliquid ab altero, inde spero,* quasi ἐλπίζω ἀπό τινος. Luc. VI, 35. μηδὲν ἀπελπίζοντες ita, ut nihil inde speretis: quae sunt ipsa verba *Vulgati* interpretis, quem h. l. etiam *Arabs* sequutus est. *Syrus* habet: ܘܠܐ ܬܦܣܩܘܢ ܣܒܪܐ ܕܐܢܫ *et ne praescindatis spem ullius,* quam sc. de vestra beneficientia concepit ac fovet, si nempe nimis rigidi erga eum fueritis in denegandis beneficiis. Vocem graecam ἀπελπίζειν admittere hanc explicationem, ex criticis notavit *Polus* ad h. l. Recte autem docuit post *Hackspanium* et *Wolfium Krebsius* in *Obss. Flav.* p. 117. esse hunc optimorum Scriptorum morem, ut brevitatis causa vocis omissae indicium faciant ope praepositionis, quae, cum sola poni nequeat, verbo adjungitur. Sic v. c. ἀπεσθίειν ponitur pro ἐσθίειν ἀπό τινος, observante *Athenaeo* Lib. XIV, p. 649. ed. *Casaub.* et ἀπολαβεῖν interdum est λαβεῖν ἀπό τινος.

ʼΑΠΈΝΑΝΤΙ. Adverbium, quod genitivum adsciscit. 1. *ex adverso, e regione.* Matth. XXI, 2. εἰς τὴν κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν in vicum, qui vobis est ex adverso. Matth. XXVII, 61. καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου e regione sepulcri sedentes. Alexandrini usi sunt hac voce Genes. XXI, 16. Ezech. XL, 2. pro מִנֶּגֶד et Jos. XVIII, 17. Jud. XIX, 10. pro נֹכַח.

2. *coram, in conspectu,* unde pro לִפְנֵי Deut. XXVI, 10. et עַל־פְּנֵי Genes. XXIII, 19. XXV, 9. XLIX, 30. Alexandrini posuerunt. Act. III, 16. ἀπέναντι πάντων ὑμῶν in conspectu omnium. Matth. XXVII, 24. ἀπέναντι τοῦ ὄχλου spectante populo. Rom. III, 18. οὐκ ἔστι φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν nullus est in iis numinis cultus, coll. Ps. XXXVI, 1.

3. *adversus, contra.* Act. XVII, 7. ἀπέναντι τῶν δογμάτων Καίσαρος agunt contra decreta Caesaris. Sirac. XXXVII, 4. καὶ ἐν καιρῷ θλίψεως ἔσται ἀπέναντι.

ʼΑΠΈΠΟΜΑΙ. Verbum medium ab activo ἀπειπεῖν, quod notat: *interdico, veto,* (*Xenoph. Mem.* I, 2. 33. *Dionys. Hal. Antiq.* VIII, 38. XI, 41. καὶ τὸ λοιπὸν ἀπεῖπον μηδένα Ῥωμαίων ἄρχειν διὰ βίου τὴν ἀνυπεύθυνον ἀρχήν.) *defatigor, deficio, concido animo,* (*Xenoph.* de *Re equestri* VIII, 5. et ibi *Zeunii Obss.* IX, 7. *Eurip. Hecub.* v. 942. τάλαιν᾽ ἀπεῖπον ἄλγει.) *renuntio nuntium mitto alicui,* (*Thucyd.* V, 43. ἂν τοῦ πάππου ἀπειπόντος. *Lysias Orat.* VII. p. 103. καὶ ταῦτα φανερῶς ἀπειπόντα ὁμιλίαν) denique *vito.* (Sic apud *Musaeum Hero* et *Leand.* v. 125. μῆνιν ἐμῶν ἀπόειπε πολυκτεάνων γενετήρων.) Omnes has varias, quas sustinet activum ἀπειπεῖν notiones, recensuit, et idoneis exemplis confirmavit *Dresigius* de *Verbis Mediis N. T.* I, 116. p. 187 sq. cum quo conferendus est *Wetstenius N. T.* T. II. p. 185 sq. Hinc Medium ἀπέπομαι significat: *mihi ipsi aliquid interdico, me abdico aliqua re, renuntio, recuso, depono, abjicio, vito, caveo.*

Sic semel tantum in N. T. legitur 2 Cor. IV, 2. ἀλλ' ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης sed renuntiavimus occultis sceleribus seu consiliis improbis, sensibus turpibus et perversis. *Hesych.* ἀπείπατο· ἠρνήσατο. ἀπειπάμεθα· ἀπεῤῥιψάμεθα. ἀπείπαντο· παρῃτήσαντο, (*Herodot.* VI, 10. οὐκ ἀπείπαντο τὴν ἐπικουρίην) ἀπετάξαντο. *Suid.* ἀπείπατο· ἀπηρνήσατο, καὶ ἀπεῖπεν· ἀπηγόρευσεν, ἀπεφήνατο. καὶ ἀπειπεῖν· ἀντὶ τοῦ ἀποκαμεῖν καὶ ἀδυνατῆσαι. ἀπειπών· ἀπαρνησάμενος, παρῃτησάμενος. Recte itaque, ut ex prolatis exemplis apparet, *Stephanus* in Thesauro suo monuit, activum et medium hujus verbi fere idem significare. Legitur etiam haec vox in vers. Alex. ubi partim hebraico אָמַר sequente לֹא *interdicere*, v. c. 1 Regg. XI, 2. partim חָדַל Zach. XI, 12. et מָאַס Job. X, 3. coll. Job. VI, 14. respondet. His adde, quae *Krebsius* in *Obss. Flav.* p. 298. de hac voce docte monuit.

'ΑΠΈΡΑΝΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *immensus et infinitus, qui nullos terminos et limites habet*, (ex α priv. et πέρας *terminus*, unde περαίνω *finio, termino)* item, *qui ad finem perduci nequit*, idem cum ἄπειρος et ἀπέρατος. vid. *Schol.* ad *Aristoph. Nub.* v. 3. *Polyb.* I, 57. *Aristoph. Nub.* v. 392. τὸν δ' ἄρα τόνδ' ὄντα ἀπέραντον. *Hesych.* ἀπέραντον· μέγαν, ἀτελεύτητον, ἐκ τοῦ πέρας μὴ ἔχειν. *Suid.* ἀπέρατον· ἄπειρον, μέγα, οὗ πέρας οὐκ ἔστιν. οἱ δὲ μετὰ τοῦ ν γράφοντες ἁμαρτάνουσι. Ex hac vero notione vulgo explicatur locus 1 Tim. I, 4. γενεαλογίαις ἀπεράντοις de quaestionibus genealogicis, quarum veritas nunquam evinci poterit, quae semper rixis locum dabunt. Sed aeque commoda est huic loco aut potius melius convenit notio altera, quam habet haec vox, ut

2. sit *inutilis, a quo nulla utilitas sperari potest*, a περαίνειν *prodesse*, ut adeo γενεαλογίαι ἀπέραντοι in loco 1 Tim. I, 4. (saepius enim non legitur in N. T.) sint *quaestiones genealogicae, quibus plane nihil efficitur, quibus nulla utilitas ad Christianos redundat*, ut jam vidit *Chrysostomus* ad h. l. ἀπεράντοις scribens ἤτοι πέρας οὐδὲν ἐχούσαις ἢ οὐδὲν χρήσιμον. Debeo hanc interpretationem *Kypkio*, qui eam in *Obss. Sacr.* T. I. p. 347. protulit et idonee confirmavit, praeeuntibus inter veteres *Occumenio* (οἷον τοῖς μὴ ἔχουσι πέρας τὶ χρηστὸν ἢ τοῖς λέγουσιν ἢ τοῖς ἀκούουσι.) et *Theophylacto* (ἢ ταῖς εἰς τοὺς ἄνω χρόνους ἀναβαινούσαις ἢ τὸ πέρας οὐδὲν ἐχούσαις χρήσιμον ἢ εὐσύνοπτον, ἀλλὰ δυσπεριλήπτοις καὶ πολυτρόποις.) *Strabo* II. p. 167. B. ἀπέραντος λόγος.

'ΑΠΕΡΙΣΠΆΣΤΩΣ. Adverbium, *absque ulla distractione, summa cum diligentia, sine ulla cura et sollicitudine, quiete, tranquille.* Tam late enim patet haec vox, quae a περισπάομαι descendit, et partim *de eo* usurpatur, *qui multis et gravissimis negotiis distrahitur*, (unde adjectivum ἀπερίσπαστος dicitur *is, qui continuo et summa cum diligentia aliquid facit, ita, ut nulla re a negotio avocari possit. Polyb.* II, 67. 7. et XXIX, 8. 16.) partim autem *de eo* legitur, *qui admodum afflictus est et quasi curis et sollicitudine distrahitur.* Sirac. XLI, 2. mors dulcis est ἀνθρώπῳ περισπωμένῳ περὶ πάντων, cui v. 1. opponitur ἀνὴρ ἀπερίσπαστος, qui nullis aerumnis et angustiis distractus est. *Porphyr.* de *Abstinent.* I, 46. Adverbium ἀπερισπάστως semel tantum legitur in N. T. 1 Cor. VII, 35. ἀλλὰ πρὸς τὸ εὔσχημον καὶ εὐπρόσεδρον Κυρίῳ ἀπερισπάστως sed propter decorum et ideo, ut indefesso studio Christum colere sine ulla cura et sollicitudine possitis. *Polyb.* II, 20, 12 et XII, 28. 4. *Hesych.* ἀπερισπάστως· ἀμερίμνως, ἀφροντίστως, ἡσύχως. Defenderunt hanc explicationem loci Paulini contra *Knatchbullum*, qui interpretatur: *sine violenta abstractione in verba mea*, inter alios *Raphelius* in *Notis Polybianis* p. 464. et *Lamb. Bos.* in *Exerc. Philol.* p. 134. Cf. etiam

monius: ὁ ἐκ δούλου ἠλευθερωμένος. *Phavor.* ὁ τῆς τῶν δούλων ἀφειμένος δουλείας. ὃς καὶ ἐξελεύθερος. Adde *Pollucis Onom.* III, c. 9. Semel in N. T. legitur. 1 Cor. VII, 22. ἀπελεύθερος Κυρίου ἐστι per religionem christianam libertatem accepit, non illam civilem, sed vere christianam. *Dion. Hal. Ant.* I, IV, c 23.

'ΑΠΕΛΛΗΣ, ου, ὁ, *Apelles.* Nomen proprium viri pii et Christiani, commendati a Paulo Rom. XVI, 10.

'ΑΠΕΛΠΊΖΩ, fut. ίσω, 1. intransitive: *despero, omnem spem abjicio.* Sirac. XXII, 26. 2 Macc. IX, 18. τὰ κατ' αὐτὸν ἀπελπίσας. *Polyb.* III, 63. 13.

2. ut lat. *despero,* (*Cic. Fam.* XII, 14.) transitive: *in desperationem adduco, spem omnem alicui adimo.* Sirac. XXII, 22. XXVII, 21. Ies. XXV, 4. Judith. IX, 11. ubi Deus dicitur ἀπηλπισμένων σωτὴρ servator eorum, qui spe destituuntur. Opponitur τῷ ἐπελπίζειν.

3. *spero aliquid ab altero, inde spero,* quasi ἐλπίζω ἀπό τινος. Luc. VI, 35. μηδὲν ἀπελπίζοντες ita, ut nihil inde speretis: quae sunt ipsa verba *Vulgati* interpretis, quem h. l. etiam *Arabs* sequutus est. *Syrus* habet: ܘܠܐ ܬܦܣܩܘܢ ܣܒܪܐ ܕܐܢܫ *et ne praescindatis spem ullius,* quam sc. de vestra beneficientia concepit ac fovet, si nempe nimis rigidi erga eum fueritis in denegandis beneficiis. Vocem graecam ἀπελπίζειν admittere hanc explicationem, ex criticis notavit *Polus* ad h. l. Recte autem docuit post *Hackspanium* et *Wolfium Krebsius* in *Obss. Flav.* p. 117. esse hunc optimorum Scriptorum morem, ut brevitatis causa vocis omissae indicium faciant ope praepositionis, quae, cum sola poni nequeat, verbo adjungitur. Sic v. c. ἀπεσθίειν ponitur pro ἐσθίειν ἀπό τινος, observante *Athenaeo* Lib. XIV, p. 649. ed. *Casaub.* et ἀπολαβεῖν interdum est λαβεῖν ἀπό τινος.

'ΑΠΈΝΑΝΤΙ. Adverbium, quod genitivum adsciscit.

1. *ex adverso, e regione.* Matth. XXI, 2. εἰς τὴν κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν in vicum, qui vobis est ex adverso. Matth. XXVII, 61. καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου e regione sepulcri sedentes. Alexandrini usi sunt hac voce Genes. XXI, 16. Ezech. XL, 2. pro מִנֶּגֶד et Jos. XVIII, 17. Jud. XIX, 10. pro נֹכַח.

2. *coram, in conspectu,* unde pro לִפְנֵי Deut. XXVI, 10. et עַל־פְּנֵי Genes. XXIII, 19. XXV, 9. XLIX, 30. Alexandrini posuerunt. Act. III, 16. ἀπέναντι πάντων ὑμῶν in conspectu omnium. Matth. XXVII, 24. ἀπέναντι τοῦ ὄχλου spectante populo. Rom. III, 18. οὐκ ἔστι φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν nullus est in iis numinis cultus, coll. Ps. XXXVI, 1.

3. *adversus, contra.* Act. XVII, 7. ἀπέναντι τῶν δογμάτων Καίσαρος agunt contra decreta Caesaris. Sirac. XXXVII, 4. καὶ ἐν καιρῷ θλίψεως ἔσται ἀπέναντι.

'ΑΠΕΊΠΟΜΑΙ. Verbum medium ab activo ἀπειπεῖν, quod notat: *interdico, veto,* (*Xenoph. Mem.* I, 2. 33. *Dionys. Hal. Antiq.* VIII, 38. XI, 41. καὶ τὸ λοιπὸν ἀπεῖπον μηδένα Ῥωμαίων ἄρχειν διὰ βίου τὴν ἀνυπεύθυνον ἀρχήν.) *defatigor, deficio, concido animo,* (*Xenoph.* de *Re equestri* VIII, 5. et ibi *Zeunii Obss.* IX, 7. *Eurip. Hecub.* v. 942. τάλαιν' ἀπεῖπον ἄλγει.) *renuntio nuntium mitto alicui,* (*Thucyd.* V, 43. ἂν τοῦ πάππου ἀπειπόντος. *Lysias Orat.* VII. p. 103. καὶ ταῦτα φανερῶς ἀπειπόντα ὁμιλίαν) denique *vito.* (Sic apud *Musaeum Hero* et *Leand.* v. 125. μῆνιν ἐμῶν ἀπόειπε πολυκτεάνων γενετήρων.) Omnes has varias, quas sustinet activum ἀπειπεῖν notiones, recensuit, et idoneis exemplis confirmavit *Dresigius* de *Verbis Mediis N. T.* I, 116. p. 187 sq. cum quo conferendus est *Wetstenius N. T.* T. II. p. 185 sq. Hinc Medium ἀπείπομαι significat: *mihi ipsi aliquid interdico, me abdico aliqua re, renuntio, recuso, depono, abjicio, vito, caveo.* Sic

Sic semel tantum in N. T. legitur 2 Cor. IV, 2. ἀλλ' ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης sed renuntiavimus occultis sceleribus seu consiliis improbis, sensibus turpibus et perversis. *Hesych.* ἀπείπατο· ἠρνήσατο. ἀπειπάμεθα· ἀπεῤῥιψάμεθα. ἀπείπαντο· παρῃτήσαντο, (*Herodot.* VI, 10. οὐκ ἀπείπαντο τὴν ἐπικουρίην) ἀπετάξαντο. *Suid.* ἀπείπατο· ἀπηρνήσατο, καὶ ἀπεῖπεν· ἀπηγόρευσεν, ἀπεφήνατο. καὶ ἀπειπεῖν· ἀντὶ τοῦ ἐκκαμεῖν καὶ ἀδυνατῆσαι. ἀπειπών· ἀπαρνησάμενος, παρῃτησάμενος. Recte itaque, ut ex prolatis exemplis apparet, *Stephanus* in Thesauro suo monuit, activum et medium hujus verbi fere idem significare. Legitur etiam haec vox in vers. Alex. ubi partim hebraico אָמַר sequente לֹא *interdicere*, v. c. 1 Regg. XI, 2. partim חָדַל Zach. XI, 12. et מָאַס Job. X, 3. coll. Job. VI, 14. respondet. His adde, quae *Krebsius* in *Obss. Flav.* p. 298. de hac voce docte monuit.

ἈΠΈΡΑΝΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *immensus et infinitus, qui nullos terminos et limites habet*, (ex α priv. et πέρας *terminus*, unde περαίνω *finio, termino)* item, *qui ad finem perduci nequit*, idem cum ἄπειρος et ἀπέρατος. vid. *Schol.* ad *Aristoph. Nub.* v. 3. *Polyb.* I, 57. *Aristoph. Nub.* v. 392. τὸν δ' ἀέρα τόνδ' ὄντα ἀπέραντον. *Hesych.* ἀπέραντον· μέγαν, ἀτελεύτητον, ἐκ τοῦ πέρας μὴ ἔχειν. *Suid.* ἀπέρατον· ἄπειρον, μέγα, οὗ πέρας οὐκ ἔστιν. οἱ δὲ μετὰ τοῦ ν γράφοντες ἁμαρτάνουσι. Ex hac vero notione vulgo explicatur locus 1 Tim. I, 4. γενεαλογίαις ἀπεράντοις de quaestionibus genealogicis, quarum veritas nunquam evinci poterit, quae semper rixis locum dabunt. Sed aeque commoda est huic loco aut potius melius convenit notio altera, quam habet haec vox, ut

2. sit *inutilis, a quo nulla utilitas sperari potest*, a περαίνειν *prodesse*, ut adeo γενεαλογίαι ἀπέραντοι in loco 1 Tim. I, 4. (saepius enim non legitur in N. T.) sint *quaestiones genealogicae, quibus plane nihil efficitur, quibus nulla utilitas ad Christianos redundat*, ut jam vidit *Chrysostomus* ad h. l. ἀπεράντοις scribens ἤτοι πέρας οὐδὲν ἐχούσαις ἢ οὐδὲν χρήσιμον. Debeo hanc interpretationem *Kypkio*, qui eam in *Obss. Sacr.* T. I. p. 347. protulit et idonee confirmavit, praeeuntibus inter veteres *Oecumenio* (οἷον τοῖς μὴ ἔχουσι πέρας τὶ χρηστὸν ἢ τοῖς λέγουσιν ἢ τοῖς ἀκούουσι.) et *Theophylacto* (ἢ ταῖς εἰς τοὺς ἄνω χρόνους ἀναβαινούσαις ἢ τὸ πέρας οὐδὲν ἐχούσαις χρήσιμον ἢ εὐσύνοπτον, ἀλλὰ δυσπεριλήπτοις καὶ πολυτρόποις.) *Strabo* II. p. 167. B. ἀπέραντος λόγος.

ἈΠΕΡΙΣΠΑΣΤΩΣ. Adverbium, *absque ulla distractione, summa cum diligentia, sine ulla cura et sollicitudine, quiete, tranquille.* Tam late enim patet haec vox, quae a περισπάομαι descendit, et partim *de eo* usurpatur, *qui multis et gravissimis negotiis distrahitur*, (unde adjectivum ἀπερίσπαστος dicitur *is, qui continuo et summa cum diligentia aliquid facit, ita, ut nulla re a negotio avocari possit. Polyb.* II, 67. 7. et XXIX, 8. 16.) partim autem *de eo* legitur, *qui admodum afflictus est et quasi curis et sollicitudine distrahitur.* Sirac. XLI, 2. mors dulcis est ἀνθρώπῳ περισπωμένῳ περὶ πάντων, cui v. 1. opponitur ἀνὴρ ἀπερίσπαστος, qui nullis aerumnis et angustiis distractus est. *Porphyr.* de *Abstinent.* I, 46. Adverbium ἀπερισπάστως semel tantum legitur in N. T. 1 Cor. VII, 35. ἀλλὰ πρὸς τὸ εὔσχημον καὶ εὐπρόσεδρον Κυρίῳ ἀπερισπάστως sed propter decorum et ideo, ut indefesso studio Christum colere sine ulla cura et sollicitudine possitis. *Polyb.* II, 20, 12 et XII, 28. 4. *Hesych.* ἀπερισπάστως· ἀμερίμνως, ἀφροντίστως, ἡσύχως. Defenderunt hanc explicationem loci Paulini contra *Knatchbullum*, qui interpretatur: *sine violenta abstractione in verba mea*, inter alios *Raphelius* in *Notis Polybianis* p. 464. et *Lamb. Bos.* in *Exerc. Philol.* p. 134. Cf. etiam

Gatakeri Notas ad Marc. Antonin. de rebus suis III. § 6.

ἈΠΕΡΊΤΜΗΤΟΣ, ου, ὁ, *non circumcisus, cui praeputium amputatum non est, gentilis, alienus a civitate judaica.* 1 Macc. I, 48. καὶ ἀφιέναι τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἀπεριτμήτους. ib. II, 46. Hebr. עָרֵל Exod. XII, 48. Jud. XIV, 3. In N. T. ubi semel tantum legitur, metaphorice usurpatur. Locus est Act. VII, 51. ubi formula mere hebraica ἀπερίτμητοι τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσὶν legitur. Ἀπερίτμητοι τῇ καρδίᾳ Judaei dicuntur, qui se lege mosaica, cui circumcisionis ritu obstricti erant, emendari et corrigi non passi fuerunt, qui eandem ob causam olim a prophetis עַרְלֵי־לֵב vocabantur, v. c. Jerem. IX, 26. Ezech. XLIV, 7. *Coran Sur.* II, 88. Parum differt altera formula: ἀπερίτμητοι τοῖς ὠσὶν, qua Judaei indicantur, qui immorigeri sunt praeceptis religionis mosaicae, et quorum aures quasi occlusae sunt praeceptis divinis, tota expressa ad hebraicam עַרְלֵי־אָזְנַיִם, quae legitur Jer. VI, 10.

ἈΠΈΡΧΟΜΑΙ, fut. ἐλεύσομαι, aor. 2. ἀπῆλθον,

1. *abeo, discedo.* Matth. XIII, 25. καὶ ἀπῆλθεν et clam discessit. ibid. XVI, 4. XIX, 22. XXVI, 36. ἕως οὗ ἀπελθὼν προσεύξωμαι ἐκεῖ dum abeo seu secedo illuc, precandi causa. Marc. V, 17. ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. ibid. VIII, 13. Jud. VI, 21. ὁ ἄγγελος Κυρίου ἀπῆλθεν ἀπ' ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Apud graecos Scriptores, omissa praepositione ἀπὸ, quae jam in verbo latet, ἀπέρχεσθαι simpliciter cum genitivo construitur, v. c. *Xenoph.* de *Rep. Laced.* XII, 4. Pertinet huc etiam formula: ἀπέρχεσθαι εἰς τὰ ὀπίσω, quae in universum quidem de *eo* usurpatur, *qui deserit aliquem et deficit ab aliquo,* speciatim vero de *discipulis* adhibetur, *qui magistrum relinquunt nec amplius ab ejus partibus stare volunt,* quo sensu simplici voce ἀπέρχεσθαι *Diogenes Laërt.* II. sect. 109. usus est. Joh. VI, 66. ἐκ τούτου πολλοὶ ἀπῆλθον τῶν μαθητῶν αὐ ὀπίσω ab hoc inde tempore i cipulorum ejus defecerunt al infra sub ὀπίσω.

2. *eo, proficiscor, iter facio.* VIII, 19. ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐ sectabor te, quocunque p ib. X, 5. εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπ gentiles ne proficiscamini. 15. 25. XVI, 21. ὅτι δεῖ αὐτὸ εἰς Ἱεροσόλυμα sibi eundum es solymam. ibid. XXVIII, IV, 47. Rom. XV, 28. ἀπ δι' ὑμῶν εἰς Σπανίαν. Galat ἀλλ' ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν. Alex. pro יֵלֵךְ Genes. XXIV הָלַךְ Genes. XIX, 2. et XXXVII, 37. ponitur. Ad tionem referenda est formul χεσθαι ὀπίσω τινὸς, quae parti usurpatur, *qui aliquem sequ comitantur,* partim ex adjun *cujus discipulum et sectato* significat, ob morem veteru sophorum et doctorum jud qui semper choro discipulor rum stipati incedere, interd itinera facere solebant. Si I, 20. ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ eu strum sectati sunt. Joh. ἴδε ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπ unum fere omnes eum s Interdum autem illud ὀπίσω o ut Luc. XVII, 23. μὴ ἀπέλθητ Pseudo-Messia sermo est, c 8. Eodem modo הָלַךְ, sequen *aliquem ducem sequi, ab alicu tibus stare* notat. Exod. X 2 Sam. XVII, 9. Haud rar pro אַחֲרֵי etiam אֵת ponitur, XVI, 17. Prov. I, 11. H dubio factum est, ut ἀπέρχεσθ σαρκὸς ἑτέρας in epistola Jud de iis usurparetur, qui lasci narum uxorum amore trahun

3. *venio, advenio, accedo.* M 13. VII, 30. καὶ ἀπελθοῦσα εἰς αὐτῆς, εὗρε κ. τ. λ. et domum invenit. Luc. XXIII, 33. ἀπῆλθον (in aliis codd. ἦλθον) τόπον et ubi ventum est ad

III, 33. ἀπελθόντες εἰς τὴν πό-
ntes ad urbem; ad quem lo-
f. *Boisii Collatio Vet. In-*
Hebraico בּוֹא respondet apud
enes. XLII, 21. ἀπῆλθεν ἐφ'
ις. Jos. VI, 11. εὐθέως ἀπῆλ-
παρεμβολήν.

, *revertor*. Matth. II, 22.
ἀπελθεῖν veritus est illo re-
id. VIII, 21. IX, 7. ἀπῆλ-
οἶκον αὐτοῦ domum rediit. ib.
ἀπέρχεσθαι simpliciter posi-
um reverti significat. Luc. I,
vers. Alex. שׁוּב exprimit,
II, 19. ὅτι γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν
ib. XXXI, 13. Exod. IV,
d. ἀπέλθῃ· ἀντὶ τοῦ ἐπανέλθῃ.

proficiscor, trajicio, trans-
Matth. VIII, 18. ἐκέλευσεν
ς τὸ πέραν jussit eos trajicere
nesareth. Interdum τῷ πλοίῳ
v. c. Marc. VI, 32. Haud
n omittitur. Joh. VI, 1. 22.
Cf. infra sub διέρχεσθαι et

a praepositione εἰς et ἐπὶ,
facio, irruo, quod alias ἐπέρ-
itur. In hac vero notione
r tantum occurrit in N. T.
III, 31. ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελ-
ἀγέλην τῶν χοίρων permittas
um in hunc porcorum gre-
etum facere, et v. 32. ἀπῆλ-
χοίρους irruebant in istum
Joh. XVIII, 6. ἀπῆλθον εἰς
quae verba vulgo quidem
in quam voce Christi con-
rint ministri pontificis et
rum cum cohorte intelli-
l rectius ex meo quidem
ministris et militibus Roma-
antur, *qui aggressi discipu-*
ti (τὰ ὀπίσω pro τοὺς ὀπίσω)
, *ut hi humi prociderent*.
VII, 2. ἀπελεύσομαι ἐπ' αὐτὸν
illum.
rebus inanimatis tribuitur
er *recedere, removeri, tolli,*
e, praeterire, pro subjecti
e vertendum erit. Marc. I,
ς ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα recessit ab eo lepra, aut, a lepra sanatus est. Idem legitur Luc. V, 13. Apoc. IX, 12. ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν prima calamitas praeteriit. ib. XI, 14. XVIII, 14. καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ λαμπρὰ ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ, ubi in codd. quibusdam ἀπώλετο legitur loco ἀπῆλθεν, quae tamen lectio merum glossema mihi sapere videtur; commode enim ἀπέρχεσθαι h. l. per *eripi, amittere sine omni spe recuperandi* verti potest. Sic *Arrian. Dissert. Epictet*. IV. c. 3. μικρὸν ἂν ἀπονυστάξῃς ἀπῆλθε πάντα μέχρι νῦν συνειλεγμένα. Hinc in versione Alex. τῷ חָלַף (v. c. Cant. II, 11. ὁ ὑετὸς ἀπῆλθεν) respondet.

8. sequente praepositione εἰς etiam hominibus tribuitur, *qui in aliquem statum et conditionem rediguntur*. Matth. XXV, 46. ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον hi suppliciis aeternis afficientur, illi vero felicitate aeterna fruentur Marc. IX, 43.

9. *morior, e vita discedo*, ita, ut omissum sit vel ἐκ τοῦ βίου, vel ἐξ ἀνθρώπων, uti *Casaubonus* docuit ad *Diog. Laërt*. III, 6. Joh. XVI, 7. συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω expedit vobis, ut ego ad patrem meum redeam. et ibidem: ἐὰν γὰρ μὴ ἀπέλθω, coll. v. 5. Eodem modo ὑπάγειν in N. T. usurpatur, pro quo in vers. Alex. interdum etiam est: ἀπέρχεσθαι πρὸς τοὺς πατέρας, Genes. XV, 15. etiam ἀπέρχεσθαι εἰς τὴν γῆν, Genes. III, 19. Job. VII, 21.

10. *divulgor, spargor in vulgus, emano*, i. q. ἐξέρχομαι. Matth. IV, 24. καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν fama ejus totam Syriam pervasit. ib. IX, 26. ἀπῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην et emanavit fama hujus rei in totam illam regionem, coll. Luc. VII, 17. Sic הָלַךְ legitur Esther. IX, 4. וְשָׁמְעוֹ הוֹלֵךְ בְּכָל־הַמְּדִינוֹת et יָצָא Esther. I, 17.

11. haud raro abundat, aliis verbis additum, v. c. Matth. XVIII, 30. ἀπελθὼν

ἀπιλθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακήν. ibid. XIII, 28. XXV, 18. ubi ἀπελθὼν in codd. haud paucis omittitur. ibid. v. 25. Marc. VI, 28.

'ΑΠΕ΄ΧΕΙ. Impersonale, *sufficit, satis est*, ἀπόχρη, ἐξαρκεῖ, interprete *Hesychio*. Semel tantum legitur in N. T. Marc. XIV, 41. ubi tamen de ejus vera notione constituenda admodum dissentiunt interpretes. *Kypkius* in *Obss. Sacr.* T. I. p. 193. ἀπέχει conjungi vult cum ὥρα, hoc sensu: *abstrahit* (seu *arcet, abripit,*) *venit hora:* sed admodum contorte et contra linguae graecae usum. Paulo melius *Schwarzius* in *Comment. L. Gr.* p. 147. ἀπέχει reddidit: *non est jam ad dormiendum tempus opportunum*, ut omissum sit καιρὸς vel ὥρα. Sed nihil impedit, quo minus receptam vocis ἀπέχει notionem *sufficit, satis est* (qua etiam usus est *Anacreon* Od. XXVIII, v. 33. ubi vide *Barnes.*) retinentes, locum Marci ita reddamus: *jam satis multum temporis somno impendistis.* Conf. *Gust. Sommelii* D. de genuina vocis ἀπέχει notione Marc. XIV, 41. Lund. 1774. 4.

'ΑΠΕ΄ΧΩ, fut. ἀφέξω, 1. *recipio, reporto.* Philem. v. 15. ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς ut aeternum eum recipias, h. e. qui in omne vitae tuae tempus commodis tuis inserviat. Speciatim ἀπέχειν de *eo* dicitur, *qui nactus est, quod ipsi debetur, nec habet, quod plus postulet, qui satis habet*, et respondet formulae nostrae, das Seinige hinweg haben, *to take away one's own.* Sic Matth. VI, 2. 5. 16. ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν, nullum ultra praemium iis expectandum est, jam tenent mercedem ipsorum. Luc. VI, 24. ὅτι ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν recepistis vestrum solatium. Philipp. IV, 18. ἀπέχω δὲ πάντα satis habeo. Nihil vero frequentius est hac ipsa significatione in Scriptoribus graecis pariter ac hellenisticis. Sic Genes. XLIII, 23. כַּסְפְּכֶם בָּא אֵלָי Alex. τὸ ἀργύριον ὑμῶν ἀπέχω pecuniam vestram accepi nec habeo quod postulem. Num. XXXII, 19. *Marc. Antonin.* XI, 1. ἐγὼ ἀπέχω τὰ ἐμαυτοῦ. *Athenae*
p. 649. Alia loca Scripto
excitata lege apud *Gataker.* a
Antonin. IV, 49. p. 135. *K*
Diog. Laërt. VII. s. 100. et *Fi*
de *Vitiis Lexicorum N. T.*
XXVII. p. 12 sq. *Phavor.*
καὶ τὸ ἀπολαμβάνειν. *Suid.*
αἰτιατικῇ ἀντὶ τοῦ ἀπέλαβον.
ἀπέχῃς· λάβῃς. *Thom. M.* ad
χειν elegantius dici, quam λ
sub voce ἀπέχω judicavit.

2. *disto, absum*, ad quam n
exprimendam reliqui Graec
verbis διέχω (conf. *Thucyd.*
keri p. 668.) et ἔχειν utuntu
ἀπεῖχεν· πόῤῥω ἦν. *Xenoph.* de
cap. IV. § 43. ἀπέχει———
στάδια. *Polyb. Hist.* VI,
Luc. VII, 6. ἤδη δὲ αὐτοῦ οὐ
ἀπέχοντος ἀπὸ τῆς οἰκίας cum h
cul abesset ab ejus domo. ib.
XXIV, 13. εἰς κώμην ἀπέχουσαν
ἑξήκοντα ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. 1 Ma
4. 2 Macc. XI, 5. XII, 29.

3. metaphorice: *alienus,*
sum ab aliqua re. Matth.
ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόῤῥω ἀπέχει
sed animus eorum longissi
mei cultu remotus. Marc.
Jam cum ἀπέχω in voce activ
significet *avertere, removere*
halten, *to take away*, ita, u
rium sit *admovere*, v. c. *Ari*
Pace v. 161. ἀπέχων τὴν ῥῖν'
κης, medium ἀπέχομαι, qu
raro in N. T. libris legitur,
lute positum, vel addita pr
ne, significat

4. *abstineo ab aliqua re*, qu
ἐμαυτὸν, *fugio, vito.* Sic Act.
ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων
λων. v. 29. ἀπέχεσθαι εἰδωλ
Tim. IV, 3. ἀπέχεσθαι βρωμά
nere cibis. 1 Thess. IV, 3.
παντὸς εἴδους πονηροῦ ἀπέχεσθε
probitatis et vitiorum genere
1 Petr. II, 11. Malach. III,
χεσθε ἀπὸ τῶν ἀδικιῶν. Jer.
ἀπεσχήμεθα τοῦ ποιεῖν πάντα
ματα. Sirac. IX, 18. XXVII
schines Socr. Dial. II, 15.

σίτων καὶ ποτῶν. *Xenoph. Vectig.* V, 6. ἀπέχεσθαι τῶν κακῶν. Cf. *Dresigium* de *Verbis Mediis N. T.* I, 18. p. 193.

'ΑΠΙΣΤΕ΄Ω, ῶ, fut. ήσω, 1. *fidem datam fallo, perfidus sum.* 2 Tim. II, 13. εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει si vel nos fidem Christo datam fallimus, tamen Christus semper verax manebit.

2. *fidem alterius verbis denego, alteri fidem non habeo,* et speciatim de *iis* usurpatur, *qui religionem christianam repudiant.* *Harpocrat.* ἀπιστεῖν· ἀντὶ τοῦ ἀπειθεῖν — λέγουσι δὲ καὶ ἀπιστίαν τὴν ἀπείθειαν. *Hesych.* ἀπιστεῖ. ἀπειθεῖ. Marc. XVI, 11. ἠπίστησαν credere nolebant. ib. 16. ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται, ubi ὁ ἀπιστήσας propter oppositum πιστεύσας, partim is dicitur, qui contumaciter repudiat doctrinam christianam, partim vero, qui religioni christianae cognitae non convenienter agit. Haud raro autem ἀπιστεῖν apud Graecos significat *immorigerum et inobedientem esse.* v. c. apud *Xenoph. Sympos.* IV, 49. ἤδη δέ ποτε καὶ ἀπιστήσας ἐκολάσθην. Luc. XXIV, 11. 41. ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς. Act. XXVIII, 24. οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν. Rom. III. 3. *Palaephat.* de *Incred.* Praef. ἀπιστοῦσι τὸ παράπαν μηδὲν γίνεσθαι τούτων. *Xenoph. Apol. Socr.* § 14. οἱ μὲν ἀπιστοῦντες τοῖς λόγοις. *Polyb.* III, 98. 1.

'ΑΠΙΣΤΙ΄Α, ας, ἡ, 1. *defectus idoneae fiduciae in Deum,* i. q. ὀλιγοπιστία *fides infirma,* ab ἀπιστέω, quod *spem in Deum abjicere* interdum notat, v. c. Sapient. I, 2. Matth. XVII, 20. ubi ἀπιστία, ut series orationis docet, speciatim *defectum fidei miraculosae,* quam scholae vocant, indicat, de qua infra sub πίστις dicendi locus erit. Marc. IX, 24. βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ fer mihi, imperfectam fiduciam confitenti, opem. Rom. IV, 20. εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοῦ οὐ διεκρίθη τῇ ἀπιστίᾳ de veritate promissionis divinae minime dubitavit incredulus. *Polyb.* I, 67. 11.

2. *pervicacia, contumacia credendi,* et speciatim dicitur de *obfirmatione dubitandi de veritate religionis christianae.* Matth. XIII, 58. ubi ἀπιστία iis tribuitur, qui Jesum Messiam agnoscere nolebant, coll. v. 57. Marc. VI, 6. XVI, 14. ubi ἀπιστία et σκληροκαρδία conjunctim ponuntur. Rom. III, 3. ubi ἀπιστία Judaeis tribuitur, qui repudiabant doctrinam christianam. ib. XI, 20. 23. Hebr. III, 12. 19. Hinc ἀπιστία interdum latius patet et

3. de *eo* usurpatur, *qui alienus est a religione christiana, eamque non cognitam habet et profitetur.* 1 Tim. I, 13. ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ, h. e. cum adhuc Judaeus essem, et ignorarem religionis christianae praestantiam; ubi *contumaciae* notio profecto non locum habet. *Phavor.* ἀπιστία· ἡ ἀσέβεια, καὶ ἡ ἀπείθεια. οὕτω Πλάτων.

"ΑΠΙΣΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. *incredulus, cui deest idonea fiducia in Deum.* Sic Marc. IX, 19. ubi verba: ὦ γενεὰ ἄπιστος sine dubio ad discipulos Christi referenda sunt, qui ob defectum fidei miraculosae daemoniacum aliquem sanare non potuerant, et hanc ipsam ob causam alibi ὀλιγόπιστοι vocantur. Idem valet de locis Matth. XVII, 17. et Luc. IX, 41.

2. *incredulus, qui fidem denegat alterius verbis, et contumacia ductus omnem certam animi persuasionem respuit.* Joh. XX, 27. καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστὸς ne sis incredulus, potius persuadeas tibi de veritate meae resurrectionis. Speciatim ἄπιστος, qui non admittit, sed repudiat religionem christianam, dicitur, v. c. 2 Cor. IV, 4. ubi ἄπιστοι iidem sunt, qui v. 3. ἀπολλύμενοι vocantur. *Hesych.* ἄπιστος. ἀπαράπειστος, ἀπειθής.

3. *perfidus, infidelis, qui fidem datam non servat.* Luc. XII, 46. καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει cum tanquam infidelem et perfidum servum tractabit, h. e. gravissime puniet. Eadem notione usus est hoc vocabulo *Xenoph. Mem.* II, 6. 19.

4. *paganus, qui nondum accessit ad Christianorum sacra.* 1 Cor. VI, 6. καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων et quidem coram paganis judicibus; ubi in quibusdam codicibus contrarium additur καὶ οὐκ ἐπὶ ἁγίων, coll. v. 1. 1 Cor. VII, 12.

γυναῖκα ἄπιστον uxorem paganam, cui v. 13. ἀνὴρ ἄπιστος maritus paganus opponitur, coll. v. 14 et 15. X, 27. εἰ δέ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων ad coenam a pagano invitati. ib. XIV, 22. τοῖς ἀπίστοις opponuntur οἱ πιστεύοντες Christiani, coll. v. 23 et 24. 2 Cor. VI, 14. 15. 1 Tim. V, 8. καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων.

5. *qui dubitat, incertus haeret de aliqua re.* Tit. I, 15. ubi ἄπιστοι non sunt *scelesti,* ut quibusdam visum est, nam hi μεμιασμένοι dicti fuerant, sed ii dicuntur, qui de iis, quae sint licita nec ne, incerti haerent et dubii, nec, quodnam sit pretium statuendum legi Mosaicae, satis cognitum habent.

6. *qui deficit a religione christiana.* Apoc. XXI, 8. τοῖς δὲ δειλοῖς καὶ ἀπίστοις qui metu adducti defecerunt a religione christiana.

7. ἄπιστον, *quod omnem fidem superat, incredibile.* Act. XXVI, 8. ἄπιστον κρίνεται παρ' ὑμῖν. *Vulgatus:* incredibile judicatur apud vos. Sic *Lycophron Cassandra* v. 552. ἄπιστα et θαμβητὰ κλύειν conjunxit. *Xenoph. Sympos.* IV, 50. ἀλλὰ τούτων μὲν οὐδὲν ἄπιστον. *Polyb.* XVIII, 18. 7. *Phavor.* ἄπιστος· ἀπαράπειστος, ἀπειθὴς, ἀσεβὴς. λέγεται δὲ καὶ ὁ μὴ πειθόμενος, ὥς φησι Πλάτων.

'ΑΠΛΟ'ΟΣ, οῦς, όη, ῆ, όον, οῦν, 1. et proprie *simplex* notat, *numero vel compositione, quod unum est, nec ex aliis compositum et commixtum, purus et sincerus. Hesych.* ἁπλοῦν· ἀσύνθετον. Sic v. c. ἁπλοῦς λόγος oratio simplex, nulla involucra habens. Interdum etiam de via recta et nullas ambages habente usurpatur. *Hesych.* ἢ τὸ μὴ πλάγιον. *Plato Theaetet.* p. 116. γενναίως μὲν καὶ φιλοδώρως, ὦ φίλε, ἐν αἰτηθεὶς πολλὰ δίδως καὶ ποικίλα ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ.

2. *qui est sanus, integer, perfectus, omni vitio et labe carens,* ita, ut partim sensu physico accipiatur, partim sensu morali. In N. T. tantum in priori sensu legitur bis, Matth. VI, 22. Luc. XI, 34. ὅταν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ si oculi tui sunt sani et integri. Utrumque tamen locum haud pa taphorice acceperunt, ita, ut *animo candido et ingenuo, nihi dulentiae alente, immuni a pr piditatibus,* (*Aristoph. Plut. Plato de Rep.* II.) in universi plicarent, alii vero de *hilari vu rena fronte et lubenti animo, q eleemosynas erogat,* (de quo *simplex* apud Latinos adhibetu *Horat.* II. Ep. 2. 193.) expo sed plane repugnante omni c oratione et Christi dicentis c quanquam negari nullo modo ἁπλοῦς hac metaphorica noti תָם Hebraeorum responde *Aquilae* fragm. Genes. XX Nostram vero interpretatione omni usu loquendi destitui, docte demonstravit in *Auctar.* *Thucyd.* p. 402. *Phavor.* ἁπλο ἐπὶ ἄλλων τινῶν λέγεται, δηλοῖ τὸ καὶ οὐ πολύτροπον, ᾧ ἐναντίον τὸ καὶ πολύτροπον. — 'Απλοῦς· ἄκα λος, ἄπλαστος, ἐκφανὴς, ἐκκείμεν τάσκευος, ἐλεύθερος, εὐθυῤῥήμων, εὐήθ etiam *Wetstenium N. T.* T. I.

'ΑΠΛΟ'ΤΗΣ, τητος, ἡ, 1. *simplicitas,* quae rebus tribuit sunt compositionis vel comn expertes. *Maxim. Tyr.* X, 2. autem metaphorico si accipit bonam et in deteriorem part pitur, ita, ut partim simpli quae est in credulitate, stu imprudentia, partim autem li tem, probitatem et fidem si observante *Suida,* ἁπλότης διτ ἔμφρων καὶ δικαία, ἡ δὲ ἀνόητος κ Hinc ἁπλότης in N. T.

2. dicitur *candor animi et si probitas, integritas, bonus et animus,* quem iis vulgo et r buere solemus, qui, ut sunt boni, honesti et ab omni frau litia et vitiositate alieni, ita e suo ingenio metiuntur et opti vis de ipsis sperant. 2 Co ἐν ἁπλότητι (in aliis codd. ἐν καὶ εἰλικρινείᾳ Θεοῦ ἀνεστράφη κόσμῳ, ubi ἐν ἁπλότητι est: *sine ulla fraude, sincere, non*

lenter. 2 Cor. XI, 3. ἀπὸ τῆς ἁπλότητος τῆς εἰς Χριστὸν a vera illa et haud fucata integritate et probitate, quam postulat religio christiana; nisi vertere malimus; ne corrumpatur et deflectat animus vester a vero et sincero Christi amore, quod tamen eodem redit. Ephes. VI, 5. servi jubentur obedire dominis suis ἐν ἁπλότητι τῆς καρδίας αὐτῶν, h. e. non coacte, sed animo bono et sincero, ut satisfaciant praeceptis religionis christianae, ut ipse Paulus v. 6 et 7. uberius exponit. Col. III, 22. 1 Chron. XXIX, 17. בְּיֹשֶׁר לְבָבִי Alex. ἐν ἁπλότητι καρδίας μου. Alexandrini etiam haud raro pro תֹּם posuerunt, v. c. 2 Sam. XV, 11. Job. XXI, 23. Sapient. I, 1. ἐν ἁπλότητι καρδίας ζητήσατε Κύριον. 1 Maccab. II, 37. 60. *Philo de Opif. Mundi* p. 38. 2. et 41. 17. ed. *Mangey.*

3. ut *simplicitas* (v. c. apud *Tacit.* H. III, 86.) *liberalitas erga pauperes cum simplicitate et candore animi conjuncta*, cum quis in largiendo sequitur recta et honesta consilia, ita, ut nihil det cupididati et partium studio, potius vero hominum et Dei amore duci se patiatur. Sic Rom. XII, 8. ὁ μεταδιδοὺς ἐν ἁπλότητι Diaconus, cui incumbit distribuere eleemosynas collectas inter pauperes, muneri suo satisfaciat sincere et candide. 2 Cor. VIII, 2. εἰς τὸν πλοῦτον τῆς ἁπλότητος αὐτῶν ut inclaresceret magna eorum et ingenua liberalitas. ibid. IX, 11. εἰς πᾶσαν ἁπλότητα ad summam liberalitatem exercendam, coll. v. 13. καὶ ἁπλότητι τῆς κοινωνίας. Egregie de hac notione, qua usus est etiam *Josephus A. J.* VII, 13. 4. egit *Krebsius* in Observv. Flav. p. 302. qui eam deberi graecis V. T. interpretibus statuit, quibus ἁπλοῦν est *dilatare et expandere*, qua voce usi reperiuntur pro פָּרַשׂ Ies. XXXIII, 23. Job. XI, 13. In graecis Scriptoribus, v. c. *Philone et Luciano*, ἁπλοῦς, ἁπλοϊκὸς et κοινωνικὸς haud raro juncta leguntur. Adde *Appian.* in *Parthic.* p. 282. — *Phavorin.* ἁπλότης· ἕξις ἀπερίεργος, τὸ πιστὸν ἑτοίμως ἔχουσα. ἢ τὸ μηδὲν μετ' ἐπινοίας ἐξ ἑαυτοῦ πλάττον ἢ λαλοῦν· λέγεται καὶ τὸ μὴ συντεθειμένον, ἢ τὸ ἀκακούργητον. Idem: ἁπλότης· ἀκακία, ἐλευθερία, εὐθυῤῥημοσύνη, εὐήθεια.

'ΑΠΛΩ͂Σ. Adverbium, *simpliciter, simplici ac candido animo, lubenter, benevole, copiose et liberaliter.* Semel legitur in N. T. Jacob. I, 5. παρὰ τοῦ διδόντος Θεοῦ πᾶσιν ἁπλῶς qui liberaliter et solo benefaciendi studio ductus in homines omnes beneficia sua confert: nam sequitur καὶ μὴ ὀνειδίζοντος. *Vulgatus: affluenter, Syrus* ܦܫܝܛܐܝܬ *copiose*, a ܦܫܛ *expandere.* Confer *Ludov. de Dieu* Critica Sacra p. 651. *Xenoph.* Hist. Græca IV, 1. 16. ἁπλῶς ὑμῖν ἀποκρίνομαι. IV, 4. 8. ubi synon. est ἀδόλως. Confer et *Polyb. Excerpt.* 31. De variis hujus adverbii notionibus copiose et docte disputavit *Heisenius* in Novis Hypothes. ad Ep. Jacobi p. 402 sq.

'ΑΠΌ. Praepositio, regens genitivum, quae varias habet significationes, uti מ Hebracorum, cui respondet, quarum praecipuas tantum et potiores jam recensebimus.

1. significat *a, ab*, ita, ut *causam efficientem* indicet, et idem sit, quod ὑπό. Matth. XII, 38. θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν postulamus, ut tu praesentibus nobis miraculum patres. ibid. XI, 19. XVI, 21. καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων ut multis malis afficiatur a senioribus. Marc. VIII, 31. Luc. XVII, 25. Rom. I, 7. εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς felicitas a Deo contingat. XIII, 1. ἀπὸ Θεοῦ a Deo constitutus. 1 Cor. I, 3. 30. IV, 5. 2 Cor. I, 2. Philipp. I, 28. Jacob. I, 17. Apoc. XII, 6. Sic מ Hebraeorum usurpatur Thren. II, 9. Hos. VII, 4. Prov. XII, 2. 1 Maccab. VIII, 6. καὶ συνετρίβη ἀπ' αὐτῶν. Nec infrequens est hic usus praepositionis ἀπὸ apud alios Scriptores, uti *Iensius* in Ferculo Litterario p. 16. seq. docuit, unde ἀπὸ et ὑπὸ in Codd. MSS. haud raro permutantur. Confer *Duker.* ad *Thucyd.* I, 25.

2.

2. *a, ab*, cum indicat *locum* seu *terminum a quo*. Matth. IV, 25. ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας. ibid. XXVII, 51. ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω inde a partibus superioribus usque ad inferiores. Marc. XV, 38. Rom. XV, 18. ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ — μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ. Hebr. VIII, 11. Sic מ legitur Gen. XII, 1. 1 Sam. XX, 1. Prov. XXVII, 8.

3. *a, ab*, ita, ut *remotionem localem* seu *distantiam ab aliquo loco* indicet. Matth. XXVIII, 2. ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας avolverat saxum ab ostio. Luc. XXIV, 2. ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου. Joh. XXI, 8. μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς. Matth. VII, 23. XXV, 41. πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ discedite a me. Hinc superlativus ἀποτάτω *longissime, remotissime*. Sic ἀπὸ *Homer*. Iliad. XVI, v. 304. Interdum praefigitur ipsis intervallorum nominibus et tunc latina voce *intervallo* reddendum est. Joh. XI, 18. ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε quindecim circiter stadiorum intervallo. ibid. XXI, 8. ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων ad ducentos cubitos. Apoc. XIV, 20. Confer *Kypke* Observationes Sacras Tom. I. p. 390.

4. *a, ab*, ita, ut *objectum* indicet seu illam ipsam rem, a qua quis liberatur, seu, qua privatur. Matth. I, 21. σώσει τὸν λαὸν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν populum suum a vitiositate liberabit. Matth. VI, 13. ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. Marc. V, 34. ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου recedat a te morbus. Luc. III, 7. φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς effugere poenas futuras. ibid. VII, 21. Rom. V, 9. σωθησόμεθα ἀπὸ τῆς ὀργῆς. 1 Cor. X, 14. φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας fugite idolorum cultum. 2 Cor. VII, 1. καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ. 1 Joh. I, 7.

5. *a, ab*, ita, ut *subjectum* designet seu *illum ipsum, qui liberatur* seu *privatur aliqua re*. Luc. VIII, 2. ἀφ' ἧς δαιμόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθει quae a septem daemonibus liberata fuit. ibid. v. 33. 35. XII, 20. τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ Rom. XI, 26. ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ. Marc. XIV, 35. ἵνα παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα. Sic מ usurpatur, subjective et objecti IX, 11. Ies. XIV, 3. H Prov. II, 12.

6. *a, ab*, cum *tempus* indic XIII, 35. ἀπὸ καταβολῆς κόσ mundo condito. Marc. X, χῆς κτίσεως. Matth. XXII ἄρτι. Luc. XI, 50. Rom. ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν. In oration culas ἕως μέχρι vel ἄχρι subj bet, indicat continuationem ad tempus, v. c. Matth. XI, 39. XXIV, 27. XXVI, XIII, 19. Act. XXVIII, 2 ἕως ἑσπέρας. Phil. I, 5. Sic legitur in V. T. v. c. 1 Re 12. timeo Jehovam מִנְּעֻרָי ventute mea. Hos. X, VII, 20.

7. *ad*, de tempore usurp trum auf *at*. Act. XXIII, τῆς ὥρας τῆς νυκτὸς ad hora noctis.

8. *post*. Sic Luc. II, 36. ἀ θενίας αὐτῆς post virginita Luc. XIII, 25. ἀφ' οὗ postqu 45. ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχ surrexisset finita oratione. III, 15. Sic *Philostrat*. 11. s. 2. τρίτῃ ἀπὸ γενεᾶς ἔτ *Viger*. de Idiotismis L. C ed. *Zeun*. *Justin*. *Marty* Tryph. Jud. § 52. ἀφ' οὗ ἐπ τός. *Tertull*. de Virg. Ve Paracleto dicit: *Hic solus magister et dicendus et vere Markland*. ad *Statii Silv* Nec desunt exempla ejusd cationis τοῦ מ in V. T. Ge מִקֵּץ יָמִים post aliquot XXIII, 1. Hos. VI, 2. מ biduum.

9. *ante*, i. q. πρὸ, Matth. ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ante conditum, ab aeterno, qu I, 4. et alibi dicitur πρὸ κατ μου. 2 Thess. II, 13. εἵλ Θεὸς ἀπ' ἀρχῆς destinavit vo aeterno, ante initia univer Tim. I, 9. et Ephes. I, XIII, 8. γέγραπται τὸ ὄνομα

τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. XVII, 8. Psalm. XCIII, 2. מֵעוֹלָם Prov. VIII, 23. מִקַּדְמֵי־אָרֶץ. Judd. VIII, 13. מִלְמַעֲלֵה ante ascensum.

10. *coram, in conspectu*, et haud raro pro dativo ponitur. Matth. XI, 25. ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν, pro τοῖς σοφοῖς. Luc. IX, 45. παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν et erat iis abstrusum. XIX, 42. ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. Luc. XXIV, 31. καὶ ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν et in coelum sublatus est, illis praesentibus et spectantibus. Apoc. VI, 16. Eodem modo particula מ legitur, ita, ut partim *coram* significet, partim pleonastice ponatur loco dativi. Genes. XLVII, 18. Levit. IV, 13. Ps. XXXVIII, 10. Job. XV, 11. Confer *Noldii* Concordantiae Particul. hebraicarum p. 459.

11. *e, ex, per*, et quidem, ut denotet *causam efficientem*. Luc. XII, 57. ἀφ' ἑαυτῶν ope eorum, quae vulgo fieri solent. ibid. XXI, 30. ἀφ' ἑαυτῶν γινώσκετε *per vos sine aliena ope cognoscitis*. Joh. V, 19. ἀφ' ἑαυτοῦ pro arbitrio suo. Joh. VII, 17. ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ doctrinam a me inventam tradam. X, 18. τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ sponte me morti trado. XIV, 10. XVI, 13. XVIII, 34. Act. XII, 20. Matth. VII, 16. ubi ἀπὸ *signum* vel *principium cognoscendi* indicat. Huc etiam referrem locum Act. XI, 19. ἀπὸ θλίψεως per, seu post persecutionem. (*Thucyd.* I, 24. ἀπὸ πολέμου — ἐφθάρησαν. *Livius* I, 1. Aeneas ab simili clade domo profugus. Confer et Apoc. IX, 18. secundum quosdam codices, ubi cum ὑπὸ permutatur.) Sapient. XIII, 4. Etiam apud exteros Scriptores ἀπὸ saepe idem valet, quod διὰ et causam efficientem indicat. *Thucyd.* VII, 29. ἀπ' αὐτῶν βλάψαι. *Schol.* ἀπ' αὐτῶν· ἀντὶ τοῦ δι' αὐτῶν. *Cic.* pro Milone c. 21. *ab abjecto* i. e. per abjectum. *Ovid.* Metam. XIII, v. 597. Sic מ Genes. XV, 4. Prov. XIII, 11. Ies. LVIII, 12. Ps. LXXVI, 7.

12. *e, ex*, ita, ut *locum* designet. Matth. III, 16. ἀνέβη ἀπὸ τοῦ ὕδατος ascendit ex aquis. XIV, 29. καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου descendens e navi. XXIV, 31. ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ex remotissimis regionibus, i. q. ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων qua formula paulo ante usus fuerat. Marc. VII, 4. καὶ ἀπὸ ἀγορᾶς. Luc. XXIII, 26. ἐρχομένου ἀπ' ἀγροῦ. Sic מ legitur Judd. II, 12. Jerem. XXXVI, 9.

13. *ex*, notans *materiam*, ex qua aliquid confectum est. Matth. III, 4. ἔνδυμα ἀπὸ τριχῶν καμήλου vestimentum e pilis camelinis. Genes. II, 23. עֶצֶם מֵעֲצָמַי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי. Cantic. III, 9. מֵעֲצֵי הַלְּבָנוֹן. Hos. XIII, 2.

14. *e, ex*, et *partem alicujus rei* significat, estque per *aliquid* subinde exponendum, interdum etiam *genitivum* exprimit. Matth. V, 18. μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου ne minima pars legis pereat. VII, 16. ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα aut ex sentibus ficus. Luc. XXIV, 42. ἀπὸ μελισσίου aliquid ex favo. Act. V, 2. ἀπὸ τῆς τιμῆς partem pretii. Apoc. XXII, 19. Exod. XVII, 5. מִזִּקְנֵי aliquot ex senioribus. Levit. V, 9. מִדַּם partem sanguinis. Num. XXIV, 19. 1 Chron. XXVII, 18.

15. *ex*, ita, ut significet *exclusionem* aliorum. Matth. XXVII, 21. τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο; utrum vultis e duobus hisce? Luc. VI, 13. καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν e quibus duodecim selegit. ibid. XIX, 39. ἀπὸ τοῦ ὄχλου.

16. *in*, cum ablativo. Matth. XIX, 4. ἀπ' ἀρχῆς in initio. Luc. XXI, 11. ἀπ' οὐρανοῦ in coelo, seu in aëre. Act. XV, 38. ἀπὸ Παμφυλίας in Pamphylia. Levit. XXVII, 17. מִשְּׁנַת הַיֹּבֵל in anno Jobelaeo. 1 Sam. XXV, 28. מִיָּמֶיךָ in diebus tuis. Ps. LXXII, 16. מֵעִיר in civitate.

17. *prae, propter, ob.* Matth. XIII, 44. ἀπὸ τῆς χαρᾶς prae gaudio. XIV, 26. ἀπὸ τοῦ φόβου prae metu. XVIII, 7. ἀπὸ τῶν σκανδάλων propter scandala. Luc. XIX, 3. non potuit videre ἀπὸ τοῦ ὄχλου prae turba. XXII, 45. ἀπὸ

τῆς

τῆς λύπης. Joh. XXI, 6. ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων. *Euripid.* Orestes v. 197. ἀφ' αἵματος ob caedem a te commissam. *Palaephat.* c. 51. *Turselin.* de Partic. Lat. Or. p. 5. ed. *Schwarz.* Ita מ Exod. VI, 9. מִקֹּצֶר רוּחַ. Deut. VII, 7. מֵרֻבְּכֶם ob multitudinem vestram. Prov. XX, 4. Nahum III, 11. confer *Vigerum* de Idiotismis L. Gr. p. 564. ed. *Zeunii.*

18. *de, quod attinet ad,* ut idem sit quod περί, Act. XVII, 2. διελέγετο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν disseruit de vaticiniis Messianis V. T. Confer *Abresch.* ad *Aeschylum* pag. 613. Sic מ Ezech. XXXIII, 8. Ps. LXII, 5.

19. *patriam et domicilium* notat, ut *a* apud Latinos. *Liv.* I, 50. Herdonius ab Aricia, i. e. Aricinus civis. ib. II, 22. a Cora atque Pometia. Matth. XV, 1. οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων γραμματεῖς scribae Hierosolymitani. XXI. 11. ὁ ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας Nazaretho Galilaeensis. XXVII, 57. ἀπὸ Ἀριμαθαίας Arimathaeensis. Joh. XII, 21. XXI, 2. Act. XVII, 13. *Diogen. Laërt.* II, s. 106. Εὐκλείδης ἀπὸ Μεγάρας Euclides Megarensis.

20. haud raro *pleonastice* ponitur et fere omnibus casibus exprimendis inservit. Sic Matth. XXVII, 24. ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος, nam Graeci scripsissent ἀθῷός εἰμι τοῦ αἵματος, Act. XX, 26. 2 Sam. III, 28. Marc. V, 6. ἀπὸ μακρόθεν pro μακρόθεν. XIV, 54. Marc. VII, 28. ἀπὸ τῶν ψιχίων. Luc. XV, 16. ἀπὸ τῶν κερατίων. Act. XVI, 33. ἀπὸ τῶν πληγῶν. Confer *Noldii* Concord. Particul. hebr. p. 470. Varias significationes, quas ἀπὸ in compositis habet, recenset *Zeunius* in notis ad *Vigerum* de Idiotismis L. Gr. p. 565 seq.

'ΑΠΟΒΑΙΝΩ, fut. ήσομαι, 1. *descendo,* et speciatim de iis usurpatur, qui ex navi in terram descendunt, *exscendo e navibus.* Hinc, ἀπόβασις exscensus e navi in terram dicitur. Confer *Isocrat.* Panegyr. c. 24. *Thucyd.* I, 116. καὶ ἀποβάντες εἰς τὴν γῆν, et ibi *Dukerum.* Ib. IV, 9. 11 et 12. ubi vid. *Schol. Herodot.* IX, 98. Luc. V, 2. οἱ δὲ ἁλιεῖς ἀποβάντες ἀπ' αὐτῶν piscatores vero descenderant ex iis. Confer ad h. l. *Lud. de Dieu Critic. S.* p. 440 seq. Joh. XXI, 9. ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν degressi e navigio, seu, postquam ad terram ascenderant. Nescio an huc referenda sit glossa *Hesychii:* ἀποβαίνοντες· ἀναβαίνοντες.

2. *evenio, contingo, accido, cedo.* Sic Luc. XXI, 13. ἀποβήσεται δὲ ὑμῖν ταῦτα εἰς μαρτύριον, sc. αὐτοῖς, evenient vero vobis haec mala, ut ipsis aliquod documentum futurarum poenarum exstet, seu, ex aliorum opinione, in argumentum fidei ac constantiae vestrae. Philipp. I, 19. τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν novi enim hoc mihi fore salutare, seu cedet mihi in salutem captivitas mea. Saepius non legitur in N. T. *Xenoph.* Sympos. IV, 49. προειδέναι ὅ, τι ἐξ ἑκάστου ἀποβήσεται. *Artemidor.* III, 67. εἰς κακὸν ἀπέβησαν, sc. χρησταὶ φανεῖσαι ἐλπίδες. *Thucyd.* III, 93. IV, 39 et 104. *Arrian. Epict.* IV, 10. τὸ ἀποβὰν εὐτύχημα. Alex. non solum pro הָיָה usi sunt, Job. XIII, 5. XV, 31. XVII, 6. XXX, 31. sed etiam in aliis locis, ubi liberius verterunt, ἀποβαίνω in hac metaphorica notione acceperunt. Sic v. c. Exod. II, 4. pro מַה יֵּעָשֶׂה לוֹ Graeci habent τί τὸ ἀποβησόμενον αὐτῷ. Job. XI, 6. כִּי־יַשֶּׁה לְךָ אֱלוֹהַּ מֵעֲוֺנֶךָ ὅτι ἄξιά σοι ἀπέβη ἀπὸ Κυρίου, ὧν ἡμάρτηκας. ibid. XIII, 16. גַּם־הוּא־לִי לִישׁוּעָה Alex. καὶ τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν. *Hesych.* ἀποβήσεται· γίνεται. — ἀπέβη· συνέβη, ἐγένετο.

'ΑΠΟΒΑ'ΛΛΩ, fut. βαλῶ, 1. porprie: *abjicio cum contemtu, rejicio,* et ex adjuncto: *sperno, aversor.* Respondet hebraico זָנַח in vers. *Symmachi* Hos. VIII, 3. et גָּעַל *fastidire* apud *Aquilam* 2 Sam. I, 21. Prov. XXVIII, 24. ὃς ἀποβάλλεται πατέρα ἢ μητέρα. *Gloss.* ἀτιμάζει. In propria *abjiciendi, deponendi* notione semel tantum legitur in N. T. Marc. X, 50. ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ deponens vestimentum

vestimentum suum, scilicet *superius*, seu pallium. *Homer. Il.* II, 183. ἀπὸ δὲ χλαῖναν βάλε. Nisi fortasse in loco Marci legere malles ἀπολαβὼν *sumto et abrepto* amiculo suo. Certe βαλεῖν et λαβεῖν non raro confusa ac permutata deprehendimus a descriptoribus. Vide *Schrader.* ad *Musaeum* p. 76. et *Barnes.* ad Iliad. κ. 328.

2. metaphorice: *jacturam facio, perdo, amitto.* Sic Hebr. X, 35. μὴ ἀποβάλητε οὖν τὴν ἐλπίδα ὑμῶν ne privari vos patiamini (*Vulgatus:* ne amittatis) hac spe. Ies. I, 30. τερέβινθος ἡ ἀποβεβληκυῖα τὰ φύλλα. Alex. *Xenoph.* Oecon. XII, 2. φυλάττῃ γὰρ ἰσχυρῶς, μὴ ἀποβάλῃς τὴν ἐπωνυμίαν. *Aelian.* V. H. IV, 8. ἀποβαλὼν τὴν ἀρχήν. *Dio. Chrysost.* XXXIV, p. 425. ἀποβάλητε τὴν παῤῥησίαν. *Herodot.* III, 119. de jactura liberorum. *Heliodor.* V, 22. *Phavorin.* ἀποβάλλειν· τὸ ῥίπτειν καὶ ἀφεῖναι χιτῶνα ἢ ἄλλο τι.

'ΑΠΟΒΛΈΠΩ, fut. ψω, proprie: *aspicio, intueor, oculos in aliquem converto et conjicio, inprimis admiratione ductus.* Usi sunt Alexandrini pro חָזָה Ps. XI, 4. et loco פָּנָה Cantic. VI, 1. *Theophrast.* Charact. 3. *Lucian.* Tyrannus c. 12. T. I, p. 633. ed. *Reitz.* *Xenoph.* Memor. IV, 2. 2. πρὸς ἐκεῖνον ἀποβλέπει πόλις. *Suid.* ἀποβλεπόμενοι· ἀντὶ τοῦ θαυμάζοντες. Hinc ἀπόβλεπτος idem, quod ἔνδοξος, interprete *Hesychio* et *Suida.*

2. *respicio, rationem habeo.* *Arrian. Epictet.* II, 16. πρὸς μόνον τὸν Θεὸν ἀποβλέποντα. *Polyb.* II, 39. 10. Sic semel legitur in N. T. Hebr. XI, 26. ἀπέβλεπεν εἰς τὴν μισθαποδοσίαν rationem enim habuit praemiorum, quae sperabat; ubi male quidam interpretes per *exspectare* reddiderunt. Sed nostram explicationem post *Iensium* in Lectt. Lucian. I, c. 10. docte defendit *Krebsius* in Observatt. Flavian. p. 386. Confer etiam *Wetstenii N. T.* T. II, p 429.

'ΑΠΌΒΛΗΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. *qui rejicitur seu abjicitur cum contemtu, abjectus, rejectus.* Sic legitur in vers. Vta Hos. VIII, 5. ἀπόβλητός σου ἐστιν ὁ μόσχος, ubi in hebr. legitur אֵת עֶגְלֵךְ.

2. *abjectione, rejectione dignus.* Schol. *Homeri* ad Iliad. II, v. 365. et III, v. 65. ἀποβολῆς ἄξιον. Eodem modo Lex. Cyrilli MS. Brem. ἀπόβλητον· ἀποβολῆς ἄξιον, ἀδόκιμον. *Symmachus* Jer. XXII, 28. μὴ περίψημα φαῦλον καὶ ἀπόβλητον ὁ ἄνθρωπος. Hoc vocabulo etiam usi sunt *Aquila* et *Symmachus* pro hebr. פִּגּוּל *abominatio, res abominanda.* Levit. VII, 18. et XIX, 7. Adde *Plutarchi Opp.* T. VIII, p. 310. ed. *Reiske.* Hinc ἀπόβλητος speciatim dicitur

3. de *rebus, quarum usus interdictus et vetitus erat legibus Mosaicis, illicitus, impurus, pollutus,* et maxime de cibis usurpatur. Sic semel in N. T. legitur, 1 Tim. IV, 4. πᾶν κτίσμα Θεοῦ καλὸν καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον nihil eorum, quae Deus creavit, illicitum et impurum judicari et haberi debet. Hos. IX, 3. טָמֵא. *Aquil.* μεμιασμένα. *Symmach.* ἀπόβλητα. Alex. ἀκάθαρτα. *Hesych.* ex emendatione *Suiceri* in *Thes. Eccles.* T. I. p. 493. ἀπόβλεπτον· ἔνδοξον. — ἀπόβλητον· ἀδόκιμον. Idem enim alio in loco ἀδόκιμον· πονηρόν. ἀπόβλητον· ἄχρηστον.

'ΑΠΟΒΟΛΗ', ῆς, ἡ, 1. *abjectio, rejectio,* sensu physico. Est nomen verbale a perfecto med. ἀποβέβολα, terminatione verbi in terminationem nominis mutata et augmento abjecto. Hinc

2. metaphorice usurpatur, ut sit *repudiatio,* et *iis* tribuatur, *qui non in familiam et populum Dei* seu *coetum Christianorum recipiuntur.* Sic legitur in N. T. Rom. XI, 15. ubi τῇ ἀποβολὴ, quod de Judaeis usurpatur, qui ipsi incredulitate sua commodis et jure civitatis christianae se privaverant, opponitur ἡ πρόσληψις, h. e. receptio in familiam Dei christianam. *Phavorin.* ἀποβολή· ἡ πρόσκρουσις· ὡς ὁ 'Απόστολος· εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν.

3. *amissio, jactura.* Act. XXVII, 22. ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν πλὴν τοῦ πλοίου nullus vestrum peribit

τῆς λύπης. Joh. XXI, 6. ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων. *Euripid.* Orestes v. 197. ἀφ' αἵματος ob caedem a te commissam. *Palaephat.* c. 51. *Tursselin.* de Partic. Lat. Or. p. 5. ed. *Schwarz.* Ita מ Exod. VI, 9. מִקֹּצֶר רוּחַ. Deut. VII, 7. מֵרֻבְּכֶם ob multitudinem vestram. Prov. XX, 4. Nahum III, 11. confer *Vigerum* de Idiotismis L. Gr. p. 564. ed. *Zeunii.*

18. *de, quod attinet ad,* ut idem sit quod περὶ, Act. XVII, 2. διελέγετο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν disseruit de vaticiniis Messianis V. T. Confer *Abresch.* ad *Aeschylum* pag. 613. Sic מ Ezech. XXXIII, 8. Ps. LXII, 5.

19. *patriam et domicilium* notat, ut *a* apud Latinos. *Liv.* I, 50. Herdonius ab Aricia, i. e. Aricinus civis. ib. II, 22. a Cora atque Pometia. Matth. XV, 1. οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων γραμματεῖς scribae Hierosolymitani. XXI. 11. ὁ ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας Nazaretho Galilaeensis. XXVII, 57. ἀπὸ Ἀριμαθαίας Arimathaeensis. Joh. XII, 21. XXI, 2. Act. XVII, 13. *Diogen. Laërt.* II, s. 106. Εὐκλείδης ἀπὸ Μεγάρας Euclides Megarensis.

20. haud raro *pleonastice* ponitur et fere omnibus casibus exprimendis inservit. Sic Matth. XXVII, 24. ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος, nam Graeci scripsissent ἀθῷός εἰμι τοῦ αἵματος, Act. XX, 26. 2 Sam. III, 28. Marc. V, 6. ἀπὸ μακρόθεν pro μακρόθεν. XIV, 54. Marc. VII, 28. ἀπὸ τῶν ψιχίων. Luc. XV, 16. ἀπὸ τῶν κερατίων. Act. XVI, 33. ἀπὸ τῶν πληγῶν. Confer *Noldii* Concord. Particul. hebr. p. 470. Varias significationes, quas ἀπὸ in compositis habet, recenset *Zeunius* in notis ad *Vigerum* de Idiotismis L. Gr. p. 565 seq.

ἈΠΟΒΑΊΝΩ, fut. ήσομαι, 1. *descendo,* et speciatim de iis usurpatur, qui ex navi in terram descendunt, *exscendo e navibus.* Hinc, ἀπόβασις exscensus e navi in terram dicitur. Confer *Isocrat.* Panegyr. c. 24. *Thucyd.* I, 116. καὶ ἀποβάντες εἰς τὴν γῆν, et ibi *Dukerum.* Ib. IV, 9. 11 et 12. ubi vid. *Schol. Herodot.* IX, 98. Luc. V, 2. οἱ δὲ ἁλιεῖς ἀποβάντες τῶν piscatores vero descende iis. Confer ad h. l. *Lud. de Critic. S.* p. 440 seq. Joh. X ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν deg navigio, seu, postquam ad terr cenderant. Nescio an huc ref sit glossa *Hesychii:* ἀποβαίνοντ βαίνοντες.

2. *evenio, contingo, accido,* Sic Luc. XXI, 13. ἀποβήσεται ταῦτα εἰς μαρτύριον, sc. αὐτοῖς, ev vero vobis haec mala, ut ipsis documentum futurarum poe exstet, seu, ex aliorum opinic argumentum fidei ac constanti trae. Philipp. I, 19. τοῦτό μοι σεται εἰς σωτηρίαν novi enim ho fore salutare, seu cedet mihi i tem captivitas mea. Saepius r gitur in N. T. *Xenoph.* Symp 49. προειδέναι ὅ, τι ἐξ ἑκάστου ἀπο *Artemidor.* III, 67. εἰς καλὸν ἀπ sc. χρησταὶ φανοῦσαι ἐλπίδες. T III, 93. IV, 39 et 104. *Arrian.* IV, 10. τὸ ἀποβὰν εὐτύχημα. Ale solum pro הָיָה usi sunt, Job. X XV, 31. XVII, 6. XXX, 31. sed in aliis locis, ubi liberius verter ποβαίνω in hac metaphorica notic ceperunt. Sic v. c. Exod. II, מַה יֵּעָשֶׂה לוֹ Graeci habent τί βησόμενον αὐτῷ. Job. XI, 6. לְךָ אֱלוֹהַּ מֵעֲוֹנֶךָ ὅτι ἄξιά σοι ἀπέβ Κυρίου, ὧν ἡμάρτηκας. ibid. XII גַּם־הוּא־לִי לִישׁוּעָה Alex. καὶ το ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν. *Hesych.* σεται· γίνεται. — ἀπέβη· συνέβη, ἐ

ἈΠΟΒΆΛΛΩ, fut. βαλῶ, 1 prie: *abjicio cum contemtu, reji* ex adjuncto: *sperno, aversor.* pondet hebraico זָנַח in vers. *S chi* Hos. VIII, 3. et גָּעַל *fastid* pud *Aquilam* 2 Sam. I, 21. XXVIII, 24. ὃς ἀποβάλλεται π μητέρα. *Gloss.* ἀτιμάζει. In *abjiciendi, deponendi* notione tantum legitur in N. T. Marc. ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ de vestim

vestimentum suum, scilicet *superius*, seu pallium. *Homer. Il.* II, 183. ἀπὸ δὲ χλαῖναν βάλε. Nisi fortasse in loco Marci legere malles ἀπολαβὼν *sumto et abrepto* amiculo suo. Certe βαλὼν et λαβὼν non raro confusa ac permutata deprehendimus a descriptoribus. Vide *Schrader*. ad *Musaeum* p. 76. et *Barnes*. ad Iliad. κ. 328.

2. metaphorice: *jacturam facio, perdo, amitto*. Sic Hebr. X, 35. μὴ ἀποβάλητε οὖν τὴν ἐλπίδα ὑμῶν ne privari vos patiamini (*Vulgatus:* ne amittatis) hac spe. Ies. I, 30. τερέβινθος ἡ ἀποβεβληκυῖα τὰ φύλλα. Alex. *Xenoph.* Oecon. XII, 2. φυλάττῃ γὰρ ἰσχυρῶς, μὴ ἀποβάλῃς τὴν ἐπωνυμίαν. *Aelian.* V. H. IV, 8. ἀποβαλὼν τὴν ἀρχήν. *Dio. Chrysost.* XXXIV, p. 425. ἀποβάλητε τὴν παῤῥησίαν. *Herodot.* III, 119. de jactura liberorum. *Heliodor.* V, 22. *Phavorin.* ἀποβάλλειν· τὸ ῥίπτειν καὶ ἀφιέναι χιτῶνα ἢ ἄλλο τι.

'ΑΠΟΒΛΈΠΩ, fut. ψω, proprie: *aspicio, intueor, oculos in aliquem converto et conjicio, inprimis admiratione ductus*. Usi sunt Alexandrini pro חָזָה Ps. XI, 4. et loco פָּנָה Cantic. VI, 1. *Theophrast.* Charact. 3. *Lucian.* Tyrannus c. 12. T. I, p. 633. ed. *Reitz*. *Xenoph.* Memor. IV, 2. 2. πρὸς ἐκεῖνον ἀποβλέπει πόλις. *Suid.* ἀποβλεπόμενοι· ἀντὶ τοῦ θαυμάζοντες. Hinc ἀπόβλεπτος idem, quod ἔνδοξος, interprete *Hesychio* et *Suida*.

2. *respicio, rationem habeo*. *Arrian. Epictet.* II, 16. πρὸς μόνον τὸν Θεὸν ἀποβλέποντα. *Polyb.* II, 39. 10. Sic semel legitur in N. T. Hebr. XI, 26. ἀπέβλεπεν εἰς τὴν μισθαποδοσίαν rationem enim habuit praemiorum, quae sperabat; ubi male quidam interpretes per *exspectare* reddiderunt. Sed nostram explicationem post *Iensium* in Lectt. Lucian. I, c. 10. docte defendit *Krebsius* in Observatt. Flavian. p. 386. Confer etiam *Wetstenii N. T.* T. II, p 429.

'ΑΠΌΒΛΗΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. *qui rejicitur seu abjicitur cum contemtu, abjectus, rejectus*. Sic legitur in vers. Vta Hos. VIII, 5. ἀπόβλητός σου [illegible] ὁ μόσχος, ubi in hebr. legitur זָנַח עֶגְלֵךְ.

2. *abjectione, rejectione dignus*. Schol. *Homeri* ad Iliad. II, v. 365. et III, v. 65. ἀποβολῆς ἄξιον. Eodem modo Lex. Cyrilli MS. Brem. ἀπόβλητον· ἀποβολῆς ἄξιον, ἀδόκιμον. *Symmachus* Jer. XXII, 28. μὴ περίψημα φαῦλον καὶ ἀπόβλητον ὁ ἄνθρωπος. Hoc vocabulo etiam usi sunt *Aquila* et *Symmachus* pro hebr. פִּגּוּל *abominatio, res abominanda*. Levit. VII, 18. et XIX, 7. Adde *Plutarchi Opp.* T. VIII, p. 310. ed. *Reiske*. Hinc ἀπόβλητος speciatim dicitur

3. de *rebus, quarum usus interdictus et vetitus erat legibus Mosaicis, illicitus, impurus, pollutus*, et maxime de cibis usurpatur. Sic semel in N. T. legitur, 1 Tim. IV, 4. πᾶν κτίσμα Θεοῦ καλὸν καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον nihil eorum, quae Deus creavit, illicitum et impurum judicari et haberi debet. Hos. IX, 3. טָמֵא. *Aquil.* μεμιασμένα. *Symmach.* ἀπόβλητα. Alex. ἀκάθαρτα. *Hesych.* ex emendatione *Suiceri* in *Thes. Eccles.* T. I. p. 493. ἀπόβλεπτον· ἔνδοξον. — ἀπόβλητον· ἀδόκιμον. Idem enim alio in loco ἀδόκιμον· πονηρόν. ἀπόβλητον· ἄχρηστον.

'ΑΠΟΒΟΛΗ', ῆς, ἡ, 1. *abjectio, rejectio*, sensu physico. Est nomen verbale a perfecto med. ἀποβέβολα, terminatione verbi in terminationem nominis mutata et augmento abjecto. Hinc

2. metaphorice usurpatur, ut sit *repudiatio*, et *iis* tribuatur, *qui non in familiam et populum Dei* seu *coetum Christianorum recipiuntur*. Sic legitur in N. T. Rom. XI, 15. ubi τῇ ἀποβολῇ, quod de Judaeis usurpatur, qui ipsi incredulitate sua commodis et jure civitatis christianae se privaverant, opponitur ἡ πρόσληψις, h. e. receptio in familiam Dei christianam. *Phavorin.* ἀποβολή· ἡ προσκρουσις [illegible] 'Απόστολος· εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν [illegible]

3. *amissio, jactura*. Act. XXVII, 22. ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς [illegible] ὑμῶν πλὴν τοῦ πλοίου [illegible]

peribit, navigii tantum jacturam facietis. Saepius in N. T. non legitur. Sic *Joseph.* A. J. II, 6. 9. παίδων ἀποβολή. XIV, 14. 3. φορτίων ἀποβολή. *Plutarch. Pyrrh.* c. 30. Eandem significationem etiam ἀποβάλλειν in *Josephi* libris habere, *Krebsius* docuit in Observv. Flav. p. 263. Vide etiam supra sub ἀποβάλλω.

'ΑΠΟΓΙ'ΝΟΜΑΙ vel 'ΑΠΟΓΙ'ΓΝΟΜΑΙ, 1. proprie: *absum, removeor, decedo, e medio tollor*, et opponitur τῷ παραγίνομαι. Jam quia partim *mors* saepe cum *discessu* comparatur in omnibus linguis, partim quia γίνεσθαι inter alia etiam *nasci* significat, factum est, ut ἀπογίνομαι, veluti Latinorum *denascor*, significaret

2. *morior, fato fungor*, id quod alias ἀποβιῶναι et ἀποθνήσκειν dicitur. *Suid.* ἀπεγίνετο· ἀντὶ τοῦ ἀπέθανεν, οὕτως 'Αντιφῶν καὶ Θουκυδίδης. *Thucyd.* II, 34 et 51.) Idem: ἀπογενέσθαι ἢ ὑστερῆσαι σημαίνει ἢ ἀποθανεῖν. ἄμφω Θουκυδίδης: idem *Phavorin. Hesych.* ἀπεγίνετο· ἀπέθανεν.—ἀπογινόμενοι· ἀποθανόντες. Confer *Valckenar.* et *Wesseling.* ad *Herodot.* II, c. 136. *Joseph.* A. J. V, 1. 1. Μωϋσέως — ἐξ ἀνθρώπων ἀπογεγονότος. Hinc explicandus erit locus 1 Petr. II, 24. ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογινόμενοι, τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν, ubi tamen phrasis: ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογίνεσθαι *peccatis mori* metaphorice accipiendum erit pro: *valedicere, renuntiare vitiositati*, coll. Rom. VI, 2. hoc sensu: *ut dominio vitiositatis exemti, sancte et pie vivamus.* Apud graecos Scriptores ἀπογίνεσθαι partim *abesse, alienum esse ab aliqua re* sensu metaphorico notat (v. c. apud *Thucyd.* I, 39. τῶν ἁμαρτημάτων ἀπογινόμενοι qui procul ab illorum facinoribus abfuistis.) partim *mori* significat, v. c. apud *Herodot.* II, 85. 136. V, 4. VI, 58. *Dionys. Hal. Ant.* IV, 15. ubi τοῖς γεννωμένοις opponuntur οἱ ἀπογινόμενοι.

'ΑΠΟΓΡΑΦΗ', ῆς, ἡ, 1. in universum dicitur *quaevis descriptio* seu *relatio in tabulas enumeratio, recensio*, ab ἀπογράφω *describo, in tabulas refero*;— interdum etiam *ipsae actorum tabulae, commentarius quicunque et index, in quo res enumerantur. Hesych.* ἀπογραφή· ἀρίθμησις, ἢ ἡ γινομένη μήνυσις. Sic v. c. commentarii Judaeorum publici ἀπογραφαὶ dicuntur 2 Macc. II, 1. et 3 Macc. VII, 19. index rerum et facultatum, Judaeis ereptarum, ἀπογραφὴ dicitur, quem ICti inventarium et repertorium dicere solent: apud *Demosthenem* denique πρὸς Λεπτίνην calendarium et ephemeris publicanorum ἀπογραφὴ τῶν ἐλλιμενιστῶν vocatur. Confer *Reiske Indic. Graecitat. Demostheneae* p. 96. Speciatim vero et κατ' ἐξοχὴν ἀπογραφὴ olim dicebatur

2. *census* seu *professio*, qua voce *Vulgatus interpres* usus est. *Census* autem dicebatur apud Romanos, cum cives vel incolae provinciae alicujus, Romanis subjectae, nomina, genus, reditus, habitationem, facultates, quaestum, liberos, omnia denique sua profiteri jubebantur apud censores, qui, quae quisque profitebatur, in certas tabulas (quae etiam graece ἀπογραφαὶ *Polyb.* II, 23. latine *tabulae censoriae* vocabantur) referebant, ut partim, quis sit status reipublicae aut provinciae, exinde cognosceretur, partim autem pecuniam exigerent a civibus. Sic autem ἀπογραφὴ bis legitur in N. T. Luc. II, 1. Act. V, 37. Census, qui Luc. II, 1. commemoratur, causa erat curiositas, aut ambitio, Augusti. Fuit enim mera capitum numeratio absque pecuniae exactione, et, ut videtur, universalis et oecumenica, non solum Judaeam, sed omnes adeo provincias Romanas complectens. Agebatur hic census Herode M. vivente, tempore nativitatis Christi, et fiebat, ut breviario confecto constaret imperii amplitudo civiumque copia. Ille autem census, cujus mentio fit Act. V, 37. fuit descriptio facultatum, ἀποτίμησις τῶν οὐσιῶν, cum *capitatione* conjuncta. (*Josephus* A. J. XVIII, 1. 1. diserte scribit, *Quirinium* cum paucis militibus in Syriam et Judaeam, Syriae additam, venisse τιμητὴν τῶν οὐσιῶν γενησόμενον et ἀποτιμησόμενον αὐτῶν τὰς οὐσίας.)

Agebatur

Agebatur hic census, Herode M. jam exstincto, decem annis post priorem, Judaea in provinciae formam redacta, et Archelao Viennam Galliae relegato. Conf. *Joseph.* A. J. XVII, 13. 1. Peracta est haec descriptio non sine gravi Judaeorum indignatione, quam erupisse narrat *Josephus* l. l. Juda quodam Galilaeo Judaeos ad defectionem sollicitante, eosque vanis libertatis promissionibus lactante. Conf. *Casauboni* Exercitatt. Antibaron. I, 31. 32 et 33. et *Krebs.* de Usu Historiae Romanae in interpretatione N. T.

ἈΠΟΓΡΆΦΩ, fut. άψω, 1. proprie: *describo, vel ex alio scripto, vel ex ore dictantis ;* speciatim : *consigno in catalogum, in tabulas publicas refero.* Judd. VIII, 14. καὶ ἀπεγράψατο πρὸς αὐτὸν τοὺς ἄρχοντας, ubi in hebraico verbum כָּתַב legitur. 3 Maccab. IV, 14. ἀπογραφῆναι πᾶν φῦλον ἐξ ὀνόματος ut nomina omnium tribuum in tabulas referrentur. 3 Maccab. VI, 38. *Philostrat.* Vita Apollon. I, 20. *Xenoph. Cyrop.* VI, 2. 11. Hinc explicari potest formula, quae legitur Hebr. XII, 23. ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένοι, qua significatur, *qui sunt in catalogum civium et incolarum coeli relati, participes facti felicitatis aeternae in coelis.* Confer, quae infra ad formulam βίβλος ζωῆς a nobis prolata sunt.

2. *in tabulas censorias, in libellum census refero.* Et medium ἀπογράφομαι *me vel nomen meum in tabulis censoriis describendum curo, nomen meum profiteor, Xenoph. Hell.* II, 4, 5. Sic legitur in N. T. Luc. II, 1. ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ubi ἀπογράφεσθαι non satis accurate passive sumitur, cum e notione verbi media locus sit ita reddendus: *ut omnes, imperio Romano subjecti, nomen suum profiterentur et tabulis censoriis inscribendum curarent.* ibid. v. 3 et 5. Interdum vero ἀπογράφομαι apud Graecos valet omnino: *nomen suum profiteri quamcunque ob causam,* v. c. inter eos, qui munus aliquod ambeunt. *Diod. Sicul.* I, 80. Plura de hac voce lectu digna habent *Perizonius* ad *Aelian.* V. H. IV, 25. *Küster.* et *Dresigius* de Verbis Mediis II, 2. et *Wetstenius* N. T. T. I. 658.

ἈΠΟΔΕΊΚΝΥΜΙ, fut. ξω, 1. proprie: *ostendo, spectandum do, oculis conspiciendum sisto, propono,* sed in hac propria notione raro tantum legitur in graecis Scriptoribus, v. c. *Polybio* IV, 20. 12. nunquam vero in N. T. libris.

2. *facio, reddo, constituo, efficio.* Sic legitur in N. T. 1 Cor. IV, 9. ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν Deus nos apostolos infimae conditionis homines fecit, seu reddidit. *Chrysost.* ἐποίησε. *Xenoph.* de re equestri I, 5. χωλὸν ἀπέδειξε τὸν ἵππον claudum reddidit equum. *Isocrates* Panegyr. c. 23. ἄνδρας ἀγαθοὺς ἀπέδειξαν, *Joseph. A. J.* VI, 3. 3. VII, 14. 2. Alia exempla e Graecis dedit *Hemsterhus.* ad *Lucianum* T. I. p. 460. et *Irmisch.* ad *Herodian.* Vol. I. p. 121.

3. *ostento, jacto me.* 2 Thess. II, 4. ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν, ὅτι ἐστὶ Θεὸς se Deum jactat, arrogat sibi potestatem et honorem divinum. *Diod. Sic.* XVI, 92.

4. *probo, demonstro certis et invictis argumentis, evinco.* Act. II, 22. ἄνδρα ἀπὸ Θεοῦ ἀποδεδειγμένον εἰς ὑμᾶς δυνάμεσι miraculis satis inter vos comprobatum doctorem divinum einen hinlänglich beglaubigten Gesandten der Gottheit *a messenger of the deity sufficiently worthy of credit.* Act. XXV, 7. πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιάματα φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου, ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδεῖξαι multas et graves adversus Paulum criminationes afferentes, quas vero evincere non poterant. *Xenoph.* de republ. Athen. I, 1. τοῦτο ἀποδείξω hoc jam demonstrabo. et Mem. III, 6. 8. Confer *Krebs.* Observv. Flav. p. 168. et *Wetstenii N. T.* T. II, p. 467.

ἈΠΌΔΕΙΞΙΣ, εως, ἡ, *demonstratio, probatio, declaratio, quae fit certis ac indubitatis rationibus ac argumentis.* Sic semel in N. T. legitur. 1 Cor. II,

II, 4. ἐν ἀποδείξει πνεύματος καὶ δυνάμεως, sed ita, ut declararem, me esse vi divina instructum, me adjuvari Sp. S. In eadem notione legitur hoc vocabulum apud *Xenoph.* Memor. IV, 6. 13. *Polyb.* V, 10. 3. IV, 86. 2.

'ΑΠΟΔΕΚΑΤΌΩ, ῶ, fut. ώσω, aeque ac verbum simplex δεκατόω, in numerum verborum eorum, quae fuerunt dialecto Alexandrinae propria, referri debent, uti jam recte judicavit *Fischerus* de Vitiis Lexicorum N. T. Prolus. XXXI, p. 10. Nam in Atticorum libris nunquam leguntur, sed in versione Alex. V. T. Genes. XXVIII, 22. Deut. XIV, 22. XXVI, 12. 1 Sam. VIII, 15. 16. 17. iis verbum hebraicum עָשַׂר redditum reperitur. Habet autem ἀποδεκατοῦν duplicem notionem:

1. notat: *decimas solvere, dare et pendere decimam alicujus rei partem,* quod a *Josepho* τὴν δεκάτην τελεῖν et διδόναι dicitur. Sic Matth. XXIII, 23. coll. Luc. XI, 42. ἀποδεκατοῦν τὸ ἡδύοσμον decimatis mentham. Luc. XVIII, 12. ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι et decimas do omnium redituum meorum. Eodem modo עָשַׂר legitur Genes. XXVIII, 22. Deut. XIV, 22.

2. *decimas exigere et accipere, decimas alicujus rei dari sibi jubere,* ad imitationem hebr. עָשַׂר 1 Sam. VIII, 15. 17. Nehem. X, 37. Sic legitur in N. T. Hebr. VII, 5. ἀποδεκατοῦν τὸν λαὸν, ubi ἀποδεκατοῦν est idem, quod Paulus v. 8. δεκάτας λαμβάνειν dixit, coll. v. 2.

'ΑΠΌΔΕΚΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie: *dignus qui admittatur et recipiatur,* ab ἀποδέχομαι. *Plutarch. Opp.* T. X, p. 380. ed. *Reiske.*

2. *acceptus, gratus, probatus.* 1 Tim. II, 3. τοῦτο γὰρ καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ hoc enim honestum est Deoque gratum. ibid. V, 4. Saepius in N. T. non legitur. *Hesych.* ἀπόδεκτον· ἐπαινετόν.

'ΑΠΟΔΈΧΟΜΑΙ, fut. ἕξομαι, respondet latino *accipere,* et

1. notat: *recipio, excipio advenientem aliquem hospitem,* v. c. *lub benigne et humaniter.* Luc. VII ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος excepit eu minum multitudo, quae eum n desideriis expectaverat. Act.] ἀπεδέχθησαν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας adm humaniter excepti ab ecclesia. XVIII, 27. ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖ δέξασθαι αὐτὸν litteris hortati Christianos, ut eum reciperent. XXVIII, 30. καὶ ἀπεδέχετο πάντ εἰσπορευομένους πρὸς αὐτὸν excipien nes humaniter, qui eum adirent rum itaque aut potius nihil ἀποδ differt ab ὑποδέχεσθαι, cum quo dum permutatur. Conf. *Irmiscl* curs. ad *Herodian.* I, 1. 4. p seq. 2 Macc. III, 9. φιλοφρόν τοῦ ἀρχιερέως ἀποδεχθείς. ibid. XII τὸν Μακκαβαῖον ἀπεδέξατο. *Vulg* amplexatus est Maccabaeum. III, 66. 8. XXII, 18. 5.

2. metaphorice; *assentior, ap assensu et obsequio alicujus orat admitto, sequor alicujus auctori* Act. II, 41. οἱ μὲν οὖν ἀσμένως ἀπ μενοι τὸν λόγον αὐτοῦ assensu prol ejus doctrinam et eam amplexi Sic etiam legitur haud raro in Scriptt. v. c. *Xenoph.* Mem. I, τοὺς ἀποδεξομένους, ἅπερ αὐτὸς ἐδοκ *Aeschin. Socr.* II, 31. οὕτω χ ἀπεδεχόμεθα τὸν λόγον, h. e. adec culter nobis persuaderi sinebam recte transtulit *Fischerus.* Ali dedit *Schwarzius* in Comment Gr. p. 155.

3. *laudo et magnifico, laudil honore prosequor.* Act. XXI πάντη τε καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθ πάσης εὐχαριστίας semper et u gratissimo celebramus animo confer vers. Arab. Hinc apud *phum* A. J. VII, 1. 2. ἀποδέχεσ ἐπαινεῖν, uti apud *Philonem* Leg Caium p. 1014. tanquam sync junguntur, observante jam *K* in Obss. Flav. p. 253. *Euseb.* IV, 23. *Polyb.* III, 64. 11. *P Flaccum* p. 979. ἀποδέχομαι ὑμᾶς, ἔφη, τῆς εὐσεβείας: ex quo conjici fortasse posset, apud I

Actt. I. l. post ἀπεδεχόμεθα excidisse pronomen σε, quod agnoscit *Copta*, *Syrus*, atque *Aethiops*, quae fuit ingeniosa conjectura Cel. Angli *Wakefield* in *Sylva Critica* P. II. p. 151. Conf. *Ernesti* Glossarium Polybianum s. h. v. et *Taylor.* ad *Lysiam* p. 423. *Phavorin.* ἀποδέχομαι· ὁμολογῶ. αἰτιατικῇ καὶ γενικῇ συντάσσεται. Δημοσθένης ἐν τῷ πρὸς 'Αλέξανδρον περὶ τῶν συνθηκῶν. ἄξιον ἀποδέχεσθαι, ὦ Ἀθηναῖοι, σφόδρα τοῖς ὅρκοις καὶ ταῖς συνθήκαις διακελευομένων ἡμῶν. Πλάτων ἐν Φαίδωνι, οὐκ ἀποδέχομαι ἐμαυτοῦ. καὶ Συνέσιος. καὶ ἡμεῖς ἀπεδεχόμεθα λέγοντος.

'ΑΠΟΔΗΜΈΩ, ῶ, fut. ήσω, 1. proprie: *peregre abeo et proficiscor.* Matth. XXI, 33. καὶ ἀπεδήμησεν et peregre profectus est. ibid. XXV, 14. ὥσπερ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ut si quis peregre profecturus, coll. Luc. XIX, 12. ἐπορεύθη εἰς χώραν μακράν. Marc. XII, 1. Luc. XV, 13. ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακρὰν profectus est in regionem remotam. *Aelian.* V. H. III, 27. ἔμελλεν ἀποδημῆσαι ἐπὶ τὴν στρατείαν. Nam ii proprie dicebantur Graecis ἀποδημοῦντες, qui reipublicae causa militatum iter faciebant, δημοσίᾳ ἀποδημοῦντες καὶ στρατευόμενοι. *Hesych.* ἀποδημεῖ· ἀναχωρεῖ. *Phavorin.* ἀποδημία· ὅταν τις ἐκ τῆς πατρίδος εἰς ἀλλοδαπὴν ἀπέρχεται.

2. *absum a populo, domo absum, peregrinor, in aliena civitate commoror et versor.* Sic semel tantum legitur in N. T. Luc. XX, 9. καὶ ἀπεδήμησε χρόνους ἱκανοὺς et peregre commoratus est per multum tempus. *Aelian.* V.H. XIII, 14. *Lysiae* Oratt. III, p. 73. ἀποδημῆσαι ἐκ τῆς πόλεως. *Xenoph.* de rep. Lacedaem. XIV, 4. *Julius Pollux* Onomast. IX, 9. *Phavorin.* ἀποδημεῖν· τὸ μακρὰν εἶναι.

'ΑΠΌΔΗΜΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *peregre agens, qui abest a suo populo et patria sua,* ex ἀπὸ et δῆμος *populus*, i. q. ἔκδημος, teste *Thoma M.* et *Moeride.* Semel tantum in N. T. legitur. Marc. XIII, 34. ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος sicut homo, qui abitum (iter) in peregrinas terras parat. *Artemidorus* II, 8. ubi ἀπόδημος opponitur τῷ ἐνδήμῳ. *Plutarch. Opp.* T. IX, p. 191. ed. *Reiske.*

'ΑΠΟΔΊΔΩΜΙ, fut. ώσω, in universum notat: *reddo seu praesto, quod alteri debeo, ut partim officiis meis satisfaciam, partim promissis stem.* Hinc pro diversitate objectorum admodum varie, sed ita sumitur haec vox in N. T. ut omnes ejus notiones ab hac universa derivari possint. Significat enim

1. *solvo, reddo debitum, aes alienum reddo.* Matth. V, 26. ἕως ἂν ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην donec et ultimum solveris quadrantem. Matth. XVIII, 25. μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι quod debitum cum solvere non posset. ib. v. 26 et 28. ἀπόδος μοι ὅ, τι ὀφείλεις redde mihi debitum. Luc. VII, 42. coll. v. 41. Posset etiam huc referri Matth. XX, 8. καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τὸν μισθὸν et solve ipsis mercedem, coll. Tob. IV, 14. Sic הֵשִׁיב Levit. XXV, 28. *Eustath.* ad Il. α. p. 42, 42. ἰστέον δὲ, ὅτι δοῦναι μὲν ἐπὶ ἁπλῶς ἑκουσίου δόσεως, ὅθεν καὶ τὸ δῶρον· ἀποδοῦναι δὲ ἐπὶ τῶν χρεωστικῶς διδομένων κ. τ. λ. Id. ib. p. 46, 38. — *Thucyd.* IV, 65. ἀποδοῦναι ἀργύριον τακτόν.

2. *pendo tributum, reddo vectigal, reditus.* Sic Matth. XXI, 41. οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν qui ei fructus justo tempore pendant. Matth. XXII, 21. ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος τῷ Καίσαρι pendendum est tributum Caesari, quod ei debetur. Marc. XII, 17. Luc. XX, 25. Rom. XIII, 7. *Aelian.* V. H. V, c. 21. δασμὸν ἀποδιδόντες.

3. *reddo, restituo.* Sic Luc. IV, 20. ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ volumine ministro reddito. ibid. IX, 42. καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ eumque reddidit patri. *Hesych.* ἀπέδοτο· ἐξέδωκεν. ib. X, 35. καὶ ὅ, τι ἂν προσδαπανήσῃς, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι quodsi quid insuper impenderis, in reditu meo restituam. Luc. XIX, 8. ἀποδίδωμι τετραπλοῦν quadruplum reddidi. 2 Macc. XII, 45.

4. *do, trado, largior, solvo.* Matth.

XX, 8. καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τὸν μισθὸν et solve ipsis mercedem. (*Aristoph. Equit.* 1063. ὁ μισθὸς πρῶτον ἀποδοθήσεται. *Lucian. Hermotim.* p. 538. *Aelian. H. A.* III, 39.) Ibid. XXVII, 58. ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα corpus Jesu tradi jussit. Hinc in vers. Alex. repondet hebraico נָתַן Genes. XXX, 26. Exod. V, 18. Deut. II, 28. et chaldaico יְהַב Dan. VI, 2. Sic Sirac. XXXIII, 13. Deus dicitur ἀποδοῦναι ἀνθρώποις κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ pro arbitrio suo seu benigna sua voluntate largiri hominibus bona. *Theophr.* Char. 31. *Hesych.* ἀπίδοτο· ἐκδίδωκεν. *Suid.* παρίδωκεν. Conf. *Schweighaeuser Lex. Polyb. p.* 73.

5. *praesto promissa, solvo vota*, ita vero, ut semper addatur substantivum, quod promissionem, votum aut jusjurandum indicet, quomodo et apud Latinos *reddere* usurpatur. *Ovid.* Heroic. Ep. XX, 95. " si non vis " mihi promissum reddere, redde " Deae." Matth. V, 33. ἀποδώσεις δὲ τῷ Κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου quod jurejurando spopondisti Deo, re ipsa praesta; qua formula usus quoque est *Demosthenes* de *falsa legat.* p. 243. Confer etiam *Didymum* ad *Homer.* Od. μ. 304. Alexandrini usi sunt pro hebraico שִׁלֵּם Job. XXII, 27. ἀποδοῦναι τὰς εὐχάς. Ps. XXII, 25. Sirac. XVIII, 22. μὴ ἐμποδισθῇς τοῦ ἀποδοῦναι εὐχὴν εὐκαίρως. *Xenoph.* Memor. II, 2. 10. καὶ εὐχὰς ἀποδιδοῦσαν.

6. *praesto alteri officia debita*, addito tamen semper vocabulo, cui *officii* notio inest. Rom. XIII, 7. ἀπόδοτε οὖν πᾶσι τὰς ὀφειλάς — τῷ τὸν φόρον, φόρον, τῷ τὴν τιμήν, τὴν τιμήν. 1 Cor. VII, 3. τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην εὔνοιαν ἀποδιδότω uxori maritus debitum conjugale praestet. Verbi ἀποδιδόναι, in amoris negotio etiam simpliciter hoc sensu usurpati, exemplum habes apud *Aristoph.* Plut. Act. IV, Sc. IV, v. 1032. οὐκοῦν καθ' ἑκάστην ἀπεδίδου τὴν νύκτα σοι, scil. τὸ ὀφειλόμενον, seu τὴν ὀφειλήν.

7. de arboribus si adhibetur, significat: *fero, edo*. Apoc. XXII, 2. ξύλον ζωῆς ἀποδιδοῦν τὸν καρπὸν αὐτοῦ. Unde metaphorice Hebr. XII, 11. καρπὸν εἰρηνικὸν ἀποδίδωσι δικαιοσύνης legitur, ubi tamen de calamitatibus sermo est.

8. *facio, efficio aliquid*, et speciatim: *edo, exhibeo*, si sermo est v. c. de testimonio, ratione, jurejurando, de quibus latini Scriptores etiam *reddere* usurpare consueverunt. Eleganter de hoc loquendi usu egit *D'Orville* ad *Chariton.* p. 597. ed. Lips. Act. IV, 33. ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ ἀπόστολοι testimonium exhibuerunt apostoli de resurrectione J. C. Maxime autem huc pertinet formula: ἀποδίδωμι λόγον *causam dico, actionum mearum rationem reddo* maxime *coram judice*. Matth. XII, 36. Luc. XVI, 2. Hebr. XIII, 17. 1 Petr. IV, 5. Dan. VI, 2. τοῦ ἀποδιδόναι αὐτοῖς τοὺς σατράπας λόγον. Conf. *Palairet.* Observatt. Phil. Crit. p. 46.

9. *remuneror, retribuo, rependo in utramque partem*, et *recte facta praemiis exorno*, et *malefacta punio, ulciscor injuriam illatam*. Etiam de *iis* usurpatur, *qui gratam vicem rependunt*. En! exempla e N. T. Matth. VI, 4. ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ palam liberalitatem tuam remunerabitur. ibid. v. 6. 18. Matth. XVI, 27. ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ, coll. Rom. II, 6. Rom. XII, 17. μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες ne malum pro malo rependite, coll. 1 Thess. V, 15. 1 Tim. V, 4. καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνοις et parentibus gratam vicem rependere; ubi ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι est idem, quod alibi dicitur: ἀποδοῦναι χάριν, de qua formula conferendus est *Irmisch.* ad *Herodian.* I, 4. 7. p. 102. 2 Tim. IV, 8. ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος, quam (coronam) praemii loco mihi Deus dabit, et v. 14. ἀποδώῃ αὐτῷ ὁ Κύριος puniat eum Deus. 1 Petr. III, 9. Apoc. XVIII, 6. XXII, 12. Sirac. XI, 26. XII, 6. ἀποδώσει ἐκδίκησιν. XVII, 19. ἀνταπόδομα αὐτῶν ἀποδώσει. Prov. XXIV, 12. Ies. LXV, 6. Job.

XXXIV, 11. Exod. XX, 5. *Xenoph.* Mem. II, 2. 13.

10. *vendo,* maxime in forma media, quanquam interdum etiam activum eandem notionem habet. *Philostrat.* Heroic. sect. 1. ὅτῳ ἀποδώσῃ τὸ γλεῦκος. *Theophr.* Char. 11. *Herodian.* II, 8. 8. Act. V, 8. εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; an tanti praedium vendidistis? Act. VII, 9. ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον vendiderunt eum, ut in Aegyptum deduceretur. (Simile verbum praegnans legitur Genes. XII, 15. et XXX, 3. Confer *Gatakeri Adversaria posthuma* cap. 31. p. 763.) Hebr. XII, 16. Respondet autem τῷ מָכַר Genes. XXV, 33. et הִשְׁבִּיר Deut. II, 28. in vers. Alex. Nihil autem est frequentius hoc ipso loquendi usu apud Graeciae Scriptores, v. c. *Xenoph.* de Vectigal. cap 5. § 4. ἀποδίδοσθαι ἢ πρίασθαι. Hist. Graec. I, 6. 9. II, 3. 18. *Polyb.* III, 22. 9. *Suid.* ἀπέδοσθε· ἀπημπολήσατε. Idem *Phavorin.* et *Alberti* Gloss. N. T. p. 66. *Hesych.* ἀποδοθῇ· πραθῇ.—ἀπέδοτο· ἐπεπωλήσατο. Conf. Miscell. Obss. Vol. VI, p. 343. et *Perizon.* ad *Aelian.* V. H. XI, 9.

ἈΠΟΔΙΟΡΊΖΩ, fut. ίσω, *segrego, separo, sejungo,* ex ἀπὸ et διορίζω *sejungo,* proprie: *terminis positis disjungo invicem,* nam ὅρος est *terminus.* Semel tantum in N. T. legitur Jud. v. 19. ubi verba: οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες, maxima laborant ambiguitate. Recepta enim in textum voce ἑαυτοὺς ex Vulgata versione, quae tamen a plerisque libris scriptis abest, formula ipsa aut de *iis* explicanda erit, *qui semetipsos a Deo quasi separant vita flagitiosa,* paululum coacte, ut opinor; aut de *iis* accipienda est, *qui semetipsos a coetu Christianorum segregant.* Mihi vero magis placet, neglecta voce ἑαυτοὺς, locum ita interpretari: *qui falsa sua doctrina haereses et schismata in ecclesia efficiunt, schismatici.*

ἈΠΟΔΟΚΙΜΆΖΩ, fut. άσω,

1. proprie: *reprobo, improbum judico,* et maxime usurpatur de auro et argento, quod, ut minus spectatum, spurium v. c. abjicitur, etiam de aliis metallis, quae non ferunt examen, et hinc reprobantur. Jerem. VI, 30. ἀργύριον ἀποδεδοκιμασμένον, ubi in hebraico מָאַס legitur. *Theophr.* Char. 4. Matth. XXI, 42. λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες quem lapidem reprobarunt aedificantes; ad quem locum confer *Fischeri* Animadvv. ad *Welleri* Grammat. Gr. p. 305. qui multis Atticorum locis docuit, articulum postpositivum haud raro antecedens substantivum in suum pertrahere casum. 1 Petr. II, 4 et 7.

2. *odio, contemtu et fastidio ductus rejicio, repudio aliquid,* et maxime de iis usurpatur, qui Christum ejusque doctrinam repudiabant et contemtim tractabant. Marc. VIII, 31. ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων repudiari a summis sacerdotibus, qui eum impostorem palam declarabant: nec tamen repugnarem, si quis de omnibus contumeliis et ignominiae generibus explicare mallet, quibus Christus a synedrio magno afficiebatur. Luc. IX, 22. XVII, 25. *Suid.* ἀποδοκιμάζειν· ἀτίμως ὑβρίζειν, ἐξευτελίζειν. — ἀποδοκιμάσας· ὡς ἄχρηστον ἐκφαυλίσας. *Theophr. Char.* c. IV. p. 20. *Aeschines* in *Timarch.* p. 182.

3. ἀποδοκιμάζεσθαι is dicitur, *qui privatur perceptione et possessione alicujus rei admodum desideratae.* Hebr. XII, 17. de Esavo, qui sua culpa privabatur commodis et beneficiis, primogeniturae destinatis.

ἈΠΟΔΟΧΗ, ῆς, ἡ, 1. proprie: *exceptio, receptio hospitis gratiosa,* ab ἀποδέχομαι *excipio, recipio:* ad quam propriam notionem confirmandam recte contulit *Schwarzius* in Commentariis L. Gr. p. 157. duo loca *Diodori Sic.* IV, p. 239. γνωσθεὶς τίνος ἦν πατρὸς, ἀποδοχῆς ἐτύγχανε τῆς μεγίστης. ibid. V, p. 292. φιλοφρόνως ἀποδοχῆς τυχόντων.

2. *assensus, approbatio, laus.* Sic 1 Tim. I, 15. πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος doctrina omni assensu et veneratione, laude et praedicatione digna. Idem legitur cap. IV, 9. Sic etiam apud *Diogenem Laërt.* V, 37.

XX, 8. καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τὸν μισθὸν et solve ipsis mercedem. (*Aristoph. Equit.* 1063. ὁ μισθὸς πρῶτον ἀποδοθήσεται. *Lucian. Hermotim.* p. 588. *Aelian. H. A.* III, 39.) Ibid. XXVII, 58. ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα corpus Jesu tradi jussit. Hinc in vers. Alex. repondet hebraico נָתַן, Genes. XXX, 26. Exod. V, 18. Deut. II, 28. et chaldaico יְהַב Dan. VI, 2. Sic Sirac. XXXIII, 13. Deus dicitur ἀποδοῦναι ἀνθρώποις κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ pro arbitrio suo seu benigna sua voluntate largiri hominibus bona. *Theophr.* Char. 31. *Hesych.* ἀπόδοτε· ἐκδίδωμι. *Suid.* παρίδωκεν. Conf. *Schweighaeuser Lex. Polyb. p.* 73.

5. *praesto promissa, solvo vota,* ita vero, ut semper addatur substantivum, quod promissionem, votum aut jusjurandum indicet, quomodo et apud Latinos *reddere* usurpatur. *Ovid.* Heroic. Ep. XX, 95. « si non vis « mihi promissum reddere, redde « Deae.» Matth. V, 33. ἀποδώσεις δὲ τῷ Κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου quod jurejurando spopondisti Deo, re ipsa praesta; qua formula usus quoque est *Demosthenes* de *falsa legat.* p. 243. Confer etiam *Didymum* ad *Homer.* Od. μ. 304. Alexandrini usi sunt pro hebraico שִׁלֵּם Job. XXII, 27. ἀποδοῦναι τὰς εὐχάς. Ps. XXII, 25. Sirac. XVIII, 22. μὴ ἐμποδισθῇς τοῦ ἀποδοῦναι εὐχὴν εὐκαίρως. *Xenoph.* Memor. II, 2. 10. καὶ εὐχὰς ἀποδιδοῦσαν.

6. *praesto alteri officia debita,* addito tamen semper vocabulo, cui *officii* notio inest. Rom. XIII, 7. ἀπόδοτε οὖν πᾶσι τὰς ὀφειλὰς — τῷ τὸν φόρον, φόρον, τῷ τὴν τιμὴν, τὴν τιμήν. 1 Cor. VII, 3. τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην εὔνοιαν ἀποδιδότω uxori maritus debitum conjugale praestet. Verbi ἀποδιδόναι, in amoris negotio etiam simpliciter hoc sensu usurpati, exemplum habes apud *Aristoph.* Plut. Act. IV, Sc. IV, v. 1032. οὐκοῦν καθ' ἑκάστην ἀπεδίδου τὴν νύκτα σοι, scil. τὸ ὀφειλόμενον, seu τὴν ὀφειλήν.

7. de arboribus si adhibetur, significat: *fero, edo.* Apoc. XXII, 2. ξύλον ζωῆς ἀποδιδοῦν τὸν καρπὸν αὐτοῦ. Unde metaphorice Hebr. XII, 11. καρπὸν εἰρηνικὸν ἀποδίδωσι δικαιοσύνης legitur, ubi tamen de calamitatibus sermo est.

8. *facio, efficio aliquid,* et speciatim: *edo, exhibeo,* si sermo est v. c. de testimonio, ratione, jurejurando, de quibus latini Scriptores etiam *reddere* usurpare consueverunt. Eleganter de hoc loquendi usu egit *D'Orville* ad *Chariton.* p. 597. ed. Lips. Act. IV, 33. ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ ἀπόστολοι testimonium exhibuerunt apostoli de resurrectione J. C. Maxime autem huc pertinet formula: ἀποδίδωμι λόγον *causam dico, actionum mearum rationem reddo* maxime *coram judice.* Matth. XII, 36. Luc. XVI, 2. Hebr. XIII, 17. 1 Petr. IV, 5. Dan. VI, 2. τοῦ ἀποδιδόναι αὐτοῖς τοὺς σατράπας λόγον. Conf. *Palairet.* Observatt. Phil. Crit. p. 46.

9. *remuneror, retribuo, rependo in utramque partem,* et *recte facta praemiis exorno,* et *malefacta punio, ulciscor injuriam illatam.* Etiam de iis usurpatur, *qui gratam vicem rependunt.* En! exempla e N. T. Matth. VI, 4. ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ palam liberalitatem tuam remunerabitur. ibid. v. 6. 18. Matth. XVI, 27. ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ, coll. Rom. II, 6. Rom. XII, 17. μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες ne malum pro malo rependite, coll. 1 Thess. V, 15. 1 Tim. V, 4. καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνοις et parentibus gratam vicem rependere; ubi ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι est idem, quod alibi dicitur: ἀποδοῦναι χάριν, de qua formula conferendus est *Irmisch.* ad *Herodian.* I, 4. 7. p. 102. 2 Tim. IV, 8. ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος, quam (coronam) praemii loco mihi Deus dabit, et v. 14. ἀποδώη αὐτῷ ὁ Κύριος puniat eum Deus. 1 Petr. III, 9. Apoc. XVIII, 6. XXII, 12. Sirac. XI, 26. XII, 6. ἀποδώσει ἐκδίκησιν. XVII, 19. ἀνταπόδομα αὐτῶν ἀποδώσει. Prov. XXIV, 12. Ies. LXV, 6. Job. XXXIV,

XXXIV, 11. Exod. XX, 5. *Xenoph.* Mem. II, 2. 13.

10. *vendo,* maxime in forma media, quanquam interdum etiam activum eandem notionem habet. *Philostrat.* Heroic. sect. 1. ὅτῳ ἀποδώσεις τὸ γλεῦκος. *Theophr.* Char. 11. *Herodian.* II, 8. 8. Act. V, 8. εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; an tanti praedium vendidistis? Act. VII, 9. ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον vendiderunt eum, ut in Aegyptum deduceretur. (Simile verbum praegnans legitur Genes. XII, 15. et XXX, 3. Confer *Gatakeri Adversaria posthuma* cap. 31. p. 763.) Hebr. XII, 16. Respondet autem τῷ מָכַר Genes. XXV, 33. et הִשְׁבִּיר Deut. II, 28. in vers. Alex. Nihil autem est frequentius hoc ipso loquendi usu apud Graeciae Scriptores, v. c. *Xenoph.* de Vectigal. cap 5. § 4. ἀποδίδοσθαι ἢ πρίασθαι. Hist. Graec. I, 6. 9. II, 3. 18. *Polyb.* III, 22. 9. *Suid.* ἀπέδοσθε· ἀπημπολήσατε. Idem *Phavorin.* et *Alberti* Gloss. N. T. p. 66. *Hesych.* ἀποδοθῇ· πραθῇ.—ἀπέδοτο· ἐπωλήσατο. Conf. Miscell. Obss. Vol. VI, p. 343. et *Perizon.* ad *Aelian.* V. H. XI, 9.

'ΑΠΟΔΙΟΡΙΖΩ, fut. ίσω, *segrego, separo, sejungo,* ex ἀπὸ et διορίζω *sejungo,* proprie: *terminis positis disjungo invicem,* nam ὅρος est *terminus.* Semel tantum in N. T. legitur Jud. v. 19. ubi verba: οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες, maxima laborant ambiguitate. Recepta enim in textum voce ἑαυτοὺς ex Vulgata versione, quae tamen a plerisque libris scriptis abest, formula ipsa aut de *iis* explicanda erit, *qui semetipsos a Deo quasi separant vita flagitiosa,* paululum coacte, ut opinor; aut de *iis* accipienda est, *qui semetipsos a coetu Christianorum segregant.* Mihi vero magis placet, neglecta voce ἑαυτοὺς, locum ita interpretari: *qui falsa sua doctrina haereses et schismata in ecclesia efficiunt, schismatici.*

'ΑΠΟΔΟΚΙΜΑΖΩ, fut. άσω,

1. proprie: *reprobo, improbum judico,* et maxime usurpatur de auro et argento, quod, ut minus spectatum, spurium v. c. abjicitur, etiam de aliis metallis, quae non ferunt examen, et hinc reprobantur. Jerem. VI, 30. ἀργύριον ἀποδεδοκιμασμένον, ubi in hebraico נִמְאָס legitur. *Theophr.* Char. 4. Matth. XXI, 42. λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες quem lapidem reprobarunt aedificantes; ad quem locum confer *Fischeri* Animadvv. ad *Welleri* Grammat. Gr. p. 305. qui multis Atticorum locis docuit, articulum postpositivum haud raro antecedens substantivum in suum pertrahere casum. 1 Petr. II, 4 et 7.

2. *odio, contemtu et fastidio ductus rejicio, repudio aliquid,* et maxime de iis usurpatur, qui Christum ejusque doctrinam repudiabant et contemtim tractabant. Marc. VIII, 31. ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων repudiari a summis sacerdotibus, qui eum impostorem palam declarabant: nec tamen repugnarem, si quis de omnibus contumeliis et ignominiae generibus explicare mallet, quibus Christus a synedrio magno afficiebatur. Luc. IX, 22. XVII, 25. *Suid.* ἀποδοκιμάζειν· ἀτίμως ὑβρίζειν, ἐξφαυλίζειν. — ἀποδοκιμάσας· ὡς ἄχρηστον ἐκφαυλίσας. *Theophr. Char.* c. IV. p. 20. *Aeschines* in *Timarch.* p. 182.

3. ἀποδοκιμάζεσθαι is dicitur, *qui privatur perceptione et possessione alicujus rei admodum desideratae.* Hebr. XII, 17. de Esavo, qui sua culpa privabatur commodis et beneficiis, primogeniturae destinatis.

'ΑΠΟΔΟΧΗ, ῆς, ἡ, 1. proprie: *exceptio, receptio hospitis gratiosa,* ab ἀποδέχομαι *excipio, recipio:* ad quam propriam notionem confirmandam recte contulit *Schwarzius* in Commentariis L. Gr. p. 157. duo loca *Diodori Sic.* IV, p. 239. γνωσθεὶς τίνος ἦν πατρὸς, ἀποδοχῆς ἐτύγχανε τῆς μεγίστης. ibid. V, p. 292. φιλοφρόνως ἀποδοχῆς τυχόντων.

2. *assensus, approbatio, laus.* Sic 1 Tim. I, 15. πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος doctrina omni assensu et veneratione, laude et praedicatione digna. Idem legitur cap. IV, 9. Sic etiam apud *Diogenem Laërt.* V, 37.

2. *a, ab*, cum indicat *locum* seu *terminum a quo*. Matth. IV, 25. ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας. ibid. XXVII, 51. ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω inde a partibus superioribus usque ad inferiores. Marc. XV, 38. Rom. XV, 18. ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ — μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ. Hebr. VIII, 11. Sic מ legitur Gen. XII, 1. 1 Sam. XX, 1. Prov. XXVII, 8.

3. *a, ab*, ita, ut *remotionem localem* seu *distantiam ab aliquo loco* indicet. Matth. XXVIII, 2. ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας avolverat saxum ab ostio. Luc. XXIV, 2. ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου. Joh. XXI, 8. μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς. Matth. VII, 23. XXV, 41. πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ discedite a me. Hinc superlativus ἀποτάτω *longissime, remotissime*. Sic ἀπὸ *Homer*. Iliad. XVI, v. 304. Interdum praefigitur ipsis intervallorum nominibus et tunc latina voce *intervallo* reddendum est. Joh. XI, 18. ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε quindecim circiter stadiorum intervallo. ibid. XXI, 8. ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων ad ducentos cubitos. Apoc. XIV, 20. Confer *Kypke* Observationes Sacras Tom. I. p. 390.

4. *a, ab*, ita, ut *objectum* indicet seu illam ipsam rem, a qua quis liberatur, seu, qua privatur. Matth. I, 21. σώσει τὸν λαὸν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν populum suum a vitiositate liberabit. Matth. VI, 13. ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. Marc. V, 34. ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου recedat a te morbus. Luc. III, 7. φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς effugere poenas futuras. ibid. VII, 21. Rom. V, 9. σωθησόμεθα ἀπὸ τῆς ὀργῆς. 1 Cor. X, 14. φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας fugite idolorum cultum. 2 Cor. VII, 1. καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ. 1 Joh. I, 7.

5. *a, ab*, ita, ut *subjectum* designet seu *illum ipsum, qui liberatur* seu *privatur aliqua re*. Luc. VIII, 2. ἀφ' ἧς δαιμόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθει quae a septem daemonibus liberata fuit. ibid. v. 33. 35. XII, 20. τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ Rom. XI, 26. ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ. Marc. XIV, 35. ἵνα παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα. Sic מ usurpatur, subjective et objective, Genes. IX, 11. Ies. XIV, 3. Hos. V, 6. Prov. II, 12.

6. *a, ab*, cum *tempus* indicat. Matth. XIII, 35. ἀπὸ καταβολῆς κόσμου inde a mundo condito. Marc. X, 6. ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως. Matth. XXIII, 39. ἀπ' ἄρτι. Luc. XI, 50. Rom. XV, 23. ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν. In oratione, ubi voculas ἕως μέχρι vel ἄχρι subjunctas habet, indicat continuationem temporis ad tempus, v. c. Matth. XI, 12. XXIII, 39. XXIV, 27. XXVI, 47. Marc. XIII, 19. Act. XXVIII, 23. ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας. Phil. I, 5. Sic מ centies legitur in V. T. v. c. 1 Regg. XVIII, 12. timeo Jehovam מִנְּעֻרָי inde a juventute mea. Hos. X, 9. Michae VII, 20.

7. *ad*, de tempore usurpatum, nostrum auf *at*. Act. XXIII, 23. ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτὸς ad horam tertiam noctis.

8. *post*. Sic Luc. II, 36. ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς post virginitatem suam. Luc. XIII, 25. ἀφ' οὗ postquam. XXII, 45. ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς et cum surrexisset finita oratione. 2 Timoth. III, 15. Sic *Philostrat*. Heroic. c. 11. s. 2. τρίτῳ ἀπὸ γενεᾶς ἔτει. Confer *Viger*. de Idiotismis L. Gr. p. 563. ed. *Zeun*. *Justin*. *Martyr*. Dial. c. Tryph. Jud. § 52. ἀφ' οὗ ἔπαθεν ὁ Χριστός. *Tertull*. de Virg. Vel. c. 1. de Paracleto dicit: *Hic solus a Christo magister et dicendus et verendus*. Vid. *Markland*. ad *Statii Silvas* p. 26. Nec desunt exempla ejusdem significationis τοῦ מ in V. T. Genes. IV, 3. מִקֵּץ יָמִים post aliquot dies. Ies. XXIII, 1. Hos. VI, 2. מִיֹּמָיִם post biduum.

9. *ante*, i. q. πρὸ, Matth. XXV, 34. ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ante mundum conditum, ab aeterno, quod Ephes. I, 4. et alibi dicitur πρὸ καταβολῆς κόσμου. 2 Thess. II, 13. εἵλετο ὑμᾶς ὁ Θεὸς ἀπ' ἀρχῆς destinavit vos Deus ab aeterno, ante initia universi, coll. 2 Tim. I, 9. et Ephes. I, 4. Apoc. XIII, 8. γέγραπται τὸ ὄνομα ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς

τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. XVII, 8. Psalm. XCIII, 2. מֵעוֹלָם Prov. VIII, 23. מִקַּדְמֵי־אָרֶץ. Judd. VIII, 13. מִלְמַעְלֵה ante ascensum.

10. *coram, in conspectu*, et haud raro pro dativo ponitur. Matth. XI, 25. ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν, pro τοῖς σοφοῖς. Luc. IX, 45. παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν et erat iis abstrusum. XIX, 42. ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. Luc. XXIV, 31. καὶ ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν et in coelum sublatus est, illis praesentibus et spectantibus. Apoc. VI, 16. Eodem modo particula מ legitur, ita, ut partim *coram* significet, partim pleonastice ponatur loco dativi. Genes. XLVII, 18. Levit. IV, 13. Ps. XXXVIII, 10. Job. XV, 11. Confer *Noldii* Concordantiae Particul. hebraicarum p. 459.

11. *e, ex, per*, et quidem, ut denotet *causam efficientem*. Luc. XII, 57. ἀφ' ἑαυτῶν ope eorum, quae vulgo fieri solent. ibid. XXI, 30. ἀφ' ἑαυτῶν γινώσκετε *per vos sine aliena ope cognoscitis.* Joh. V, 19. ἀφ' ἑαυτοῦ pro arbitrio suo. Joh. VII, 17. ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ doctrinam a me inventam tradam. X, 18. τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ sponte me morti trado. XIV, 10. XVI, 13. XVIII, 34. Act. XII, 20. Matth. VII, 16. ubi ἀπὸ *signum* vel *principium cognoscendi* indicat. Huc etiam referrem locum Act. XI, 19. ἀπὸ θλίψεως per, seu post persecutionem. (*Thucyd.* I, 24. ἀπὸ πολέμου — ἐφθάρησαν. *Livius* I, 1. Aeneas ab simili clade domo profugus. Confer et Apoc. IX, 18. secundum quosdam codices, ubi cum ὑπὸ permutatur.) Sapient. XIII, 4. Etiam apud exteros Scriptores ἀπὸ saepe idem valet, quod διὰ et causam efficientem indicat. *Thucyd.* VII, 29. ἀπ' αὐτῶν βλάψαι. *Schol.* ἀπ' αὐτῶν· ἀντὶ τοῦ δι' αὐτῶν. *Cic.* pro Milone c. 21. *ab abjecto* i. e. per abjectum. *Ovid.* Metam. XIII, v. 597. Sic מ Genes. XV, 4. Prov. XIII, 11. Ies. LVIII, 12. Ps. LXXVI, 7.

12. *e, ex*, ita, ut *locum* designet. Matth. III, 16. ἀνέβη ἀπὸ τῶν ὑδάτων ascendit ex aquis. XIV, 29. καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου descendens e navi. XXIV, 31. ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ex remotissimis regionibus, i. q. ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων qua formula paulo ante usus fuerat. Marc. VII, 4. καὶ ἀπὸ ἀγορᾶς. Luc. XXIII, 26. ἐρχομένου ἀπ' ἀγροῦ. Sic מ legitur Judd. II, 12. Jerem. XXXVI, 9.

13. *ex*, notans *materiam*, ex qua aliquid confectum est. Matth. III, 4. ἔνδυμα ἀπὸ τριχῶν καμήλου vestimentum e pilis camelinis. Genes. II, 23. עֶצֶם מֵעֲצָמַי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי. Cantic. III, 9. מֵעֲצֵי הַלְּבָנוֹן. Hos. XIII, 2.

14. *e, ex*, et *partem alicujus rei* significat, estque per *aliquid* subinde exponendum, interdum etiam *genitivum* exprimit. Matth. V, 18. μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου ne minima pars legis pereat. VII, 16. ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα aut ex sentibus ficus. Luc. XXIV, 42. ἀπὸ μελισσίου aliquid ex favo. Act. V, 2. ἀπὸ τῆς τιμῆς partem pretii. Apoc. XXII, 19. Exod. XVII, 5. מִזִּקְנֵי aliquot ex senioribus. Levit. V, 9. מִדַּם partem sanguinis. Num. XXIV, 19. 1 Chron. XXVII, 18.

15. *ex*, ita, ut significet *exclusionem* aliorum. Matth. XXVII, 21. τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο; utrum vultis e duobus hisce? Luc. VI, 13. καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν e quibus duodecim selegit. ibid. XIX, 39. ἀπὸ τοῦ ὄχλου.

16. *in*, cum ablativo. Matth. XIX, 4. ἀπ' ἀρχῆς in initio. Luc. XXI, 11. ἀπ' οὐρανοῦ in coelo, seu in aëre. Act. XV, 38. ἀπὸ Παμφυλίας in Pamphylia. Levit. XXVII, 17. מִשְּׁנַת הַיֹּבֵל in anno Jobelaeo. 1 Sam. XXV, 28. מִיָּמֶיךָ in diebus tuis. Ps. LXXII, 16. מֵעִיר in civitate.

17. *prae, propter, ob.* Matth. XIII, 44. ἀπὸ τῆς χαρᾶς prae gaudio. XIV, 26. ἀπὸ τοῦ φόβου prae metu. XVIII, 7. ἀπὸ τῶν σκανδάλων propter scandala. Luc. XIX, 3. non potuit videre ἀπὸ τοῦ ὄχλου prae turba. XXII, 45. ἀπὸ τῆς

τῆς λύπης. Joh. XXI, 6. ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων. *Euripid.* Orestes v. 197. ἀφ' αἵματος ob caedem a te commissam. *Palaephat.* c. 51. *Turselin.* de Partic. Lat. Or. p. 5. ed. *Schwarz.* Ita מ Exod. VI, 9. מִקֹּצֶר רוּחַ. Deut. VII, 7. מֵרֻבְּכֶם ob multitudinem vestram. Prov. XX, 4. Nahum III, 11. confer *Vigerum* de Idiotismis L. Gr. p. 564. ed. *Zeunii.*

18. *de, quod attinet ad,* ut idem sit quod περὶ, Act. XVII, 2. διελέγετο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν disseruit de vaticiniis Messianis V. T. Confer *Abresch.* ad *Aeschylum* pag. 613. Sic מ Ezech. XXXIII, 8. Ps. LXII, 5.

19. *patriam et domicilium* notat, ut *a* apud Latinos. *Liv.* I, 50. Herdonius ab Aricia, i. e. Aricinus civis. ib. II, 22. a Cora atque Pometia. Matth. XV, 1. οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων γραμματεῖς scribae Hierosolymitani. XXI. 11. ὁ ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας Nazaretho Galilaeensis. XXVII, 57. ἀπὸ Ἀριμαθαίας Arimathaeensis. Joh. XII, 21. XXI, 2. Act. XVII, 13. *Diogen. Laërt.* II, s. 106. Εὐκλείδης ἀπὸ Μεγάρας Euclides Megarensis.

20. haud raro *pleonastice* ponitur et fere omnibus casibus exprimendis inservit. Sic Matth. XXVII, 24. ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος, nam Graeci scripsissent ἀθῷός εἰμι τοῦ αἵματος, Act. XX, 26. 2 Sam. III, 28. Marc. V, 6. ἀπὸ μακρόθεν pro μακρόθεν. XIV, 54. Marc. VII, 28. ἀπὸ τῶν ψιχίων. Luc. XV, 16. ἀπὸ τῶν κερατίων. Act. XVI, 33. ἀπὸ τῶν πληγῶν. Confer *Noldii* Concord. Particul. hebr. p. 470. Varias significationes, quas ἀπὸ in compositis habet, recenset *Zeunius* in notis ad *Vigerum* de Idiotismis L. Gr. p. 565 seq.

'ΑΠΟΒΑΊΝΩ, fut. ήσομαι, 1. *descendo,* et speciatim de iis usurpatur, qui ex navi in terram descendunt, *exscendo e navibus.* Hinc, ἀπόβασις exscensus e navi in terram dicitur. Confer *Isocrat.* Panegyr. c. 24. *Thucyd.* I, 116. καὶ ἀποβάντες εἰς τὴν γῆν, et ibi *Dukerum.* Ib. IV, 9. 11 et 12. ubi vid. *Schol. Herodot.* IX, 98.

Luc. V, 2. οἱ δὲ ἁλιεῖς ἀποβάντ
τῶν piscatores vero descend
iis. Confer ad h. l. *Lud.*
Critic. S. p. 440 seq. Joh.
ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν d
navigio, seu, postquam ad te
cenderant. Nescio an huc r
sit glossa *Hesychii:* ἀποβαίνε
βαίνοντες.

2. *evenio, contingo, accid*
Sic Luc. XXI, 13. ἀποβήσετ
ταῦτα εἰς μαρτύριον, sc. αὐτοῖς,
vero vobis haec mala, ut ipsis
documentum futurarum p
exstet, seu, ex aliorum opin
argumentum fidei ac constan
trae. Philipp. I, 19. τοῦτό μ
σεται εἰς σωτηρίαν novi enim
fore salutare, seu cedet mihi
tem captivitas mea. Saepius
gitur in N. T. *Xenoph.* Syn
49. προειδέναι ὅ, τι ἐξ ἑκάστου ἀ
Artemidor. III, 67. εἰς κακὸν
sc. χρησταὶ φανεῖσαι ἐλπίδες.
III, 93. IV, 39 et 104. *Arria*
IV, 10. τὸ ἀποβὰν εὐτύχημα. A
solum pro הָיָה usi sunt, Job.
XV, 31. XVII, 6. XXX, 31. s
in aliis locis, ubi liberius vert
ποβαίνω in hac metaphorica no
ceperunt. Sic v. c. Exod. II
מַה־יֵּעָשֶׂה לוֹ Graeci habent τ
βησόμενον αὐτῷ. Job. XI, 6. לָךְ
אֱלוֹהַּ מֵעֲוֹנֶךָ ὅτι ἄξιά σοι ἀπ
Κυρίου, ὧν ἡμάρτηκας. ibid. X
גַּם־הוּא־לִי לִישׁוּעָה Alex. καὶ
ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν. *Hesych*
σεται· γίνεται. — ἀπέβη· συνέβη,

'ΑΠΟΒΆΛΛΩ, fut. βαλῶ,
prie: *abjicio cum contemtu, r*
ex adjuncto: *sperno, aversor*
pondet hebraico זָנַח in vers.
chi Hos. VIII, 3. et גָּעַל *fas*
pud *Aquilam* 2 Sam. I, 21.
XXVIII, 24. ὃς ἀποβάλλεται
μητέρα. *Gloss.* ἀτιμάζει. In
abjiciendi, deponendi notion
tantum legitur in N. T. Marc
ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ d
vesti

vestimentum suum, scilicet *superius*, seu pallium. *Homer. Il.* II, 183. ἀπὸ δὲ χλαῖναν βάλε. Nisi fortasse in loco Marci legere malles ἀπολαβὼν *sumto et abrepto* amiculo suo. Certe βαλεῖν et λαβεῖν non raro confusa ac permutata deprehendimus a descriptoribus. Vide *Schrader*. ad *Musaeum* p. 76. et *Barnes*. ad Iliad. κ. 328.

2. metaphorice: *jacturam facio, perdo, amitto*. Sic Hebr. X, 35. μὴ ἀποβάλητε οὖν τὴν ἐλπίδα ὑμῶν ne privari vos patiamini (*Vulgatus*: ne amittatis) hac spe. Ies. I, 30. τερέβινθος ἡ ἀποβεβληκυῖα τὰ φύλλα. Alex. *Xenoph*. Oecon. XII, 2. φυλάττῃ γὰρ ἰσχυρᾶς, μὴ ἀποβάλῃς τὴν ἐπωνυμίαν. *Aelian*. V. H. IV, 8. ἀποβαλὼν τὴν ἀρχήν. *Dio. Chrysost*. XXXIV, p. 425. ἀποβάλητε τὴν παῤῥησίαν. *Herodot*. III, 119. de jactura liberorum. *Heliodor*. V, 22. *Phavorin*. ἀποβάλλειν· τὸ ῥίπτειν καὶ ἀφιέναι χιτῶνα ἢ ἄλλο τι.

ἈΠΟΒΛΈΠΩ, fut. ψω, proprie: *aspicio, intueor, oculos in aliquem converto et conjicio, inprimis admiratione ductus*. Usi sunt Alexandrini pro חזה Ps. XI, 4. et loco פָּנָה Cantic. VI, 1. *Theophrast*. Charact. 3. *Lucian*. Tyrannus c. 12. T. I, p. 633. ed. *Reitz*. *Xenoph*. Memor. IV, 2. 2. πρὸς ἐκεῖνον ἀποβλέπει πόλις. *Suid*. ἀποβλεπόμενοι· ἀντὶ τοῦ θαυμάζοντες. Hinc ἀπόβλεπτος idem, quod ἔνδοξος, interprete *Hesychio* et *Suida*.

2. *respicio, rationem habeo*. *Arrian. Epictet*. II, 16. πρὸς μόνον τὸν Θεὸν ἀποβλέποντα. *Polyb*. II, 39. 10. Sic semel legitur in N. T. Hebr. XI, 26. ἀπέβλεπεν εἰς τὴν μισθαποδοσίαν rationem enim habuit praemiorum, quae sperabat; ubi male quidam interpretes per *exspectare* reddiderunt. Sed nostram explicationem post *Iensium* in Lectt. Lucian. I, c. 10. docte defendit *Krebsius* in Observatt. Flavian. p. 386. Confer etiam *Wetstenii N. T.* T. II, p 429.

ἈΠΌΒΛΗΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. *qui rejicitur seu abjicitur cum contemtu, abjectus, rejectus*. Sic legitur in vers. Vta Hos. VIII, 5. ἀπόβλητός σου ἐστιν ὁ μόσχος, ubi in hebr. legitur זָנַח עֶגְלֵךְ.

2. *abjectione, rejectione dignus*. Schol. *Homeri* ad Iliad. II, v. 365. et III, v. 65. ἀποβολῆς ἄξιον. Eodem modo Lex. Cyrilli MS. Brem. ἀπόβλητον· ἀποβολῆς ἄξιον, ἀδόκιμον. *Symmachus* Jer. XXII, 28. μὴ περίψημα φαῦλον καὶ ἀπόβλητον ὁ ἄνθρωπος. Hoc vocabulo etiam usi sunt *Aquila* et *Symmachus* pro hebr. פִּגּוּל *abominatio, res abominanda*. Levit. VII, 18. et XIX, 7. Adde *Plutarchi Opp*. T. VIII, p. 310. ed. *Reiske*. Hinc ἀπόβλητος speciatim dicitur

3. de *rebus, quarum usus interdictus et vetitus erat legibus Mosaicis, illicitus, impurus, pollutus*, et maxime de cibis usurpatur. Sic semel in N. T. legitur, 1 Tim. IV, 4. πᾶν κτίσμα Θεοῦ καλὸν καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον nihil eorum, quae Deus creavit, illicitum et impurum judicari et haberi debet. Hos. IX, 3. טָמֵא. *Aquil*. μεμιασμένα. *Symmach*. ἀπόβλητα. Alex. ἀκάθαρτα. *Hesych*. ex emendatione *Suiceri* in *Thes. Eccles*. T. I. p. 493. ἀπόβλεπτον· ἔνδοξον. — ἀπόβλητον· ἀδόκιμον. Idem enim alio in loco ἀδόκιμον· πονηρόν. ἀπόβλητον· ἄχρηστον.

ἈΠΟΒΟΛΉ, ῆς, ἡ, 1. *abjectio, rejectio*, sensu physico. Est nomen verbale a perfecto med. ἀποβέβολα, terminatione verbi in terminationem nominis mutata et augmento abjecto. Hinc

2. metaphorice usurpatur, ut sit *repudiatio*, et *iis* tribuatur, *qui non in familiam et populum Dei* seu *coetum Christianorum recipiuntur*. Sic legitur in N. T. Rom. XI, 15. ubi τῇ ἀποβολῇ, quod de Judaeis usurpatur, qui ipsi incredulitate sua commodis et jure civitatis christianae se privaverant, opponitur ἡ πρόσληψις, h. e. receptio in familiam Dei christianam. *Phavorin*. ἀποβολή· ἡ πρόσκρουσις· ὡς ὁ Ἀπόστολος· εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν.

3. *amissio, jactura*. Act. XXVII, 22. ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν πλὴν τοῦ πλοίου nullus vestrum peribit

peribit, navigii tantum jacturam facietis. Saepius in N. T. non legitur. Sic *Joseph.* A. J. II, 6. 9. παιδῶν ἀποβολή. XIV, 14. 3. φορτίων ἀποβολή. *Plutarch. Pyrrh.* c. 30. Eandem significationem etiam ἀποβάλλειν in *Josephi* libris habere, *Krebsius* docuit in Observv. Flav. p. 263. Vide etiam supra sub ἀποβάλλω.

'ΑΠΟΓΙ'ΝΟΜΑΙ vel 'ΑΠΟΓΙ'ΓΝΟΜΑΙ, 1. proprie: *absum, removeor, decedo, e medio tollor,* et opponitur τῷ παραγίνομαι. Jam quia partim *mors* saepe cum *discessu* comparatur in omnibus linguis, partim quia γίνεσθαι inter alia etiam *nasci* significat, factum est, ut ἀπογίνομαι, veluti Latinorum *denascor,* significaret

2. *morior, fato fungor,* id quod alias ἀποβιῶναι et ἀποθνήσκειν dicitur. *Suid.* ἀπεγίνετο· ἀντὶ τοῦ ἀπέθανεν, οὕτως 'Αντιφῶν καὶ Θουκυδίδης. *Thucyd.* II, 34 et 51.) Idem: ἀπογενέσθαι ἢ ὑστερῆσαι σημαίνει ἢ ἀποθανεῖν. ἄμφω Θουκυδίδης: idem *Phavorin. Hesych.* ἀπεγίνετο· ἀπέθανεν.—ἀπογενόμενοι· ἀποθανόντες. Confer *Valckenar.* et *Wesseling.* ad *Herodot.* II, c. 136. *Joseph.* A. J. V, 1. 1. Μωϋσέως — ἐξ ἀνθρώπων ἀπογεγονότος. Hinc explicandus erit locus 1 Petr. II, 24. ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι, τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν, ubi tamen phrasis: ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογίνεσθαι *peccatis mori* metaphorice accipiendum erit pro: *valedicere, renuntiare vitiositati,* coll. Rom. VI, 2. hoc sensu: *ut dominio vitiositatis exemti, sancte et pie vivamus.* Apud graecos Scriptores ἀπογίνεσθαι partim *abesse, alienum esse ab aliqua re* sensu metaphorico notat (v. c. apud *Thucyd.* I, 39. τῶν ἁμαρτημάτων ἀπογενόμενοι qui procul ab illorum facinoribus abfuistis.) partim *mori* significat, v. c. apud *Herodot.* II, 85. 136. V, 4. VI, 58. *Dionys. Hal. Ant.* IV, 15. ubi τοῖς γινομένοις opponuntur οἱ ἀπογινόμενοι.

'ΑΠΟΓΡΑΦΗ', ῆς, ἡ, 1. in universum dicitur *quaevis descriptio* seu *relatio in tabulas enumeratio, recensio,* ab ἀπογράφω *describo, in tabulas refero;*— interdum etiam *ipsae actorum tabulae, commentarius quicunque et index, in quo res enumerantur. Hesych.* ἀπογραφή· ἀρίθμησις, ἢ ἡ γενομένη μήνυσις. Sic v. c. commentarii Judaeorum publici ἀπογραφαὶ dicuntur 2 Macc. II, 1. et 3 Macc. VII, 19. index rerum et facultatum, Judaeis ereptarum, ἀπογραφὴ dicitur, quem ICti inventarium et repertorium dicere solent: apud *Demosthenem* denique πρὸς Λεπτίνην calendarium et ephemeris publicanorum ἀπογραφὴ τῶν ἐλλιμενιστῶν vocatur. Confer *Reiske Indic. Graecitat. Demostheneae* p. 96. Speciatim vero et κατ' ἐξοχὴν ἀπογραφὴ olim dicebatur

2. *census* seu *professio,* qua voce *Vulgatus interpres* usus est. *Census* autem dicebatur apud Romanos, cum cives vel incolae provinciae alicujus, Romanis subjectae, nomina, genus, reditus, habitationem, facultates, quaestum, liberos, omnia denique sua profiteri jubebantur apud censores, qui, quae quisque profitebatur, in certas tabulas (quae etiam graece ἀπογραφαὶ *Polyb.* II, 23. latine *tabulae censoriae* vocabantur) referebant, ut partim, quis sit status reipublicae aut provinciae, exinde cognosceretur, partim autem pecuniam exigerent a civibus. Sic autem ἀπογραφὴ bis legitur in N. T. Luc. II, 1. Act. V, 37. Census, qui Luc. II, 1. commemoratur, causa erat curiositas, aut ambitio, Augusti. Fuit enim mera capitum numeratio absque pecuniae exactione, et, ut videtur, universalis et oecumenica, non solum Judaeam, sed omnes adeo provincias Romanas complectens. Agebatur hic census Herode M. vivente, tempore nativitatis Christi, et fiebat, ut breviario confecto constaret imperii amplitudo civiumque copia. Ille autem census, cujus mentio fit Act. V, 37. fuit descriptio facultatum, ἀποτίμησις τῶν οὐσιῶν, cum *capitatione* conjuncta. (*Josephus* A. J. XVIII, 1. 1. diserte scribit, *Quirinium* cum paucis militibus in Syriam et Judaeam, Syriae additam, venisse τιμητὴν τῶν οὐσιῶν γενησόμενον et ἀποτιμησόμενον αὐτῶν τὰς οὐσίας.)

Agebatur

Agebatur hic census, Herode M. jam exstincto, decem annis post priorem, Judaea in provinciae formam redacta, et Archelao Viennam Galliae relegato. Conf. *Joseph.* A. J. XVII, 13. 1. Peracta est haec descriptio non sine gravi Judaeorum indignatione, quam erupisse narrat *Josephus* l. l. Juda quodam Galilaeo Judaeos ad defectionem sollicitante, eosque vanis libertatis promissionibus lactante. Conf. *Casauboni* Exercitatt. Antibaron. I, 31. 32 et 33. et *Krebs.* de Usu Historiae Romanae in interpretatione N. T.

'ΑΠΟΓΡΑ'ΦΩ, fut. άψω, 1. proprie: *describo, vel ex alio scripto, vel ex ore dictantis;* speciatim: *consigno in catalogum, in tabulas publicas refero.* Judd. VIII, 14. καὶ ἀπεγράψατο πρὸς αὐτὸν τοὺς ἄρχοντας, ubi in hebraico verbum כָּתַב legitur. 3 Maccab. IV, 14. ἀπογραφῆναι πᾶν φῦλον ἐξ ὀνόματος ut nomina omnium tribuum in tabulas referrentur. 3 Maccab. VI, 38. *Philostrat.* Vita Apollon. I, 20. *Xenoph. Cyrop.* VI, 2. 11. Hinc explicari potest formula, quae legitur Hebr. XII, 23. ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένοι, qua significatur, *qui sunt in catalogum civium et incolarum coeli relati, participes facti felicitatis aeternae in coelis.* Confer, quae infra ad formulam βίβλος ζωῆς a nobis prolata sunt.

2. *in tabulas censorias, in libellum census refero.* Et medium ἀπογράφομαι *me vel nomen meum in tabulis censoriis describendum curo, nomen meum profiteor, Xenoph. Hell.* II, 4, 5. Sic legitur in N. T. Luc. II, 1. ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ubi ἀπογράφεσθαι non satis accurate passive sumitur, cum e notione verbi media locus sit ita reddendus: *ut omnes, imperio Romano subjecti, nomen suum profiterentur et tabulis censoriis inscribendum curarent.* ibid. v. 3 et 5. Interdum vero ἀπογράφομαι apud Graecos valet omnino: *nomen suum profiteri quamcunque ob causam,* v. c. inter eos, qui munus aliquod ambeunt. *Diod. Sicul.* I, 80. Plura de hac voce lectu digna habent *Perizonius* ad *Aelian.* V. H. IV, 25. *Küster.* et *Dresigius* de Verbis Mediis II, 2. et *Wetstenius* N. T. T. I. 658.

'ΑΠΟΔΕΙ'ΚΝΥΜΙ, fut. ξω, 1. proprie: *ostendo, spectandum do, oculis conspiciendum sisto, propono,* sed in hac propria notione raro tantum legitur in graecis Scriptoribus, v. c. *Polybio* IV, 20. 12. nunquam vero in N. T. libris.

2. *facio, reddo, constituo, efficio.* Sic legitur in N. T. 1 Cor. IV, 9. ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν Deus nos apostolos infimae conditionis homines fecit, seu reddidit. *Chrysost.* ἐποίησε. *Xenoph.* de re equestri I, 5. χωλὸν ἀπέδειξε τὸν ἵππον claudum reddidit equum. *Isocrates* Panegyr. c. 23. ἄνδρας ἀγαθοὺς ἀπέδειξαν, *Joseph. A. J.* VI, 3. 3. VII, 14. 2. Alia exempla e Graecis dedit *Hemsterhus.* ad *Lucianum* T. I. p. 460. et *Irmisch.* ad *Herodian.* Vol. I. p. 121.

3. *ostento, jacto me.* 2 Thess. II, 4. ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν, ὅτι ἐστὶ Θεὸς se Deum jactat, arrogat sibi potestatem et honorem divinum. *Diod. Sic.* XVI, 92.

4. *probo, demonstro certis et invictis argumentis, evinco.* Act. II, 22. ἄνδρα ἀπὸ Θεοῦ ἀποδεδειγμένον εἰς ὑμᾶς δυνάμεσι miraculis satis inter vos comprobatum doctorem divinum einen hinlänglich beglaubigten Gesandten der Gottheit *a messenger of the deity sufficiently worthy of credit.* Act. XXV, 7. πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιάματα φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου, ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδεῖξαι multas et graves adversus Paulum criminationes afferentes, quas vero evincere non poterant. *Xenoph.* de republ. Athen. I, 1. τοῦτο ἀποδείξω hoc jam demonstrabo. et Mem. III, 6. 8. Confer *Krebs.* Observv. Flav. p. 168. et *Wetstenii N. T.* T. II, p. 467.

'ΑΠΟ'ΔΕΙΞΙΣ, εως, ἡ, *demonstratio, probatio, declaratio, quae fit certis ac indubitatis rationibus ac argumentis.* Sic semel in N. T. legitur. 1 Cor. II,

II, 4. ἐν ἀποδείξει πνεύματος καὶ δυνάμεως, sed ita, ut declararem, me esse vi divina instructum, me adjuvari Sp. S. In eadem notione legitur hoc vocabulum apud *Xenoph.* Memor. IV, 6. 13. *Polyb.* V, 10. 3. IV, 86. 2.

'ΑΠΟΔΕΚΑΤΟ'Ω, ῶ, fut. ώσω, aeque ac verbum simplex δεκατόω, in numerum verborum eorum, quae fuerunt dialecto Alexandrinae propria, referri debent, uti jam recte judicavit *Fischerus* de Vitiis Lexicorum N. T. Prolus. XXXI, p. 10. Nam in Atticorum libris nunquam leguntur, sed in versione Alex. V. T. Genes. XXVIII, 22. Deut. XIV, 22. XXVI, 12. 1 Sam. VIII, 15. 16. 17. iis verbum hebraicum עִשֵּׂר redditum reperitur. Habet autem ἀποδεκατοῦν duplicem notionem:

1. notat: *decimas solvere, dare et pendere decimam alicujus rei partem,* quod a *Josepho* τὴν δεκάτην τελεῖν et διδόναι dicitur. Sic Matth. XXIII, 23. coll. Luc. XI, 42. ἀποδεκατοῦν τὸ ἡδύοσμον decimatis mentham. Luc. XVIII, 12. ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι et decimas do omnium redituum meorum. Eodem modo עִשֵּׂר legitur Genes. XXVIII, 22. Deut. XIV, 22.

2. *decimas exigere et accipere, decimas alicujus rei dari sibi jubere,* ad imitationem hebr. עִשֵּׂר 1 Sam. VIII, 15. 17. Nehem. X, 37. Sic legitur in N. T. Hebr. VII, 5. ἀποδεκατοῦν τὸν λαὸν, ubi ἀποδεκατοῦν est idem, quod Paulus v. 8. δεκάτας λαμβάνειν dixit, coll. v. 2.

'ΑΠΟ'ΔΕΚΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie: *dignus qui admittatur et recipiatur,* ab ἀποδέχομαι. *Plutarch. Opp.* T. X, p. 380. ed. *Reiske.*

2. *acceptus, gratus, probatus.* 1 Tim. II, 3. τοῦτο γὰρ καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ hoc enim honestum est Deoque gratum. ibid. V, 4. Saepius in N. T. non legitur. *Hesych.* ἀπόδεκτον· ἐπαινετόν.

'ΑΠΟΔΕ'ΧΟΜΑΙ, fut. ξομαι, respondet latino *accipere,* et

1. notat: *recipio, excipio advenientem aliquem hospitem,* v. c. *lubenter, benigne et humaniter.* Luc. VIII, 40. ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος excepit eum hominum multitudo, quae eum magnis desideriis expectaverat. Act. XV, 4. ἀπεδέχθησαν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας admodum humaniter excepti ab ecclesia. ibid. XVIII, 27. ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτὸν litteris hortati sunt Christianos, ut eum reciperent. ibid. XXVIII, 30. καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς αὐτὸν excipiens omnes humaniter, qui eum adirent. Parum itaque aut potius nihil ἀποδέχεσθαι differt ab ὑποδέχεσθαι, cum quo interdum permutatur. Conf. *Irmisch.* Excurs. ad *Herodian.* I, 1. 4. p. 765 seq. 2 Macc. III, 9. φιλοφρόνως ἀπὸ τοῦ ἀρχιερέως ἀποδεχθείς. ibid. XIII, 24. τὸν Μακκαβαῖον ἀπεδέξατο. *Vulgatus:* amplexatus est Maccabaeum. *Polyb.* III, 66. 8. XXII, 18. 5.

2. metaphorice; *assentior, approbo, assensu et obsequio alicujus orationem admitto, sequor alicujus auctoritatem.* Act. II, 41. οἱ μὲν οὖν ἀσμένως ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον αὐτοῦ assensu probarunt ejus doctrinam et eam amplexi sunt. Sic etiam legitur haud raro in graec. Scriptt. v. c. *Xenoph.* Mem. I, 2. 8. τοὺς ἀποδεξαμένους, ἅπερ αὐτὸς ἐδοκίμαζεν. *Aeschin. Socr.* II, 31. οὕτω χαλεπῶς ἀπεδεχόμεθα τὸν λόγον, h. e. adeo difficulter nobis persuaderi sinebamus, ut recte transtulit *Fischerus.* Alia loca dedit *Schwarzius* in Commentar. L. Gr. p. 155.

3. *laudo et magnifico, laudibus et honore prosequor.* Act. XXIV, 3. πάντῃ τε καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα μετὰ πάσης εὐχαριστίας semper et ubique gratissimo celebramus animo; ubi confer vers. Arab. Hinc apud *Josephum* A. J. VII, 1. 2. ἀποδέχεσθαι et ἐπαινεῖν, uti apud *Philonem* Legat. ad Caium p. 1014. tanquam synonyma junguntur, observante jam *Krebsio* in Obss. Flav. p. 253. *Euseb.* H. E. IV, 23. *Polyb.* III, 64. 11. *Philo* in *Flaccum* p. 979. ἀποδέχομαι πάντας ὑμᾶς, ἔφη, τῆς εὐσεβείας: ex quo loco conjici fortasse posset, apud Lucam Actt.

Actt. l. l. post ἀποδεχόμεθα excidisse pronomen σε, quod agnoscit *Copta*, *Syrus*, atque *Aethiops*, quae fuit ingeniosa conjectura Cel. Angli *Wakefield* in *Sylva Critica* P. II. p. 151. Conf. *Ernesti* Glossarium Polybianum s. h. v. et *Taylor*. ad *Lysiam* p. 423. *Phavorin*. ἀποδέχομαι· ὁμολογῶ. αἰτιατικῇ καὶ γενικῇ συντάσσεται. Δημοσθένης ἐν τῷ πρὸς Ἀλέξανδρον περὶ τῶν συνθηκῶν. ἄξιον ἀποδέχεσθαι, ὦ Ἀθηναῖοι, σφόδρα τοῖς ὅρκοις καὶ ταῖς συνθήκαις διακελευομένων ἐμμένειν. Πλάτων ἐν Φαίδωνι, οὐκ ἀποδέχομαι ἐμαυτοῦ. καὶ Συνέσιος. καὶ ἡμεῖς ἀποδεχόμεθα λέγοντος.

'ΑΠΟΔΗΜΈΩ, ῶ, fut. ήσω, 1. proprie: *peregre abeo et proficiscor*. Matth. XXI, 33. καὶ ἀπεδήμησεν et peregre profectus est. ibid. XXV, 14. ὥσπερ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ut si quis peregre profecturus, coll. Luc. XIX, 12. ἐπορεύθη εἰς χώραν μακράν. Marc. XII, 1. Luc. XV, 13. ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακρὰν profectus est in regionem remotam. *Aelian*. V. H. III, 27. ἔμελλεν ἀποδημῆσαι ἐπὶ τὴν στρατιάν. Nam ii proprie dicebantur Graecis ἀποδημοῦντες, qui reipublicae causa militatum iter faciebant, δημοσίᾳ ἀποδημοῦντες καὶ στρατευόμενοι. *Hesych*. ἀποδημεῖ· ἀναχωρεῖ. *Phavorin*. ἀποδημία· ὅταν τις ἐκ τῆς πατρίδος εἰς ἀλλοδαπὴν ἀπέρχεται.

2. *absum a populo, domo absum, peregrinor, in aliena civitate commoror et versor*. Sic semel tantum legitur in N. T. Luc. XX, 9. καὶ ἀπεδήμησε χρόνους ἱκανοὺς et peregre commoratus est per multum tempus. *Aelian*. V.H. XIII, 14. *Lysiae* Oratt. III, p. 73. ἀποδημῆσαι ἐκ τῆς πόλεως. *Xenoph*. de rep. Lacedaem. XIV, 4. *Julius Pollux* Onomast. IX, 9. *Phavorin*. ἀποδημεῖν· τὸ μακρὰν εἶναι.

'ΑΠΌΔΗΜΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *peregre agens, qui abest a suo populo et patria sua*, ex ἀπὸ et δῆμος *populus*, i. q. ἔκδημος, teste *Thoma M*. et *Moeride*. Semel tantum in N. T. legitur. Marc. XIII, 34. ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος sicut homo, qui abitum (iter) in peregrinas terras parat. *Artemidorus* II, 8. ubi ἀπόδημος opponitur τῷ ἐνδήμῳ. *Plutarch*. *Opp*. T. IX, p. 191. ed. *Reiske*.

'ΑΠΟΔΊΔΩΜΙ, fut. ώσω, in universum notat: *reddo* seu *praesto, quod alteri debeo, ut partim officiis meis satisfaciam, partim promissis stem*. Hinc pro diversitate objectorum admodum varie, sed ita sumitur haec vox in N. T. ut omnes ejus notiones ab hac universa derivari possint. Significat enim

1. *solvo, reddo debitum, aes alienum reddo*. Matth. V, 26. ἕως ἂν ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην donec et ultimum solveris quadrantem. Matth. XVIII, 25. μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι quod debitum cum solvere non posset. ib. v. 26 et 28. ἀπόδος μοι ὅ, τι ὀφείλεις redde mihi debitum. Luc. VII, 42. coll. v. 41. Posset etiam huc referri Matth. XX, 8. καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τὸν μισθὸν et solve ipsis mercedem, coll. Tob. IV, 14. Sic הֵשִׁיב Levit. XXV, 28. *Eustath*. ad Il. α. p. 42, 42. ἰστέον δὲ, ὅτι δοῦναι μὲν ἐπὶ ἁπλῶς ἑκουσίου δόσεως, ὅθεν καὶ τὸ δῶρον· ἀποδοῦναι δὲ ἐπὶ τῶν χρεωστικῶς διδομένων κ. τ. λ. Id. ib. p. 46, 38. — *Thucyd*. IV, 65. ἀποδοῦναι ἀργύριον τακτόν.

2. *pendo tributum, reddo vectigal, reditus*. Sic Matth. XXI, 41. οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν qui ei fructus justo tempore pendant. Matth. XXII, 21. ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος τῷ Καίσαρι pendendum est tributum Caesari, quod ei debetur. Marc. XII, 17. Luc. XX, 25. Rom. XIII, 7. *Aelian*. V. H. V, c. 21. δασμὸν ἀποδιδόντες.

3. *reddo, restituo*. Sic Luc. IV, 20. ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ volumine ministro reddito. ibid. IX, 42. καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ eumque reddidit patri. *Hesych*. ἀπέδοτο· ἐξέδωκεν. ib. X, 35. καὶ ὅ, τι ἂν προσδαπανήσῃς, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι quodsi quid insuper impenderis, in reditu meo restituam. Luc. XIX, 8. ἀποδίδωμι τετραπλοῦν quadruplum reddidi. 2 Macc. XII, 45.

4. *do, trado, largior, solvo*. Matth.

XX, 8. καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τὸν μισθὸν et solve ipsis mercedem. (*Aristoph. Equit.* 1063. ὁ μισθὸς πρῶτον ἀποδοθήσεται. *Lucian. Hermotim.* p. 588. *Aelian. H. A.* III, 39.) Ibid. XXVII, 58. ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα corpus Jesu tradi jussit. Hinc in vers. Alex. repondet hebraico נָתַן, Genes. XXX, 26. Exod. V, 18. Deut. II, 28. et chaldaico יְהַב Dan. VI, 2. Sic Sirac. XXXIII, 13. Deus dicitur ἀποδοῦναι ἀνθρώποις κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ pro arbitrio suo seu benigna sua voluntate largiri hominibus bona. *Theophr.* Char. 31. *Hesych.* ἀπέδοτο· ἐκδέδωκεν. *Suid.* παρέδωκεν. Conf. *Schweighaeuser Lex. Polyb. p.* 73.

5. *praesto promissa, solvo vota,* ita vero, ut semper addatur substantivum, quod promissionem, votum aut jusjurandum indicet, quomodo et apud Latinos *reddere* usurpatur. *Ovid.* Heroic. Ep. XX, 95. « si non vis « mihi promissum reddere, redde « Deae.» Matth. V, 33. ἀποδώσεις δὲ τῷ Κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου quod jurejurando spopondisti Deo, re ipsa praesta; qua formula usus quoque est *Demosthenes* de *falsa legat.* p. 243. Confer etiam *Didymum* ad *Homer.* Od. μ. 304. Alexandrini usi sunt pro hebraico שִׁלֵּם Job. XXII, 27. ἀποδοῦναι τὰς εὐχάς. Ps. XXII, 25. Sirac. XVIII, 22. μὴ ἐμποδισθῇς τοῦ ἀποδοῦναι εὐχὴν εὐκαίρως. *Xenoph.* Memor. II, 2. 10. καὶ εὐχὰς ἀποδιδοῦσαν.

6. *praesto alteri officia debita,* addito tamen semper vocabulo, cui *officii* notio inest. Rom. XIII, 7. ἀπόδοτε οὖν πᾶσι τὰς ὀφειλὰς — τῷ τὸν φόβον, φόβον, τῷ τὴν τιμὴν, τὴν τιμήν. 1 Cor. VII, 3. τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην εὔνοιαν ἀποδιδότω uxori maritus debitum conjugale praestet. Verbi ἀποδιδόναι, in amoris negotio etiam simpliciter hoc sensu usurpati, exemplum habes apud *Aristoph.* Plut. Act. IV, Sc. IV, v. 1032. οὐκοῦν καθ' ἑκάστην ἀπεδίδου τὴν νύκτα σοι, scil. τὸ ὀφειλόμενον, seu τὴν ὀφειλήν.

7. de arboribus si adhibetur, significat: *fero, edo.* Apoc. XXII, 2. ξύλον ζωῆς ἀποδιδοῦν τὸν καρπὸν αὐτοῦ. Unde metaphorice Hebr. XII, 11. καρπὸν εἰρηνικὸν ἀποδίδωσι δικαιοσύνης legitur, ubi tamen de calamitatibus sermo est.

8. *facio, efficio aliquid,* et speciatim: *edo, exhibeo,* si sermo est v. c. de testimonio, ratione, jurejurando, de quibus latini Scriptores etiam *reddere* usurpare consueverunt. Eleganter de hoc loquendi usu egit *D'Orville* ad *Chariton.* p. 597. ed. Lips. Act. IV, 33. ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ ἀπόστολοι testimonium exhibuerunt apostoli de resurrectione J. C. Maxime autem huc pertinet formula: ἀποδίδωμι λόγον *causam dico, actionum mearum rationem reddo* maxime *coram judice.* Matth. XII, 36. Luc. XVI, 2. Hebr. XIII, 17. 1 Petr. IV, 5. Dan. VI, 2. τοῦ ἀποδιδόναι αὐτοῖς τοὺς σατράπας λόγον. Conf. *Palairet.* Observatt. Phil. Crit. p. 46.

9. *remuneror, retribuo, rependo in utramque partem,* et *recte facta praemiis exorno,* et *malefacta punio, ulciscor injuriam illatam.* Etiam de *iis* usurpatur, *qui gratam vicem rependunt.* En! exempla e N. T. Matth. VI, 4. ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ palam liberalitatem tuam remunerabitur. ibid. v. 6. 18. Matth. XVI, 27. ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ, coll. Rom. II, 6. Rom. XII, 17. μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες ne malum pro malo rependite, coll. 1 Thess. V, 15. 1 Tim. V, 4. καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνοις et parentibus gratam vicem rependere; ubi ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι est idem, quod alibi dicitur: ἀποδοῦναι χάριν, de qua formula conferendus est *Irmisch.* ad *Herodian.* I, 4. 7. p. 102. 2 Tim. IV, 8. ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος. quam (coronam) praemii loco mihi Deus dabit, et v. 14. ἀποδῴη αὐτῷ ὁ Κύριος puniat eum Deus. 1 Petr. III, 9. Apoc. XVIII, 6. XXII, 12. Sirac. XI, 26. XII, 6. ἀποδώσει ἐκδίκησιν. XVII, 19. ἀνταπόδομα αὐτῶν ἀποδώσει. Prov. XXIV, 12. Ies. LXV, 6. Job. XXXIV,

XXXIV, 11. Exod. XX, 5. *Xenoph.* Mem. II, 2. 13.

10. *vendo*, maxime in forma media, quanquam interdum etiam activum eandem notionem habet. *Philostrat.* Heroic. sect. 1. ὅτῳ ἀποδώσεις τὸ γλεῦκος. *Theophr.* Char. 11. *Herodian.* II, 8. 8. Act. V, 8. εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; an tanti praedium vendidistis? Act. VII, 9. ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον vendiderunt eum, ut in Aegyptum deduceretur. (Simile verbum praegnans legitur Genes. XII, 15. et XXX, 3. Confer *Gatakeri Adversaria posthuma* cap. 31. p. 763.) Hebr. XII, 16. Respondet autem τῷ מָכַר Genes. XXV, 33. et הִשְׁבִּיר Deut. II, 28. in vers. Alex. Nihil autem est frequentius hoc ipso loquendi usu apud Graeciae Scriptores, v. c. *Xenoph.* de Vectigal. cap 5. § 4. ἀποδίδοσθαι ἢ πρίασθαι. Hist. Graec. I, 6. 9. II, 3. 18. *Polyb.* III, 22. 9. *Suid.* ἀπέδοσθε· ἀπημπολήσατε. Idem *Phavorin.* et *Alberti* Gloss. N. T. p. 66. *Hesych.* ἀποδοθῇ· πραθῇ. — ἀπέδοτο· ἐπεπωλήσατο. Conf. Miscell. Obss. Vol. VI, p. 343. et *Perizon.* ad *Aelian.* V. H. XI, 9.

'ΑΠΟΔΙΟΡΊΖΩ, fut. ίσω, *segrego, separo, sejungo*, ex ἀπὸ et διορίζω *sejungo*, proprie: *terminis positis disjungo invicem*, nam ὅρος est *terminus*. Semel tantum in N. T. legitur Jud. v. 19. ubi verba: οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες, maxima laborant ambiguitate. Recepta enim in textum voce ἑαυτοὺς ex Vulgata versione, quae tamen a plerisque libris scriptis abest, formula ipsa aut de *iis* explicanda erit, *qui semetipsos a Deo quasi separant vita flagitiosa*, paululum coacte, ut opinor; aut de *iis* accipienda est, *qui semetipsos a coetu Christianorum segregant*. Mihi vero magis placet, neglecta voce ἑαυτοὺς, locum ita interpretari: *qui falsa sua doctrina haereses et schismata in ecclesia efficiunt, schismatici.*

'ΑΠΟΔΟΚΙΜΆΖΩ, fut. άσω,

1. proprie: *reprobo, improbum judico*, et maxime usurpatur de auro et argento, quod, ut minus spectatum, spurium v. c. abjicitur, etiam de aliis metallis, quae non ferunt examen, et hinc reprobantur. Jerem. VI, 30. ἀργύριον ἀποδεδοκιμασμένον, ubi in hebraico מָאַס legitur. *Theophr.* Char. 4. Matth. XXI, 42. λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες quem lapidem reprobarunt aedificantes; ad quem locum confer *Fischeri* Animadvv. ad *Welleri* Grammat. Gr. p. 305. qui multis Atticorum locis docuit, articulum postpositivum haud raro antecedens substantivum in suum pertrahere casum. 1 Petr. II, 4 et 7.

2. *odio, contemtu et fastidio ductus rejicio, repudio aliquid*, et maxime de iis usurpatur, qui Christum ejusque doctrinam repudiabant et contemtim tractabant. Marc. VIII, 31. ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων repudiari a summis sacerdotibus, qui eum impostorem palam declarabant: nec tamen repugnarem, si quis de omnibus contumeliis et ignominiae generibus explicare mallet, quibus Christus a synedrio magno afficiebatur. Luc. IX, 22. XVII, 25. *Suid.* ἀποδοκιμάζειν· ἀτίμως ὑβρίζειν, ἐξφαυλίζειν. — ἀποδοκιμάσας· ὡς ἄχρηστον ἐκφαυλίσας. *Theophr. Char.* c. IV. p. 20. *Aeschines* in *Timarch.* p. 182.

3. ἀποδοκιμάζεσθαι is dicitur, *qui privatur perceptione et possessione alicujus rei admodum desideratae.* Hebr. XII, 17. de Esavo, qui sua culpa privabatur commodis et beneficiis, primogeniturae destinatis.

'ΑΠΟΔΟΧΗ, ῆς, ἡ, 1. proprie: *exceptio, receptio hospitis gratiosa*, ab ἀποδέχομαι *excipio, recipio*: ad quam propriam notionem confirmandam recte contulit *Schwarzius* in Commentariis L. Gr. p. 157. duo loca *Diodori Sic.* IV, p. 239. γνωσθεὶς τίνος ἦν πατρὸς, ἀποδοχῆς ἐνέτυχε τῆς μεγίστης. ibid. V, p. 292. φιλοφρόνως ἀποδοχῆς τυχόντων.

2. *assensus, approbatio, laus.* Sic 1 Tim. I, 15. πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος doctrina omni assensu et veneratione, laude et praedicatione digna. Idem legitur cap. IV, 9. Sic etiam apud *Diogenem Laërt.* V,

37. *Polyb.* Hist. II, 55. ἀποδοχῆς ἀξιοῦται fide dignus habetur. *Joseph.* A.J. VI, 14. 4. δίκαιοί εἰσι κἀκεῖνοι τυγχάνειν ἀποδοχῆς his laus et veneratio debetur. Ἀποδοχὴν apud Graecos interdum *auctoritatem et honorem, quem aliquis adipiscitur,* interdum adeo *adorationem et cultum divinum* notare, *Kypke* docuit in Observv. Sacris T. II, p. 351. Conf. etiam *Krebs.* Observv. Flav. p. 254 et 349. et *Wetstenii* N. T. T. II, p. 319.

ἈΠΌΘΕΣΙΣ, εως, ἡ, *abjectio, depositio cujuscunque rei,* ab ἀποτίθημι *depono rem a me eam removendo.* Bis tantum legitur in N. T. 1 Petr. III, 21. ἀπόθεσις ῥύπου σαρκὸς depositio sordium corporis, quae sit per ablutionem. 2 Petr. I, 14. ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματος depositio corporis, qua designatur proxime instans mors Petri.

ἈΠΟΘΉΚΗ, ης, ἡ, 1. proprie et in universum: *omnis locus, in quo aliquid reconditur, locus, ubi res quaedam futuris usibus reservatur, repositorium, reconditorium,* ab ἀποτίθημι, quod inter alia notat: *depono rem recondendo.* Sic apud veteris Graeciae Scriptores armamentaria ἀποθῆκαι ὅπλων, cellulae mellis ἀποθῆκαι τοῦ μέλιτος vocabantur. Sed in N. T. κατ' ἐξοχὴν ita dicitur

2. *horreum, repositorium frugum, granarium,* quod a Graecis σιτοβολον et σιτοβόλιον, et ab Hebraeis מַאֲבוּס, Jerem. L, 26. etiam אוֹצָר, Joel. I, 17. vocatur. Matth. III, 12. συνάξει τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην frumentum in horreum suum colliget. VI, 26. οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας nec in granariis quidquam reponunt. XIII, 30. Luc. III, 17. XII, 18. 24.

ἈΠΟΘΗΣΑΥΡΊΖΩ, fut. ίσω, 1. proprie: *thesaurum colligo, repono in aliquem usum, recondo,* ex ἀπὸ et θησαυρίζω *recondo in thesauro.* Sirac. III, 3. ὡς ἀποθησαυρίζων ὁ δοξάζων μητέρα. *Artemid.* I, 75. Jam quia thesaurus magnum quid et pretiosum est,

2. metaphorice significat: *comparare sibi rem praestantissimam in futuros usus.* Sic in N. T. semel tantum legitur 1 Tim. VI, 19. ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον veras sibi divitias comparabunt, quibus etiam in futura vita frui poterunt, ubi videndus *Wetstenius. Phavorin.* ἀποθησαυρίζοντας· ἀποτιθεμένους.

ἈΠΟΘΛΊΒΩ, fut. ίψω, idem quod simplex θλίβω, *urgeo, premo, undiquaque premo, comprimo.* Luc. VIII, 45. οἱ ὄχλοι συνέχουσί σε καὶ ἀποθλίβουσι urget te turba hominum et undiquaque premit. Saepius non legitur in N. T. Usus tamen est hac voce *Aquila* pro hebr. לָחַץ Exod. III, 9. et Alex. Num. XXII, 25. De uvis, quae comprimuntur, κατ' ἐξοχὴν dici, docuit me *Phavorin.* ἀποθλίβω· ἐπὶ σταφυλῶν κυρίως, τὸ ἀποπιέζω. — ἀποθλίψαντες· ἐκπιάσαντες, ἀποστάξαντες.

ἈΠΟΘΝΉΣΚΩ, aor. 2. ἀπέθανον, fut. 2. med. θανοῦμαι,

1. *morior,* ita, ut proprie de *morte naturali* dicatur, qua corpus et anima a se invicem separantur. Sic pluribus in locis N. T. legitur, e quibus pauca commemorasse sufficiat. Matth. IX, 24. οὐ γὰρ ἀπέθανε, ἀλλὰ καθεύδει, h. e. non ita mortua est, ut nullus ei in hanc vitam reditus detur. XXVI, 35. κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν etiamsi tecum mihi moriendum sit. Luc. XX, 36. οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται immortales sunt. Joh. IV, 47. ἤμελλε γὰρ ἀποθνήσκειν jam enim eum animam agere. XI, 25. XII, 33. ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν quo mortis genere usurus esset. Rom. VI, 9. Χριστὸς οὐκέτι ἀποθνήσκει Christus perenni fruitur apud Deum felicitate. Phil. I, 21. τὸ ἀποθανεῖν κέρδος mors summam mihi affert felicitatem; ubi infinitivus τὸ ἀποθανεῖν pro substantivo θάνατος positus est, ex usu loquendi Graecorum, multis exemplis confirmato ab *Elia Palairet.* Observv. Philol. Crit. p. 446. Apoc. XIV, 13. οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες veri Christi sectatores, qui mortui sunt.

2. *morti vicinus* vel *proximus sum,* et partim de eo dicitur, qui aegrotans animam agit, (*Maxim. Tyr.* XXIV, 9. *Lucian. Tox.* 22. ἐπεὶ δὲ ἀπέθνησκε, διαθήκας ἀπέλιπε. *Arrian. Epictet.* II, 23.)

23.) partim de eo, qui in summo vitae discrimine et periculis versatur. Sic Luc. VIII, 42. καὶ αὕτη ἀπέθνησκεν jamjam moritura erat, s. quae animam jam agebat; collato partim commate 49. partim loco parallelo Marc. V, 23. ubi legitur ἐσχάτως ἔχει. *Syrus:* ܘܩܪܝܒܐ ܗܘܬ ܠܡܡܬ et propinqua erat ad moriendum. 1 Cor. XV, 31. καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω. 2 Cor. VI, 9. ὡς ἀποθνήσκοντες etsi quotidie in mortis periculis versamur. Sic מֵת Genes. XLVIII, 21. sumitur, collato Psalm. XLIV, 23. Et ipsum ἀποθνήσκειν legitur apud *Eurip.* Alcest. v. 141 seq. et apud *Josephum A. J.* V, 1. 1. Nec plane alienus est a re praesenti locus *Livii* XXIX, 17. " quotidie capitur urbs nostra, quotidie diripitur." Conf. praeter *Suiceri Thesaur. Eccles.* T. I, p. 445. *Markl and um* ad *Maximum Tyrium* XXIV, 9. p. 698.

3. *interficior, necor, suffocor.* Matth. VIII, 32. καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν et grex in mari suffocatus est. Hebr. X, 28. χωρὶς οἰκτιρμῶν ἀποθνήσκει. ibid. XI, 37. ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον. Apoc. VIII, 9. Hist. Susann. v. 41. καὶ κατέκριναν αὐτὴν ἀποθανεῖν, et v. 43. Ita θνήσκειν sumitur apud *Homer.* Iliad. I, v. 243. et ἀποθνήσκειν. *Thucyd.* I, 9. Εὐρυσθέως ὑπὸ Ἡρακλειδῶν ἀποθανόντος. et Latinorum *mori* pro *trucidari, interfici,* legitur apud *Livium* II, 38.

4. *mortalis sum.* Hebr. VII, 8. ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι homines mortales, sacerdotes sc. Judaeorum, opponuntur τῷ μαρτυρουμένῳ ὅτι ζῇ. Christo nempe, de cujus immortalitate satis constat.

5. si de *semine* usurpatur, *putrefieri, in putredinem abire* notat, nam semen in terra ita emollitur, ut propemodum in putredinem abire videatur. Sic bis reperitur in N. T. Joh. XII, 24. ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου, πεσὼν εἰς τὴν γῆν, ἀποθάνῃ nisi granum tritici in terra mortuum fuerit, h. e. in putredinem abierit. 1 Cor. XV, 36. ὃ σπείρεις οὐ ζωοποιεῖται, ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ.

6. de *arboribus* si adhibetur, est: *pereo, aresco.* Sic semel Jud. v. 12. δένδρα δὶς ἀποθανόντα arbores bis mortuae, quae plane exaruerunt. Sic et Latini *emortuum esse,* (nostrum absterben, *to die,*) de arboribus utuntur, quae arefactae inutiles et ineptae ad fructus producendos factae sunt.

7. *miser et infelix sum et fio,* maxime per vitiositatem et peccata. Joh. VI, 50. ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ, καὶ μὴ ἀποθάνῃ si quis ex hoc pane comederit, nunquam miser erit. ibid. VIII, 21. ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε incredulitatis vestrae poenas dabitis gravissimas. ibid. v. 24. Rom. V, 15. οἱ πολλοὶ ἀπέθανον, quem locum tamen haud pauci de moriendi necessitate, omnibus hominibus per Adamum imposita, interpretantur; quae explicatio, si vel admittitur, tamen miseriae, quae peccata sequitur, notio non excludenda videtur, et locus ita vertendus: *miseri omnes et mortales facti sunt.* Rom. VII, 9. ἐγὼ δὲ ἀπέθανον ego vero sensi me hac ratione miserum fieri et infelicem. ibid. VIII, 13. μέλλετε ἀποθνήσκειν poenas vobis et infelicitatem comparabitis; ubi opponitur τῷ ζῇν, virtutis et sanctitatis studio veram suam promovere felicitatem.

8. metaphorice ἀποθνήσκειν *ea* dicuntur, *quae, ullo aliquo modo corrupta, vim agendi et se exserendi aut omnino, aut certe ex parte, amiserunt,* v. c. Apoc. III, 2. στήριξον τὰ λοιπά, ἃ μέλλει ἀποθνήσκειν ale et auge vires tibi insitas recte agendi, quae a te neglectae mox plane cessabunt.

10. Restat formula ἀποθνήσκειν τινί, quae tribus diversis modis in N. T. usurpata legitur: α) ἀποθνήσκειν τινὶ notat: *ex voluntate, arbitratu alicujus mori.* Rom. XIV. 8. ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τῷ Κυρίῳ ἀποθνήσκομεν. *Sophoclis* Ajax. Flagell. v. 985. Θεοῖς τέθνηκεν οὗτος, ubi Scholiast. habet: θεῶν βουλομένων. β) ἀποθνήσκειν τινὶ notat: *valedicere, renuntiare alicui rei aut personae, nihil cum aliquo commune amplius habere.* Rom. VI, 2. ἀπεθάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ renuntiavimus vitiositati, ubi contra ea ζῇν τῇ ἁμαρτίᾳ est: deditum esse vitiositati. ibid. v. 8. εἰ δὲ

ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ si ad similitudinem mortis Christi renuntiamus vitiositati. Gal. II, 19. ἐγὼ διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον ego per doctrinam christianam valedixi legi Mosaicae. Coloss. III, 3. ἀπεθάνετε γὰρ, scilicet τοῖς ἐπὶ τῆς γῆς, coll. v. 2. Interdum additur tamen praepositio ἀπὸ, v. c. Coloss. II, 20. εἰ ἀπεθάνετε σὺν Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου si ad exemplum Christi valedixistis oeconomiae Mosaicae. Exempla hujus loquendi usus apud Graecos collegit *Bergler.* ad *Alciphron.* Lib. I. Ep. 37. p. 172. *Plaut.* Cistellar. III, 1. 16. " nihil meum tibi mortuus tibi sum." Pers. I, 1. 20. Confer etiam *J. B. Carpzov.* stricturas theol. in Ep. ad Rom. p. 117. γ) ἀποθνήσκειν τινὶ *pro aliquo mori, in commodum alicujus mortem subire.* Rom. VI, 10. ὃ γὰρ ἀπέθανε Χριστὸς τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν, h. e. ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας, mortuus est ad expianda et tollenda peccata humana, coll. 1 Thess. V, 10.

ἈΠΟΚΑΘΙ'ΣΤΗΜΙ (seu ἈΠΟΚΑΘΙΣΤΑ'Ω seu ἈΠΟΚΑΘΙΣΤΑ'ΝΩ) fut. στήσω,

1. proprie: *repono, restituo, in pristinum locum, in locum priorem, in quo antea fuit, reduco,* ex ἀπὸ et καθίστημι *colloco, statuo.* Hinc

2. *in integrum restituo, in pristinum restituo statum, reddo integritati, instauro,* sensu physico. Matth. XII, 13. καὶ ἀποκατεστάθη ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη eaque (manus) tam sana reddita est, ut altera, seu conversa est ad usum manus, ut verbis utar *Taciti* H. IV, 81. coll. Marc. III, 5. ubi idem legitur, omissa tamen voce ὑγιής. Marc. VIII, 25. καὶ ἀποκατεστάθη et restituta ei est pristina oculorum valetudo et integritas. Luc. VI, 10. In omnibus his locis de sanitatis et vigoris amissi restitutione sermo est. Exod. IV, 7. וְהִנֵּה־שָׁבָה כִּבְשָׂרוֹ Alex. sec. Compl. καὶ πάλιν ἀποκατεστάθη εἰς τὴν χρόαν τῆς σαρκὸς αὐτοῦ. Levit. XIII, 16. Job. V, 18. Apud Graecos etiam de aliis rebus adhibetur, quae in integrum restituuntur, v. c. *Polyb.* II, 28. πάλιν ἀποκαθίστησι τὰς οἰκείας δυνάμεις εἰς τὴν ἐξ ἀρχῆς διάθεσιν. *Herodian.* II, 6. 15. 17. εἰκόνας ἀποκαταστήσαντες.

3. metaphorice: *in meliorem statum et conditionem redigo, corrigo, emendo.* Matth. XVII, 11. καὶ ἀποκαταστήσει πάντα et animos hominum ad adventum Messiae preparaturum esse. Marc. IX, 12. Act. I, 6. εἰ ἀποκαθιστάνεις βασιλείαν τοῦ Ἰσραήλ; num hoc tempore in meliorem conditionem rediges regnum Israelis? (Sed admittit, ut ingenue fatear, hic locus etiam hanc explicationem: num illo tempore reddes Israelitis, τῷ Ἰσραήλ, regnum et imperium? ut ἀποκαθιστάνειν sit: *reddere pristino domino, restituere,* quam notionem vere habere, loca apud *Polyb.* Hist. XVII, 9. et *Diodor. Sic.* XX, 32. satis docent.)

4. *reddo, reduco,* Hebr. XIII, 19. ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν ut vobis quam celerrime reddar, liberatus nempe e captivitate mea, aut ad vos reducar. Jerem. XVI, 15. ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν. Psalm. XVI, 5. σὺ εἶ ἀποκαθιστῶν τὴν κληρονομίαν μου ἐμοί. *Polyb.* III, 5 et 98. ὁμήρους ἀποκαταστῆσαι τοῖς γονεῦσι. Ib. IV, 4. τὰ μὲν ἀπολωλότα τοῖς Μεσσηνίοις ἀποκαταστήσῃ. *Suid.* in voce ἀποκαθιστῶν haec ita exponit: τουτέστι τὴν τῶν ἐθνῶν βασιλείαν, τὴν προτέραν δεσποτείαν ἀποδιδούς.

ἈΠΟΚΑΛΥ'ΠΤΩ, fut. ύψω; et proprie: *detego, revelo, removeo velamen, id quod tectum et opertum fuit; conspiciendum praebeo,* ex ἀπὸ et καλύπτω *tego, operio, velo,* unde κάλυμμα *tegumentum, velamentum.* Ita in exterorum Scriptorum monumentis tantum legitur, v. c. apud *Jamblichum* de *Mysteriis* Sect. II. c. 10. p. 54. οἱ Θεοὶ καὶ οἱ τοῖς Θεοῖς ἑπόμενοι τὰς ἀληθινὰς ἑαυτῶν εἰκόνας ἀποκαλύπτουσι. In N. T.

2. metaphorice usurpatur, ut sit: *manifestare, patefacere rem secretam, arcanam et occultam.* Matth. X, 26. οὐδέν ἐστι κεκαλυμμένον ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται nihil est tam occultum, quod non aliquando manifestetur. Luc. II, 35. ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοὶ et ita multorum

sensa

sensa animi manifestabuntur. ibid. XII, 2. 1 Cor. III, 13. ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται examine habito patefiet. *Plutarch.* de *Placitis Philos.* I, 7, *Pollux* in *Onom.* VI, 207. ἀποκαλύπτειν per διακαλύπτειν, ἐκκαλύπτειν et δηλοῦν interpretatus est. Pro גָּלָה legitur etiam apud Alex. Dan. II, 22.

3. *doceo, instituo, trado*, et ἀποκαλύπτομαι *edoceor, instituor, cognosco*, et speciatim de iis rebus usurpatur, quas homines ipsi sentiendo, indagando, ratiocinando et experiendo reperire non valent, sed singulari Dei et extraordinario interventu (quam revelationem dicunt) cognoscunt. Matth. XI, 27. καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι et a filio Dei edoctus. ibid. XVI, 17. σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέ σοι non debes institutioni humanae. 1 Cor. II, 10. ὑμῖν δὲ ἀπεκάλυψε ὁ Θεὸς διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ. ib. XIV, 30. ἐὰν δὲ ἄλλῳ ἀποκαλυφθῇ τῷ καθημένῳ si vero auditori afflatus divinus contingat. Galat. I, 16. ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοὶ et me imbuere cognitione religionis christianae, aut, ut etiam verti non incommode posset: *tradi per me religionem christianam*. Galat. III, 24. Ephes. III, 5. coll. v. 3. Philipp. III, 15. καὶ τοῦτο ὁ Θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει hos Deus edocebit, intelligentiores in posterum reddet. 1 Petr. I, 12. *Jamblich.* de *Mysteriis* sect. III, c. 17. p. 82. διὰ τῶν ἀπεστερημένων γνώσεως τὰ πάσης γνώσεως προέχοντα νοήματα ἀποκαλύπτει.

4. *exsero, exhibeo insigni quodam et illustri modo.* Rom. I, 17. δικαιοσύνη Θεοῦ ἀποκαλύπτεται benignitas divina exserit vim suam, et v. 18. ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ Θεοῦ. Hinc ἀποκαλύπτεσθαι interdum *res* dicitur, *quae alicui contingit*, v. c. Rom. VIII, 18. τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς felicitatem in regno Messiae olim obtinendam. 1 Petr. I, 5. V, 1. Exinde etiam illustrarem locum Luc. XVII, 30. ᾗ ἡμέρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται tempore quo Christus, futurus hominum judex, majestatem suam conspicuam reddet. Nec male huc aliquis traheret locum 2 Thess. II, 3. καὶ ἀποκαλύπτεται ὁ ἄνθρωπος τῆς ἁμαρτίας et antea palam prodierit impostor ille, coll. v. 6 et 9.

ἈΠΟΚΆΛΥΨΙΣ, εως, ἡ, 1. proprie: *patefactio rei opertae, remotio velaminis et tegumenti*, ab ἀποκαλύπτω, quod vide. Negat quidem *Hieronymus* in Comment. ad Galat. I, 12. vocem hanc ab ullo Scriptorum gentilium adhibitam esse, sed deprehenditur ἀποκαλύψεως nomen apud *Plutarch. Aemil. Paul.* c. 14. *Cat. maj.* c. 20. et *Porphyrium* in *Vita Platini* cap. XVI. ἀποκαλύψεις τε προσφέροντες Ζωροάστρου καὶ Ζωστριανοῦ κ. τ. λ.

2. metaphorice: *manifestatio rei secretae et occultae, institutio, revelatio et inspiratio divina*, ita, ut maxime de iis rebus usurpetur, quarum antea ignotarum, et naturali vi ingenii humani non cognoscendarum, spiritu divino interveniente contingit hominibus cognitio et scientia Luc. II, 32. εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν ut gentes verae religionis scientia imbuat. Rom. XVI, 25. κατὰ ἀποκάλυψιν μυστηρίου. 1 Cor. XIV, 6. ubi per ἀποκάλυψιν haud male intelligitur *interpretatio locorum V. T. difficiliorum*, maxime vaticiniorum de futuro Messia, quanquam ex mea sententia locus rectius ita redditur: *nisi simul vobis perspicue tradidero ea, quae Deus mihi revelavit.* 1 Cor. XIV, 26. et 2 Cor. XII, 1. et 7. ἀποκάλυψις varia illa revelationis divinae genera indicat, quae inter dona extraordinaria Sp. S. a Theologis referuntur. Galat. I, 12. δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ ipsa Christi institutione extraordinaria. Ephes. I, 17. III, 13. Sirac. XXII, 22. μυστηρίου ἀποκάλυψις rei secretae in vulgus denunciatio.

3. *tempus ipsum, quo aliquid apparet, declaratur*, aut *aliquis conspicuus redditur*, per metonymiam. Rom. VIII, 19. τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδέχεται expectant tempus, quo apparebit, quinam sint filii Dei. Huc maxime pertinet formula: ἡ ἀποκάλυψις Ἰησοῦ Χριστοῦ, quae, ut formula: ἡμέρα Ἰησοῦ Χριστοῦ, per se late patet et *omne* quidem *tempus, quo*

Christus suae majestatis et dignitatis insignia documenta dabit, indicat; speciatim vero *tempus reditus Christi in has terras* significat, *quo se universi generis humani dominum palam demonstrabit mortuorum resuscitatione et judicio super omnes ferendo.* Sic 1 Cor. I, 7. ἀπεκδεχόμενοι τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ et aequo animo exspectare possitis Christum, futurum hominum judicem. 2 Thess. I, 7. 1 Petr. I, 7. 13.

4. *mandatum, decretum.* Galat. II, 2. ἀνέβην κατὰ ἀποκάλυψιν, coll. Act. XV, 1. ubi narratur, jussum seu rogatum Apostolum ab Antiochenis fuisse, ut Hierosolymam proficisceretur.

5. *liber, qui continet collectionem oraculorum divinorum, sylloge vaticiniorum.* Apoc. I, 1. ἀποκάλυψις Ἰησοῦ Χριστοῦ, coll. v. 3. ubi οἱ λόγοι τῆς προφητείας dicitur. ubi vid. *Wetstenius* — *Hesych.* ἀποκάλυψις· πρόγνωσις, προθεωρία. Idem *Phavor.*

'ΑΠΟΚΑΡΑΔΟΚΊΑ, ίας, ἡ. Vulgo redditur *attenta exspectatio, exspectatio ad finem usque et exserto capite, vehemens desiderium,* (*Chrysostomus* ad Rom. VIII, 19. ἡ μεγάλη καὶ ἐπιτεταμένη προσδοκία.) ut nempe emphasis lateat et in praepositione ἀπὸ, et in voce καραδοκεῖν, quae proprie, teste *Etym. M.* est: τῇ κεφαλῇ προβλέπειν caput exserere spectatum aliquid. *Eurip. Rhes.* 144. *Diod. Sic.* XIV, 60. Sed fictam esse hanc et prorsus inanem emphasin in hac voce, jam satis viri doctissimi ostenderunt, inter quos eminet *Fischerus* de *Vitiis Lex. N. T.* Prolus. V. p. 10. Nam ἀποκαραδοκεῖν, quod proprie quidem est: *vultum aliquo convertere spectandum,* (vid. *Xenoph. Mem.* III, 5. 6.) *sollicite aliquid observare,* (*Joseph.* de *B. J.* III. c. 7. p. 240. ed. *Haverc.* ἀποκαραδοκεῖ δὲ τὴν ὁρμὴν τῶν βελῶν.) deinde simpliciter apud Graecos notat: *sperare, exspectare* (*Polyb.* XVI, 1. ἀπεκαραδόκει τὸν κίνδυνον.) προσδοκᾷν, ut *Suidas* interpretatur, aut ἐλπίζειν τὸ ἐκδεχόμενον, ut explicatur ab auctore *Etym. M.* Ergo etiam ἀποκαραδοκία

simpliciter *spem, exspectatio*
cujus rei significat, προσδοκίαν
χὴν, secundum *Hesychium* et
In *Aquilae* reliquiis verbu
explicatum legitur verbo κ
Ps. CXXX, 5. et nomen לת
mine καραδοκία, Ps. XXXIX,
X, 28. ubi *Theodotion* voce
et *Symmachus* nomine ὑπομ
est. Idem vero *Aquila* hebr.
Ps. XXXVII, 7. verbo ἀπο
interpretatus est, ut adeo
substantivo ἀποκαραδοκία non
rem notionem subjicienda
quam simplici καραδοκία. Bi
tantum legitur in N. T. Ro
19. ἡ γὰρ ἀποκαραδοκία τῆ
Christiani, multis malis et ca
bus pressi, exspectant. Phili
κατὰ τὴν ἀποκαραδοκίαν καὶ ἐλ
prouti certissime spero et
Vide *Wetstenii N. T.* T. II,

'ΑΠΟΚΑΤΑΛΛΑΣΣΩ, atti
ΚΑΤΑΛΛΑΤΤΩ, fut. άξω, ha
a καταλλάσσω. Praeter prop
tationis et permutationis notio
ciatim significat: *facere,*
post iras et inimicitias in gr
deant et concordiam, reconcil
citationes et dissidia dirime
sych. ἀποκαταλλάξαι· φίλον
Phavor. ἀποκαταλλάξας· φι
Ephes. II, 16. καὶ ἀποκαταλ
ἀμφοτέρους ἐν ἑνὶ σώματι τῷ Θ
sentientes invicem uno quas
junctos reconciliaret in hono
Qui dativum τῷ Θεῷ a verb
ταλλάξῃ pendere putant, for
ποκαταλλάσσειν τῷ Θεῷ de eo
tantur, qui homines ratione
quendi favoris divini docet.
I, 20. καὶ δι' αὐτοῦ τὰ πάντα α
λάξαι εἰς αὐτὸν et per eum o
vicem reconciliarentur sub
Christi, coll. Ephes. I, 10. 1

'ΑΠΟΚΑΤΆΣΤΑΣΙΣ, εως,
prie est: *rei in priorem locu*
tio, repositio, restitutio, ab ἀπ
μι, de quo supra dictum es
apud Graecos de correctio
brorum depravatorum et lu

ιc in astronomicis de revoluti-
llarum ad eum, unde discesse-
cum, (*Aeschin.* Dial. III, 17.)
le restitutione obsidum in pa-
a *Polybio* III, 99.) hoc ver-
ısurpatum legitur. Cf. *Wet-*
V. T. T. II, p. 475. et *Schwei-*
er Lex. Polyb. s. h. v.
nis restitutio prioris status et
onis, instauratio, nam κατάστα-
status, conditio, ut ex *Polyb.*
egat. 53. apparet, ubi legitur
ἵστησαν εἰς τὴν ἐξ ἀρχῆς κατάστα-
πολιτείας.
luctio rerum in meliorem sta-
emendatio rerum corruptarum.
significationis ope explicatur
locus Act. III, 21. ubi, coelum,
ait, habiturum esse Jesum ἄχ-
ων ἀποκαταστάσεως πάντων, h. e.
iu tempora N. T. durant, qui-
r religionem christianam omnia
iorem statum sunt redigenda.
rnesti Opuscula Theologica p.
t *Krebs. Obss. Flav.* p. 172.
vero semper arrisit *Lightfooti*
chtbulli opinio, qui nostro lo-
em affundere conati sunt e no-
rariori *perfectionis, consumma-*
et *absolutionis,* quam habuisse
cabulum olim *Hesychius* testis
i per τελειώσεις interpretatur, qua
ilium vocata, locus ita redden-
set: *usque dum omnia eventum*
t, *quae sunt praedicta a pro-*
Syrus igitur non male reddi-
ܠܫܘܠܡܐ. Certe ἀποκαθίσ-
terdum *ad finem perducere,* per-
notat, et a τελειοῦν non differt;
etiam hebraico שָׁלֵם Job. VIII,
ersione Alex. respondet.
ΙΟ'ΚΕΙΜΑΙ, fut. είσομαι, 1. *pro-*
seponor, reponor, recondor, ita,
xime de auro, argento omnibus-
nnino rebus pretiosis usurpetur,
n usum futurum repositae dili-
custodiuntur et asservantur.
ach. Ies. X, 17. καὶ καταφάγεται
κείμενα αὐτοῦ, καὶ τὰ πεφυλαγμένα
Xenoph. Anab. II, 3. 9. *Suid.*
το· ἐταμιεύοντο. Sic Luc. XIX,

20. ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου, ἣν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ en! reddo tibi minam, quam habui repositam in sudario.

2. metaphorice ἀποκεῖσθαι *omnia* dicuntur, *quae sunt non tam futura, quam alicui destinata, quae parata et in promptu sunt et aliquem certissime manent.* Sic Coloss. I, 5. διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς ob felicitatem in coelo, quam certissime sperare potestis. 2 Tim. IV, 8. ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, quae dicendi formula, ut dudum viderunt omnes interpretes, petita est e ratione certaminum veterum. Nam praemia certaminis, τὰ ἆθλα, exquisite ἀποκεῖσθαι dicebantur, quae publice proponebantur et certaminum victoribus reposita erant. Cf. *Krebs. Obss. Flav.* p. 333. et 366. Hebr. IX, 27. ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν quemadmodum omnibus hominibus mors imminet, seu, sors humana est mori. Nec desunt hujus significationis exempla apud alios Scriptores gr. 2 Macc. XII, 45. ἐμβλέπων τοῖς μετ' εὐσεβείας κοιμωμένοις κάλλιστον ἀποκείμενον χαριστήριον. Hos. VI, 11. καὶ σοὶ Ἰούδα ἀπόκειται θερισμός. *Pausan.* VII, 2. *Demophil. Similit.* p. 615. τοῖς μὲν σταδιοδρομοῦσιν ἐπὶ τῷ τέρματι τὸ βραβεῖον τῆς νίκης ἀπόκειται. *Hesych.* ἀπόκειται· ἡτοίμασται. Cf. *D'Orville* ad *Charit.* p. 466. ed. Lips.

'ΑΠΟΚΕΦΑΛΙ'ΖΩ, fut. ίσω, *caput amputo, decollo,* pro quo eadem in significatione leguntur καρατομέω seu ἀποτέμνω τὴν κεφαλὴν, (*Xenoph. Ages.* I, 35.) hebraico כָּרַת רֹאשׁ respondet in verss. graecis 1 Sam. XXXI, 9. Ps. CL, 7. ed. *Complut.* Matth. XIV, 10. καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ misitque speculatorem, qui Johannem in carcere truncaret capite. Marc. VI, 16. ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα Ἰωάννην, οὗτός ἐστι hic est ille Johannes, quem decollari jussi. Ibid. v. 27. et Luc. IX, 9. Saepius non legitur in N. T. Repudiata est haec vox ut plebeia et veterum nemini usurpata, a *Salmasio* (p. 107. de *Lingua Hellenistica*) et aliis, et a *Fischero*

Fischero Prolus. XXXI. de *Vitiis Lexicorum N. T.* p. 4. in numero eorum verborum posita reperitur, quae Macedonum et Alexandrinorum ingenia finxerunt. Legitur autem haec vox apud *Arrianum* Diss. in *Epictet.* III, c. 26. p. 366. εἰς φυλακὴν βάλλειν καὶ ἀποκεφαλίζειν, et mox p. 3.67. δεσμευόμενος καὶ ἀποκεφαλιζόμενος. ib. I. c. 1. p. 85. et in aliis Scriptoribus graecis, v. c. *Artemidoro,* (I. c. 37.) *Dione Cassio,* quorum loca *Alberti, Kypke* et *Raphelius* laudarunt. Substantivum ἀποκεφαλισμὸς legitur apud *Plutarch.* de *Is. et Osir.* p. 358. E.

'ΑΠΟΚΛΕΊΩ, fut. είσω, *claudo, occludo.* Semel legitur in N. T. Luc. XIII, 25. καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν et occluserit ostium. Respondet in versione Alex. τῷ סָגַר Genes. XIX, 10. Jud. III, 23. et נָעַל *pessulum obdidit.* 2 Sam. XIII, 17. 18. *Xenoph. Anab.* VII, 1, 7. *Aristoph. Lysistr.* 448. τὴν ἀκρόπολιν ὑμῶν ἀπεκλείσατε μοχλοῖς. Hinc ἀπόκλεισμα et ἀποκλεισμὸς *carcer, claustrum. Hesych.* ἀποκλείσαντες· φυλακίσαντες.

'ΑΠΟΚΌΠΤΩ, fut. ψω, *abscindo, amputo, reseco,* etiam *discindo, disseco.* Marc. IX, 43. ἀπόκοψον αὐτὴν abscinde manum tuam; ubi tamen dictio ἀποκόπτειν τὴν χεῖρα aeque ac formula: ἀποκόπτειν τὸν πόδα metaphorice de *pravis cupiditatibus* explicanda est, *quae sunt a Christianis omni studio coërcendae et reprimendae.* Joh. XVIII, 10. καὶ ἀπέκοψε αὐτοῦ τὸ ὠτίον, τὸ δεξιὸν, coll. v. 26. Act. XXVII, 32. ἀπέκοψαν τὰ σχοινία dissecabant vincula. Apud *Aristoph. Nub.* v. 1124. de vitibus usurpatum legitur, et de quacunque abscissione apud *Callim. Hymn. in Cerer.* v. 20. *Aelian. H. A.* VIII, 1. Ambiguitate autem quadam laborat locus Gal. V, 12. ubi de doctoribus judaizantibus inter primos Christianos sermo est, et Paulus optat ὄφελον καὶ ἀποκόψονται οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς, h. e. e vulgari opinione, ut se ipsos sejungerent a coetu Christianorum doctores, coetum Christianorum turbantes; quae explicatio nec ab usu loquendi abhorret, nec a contexta oratione aliena est, ut docuit *Dresigius* de *Verbis Mediis N. T.* I. 19. Nec tamen plane improbanda est sententia *Chrysostomi, Theodoreti, Theophylacti* et *Augustini,* quam inter recentiores maxime *Grotius* et *Raphelius* in *Annotatt. Polyb.* p. 530. amplexi sunt, ex qua locus ita reddendus est: *per me, si velint, non modo circumcidant se, sed adeo genitalia sibi exsecent,* εἰ βούλονται, μὴ περιτεμνέσθωσαν μόνον, ἀλλὰ καὶ περικοπτέσθωσαν, quae sunt ipsa *Chrysostomi* verba. Qui quidem sensus melius et contextui ipsi et linguae graecae consentire, affectui adeo Pauli contra doctores judaizantes convenire videtur: ἀποκόπτεσθαι enim, ut hebr. כָּרַת Deut. XXIII, 1. dicuntur Graecis, (*Arrian. Epict.* II, 20.) *quibus virilitas exscinditur,* vel in media significatione, *qui ipsi illam sibi amputant. Hesych.* ἀπόκοπος· εὐνοῦχος. Idem tradit *Schol. Luciani* Cronos. 12.

'ΑΠΌΚΡΙΜΑ, τος, τὸ, 1. *responsio, responsum.* Est enim verbale a prima persona perf. pass. ἀποκέκριμαι verbi ἀποκρίνω.

2. *sententia, decretum,* speciatim: *sententia condemnatoria,* i. q. κατάκριμα. Sic semel in N. T. legitur 2 Cor. I, 9. ἀλλ' αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανάτου ἐσχήκαμεν sed ipsi contra nos sententiam condemnatoriam ferebamus, h. e. ego memet ipsum quasi capitis damnavi, mortem certissime exspectans. *Chrysost. Homil.* II. in h. ep. τὸ ἀπόκριμα per τὴν ψῆφον, τὴν κρίσιν, τὴν προσδοκίαν interpretatur. *Hesych.* ἀπόκριμα· κατάκριμα, ψῆφον.

'ΑΠΟΚΡΊΝΟΜΑΙ, fut. οῦμαι, aor. 1. ἀπεκρίθην.

1. proprie: *secernor, discernor,* ab ἀποκρίνω *secerno,* quam notionem vere habuisse olim, *Phrynichus* auctor est in Eclogis suis p. 40. ed. *Pauw.* qui observat, peccare eos, qui τῷ ἀποκριθῆναι pro *respondisse* uterentur, quod διαχωρισθῆναι significet: Graecos autem,

dem, si exprimere vellent *respondendi* notionem, forma aor. 1. media ἀποκρίνασθαι usos fuisse. Hic enim profecto, nec ullus alius est sensus verborum ejus: ἀποκριθῆναι διττὸν ἁμάρτημα. ᾜδει γὰρ λέγειν ἀποκρίνασθαι καὶ εἰδέναι, ὅτι τὸ διαχωρισθῆναι σημαίνει. Sed hanc *Phrynichi* regulam evertere conatus est *Schwarzius* in *Notis ad Olearium de Stilo N. T.* p. 16. et in *Comment. L. Gr.* p. 163.

2. *respondeo ad interrogata vel antecedentia.* Matth. XVI, 16. ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος εἶπε. ib. XVII, 11. ubi v. 10. ἐπερωτᾷν praecesserat. Joh. XII, 23. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς λέγων. Luc. XIII, 25. καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν. In his vero et multis aliis N. T. locis, uti notio *respondendi,* quam habet et apud Graecos verbum ἀποκρίνεσθαι, in dubium nullo modo vocari potest, ita fere semper verba λέγειν, εἰπεῖν, ἐρεῖν, pleonastice addita leguntur et quidem more Hebraeorum, qui, cum exponendum est, quid quispiam responderit, solent simul uti verbo אָמַר et verbo עָנָה v. c. Genes. XVIII, 27. וַיַּעַן אַבְרָהָם וַיֹּאמַר Alex. καὶ ἀποκριθεὶς Ἀβραὰμ εἶπε. Exod. IV, 1. Deut. XXVII, 17. Conf. *Vorstium* de *Hebraismis N. T.* cap. XXXIII, p. 606. ed. *Fischer.* et quae contra eum disputavit *Vitringa* Cap. VI. Vide etiam *I. C. Schwarzii Monumenta ingeniorum* T. III. p. 294.

3. per synecdochen speciei significat omnino: *verba facere, loqui,* et quidem ita, ut nunc sit *sermonem incipere,* nunc *continuare orationem,* interdum *alloqui, compellare* significet, interdum etiam plane abundet. Matth. XVII, 4. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε, ubi ἀποκριθεὶς πλεονάζει. ib. XXVII, 21. Marc. IX, 5. Luc. VII, 40. et Jesus eum ita allocutus est. Matth. XII, 38. Apoc. VII, 13. Matth. XI, 25. ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε continuavit Jesus sermonem suum. ibid. XXII, 1. XXVI, 25 et 63. Act. III, 12. Eandem notionem habet hebraicum עָנָה, Deut. XXVI, 5. Job. III, 2. in versione Alex. ἀποκρίνομαι pro הוֹדִיעַ, Job. XXXVIII, 3. XL, 7. pro הִשְׁמִיעַ, 1 Regg. XX, 12. et pro אָמַר Genes. XXIX, 26. Exod. XXI, 5. positum legitur.

4. *defendo me, purgo me crimine,* i. q. ἀπολογοῦμαι. Matth. XXVI, 62. οὐδὲν ἀποκρίνῃ τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσι; nihilne respondere potes ad ea, quorum hi te incusant? seu: jam causam tuam age. ibid. XXVII, 12. οὐδὲν ἀπεκρίνατο nihil ad criminationes illas respondit. Joh. V, 17. Sic *Plato Apol. Socr.* § 2. καὶ ἐλέγχειν μηδενὸς ἀποκρινομένου, ubi cf. *Fischeri Notas. Phavor.* ἀποκρίνασθαι· τὸ ἀπολογῆσαι. *Harpocrat.* ἀπόκρισις· ἡ ἀπολογία.

5. de *eo* dicitur, *qui supplicem exaudit et precibus ejus annuit,* ad imitationem hebr. עָנָה, quod hoc in sensu haud raro Deo tribuitur in V. T. v. c. Ies. LXV, 24. 1 Sam. VII, 9. Ps. III, 4. Cf. *Glassii Philol. S.* p. 955. ed. *Dathii.* Huc refero locum Lucae XXII, 68. ἐὰν δὲ καὶ ἐρωτήσω, οὐ μὴ ἀποκριθῆτέ μοι si vel rogarem, ut me dimittatis, non me supplicantem admittetis aut me dimittetis.

ἈΠΌΚΡΙΣΙΣ, εως, ἡ, 1. *responsio, responsum,* ab ἀποκρίνομαι. Joh. I, 22. ἵνα ἀπόκρισιν δῶμεν ut responsum referre possimus. ibid. IX, 9. *Phavor.* ἀπόκρισις λέγεται, ὅταν ἐρωτᾷ τὶς τινὰ καὶ ἐκεῖνος ἀποκρίνεται. Respondet hebr. מַעֲנֶה, Job. XXXII, 5. Prov. XV, 1. in vers. Alex. in qua etiam pro יַעֲנֶה Job. XV, 2. legitur ἀπόκρισιν δώσει. *Xenoph. Oecon.* 7. 38. *Hier.* 1. 35.

2. *sermo, oratio.* Luc. II, 47. ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ ejus sapienter dicta. ib. XX, 26. Hinc pro דָּבָר Deut. I, 22. in vers. Alex. legitur.

ἈΠΟΚΡΎΠΤΩ, fut. ύψω, 1. proprie: *abscondo, occulto, contego, operio,* ita, ut subductionem rei ex alterius conspectu indicet. Matth. XXV, 18. ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον abscondidit argentum.

2. metaphorice: *reticeo, celo, non revelo, non manifesto,* et passivum ἀποκρύπτεσθαι de *omni re* usurpatur, *quae non cognoscitur nec intelligitur.* Matth. XI, 25. ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ συνετῶν καὶ σοφῶν quod ea, quae non cognoscuntur ab iis, qui sibi docti et sapientes videntur, etc. Luc. X, 21. 1 Cor. II, 7. σοφίαν Θεοῦ τὴν ἀποκεκρυμμένην doctrinam divinam, quae antea plane ignota erat; i. q. ἐν μυστηρίῳ. Ephes. III, 9. μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ doctrina, quae ab aeterno latuit in intellectu divino et nemini praeter Deum cognita fuit. Coloss. I, 26. opponitur τῷ φανεροῦσθαι. Saepius non legitur in N. T.

'ΑΠΌΚΡΥΦΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. *occultus, absconditus, arcanus et obscurus,* ut in Gloss. Vett. explicatur. Marc. IV, 22. οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον, ἀλλ' ἵνα εἰς φανερὸν ἔλθῃ, coll. Luc. VIII, 17. οὐδὲ ἀπόκρυφον ὃ οὐ γνωσθήσεται nihil est tam occultum quod progressu temporis non sit in lucem proferendum. *Herodot.* II, 35. *Xenoph. Sympos.* 8, 11.

2. *repositus, reconditus.* Coloss. II, 3. ἐν ᾧ εἰσὶ πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι in quo sapientiae et cognitionis omnes thesauri sunt reconditi; ubi metaphora mihi quidem a thesauris desumta videtur, qui reconduntur, unde in vers. Alex. τὰ ἀπόκρυφα Dan. XI, 43. pro מִכְמַנֵּי *thesauri reconditi* et Ies. XLV, 3. pro מַטְמֹן legitur. 1 Macc. I, 23.

'ΑΠΟΚΤΕΊΝΩ, fut. ενῶ, 1. *interficio, occido,* sive id fiat cognita et examinata causa, sive impetuose, sive gladio seu alio modo. Matth. X, 28. ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα qui corpus quidem interimere possunt. Joh. VIII, 37. Apoc. XIII, 10. Interdum construitur cum praepositione ὑπὸ, v. c. Apoc. VI, 8. ubi vid. *Wetstenius.*

2. laxiori sensu: *non prospicio vitae alicujus, curam vitae alicujus abjicio.* Marc. III, 4. ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι curam vitae hominis in se recipere aut abjicere.

3. *mortem minor, condemnation mortis sententiam contra aliquem nuntio, capitis damno.* 2 Cor. II τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτείνει lex Mo scripta poenas seu mortem denu hominibus. Eodem modo הֵמִית mitur Ezech. XIII, 19. et ἀποκ apud *Xenoph. Mem.* I, 1. 18. et IV,

4. *miserum reddo et infelicem.* Rom. VII, 11. ἡ ἁμαρτία δι' ἐν ἀπέκτεινέ με vitiositas, cui mate praebuit vim suam exserendi i dictum divinum, facta est causa riae. Matth. X, 28. τὴν δὲ ψυχ δυναμένων ἀποκτεῖναι animum verc minis felicitate sua privare noi lent. Conf. quae ad ἀποθνήσκω e νατος dicta sunt. Etiam apud Gr ἀποκτείνειν, ut Lat. *enecare,* in ur sum significare: *molestiam alicu are,* docuit *Valckenar.* ad *E Hippolyt.* v. 1064.

5. *aufero, finem impono, a* Ephes. II, 16. ἀποκτείνας τὴν ἐ auferens discordiarum causam r sua in cruce. Cf. *Abresch. A Obss.* ad *Aeschylum* III, p. 99.

'ΑΠΟΚΥΈΩ, ῶ, fut. ήσω, 1. prc *pario, genero.* Verbum proprium gnantium, quae foetum maturu mittunt et deponunt, ex ἀπὸ e vel κύω *in utero gero, praegnans Phlegon Trall. Mirab.* c. 22. 2 et 29. καὶ ἑτέρα τις γυνὴ τίκτει ἐν ἀπεκύησεν παῖδας. Alia loca manu dedit *Wetstenius N. T.* p. 662. Gloss. Vet. *Steph.* ἀπο σα· *enixa.* ἀποκύησις· *puerperium.* terdum tamen etiam *gignendi* nem habet, ut docuit *Maius Sacr.* Vol. II. p. 184. Sed in ubi bis tantum legitur, metapl adhibetur, ita, ut

2. significet: *auctorem, causam alicujus rei.* Jacob. I, 15. ἁ ἀποκυεῖ θάνατον et peccatum cau felicitatis et poenarum evadit ἁμαρτία veluti mulier ab Aposto troducitur, quo habitu tam vi quam vitia a gentilibus delinear stat. Caeterum *generare* et

de *quavis rei productione et eventu* quandoque usurpari in Script. Sac. docuit *Glassius Philol. S.* p. 1188. ed. *Dathii.*

3. *emendo, immuto animum alicujus.* Jacob. I, 18. βουληθεὶς ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας pro benignitate sua emendavit nos per religionem christianam. Cf. *Glass.* l. l. et quae infra ad τίκτω et ὠδίνω dicentur.

'ΑΠΟΚΥΛΙ'Ω, fut. ίσω, *devolvo, volvendo amolior et removeo,* id. quod ἀποκινέω, et opponitur τῷ προσκυλίω. Matth. XXVIII, 2. ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας devolverat saxum de ostio. Marc. XVI, 3. 4. Luc. XXIV, 2. Saepius non legitur in N. T. Genes. XXIX, 8. καὶ ἀποκυλίσουσι (וְגָלְלוּ) τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος. ib. v. 3. 10. *Apollodor. Bibl.* III. c. 14. § 7.

'ΑΠΟΛΑΜΒΑ'ΝΩ, fut. λήψομαι,

1. *accipio, nanciscor, consequor, obtineo,* et in bonam et in malam partem. Luc. XXIII, 41. ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν poenas facinorum nostrorum luimus, seu dignum factis invenimus exitum. *Syrus:* nam sicut digni sumus et sicut fecimus ܐܬܦܪܥܢ retributionem accepimus. Rom. I, 27. καὶ τὴν ἀντιμισθίαν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες fructus in se ipsis tales, quales decebat, experti sunt. Gal. IV, 5. ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν ut fiamus filii Dei. Coloss. III, 24. ἀπὸ Κυρίου ἀπολήψεσθε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας, ubi in codd. quibusdam λήψεσθε legitur. 2 Joh. v. 8. ἀλλὰ μισθὸν πλήρη ἀπολάβωμεν sed justam mercedem consequamur. 2 Macc. VIII, 6. καὶ τοὺς ἐπικαίρους τόπους ἀπολαμβάνων. In vers. Alex. τῷ לָקַח respondet Num. XXXIV, 14.

2. *recipio,* h. e. *accipio aliquid, ita, ut non habeam, quod in posterum exspectem.* Luc. XVI, 25. μνήσθητι, ὅτι ἀπέλαβες τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου memento, te recepisse bona tua in vita tua.

3. *recupero quod antea meum fuit, recipio.* Luc. VI, 34. καὶ ἐὰν δανείζητε παρ' ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν et si iis commodatis, a quibus recepturos speratis. Luc. XV, 27. ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν quod sanum recepit. ib. XVIII, 30. ὃς οὐ μὴ ἀπολάβῃ πολλαπλασίονα qui non modo haec omnia multiplicata recipiat. *Chariton* I, 13. p. 27. ed. Lips. ἀνύβριστον ἀπολήψεταί σε χαιρέας. *Polyb.* II, 61. 10.

4. *excipio, hospitio admitto.* 3 Joh. v. 8. ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ἀπολαμβάνειν τοὺς τοιούτους debemus tales hospitio admittere, amare, benigne et reverenter tractare.

5. *abduco, seorsum sumo* vel *duco.* Marc. VII, 33. καὶ ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ' ἰδίαν et cum abduxisset illum a turba seorsum. Qua significatione etiam legitur apud *Philostrat. Vit. Apollon.* VII. c. 18. p. 798. *Appian. Alex. Vit. Apollon.* VII, c. 18. p. 298. *Joseph. B. J.* II, 7. 2 Macc. IV, 46. VI, 21. ἀπολαβόντες αὐτὸν κατ' ἰδίαν παρεκάλουν.— *Phavor.* ἀπολαμβάνω· τὸ κεχρεωστημένον κυρίως λαμβάνω, ἀφ' οὗ καὶ ἀπείληφα καὶ ἀπέλαβον κ. τ. λ.

'ΑΠΟ'ΛΑΥΣΙΣ, εως, ἡ, dupliciter usurpatur a Scriptoribus graecis, ita, ut

1. *voluptatem, oblectationem, quam ex aliqua re percipimus,* significet, de qua significatione exposuit *Gataker.* ad *M. Antonin.* III, 6. p. 76. *Hesych.* ἀπολαύει· τρυφᾷ. *Aristot. Ethic.* I. c. 5. ἀπολαυστικοὺς vocat, qui voluptati dediti sunt. Conf. *meum Spicilegium II. Lexici Bieliani* p. 22.

2. *usum, perceptionem, commodum, utilitatem, ex aliqua re ad nos redundantem,* ab ἀπολαύω, quod tam de malis, (*Aelian. V. H.* II, 34.) quam de bonis, quae nobis eveniunt (*Aelian. V. H.* IV, 9. XII, 25.) usurpatur a Graecis. 1 Tim. VI, 17. τῷ παρέχοντι ἡμῖν πλουσίως πάντα εἰς ἀπόλαυσιν qui nobis copiose omnis generis bona praebet et largitur. Vide ad h. l. *Wetstenium.* Hebr. XI, 25. πρόσκαιρον ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν, ubi plerique interpretes quidem ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν de oblectatione, ex peccatis descendente, praeeuntibus *Vulgato,* (qui

(qui voce *jucunditas* usus est,) *Syro* et *Arabe* interpretati sunt, sed repugnante ipsa historia, quae jubet nos hanc formulam de feliciore illo rerum statu explicare, quo Moses, idolorum cultui addictus, in aula Pharaonis frui potuisset. Saepius non legitur in N. T. *Xenoph. Mem.* II, 1. 33. ἡδὺ — σίτων καὶ ποτῶν ἀπόλαυσις. et *Hier.* I, 26. αἱ τῶν ἀφροδισίων ἀπολαύσεις.

'ΑΠΟΛΕΊΠΩ, fut. ψω, 1. *relinquo, derelinquo.* 2 Tim. IV, 13. ὃν ἀπέλιπον ἐν Τρωάδι quam Troade reliqueram. et v. 20. ἀπέλιπον ἐν Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα Mileti aegrotum reliqui. Hinc ἀπολείπεσθαι κατ' ἐξοχὴν apud Graecos de cursoribus usurpabatur, qui relicti vincebantur, observante *Harpocratione.*

2. *desero.* Jud. v. 6. ἀγγέλους ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον angelos, qui deseruerunt domicilium suum, h. e. non tuiti sunt dignitatem et praestantiam ipsis concreatam. *Xenoph. Ages.* 2, 29. Passivum ἀπολείπομαι de *eo, quod futurum est et restat*, usurpatur et idem significat, quod καταλείπομαι. Sic Hebr. IV, 6. ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται quia itaque futurum erat. ibid. v. 9. ἄρα ἀπολείπεται σαββατισμὸς imminet igitur adhuc sabbati celebratio. ib. X, 26. οὐκ ἔτι περὶ ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται θυσία nullum amplius sacrificium expiatorium exspectandum est.

'ΑΠΟΛΕΊΧΩ, *lingo, lambo,* nec differt a simplice voce λείχω, (quae pro לָחַךְ Mich. VII, 17. in versione Alex. legitur) quod contra eos observandum est, qui ob praepositionem ἀπὸ *delingere, lambendo auferre* vertere solent. Semel tantum legitur in N. T. Luc. XVI, 21. οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἀπέλειχον τὰ ἕλκη αὐτοῦ canes lingebant ulcera ejus. ubi vid. *Wetstenius. Aristoph. Vesp.* 27.

'ΑΠΌΛΛΥΜΙ, seu 'ΑΠΟΛΛΎΩ, fut. λέσω, fut. 2. ολῶ, perf. ἀπολώλεκα. Vox πολύσημος.

1. *perdo, amitto, jacturam facio.* Matth. V, 29. ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου uno membrorum tuorum privari. ib. v. 30. Matth. X, 39. ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ qui mei causa vel mortem subire (seu vitae suae jacturam facere) paratus fuerit, et v. 42. οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ nequaquam ei deerunt justa praemia. Marc. IX, 41. Luc. XV, 4. καὶ ἀπολέσας ἓν ἐξ αὐτῶν et unam (ovem) ex iis amiserit. ib. v. 6 et 8. Jacob. I, 11. καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο et speciosa ejus forma evanescit. Hinc τὸ ἀπολλύμενον *omne* dicitur, *quod fluxum est et facile perit,* v. c. Joh. VI, 27. ubi ἡ βρῶσις ἡ ἀπολλυμένη, cibus periturus et terrestris, opponitur τῇ βρώσει ἡ μενούσῃ εἰς ζωὴν αἰώνιον. Deut. XXXII, 28. ἔθνος ἀπολωλεκὸς βουλήν ἐστι. Sirac. XXIX, 19. καὶ ὁ ἀπολωλεκὼς αἰσχύνην. ib. XLI, 4. καὶ ἀπολωλεκότι τὴν ὑπομονήν. ib. VIII, 15. IX, 6. Medium, ἀπολλύομαι, *errare, in incertum vagari* notat et maxime de pecudibus, quae aberrarunt e pascuis, dicitur. Sic legitur Matth. X, 6. πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ ad Israelitas, qui, cura doctorum idoneorum destituti, similes sunt ovibus vagantibus, coll. 1 Petr. II, 25. ubi πρόβατα πλανώμενα eodem respectu dicuntur. Matth. XV, 24. Hinc lucem etiam foeneratur locus Matth. XVIII, 11. ἦλθε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλὸς venit Christus eo consilio, ut salutaris suae doctrinae cognitione imbueret omnes, qui sunt idonea religionis scientia destituti. Sic autem אָבַד Hebraeorum aeque ac Arab. ابد usurpatur 1 Sam. IX, 20. Prov. XXXI, 6. Ps. CXIX, 176. Jer. L, 6. et 1 Macc. III, 9. ἀπολλύμενοι sunt *dissipati, in fugam conversi.*

2. *perdo, vanum et irritum reddo, privo potestate, vi et efficacia.* 1 Cor. I, 19. ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν vanam et irritam reddam et declarabo eruditionem doctorum, ubi cum ἀθετεῖν permutatur. *Chrysostomus* in *Homil.* ad h. l. ἔδειξεν οὖσαν ἀνόητον. Fortasse conferri cum h. l. potest locus *Abdiae* v. 8. ἀπολῶ τοὺς σοφοὺς ἐκ τῆς Ἰδουμαίας. Marc. I, 24. ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς, quae verba non verterem:

venisti cruciare nos, sed: *venisti eo consilio, ut nos potestate nostra privares.*

3. *corrumpo, vitio, depravo quocunque modo.* Matth. IX, 17. καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται et rumperentur utres. Huc etiam referrem locum Joh. VI, 12. ἵνα μή τι ἀπόληται ne quid periret, ubi nostro umkommen *to perish* respondet, et de iis usurpatur, quae non in usum humanum convertuntur.

4. *interficio, occido, exitio do. Hesych.* ἀπολλύει· φονεύει. ἀπόλλυε· φόνευε εἰς ἀπώλειαν. Sic Matth. II, 13. τοῦ ἀπολέσαι αὐτὸ pueri neci studet. ibid. XII, 14. XXI, 41. κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτοὺς male perdet illos flagitiosos, seu crudelissimo mortis genere afficiet. (*Cebes* c. 21. ἀπόλλυται κακὸς κακῶς.) XXVI, 52. ἐν μαχαίρᾳ ἀπολοῦνται (in aliis codd. ἀποθανοῦνται legitur) ibid. XXVII, 20. Luc. XI, 51. τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου interfecti intra templum et altare. Joh. X, 10. Act. V, 37. 2 Cor. IV, 9. ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι sed non interficimur. Respondet hebr. הָרַג Genes. XX, 4. Esther. IX, 11. 16. Ies. XXX, 25. 1 Macc. II, 37. ὅτι ἀκρίτως ἀπόλλυτε ἡμᾶς. Hist. Susann. v. 45. καὶ ἀπαγομένης αὐτῆς ἀπολέσθαι. Hinc

5. ἀπολλύεσθαι *versari in summo vitae periculo et discrimine.* Matth. VIII, 25. σῶσον ἡμᾶς, ἀπολλύμεθα fer nobis opem, nam actum est de nobis. Marc. IV, 38. οὐ μέλει σοι, ὅτι ἀπολλύμεθα; num nos intereuntes aequis oculis adspicis? Cf. supra ad ἀποθνήσκω.

6. *miserum reddo, poenis afficio, molestiam ac indignationem creo alicui.* Matth. X, 28. τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ qui animum cum corpore exitio dare valet. ib. XVIII, 14. ἵνα ἀπόληται εἷς τῶν μικρῶν τούτων ne unus quidem horum despectorum meorum cultorum infelix reddatur. Joh. III, 15. μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον, et v. 16. Rom. II, 12. ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται non secundum normam legis Mosaicae condemnati punientur; opponitur διὰ νόμου κριθήσονται. Rom. XIV, 15. μὴ τῷ βρώματί σου ἐκεῖνον ἀπόλλυε ne ciborum usu molestiam et indignationem crea; praecessit enim verbum λυπεῖν. *Hesych.* ἀπολλύει· λυπεῖ. 1 Cor. VIII, 11. 13. in eadem re ἀπόλλυμι et σκανδαλίζω permutantur invicem. 1 Cor. XV, 18. ἀπώλοντο jam infelicissimi sunt, actum est de illis. Sirac. X, 3. βασιλεὺς ἀπαίδευτος ἀπολεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ. ib. XX, 24. ἔστιν ἀπολλύων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ib. XXXI, 30. πολλοὺς γὰρ ἀπώλεσεν ὁ οἶνος. Hinc ἀπολλύεσθαι metaphorice in N. T. partim de iis usurpatur, *qui repudiant doctrinam christianam et respuunt*, partim de iis dicitur, *qui a cognita religione christiana deficiunt*, et hoc modo se miseros reddunt, ut effectus sit pro causa positus. Joh. XVII, 12. καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο et nullus eorum castra mea deseruit. 1 Cor. I, 18. τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστί; ubi ἀπολλύμενοι iidem sunt, qui alibi ἀπειθοῦντες dicuntur, et opponuntur τοῖς σωζομένοις, 2 Cor. II, 15. 2 Thess. II, 10.

'ΑΠΟΛΛΎΩΝ, οντος, ὁ, *perditor, vastans*, participium ab ἀπολλύω. Nomen regis tartari, qui hebraice אֲבַדּוֹן vocatur, Apoc. IX, 11. Cf. supra ad Ἀβαδδών.

'ΑΠΟΛΛΩΝΊΑ, ίας, ἡ, *Apollonia.* Est, teste *Stephano*, nomen urbis maritimae in Macedonia, celebris coloniae Corinthiorum et Corcyraeorum, quae ab Amphipoli unius diei itinere distabat. Per hanc Paulus cum sociis itineris profectus Thessalonicam venisse legitur Act. XVII, 1. Nomen suum nacta est sine dubio ab Apolline, cui dicata, sive sacra fuit. Caeterum non confundendam esse Apolloniam, cujus in Actis mentio fit, cum Apollonia illa celebriori, quae Illyriae urbs fuit, (*Ptolem.* III, 13.) pluresque in Macedonia ipsa urbes fuisse, quae Apollonia dicebantur, e monumentis veterum diligenter docuit *Kypke* in *Obss. Sacr.* T. II, p. 81 sq. *Cellar. Notit. Orb. ant.* II, c. 13. § 53.

'ΑΠΟΛΛΩ͂Σ, ὼ, ὁ, *Apollos.* Est nomen cujusdam Judaei, genere Alexandrini, ad religionem christianam conversi,

conversi, insignis postea doctoris in ecclesia apostolica, viri diserti et in litteris sacris probe versati. Act. XVIII, 24. ἀνὴρ λόγιος δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς vocatur. ib. XIX, 1. 1 Cor. I, 12. III, 4. 5. 6. 22. IV, 6. XVI, 12. Tit. III, 13. Sinistre ac inique de eo judicat *B. A. Hopf.* in *Comment. de Appolline Pseudo-doctore.* Hagae 1782. 8.

ἈΠΟΛΟΓΈΟΜΑΙ, οῦμαι. fut. ήσομαι.

1. *causam dico pro me, defendo me, pro defensione mea aliquid profero, sive voce, sive scripto.* Luc. XII, 11. πῶς ἢ τί ἀπολογήσησθε quomodo et quid ad defensionem vestram dicatis. ibid. XXI, 14. μὴ προμελετᾷν ἀπολογηθῆναι non antea meditari defensionem vestram. Act. XIX, 33. ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ ad populum dicere, aut, volebat nationem suam purgare. ib. XXIV, 10. XXV, 8. XXVI, 1. 2. 24. 2 Cor. XII, 19. δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα; num putatis, quod vobis nos excusandi causa haec dixerimus? Cf. *D' Orville* ad *Charit.* III. c. 3. p. 361. ed. Lips.

3. *excuso,* simpliciter. Rom. II, 15. ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων et sana ratione eos vel accusante vel excusante, seu eorum facta vel improbante vel probante. *Phavor.* ἀπολογεῖσθαι ἐστὶ τὸ ἐπὶ τῷ λόγῳ τὴν κατηγορίαν ἀνασκευάζειν.

ἈΠΟΛΟΓΊΑ, ίας, ἡ, *apologia, defensio, purgatio, excusatio, quae fit verbis aut scriptis.* Act. XXII, 1. ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς νῦν ἀπολογίας. ibid. XXV, 16. τόπον τε ἀπολογίας λάβοι locumque se ab objecto crimine purgandi obtinuerit. 1 Cor. IX, 3. ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν αὕτη ἐστὶ haec autem est mea defensio adversus opinatos meos judices. 2 Cor. VIII, 11. Philipp. I, 7. 17. 2 Tim. IV, 16. 1 Petr. III, 15. ἕτοιμοι ἀεὶ ἐστε πρὸς ἀπολογίαν parati estote semper ad defensionem religionis christianae. *Phavor.* ἀπολογία λέγεται. ὅταν τινὸς κατηγορῇ τις, καὶ ἀπολογῆται ὁ κατηγορούμενος. καὶ ἀπολογία, ἡ πληροφορία.

ἈΠΟΛΟΎΩ, fut. ούσω, 1.
ita, ut quamvis mundationem
dibus physicis indicet, quibus
res coinquinata et commacula
Athenaeus III, p. 97. *L*
Lexiph. 4.

2. metaphorice: *libero aliq*
peccatis et poenis peccatorum,
vitiositas in litt. sacr. elegante
sordibus comparatur, quibus
commmaculatus et contaminat
Act. XXII, 16. ἀναστὰς βάπτισαι
ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρτίας σου ba
suscepto purga te ab omni viti
seu, renuntia omni vitiositati.
VI, 11. ἀλλὰ ἀπελούσασθε sed l
estis baptismo ab his commen
vitiis. Saepius non legitur in N.
I, 16. הִזַּכּוּ הָסִירוּ רֹעַ מַעַלְלֵיכֶם
מִנֶּגֶד עֵינָי חִדְלוּ הָרֵעַ.

ἈΠΟΛΎΤΡΩΣΙΣ, εως, ἡ.
tione hujus vocis in N. T. co
enda etymologia plane negliger
detur. Negari quidem non
hanc vocem proprie

1. notare *redemtionem ejus, q*
tivus detinetur, sive bello, si
captus sit modo, quae fit per pr
lutionem, quo sensu verbum ἀπο
legitur haud raro in Scriptt. g
sych. ἀπολύτρωσιν· ἀπόλυσιν, coll
mer. Iliad. XXII, 50. (conf.
sub λύτρον et λυτρόω); sed in
libris hoc substantivum, ut om
cabula, a λύτρον derivata,

2. *de quavis liberatione et v*
tione, etiam quae fit absque sol
alicujus pretii, adhibetur, ad
tionem hebraici פָּדָה cui λυτρόω
prie respondet, sed ab Alexa
per ἀπολυτρόω, Exod. XXI, 8
Job. V, 20. Ps. LXVIII, 18. et
Job. XXXIII, 28. Ies. I, 27.
tur. Sic in N. T. speciatim ἀ
τρωσις α) *liberationem a malis,*
culis et persecutionibus notat.
XXI, 28. διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύ
ὑμῶν jam instat vestra liberatio
secutionibus Judaeorum. Heb
35. οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσ
utebantur concessa ipsis potesta
fu

haec mala. β) *liberationem* *»rpore, miseriis et malis pres-* ut vel omittatur τοῦ σώματος, tur. Rom. VIII, 23. ἀπεκ- τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ιectantes liberationem ab hoc nostro. Ephes. I, 14. εἰς ἀπο- τῆς περιποιήσεως, i. q. εἰς ἡμέραν σεως. ib. IV, 30. usque ad quo Deus Christianos ab hoc liberabit. γ) *liberationem a poena peccatorum, expiatio- atorum.* Rom. III, 24. διὰ υτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ per nem a poenis divinis per mor- isti cruentam factam. Ephes. λύτρωσις cum ἄφεσις τῶν ἁμαρ- mutatur. Hebr. IX, 15. εἰς σιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ πα- ad expianda peccata, quae onversionem ad religionem am commiserant. *Alb. Gloss.* p. 97. ἀπολυτρώσεως· ἀφέσεως. 103. ἀπολύτρωσιν· ἀποκατάστα-

pse, cui liberationem a malis, et poena peccatorum debemus. , 30. Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν ἀπο- Christus factus est nobis cau- auctor remissionis peccato- : *Suicer. Thes. Eccles.* T. I.

ΛΥΩ, fut. ύσω, proprie , *dissolvo, resolvo, quod liga- igatum et connexum est.* Sed propria significatione, apud n et *Aristotelem* obvia, haud ı N. T. libris.

o *a rebus, quae aerumnas, tes, cruciatus secum ferunt.* II, 12. ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας a sis a morbo tuo. Morbis morti, vincula tribuebantur, constringerent homines. 2 I, 22. ἵνα τοῦτο πράξας ἀπολυ- σάτου. ib. v. 30. *Polyb.* II, ἀπολύειν τινὰ προβλήματος *libe- quem a dubitatione,* ib. III, *Suid.* ἀπέλυσεν· ἐλυτρώσατο.

tto, abire, discedere jubeo al- Matth. XIV, 15. ἀπόλυσον ους dimittas populum. v. 22. I. 23. XV, 32. 39. Act. XIX, 40. ἀπέλυσε τὴν ἐκκλησίαν concionem dimittebat. (*Polyb.* III, 34. διέλυσε τὴν ἐκκλησίαν. *Plutarch. Phocion.* p. 758. pro quo apud *Aristoph. Acharn.* 172. et *Eccles.* 377. λύειν τὴν ἐκκλησίαν dicitur.) ib. XXIII, 22. ὁ μὲν χιλίαρχος ἀπέλυσε τὸν νεανίαν tribunus igitur dimisit adolescentem. Eodem modo *absolvere* pro *dimittere* apud *Plaut. Epidic.* Act. V. Sc. I. v. 25. Interdum ἀπολύειν *dimittere aliquem* significat, *ita, ut eum compotem voti feceris,* v. c. Matth. XV, 23. ἀπόλυσον αὐτήν satisfac eorum precibus. Eleganter de hac ἀπολύειν notione egit *Wesseling.* ad *Diod. Sic.* II, 3. — Medium et Passivum ἀπολύεσθαι *dimitti, dimittere se ipsum, abire, discedere,* haud raro etiam legitur in Scriptoribus N. T. aeque ac Graecis. Act. XV, 30. οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες, coll. v. 22 et 23. ibid. v. 33. ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης dimissi sunt bonis cum ominibus votisque. ibid. XXVIII, 25. ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο discordes facti discesserunt. Exempla e Scriptoribus graecis dabit *Gataker.* ad *M. Antonin.* XI, 3. p. 319. et *Raphelius* in *Annotatt. Polyb.* p. 408. Sic etiam διαλύομαι usurpatur apud *Thucyd.* V, 113. *Xenoph. Cyr.* VII, 5. 15.

4. *divortium facio cum uxore, vel desponsata, et eam repudio.* Graecis *uxorem dimittere,* (*Sueton. Ner.* 17.) ἀποπέμπειν, vel ἀποπέμπεσθαι γυναῖκα dicitur. (*Herodian.* V, 6. s. 1. *Demosth. Orat.* in *Neaeram* p. 524.) etiam ἐκβάλλειν γυναῖκα (ut apud *Demosthenem* l. l. p. 525 et 529. et *Thom. M.* sub ἀπολείπει). Vide *Wesseling.* ad *Diod. Sic.* Lib. XII. p. 490. Matth. I, 19. ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν decrevit eam clam dimittere, coll. v. 18. Matth. V, 31. 32. XIX, 3. Marc. X, 4. Eodem sensu hebraicum שלח usurpatur Deut. XXII, 19. 29. Jer. III, 8. 3 Esdr. IX, 36. *Justin.* XI, 11. § 5. in eadem re formula *repudio dimittere* usus est.

5. sensu forensi: *dimitto reum, absolvo crimine vel debito, liberum aliquem pronuntio, dimitto e vinculis et captivitate.* Matth. XVIII, 27. ἀπέλυσεν αὐτὸν absolvit eum debitumque ipsi condonavit. Matth. XXVII, 15. ἀπολύειν ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον vinctum aliquem populo condonare. v. 17. 21. 26. Marc. XV, 6. Luc. XXII, 68. XXIII, 16. 17. Joh. XVIII, 39. Act. III, 13. κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν cum ille eum absolvendum judicasset. IV, 21. Hebr. XIII, 23. γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν Τιμόθεον ἀπολελυμένον Timotheum e carcere dimissum esse nostis, seu, scitote. Nihil vero est frequentius hac notione in libris apocryphis V. T. Hist. Susan. v. 53. ἀπολύων τοὺς αἰτίους. 1 Macc. X, 43. 2 Macc. IV, 47. τὸν μὲν τῆς ὅλης κακίας αἴτιον ἀπέλυσε τῶν κατηγορημάτων. *Xenoph. Mem.* IV, 8. 5. πολλοὺς δὲ ἀδικοῦντας ἀπέλυσαν. *Artemidor.* IV, 35. ἀπολελῦσθαι ἀπ' αὐτοῦ τοῦ σταυροῦ. *Appian. bell. civ.* l. V. p. 1077. Vide et *Pollucis Onom.* VII, 68. et VIII, 9. *Marklandus* ad *Lysiam* p. 585. ἀπολύειν hoc sensu non satis elegans judicavit, sed temere, ut opinor, pro more plurium Grammaticorum. Cf. *Hemsterhus.* ad *Jul. Polluc. Onom.* VIII, 2. 9. p. 856. et *Valckenar.* ad *Herod.* IV, 68. Hinc ex adjuncto:

6. *condono, veniam do, ignosco, aequus sum et humanus in ferendis et judicandis aliis.* Luc. VI, 37. ἀπολύετε καὶ ἀπολυθήσεσθε condonate et vobis etiam condonabitur.

7. *mortem do, mori jubeo,* quasi *dimitto ex vita, libero animum a vinculis corporis, in corpore, quasi in carcere, detentum,* omisso τοῦ ζῆν (quod additur apud *Aelian. V. H.* XIII, 20. 2 Macc. VII, 9.) aut τοῦ βίου, aut ἀπὸ τῆς γῆς, (Tob. III, 13.) aut τοῦ σώματος, (*M. Antonin.* de rebus suis XI, § 3.) aut ἐκ τῶν τοῦ σώματος δεσμῶν. (*Aelian. V. H.* V, 6.) Ἀπολύομαι *morior,* ἀπόλυσις *mors. Diod. Sic.* XVIII, 48. Luc. II, 29. νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου ἐν εἰρήνῃ nunc lubens ac laetus moriar. In vers. Alex. respondet hebr. גָּוַע Num. XX, 29. εἶδε πᾶσα ἡ συναγωγὴ, ὅτι ἀπελύθη Ἀαρών. Job. III, 11. Gen. XV, 2. *Suid.* ἀπολύων τῷ θανάτῳ παραπέμπων. Sic quoque *solvi* eodem sensu usurpavit *Ovid. Amor.* II. El. 10. v. 35. *Horat.* I. Ep. XVI, v. 78. "Ipse Deus, simulatque volam, "me *solvet*, opinor. Hoc sentit *mo-* "*riar*. Mors ultima linea rerum est." Ex Philosophorum enim omnium populorum placitis corpus τρόπον τινὰ τῆς ψυχῆς δεσμωτήριον habitum fuit. Conf. etiam *Wetstenii N. T.* T. I. p. 665.

'ΑΠΟΜΆΣΣΩ, vel 'ΑΠΟΜΆΤΤΩ, fut. ἄξω, ut μάσσω et ἐκμάσσω, proprie *fricare,* deinde *fricando tergere, abstergere, extergere,* notat. Eandem significationem habet ἀπομάσσομαι, quod semel tantum legitur in N. T. Luc. X, 11. καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν κολληθέντα ἡμῖν ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν ἀπομασσόμεθα ὑμῖν etiam pulverem, qui adhaesit nobis ex urbe vestra, vobis abstergimus, (*Livius* III, 26. 10.) vel excutimus. *Athenaeus* IV, p. 149. C. ed. *Casauboni.* Copiose de hoc verbo exposuit *Ez. Spanhem.* in *Callim. Hymn.* in *Delum* v. 14. *Phavor.* ἀπομάσσειν· τὸ ἁπλῶς ἀποσπογγίζειν.

'ΑΠΟΝΈΜΩ, fut. εμῶ, propr. *partem alicui do, distribuo* (*Polyb.* V, 69. 5. XIV, 4. 2.) deinde in universum *tribuo, exhibeo, impertior.* (*Polyb.* VIII, 15. 9.) Semel in N. T. legitur 1 Petr. III, 7. ὡς ἀσθενεστέρῳ σκεύει γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμὴν uxoribus, quia sunt infirmiores, omnem honorem exhibentes, seu, omnia debita officia praestantes. Formula ἀπονέμειν τιμὴν saepius apud Graecos eodem sensu est obvia, v. c. *Lucian. Caucas.* 17. *Herodian.* I, 8. 1. *Plutarch.* Rom. p. 29. F. Alex. Deut. IV, 19. ἃ ἀπένειμε Κύριος ὁ Θεός σου αὐτὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, ubi hebraico חָלַק respondet. 3 Macc. I, 7. τοῖς τεμένεσι δωρεὰς ἀπονείμας. ibid. III, 16. *Gloss* in Octat. ἀπένειμεν· ἀπεκλήρωσεν, δέδωκεν. *Hesych.* ἀπένειμεν· ἀπεκλήρωσεν. Idem ἀπονέμει· παρέχει, δίδωσι.

'ΑΠΟΝΊΠΤΩ

ΟΝΙΠΤΩ, fut. ίψω, *abluo, lavo,* et νίπτω *lavo.* In versione A-ina respondet hebraicis רָחַץ, .XX, 12. שָׁטַף, 1 Regg. XXII, מָחָה, Prov. XXX, 20. Me-πονίπτεσθαι *se abluere, lavare suas,* sive *ante coenam,* sive *eracta, nec solum manus, sed nnia reliqua corporis membra empore lavare.* Semel legitur . Matth. XXVII, 24. λαβὼν ὕ-νίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ :cepta aqua abluit manus suas opulo Pilatus, ut nempe ex orum, qui innocentiam suam estari volebant, aut symbolo ostenderet, se invito agi, c agerentur. Vide *Schol. So-* in *Ajac. Flagell.* v. 663. et ii *N. T.* T. I. p. 531. Conf. voce *Pollucis* Onomast. VI, *en.* Deipnosophist. IX, c. 18. ed. *Casaub. Theophr.* Char. t. *Callim.* Hymn. in Pallad. 5. et *Thom. M.* sub voce ἀ-

ΙΠΤΩ, fut. πεσοῦμαι, aor. 2. *decido, delabor.* Act. IX, εὐθέως ἀπέπεσον ἀπὸ τῶν ὀφθαλ-ἀσεὶ λεπίδες et statim decide-oculis ejus quasi squamae. ad *Glaucon.* II. *Aesop. fab. enoph. Hellen.* I, 6. 24. A-si sunt pro נָפַל Job. XXIX, V, 10.

ΠΛΑΝΑΏ, ῶ, fut. ήσω, 1. pro-*ecta via abduco, aberrare fa-*

phorice: *a virtutis et veri-ute abduco aliquem, in erro-ello, seduco.* Marc. XIII, τὸ ἀποπλανᾷν ad seducendos fieri posset, veros Christia-sermo est de ψευδοχρίστοις et ήταις. Passivum ἀποπλανάο-:ta via abducor, in errorem seducor.* 1 Tim. VI, 10. ἀ-ναι ἀπὸ τῆς πίστεως defecerunt :ligione. Saepius non legi-T. Sirac. IV, 22. XIII, 7. posuerunt pro הֵמֵחַ, Prov. VII, 21. et נָדַח, 2 Chron. XXI, 11. Adde *Polyb.* III, 57. 4.

ἈΠΟΠΛΕΏ, fut. εύσω, *vela ventis do, nave discedo, solvo,* etiam *navigo,* simpliciter, ex ἀπὸ et πλέω *navigo.* Act. XIII, 4. ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κύπρον inde in Cyprum navigarunt. XIV, 26. XX, 15. κἀκεῖθεν ἀποπλεύσαντες et hinc solventes. XXVII, 1. τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν navigare in Italiam. Sic et legitur apud *Polyaenum* Lib. V. Strategem. c. 20. p. 504. *Thucyd.* I, 66. et III, 88. *Polyb.* V, 70. 3. *Alb.* Gloss. N. T. p. 85. ἀποπλεῖν· ἐκπλεῖν. *Hesych.* πλέειν. *Ammonius* et *Thom. M.* ἀποπλεῖν· τὸ ἐκ τόπου τινὸς ἀπαίρειν.

ἈΠΟΠΛΎΝΩ, fut. υνῶ, aor. 1. ἀπέπλυνα, *abluo,* et, ut bene jam observarunt viri docti, maxime de *vestimentis et vasis omnis generis* usurpatur, cum e contrario ἀπολούειν de *toto corpore,* et ἀπονίπτειν de *manibus pedibusque* speciatim dicatur. Quae observatio egregie confirmatur usu loquendi Scriptorum N. T. Nam Luc. V, 2. ubi semel tantum occurrit, leguntur verba: ἀπέπλυναν τὰ δίκτυα abluerunt retia. Alex. hoc verbo usi sunt pro כִּבֵּס 2 Sam. XIX, 24. Jerem. II, 22. IV, 14. et pro שָׁטַף Ezech. XVI, 9. Hoc sensu etiam legitur apud *Homer.* Odyss. VI, v. 95. λάϊγγας ποτὶ χέρσον ἀποπλύνεσκε θάλασσα. Unde ἀπόπλυμα est *aqua sordida ex abluvio,* et simplex πλῦμα, τὸ ἀπὸ πλυνοῦ ὕδωρ, sicut exposuit *Pollux.*

ἈΠΟΠΝΊΓΩ, fut. ίξω, 1. proprie idem significat, quod συμπνίγω, *suffoco, comprimendo fauces neco.* Luc. VIII, 33. καὶ ἀπεπνίγη et grex porcorum in lacu est suffocatus. Sic legitur in libro Tobiae III, 9. ἀποπνίγουσά σου τοὺς ἄνδρας.

2. *fertilitatem terrae et proventum plantarum impedio quocunque modo, umbra et aëre intercluso perdo,* qua de re etiam Latini verbis *necare, praefocare,* etiam *suffocare* utuntur. Sic extat Matth. XIII, 7. καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι, καὶ ἀπέπνιξαν αὐτὰ et spinis

 succrescentibus

succrescentibus ab iisdem suffocata sunt, ubi conf. *Pricaei* Commentarium. Saepius non legitur in N. T.

ἈΠΟΡΈΩ, ῶ, fut. ήσω, et medium ἈΠΟΡΈΟΜΑΙ, οῦμαι,

1. proprie et de eo usurpatur, *qui eget rebus ad vitam necessariis, et ad summam inopiam redactus est*, et de eo, *qui in via subsistit, cum, quo progrediatur, aut iter suum dirigat, non constet.* (ex α priv. et πόρος, quod et *viam, transitum* et *vitae subsidia* indicat.) De iis, qui egestate summa laborant, usurpatum hoc verbum reperi apud *Xenoph.* Oecon. III, 5. *Aelian.* V. H. IX, 15. 25. XIV, 24. et in vers. Alex. Levit. XXV, 47. et *Symmachi* reliquiis Prov. XX, 13. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ἀπορῶ· λείπομαι. *Hesych.* οὐκ ἀπορηθήσεται· οὐ χρήσει. Idem: ἀπορούμενοι· πενόμενοι. De iis autem, qui non habent viam seu nesciunt, qua sit eundum, legitur apud *Xenoph. Hellen.* V, 4. 44. διὰ τὸ ἀπορεῖν ὅποι διαβαῖεν. *Mem.* II, 1. 21. ἀποροῦντα ὁποτέραν τῶν ὁδῶν τράπηται.

2. metaphorice: *haesito, inops consilii sum, nescio, quid statuam, dicam aut agam.* Joh. XIII, 22. ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει incerti erant, de quo loqueretur. Act. XXV, 20. ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ εἰς τὴν περὶ τούτου ζήτησιν haesitans autem ego de hujusmodi quaestione. Gal. III, 20. ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν dubius de vobis haereo, seu incertus sum, quomodo me erga vos geram. *Symmachus* Cant. VI, 11. ἠπόρησέ με dubium me reddidit. Sirac. XVIII, 7. 2 Macc. VIII, 20. *Thucyd.* II, 202. *Demost. Olynth.* III. *Phavorin.* ἠπόρει· ἠμηχάνει, ita enim rescribendum est ex *Lex. Cyrilli MS. Brem.* loco vitiose impressi ἀμηχάνει. *Hesych.* ἀποροῦντες· ἀμηχανοῦντες.

3. *curis et sollicitudinibus vexor et angor.* 2 Cor. IV, 8. ἀπορούμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι in magnas sollicitudines saepe conjicimur, sed tamen non desperamus. Sic Genes. XXXII, 7. וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֶר לוֹ Alex. ἐφοβήθη δὲ Ἰακὼβ σφόδρα καὶ ἠπορεῖτο. 1 Macc. III, 31. καὶ ἠπορεῖτο τῇ ψυχῇ αὐτοῦ σφόδρα. *Hesych.* ἀπορεῖ· ἀδημονεῖ, ἀγωνιᾷ.

ἈΠΟΡΊΑ, ας, ἡ, 1. proprie: *viae difficultas (Xenoph. Anab.* II, 5. 2.) *inopia rei, penuria*, ab ἀπορέω. *Polyaen.* Strategem. III, 31. ἐν ἀπορίᾳ χρημάτων. Deut. XXVIII, 22. πατάξαι σε Κύριος ἀπορίᾳ. Sirac. IV, 2. *Aelian.* V. H. XIII, 26.

2. metaphorice: *inopia consilii, desperatio rerum, cum quis, quid agat, aut quo se vertat, ignorat*, metaphora desumta a viatoribus, quibus quasi est interclusa via. Sic semel legitur in N. T. Luc. XXI, 25. συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ anxietas gentium ob rerum desperationem; ubi *Syrus* loco ἀπορία habet ܨܘܦܩܐ ܕܐܝܕܐ *complosio manuum*, quae est signum τῆς ἀπορίας, ut recte monuit *Ludov. de Dieu* in *Critica S.* p. 369. In vers. Alex. Levit. XXVI, 16. τῷ בֶּהָלָה et Ies. VIII, 22. τῷ צָרָה respondet. Etiam in graecis Scriptoribus ἀπορία haud raro *difficultatem* notat, *unde quis vel ob imprudentiam, vel ob rerum inopiam se expedire nequit*, v. c. *Xenoph.* Memor. II, 7. 1. et aliis in locis, collectis a *Wetstenio* N. T. T. I. p. 800. *Hesych.* et *Phavorinus*: ἀπορία· ἀγωνία.

ἈΠΟῤῬΊΠΤΩ, fut. ίψω, *abjicio, projicio*, et partim sensu physico de iis usurpatur, *qui se projiciunt aut aliquam rem abjiciunt*, aut sensu metaphorico de iis legitur, *qui aliquid aut aliquem spernunt, contemnunt et negligunt, (Polyb.* V, 101, 8.) ut idoneis exemplis docuit *Abreschius* in Animadvv. ad *Aeschylum* Lib. III. p. 171. In N. T. semel tantum legitur Act. XXVII, 43. jussitque eos, qui possent natare, ἀποῤῥίψαντας (scilicet ἑαυτοὺς) πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι primos se demittere in mare, et ita ad terram exire. *Lucian. Ver. Hist* 230. Confer, quae ad hunc locum illustrandum scripsit *D'Orville* ad *Chariton.* III, 5. p. 387. ed. Lips. Saepius legitur haec vox in version Alexandrin

rina maxime pro hebraico
Exod. XXII, 31. 2 Regg.
XVII, 20. XXIV, 20. *Pha-*
τορρίπτει· ἀποβάλλει.

ΦΑΝΊΖΩ, fut. ίσω, 1. *orbo, pri-*
ibus et liberis. Passivum ἀ-
ιαι *orbus parentibus reddor,*
amplexibus eripior. Aeschyl.
247. Adjectivum enim ὀρφα-
ilum strictiori sensu sumitur,
τε μητέρα ἔχοντα μήτε πατέρα
, ut verbis *Chrysostomi* utar,
latiori sensu sumitur de *pa-*
qui liberis suis sunt orbati,
sych. ὀρφανός· ὁ γονέων ἐστερη-
ίκνων, et *Suidam*, qui ex *Jo-*
rt: καὶ αὐτοὶ πατέρες δ' ἦσαν
Jam quia apud Judaeos ac-
raecos usitatum erat, docto-
appellare et eorum audito-
cipulos *filios* vocare, factum
ut ἀπορφανίζομαι
horice et *doctori, discipulis*
, et *discipulis, doctore suo*
ribueretur et in universum
i, *privari* reddendum sit.
in N. T. legitur 1 Thess. II,
ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν nos
ti vobis, discipulis nostris,
l tempus. *Oecumenius* ad
νοι· καταλειφθέντες ἀφ' ὑμῶν.
heodoret. ad h. l. et *Abres-*
Aeschylum p. 426.

ΚΕΥΆΖΩ, fut. άσω, et 'Α-
ΖΟΜΑΙ,
e: *sarcinas, vasa depono,*
jicio onus, ex ἀπὸ et σκεῦος
mentum. Suid. ἀποσκευα-
οτιθέμενοι βάρος καὶ ἀποβάλ-
ιταφορᾶς τῶν διὰ τὴν ζάλην τῆς
ιυτῶν τὰ σκεύη τοῦ νηὸς ἀποῤ-
Idem: ἀποσκευαζόμενος· ἀ-
ς, ἀποῤῥίπτων. Idem: ἀπε-
τὴν στολὴν ἀπετίθει. καὶ ἀπε-
· ἀπεβάλομεν. Κυρίως δὲ ἀπο-
ἐστὶ τὸ ἀποῤῥῖψαι τὰ σκεύη,
ολεμίοις ἀκολουθεῖν. Deinde

o, *e medio tollo, egero, re-*
um reddo. Herodian. I, c.
οσκευασάμενος πάντας οὓς καὶ
ᾔδεῖτο et ibi *Irmischii* Com-
ment. Levit. XIV, 36. *Hesych.* ἀπε-
σκευάζετο· ἀκύρους ἐποίει. ἀπεσκευασάμην.
ἀπέῤῥιψα, ἀπεδοκίμασα. Idem: ἀπο-
σκευαζόμενος· ἀποχωριζόμενος. Sed neu-
tra harum significationum in N. T.
locum habet. Itaque observandum
est, ἀποσκευάζεσθαι habere etiam hunc
rariorem notionem, ut

3. significet: *colligere vasa et sarci-
nas, sibi sumere res ad iter faciendum
necessarias,* et omnino *se praeparare,
apparatum facere ad aliquid,* ut plane
nihil differat a verbis παρασκευάζεσθαι,
ἐπισκευάζεσθαι et ἀνασκευάζεσθαι. Cer-
te haec notio unice convenit loco dif-
ficillimo Act. XXI, 15. ἀποσκευασάμε-
νοι ἀνεβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα *collectis
sarcinis,* (*Vulgat. praeparati*) seu *in-
structi omnibus, ad iter faciendum ne-
cessariis, profecti sumus Hierosoly-
mam:* qui locus non solum vulgo ma-
le transfertur sic: *postquam sarcinas,
impedimenta quippe itineris, deposue-
ramus,* sed etiam ejus lectio sollicitata
reperitur a viris doctis, qui partim ἀ-
νασκευασάμενοι ex *Bezae* conjectura,
partim ex quorundam codicum fide
ἐπισκευασάμενοι reponere, quam recep-
tam lectionem admittere maluerunt.
Nostram vero explicationem praeter
auctoritatem *Chrysostomi* (Homil.
XLV. in Acta τὰ πρὸς τὴν ὁδοιπορίαν
λαβόντες) et *Oecumenii,* tuetur et con-
firmat ipse usus loquendi apud Scriptt.
graecos. Sic v. c. apud *Dionys. Ha-
lic.* IX, 23. οὐδὲ ἀποσκευάσασθαι δύναμιν
ἔσχον οἱ φεύγοντες, ἀλλ' ἀγαπητῶς αὐτὰ
τὰ σώματα διέσωσαν, οὐδὲ τὰ ὅπλα πολλοὶ
φυλάττοντες. Substantivum ἀποσκευὴ
adeo, inde deductum, *omnem appara-
tum, facultates* et *supellectilem* indi-
cat. 1 Macc. V, 13. IX, 39. Ge-
nes. XIV, 12.

'ΑΠΟΣΚΊΑΣΜΑ, τος, τὸ, *obumbra-
tio, umbra,* ex ἀποσκιάζω *obumbro.*
Tribuitur maxime soli (cui accidit
ἀποσκίασμα, vel interposita nube, vel
subjecta luna,) etiam lunae et aliis
lucidis corporibus. Deinde

2. notat *quodcunque leve alicujus rei
vestigium,* i. q. ἴχνος. Jacob. I, 14.
in Deo nulla est mutatio ἢ τροπῆς ἀπο-

σκίασμα ne levissimum quidem mutationis vestigium locum habet. *Lexicon MS.* et *Etymol.* τροπῆς ἀποσκίασμα, ἀντὶ τοῦ ἀλλοιώσεως καὶ μεταβολῆς ἴχνος, καὶ ὁμοίωμα φαντασίας· ῥητορικῆς. Saepius non legitur in N. T.

'ΑΠΟΣΠΑ'Ω, ῶ, fut. άσω, 1. proprie: *vi abstraho aliquem*, et ἀποσπᾶσθαι *avelli, vi abstrahi. Suid.* ἀπέσπασε· μετὰ βίας ἐξείλετο. *Herodian.* V, 6. 2. ἀποσπάσας αὐτὴν τῆς ἑστίας καὶ τοῦ ἱεροῦ παρθενῶνος γυναῖκα ἔθετο. *Herodot.* III, 83. *Thucyd.* VII, 80. *Eurip.* Hecuba v. 225. Hinc de gladio si usurpatum legitur, significat

2. *stringo, vagina extraho, exsero.* Sic Matth. XXVI, 51. ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν gladium e vagina duxit. Eodem sensu de gladio ἐκσπάω usurpatum legitur in vers. Alex. 1 Sam. XVII, 51. et σπάω 1 Paral. XI, 11. *Homer.* Odyss. XXII, 74. pro quo interdum etiam apud Graecos ἐξέλκειν legitur, v. c. *Eurip.* Hecuba v. 543.

3. *quacunque ratione aliquem abstraho, et persuasione et blanditiis avello.* Act. XX, 30. λαλοῦντες διεστραμμένα ἀποσπᾷν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν errores tradentes, ut sibi multos sectatores et discipulos colligant. Sic *Aelian.* V. H. XIII, 32. σὺ μὲν γὰρ οὐδένα τῶν ἐμῶν δύνῃ ἀποσπάσαι, ἐγὼ δὲ, ἐὰν βούλωμαι, τοὺς σοὺς πάντας, ubi etiam de magistro, discipulos aliorum ad se pelliciente, sermo est. *Lucian. Lapith.* 26. Δίφιλος —— δύο ἤδη μαθητάς μου ἀποσπάσας.

4. ἀποσπάομαι idem est, quod ἀπέρχομαι, *abeo, discedo, recedo.* Luc. XXII, 41. ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βολὴν tum digressus ab iis fere lapidis jactum, ubi in quibusdam codicibus ἀπέστη legitur loco ἀπεσπάσθη. *Syrus* usus est voce ܦܪܩ *discessit* seu *secessit.* 2 Macc. XII, 10. ἐκεῖθεν δὲ ἀποσπασθέντων σταδίους ἐννέα. v. 17. *Xenoph.* Anab. VII, 3. 22. Confer *Hemsterhus.* ad *Lucianum* T. I. p. 256. qui bene monuit, ἀποσπᾶσθαι imprimis eos dici, qui *ab amicissimorum amplexu* vix divelli possunt ac discedere; quae observati[o] illustratur loco Act. XXI, σπασθέντας ἀπ' αὐτῶν avuls[…] Lectu digna de hoc verbo h[…] *Abreschius* in Obss. Miscell. p. 210. et *D'Orville* ad *Ch[…]* 5. p. 388. ed. Lips.

'ΑΠΟΣΤΑΣΙ'Α, ας, ἡ, 1. *recessio, decessio*, ab ἀφίστημ[ι] *abscedo, recedo.*

2. *defectio, rebellio*, unde *apostata, rebellis, miles tran[…] legionis desertor.* Bis tant[…] in N. T. Act. XXI, 21. ὅτι […] διδάσκεις ἀπὸ Μωσέως defectio[…] ligione Mosaica jubere. […] II, 3. ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστ[…]τον nisi praecesserit praedic[…] fectio a religione christian[…] ad judaismum et paganism[…] 1 Tim. IV, 1. In vers. Al[…] respondet hebr. סָרָה Jerem[…] 32. 1 Macc. IV, 15. οἱ κατ[…]τες τὴν ἀποστασίαν. Conf. *Su[…] Eccles.* T. I. p. 472.

'ΑΠΟΣΤΑ'ΣΙΟΝ, ίου, τὸ, […] *dium, divortium*, (ab ἀπόστα[…] *tio, discessio*) quod attic[…] res ἀποπομπὴν et ἀπόπεμψ[…] *Hesych.* ἀποστάσιον· τὸ ἀπολῦ[σαι] γυναῖκα καὶ γράψαι ἀποστάσιο[ν] XIX, 7. βιβλίον ἀποστασίου li[…] pudii סֵפֶר כְּרִיתֻת, ut hel[…] catur Deut. XXIV, 1 et 3. Jerem. III, 8. Marc. X, de

2. per metonymiam: *lib[…] dii, litterae divortii, quas m[…] uxori, quam repudio dimit[…]* ἀποστασίου Matth. V, 31. ἀποστάσιον det illis scriptu[…] *Syrus* ܕܫܘܒܩܐ ܟܬܒܐ. Sic et apud Latinos usurpatur, v. Calig. c. 36. "repudium jussitque in acta referri." talis libelli repudii apud dedit *Seldenus* Uxor Heb[…] 24. p. 369.

'ΑΠΟΣΤΕΓΑ'ΖΩ, fut. άσ[ω] *tectum aufero, aperio tect[…]*

vendis tegulis. Semel legitur in N.T. Marc. II, 4. ἀπεστέγασαν τὴν στέγην demoliti sunt tectum. (Ex ἀπὸ et στεγάζω *tego*, quod est a στέγη *tectum.*) *Strabo* Lib. IV, p. 304. et L. V, p. 542. eodem sensu hoc verbo usus est. Tecta vero in Palaestina non erant fastigiata, uti apud nos, sed plana, ut in iis deambulare possent. Confer infra sub στέγη, et *Wetstenii N.T.* T. I. p. 558.

ἈΠΟΣΤΈΛΛΩ, fut. ελῶ. Proprie de personis adhibetur et significat

1. *mitto aliquem aliquo cum mandatis, lego vel ablego ad aliquid agendum vel expediendum,* et differt ab ἐπιστέλλω, quod de *iis* usurpatur, *qui per litteras aliquid nuntiant vel agunt,* uti docuit *Perizon.* ad *Aelian.* V. H. XII, 1. p. 113. T. II. Speciatim autem dicitur de iis, *qui divina auctoritate jussi sunt homines docere iisque benefacere, qui sunt ornati munere prophetico.* Matth. II, 16. ἀποστείλας ἀνεῖλε πάντας τοὺς παῖδας et misit, qui necarent omnes pueros. Vide ad h. l. *Wetstenium.* Act. V, 21. X, 8. XIII, 15. in quibus locis homini, qui mittendo est superior, tribuitur. Joh. XVII, 8. καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. 1 Joh. IV, 9. ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον. v. 10. καὶ ἀπέστειλε τὸ υἱὸν αὐτοῦ ἱλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. et v. 14. ubi Deus dicitur filium suum unigenitum misisse in mundum, quatenus ei duplex munus demandavit, hominum felicitatem et doctrina sua et morte promovendi, non exclusa tamen notione originis Jesu longe sublimioris. Matth. X, 16. XI, 10. 1 Cor. I, 17. οὐ γὰρ ἀπέστειλέ με Χριστὸς βαπτίζειν non enim eo consilio mihi Christus munus apostolicum demandavit, ut baptizarem, Joh. XVII, 18.

2. *jubeo abire, ejicio, dimitto, jubeo abduci.* Marc. V, 10. ἵνα μὴ αὐτοὺς ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας. coll. Luc. VIII, 31. ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοὺς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν. Marc. VIII, 26. καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Marc. XI, 1. 3. Joh. XVIII, 24. Luc. IV, 18. ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει ad dimittendum vulneratos in libertatem. Hebraicum שָׁלַח ab Alex. non solum per ἐξαποστέλλω, Job. XXII, 9. Ies. XXVII, 8. sed etiam per ἐκβάλλω, Exod. XII, 33. Ps. XLIII, 3. redditur. *Xenoph. Anab.* II, 1. 5.—Haud raro tamen etiam de rebus usurpatur, et tunc est

3. *immitto,* v. c. de *falce.* Marc. IV, 29. εὐθέως ἀποστέλλει τὸ δρέπανον statim falcem immittit in fruges terrae; quam explicationem etiam usus loquendi apud Latinos admittit, ut vel proverbium illud tritum *falcem immittere in alienam messem* docet: nisi quis vertere malit: *messores cum falcibus mittit.* Si vero de doctrina dicitur, est

4. *trado, tradi jubeo.* Act. X, 36. τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ quod attinet ad doctrinam illam, quam Israëlitis tradendam curavit. Act. XIII, 26. ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ἀπεστάλη vobis traditur haec salutaris doctrina. Apoc. I, 1. ἀποστείλας, scil. τὴν ἀποκάλυψιν, revelationem coelitus demissam. Jud. XI, 28. τῶν λόγων ὧν ἀπέστειλε πρὸς αὐτόν. Ps. CVII, 20. ἀπέστειλε τὸν λόγον αὐτοῦ. Ps. CXLVII, 18. Jer. IX, 7. coll. Ps. CIV, 30. *Coran. Sur.* III, 2. Sic etiam *mittere* pro *nunciare* ponitur. Vide *Burmann.* ad *Propert.* p. 577.

ἈΠΟΣΤΕΡΈΩ, ῶ, fut. ήσω, 1. *defraudo, privo, damno afficio, noceo alteri, sive vi, sive fraude, sive convitiis, et calumniis, sive quacunque alia ratione:* respondet enim hebraico עָשַׁק, Malach. III, 5. in versione Alexandrina. Marc. X, 19. μὴ ἀποστερήσῃς ne opprimas, injuria afficias alterum, ubi confer *Heupelii* notas. 1 Cor. VI, 8. ἀλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε, ubi ἀποστερεῖν sine dubio strictius sumendum est, ut sit: *res alienas suas reddere fraude et rapere.* Sirac. IV, 1. XXIX, 8. ἀποστερήσει αὐτὸν τῶν χρημάτων αὐτοῦ. v. 10. XXXIV, 25. 26.

26. *Salmasius* in libro de Foenore Trapezitico p. 267. et de Mutuo p. 166. hoc verbum, ait, proprie de *eo* dici, *qui debitum inficiatur, depositum negat et commodatum non reddit;* in quo consentientem habet Schol. *Aristoph.* Plut. v. 373. ἀποστερῶ ἐστὶν ὅταν παρακαταθήκην τινὸς λαβὼν εἰς διαβολὴν χωρήσω καὶ οὐκ ἐθέλω διδόναι αὐτῷ ὃ ἔλαβον. *Aristoph.* Nub. v. 1308. Passivum ἀποστερεῖσθαι *defraudari, privari, detrahi,* maxime de *iis* dicitur, *qui inviti fraudantur et opprimuntur.* Jac. V, 4. ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν ὁ ἀπεστερημένος ἀφ' ὑμῶν merces metentium a vobis detracta seu retenta, denegata. Deut. XXIV, 14. οὐκ ἀποστερήσεις μισθὸν πένητος. Mal. III, 5. ἐπὶ τοὺς ἀποστεροῦντας μισθὸν μισθωτοῦ. Interdum tamen etiam simpliciter *destitui, carere* notat, v. c. 1 Tim. VI, 5. ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας destituti cognitione verae religionis. Medium ἀποστερέομαι *aequo animo me ab aliis fraudari et injuria affici patior.* Atque hoc omnino sensu occurrit 1 Cor. VI, 7. διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε; cur non damna et injurias aequo perfertis animo? Vide supra sub ἀδικέω, et *Dresig.* Commentar. de Verbis Mediis N. T. II, 3. p. 511. Restat locus 1 Cor. VII, 5. μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους ne recuset alter alteri usum corporis sui, debitum conjugale, ne alter ab altero se separet; ubi post ἀποστερεῖτε e. v. 3. verba τῆς ὀφειλῆς supplenda videntur.

'ΑΠΟΣΤΟΛΗ, ῆς, ἡ, 1. proprie: *missio, legatio, expeditio in terram aliquam suscepta, (Plutarch. Timol.* init.) et ex adjuncto: *donum, quod mittitur.* Est enim verbale a perf. Med. ἀπέσταλκα, verbi ἀποστέλλω *mitto, ablego.* Sic Deut. XXII, 7. ubi τῷ שַׁלֵּחַ in vers. Alexandrina respondet. 3 Esdr. IX, 52. 1 Macc. II, 18. ubi confer *Vulg.* et *Syr.* 2 Macc. III, 2. *Polyb.* XXVI, 7. 1. *Phavorin.* ἀποστολαί· δῶρα, ἀποπέμψεις.

2. *munus et officium Apostolorum J. C. Apostolatus.* Act. I, 25. λαβεῖν τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς ut accipiat hoc munus apostolatus. Rom. I, 5. δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν cujus beneficio debemus munus apostolicum. 1 Cor. IX, 2. ἡ γὰρ σφραγὶς τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε vos estis certissimum documentum muneris mei apostolici. Galat. II, 8. ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς qui Petrum constituit apostolum Judaeorum. Saepius non legitur in N. T.

'ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, ου, ὁ, 1. in universum: *omnis legatus et interpres voluntatis alicujus, missus cum mandatis ad expedienda negotia, cujuscunque sint generis.* Alex. hac voce exprimunt 1 Regg. XIV, 6. hebraicum שָׁלוּחַ, quod non nude *nuntium,* sed *nuntium, vices mittentis gerentem,* indicat, et *Aquila* ea usus est pro hebr. צִיר Ies. XVIII, 2. *Thom. M.* ἀπόστολος· ὁ ἀπεσταλμένος, qui et locum Demosthenis adducit, ubi vox eo sensu occurrit. Confer ibi Intt. *Tob. Eckhardi Technicam Sacram* p. 65. et *Vigerum* de Idiotismis Ling. Graecae p. 303. ed. *Zeun.* Philipp. II, 25. ὑμῶν δὲ ἀπόστολον quem mihi misistis, ut meis vitae necessitatibus serviret, coll. IV, 18. et II, 30. Joh. XIII, 16. οὐδὲ ἀπόστολος μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτὸν non est legatus major eo, qui eum misit. 2 Cor. VIII, 23. ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν legati ecclesiarum, coll. v. 19. Hebr. III, 1. Christus vocatur ἀπόστολος, a Deo missus in has terras, ut genus humanum restitueret. Apoc. II, 2. λέγοντας ἑαυτοὺς ἀποστόλους qui se legatos divinos jactant.

2. ἀπόστολοι κατ' ἐξοχὴν dicuntur in N. T. duodecim illi primarii religionis christianae doctores, quos Christus e reliquorum discipulorum turba selectos perpetuos sibi adjunxerat comites iisque hanc demandaverat provinciam, ut Judaeis pariter ac paganis nomine suo et virtute divina instructi exponerent doctrinae divinae copias, quorum nomina recensuerunt

Matthaeus

Matthaeus X, 1—4. Marcus III, 13—19. et Lucas VI, 13—16.

3. ἀπόστολος dicitur, *qui munus apostoli gerit.* Sic Rom. I, 1. Paulus κλητὸς ἀπόστολος vocatur. Rom. XI, 13. Paulus se vocat ἐθνῶν ἀπόστολον, quoniam scilicet in mandatis divinis habebat, non tam Judaeis, in Palaestina degentibus, quam Judaeis et gentilibus, extra Palaestinam viventibus, tradere religionem christianam.

4. Interdum ἀπόστολος *quilibet doctor ecclesiae christianae* in N. T. vocatur, maxime autem *is, qui primus civitatem aliquam religione christiana imbuit.* Rom. XVI, 7. οἵτινές εἰσιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις maxime illustres inter reliquos doctores christianos. Act. XIV, 4 et 14. ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας καὶ Παῦλος. 1 Cor. IV, 9. coll. v. 6. Conf. *Valesium* ad *Eusebii* H. E. p. 19.

'ΑΠΟΣΤΟΜΑΤΊΖΩ, fut. ίσω, 1. proprie: *e tempore loquor, memoriter aliquid recito. Timaeus* Lex. Platon. ἀποστοματίζειν· ἀπὸ μνήμης λέγειν. conf. ad h. l. *Ruhnkenium* p. 31. Interdum etiam transitive usurpatur, ut sit idem, quod ἀποστομίζω, quod *Hesychius* interpretatur ἀπὸ μνήμης ἀξιῶ λέγειν, *memoriter recitare jubeo.* Utrumque apud *Platonem* in *Euthydemo* p. 14. Tom. III. Opp. ed. Bipont. ὁπότι ἀποστοματίζοι ὑμῖν ὁ γραμματιστὴς, πότερα ἐμάνθανον τῶν παιδῶν τὰ ἀποστοματιζόμενα. *Pollux* Onomast. II, c. 4. s. 23. ἀποστοματίζεσθαι δὲ τοὺς παῖδας Πλάτων που λέγει ἤγουν ὑπὸ τῶν διδασκάλων ἐρωτᾶσθαι τὰ μαθήματα, ὡς ἀπὸ στόματος λέγειν—λέγεται δὲ τὶ ἀπὸ τοῦ στόματος λέγειν ἐπὶ τοῦ ἀγράφου λόγου. Vide *Wetstenii* N. T. T. I. p. 732.

2. In N. T. libris etiam transitive usurpatur et significat: *exigere, ut alter aliquid sine praevia meditatione dicat et respondeat*, et ex adjuncto: *proponere alicui quaestiones maxime captiosas et sermones ejus aucupari.* Sic semel legitur in N. T. Luc. XI, 53. ἤρξαντο οἱ Φαρισαῖοι ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ πλειόνων incipiebant Pharisaei eum variis quaestionibus captiosis exercere et ad responsa sollicitare. *Vulgatus: os opprimere. Syrus: impedire sermones.* Uterque vel ἐπιστομίζειν in suo codice habuit vel sensum liberius expressit. Rectius *Theophyl.* ἀντὶ τοῦ παγιδεύειν αὐτὸν καὶ ἀπὸ τοῦ στόματος κρατεῖν positum esse monuit.

'ΑΠΟΣΤΡΈΦΩ, fut. έψω, 1. *averto alterum, vel aliquid alieno*, et ex adjuncto: *abstraho, abduco, removeo*, vel sensu proprio vel metaphorico. 2 Tim. IV, 4. καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέψουσιν et aures avertent a vera doctrina, seu, et assensum non praebebunt. Rom. XI, 26. καὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ 'Ιακώβ et removebit omnia peccata seu peccatorum poenas a Jacobitis. coll. v. 27. ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἁμαρτίας. Locus Act. III, 26. ubi leguntur verba: ἐν τῷ ἀποστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν ambiguitate quadam laborat: nam aeque commode reddi potest, *ut vos abstraheret ab omni vitiositate*, ac ita: *ut averteret se quisque a pravitate.* Sirac. IV, 4. μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ πτωχοῦ. v. 5. IX, 8. XVII, 23. καὶ ἀπόστρεφε (scil. σεαυτὸν) ἀπὸ ἀδικίας. XXIII, 5.

2. *reduco, refero, reddo.* Sic v. c. si de gladio usurpatur, notat: *iterum inserere* seu *immittere gladium vaginae.* Matth. XXVI, 52. ἀπόστρεψόν σου τὴν μάχαιραν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς conde iterum gladium tuum vagina; ad imitationem hebraici הֵשִׁיב Gen. XIV, 16. XLIII, 12. 1 Chron. XXI, 27. וַיָּשֶׁב חַרְבּוֹ אֶל־נְדָנָהּ. Matth. XXVII, 3. ἀπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσι reddidit triginta siclos pontificibus. Ita הֵשִׁיב Genes. XXVIII, 15. Exod. XXIII, 4. ἀποστρέψας ἀποδώσεις αὐτῷ.

3. *ad defectionem sollicito, concito ad rebellionem.* Luc. XXIII, 14. ὡς ἀποστρέφοντα τὸν λαὸν velut avertentem populum, scilicet ab obedientia erga Caesarem. In codd. quibusdam διαστρέφοντα legitur. Sirac. XLVI, 13. καὶ ὅσοι οὐκ ἀπεστράφησαν ἀπὸ Κυρίου. Medium ἀποστρέφομαι

4.

4. *aversor, fastidio*, et ex adjuncto: *repudio, repello.* Matth. V, 42. καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανείζειν μὴ ἀποστραφῇς et eum, qui vult a te mutuum accipere, ne repellito. Hebr. XII, 25. οἱ τὸν ἀπ' οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι doctorem illum coelestem repudiantes. 3 Macc. III, 23. Sap. XVI, 22. *Polyb.* IX, 39. 6. *Aristaenet.* I, ep. 26. ἀποστρέφομαι τὸν νέον, καίπερ ὄντα καλόν. *Aelian.* V. H. XII, 1. καὶ πρoσιόντα μὴ ἀποστραφῆναι. *Diogen. Laërt.* Prooem. I, 5. 4. Gloss. ἀποστρέφομαι· *fastidio, aversor.* Conf. *Alberti* Obss. Phil. p. 43. Proprie enim ἀποστρέφομαι significat: *me ipsum averto ab aliquo. Hesych.* ἀποστρέφεται· ἀποτρέπει τὸ πρόσωπον. Adde *Phavorin. Herodian.* III, 2. 5. ἀλλ' ἀποστρέφεσθαι καὶ κάτω βλέπειν. *Aelian.* V. H. XIV, 26. Conf. *Krebs.* Obss. Flav. p. 22.

5. *abeo, discedo, fugio alicujus consortium.* Sic 2 Tim. I, 15. ὅτι ἀπεστράφησάν με πάντες οἱ ἐν τῇ 'Ασίᾳ defecisse a me, seu, deseruisse me omnes, qui sunt in Asia. *Herodian.* II, 5. 14. Tit. I, 14. ἀνθρώπων ἀποστρεφομένων τὴν ἀλήθειαν hominum, qui a vera religione christiana defecerunt.

'ΑΠΟΣΤΥΓΈΩ, ῶ, fut. ήσω, *ingenti persequor odio, totus abhorreo, aversor, detestor*, et ex adjuncto: *fugio*, ex ἀπὸ, quod h. l. significationem intendit (monente *Eustathio* in Il. α, p. 58. 49.) et στυγέω *odio habeo, abhorreo.* Rom. XII, 9. ἀποστυγοῦντες τὸ πονηρὸν adversantes seu fugientes omnis generis injurias. *Herodot.* II, 47. VI, 129. *Sophocl. Oedip. Colon.* 178. *Hesychius, Suidas* et *Theodoret.* ἀποστυγοῦντες· μισοῦντες. Confer *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 478.

'ΑΠΟΣΥΝΆΓΩΓΟΣ, ου, ὁ, ἡ, ex ἀπὸ et συναγωγή. Quia vox συναγωγὴ latissime patet, et non solum *conventus sacros et religiosos*, sed etiam *societatem civilem et familiarem consuetudinem* significat, interdum adeo *locum, in quo homines convenire solent quacunque de causa*, indicat, videtur etiam adjectivum ἀποσυνάγωγος aeque late patere, et notare *omnem, qui sacris prohibebatur apud Jud*
ex coetu adeo et consuetudine
rum ejiciebatur excommunica
synagoga ejectus. Ter tantu
tur in N. T. Joh. IX, 22. συ
οἱ 'Ιουδαῖοι, ἵνα, ἐάν τις αὐτὸν ὁμ
Χριστὸν, ἀποσυνάγωγος γένηται.
42. ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γίνων
XVI, 2. ἀποσυναγώγους ποιήσουσ
Apud Judaeos vero illum, c
ventibus religiosis in templo e
gogis interesse non licebat,
unusquisque ceu pestem fugiel
adeo ab hominum consortio pl
clusus esset. Cf. *Seldenum* d
driis I, c. 7. et de Jure Nat
Gentium IV, c. 19. *Pfaff.* O
Juris Eccles. p. 99. Excomm
tio ipsa a Judaeis חֵרֶם et
vocabatur. In usu autem ap
daeos legimus tres excommu
nis species fuisse, quarum
dicta נִדּוּי, quae mensis tantu
tium durabat, ab uxoris adeo
mesticorum consuetudine ad q
cubitos excludebat. Secunda
excommunicationis חֵרֶם di
et erat exclusio a conventibu
solemnis cum maledictionibus
ris, quae fieri solebat a coet
cemvirorum. Tertia denique e
municationis species שַׁמַּתָּא v
tur, quae erat durissima et g
ma, utpote qua efficiebatur, ut
nunquam ad coetum Judaeor
dire posset. Confer *Buxtorf.*
Talmud. et Rabbin. p. 827. 1
2462. et *Wetstenii N. T.* T.
904.

'ΑΠΟΤΆΣΣΩ, fut. άξω,
'ΑΠΟΤΆΤΤΩ, *certo in ordine*
dispono, secerno aliquid a r
1 Macc. XI, 3. ἀπέτασσε τὰς δ
Hinc Passivum ἀποτάσσομαι v
τάττομαι notat: *disponor, secer*
aliis. Josephus B. J. II, c. 4
οὐκ ἂν ἀποτάσσοιντο τοῦ μαχίμου
haud secerni debeant a viris m
bus,—Medium vel potius M
Activum ἀποτάσσομαι significat i

1. *valedico, jubeo valere*, ita, ut dativus personae addatur. *Theophylactus* ad Luc. IX, 61. per ἀποχαιρετίσαι, h. e. λέγειν χαίρειν interpretatus est. Act. XVIII, 18. τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος vale dicto Christianis. ibid. v. 21. ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν salutato Christianorum coetu. 2 Cor. II, 13. ἀλλὰ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν sed iis valedixi et in Macedoniam abii. *Phrynichus* in Eclogis p. 10. formulam: ἀποτάσσεσθαί τινι barbaram et peregrinam dixit: « Ἀποτάσσομαί σοι, inquit, ἔκφυλον πάνυ. χρὴ γὰρ λέγειν ἀσπάζομαί σε. Οὕτω γὰρ καὶ οἱ ἀρχαῖοι εὑρίσκονται λέγοντες, ἐπειδὰν ἀπαλλάττωνται ἀλλήλων.» quam observationem repetiit *Phavorinus* in Lexico suo et *Salmasius* de Lingua Hellenistica p. 98. *Joseph*. A. J. VIII, c. 13. § 7. ubi cum ἀσπάζεσθαι permutatur.

2. *dimitto aliquem cum mandatis, amando*. Marc. VI, 46. καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς: *Vulgatus: et cum dimisisset eos*, scilicet *turbam*, coll. v. 45. et Matth. XIV, 23. ἀπολύσας τοὺς ὄχλους, nisi quis eorum sententiae accedere malit, qui ἀποτάσσεσθαι τινὶ a Marco eodem sensu sumtum esse statuunt, quo ἀσπάζεσθαι τινὰ in Atticorum lingua haud raro reperiri constat, (v. c. *Xenoph*. Cyrop. II, 1. 1.) ut sit: *ab aliquo ita discedere, ut eum salutes atque valere jubeas*. *Joseph*. A. J. XI, cap. 8. § 6. τοῖς Σικιμίταις οὕτως ἀπετάξατο.

3. *mandata alicui do*, ut sit idem, quod συντάσσομαι. Luc. IX, 61. πρῶτον ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου permitte, ut prius res meas domesticas curem, aut mandem domesticis meis aliqua. Conf. *Heinsii* Exercitt. Sacr. p. 161. Alii tamen etiam h. l. per *valedicere* exponunt. Denique sensu translato,

4. ut latinum *valedico, renuntio, nuntium remitto, missum facio*, et ex adjuncto: *despicio, sperno, negligo*. Sic Luc. XIV, 33. ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν qui non renuntiare paratus est omnibus suis facultatibus. Ita enim apud *Josephum* A. J. XI, c. 6. § 8. τροφῇ καὶ ποτῷ καὶ τοῖς ἥδεσιν ἀποταξαμένη τρισὶν ἡμέραις. *Euseb*. H. E. II, 17. πάσαις ἀποταξαμένους ταῖς τοῦ βίου φροντίσιν. ibid. ἀπόταξις τῆς οὐσίας legitur. Eleganter de hac voce pro more suo egit *Fischerus* de Vitiis Lexicorum N. T. Prolus. XXXI, p. 17 seq.

'ΑΠΟΤΕΛΈΩ, ῶ, fut. έσω, *perficio, perago, ad finem perduco*, (Vide *Wetstenii N. T*. T. II. p. 662.) interdum adeo *efficio*, v. c. 2 Macc. XV, 39. ἐπιτερπῆ τὴν χάριν ἀποτελεῖ. Conf. *Schweighaeuser Lex. Polyb. s. h. v. Hesych*. ἀπετέλεσεν· ἀπήρτισεν.—ἀπετέλουν· ἀπεπλήρουν. Jacob. I, 15. ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα peccatum peractum, postquam ad finem perductum est. Compositum est ex ἀπὸ et τελέω, quod est a τέλος *finis*. Ἀποτελεσθεὶς Graecis etiam dicitur *adultus, qui ad maturitatem pervenit*.

'ΑΠΟΤΊΘΗΜΙ, fut. θήσω: Medium 'ΑΠΟΤΊΘΕΜΑΙ,

1. proprie notat: *ad futuros usus repono, recondo, depono, demando alicujus curae*. *Suid*. ἀποθέσθαι· ἀποθησαυρίσαι, ἀποταμιεῦσαι. *Hesych*. ἀποτίθεται· συνάγει εἰς τὰς ἀποθήκας. Sic legitur in N. T. Act. VII, 58. καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν et testes deposuerunt vestes suas. *Xenoph. Cyrop*. VI, 1. 11.

2. *depono, exuo, abjicio*, v. c. vestes, coronam, vasa. *Herodian*. IV, 7. 5. πολλάκις τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀποθέμενος χλαμύδα. *Aelian*. V. H. III, 3. ὁ Ξενοφῶν ἀπέθετο τὸν στέφανον. Ezech. XXI, 26. ἀπόθου τὸν στέφανον. 1 Regg. XVII, 12. *Hesych*. ἀπόθου· θές. Hinc transfertur etiam ad alias res et metaphorice usurpatur, ut latinum *deponere*, et significat

3. *abstinere, renunciare, adversari, respuere*. Rom. XIII, 12. ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους deponamus igitur omnem vitiositatem. Ephes. IV, 22. In utroque loco τῷ ἐνδύσασθαι opponitur. ibid. v. 25. ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος aversemini omnis generis mendacia. (*Lucian. D. mort*. X, 8.) Coloss. III, 8.

8. ἀποθέσθε ὑμεῖς τὰ πάντα renunciate vitiositati omnis generis. Hebr. VII, 8. conf. sub ὄγκος. Jacob. I, 21. 1 Petr. II, 1. Simili sensu haec vox legitur apud *Hesiod.* Opera et Dies II, 380. ubi φήμη κακὴ dicitur κούφη μὲν ἀεῖραι, χαλεπὴ δὲ ἀποθέσθαι. *Dionys. Halic.* IX, 33. καὶ ἀποθέσθαι τὴν ὀργήν. Alia loca Graecorum dedit *Schwarzius* in Commentar. L. Gr. p. 177.

ἈΠΟΤΙΝΆΣΣΩ, fut. άξω, *excutio, decutio,* ex ἀπὸ et τινάσσω *quatio, concutio.* Bis tantum legitur in N. T. libris. Luc. IX, 5. τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάξατε collectum adeo pulverem a pedibus vestris excutite. Act. XXVIII, 5. ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ postquam excusserat bestiam in ignem. In vers. Alex. respondet hebraicis נָטַשׁ, 1 Sam. X, 2. et נֵאֵר, Thren. II, 7.

ἈΠΟΤΊΩ, fut. ίσω, pro quo etiam interdum ἀποτίνω legitur et ἀποτιννύω, *rependo, solvo, compenso, reddo,* et quidem in utramque partem. Tantum legitur in ep. ad Philem. v. 19. ἐγὼ ἀποτίσω ego restituam tibi damnum ab eo illatum; ubi in quibusdam codd. ἀποδώσω e glossemate legitur. *Homer. Il.* I, 128. τριπλῆ — ἀποτίσομεν. Alexandrini saepius usi sunt hac voce pro שִׁלֵּם. 1 Sam. XXIV, 19. Job. XXXIV, 33. pro נָתַן, Exod. XXI, 19. et pro שָׁקַל, Exod. XXII, 17. *Hesych.* ἀπέτισεν· ἀπέδωκεν. *Etym. M.* ἀποτίσας· ἀποδούς. καὶ ἀποτίσῃ δίκην, ἀποδῷ τιμωρίαν. Adde *Phavorin.* Compositum est ex ἀπὸ et τίω vel τιννύω, de quibus verbis lectu digna habet *Küsterus* de Verbis Mediis II, 12. p. 91 seq.

ἈΠΟΤΟΛΜΆΩ, ῶ, fut. ήσω, 1. *audeo, audacia utor,* ex ἀπὸ et τολμάω. *Aeschin. c. Ctesiph.* p. 521 et 547. ed. *Reiske* ἀπετόλμα δὲ λέγειν. *Plutarch.* de *educat. liber.* p. 11. D. *Polyb.* II, 45. 2.

2. *libertate dicendi et agendi utor.* Rom. X, 20. Ἡσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ καὶ λέγει, pro ἀπετόλμησε λέγειν, Iesaias autem ingenue professus est. Alii vertunt simpliciter: *Iesaias dixit,* quoniam ἀποτολμᾷν, aliis verbis junctum, interdum abundat. Sed series or priorem commendat explicatior

ἈΠΟΤΟΜΊΑ, ας, ἡ. 1. pr *exsectio, resectio, abscissio, incis* ἀποτέμνω, *abscindo, reseco.* Tri maxime medicis, qui noxias co partes secant, ne latius serpat r et partes generosiores laedantur. *Cuperi* Observatt. II, 19.

2. metaphorice: *rigor, severi judicando, reprehendendo, pun* Semel in N. T. legitur Rom. X Ἴδε οὖν χρηστότητα καὶ ἀποτομίαν τοῦ ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας ἀποτομίαν vi perpende quanta sit Dei beni et in puniendo severitas; sev nempe in puniendis Judaeis macibus: ubi tamen, ut hoc moneam, metaphoram non a me membra infecta rescindentibus potius ab hortulanis, ramos ster inutiles amputantibus, et e stir exscindentibus, petitam esse, orationis series (coll. v. 17. 18– docet. In versione Alexandrin vocabulum non legitur, nisi in *machi* reliquiis, ubi hebraico Nahum III, 1. ita respondet, ut notio *crudelitatis* vel *depraeda* subjecta videatur. Apud *Dio Sic.* XII, 16. ἀποτομία τῶν νόμων *legum* occurrit. *Plutarch.* de *educ.* p. 13. D. τὴν τῶν ἐπιτιμ ἀποτομίαν τῇ πραότητι μιγνύναι. *adv. Flaccum* T. II, p. 521. 1 *Mangey. Suid.* ἀποτομία· τρα ἐναντίωσις.

ἈΠΟΤΌΜΩΣ. Adverbium. 1 prie: *abscisse, praecise, abrupt* ἀπότομος, quod interdum de petr ruptis dicitur, v. c. apud *Polyb.* 17. 5. et 22. 4.

2. metaphorice: *severe, rigide, ter,* omnibus quasi ad vivum re Bis legitur in N. T. 2 Cor. XII ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως χρήσωμαι ne, praesens fuero, opus mihi sit vobiscum agere, seu, duriter vo tare. Tit. I, 13. ἔλεγχε αὐτοὺς ἀπ redargue eos severe, rigide. A bium hoc nusquam in verss. g V. T. legitur, nisi Sapient. V

π

ποταμοὶ δὲ συγκλύσουσιν ἀποτόμως, ubi ἀποτόμως vertendum videtur: *tanquam de petra praerupta*, h. e. *vehementer, cum impetu*. *Polyb*. XVII, 11. 2. κατηγόρουν ἀποτόμως τοῦ Φιλίππου. *Hesych*. ἀποτόμως· ἀπαραιτήτως, σκληρῶς. *Phavorin*. ἀποτόμως· κεκριμένως, σκληρῶς. Eo frequentius legitur adjectivum ἀπότομος hoc sensu. *Longin*. de Sublim. 27. ἀπότομος ἀπειλὴ severa comminatio. Sapient. V, 20. ἀπότομος ὀργή. VI, 6. κρίσις ἀπότομος. XII, 9. XVIII, 15. Sic etiam *abscissus* apud Latinos legitur, v. c. *Valer. Max*. VI, 3. 10. abscissa sententia, h. e. rigidior, durior. et II, 7. 14. asperum et abscissum castigationis genus.

'ΑΠΟΤΡΈΠΩ, fut. έψω, *averto, deflecto, avoco, deterreo, dehortor alterum*, ex ἀπὸ et τρέπω *verto*. Sirac. XX, 29. καὶ ὡς φιμὸς ἐν στόματι ἀποτρέπει ἐλεγμούς. *Aristoteles* Ethic. X, 16. ubi ἀποτρέπειν est: aliquem de sua sententia dimovere. *Xenoph*. de Venat. III, § 11. Medium ἀποτρέπομαι *me ipsum averto, avoco, dehortor*, h. e. *pedem refero ex aliquo loco, fugio et aversor aliquid*. In *revertendi* notione legitur apud *Thucydidem* VI, 65. ἀποτρεπόμενοι ἐβοήθουν ἐπὶ τὴν πόλιν. *Aversandi* et *vitandi* significationem vero habet in 2 Tim. III, 5. καὶ τούτους ἀποτρέπου cum istis familiarem consuetudinem inire noli. *Plutarch. Fab*. p. 183. E. ταύτην μὲν ἀπετρέψατο τὴν δέησιν.

'ΑΠΟΥΣΊΑ, ας, ἡ, *absentia*. Est nomen participiale, descendens a participio, ἀπὼν, οὖσα, ὂν, *absens*, verbi ἄπειμι *absum*. Legitur in N. T. tantum Philipp. II, 12. ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου in absentia mea.

'ΑΠΟΦΈΡΩ, perf. ήνεγκα, *aufero, abduco*. Marc. XV, 1. δήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν τῷ Πιλάτῳ et Jesum ligatum abduxerunt. *Xenoph. Cyrop*. II, 4. 14.

2. ex adjuncto: *perfero, transporto*. Luc. XVI, 22. καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς κόλπον Ἀβραάμ. Cf. infra sub κόλπος. 1 Cor. XVI, 3. ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλὴμ ut collectam a vobis pecuniam Hierosolymas perferant. Apoc. XVII, 3. XXI, 10. Saepius in N. T. non legitur. Ps. XLV, 14. αἱ πλησίον αὐτῆς ἀπενεχθήσονταί σοι, uti hebr. הֻבָא respondet. Hos. X, 6. ἀπήνεγκαν ξένια τῷ βασιλεῖ, in hebraico הוּבָל legitur.

'ΑΠΟΦΕΎΓΩ, fut. εύξομαι, *effugio, evado*. Sensu metaphorico tantum in N. T. libris usurpatum reperitur 2 Petr. I, 4. ἀποφυγόντες τῆς ἐν κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς effugientes perniciem, quae hominibus infertur cupiditatibus pravis; ubi vid. *Wetstenius N. T*. T. II, p. 699. ib. II, 18. τοὺς ὀλίγως ἀποφυγόντας τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφομένους qui ad breve tempus effugerunt scelestam vivendi rationem, et v. 20. ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου deponentes sordes peccatorum, quibus homines se vulgo inquinare solent. Saepius in N. T. non reperitur. In aliis vero graecis Scriptoribus maxime de *iis* usurpatur, *qui absolvuntur in judicio*. Cf. Intt. ad *Thom. M*. sub φεύγω p. m. 892 sq.

'ΑΠΟΦΘΈΓΓΟΜΑΙ, fut. έγξομαι, *eloquor, orationem habeo, verba profero*, ex ἀπὸ et φθέγγομαι *sonum edo, loquor*. Speciatim de *iis* usurpatur, *qui sententiose dicunt, aut futura praedicunt*, unde ἀπόφθεγμα *scite dictum, dictum sententiosum, oraculum*, σύντομον λόγον, μάντευμα, *Hesychio* interprete, significat. In versione Alex. hanc ipsam ob causam hebraicis נִבָּא, 1 Chron. XXV, 1. et קָסַם *futura praedixit*, Ezech. XIII, 9. respondet. Maxime autem in hac significatione ἀποφθέγγεσθαι reperitur usurpatum a *Diogene Laërtio*, v. c. I, 73 et 79. *Cic. Off*. I, c. 29. ut docuit jam *Elsnerus Obss. S*. T. I. p. 365. et *Kypkius*, T. II. p. 12. Act. II, 4. καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι prout sensus animi facultatem illis dabant enunciandi. ibid. v. 14. καὶ ἀπεφθέγξατο et ita eos allocutus seu affatus est. ib. XXVI, 25. ἀληθείας καὶ σωφροσύνης ῥήματα ἀποφθέγγομαι vera et sana loquor. *Diog. Laërt*. I, 63. *Philo* de *vita Mosis* T. II, p. 139. 32. ed. *Mangey*.

'ΑΠΟΦΟΡΤΊΖΟΜΑΙ, *onus depono, onus levo, exonero.* (ex ἀπὸ et φόρτος *onus.*) Semel legitur in N. T. Act. XXI, 3. ἐκεῖσε γὰρ ἦν τὸ πλοῖον ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον, ubi exoneraturum erat navigium onus. Vox propria *nautarum* et *mercatorum,* qui naves exonerant, ut e loco *Gregorii Nazianzeni Orat.* XXVII, p. 471. ἀποφορτίσαι τὶ τῆς νηὸς, ἵνα πλέῃς κουφότερος, ad *Hesychium* probavit post *H. Stephanum Abreschius. Dionys. Hal. Ant.* III, 44. *Hesych.* ἀποφορτίσασθαι· τὸ βάρος ῥίψαι. *Suid.* ἀποβαλεῖν φορτίον. *Pollux Onom.* I, 99. ἀποφορτίσασθαι· κουφίσαι τὴν ναῦν, ἐκβολὴν ποιήσασθαι τῶν φορτίων.

'ΑΠΌΧΡΗΣΙΣ, εως, ἡ, 1. proprie: *abusus,* ab ἀποχράομαι *abutor,* sed quia hoc verbum etiam de iis usurpatur, qui aliqua re utuntur, et usu atterunt atque consumunt, (*Polyb.* I, 45. 2. XVII, 15. 9.) factum est, ut ἀπόχρησις interdum idem esset, quod χρῆσις, et

2. *usum, consumtionem alicujus rei per usum* significaret. Et in hoc sensu accipienda videtur haec vox in loco Coloss. II, 22. ἅ ἐστι πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει quarum rerum usus perniciem et maximas poenas affert. Sermo autem ibi est de rebus, quarum usus lege Mosaica Judaeis interdictus erat. Cf. *Suicer. Thes. Eccles.* T. I, p. 489.

'ΑΠΟΧΩΡΈΩ, ῶ, fut. ήσω, *discedo, abscedo, recedo.* Luc. IX, 39. καὶ μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ et vix ab eo discedit daemon. Nos diceremus: der Paroxysmus verlässt ihn nicht eher, *The fit did not leave him sooner.* Matth. VII, 23. ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. Ps. VI, 8. est: ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, hebr. סוּרוּ מִמֶּנִּי. Act. XIII, 13. Ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας ἀπ' αὐτῶν Johannes autem, iis relictis, Hierosolymam revertitur. *Polyb.* I, 9. 5. IV, 64. 7. *Xenoph. Cyrop.* IV, 5. 7.

'ΑΠΟΧΩΡΊΖΩ, fut. ίσω, *separo, sejungo, dirimo, segrego, divello.* Passivum ἀποχωρίζομαι *sejungor, discedo, abeo,* et ex adjuncto: *evanesco.* Act. XV, 39. ὥστε ἀποχωρισθῆναι αὐ[tοὺς ἀπ'] ἀλλήλων adeo, ut alter ab alter[o disce]deret, seu, ut a se invicem s[epara]rentur. Apoc. VI, 14. καὶ ὁ [οὐρανὸς] ἀπεχωρίσθη, scil. ἀπ' ὄψεως, de[...] mirum nubibus ejus conspect[ui ...] mentibus, seu, serena coel[...] prorsus evanuit. Saepius no[n legitur] in N. T.

'ΑΠΟΨΎΧΩ, fut. ύξω, 1. p[roprie:] *exhalo, exspiro animam, mori[or, vir]ibus et anima deficio.* Omiss[o] τὸν βίον, quod additum legit[ur ...] *Sophocl. Aj. Flagell.* v. 165 ἀπέψυξεν βίον. *Longin.* de *Su[bl. ...]* 42. Cf. *Wetstenii N. T.* T. I. [...] *Suid.* ἀποψύχειν· ἀποθνήσκειν.

2. metaphorice: *animi deliqu[ium pa]tior,* i. q. λειποθυμέω, et speci[atim de] *iis* usurpatur, *qui prae anxieta[te et ti]more animo linquuntur et d[...]* Sic Luc. XXI, 26. ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου, coll. Matth. X[...] 4. tanta tunc temporis erit a[nxietas,] ut homines prae ea toti exani[mes vi]deantur. *Syrus:* ܢܦܩܐ ܢܦܫܗܘܢ ܕܒܢܝ̈ܢܫܐ. Eodem modo voce [ἀποψύ]χειν usus est *Homer. Odyss.* [...] 347. *Arrian. Diss. Epictet.* I[...] κἂν τινα ὑμῶν ἴδῃ μόνον συνεστ[...] βλέμματι ἀποψυχόμενον. *Eustat[h.] ψύχειν·* ἀπὸ ψυχῆς γίνεσθαι λειπο[θυμεῖν] ἢ καὶ ἀποθνήσκοντα. Nec alio mo[do ver]bum *exspirare* adhibitum le[gitur ap.] *Seneca Nat. Quaest.* II. cap. 5[9 ...] pavescis ad coeli fragorem nu[...] trepidas, quoties aliquid effulg[et ... ex]spiras." De simili usu verbi [...] *mari* apud Latinos (v. c. [Terent.] *Andr.* I, 5. 17.) satis constat.

'ἌΠΠΙΟΣ, ου, ὁ, *Appius.* [Ἀππίου] φόρος *forum Appium.* Nomen [oppidi] Italiae, quatuor fere milliaria a [...] distantis, ita sine dubio dicti o[b viam] *Appiam,* quae ab *Appio Claudi[o Cae]co,* Censore Romano, saxo qu[adrato] strata erat et per portam Ca[penam] ducebat Capuam. Ad hunc [locum] Paulus venit, cum Romam duc[eretur,] teste Luca Act. XXVIII, 15. εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρις Ἀππίου Φό[ρου]

Τριῶν Ταβερνῶν. *Cic.* ad *Attic.* Lib. II. Ep. 10. 13. Ab *Appii Foro* hora quarta dederam aliam paulo ante a *Tribus Tabernis*. Cf. etiam *M. Antonini* Imp. *Itinerar.* p. 107. ed. *Wesselingii*, et *C. G. Schwarzii* D. de *foro Appii et tribus tabernis*. Altorf. 1746. 4.

'ΑΠΡΌΣΙΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie sensu physico: *inaccessus*, *ad quem aditus non patet*, qui reliquis Graecis ἄβατος, (*Eurip. Phoen.* 816. φῶς ἄβατον.) etiam ἀνέμβατος dicitur, ex α priv. et πρόσειμι *accedo*, *adeo*, cui opponitur πρόσιτος *accessu facilis*. *Hesych.* ἀπρόσιτος· ἀπροσπέλαστος, ἀπάνθρωπος. *Etym. M.* ἀπρόσιτος, πρὸς ὃν τις πορευθῆναι οὐ δύναται. Πρόσιτος, πρὸς ὃν τις εὐχερῶς πορεύεται. *Philo* de *Vita Mosis* T. II. p. 146. 11. ed. *Mangey*: ὄρος — — ἀπρόσιτον καὶ ἄβατον. *Diod. Sic.* I, 32. *Polyb.* III, 49. 7. et IX, 27. 6.

2. metaphorice: *qui non satis intelligi et mente comprehendi potest*, *qui omnem captum et facultatem intelligendi humanam excedit*, ἀχώρητος, ut *Hesychius* interpretatur. Sic in N. T. semel legitur 1 Tim. VI, 16. ubi Deus dicitur φῶς οἰκεῖν ἀπρόσιτον lucem inhabitare inaccessam, h. e. partim eum oculis cerni *non posse*, partim ejus majestatem omnium creaturarum intellectum longe superare. *Suidas* ex *Chrysostomi Homil.* III. de Incomprehensibili hunc locum respiciens, ἀπρόσιτον· ὁ μηδὲ ἐρεύνης ἀνέχεται τὴν ἀρχὴν — ὁ μηδὲ τὴν ἀρχὴν δυνατὸν ἐρευνηθῆναι· οἷον περὶ Θεοῦ οὐσίας.

'ΑΠΡΌΣΚΟΠΟΣ, ου, ὁ, ἡ. Pertinet hoc adjectivum ad numerum eorum, quae cum activam, tum passivam significationem habent, de quibus pro more suo docte disputavit *Hemsterhus.* ad *Lucianum* T. I. p. 179. et *Abreschius* ad *Aeschylum* Lib. III. p. 11. Compositum est ex α priv. et προσκόπτω *impingo*, *allido*, adeoque proprie

1. partim *eum* notat, *qui inoffenso pede procedit*, *cujus pedes non impingunt*, *in nullum incurrunt offendiculum*, teste *Eustathio*. p. 1591. partim *eum*, *qui aliis incedentibus nullum objicit offendiculum*. Sirac. XXXII, 24. *Hesych.* et *Suid.* ἀπρόσκοπος· ἀσκανδάλιστος. Sed in hac propria notione nuspiam legitur in N. T. in quo potius ἀπρόσκοπος metaphorice

2. *is* dicitur, *qui non locum facit peccato alterius*, *qui non committit aliquid*, *ut exinde alter in errorem incidat aut ad peccatum alliciatur*. 1 Cor. X, 32. ἀπρόσκοποι γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις καὶ Ἕλλησι ne occasionem peccandi praebeatis Judaeis aeque ac Gentilibus. Male *Theophyl.* μηδεμίαν μηδενὶ ψόγου παρέχοντες ἀφορμήν: rectius vero *Theodoretus* interpretatus est: ἐξ ὑμῶν πρόφασις σκανδάλου μηδεμία γινέσθω. *Alberti Gloss. N. T.* p. 130. ἀπρόσκοποι· μηδενὶ σκανδάλου ἀφορμὴν ἔχοντες, h. e. παρέχοντες.

3. *is*, *in quo nihil est*, *quod jure reprehendi possit*, *ab omni errore et vitio alienus*, *inculpatus*, *irreprehensus*, *integer*, *perfectus*. i. q. ἄμεμπτος. Philipp. I, 10. ἵνα ἦτε εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι ut sitis integri ac perfecti. Act. XXIV, 16. ἀπρόσκοπον συνείδησιν ἔχειν πρὸς τὸν Θεὸν ut habeam animum nullius malefacti erga Deum sibi conscium, animum, qui me ἀπρόσκοπον, integrum scelerisque purum judicat.

'ΑΠΡΟΣΩΠΟΛΉΠΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *is* dicitur, *qui personarum nullum respectum habet nec se nimio rerum externarum*, v. c. dignitatis, opum, cognationis, potentiae, *amore et studio regi patitur*. Adverbium

'ΑΠΡΟΣΩΠΟΛΉΠΤΩΣ, *citra personarum respectum*, *simpliciter et sine omnium partium studio*. Sic in N. T. semel legitur 1 Petr. I, 17. ubi Deus dicitur ἀπροσωπολήπτως κρίνων κατὰ τοῦ ἑκάστου ἔργον sine partium studio de cujusque factis judicans; in quo est descriptio justitiae divinae. Conf. infra sub πρόσωπον.

"ΑΠΤΑΙΣΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie: *non impingens*, *qui incedens non offendit pedem*, *immunis a lapsu*, ex α priv. et πταίω *impingo*, *labor*. Sic *Xenoph.* de *Re equestri* c. I. § 6. ἀπταιστότερον τὸν ἵππον παρέχει. *Plutarch. Fab.* p. 190. B. ἀσφαλὴς καὶ ἄπταιστος.

2. metaphorice: ἄπταιστος dicitur, uti ἀπρόσκοπος, *is*, *qui nullius insimulari*

lari potest culpae, et omni caret reprehensione, vacuus vitiositate. Sic semel legitur Jud. v. 24. τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι ὑμᾶς ἀπταίστους ei vero, qui vos conservare potest integros, perfectos, irreprehensibiles, ubi cum ἄμωμος permutatur. 3 Macc. VI, 39. *Lucian. Amor.* T. II. p. 449. ed. *Reitz.* δι' ἀπταίστου καὶ ἀκλινοῦς βίου ἀλύπως εἰς γῆρας ὁδεῦσαι. *Hesych.* ἀπταίστως· ἀκαταγνώστως. Conf. *Valckenarii Diatriben* in *Euripid. Reliquias* p. 266.

"ΑΠΤΩ, *necto, alligo.* Medium "ΑΠΤΟΜΑΙ,

1. *tango, prehendo, prenso,* et ex adjuncto: *manus impono, amplector. Hesych.* ἅπτεσθαι· ψαύεσθαι. — ἅπτομαι· ψαύω, ψηλαφῶ. Construitur quidem cum genitivo, non tamen opus est, ut substantivum cognatae significationis, v. c. ἀφὴν subintelligatur. Matth. VIII, 3. ἥψατο αὐτοῦ tangens eum. ib. v. 15. καὶ ἥψατο τῆς χειρὸς αὐτῆς — καὶ ἠγέρθη et apprehendit ejus manum. ib. IX, 20. 21. 29. XIV, 36. XVII, 7. Marc. I, 41. X, 13. καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδία, ἵνα ἅψηται αὐτῶν ut manibus impositis iis bene precaretur, coll. Matth. XIX, 13. Joh. XX, 17. μή μου ἅπτου, h. e. noli jam amplexibus meis te ipsam morari, seu ne hic diutius haereas significandae mihi tuae laetitiae et reverentiae causa. Videtur enim Maria procidisse in genua et pedes Jesu amplexa esse ex more Orientis. Cf. ad h. l. *Wolfii Curas Philologicas* T. I. p. 990. qui bene contulit locum Job. XXXI, 7. ubi ἅπτεσθαι hebraico דָּבַק in vers. Alex. respondet, quod alios convertunt per προσκολλᾶν *adhaerere, affixum esse.* Hinc

2. ἅπτεσθαι τινὸς *versari cum aliquo, communionem habere, societatem inire* (Ezech. XLII, 14.) significat. 2 Cor. VI, 17. καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτεσθε nolite familiarem consuetudinem habere cum paganis. Nam pagani impuri habebantur a Judaeis. Huc etiam referrem locum Coloss. II, 21. μὴ ἅψῃ abstinendum esse a familiaritate cum

paganis: quanquam non r
hunc locum commode de
tactu rerum, quae immund
tur a Judaeis, v. c. cadav
cari. Sunt etiam interp
pauci, qui locum 2 Cor.
ipso usu ciborum immund
care malunt, ut ἅπτεσθαι
ere, edere, vesci, quo se
apud *Xenoph. Mem.* I, 3
ἅπτεσθαι.) *Homer. Odyss.*
qua significatione legi po
post *Abresch.* in *Auctar*
Thucyd. p. 278. *Loesner*
in *Obss. Philonn.* p. 372.
nius N. T. T. II. p. 289.

3. *rem habeo cum muliere*
ni usu mulieris, sive in co
extra illud, dicitur. Sic
1. καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς
viro magis consulitur ab
conjugio: ad imitationem
hebraici נָגַע Genes. XX,
11. Prov. VI, 29. quanqu
nus modeste de conjugal
illicita cum muliere consue
bo *tangendi* et ἅπτεσθαι
graecos Scriptores usos ess
fugit. De his vide *Ae*
Anim. I. c. 13. ἄλλης ε
Marc. Antonin. I. c. 1. §
ter *Gatakeri Opera Crit*
Valckenar. ad *Eurip. Phoe*
et *Wetstenii N. T.* T. II.
illis vero conf. *Martial.*
174. *Horat.* I. *Sat.* 2. v. 5
erhov. ad *Terent. Eunuch.*

4. *laedo, noceo, molestus*
legitur in N. T. 1 Joh. V,
πονηρὸς οὐχ ἅπτεται αὐτοῦ
non laedet ipsum, non noc
non se facile ad peccata a
tur. Ita נָגַע haud raro
usurpatum legitur. Gen
11. Ruth. II, 9. 1 Chron.
ubi parallelismus membro
vandus est. Sapient. XVII
de ἁφὴ ex hebr. נֶגַע est *cae*
XVII, 7. Lat. *tangere*
rare, percutere adhiberi, d
mannus ad *Propertium* p.

"ΑΠΤΩ, fut. ἅψω, *accendo, incendo.* Luc. VIII, 16. οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας nemo vero, qui candelam accenderit, operit eam vase. ibid. XI, 33. XV, 8. XXII, 55. ἁψάντων δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς accenso in atrio igne. *Theophr. Char.* XVIII, 1. ἀνυπόδητος τὸν λύχνον ἅψας. Exod. XXX, 8. Eodem modo non solum ἐξάπτειν usurpatur, (cf. *Perizon.* ad *Aelian. V. H.* II. c. 13.) sed etiam *tangere* apud Latinos, v. c. *Virg. Eclog.* I. v. 17. " de coelo tactas memini praedicere " quercus."

'ΑΠΦΊΑ, ας, ἡ, *Apphia.* Est nomen mulieris, quam Paulus in Epistola ad Philemon. v. 2. commemorat, et quam *Chrysostomus* et *Theodoretus* asserunt fuisse uxorem Philemonis. Sic graecus Scholiastes nominat *Philemonem* atque *Apphiam* δεσπότας τοῦ Ὀνησίμου. Conf. N. T. ex ed. *Griesbachii* Vol. II. p. 167. et *Wetstenii N. T.* T. II. p. 380.

'ΑΠΩΘΈΩ, ῶ, vel 'ΑΠΏΘΩ, *repello, amoveo, detrudo aliquid vel a me vel ab aliis. Aelian. V. H.* XII, 22. πρῶτον μὲν λίθον ἕλκει πρὸς ἑαυτὸν, εἶτα ἀπωθεῖ. Medium ἀπωθέομαι etiam proprie significat

1. *a me aliquid trudo,* ut adeo vel ex hoc exemplo appareat, verba activa et media haud raro promiscue usurpari a Scriptt. gr. quod tamen jam observatum video a *Küstero* de *Verbis Mediis* I, 45. p. m. 55. Et in hac propria significatione (activum enim non legitur in N. T.) medium legitur Act. VII, 27. ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον ἀπώσατο is, qui injuriam faciebat proximo, repulit eum a se his additis verbis. Judd. VI, 13. ubi in aliis codd. ἐξέῤῥιψεν, in aliis ἀπώσατο legitur; unde *Hesych.* ἀπώσατο· μακρὰν ἔῤῥιψεν. *Homer. Iliad.* XXIV, 508. ἀπώσατο ἦκα γέροντα. Hinc

2. metaphorice: *cum fastidio et nausea rejicio, repudio, aversor,* et ex adjuncto: *non obedio, non fidem habeo, deficio ab aliquo.* Act. VII, 39. ἀλλ' ἀπώσαντο, sed rebellarunt contra eum, i. q. in antecedentibus οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι γενέσθαι αὐτῷ. Act. XIII, 46. ἐπειδὴ δὲ ἀπωθεῖσθε αὐτὸν, sc. τὸν λόγον, quia huic doctrinae fidem denegatis vestram. Rom. XI, 1 et 2. μὴ ἀπώσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ; num plane repudiavit Deus populum suum, ita, ut nulla spes supersit reditionis in gratiam? 1 Tim. I, 19. ἥν (scil. πίστιν) τινὲς ἀπωσάμενοι a qua quidam, deficientes ad errores delapsi sunt. Ps. LXXXVIII, 5. καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς χειρός σου ἀπώσθησαν, ubi hebr. נִגְזָרוּ respondet. Ezech. XLIII, 9. νῦν ἀπωσάσθωσαν τὴν πορνείαν αὐτῶν, hebr. הִרְחִיק. 1 Sam. XII, 22. οὐκ ἀπώσεται Κύριος τὸν λαὸν ἑαυτοῦ. *Thucyd.* III, 39. Cf. *Duker.* ad *Thucyd.* V, 45. et *Wetstenii N. T.* T. II. p. 72.

'ΑΠΏΛΕΙΑ, ας, ἡ, 1. proprie: active, *perditio, abolitio, consumtio, destructio alicujus rei, ut esse desinat,* ab ἀπόλλυμι *perdo. Polyb.* VI, 59. 5. Hinc per synecdochen

2. *mors violenta, occisio, capitale supplicium.* Sic Act. XXV, 16. χαρίζεσθαί τινα ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν morti aliquem tradere in gratiam aliorum.

3. *infelicitas, omnis calamitas, miseria,* et speciatim de *poenis divinis peccatorum et in hac et in futura vita* usurpatur. Matth. VII, 13. ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς ἀπώλειαν via ducens ad miseriam et infelicitatem. Rom. IX, 22. κατηρτισμένα εἰς ἀπώλειαν certo et inevitabili fato perituri. Philipp. I, 28. ἥτις μέν ἐστιν αὐτοῖς ἔνδειξις ἀπωλείας quae, sc. persecutiones, sunt ipsis documento insigni, se gravissimas poenas Deo daturos esse. ib. III, 19. ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια quos manent poenae dirissimae. 1 Tim. VI, 9. ὄλεθρος καὶ ἀπώλεια. 2 Petr. II, 1. αἱρέσεις ἀπωλείας perniciosas maxime opiniones. v. 3. III, 7. 16. Apoc. XVII, 8. 11. coll. XIX, 20. Alexandrini usi sunt hac voce pro אֵיד, Deut. XXXII, 35. Job. XXXI, 3. et pro רָעָה, Ies. XLVII, 11. Hist. Dracon. v. 41. τοὺς δὲ αἰτίους τῆς ἀπωλείας αὐτοῦ, ubi ἀπώλεια *capitale supplicium* notat. Huc etiam

etiam referrem locum Act. VIII, 20. τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν pereat tecum pecunia tua, h. e. ob hanc pecuniam tuam gravissime puniaris.

4. per metonymiam: *illa ipsa res, quae alicui poenas, miseriam et mortem affert.* 2 Petr. II, 2. καὶ πολλοὶ ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς ἀπωλείαις, ubi ἀπώλεια vel est *vita flagitiosa falsorum illorum doctorum,* quos v. 1. descripserat, vel *errores maxime perniciosos, quos iidem spargere conabantur,* indicat; unde in quibusdam codd. ἀσελγείαις loco ἀπωλείαις e glossemate legitur. Joh. XVII, 12. ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, quae formula per se quidem *nequam, hominem perditum, de cujus salute plane desperandum est,* indicat, qui Hebraeis בַּר־מַשְׁחִית Ies. I, 4. vocatur, sed h. l. de Juda, Christi proditore, usurpatur, *qui a partibus Christi defecit,* ut adeo h. l. ἀπώλεια, ut vel praecedentia verba docent, *defectionem a religione christiana, a Jesu doctore,* ἀποστασίαν, indicet. Idem valet de loco 2 Thess. II, 3. ubi ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας a formula: ὁ υἱὸς τῆς ἁμαρτίας minime differt, adeoque descriptioni *insignis illius impostoris, qui multos ad defectionem a religione christiana sollicitabit,* inservit.

5. *nimius sumtus, prodigalitas, vana et inutilis profusio,* seu *proluvium,* ut *Terentius* loquitur, unnützer, übertriebener Aufwand, *useless, excessive expense,* φθόρος ἀργυρίου *Theocrit. Idyll.* XV, 18. Sic legitur in N. T. Matth. XXVI, 8. εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη; cui fini est hic nimius sumtus? Marc. XIV, 4. Sic et apud Hebraeos *prodigus* בַּעַל־מַשְׁחִית Prov. XVIII, 9. vocatur. Eodem modo ἀπόλλυμι de argento, quod male impenditur ac profunditur, adhibetur apud *Theophr. Char.* c. XV. ὅτι ἀπόλλυσι καὶ τοῦτο τὸ ἀργύριον. *Plutarch. Cicer.* p. 869. Latini quoque dicunt *pecuniam perdere,* ut ex *Stephani* ac *Gesneri Thesauris* l. l. satis constat.

ἈΡΆ, ᾶς, ἡ, *imprecatio, exsecratio, dirae, dicteria et convicia atrociora,* ab αἴρω *tollo,* nam imprecationes sublatis manibus fieri solebant, unde ἀράομαι descendit, *imprecor mala.* Semel legitur in N. T. Rom. III, 14. ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει quorum os exsecratione et amarulentia plenum est, h. e. qui semper conviciis et dicteriis atrocibus erga alios utuntur. In versione Alex. non solum τῷ אָלָה, Genes. XXIV, 41. Ezech. XVII, 13. sed etiam τῷ קְלָלָה, Prov. XXVI, 2. respondet. *Hesych.* ἀρά· κατάρα. Idem: οὗ ἀρᾶς γέμει· οὗ κατάρας πλήρης ἐστί. *Aelian. V. H.* III, 29. αἱ ἀραὶ ἐκ τῆς τραγῳδίας. *Polyb.* XVI, 31. 5. ubi vid. *Schweighaeuserus.* Cf. *Salmas.* ad *Inscript. Herod. Attic.* p. 9.

ἌΡΑ. Adverb. Est varii usus et significationis. Nam

1. est *concludentis e superioribus,* et significat: *itaque, ergo, quare, quamobrem.* Sic Matth. XII, 28. Luc XI, 48. ἄρα μαρτυρεῖτε atque adeo vo testamini. Rom. VII, 21. VIII, 1 X, 17. ἄρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς. 1 Co XV, 15. Galat. III, 7. IV, 31. ubi i codd. quibusdam διὸ legitur. Inte dum vero ἄρα οὖν ponitur in N. T. it ut alterutrum abundet, ut apud L tinos *itaque ergo,* v. c. *Liv.* I, 25. II 31. IX, 31. Sic legitur in N. T. Ro V, 18. VII, 3. VIII, 12. IX, 1 XIV, 12. *Aeschin. Socr.* Dial. I, *Xenoph. Cyrop.* I, 4. 11.

2. *sane, profecto, utique,* ut sit pa ticula *asseverantis.* Luc. XI, 20. ἄ ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ pr fecto ad vos jam pervenit regnu Dei. Galat. II, 21. utique Chris frustra mortuus est. 1 Cor. V, 1 VII, 14. XV, 14. 18. Hebr. XII, Hinc in versione Alex. respon hebr. אַךְ Ps. LVIII, 12. LXXIII, 1 *Xenoph. Cyrop.* V, 2. 3. VII, 5. 1 *Aelian. V. H.* XIV, 31.

3. *age, agedum,* ut sit particula e *hortantis.* Galat. VI, 10. 1 The V, 6. 2 Thess. II, 15. Ita respo det hebraico נָא *quaeso, obsecro,* vers. Alex. Genes. XVIII, 3.

,*fortasse*, ut sit *bene speran-*
:ula. Marc. XI, 13. εἰ ἄρα
ἐν αὐτῇ an fortasse inventu-
iquid in ea. Act. VIII, 22.
ἀφήσεταί σοι si sorte remittatur
ım. XXII, 6. 11. pro אוּלַי
habent Alexandrini εἰ ἄρα.
cet, *nempe*, *videlicet*, ut sit
explanantis. 1 Cor. XV,
ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται si nul-
e datur resurrectio mortuo-
lat. V, 11. *Aelian. V. H.* II,
Perizonius ad *Aelian. V. H.*

dum est particula, quae, si
iculis interrogandi, veluti ποῦ
ıgitur, vel pleonastice addi-
majorem vim affert interro-
Latine per *nam* optime red-
t, unde Matth. XXIV, 45.
haud pauci codices γὰρ sub-
t. Maxime in interrogatio-
lhiberi solet. Sic Matth.
l. τίς ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βα-
ι οὐρανῶν; quisnam maximus
gno coelorum? ib. XIX, 25.
[V, 45. Marc. IV, 41. Luc.
5. XXII, 23. Act. XII, 18.
ı e Graecis dedit *Zeunius*
um de Idiotismis L. Gr. p.

'circumflexa penultima) non-
rogantis est in N. T. et *num?*
nificat. Nonnisi bis in N. T.
itur Luc. XVIII, 8. ἆρα εὑρή-
ἐπὶ τῆς γῆς; num fidem in-
ı terra? Galat. II, 17. ἆρα
ἁμαρτίας διάκονος; Alexandrini
hac particula pro הֲ *num?*
sunt, v. c. Genes. XVIII,
XVII, 10. Nehem. IV, 2.
igerum de *Idiotismis L. Gr.*
d. *Zeunii.*
'Ε. Particula interrogandi, pro
ı interdum ἆρά γε dicitur, idem
uod antecedens, *num? an?*
chin. Socr. Dial. II, 5. 6. 25.
x lectione codicum omnium
Act. VIII, 30. ἆρά γε γινώ-
ἀναγινώσκεις; intelligisne quae
Genes. XXVI, 9.

"ΑΡΑ ΓΕ et "ΑΡΑΓΕ, est 1. *conclu-dentis* igitur, *itaque*. Matth. VII, 20. ἄραγε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτοὺς igitur e moribus suis dignoscatis illos. ibid. XVII, 26. Act. XI, 18.

2. est *bene sperantis*, et notat: *forte*. Act. XVII, 27. εἰ ἄραγε ψηλαφήσειαν αὐτὸν an fortasse sensuum ope eum cognoscere possint. Saepius in N.T. non legitur.

'ΑΡΑΒΊΑ, ας, ἡ, *Arabia*. Est nomen regionis Asiae majoris, sitae ad partem australem Judaeae inter mare Rubrum ac sinum Persicum, quam *Bochartus* in *Hieroz.* P. II. Lib. 4. c. 15. p. 556. male ab Assyriis primum sic vocatam censet a situ suo occidentali respectu Assyriorum (ab עָרַב *vesperascere*) nec minus bene alii a *mixtis populis* aut a *negotiatione* (עָרַב *miscere*) dictam judicant, quae potius nomen hoc, sibi impositum accepisse videtur a desertis illis et vastis locis, quibus abundat, ex significatione vocis עֲרָבָה *solitudo, locus desertus*. Dividitur autem Arabia in *Petraeam*, *Desertam* et *Felicem*. *Petraea* non tam nomen suum sortita est a petris asperis et incultis, aut a montium perpetuis jugis, quibus a meridie clauditur, ut vulgo putatur, sed a Petra urbe, quae est metropolis Arabiae. (*Josephus* de *B. J.* I, 6. 2.) Clauditur haec provincia ab occasu Aegypto et sinu maris rubri, a septentrione Palaestina et Coelesyria, ab ortu Arabia deserta, et a *Strabone* Lib. XVI. vocatur *Nabathaea* a Nabathaeorum gente, eam incolente. *Arabia deserta*, ubi urbs Maccaraba, hodie Mecca, quae maxima ex parte sterilis est et plana, arenis, non vero incolis, referta, fines habet ab occidente Arabiam petraeam et Coelesyriam, a meridie Arabiam felicem, a septentrione Euphraten. Hodie *Arden* vocatur. *Felix* denique *Arabia*, hodie *Aliemen* dicta, peninsulae forma inter duo maria, Rubrum et Persicum

sicum, procurrit, reliquis partibus non solum amplior, sed etiam fertilior est et maxime est cinamomi, thuris aliorumque odorum ferax. Conf. *Had. Reland. Palaestina* I, c. 16. Quae in N. T. bis (Galat. I, 17. IV, 25.) commemoratur *Arabia*, fuisse videtur *petraea*, quae tum cum Damasco sub regis *Aretae* potestate fuit.

'ΑΡΑ'Μ. *Aram.* Nomen viri indeclinabile, quod vi originis *altum, excelsum* notat; est enim a רוּם *altum esse et elatum*, a quo descendit רָם *altus*, quod ab initio nactum est א praeformativum. Fuit filius *Esromi*, pater *Aminadabi*, 1 Paral. II, 10. Bis in N. T. commemoratur Matth. I, 13. Luc. III, 33. inter majores Christi.

"ΑΡΑΨ, βος, ὁ, *Arabs, incola Arabiae*, seu, *ex Arabia oriundus.* Plur. Ἄραβες tantum legitur in N. T. Act. II, 11. ubi vulgo quidem *incolae Arabiae felicis* intelligi censentur, sed rectius, ex mea opinione, *totius Arabiae incolae* in universum intelligendi sunt.

'ΑΡΓΕ'Ω, ῶ, fut. ήσω, *otior, otiosus sum*, et proprie de *hominibus* usurpatur, *qui se otio dederunt et ab opere desistunt.* Alexandrini usi sunt pro hebraico בָּטֵל et chald. בְּטֵל Eccles. XII, 3. Esr. IV, 24. Deinde etiam metaphorice usurpatur *de rebus, quae aut plane non, aut nimis sero eveniunt.* Sic 2 Petr. II, 3. ὧν τὸ κρίμα ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ quorum poena ipsis a Deo jam olim destinata certissime et opinione citius sequetur, seu, quibus exitium imminet. Saepius non legitur in N. T.

'ΑΡΓΟ'Σ, ὁ, ἡ, τὸ, 1. proprie et de *rebus* et de *personis* adhibetur. Si de *rebus* dicitur, significat: *inelaboratum, non excultum, non praeparatum*, et est idem quod ἀεργόν. Sic apud *Xenoph.* de *Vectig.* IV, 9. ἀργὸς γῆ terra inculta et sterilis dicitur. *Herodian.* II, 4. 12. ubi cum ἀγεώργητος permutatur. Cf. *Foësii Oeconom. Hippocr.* p. 57. De *personis* vero si adhibitum legitur, significat: *pigrum, ignavum, otiosum, qui ab*
tur et nihil agit, ἄεργον qui
4. et XV, 19. hebr. עָצֵל
in vers. Alex. *Xenoph.* (
14 et 15. *Etym. M.* ἀργὸς
δυσκίνητος, μᾶλλον δὲ ἀπηργ
ἀεργός τις εἶναι. Matth. X
τὴν ἡμέραν ἀργοὶ — ἑστῶτας
ἀργοὺς stantes in foro otio
V, 13. ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ e
habent quod agant. Tit
Cretenses dicuntur γαστέρ
tres pigri, h. e. homines i
luatores, qui ab omnibus
laboribus abstinentes gula
voluptati indulgent, quos
τριμάργους vocant, de quo
quam ob causam inter di
T. relato, conf. *Guil. ab I*
Philologico-Historicas ad
et Matth. XII, 36. qua
Oelrichs Collectione Opusc
Phil. Theol. T. I. P. IV.
624.

2. ἀργὸς speciatim dicitu
ligionis christianae scien
non exprimit. 2 Petr. I,
γοὺς οὐδὲ ἀκάρπους καθίστησ
tiosam neque sterilem e
scientiam.

3. de sermone si adhibe
chald. בטל (Vide *Wets*
T. I. p. 394.), *inutilis et*
niciosus, et ex adjuncto:
lus. Sic Matth. XII, 3
ἀργὸν, h. e. *sermones inane*
impii, quibus non solum
felicitati et virtuti cons
quae adeo alios studio im
cendunt et hoc modo miser
unde in codd. h. l. πονηρὸν
ἀργὸν, e glossemate. *Ch*
mil. XLIII. in Matth. p.
ed. Frf. ἀργὸν δὲ τὸ μὴ κατὰ
κείμενον, τὸ ψευδὲς, τὸ συκοφ
τικὸς δὲ καὶ φασιν, ὅτι καὶ τὸ
γέλωτα κινοῦν ἄτακτον, ἢ τὸ
ἀπελεύθερον. *Georgius* in
P. I. p. 194. et post eun
in *Obss. Philol. Crit.* p.
runt quidem, secutum esse
um hac in re usum Grae

rectius alii, ut *Drusius* et *Vorstius* ac nuperrime Cel. *Fischerus* Prolus. XXV. de *Vitiis Lexicorum N. T.* p. 8. eum consuetudinem sermonis Hebraeorum spectasse contenderunt. Conf. versionem chald. Exod. V, 9. et Eccles. V, 2. et vers. syriacam Matthaei. l. l. Vide etiam *Merici Casauboni* Diatr. *de Usu verborum* p. 142. *Th. Crenii Analect. Philol. Crit. Hist.*

ἈΡΓΎΡΙΟΝ, ίου, τὸ, 1. proprie notat: *ipsum argenti metallum, argentum rude,* quod auro proprietatibus maxime accedit. Hebr. כֶּסֶף Ps. LXVIII, 13. Ies. XLVIII, 10. Sic legitur in N. T. Act. VII, 16. τιμῆς ἀργυρίου. *Xenoph.* VIII, *Ages.* 8, 6. Mem. III, 1. 9.

2. *nummus argenteus,* materies pro materiato. Act. III, 6. ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι nec aurei nec argentei nummi mihi suppetunt. ib. XX, 33. 1 Petr. I, 18. ad imitationem hebr. כֶּסֶף Eccles. X, 19.

3. *omne nummorum genus, pecunia ex quocunque metalli genere confecta. Phavor.* ἀργύριον· πᾶν νόμισμα, εἴτ' ἐν χαλκῷ, εἴτ' ἐν χρυσῷ, εἴτ' ἐν ἀργύρῳ εἰώθασιν ἀργύριον καλεῖν· καὶ οἱ μὲν ῥήτορες ἑνικῶς, οἱ δὲ κωμικοὶ ἀργύρια πληθυντικῶς. Sic Matth. XXV, 18. ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ Κυρίου αὐτοῦ. et v. 27. ibid. XXVIII, 12. ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν magnam pecuniae summam dederunt, ubi vid. *Wetstenius.* Marc. XIV, 11. Luc. IX, 3. XIX, 15. 23. XXII, 5. Act. VIII, 20. *Xenoph. Cyr.* I, 6. 12. Cf. *Salmasius* de *Usuris* p. 377. Hanc vero si obtinet significationem, interdum etiam omitti solet, v. c. Matth. XXVI, 9. ἠδύνατο γὰρ τοῦτο πραθῆναι πολλοῦ, scil. ἀργυρίου, potuisset unguentum hoc multo pretio vendi. Sic *Aelian. V. H.* X, 9. πωλεῖν αὐτὴν τὸν κάπηλον πολλοῦ. Cf. *Lamb. Bos. Ellips. Gr.* p. m. 25.

4. Quando numerus additur, semper *certum nummorum argenteorum genus,* ex ipsa orationis serie definiendum, intelligendum est. Sic v. c. Act. XIX, 19. καὶ εὗρον ἀργυρίου μυριάδας πέντε, *Vulgatus:* invenerunt pecuniam denariorum quinquaginta millium: quae summa quinque millia aureorum nostrorum coronatorum valet. Non vero arrisit haec Vulgati interpretatio *Grotio,* qui Lucam hoc pretium non ad Romanum aut Graecum aut Asiaticum sed ad Judaicum redegisse putat et ἀργυρίου respondere hebraico כֶּסֶף, quod pro *siclo argenteo* ponitur et ita redditur ab Alexandrinis, v. c. Deut. XXII, 19. Hoc certum est, τὰ ἀργύρια in N. T. libris *nummos argenteos* significare, qui ab Hebraeis שְׁקָלִים vocantur et a Scriptoribus graecis, *Aquila* et *Symmacho* adeo, (Exod. XXVIII, 24. Num. III, 47.) στατῆρες appellantur, quod verbum etiam ex interpretamento irrepsisse constat in codices quosdam Matthaei XXVI, 15. Fuit autem *siclus nummus argenteus Judaeorum, qui valebat tetradrachma Attica (Joseph. A. J.* III, 8. 3.) vel *didrachma Alexandrina,* unde Alexandrini V. T. interpretes, civitatis suae moribus coacti, siclos Judaeorum nusquam στατῆρας, ubique vero σίκλους vel δίδραχμα nominarunt, quia στατὴρ apud Graecos et Judaeos quidem pretio et pondere par erat quatuor Atticarum drachmarum vel duarum Alexandrinarum, sed apud Alexandrinos drachmis Atticis octo et quatuor domesticis aestimabatur. Quam observationem me *Fischero* debere gratus profiteor, qui docte de omni hac re egit in Prolusionibus de *Vitiis Lexicorum N. T.* III, 11. et XXIV, 12 sq. Cf. etiam *Petavium* ad *Epiphanium* de *Mensuris et Ponderibus* T. II. p. 428. *Bynaeum* de *morte Christi* I. p. 362. et *Casaub. Exercitt. Antibaron.* XVI, 8. 9. Legitur autem τὰ ἀργύρια hoc modo usurpatum non solum Matth. XXVI, 15. sed et XXVII, 3. 5. 6. 9. Triginta sicli Hebraeorum forent ex nostra computandi ratione summa XV. Thalerorum, quae pretium erat servi interemti aut ancillae. (Vide Exod. XXI, 32. et *I. C. Mieg Anti-*

 quit.

quit. serv. hebr. p. 406.) Apud Hebraeos vero etiam haud raro כֶּסֶף ita usurpatur, ut שֶׁקֶל subintelligatur, quod additur Gen. XXIII, 15. Sic v. c. Gen. XXXVII, 28. Zach. XI, 12.

ἈΡΓΥΡΟΚΌΠΟΣ, ου, ὁ, *qui ducit argentum in laminas, argenti cusor,* qui apud nos ein Silber-Schläger, *a silver-beater,* vocatur. Est enim compositum ex ἄργυρος *argentum,* et κόπτειν *tundere, ferire, cudere,* et formula ἄργυρον κόπτειν *argentum ducere in laminas* significat. Semel autem legitur in N. T. Act. XIX, 24. Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι ἀργυροκόπος, ubi tamen admodum dissentiunt interpretes in constituenda notione hujus vocabuli. Alii enim, *Vulgatum* secuti, de *argentario,* alii vero, ut post *Theophylactum Erasmus,* de *fabro argentario* interpretati sunt. *Beza* habet: *signator argenti.* Conf. *Boisium* in *Collat. Vett. Interprr.* p. 444. Et negari non potest, habere apud Graecos vocem ἀργυροκόπος, praeter notionem *argenti cusoris,* etiam has, ut *argentarium, fabrum argentarium* et *argenti signatorem* significet. Sic v. c. Jer. VI, 29. verba hebraica לַשָּׁוְא צָרַף צָרוֹף in versione Alex. translata leguntur εἰς κενὸν ἀργυροκόπος ἀργυροκοπεῖ. Adde *Plutarchi Opp.* T. IX, p. 301 et 473 ed. *Reiske. Hesych.* ἀργυροκοπιστήρ· τραπεζίτης ἢ ὁ τὰ ἀργύρια (scil. σκεύη) ἐργαζόμενος. *Harpocration:* ἀργυροκοπεῖον· Ἀντιφῶν ἐν τῷ πρὸς τὸν Νικοκλέα, ὅπου κόπτεται τὸ νόμισμα, ὃ νῦν σημαντήριον τινὲς καλοῦσιν. Ex quo apparet, vocem ἀργυροκόπος latissime patuisse apud Graecos, et *omnem argentificem* significasse. Conf. etiam *Wetstenii N. T.* T. II. p. 584.

ἌΡΓΥΡΟΣ, ου, ὁ, 1. proprie: *argentum,* seu *ipsum argenti metallum,* ἡ οὐσία τοῦ ἀργύρου ut *Phavorinus* interpretatur, quod παρὰ τὸ ἀργὸν *ob candorem suum* sic dici putant, ut כֶּסֶף כָּסַף, quod in lingua arab. et chald. *pallere* significat, vulgo deduci solet. Sic Jacob. V, 3. ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος κατίωται aurum et argentum aerugine vitiabi

2. per metonymiam mat materiato *nummus argenteu* Matth. X, 9. μὴ κτήσησθε χ ἄργυρον μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ne comparetis vobis aureos, vel etiam aeneos nummos.

3. *simulacrum* vel *idolum* *factum.* Act. XVII, 29. χ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ τὸ θεῖον εἶναι ὁμ aut argenteo aut lapideo summum Deum esse simile

4. *vasa ex argento confect* XVIII, 12.

5. *parietes argento exorna* III, 12. εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐ λίον τοῦτον χρυσὸν, ἄργυρον, λί ξύλα, χόρτον, καλάμην si qui damentis superstruxerit p ro, argento et lapidibus pr mis exornatos, aut pariete ligno compactos, ubi tam rietes auro et argento exo trina vera et praestans, p autem ligneos et stramine vilis et falsa intelligenda terum usi sunt Alexandrin pro hebr. כֶּסֶף Prov. X, 2 חַסְפָּא Dan. II, 35. 45.

ἈΡΓΎΡΕΟΣ, οῦς, έα, ᾶ, *genteus, ex argento factus tus,* interdum etiam *lamini* seu *argento obductus et ex* ἄργυρος. Act. XIX, 24. ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος, h. e. diculas parvas vel ex a argento obductas easque in quibus simulacrum D Conf. infra sub ναός. 2 σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ va argentea. Apoc. IX, 20 χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ simu et argentea. Saepius n in N. T.

ἌΡΕΙΟΣ ΠΆΓΟΣ, ου, *gus* seu *Areopagus.*

1. proprie: *collis Marti reopagitica petra,* ut ab tur *Fragm.* p. 252. ubi *lius.*) ab Ἄρης *Mars,* et

montem seu collem notat; cf. *Callimach. Hymn.* in *Delum* v. 272. *Lucian.* de *Gymnas.* c. 19.

2. κατ' ἐξοχὴν ita dicebatur celeberrimus ille supremi (*Plutarch.* in *Solonis Vita* τὴν ἄνω βουλὴν vocat, quia ex instituto Solonis inspectio reliquorum omnium judiciorum et custodia legum ei demandata erat. Vide *Valesium* ad *Harpocrat.* in πρυτάνεις p. 67 sq. ed. *Blancardi.*) et perpetui apud Athenienses judicii locus in colle haud procul ab Acropoli situs, in quo judicia et quaestiones rerum, potissimum criminalium factaeque necis, habebantur, et inprimis, ne quid in receptis sacris temere immutaretur, cavebatur. Vid. *Diog. Laërt.* III, 5. 115. *Xenoph. Mem.* III, 5, 20. Appellabatur autem hoc δικαστήριον, seu curia Atheniensis a Graecis Ἄρειος πάγος et a Latinis *Scopulus Mavortis, Curia Martis* (v. c. *Juvenal. Sat.* IX, v. 101.) et *Areum Judicium,* (v. c. *Tacit. Annal.* II, 55.), vel, quod Marti consecratus esset, vel, quod Mars ibi primus, Halirrhothio, Neptuni filio, interemto, judicio duodecim Deorum se sistere coactus fuerit, et hastam suam ibi fixerit ex veteri fabula. Vide *Pausan. Attic.* I. c. 28. p. 68. Qui in illo celeberrimo judicii loco sedebant judices et de gravissimis causis cognoscebant, *Areopagitae* appellabantur. Non autem quilibet in curialium horum cooptabatur numerum, sed eligebantur viri, genere, opibus, vitae castitate et justitiae et aequitatis studio prae aliis eminentes et spectabiles, unde a *Seneca* de *Tranquill.* c. 3. hoc judicium religiosissimum vocatur. Conf. in hanc rem *Potteri Archaeologiam Graecam* T. I. p. 201. *Meursii* librum de *Areopago, Wetstenii N. T.* T. II, p. 565 sq. et *Perizonium* ad *Aelian. V. H.* V. c. 15. In Areopagum Paulus ducebatur, postquam Atheniensibus novam religionem christianam annunciaverat. Act. XVII, 19. ἐπὶ τὸν Ἄρειον πάγον ἤγαγον. ibid. v. 22.

ἈΡΕΟΠΑΓΊΤΗΣ, ου, ὁ, *Areopagita,* (pro Ἀρειοπαγίτης ex dialecto Attica) pr. *in Areopago, versans et occupatus,* (ut λιμνίτης, ἐρημίτης, δικελλίτης etc.) deinde vero *Arei judicii assessor, unus e numero judicum, qui ex instituto Solonis in Areopago de gravissimis causis cognoscebant et sententiam pronuntiabant,* (a praeced. voce.) Act. XVII, 34. Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης, qui, an vere sit auctor librorum, qui sub ejus nomine de Hierarchia coelesti circumferuntur, non temere cum *Launoio* et *Dallaeo* dubitatur.

ἈΡΈΣΚΕΙΑ, ας, ἡ, *studium placendi aliis et eorum favorem captandi* in universum notat, *sive se exserat blanditiis, assentationibus aliisque pravis artibus,* (Conf. *Theophr. Char.* c. V.) *sive sit justum et legitimum,* ab ἄρεσκος, *qui aliis placere studet,* unde ἀρεσκεύομαι *blandior.* In exteris Scriptoribus fere semper in vitio ponitur, ut assentatoriam quandam affabilitatem significet; sed in N. T. per antiphrasin in bonam accipitur partem. Sic Coloss. I, 10. περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρέσκειαν ut convenienter praeceptis religionis christianae agatis et ita Deo placere studeatis, seu, ut dignam religione christiana et Deo probatam vitam agatis. Sic in Excerptis ex *Polybio* Lib. VI. init. ἡ τοῦ βασιλέως ἀρέσκεια obsequium in regem. Vide *Clerici Art. Crit.* Vol. I. p. 401.

ἈΡΈΣΚΩ, fut. ἀρέσω, 1. *placeo, probor aliis, favore aliorum ornor.* Matth. XIV, 6. καὶ ἤρεσε τῷ Ἡρώδῃ et mirifice ea Herodes delectabatur. Marc. VI, 22. Act. VI, 5. καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλήθους et admodum hoc consilium omnibus probabatur, Rom. VIII, 8. Θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται expertes sunt favoris divini. v. 33. 34. 1 Thess. II, 15. Θεῷ μὴ ἀρεσκόντων Deo invisi. ibid. IV, 1. 2 Tim. II, 4. ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ ut duci probetur. Eodem modo Gen. XXXIV, 18. ἤρεσαν οἱ λόγοι ἐναντίον Ἐμμώρ. 1 Macc. VI, 60. VIII, 21. Jos. XXII, 33. ἤρεσεν ὁ λόγος τοῖς

υἱοῖς Ἰσραήλ. Esther. II, 9. ἤρεσεν αὐτῷ τὸ κοράσιον. Conf. *El. Palairet. Obss. Philol. Crit.* p. 290.

2. ἀρέσκω τινὶ *studeo alicui placere, compono me ad alicujus voluntatem, facio, quod alteri probatur*, i. q. ζητῶ ἀρέσκειν. Rom. XV, 2. ἕκαστος ἡμῶν τῷ πλησίον ἀρεσκέτω quilibet nostrum aliis placere studeat, ita, ut ejus virtuti et utilitati vere inserviat. 1 Cor. VII, 32. πῶς ἀρέσει τῷ Κυρίῳ ut se ad voluntatem mariti componat, et v. 33. πῶς ἀρέσει τῇ γυναικὶ ut uxori suae praestet debita officia. v. 34. 1 Cor. X, 33. καθὼς κἀγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω nam et ego me omnibus semper accommodare elaboro. Galat. I, 10. εἰ γὰρ ἔτι ἀνθρώποις ἤρεσκον si enim unice in eo elaborarem, ut favorem hominum mihi conciliarem, ubi ἀρέσκειν cum formula ζητεῖν ἀρέσκειν permutatur. 1 Thess. II, 4. οὐχ ὡς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες non auram populi captantes. Nam ἀρέσκειν τινὶ saepe malo sensu usurpatur, ut a κολακεύειν vix differat. Conf. *Theophr. Chr.* V. *Athen.* VI, 15. et *Wetstenii N. T.* T. II. p. 217. Hinc e contrario ἑαυτῷ ἀρέσκειν in N. T. *is* dicitur, *qui seipsum tantum curat et suum tantum commodum promovere, suae utilitati consulere studet,* et inprimis *sibi in suis opinionibus unice placet sine ullo respectu ad utilitatem et judicia aliorum.* Rom. XV, 1. καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν, et v. 3. καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἤρεσεν non enim Christus sibi vixit in his terris. *Chrysostomus*: τὸ ἡμέτερον σκοπήσας τὰ ἑαυτοῦ παρεῖδεν, coll. 1 Cor. X, 33.

ἈΡΕΣΤΌΣ, ὁ, ἡ, τὸ, *gratus, bene placens, acceptus.* Construitur, ut ἀρέσκω, fere cum dativo, interdum etiam ex hebraismo cum ἐνώπιον, e consuetudine Hebraeorum. Joh. VIII, 29. ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτοῦ ποιῶ πάντοτε facio, quod Deo placet, voluntati ejus satisfacio, i. q. in aliis locis dicitur, ποιῶ τὸ θέλημα αὐτοῦ, unde etiam in vers. Alex. Esr. X, 11. Nehem. IX, 24. 37. hebraico רָצוֹן respondet. Act. XII, 3. ὅτι ἀρεστόν ἐστι τοῖς Ἰουδαίοις quod Judaeis gratum esse intelligens. 1 Joh. III, 22. καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιοῦμεν et factis nostris favorem nobis conciliamus divinum. *Plutarch.* de *Defect. Oracul.* p. 413. E. *Porphyr.* de *Abstin.* I, 25.

2. si absolute ponitur, significat *eum, qui ita est comparatus, ut aliis jure probari queat, conveniens, decens, aequus, honestus, probandus,* i. q. καλός. Sic Act. VI, 2. οὐκ ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ διακονεῖν τραπέζαις non videtur commodum, nos, neglecto doctoris Christiani munere, curare rem pecuniariam. Hinc Alexandrini usi sunt hac voce pro טוֹב, Genes. XVI, 6. Deut. XII, 28. Ies. XXXVIII, 3. et pro יָשָׁר Exod. XV, 26. Deut. VI, 18. XII, 8. 25. *Philo de Offer. Vict.* T. II. Opp. p. 260. 2. ed. *Mangey.*

ἈΡΈΤΑΣ, α, ὁ, *Aretas.* Nomen proprium *regis Arabiae petraeae, Damascenae civitatis,* soceri *Herodis Antipae,* tetrarchae, qui ejus filiam, recepta Herodiade, repudiavit. Male haud pauci viri docti nomen hujus viri origine graecum esse, et a voce ἀρετὴ deducendum judicarunt. Recte enim docuit *Pocockius* in *Notis* ad *Abulpharaiium* p. 74. حارث לחארת nomen Arabicum esse, si non omnium, saltem plurimorum regum Arabiae commune, ut vel ex 2 Macc. V, 8. apparet, ubi alius ejusdem nominis memoratur, et ὁ τῶν Ἀράβων τύραννος vocatur. *C. B. Michaelis* autem (in *Diss. qua naturalia et artificiosa quaedam ex Alcorano illustrantur* p. 25. idem esse docuit cum Arabico اطا quod nomen Arabum reges adamaverunt. Semel in N. T. occurrit 2 Cor. XI, 32. ubi vid. *Wetstenius.*

ἈΡΕΤΉ, ῆς, ἡ, indicat, ut verbis utar Cel. *Fischeri* in indice graecitatis ad *Aeschinis Socr.* Dial. in universum *facultatem et scientiam cujusvis rei, quae in aliquo est et esse debet, si velit dignus esse et haberi nomine suo.* Sic v. c. facultas et scientia carmina pangendi ἀρετὴ τοῦ ποιητοῦ vocatur ab *Aelian.*

H. V, 21. Interdum adeo ta voce γῆς, de fertilitate egionis adhibetur. *Galen. ad art.* c. 7. οὐ διὰ τὴν τῆς Conf. *Morus* ad *Isocratis* :. 20. p. 78. Hinc in N. T.

n et facultatem faciendi ea, o christiana hominibus praepensionem animi, se suasque d cognitam, ope religionis, voluntatem divinam comconformandi (ἡ τῶν καλῶν ἐμπειρία, ut *Hesychius* in-:) significat, quae fere sim*tus christiana* dicitur. In legitur 2 Petr. I, 5. ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετὴν cum gionis christianae cognitione rtutis conjungite.

a, factum virtuti christianae, eine Tugend- oder Pflicht- *an act of virtue or duty.* ll. MS. Brem. πρᾶξις ἀγαθή. p. IV, 8. εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε omnibus officiis mnibus factis laudabilibus Sed posset etiam ἀρετὴ in loco id significare, quod istimationem conciliare po- ἀρετὴ interdum Graecis bona), celebritas nominis, seu :itur, teste *Harpocratione.* idem redit.

lo ipsi Deo tribuitur, *omnes vinas* complectitur, et max- *benignitatem* et *beneficenhomines* significat. 1 Petr. ις τὰς ἀρετὰς ἐξαγγείλητε τοῦ ὑμᾶς καλέσαντος ut grato animitatem Dei celebretis, cui :m a pristina vitiositate et betis. 2 Petr. I, 3. τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς Dei, o summa sua benignitate ad christianam adduxit. Ha-3. ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ ἀρετὴ r. הוֹד Huc pertinent e- in vers. Alex. ubi ἀρεταὶ de patum hebraico תְּהִלָּה re- . c. Ies. XLII, 8. 12. XLIII, in omnibus his locis תְּהִלָּה laudabiles, nec satis praedicandas virtutes divinas significat. *Arrian. Epictet.* III, 24. *Philo* de *Somniis* T. I. p. 658. 26. ed. *Mangey. Hesych.* ἀρετή· θεία δύναμις. Nec desunt idonea loca, e quibus notio specialior *benignitatis divinae*, quam habet haec vox in N. T. demonstrari potest, v. c. Ies. LXIII, 7. τὸν ἔλεον Κυρίου ἐμνήσθην, τὰς ἀρετὰς Κυρίου ἐν πᾶσιν, οἷς ἡμῖν ἀνταποδίδωσι. Exempla *Josephi* et Graecorum, quae evincunt, ἀρετὴν haud raro esse idem, quod εὔνοιαν et εὐεργεσίαν, *Krebsius* collegit in Observv. Flav. p. 398 et 403. et in Decretis Romanorum pro Judaeis p. 232 et 401.

'ΑΡΙΘΜΈΩ, ῶ, fut. ήσω, 1. *numero, per numerum recenseo.* Apoc. VII, 9. ὄχλος πολὺς, ὃν ἀριθμῆσαι αὐτὸν οὐδεὶς δύναται turba multa, quam numerare nemo poterat.

2. metaphorice: *nosco et curo ut numeratum*, et de *eo* usurpatur, *qui alicujus rei intimam cognitionem habet et vel levissima et minutissima curat.* Hinc explicanda est formula proverbialis: ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ἠριθμημέναι εἰσὶ vestri vero etiam capilli capitis numerati sunt, quae legitur Matth. X, 30. Luc. XII, 7 qua describitur provida et exactissima Dei scientia, quae omnia fata humana cognita habet et vel minutissima dirigit. Quae enim in numerato habemus, ea non solum nobis bene cognita, sed etiam curae cordique esse solent. Eodem modo hebr. סָפַר, cui ἀριθμέω in vers. Alex. respondet, usurpatur Ps. LVI, 9. CXLVII, 4. Job. XXXI, 4. *Hesych.* ἀριθμεῖται· ἐξετάζεται. *Herodot.* VII, 59. 60.

'ΑΡΙΘΜΌΣ, οῦ, ὁ, 1. *numerus.* Act. IV, 4. ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν. Apoc. XX, 8. ὧν ὁ ἀριθμὸς ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. ibid. XIII, 18. Joh. VI, 10.

2. *collegium, societas.* Luc. XXII, 3. ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα unus e duodecim Apostolorum numero; ubi male *Palairetus* vocem ἀριθμὸς redundare judicavit. Sic enim *numerus* etiam apud Latinos usurpatur, v. c. *Cic.* Ep. ad Famil. VIII, 9.

'ΑΡΙΜΑΘΑΊΑ,

'ΑΡΙΜΑΘΑΊΑ, ας, ἡ. *Arimathaea* seu *Arimathia*, nomen urbis corruptum e Syriaco ܪܡܬܐ; hebraice dicitur רָמָה, i. e. locus excelsus. Commemoratur Matth. XXVII, 57. Marc. XV, 43. Luc. XXIII, 51. Joh. XIX, 33. Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας. Variae autem fuerunt hujus nominis urbes in terra Canaan, quarum una in tribu Benjamin, altera in tribu Aser, alia in tribu Nephthali, iterum alia in tribu Ephraim sita fuit, de quibus exposuit *Hadr. Reland.* in Palaestin. Lib. III, p. 579. Jam plerique interpretes per urbem Ἀριμαθαίαν, ab Evangelistis commemoratam, intelligunt illam, quae ab Hebraeis 1 Sam. I, 1. הָרָמָתַיִם vocatur, et in graeco scribitur Ἀρμαθαίμ, quae sita fuit in Thamanitica regione montis Ephraim, patria Samuelis juxta Liddam, quae postea Diospolis dicta fuit. Alii vero ex verbis Luc. XXIII, 51. qui eam πόλιν τῶν Ἰουδαίων vocat, colligunt, intelligendam esse eam, quae fuit in tribu Benjamin quatuor fere milliaribus Hierosolyma distans. Res est incerta et nullius momenti.

'ΑΡΊΣΤΑΡΧΟΣ, ου, ὁ, *Aristarchus*. Est nomen proprium viri, conflatum ex ἄριστος optimus et ἀρχὸς, οῦ, *princeps*, ut adeo proprie significet *optimum principem*. Fuit Macedo, Thessalonicensis, Christianus, quem Paulus aliquamdiu in itinere comitem habuit. Orta seditione Ephesi a turba comprehensus, et postea cum Paulo Romae captivus fuit. Act. XIX, 29. XX, 4. XXVII, 2. Coloss. IV, 10. Philem. v. 24.

'ΑΡΙΣΤΆΩ, ῶ, fut. ήσω, proprie: *prandium capio, prandeo*, ab ἄριστον. Luc. XI, 37. ὅπως ἀριστήσῃ παρ' αὐτῷ. Deinde

2. omnino *cibis vaco quocunque tempore*, ut adeo interdum sit: *jentaculum capio, matutino tempore vescor.* Sic legitur in N. T. Joh. XXI, 12. δεῦτε, ἀριστήσατε, coll. v. 4. ibid. v. 15. ὅτε οὖν ἠρίστησαν. Saepius in N. T. non legitur. Sic et ἄριστος apud Graecos de *cibo mane sumto*, seu j surpatur ab *Athen.* I, 9. Conf. *Pet. Keuchenii* Ann N. T. ad Joh. XXI, 12.

'ΑΡΙΣΤΕΡΌΣ, ὁ, ἡ, τὸ, si *vus*, opponitur τῷ δεξιῷ de legitur in N. T. Matth. γνώτω ἡ ἀριστερά σου (scil. *L. Bos.* de Ellips. Gr. p. m ne cognoscat sinistra manu fuisse videtur formula p qua praecipitur, ita benef exhibenda esse a nobis, u quasi lateant. Luc. XXII ἐξ ἀριστερῶν alterum autem 2 Cor. VI, 7. διὰ τῶν ὅπλων σύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν justitiae, quae sunt ad dex nistram, ut bene interpreta *rus*, cujus verba sic sonant ܡܣܡܠܐ, ubi, ut jam vidit C imago desumta est a milite bus partibus munito, ut om dis impetum hostilem sustin

'ΑΡΙΣΤΌΒΟΥΛΟΣ, ου, ὁ, *lus*. Nomen viri graecum compositio ejus spectatur *consiliarium* notat: confl est ex ἄριστος *optimus* et β *lium*. Semel commemorat Rom. XVI, 10. ἀσπάσασθε Ἀριστοβούλου, scilicet, οἰκίαν lutate eos, qui sunt ex Ari mesticis. Qualis vero fuerit stat. Conf. *L. C. Valcke tribe de Aristobulo Judaeo Peripatetico Alexandrino zae* L. B. 1806. 4.

"ΑΡΙΣΤΟΝ, ου. τὸ. E primis temporibus, ut mon *nius* ad *Aelian.* V. H. IX, *matutinus, jentaculum, quo parabant ad labores diurnos maxime in castris ad labor* et quod a recentioribus Gr τισμα vocabatur. *Phavori* τὸ ἀκράτισμα ἤγουν τὸ πρωϊνὸ ὃ ἡμεῖς ἀκρατισμὸν καλοῦμεν, ἀκράτῳ βρέχειν καὶ προσιεσθ *Athenaeus* I, 9. 10. καὶ ἀρισ

τὸ ὑπὸ τὴν ἕω λαμβανόμενον, δεῖπνον δὲ μεσημβρινὸν, ὃ ἡμεῖς ἄριστον. Sed successu temporis, immutatis moribus, invaluit hic usus loquendi, ut ἄριστον

2. *prandium*, δεῖπνον μεσημβρινὸν, diceretur. Et sic usurpatum legitur a Luc. XIV, 12. ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον quando paras prandium aut coenam, ubi ἄριστον, quod diserte a δεῖπνον distinguitur, *prandium lautius* significat, *ad quod alii invitantur*. Luc. XI, 38. *Aristoph. Lysistr.* v. 790.

3. *omne epulum et convivium splendidum et lautum*. Matth. XXII, 4. τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμασα, coll. v. 2. ubi γάμοι vocatur. Eodem modo אֲרִיסְטוֹן sumitur pro *convivio*, sive sit prandium, sive coena; conf. *Buxtorf.* Lex. Talm. et Rabb. p. 227. In versione adeo Alexandrina τῷ לֶחֶם respondet, et omnino *cibum* notat 1 Regg. IV, 22. Hist. Drac. v. 37. λάβε τὸ ἄριστον ὃ ἀπέστειλέ σοι ὁ Θεός. Confer etiam *Wetstenii* N. T. T. I. p. 469.

'ΑΡΚΕΤΌΣ, ὁ, ἡ, τὸ, *sufficiens, qui satis est*, ab ἀρκέω *sufficio*. Construitur cum dativo, et ter tantum legitur in N. T. Matth. VI, 34. ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς sufficit sua cuique diei afflictio; quae fuit formula proverbialis Judaeorum, qua admonemur, non esse mala, quibus homines quotidie obnoxii reperiuntur, temere augenda nimia et anxia futuri temporis cura. Similes formulas hebraicas collegit *Vorstius* in Diatr. de Adagiis N. T. cap. IX. Solere autem etiam Graecos adjectivum neutrum substantivo masculino aut foeminino jungere, multis exemplis probavit *Wetstenius* N. T. T. I, p. 337. Matth. X, 25. ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ, ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ sufficit discipulo, si eandem, quam magister, habuerit sortem; quae sunt ipsa hebr. verba: דַיּוֹ לְתַלְמִיד שֶׁיְּהֵא כְּרַבּוֹ, quae apud Judaeos in proverbium abiisse, *Vorstius* l. l. docuit. Ex loco Matthaei vero facile intelligitur, usum esse Christum hac formula proverbiali, ut significaret, eandem manere Christi discipulos adversam fortunam, quae ipsi obtigisset, odia scilicet, contumelias, persecutiones. 1 Petr. IV, 3. ἀρκετὸς γὰρ ἡμῖν ὁ παρεληλυθὼς χρόνος τοῦ βίου τὸ θέλημα τῶν ἐθνῶν κατεργάσασθαι sufficit enim, nos olim, ante conversionem scilicet ad religionem christianam, gentilium more vixisse. Caeterum in vers. Alex. V. T. nuspiam legitur haec vox. qua semel tantum *Aquila* Deut. XXV, 2. pro hebraico דַּי usus est.

'ΑΡΚΈΩ, ῶ, fut. έσω, 1. *suppetias fero, adjuvo, auxilio sum*, idem quod ἐπαρκέω. 2 Cor. XII, 9. ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου opem feram tibi pro favore, quo te complector, adjuvabo te benevole. *Eurip.* Hecub. v. 1164. παισὶ δ' ἀρκέσαι χρῄζων ἐμοῖς. *Suid.* ἀρκεῖν· βοηθεῖν. *Hesych.* ἀρκεῖ· προσαρκεῖ, βοηθεῖ. *Phavorin.* ἀρκεῖ· καὶ ἐπαρκεῖ τις τινὶ βοηθῶν. Confer *Abresch.* ad *Aeschylum* III, 26.

2. *sufficio, satis sum*. Matth. XXV, 9. μήποτε οὐκ ἀρκέσῃ ἡμῖν καὶ ὑμῖν ne forte non sufficiat nobis et vobis. *Herodian.* IV, 7. 10. Joh. VI, 7. διακοσίων δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς vel ducentis denariis coëmti panes vix suffecerint. Joh. XIV, 8. καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν et nos beatissimos existimabimus, nihil amplius habebimus, quod rogemus et postulemus. *Xenoph.* Hist. Gr. I, 6. 5. ἐμοὶ ἀρκεῖ, οἴκοι μένειν. Sap. XIV, 22. οὐκ ἤρκεσεν non satis fuerat. Lex. *Cyrilli*. MS. Brem. ἤρκεσεν· ἀρκετὸς γέγονεν. *Phavorin.* ἀρκεῖ· ἐξαρκεῖ, ἀπόχρη, ἀποχρώντως ἔχει.

3. ἀρκέομαι, οῦμαι, *acquiesco, contentus sum*. Luc. III, 14. ἀρκεῖσθε τοῖς ὀψωνίοις ὑμῶν contenti estote stipendiis vestris. 1 Tim. VI, 8. τούτοις ἀρκεσθησόμεθα his contenti simus. Hebr. XIII, 5. ἀρκούμενοι τοῖς παροῦσιν. 3 Joh. v. 10. 2 Macc. V, 15. καὶ οὐκ ἀρκεσθεὶς δὲ τούτοις. *Aeschines Socr.* Dial. III, § 15. μόνοις δὲ ἀρκεῖται τοῖς δυναμένοις κ. τ. λ. *Arrian. Epictet.* III, 12.

"ΑΡΚΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *ursus, -a*. Apoc. XIII, 2. καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ἄρκτου et pedes ejus velut pedes ursi. (Ursus enim valet praecipue pedibus, inprimis anterioribus, latis, firmis et acutis unguibus, praeditis. Vide *Plutarchi*

Caus.

Caus. natur. Quaest. 22. et 28. *Aristotel.* H. A. II, 1.) In nonnullis codd. legitur ἄρκον, quae vocis forma tum Alexandrinis, tum aliis Scriptoribus (Vide *Eustath.* ad *Il.* β, 487.) recepta est. Conf. *Bocharti* Hieroz. P. I. l. III, c. 8. p. 809. Saepius non legitur in N. T.

ἍΡΜΑ, ατος, τὸ, 1. *currus, vehiculum, quo vehuntur homines, iter facientes*, vel ab ἄρω *apto*, quia equi currui loris aptari solent, vel ab αἴρω *fero*. Act. VIII, 28. καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ dum curru vehitur. ib. v. 29 et 38. *Hesych.* ἅρμα· ὄχημα, καροῦχα, δίφρος. Idem legitur in *Alberti* Gloss. N. T. p. 69. *Glossae Verb. Juris:* ἅρμα παρ' Ἕλλησι μὲν τὸ ζεῦγος τῶν βοῶν παρὰ δὲ Ῥωμαίοις τὴν καροῦχαν σημαίνει.
2. *currus falcatus, bello destinatus, e quo pugnabant*, cujus descriptionem dedit *Curtius* IV, 9. 5. 4 et 5. Apoc. IX, 9. ὡς φωνὴ ἁρμάτων ut sonus, quem currus falcati edunt; nam sequitur: ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον. Sic מַרְכָּבוֹת Joel. II, 5. et ἅρμα apud *Xenoph. Cyrop.* II, 2. 2. VI, 1. 16—28.

ἈΡΜΑΓΕΔΔῺΝ, *Armageddon.* Est nomen loci, qui semel commemoratur Apoc. XVI, 16. καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον ἑβραϊστὶ Ἀρμαγεδδὼν, seu Ἀρμαγεδὼν, Ἁρμαγεδδὼν cum spiritu aspero, μαγεδὼν et ἑρμαγεδὼν: tam varie enim scripta haec vox reperitur in codd. MSS. et ex conjecturis virorum doctorum. Fuit autem haec vox variis interpretationibus obnoxia. Alii compositam putant ex הַר *mons* et מְגִדּוֹ *Megiddo*, quod est nomen agri seu vallis ad radices montis Carmel in tribu Manassis, duplici clade nobilis, altera Cananaeorum, Siserae, aliorumque regum, qui victi a Baraco ad unum omnes caedebantur, (Jud. IV, 16. V, 19.) altera Israëlitarum, in qua ipse rex Josias caesus erat, (2 Regg. XXIII, 29.) ob quam vallis ipsa idonea visa est Zachariae prophetae (XII, 11.) ut eam publicorum lamentorum locum faceret. Ex aliorum sententia conflatum est ex חֶרְמָה *perditio*, et גְּד *turma*, cum ו par ut a Johanne respectus habit cladem Cananaeorum, Nun 3. descriptam, ut aliorum nes aeque monstrosas et i biles silentio praetermittam. arridet eorum sententia, *q onem montanam, aquae expert cam et sterilem*, quae a Jud micilium τῶν πνευμάτων ἀκαθάρ δαιμονίων esse credebatur, voce Ἀρμαγεδδὼν indicari ob comn 13. 14. statuunt. Nam הַר no *montem*, sed etiam *regionem mo* significare, satis constat, et ה gua Arabica جاز de terra aquis omnibus exhausta dici, C docuit in Lexic. Heptagl. fc Conf. *Olearium* de Stilo N. T. et 359. edit. *Schwarzii.*

ἉΡΜῸΣ, οῦ, ὁ, seu ἉΡΜΗ *commissura, compages, articul* ab ἄρω *apto*, vel ab ἁρμόζω co *committo.* Sirac. XXVII, 2. ἀ ἁρμῶν λίθων. *Hesych.* ἁρμῶν· ἀ Ita enim reponendum est lo pressi ἁρμονιῶν ex *Alberti* Glos p. 172. Ἁρμονία autem *com juncturam* significat Ezech. X 7. *Etym. M.* ἁρμὸς, ἡ ἁρμογὴ κα φυα. *Pollucis Onom.* II, 141. I pluralis tantum legitur ἁρμοὶ *co et commissurae ossium*, seu *mem corporis humani, ligamenta illa, ossa corporis inter se valide c tur.* Hebr. IV, 12. ubi commin divinae pertingere dicuntur ἀ καὶ μυελῶν ad commissuras oss medullam, quo summa earum e et vis describitur.

ἉΡΜΌΖΩ, fut. όσω, 1. p *apte et concinne compingo, co committo, apto, arcte jungo,* n fert a voce ἁρμόττω, observante *Magistro* sub ἁρμόττω. Usurpat ciatim de fabris lignariis, qui l tabulas committunt ad exstru aedificium, et architectis, qui nunt, quae sunt ad aedificiu struendum necessaria. *Xenoph.* III, 5. 6. Proverb. VIII, 30.

ɜconom. Hippocrat. p. 59.
interdum *fulcire* et *firmare*
: docuit. Deinde vero ἀρ-
aphorice
anibus usurpatur, *quae invi-
niunt et congruunt ullo ali-*
. Prov. XVII, 7. οὐχ ἁρμό-
χείλη πιστά. Conf. *Schweig-
Lex. Polyb.* s. h. v. et *Lexic.
t.* Vol. I. p. 410. Hinc
ομαι *despondeo, matrimonio
nuptui.* Sic semel in N. T.
ɔhorice legitur 2 Cor. XI, 2.
γὰρ ὑμᾶς ἑνὶ ἀνδρὶ ego vos
i, seu matrimonii vinculis
rito, nempe Christo, h. e.
edi, ut vos adduceremini ad
n et felicitatem christianam.
r autem mihi haec verba
ludenda et sequentia, παρθέ-
. τ. λ. cum verbis ζηλῶ ὑμᾶς
ıda esse, quo corruunt, quae
ınc interpretationem *Kreb-*
)bservv. Flav. p. 311. dis-
ui ἡρμοσάμην reddere mavult:
ὑ *vos, aptos reddidi.)* Quod
psam hanc verbi ἁρμόζεσθαι
attinet, magnam apud opti-
ptores graecos gratiam ha-
letur, apud quos et activum
t compositum συναρμόζειν in
ı usurpatur. *Martyr. The-
rrabium* in *Spicileg.* PP. T.
σοὶ γὰρ ἔστιν ἡρμοσμένη. In
us dicitur μνηστευθεῖσα. 36.
Eurip. Electra v. 24. de
οὐδ' ἥρμοζε νυμφίῳ. *Schol.
:l.* Ajac. Flag. v. 493. *Par-
ic.* Erot. c. 6. ἔγνωστο δὲ αὐ-
ιν ἁρμόσασθαι. Conf. *Schwar-*
mentar. Ling. Gr. p. 187. et
ις N. T. T. II. p. 205.
X, 14. παρὰ δὲ Κυρίου ἁρμόζε-
ἀνδρί. *Hesych.* ἡρμοσάμην·
κην. Hinc apud Lacedaemo-
ρυνοι magistratus vocabantur,
bant, ut non solum virgines
:aste educarentur, sed etiam
ɔnestis elocarentur; et apud
Graecos *procus*, teste *Pol-*
ɔmast. III, 3. 34. ἁρμοστής
:.—*Hesych.* ἁρμόζεται· συζεύ-
γνυται.—ἁρμόζουσα· συμφωνοῦσα, συνοικ-
κειουμένη, ἢ κοσμοῦσα.

ἈΡΝΕΌΜΑΙ, οῦμαι, 1. *nego, infi-
cior,* et, quod in N. T. observandum
est, inprimis apud Graecos de *iis* di-
citur, *qui in judicio res turpes vel sibi
periculosas negant,* et opponitur τῷ
ὁμολογεῖν, v. c. apud *Lys.* Orat. III,
c. 1. et IV, c. 5. ἔπειτα δὲ ἐκεῖνοι μὲν
ἀρνοῦνται τὰ μεμηνυμένα, οὗτος δὲ ὁμολογεῖ
ποιῆσαι. Matth. XXVI, 70. ὁ δὲ ἠρνή-
σατο ἔμπροσθεν πάντων, λέγων· οὐκ οἶδα τί
λέγεις. ib. v. 72. ἠρνήσατο μεθ' ὅρκου
jurejurando interposito negavit. Marc.
XIV, 68. 70. Luc. VIII, 45. Joh.
I, 20. καὶ ὡμολόγησε καὶ οὐκ ἠρνήσατο et
ingenue professus est; ubi observan-
dum est, non insolentem esse Scrip-
toribus graecis hanc duplicem affir-
mandi vim. Sic *Dionys. Halic.* VIII,
8. φράσω καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι. *Lysias*
Orat. III, p. 94. ψεύδεται καὶ οὐκ ἀληθῆ
λέγει, ubi vid. *Marklandum. Hesiod.
Theog.* v. 511. *Sophocl. Antigon.*
453. καὶ φημὶ δρᾶσαι, κοὐκ ἀπαρνοῦμαι
τὸ μή. Conf. *I. H. Maii* Obss. SS.
lib. II. p. 77. et *Storr. Obss. ad
Syntax. et Analog. Hebr.* p. 260.
Act. IV, 16. 1 Joh. II, 22. εἰ μὴ ὁ
ἀρνούμενος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ Χριστὸς,
pro ὁ ἀρνούμενος Ἰησοῦν εἶναι τὸν Χριστὸν,
nam negatio plane redundat. Solent
autem Attici adeo scriptores verbis
negantibus particulam negandi pleo-
nastice addere. *Polyb.* IV, 20. 11.
Alciphron Lib. II, ep. 2. οὐκ ἀρνοῦμαι
πρὸς τὸν νεανίσκον οὐκ οἰκείως ἔχειν ἐκ
πολλοῦ, ubi vide *Berglerum* et Obss.
Miscell. Vol. VI, p. 200.

2. *nolo, renuo, recuso, detrecto.* 2
Tim. III, 4. 5. τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς
(scil. εὐσεβείας) ἠρνημένοι (scil. ἔχειν,
quod ex praecedenti oratione sup-
plendum est) factis vero hanc pie-
tatem suam demonstrare recusant.
Hebr. XI, 24. ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς
θυγατρὸς Φαραὼ nolebat amplius esse
filius adoptatus filiae Pharaonis. Sa-
pient. XII, 27. ἰδόντες ὃν πάλαι ἠρνοῦντο
εἰδέναι. XVI, 16. ἀρνούμενοι γάρ σε εἰδέ-
ναι ἀσεβεῖς. ib. XVII, 10. *Phavor.*
ἀρνοῦμαι· ἀναίνομαι.

3. 'Αρνοῦμαι τινὰ *abnego aliquem, dico me nec habuisse nec velle cum aliquo aliquid commercii habere*, et ex adjuncto: *repudio, respuo aliquem, deficio ab aliquo*, pro quo reliqui Graeci verbo ἀπαρνεῖσθαι utuntur, v. c. *Dionys. Halic.* VIII, c. 34. In hoc vero sensu inprimis duplici modo usurpatur in N. T. α) enim tribuitur *Christo*, qui ἀρνεῖται τοὺς ἀνθρώπους *quando eos pro suis cultoribus non agnoscit, a coetu et felicitate suorum sectatorum excludit, nec admittit ad rerum suarum communionem.* Matth. X, 33. ἀρνήσομαι αὐτὸν κἀγὼ illum nec ego pro meo agnoscam, coll. Matth. VII, 23. et Luc. XII, 9. 2 Tim. II, 12. κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς rejiciet nos. β) tribuitur *hominibus*, qui ἀρνοῦνται τὸν Χριστὸν seu Θεὸν seu πίστιν, et quidem א) *iis, qui ore quidem Christum ejusque religionem profitentur, nihilominus tamen vitam, Christiano nomine indignam, agunt.* Tit. I, 16. Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται. 1 Tim. V, 8. τὴν πίστιν ἤρνηται hic non est verus Christianus. ב) *iis, qui deficiunt a religione christiana, et palam ore profitentur nec ad se Christum nec se ad illum pertinere, qui fidem Christo datam fallunt.* Sic de Petro Luc. XII, 57. ὁ δὲ ἠρνήσατο αὐτὸν, coll. Matth. XXVI, 70. 72. Matth. X, 33. ὅστις δ' ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων qui coram hominibus nominis doctrinaeque meae professionem retractaverit. 2 Tim. II, 12. εἰ ἀρνούμεθα, κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς. Apoc. II, 13. καὶ οὐκ ἠρνήσω τὴν πίστιν μου nec meae religionis professionem deseruisti. Apoc. III, 8. καὶ οὐκ ἠρνήσω τὸ ὄνομά μου.

4. tribuitur *iis, qui Jesum Messiam agnoscere nolunt, sed repudiant et pro impostore habent.* Act. III, 13. καὶ ἠρνήσασθε αὐτὸν κατὰ πρόσωπον Πιλάτου quem agnoscere noluistis pro vestro Messia apud Pilatum. ib. v. 14. ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἠρνήσασθε vos sanctum et innocentem agnoscere noluistis. Sed verti etiam posset ἠρνήσασθε h. l. noluistis eum χαρίσασθαι ὑμῖν. 2 Petr. II, 1. καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπότην ἀρνούμενοι, ubi tamen ἀρνεῖσθαι non tam ad doctrinam eorum, quam ad vitam ipsam, a religione christiana alienam, referendum videtur. 1 Joh. II, 22. 23. Jud. v. 4. Nec desunt tamen loca, in quibus ἀρνεῖσθαι in universum *ei* tribuitur, *qui aliquem pro tali, qualis revera est, habere et agnoscere recusat et renuit.* Sic v. c. Act. VII, 35. τοῦτον τὸν Μωϋσῆν, ὃν ἠρνήσαντο, εἰπόντες, τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν; coll. v. 27. Interdum adeo bono sensu usurpatur, ut sit

5. *renunciare, valedicere.* Tit. II, 12. ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας renuntiantes vitiositati et omnibus pravis cupiditatibus. *Theophyl.* ad h. l. e *Chrysostomo:* ἀρνήσασθαι τὴν ἐκ διαθέσεως ὁλοψύχου ἀποστροφὴν σημαίνει.

6. Restat formula: ἀρνεῖσθαι ἑαυτὸν, quae de *eo* usurpatur, *qui sibi non constat, a se ipso quasi discedit et sui dissimilis est.* 2 Tim. II, 13. ἀρνήσασθαι ἑαυτὸν οὐ δύναται nam Christus est immutabilis et veracissimus, ubi opponitur ἐκεῖνος πιστὸς μένει, i. q. Hebr. VI, 18. ἀδύνατον ψεύσασθαι αὐτόν. — *Phavorin.* ἀρνεῖται καὶ ὁ λέγων μὴ πεποιηκέναι τόδε τι. ἀρνεῖται καὶ ὁ μὴ θέλων ποιῆσαι τόδε τι. οἷον λισσόμενος δειπνῆσαι. ὁ δὲ ἀρνεῖται στομαχίζων ἀντὶ τοῦ ἀπαγορεύει.

'ΑΡΝΙΟΝ, ίου, τὸ, *agnellus, agnus.* Diminutivum ab ἄρς, ἀρνὸς, *agnus.* Proprie significat *tenerum agnum, ovis foetum annuum*, teste *Polluce* Lib. VII, c. 33. sect. 184. (Vide *Wetstenium N. T.* T. I. p. 964.) sed deinde etiam de *ovibus* in universum usurpatur. Nunquam vero in N. T. in hoc proprio sensu usurpatum legitur; semper metaphorice usurpatur et quidem ita, ut

1. *Christum* significet, qui ita vocatur, partim ob mortem ejus cruentam in cruce pro peccatis hominum, respectu habito Judaeorum causa ad agnos sacrificiales in sacris Judaeorum, partim ob mansuetudinem, patientiam et innocentiam. Hoc autem insignitus nomine legitur per totam

totam fere apocalypsin Johanneam, v. c. cap. V, 6. 8. 12. 13. VI, 1. 16. VII, 1. 9. 10. 14. 17. et alibi passim.

2. *veros sectatores Christi* significat, ita dictos ex more Hebraeorum doctores religionis cum pastoribus comparandi adeoque ob curam teneram, qua tractandi sunt. Joh. XXI, 15. βόσκε τὰ ἀρνία μου tuae curae commendo sectatores meos.

'ΑΡΞΑ'ΜΕΝΟΝ. Participium neutrum verbi ἄρχομαι, quod sumitur impersonaliter, ut sit idem ac *initium faciendo, ita, ut initium fiat,* seu *cum coeptum sit, initio facto.* Luc. XXIV, 47. ἀρξάμενον ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ facto ab Hierosolymis initio. Act. X, 37. ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ita, ut primum in Galilaea traderetur. Cf. *Schwarz.* Comment. Ling. Gr. p. 189.

'ΑΡΟΤΡΙΑ'Ω, ῶ, fut. άσω, *aro, terram vomere scindo et scissam verto, terram colo,* ab ἀρόω *aro.* Bis legitur in N. T. Luc. XVII, 7. δοῦλον ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα servum habens arantem aut pascentem. 1 Cor. IX, 10. ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾷν nam sub conditione spei debet, qui arat, arare. Respondet hebr. חָרַשׁ Deut. XXII, 10. Ies. XXXVIII, 24.

"ΑΡΟΤΡΟΝ, ου, τὸ, *aratrum,* ab ἀρόω *aro,* quod *Etymologico M.* est ab ἄρης *ferrum,* quia ferro colitur, scinditur et subigitur terra. Semel legitur in N. T. Luc. IX, 62. οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω nemo, qui admoverit manum aratro, sed deinde reversus fuerit, dignus est, qui in numero cultorum meorum habeatur. Est locutio proverbialis, petita ab agricolis, quibus continuo studio opus est, si terram bene colere ejusque fructus percipere volunt, qua usus est Christus, ut ostenderet, studium doctrinae christianae gravissimum esse et maxime arduum negotium, quod qui semel aggressus sit, eum non oportere deflectere ad rerum terrenarum nimium studium: quae sunt ipsa verba *Erasmi* ad h. l. Confer etiam *A. Schotti* Adagialia Sacra N. T. p. 75.

'ΑΡΠΑΓΗ', ῆς, ἡ. Est nomen verbale a perfecto Med. ἥρπαγα verbi ἁρπάζω *rapio.*

1. proprie notat *active: direptionem* seu *rapiendi actionem. Polyb.* XVI, 5. ἀφέμενοι τοῦ διώκειν ἀπένευσαν ἐπὶ τὴν τούτων ἁρπαγήν. *Xenoph. Cyrop.* IV, 2. 12. *Phavor.* ἡ μετὰ βίας ἀφαίρεσις.

2. *jactura quaevis,* neglecta notione *violentiae.* Sic legitur in N. T. Hebr. X, 34. καὶ τὴν ἁρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε et jacturam bonorum vestrorum aequo tulistis animo.

3. *omnis violentia, iniquitas et injuria, qua aliquis afficitur et jure suo privatur.* Luc. IX, 39. τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν γέμει ἁρπαγῆς animus vester impurus est injuriarum aliis illatarum conscientia; quanquam et h. l. ἁρπαγὴν de iniquitate, quam animus meditatur, de ipso injustitiae studio explicari potest. *Theodot.* Prov. X, 6. חָמָס per ἁρπαγὴν, *Symmachus* per ἀδικίαν interpretatus est.

4. ut ἅρπαγμα Sirac. XVI, 13. *passive: praeda e direptione, res rapta, omne, quod est injusto et illegitimo modo partum.* Matth. XXIII, 25. ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἁρπαγῆς καὶ ἀκρασίας intus vero plena sunt bonis inique partis. In vers. Alex. respondet hebr. גְּזֵלָה eodem sensu Ies. III, 14. Etiam apud Graecos (v. c. *Xenoph. Hellen.* III, 2. 19. μετεῖχον τῆς ἁρπαγῆς.) ἁρπαγὴν haud raro hanc significationem habere, docuit *Schwarzius* Comment. Ling. Gr. p. 190.

'ΑΡΠΑΓΜΟ'Σ, οῦ, ὁ, 1. proprie, ut ἁρπαγὴ, *direptio, raptus, ipsa rapiendi actio.* Est nomen verbale a perfecto pass. ἥρπαγμαι verbi ἁρπάζω. Et nomina, in μὸς desinentia, fere actionem, non rem et statum significant. Sed interdum tamen *passive* usurpatur, ut significet

2. vel *rem raptam,* v. c. praedam, quocunque nomine raptam, vel *rem avide diripiendam et vindicandam.* Hinc

Hinc formula: ἁρπαγμὸν ἡγεῖσθαί τι *cupide aliqua re uti, studiosissime eam occupare et sibi vindicare* significat. Philipp. II, 6. οὐχ ἁρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ non habuit praedae loco similitudinem cum Deo, h. e. non ea, qua poterat uti majestate divina, cupide utendum esse existimavit, seu, non semper eam fecit conspicuam, interdum abstinuit ab ea; nam sequitur: ἐκένωσε ἑαυτὸν se ipsum ad statum tenuem depressit. Similis formula est: καθάπερ φωρίου ἐφάπτεσθαι, qua usus est *Longinus* de Sublimitate p. 26. ed. *Mori.* Loca, quae *L. Bos.* in Animadverss. ad h. l. p. 199. ex *Heliodoro* adduxit, mihi quidem plane aliena videntur, nam ἅρπαγμα apud *Heliod.* Aethiop. IV, 1. VII, 20. rem significat, quae facili negotio obtineri potest, ad quam obtinendam nec consiliis nec labore opus est; quam notionem a loco Pauli alienissimam esse, quis non videt? Magis huc pertinere videntur loca vers. Alex. in quibus ἁρπαγμὸς *omnis generis praedam et rapta bona* significat, et hebr. טָרֶף, Ezech. XXI, 27. גָּזֵל, Ps. LXII, 11. Ies. LXI, 8. גָּזוּל, Malach. I, 13. et מְשִׁסָּה, Ies. XLII, 22. respondet. Copiose de voce ἁρπαγμὸς, quae interdum idem valet cum alterius formae substantivo ἅρπαγμα, praeter *Wetstenium* (N. T. T. II. p. 268.) exposuit *Wakefield* in *Silva Critica* P. III. p. 112. et *Mer. Casaubonus* in Diatr. *de verborum usu* p. 110. *Th. Crenii Analect. philol. crit. historicorum.*

'ΑΡΠΆΖΩ, fut. άσω, vel άξω,

1. vulgo: *violenter et palam aliis invitis bona rapio et aufero, avide et violenter arripio aliquid, ut mihi vindicem et meum faciam,* et in eo differt a κλέπτειν, ut hoc sit *clanculum,* illud *palam et cum impetu rapere,* (*Xenoph.* *Cyrop.* I, 2. 2. *Mem.* IV, 2. 15.) unde ἅρπαξ, de quo postea. Sed sic non legitur in N. T. libris.

2. *vi aliquem abduco et subduco aliorum conspectui.* Sic Joh. VI, 15. καὶ ἁρπάζειν αὐτὸν, ἵνα ποιήσω βασιλέα et se abrepturos, (*prehensuros* vertunt ob locu III, 4. ubi hebraico לְכַד co *dit* in vers. Alexandrina re ut regem renuntiarent. In fere re usus est voce *rapere* H. I, 26 et 27. Act. XX ἁρπάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν v eum tolli jussit e medio Jud Respondet hebraico חָטַף Alex. Judd. XXI, 21. Ps. X,

3. *dilanio, trucido,* quando et rapacibus animalibus us quibus, teste *Eustathio* ad *H* XII, 305. proprie competit h Joh. X, 12. καὶ ὁ λύκος ἁρπά et lupus alias dilaniat. coll. *Mem.* II, 7. 14. Ideo haud sunt Alexandrini hac voce braico טָרַף (v. c. Genes. X 33. Ps. VII, 2. Amos I, 11. proprie de feris usurpatur, q guibus et dentibus praedam plane ut arab. طرف, qu prie *secuit, decerpsit, dilacera* nificat.

4. *aufero aliquid, privo aliq qua re, quacunque ratione fiat.* XIII, 19. ὁ πονηρὸς ἁρπάζει τὸ νον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν diabolus i insitum erat animo, aufert, h. privatur hac sua cognitione d salutaris.

5. *eripio aliquem alicujus p* Joh. X, 28. καὶ οὐχ ἁρπάσει ἐκ τῆς χειρός μου et nemo eri meae potestati valebit, h. e. per felicitatis illorum auctor promotor. ib. v. 29. *Libani* clam. XVII. p. 456. B. ed. πόλιν ἐκ τῶν χειρῶν ἡρπασμένην τ δίνος. Id. XXXI. p. 718. A. τῶν χειρῶν τοὺς ἐναντίους ἐξήρπασ v. 23. ἐκ πυρὸς ἁρπάζοντες ita, igni quasi et incendio eripiati autem ἐκ πυρὸς ἁρπάζειν formu verbialis, frequens apud Jud *iis, qui aliquem e praesentissim culo mature eripiunt.* Conf.

Amos IV, 17. et 1 Cor. III, quae infra ad πῦρ dicentur.
eo aliquem abire, et passivum *ιαι jussus ab aliquo discedo.* III, 39. πνεῦμα Κυρίου ἥρπασε πτον oraculo divino admonitus t. 1 Regg. XVIII, 12.
ito in alium locum transfero. XII, 2. ἁρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ου οὐρανοῦ raptum in visione, mo translatum in tertium coeid. v. 4. ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν παρά- . Thess. IV, 17. ἁρπαγησόμεθα ῖς ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν Κυρίου m illis, nubibus vecti, obviam ır Domino nostro. Apoc. XII, ἡρπάσθη τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν

de arripio, studiose occupo et mihi aliquid, omni animi con- : consequi laboro. Matth. XI, οἱ βιασταὶ ἁρπάζουσι αὐτὴν, sci- ν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, flagran- lerio arripiunt oblatam hanc citatem. Sic etiam haud raro raecos Scriptores legitur, v. c. *Xenoph.* Anab. VI, 5. § 11. it. equestri VI, 11. *Plat. Ep.* . 716. ed. Lugd. *Aelian.* V. 17. Excerpta a *Polybio* de V. T. III. Opp. p. 116. ed. ἡρπακότες τὴν τῶν Ἑλλήνων εἰς μέρος εὐχερείαν cupide assumse- raecorum hoc in genere stu- Conf. *D'Orville* ad *Chariton.* I, 63. ed. Lips. Eodem modo : usurpatur apud *Terent.* Eun. 23.—*Phavorin.* ἁρπάζω· κυρίως ἐπὶ λεόντων καὶ κυνῶν καὶ λύκων τοιούτων. ἁρπάζω λέγεται καὶ τὸ λαμβάνω μὴ βουλομένου δηλονότι κεκτημένου. καὶ ἁρπάζω τὸ ὀξέως ἀπάζω, διαρπάζω, ἐξαρπάζω, αἱ- συναρπάσσεται.

ΠΑΞ, αγος, ὁ, 1. proprie: *ra-* est proprium ἐπίθετον ferarum, lentibus et unguibus dilaniant erant praedam: speciatim *lu-* (*Lycophr.* 1309. *Oppian. de* III, 293.), quos etiam Latini *Horat. Carm.* IV, 4. *Ovid.* I, 5. *Seneca Oedip.* 149.) *ra-* t. I.

paces appellare solent. Matth. VII, 15. λύκοι ἅρπαγες lupi rapaces, (coll. Genes. XLIX, 27.) ubi tamen metaphorice *homines* intelligendi sunt, *qui sunt doctrinarum exitialium auctores et felicitati aliorum insidiantur.* Confer infra sub λύκος.

2. metaphorice: *qui vi et palam bona invitis dominis ad se rapit, latro.* Sic legitur in N. T. Luc. XVIII, 11. ubi diserte ab ἄδικος distinguitur. 1 Cor. V, 10. πλεονέκταις ἢ ἅρπαξιν. ib. v. 11. VI, 10.

ἈῬῬΑΒΩ͂Ν, ῶνος, ὁ. Vox origine hebraica עֵרָבוֹן (ab עָרַב *fidejubere, spondere.* Genes. XLIV, 32.), pro qua voce hac graeca usi sunt Alexandrini Genes. XXVIII, 17. 18. 20. translata successu temporis, ut plures aliae, non solum in linguam graecam, sed adeo in linguam latinam. (*arrhabo* seu *arrabo* apud *Plautum* Rud. Prol. 46. Miles. IV, 1. 11.) Varias autem habet haec vox significationes.

1. in universum notat: *arrham* seu *arram*, h. e. *partem pretii, quae in emtionibus cautionis gratia datur pro rebus, quae emuntur,* das Angeld oder Handgeld *an earnest. Suid.* ἀῤῥαβών· ἡ ἐν ταῖς ὠναῖς περὶ τῶν ὠνουμένων διδομένη πρώτη καταβολὴ ὑπὲρ τῆς ἀσφαλείας. *Hesych.* ἀῤῥαβών· πρόδομα. Conf. *Salmasium* de Modo Usurarum p. 582 seq.

2. *pignus, depositum, quod datur, ut alter certus reddatur, eum, qui pignus dedit, promissis suis staturum esse.* Genes. XXXVIII, 17.

3. *donum obligationis in nuptiis contrahendis, sponsalium pignus,* der Maalschatz, *a marriage portion. Hesych.* ἀῤῥαβών· καὶ τὸ μνῆστρον (ita enim legendum est loco ἄγκιστρον). Idem: μνῆστρον· ὁ τοῦ γάμου ἀῤῥαβών.

4. tropice: *omne, quod est instar pignoris, quod certam animi persuasionem efficit et alit.* Sic autem ter legitur in N. T. libris. 2 Cor. I, 22. καὶ δοὺς τὸν ἀῤῥαβῶνα τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν et largitus est vobis bona per religionem christianam,

quae vobis sunt instar pignoris futurae majoris felicitatis Christianorum. Eadem sententia expressa est a Paulo 2 Cor. V, 5. Ephes. I, 14. ὅς ἐστιν ἀῤῥαβὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν quae bona nobis certissimum pignus sunt futurae felicitatis. Omnium optime de hac voce exposuit *Stephanus le Moyne* Notis ad Varia Sacra p. 466—480.

"ΑΡ'Ρ'ΑΦΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *inconsutus, nullam habens suturam, non a sartore tractatus.* (ex α priv. et ῥάπτω *suo, consuo. Homer.* Odyss. XXIV, 228. κνημῖδας ῥαπτάς.) Sic semel legitur in N. T. Joh. XIX, 23. ἦν δὲ ὁ χιτὼν ἄῤῥαφος erat vero tunica inconsuta. Elegantem autem hujus tunicae ex *Josepho* maxime A. J. III, 7. 4. dedit *Ernesti* Instit. Interpr. N. T. p. 258. ed. tert. descriptionem: *Tunica* ἄῤῥαφος *et* ὑφαντὸς δι' ὅλου, inquit, *est, quae non e duabus plagulis, sive segmentis fit in latere utroque fibula aut acu nectendis, sed constat una continenti tela, nihil habente suturae aut commissurae in lateribus aut humeris: cujus conficiendae modum describit* THEOPHYLACTUS ad h. l. *et Palaestinae proprium tradit e* CHRYSOSTOMI Homil. LXXXIV. in Johannem. Confer etiam *Alberti* Gloss. N. T. p. 209. *Braun. de Vestitu Sac. Hebr.* I, c. 16. p. 259. *Ferrarium* de Re Vestiaria P. I. Lib. III, c. 16. et *Salmasium* ad Flavii Vopisci Aurelianum c. 46.

"ΑΡ'Ρ'ΗΝ, ενος, ὁ, et "ΑΡ'Ρ'ΕΝ, τὸ, *mas, masculus, tam inter homines, quam inter bruta*, et est nomen sexus, quod *Eustathius* deducit ab ἄρδω *irrigo*, διὰ τὴν σπερματικὴν ὑγρότητα. Apoc. XII, 5. ἔτεκεν υἱὸν ἄῤῥενα peperit filium masculum. ibid. v. 13. Saepius non legitur in N. T.

"ΑΡ'Ρ'ΗΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ. Variis modis accipitur in Graecorum libris. "Ἄῤῥητον autem

1. dicitur, *quod nunquam est adhuc dictum et ore prolatum. Homer.* Odyss. XIV, 466. καί τι ἔπος προέηκεν, ὅπερ τ' ἄῤῥητον ἄμεινον.

2. *quod dicendum non est, quod dicere nefas est, leges prohibent atque pudor.* Sic ἄῤῥητα et ἀπόῤῥητα in *Cereris sacris* dicta sunt *dogmata arcana, mysteria, quae vulgari et enuntiari nefas erat*, et in *disciplina Pythagorica dogmata arcana, quae cum initiatis, non item cum profanis communicabantur.* Conf. Celeb. *Fischerum* ad *Platonis* Phaedonem § 6. p. 256. edit. recent. Ita etiam Deus *Hermeti* dicebatur ἄῤῥητος, ἀνεκλάλητος, h. e. σιωπῇ φωνούμενος, ut ipse explicaverat. Confer etiam *Hesychium* in voce σεμνά. Interdum etiam, teste *Schol. Sophocl.* ad *Ajac.* v. 961. ἄῤῥητός ἐστιν, ὁ μὴ ἄξιος ῥηθῆναι.

3. *quod verbis dici satis aut explicari aut describi non potest, quod mente tantum percipi et sentiri potest.* Sic *Philostrat.* Heroic. c. 2. s. 2. p. 674. ἄῤῥητον γὰρ τὸ τῆς πορφύρας ἄνθος nam describi non potest flos purpurae. Conf. *Rhoer.* Feriae Daventrienses p. 163.

4. *quod inauditum est, incredibile, eximium.* Sic *Aeschin. Socr.* Dial. III, 3. καὶ τὸ ἄῤῥητον ἐν σοὶ θάρσος, ubi conf. notas *Fischeri.* In N. T. semel tantum et ita legitur, ut, quaenam harum notionum in auxilium vocanda sit, dubii haereant interpretes, nempe 2 Cor. XII, 4. καὶ ἤκουσεν ἄῤῥητα ῥήματα, quae ita explicanda esse arbitror, et mente percepit inaudita et ineffabilia; sermo enim ibi est de ecstasi Pauli, ubi, cessante externorum sensuum usu, sensu futurae felicitatis Christianorum imbuebatur.—*Hesych.* ἄῤῥητον· ἄφραστον, ἀνιστόρητον, ἀπόῤῥητον, ἄφωνον. αἰσχρόν. Caeterum de voce hac lectu digna habent *Er. Vindingius Comm. in Eurip. Hecub.* v. 705. *Wetstenius* N. T. T. II. p. 211. et *Gust. Sommelius* in D. *de sensu vocis* ἄῤῥητα 2 Cor. XII, 4. Lund. 1775. 4.

"Α'ΡΡ'ΩΣΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *infirmus, invalidus, aegrotus*, ex α priv. et ῥώννυμι *corroboro.* Matth. XIV, 14. καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀῤῥώστους αὐτῶν. Marc. VI, 5. 13. XVI, 18. 1 Cor. XI, 30. διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἄῤῥωστοι καὶ ἀσθενεῖς

pterea multi inter vos variis
m generibus afflicti reperiun-
rac. VII, 35. Respondet he-
חולה, Malach. I, 8. in vers.
Vulgo quidem ἄῤῥωστος et νο-
vicem differre statuunt gram-
it hoc *aegrotum, lecto affixum,*
mbentem, illud vero *quemvis*
ι significet, sed non semper
crepantiam observari constat.
us: Ἀῤῥωστεῖν τοῦ νοσεῖν διαφέ-
ωστεῖ μὲν γὰρ ὁ καχεκτῶν τῷ
οσεῖ δὲ ὁ κλινήρης.

, ἀρνὸς, ὁ, ἡ, *agnus.* Semel
legitur Luc. X, 3. ἰδοὺ ἐγὼ
ν ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύκων
mitto vos, ut agnos in me-
orum. *Thom. M.* ἄρνες· οἱ
νιοὶ οἱ προήκοντες τῇ ἡλικίᾳ, et
p. *Hesych.* ἄρνες· μικρὰ πρό-
oph. Mem. II, 7. 13.

ΕΝ, ενος, τὸ, *mas, masculus.*
IX, 4. ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν
arem et feminam fecit eos.
6. Luc. II, 23. πᾶν ἄρσεν δια-
μήτραν. Gal. III, 28.

ΝΟΚΟΙ'ΤΗΣ, του, ὁ, *cinae-*
cum masculis concumbit, ex
, et κοίτη *cubile, concubitus.*
I, 9. οὔτε μοιχοὶ, οὔτε μαλακοὶ,
κοῖται. 1 Tim. I, 10. Sae-
legitur in N. T. Fuisse ve-
n Veneris masculae inter
n solum frequentatum, sed
sapientissimis inter gentiles
odum improbatum, constat
uae *Fabricius* in Biblioth.
ib. I, p. 135. et *Menagius*
Laërt. VI, 65. p. 250. de
tando flagitio ex monumen-
m collegerunt.

ΙΝ, ενος, ὁ, *mas, masculus.*
7. ἄρσενες ἐν ἄρσεσιν τὴν ἀσχημο-
γαζόμενοι viri muliebria passi.

ΜΑΣ, ᾶ, ὁ. *Artemas,* de-
ex Ἀρτεμίδωρος secundum
de lingua lat. l. VII. c. 9.
n proprium amici Pauli,
o deducitur ab ἀρτεμὴς *inco-*
ger. Semel autem in N.
memoratur Tit. III, 12. ὅταν
πέμψω Ἀρτεμᾶν πρός σε.

"ΑΡΤΕΜΙΣ, ιδος, et ιος, ἡ. *Diana,* Jovis ex Latona filia, Dea gentilium silvis, venationi et navigationi praesidens, unde *regina undarum* et *venatrix* appellatur. Nomen Ἄρτεμις nacta est sine dubio ab adjectivo ἀρτεμὴς *incolumis, integer,* partim ob incorruptam virginitatem, partim quia opitulari credebatur et maribus et feminis. Aliorum de etymologia hujus nominis opiniones collegit *Joh. Henr. a Seelen* in *Meditatt. Exeg.* P. I. p. 505. et *Simonis* in *Onomastico* N. T. p. 30. Splendidissimum templum ei exstructum erat Ephesi, quod ab Herostrato, ut nempe immortalitatem nominis consequeretur, incensum et in cineres redactum, instauratum est Alexandri M. temporibus. Act. XIX, 24. 27. 28. 34. 35. De Diana hac Ephesia vide *Wetstenii* N. T. T. II. p. 588. et *Aug. Esmarchii Disquisitt. de Artemide Ephesiorum.*

'ΑΡΤΕ'ΜΩΝ, ονος, ὁ, *artemon,* velum navis majus, quod hodiernum Venetis *Artimon* dicitur, aut commune nomen omnium velorum navis. Act. XXVII, 40. ἐπάραντες τὸν ἀρτέμονα postquam sustulerant artemonem. Admodum autem dissensere interpretes in constituenda hujus vocis notione. Alii cum *Luthero* per *malum,* alii cum *Grotio* de *velo illo prorae proximo* interpretantur, quod *Dolon* a Plinio et Polluce vocatur et quo uti solent nautae, ubi metuunt, ne vela majora plus satis venti concipiant navemque nimis urgeant.

"ΑΡΤΙ. Adverbium temporis, quod 1. significat: *jam, nunc, hoc ipso tempore, quo id evenit de quo sermo est,* i. q. νῦν. Atque ita tantum jungitur tempori praesenti. Matth. XXVI, 53. ὅτι οὐ δύναμαι ἄρτι παρακαλέσαι τὸν πατέρα μου me non posse jam a patre meo petere. Joh. IX, 19. πῶς οὖν ἄρτι βλέπει quomodo vero nunc cernit. ib. v. 25. XIII, 7. σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι in praesenti non intelligere vales. v. 33. 37. XVI, 12. 31. 1 Cor. XIII, 12. in vita praesenti, opponitur τότε in vita futura. XVI, 7. Galat. I, 9. IV,

IV, 20. 2 Thess. II, 7. 1 Petr. I, 8. Apoc. XII, 10. *Schol. Aristoph.* ad Nubes v. 1148. διαφέρει τὸ ἄρτι τοῦ ἀρτίως παρὰ Ἀττικοῖς. Ἄρτι μὲν γὰρ ἀντὶ τοῦ νῦν, ἀρτίως δὲ πρὸ ὀλίγου. Conf. *Graevium* ad *Luciani* Soloecistam p. 729.

2. ut ἀρτίως et νῦν significat: *tempus paulo ante praeterlapsum, modo, nuper,* πρὸ ὀλίγου, so eben, alleweile, *immediately before.* 1 Thess. III, 6. ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς ἡμᾶς nuper autem cum Timotheus ad nos rediisset. *Schol. Aristoph.* ad Nubes v. 154. ἄρτι· ἐξ ὑπογυίου. *Aeschin. Socr.* Dial. III, 15. *Hesych.* et *Pollux Onom.* I, 7. extr. ἄρτι· πρὸ μικροῦ.

3. *quaeso*, ut sit particula hortantis et rogantis, idem quod apud Graecos δὴ et apud Hebraeos נָא. Matth. III, 15. ἄφες ἄρτι, permitte quaeso.

4. *prope, fere, brevi.* Matth. IX, 18. ὅτι θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν filia mea prope defuncta est, in agone versatur, jam animam agit, coll. Marc. V, 23. τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει. Ἄρτι enim, teste *Phavorino*, notat: τὸ ὑπόγυιον καὶ τὸ παραυτίκα μέλλον γίνεσθαι.

5. si construitur cum praepositione vel particula, praepositionis vicaria, v. c. ἀπὸ, ἕως, nominalem significationem obtinet et notat tempus praesens vel instans, v. c. Joh. V, 17. ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται pater meus ad hoc usque tempus operatur. Matth. XI, 12. Joh. II, 10. XVI, 24. 1 Cor. IV, 13. VIII, 7. XV, 6. 1 Joh. II, 9. Cum ἀπὸ autem reddendum est: *ab hoc tempore, posthac, exinde.* Matth. XXVI, 29. 64. Joh. I, 52. XIII, 19. XIV, 7. quod etiam vide supra conjunctim scriptum sub ἀπάρτι. 1 Petr. I, 6. ὀλίγον ἄρτι ad breve tempus. Conf. de hujus adverbii significationibus variis *Vigerum* de Idiotismis Ling. Gr. p. 376. et *Devarii* librum de Particulis Gr. Ling. p. 72. ed. *Reusmanni.*

ἈΡΤΙΓΈΝΝΗΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *recens genitus, modo natus.* Componitur ex ἄρτι *modo, recens,* et γεννητὸς *natus.* Tantum legitur in N. T. 1 Petr. II, 2. ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη ut modo nati infantes; ubi per ἀρτιγέννητα βρέφη intelligendi sunt metaphorice Judaei et Pagani, qui nuper tantum religionem christianam amplexi fuerant. Judaei enim non solum proselytum קטן שנולד, h. e. infantem recens natum, sed etiam discipulos, qui nondum tirocinia posuerunt, תינוקות lactentes appellare solebant, ut recte ostendit *Wetstenius* in *N. T.* T. II, p. 684. et *Schoettgenius* in Horis Hebr. et Talmud. T. I, p. 1036. Aliquoties quoque hac voce (bene distinguenda ab ἀρτιγένειος, qua *pubescens* significatur) usus est *Lucianus* in *Alexandro* et in *Deorum Dialogis*, ut docuit *Graevius* ad *Luciani Soloecistam* p. 42.

ἌΡΤΙΟΣ, ίου, ὁ, ἡ, *integer, perfectus, omnibus numeris absolutus, talis, qualis esse debet,* adeoque interdum *paratus, promptus ad munus aliquod rite obeundum,* i. q. ἕτοιμος. Descendit ab ἀρτᾶν, quod est παρασκευάζειν, ἑτοιμάζειν (conf. *Aemil. Portus* in Lex. Ion. s. h. v.) aut etiam ab ἀρτίζω *perficio, absolutum reddo.* Arithmeticis et geometris praesertim vocis hujus usus familiaris est, qui v. c. ἀριθμὸν ἄρτιον numerum vocant, qui partibus apte inter se cohaerentibus ita compositus est, ut nihil desit, nihil supersit, et opponunt τῷ περισσῷ. In N. T. semel legitur 2 Tim. III, 17. ἵνα ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος ut perfectus reddatur doctor religionis christianae, et additur πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος. *Suid.* τὰ ἄρτια· τὰ ἡρμοσμένα, τέλεια καὶ ὑγιῆ. *Hesych.* ἄρτια· ἀπηρτισμένα, τέλεια, προσηρμοσμένα. — ἄρτιον· ὑγιὲς, ὁλόκληρον. *Alb.* Gloss. N. T. p. 163. ἄρτιος· ὑγιὴς, τέλειος. *Etym. M.* ἄρτιος σημαίνει τὸν ὑγιῆ καὶ πεπληρωμένον. Conf. *Schol. Homeri* ad Iliad. V, v. 326. et *Foësii* Oeconom. Hippocratis p. 60.

ἌΡΤΟΣ, ου, ὁ, 1. proprie: *panis, ex farina aqua permixta et fornacis calore coctus.* Matth. XVI, 9. τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεντακισχιλίων quinque panes inter quinque millia hominum distributi,

et v. 10. In utroque loco
ῖτος haud pauci interpretes
ice de ipsa cibatione et sa-
paucis panibus facta, sed
te usu loquendi, explica-
arc. II, 26. ἄρτοι προθέσεως,
rmula vide infra sub πρόθεσις.
, 37 seq. De formula κλά-
τον, quae interdum significat
e *panem*, infra dicendi locus
sum verbum κλάω.
dochice: *omnis cibus, escu-*
modcunque alimentum, nu-
ι, ad imitationem hebraici
. LVIII, 7. Proverb. VI, 8.
17. a לָחַם *comedere*. Matth.
. ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρω-
Sapient. XVI, 26. Hinc
: ἄρτον ἐσθίειν, φαγεῖν et τρώ-
vulgo apud Graecos *panem*
notant, in N. T. in univer-
nare, convivari, epulis inter-
ficant, quo in sensu apud
formula: אָכַל לֶחֶם Ge-
II, 25. Prov. XXIII, 6. 1
, 24. legitur. Sic Matth.
ται ἄρτον ἐσθίουσι ante coe-
arc. III, 20. ὥστε μὴ δύνασθαι
ι ἄρτον φαγεῖν ut ne quidem
pere possent. Marc. VII,
χερσὶν ἐσθίουσι τὸν ἄρτον. Luc.
φαγεῖν ἄρτον convivandi causa.
23. Luc. XIV, 15. μακάριος
ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ
e, qui in regno Dei conviva-
particeps futurus felicitatis
quam Judaei סְעוּדָה *convi-*
re consueverant. Conf. *Vor-*
logia Sacra p. 695. edit.

ι, *quae sunt ad vitam susten-*
necessaria, victus et cultus.
I, 11. Luc. XI, 3. τὸν ἄρτον
πιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέ-
sitates nostras quotidie nobis
2 Thess. III, 8. οὐ δωρεὰν
γομεν (codd. alii ἐλάβομεν) πα-
Hinc Alexandrini hebrai-
ל per βίος reddiderunt Prov.
2. et τὰ δέοντα Exod. XVI,
ifer etiam Prov. XXX, 8.

4. *panis in sac. coena Eucharisticus.* 1 Cor. X, 17. ὅτι εἷς ἄρτος unus est panis Eucharisticus, quo omnes fruimur. Ad hanc vero notionem referenda etiam est formula: τὸν ἄρτον κλάσαι, qua apud Graecos quidem (v. c. *Xenoph.* Anab. VII, 3. 11.) nihil aliud significatur, quam: *panem in plures particulas comminuere manibus*, sed in N. T. indicatur haud raro *usus sac. coenae, ipsa panis comestio in memoriam mortis reditusque Christi in vitam,* quae etiam simpliciter κλάσις τοῦ ἄρτου Act. II, 42. dicitur. Sic legitur Act. XX, 7. ἐν δὲ τῇ μιᾷ σαββάτων συνηγμένων τῶν μαθητῶν τοῦ κλάσαι ἄρτον Christianis congregatis ad sac. coenam celebrandam. Act. II, 46. κλῶντές δὲ κατ' οἶκον ἄρτον. 1 Cor. X, 16. ubi τὸν ἄρτον per antiptosin, Latinis (*Virgil.* Aen. I, 577. urbem, quam statuo, vestra est.) et Graecis (*Sophocl. Oedip. Tyr.* 453. τὸν ἄνδρα τοῦτον, ὃν πάλαι ζητεῖς, οὗτός ἐστιν ἐνθάδε) satis usitatam, pro ὁ ἄρτος positum est. Conf. infra sub κλάω et κλάσις.

5. metaphorice: *omne, quod vim habet homines sapientiores, meliores et feliciores reddendi,* adeoque animo humano eandem utilitatem praestat, quae ex nutrimentis et victu quotidiano ad corpus redundat. Sic legitur tantum in tribus locis N. T. Joh. VI, 32. ὁ Πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινὸν Deus largitur vobis nutrimentum vere coeleste, nempe religionem christianam. ibid. v. 33. ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ Θεοῦ ἐστιν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ doctrina, qua Deus homines per me imbuit, coelestem habet originem et salutaris est universo generi humano. ib. v. 35. ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς mea doctrina est illud nutrimentum salutare.

ἈΡΤΎΩ, fut. ύσω, 1. proprie: *condimento paro ac instruo cibum, et ita sapidum reddo. Athenaeus* II, p. 67. F. ed. *Casaub.* ἐγὼ μάγειρος ἀρτύω σοφῶς — — οὐ παντὸς ἀνδρός ἐστιν ἀρτῦσαι καλῶς, κ. τ. λ. *Suid.* ἀρτύειν· σκευάζειν, καὶ ἀρτύοντες· παρασκευάζοντες.

2. *salsedinem reddo et pristinum saporem*, i. q. ἁλίζω. Marc. IX, 50. ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; si sal perdiderit saporem et salsedinem, quomodo eam restituetis? coll. Matth. V, 13. ἐν τίνι ἁλισθήσεται; Eodem modo legitur Luc. XIV, 34.

3. metaphorice: *suave, gratum et utile reddo*, quoniam, quae condita sunt, e. g. sale, non solum suaviora sunt et magis grata, sed etiam magis salubria. Ita adhibetur Coloss. IV, 6. sermo vester sit ἅλατι ἠρτυμένος sale conditus, h. e. ita comparatus, ut aliorum utilitati aeque ac oblectationi inserviat. Plura vide supra ad ἅλας.

'ΑΡΦΑΞΑ'Δ, ὁ, *Arphaxad.* Nomen proprium indeclinabile viri, filii Semi, origine hebraicum. Memoratur autem semel Luc. III, 36.

'ΑΡΧΑ'ΓΓΕΛΟΣ, ου, ὁ, *archangelus, unus ex principibus ac praefectis angelorum, quibus, ex opinione saltem Judaeorum, parent angelorum copiae, viribus ac dignitate admodum diversae*, qui hebraice אַחַד הַשָּׂרִים הָרִאשֹׁנִים, Dan. X, 13. et הַשַּׂר הַגָּדוֹל ibid. XII, 1. vocatur. Judaei autem quatuor archangelos prae ceteris celebrant, Michaelem, Urielem, Raphaelem et Gabrielem, quorum cuivis certam provinciam a Deo demandatam fuisse statuebant, ut colligere licet ex *Syncello* Chronogr. p. 33. ubi Οὐριὴλ vocatur ὁ ἐπὶ τῶν ἄστρων ἀρχάγγελος. Bis autem legitur haec vox in N. T. Jud. v. 9. ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος, qui ex traditione quadam Judaeorum cum diabolo disceptasse narratur de humando cadavere Mosis. Michael vero ille Judaicae gentis praeses et defensor esse existimabatur a Judaeorum doctoribus, cujus opinionis vestigia in Targum ad Cant. VIII, 9. reperiuntur, ut infra ad vocem Μιχαὴλ pluribus docebitur. De eodem Michaele archangelo haud improbabile est explicandum esse locum 1 Thess. IV, 16. ubi Christi reditus solemnis e coelo ad judicium, in universum genus humanum habendum, describitur futurus esse ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου, quam formulam omnium optime de tonitru per Michaelem archangelum excitando in apparitione Christi explicaveris, nisi ἀρχαγγέλου h. l. positum esse pro ἀρχαγγέλων statuere malis.

'ΑΡΧΑΙ͂ΟΣ, ὁ, ἡ, τὸ, *antiquus, priscus, vetus, pristinus, primus, superior*, et de eo omni dicitur, quod superioribus temporibus jam fuit, quanquam recentibus et personis aeque ac rebus tribuatur. Matth. V, 21. 27. 33. ἠκούσατε ὅτι ἐῤῥέθη τοῖς ἀρχαίοις nostis, ab majoribus vestris ita traditum esse: ubi οἱ ἀρχαῖοι sunt iidem, qui in aliis locis dicuntur οἱ πατέρες, et intelligendi de doctoribus Judaeorum, corruptoribus legis Mosaicae sub Maccabaeis primum ortis. Confer Deut. XIX, 14. ubi רִאשֹׁנִים ab Alex. per οἱ πατέρες redduntur. Luc. IX, 8. 19. ὅτι προφήτης εἷς τῶν ἀρχαίων ἀνέστη aliquem veterum prophetarum (qui olim vixerunt, v. c. Jeremiam) in vitam rediisse. Act. XV, 7. ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων olim, jam pridem, h. e. ab initio religionis, a Christo restitutae. ibid. v. 21. Μωσῆς ἐκ γενεῶν ἀρχαίων τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει Moses jam inde a priscis saeculis habet, qui praedicent eum. *Diod. Sic.* I, 14. Act. XXI, 16. ἀρχαίῳ μαθητῇ Christiano veterano, qui jam diu religioni christianae nomen dederat. *Polyb.* I. c. 9. τοὺς ἀρχαίους μισθοφόρους mercenarios veteranos. 2 Cor. V, 17. τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν pristina perversa et vitiosa vivendi ratio inter Christianos non amplius locum habere debet. Similis locus est Ps. LXXIX, 8. ubi hebr. עֲוֺנֹת רִאשֹׁנִים sunt peccata olim commissa, Alex. ἀνομίαι ἀρχαῖαι. Psalm. LXXXIX, 50. ἐλέη σου τὰ ἀρχαῖα. 2 Petr. II, 5. ἀρχαῖος κόσμος homines, qui ante Noachi tempora vixerunt. Apoc. XII, 9. ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος diabolus, qui ex hominum memoria felicitati humanae insidias struxit, aut: serpens ille ex antiqua historia (Genes. III, 1.) satis notus.

Apoc.

XX, 2. Caeterum recte obser-
L. *Bos.* et *Tib. Hemsterhus.* ad
Nigrinum Tom. I. Opp. ed.
. 41 sq. ἀρχαῖα apud Graecos
am *ea* dici, *quae sunt stulta,*
t a re praesenti aliena, (Vide
z. *Spanhem.* ad *Aristoph. Plu-*
3. p. 251.) sed etiam, *quae*
state obsoleverunt et ex usu et
bierunt; quae observatio mi-
em ad explicationem loci 2
17. facere aliquid videtur,
i, si quis eorum sententiae
ere mallet, qui, praeeunte
omo et *Theophylacto,* τὰ ἀρ-
oeconomia Mosaica interpre-
Sophocl. Elect. v. 891. τὸν
ἀφον, h. e. interprete scholias-
ε πολλοῦ ᾠκοδομημένον. *Hesych.*
παλαιὸν, πρῶτον. Idem *Suidas*

ἘΛΑΟΣ, ου, ὁ, *Archelaus.* No-
prium viri Graecum, idem
rinceps populi, ἀρχὸς λαοῦ.
s Herodis M. ex uxore Sa-
. Educatus est cum Anti-
'e, Romae apud privatum
hominem (*Josephus A. J.*
. s. 3. p. 828. ed. *Haverc.*).
rtem Herodis M. a patre et
Ethnarcha, seu Tetrarcha
us Judaeae, Idumaeae et Sa-
er plures annos praefuit po-
re regia, unde βασιλεὺς voca-
.h. II, 22. Post tumultum
populi, ejus crudelitate et
xcitatum, Romam profectus
brevi post, a Judaeorum et
iorum legatis tyrannidis ac-
ı Caesare relegatus est Vien-
brogum, Galliae urbem, ubi
. *Josephus A. J.* II, 5. 1.
9. s. 3. de *B. J.* II, 7. s. 3. p.
b ejus imperio Christus de
iit.

, ῆς, ἡ, in N. T. 1. *initium,*
ı, *inchoationem tam tempo-*
rei, notat. Matth. XXIV,
ὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων haec ta-
ia nonnisi initia, (levis pro-
semina, ut loquitur *Livi-*
X, 16.) miseriarum erunt.
(*Plutarch. Themist.* p. 113. C. ἀρχὴ
μειζόνων ἀγώνων. *Philo* de *Vita Mosis*
T. II. p. 102. 35. ed. *Mangey.* ἀρχὴν
μειζόνων. vid. *Schol.* ad *Eurip. Med.*
60.) Marc. I, 1. XIII, 9. Joh. II, 11.
Philipp. IV, 15. Reliqua vero N. T.
loca, in quibus ἀρχὴ hanc notionem
obtinet, ambiguitate quadam laborant,
ut vera vocis ἀρχὴ ibi singulis locis
notio ex contexta oratione et subjec-
torum, quibus tribuitur, natura solum
constitui possit. Sic v. c. ἀρχὴ, abso-
lute positum, α) *tempus creationis u-*
niversi significat, *prout illud a Mo-*
se descriptum et definitum reperitur.
Matth. XIX, 4. ὁ ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρ-
σεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς, coll. Marc.
X, 6. ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως, בְּרֵאשִׁית Ge-
nes. I, 1. Matth. XIX, 8. ἀπ' ἀρχῆς
δὲ οὐ γέγονεν οὕτω, ubi ἀπ' ἀρχῆς omne
tempus indicat, quod inde a creatione
universi usque ad Mosis aetatem ef-
fluxerat. Joh. I, 1. ἐν ἀρχῇ ante mun-
dum conditum. Interdum tamen κόσ-
μου additur, v. c. Matth. XXIV, 21.
Hinc formula ἀπ' ἀρχῆς in N. T. signi-
ficat: *ex hominum memoria, ex quo*
homines fuerunt, v. c. Joh. VIII, 44. ἀν-
θρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς semper felici-
tati humanae insidias struxit. i. q. ἀπ'
ἀρχῆς κτίσεως, ut plene legitur 2 Petr.
III, 4. Eundem sensum habet for-
mula: κατ' ἀρχὰς, Hebr. I, 10. quae
hebraico לְפָנִים Deut. II, 20. Ma-
lach. III, 23. Ps. CII, 26. respondet.
β) *initium vitae.* Act. XXVI, 4. τὴν
μὲν βίωσίν μου τὴν ἐκ νεότητος τὴν ἀπ' ἀρ-
χῆς γενομένην vitam meam ab ineunte
aetate, quae acta est a prima juven-
tute. 1 Joh. III, 8. ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ὁ
διάβολος ἁμαρτάνει nam diabolus, ex
quo primum coepit esse, vitiositate
delectatus est. γ) *initium muneris*
Christi in his terris. Luc. I, 1. οἱ
ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται γενόμενοι qui inde
ab initio muneris Christi testes oculа-
ti fuerunt. Joh. XV, 27. ὅτι ἀπ' ἀρχῆς
μετ' ἐμοῦ ἐστε. 1 Joh. I, 1. ὃ ἦν ἀπ'
ἀρχῆς. Huc etiam a quibusdam re-
fertur locus Joh. VIII, 25. τὴν ἀρχὴν
ὅτι καὶ λαλῶ ὑμῖν, quem vertunt: *idem*
ille,

ille, quem me ab initio muneris mei professus sum; sed de hoc infra dicendi locus erit. δ) *tempus electionis Apostolorum.* Joh. VI, 64. ᾔδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς, τίνες εἰσὶν οἱ πιστεύοντες noverat enim Jesus jam illo, quo eos Apostolos constituerat, tempore, quinam Apostolorum haberent ipsi fidem. ibid. XVI, 4. ε) *ipsum initium, auspicia muneris Apostolorum post Christi in coelum abitum.* Act. XI, 15. ὥσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ, coll. II, 1—4. ζ) *tempus conversionis ad religionem christianam.* 1 Joh. II, 7. ἐντολὴ παλαιὰ ἣν εἴχετε ἀπ' ἀρχῆς — ὁ λόγος ὃν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς praeceptum et doctrinam, quam jam a primis vestris doctoribus traditam accepistis. ib. v. 24. ὃ ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς elementa religionis christianae vobis traditae. ibid. III, 11. η) *aeternitas.* 2 Thess. II, 13. ὅτι εἵλετο ὑμᾶς ὁ Θεὸς ἀπ' ἀρχῆς (i. q. πρὸ καταβολῆς κόσμου) εἰς σωτηρίαν ab aeterno Deum vobis destinasse felicitatem christianam. — Observanda praeterea est formula: ἀρχὴν λαμβάνειν, quae *incipere, inchoare,* significat, sicut λήθην λαμβάνειν *oblivisci,* et πεῖραν λαμβάνειν *experiri* notat, et Hebr. II, 3. legitur ἥτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ Κυρίου, h. e. quae primum est a Jesu tradita.

2. *omne, quod extremum est in aliqua re, extremitas.* Act. X, 11. τέσσαρσιν ἀρχαῖς δεδεμένον quatuor extremis, seu laciniis devinctum. ib. XI, 5. τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ quatuor laciniis demissum de coelo. 2 Paral. XX, 16. ἐν ἀρχῇ τοῦ ποταμοῦ, hebr. סוֹף. Conf. *Valckenar.* ad *Herodot.* IV. p. 308. *Casaub.* ad *Aen. Tact.* p. 1746 et *viros doctos* ad *Eurip. Hippolyt.* 752.

3. *primus,* ratione temporis. Joh. II, 11. ταύτην ἐποίησε τὴν ἀρχὴν τῶν σημείων hoc primum oraculum edidit; ubi vid. *Syrus.* Apoc. I, 8. ἀρχὴ Christus vocatur, quia fuit ante omnes res creatas. ib. III, 14. ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ, i. q. πρωτότοκος πάσης τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ. ibid. XXI, 6. XXII, 13. ἀρχὴ καὶ τέλος, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος.

4. *omnis, qui est insigni potestate et dignitate praeditus, princeps, insignis et praestans in suo genere.* Hinc ἀρχὴ et ἀρχαὶ in N. T. κατ' ἐξοχὴν dicuntur α) *magistratus, reges, imperatores,* et *omnino, qui praesunt in republica.* Rom. VIII, 38. οὔτε ἀρχαὶ neque magistratus, seu, nulla vis humana. *I. B. Carpzov.* in *Stricturis theol. in Ep. ad Romanos* p. 197. per ἀρχὰς καὶ δυνάμεις intelligi mavult terram, aquam, ignem et aërem, seu quatuor elementa, quae etiam a *Philone (Lib. quis rer. div. haeres* p. 520. D.) ἀρχάς τε καὶ δυνάμεις vocat. Ephes. I, 21. ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς, h. e. ὑπεράνω πάντων ἀρχόντων. Coloss. I, 16. II, 10. Tit. III, 1. ὑπομίμνησκε αὐτοὺς ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις ὑποτάσσεσθαι hortare eos, ut omnibus omnino magistratibus civilibus obedientiam praestent. Nehem. IX, 17. Amos VI, 1. Dan. VII, 27. *Eurip. Phoen.* v. 990. ἀρχαῖς. *Schol.* τοῖς ἄρχουσι, τοῖς ἡγεμόσι, τοῖς βασιλεῦσι. *Philostrat. Vit. Apoll.* II. c. 30. Vide *Wetstenii N. T.* T. I. p. 734. β) *angeli.* Ephes. III, 10. ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ut innotuerit nunc ipsis coeli proceribus, seu angelis. γ) *potentissimi hostes et adversarii Christi ejusque doctrinae,* maxime *summi Judaeorum principes et doctores,* qui variis modis propagationem religionis christianae impedire conabantur. 1 Cor. XV, 24. ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν cum subjecerit sibi hostes suos potentissimos et devicerit, coll. v. 25, et infra sub ἐχθρός. Ephes. VI, 12. Coloss. II, 15. ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας summos Judaeorum doctores, potentissimos religionis christianae adversarios, omni privavit potestate.

5. *imperium, principatus.* Luc. XX, 20. εἰς τὸ παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἡγεμόνος ac imperio et potestati praesidis traderent. Jer. XXXIV, 1. πᾶσα ἡ γῆ ἀρχῆς αὐτοῦ, hebr. מֶמְשֶׁלֶת

Etiam

ıpud Graecos ἀρχὴ imperium
docet locus *Herodiani* II, 9.
ζων θεία προνοίᾳ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν
ι. Idem III, 3. 13. Formulae
θαι τὴν ἀρχὴν et διαδέξασθαι τὴν
ν passim permutantur apud
Sic. I. c. 59. p. 69. c. 63. p.
:. 64. p. 73. ed. *Wesseling.*
nenta alicujus doctrinae, prin-
t principio tradi solita prae-
Hebr. V, 12. τὰ στοιχεῖα τῆς
ῶν λογίων τοῦ Θεοῦ prima ele-
doctrinae christianae, ubi ta-
ρχὴ abundat, ut apud *Aeschy-*
ot. contra Thebas v. 694. κακοῦ
λε ἔρωτος ἀρχάν. Hebr. VI, 1.
τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ Χριστοῦ λόγον
primis elementis doctrinae
ınae.
tus et conditio prior excellens
stans. Jud. v. 6. ἀγγέλους τοὺς
ρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν angelos,
ı culpa amiserunt virtutem, seu
ıntiam concreatam, seu, in sta-
naevo non permanserunt, coll.
VIII, 44. Et ita explicavit
Alex. contra *Jul.* IV. p. 121.
Carpzov. ad h. l. 1 Chron.
, 10. υἱοὶ φυλάσσοντες τὴν ἀρ-
ı primogeniturae praerogativas
s. De notione *dignitatis*, quam
ox etiam haud raro in Scriptt.
ıbet, videndus Cel. *Irmisch.* ad
ian. II, 3. 9. T. II. p. 70.
estat formula: τὴν ἀρχὴν, quae
e quidem *ab initio, olim, quon-*
notat, v. c. *Herodot.* I, 86.
ines Socr. Dial. II, 19. Genes.
[, 18. 20. Dan. VIII, 1. (Conf.
ch. Dilucidd. Thucyd. p. 714.)
ταχίστην *celerrime*, 1 Macc. XI,
ed deinde idem valet, quod lati-
omnino, prorsus, plane, vere.
in. Socr. Dial. III, 4. *Aelian.*
. III, 14. VIII, 13. de quo usu
Taylor. ad *Lysiae Oratt.* p. 163.
Reimarus ad *Dionem Cassium*
. p. 1328. Hinc lucem foene-
locus Joh. VIII, 25. τὴν ἀρχὴν
ὅ λαλῶ ὑμῖν, vertendus: *profecto,*
us sum is, quem vobis dixi. Vide

J. Floderi explicationem dictionis Joh. VIII, 25. τὴν ἀρχὴν κ. τ. λ. Upsal. 1773. 4.

'ΑΡΧΗΓΟ'Σ, οῦ, ὁ, 1. proprie: *dux militum, antesignanus,* aut omnino *is, qui alterum praecedit.* Est enim compositum ex ἀρχὴ et ἄγω *duco.*

2. metaphorice: *omnis, qui primus aliquid facit.* Sic 1 Macc. X, 47. Alexander dicitur, ὅτι αὐτὸς ἐγένετο αὐτοῖς ἀρχηγὸς τῶν εἰρηνικῶν λόγων, h. e. primus cum ipsis pacem inire tentasse. Hinc

3. *cujuscunque rei causa et auctor.* Ita Act. III, 15. ubi Christus vocatur ἀρχηγὸς τῆς ζωῆς, quia est auctor et perpetua causa felicitatis Christianorum. *Vulgatus* bene: *autorem vitae.* ibid. V, 31. τοῦτον ὁ Θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτῆρα ὕψωσε τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ hunc vero felicitatis nostrae auctorem Deus potentia sua extulit. Hebr. II, 10. ubi Christus ὁ ἀρχηγὸς τῆς σωτηρίας vocatur, et XII, 2. ἀρχηγὸς τῆς πίστεως auctor religionis. Mich. I, 13. ἀρχηγὸς ἁμαρτίας, רֵאשִׁית חַטָּאת. 1 Macc. IX, 61. ἀρχηγοὶ τῆς κακίας. *Isocrat. Panegyr.* c. 16. ἀρχηγὸς ἀγαθῶν. *Herodian.* VII, 1. 23. ἀρχηγὸς τῆς ἀποστάσεως. Conf. *Valckenar.* ad *Eurip. Hippol.* v. 881. *Wesseling.* ad *Diod. Sic.* V. c. 65. T. I. p. 382. *Irmisch.* ad *Herodian.* II, 6. 22. T. II. p. 202. et *Abresch. annot. in Ep. ad Hebr.* p. 107. Eodem modo *princeps* apud Latinos usurpatur, v. c. *Cic. Orat. de Harusp.* c. 27. qui senatum Romanum principem, h. e. auctorem salutis vocat; et *Or. p. redit. i. Senat.* c. 4. P. Lentulum principem, parentem suae vitae, fortunae etc. appellat. *Gloss. Vet. Auct.* ἀρχηγός· αὐθέντης.

'ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΟ'Σ, ὁ, ἡ, τὸ, s. οῦ, ὁ, ἡ, *pontificius, ad summum sacerdotium pertinens,* ab ἀρχιερεὺς *pontifex.* Semel in N. T. legitur Act. IV, 6. ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ ex familia summorum sacerdotum, quam Josephus γενεὰν τῶν ἀρχιερέων vocat, quaeque jure, a majoribus accepto, (*Joseph. B. J.* IV, 3. 6 et 7.) ad pontificis dignitatem

tem aspirare poterat. Vid. *Josephi A. J.* XV, 3. 1.

ἈΡΧΙΕΡΕΥ͂Σ, έως, ὁ, *pontifex, summus sacerdos Judaeorum*, quasi ἄρχων τῶν ἱερέων, qui Hebraeis כֹּהֵן גָּדוֹל, etiam κατ' ἐξοχὴν כֹּהֵן et Chaldaeis כהנא רבא vocabatur, et qui unus tantum erat ex mandato divino per omnem vitam suam hoc munere fungens, quo mortuo demum filius aut alius ex genere pontificali succedebat. Joh. XI, 49. Matth. XVI, 21. Luc. XXII, 50. Non autem semper haec notio in N. T. locum habet. Saepe enim ἀρχιερεῖς dicuntur, *qui olim functi erant summo sacerdotio, et jam nomen illud valde honorificum retinuerant.* Christi enim temporibus Judaei haud raro plures habuerunt sacerdotes principes, quod non amplius, ut olim, perpetui, sed regum et Caesarum jussu saepe unius, saepe paucorum annorum erant. *Joseph. A. J.* XV, 3. 1. Sic usurpatur Luc. III, 2. ἐπ' ἀρχιερέων Ἄννα καὶ Καϊάφα, ad quem locum *Krebs.* in *Obss. Flav.* p. 113. e locis idoneis Josephi demonstravit, Caipham solum tunc temporis summo sacerdotio functum fuisse, Annam autem ideo ἀρχιερέα a Luca vocari, quia antea summus sacerdos fuerat, et tunc vice Vicarii, quem Hebraei סָגָן vocarunt, (conf. *Lightfootum* ad h. l.) in amplissimo illo munere fungebatur. In aliis fortasse N. T. locis explicandis sumendum erit, ἀρχιερεῖς dictos olim esse *omnino illos, qui erant ex genere et familia summorum sacerdotum*, ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ. Nec desunt loca, ubi per ἀρχιερεῖς intelligendi sunt *praefecti et capita viginti et quatuor* ἐφημεριῶν, *seu classium atque ordinum, in quos descripti leguntur sacerdotes Judaeorum et ante exilium Babylonicum et post illud*, (Vide LXX. Levit. IV, 3.) qui 2 Chron. XXXVI, 14. שָׂרֵי הַכֹּהֲנִים et 1 Chron. XXIV, 6. רָאשֵׁי הָאָבוֹת לַכֹּהֲנִים et apud Alex. ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν ἱερέων vocantur. Hinc explicari poterunt loca Matth. II, 4. XXVI, 3. Marc. XIV, 1. Luc. XXII, 2. Interdum etiam ἀρχιερεῖς pro *toto synedrio magno Judaeorum, cujus praesides erant*, ponuntur, v. c. Joh. XII, 10. coll. XI, 47. Tam vagum enim et indefinitum Christi et Apostolorum aetate ἀρχιερέως nomen fuit, ut etiam doctissimos interpretes de vera ejus notione in singulis locis N. T. constituenda dubios saepissime haesisse non sit mirandum, et in hac tanta opinionum diversitate temerarium esset incerta pro certis aliis vendere, suamque de singulis locis conjecturam aliis obtrudere audere. Vide *Wetstenii N. T.* T. I. p. 244. Deinde vero

2. κατ' ἐξοχὴν *Christus* in epistola ad Hebraeos ἀρχιερεὺς vocatur, v. c. cap. II, 17. ἐλεήμων καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν Θεόν. cap. III, 1. ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν. IV, 14. ἀρχιερεὺς μέγας. V, 10. ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. In hoc vero nomine Christi, a Paulo propter Christianos ex Hebraeis adhibito, *officii* et *honoris* significationem latere, eleganter docuit pro more suo Ven. *Doederlein.* in *Institut. Theol. Christ.* Lib. II. P. II. c. 2. § 305. Summa enim fuit apud Judaeos ἀρχιερέως dignitas et auctoritas, inprimis in prima gentis Israeliticae aetate post Aaronis tempora, cui quotannis non solum liceret ipsum augustum Dei domicilium, τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, adire, ibique populi rem agere deprecatione, (unde כֹּהֵן appellabatur, quod in lingua chaldaica, syr. aeth. et arab. in usu est, et *cum, qui accedit ad regem*, significat) sed etiam, qui ipsius numinis auctoritate et auxilio adjutus partim futura praediceret, (Joh. XI, 51.) partim saluti populi cura, legibus et institutis, sacrificiis adeo cruentis, omni modo consuleret. Ne itaque Christiani ex Hebraeis, admodum tenaces patriae disciplinae, christianam plane carere hac summi sacerdotis dignitate

tate arbitrarentur, aut de praestantia oeconomiae christianae prae Mosaica ullo modo dubitare possent, Paulus in epistola ad Hebraeos disputationem instituit de Christo, summo sacerdote, et pluribus demonstrat, Jesum, ab ipso Deo miraculoso modo constitutum, voluntatis divinae interpretem, novae religionis conditorem salutisque humanae auctorem, et ob perpetuam cum summo Dei numine familiaritatem et conversationem, qua fruebatur, non solum officiis et honore exaequare Aaronem et pontificem maximum, sed eosdem etiam longe antecellere, ob potestatem regiam cum dignitate pontificis conjunctam, animi puritatem, religionis introductae pariter ac sacrificii oblati praestantiam, aeternam sacerdotii durationem, reditum denique in coelum, judicandum esse.

'ΑΡΧΙΠΟΙ'ΜΗΝ, ενος, ὁ, 1. proprie: *pastorum princeps*, ab ἀρχὴ *princeps*, et ποιμὴν *pastor*. Sed quia antiquitus doctores et voluntatis divinae interpretes, duces et imperatores, omninoque ii, qui civium et subditorum salutem omni modo curabant et adversus insultus tuebantur, ποιμένες, ob summam eorum cum pastoribus similitudinem, vocabantur, quod hi greges ad pascua ducunt et omni modo tutos praestant ac defendunt, non solum factum est, ut ἀρχιποίμην

2. metaphorice *summus dux et princeps, primus et summus doctorum divinorum* diceretur, sed etiam Christus in N. T. κατ' ἐξοχὴν nomine ἀρχιποίμενος insignitus reperiatur, quo aeque ac voce ἀρχιερεὺς officium ejus salutare et summa dignitas et auctoritas a Deo ipsi concessa per imagines humanas adumbratur. Semel autem legitur in N. T. 1 Petr. V, 4. καὶ φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποίμενος cum judex hominum comparebit Christus primus et summus Christianorum doctor, et dominus omnis ecclesiae a Deo post resurrectionem suam constitutus. Conf. infra sub ποιμήν.

"ΑΡΧΙΠΠΟΣ, ου, ὁ, *Archippus*. Nomen proprium viri origine graecum, idem, quod *magister*, seu *praefectus equorum*, ex ἀρχὸς vel ἄρχων, et ἵππος. Ex Coloss. IV, 17. recte colligitur, eum fuisse doctorem ecclesiae Colossensium, nam ibi jubetur βλέπειν τὴν διακονίαν ἐν Κυρίῳ, et Philem. v. 2. συστρατιώτης Pauli et Timothei vocatur. Saepius non commemoratur in N. T.

'ΑΡΧΙΣΥΝΑ'ΓΩΓΟΣ, ου, ὁ, *synagogae Judaicae praefectus et praepositus*, qui interdum in N. T. ἄρχων τῆς συναγωγῆς, (Luc. VIII, 41.) interdum etiam simpliciter ὁ ἄρχων (vide infra sub ἄρχων) vocatur, et hebraice ראש הכנסת appellabatur. Ex ejus jussu et praescripto omnia in synagoga peragebantur, et, ut omnia decore et ex instituto majorum in ecclesia gererentur, curae ejus commissum erat. Inprimis autem *Archisynagogis* incumbebat officium non solum deligendi idoneos, qui munere lectoris legis et prophetarum in synagoga fungerentur, ne confusio et perturbatio ex promiscuo accessu (nulli enim stati erant in synagoga lectores prophetarum et legis, sed facultas erat unicuique idoneo munus hoc peragendi) oriri posset; sed etiam designandi et nominandi eos, quibus dicendi et docendi in synagoga libertatem concedi tuto posse credebant (Act. XIII, 15.) eorumque sermones examinandi et dijudicandi. Eosdem ex monumentis veterum etiam constat potestatem habuisse in synagoga flagris caedendi et excommunicandi, omninoque de caussis, ad religionem Judaicam pertinentibus judicandi; quemadmodum nec negari potest, interdum vel in una synagoga plures fuisse Archisynagogos, et numerum horum Presbyterorum ipsos apud Judaeos determinatum nullum extitisse. Uberiorem officiorum Archisynagogis incumbentium descriptionem dedit *Vitringa* de *Synagoga Vetere* II. c. 11. et in *Archisynagogo*

Archisynagogo Obss. novis illustrato. Franequ. (1685. 4.) Marc. V, 22. 35. ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου ex praefecti domesticis. *Syrus* bene: ܡܢ ܒܝܬ ܪܝܫ ܟܢܘܫܬܐ ex domesticis principis synagogae. ib. v. 36. 38. Luc. VIII, 49. XIII, 14. Act. XVIII, 8. 17. Saepius non legitur in N. T.

'ΑΡΧΙΤΈΚΤΩΝ, ονος, ὁ, *fabrorum princeps et praefectus, architectus, fabricator, qui aedificiis extruendis praeest*, ex ἀρχὸς, et τέκτων *faber*, unde ἀρχιτεκτονέω *aedifico* descendit, quod legitur apud *Theophr. Char.* 2, 5. τὴν οἰκίαν φῆσαι εὖ ἠρχιτεκτονῆσθαι. *Etym. M.* ἀρχιτέκτων σημαίνει καὶ τὸν τῶν οἰκοδομημάτων ἐπιστάτην, Κυρίως δὲ τὸν ἀρχὸν τῶν τεκτόνων, τὸν τὴν διάθεσιν τοῦ κατασκευάσματος ἐπινοοῦντα, καὶ τὸν κατασκευάσαντά τι καὶ σκευωρήσαντα πρᾶγμα. In N. T. tantum legitur 1 Cor. III, 10. ubi Paulus se comparat cum perito architecto, dicens: ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων θεμέλιον τέθεικα tanquam peritus artis aedificandi fundamentum jeci, h.e. prima religionis christianae elementa vobis tradidi. In vers. Alex. respondet hebraico חָרָשׁ Ies. III, 3. σοφὸν ἀρχιτέκτονα. Exod. XXXV, 35. *Polyb.* XIII, 4. 6.

'ΑΡΧΙΤΕΛΏΝΗΣ, ου, ὁ, *princeps, praefectus portitorum, operarum magister*, q. d. ἄρχων τῶν τελωνῶν, qui a Romanis *publicanus* vocabatur. Nam *publicani* vectigalia a publico redimere solebant, suos autem alebant ministros, qui vectigalia exigerent, et *portitores* vocabantur. Cf. *Salmasium* de *Foenore Trapezitico* p. 245. *Burmann.* de *Vectigalibus Populi Romani*, c. 9. Semel legitur in N. T. Luc. XIX, 2. καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, *Vulgatus* male: et hic princeps erat publicanorum.

'ΑΡΧΙΤΡΊΚΛΙΝΟΣ, ου, ὁ, *architriclinus, praefectus triclinii, convivii magister, qui curam convivii gerit,* qui etiam τρικλινιάρχης et συμποσιάρχης dicebatur, cujus officii erat adornare convivium, ejusque elegantiae et decori prospicere, convivas locare singulos competenti loco, mensas et lectulos, quibus accumbere solebant, aeque ac fercula disponere, nec non cibos et vina praegustare. Compositum enim est ex ἀρχὸς *praefectus*, et τρίκλινος *locus, tribus constratus lectis* ad discumbendum, seu *coenaculum*. Vide *Zorn. Bibliotheca Antiquario-Exegetica* T. I. p. 562 sq. Joh. II, 8. φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ, et v. 9. ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλινος. — φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλινος. Saepius non legitur in N. T. *Lightfootus* in *Horis Hebr. et Talmud.* in Joh. II, 8. ἀρχιτρίκλινον eum fuisse arbitratur, *qui instar sacellani erat, gratias agebat et benedictiones, in talibus conviviis haberi solitas, pronuntiabat.* Sed magis fortasse illustrationi loci Johannei inservit observatio *Gaudentii*, Episcopi Brix. Tr. II. de *Lect. Evang. Inord.* 9. qui monet, cum nuptiae fierent apud Judaeos, de sacerdotali ordine datum esse quendam, qui non solum morem disciplinae legitimae gubernaret, sed etiam conviviorum apparatui ministros atque ordinem dispensaret, et ab hoc officio *Architriclinus* vocaretur; ad quem morem Siracides c. XXXII, 1. respexisse videtur.

'ΑΡΧΟΜΑΙ, fut. ἄρξομαι. Vox media, notans: *incipio, initium facio*, et monente *Küstero* de *Verbis Mediis* I, 23. ita ab activo ἄρχω differt, ut hoc de eo, qui incipit ita, ut alii eum sequantur, dicatur, illud vero incipere, aliquid facere, nemine quamvis sequente, significet, quod tamen discrimen, nimis subtile, non ubique locum habere, satis constat. Luc. III, 23. ἀρχόμενος cum munus docendi auspicaretur. (Conf. *Gust. Sommelii* D. de genuina notione vocis ἀρχόμενος Luc. III, 23. P. 1 et 2. Lund. 1774. 4.) Act. I, 1. ὧν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν καὶ διδάσκειν quae Jesus inde ab initio muneris sui fecit et docuit. Matth. IV, 17. Joh. XIII, 5. *Xenoph. Mem.* IV, 2. 5.

2. cum

. cum infinitivo alius verbi facit riphrasin verbi in tempori finito us, quod adjunctum est in infinitivo. Iarc. VI, 7. καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀπο-στέλλειν et misit eos. ib. X, 32. Luc. II, 8. καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς. ib. XIII, 25. καὶ ἄρξησθε ἔξω ἑστάναι. ubi Syrus, neglecta voce ἄρξησθε, habet: ܘܬܗܘܘܢ ܩܝܡܝܢ et eritis stantes. Luc. XIV, 18. se excusarunt. ib. XV, 14. ad egestatem redigebatur. v. 24. et laetati sunt. Sic etiam in vers. Alex. ἄρχεσθαι haud raro pleonastice ponitur v. c. Genes. II, 3. ὧν ἤρξατο ὁ Θεὸς ποιῆσαι, pro ἐποίησε; in hebraico est: אֲשֶׁר עָשָׂה; ad imitationem hebr. וַיָּחֶל Genes. IX, 20. 1 Chron. I, 10. Idem usus hujus verbi apud Graecos etiam obtinet, ut *coepit* apud Latinos, v. c. *Terent. Andr.* V, 1. 2. « satis « pericli coepi adire," pro : *adii. Sallust. Bell. Catil.* c. 40. *Jug.* c. 35. Conf. *Barthius* ad *Petronium* c. 79. *Apollod.* III, c. 13. 6. διώκειν αὐτὴν ἤρξατο. *Herodian.* I, 3. 2. *Abresch. Dilucid. Thucyd.* p. 640. et *Schwarz.* ad *Olearium de Stilo N. T.* p. 17 sq.

ἌΡΧΩ, fut. ξω, *impero, dominor, principatum obtineo, magistratum gero*, (*Xenoph. Mem.* II, 6. 25.) ab ἀρχή. Habet post se genitivum. Marc. X, 42. οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν qui gentibus imperant, qui sunt imperio praediti in republica. Rom. XV, 12. ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν qui exsurget ad imperandum gentibus. *Phavor.* ἄρχω δεσπόζω, ἐξουσιάζω, ἡγοῦμαι, κρατῶ, κυριεύω, δυναστεύω, προηγοῦμαι.

ἌΡΧΩΝ, οντος, ὁ, 1. in universum dicitur in N. T. *is, qui habet* τὴν ἀρχὴν, h. e. *qui praeditus est imperio, et quamlibet dignitatem et potestatem, quamvis parvam, habet, et est illustris in quocunque vitae genere caeterisque nobilior*, adeoque pro subjectorum diversitate *rex, princeps, dux, praefectus, magistratus, primas, primarius, praecipuus, caput*, quorum vocabulorum in singulis N. T. locis vertendis cautus et diligens usus unice a contexta oratione pendet. Matth. IX, 34. ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ope principis daemoniorum, reliquorum, quasi ducis et antesignani, qui in aliis locis Satanas, Beelsebub, Belial, Diabolus, et ὁ Πονηρὸς κατ' ἐξοχὴν vocatur. Matth. XII, 24. Marc. III, 22. Luc. XI, 15. Luc. XVIII, 18. καὶ ἐπηρώτησέ τις αὐτὸν ἄρχων interrogavit eum deinde aliquis e primoribus, seu proceribus. Matth. XX, 25. οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν qui imperium habent in republica, imperatores, reges, praefecti, magistratus etc. dominantur in cives et auctoritate sua utuntur. Act. VII, 35. Moses dicitur ἄρχων, seu, ut est in codd. quibusdam e glossemate, ἀρχηγὸς, populi Judaici, h. e. dux, princeps et caput, legislator. Act. XVII, 9. οἱ ἄρχοντες magistratus, senatores urbis, qui v. 20. στρατηγοὶ vocantur, et στρατηγὸς Graecis interdum dicitur pro *magistratu quocunque*. Act. XXIII, 5. ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς principibus populi tui, praefectis civitati Judaicae quibuscunque, ne maledicas, coll. Exod. XXII, 28. נָשִׂיא בְעַמְּךָ לֹא תָאֹר. Nec tamen repugnarem, si quis utrumque locum de sacerdote magno explicare mallet, coll. v. 4. Luc. XIV, 1. ὁ ἄρχων τῶν Φαρισαίων primarius Pharisaeorum. 1 Cor. II, 6 et 8. οἱ ἄρχοντες τοῦ αἰῶνος τούτου proceres Judaeorum ad unum omnes, assessores synedrii magni, Herodes et Pilatus, fortasse etiam philosophi et theologi, Graecorum pariter ac Judaeorum, coll. I, 18. 19. 22. 23. Apoc. I, 7. ὁ ἄρχων τῶν βασιλέων τῆς γῆς cujus imperio subjecti sunt omnes reges. Huc etiam pertinent omnia loca N. T. in quibus diabolus ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου princeps hujus mundi, h. e. impiorum et adversariorum Christi, auctorque omnis vitiositati 2 Cor. IV, 4. et impedimentorum v riorum propagationis religionis chri tianae ex usu loquendi Hebraeoru vocatur, quibus accommodate ad su tilior

tiliorem philosophiam Judaeorum, Babylonicae sapientiae commentis permixtam, רַב הָעוֹלָם seu שַׂר, etiam קַשְׂמִקְרַטוֹר dicebatur. Vide *Wetstenii N. T.* T. I. p. 925. Joh. XII, 31. νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω nunc Satanas de principatu suo dejicietur, seu, cessabunt jam magna ex parte omnia propagationis religionis christianae impedimenta. ib. XIV, 30. ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων, h. e. ὁ διάβολος τὸ κράτος τοῦ θανάτου ἔχων, coll. Hebr. II, 14. brevi mihi moriendum erit. Joh. XVI, 11. ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται jam fracta est et debilitata vis et potestas Satanae. Ephes. II, 2. κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, ubi cf. dicta supra ad ἀήρ.

2. κατ' ἐξοχὴν vero apud Judaeos ἄρχων dicebatur *synagogae praefectus, qui praeest sacris in synagoga faciendis.* Sic Matth. IX, 18. ἰδοὺ ἄρχων ἐλθὼν, coll. Marc. V, 22. ἔρχεται εἷς τῶν ἀρχισυναγώγων, et Luc. VIII, 41. ubi ὁ ἄρχων τῆς συναγωγῆς vocatur. Matth. IX, 23.

3. Formula: ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων in N. T. haud raro *assessores synedrii magni Judaeorum*, nunquam autem *viros generis pontificis* significat. Sic autem legitur in N. T. Luc. XXIII, 13. Πιλάτος δὲ συγκαλεσάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας, h. e. omnes, e quibus synedrium Hierosolymitanum consistebat, cujus praeses erat pontifex M. ubi vid. *Wetstenius.* ibid. v. 35. XXIV, 20. ubi etiam ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες junctim commemorantur. Joh. III, 1. Nicodemus ἄρχων τῶν Ἰουδαίων vocatur. ib. VII, 26. Act. III, 17. IV, 5 et 26. 2 Macc. XIV, 27. Apud *Josephum A. J.* XX, 1. 2. ἄρχοντες Ἱεροσολυμιτῶν assessores synedrii magni vocantur. Conf. *Ernesti Institutio Interpr. N. T.* p. 242.

4. ἄρχοντες Ἰουδαίων olim etiam dicebantur *magistratus civiles in singulis Judaeae provinciis et oppidis constituti, qui controversiarum minorum sedebant judices*, qui interdum etiam simpliciter οἱ ἄρχοντες, etiam δικασταὶ vocabantur. Talis omnino intelligendus est ἄρχων Luc. XII, 58. ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ' ἄρχοντα, qui ibidem et in loco parallelo Matth. V, 25. ὁ κριτὴς vocatur. Vide *Guil. de Water* D. de archonte apud Judaeos litium arbitro, in *Miscell. Duisburg.* T. I. p. 222 sq. In Aegypto etiam fuisse archontas, seu magistratus oppidanos, qui tamen subjecti erant archonti Alexandrino, docet locus Act. VII, 27. τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν; quis te judicem et arbitrum constituit? coll. Exod. II, 14. מִי שָׂמְךָ לְאִישׁ שַׂר וְשֹׁפֵט. De Romanis plane rem demonstrat *L. Antonii Epistola* ad *Sardianos* apud *Josephum A. J.* XIV, 10. 17. Eodem modo Judaeis datum erat beneficio Romanorum, ut quodlibet oppidum in terra Judaica, quamvis parvum, suos sibi magistratus proprios, ἄρχοντας dictos, haberet, qui non solum de rebus ad religionem et sacra pertinentibus, sed etiam de causis minoribus civilibus cognoscerent. Conf. *Petri Wesselingii* Diatribe de Archontibus Judaeorum ad inscriptionem Berenicensem apud *Maffeum Antiquitt. Gall.* Epist. 1 et 8. (Traj. ad Rh. 1738. 8.) et *Ernesti* l. l. p. 244.

5. interdum vox ἄρχων subaudienda est, v. c. Rom. XIII, 7. ἀπόδοτε οὖν πᾶσι, scil. ἄρχουσι, τὰς ὀφειλὰς, ad quem locum cf. *I. C. Schwarz.* de *Soloecismis N. T.* p. 123.

ἌΡΩΜΑ, τος, τὸ, *aroma, odoramentum*, quod recte descendere judicatur ab ἀρι vocula, intendendi vim habente, et ὄζω, *oleo*, eo, quod odorem insignem spiret. Nonnisi quater legitur in N. T. de aromatibus, quibus corpus exanimatum, sepulturae tradendum, more Judaeorum condiebatur. Marc. XVI, 1. Luc. XXIII, 56. XXIV, 1. Joh. XIX, 14. In vers. Alex. pro hebraico בֶּשֶׂם seu בֹּשֶׂם usurpatur 2 Regg. XX, 13. Esther. II, 12. Cant. IV, 10. 16. *Phavor.* ἄρωμα· θυμίαμα, τὸ μύρισμα καὶ ἡδύσμα-

ta

μα. Vide etiam *Polluc. Onomast.* I, 1. 5. 24.

'ΑΣΑ', ὁ, *Asa.* Nomen proprium viri indeclinabile syriacum, i. q. *medicus*, aut *sanans*, ab ܐܣܐ, chald. אָסָא, *sanavit.* Fuit vero Asa rex Judae, filius regis Abiae, 1 Regg. XV, 8. Matth. I, 7. 8.

'ΑΣΑ'ΛΕΥΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie sensu physico: *qui a fluctibus maris non agitatur nec agitari potest, inconcussus, immobilis, immotus,* ex α priv. et σαλεύω *agito, fluctuo.* Sic legitur in N. T. Act. XXVII, 41. καὶ ἡ μὲν πρῶρα ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσάλευτος prora quidem fixa in maris aliqua rupe manebat inconcussa. Deinde metaphorice

2. *stabilis, firmus, certus, perennis.* Hebr. XII, 28. βασιλεία ἀσάλευτος coetus Christianorum, quatenus in perpetuum durabit et augebitur. *Diod. Sic.* II, 48. ἐλευθερία ἀσάλευτος. III, 47. εὐδαιμονία ἀσάλευτος. XII, 29. σπονδαὶ ἀσάλευτοι. *Aeschin.* Dial. III, 17. ἀσάλευτος ἡσυχία. *Polyb.* IX, 9. 8. ἀσαλεύτως καὶ βεβαίως μένειν ἐπὶ τῶν ὑποκειμένων.

'ΑΣΒΕΣΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *qui non exstinguitur, et qui non potest extingui, inexstinguibilis,* et ex adjuncto: *nunquam cessans,* ex α priv. et σβεννύω, vel σβέννυμι *exstinguo.* Matth. III, 12. κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ igne cremabit haud exstinguendo. Marc. IX, 43. 45. εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον. Luc. III, 17. In omnibus vero his locis de misero statu improborum post mortem sermo est. Utraque notio huic voci etiam apud graecos Scriptores haud raro subjicitur. In propria notione legitur apud *Strabonem* Lib. IX. p. 606. qui λύχνους ἀσβέστους in templis, et *Plutarchum* in *Numa* p. 66. qui πῦρ ἄσβεστον Vestalium commemorat. In metaphorica notione autem de eo, quod est sempiternum et nunquam cessat, adhibetur ab *Homero Od.* IV, 584. (ἄσβεστος κλέος. *Schol.* ἀκατάπαυστος.) *Callimach. Hymn. in Del.* 118. et *Aeschylo* in *Prometh. Vinct.* 532. Alia loca collegit *Wetstenius N. T.* T. I. p. 267. *Phavor.* ἄσβεστος· ἀκατάπαυστος.

'ΑΣΕ'ΒΕΙΑ, ας, ἡ, 1. *contemtus cultus divini, impietas in Deum, neglectio noscendi colendique Dei.* Rom. I, 18. ubi τῇ ἀσεβείᾳ opponitur ἡ ἀλήθεια, h. e. omnis recte de Deo cogitandi ratio, religio vera, sive Judaica, sive christiana, sive denique naturalis. 2 Tim. II, 16. ἐπὶ πλεῖον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας quibus neglectio viri cultus divini indies augetur.

2. *omnis improbitas et pravitas morum factorumque ex illo contemtu cultus divini proveniens.* Rom. XI, 26. καὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ et removebit omnem vitiositatem a Jacobitis. Tit. II, 12. ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν renuntiantes vitiositati, coll. Jud. v. 15. πάντων τῶν ἔργων τῆς ἀσεβείας, et v. 18. *Phavor.* ἀσέβεια· ἀδικία περὶ τὸ θεῖον.

'ΑΣΕΒΕ'Ω, ῶ, fut. ήσω, *irreligiosus sum, impie ago.* 2 Petr. II, 6. ὑπόδειγμα μελλόντων ἀσεβεῖν ut exemplum impiis in posterum statueret. Jud. v. 15. Saepius non legitur in N. T.

'ΑΣΕΒΗ'Σ, έος, οῦς, ὁ, ἡ, *qui numen divinum vel plane non, vel non recte colit, alienus a cultu Dei recto,* et ex adjuncto: *impius, qui negligens est officiorum erga Deum:* interdum etiam bono sensu *is, qui agnoscit se peccatorem esse, et vitam suam emendat, certa fretus fiducia, Deum velle misereri.* Rom. IV, 5. ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ qui impiis, serio se emendantibus, peccata remittit. ib. V, 6. ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανε pro salute peccatorum mortuus est. 1 Tim. I, 9. ἀσεβέσι καὶ ἁμαρτωλοῖς. 1 Petr. IV, 18. 2 Petr. II, 5. III, 7. Jud. v. 4. 15. *Hesych.* ἀσεβής· ἄθεος, ἁμαρτωλός. *Phavor.* ἀσεβὴς παρὰ τὸ σέβω σεβὴς καὶ μετὰ τοῦ στερητικοῦ α — ἀθέμιτος, μισόθεος, θεομισής, ὀλίγωρος θεῶν, ἐναντιωτὴς περὶ τὸ θεῖον. κ. τ. λ.

'ΑΣΕ'ΛΓΕΙΑ, ας, ἡ, *omnis obscoenitas in dictis factisque, lascivia indomita, effrenis et impudentissima libido et inde profecta facinora,* et aeque late patet

patet ac vocabulum ἀσελγεία. *Suid.* ἀσέλγεια· πορνεία, ἀκαθαρσία, μιαρία. *Etym. M.* ἑτοιμότης πρὸς πᾶσαν ἡδονήν. Interdum autem *petulantiam et luxum et profusionem pecuniae* significat, observante ex *Aeschine Suida*, ἀσέλγεια· ἀντὶ τοῦ πολυτέλεια, οὕτως Αἰσχίνης, et *Polluce Onom.* VIII, c. 7. s. 79. In N. T. scriptoribus haec vox interdum tam indefinite et vage adhibetur, v. c. in recensione vitiorum, ut, quaenam illarum notionum ei in singulis locis vindicanda sit, non semper appareat, v. c. Marc. VII, 22. (ubi a plerisque interpretibus per *injuriam* redditur, in quo sensu reperitur apud *Polybium* V, 28. VIII, 9.) 1 Petr. IV, 3. In reliquis tamen locis ita ponitur, ut sit vocabulum generis et quamvis impudentem et indomitam libidinem significet, v. c. Rom. XIII, 13. μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις. 2 Cor. XII, 21. ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ. Galat. V, 19. Ephes. IV, 19. ubi cum ἀκαθαρσίᾳ permutatur. 2 Petr. II, 7. 18. Semel tantum Jud. v. 4. latissime haec vox patere et omnem omnino impietatem et improbitatem indicare videtur. Conjecturas veterum de derivatione hujus vocis vide apud *Suidam* et *Auctorem Etym. M.* et *Alberti Obss. in N. T.* p. 332. Plurimis autem probatam vidi eorum opinionem, qui hanc vocem ex α priv. et Σέλγη (quod est nomen oppidi Pisidiae, cujus cives, quippe ex Lacedaemoniorum disciplina profecti, prae reliquis honesti et probi fuerunt) compositam judicarunt. De ipsius vocis usu vario apud Graecos vide praeter *Wetstenium N. T.* T. I. p. 588. *J. C. Leuschneri* Comm. super origine ac genuina vi vocabuli ἀσέλγεια ad intelligenda quaedam N. T. loca. Lips. 1746. 4.

"ΑΣΗΜΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie: *non signatus, cui signum* seu *nota non est impressa*, ex α priv. et σῆμα *signum.* Opponitur ἐπίσημος. Sic v. c. argentum rude ἄργυρος ἄσημος vocabatur. Vide *Plutarchum* in *Marii Vita* c. 12. ubi ἄργυρος ἄσημος opponitur τῷ νομίσματι. *Olympiodor.* Catena in
cap. XXXIII, p. 607. ἄσημον ἀ
ἀτύπωτον σταθμὸν καὶ ἀχαρακτ
Conf. vers. Alex. Job. XLII, 1

2. *obscurus, qui nullis signis no
dignosci potest.* *Suid.* ἄσημον τ
σημαῖνον. *Hesych.* ἀσήμως· ἀτρα

3. *obscuri nominis, ignobilis, ig*
et de personis aeque ac rebus
patur. *Suid.* ἄσημος· ὁ ἀγενής. *H*
ἀσήμων· ἀφανῶν, ἀγνώστων. Sic
in N. T. legitur Act. XXI, 3
ἀσήμου πόλεως urbis celeberrima
bilissimae et clarissimae civis. 3
I, 14. ἄσημόν τινα κατέκλινεν ἐν τῇ
Eurip. Ion. 8. πόλιν οὐκ ἄσημον
corum commemorat. Eadem fo
reperitur quoque apud *Dionys*
Ant. XI, 35. *Achill. Tat.* VIII, p
Conf. *Irmisch. Observv.* ad *Her*
I, 9. 12. p. 355. et *Reiske Indic.*
cit. in Plutarch. Vitas parall.

'ΑΣΗ'Ρ, ὁ, *Aser.* Nomen pro
indeclinabile filii octavi Jacobi,
archae, ex ancilla Leae, Silpa
cepti, origine hebraicum אָשֵׁר
felix. Genes. XXX, 13. Luc.
ἐκ φυλῆς 'Ασήρ. Filias Aseritar
venustatem formae olim celebre
tas vulgo fuisse a sacerdotibus, e
tis Rabbinorum observat *Wet.*
N. T. T. I. p. 666. Apoc. V
Saepius non legitur in N. T.

'ΑΣΘΈΝΕΙΑ, είας, ἡ. Apud g
aeque ac Scriptores N. T. in u
sum *omni rei aut personae* tri
*cui aliquid deest, quae est manc
perfecta, viribus destituta et a*
Speciatim vero in N. T. ita dic

1. *qualiscunque roboris et viriu
poris defectus, morbus, imbecillit
poris,* et opponitur τῇ ἰσχύϊ *pro
valetudini, vigori.* Matth. VII
αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε κ
νόσους ἐβάστασε medelam attulit
mitatibus morbisque nostris, co
LIII, 4. Luc. V, 15. καὶ θεραπ
ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν. ib. V
XIII, 11. 12. Joh. V, 5. XI, 4
XXVIII, 9. 1 Tim. V, 23.
πυκνάς σου ἀσθενείας ob valetudin
am infirmiorem. *Xenoph. Hi*

VI, 4. 18. ἐκ τῆς ἀσθενείας οὔπω ἴσχυεν. 2 Macc. IX, 22. καὶ περιπεσὼν ἀσθενείᾳ δυσχερεῖ ἐχρήσατο.

2. *imperfectio totius conditionis humanae, conditio humilis corporis humani.* 1 Cor. XV, 43. σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ humatur corpus debile et fragile, morti obnoxium, quod facile debilitari potest, ubi opponitur τῇ δυνάμει. 2 Cor. XIII, 4. ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας, quia habebat naturam humanam infirmam et debilem, aut, quod eodem redit, secundum humilem conditionem, qua Jesus his in terris usus est. Eodem modo *imbecillitas* apud Latinos de omni *imperfectione* usurpatur, v. c. Cic. de *Nat. Deor.* I. c. 44.

3. metaphorice: *quaevis imbecillitas ingenii*, quae non solum *ei* tribuitur, *cui est tardum ingenium et hebes, qui aegre se edoceri et corrigi patitur*, v. c. Rom. VI, 19. ἀνθρώπινον λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν populariter locutus sum, ut vestrae imbecillitati ingenii succurrerem, — sed etiam de *eo* dicitur, *qui inopia doctrinae et eruditionis laborat.* Sic autem legitur in N. T. 1 Cor. II, 3. ubi Paulus de se ipso dicit ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς ego me inter vos gessi indoctum, non usus sum docta institutione; ubi τῇ σοφίᾳ v. 1. et τοῖς πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις v. 4. opponitur. Vocatur autem *inopia doctrinae et eruditionis* ἀσθένεια, quia indocti vulgo nullius pretii haberi solent. Vide infra sub ἀσθενής.

4. *vitiositas, peccatum, imbecillitas animi.* Hebr. V, 2. ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περίκειται ἀσθένειαν quippe ipse ad peccata pronus. *Oecumenius* ad h. l. ἀσθένειαν τὴν ἁμαρτίαν ἐκάλεσε. Hebr. VII, 28. coll. v. 26 et 27.

5. per synecdochen denotat *omnis generis calamitates et afflictiones externas, molestias et aerumnas.* Rom. VIII, 26. συναντιλαμβάνεται ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν auxilium nobis fert in tolerandis calamitatibus nostris, i. q. v. 18. ἐν τοῖς παθήμασι τοῦ νῦν καιροῦ. 2 Cor. XI, 30. τὰ τῆς ἀσθενείας μου καυχήσομαι de calamitatibus meis ob religionem christianam gloriabor. ib. XII, 5. 9. ἡ γὰρ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται auxilio meo praesto sum afflictis. ib. v. 10. Galat. IV, 13. δι' ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς inter quas afflictiones varias, quae v. 14. πειρασμὸς vocantur. Hebr. IV, 15. μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν qui non pronus sit et valeat succurrere nobis, miseria et calamitatibus pressis. Cf. *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 546. — *Suid.* ἀσθένεια· ταλαιπωρία, νόσος, ἀδυναμία.

'ΑΣΘΕΝΕ͂Ω, ῶ, fut. ήσω, 1. *defectu roboris et virium corporis laboro, aegroto, infirmus sum.* Matth. XXV, 36. ἠσθένησα καὶ ἐπεσκέψασθέ με me aegrotantem curastis. ibid. X, 8. ἀσθενοῦντας θεραπεύετε. Marc. VI, 56. Joh. XI, 1. Act. IX, 37. Philipp. II, 26. 27. ἠσθένησε παραπλήσιον θανάτῳ. 2 Tim. IV, 20. Jacob. V, 14. Respondet in vers. Alex. hebr. חָלָה et נַחְלָה Judd. XVI, 7. 11. 17. Ezech. XXXIV, 4. *Palaephat.* de *Incred.* c. 31.

2. metaphorice: *minus valeo ingenio, minus recte sentio, imbecilliori animo sum,* inprimis *relate ad religionis christianae scientiam.* Sic legitur in N. T. 1 Cor. VIII, 9. μήπως — — πρόσκομμα γένηται τοῖς ἀσθενοῦσιν ne ista libertas locum faciat peccandi cognitionis hujus expertibus. v. 11. καὶ ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφὸς et ita miser redditur rudior Christianus. 2 Cor. XI, 29. τίς ἀσθενεῖ καὶ οὐκ ἀσθενῶ; h. e. accommodo me lubenter iis, qui nondum satis sunt confirmati in religionis scientia, coll. 1 Cor. IX, 22.

3. *minus valeo viribus et potestate, impar sum alicui rei efficiendae, vim habeo fractam et debilitatam,* et opponitur τῷ δυνατέω. Sic legitur in N. T. 2 Cor. XIII, 3. ὃς scil. Χριστὸς, εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν qui se erga vos non imbecillem exhibebit, sed satis potentiam suam declarabit. Rom. VIII, 3. ἠσθένει νόμος διὰ τῆς σαρκὸς legis Mosaicae vis et efficacia fracta est et debilitata vitiositate humana.

4. *imperfectus sum, minus valeo, laboro ex aliqua parte.* Rom. IV, 19. καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει certo sperans absque

absque ulla dubitatione, seu constanti et firma fide praeditus. (Simili modo apud *Herodot*. IV. p. 325. ed. *Wesseling*. Pythagoras οὐκ ἀσθενέστατος σοφιστὴς, h. e. valde sapiens, πάνυ σοφὸς, interprete *Eustathio* vocatur: ubi vid. *Valkenarius*.) Rom. XIV, 1. τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει qui non certam habet animi persuasionem, potius animo est haesitante et fluctuante, qui v. 2. simpliciter ὁ ἀσθενῶν vocatur. Similis formula: ἀσθενεῖν ταῖς διανοίαις animum deponere, 1 Macc. XI, 49. legitur. Sic etiam apud Latinos *imbecillitas* et *infirmitas* de inconstantia et animo minus stabili legitur, v. c. apud *Cic*. ad *Div*. 1, 4. 6. *Caes*. de *Bello Gall*. IV, 5. 1.

5. *in stultitiam prolabor*, seu *ineptum, levem me gero*. 2 Cor. XI, 21. ὡς ὅτι ἡμεῖς ἠσθενήσαμεν quasi jactantia elati, quasi in stultitiam prolapsi. Cf. infra ἀφροσύνη.

6. *miseriis et calamitatibus premor*. 2 Cor. XII, 10. ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι quo magis miseriis premor, eo majoribus viribus me instructum sentio. ib. XIII, 4. καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν ἐν αὐτῷ mala enim perpessi ob religionem christianam. ib. v. 9. χαίρομεν γὰρ, ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν gaudemus de calamitatibus nostris. Aliam novam ac ingeniosam hujus loci explicationem dedit *J. C. Schwarzius* in *Monumentis Ingeniorum* T. III. p. 83. Sensum nempe h. l. ita constituit: Gaudemus nos, si nulla nobis occasio sit apostolica auctoritate utendi, et per miraculum aliquod animadversionis potestatem declarandi, et vos per virtutem spiritus divini, per fidem intemeratam et vitae sanctitatem, nostrae potestati et animadvertendi facultati locum nullum relinquatis. Statuit itaque, ἀσθένειαν, quam sibi Apostolus h. l. tribuit, esse consilium, vi ac facultate sua propter certas causas non utendi, quo sensu apud *Cic*. I. Ep. 4. s. 6. *imbecillitas*, et apud *Jul. Caesar*. *B. G.* IV. c. 5. s. 1. *infirmitas* nomen usurpatur.

7. *auxilio aliorum indigeo, pauper sum, opibus destituor*. Act. XX, 35. ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων succurrere aliorum paupertati. Judd. VI, 15. 2 Sam. III, 1. Sic etiam legitur apud *Aristoph*. *Pac*. v. 668. γινώσκοντες δὲ τοὺς πένητας ἀσθενοῦντας, ubi *Schol*. ἀσθενοῦντας· ἀντὶ τοῦ ἐν ἐνδείᾳ ὄντας. Idem tradit *Suidas* sub ἀσθένεια. — *Phavor*. ἀσθενῶ· ἀῤῥωστῶ, κάμνω, νοσῶ, ἀτροφῶ.

'ΑΣΘΈΝΗΜΑ, τος, τὸ, 1. *imbecillitas, infirmitas, debilitas*. Est verbale a prima persona perf. passiv. ἠσθένημαι verbi ἀσθενέω.

2. τὰ ἀσθενήματα metaphorice dicuntur *opiniones et actiones eorum, qui nondum certam et perfectam religionis christianae scientiam habent*, die Schwachen unaufgeklarter Christen sowohl in der Vorstellungs- als Handlungs-Art *Christians imperfectly informed either as to opinions or practice*. Sic legitur in N. T. Rom. XV, 1. ὀφείλομεν ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν officium nobis potentioribus incumbit imbecilliores patienter ferre. Saepius non legitur in N. T.

'ΑΣΘΕΝῊΣ, έος, οῦς, ὁ, ἡ, 1. proprie: *imbellis, infirmus, defectu roboris et virium corporis laborans, aegrotans*. *Hesych*. ἀσθενής· ἄῤῥωστος. Est ortum ex α priv. et σθένος *robur*. Matth. XXV, 39. πότε δέ σε εἴδομεν ἀσθενῆ; ibid. v. 43 et 44. Luc. X, 9. καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς. Act. IV, 9. V, 15. 1 Cor. XI, 30. ἀσθενεῖς καὶ ἄῤῥωστοι. Fortasse et huc referri poterit locus 1 Petr. III, 7. ubi mulieres τὸ ἀσθενέστερον σκεῦος τὸ γυναικεῖον vocantur, h. e. imbecilliores, inprimis, quoad corporis structuram, corpore et animo infirmi, ad quem locum vid. *Wetstenius*.

2. *miser, afflictus*. 1 Cor. IV, 10. ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροὶ nos miseri sumus et afflicti, vos felices. In versione Alex. respondet hebraico עָנִי Prov. XXII, 22. XXXI, 5. 9. Apud Graecos adeo ἀσθενὴς interdum speciatim *pauper, egenus*, dicitur, v. c. *Eurip*. *Supplic*. v. 433. ubi τῷ πλουσίῳ opponitur. *Lysias Orat*. I. p. 3. ed. *Taylor*.

Taylor. Hinc metaphorice ἀσθενὴς dicitur

3. *vitiosus*, *pronus ad peccata*, adjuncta *miseriae* notione. Sic legitur in N. T. Rom. V, 6. ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν Χριστὸς ἀπέθανε quum adhuc vitiositatis miseriam sentiremus, Christus pro nobis mortuus est, coll. v. 8. ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν.

4. *cui est facultas admodum tenuis aliquid perficiendi.* Matth. XXVI, 41. τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενὴς animum quidem promptum habetis, sed non item facultatem perficiendi. Marc. XIV, 38.

5. *omne*, *quod est imperfectum*, *quod non praestat id*, *quod praestare debet*, ἀσθενὴς dicitur. Sic Galat. IV, 9. religio Mosaica τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα vocatur, quippe longe imperfectior religione christiana et puerili tantum ingenio hominum destinata. Eodem modo Hebr. VII, 18. διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελὲς quia non perfecte hominem expiare et felicem reddere valebat.

6. *contemtus*, *qui vilipenditur*, *qui nullius pretii est aut habetur.* 1 Cor. I, 25. τὸ ἀσθενὲς τοῦ Θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστὶ quod vile et nullius pretii videtur in rebus divinis, tamen longe praestantius est omnibus institutis humanis. ib. v. 27. καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς qui reliquis viles et contemti videntur, hos elegit Deus. 1 Cor. XII, 22. ubi τὰ ἀσθενέστερα μέλη τοῦ σώματος sunt, ex mea sententia, viliora et maxime contemta corporis membra, quae *pudenda* vulgo dicuntur, quanquam non ignoro, fuisse interpretes, qui haec Pauli verba de membris teneris et minus validis, v. c. de oculo, explicarent, repugnante commate 23. ubi τὰ ἀτιμότερα vocantur.

7. *facilis*, *obsequiosus*, *mollis*, quem etiam nos in lingua vernacula einen schwachen Menschen, *a weak man*, vocare solemus. Sic legitur in N. T. 2 Cor. X, 10. ἡ δὲ παρουσία τοῦ σώματος ἀσθενής, h. e. vi oppositionis, praesens facilis est.

8. *qui nondum satis confirmatus est in religione christiana*, *cui deest certa animi persuasio.* 1 Cor. VIII, 7. καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθενὴς οὖσα (pro ἀσθενῶν ὄντων) μολύνεται sed conscientia horum hominum, qui nondum idoneam religionis christianae scientiam habent, polluitur. ib. IX, 22. ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὡς ἀσθενὴς accommodavi me imperitiorum captui. 1 Thess. V, 14. ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν rationem habete infirmorum in religione.

'ΑΣΊΑ, ας, ἡ. *Asia*, ab hebraico חֲצִי *medium*, uti *Bochartus* in *Phaleg* l. IV, c. 33. *Hyde* ad *Peritsols Itinera mundi* p. 15. aliique volunt. Est enim proprie orbis pars media Africam inter et Europam, quam vulgo Asiam minorem vocant, tertia terrarum orbis veteris pars, magnitudine Africam aequans et Europam, quae dividitur in *majorem* et *minorem*. Asia, *minor* dicta, inter Pontum Euxinum et mare Cyprium interjacens, provincias in suo complectitur ambitu Phrygiam, Ciliciam, Pamphyliam, Cariam, Lyciam, Ioniam, Lydiam, Aeoliam, Mysiam, Bithyniam, Paphlagoniam, Cappadociam, Galatiam, Lycaoniam, Pisidiam, in quibus provinciis et praesertim in Ionia, quam plurimos habitasse Judaeos, constat ex Act. II, 9. VI, 9. XIX, 10. et ex oratione Judaeorum ad Agrippam apud *Joseph.* A. J. XVI, 2. 4. *Asia* autem *major* reliquas continet partes Asiae, quae extra hunc Isthmum usque ad oceanum Eoum habentur. In N. T. libris semper intelligitur Asiae regio *minor* dicta, et quidem vel *totaliter* vel *partialiter*. *Totaliter* legitur v. c. Act. XIX, 26. 27.—XXVII, 2. *Partialiter* autem Act. XVI, 6. et inprimis pro ea Asiae parte ponitur, quae *Ionia* dicebatur, (*Strabo* XIV, initio.) et quam etiam *Strabo Asiam* specialiter vocat, ubi Ephesus sita fuit. Act. II, 9. VI, 9. XIX, 10. 22. XX, 16. XXI, 27. XXIV, 19. 1 Cor. XVI, 19. 2 Cor. I, 8. 1 Petr. I, 1. Apoc. I, 4. 11. Conf. *Cellarii* Notit.

 Orb.

Orb. Antiqu. Lib. III, c. 1. p. 4 seq. et *Wetstenii N. T.* T. II. p. 464.

'ΑΣΙΑΝΌΣ, οῦ, ὁ, *Asianus, ex Asia proconsulari, cujus metropolis Ephesus est, oriundus.* Act. XX, 4. Ἀσιανοὶ δὲ Τυχικὸς καὶ Τρόφιμος. Saepius non legitur in N. T.

'ΑΣΙΆΡΧΗΣ, οῦ, ὁ, *Asiarcha* seu *Asiae praefectus.* Est nomen compositum ex Ἀσία et ἀρχὸς *praefectus.* Semel legitur in N. T. Act. XIX, 31. τινὲς δὲ Ἀσιαρχῶν quidam Asiarcharum. Fuerunt autem *Asiarchae principes sacerdotum totius Asiae,* Ἱεράρχαι, *qui ex variis Asiae provinciis et oppidis et quidem ex ipsis primoribus et opulentissimis civibus eligebantur annui, quorum munus erat non solum sacra facere, sed etiam ludos theatrales in Deorum honorem suis sumtibus edere,* unde eos *Rufinus* apud *Euseb.* H. E. IV, 15. *munerarios* vocat. Habebant Ephesi concilium commune, ad quod singulae Asiae civitates quotannis legatos mittebant, qui sacerdotes erant, ut tanto majorem haberent dignitatem. In suis singuli provinciis Λυκιάρχαι, Συριάρχαι, Φοινικάρχαι vocabantur. Vide *Salmas. Exercitt. Plinian.* p. 805. *Wetstenii N. T.* T. II. p. 586. *Sever. Lintrupii* Spec. II. *Meletem. Critic. Zeibichii Obss. ex numis sacris* p. 36. et *van Dale* Dissert. ad Inscriptt. et Marm. Diss. III, p. 274 seq.

'ΑΣΙΤΊΑ, ας, ἡ, 1. proprie: *penuria ciborum,* ex α priv. et σῖτος *frumentum, cibus.*

2. *abstinentia a cibis, jejunatio.* Act. XXVII, 21. πολλῆς ἀσιτίας γινομένης cum diutius a cibis abstinuissent. *Vulgatus:* cum multa jejunatio fuisset, coll. v. 35 et 36. Saepius non legitur in N. T. Eodem modo ἀσιτία usurpatum legitur, ut sit idem quod ἀσιτίζω. 1 Macc. III, 17. et apud *Xenoph.* de Rep. Laced. II, 5.

"ΑΣΙΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, proprie 1. *qui plane nullos cibos ingerit, ab iis abstinet,* (*Xen. Cyrop.* IV, 2. 19.) et inprimis apud medicos veteres *is* dicebatur, *qui ciborum fastidio laborat.* Unde *Hesych.* ἀσιτία· ἡ ἀνορεξία morbus, cum stomachus omn spuit, fastidium cibi. Conf. Oeconom. Hippocr. p. 65.

2. *qui parum tantum cibi sum non edit quantum satis est, ne coena utitur.* Sic autem legitu vox non solum Act. XXVII, 3 διατελεῖτε μηδὲν προσλαβόμενοι ex spectantes jejuni mansistis, sec apud *Sophocl.* Aj. Flagell. *Euripid.* Hipp. Coronat. v. 27 *sephum* Antiqq. Jud. VI, 14. 8 7. 4. Confer infra ad προσλ dicta, et *Wetstenium N. T.* p. 646. Ita etiam צוֹם sumi Esther IV, 16.

'ΑΣΚΈΩ, ῶ, fut. ήσω, propri *erceo, assuefacio alium.*

2. intransitive pro medio ἀσ *me exerceo, assuefacio, studeo, diligentiam et industriam adhib* semel in N. T. legitur Act. XX ἐν τούτῳ δὲ αὐτὸς ἀσκῶ in eo e omnibus viribus meis elaboro *lybius* Hist. IX, 19. οἱ περὶ τὰς σους τέχνας ἀσκοῦντες. *Lucian Deor.* VII. *Arrian. Epict.* Potissimum quidem ἀσκῶ de i batur, qui in palaestra exercel sed et saepe latius patet huju vis, de cujus variis notionibus ter exposuit *Abreschius* ad *Aes* p. 179 seq. et *Jac. Lydius* i nisticis SS. c. 15. Vide et *Xenoph.* Vol. I. p. 438 sequ. ἀσκεῖ· μελετᾷ, γυμνάζεται, φιλοπ ἀσκούμενοι· γυμναζόμενοι, παιδευόμ

'ΑΣΚΌΣ, οῦ, ὁ, *uter coria pelliceus, pellis in utris form suta, qua liquida contineri et solebant apud orientales,* et h נֹאד, Jos. IX, 4. 13. Judd. חֵמֶת, Genes. XXI, 14. 15. 19 נֵבֶל, 1 Sam. X, 3. Jerem. XI vocabatur. In N. T. speciati dicitur *uter coriaceus,* (saepe e caprina confectus. *Homer. Od* 78.) *quo ad vina servanda et co veteres utebantur,* unde ad vi refert *Pollux* Onom. VI, 2. s.

.dde *Herodotum* II, c. 121.
γλήσαντα οἶνον ἐπιθεῖναι ἐπὶ τῶν
er. Iliad. III, 247. καὶ οἶνον
ἀσκῷ ἐν αἰγείῳ. Quater au-
c sensu legitur in N. T.
, 17. Marc. II, 22. Luc.
3. Conf. *Thom. M.* sub θύ-
57. ed. *Bernardi*, et *Wet-*
. T. I. p. 360.

ΩΣ. Adverbium, *luben-*
ite, cum gaudio, cupide.
lem derivatur ab ἥδω *de-*
to, sed tunc cum spiritu
νως seu ἀσμένως scribendum
ctius ex mea sententia de-
ᾄδω *cano*, unde ἀσμένως,
antu, laetitiae signo. Bis
um legitur in N. T. Act.
μὲν οὖν ἀσμένως ἀποδεξάμενοι
ὑτοῦ cupide amplectentes
iam. ib. XXI, 17. ἀσμένως
οἱ Ἀδελφοὶ lubenter et cum
ceperunt nos Christiani.
μένως δέχεσθαι etiam legitur
n. V. H. XII, 18. XIII,
. *J.* IV, 6. 7. XII, 9. 7.
XII, 54. 2 Macc. IV, 12.
μένως· μετὰ χαρᾶς, ἡδέως,
θύμως, ἑκουσίως. Vide et
ssar. p. 63. 7.

Σ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie: *in-*
entia destitutus. Xenoph.
. 4.
eligionis christianae (quae
φία vocatur) *scientia des-*
x adjuncto: *scelestus, vi-*
semel in N. T. legitur,
15. μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς
itis non paganorum more,
φρονες vocantur) sed veros
vos praestetis.

ΟΜΑΙ, fut. ἀσπάσομαι, 1. *ali-*
undo vel abeundo saluto,
cepta apud Judaeos for-
ns salutem dico, valedico.
in N. T. Matth. X, 12.
εἰς τὴν οἰκίαν ἀσπάσασθε αὐ-
ι autem domum salutate
seu, adeuntes familiam
a illi apprecamini, coll.
πρῶτον λέγετε· εἰρήνη τῷ οἴκῳ
I, 40. *Suid.* ἀσπάζεσθαι·
προσαγορεύειν. In *valedicendi* notione reperitur haec vox Act. XX, 1. καὶ ἀσπασάμενος ἐξῆλθεν convocatis discipulis valedixit et discessit. ib. XXI, 6. καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους cum nobis invicem valedixissemus. *Aristoph.* Nubes v. 1144. *Xenoph.* Anab. VII, 1. 6.

2. si de *absentibus* usurpatur: *mitto salutem ad aliquem, bene precor,* aut, *alterius nomine salutem alicui impertior, alterius verbis saluto.* Sic autem saepissime in fine epistolarum Paulinarum legitur. Rom. XVI, 3. ἀσπάσασθε Πρίσκιλλαν καὶ Ἀκύλαν salutate meo nomine Priscillam et Aquilam. ibid. v. 5. 6. 7. 8. 16. ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι πᾶσαι salutationem vobis annuntio ab omnibus coetibus christianis. 1 Cor. XVI, 19. 20. Phil. IV, 20. 22. Coloss. IV, 10. ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος bona vobis per me precatur Aristarchus. 1 Thess. V, 26. 2 Tim. IV, 21. Tit. III, 15. Hebr. XIII, 24.

3. *convenio, adeo aliquem, inviso,* de quo etiam Latini voce *salutare* usi sunt; et ex adjuncto: *familiariter colloquor.* Act. XVIII, 22. καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν salutato Christianorum coetu. XXI, 7. καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν.

4. *amplector aliquem, osculor,* et ex adjuncto: *cum gaudio excipio.* Luc. X, 4. καὶ μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε nec quemquam in itinere amplectamini, seu, ne amplexibus mutuis moremini, coll. 2 Regg. IV, 29. כִּי תִמְצָא־אִישׁ לֹא תְבָרְכֶנּוּ וְכִי־יְבָרֶכְךָ אִישׁ לֹא תַעֲנֶנּוּ. Rom. XVI, 16. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. Marc. IX, 15. ἠσπάζοντο αὐτὸν cum gaudio eum exceperunt. *Scholiast. Aristoph.* ad *Plutum* v. 743. Κυρίως ἀσπάζεσθαι ἐστὶ τὸ περιπλέκεσθαί τινα διὰ τὸ ἄγαν σπᾶσθαι εἰς ἑαυτὸν τὸν ἕτερον, καὶ περιβάλλειν τὰς χεῖρας ἐν τῷ φιλοφρονεῖσθαι. Idem *Eustathius* tradit ad *Homeri* Iliad. III, 31. X, 543. Vide et *Lexicon Xenophont.* Vol. I. p. 443. Hinc etiam osculum, in sac. coenae celebratione et in festo paschatos in

vet. ecclesia usurpatum, ἀσπασμὸς vocatur a patribus graecis. Cf. *Suicer. Thesaur. Eccles.* T. I. p. 553 seq.

5. *benevolo et amico prosequor animo, amo aliquem.* Ita Matth. V, 47. καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον et si populares tantum vestros amatis, coll. v. 46. Nec hanc notionem Graecis inusitatam fuisse, docent loca *Herodot.* I. c. 122. *Xenoph.* Ages. XI, 3. et alia, quae collecta exstant in Observv. Miscell. Amstelod. Vol. III. p. 237. *Aristoph.* Plut.. v. 743. τὸν Πλοῦτον ἠσπάζοντο, ubi Schol. ἠσπάζοντο· ἤγουν ἐφιλοφρονοῦντο. *Suidas* per ἀγαπᾶν καὶ φιλοφρονεῖσθαι interpretatus est. Confer etiam *Ez. Spanhemium* ad *Aristoph. Plut.* v. 323.

6. *gratulor alicui.* Act. XXV, 13. ἀσπασάμενοι τὸν Φῆστον ut Festo auspicia muneris gratularentur.

7. *gaudeo, laetor.* Hebr. XI, 13. καὶ ἀσπασάμενοι et spe repleti gaudebant; ubi videndus *Wetstenius. Chrysostomus* ἀσπασάμενοι, τοῦτ' ἔστι ἡσθέντες, gratum et acceptum habebant. *Maxim. Tyr.* Diss. XXI, 1. *Suid.* ἀσπάζεσθαι· καὶ τὸ χαίρειν τινὶ ἁπλῶς. Conf. *D'Orville* ad *Chariton.* I, 3. p. 224. ed. Lips. In universum bene de hoc vocabulo exposuit *Jensius* in Ferculo Litterario p. 13 seq.

'ΑΣΠΑΣΜΌΣ, οῦ, ὁ, *salutatio, quae fit in tesseram* partim *amicitiae et benevolentiae,* partim *honoris et reverentiae, eaque vel voce prolata vel scripta, vel ullo alio modo significata.* Luc. I, 29. καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος secum in animo versabat, quid sibi vellet haec salutatio. ibid. v. 44. ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὦτά μου simulac haec salutatio pervenit ad aures meas. Matth. XXIII, 7. ubi Pharisaei dicuntur φιλεῖν τοὺς ἀσπασμοὺς delectari salutationibus, quae fiunt honoris et reverentiae causa. 1 Cor. XVI, 21. ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ, scil. γεγραμμένος ἐστι, salutatio manu mea scripta est. Coloss. IV, 18. 2 Thess. III, 17. *Phavorin.* ἀσπασμός· ἡ εὐχή. παρὰ τῷ 'Αποστόλῳ ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ Conf. *I. I. Claudii Diss. de salu*nibus vett. *Ultraj.* 1702. 8.

"ΑΣΠΙΛΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. pr *immaculatus, maculae expers,* i *nullus est naevus,* ex α priv. et *macula,* de quo infra dicetur. A I, 20. 18. *Herodian.* V, 6. 16. ἄσπιλος καὶ ἀσπίλωτος· ὁ μὴ ἔχων τινά. *Hesych.* ἄσπιλος· ἄμωμος, κ

2. metaphorice: *expers labis lis, immaculatus ab inquiname sordibus vitiositatis et pecca* 1 Tim. VI, 14. ἄσπιλον· ἀνεπί Jacob. I, 27. ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρ τοῦ κόσμου. 1 Petr. I, 19. Cl dicitur ἄμωμος καὶ ἄσπιλος immu omni vitiositatis genere. 2 Pet 14. Conf. *Symmachi* reliquias a XV, 15.

'ΑΣΠΊΣ, ίδος, ἡ, 1. *scutum, ex corio, nonnunquam etiam ex confectus.* Conf. *Potteri* Ar Gr. III, c. 4.

2. *aspis, serpentis genus,* cuju tam sunt lethales, ut nullo fere dio curari possint, nisi confesti tes illae, quae ictum ejus sur sae, praecidantur. Conf. *Aeli A.* II, 24. VI, 38. Rom. II ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν ve aspidum est sub labiis eorum braice עַכְשׁוּב dicitur Ps. CXL

"ΑΣΠΟΝΔΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. dicebatur Graecis *is, qui nec nec conviviis interest, in quibu solebant Diis amicitiae et sacra dam concordiae stabiliendae ca* bene observavit *Schwarz.* in ment. Gr. Ling. p. 26. ex α σπονδὴ *libatio, foedus.* Hinc

2. ἄσπονδος dicitur non solu *fidem datam fallit, et inita frangit,* sed etiam, *qui implaca versus alios odio fervet, et qua las σπονδὰς admittit, implacabil conciliabilis. Hesych.* ἄσπονδοι· ἐχθροὶ καὶ μὴ μνημονεύοντες φιλία θέσεως, ἀδιάλλακτοι.—ἀσπονδεῖ· νίου. *Alberti* Gloss. N. T. ἀσπόνδους· παραβαίνοντας τὴν μεθ'

σίας ἀσφάλειαν. Rom. I, 31. ἀστόργους, ἀσπόνδους, ἀνελεήμονας. 2 Tim. III, 3. ἄστοργοι, ἄσπονδοι. *Philo de Charit.* T. II. p. 397. 18. et *de vita Mosis* T. I. p. 119. 25. ed. *Mangey.* Sic etiam dirissima bella, quae nullo foedere dirimi possunt, passim apud *Demosthenem* (v. c. *de Corona* p. 314. ed. *Reiske*) ἄσπονδοι πόλεμοι vocantur.

ἈΣΣΆΡΙΟΝ, ίου, τὸ, *assarius* vel *assarium.* Est vox origine latina, descendens ab *as*, *assis*, quae, terminatione graeca diminutiva addita, a Graecis sub Romanorum monarchia in suam assumta civitatem, non tamen ideo latinismis N. T. annumeranda, ut ab haud paucis factum videmus. Nam dudum jam haec vox in scripta optimorum Graecorum irrepserat, v. c. *Dionysii Halic.* qui saepe latina nomina graecis litteris scripta retinuerunt, v. c. πατρίκιος, δικτάτωρ et multa alia. De valore et pretio *assarii* constituendo dissentiunt viri docti. Aliis ἀσσάριον est *dimidia pars assis Romani, semuncialis. Plin.* H. N. XXXIII, 3. Alii vero idem cum asse Romano esse voluerunt, v. c. *Kypke* in Observv. Sacr. T. I. p. 57. et profecto omnium rectissime ii statuisse videntur, qui *assarium* valuisse tradunt decimam partem δραχμῆς seu δηναρίου. Drachma autem sex obolis aestimatur, obolus sex chalcis, chalcus septem leptis, ut adeo ad modernam monetam restrictum ἀσσάριον valeret einen Creutzer, oder vier Pfennige, *a cross, or four pennies.* Conf. *Gronov.* de Pecunia Vetere p. 439. et *Budaeum* de Asse p. 200 seq. *Hesych.* ἀσσάριον καὶ λεπτὸν ἕν εἰσι. Idem tradit *Alberti* Gloss. N. T. p. 204. Etiam Judaei hanc vocem assumserunt et scribunt אִיסָר, sed fere ita ea utuntur, ut formula בְּאִיסָר vel כְּבְאִיסָר *quodvis vilissimum et minimum pretium* indicetur. Conf. *Wetstenii N. T.* T. I. p. 276. Hinc lucem foenerantur duo illa N. T. loca, in quibus haec vox tantum legitur. Matth. X, 29. οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται; nonne duo passerculi minimo pretio venduntur? Luc. XII, 6. οὐχὶ πέντε στρουθία πωλεῖται ἀσσαρίων δύο;

ἎΣΣΟΝ, *propius, prope, juxta.* Est neutrum comparativi gradus, et poetis admodum familiaris vox, cujus positivus est ἐγγὺς, sicut a μέγας comparativus est μέσσων et μάσσων et a παχὺς comparativus πάσσων formatur. Act. XXVII, 13. ἆσσον παρελέγοντο τὴν Κρήτην propius ora legebant Cretae. Saepius non legitur in N. T. A plerisque haec vox annumeratur vocabulis poeticis. Et saepe profecto legitur apud poetas graecos, v. c. *Homer.* Iliad. VI, 143. XXII, 4. *Moschum* Idyll. IV, 26. *Eurip.* Cyclop. v. 254. Utuntur tamen etiam prosaici Scriptores isthac comparativi forma, v. c. *Joseph.* A. J. I, 201. *Herodot.* II, 52. IV, 3. 5. Conf. *Foësii* Oeconom. Hippocratis p. 65. *Etym. M.* ἆσσον· τὸ ἐγγὺς καὶ πλησίον. εἴρηται παρὰ τὸ ἐγγὺς κ. τ. λ. *Hesych.* ἆσσον· πλησίον, ἐγγύς. ἆσσον ἴτε, ἐγγὺς ἔρχεσθε.

ἎΣΣΟΣ, ου, ἡ, *Assus*, urbs Mysiae majoris maritima, sita ad mare Aegaeum, a Troade, civitate Phrygiae minoris, novem milliaribus distans. Alias dicta est *Apollonia*, teste *Plinio* H. N. V, c. 30. et nota fuit *Assio lapide*, qui etiam *Sarcophagus* dicitur. In N. T. bis memoratur, Act. XX, 13. 14. Confer etiam *Cellarii* Notit. Orb. Ant. III, 3. p. 43. et *Wetstenii N. T.* T. II, p. 592.

ἈΣΤΑΤΈΩ, ῶ, *incertis sedibus vagor, erro, oberro*, ex ἄστατος *instabilis.* Tantum legitur in N. T. 1 Cor. IV, 11. καὶ ἀστατοῦμεν totum terrarum orbem, sedibus nostris ejecti, tanquam nebulones oberrare cogimur, seu, *et incertis sedibus erramus. Phavor.* ἀστατοῦμεν· τουτέστι διωκόμεθα. ἀποστολικὴ ἡ λέξις. ὡς τὸ κολαφιζόμεθα καὶ ἀστατοῦμεν. De *mari turbido* ἀστατεῖν legitur apud *Appian bell. Syriac.* p. 221. ἔτι ἀστατούσης χειμῶνι τῆς θαλάσσης. Male vertitur: *mari per hyemem*

mem nondum admittente navigia. et ἄστατος apud *Plutarchum M. Crass.* c. 17. Interdum etiam apud Graecos haec vox de *eo* usurpatur, *qui inconstans est.*

'ΑΣΤΕΪΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie *urbanus* dicitur, *in urbe natus aut degens*, et opponitur τῷ ἀγροικος. *Etym. M.* ἀστεῖος· ὄνομα ἐκ τοῦ ἄστυ. λέγεται κυρίως ὁ ἐν ἄστει διατρίβων. *Hesych.* ἀστείων τῶν ἐν ἄστει διατριβόντων.—

2. ita dicitur, *qui est politis moribus*, uti ἀστεῖον de *omni* apud Graecos usurpatur, *quod est gratum, elegans et ita comparatum, ut aliorum sibi gratiam conciliare valeat.* Sic v. c. *Josephus* A. J. IX, 2. s. 1. usus est: ἀποδεξάμενος τὴν δεξιότητα τῶν λόγων καὶ τὸ ἀστεῖον τοῦ ἤθους ὁ 'Ηλίας. *Hesych.* ἀστεῖος· ὁ χαρίεις, ὁ ἐπίχαρις.

3. refertur ad corporis vultusque speciem, ut sit *formosus, venustus*, quia urbani fere vincunt, certe olim vincebant et nunc vincere existimantur rusticos praestantia formae vultusque et oris venustate. *Suid.* ἀστεῖος· εὐπρέπωπος. *Etym. M.* ὁ δι' εἶδος (ita enim reponendum videtur loco ἦθος) ἐπαινούμενος. Act. VII, 20. de Mose: καὶ ἦν ἀστεῖος τῷ Θεῷ et erat puer admodum venustus, coll. Exod. II, 2. ubi טוֹב vocatur, et *Joseph.* A. J. II, 95. 6 et 7. Hebr. XI, 23. διότι εἶδον ἀστεῖον τὸ παιδίον. Sic *Aristaenetus* Lib. I, ep. 4. νὴ Θεοὺς ἀστεῖον τὸ γύναιον. ibid. ep. 19. *Aristotel. Nicomach.* IV, 7.

'ΑΣΤΗ'Ρ, έρος, ὁ, 1. *stella*, unum corporum lucidorum coeli, suo splendore noctis illustrantium tenebras, quasi αὐστὴρ ab αὔω *splendeo.*. *Suid.* ἀστήρ· ἄστρου διαφέρει. ὁ μὲν ἀστὴρ ἕν τί ἐστι, τὸ δὲ ἄστρον ἐκ πολλῶν συνέστηκεν, ὃ καὶ ἀστροθέτημα καλεῖται, quae tamen differentia non semper observata reperitur. Alexandrini saepe usi sunt pro hebr. כּוֹכָב Judd. V, 20. Nehem. IX, 23. Matth. II, 2. εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα vidimus enim ejus stellam. h. e. indicem nativitatis ejus. ibid. v. 7. 9. 10. XXIV, 29. καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρα stellae obscurabuntur. Conf sub πίπτω. Marc. XIII, 25. ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔσονται ἐκπι 1 Cor. XV, 41. ἀλλη δόξα ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ. sub δόξα. Vocabulum ἀστὴρ Graecos latissime patere, et designare, *quod aliquem sple habet et emittit*, docuit *I. H. a* in *Meditatt. Exeg.* P. I, p. 10

2. metaphorice ἀστέρες vocant *tores ecclesiae christianae* ob praestantiam et dignitatem, doctrinae puritate et vitae int suo praelucere debent exempl toribus. Sic legitur in ap passim, v. c. cap. I, 16. ἔχω δεξιᾷ αὐτοῦ χειρὶ ἀστέρας ἑπτὰ, 20. οἱ ἑπτὰ ἀστέρες, ἄγγελοι τῶν κλησιῶν εἰσι. ibid. II, 1. III, 1. ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ et οἱ ἑπ ρες invicem permutantur. Jud ubi doctores leves et incon qui ad varia opinionum co deflectunt, ἀστέρες πλανῆται ste raticae vocantur. Imitati s in re N. T. scriptores libroru auctores, qui stellarum imagi nes viros illustres et praecipu xime autem verbi divini doct signiunt. Num. XXIV, 17 VIII, 10. 24. XII, 3. 1 Ma 25. Solebant tamen etiam eos, qui aliqua re prae aliis bant, stellis comparare, ut ex Her. et Leand. v. 21. et ali probavit *Palairet.* in Observa lol. Crit. p. 521. Sic v. c. *Marcellus* in epigrammate ejus inscripto ἀστὴρ πατρίδο *Plutarch. Marcell.* c. 30.

3. *Christus* in Apoc. XX ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρὸς ὁ πρωϊνὸς dic insignem suam pariter maj divinam ac doctrinae tradita stantiam. Sed Apoc. II, τὸν ἀστέρα τὸν πρωϊνὸν rectius fi coelis felicitas intelligitur, nis statuere mallet, δώσω αὐτῷ esse pro δώσω αὐτὸν, adeoque summa dignitate ac felicitate

totum cum stella matutina h. l. comparari.

'ΑΣΤΗ'ΡΙΚΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie sensu physico: *instabilis, infirmus,* ex α priv. et στηρίζω *stabilio, suffulcio, confirmo.*

2. metaphorice: *qui non idoneam religionis christianae scientiam habet,* aut, *qui in virtutis studio nondum satis confirmatus est.* 2 Petr. II, 14. δελεάζοντες ψυχὰς ἀστηρίκτους allicientes homines infirmos. ibid. III, 16. ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν quae inscii nec satis firmi in cognitione interpretando pervertunt. *Hesych.* ἀστήρικτον· ἄπιστον.—ἀστηρίκτους· ἀσθενεῖς.

'ΑΣΤΟΡΓΟΣ, ου, ὁ, ἡ, proprie:

1, *qui naturalia erga alios, propinquo sanguine sibi junctos, parentes maxime atque liberos, charitatis vincula dissolvit, omnemque sic humanitatem ejurare videtur;* deductum enim est a στοργή, quod de insito illo a natura mutuo impensissimi amoris affectu usurpatur, quo parentes sobolem amplecti et fovere solent, et liberi vicissim parentes prosequuntur, quo qui praeditus est, a Graecis φιλόστοργος et στέργων dicitur. *Athenaeus* XIV, p. 655. C. οἱ καλούμενοι ὄρνιθες μελεαγρίδες——ἔστι δὲ ἄστοργον πρὸς τὰ ἔγγονα τὸ ὄρνεον, καὶ ὀλιγωρεῖ τῶν νεοτέρων. Quemadmodum vero vocabulum στοργὴ latius etiam patet apud Graecos, et de omnis amoris et amicitiae sensu usurpatur (*Hesych.* στοργή· φιλία, ἀγάπη); ita etiam ἄστοργος

2. in genere dicitur, *amoris et amicitiae plane expers, qui omnem humanitatis sensum plane exuit. Suid.* ἀστόργους· τοὺς ἀπηνεῖς καὶ ἀφίλους. *Hesych.* ἀστόργους· μὴ ἀγαπῶντας τινά. Idem legitur in *Alberti* Gloss. N. T. p. 93. In N. T. tantum extat Rom. I, 31. et 2 Tim. III, 3.

'ΑΣΤΟΧΕ'Ω, ῶ, fut. ήσω, 1. proprie: *a scopo aberro, non recta ad scopum tendo, non recta collineo,* ex α priv. et στοχάζομαι *recta collineo ad scopum, recta ad scopum tendo,* seu *fe-ror.* Opponitur τῷ εὐστοχέω. *Hesych.* ἀστοχεῖ· ἀποτυγχάνει, ἁμαρτάνει.

2. in universum: *aberro, declino, deficio, descisco ab aliqua re aut persona.* Construitur fere cum genitivo. Sic legitur in N. T. 1 Tim. I, 6. ὧν τινὲς ἀστοχήσαντες a quibus quidam aberrantes. ibid. VI, 21. περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν defecerunt a vera religione christiana. 2 Tim. II, 18. οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠστόχησαν. Saepius in N. T. non reperitur. *Polybius* Exc. Leg. 89. μὴ δόξωσι 'Ρωμαίων ἀστοχεῖν. *Plutarch.* de *def. Orac.* p. 414. F. ἀστοχοῦσι τοῦ μετρίου καὶ πρέποντος. Id. *Galba* p. 1060. ἀστοχεῖν ἔδοξε τοῦ πρέποντος. Sirac. VII, 21. VIII, 11.

'ΑΣΤΡΑΠΗ', ῆς, ἡ, 1. *fulgur,* seu lux, quae in nubium collisione subito erumpit et apparet ante tonitru, ἡ ἐπὶ τῆς παρατρίψεως ἢ καταῤῥήξεως τῶν νεφῶν ἐκπύρωσις, quae hebraice בָּרָק dicitur Exod. XIX, 16. Nomen habet a splendore et coruscatione, nam ἀστράπτω *splendere, fulgere* notat. Apoc. IV, 5. ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ καὶ φωναί. ibid. VIII, 5. XI, 19. XVI, 18. Matth. XXIV, 27. Cum fulgure in N. T. eleganter comparantur non solum omnia, quae inopinato et summa cum celeritate accidunt et perficiuntur, sed etiam, quae insignem et eximium splendorem emittunt. Luc. X, 18. ἐθεώρουν τὸν Σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα scio, quam celerrime per vos imminutam et fractam esse potestatem diaboli. ibid. XVII, 24. sicut fulgur quam celerrime ex altera parte coeli ad alteram refulget, ita quoque celeriter ac inopinato adveniet filius hominis. Matth. XXVIII, 3. ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπὴ ejus vultus habebat speciem fulguris.

2. *fulgor, splendor.* Luc. XI, 36. ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ φωτίζῃ σε ut si lucerna fulgore te collustraret. Eodem modo בָּרָק usurpatur Deut. XXXII, 41. בְּרַק חַרְבִּי, Nahum III, 3. בְּרַק חֲנִית.

'ΑΣΤΡΑ'ΠΤΩ,

'ΑΣΤΡΑΠΤΩ, fut. ψω, *fulguro, fulgeo, corusco, refulgeo, mico,* et proprie quidem, ut hebraicum ברק Ps. CXLIV, 6. de *fulgure* dicitur. Luc. XVII, 24. ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἡ ἀστράπτουσα: interdum tamen de vestibus usurpatur, *quod candidum candet et fulget, ut oculi aspicientium candore quasi e fulgure perstringantur.* Sic de vestibus admodum candidis ac splendidis usurpatum reperitur Luc. XXIV, 4. ἐν ἐσθήσεσιν ἀστραπτούσαις, ubi in uno codice λευκαῖς legitur e glossemate. Conf. *Scholiast. Eurip.* ad Phoeniss. v. 111. *Xenoph. Cyrop.* VI, 4. 1. *Hesych.* ἀστράπτον· ἐκλάμπον.

'ΑΣΤΡΟΝ, ου, τό, 1. proprie: *sidus, e congmentatione plurium stellarum collectum, seu: regio coeli plures stellas complexa.* *Macrob.* Somn. Scip. I, 14. "Apud Graecos ἀστὴρ et ἄστρον diversa significant; et prius quidem stella una est, ἄστρον autem signum stellis coactum, quod nos *sidus* vocamus." *Ammonius:* Ἄστρον καὶ ἀστὴρ διαφέρει· ἄστρον μὲν γάρ ἐστι τὸ ἐκ πολλῶν ἀστέρων μεμορφωμένον ζώδιον, οἷον Ὠρίων, Ἄρκτος· ἀστὴρ δὲ ὁ εἷς. Idem tradit *Scholiastes Pindari* ad *Olymp.* I, 9. *Oppiani* ad *Halieutica* III, 48. et *Eustathius* ad *Homer. Il.* IV, 75. Sed non semper haec differentia observata reperitur a Scriptoribus graecis, in quorum libris aeque ac in N. T. ἄστρον haud raro

2. pro ἀστὴρ ponitur, et omnino *stellam* notat. Luc. XXI, 25. καὶ ἔσται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἄστροις. Act. XXVII, 20. μήτε ἡλίου μήτε ἄστρων ἐπιφαινόντων. Hebr. XI, 12. καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει. Eodem modo ἄστρον legitur apud *Aeschin. Socr.* Dial. III, 17. ἰδεῖν περιφορὰς ἄστρων. *Pindar.* Olymp. Od. I, v. 9. ut apud Latinos *astrum* aut *sidus* pro *stella,* v. c. *Ovid.* Trist. I, 5. 47.

3. *figura, imago, simulacrum stellae.* Act. VII, 43. τὸ ἄστρον τοῦ Θεοῦ ὑμῶν Ῥεμφὰν, ubi de *Saturno* sermo est, *qui in figura stellae colebatur.* Vide infra ad Ῥεμφὰν dicta.

'ΑΣΥΓΚΡΙΤΟΣ, ου, ὁ, *Asy[ncritus]* Nomen proprium viri Romani cujus Rom. XVI, 14. fit. Est ab appellativo ἀσύγ[κριτος], *incomparabilis, qui cum a[lio] [illegible]* ἀσύγκριτον [illegible] [illegible] Suid. ἀσύ[γκριτος] ἀσύγκριτος, [illegible]

'ΑΣΥΜΦΩΝΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. *dissonus,* [illegible] dicitur, et [illegible] harmoniae in cantu et [illegible] usurpatur. C[ompositum] enim est ex α priv. et [σύμφωνος] *consonus.* Sapient. XVIII, 10 [illegible] *Dicx.* [illegible] *compos.* [illegible] c. 11. [illegible]

2. metaphorice: *dissentiens,* Sic semel legitur in N. T. [Act.] XXVIII, 25. ἀσύμφωνοι δὲ ὄ[ντες πρὸς] ἀλλήλους cum jam dissidia et [...] tiones exorirentur. *Symmac[h.]* LV, 10. ἀσύμφωνοι· [illegible], bel[...] *Diodor. Sic.* IV, 1. ἀσύμφων[οι] πρὸς ἀλλήλους. *Plutarch. Agi[s]* πόλιν ἀσύμφωνον καὶ ἀνώμαλον.

'ΑΣΥΝΕΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. partim *de hominibus* adhibet[ur] *non intelligunt et capiunt aliq[...] telligentia carentibus, qui n[...] quuntur, quae dicuntur,* parti[m] *bus obscuris et intellectu diffic[...]* usurpatur. *Thom. M.* ἀσύνε[τος] νοῶν καὶ ὁ μὴ νοούμενος. Sic Matth. XV, 16. ἀκμὴν καὶ ὑμε[ῖς ἀσύνε]τοί ἐστε; vosne etiam adhuc f[...] assequendi sensum verborum [...] destituti estis? *Joseph.* A. J. [...] 3. ὑπὸ πολυφωνίας ποιήσας ἑαυτ[ὸν ἀσυνέ]τους εἶναι. *Euripid.* Phoeniss. v[...] αἴνιγμ' ἀσύνετον εὑρών.

2. *alienus a vera religione, id[...] cus.* Rom. I, 21. καὶ ἐσκοτίσ[θη ἡ ἀσύ]νετος αὐτῶν καρδία tenebris of[fusa est] mens eorum, a vero Dei cultu [...] ibid. X, 19. ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτῳ [παροργιῶ] ὑμᾶς invidiam excitabo in vo[bis con]tra gentem idololatricam, coll[. Deut.] XXXII, 21. גוי נבל אכעיסם

3. *improbus, religione carens,* [...]*senlos, destitute of religion.* [...]

31. ἀσυνέτους. *Suid.* ἀσυνέτους· τοὺς ἀσυνθέτους, ὧν οὐδὲν ἀφρονέστερον παρὰ τῷ Ἀποστόλῳ νοητέον, ubi videndus *Ernesti.* Verbum ἀσυνετέω in versione Alex. pro hebraico בָּגַד legitur Ps. CXIX, 158.

ἈΣΎΝΘΕΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *qui foedera inita et pacta non servat, foedifragus.* Opponitur εὐσύνθετος et εὐσυνθετῶν (*Polyb.* Exc. Leg. 35.) *fidem datam praestans. Hesych.* ἀσυνθέτους· μὴ ἐμμένοντας ταῖς διαθήκαις, μὴ συντιθεμένους. *Alberti* Gloss. N. T. p. 94. ἀσυνθέτους· μὴ ἐμμένοντας ταῖς συνθήκαις, consentiente *Suida.* Compositum est ex α priv. et συντίθημι *compono,* συντίθεμαι *paciscor.* Semel tantum in N. T. legitur, Rom. I, 31. ἀσυνθέτους perfidos. In vers. Alex. respondet haec vox τῷ בָּגוֹדָה, Jerem. III, 7. 10. et בָּגְדָה ibid. v. 8 et 11. Conf. *Bielii* Thesaurum Philologicum sub ἀσυνθεσία et ἀσυνθετέω, et *Wetstenii* N. T. T. II. p. 29.

ἈΣΦΆΛΕΙΑ, ας, ἡ, 1. *firmitas, munitio, diligentia et cura, qua aliquid munitur et custoditur.* Act. V, 23. δεσμωτήριον εὕρομεν κεκλεισμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ carcerem clausum invenimus *tutissime, firmissime,* seu, *summa cum diligentia. Stephanus* in Thesauro Gr. L. T. III, p. 1173. docuit, ἀσφάλειαν etiam apud Graecos interdum *firmum praesidium,* τὸ ἀσφαλὲς ἔρυσμα, significare, et apud *Polybium* Hist. III, 69. *castra, munimenta,* ἀσφάλεια vocantur.

2. ex adjuncto: *securitas, immunitas a periculo.* 1 Thess. V, 3. εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια nihil nobis metuendum est. Conf. Levit. XXVI, 5. Deut. XII, 10. ubi hebraico בָּטַח in versione Alexandrina respondet. *Polybius* Hist. III, 27. *Xenoph.* Mem. XIII, 12. 7. τοῖς δὲ τὰ σώματα εὖ ἔχουσι πολλὴ ἀσφάλεια καὶ οὐδεὶς κίνδυνος. 2 Macc. III, 22. IV, 21. IX, 21. *Hesych.* ἀσφάλειαν· σωτηρίαν.

3. metaphorice: *certitudo, veritas rei indubitata.* Luc. I, 4. ἵνα ἐπιγνῷς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν ut intelligeres veritatem et certitudinem eorum, quae edoctus fuisti. Conf. *Xenoph.* Memor. IV, 6. 15. ubi ἀσφάλεια non tam *certitudinem,* quam *demonstrationem* et *explicationem certam,* seu *certitudinem efficientem* significare videtur. *Herodian.* III, 9. 5. τοὺς δὲ παῖδας ὁμηρεύειν εἰς ἀσφάλειαν τῆς πίστεως ἐξέδωκεν.

ἈΣΦΑΛΊΖΩ, fut. ίσω, *sollicite firmo et munio aliquid, ne vel ruat vel elabatur, tueor, in tuto colloco, custodio, constringo,* nostrum: etwas verwahren, in sichere Verwahrung bringen, *to guard any thing, to have it in sure keeping,* quasi διαφυλάσσω μετὰ πάσης ἀσφαλείας, ut legitur 2 Maccab. III, 22. Eandem significationem habet medium ἀσφαλίζομαι, quod non tam de iis dicitur, qui per alios aliquid muniendum curant, sed ut activum etiam de *iis* usurpatur, *qui rem locumve muniunt ipsi.* Vide *Dresigium* de Verbis Mediis N. T. II, 4. Matth. XXVII, 64. κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον jube muniri sepulcrum, scilicet militibus custodibus. ib. v. 65. ἀσφαλίζεσθε muniendum curate, et v. 66. Act. XVI, 24. πόδας ἠσφαλίσατο εἰς τὸ ξύλον pedes nervo constrinxit ligneo. Saepius non legitur in N. T. Sapient. XVIII, 16. ἀσφαλισάμενος σιδήρῳ. *Diod. Sic.* XVIII, c. 52. p. 296. τὰς πόλεις ἀσφαλισάμενος, nempe φρουραῖς. *Polyb.* I, 42.

ἈΣΦΑΛΉΣ, έος, οῦς, ὁ, ἡ, 1. proprie: *firmus, non lubricus, lapsui non obnoxius, qui non potest labefactari, everti et dejici,* (ex α priv. et σφάλλω *supplanto, everto, labefacto.*) Huc pertinet locus Hebr. VI, 19. ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν, h. e. quam veluti animi ancoram tenemus tutam ac firmam; si nempe, quod plerique volunt, ἀσφαλῆ ad proxime antecedens ἄγκυραν, non autem ad ἥν, seu ἐλπίδα, referendum est. Sapient. IV, 3. οὐδὲ ἀσφαλῆ βάσιν ἑδράσει. ibid. XIV, 3. τρίβον ἀσφαλῆ. *Phavorin.* ἀσφαλής· ἑδραῖος.

2. metaphorice: *certus, verus.* Act. XXI, 34. γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς certi aliquid

quid cognoscere. XXII, 30. XXV, 26. περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι οὐκ ἔχω de quo certum quid scribam, non habeo. Sapient. VII, 23. βέβαιον ἀσφαλές. Conf. *Abresch.* Auctarium Dilucid. *Thucyd.* p. 349.

3. *id, quod aliquem aut certum aut tutum ab omni periculo reddere valet,* ἀσφαλὲς dicitur. Sic Philipp. III, 1. τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν, ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρὸν, ὑμῖν δὲ ἀσφαλὲς me eadem scribere vobis mihi non molestum est et vobis hanc utilitatem praestabit, ut vos tutiores reddat ab omni lapsu et confirmet.

'ΑΣΦΑΛΩ͂Σ. Adverbium. 1. *tuto, firmiter, secure, magna cum cura et diligentia, sollicite.* Marc. XIV, 44. καὶ ἀπαγάγετε ἀσφαλῶς abducite eum tuto, ne elabatur. *Vulgatus* per *caute* interpretatus est. *Syrus:* [illegible] *circumspecte.* Potest etiam verti: abducite eum sine periculo ac metu, nempe erroris, aut: nullum periculum ab iis vercntes, qui Christum vi liberatum venirent. *Polyb.* XIV, 44. ἀπαγαγὼν ἀσφαλῶς τὴν δύναμιν. Act. XVI, 23. ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτοὺς ut diligenter eos observaret. Tob. VI, 4. θὲς ἀσφαλῶς. Apud graecos Scriptores ἀσφαλῶς non solum *sine periculo* et *sine metu* notat, *Polyb.* I, cap. 19. III, c. 110. *Herodian.* II, 9. s. 8. Baruch. V, 7. sed etiam *diligenter, magna cum cura. Herodian.* IV, 12. s. 3. Ῥωμαῖοι ἀσφαλῶς συστήσαντες τὰς φάλαγγας.

2. *certo, vere, indubitate, ita, ut excludatur omne periculum errandi.* Act. II, 36. ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ persuadeant sibi jam quam certissime omnes Israelitae. Sapient. XVIII, 6. ἵνα ἀσφαλῶς εἰδότες. Similem locum ex *Eunapii* Proaeres. adduxit *Wetstenius* N. T. T. II. p. 469.

'ΑΣΧΗΜΟΝΕ΄Ω, ῶ, fut. ήσω, 1. proprie: *turpiter ago et indecore facio ea, quae vel per se vel opinione hominum turpia sunt.* Opponitur τῷ εὐσχημονεῖν *facere ea, quae decorum postulat.* 1 Cor. XIII, 5. ἡ ἀγάπη οὐκ ἀσχημονεῖ qui vere alios amat, decore agit. Sic legitur apud V. H. VI, 13. de turpi vita D quam egit Corinthi. *Xenoph. equestr.* 11, 6. Conf. *Periz Aelian.* V. H. XI, 4. et *Hem* ad *Lucian.* Nigrin. c. 10. T. I. qui docuit, ἀσχημονεῖν etiam a scenicum dici, cum personae partes agit, dignitatem non *Hesych.* ἀσχημονεῖ· ἀκοσμεῖ, ut l χνεῖ ex *Phavorino* reponend Deinde ex adjuncto:

2. *ignominiam subeo, ignomin cior.* 1 Cor. VII, 36. εἰ δέ τις νεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει vero existimat, se subiturum dedecoris propter filiam suam nem. Sic etiam legitur Deut. 3. וְנִקְלָה אָחִיךָ לְעֵינֶיךָ. Alex. νήσει ὁ ἀδελφός σου ἐναντίον σου, et XVI, 39. ubi ἀσχημονοῦσα, hebr in vers. Alex. respondet. *Euri* cuba v. 407. ubi Schol. ἀσχ per ἀτιμασθῆναι interpretatus est fer etiam *Wetstenii* N. T. T. 130 sequ.

'ΑΣΧΗΜΟΣΥ΄ΝΗ, ης, ἡ, 1. *quod effari pudet, actio foeda denda,* et speciatim *nefanda et tima Venus.* Rom. I, 27. ἄρ ἄρσεσι τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμε res in sexum suum nefandam nem exercentes. Sirac. XXI XXX, 13. ἵνα μὴ ἐν τῇ ἀσχημοσ τοῦ προσκόψῃ.

2. *pudenda, membra corporis h quae a pudore nomen habent.* XVI, 15. ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ, κ πωσι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ nec incedat et conspicua fiant pu ejus; ubi tamen per pudenda phorice *turpes* et *impiae actione* ligendae sunt. Sirac. XXIX, 21. καὶ οἶκος καλύπτων ἀσχημοσύνην. I sione Alex. τῷ עֶרְוָה Exod. X Deut. XXIII, 14. respondet. *Aq Symmach.* Gen. IX, 22. אָבִיו ת ער τὴν ἀσχημοσύνην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

'ΑΣΧΗ

'ΑΣΧΉΜΩΝ, ονος, ὁ, ἡ, *indecorus, probrosus, turpis, ignominiosus.* Semel legitur in N. T. 1 Cor. XII, 23. τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν membra, quae pudenda vocare solemus.

'ΑΣΩΤΊΑ, ας, ἡ, 1. proprie in universum ei tribuitur, *qui servari nequit, de cujus salute spes nulla est reliqua,* ex α priv. et σώω *servo.* Certe ἄσωτος apud Graecos haud raro pro ἄσωστος ponitur, v. c. in *Sophoclis* Ajac. Flag. v. 190. τᾶς ἀσώτου Σισυφιδᾶν γενεᾶς. Schol. τῆς ἐξώλους καὶ σώζεσθαι μὴ δυναμένης.

2. speciatim sic dicitur *prodigalitas, vita luxuriosa, profusio,* et ex adjuncto: *vita foedissima et ad omnem turpitudinem abjecta, scelesta et impia,* quoniam, qui incontinentes sunt et sua nequiter prodigunt, ad turpissimas actiones proclives reperiuntur. Unde *Cic.* Tuscul. III, 8. τὴν ἀσωτίαν *nequitiam* dixit, contrarium frugalitati vitium; et *Gellius* VII, 11. τὸν ἄσωτον latine interpretatur *nequam.* Sic autem legitur Ephes. V, 18. ἐν οἴνῳ ἐστὶν ἀσωτία vinolentia scelerum foedissimorum foecunda mater est. Tit. I, 6. μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας non vitae luxuriosae crimini obnoxii. 1 Petr. IV, 4. εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν secum in effusissimas libidines ruere. 2 Macc. VI, 4. τὸ μὲν γὰρ ἱερὸν ἀσωτίας καὶ κώμων ἐπεπλήρωτο ὑπὸ τῶν ἐθνῶν ῥαθυμούντων μεθ' ἑταιρῶν. Conf. etiam *Aristot.* Ethic. ad Nicomachum IV, 1. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* 'Ασωτία· πορνεία.

"ΑΣΩΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *prodigus, luxuriosus, qui sua nequiter dilapidat et profundit,* ὁ διασκορπίζων, καὶ μὴ σώζων τὴν ἑαυτοῦ οὐσίαν. Hinc

'ΑΣΏΤΩΣ. Adverbium, *luxuriose, dissolute, prodige.* Semel legitur in N. T. Luc. XV, 13. ζῶν ἀσώτως perdite et prodigaliter vivens. *Plutarch. Galba* c. 16. *Hesych.* αἰσχρῶς· ἀπλήστως. De hoc pariter ac duobus proxime antecedentibus vocabulis copiose disputavit *Wetstenius N. T.* T. I. p. 758.

'ΑΤΑΚΤΈΩ, ῶ, fut. ήσω. Vox a re militari desumta, in qua notat *ordines deserere, non servare, ducibus immorigerum esse,* et de militibus usurpatur, qui quocunque modo ea, quae sui sunt officii, negligunt. Conf. *Olearium* de Stilo N. T. p. 83 seq. *Wesseling.* ad *Diod. Sic.* p. 636. et *Lamb. Bos.* Observv. Miscell. Crit. cap. XVII. Deinde vero ad *omnem* transfertur, *qui officio suo non fungitur, munus suum non recte obit,* seu παραλύπει τι τῶν τεταγμένων, ut explicata haec vox a *Xenoph.* Cyrop. VIII, 6. 8. reperitur. 2 Thess. III, 7. οὐκ ἠτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν inter vos in muneris mei partibus non negligens fui. Sic etiam legitur apud *Xenoph.* Oeconom. V, 15. ubi ἀτακτοῦντες opponuntur τοῖς ποιοῦσιν, ἃ δεῖ ποιεῖν. *Philostratus* de Vit. Sophist. I, c. 25. s. 6. ὥσπερ τῶν παίδων οἱ τὰς ἐκ τῶν διδασκάλων πληγὰς, εἴ τι ἀτακτήσαιεν, δεδιότες.

"ΑΤΑΚΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie dicitur *miles, qui ordinem suum stationemque deserit,* aut, *qui inordinatim incedit,* aut *omnino contra jussum imperatoris se gerit.* Sic v. c. apud *Xenoph.* Oeconom. VIII, 4. ἄτακτος στρατιὰ est exercitus inordinatim incedens et opponitur § 6. τῇ στρατιᾷ τεταγμένῃ. et ab *Aelian.* V. H. XIV, 46. perturbatio, in hostium acie facta, ἀταξία vocatur.

2. *qui omnem disciplinam negligit, qui nullis legibus humanis pariter ac divinis teneri se patitur, refractarius, qui incompositis est moribus.* 1 Thess. V, 14. νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους admonete, qui contra ordinem divinitus praescriptum agunt. Saepius in N. T. non legitur. Confer *Perizon.* ad *Aelian.* V. H. XIV, cap. 48. et *Wetstenii N. T.* T. II. p. 306.

'ΑΤΆΚΤΩΣ. Adverbium. 1. proprie; *inordinate, nulli ordini adstricte, sine ordine ac incomposite, vago quodam modo.* Exempla vide apud *Foësium* Oeconomia Hippocr. p. 66.

2. *neglecta omni disciplina, non convenienter*

venienter legibus humanis et divinis. 2 Thess. III, 6. ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος uniuscujusque, qui, neglecta disciplina christiana, incontinenter vivit. ibid. v. 11. ἀκούομεν γάρ τινας περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως audivimus autem, esse inter vos, qui licentius paulo vivant. *Isocrates* ad *Nicoclem* p. 46. (ed. *Wolfii* 1594. in 8.) μὴ τοὺς μὲν ἄλλους ἀξίου κοσμίως ζῆν, τοὺς δὲ βασιλέας ἀτάκτως.

"ΑΤΕΚΝΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *qui est sine liberis, improles, orbus, sterilis*, ex α priv. et τέκνον *filius*. Luc. XX, 28. καὶ οὗτος ἄτεκνος ἀποθάνῃ. ibid. v. 29 et 30. Saepius non legitur in N. T. Sirac. XVI, 3. Alexandrini usi sunt pro שְׁכֻלָּה Jerem. XVIII, 21. et שְׁכוּלָה Ies. XLIX, 21. *Hesych.* ἄτεκνος. ἄγονος. *Gloss. Vett.* ἄτεκνος· *orbus, sine liberis, sterilis, improles.*

'ΑΤΕΝΊΖΩ, fut. ίσω, *intentis oculis aliquem aspicio, intentos oculos in aliquem defigo*, et ex adjuncto: *impavide ac sine metu aliquem aspicio.* (ab ἀτενὴς *intentus*, quod est ex α conjunctivo et τείνω *extendo, intendo.*) Construitur cum dativo vel cum accusativo et praepositione εἰς, (*Polyb.* VI, 11, 7.) et positum est elliptice pro ἀτενίζω τοῖς ὄμμασι, ut plene legitur apud *Themistium* Orat. II, p. 31. σφόδρα ἐπιθυμοῦντες τοῖς ὄμμασιν ἀτενίσαι εἰς τὸν θεόν. et in codicibus quibusdam N. T. Act. III, 4. Luc. IV, 20. καὶ πάντων ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ et omnium interim auditorum oculis in ipsum intuentibus. ib. XXII, 56. Act. I, 10. καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανὸν πορευομένου αὐτοῦ et cum illum abeuntem oculis sequerentur. ib. III, 4. ἀτενίσας δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν, ubi in uno codice ἐμβλέψας legitur. v. 12. VI, 15. VII, 55. ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανόν. 2 Cor. III, 7. 13. *Hesych.* ἀτενίζει· προσέχει, βλέπει. *Alberti* Gloss. N. T. ἀτενίζοντες· ἀτενὲς βλέποντες. *Etym. M.* τὸ πάνυ βλέπω καὶ ἐκτείνω καὶ λίαν ἐπισταμένως ὁρῶ.

"ΑΤΕΡ, *sine, absque*. Adverbium, quod construitur cum genitivo, et in N. T. bis occurrit. Luc. XXII, 6. ἄτερ ὄχλου absque tumultu. ibid. v. 35. ἄτερ βαλαντίου absque crumena. 2 Macc. XII, 15. ἄτερ κριῶν καὶ μηχανῶν ὀργανικῶν. *Homer.* Il. Ο, 376. Od. Ψ, 325. Pertinet haec particula, ut bene observavit *Glassius* in Philologia Sacra p. 508. ed. *Dathii* ad illud particularum genus, quae, cum latine praepositiones exprimant, in graeco sermone ad adverbia referuntur. *Hesych.* ἄτερ· χωρὶς, ἄνευ, ἐκτός.

'ΑΤΙΜΆΖΩ, fut. άσω, 1. *ignominiose tracto, contumelia afficio, quocunque modo hoc fiat, sive verbis, sive gestibus, sive re ipsa.* Luc. XX, 11. οἱ δὲ κἀκεῖνον δείραντες καὶ ἀτιμάσαντες. Act. V, 41. ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ κατηξιώθησαν ἀτιμασθῆναι quod digni habiti essent, qui propter religionem christianam flagris caederentur, coll. v. 40. *Suid.* ἀτιμῆσαι· ἀτίμως ὑβρίσαι.

2. *contemno, dehonesto, honore privare conor, aspernor, cum contemtu rejicio.* *Suid.* ἀτιμάζω· τὸ καταφρονῶ, τὸ ἀναδύομαι. Joh. VIII, 49. καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετέ με et vos omni modo honori meo detrahere conamini. Rom. I, 24. τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ut dehonestarent sua inter se mutuo corpora. ibid. II, 23. διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάζεις violatione praeceptorum divinorum denegas Deo honorem et obsequium debitum. Jacob. II, 6. ὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸν πτωχὸν et vos contemtim habueretis pauperes nec iis lites vestras dijudicandas permitteretis. Sirac. VIII, 4. ἵνα μὴ ἀτιμάζωνται οἱ πρόγονοί σου. v. 6. μὴ ἀτιμάσῃς ἄνθρωπον ἐν γήρει αὐτοῦ. X, 31. *Aeschylus* Prometh. Vinct. v. 207 et 789. μηδ᾽ ἀτιμάσῃς λόγους.

'ΑΤΙΜΆΩ, ῶ, fut. άσω, et 'ΑΤΙΜΌΩ, *contumelia afficio, ignominiose tracto, quocunque modo hoc fiat, dedecoro.* Semel legitur in N. T. Marc. XII, 4. καὶ ἀπέστειλαν ἠτιμωμένον dimiserunt contumelia affectum. *Schol. Sophocl.* in *Ajac. Fl.* 1148. ἀτιμάζω, τὸ καταφρονῶ· ἀτιμῶ, τὸ ἄτιμον ποιῶ.

'ΑΤΙΜΊΑ, ας, ἡ, 1. *ignominia, contumelia, infamia, qua aliquis afficitur.*

Cor. VI, 8. διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας sive loria sequatur, sive ignominia afficiar t contemtu. Respondet hebraico כְּלִמָּה Jerem. III, 25 et קָלוֹן Ps. LXXXIII, 16. Hos. IV, 7. in vers. Alexandrina. Sirac. V, 13. δόξα καὶ ἀτιμία ἐν λαλιᾷ. Xenoph. de Vectigal. II, 2.

2. *dedecus, turpe, indecens, indecorum*. Rom. I, 26. πάθη ἀτιμίας pro πάθη ἄτιμα affectus foedissimi et turpissimi. 1 Cor. XI, 14. ἀνὴρ, ἐὰν κομᾷ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστι si vir comam alit, indecore agit.

3. *status et conditio vilis et deterior*. 1 Cor. XV, 43. σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ pro σπείρεται σῶμα ἄτιμον humatur corpus humile et vile, ubi opponitur τῇ δόξῃ, et cum ἀσθένεια permutatur. Eodem sensu legitur in epistola Jerem. v. 24. ubi de idolis sermo est, quae dicuntur δεικνύμενοι τὴν ἑαυτῶν ἀτιμίαν τοῖς ἀνθρώποις, h. e. interprete *Vulgato*, ostendunt suam ignobilitatem hominibus.

4. *usus minus honestus et nobilis*. Rom. IX, 21. ὃ μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος, ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν alia vasa ad honestos, alia vero ad minus honestos usus adhibenda. Idem legitur 2 Tim. II, 20. coll. Sapient. XV, 7. τὰ τῶν καθαρῶν ἔργων δοῦλα σκεύη, τὰ δ' ἐναντία. In loco 2 Cor. XI, 21. ubi leguntur verba: κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἠσθενήσαμεν, ἀτιμίαν esse arbitror idem, quod ἀφροσύνην v. 1. et in notione *jactantiae, ostentationis* accipiendum esse, quae ita dicitur, quia indigna est viro gravi et honesto, ut adeo verba κατὰ ἀτιμίαν λέγω reddenda sint: *Jam paulullum jactabunde loqui mihi liceat*.

ἌΤΙΜΟΣ, ου, ὁ, ἡ, proprie 1. apud Graecos, sed admodum raro, *is* dicitur, *qui censuram effugit, qui judicum severitati evasit*, v. c. apud *Dionys. Halic.* XI. extr. quem locum adduxit *Schwarzius* in Commentar. L. Gr. p. 212.

2. *ignominia et contumelia affectus*, v. c. apud *Eurip.* Phoeniss. v. 640. *Xenoph.* de rep. Athen. III, 13. ubi ἄτιμος dicitur, qui jus civitatis, opes, honores amisit, qui in exilium mittitur.

3. *contemtus, illaudatus, ignobilis, qui nullo est in honore et pretio, qui nullo loco et numero est*, ὁ μὴ ἔχων τιμὴν, *Hesychio* interprete. Matth. XIII, 57. οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος nuspiam doctor magis contemnitur. Marc. VI, 4. 1 Cor. IV, 10. ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι vos estis nobiles, nos autem ignobiles. ibid. XII, 23. καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος membra corporis, quae vilipendimus nec adeo magni facimus. Saepius non legitur in N. T. *Xenoph.* de *Vectig*. IV, 10. χρυσίον ὅταν πολὺ παραφανῇ, αὐτὸ μὲν ἀτιμότερον γίγνεται. *Joseph. A. J.* V, 6. 4. τοῦ δὲ Ἀσιανοῦ παντὸς τὸ Ἰσραηλιτῶν ἐστιν ἰδεῖν νῦν ἀτιμότερον γεγενημένον. *Callimach. Hymn.* in *Delum* v. 131. Hebr. נְבָזֶה Ies. LIII, 3. et נִקְלָה ib. III, 5.

ἈΤΜΊΣ, ίδος, ἡ, 1. *halitus, omnis exhalatio, qualiscunque et undecunque sit*, interdum etiam *fumus*, et omnino respondet latino *vapor*, quod non semper *humorem, caloris vehementia evectum*, german. Dampf *vapour*, sed interdum *ipsum ardorem et aestum identidem per se ipsum repercussum* notat, ut ex *Curtio* IV. c. 7. s. 6. VI, 6. 28. probavit *Schwarzius* in *Comment. Gr. L.* p. 212. Adde *Irmisch.* ad *Herodian.* I, 6. 4. p. 196. Hinc ἀτμίζειν, *fumare, vapores exhalare*, quod legitur apud *Xenoph. Anab.* IV, 5. 12. Act. II, 19. καὶ ἀτμίδα καπνοῦ et fumum densum, seu fuliginem fumi. Sirac. XXII, 24. πρὸ πυρὸς ἀτμὶς καμίνου καὶ καπνός. ib. XXIV, 15. ὡς λιβάνου ἀτμίς. *Etym. M.* ἀτμίς· καπνὸς, ἀτμὸς, πνοή. *Suid.* ἀναθυμίασις· ἄκρον πυρός. *Hesych.* ἀπαύγασμα, (Sapient. VII, 25.) πνοή. Jam quia vapor et fumus, in aëre ascendens, tandem evanescit et perit, hinc ἀτμίς

2. metaphorice *omne, quod est fluxum, caducum et incertum* significat. Sic legitur in N. T. Jacob. IV, 14. Quid est vita vestra? ἀτμὶς γάρ ἐστιν ad

[illegible]

'ΑΤΟΠΟΣ, ος, ὁ, ἡ, 1. proprie, vi etymologiae, qui non habet [illegible] locum, seu sedem, cui locus non est relictus. Est enim ex α priv. et τοπος. Hinc

2. metaphorice absonum, seu, quod est alienum a loco et tempore, et rationi non consentaneum, inconveniens, importunum significat, το μη καθηκον τῷ τοπῳ. Etym. M. ἄτοπον ἀντι τοῦ ἀ[illegible] τάττεται. Sic legitur apud Aelian. V. H. II, 8. Polyb. X, 24. 5.

3. quod est novum, insolitum et inexspectatum, παράδοξον, ξένον και θαυμαστον, ut ab Hesychio et Suida explicatur. Sic legitur apud Thucyd. Lib. III, c. 38. ubi opponuntur sibi

[illegible]

5. [illegible] detrimentum, [illegible]. Act. 6. cum viderent [illegible] nihil inde detrimenti [illegible] ci, Vulgatus: nihil mali [illegible] Similis locus est 2 Macc. [illegible] A. J. VIII, 14. 4. et XI, 5.

'ΑΤΤΑΛΕΙΑ, ας, ἡ. Attal[illegible] Pamphyliae in Asia maritim[illegible] Lyciae finibus proxima erat, [illegible] terdum et Lyciae attribui so[illegible] graphis antiquioribus. Test[illegible] ne (XIV. p. 982.) a condit[illegible] Attalo Philadelpho, rege [illegible] nomen sortita est. Hac d[illegible] alia haud procul ab ea co[illegible] quae hodie a Turcis Antali[illegible] Cf. Wesseling. ad Antonin. Iti[illegible] p. 670 et 679. et Wetsteni[illegible] T. II. p. 546. Semel mem[illegible]

Act. XIV, 25. κατέβησαν εἰς
ειν.

ΑΥΓΆΖΩ, fut. άσω, *splendeo, illu-*
lgeo, affulgeo, ab αὐγὴ *splen-*
emel tantum in N. T. et qui-
taphorice usurpatum legitur
V, 4. εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι αὐτοῖς
μὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ
on splendeat ipsis lux evan-
riae Christi, h. e. ne cognos-
estantiam religionis christia-
Hesych. αὐγάζομαι· βλέπω. —
α· ὁρῶσα.

ΑΥΓΗ, ῆς, ἡ, 1. *splendor, lumen,*
lucis, ab αὔω *splendeo*. In
lex. respondet hebraico נֹגַהּ
X, 9. *Hesych.* αὐγή· (χροιά)
ις καὶ φῶς. 2 Macc. XII, 9.
σθαι τὰς αὐγὰς τοῦ φέγγους εἰς τὰ
α. *Xenoph. Mem.* IV, 7. 7.
ν αὐγῆς.
ulum matutinum, prima lux,
missum sit vel ἡλίου vel ἡμέ-
c legitur in N. T. Act. XX,
ίσας ἄχρις αὐγῆς verba faciens
d diluculum. *Polyaen.* IV.
κατὰ τὴν πρώτην αὐγὴν τῆς ἡμέ-
epius non legitur in N. T.

ΟΥΣΤΟΣ, ου, ὁ. *Augustus.*
en *Julii Caesaris Octaviani,*
rum secundi imperatoris, qui
s senatoris *Octavii* et *Acciae,*
liae, sororis *C. Julii Caesaris,*
r reliquos imperatores non so-
tissime, sed etiam felicissime
Romano praefuit. Natus est
. 691. Cicerone et Antonio
Obiit Nolae A. C. XIV. aet.
. imperii LVII. Anno ejus
mperii Jesus Christus Bethle-
tus est. Nomen Augustus ac-
senatu Romano, teste *Floro,*
pacem, orbi Romano restitu-
jusque finium dilatationem,
gens imperium dictus, vel per
ionem, quia *Augustus* apud
in universum *sanctum, vene-*
et summo honore dignissimum,
raeci σεβαστὸν vocant, signifi-
ett. Gloss. *Augustus*, σεβαστὸς,
augere, quod olim de hostiis,
mola falsa respersis, et diis immolandis et consecrandis adhibebatur. Certe haec fuit sententia *Dionis Cassii* Lib. LIII. ubi de hac appellatione haec habet: ἀλλὰ Αὔγουστος, ὡς καὶ πλεῖόν τι ἢ κατὰ ἀνθρώπους ὤν, ἐπεκλήθη. πάντα γὰρ τὰ ἐντιμότατα καὶ τὰ ἱερώτατα αὔγουστα προσαγορεύεται. Idem tradit *Pausanias* III, 11. τὸ δὲ ὄνομα εἶναι τούτῳ Αὔγουστος, ὃ κατὰ γλῶτταν δύναται τῶν Ἑλλήνων, Σεβαστός. *Suet.* in *Octav.* c. 7. Exinde factum est, ut postea singuli ac universi imperatores Romani, uti a Julio Caesare *Caesares*, ita ab Augusto *Augusti* salutarentur. Semel in N. T. memoratur Luc. II, 1.

ΑΥΘΑ΄ΔΗΣ, εος, ὁ, ἡ, *qui sibi nimis placet et plaudit, suos tantum sensus et consilia sua sequitur, et reliquos omnes alto supercilio contemnit*, et ex adjuncto: *insolens, arrogans* et *jactabundus*, ex αὐτὸς et ἁδέω *placeo*. Cf. *Theophrast. Char.* 16. et ibi *Casaubon.* et *Fischerum* ad *Platonis Apolog. Socr.* § 23. Legitur in N. T. tantum Tit. I, 7. oportet episcopum esse μὴ αὐθάδη, et 2 Petr. II, 10. τολμηταί, αὐθάδεις temerarii atque sibi unice placentes. In vers. Alex. bis tantum occurrit pro עַז *durus, saevus,* Genes. XLIX, 3. 7. et יָהִיר *arrogans, temerarius.* Prov. XXI, 24. *Hesych.* αὐθάδης· ὑπερήφανος, θυμώδης, παράνομος, αὐτάρεστος, seu αὐτάρεσκος. *Suid.* αὐθάδης· αὐτάρεσκος, θυμώδης, θρασύς, ὑπερόπτης. Cf. *Wetstenii N. T.* T. II. p. 368.

ΑΥΘΑΊΡΕΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ. Apud Graecos et active et passive usurpatur, et de rebus aeque ac personis adhibetur, ut αὐθαίρετος sit: *qui volens et sponte aliquid facit aut patitur, voluntarius, spontaneus;* αὐθαίρετον autem significet, *quod sponte fit, quod quis volens patitur, et ab arbitrio pendet.* Compositum est ex αὐτὸς *ipse*, et αἱρέομαι *eligo. Xenoph. Anab.* V, 7. 17. οἱ αὐθαίρετοι στρατηγοὶ qui sponte sibi munus ducis arrogaverunt. *Aelian. V. H.* III, 26. αὐθαίρετος φυγὴ voluntarium exilium. *Polyb.* II, 21. 6. Bis tantum

tantum legitur in N. T. 2 Cor. VIII, 3. ὑπὲρ δύναμιν αὐθαίρετοι supra vires sponte sua contulerunt. ib. v. 17. αὐθαίρετος ἐξῆλθε πρὸς ὑμᾶς spontaneus ad vos profectus est. Hebr. נָדִיב in *Symmachi* reliquiis Exod. XXXV, 7. respondet. *Hesych.* ἑκούσιος. *Phavor.* αὐτόβουλος. *Suid.* αὐτεπάγγελτος. *Gloss. N. T. Fabric.* p. 143. ἑκὼν, ἑλόμενος, ubi conferendus *Alberti.*

ΑΥΘΕΝΤΕΩ, ῶ, fut. ήσω, *auctoritate polleo, pro auctoritate ago*: etiam in partem deteriorem: *imperium affecto, auctoritatem in aliquem usurpo. Hesych.* αὐθεντεῖν· ἐξουσιάζειν, ubi vide *Alberti* notas. Construitur cum genitivo, et legitur 1 Tim. II, 12. οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρὸς aut auctoritatem s. imperium sibi in maritos arrogare. (*Diod. Sic.* I. c. 27. κυριεύειν τὴν γυναῖκα τἀνδρός.) Hinc ortum suum traxit vox αὐθέντης, quae apud antiquiores quidem Scriptores *eum* significat, *qui sua se manu interficit*; (*Harpocrat.* ὁ αὐτόχειρ, ἢ ὁ αὐτὸν ἀναιρῶν, ubi vid. *Vales.* Sapient. XII, 6. quem *Sophocles* in *Oedipo Tyr.* 106. dixit αὐτοέντης, sc. χειρί.) apud recentiores vero de eo usurpatur, *qui imperium habet, et pro auctoritate agit*, ἐξουσιαστὴς, ut *Hesychius* interpretatur, v. c. *Eurip. Supplic.* v. 442. δῆμος αὐθέντης χθονὸς populus princeps terrae. *Schol.* ad *Thucyd.* III. c. 58. αὐθένται κυρίως οἱ αὐτόχειρες καὶ οἱ πολέμιοι. οἱ δὲ νῦν, αὐθέντας τοὺς κυρίους καὶ δεσπότας. Conf. *Wetstenii N. T.* T. II. p. 326.

ΑΥΛΕΩ, ῶ, fut. ήσω, *tibia cano*, ab αὐλὸς *tibia*. Matth. XI, 17. Luc. VII, 32. ηὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε tibiis cecinimus vobis, seu, *concentum laetum edidimus vobis.* (*Herodot.* VI. c. 129. *Aesopi Fab.* 130.) sed non saltastis: de quo loco videndus *Vorstius* in libro de *Adagiis N. T.* c. XI, p. 815. 1 Cor. XIV, 7. πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον; quomodo dignoscetur, quale sit, quod tibia canitur? Saepius non legitur in N. T. libris.

ΑΥΛΗ, ῆς, ἡ. Olim, inprimis Homeri aetate, αὐλὴ

1. dicebatur *omnis locus s*
apertus et vento expositus, ab
quia a ventis perflatur. *A*
Deipnosoph. L. V. c. 2. p. 1
πνεόμενος τόπος αὐλὴ λέγεται,
Casaubonus. Eadem notio o
N. T. v. c. Apoc. XI, 2. καὶ
τὴν ἔξωθεν τοῦ ναοῦ spatium ex
plum, quod tecto nullo teg
tamen muris inclusum erat.
αὐλή· ὁ περιτετειχισμένος καὶ ὕπ
πος.

2. *prima aedium pars, sub*
aedibus opulentiorum maxime
cipum spatium, atrium, seu a
magnas aedes, vestibulum aedi
ticu circumdatum. In aedib
rum autem memoratur a
N. T. duplex aula, προαύλιον
Προαύλιον latino *vestibulum* re
et *exteriorem aulam* signific
autem est *interior aula ant*
quæ Latinis *atrium* dicebatu
antiquiorum Graecorum us
quendi, quibus αὐλὴ proprie i
nificat, quod προαύλιον, nemp
ante januam vacuum et int
aedium ac viam medium. C
rizonius ad *Aelian. V. H.* I
Graevii Lect. Hesiod. cap. 16.
XXVI, 58. ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ
ad atrium pontificis, coll. v.
ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ. Marc. X
66. coll. v. 68. Luc. XXII,
XVIII, 15. 16. Alexandri
raro voce αὐλὴ usi sunt p
1 Chron. IX, 22. 25. 2 Ch
9. XXXIII, 5. et חָצֵר *atr*
XXXIV, 13. Jam, quia in
di loco subdiali ante aedes
temporibus pecudes contineb
stabulari solebant, factum est

3. diceretur *stabulum, cau*
siones, ὕπαιθροι τόποι, *in qui*
caprae et alia pecora minora
tur, ovile. Homer. Iliad. I
Joh. X, 1. εἰς τὴν αὐλὴν τῶν
ibid. v. 16. ἄλλα πρόβατα ἔχ
ἐστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης, ubi
rice usurpatur hoc sensu: al
terea mihi destinavit Deus se
qui non sunt e populo judai

ψυχ. αὐλῆς ἐπαύλεως. *Pollux Onom.* I, 247.

4. per synecdochen partis pro toto, *domus; aedificium*; speciatim: *arx, palatium, regum et magnatum aedes,* quia opulentiorum domus habebant ejusmodi locum subdialem. *Athenaeus* l. l. νῦν καὶ τὰ βασίλεια λέγουσιν αὐλάς. *Suid.* αὐλή· ἡ τοῦ βασιλέως οἰκία. Matth. XXVI, 3. εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως. Luc. XI, 21. φυλάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλὴν arcem suam custodit. *Eurip. Phoen.* v. 1561. *Aeschin.* Dial. III, 19. αὐλὴ Διός. Conf. *Irmisch.* ad *Herodian.* I, 6. 27. p. 178.

ΑΥΛΗΤΗΣ, οῦ, ὁ, *tibicen, qui tibia canit,* ab αὐλέω *tibia cano.* Duplici autem modo haec vox usurpatur in N. T. pro diverso tibiarum usu. Cantabat nempe fanis, cantabat tibia ludis apud veteres, ut verbis *Ovidii* utar, et ideo αὐλητὴς *tibicen* dicebatur; *qui in hilaritate et conviviis tempestivis adhibebatur.* Apoc. XVIII, 22. φωνὴ αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι. Cantabat autem etiam moestis tibia funeribus, (*Ovid. Fast.* VI, 660.) unde αὐληταὶ κατ' ἐξοχὴν *tibicines* vocantur, *qui in funeribus adhibebantur* (*Joseph. B. J.* III, 9. 5.), *cantu suo lugubri hominum, ad funus convenientium, animos ad moerorem et lacrymas commovebant, et pompam praeeundo cohonestabant.* Vestigia hujus ritus apud Judaeos, qui ex gentilium imitatione ad eos derivatus vulgo esse creditur, deprehenduntur tum in Talmude, tum in *Maimonide.* Cf. *Buxtorf. Lexic. Talmud.* p. 1524. *Geier.* de *Hebraeorum Luctu* c. 5. § 16. p. 75. et *Kirchmann.* de *Funeribus Romanor.* II, 5. Hinc lucem foeneratur locus Matth. IX, 23. ubi αὐληταὶ in domo Jairi, principis synagogae, filiam ejus mortuam ad tibiam reperiuntur moerentes, lacrymantes ac miserantes. Conf. ad h. l. *I. Z. Hilligeri* D. de tibicinibus in funere adhibitis. Viteb. 1717. 4.

ΑΥΛΙΖΟΜΑΙ, fut. ἴσομαι, est omnino *commorari, versari in aliquo loco quovis tempore et quacunque ratione;* unde apud *Xenoph. Anab.* IV, 3. 1. ταύτην τὴν ἡμέραν ηὐλίσθησαν, et ibid. c. 1, 8. ταύτην τὴν νύκτα ηὐλίσθησαν. *Aristot. H. A.* IX, 32. *Dionys. Halic.* VIII, 19. Interdum tamen αὐλίζομαι, per se positum, *pernoctare, noctem transigere in aliquo loco* significat, v. c. apud *Apollodor. Bibl.* II, 5. 10. Alexandrini saepe usi sunt pro לִין (Judd. XIX, 15. 20. 2 Sam. XII, 16.) aeque ac שָׁכַן (Job. XI, 14, XV, 28.) In N. T. bis legitur. Matth. XXI, 17. καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ ibique pernoctavit. Luc. XXI, 37. τὰς δὲ νύκτας ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος noctu vero versabatur in monte. *Herodot.* III, 110. *Hesych.* αὐλίζομαι· μένω, (latinum *maneo. Horat. Carm.* I, 1. 25.) ἐνδιατρίβω.

ΑΥΛΟΣ, οῦ, ὁ, *tibia,* (secundum *Plinium H. N.* XVI, 36. ex calamo, seu arundine primum fabricata, serius autem ex auro, argento, orichalco, et aliis aeris generibus, etiam buxo, loto aut cornu, teste *Polluce Onom.* IV, 9.) ab αὔω vel ἄω *flo,* quia instrumentum est, quod inflatur. Ejus usus erat et in laetis rebus, Matth. XI, 17. (*Aristot.* de *Rep.* VIII, 6 et 7.) et in luctu, Matt. IX, 23. interdum etiam ad canendum classicum adhibebatur. Conf. *Lamb. Bos. Antiqq. Gr.* p. 182. et *Casp. Bartholinum* de tibiis veterum I. c. 8. p. 104. (Ed. 2. Amst. 1679. 8.) In N. T. tantum legitur 1 Cor. XIV, 7. εἴτε αὐλός. De hoc instrumento musico conferri meretur *Ez. Spanhem.* in notis ad *Callimachum* p. 466. et *Eustathius* ad *Homer. Iliad.* VI. p. 1157. Alexandrini usi sunt hac voce pro חָלִיל 1 Sam. X, 5. Ies. V, 12. et olim videtur αὐλὸς de *omni instrumento, quod inflatur,* in universum usurpatum fuisse. *Hesych.* αὐλός· κιθάρα ἢ σύριγξ.

ΑΥΞΑΝΩ, fut. αὐξήσω, et transitive et intransitive usurpatur apud graecos Scriptores pariter ac librorum N. T. auctores. Transitive si sumitur, significat *augere, incrementum*

dare

dare et largiri, crescere, augeri et propagari jubere et facere. Sic legitur apud LXX. Genes. XVII, 6. Levit. XXVI, 9. Job. XLII, 10. Intransitive autem si usurpatur, (ut latinum *augere* apud *Catull. Carm.* XLIV, 324. Vide *Interpretes* ad *Liv.* III, 6.) est: *incrementum capere, crescere, augeri,* i. q. αὐξάνεσθαι. *Diod. Sic.* XVII. c. 105. p. 242. ed. *Wessel. Pausan. Phocic.* c. 32. p. 881. Cf. *Graevii* notas ad *Luciani Soloecistam* T. II. p. 734. Medium αὐξάνομαι *me augeo,* i. e. *cresco,* de quo legendus est *Dresigius* de *Verbis Mediis N. T.* I, 30. p. 217 sq. Non autem sufficit hanc universam notionem verbi αὐξάνειν et αὐξάνεσθαι tenuisse in explicandis singulis N. T. locis, in quibus pro contextae orationis et subjectorum varietate multis modis adhibitum reperitur. Sic

1. ita ponitur, ut sit: *adolescere, ad adultam pervenire aetatem.* Luc. I, 80. τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε et puer adolevit. ib. II, 40. 1 Petr. II, 2. ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε, ubi tamen sensu metaphorico accipiendum erit de *perfectione Christiana,* ad quam Christiani aspirantes haud raro cum *viris adultis* in N. T. comparantur. *Aelian. V. H.* II, 7. αὐξηθὲν βρέφος. *Aeschines* Dial. III, 17. *Antigon. Caryst.* Hist. M. c. 107. αὐξανομένων δὲ τῶν νεοττῶν. Genes. XXI, 8. ηὐξήθη τὸ παιδίον.

2. *crescere magnitudine, succrescere,* si adhibetur de plantis et arboribus. Matt. VI, 28. τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ, πῶς αὐξάνει lilia quomodo succrescunt. ibid. XIII, 32. ὅταν δὲ αὐξηθῇ ubi vero succrevit. Marc. IV, 8. ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξάνοντα. Luc. XII, 27. XIII, 19.

3. *crescere facere, incrementum largiri plantis et arboribus.* 1 Cor. III, 6. ἐγὼ ἐφύτευσα, ἀλλ' ὁ Θεὸς ηὔξανεν ego plantavi, sed Deus incrementa dedit. ibid. v. 7. ὁ αὐξάνων Θεός. In utroque autem loco αὐξάνειν metaphorice *prospero successu juvare doctrinam ab aliquo traditam* significat. 2 Cor. IX, 10. αὐξήσαι τὰ γεννήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν, h. e. augebit praemia li[...] tis vestrae. Ies. LXI, 11.

4. *crescere auctoritate, dign[...] testate, opibus.* Joh. III, 30. αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι eju[...] ritas augeri, mea indies imm[...] bet. Cf. ad h. l. *Palairet.* Alex. transitive usurpatur, ut [...] *gere aliquem honoribus, opibu[...] modis,* v. c. Job. XLII, 10. ηὔξησε τὸν Ἰώβ. Jos. IV, 14. quae dixi in *Spicilegio I. 1 Intt. Graec. V. T. post Bi[...]* 20 sq.

5. *numero crescere, numeros[...]* Act. VII, 17. ηὔξησεν ὁ λαὸς κ[...] θύνθη. Genes. XVII, 6. Levit [...] 9.

6. *propagari, dimanare lati[...] doctrina* sermo est. Act. VI[...] ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ηὔξανε et doctri[...] stiana dimanavit latius. ib. [...] καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ηὔξανε καὶ [...] το. *Syrus* bene: ܗܘܐ ܡܬܪܒܐ [...] *dicabatur.* Act. XIX, 20. κα[...] τος ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ηὔξανε καὶ

7. metaphorice: *perfectioren[...] incrementa capere.* 2 Cor. X, [...] ξανομένης τῆς πίστεως ὑμῶν. Eph[...] 15. αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν Christ[...] cognitione et virtute christia[...] fectiores reddamur. Coloss. [...] αὐξανόμενοι εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τ[...] 2 Petr. III, 18. αὐξάνετε δὲ ἐν χ[...] γνώσει τοῦ Κυρίου ἡμῶν. *Aelian* IV, 2. αὐξῆσαι τέχνην.

ΑΥΞΗΣΙΣ, εως, ἡ, *incren[...] augmentum,* ab αὐξάνω *cresco [...] mentum capio.* Atticos Script[...] ce αὔξη pro αὔξησις usos esse, et *Thom. M.* auctores sunt ἀττικῶς, αὔξησιν ἑλληνικῶς. Occ[...] men apud *Herodotum* II, 13. [...] V, 37. et *Theophrast.* de *Plantarum* XI. c. 7. In N[...] legitur. Ephes. IV, 16. τὴν τοῦ σώματος ποιεῖται indies ma[...] crementa capit coetus Christia[...] Coloss. II, 19. αὔξει τὴν αὔξησ[...] h. e. vel maxima increment[...] ecclesia christiana, ut Θεοῦ sup[...] in

indicandi causa additum sit, vel, augetur Christianorum numerus, ita, ut Deus hoc incrementum largiatur. *Aelian. V. H.* XIII, 3. *αὔξησιν δὲ οὐκ ἐλάμβανεν.* *Phavor.* *αὔξησις, ἐπὶ ἀνθρώπων ἢ ζώων ἢ ἑτέρων τινῶν. αὔξη δὲ καὶ βλάστη, ἐπὶ μόνων τῶν φυτῶν. καὶ αὔξησις κίνησις περὶ τὸ τέλειον μέγεθος.*

ΑΥ͂ΞΩ, idem quod ΑΥ̓ΞΑ'ΝΩ *cresco*, quod vide. Conf. *Thom. M. Eclog.* sub *αὔξων.* In N. T. bis legitur. Ephes. II, 21. *ἡ οἰκοδομὴ αὔξει εἰς ναὸν ἅγιον* aedificium surgit in templum Dei, seu metaphorice, in dies crescit Christianorum numerus. Nam *αὔξειν* aeque ac *αὐξάνειν*, de aedificiis usurpatum, *paulatim altius exsurgere* significat. Coloss. II, 19. *αὔξει τὴν αὔξησιν Θεοῦ.* Vide sub *αὔξησις.*

ΑΥ͂ΡΙΟΝ. Adverbium. 1. *cras, ἡ αὔριον*, scil. *ἡμέρα*, *dies proxime sequens, crastinus, posterus.* Luc. X, 35. *καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον*, scil. *ἡμέραν*, postridie. (*Syrus:* ܠܨܦܪܗ ܕܝܘܡܐ *ad auroram diei*, i. e. *postridie;* quo sensu etiam formula: فى الغد qua h. l. et alibi passim *Arabs* usus est, adhibetur. Uterque sine dubio *αὔριον* derivavit ab *αὔρα aura, ventus levior*, qui mane spirare solet. Vide *Lud. de Dieu Crit. S.* p. 455.) Act. IV, 3. *εἰς τὴν αὔριον* ad posterum diem. ib. v. 5. *ἐπὶ τὴν αὔριον* postero die. ib. XXIII, 15. 20. ut cras in synedrium deducat. XXV, 22.

2. *ἡ αὔριον ἡμέρα omne futurum tempus.* Matth. VI, 34. *μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον* ne auxie de futuro tempore solliciti sitis. Jacob. IV, 14. *οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον* nescitis quid serus vesper vehat.

3. *brevi.* Matth. VI, 30. *καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον* et cito periturum. Luc. XII, 28. 1 Cor. XV, 32. *αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν* brevi moriemur. Sirac. X, 10. *Arrian.* Diss. in *Epictet.* III, c. 22. *δεδοικὼς μὴ οὐ σχῇς τροφὰς αὔριον.* Eodem modo מָחָר usurpatur Ies. XXII, 13. Idem valet de formula *σήμερον καὶ αὔριον*, quae *brevissimum temporis spatium* significat, v. c. Luc. XIII, 32. *ἰάσεις ἐπιτελῶ σήμερον καὶ αὔριον* et per breve tantum tempus aegrotos sanaturum. ibid. v. 33. *πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον*, sc. *ἐπιτελεῖν ἰάσεις κ. τ. λ.* interim me oportet per breve illud tempus muneri mihi demandato satisfacere. Conf. *Glassii Philologia S.* p. 372. ed. *Dathii.*

ΑΥ̓ΣΤΗΡΟ'Σ, *ὁ, ἡ, τὸ*, *austerus.* Est vocabulum Graecis et Latinis commune.

1. proprie est saporis, et significat, *quod acerbum saporem habet, qualis est fructuum non maturorum aut vini immaturi.* *Dioscor.* V, 6. *ὁ δὲ αὐστηρὸς* (scil. *οἶνος*) *οὐρητικώτερος.* *Diog. Laërt.* VII, 117. *οἶνος αὐστηρὸς*, ubi vid. *Menagius.*

2. metaphorice: *homo asper, tristis, severior et rigidior.* Ita bis in N. T. legitur. Luc. XIX, 21 et 22. *ᾔδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος αὐστηρός εἰμι.* In utroque loco *Syrus* habet ܩܫܝܐ *durus.* 2 Macc. XIV, 30. *αὐστηρότερον διεξάγοντα συνιδὼν τὸν Νικάνορα πρὸς αὐτόν.* *Diog. Laërt.* VII, 26. *ἐρωτηθεὶς, διατί αὐστηρὸς ὢν ἐν τῷ πότῳ διαχεῖται.* *Hesych.* *αὐστηρός· σκυθρωπὸς, ξηρός.* *Etym. M.* *αὐστηρὸς παρὰ τὸ αὔω, τὸ ξηραίνω, ὁ μέλλων αὔσω, ἐξ οὗ αὐστηρὸς σημαίνει στρυφνὸν, ξηρὸν, αὐχμηρὸν, σκυθρωπόν.*

ΑΥ̓ΤΑ'ΡΚΕΙΑ, *ας, ἡ*, 1. *abundantia, copia et affluentia omnium rerum, quibus opus est, sufficientia.* 2 Cor. IX, 8. *ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες* ut semper satis opum et facultatum habeatis.

2. *animus sua sorte contentus.* 1 Tim. VI, 6. *ἡ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκείας* pietas cum modestia seu moderatione animi conjuncta. *Dionys. Halic. Ant.* II, 74. *Diog. Laërt.* X, 130. Saepius non legitur in N. T.

ΑΥ̓ΤΑ'ΡΚΗΣ, *εος, ους, ὁ, ἡ*, 1. proprie: *qui tantum habet, quantum satis est ad vitam suam sustentandam, nec adeo aliorum indiget auxilio, qui sibi sufficit.* *Phavor.* *αὐτάρκης· αὐτοβοήθος, παρὰ τὸ αὐτὸς καὶ τὸ ἀρκῶ, βοηθῶ, ὁ ἑαυ-*

τῷ ἐπαρκῶν καὶ βοηθῶν. Idem: αὔταρκες· τὸ ἱκανῶς ἐξαρκοῦν. Sirac. V, 1. καὶ μὴ εἴπῃς, αὐτάρκη μοι ἔστι. XI, 24. XXXI, 19.

2. *par rei efficiendae, idoneus. Hesych.* ἱκανός. *Isocrat. Panegyr.* c. 11. αὐτάρκης χώρα, h. e. terra, ad usus incolarum satis magna et apta, interprete *Moro. Xenoph. Cyrop.* IV, 3. 3. μὴ αὐτάρκεις ὄντες κτήσασθαι αὐτά. *Mem.* IV, 7. 1. αὐτάρκης ἐν ταῖς προσηκούσαις πράξεσι. *Polyb.* V, 55. 8. Conf. *Irmisch.* ad *Herodian.* I, 4. 10. p. 109.

3. *qui est sua sorte contentus, qui animo paucis contento praeditus est.* Philipp. IV, 11. ἐγὼ ἔμαθον ἐν οἷς εἰμὶ, αὐτάρκης εἶναι ego enim, quacunque conditione fuero, contentus esse didici. Saepius non legitur in N. T. Sirac. XL, 18. ζωὴ αὐτάρκους ἐργάτου γλυκανθήσεται. *Diog. Laërt.* II, 24. de Socrate: αὐτάρκης ἦν καὶ σεμνός. *Polyb.* VI, 48. 7.

ΑΥΤΟΚΑΤΑΚΡΙΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *suopte judicio condemnatus, a se ipso condemnatus,* ex αὐτὸς et κατακρίνω *condemno.* Semel legitur in N. T. Tit. III, 11. ὢν αὐτοκατάκριτος suo judicio condemnatus, ut loquitur *Cicero pro Cluentio* c. 21. Optime *Oecumenius* ad h. l. ὁ ἀναπολόγητός ἐστιν, ὁ αὐτὸς ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ τῆς οἰκίας συνειδήσεως κατακρινόμενος.

ΑΥΤΟΜΑΤΟΣ, ὁ, ἡ, τὸ, *qui sponte aliquid facit, nullo alio interveniente aut impellente, spontaneus,* et de rebus aeque ac personis adhibetur. Κατ' ἐξοχὴν vero de *eo* usurpatur, *quod sponte e terra nascitur nec humanae operae et culturae debetur,* ut idem sit quod αὐτοφυὴς, inde τῷ סָפִיחַ *sponte natum, sponte crescens,* in vers. Alex. Levit. XXV, 5. 11. 2 Regg. XIX, 29. respondet. In N. T. bis tantum legitur. Marc. IV, 28. αὐτομάτη γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ vi naturali, vi quadam se ipsam movente, terra fructum fert. Act. XII, 10. ἥτις (scil. πύλη) αὐτομάτη (pro αὐτομάτως) ἠνοίχθη αὐτοῖς sponte se iis aperuit porta. Admodum delectati hac voce optimi graeci Scriptores reperiuntur, v. c. *Herodot.* II. c. 94. *Diod. Sic.* I, 8. τοὺς αὐτομάτους ἀπὸ τῶν δένδρων καρπούς. *Arrian.* de *Exped. Alex.* VII, 4. 8. οἱ λειμῶνες νάρδον αὐτόματοι ἐκφέρουσι. *Hesiod. Opp.* 118. *Maxim. Tyr. Diss.* XI, p. 68. *Aristaenet.* I. Ep. 7. p. 34. *Hesych.* αὐτομάτη· ἑκουσία.—αὐτόματον· αὐτοφυές. Hinc natum est verbum αὐτοματίζω *sponte ago, altero inconsulto,* quod legitur apud *Xenoph. Cyrop.* IV, 5. 10.

ΑΥΤΟΠΤΗΣ, ου, ὁ, *qui ipse aliquid vidit, testis oculatus,* ex αὐτὸς et ὄπτομαι *video.* Semel in N. T. reperitur Luc. I, 2. οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται qui ab initio muneris Christi testes oculati fuerunt. *Polyb.* III, 4. *Xenoph. Cyrop.* V, 4. 9. *Hesych.* αὐτόπτης· θεατής.

ΑΥΤΟΣ, ἡ, ὁ. Pronomen, usu frequentissimum, quo Alexandrini saepe usi sunt pro הֵם, הוּא vel הֵמָּה. In N. T. autem est

1. Pronomen relativum, valens, *ipse, ille, is.* Galat. III, 10. τοῦ ποιῆσαι αὐτὰ, scil. τὰ γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ τοῦ νόμου. ib. v. 12. ὁ ποιήσας αὐτὰ ζήσεται ἐν αὐτοῖς. ibid. IV, 17. Ephes. I, 7 etc.

2. Pronomen demonstrativum *hic haec, hoc,* ubi sermo est de re au[t] persona, sive sensibus, sive intellect[u] praesente. Matth. XXI, 42. παρ[ὰ] Κυρίου ἐγένετο αὕτη, pro τοῦτο, a Jehov[a] hoc factum est; de quo loco vid[e] *Vorstii Philol. Sacr.* c. XI. p. 28[9] ed. *Fischeri.* 1 Thess. IV, 10. ποιεῖ[τε] αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφούς.

3. *ipsemet,* nostrum: selbst *himsel[f]* Matth. XXVII, 57. ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθ[ή]τευσε τῷ Ἰησοῦ qui ipse discipulus Chris[ti] erat. Luc. VI, 42. αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλ[]μῷ σου δοκὸν οὐ βλέπων ipsemet trabem i[n] tuo oculo non animadvertens. ib. X[] 46. 52. XXIV, 15. καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησο[ῦς] συνεπορεύετο αὐτοῖς. Joh. IV, 2. Ἰησο[ῦς] αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν Jesus ipse nem[i]nem baptizabat, ubi nostro: in eig[e]ner Person *in one's proper pers[on]* respondet. ibid. v. 44. Act. VII

13. X, 26. κἀγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. ib. XXI, 24. Sic etiam *ipse* apud Latinos usurpatur, v. c. apud *Cic.* I. *Tusc.* 17. " Ego ipse cum eodem ipso non invitus erraverim."

4. reciproce ponitur pro *ego ipse*, *tu ipse*, *nos ipsi*, *se ipsum*, i. q. ἐμαυτὸς, σεαυτὸς, ἑαυτὸς, ἐγὼ, σὺ, ἡμεῖς, ὑμεῖς. Luc. XI, 4. καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίεμεν quemadmodum et nos remittimus. Matth. XXIII, 37. λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτὴν et lapidas, qui ad te missi sunt. Luc. I, 45. ἡ πιστεύσασα, ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ, pro σεαυτῇ seu σοι, quae fidem habuisti promissionibus tibi datis. Ies. XLVII, 8. audi hoc הָאֹמְרָה בִּלְבָבָהּ, loco בִּלְבָבֵךְ, quae cogitas tecum. Schol. *Aeschyl.* ad *Agamemnon.* v. 1149. ἀμφὶ δ' αὐτὰς περὶ σεαυτῆς. Conf. *Vorstii Philol. S.* c. XXVI, p. 536 et 540. Matth. XXI, 45. ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει intellexerunt de se narrari hanc fabulam. Joh. XIII, 11. ᾔδει γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτὸν, pro ἑαυτὸν, noverat enim, qui ipsum traditurus esset. Hebr. XI, 21. προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. Apoc. V, 10. καὶ ἐποίησας αὐτοὺς, pro ἡμᾶς, coll. v. 9. Vide *Storr. Obss. ad Syntax. et Analog. Hebr.* p. 391. ibid. XVIII, 24. ἐν αὐτῇ, pro ἐν σοι. coll. v. 23. et Genes. XLIX, 4 et 9. *Thucyd.* VII, c. 5. Cf. *Georgii Hierocrit. N. T.* P. I. p. 162. et *Viger.* de *Idiotismis L. Gr.* p. 162. sq. ed. *Zeunii. Suid.* αὐτός· ἀντὶ τοῦ ἐγώ.

5. *solus*, *sejunctus ab aliis.* Marc. VI, 31. δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ vos soli, dimissis nempe caeteris. *Lucian. Opp.* T. I. p. 230. ed. *Reitz.* αὐτοὶ γὰρ ἡμεῖς ἐσμεν, ubi videndus *Tiberius Hemsterhus. Aelian. V. H.* II, 39. et VII, 13. ubi vid. *Gronov. Aristoph. Acharn.* v. 506. ubi vid. *Küsterus.* Interdum autem μόνος additur, v. c. apud *Aeschin. Socr.* Dial. II, 19. *Eurip. Phoen.* v. 1245. Cf. *Abresch. Auctar. Dilucid. Thucyd.* p. 223. Non aliter apud Latinos *ipse* usurpatur, v. c. apud *Liv.* II, 54.

6. i. q. αὐτόματος *sua sponte*, *spontaneus.* Joh. XVI, 27. αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς Deus, vel me non commendante, vos amat. *Xenoph. Mem.* I, 3. 7. καὶ αὐτὸν ἐγκρατῆ ὄντα, ubi vide *Ernesti Obss.* ad *Homer. Il.* VIII, 293. τί με σπεύδοντα καὶ αὐτὸν ὀτρύνεις; Conf. Intt. ad *Callim. Hymn.* in *Apoll.* v. 6. Sic etiam Latini, v. c. *Terent. Andr.* I, 2. 22. animus ipse aegrotus, h. e. sua sponte ad vitia proclivis. *Cic.* de *Clar. Orat.* 34.

7. pro relativo ὅς. Joh. I, 6. ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης cui nomen Johannes erat. ib. XV, 5. κἀγὼ ἐν αὐτῷ et in quo ego maneo. Apoc. II, 18. καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ et cujus pedes sunt. XVII, 2. Conf. *Olearium* de *Stilo N. T.* p. 83 sq. et *Stolberg.* de *Soloecismis* c. 2. p. 31.

8. ut lat. *ipse* honoris causa simpliciter de *omni* usurpatur, *qui est summa virtute et dignitate praeditus* aut *generis splendore insignis.* Sic v. c. αὐτὸς est periphrasis *Jehovae Dei unius.* Rom. X, 12. ὁ γὰρ αὐτὸς Κύριος πάντων Deus enim est omnium Dominus. Hebr. XIII, 5. αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν Deus enim promisit. Eodem modo הוּא pro יְהֹוָה legitur Deut. XXXII, 39. Ps. CII, 27. Conf. *Carpzov. Observatt. Philon.* ad Hebr. I, 12. Ita etiam *Christus* in N. T. κατ' ἐξοχὴν αὐτὸς et ὁ αὐτὸς vocatur Matth. I, 21. XXV, 31. Marc. I, 36. Luc. V, 17. 1 Joh. II, 6. 12. 27, 28. III, 3. 5. 6. 16. Interdum etiam ipsi *Judaei* αὐτοὶ appellantur, proprio nomine eorum dissimulato, v. c. Matth. XI, 1. Luc. V, 17. Hebr. VIII, 9. Bene autem observavit *Casaubonus* ad *Theophr. Char.* περὶ κολακείας, etiam apud Graecos pronomen αὐτὸς et apud Latinos *ipse* voces servorum et discipulorum fuisse, quibus vel dominos vel magistros suos appellarent. Vide *Heinsium* ad *Hesiod.* O. et D. p. 226. Sic Pythagorae discipulos constat doctorem suum commemoraturos illud αὐτὸς ἔφα adhibuisse. Vide *Menagium* ad *Diog. Laërt.* VIII,

venienter legibus humanis et divinis. 2 Thess. III, 6. ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος uniuscujusque, qui, neglecta disciplina christiana, incontinenter vivit. ibid. v. 11. ἀκούομεν γάρ τινας περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως audivimus autem, esse inter vos, qui licentius paulo vivant. *Isocrates* ad *Nicoclem* p. 46. (ed. *Wolfii* 1594. in 8.) μὴ τοὺς μὲν ἄλλους ἀξίου κοσμίως ζῆν, τοὺς δὲ βασιλέας ἀτάκτως.

ἌΤΕΚΝΟΣ, ον, ὁ, ἡ, *qui est sine liberis, improles, orbus, sterilis*, ex α priv. et τέκνον *filius*. Luc. XX, 28. καὶ οὗτος ἄτεκνος ἀποθάνῃ. ibid. v. 29 et 30. Saepius non legitur in N. T. Sirac. XVI, 3. Alexandrini usi sunt pro שַׁכָּלָה Jerem. XVIII, 21. et שְׁכוּלָה Ies. XLIX, 21. *Hesych.* ἄτεκνος. ἄγονος. *Gloss. Vett.* ἄτεκνος· *orbus, sine liberis, sterilis, improles.*

ἈΤΕΝΊΖΩ, fut. ίσω, *intentis oculis aliquem aspicio, intentos oculos in aliquem defigo*, et ex adjuncto: *impavide ac sine metu aliquem aspicio.* (ab ἀτενὴς *intentus*, quod est ex α conjunctivo et τείνω *extendo, intendo.*) Construitur cum dativo vel cum accusativo et praepositione εἰς, (*Polyb.* VI, 11, 7.) et positum est elliptice pro ἀτενίζω τοῖς ὄμμασι, ut plene legitur apud *Themistium* Orat. II, p. 31. σφόδρα ἐπιθυμοῦντες τοῖς ὄμμασιν ἀτενίσαι εἰς τὸν θεόν. et in codicibus quibusdam N. T. Act. III, 4. Luc. IV, 20. καὶ πάντων ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ et omnium interim auditorum oculis in ipsum intuentibus. ib. XXII, 56. Act. I, 10. καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανὸν πορευομένου αὐτοῦ et cum illum abeuntem oculis sequerentur. ib. III, 4. ἀτενίσας δὲ Πέτρος εἰς αὐτόν, ubi in uno codice ἐμβλέψας legitur. v. 12. VI, 15. VII, 55. ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανόν. 2 Cor. III, 7. 13. *Hesych.* ἀτενίζει· προσέχει, βλέπει. *Alberti* Gloss. N. T. ἀτενίζοντες· ἀτενὲς βλέποντες. *Etym. M.* τὸ πάνυ βλέπω καὶ ἐκτείνω καὶ λίαν ἐπισταμένως ὁρῶ.

ἌΤΕΡ, *sine, absque.* Adverbium, quod construitur cum genitivo, et in N. T. bis occurrit. Luc.] ἄτερ ὄχλου absque tumultu. 35. ἄτερ βαλαντίου absque cru Macc. XII, 15. ἄτερ χειρῶν καὶ ὀργανικῶν. *Homer.* Il. δ, 37(325. Pertinet haec particul ne observavit *Glassius* in P Sacra p. 508. ed. *Dathii* particularum genus, quae, cı praepositiones exprimant, ii sermone ad adverbia referunt *sych.* ἄτερ· χωρίς, ἄνευ, ἐκτός.

ἈΤΙΜΆΖΩ, fut. άσω, 1. i ose tracto, contumelia afficio, que modo hoc fiat, sive ve gestibus, sive re ipsa. Luc. οἱ δὲ κἀκεῖνον δείραντες καὶ ἀτι Act. V, 41. ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόμα κατηξιώθησαν ἀτιμασθῆναι quc habiti essent, qui propter re christianam flagris caederen v. 40. *Suid.* ἀτιμῆσαι· ἀτίμα

2. *contemno, dehonesto, ho vare conor, aspernor, cum rejicio.* *Suid.* ἀτιμάζω· τὸ κ τὸ ἀναδύομαι. Joh. VIII, 49. ἀτιμάζετέ με et vos omni mod meo detrahere conamini. 24. τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα ἑαυτοῖς ut dehonestarent sua mutuo corpora. ibid. II, 2 παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν Θεὸν violatione praeceptorum di denegas Deo honorem et ob debitum. Jacob. II, 6. ὑμεῖς σατε τὸν πτωχὸν et vos conter beretis pauperes nec iis lite dijudicandas permitteretis. Sir 4. ἵνα μὴ ἀτιμάζωνται οἱ πρόγοι 6. μὴ ἀτιμάσῃς ἄνθρωπον ἐν γή X, 31. *Aeschylus* Prometh. 207 et 789. μηδ᾽ ἀτιμάσῃς λόγο

ἈΤΙΜΆΩ, ῶ, fut. άσω, (ΜΌΩ, *contumelia afficio, ign tracto, quocunque modo hoc fi coro.* Semel legitur in N. T XII, 4. καὶ ἀπέστειλαν ἠτιμωμέ serunt contumelia affectum. *Sophocl.* in *Ajac. Fl.* 1148. τὸ καταφρονῶ· ἀτιμῶ, τὸ ἄτιμον

ἈΤΙΜΊΑ, ας, ἡ, 1. *ignomi tumelia, infamia, qua aliquis*

2 Cor. VI, 8. διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας sive gloria sequatur, sive ignominia afficiar et contemtu. Respondet hebraico כְּלִמָּה Jerem. III, 25 et קָלוֹן Ps. LXXXIII, 16. Hos. IV, 7. in vers. Alexandrina. Sirac. V, 13. δόξα καὶ ἀτιμία ἐν λαλιᾷ. Xenoph. de Vectigal. II, 2.

2. *dedecus, turpe, indecens, indecorum.* Rom. I, 26. πάθη ἀτιμίας pro πάθη ἄτιμα affectus foedissimi et turpissimi. 1 Cor. XI, 14. ἀνὴρ, ἐὰν κομᾷ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστι si vir comam alit, indecore agit.

3. *status et conditio vilis et deterior.* 1 Cor. XV, 43. σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ pro σπείρεται σῶμα ἄτιμον humatur corpus humile et vile, ubi opponitur τῇ δόξῃ, et cum ἀσθένεια permutatur. Eodem sensu legitur in epistola Jerem. v. 24. ubi de idolis sermo est, quae dicuntur ἐνδεικνύμενοι τὴν ἑαυτῶν ἀτιμίαν τοῖς ἀνθρώποις, h. e. interprete *Vulgato*, ostendunt suam ignobilitatem hominibus.

4. *usus minus honestus et nobilis.* Rom. IX, 21. ὃ μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος, ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν alia vasa ad honestos, alia vero ad minus honestos usus adhibenda. Idem legitur 2 Tim. II, 20. coll. Sapient. XV, 7. τὰ τῶν καθαρῶν ἔργων δοῦλα σκεύη, τὰ δ' ἐναντία. In loco 2 Cor. XI, 21. ubi leguntur verba: κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἠσθενήσαμεν, ἀτιμίαν esse arbitror idem, quod ἀφροσύνην v. 1. et in notione *jactantiae, ostentationis* accipiendum esse, quae ita dicitur, quia indigna est viro gravi et honesto, ut adeo verba κατὰ ἀτιμίαν λέγω reddenda sint: *Jam paululum jactabunde loqui mihi liceat.*

ἌΤΙΜΟΣ, ου, ὁ, ἡ, proprie 1. apud Graecos, sed admodum raro, *is* dicitur, *qui censuram effugit, qui judicum severitati evasit,* v. c. apud *Dionys. Halic.* XI. extr. quem locum adduxit *Schwarzius* in Commentar. L. Gr. p. 212.

2. *ignominia et contumelia affectus,* v. c. apud *Eurip.* Phoeniss. v. 640. *Xenoph.* de rep. Athen. III, 13. ubi ἄτιμος dicitur, qui jus civitatis, opes, honores amisit, qui in exilium mittitur.

3. *contemtus, illaudatus, ignobilis, qui nullo est in honore et pretio, qui nullo loco et numero est,* ὁ μὴ ἔχων τιμὴν, *Hesychio* interprete. Matth. XIII, 57. οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος nuspiam doctor magis contemnitur. Marc. VI, 4. 1 Cor. IV, 10. ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι vos estis nobiles, nos autem ignobiles. ibid. XII, 23. καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος membra corporis, quae vilipendimus nec adeo magni facimus. Saepius non legitur in N. T. *Xenoph.* de *Vectig.* IV, 10. χρυσίον ὅταν πολὺ παραφανῇ, αὐτὸ μὲν ἀτιμότερον γίγνεται. *Joseph. A. J.* V, 6. 4. τοῦ δὲ Ἀσιανοῦ παντὸς τὸ Ἰσραηλιτῶν ἐστιν ἰδεῖν νῦν ἀτιμότερον γεγενημένον. *Callimach. Hymn.* in *Delum* v. 131. Hebr. נִבְזֶה Ies. LIII, 3. et נִקְלֶה ib. III, 5.

ἈΤΜΊΣ, ίδος, ἡ, 1. *halitus, omnis exhalatio, qualiscunque et undecunque sit,* interdum etiam *fumus,* et omnino respondet latino *vapor,* quod non semper *humorem, caloris vehementia evectum,* german. Dampf *vapour,* sed interdum *ipsum ardorem et aestum identidem per se ipsum repercussum* notat, ut ex *Curtio* IV. c. 7. s. 6. VI, 6. 28. probavit *Schwarzius* in *Comment. Gr. L.* p. 212. Adde *Irmisch.* ad *Herodian.* I, 6. 4. p. 196. Hinc ἀτμίζειν, *fumare, vapores exhalare,* quod legitur apud *Xenoph. Anab.* IV, 5. 12. Act. II, 19. καὶ ἀτμίδα καπνοῦ et fumum densum, seu fuliginem fumi. Sirac. XXII, 24. πρὸ πυρὸς ἀτμὶς καμίνου καὶ καπνός. ib. XXIV, 15. ὡς λιβάνου ἀτμίς. *Etym. M.* ἀτμίς· καπνὸς, ἀτμὸς, πνοή. *Suid.* ἀναθυμίασις· ἄκρον πυρός. *Hesych.* ἀπαύγασμα, (Sapient. VII, 25.) πνοή. Jam quia vapor et fumus, in aëre ascendens, tandem evanescit et perit, hinc ἀτμὶς

2. metaphorice *omne, quod est fluxum, caducum et incertum* significat. Sic legitur in N. T. Jacob. IV, 14. Quid est vita vestra? ἀτμὶς γάρ ἐστιν ad

ad exiguum apparens et brevi evanescens.

"ΑΤΟΜΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. *qui dividi et dissecari non potest, individuus*, ex α priv. et τέτομα, perf. med. verbi τέμνω *seco*. Hinc ἄτομοι et ἄτομα dicta sunt *corpuscula minutissima et tenuissima, quae sectione dividi nequeunt, et quae per fenestras ac spiracula jubar solis ingrediens sursum atque deorsum sibi inerrantia passim ostendit. Theodoret. Therapeut. Disp.* IV. Opp. T. IV. p. 795. ed. Hal. ἄτομα — οἱ δὲ ὀνομάσθαι φασὶν διὰ τὸ ἄγαν σμικρὸν, ὅτι δὴ τομὴν καὶ διαίρεσιν δέξασθαι οὐ δυνάμενον. καλοῦσι δὲ οὕτω τὰ σμικρότατα ἐκεῖνα καὶ λεπτότατα σώματα, ἃ διὰ τῶν φωταγωγῶν εἰσβάλλων ὁ ἥλιος δείκνυσιν ἐν ἑαυτῷ ἄνω καὶ κάτω πλανώμενα. *Hesych.* ἄτομα· λεπτὰ, τομὴν μὴ δυνάμενα λαβεῖν. Hinc metaphorice

2. sumitur *pro temporis spatio brevissimo, momento, quod adeo breve est, ut dividi nequeat.* Sic semel in N. T. legitur, 1. Cor. XV, 52. ἀλλαγησόμεθα ἐν ἀτόμῳ (scil. χρόνῳ) καὶ ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ mutabimur momento et jactu oculi. *Theophyl.* ad h. l. ἐν ἀτόμῳ, ἐν ἀκαριαίῳ χρόνῳ καὶ ἀμερεῖ. *Hesych.* ἐν ἀτόμῳ· ἐν ῥιπήματι, ἐν τάχει. *Alberti Gloss. N. T.* p. 136 et 197. ἐν ἀτόμῳ· ἐν τάχει, ἐν ῥυζήματι. Vide praeter *Valckenarii Anim.* in *Ammonium* s. h. v. *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 570.

"ΑΤΟΠΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie, vi etymologiae, *qui non habet fixum locum,* seu *sedem, cui locus non est relictus.* Est enim ex α priv. et τόπος. Hinc

2. metaphorice *absonum,* seu, *quod est alienum a loco et tempore, et rationi non consentaneum, inconveniens, importunum* significat, τὸ μὴ καθῆκον τῷ τόπῳ. *Etym. M.* ἄτοπον· ἀντὶ τοῦ ἀλόγου τάττεται. Sic legitur apud *Aelian. V. H.* II, 8. *Polyb.* X, 24. 3.

3. *quod est novum, insolitum et inexspectatum,* παράδοξον, ξένον καὶ θαυμαστὸν, ut ab *Hesychio* et *Suida* explicatur. Sic legitur apud *Thucyd.* Lib. III, c. 38. ubi opponuntur sibi invicem τὰ ἄτοπα et τὰ εἰωθότ[a] 49. *Plat. Crit.* § 2. ὡς ἄτοπο[ν] νον, ubi conf. *Fischeri* notas.

4. *scelestus, impius,* qui fa[cit quae] sunt indigna homine, ration[e] to, et religionis praeceptis c[ontraria]. 2 Thess. III, 2. ἵνα ῥυσθῶμεν ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων u[t eripia]mur potestati hominum flagi[tiosorum] et improborum. *Athenaeus* 279. D. *Hesych.* ἄτοπον· ἐκθ[εσμον, πο]νηρὸν, αἰσχρόν. Neutrum τὸ ἄ[τοπον] πρᾶγμα, *quod est rationis rec[tae et re]ligionis dictamini non conse[ntaneum] facinus, scelus.* Luc. XX[III, 41.] οὐδὲν ἄτοπον (in aliis codd. [ex] glossemate legitur) ἔπραξεν nu[llum sce]lus commisit. *Syrus :* ܥܘܠ de[...] *Hesych.* ἄτοπα· πονηρὰ, αἰσχρά. Alex. non solum hebr. אָוֶן [Job] 8. XI, 11. Prov. XXX, 20. [red]det, sed etiam pro רֶשַׁע [Job] XXXIV, 12. Alex. ἄτοπα ποι[ήσου]runt. *Diog. Laërt.* II. c. [...] V, 11. *Sext. Empir. Hy[p.]* 24. ubi cum παράνομον et ἀ[...] mutatur. Hinc ἀτοπία *omn[...] sitatem* (Judith. XI, 11.) n[...] nente *Ernesti* in *Glossar.* [...] h. v.

5. τὸ ἄτοπον *malum, inco[mmodum,] detrimentum, noxium.* Act. [XXVIII,] 6. cum viderent μηδὲν ἄτοπον γινόμενον nihil inde detrimenti [...] ci, *Vulgatus : nihil mali in* [...] Similis locus est 2 Macc. [...] Νικάνωρ ἔπραττεν οὐδὲν ἄτοπον. *A. J.* VIII, 14. 4. et XI, 5. [...]

'ΑΤΤΑΛΕΙΑ, ας, ἡ. *Attal[ia, urbs]* Pamphyliae in Asia maritin[a, quae] Lyciae finibus proxima erat, [ut in]terdum et Lyciae attribui sol[eat geo]graphis antiquioribus. Test[e Strabo]ne (XIV. p. 983.) a condit[ore] *Attalo Philadelpho,* rege [...] nomen sortita est. Hac d[...] alia haud procul ab ea con[...] quae hodie a Turcis *Antali[a ...]* Cf. *Wesseling.* ad *Antonin. Iti[n.]* p. 670 et 679. et *Wetsteniu[m]* T. II. p. 546. Semel mem[...]

Act. XIV, 25. κατέβησαν εἰς
ν.
ΖΩ, fut. άσω, *splendeo, illu-*
lgeo, affulgeo, ab αὐγὴ *splen-*
mel tantum in N. T. et qui-
taphorice usurpatum legitur
V, 4. εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι αὐτοῖς
μὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ
ion splendeat ipsis lux evan-
riae Christi, h. e. ne cognos-
estantiam religionis christia-
esych. αὐγάζομαι· βλέπω. —
ω· ὁρῶσι.
ι, ῆς, ἡ, 1. *splendor, lumen,*
ucis, ab αὔω *splendeo.* In
lex. respondet hebraico נֹגַהּ
X, 9. *Hesych.* αὐγή· (χρεία)
ς καὶ φῶς. 2 Macc. XII, 9.
σθαι τὰς αὐγὰς τοῦ φέγγους εἰς τὰ
α. *Xenoph. Mem.* IV, 7. 7.
αὐγῆς.
ulum matutinum, prima lux,
missum sit vel ἡλίου vel ἡμέ-
legitur in N. T. Act. XX,
σας ἄχρις αὐγῆς verba faciens
d diluculum. *Polyaen.* IV.
κατὰ τὴν πρώτην αὐγὴν τῆς ἡμέ-
epius non legitur in N. T.
ΟΥΣΤΟΣ, ου, ὁ. *Augustus.*
en *Julii Caesaris Octaviani,*
rum secundi imperatoris, qui
s senatoris *Octavii* et *Acciae,*
liae, sororis *C. Julii Caesaris,*
reliquos imperatores non so-
issime, sed etiam felicissime
Romano praefuit. Natus est
. 691. Cicerone et Antonio
Obiit Nolae A. C. XIV. aet.
. imperii LVII. Anno ejus
nperii Jesus Christus Bethle-
us est. Nomen Augustus ac-
enatu Romano, teste *Floro,*
pacem, orbi Romano restitu-
usque finium dilatationem,
gens imperium dictus, vel per
ionem, quia *Augustus* apud
in universum *sanctum, vene-*
et summo honore dignissimum,
raeci σεβαστὸν vocant, signifi-
ett. Gloss. *Augustus*, σεβαστὸς,
augere, quod olim de hostiis,
I.

mola falsa respersis, et diis immolandis et consecrandis adhibebatur. Certe haec fuit sententia *Dionis Cassii* Lib. LIII. ubi de hac appellatione haec habet: ἀλλὰ Αὔγουστος, ὡς καὶ πλεῖόν τι ἢ κατὰ ἀνθρώπους ὤν, ἐπεκλήθη. πάντα γὰρ τὰ ἐντιμότατα καὶ τὰ ἱερώτατα αὔγουστα προσαγορεύεται. Idem tradit *Pausanias* III, 11. τὸ δὲ ὄνομα εἶναι τούτῳ Αὔγουστος, ὃ κατὰ γλῶτταν δύναται τῶν Ἑλλήνων, Σεβαστός. *Suet.* in *Octav.* c. 7. Exinde factum est, ut postea singuli ac universi imperatores Romani, uti a Julio Caesare *Caesares,* ita ab Augusto *Augusti* salutarentur. Semel in N. T. memoratur Luc. II, 1.

ΑΥΘΑΔΗΣ, εος, ὁ, ἡ, *qui sibi nimis placet et plaudit, suos tantum sensus et consilia sua sequitur, et reliquos omnes alto supercilio contemnit,* et ex adjuncto: *insolens, arrogans* et *jactabundus,* ex αὐτὸς et ἁδέω *placeo.* Cf. *Theophrast. Char.* 16. et ibi *Casaubon.* et *Fischerum* ad *Platonis Apolog. Socr.* § 23. Legitur in N. T. tantum Tit. I, 7. oportet episcopum esse μὴ αὐθάδη, et 2 Petr. II, 10. τολμηταὶ, αὐθάδεις temerarii atque sibi unice placentes. In vers. Alex. bis tantum occurrit pro עַז *durus, saevus,* Genes. XLIX, 3. 7. et יָהִיר *arrogans, temerarius.* Prov. XXI, 24. *Hesych.* αὐθάδης· ὑπερήφανος, θυμώδης, παράνομος, αὐτάρεστος, seu αὐτάρεσκος. *Suid.* αὐθάδης· αὐτάρεσκος, θυμώδης, θρασύς, ὑπερόπτης. Cf. *Wetstenii N. T.* T. II. p. 368.

ΑΥΘΑΙΡΕΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ. Apud Graecos et active et passive usurpatur, et de rebus aeque ac personis adhibetur, ut αὐθαίρετος sit: *qui volens et sponte aliquid facit aut patitur, voluntarius, spontaneus;* αὐθαίρετον autem significet, *quod sponte fit, quod quis volens patitur, et ab arbitrio pendet.* Compositum est ex αὐτὸς *ipse,* et αἱρέομαι *eligo. Xenoph. Anab.* V, 7. 17. οἱ αὐθαίρετοι στρατηγοὶ qui sponte sibi munus ducis arrogaverunt. *Aelian. V. H.* III, 26. αὐθαίρετος φυγὴ voluntarium exilium. *Polyb.* II, 21. 6. Bis tantum

tantum legitur in N. T. 2 Cor. VIII, 3. ὑπὲρ δύναμιν αὐθαίρετοι supra vires sponte sua contulerunt. ib. v. 17. αὐθαίρετος ἐξῆλθε πρὸς ὑμᾶς spontaneus ad vos profectus est. Hebr. נָדִיב in *Symmachi* reliquiis Exod. XXXV, 7. respondet. *Hesych.* ἑκούσιος. *Phavor.* αὐτόβουλος. *Suid.* αὐτεπάγγελτος. *Gloss. N. T. Fabric.* p. 143. ἑκὼν, ἐλόμενος, ubi conferendus *Alberti.*

ΑΥΘΕΝΤΕ΄Ω, ῶ, fut. ήσω, *auctoritate polleo, pro auctoritate ago;* etiam in partem deteriorem: *imperium affecto, auctoritatem in aliquem usurpo. Hesych.* αὐθεντεῖν· ἐξουσιάζειν, ubi vide *Alberti* notas. Construitur cum genitivo, et legitur 1 Tim. II, 12. οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρὸς aut auctoritatem s. imperium sibi in maritos arrogare. (*Diod. Sic.* I. c. 27. κυριεύειν τὴν γυναῖκα τἀνδρός.) Hinc ortum suum traxit vox αὐθέντης, quae apud antiquiores quidem Scriptores *eum* significat, *qui sua se manu interficit; (Harpocrat.* ὁ αὐτόχειρ, ἢ ὁ αὐτὸν ἀναιρῶν, ubi vid. *Vales.* Sapient. XII, 6. quem *Sophocles* in *Oedipo Tyr.* 106. dixit αὐτοέντης, sc. χειρί.) apud recentiores vero de *eo* usurpatur, *qui imperium habet, et pro auctoritate agit,* ἐξουσιαστὴς, ut *Hesychius* interpretatur, v. c. *Eurip. Supplic.* v. 442. δῆμος αὐθέντης χθονὸς populus princeps terrae. *Schol.* ad *Thucyd.* III. c. 58. αὐθένται κυρίως οἱ αὐτόχειρες καὶ οἱ πολέμιοι. οἱ δὲ νῦν, αὐθέντας τοὺς κυρίους καὶ δεσπότας. Conf. *Wetstenii N. T.* T. II. p. 326.

ΑΥΛΕ΄Ω, ῶ, fut. ήσω, *tibia cano,* ab αὐλὸς *tibia.* Matth. XI, 17. Luc. VII, 32. ηὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε tibiis cecinimus vobis, seu, *concentum laetum edidimus vobis. (Herodot.* VI. c. 129. *Aesopi Fab.* 130.) sed non saltastis: de quo loco videndus *Vorstius* in libro de *Adagiis N. T.* c. XI, p. 815. 1 Cor. XIV, 7. πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον; quomodo dignoscetur, quale sit, quod tibia canitur? Saepius non legitur in N. T. libris.

ΑΥΛΗ΄, ῆς, ἡ. Olim, inprimis Homeri aetate, αὐλὴ

1. dicebatur *omnis locus subd* *apertus et vento expositus,* ab ἄε quia a ventis perflatur. *Athe Deipnosoph.* L. V. c. 2. p. 189 πνεόμενος τόπος αὐλὴ λέγεται, ubi *Casaubonus.* Eadem notio obti N. T. v. c. Apoc. XI, 2. καὶ τὴν τὴν ἔξωθεν τοῦ ναοῦ spatium extra plum, quod tecto nullo tegitu tamen muris inclusum erat. *Ph* αὐλή· ὁ περιτετειχισμένος καὶ ὕπαιθρ πος.

2. *prima aedium pars, subdia aedibus opulentiorum maxime aut cipum spatium, atrium,* seu *are magnas aedes, vestibulum aedium ticu circumdatum.* In aedibus rum autem memoratur a S N. T. duplex aula, προαύλιον e Προαύλιον latino *vestibulum* resp et *exteriorem aulam* significat autem est *interior aula ante* quae Latinis *atrium* dicebatur, antiquiorum Graecorum usu quendi, quibus αὐλὴ proprie ide nificat, quod προαύλιον, nempe ante januam vacuum et inter aedium ac viam medium. Con *rizonius* ad *Aelian. V. H.* III *Graevii Lect. Hesiod.* cap. 16. XXVI, 58. ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρ ad atrium pontificis, coll. v. ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ. Marc. XI 66. coll. v. 68. Luc. XXII, 5 XVIII, 15. 16. Alexandrini raro voce αὐλὴ usi sunt pr 1 Chron. IX, 22. 25. 2 Chro 9. XXXIII, 5. et חָצֵר *atriu* XXXIV, 13. Jam, quia in e di loco subdiali ante aedes a temporibus pecudes contineba stabulari solebant, factum est,

3. diceretur *stabulum, caula siones,* ὕπαιθροι τόποι, *in quib caprae et alia pecora minora st tur, ovile. Homer. Iliad.* IV Joh. X, 1. εἰς τὴν αὐλὴν τῶν πρ ibid. v. 16. ἄλλα πρόβατα ἔχω ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης, ubi m rice usurpatur hoc sensu: alio terea mihi destinavit Deus sec qui non sunt e populo judaico

sych. αὐλῆς ἐπαύλεως. *Pollux Onom.* I, 247.

4. per synecdochen partis pro toto, *domus; aedificium;* speciatim: *arx, palatium, regum et magnatum aedes,* quia opulentiorum domus habebant ejusmodi locum subdialem. *Athenaeus* l. l. νῦν καὶ τὰ βασίλεια λέγουσιν αὐλάς. *Suid.* αὐλή· ἡ τοῦ βασιλέως οἰκία. Matth. XXVI, 3. εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως. Luc. XI, 21. φυλάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλὴν arcem suam custodit. *Eurip. Phoen.* v. 1561. *Aeschin.* Dial. III, 19. αὐλὴ Διός. Conf. *Irmisch.* ad *Herodian.* I, 6. 27. p. 178.

ΑΥΛΗΤΗΣ, οῦ, ὁ, *tibicen, qui tibia canit,* ab αὐλέω *tibia cano.* Duplici autem modo haec vox usurpatur in N. T. pro diverso tibiarum usu. Cantabat nempe fanis, cantabat tibia ludis apud veteres, ut verbis *Ovidii* utar, et ideo αὐλητὴς *tibicen* dicebatur, *qui in hilaritate et conviviis tempestivis adhibebatur.* Apoc. XVIII, 22. φωνὴ αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι. Cantabat autem etiam moestis tibia funeribus, (*Ovid. Fast.* VI, 660.) unde αὐληταὶ κατ' ἐξοχὴν *tibicines* vocantur, *qui in funeribus adhibebantur* (*Joseph. B. J.* III, 9. 5.), *cantu suo lugubri hominum, ad funus convenientium, animos ad moerorem et lacrymas commovebant, et pompam praeeundo cohonestabant.* Vestigia hujus ritus apud Judaeos, qui ex gentilium imitatione ad eos derivatus vulgo esse creditur, deprehenduntur tum in Talmude, tum in *Maimonide.* Cf. *Buxtorf. Lexic. Talmud.* p. 1524. *Geier.* de *Hebraeorum Luctu* c. 5. § 16. p. 75. et *Kirchmann.* de *Funeribus Romanor.* II, 5. Hinc lucem foeneratur locus Matth. IX, 23. ubi αὐληταὶ in domo Jairi, principis synagogae, filiam ejus mortuam ad tibiam reperiuntur moerentes, lacrymantes ac miserantes. Conf. ad h. l. *I. Z. Hilligeri* D. de tibicinibus in funere adhibitis. Viteb. 1717. 4.

ΑΥΛΙΖΟΜΑΙ, fut. ίσομαι, est omnino *commorari, versari in aliquo loco quovis tempore et quacunque ratione;* unde apud *Xenoph. Anab.* IV, 3. 1. ταύτην τὴν ἡμέραν ηὐλίσθησαν, et ibid. c. 1, 8. ταύτην τὴν νύκτα ηὐλίσθησαν. *Aristot. H. A.* IX, 32. *Dionys. Halic.* VIII, 19. Interdum tamen αὐλίζομαι, per se positum, *pernoctare, noctem transigere in aliquo loco* significat, v. c. apud *Apollodor. Bibl.* II, 5. 10. Alexandrini saepe usi sunt pro לִין (Judd. XIX, 15. 20. 2 Sam. XII, 16.) aeque ac שָׁכַן (Job. XI, 14, XV, 28.) In N. T. bis legitur. Matth. XXI, 17. καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ ibique pernoctavit. Luc. XXI, 37. τὰς δὲ νύκτας ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος noctu vero versabatur in monte. *Herodot.* III, 110. *Hesych.* αὐλίζομαι· μένω, (latinum *maneo. Horat. Carm.* I, 1. 25.) ἐνδιατρίβω.

ΑΥΛΟΣ, οῦ, ὁ, *tibia,* (secundum *Plinium H. N.* XVI, 36. ex calamo, seu arundine primum fabricata, serius autem ex auro, argento, orichalco, et aliis aeris generibus, etiam buxo, loto aut cornu, teste *Polluce Onom.* IV, 9.) ab αὔω vel ἄω *flo,* quia instrumentum est, quod inflatur. Ejus usus erat et in laetis rebus, Matth. XI, 17. (*Aristot.* de *Rep.* VIII, 6 et 7.) et in luctu, Matt. IX, 23. interdum etiam ad canendum classicum adhibebatur. Conf. *Lamb. Bos. Antiqq. Gr.* p. 182. et *Casp. Bartholinum* de tibiis veterum I. c. 8. p. 104. (Ed. 2. Amst. 1679. 8.) In N. T. tantum legitur 1 Cor. XIV, 7. εἴ τι αὐλός. De hoc instrumento musico conferri meretur *Ez. Spanhem.* in notis ad *Callimachum* p. 466. et *Eustathius* ad *Homer. Iliad.* VI. p. 1157. Alexandrini usi sunt hac voce pro חָלִיל 1 Sam. X, 5. Ies. V, 12. et olim videtur αὐλὸς de *omni instrumento, quod inflatur,* in universum usurpatum fuisse. *Hesych.* αὐλός· κιθάρα ἢ σύριγξ.

ΑΥΞΑΝΩ, fut. αὐξήσω, et transitive et intransitive usurpatur apud graecos Scriptores pariter ac librorum N. T. auctores. Transitive si sumitur, significat *augere, incrementum dare*

tantum legitur in N. T. 2 Cor. VIII, 3. ὑπὲρ δύναμιν αὐθαίρετοι supra vires sponte sua contulerunt. ib. v. 17. αὐθαίρετος ἐξῆλθε πρὸς ὑμᾶς spontaneus ad vos profectus est. Hebr. נָדִיב in *Symmachi* reliquiis Exod. XXXV, 7. respondet. *Hesych.* ἑκούσιος. *Phavor.* αὐτόβουλος. *Suid.* αὐτεπάγγελτος. *Gloss. N. T. Fabric.* p. 143. ἑκὼν, ἑλόμενος, ubi conferendus *Alberti.*

ΑΥΘΕΝΤΕ΄Ω, ῶ, fut. ήσω, *auctoritate polleo, pro auctoritate ago;* etiam in partem deteriorem: *imperium affecto, auctoritatem in aliquem usurpo. Hesych.* αὐθεντεῖν· ἐξουσιάζειν, ubi vide *Alberti* notas. Construitur cum genitivo, et legitur 1 Tim. II, 12. οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρὸς aut auctoritatem s. imperium sibi in maritos arrogare. (*Diod. Sic.* I. c. 27. κυριεύειν τὴν γυναῖκα τἀνδρός.) Hinc ortum suum traxit vox αὐθέντης, quae apud antiquiores quidem Scriptores *eum* significat, *qui sua se manu interficit;* (*Harpocrat.* ὁ αὐτόχειρ, ἢ ὁ αὐτὸν ἀναιρῶν, ubi vid. *Vales.* Sapient. XII, 6. quem *Sophocles* in *Oedipo Tyr.* 106. dixit αὐτοέντης, sc. χειρί.) apud recentiores vero de eo usurpatur, *qui imperium habet, et pro auctoritate agit,* ἐξουσιαστής, ut *Hesychius* interpretatur, v. c. *Eurip. Supplic.* v. 442. δῆμος αὐθέντης χθονὸς populus princeps terrae. *Schol.* ad *Thucyd.* III. c. 58. αὐθένται κυρίως οἱ αὐτόχειρες καὶ οἱ πολέμιοι. οἱ δὲ νῦν, αὐθέντας τοὺς κυρίους καὶ δεσπότας. Conf. *Wetstenii N. T.* T. II. p. 326.

ΑΥΛΕ΄Ω, ῶ, fut. ήσω, *tibia cano,* ab αὐλὸς *tibia.* Matth. XI, 17. Luc. VII, 32. ηὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε tibiis cecinimus vobis, seu, *concentum laetum edidimus vobis.* (*Herodot.* VI. c. 129. *Aesopi Fab.* 130.) sed non saltastis: de quo loco videndus *Vorstius* in libro de *Adagiis N. T.* c. XI, p. 815. 1 Cor. XIV, 7. πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον; quomodo dignoscetur, quale sit, quod tibia canitur? Saepius non legitur in N. T. libris.

ΑΥΛΗ΄, ῆς, ἡ. Olim, inprimis Homeri aetate, αὐλὴ

1. dicebatur *omnis locus*
apertus et vento expositus, ε
quia a ventis perflatur. ⌐
Deipnosoph. L. V. c. 2. p.
πνεόμενος τόπος αὐλὴ λέγεται,
Casaubonus. Eadem notio
N. T. v. c. Apoc. XI, 2. κα
τὴν ἔξωθεν τοῦ ναοῦ spatium e
plum, quod tecto nullo te
tamen muris inclusum erat.
αὐλή· ὁ περιτετειχισμένος καὶ ὕ
πος.

2. *prima aedium pars, su*
aedibus opulentiorum maxim
cipum spatium, atrium, seu
magnas aedes, vestibulum ae
ticu circumdatum. In aed
rum autem memoratur a
N. T. duplex aula, προαύλι
Προαύλιον latino *vestibulum*
et *exteriorem aulam* signif
autem est *interior aula* a
quae Latinis *atrium* dicebat
antiquiorum Graecorum
quendi, quibus αὐλὴ proprie
nificat, quod προαύλιον, nen
ante januam vacuum et i
aedium ac viam medium.
rizonius ad *Aelian. V. H.*
Graevii Lect. Hesiod. cap. 1
XXVI, 58. ἕως τῆς αὐλῆς το
ad atrium pontificis, coll.
ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ. Marc.
66. coll. v. 68. Luc. XXII
XVIII, 15. 16. Alexan
raro voce αὐλὴ usi sunt
1 Chron. IX, 22. 25. 2 C
9. XXXIII, 5. et חָצֵר a
XXXIV, 13. Jam, quia
di loco subdiali ante aed
temporibus pecudes contin
stabulari solebant, factum

3. diceretur *stabulum,* c
siones, ὕπαιθροι τόποι, *in q*
caprae et alia pecora minor
tur, ovile. Homer. Iliad.
Joh. X, 1. εἰς τὴν αὐλὴν τῶ
ibid. v. 16. ἄλλα πρόβατα
ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης, ub
rice usurpatur hoc sensu:
terea mihi destinavit Deus
qui non sunt e populo jud

sych. αὐλῆς· ἐπαύλεως. *Pollux Onom.* I, 247.

4. per synecdochen partis pro toto, *domus*; *aedificium*; speciatim: *arx, palatium, regum et magnatum aedes,* quia opulentiorum domus habebant ejusmodi locum subdialem. *Athenaeus* l. l. νῦν καὶ τὰ βασίλεια λέγουσιν αὐλάς. *Suid.* αὐλή· ἡ τοῦ βασιλέως οἰκία. Matth. XXVI, 3. εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως. Luc. XI, 21. φυλάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλὴν arcem suam custodit. *Eurip. Phoen.* v. 1561. *Aeschin.* Dial. III, 19. αὐλὴ Διός. Conf. *Irmisch.* ad *Herodian.* I, 6. 27. p. 178.

ΑΥ'ΛΗΤΗ'Σ, οῦ, ὁ, *tibicen, qui tibia canit,* ab αὐλέω *tibia cano.* Duplici autem modo haec vox usurpatur in N. T. pro diverso tibiarum usu. Cantabat nempe fanis, cantabat tibia ludis apud veteres, ut verbis *Ovidii* utar, et ideo αὐλητὴς *tibicen* dicebatur; *qui in hilaritate et conviviis tempestivis adhibebatur.* Apoc. XVIII, 22. φωνὴ αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι. Cantabat autem etiam moestis tibia funeribus, (*Ovid. Fast.* VI, 660.) unde αὐληταὶ κατ' ἐξοχὴν *tibicines* vocantur, *qui in funeribus adhibebantur* (*Joseph. B. J.* III, 9. 5.), *cantu suo lugubri hominum, ad funus convenientium, animos ad moerorem et lacrymas commovebant, et pompam praeeundo cohonestabant.* Vestigia hujus ritus apud Judaeos, qui ex gentilium imitatione ad eos derivatus vulgo esse creditur, deprehenduntur tum in Talmude, tum in *Maimonide.* Cf. *Buxtorf. Lexic. Talmud.* p. 1524. *Geier.* de *Hebraeorum Luctu* c. 5. § 16. p. 75. et *Kirchmann.* de *Funeribus Romanor.* II, 5. Hinc lucem foeneratur locus Matth. IX, 23. ubi αὐληταὶ in domo Jairi, principis synagogae, filiam ejus mortuam ad tibiam reperiuntur moerentes, lacrymantes ac miserantes. Conf. ad h. l. *I. Z. Hilligeri* D. de tibicinibus in funere adhibitis. Viteb. 1717. 4.

ΑΥ'ΛΙ'ΖΟΜΑΙ, fut. ίσομαι, est omnino *commorari, versari in aliquo loco quovis tempore et quacunque ratione;* unde apud *Xenoph. Anab.* IV, 3. 1. ταύτην τὴν ἡμέραν ηὐλίσθησαν, et ibid. c. 1, 8. ταύτην τὴν νύκτα ηὐλίσθησαν. *Aristot. H. A.* IX, 32. *Dionys. Halic.* VIII, 19. Interdum tamen αὐλίζομαι, per se positum, *pernoctare, noctem transigere in aliquo loco* significat, v. c. apud *Apollodor. Bibl.* II, 5. 10. Alexandrini saepe usi sunt pro לִין (Judd. XIX, 15. 20. 2 Sam. XII, 16.) aeque ac שָׁכַן (Job. XI, 14, XV, 28.) In N. T. bis legitur. Matth. XXI, 17. καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ ibique pernoctavit. Luc. XXI, 37. τὰς δὲ νύκτας ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος noctu vero versabatur in monte. *Herodot.* III, 110. *Hesych.* αὐλίζομαι· μένω, (latinum *maneo. Horat. Carm.* I, 1. 25.) ἐνδιατρίβω.

ΑΥ'ΛΟ'Σ, οῦ, ὁ, *tibia,* (secundum *Plinium H. N.* XVI, 36. ex calamo, seu arundine primum fabricata, serius autem ex auro, argento, orichalco, et aliis aeris generibus, etiam buxo, loto aut cornu, teste *Polluce Onom.* IV, 9.) ab αὔω vel ἄω *flo,* quia instrumentum est, quod inflatur. Ejus usus erat et in laetis rebus, Matth. XI, 17. (*Aristot.* de *Rep.* VIII, 6 et 7.) et in luctu, Matt. IX, 23. interdum etiam ad canendum classicum adhibebatur. Conf. *Lamb. Bos. Antiqq. Gr.* p. 182. et *Casp. Bartholinum* de tibiis veterum I. c. 8. p. 104. (Ed. 2. Amst. 1679. 8.) In N. T. tantum legitur 1 Cor. XIV, 7. εἴτε αὐλός. De hoc instrumento musico conferri meretur *Ez. Spanhem.* in notis ad *Callimachum* p. 466. et *Eustathius* ad *Homer. Iliad.* VI. p. 1157. Alexandrini usi sunt hac voce pro חָלִיל 1 Sam. X, 5. Ies. V, 12. et olim videtur αὐλὸς de *omni instrumento, quod inflatur,* in universum usurpatum fuisse. *Hesych.* αὐλός· κιθάρα ἢ σύριγξ.

ΑΥΞΑ'ΝΩ, fut. αὐξήσω, et transitive et intransitive usurpatur apud graecos Scriptores pariter ac librorum N. T. auctores. Transitive si sumitur, significat *augere, incrementum*

 dare

dare et largiri, crescere, augeri et propagari jubere et facere. Sic legitur apud LXX. Genes. XVII, 6. Levit. XXVI, 9. Job. XLII, 10. Intransitive autem si usurpatur, (ut latinum *augere* apud *Catull. Carm.* XLIV, 324. Vide *Interpretes* ad *Liv.* III, 6.) est: *incrementum capere, crescere, augeri,* i. q. αὐξάνεσθαι. *Diod. Sic.* XVII. c. 105. p. 242. ed. *Wessel. Pausan. Phocic.* c. 32. p. 881. Cf. *Graevii* notas ad *Luciani Soloecistam* T. II. p. 734. Medium αὐξάνομαι *me augeo,* i. e. *cresco,* de quo legendus est *Dresigius* de *Verbis Mediis N. T.* I, 30. p. 217 sq. Non autem sufficit hanc universam notionem verbi αὐξάνειν et αὐξάνεσθαι tenuisse in explicandis singulis N. T. locis, in quibus pro contextae orationis et subjectorum varietate multis modis adhibitum reperitur. Sic

1. ita ponitur, ut sit: *adolescere, ad adultam pervenire aetatem.* Luc. I, 80. τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε et puer adolevit. ib. II, 40. 1 Petr. II, 2. ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε, ubi tamen sensu metaphorico accipiendum erit de *perfectione Christiana,* ad quam Christiani aspirantes haud raro cum *viris adultis* in N. T. comparantur. *Aelian. V. H.* II, 7. αὐξηθὲν βρέφος. *Aeschines* Dial. III, 17. *Antigon. Caryst.* Hist. M. c. 107. αὐξανομένων δὲ τῶν νεοττῶν. Genes. XXI, 8. ηὐξήθη τὸ παιδίον.

2. *crescere magnitudine, succrescere,* si adhibetur de plantis et arboribus. Matt. VI, 28. τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ, πῶς αὐξάνει lilia quomodo succrescunt. ibid. XIII, 32. ὅταν δὲ αὐξηθῇ ubi vero succrevit. Marc. IV, 8. ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξάνοντα. Luc. XII, 27. XIII, 19.

3. *crescere facere, incrementum largiri plantis et arboribus.* 1 Cor. III, 6. ἐγὼ ἐφύτευσα, ἀλλ' ὁ Θεὸς ηὔξανεν ego plantavi, sed Deus incrementa dedit. ibid. v. 7. ὁ αὐξάνων Θεός. In utroque autem loco αὐξάνειν metaphorice *prospero successu juvare doctrinam ab aliquo traditam* significat. 2 Cor. IX, 10. αὐξήσαι τὰ γεννήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν, h. e. augebit praemia libe-
tis vestrae. Ies. LXI, 11.

4. *crescere auctoritate, dignit-*
testate, opibus. Joh. III, 30. ἐκ-
αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι ejus
ritas augeri, mea indies immi-
bet. Cf. ad h. l. *Palairet.* I-
Alex. transitive usurpatur, ut s-
gere aliquem honoribus, opibus e-
modis, v. c. Job. XLII, 10. ὁ
ηὔξησε τὸν Ἰώβ. Jos. IV, 14.
quae dixi in *Spicilegio I. Le-*
Intt. Graec. V. T. post Biel-
20 sq.

5. *numero crescere, numerosu-*
Act. VII, 17. ηὔξησεν ὁ λαὸς καὶ
θύνθη. Genes. XVII, 6. Levit. X-
9.

6. *propagari, dimanare latius,*
doctrina sermo est. Act. VI,
ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ηὔξανε et doctrin-
stiana dimanavit latius. ib. XI
καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ηὔξανε καὶ ἐπ-
το. *Syrus* bene: ܡܬܟܪܙܐ ܗܘܬ
dicabatur. Act. XIX, 20. κατὰ
τος ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ηὔξανε καὶ ἰσ-

7. metaphorice: *perfectiorem*
incrementa capere. 2 Cor. X, 1
ξανομένης τῆς πίστεως ὑμῶν. Ephe-
15. αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν Christo
cognitione et virtute christian-
fectiores reddamur. Coloss. I
αὐξανόμενοι εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ
2 Petr. III, 18. αὐξάνετε δὲ ἐν χάρ-
γνώσει τοῦ Κυρίου ἡμῶν. *Aelian.*
IV, 2. αὐξῆσαι τέχνην.

ΑΥ̓ΞΗΣΙΣ, εως, ἡ, *increme-*
augmentum, ab αὐξάνω *cresco,*
mentum capio. Atticos Scriptor-
ce αὔξη pro αὔξησις usos esse, *I*
et *Thom. M.* auctores sunt:
ἀττικῶς, αὔξησιν ἑλληνικῶς. Occur-
men apud *Herodotum* II, 13. *P*
V, 37. et *Theophrast.* de
Plantarum XI. c. 7. In N.
legitur. Ephes. IV, 16. τὴν
τοῦ σώματος ποιεῖται indies majo-
crementa capit coetus Christian-
Coloss. II, 19. αὔξει τὴν αὔξησιν
h. e. vel maxima incrementa
ecclesia christiana, ut Θεοῦ supe-
indi-

li causa additum sit, vel, au-
hristianorum numerus, ita, ut
c incrementum largiatur. *Ae-*
H. XIII, 3. αὔξησιν δὲ οὐκ
ν. *Phavor.* αὔξησις, ἐπὶ ἀνθρώ-
ων ἢ ἑτέρων τινῶν. αὔξη δὲ καὶ
ἐπὶ μόνων τῶν φυτῶν. καὶ αὔξησις
ερὶ τὸ τέλειον μέγεθος.
, idem quod ΑΥ̓ΞΆΝΩ *cresco,*
de. Conf. *Thom. M. Eclog.*
ων. In N. T. bis legitur.
I, 21. ἡ οἰκοδομὴ αὔξει εἰς ναὸν
dificium surgit in templum
metaphorice, in dies crescit
orum numerus. Nam αὔξειν
αὐξάνειν, de aedificiis usurpa-
latim altius exsurgere signifi-
oss. II, 19. αὔξη τὴν αὔξησιν
ide sub αὔξησις.
ON. Adverbium. 1. *cras,* ἡ
cil. ἡμέρα, *dies proxime se-*
rastinus, posterus. Luc. X,
ἐπὶ τὴν αὔριον, scil. ἡμέραν,
. (*Syrus:* ܠܡܚܪ ܕܝܘܡܐ
ram diei, i. e. *postridie;*
u etiam formula: في الغد
. et alibi passim *Arabs* usus
ibetur. Uterque sine dubio
rivavit ab αὔρα *aura, ventus*
ui mane spirare solet. Vide
Dieu Crit. S. p. 455.) Act.
τὴν αὔριον ad posterum diem.
. ἐπὶ τὴν αὔριον postero die.
I, 15. 20. ut cras in syne-
ducat. XXV, 22.
ιον ἡμέρα *omne futurum tem-*
atth. VI, 34. μὴ οὖν μεριμνή-
ὴν αὔριον ne auxie de futuro
solliciti sitis. Jacob. IV, 14.
ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον nescitis
s vesper vehat.
. Matth. VI, 30. καὶ αὔριον
ον βαλλόμενον et cito peritu-
uc. XII, 28. 1 Cor. XV, 32.
ιον ἀποθνήσκομεν brevi morie-
ac. X, 10. *Arrian.* Diss. in
III, c. 22. ἰδιωτικῶς μὴ οὐ σχῇς
ὔριον. Eodem modo מָחָר
r Ies. XXII, 13. Idem valet
ula σήμερον καὶ αὔριον, quae
brevissimum temporis spatium signifi-
cat, v. c. Luc. XIII, 32. ἰάσεις ἐπιτελῶ
σήμερον καὶ αὔριον et per breve tantum
tempus aegrotos sanaturum. ibid. v.
33. πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον, sc.
ἐπιτελεῖν ἰάσεις κ. τ. λ. interim me
oportet per breve illud tempus mu-
neri mihi demandato satisfacere. Conf.
Glassii Philologia S. p. 372. ed. *Da-
thii.*

ΑΥ̓ΣΤΗΡῸΣ, ὁ, ἡ, τὸ, *austerus.* Est
vocabulum Graecis et Latinis com-
mune.

1. proprie est saporis, et significat,
*quod acerbum saporem habet, qualis
est fructuum non maturorum aut vini
immaturi. Dioscor.* V, 6. ὁ δὲ αὐστηρὸς
(scil. οἶνος) οὐρητικώτερος. *Diog. Laërt.*
VII, 117. οἶνος αὐστηρὸς, ubi vid.
Menagius.

2. metaphorice: *homo asper, tristis,
severior et rigidior.* Ita bis in N. T.
legitur. Luc. XIX, 21 et 22. ᾔδεις ὅτι
ἐγὼ ἄνθρωπος αὐστηρός εἰμι. In utroque
loco *Syrus* habet ܩܫܝܐ *durus.* 2 Macc.
XIV, 30. αὐστηρότερον διεξάγοντα συνιδὼν
τὸν Νικάνορα πρὸς αὐτόν. *Diog. Laërt.*
VII, 26. ἐρωτηθεὶς, διατί αὐστηρὸς ὢν ἐν
τῷ πότῳ διαχεῖται. *Hesych.* αὐστηρός·
σκυθρωπὸς, ξηρός. *Etym. M.* αὐστηρὸς
παρὰ τὸ αὔω, τὸ ξηραίνω, ὁ μέλλων αὔσω,
ἐξ οὗ αὐστηρὸς σημαίνει στρυφνὸν, ξηρὸν,
αὐχμηρὸν, σκυθρωπόν.

ΑΥ̓ΤΆΡΚΕΙΑ, ας, ἡ, 1. *abundantia,
copia et affluentia omnium rerum, qui-
bus opus est, sufficientia.* 2 Cor. IX, 8.
ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν
ἔχοντες ut semper satis opum et facul-
tatum habeatis.

2. *animus sua sorte contentus.* 1 Tim.
VI, 6. ἡ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκείας pietas
cum modestia seu moderatione animi
conjuncta. *Dionys. Halic. Ant.* II,
74. *Diog. Laërt.* X, 130. Saepius
non legitur in N. T.

ΑΥ̓ΤΆΡΚΗΣ, εος, ους, ὁ, ἡ, 1. pro-
prie: *qui tantum habet, quantum satis
est ad vitam suam sustentandam, nec
adeo aliorum indiget auxilio, qui sibi
sufficit. Phavor.* αὐτάρκης· αὐτοβοήθος,
παρὰ τὸ αὐτὸς καὶ τὸ ἀρκῶ, βοηθῶ, ὁ ἑαυ-

τῷ ἐπαρκῶν καὶ βοηθῶν. Idem: αὐταρκής· τὸ ἱκανῶς ἐξαρκοῦν. Sirac. V, 1. καὶ μὴ εἴπῃς, αὐτάρκη μοι ἐστι. XI, 24. XXXI, 19.

2. *par rei efficiendae, idoneus. Hesych.* ἱκανός. *Isocrat. Panegyr.* c. 11. αὐτάρκης χώρα, h. e. terra, ad usus incolarum satis magna et apta, interprete *Moro. Xenoph. Cyrop.* IV, 3. 3. μὴ αὐτάρκεις ὄντες κτήσασθαι αὐτά. *Mem.* IV, 7. 1. αὐτάρκης ἐν ταῖς προσηκούσαις πράξεσι. *Polyb.* V, 55. 8. Conf. *Irmisch.* ad *Herodian.* I, 4. 10. p. 109.

3. *qui est sua sorte contentus, qui animo paucis contento praeditus est.* Philipp. IV, 11. ἐγὼ ἔμαθον ἐν οἷς εἰμὶ, αὐτάρκης εἶναι ego enim, quacunque conditione fuero, contentus esse didici. Saepius non legitur in N. T. Sirac. XL, 18. ζωὴ αὐτάρκους ἐργάτου γλυκανθήσεται. *Diog. Laërt.* II, 24. de Socrate: αὐτάρκης ἦν καὶ σεμνός. *Polyb.* VI, 48. 7.

ΑΥΤΟΚΑΤΆΚΡΙΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *suopte judicio condemnatus, a se ipso condemnatus,* ex αὐτὸς et κατακρίνω *condemno.* Semel legitur in N. T. Tit. III, 11. ὢν αὐτοκατάκριτος suo judicio condemnatus, ut loquitur *Cicero pro Cluentio* c. 21. Optime *Oecumenius* ad h. l. ἢ ἀναπολόγητός ἐστιν, ἢ αὐτὸς ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ τῆς οἰκίας συνειδήσεως κατακρινόμενος.

ΑΥΤΌΜΑΤΟΣ, ὁ, ἡ, τὸ, *qui sponte aliquid facit, nullo alio interveniente aut impellente, spontaneus,* et de rebus aeque ac personis adhibetur. Κατ' ἐξοχὴν vero de eo usurpatur, *quod sponte e terra nascitur nec humanae operae et culturae debetur,* ut idem sit quod αὐτοφυὴς, inde τῷ סָפִיחַ *sponte natum, sponte crescens,* in vers. Alex. Levit. XXV, 5. 11. 2 Regg. XIX, 29. respondet. In N. T. bis tantum legitur. Marc. IV, 28. αὐτομάτη γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ vi naturali, vi quadam se ipsam movente, terra fructum fert. Act. XII, 10. ἥτις (scil. πύλη) αὐτομάτη (pro αὐτομάτως) ἠνοίχθη αὐτοῖς sponte se iis aperuit porta. Admodum delectati hac voce optimi graeci Scriptores reperiuntur, v. c. *He* II. c. 94, *Diod. Sic.* I, 8. τοὺς μάτους ἀπὸ τῶν δένδρων καρπούς. *A* de *Exped. Alex.* VII, 4. 8. οἱ λ νάρδον αὐτόματοι ἐκφέρουσι. *Hesiod* 118. *Maxim. Tyr. Diss.* XI, *Aristaenet.* I. Ep. 7. p. 34. *H* αὐτομάτη· ἑκουσία.—αὐτόματον· αἱ Hinc natum est verbum αὐτο *sponte ago, altero inconsulto,* legitur apud *Xenoph. Cyrop.* 10.

ΑΥΤΌΠΤΗΣ, ου, ὁ, *qui ip quid vidit, testis oculatus,* ex α ὄπτομαι *video.* Semel in N. T ritur Luc. I, 2. οἱ ἀπ' ἀρχῆς α qui ab initio muneris Christi oculati fuerunt. *Polyb.* III, 4. *Cyrop.* V, 4. 9. *Hesych.* α θεατής.

ΑΥΤῸΣ, ἡ, ὁ. Pronomen, quentissimum, quo Alexandri pe usi sunt pro הֵם, הוּא ve In N. T. autem est

1. Pronomen relativum, vale *ille, is.* Galat. III, 10. τοῦ αὐτὰ, scil. τὰ γεγραμμένα ἐν βι νόμου. ib. v. 12. ὁ ποιήσας αὐτὰ ἐν αὐτοῖς. ibid. IV, 17. Ephe etc.

2. Pronomen demonstrativ *haec, hoc,* ubi sermo est de persona, sive sensibus, sive in praesente. Matth. XXI, 4 Κυρίου ἐγένετο αὕτη, pro τοῦτο, a hoc factum est; de quo lo *Vorstii Philol. Sacr.* c. XI. ed. *Fischeri.* 1 Thess. IV, 1 αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφούς.

3. *ipsemet,* nostrum: selbst Matth. XXVII, 57. ὃς καὶ αὐ τευσε τῷ Ἰησοῦ qui ipse discipulu erat. Luc. VI, 42. αὐτὸς τὴν ἐν μῷ σου δοκὸν οὐ βλέπων ipsemet t tuo oculo non animadvertens 46. 52. XXIV, 15. καὶ αὐτὸς συνεπορεύετο αὐτοῖς. Joh. IV, αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν Jesus ips nem baptizabat, ubi nostro ner Person *in one's prope* respondet. ibid. v. 44. A

13. X, 26. κἀγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. ib. XXI, 24. Sic etiam *ipse* apud Latinos usurpatur, v. c. apud *Cic.* I. *Tusc.* 17. "Ego ipse cum eodem ipso non invitus erraverim."

4. reciproce ponitur pro *ego ipse*, *tu ipse*, *nos ipsi*, *se ipsum*, i. q. ἐμαυτὸς, σεαυτὸς, ἑαυτὸς, ἐγὼ, σὺ, ἡμεῖς, ὑμεῖς. Luc. XI, 4. καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίεμεν quemadmodum et nos remittimus. Matth. XXIII, 37. λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτὴν et lapidas, qui ad te missi sunt. Luc. I, 45. ἡ πιστεύσασα, ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ, pro σεαυτῇ seu σοι, quae fidem habuisti promissionibus tibi datis. Ies. XLVII, 8. audi hoc הָאֹמְרָה בִּלְבָבָהּ, loco בִּלְבָבֵךְ, quae cogitas tecum. Schol. *Aeschyl.* ad *Agamemnon.* v. 1149. ἀμφὶ δ' αὐτὰς περὶ σεαυτῆς. Conf. *Vorstii Philol. S.* c. XXVI, p. 536 et 540. Matth. XXI, 45. ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει intellexerunt de se narrari hanc fabulam. Joh. XIII, 11. ᾔδει γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτὸν, pro ἑαυτὸν, noverat enim, qui ipsum traditurus esset. Hebr. XI, 21. προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. Apoc. V, 10. καὶ ἐποίησας αὐτοὺς, pro ἡμᾶς, coll. v. 9. Vide *Storr. Obss. ad Syntax. et Analog. Hebr.* p. 391. ibid. XVIII, 24. ἐν αὐτῇ, pro ἐν σοι. coll. v. 23. et Genes. XLIX, 4 et 9. *Thucyd.* VII, c. 5. Cf. *Georgii Hierocrit. N. T.* P. I. p. 162. et *Viger.* de *Idiotismis L. Gr.* p. 162. sq. ed. *Zeunii. Suid.* αὐτὸς· ἀντὶ τοῦ ἐγώ.

5. *solus, sejunctus ab aliis.* Marc. VI, 31. δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ vos soli, dimissis nempe caeteris. *Lucian. Opp.* T. I. p. 230. ed. *Reitz.* αὐτοὶ γὰρ ἡμεῖς ἐσμεν, ubi videndus *Tiberius Hemsterhus. Aelian. V. H.* II, 39. et VII, 13. ubi vid. *Gronov. Aristoph. Acharn.* v. 506. ubi vid. *Küsterus.* Interdum autem μόνος additur, v. c. apud *Aeschin. Socr.* Dial. II, 19. *Eurip. Phoen.* v. 1245. Cf. *Abresch. Auctar. Dilucid. Thucyd.* p. 223. Non aliter apud Latinos *ipse* usurpatur, v. c. apud *Liv.* II, 54.

6. i. q. αὐτόματος *sua sponte, spontaneus.* Joh. XVI, 27. αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς Deus, vel me non commendante, vos amat. *Xenoph. Mem.* I, 3. 7. καὶ αὐτὸν ἐγκρατῆ ὄντα, ubi vide *Ernesti Obss.* ad *Homer. Il.* VIII, 293. τί με σπεύδοντα καὶ αὐτὸν ὀτρύνεις; Conf. Intt. ad *Callim. Hymn.* in *Apoll.* v. 6. Sic etiam Latini, v. c. *Terent. Andr.* I, 2. 22. animus ipse aegrotus, h. e. sua sponte ad vitia proclivis. *Cic.* de *Clar. Orat.* 34.

7. pro relativo ὅς. Joh. I, 6. ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης cui nomen Johannes erat. ib. XV, 5. κἀγὼ ἐν αὐτῷ et in quo ego maneo. Apoc. II, 18. καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ et cujus pedes sunt. XVII, 2. Conf. *Olearium* de *Stilo N. T.* p. 83 sq. et *Stolberg.* de *Soloecismis* c. 2. p. 31.

8. ut lat. *ipse* honoris causa simpliciter de *omni* usurpatur, *qui est summa virtute et dignitate praeditus* aut *generis splendore insignis.* Sic v. c. αὐτὸς est periphrasis *Jehovae Dei unius.* Rom. X, 12. ὁ γὰρ αὐτὸς Κύριος πάντων Deus enim est omnium Dominus. Hebr. XIII, 5. αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν Deus enim promisit. Eodem modo הוּא pro יְהוָֹה legitur Deut. XXXII, 39. Ps. CII, 27. Conf. *Carpzov. Observatt. Philon.* ad Hebr. I, 12. Ita etiam *Christus* in N. T. κατ' ἐξοχὴν αὐτὸς et ὁ αὐτὸς vocatur Matth. I, 21. XXV, 31. Marc. I, 36. Luc. V, 17. 1 Joh. II, 6. 12. 27, 28. III, 3. 5. 6. 16. Interdum etiam ipsi *Judaei* αὐτοὶ appellantur, proprio nomine eorum dissimulato, v. c. Matth. XI, 1. Luc. V, 17. Hebr. VIII, 9. Bene autem observavit *Casaubonus* ad *Theophr. Char.* περὶ κολακείας, etiam apud Graecos pronomen αὐτὸς et apud Latinos *ipse* voces servorum et discipulorum fuisse, quibus vel dominos vel magistros suos appellarent. Vide *Heinsium* ad *Hesiod.* O. et D. p. 226. Sic Pythagorae discipulos constat doctorem suum commemoraturos illud αὐτὸς ἔφα adhibuisse. Vide *Menagium* ad *Diog. Laërt.* VIII, 46.

46. et *Joh. Alberti* in *Periculo Critico* p. 2. *Suid.* αὐτός· ὁ δεσπότης.

9. si praemissum habet articulum, *idem* significat et relationem aliquam infert ad id, quod antecedit. Matth. V, 47. οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὰ αὐτὰ ποιοῦσιν; nonne et portitores idem faciunt? Marc. XIV, 39. τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν iisdem verbis. Luc. VI, 33. Act. XV, 27. ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. Rom. II, 1. 1 Cor. I, 10. Ephes. VI, 9. Philipp. I, 30. Conf. *Abresch. Auctar. Dilucid. Thucyd.* p. 417.

10. ὁ αὐτὸς, *qui semper idem manet, immutabilis, omnis mutationis expers.* Hebr. I, 12. σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ tu vero es immutabilis, aeternus. ibid. XIII, 8. Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς Jesus Christus autem semper manebit is, qui fuit et nunc est. Huc etiam referrem locum 2 Cor. X, 1. αὐτὸς ἐγὼ Παῦλος ego Paulus, qui semper sibi constat, nunquam a se ipso discedit. Ita etiam הוּא accipitur Ps. XLIV, 4. אַתָּה־הוּא מַלְכִּי. Ies. XLI, 4.

11. αὐτὸς cum dativo, *similis.* 1 Cor. XI, 5. ἓν γάρ ἐστι καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ similis est ei, quae rasa est. Sic etiam apud Graecos αὐτός τινι eleganter dicitur, *qui alteri par, similis est, nihil ab eo differt,* v. c. *Aelian. V. H.* VII, 11. τὰ ὑποδήματα αὐτὰ φορεῖν τοῖς ἀνδράσιν. Imitati sunt hoc genus loquendi etiam Latini. Vide *Drakenb.* ad *Sil.* XV, 400. et *Cortium* ad *Sallust. B. C.* c. 20.

12. αὐτὸς, ut οὗτος, saepe eleganter *abundat* in N. T. quod, ut recte observatum est, non tam factum est ex hebraismo, quam more loquendi optimorum Scriptorum graecorum. Matth. IV, 16. φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς. ib. XXI, 41. κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς. ib. XXVI, 71. εἶδεν αὐτὸν ἄλλη. Marc. IX, 28. ἐπηρώτων αὐτόν. Act. VII, 21. ἀνείλετο αὐτόν. Apoc. II, 7. 17. τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ. Genes. XIII, 15. לְךָ אֶתְּנֶנָּה tibi dabo. Deut. XI, 12. אֲשֶׁר־אֹתָהּ. XXVIII, 52. Job. XXXVIII, 9. *Herodian.* VIII. c. 6. s. 10. οἷς ἐπιφυτεύειν αὐτοῖς. *Diss. Epictet.* III. c. 1. οὐδὲ γε τὸ τυχὸν βοίδιον τολμᾷ ἀντιστῆναι *Sophocl. Oedip. Tyr.* v. 287. loca Graecorum habent *Vi*[illegible] *Idiotismis Ling. Gr.* p. 168. [illegible] *Auctar. Dilucid. Thucyd.* p. *Jensius* in *Lect. Lucian.* p. 10[illegible] que otiose poni *ille* et *is* (*Liv.* apud Latinos, docuit *Gro*[illegible] *Liv.* XXV, 27.

13. αὐτὸς, ut *ipse*, cum *nume*[illegible] indicat, accurate, non rotund[illegible] nari numerum. Apoc. XVII, αὐτὸς ὄγδοός ἐστι et ipse es[illegible] octavus. Conf. *Viger.* l. l. sqq. Sic *ipse* quoque elega[illegible] ditur categorematibus temp[illegible] significetur, tempus aliquo[illegible] exiisse, v. c. apud *Cic. Fami*[illegible] *Attic.* III, 1. *Brut.* c. 15.

14. Restant formulae ἐπὶ τὸ κατὰ τὸ αὐτὸ, in N. T. obviae. formula ἐπὶ τὸ αὐτὸ notat, *sim*[illegible] et pro diversitate orationis, [illegible] serie legitur, etiam verti pote[illegible] *loco, ad eundem locum, eod*[illegible] *pore, unanimiter, eodem co*[illegible] *scopo, pariter ad unum omnes* XXII, 34. συνήχθησαν ἐπὶ τὸ [illegible] verunt, hebr. יִקָּבְצוּ יַחְדָּו. [illegible] 1. ἐπὶ τὸ αὐτὸ, scil. πρᾶγμα, in finem, ut bene observavit *Al*[illegible] in *Annotatt. ad N. T.* p. 60[illegible] I, 15. ἦν δὲ ὄχλος ἐπὶ τὸ αὐτὸ gati erant centum et viginti. XI, 20. συνερχομένων ὑμῶν ἐπὶ i. q. ἐν ἐκκλησίᾳ v. 18. et reli[illegible] versione Alex. ἐπὶ τὸ αὐτὸ [illegible] יַחְדָּו respondet, quod *eodem* Deut. XXII, 10. 11. *ad locum,* 2 Sam. II, 13. *ad u*[illegible] *nes pariter,* Ps. XIX, 9. X[illegible] 38. significat, quemadmod[illegible] *unanimi consilio,* Ps. II, 2. [illegible] 3. notat. *Hesych.* ἐπὶ τὸ αὐ[illegible] αὐτὸν τόπον. Posterior form[illegible] τὸ αὐτὸ, quae Act. XIV, 1. leg[illegible] idem significat, quod ἐπὶ τὸ α[illegible] *simul,* vel, ut ἔθος suppleatur, [illegible] est; *pro more,* coll. XVII, 2[illegible]

15. Formula ἀπ' αὐτῆς, omissa voce ὥρας, significat *illico, mox, statim*, et est idem, quod alias ἐξ αὐτῆς, vel conjunctim ἐξαυτῆς dicitur. Sic vero accipienda esse videtur Act. XVI, 18. ubi ἀπ' αὐτῆς non de puella, sed de tempore accipiendum esse, ex sequenti formula ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ apparere arbitror. *Arrian. Diss. Epict.* II, 12. ὥστε πάνθ' ὀνειδίζειν συναισθανόμενον, τῆς μάχης ἀναχωρεῖν ἀπ' αὐτῆς.

ΑΥ̓ΤΟΥ͂. Adverbium. *Ibi, isthic, hic*, ἐν τῷδε τῷ τόπῳ, ut *Schol. Thucyd.* VI, 34. interpretatur. Proprie est genitivus pronominis αὐτὸς et vox τόπου cum praepositione subauditur, ut plene scriptum sit: ἐπ' αὐτοῦ τόπου in isthoc loco, i. q. αὐτόθι. Alexandrini usi sunt partim pro בָּזֶה *in hoc loco*, Exod. XXIV, 14. Num. XXII, 19. partim pro פֹּה *hic*, Num. XXXII, 6. 2 Sam. XX, 4. In N. T. legitur tanquam adverbium Matth. XXVI, 36. καθίσατε αὐτοῦ considete hic. Act. XV, 34. ἐπιμεῖναι αὐτοῦ ibi remanere. ib. XVIII, 19. XXI, 4. Saepius non legitur in N. T. Praeterea extat apud *Xenoph. Cyrop.* IV, 1. 1. Cf. *Abresch. Dilucid. Thucyd.* p. 403.

ΑΥ̓ΤΟΥ͂, ῆς, οῦ, *sui ipsius*, contracte pro ἑαυτοῦ, ῆς, οῦ, quod vide infra. 2 Tim. II, 19. ἔγνω Κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ amat Deus veros suos cultores.

ΑΥ̓ΤΌΦΩΡΟΣ, vide infra sub ἘΠΑΥΤΟΦΏΡΩι.

ΑΥ̓ΤΌΧΕΙΡ, ος, ὁ, 1. vulgo apud Graecos dicitur *percussor, qui sua manu interficit non solum se, sed etiam alios, qui caedes facit*, ex αὐτὸς et χεὶρ *manus*, ut recte docuit Cel. *Morus* ad *Isocratis Panegyr.* c. 32. p. 81. *Xenoph. Hist. Gr.* VII, 3. 7. *Hesych.* αὐτόχειρ· φονεύς. it. αὐτόχειρες, οἱ ταῖς ἰδίαις χερσὶ φονεύοντες. *Phavor.* αὐτόχειρ· καὶ ὁ ἑαυτὸν ἀνελὼν καὶ ἕτερον, καὶ μὴ δι' ἄλλου φονεύσας.

2. in universum, *qui suis manibus aliquid agit et efficit*. Semel in N. T. legitur ita Act. XXVII, 19. αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἐῤῥίψαμεν nostris manibus armamenta navis abjecimus. Conf. *Eustath.* ad Iliad. ξ, p. 986. 39. Nec desunt exempla apud reliquos Graecos, v. c. apud *Aristoph. Aves* v. 1135. *Eurip. Phoen.* v. 344. αὐτόχειρ σφαγὴ, et ibid. v. 897. αὐτόχειρ θάνατος. *Herodian.* VII, 2. 17. ubi cum αὐτουργὸς conjungitur. *Hesych.* αὐτοχειρία· τὸ τῇ ἑαυτοῦ χειρὶ ποιῆσαί τι. Lectu digna de hac voce habet *Hoogeveen.* ad *Vigeri* librum de *Idiotismis Ling. Gr.* p. 166.

ΑΥ̓ΧΜΗΡΌΣ, ὁ, ἡ, τὸ, 1. proprie: *siccus*, etiam *sordidus, squalidus*, ab αὐχμέω *squalidus sum, squaleo*. *Plato Legg.* L. VI. p. 861. *Xenoph. Mem.* II, 1. 31. *Aristoph. Plut.* v. 83. unde αὐχμὸς *squalor*, etiam *siccitas ex aestu*. *Aeschin. Socr.* Dial. III, 11. Jam quia loca squalida, v. c. carceres subterranei, simul caliginosa esse solent, hinc αὐχμηρὸς est

2. *obscurus, tenebricosus, caliginosus.* Sic semel in N. T. legitur 2 Petr. I, 19. ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ ut lumini fulgenti loco obscuro. *Hesych.* αὐχμηρὸν· ξηρὸν, σκοτῶδες. *Suid.* —στυγνὸν ἢ σκοτεινόν. Cf. etiam *Pollux. Onom.* V, 5. s. 110. et *Oudend.* ad *Lucan.* l. V. v. 39.

ἈΦΑΙΡΈΩ, ῶ, fut. ήσω, 1. *tollo, aufero, adimo, removeo, privo, detraho*, et cujuscunque generis ablationem indicat, vel sensu physico, vel metaphorico. Luc. I, 25. ἀφαιρεῖν τὸ ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώποις ut auferret opprobrium meum apud homines. ibid. X, 42. ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς quae nunquam ei eripietur. Eandem significationem habet medium ἀφαιροῦμαι, v. c. Luc. XVI, 3. ὁ Κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ submovet me dominus administratione. Apoc. XXII, 19. καὶ ἐάν τις ἀφέλῃ ἀπὸ τῶν λόγων τῆς προφητείας ταύτης, ἀφελεῖ ὁ Θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ κ. τ. λ. detrahentem aliquid his oraculis privabo parte, quam habet, ubi ἀφαιρεῖν τῷ ἐπιθεῖναι v. 18. aeque opponitur ac τῷ προσθεῖναι. 1 Macc. VIII, 30. 2 Macc. XIV, 7. ἀφελόμενος τὴν προγονικὴν δόξαν, λέγω δὴ τὴν ἀρχιερωσύνην. Deut. XII, 32. οὐ προσθήσεις ἐπ' αὐτὸ οὐδὲ ἀφελεῖς ἀπ'

ἀπ' αὐτοῦ. Num. XXXVI, 3. *Hesych.* ἀφείλαντο· ἀπεστέρησαν. *Phavorinus* addit ἦρπασαν, ἀπέσπασαν.—Huc pertinet etiam formula: ἀφαιρεῖν τὰς ἁμαρτίας *remissionem et veniam peccatorum conciliare, tollere poenas peccatorum,* i. q. alibi dicitur αἴρειν et φέρειν τὰς ἁμαρτίας. Rom. XI, 27. ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Hebr. X, 4. Sirac. XLVII, 11. Κύριος ἀφεῖλεν τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ. Respondet autem hebr. formulae נָשָׂא חַטָּאָה Exod. XXXIV, 7.

2. speciatim: *amputo, abscindo,* i. q. ἀποκόπτω. *Hesych.* ἀφεῖλεν· ἦρεν, ἔκοψεν. Matth. XXVI, 51. ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον aurem amputavit. Marc. XIV, 47. coll. Joh. XVIII, 10. ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. In versione Alex. respondet hebraico כָּרַת *abscidit, amputavit,* 1 Sam. V, 4. XVII, 51. 1 Macc. VII, 47. τὴν κεφαλὴν ἀφεῖλον. ibid. XII, 17. Eodem modo *auferre* usurpatur apud *Virgil. Aen.* X, v. 364. *Ovid. Met.* VI, 556. Conf. *Palairet. Obss. Philol. Crit.* p. 95.

'ΑΦΑΝΗ͂Σ, έος, οῦς, ὁ, ἡ, *absconditus, ab aspectu et visu remotus, qui latet et adeo ignoratur, obscurus.* (ex α priv. et φαίνω *ostendo, appareo.*) Tantum in N. T. extat Hebr. IV, 13. καὶ οὐκ ἔστι κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ nemo eum latet, nullius hominis cogitata a Deo ignorantur. Sirac. XX, 30. σοφία κεκρυμμένη καὶ θησαυρὸς ἀφανής. *Xenoph. Oecon.* I, 18. οἱ ἀφανεῖς ὄντες τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν. Conf. *Irmisch.* ad *Herodian.* I, 11. 5. p. 433. et *Lexic. Xenophont.* Vol. I. p. 495. *Suid.* ἀφανές· τὸ σκοτεινόν.

'ΑΦΑΝΊΖΩ, fut. ίσω, 1. proprie: *e conspectu removeo, tollo, aufero, ita, ut ne vestigium quidem appareat. Suid.* ἀφανίσαι· τὸ ἀνελεῖν καὶ ἀφανῆ ποιῆσαι. Idem *Etym. M.* Passivum ἀφανίζομαι *evanesco, in nihilum redigor, evanidus reddor.* Sic legitur in N. T. Jacob. IV, 14. ἔπειτα δὲ ἀφανιζομένη postea vero in auras evanescit. *Aelian. V. H.* XII, 1. φῦμα ἠφανίσθη tumor evanuit. Apud *Stobaeum Serm.* 12. Ceus quidam canos dicitur βαφῇ ἀφανίζειν.

Hinc ἀφανίζειν interdum *sepeli*
mare notat, *Xenoph. Mem.* I,
interdum etiam *tegere, velare,*
tare significat; (*Aelian. V.*
c. 41. II. c. 7. *Hesych.* ἀφανίσ
πάσαι.) quam notionem in loco
VI, 16. voci huic interpretes n
subjiciunt.

2. *perdo, corrumpo, ad usum*
reddo, etiam *nitore suo et fulg*
vo, deformo, polluo, inquino.
ἀφανίζειν· σήπειν, ἀπολλύναι. *Su*
νίσαι· μολῦναι, χρᾶναι. Sic le
N. T. Matth. VI, 16. ἀφανίζ
τὰ πρόσωπα αὐτῶν deformant
suas, deturpant vultum, quasi
νουσι τὰ πρόσωπα, ἄκαλες ποιοῦ
σωπον. Vultus in jejuniis sit
munt austeros, ora et habitum
tium simulatione induunt, p
quantum quidem possunt, cu
cunt. 'Αφανισμὸς τοῦ προσώπου
Chrysostomus, τὸ πρὸς κενοδοξ
φαίνεσθαι. Vide ad h. l. *Wet*
Matth. VI, 19. ὅπου σὴς καὶ βρ
ανίζει quas tinea vel aerugo
pit. coll. Luc. XII, 33. σὴς
Cf. de hoc loquendi usu Obs
cell. Amstel. Vol. III. p. 411.
chius ad *Aeschylum* p. 538.
um Lib. III. p. 99. Nam loc
Krebsius in *Obss. Flav.* p. 25.
sunt ἀπροσδιόνυσα, nam confirm
tum notionem *vastandi,* quam
bum interdum habet.—Jam qu
sunt terrore confusi, aut pud
funduntur, e conspectu homi
subducere et se tegere solent,
est, ut ἀφανίζομαι

3. metaphorice notaret *ob*
terreor, pudore suffundor, a
tionem hebraici שָׁמַם, quod
tironibus notum est, non sol
tari, sed etiam *attonitum es*
pere notat. Dan. VIII, 27. I
16. Sic autem legitur in N.
XIII, 41. καὶ ἀφανίσθητε, h. e.
stupescite, vel pudore suffu
Habac. I, 5. וְהִתַּמְּהוּ תְּמָהוּ.
sione Alex. non solum שָׁמַם,

tiam חָרַד tremuit, Ezech. XXX, 9. respondet.

ἈΦΑΝΙΣΜΌΣ, οῦ, ὁ, *evanescentia, interitus, abolitio*, ab ἀφανίζω. Semel in N. T. legitur Hebr. VIII, 13. τὸ δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον ἐγγὺς ἀφανισμοῦ quod autem antiquatur et senescit, propinquum est abolitioni et interitui. Vocem ἀφανισμὸς autem aeque ac ἀφανίζειν interdum metaphorice de *abrogatione* et *abolitione legum* dici, docuit *Kypke* Observv. in N. T. Vol. II. p. 395. ad locum Pauli illustrandum.

ἌΦΑΝΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *omnis* dicitur, *qui non amplius conspicitur et quocunque modo oculis subducitur, non conspicuus*. Descendit autem a tertia pers. perf. pass. πέφανται verbi φαίνομαι *appareo*, praemisso α priv. Semel in N. T. legitur Luc. XXIV, 31. καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν sed ille statim discessit ab iis. Eodem sensu legitur etiam apud graecos Scriptores, v. c. *Diod. Sic.* IV, c. 65. T. I. p. 310. ubi *Wesseling*. videndus. *Eurip.* Orest. v. 1495 et 1557. ubi Menelaus de Helena dicit: "audivi: ὡς οὐ τέθνηκεν, ἀλλ' ἄφαντος οἴχεται." Conf. *Abresch.* ad *Aeschylum* p. 325 et 595. *Hesych.* ἄφαντον· ἀφανὲς, ἀθεώρητον, μὴ φαινόμενον, ἀφανῆ, μὴ ὁρώμενον.

ἈΦΕΔΡΏΝ, ῶνος, ὁ, *latrina, cloaca, locus secretus, in quo homo ventrem exonerat, in quem excrementa alvi egeruntur et confluunt*, quem Attici ἀπόπατον et κοπρῶνα, observante *Suida* et *Phavorino*, Alexandrini et Macedones λωτρῶνα vel λουτρῶνα appellavere. Conf. quae de hac voce docte disputavit *Fischer*. de Vitiis Lexicorum N. T. Prol. XXXI, p. 12. seq. In N. T. bis legitur Matth. XV, 17. καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται et tandem in latrinam ejicitur. Marc. VII, 19. καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται. Interdum etiam ponitur ita, ut eo intelligatur *sedes, podex, anus*, observante *Suida*, ὁ ἀφεδρὼν καὶ σημαίνει τὸ μέρος τοῦ σώματος τὸ περὶ τὴν ἕδραν. Idem: ἀφεδρὼν ἀπὸ τῶν ἑδρῶν. ἕδραι γὰρ λέγονται αἱ σέλλαι. Vide *Steph. le Moyne ad Varia Sacra* p. 815. et *H. J. Schomaker de Jure Cloacarum* (Lugd. Bat. 1752.) c. 1.

ἈΦΕΙΔΊΑ, ας, ἡ, *non parcere, crudelitas, durities, quando nobis aut aliis non parcimus*. (ex α priv. et φείδομαι *parco*.) Semel in N. T. legitur Coloss. II, 23. ἀφειδίᾳ σώματος durities in corpus, contemtus et incuria corporis, quae est in male habendo corpore et abstinentia a talibus cibis, quos homines appetunt. *Oecumenius* καταφρόνησιν τοῦ σώματος, *Ambrosius* corporis vexationem vocat. Eodem modo ἀφειδία de iis, qui vigiliis et invisendis aegrotis corpus suum macerant; a *Thucyd.* Lib. II, c. 51. usurpatur, et apud *Lucian.* Anachars. τῶν σωμάτων ἀφειδῶν dicuntur, qui corporibus non parcunt, dum quibusvis periculis temere sese exponunt. *Hesych.* ἀφειδία· καρτερία. Vide *Wetstenii* N. T. T. II, p. 290.

ἈΦΕΛΌΤΗΣ, τητος, ἡ, 1. proprie *integritas*, ὁλοκληρία, et ei tribuitur, cui nec superfluum aliquid est in corpore, nec aliquid deest. Non differt a voce ἀφέλεια, quae hoc sensu legitur apud *Joseph.* A. J. III, 12. 2. sacerdotes summos ἀφελεῖς δὲ εἶναι πάντων ἀφέλειαν corpora integra habere jussit Moses. *Hesych.* ἀφελής· ἀσινὴς, καθαρὸς, ὁλόκληρος, ὁ μήτε πλεονάζων, μήτε δέων τι τοῦ σώματος. *Phavorin.* σημαίνει δὲ καὶ τὸν ὑγιῆ τὸ σῶμα, παρὰ τὸ μηδενὸς ἀφαιρεῖσθαι τοῦ σώματος.

2. metaphorice: *simplicitas morum et animi, a qua omnis abest simulatio et calliditas, et quae omnem fastum respuit*, quae alias ἁπλότης dicitur, speciatim vero *liberalitas erga pauperes, ex modesto, libero hilarique animo profecta*. Semel in N. T. legitur Act. II, 46. μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας agapas celebrabant, ita, ut hilaritati et liberalitati ingenuae ac sincerae studerent. Ita et usurpatur adjectivum ἀφελὴς, v. c. apud *Aelian.* V. H. XII, 1. τὸ τοῦ ἤθους ἀφελὲς morum simplicitas. *Lucian.* T. I. p. 210. ἀφελὴς καὶ ἄπλαστος. *Plutarch.* T. II. p. 755. εἰ μὴ φύσει τὸν τρόπον ἁπλοῦς ἦν καὶ ἀφελής. *Clem. Alex.* Paedagog.

gog. L. I. p. 107. ἀφιλῶς καὶ νήπιοι καὶ ἀκέραιοι. Legitur etiam adverbium ἀφιλῶς de epulis usurpatum apud *Aelian.* V. H. II, 18. IV, 9. *Phavorin.* ἀφίλειαν ἐπὶ ἀπλότητος οἱ παλαιοὶ ἐτίθουν. Conf. *Alberti* Append. ad Gloss. N. T. p. 210. *Wetstenii* N. T. T. II. p. 471. et *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 592.

"ΑΦΕΣΙΣ, εως, ἡ, 1. proprie: *emissio* (v. c. teli. *Polyb.* XXVII, 9. 6.), *dimissio, liberatio,* et speciatim *dimissio e captivitate, libertas,* ab ἀφίημι. Sic legitur in N. T. Luc. IV, 18. κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν ad annunciandam captivis libertatem, h. e. ad annunciandam miseris restitutionem in feliciorem statum. Conf. supra sub αἰχμάλωτος. Hinc in vers. Alex. hebr. דְּרוֹר *libertas,* Levit. XXV, 10. Ies. LXI, 1. Ezech. XLVI, 17. respondet. 3 Esdr. IV, 62. ὅτι ἔδωκεν αὐτοῖς ἄφεσιν καὶ ἄνεσιν. *Polyb.* I, 79. 72. et XXII, 9. 17. *Hesych.* ἄφεσις· ἀπόλυσις.

2. metaphorice: *remissio, condonatio, venia.* Matth. XXVI, 28. εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Marc. I, 4. Luc. I, 77. III, 3. XXIV, 47. Act. II, 38. V, 31. X, 43. XIII, 38. XXVI, 18. Ephes. I, 7. τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων. Coloss. I, 14. Interdum etiam simpliciter positum ἄφεσις *remissionem peccatorum* notat, v. c. Hebr. IX, 22. χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις sine sanguinis effusione nulla expiatio locum habet. ibid. X, 18. Saepius in N. T. non legitur. Sic etiam in vers. Alex. ἄφεσις de *remissione debiti* legitur Deut. XV, 3. ἀδελφῷ σου ἄφεσιν ποιήσεις τοῦ χρέους σου.

'ΑΦΗ, ῆς, ἡ, 1. *tactus,* μία τῶν πέντε αἰσθησίων, ut *Suidas* interpretatur, aut, αἴσθησις χειρῶν ἤγουν ψηλάφησις, *Hesychio* interprete, ab ἅπτομαι *tango.*

2. *junctura, commissura,* maxime *membrorum corporis, qua artus artum tangit,* a praeterito med. ἧφα verbi ἅπτω *necto, alligo,* das Gelenke *the joint.*

3. metaphorice, ut lat. *vinculum, omne, quod vim habet consensum animorum et mutuum amorem efficiendi.* Ita bis in N. T. legitur. Ephes. IV, 16. ἀφὴ τῆς ἐπιχορηγίας mutuum auxilium societatis christianae, (quae haud raro cum corpore humano comparatur in N. T.) vinculum. Coloss. II, 19. δι' οὗ πᾶν τὸ σῶμα διὰ τῶν ἀφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ συμβιβαζόμενον cujus provida cura omnis Christianorum coetus arctissime mutuis officiis junctus est.

'ΑΦΘΑΡΣΙΑ, ας, ἡ, 1. *incorruptibilitas, immortalitas, corpus interitus expers.* 1 Cor. XV, 42. ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ, pro σῶμα ἄφθαρτον, prodit corpus interitus expers. ibid. v. 53. ἀφθαρσία cum ἀθανασία permutatur v. 54. Sap. II, 23. Θεὸς ἔκτισε τὸν ἄνθρωπον ἐν ἀφθαρσίᾳ Deus creavit hominem incorruptibilem, immortalem. *Plutarch. Aristid.* p. 322. A.

2. *omne, quod perenne est et perpetuum durat,* speciatim: *felicitas Christianorum perpetua et perennis in futura vita,* i. q. ζωὴ αἰώνιος. Rom. II, 7. ἀφθαρσίαν ζητοῦσιν qui comparare sibi student felicitatem aeternam. Eadem notio etiam locum habet ex eorum opinione, qui δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν positum putant pro δόξαν καὶ τιμὴν ἄφθαρτον. 1 Cor. XV, 50. οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ corpus humanum, quale est in hac vita, non potest particeps fieri felicitatis aeternae, i. q. in antecedentibus dixerat βασιλείαν Θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ δύναται. 2 Tim. I, 10. φωτίσαντος ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου doctrinam de futura hominum felicitate eaque aeterna notam facit. Similis locus reperitur in libro Sapientiae VI, 18. 19. προσοχὴ νόμων βεβαίωσις ἀφθαρσίας, ἀφθαρσία δὲ ἐγγὺς εἶναι ποιεῖ Θεοῦ.

3. *constantia.* Ephes. VI, 24. τῶν ἀγαπώντων τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν ἐν ἀφθαρσίᾳ, pro ἀφθάρτως, qui constanter J. C. colunt et venerantur.

"ΑΦΘΑΡΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie, sensu physico: *immortalis, incorruptibilis, corruptionis et interitus expers.* Rom. I, 23. τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ Dei immortalis, cui opponitur φθαρτὸς ἄνθρωπος. *Plutarch. de orac. def.* p. 420. A. 1 Cor. XV, 52. οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι

ἄφθαρτοι mortui immortali corpore praediti prodibunt. 1 Tim. I, 17. ἀφθάρτῳ. in aliis codd. ἀθανάτῳ. Sap. XII, 1. τὸ γὰρ ἄφθαρτόν σου πνεῦμά ἐστιν ἐν πᾶσιν. Diog. Laërt. X, c. 123. 1 Cor. IX, 25. ἄφθαρτος στέφανος corona, quae non flaccescit, h. e. aeterna praemia, perpetua felicitas. 1 Petr. I, 23.

2. *perpetuus, perennis, nunquam periturus.* 1 Petr. I, 4. κληρονομίαν ἄφθαρτον felicitatem aeternam. III, 4. ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πραέος καὶ ἡσυχίου πνεύματος in perpetua, nunquam cessante mansuetudine et tranquillitate animi. Sapient. XVIII, 4. ἄφθαρτον νόμου φῶς.

ἈΦΙΗΜΙ, fut. ἥσω. Vox ἐκ τῶν πολλαχῶς λεγομένων in N. T. quae et de rebus et de personis usurpatur.

1. proprie notat: *amoveo, emitto,* sensu physico, sive id vi fiat, cum quid projicimus, sive manus errore, ut, cum quid nobis excidit. Vide *Schweighaeuseri Lex. Polyb.* s. h. v.

2. metaphorice: *dimitto, discedere jubeo,* etiam *libellum repudii do.* Matth. XIII, 36. τότε ἀφεὶς τοὺς ὄχλους dimissa concione. 1 Cor. VII, 11. καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι et maritum uxorem suam non repudiare. ibid. v. 12. μὴ ἀφιέτω αὐτήν. Marc. IV, 36. *Homer.* Il. II, 263. Schol. ἀφήσω· ἀπολύσω, ἀποπέμψω. *Theophrast.* Char. V, 1. *Aelian.* V. H. XII, 9. οἱ δὲ παῖδες ἀφεθέντες ὑπὸ τοῦ διδασκάλου.

3. *relinquo, discedo, abeo, desero.* Matth. IV, 20. 22. ἀφέντες τὰ δίκτυα relictis retibus. V, 24. ἄφες τὸ δῶρον relinque munus. XVIII, 12. XIX, 27. Joh. X, 12.

4. *relinquo post me,* ita, ut nostro hinterlassen, nachlassen, *to leave, to bequeath,* respondeat, *relinquo posteris meis,* i. q. καταλείπω, cum quo verbo permutatur Marc. XII, 19. καὶ καταλίπῃ γυναῖκα καὶ τέκνα μὴ ἀφῇ. v. 20. οὐκ ἀφῆκε σπέρμα non reliquit posteros. v. 21. 22. Joh. XIV, 27. εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν discedens a vobis omnigenam vobis felicitatem apprecor.

5. *superstitem relinquo,* nostrum: übrig lassen *to leave remaining.* Matth. XXIII, 38. ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος relinquetur vobis urbs vestra devastata. XXIV. 2. οὐ μὴ ἀφεθῇ λίθος ἐπὶ λίθον non superstes manebit lapis super lapidem, qui non destruatur. Convenit formula loquendi, qua usus est *Virgilius Aen.* II, 608. avulsaque saxa vides. Marc. XIII, 2. Luc. XIII, 8. ἄφες αὐτήν. XIX, 44. XXI, 6.

6. *captivum dimitto, libero.* Luc. XVII, 34. καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται alterum milites dimittent. ib. v. 35, 37. Matth. XXIV, 40. 41. *Polyb.* XXXIII, 1. 6. *Xenoph. Cyrop.* III, 2. 6. Abunde hunc usum loquendi ex *Diodoro Sic.* probavit *Munthe* in Observv. Philol. in N. T. p. 175. Hinc metaphorice de *morbis* usurpatur, qui ab orientalibus Scriptoribus cum vinculis, quibus constringatur homo, eleganter comparari solent. Sic Matth. VIII, 15. καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετὸς et convaluit. Marc. I, 31. Joh. IV, 52. Sic et loqui amat medicorum parens *Hippocrat.* Aphor. Sect. IV, § 30 et 61. ἀφίησι ὁ πυρετός.

7. *missum facio, non curo.* Matth. XV, 14. ἄφετε αὐτοὺς missos facite illos, non curate illorum indignationem.

8. *missum facio, non molestiam facio,* nostrum: zufrieden lassen *to let one alone.* Matth. IV, 11. τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος illico missum eum fecit diabolus. ibid. XIX, 14. ἄφετε τὰ παιδία sinite infantes me adire. Joh. XII, 7. ἄφες αὐτήν noli ei hoc exprobrare. Eodem modo ἐᾶν usurpatur apud *Sophocl.* Trach. v. 348.

9. *sino, patior.* Matth. XIII, 30. ἄφετε συναυξάνεσθαι sinite utrumque succrescere. Joh. XI, 48. ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτω si eum sinimus porro ita agere. Eodem modo הניח usurpatur Exod. XXXII, 10. 2 Sam. XVI, 11. ἄφετε αὐτὸν καταρᾶσθαι. Judd. XVI, 26.

10. *permitto, concedo.* Matth. III, 15. ἄφες ἄρτι permitte quaeso, ubi τῷ διακωλύειν opponitur. ibid. VII, 4. XXIII, 13. οὐκ ἀφίετε εἰσελθεῖν ut intrent, permittere non vultis. Marc. I, 34. ἤφιε 3 sing. aor. 2. indicativi ab antiquo ἀφιέω; ut ἤλιτεν apud *Hesiod.* O. et D. v. 80. ab ἀλιτέω. (Notandus

dus est hic aoristus 2. qui praeter h.l. Marc. XI, 16. et apud *Philonem* Legat. ad Caium p. 1021. *Lucian*. *Timon*. p. 66. ἤφιει περιιόντων ἐλευθέρως. *Pausan*. II, c. 5. *Thucyd*. I, p. 130. occurrit. Conf. *Kypke* Observv. Sacr. T. I. p. 151.) Marc. V, 19. 37. VII, 12. Sirac. XXIII, 1. μὴ ἀφῇς με πεσεῖν ἐν αὐτοῖς.

11. *permitto*, *committo*, *demando*, nostrum: zur Besorgung überlassen *to commit to the care of.* Matth. VIII, 22. ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς permitte mortuis mortuorum curam habere.

12. *patior aliquem auferre aliquid, rem alicui trado, concedo auferendum*, nostrum: verabfolgen lassen *to allow to be taken away*. Marc. XI, 6. καὶ ἀφῆκαν αὐτοὺς, scil. λύειν καὶ ἀπάγειν τὸν πῶλον. Matth. V, 40. ἄφες αὐτῷ τὸ ἱμάτιον illi et pallium tuum auferendum concede.

13. *emitto*. Ad hanc notionem referenda est α) formula: ἀφιέναι τὴν φωνὴν *clamorem edere*, seu *emittere vocem*, ut *Liv*. I, 58. loquitur, quae legitur Marc. XV, 37. ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσε clamore magno edito exspiravit. Genes. XLV, 2. ἀφῆκε φωνὴν μετὰ κλαυθμοῦ, ubi formulae hebr. נָתַן אֶת־קוֹלוֹ respondet. Nec infrequens est haec formula apud profanos, v. c. apud *Eurip*. Phoen. v. 1461. ubi Schol. φωνὴν ἀφῆκεν ἀντὶ τοῦ ἐξήνεγκεν, ex quo sua hausit *Phavorinus*. Conf. *Horrei* Observatt. Crit. p. 194 et 242. β) formula: ἀφιέναι τὸ πνεῦμα *mori, exhalare spiritum*. Matth. XXVII, 50. ἀφῆκε τὸ πνεῦμα exspiravit. *Eurip*. *Hecub*. v. 571. Similis formula legitur Genes. XXX, 17. *Aelian*. *H. A.* II, 1. VII, 29. *Herodot*. IV, 190. ἀφιέναι τὴν ψυχὴν, pro qua etiam simpliciter ἀφίημι ponitur Judd. II, 21. ubi hebraico מות respondet.

14. *negligo, violo, transgredior*, si de praeceptis sermo est. Matth. XXIII, 23. ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου difficiliora et graviora praecepta legis violatis. Marc. VII, 8. τῷ ἀφίημι op-

ponitur κρατέω, uti τῷ ποιέω a
cam XI, 42.

15. *omitto, praetermitto*. H
1. ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ Χρ
γον omissis religionis christia
mentis. *Eurip*. *Androm*. 392
ἀφείς. *Aristot*. *Ethic*. IX, 4. 7
Char. Prooem. 4. ἀφεὶς τὸ προ
θαι.

16. junctum verbis, *debitum*,
Laërt. V, 73. *Aelian*. V. H
24.) *peccatum*, aut *injuriam* in
bus, *condonare, remittere* notat.
VI, 12. remitte nobis peccata
nam et nos condonamus inju
bis illatas. ib. v. 14. IX, 2. 5.
31. 32. Luc. XXIII, 34. J
23. *Herodot*. VI, 30. In v
lex. hebr. כִּפֶּר Ies. XXII, 14.
det. Adde Deut. XV, 2.
XVIII, 26. Ps. XXXI, 6. Si
12. XXVIII, 2. Ἀφίημι etia
Graecos de *judicibus* usurpa
absolvunt reum, ita, ut con
cum accusativo personae et
rei. *Xenoph*. Mem. IV, 4.
lian. V. H. I, 34. *Herodian*.
3. De constructione verbi ἀφ
hac significatione vide *Vitring*
SS. IV, c. 3. p. 912. *Alber*
cul. critic. p. 44. ejusque *n*
Glossar. *Gr*. p. 98. Confer
Floderi D. ex profanis aucto
lustrantem locutionem script
ἀφιέναι τὰς ἁμαρτίας. Ups. 17

17. pleonastice ponitur Matth
22. ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον disce

ἈΦΙΚΝΕΌΜΑΙ, οῦμαι, fut.
μαι, 1. *venio, pervenio, adve*
noph. *Anab*. VI, 3. 16.
ἀφίκετο· παρεγένετο. — ἀφικνούμε
ραγενόμενος.

2. metaphorice, ut latinum *p*
innotesco, dimano. Rom. X
ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάντας
fama obedientiae vestrae ad au
nium pervenit. Saepius in N.
legitur. Sirac. XLVII, 17.
πόῤῥω ἀφίκετο τὸ ὄνομά σου.
V. H. II, 41. ὅτι ἀφίκετο αὐτῷ
cum ille oraculum audiret.

ἈΦΙΛΑΓ

'ΑΦΙΛΑ'ΓΑΘΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *qui virtutis et honesti, hominum adeo proborum inimicus est et adversarius*, ex α priv. φίλος *amicus* et ἀγαθὸς *bonus*. Semel in N. T. legitur 2 Tim. III, 3. in plurali ἀφιλάγαθοι bonis inimici. ubi *Theophyl.* et *Oecumen.* ἐχθροὶ παντὸς ἀγαθοῦ interpretantur.

'ΑΦΙΛΑ'ΡΓΥΡΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *qui pecuniae cupiditate non tenetur, alienus ab avaritia*, opponitur τῷ αἰσχροκερδής. (ex α priv. φίλος *amicus* et ἄργυρος *argentum, pecunia.*) Bis legitur in N. T. 1 Tim. III, 3. et Hebr. XIII, 5. ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος, scil. ἔστω, alieni ab avaritia sunto mores.

"ΑΦΙΞΙΣ, εως, ἡ. Apud Graecos fere semper

1. *adventum in aliquem locum* significat, ab ἀφικνέομαι *pervenio, advenio.* Gloss. ἄφιξις· *adventus, profectio. Hesych.* ἔφοδος, παρουσία. *Dion. Halic. Ant.* l. VIII, c. 2 et 63. Interdum tamen, quemadmodum ἔρχεσθαι *abire* notat, ita etiam ἄφιξις

2. *abitum, discessum* significat. Sic semel in N. T. legitur Act. XX, 29. μετὰ τὴν ἄφιξίν μου. *Vulgatus : post discessionem meam.* Adsunt etiam pauca quaedam loca e Scriptoribus graecis, quae hanc notionem confirmant et tuentur. *Herod.* IX, 17. μετὰ τὴν ἄφιξιν τὴν εἰς Θήβας, et cap. 76. μετὰ τὴν ἄφιξιν τῆς γυναικός. *Dionys. Halic.* X, 8. Alia loca collegit *Alberti* ad *Hesychium* T. I. p. 645. 7. et *Wetstenius N. T.* T. II. p. 598.

'ΑΦΙ'ΣΤΗΜΙ, fut. ἀποστήσω. Iterum hic dicendum, quod jam supra ad ἀνίστημι dictum est, hoc verbum nempe in activo pro temporum diversitate nunc *activam*, nunc *neutralem*, seu *intransitivam* significationem, ut ἵστημι et omnia ejus composita, habere. *Activam* notionem habent *praesens, imperf. aorist.* 1. et *futurum ; neutralem* vero *perfectum, plusquamperfectum* et *aoristus* 2. Proprie denotat

1. *seorsum statuo, dirimo, sejungo, procul colloco,* ex ἀπὸ et ἵστημι *statuo, colloco.*

2. *abeo, discedo,* i. q. ἀπέρχομαι, quam significationem etiam medium ἀφίσταμαι habet Luc. II, 37. ἣ οὐκ ἀφίστατο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ quae templum frequenter adibat. ibid. XIII, 27. ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες ἐργάται τῆς ἀδικίας facessite hinc omnes improbi. Act. XII, 10. καὶ εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ et statim discessit angelus ab eo. ibid. XV, 38. τὸν ἀποστάντα ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας qui deseruisset eos inde a Pamphylia. XIX, 9. Genes. XII, 8. ἀπέστη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος. *Hesych.* ἀπέστη· ἐχωρίσθη. Idem : ἀφίστηκας· ἐμακρύνθης. *Homer.* Iliad. III, 33. Schol. ὑπεχώρησεν. Conf. *Abresch.* ad *Aeschylum* p. 556.

3. metaphorice : *desisto, absisto ab aliquo, missum facio.* Luc. IV, 13. ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ ad tempus desinebat ei molestias facere. Act. V, 38. ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων missos facite hos homines. ibid. XXII, 29. εὐθέως ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν protinus destiterunt ab eo, qui erant de eo quaestionem habituri. 2 Cor. XII, 8. ἵνα ἀποστῇ ἀπ' ἐμοῦ ut a me desisteret. In vers. Alex. respondet in hoc sensu hebraico חדל Job. VII, 16. ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ. Sirac. XXIII, 11.

4. metaphorice : *renuncio, valedico, abstineo.* 2 Tim. II, 19. ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας renuntiet vitiositati.

5. *fugio alicujus consuetudinem, vito.* 1 Tim. VI, 5. ἀφίστασο ἀπὸ τῶν τοιούτων noli cum talibus commercium habere, seu, arctam contrahere familiaritatem. Sirac. VII, 2. ἀπόστηθι ἀπὸ ἀδίκου.

6. *deficio ab aliquo, descisco, desino alicujus discipulus et sectator esse.* Luc. VIII, 13. καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται ingruentibus calamitatibus desciscunt. 1 Tim. IV, 1. ἀποστήσονταί τινες τῆς πίστεως a religione christiana quosdam esse defecturos. Hebr. III, 12. ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ Θεοῦ ζῶντος ita, ut a veri Dei cultu deficiatis. Hebr. מרד, Ezech. XX, 8. ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ. Sapient. III, 10. τοῦ Κυρίου ἀποστάντες.

ἀποστάντες. Sirac. X, 14. Loca Graecorum dedit *Dresig.* de Verbis Mediis N. T. I, 32. p. 223.

7. *ad defectionem impello, efficio, ut alter meas partes sequatur, sectatorem mihi concilio.* Act. V, 37. ἀπέστησε λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω αὐτοῦ multos homines in suas partes traduxit. Deut. XIII, 10. ἐζήτησε ἀποστῆσαί σε ἀπὸ Κυρίου. Sirac. XIX, 2. οἶνος καὶ γυναῖκες ἀποστήσουσι συνετούς. *Isocrates* Evag. p. 476. Κιλικίαν δὲ βασιλέως ἀπέστησε. *Herodian.* VII, 7. 9 et 13. τὰ ἔθνη ἀποστήσαντες. *Herodot.* I, 154. τοὺς Λυδοὺς ἀπέστησεν ἀπὸ Κύρου.

ἌΦΝΩ. Adverbium. *Repente, subito, protinus,* per syncopen pro ἀφανῶς, ex α priv. et φαίνω. Respondet hebraico פִּתְאֹם Jos. X, 9. Eccles. IX, 12. Ter tantum legitur in N. T. Act. II, 2. XVI, 26. XXVIII, 6. καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν. *Aelian.* V. H. II, 7. ubi ἄφνω usurpatur in commemorandis prodigiis. *Joseph.* A. J. VIII, 13. 5. ἄφνω πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ βωμὸν ἔπεσε. *Hesych.* ἄφνω· ἐξαίφνης, αἰφνιδίως.

ἈΦΌΒΩΣ. Adverbium. *Sine metu, intrepide.* (ex α priv. et φόβος *metus.*) Luc. I, 74. ἀφόβως λατρεύειν αὐτῷ sine metu servili Deum colamus. 1 Cor. XVI, 10. Philipp. I, 14. ἀφόβως τὸν λόγον λαλεῖν, pro: μετὰ παῤῥησίας, libere tradere religionem christianam. Jud. v. 12. ἀφόβως ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες impudenter semet ipsos pascentes. Prov. I, 33. ubi in versione Alex. hebraico מִפַּחַד respondet. Vide et Sapient. XVII, 4. *Xenoph. Hier.* 7, 10. et *Aesop. Fab.* 292.

ἈΦΟΜΟΙΌΩ, ῶ, fut. ώσω, *confero inter se, assimilo, similem reddo. Xenoph.* Mem. III, 10. 2. καὶ μὴν τά γε καλὰ εἴδη ἀφομοιοῦντες. Passivum ἀφομοιόομαι, οῦμαι, *similis sum, assimilor,* legitur in N. T. tantum Hebr. VII, 3. ubi Melchisedechus dicitur ἀφωμοιωμένος τῷ υἱῷ τοῦ Θεοῦ filio Dei similis. Epistola Jerem. v. 5. τοῖς ἀλλοφύλοις ἀφομοιωθῆτε. ibid. v. 63. 70.

ἈΦΟΡΆΩ, ῶ, fut. άσω, 1
oculos averto ab aliqua re.
tur apud *Xenoph.* Cyrop. V
καίοντιν ἀφορῶντας a tergo ca
2. *oculos ab alieno aspectu*
in aliud objectum figo, inte
aliquid aspicio et contemplor
gitur apud *Diod. Sic.* XIX,
sych. ἀφορῶντες, ἀποβλέποντες.
3. metaphorice: *diligenter*
attenta mente considero,
mihi aliquid propono. Tantu
extat Hebr. XII, 2. ἀφορῶ
τῆς πίστεως ἀρχηγὸν sit nobis
propositum Christus auctor
nostrae. *Joseph. A. J.* IV,
rian. Diss. Epictet. IV, c. 1
ἀφορᾷ τὰ παραδείγματα.
VII, p. 330. εἰς ποίαν ἀφορῶν
In notione simili *respicien*
apud *Joseph. A. J.* VII, 5.
ἀλήθειαν ἀφορῶν.

ἈΦΟΡΊΖΩ, fut. ίσω, 1.
designo, describo terminos,
suis limitibus circumscriptum
et de agro dicebatur, qui a re
cernebatur, terminis constit
od. XIX, 12. אֶת־הָעָם סָבִיב
Alex. καὶ ἀφοριεῖς (Schol.
τὸν λαὸν κύκλῳ. Hinc
2. *separo, discerno, quocun*
hoc fiat. Matth. XIII, 49.
ριοῦσι τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου
segregabunt impios a piis.
καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλ
XIX, 9. 2 Cor. VI, 17. Gal
καὶ ἀφώριζεν ἑαυτὸν et separa
iis, h. e. et fugiebat eorum
dinem. Quia vero ἀφορίζεσθ
οχὴν de *iis rebus* usurpatu
communi usu segregantur, ut I
crentur, (v. c. Levit. XX, 26
21. conf. etiam *Hesychii* G
sub τιμάω) hinc ἀφορίζειν in
3. *iis* tribuitur, *qui aliquem*
tum opus et munus sacrum c
eligunt ac designant, interd
de Deo ipso eodem sensu a
Act. XIII, 2. ἀφορίσατέ μοι
βαν καὶ τὸν Παῦλον εἰς τὸ ἔργ
Barnabam ac Paulum ad mun

I, 1. ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλλιον Θεοῦ electus a Deo doctor religionis christianae. Galat. I, 15. ὁ Θεὸς ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός Deus, qui me jam inde a natalibus destinaverat ad munus apostolicum, ubi cum καλεῖν permutatur. *Hesych.* ἀφωρισμένος· ἐκλελεγμένος, διακεκριμένος. Idem tradit *Alberti* Gloss. N. T. p. 90.

4. *excommunico, e coetu et societate ejicio,* i. q. ἀποσυναγωγίω. Luc. VI, 22. καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς, coll. Joh. XVI, 2. ἀποσυναγώγους ποιήσουσιν ὑμᾶς. Uberius de hac notione exposuit *Suicer. Thesaur. Eccles.* T. I. p. 600.

'ΑΦΟΡΜΗ', ῆς, ἡ, in universum *omnem apparatum subsidiorum ad aliquam rem perficiendam necessariorum* significat. Sic v. c. apud *Xenoph.* de Vectig. III, 6. 9. 12. id, quod impenditur ad lucrum faciendum, ἀφορμὴ dicitur, et ab eodem Mem. III, 12. 4. praesidia vitae, res ad vitam sustentandam necessariae, ἀφορμαὶ εἰς τὸν βίον vocantur. Conf. quae de hac voce lectu digna habet *Vigerus* de Idiotismis Ling. Gr. p. 80. et *Schwarz.* in Comment. Crit. Ling. Gr. p. 225. Ab hac universa notione repetenda est altera, quae vulgo huic voci in Lexicis tribui solet, significatio *opportunitatis, occasionis,* graecis Scriptoribus non minus usitata, v. c. *Xenoph.* Mem. II, 7. 12. ἔργων ἀφορμαὶ opportunitas operis suscipiendi, ad quem locum vide, quae *Hindenburgius* in Animadvv. laudavit. Aeque late haec vox in N. T. patet. Rom. VII, 8 et 11. ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς vitiositas per interdictum nacta occasionem et materiam vim suam exserendi. 2 Cor. V, 12. ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν καυχήματος ut vobis materiam praebeam de me doctore gloriandi. ibid. XI, 12. ἵνα ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν θελόντων ἀφορμὴν ut occasionem se laudandi praeripiam, qui eam studiose quaerunt. Galat. V, 13. εἰς ἀφορμὴν τῇ σαρκὶ ad peccandi licentiam. 1 Tim. V, 14. μηδεμίαν ἀφορμὴν διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας χάριν nullam adversariis religionis christianae calumniandae praebere materiam. *Hesych.* ἀφορμή· ἡ νῦν ἐνθήκη λεγομένη, ἡ πρόφασις, ἡ αἰτία. Conf. *Wetstenii* N. T. T. II. p. 56 et 344. et *Lexic. Xenoph.* Vol. I. p. 505.

'ΑΦΡΙ'ΖΩ, fut. ίσω, *spumo, spumam excito,* seu *reddo,* ab ἀφρὸς *spuma.* Bis in N. T. legitur. Marc. IX, 18. ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ spumat ac stridet dentibus suis. ib. v. 20. ἐκυλίετο ἀφρίζων volutabatur ita, ut os ejus spumam ageret. Conf. *Foësii* Oeconomia Hippocr. p. 71.

'ΑΦΡΟ'Σ, οῦ, ὁ, *spuma.* Semel in N. T. legitur Luc. IX, 39. σπαράσσει αὐτὸν μετὰ ἀφροῦ spumantem lacerat. *Eurip. Iphig. in Taur.* v. 307. *Etym. M.* ἀφρός· τὸ μετὰ σφοδρᾶς φορᾶς προϊέμενον.

'ΑΦΡΟΣΥ'ΝΗ, ης, ἡ, 1. *amentia, imprudentia, levitas animi, incuria honesti ac recti,* ab ἄφρων, quod vide. Sic ex plerorumque interpretum opinione legitur apud Marc. VII, 22. sed incerta ibi est significatio et dubia. Vox ὑπερηφανία, quae praecedit, notionem *ostentationis* commendat.

2. *ostentatio, jactantia,* quam et Latini *stultitiam* vocant, quoniam est insipientiae certissimum signum. Sic autem legitur in N. T. 2 Cor. XI, 1. ὄφελον ἀνείχεσθέ μου μικρὸν τῇ ἀφροσύνῃ utinam perferretis paululum meam ostentationem, h. e. quae me commendandi causa jam proferre coactus sum. ibid. v. 17. ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνῃ sed quasi jactabunde. ibid. v. 21. ἐν ἀφροσύνῃ λέγω jactabundi enim jam personam induo.

"ΑΦΡΩΝ, ονος, ὁ, ἡ, 1. *stultus, qui rem non recte intelligit, qui temerarie et inconsiderate agit, amens,* ex α priv. et φρὴν *mens.* Luc. XII, 20. ἄφρον, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπό σου, ubi ἄφρων dicitur, qui sibi divitias congerit vanas et caducas, vera autem et coelestia bona non curat, ut Christus ipse v. 21. explicat. Luc. XI, 40. ἄφρονες Pharisaei vocantur, qui externam vasorum v. c. puritatem curabant, internam vero animi prorsus negligebant. 1 Cor. XV, 36. denique

denique ἄφρων appellatur, qui, quae ex natura de reditu corporum mortuorum in vitam sponte intelligi possunt, non recte percipit.

2. *inscius, paganus, religionis christianae scientia destitutus*, et ex adjuncto: *impius, scelestus*. Rom. II, 20. παιδευτὴν ἀφρόνων doctorem insciorum. Ephes. V, 17. μὴ γίνεσθε ἄφρονες ne amplius paganorum more vitiositati vos dedatis; nam sequitur: ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα Κυρίου. 1 Petr. II, 15. τὴν τῶν ἀφρόνων ἀγνωσίαν calumnias paganorum, quas ex ignorantia proferre solent.

3. *jactabundus, ostentator*. 2 Cor. XI, 16. μή τις με δόξῃ ἄφρονα εἶναι ne quis me vanum ostentatorem habeat. ib. v. 19. ἡδέως γὰρ ἀνέχεσθε τῶν ἀφρόνων lubenter fertis jactabundos. XII, 6. οὐκ ἔσομαι ἄφρων non vaniloquentiae accusari possem. ibid. v. 11. γέγονα ἄφρων paululum jactabunde de me locutus sum. Sic etiam Latine *stultos* vocant, quos gloria vexat inanis.

'ΑΦΥΠΝΟΩ, ῶ, fut. ώσω, *sopior, obdormio*, ex ἀπὸ et ὕπνος *somnus*. Verbum ἅπαξ λεγόμενον, Luc. VIII, 23. πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσε inter navigandum obdormivit Jesus. Rarior est haec notio apud Graecos, nam vulgo ἀφυπνόω et ἀφυπνίζω (*Aelian*. V. H. I, 13,) *e somno excitare*, et sensu passivo *expergefieri* significat. Vid. *Pierson*. ad *Moeridem* p. 61. Sed eodem tamen sensu legitur in versione Alex. Judd. V, 27. sec. Ald. ἀφύπνωσε ἀναμέσον τῶν σκελῶν αὐτῆς ubi in hebr. שָׁכַב respondet.

"ΑΦΩΝΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. *mutus, vocis expers, qui facultate loquendi plane est destitutus*. 1 Cor. XII, 2. πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ ἄφωνα ad colenda simulacra idolorum muta, coll. Ps. CXV, 5. Habac. II, 18. 2 Petr. II, 16. ὑποζύγιον ἄφωνον ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμενον. 2 Maccab. III, 29.

2. *qui obmutescit, vocem non emittit*. Sic in N. T. legitur Act. VIII, 32. ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείραντος αὐτὸν ἄφωνος ut agnus coram tonsore obmutescit, et nullum sonum edit, coll. Ies. LIII, 7. ubi נֶאֱלָמָה vocatur. Etiam apud Graecos ἄφωνος et ἀχανής (quam vocem *Moeris* tanquam magis atticam praeferendam judicavit τῷ ἄφωνος) et ἄναυδος de *attonito* usurpatur, *cui prae ingenti stupore et admiratione vox est intercepta*, v. c. apud *Athen*. VII, p. 298. *Aelian*. V. H. XII, c. 41. πρῶτον ἔστη ἄφωνος, ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τῷ παραδόξῳ θέᾳ. Hinc ἀφασία *stuporem* notat, quo vox et sermo intercipitur. Conf. *Irmisch*. ad *Herodian*. I, 9. 12. p. 356. Plane singulari modo autem hoc vocabulum usurpatur 1 Cor. XIV, 10. οὐδὲν αὐτῶν (scil. φωνῶν) ἄφωνον et nulla lingua sensu et significatione caret, seu, nulla est, quae non vere dici possit lingua. Sic βίος ἀβίωτος vita non vitalis.

'ΑΧΑΖ, ὁ, *Achas*. Nomen viri origine hebraicum אָחָז *apprehendens, possessor*. Fuit rex Judae admodum impius, filius Jothami, 2 Regg. XVI, 1. Legitur in N. T. Matth. I, 9.

'ΑΧΑΪΑ, ας, ἡ, *Achaia*. Nomen *regionis Graeciae*. Angustius si sumitur, fuit nomen provinciae, sitae in Peloponneso aut Morea, regione Graeciae versus septentrionem. Nomen accepit ab *Achaeo*, filio Xuthi, olim Aegialea dicta, fortasse ab Aegialeo, rege Sicyoniae. Sub Augusto erat provincia proconsularis. Tiberius eam Macedoniae adjunctam Caesarianam fecit, sed Claudius utramque provinciam senatui reddidit, seu, proconsularem fecit. *Sueton*. vita *Claudii* c. 25. *Polybii* aetate tota Peloponnesus dicta est Ἀχαΐα, conf. *Polyb*. II, c. 38. Latius si accipitur, complectitur Peloponnesum et Graeciam, quae proprie sic dicitur, h. e. regiones omnes, quae interjectae sunt inter Peloponnesum et Thessaliam, et cum Μακεδονία conjungitur, quia in has duas provincias totam Graeciam diviserunt Romani, postquam Graecos in suam potestatem redegerant. Conf. *Cellarii* Notit. Orb. Antiq. T. I, p. 1170. et *Salmasii*

nasii *Exc. Plin.* p. 568. De provincia *Achaia* proconsulari, sensu angustiori sumta, cujus caput Corinthus fuit, accipiendus erit locus Act. XVIII, 12. 27. ibid. vero XIX, 21. latius patet, nam ibi verba leguntur: διελθὼν Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν. Rom. XV, 26. Ἀχαΐα coetus Christianorum in Achaia, latius sumta. ibid. XVI, 5. loco Ἀχαΐας reponendum est Ἀσίας. 1 Cor. XVI, 15. 2 Cor. I, 1. IX, 2. XI, 10. 1 Thess. I, 7. 8. *Hesych.* Ἀχαιοί· οἱ Ἕλληνες, κυρίως δὲ καὶ οἱ κατοικοῦντες μέρος τι τῆς Πελοποννήσου τὴν καλουμένην Ἀχαΐαν.

ἈΧΑΪΚΟΣ, οῦ, ὁ, *Achaicus*, i. e. *ad Achaeos pertinens, Achaeorum proprius.* *Xenoph. Hist. Graec.* IV, 3. 5. *Hom.* Il. ἰ. 375. ubi vid. *Eustathius.* In N. T. est nomen viri Christiani, qui commemoratur 1 Cor. XVI, 17. forte sic dicti ab Achaia provincia, ex qua oriundus fuit.

ἈΧΆΡΙΣΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *ingratus, qui gratias non refert, qui, accepti beneficii immemor, officia sua negligit,* (*Xenoph. Mem.* II, 2. 1.) ex α priv. et χαρίζομαι *gratificor.* Bis legitur in N. T. Luc. VI, 35. ubi Deus benignus dicitur ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηρούς. 2 Tim. III, 2. ἀχάριστοι, ἀνόσιοι, nam ingratum dicens omne crimen dixeris. Sapient. XVI, 29. *Herodian.* VI, 9. 1. ὡς ἀπίστου καὶ ἀχαρίστου. *Lucian. Timon.* 48. ἀχάριστοι καὶ πονηροί. *Eustath.* in *Od.* θ'. p. 304. 40. ἀσύνηθες δὲ τοῖς μεθ' Ὅμηρον ἀχάριστον ἐπὶ τοῦ μὴ χαρίεντος. αὐτὸν γὰρ ἀχάριστον φασὶ, οὗ ἀποῤῥεῖ μνῆσις εὖ πεπονθότος.

ἈΧΕΊΜ, vel ἈΚΕΊΜ, ὁ. *Achim.* Est nomen proprium indeclinabile viri, filii Zadoci cujusdam, origine hebraicum. Legitur in N. T. Matth. I, 14.

ἈΧΕΙΡΟΠΟΊΗΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *non manu factus, non factus et exstructus opera, arte et ingenio hominum, divinus,* ex α negat. et χειροποίητος *artificio humano structus.* Marc. XIV, 58. ἄλλον ἀχειροποίητον ναὸν οἰκοδομήσω templum, non opere humano structum, aedificabo. 2 Cor. V, 1. οἰκίαν ἀχειροποίητον corpus quod totum est a Deo. Coloss. II, 11. περιτομὴ ἀχειροποίητος circumcisio spiritualis, manibus non peracta. Saepius in N. T. non legitur. *Alberti* Gloss. N. T. ἀχειροποίητον· ἀκατασκεύαστον.

ἈΧΛΎΣ, ύος, ἡ, 1. proprie: *caligo aëris, tenebrae, nebula,* i. q. σκότος, quo sensu non solum in *Symmachi* reliquiis, Job. III, 5. pro hebraicis verbis חֹשֶׁךְ et עֲנָנָה, sed etiam apud *Homer.* Odyss. VII, v. 41. (ἥ ῥά οἱ ἀχλὺν θεσπεσίην κατέχευε) *Polyb.* XXXIV, 11. 15. legitur.

2. *oculorum morbus,* seu *caligatio, coecitas, quando oculi* vel *pellicula super inducta excoecantur,* vel *retusam et hebescentem habent aciem ex caloris nativi aut spiritus extinctione, aut humorum, oculos regentium, perturbatione,* ut centies apud *Hippocratem* sumitur, teste *Foësio* Oeconom. Hippocrat. p. 22. Sic autem cum *Kypkio* in Observatt. Sacr. T. II, p. 64. accipiendam arbitror hanc vocem Act. XIII, 11. παραχρῆμα δὲ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκότος protinus autem illum corripuit tanta coecitas ac nox oculorum. *Plutarch. Alex. M.* c. 45. ὥστε καὶ ταῖς ὄψεσιν ἀχλὺν ὑποδραμεῖν. Saepius non legitur in N. T. *Hesych.* ἀχλύν· σκοτίαν καὶ ἀορασίαν. Idem: ἀχλύς· ἡ ἐν ὀφθαλμοῖς λεπτὴ, ὕλη, ὁμίχλη, σκοτία, ἀμβλυωπία. *Suid.* ἀχλύς· σκότος, ὁμίχλη, ζόφος, ἀμβλυωπία. Conf. etiam *Schol. Aeschyli* ad Pers. v. 671.

ἈΧΡΕΙΌΩ, ῶ, fut. ώσω, *inutilem reddo* vel *facio.* Passiv. ἀχρειόομαι, οῦμαι, *factus sum inutilis ac ineptus, corruptus sum.* Rom. III, 12. ἅμα ἠχρειώθησαν ad unum omnes inepti sunt ad virtutis studium ac perversi. Saepius non legitur in N. T. *Polyb.* I, 14. 6. II, 33. 5.

ἈΧΡΕΊΟΣ, ὁ, ἡ, τὸ, 1. *inutilis, iners, ineptus ad aliquid efficiendum,* i. q. ἄχρηστος *damnum afferens. Etym. M.* οὗ μὴ ἔχει τις χρείαν. Matth. XXV, 30. τὸν ἀχρεῖον δοῦλον servum pigrum, qui officio suo non satisfecit, i. q. ὀκνηρὸν, ubi sermo est de servo illo, cui creditum fuerat talentum, qui do-

 mino

denique ἄφρων appellatur, qui, quae ex natura de reditu corporum mortuorum in vitam sponte intelligi possunt, non recte percipit.

2. *inscius, paganus, religionis christianae scientia destitutus*, et ex adjuncto: *impius, scelestus*. Rom. II, 20. παιδευτὴν ἀφρόνων doctorem insciorum. Ephes. V, 17. μὴ γίνεσθε ἄφρονες ne amplius paganorum more vitiositati vos dedatis; nam sequitur: ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα Κυρίου. 1 Petr. II, 15. τὴν τῶν ἀφρόνων ἀγνωσίαν calumnias paganorum, quas ex ignorantia proferre solent.

3. *jactabundus, ostentator*. 2 Cor. XI, 16. μή τις με δόξῃ ἄφρονα εἶναι ne quis me vanum ostentatorem habeat. ib. v. 19. ἡδέως γὰρ ἀνέχεσθε τῶν ἀφρόνων lubenter fertis jactabundos. XII, 6. οὐκ ἔσομαι ἄφρων non vaniloquentiae accusari possem. ibid. v. 11. γέγονα ἄφρων paululum jactabunde de me locutus sum. Sic etiam Latine *stultos* vocant, quos gloria vexat inanis.

'ΑΦΥΠΝΟ΄Ω, ῶ, fut. ώσω, *sopior, obdormio*, ex ἀπὸ et ὕπνος *somnus*. Verbum ἅπαξ λεγόμενον, Luc. VIII, 23. πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσε inter navigandum obdormivit Jesus. Rarior est haec notio apud Graecos, nam vulgo ἀφυπνόω et ἀφυπνίζω (*Aelian*. V. H. I, 13,) *e somno excitare*, et sensu passivo *expergefieri* significat. Vid. *Pierson*. ad *Moeridem* p. 61. Sed eodem tamen sensu legitur in versione Alex. Judd. V, 27. sec. Ald. ἀφύπνωσε ἀναμέσον τῶν σκελῶν αὐτῆς ubi in hebr. שָׁכַב respondet.

"ΑΦΩΝΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. *mutus, vocis expers, qui facultate loquendi plane est destitutus*. 1 Cor. XII, 2. πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ ἄφωνα ad colenda simulacra idolorum muta, coll. Ps. CXV, 5. Habac. II, 18. 2 Petr. II, 16. ὑποζύγιον ἄφωνον ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμενον. 2 Maccab. III, 29.

2. *qui obmutescit, vocem non emittit*. Sic in N. T. legitur Act. VIII, 32. ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείραντος αὐτὸν ἄφωνος ut agnus coram tonsore obmutescit, et nullum sonum edit, co LIII, 7. ubi נֶאֱלָמָה vocatur. apud Graecos ἄφωνος et ἀχανὴς vocem *Moeris* tanquam magi cam praeferendam judicavit (νος) et ἄναυδος de *attonito* usu *cui prae ingenti stupore et admi vox est intercepta*, v. c. apud VII, p. 298. *Aelian*. V. H. 41. πρῶτον ἔστη ἄφωνος, ἐκπλαγεὶ παραδόξῳ θέᾳ. Hinc ἀφασία st notat, quo vox et sermo inter Conf. *Irmisch*. ad *Herodian*. I, p. 356. Plane singulari mo tem hoc vocabulum usurpatur XIV, 10. οὐδὲν αὐτῶν (scil. φωνῶ νον et nulla lingua sensu et si tione caret, seu, nulla est, qu vere dici possit lingua. Sic βί τος vita non vitalis.

'ΑΧΑ΄Ζ, ὁ, *Achas*. Nomen gine hebraicum אָחָז *appreh possessor*. Fuit rex Judaeae ad impius, filius Jothami, 2 Reg 1. Legitur in N. T. Matth. I

'ΑΧΑΪ́Α, ας, ἡ, *Achaia*. *regionis Graeciae*. Angustius mitur, fuit nomen provinciae in Peloponneso aut Morea, Graeciae versus septentrionem men accepit ab *Achaeo*, filio olim Aegialea dicta, fortasse gialeo, rege Sicyoniae. Sub to erat provincia proconsulari berius eam Macedoniae adj Caesarianam fecit, sed Clau tramque provinciam senatui r seu, proconsularem fecit. vita *Claudii* c. 25. *Polybii* ae ta Peloponnesus dicta est conf. *Polyb*. II, c. 38. Latiu cipitur, complectitur Pelopo et Graeciam, quae proprie tur, h. e. regiones omnes, qu jectae sunt inter Peloponne Thessaliam, et cum Μακεδον jungitur, quia in has duas pr totam Graeciam diviserunt postquam Graecos in suam tem redegerant. Conf. *Cell* tit. Orb. Antiq. T. I, p. 1170

nasii *Exc. Plin.* p. 568. De provincia *Achaia* proconsulari, sensu angustiori sumta, cujus caput Corinthus fuit, accipiendus erit locus Act. XVIII, 12. 27. ibid. vero XIX, 21. latius patet, nam ibi verba leguntur: διελθὼν Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν. Rom. XV, 26. Ἀχαΐα coetus Christianorum in Achaia, latius sumta. ibid. XVI, 5. loco Ἀχαΐας reponendum est Ἀσίας. 1 Cor. XVI, 15. 2 Cor. I, 1. IX, 2. XI, 10. 1 Thess. I, 7. 8. *Hesych.* Ἀχαιοί· οἱ Ἕλληνες, κυρίως δὲ καὶ οἱ κατοικοῦντες μέρος τι τῆς Πελοποννήσου τὴν καλουμένην Ἀχαΐαν.

ἈΧΑΪΚΌΣ, οῦ, ὁ, *Achaicus*, i. e. *ad Achaeos pertinens, Achaeorum proprius.* *Xenoph. Hist. Graec.* IV, 3. 5. *Hom.* Il. ι. 375. ubi vid. *Eustathius.* In N. T. est nomen viri Christiani, qui commemoratur 1 Cor. XVI, 17. forte sic dicti ab Achaia provincia, ex qua oriundus fuit.

ἈΧΆΡΙΣΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *ingratus, qui gratias non refert, qui, accepti beneficii immemor, officia sua negligit,* (*Xenoph. Mem.* II, 2. 1.) ex α priv. et χαρίζομαι *gratificor.* Bis legitur in N. T. Luc. VI, 35. ubi Deus benignus dicitur ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηρούς. 2 Tim. III, 2. ἀχάριστοι, ἀνόσιοι, nam ingratum dicens omne crimen dixeris. Sapient. XVI, 29. *Herodian.* VI, 9. 1. ὡς ἀπίστου καὶ ἀχαρίστου. *Lucian. Timon.* 48. ἀχάριστοι καὶ πονηροί. *Eustath.* in *Od.* δ'. p. 304. 40. ἀσύνηθες δὲ τοῖς μεθ' Ὅμηρον ἀχάριστον ἐπὶ τοῦ μὴ χαρίεντος. αὐτὸν γὰρ ἀχάριστον φασί, οὗ ἀπορρεῖ μνῆσις εὖ πεπονθότος.

ἈΧΕΊΜ, vel ἈΚΕΊΜ, ὁ. *Achim.* Est nomen proprium indeclinabile viri, filii Zadoci cujusdam, origine hebraicum. Legitur in N. T. Matth. I, 14.

ἈΧΕΙΡΟΠΟΊΗΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *non manu factus, non factus et exstructus opera, arte et ingenio hominum, divinus,* ex α negat. et χειροποίητος *artificio humano structus.* Marc. XIV, 58. ἄλλον ἀχειροποίητον ναὸν οἰκοδομήσω templum, non opere humano structum, aedificabo. 2 Cor. V, 1. οἰκίαν ἀχειροποίητον corpus quod totum est a Deo. Coloss. II, 11. περιτομὴ ἀχειροποίητος circumcisio spiritualis, manibus non peracta. Saepius in N. T. non legitur. *Alberti* Gloss. N. T. ἀχειροποίητον· ἀκατασκεύαστον.

ἈΧΛΎΣ, ύος, ἡ, 1. proprie: *caligo aëris, tenebrae, nebula,* i. q. σκότος, quo sensu non solum in *Symmachi* reliquiis, Job. III, 5. pro hebraicis verbis חֹשֶׁךְ et עֲנָנָה, sed etiam apud *Homer.* Odyss. VII, v. 41. (ἡ ῥά οἱ ἀχλὺν θεσπεσίην κατέχευε) *Polyb.* XXXIV, 11. 15. legitur.

2. *oculorum morbus,* seu *caligatio, coecitas, quando oculi* vel *pellicula super inducta excoecantur,* vel *retusam et hebescentem habent aciem ex caloris nativi aut spiritus extinctione, aut humorum, oculos regentium, perturbatione,* ut centies apud *Hippocratem* sumitur, teste *Foësio* Oeconom. Hippocrat. p. 22. Sic autem cum *Kypkio* in Observatt. Sacr. T. II, p. 64. accipiendam arbitror hanc vocem Act. XIII, 11. παραχρῆμα δὲ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκότος protinus autem illum corripuit tanta coecitas ac nox oculorum. *Plutarch. Alex. M.* c. 45. ὥστε καὶ ταῖς ὄψεσιν ἀχλὺν ὑποδραμεῖν. Saepius non legitur in N. T. *Hesych.* ἀχλύν· σκοτίαν καὶ ἀορασίαν. Idem: ἀχλύς· ἡ ἐν ὀφθαλμοῖς λεπτή, ὕλη, ὁμίχλη, σκοτία, ἀμβλυωπία. *Suid.* ἀχλύς· σκότος, ὁμίχλη, ζόφος, ἀμβλυωπία. Conf. etiam *Schol. Aeschyli* ad Pers. v. 671.

ἈΧΡΕΙΌΩ, ῶ, fut. ώσω, *inutilem reddo* vel *facio.* Passiv. ἀχρειόομαι, οῦμαι, *factus sum inutilis ac ineptus, corruptus sum.* Rom. III, 12. ἅμα ἠχρειώθησαν ad unum omnes inepti sunt ad virtutis studium ac perversi. Saepius non legitur in N. T. *Polyb.* I, 14. 6. II, 33. 5.

ἈΧΡΕΪΟΣ, ὁ, ἡ, τὸ, 1. *inutilis, iners, ineptus ad aliquid efficiendum,* i. q. ἄχρηστος *damnum afferens.* *Etym. M.* οὗ μὴ ἔχει τις χρείαν. Matth. XXV, 30. τὸν ἀχρεῖον δοῦλον servum pigrum, qui officio suo non satisfecit, i. q. ὀκνηρὸν, ubi sermo est de servo illo, cui creditum fuerat talentum, qui domino

mino non solum nihil per pigritiam profuerat, sed etiam damnum attulerat. Hinc ἀχρειότης *pigritia, inertia* in libro Tobiae IV, 13. Conf. etiam *Clarkium* ad *Homer*. Iliad. II, v. 269.

2. *qui non est magni momenti et pretii*. Luc. XVII, 10. λέγετε ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν non adeo magnam operam vestram, quam locastis, existimate. 2 Sam. VI, 22. וְהָיִיתִי שָׁפָל בְּעֵינָי Alexandr. καὶ ἔσομαι ἀχρεῖος ἐν ὀφθαλμοῖς μου. Pertinet huc fortasse glossa *Etym. M.* ἀχρεῖον· τὸ ἀσθενὲς καὶ βάρους ἀμέτοχον.

῎ΑΧΡΗΣΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *inutilis, Arrian. Epict.* I, 9. III, 24. (ex α priv. et χρηστὸς *utilis)* et per λιτότητα *admodum damnosus et perniciosus. (Hesiod. Opp.* v. 296.) Sic semel in N. T. legitur Philem. v. 11. ubi Onesimus ἄχρηστος vocatur, qui Philemoni multum nocuerat eumque laeserat, coll. v. 18. Solent enim non solum Scriptores sacri, (conf. supra ad ἀλυσιτελὴς) sed etiam utriusque linguae auctores interdum diminutionis et attenuationis gratia ponere verba contraria eorum, quae declarare velint iisque adjungere particulas negandi. Sic v. c. μὴ λυσιτελεῖν apud *Xenoph*. Cyrop. I, 3. 8. est *exitium afferre*, et ἀλυσιτελῶς *magno cum damno*, apud *Theophr*. Char. VIII, 4. quemadmodum *inutile* apud *Cic*. (Offic. I, 10. III, 13. II, 14. de Invent. I, 49. Vide *Ernesti Clav. Cic.* s. h. v.) legitur de eo, quod detrimentosum est. Conf. plura apud *Fischerum* de Vitiis Lexicorum N. T. Ptol. XXV, p. 7 seq. *Clarkium* ad *Homer*. Il. II, 269. et *A Gellii N.* A. II, c. 6.

῎ΑΧΡΙ, sequente consona, et ῎ΑΧΡΙΣ, sequente vocali, quanquam interdum ῎ΑΧΡΙ in codicibus ante vocalem reperitur, v. c. Act. I, 2. Adverbium, naturam praepositionis habens, quod cum genitivo construitur, et nihil plane differt a μέχρι et μέχρις, observante *Eustathio* ad *Homer*. p. 1062. qui, γίνεται, inquit, τὸ ἄχρις ἀπὸ τοῦ μέχρις ἀποβολῇ τοῦ μῦ καὶ τροπῇ τοῦ φωνήεντος. In N. T. variis mo[...] patum legitur.

1. est loci: *usque ad.* Ac[...] 6. ἄχρι Πάφου usque ad Paph[...] 4. ἄχρι τῆς Ἀσίας. XXVIII, [...] Ἀππίου Φόρου. Apoc. XVII[...]

2. de tempore: *usque ad,* [...] tempus ulterius excludat. [...] XXIV, 38. ἄχρι ἧς ἡμέρας pro [...]ρας, ᾗ κ. τ. λ. usque ad illum d[...] etc. Conf. Act. I, 2. Luc[...] XVII, 27. Act. XIII, 11. ἄχ[...] per aliquod tempus. ibid. [...] ἄχρις αὐγῆς usque ad diluculum [...] III, 19. ἄχρις οὗ ἔλθῃ τὸ σπέρ[...] ἄχρις χρόνου, ᾧ ἔλθῃ κ. τ. λ. ut [...] usque ad adventum Messiae [...] ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πατρὸς u[...] tempus a patre definitum. S[...]tur verbo, notat: *donec, usq*[...] v. c. Apoc. XV, 8. ἄχρι τελεσθ[...] nec explerentur. ib. XVII, [...] 3. Qui vulgo ex hac notion[...]catur locis Luc. IV, 13. mihi [...] ambiguitate quadam laborar[...]tur: nam verba ἄχρι καιροῦ, q[...]go quidem vertuntur *per aliq*[...]*poris spatium*, aeque commod[...] possunt *ab hoc ipso tempore* ἄχρι, ut latinum *usque, (Tere*[...] III, 2. 18. *Juven. Sat.* XII [...] *Virg. Aen.* VII, 289.) non [...] *terminum ad quem*, sed etiar[...] significat. Conf. *Tempe h*[...] T. III. p. 67.

3. *ante, antequam.* Rom. V, [...] γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν τῷ κό[...] ante promulgationem legis M[...] vitiositas inter homines erat, [...] 14. qui locus vulgo male re[...] *quamdiu lex erat, erat quoque p*[...] *in mundo.* Act. XXVII, 33. ἄ[...] ἔμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι ante lu[...] diei ortum jussit eos cibum [...] ad quem locum conf. *Kypke* C[...] Sacr. T. II, p. 143.

4. non semper *terminum tem*[...] *tempus ad quod*, sed etiam i[...]*lum, tractum temporis, quo* [...] *factum fuerit*, significat. Ac[...] 6. ἄχρις ἡμερῶν πέντε intra quinq[...] Rom. VIII, 22, ἄχρι τοῦ νῦν [...]

stro tempore. Eadem significatione gaudet formula: ἄχρις οὗ, quae haud raro continuationem et perpetuitatem indicat. Rom. XI, 25. ἄχρις οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ quamdiu multitudo gentilium intraret. Hebr. III, 13. ἄχρις οὗ τὸ σήμερον καλεῖται. 2 Macc. XIV, 10. Conf. quae ad Act. III, 19. *Krebsius* notavit in Observatt. Flavianis p. 173. et *Gregor. Nazianz.* Orat. II. de Filio p. 343. ed. *Hervag.*

ἌΧΥΡΟΝ, ου, τὸ, non est *palea, quae vento abigi solet*, ut vulgo male traditum reperitur in Lexicis vulgaribus, et a *Schoettgenio* adeo in *antiquitatibus triturae et fulloniae* (Lips. 1763. 8.) p. 53. nam haec graece dicitur ἄχνη (Vide *Eustath.* ad *Il.* ι, p. 575.) vel χνοῦς, sed *totus calamus frumenti inde a radice usque ad spicam, quae grana continet.* (quae graece ἀθὴρ dicitur) et respondet hebraico תֶּבֶן Exod. V, 7. Genes. XXIV, 25. *Etym. M.* ἄχυρον· ἡ καλάμη ἡ ἀλλοιωθεῖσα. Jam quia Judaei aliaeque gentes comburere solebant stramen stipulasque loco ligni ad cibos coquendos, furnos calefaciendos aliosque usus, (conf. *Kypke* Observv. Sacr. T. I, p. 14 et *Paulsen.* de Agricultura Orientalium p. 150.) eleganter a Christo cum stramine, igne comburendo, comparantur impii, a Deo gravissimis poenis afficiendi. Matth. III, 12. τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ, et Luc. III, 17. *Aristoph. Acharn.* 510. Saepius non legitur in N. T.

ἈΨΕΥΔΗ͂Σ, έος, οῦς, ὁ, ἡ, *mentiri nescius, verax*, ex α priv. et ψευδὴς *mendax.* Semel tantum in N. T. Deus dicitur ἀψευδὴς Tit. I, 2. quatenus metuendum non est, ne vana promissione nos lactet. In *Symmachi* reliquiis hebraico לֹא־שֶׁקֶר Job. XXXVI, 4. respondet. Legitur praeterea in *Lycophron.* Cassandra v. 1456. *Eurip. Orest.* 364. ἀψευδὴς θεός. *Aelian.* V. H. XIV, 28. ἀληθῆ τι καὶ ἀψευδῆ. Vox ἀψευδεῖν legitur apud *Xenoph. Cyrop.* V, 2. 4.

ἌΨΙΝΘΟΣ, ου, ἡ, *absinthium*, (ἀψίνθιον, apud *Xenoph. Anab.* I, 5. 1.) herbae amarissimae genus, Wermuth *Wormwood*, quod vulgo non male compositum existimatur ex α priv. et ψίνεσθαι *fructum vel florem amittere.* Absinthium enim flores non amittit. Vide *Ol. Celsii Hierobot.* P. I. p. 480.

2. per metonymiam causae efficientis pro effectu, *amaritudo.* Apoc. VIII, 11. καὶ γίνεται τὸ τρίτον τῶν ὑδάτων εἰς ἄψινθον et tertia pars aquarum facta est amara.

ἌΨΙΝΘΟΣ, ου, ὁ, nomen *stellae*, insignem ecclesiæ doctorem sine dubio significantis. Apoc. VIII, 11.

ἌΨΥΧΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *anima carens, inanimatus*, ex α priv. et ψυχὴ *anima.* Opponitur ἔμψυχος. In N. T. tantum legitur 1 Cor. XIV, 7. τὰ ἄψυχα (scil. ὄργανα) φωνὴν διδόντα tamen instrumenta musica, vita et sensu carentia, sonum edunt. Sapient. XIV, 29. ἀψύχοις γὰρ πεποιθότες τοῖς εἰδώλοις. *Eurip. Ion.* 881. *Polyb.* VI, 47. 10. X, 24. *Xenoph. Sympos.* 5. 3. *Hesych.* ἄψυχον· εἴδωλον μὴ ἔχον ψυχήν.

B.

ΒΑ΄ΑΛ, ὁ, et ἡ. *Baal.* Nomen indeclinabile hebraicum בַּעַל, quod significat *Dominum.* Fuit proprie quidem nomen idoli Phoeniciorum et Cananitarum, quod etiam sub nomine contracto *Bel* (בֵּל contracte pro בַּעַל) ab Assyriis, Babyloniis aliisque vicinis populis colebatur, (Ies. XLVI, 1. Jerem. L, 2. LI, 44.) in quo Sol cultus esse vulgo creditur; sed deinde etiam haud raro per synecdochen speciei pro quocunque alio idolo ponitur. Jerem. II, 8. In versione Alexandrina ponitur cum articulo masculini (Num. XXII, 41. 1 Regg. XV, 32.) et foeminini generis. (Zeph. I, 4. Hos. II, 8.) In N. T. ubi semel tantum legitur, ei articulus foeminini generis

praeponitur. Rom. XI, 4. οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βάαλ, pro τῇ τοῦ Βάαλ εἰκόνι, qui non flexerunt genua imagini vel statuae Baal. Legi in hanc rem meretur *Selden.* de Diis Syris Syntagma II, cap. 1 et 2. et Additamenta *Beyeri* p. 137 et 264.

ΒΑΒΥΛῺΝ, ῶνος, ἡ. *Babylon.* Est vox originis hebraicae בָּבֶל *confusio,* a בָּלַל *confudit.* Urbs antiqua Babylon, quae nomen traxit a confusione linguarum, quam Moses memorat Genes. XI. exstructa a Nimrode, sita erat in Assyria vel Chaldaea, in regione campestri Sinear vel Sennahar ad Euphratem. Quae, cum diu fuisset sedes regum Assyriae, tandem diruta est et destructa, ac Seleucus Nicanor aliam condidit ad Tigridem haud procul ab antiqua distantem, quam *Seleuciam* dictam *Plinius H. N.* VI, c. 26. vocat chaldaicarum gentium caput. Fuit urbs amplissima et potentissima et provinciae potius, quam urbis ambitum habuit, teste *Aristotele Polit.* III, c. 2. Unde in N. T. pro tota regione Chaldaeorum ponitur. Matth. I, 11. 12. 17. Act. VII, 43. Est etiam urbs ejusdem nominis sita in Aegypto, vel Aegypto proxima, in finibus Arabiae, juxta Heliopolin, ex qua multi viri docti Petrum primam suam epistolam scripsisse existimant. Sed ἡ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτὴ, quae 1 Petr. V, 13. commemoratur, sine dubio est ecclesia christiana, quae Babylone in Assyria erat, et originem suam debebat Judaeis, qui, per Nabuchodonosorum in Assyriam abducti, beneficio decreti Cyri in pristinas sedes redeundi non usi fuerant. Vide *Wetstenii N. T.* T. II. p. 697. In Apocalypsi, ubi saepius commemoratur Babylon, v. c. XIV, 8. XVI, 19. XVII, 5. XVIII, 2. 10. 21. alii Romam, alii Hierosolymam, et, ut mihi videtur, rectius intelligendam esse judicant.

ΒΑΘΜῸΣ, οῦ, ὁ, 1. proprie: *gradus, limen.* Est verbale a perf. pass. βέβαμαι, pro quo Dorice est βέβαμαι,

verbi βαίνω, *scando,* inserta I
Plutarch. Romul. c. 20. In
Alex. pro hebraico מִפְתָּן 1
5. et מַעֲלָה 2 Regg. XX, 10.
situm reperitur.

2. metaphorice: *gradus di*
fastigium honoris. Ammian.
XV, 13. Sic legitur in N. T
1 Tim. III, 13. βαθμὸν ἑαυτ
περιποιοῦνται viam sibi muniun
jores honores, ad ampliorem
neribus ecclesiasticis dignitat
tamen, ut *Theodoretus,* (qui
βαθμὸν ἐν τῷ μέλλοντι βίῳ interp
hunc locum de praemiis in fu
explicandum esse censuerunt
tione *dignitatis et honoris fa.*
gitur βαθμὸς apud *Euseb. H*
21. *Plutarch. Alcibiad.* c. 17
admodum ἐπαναβαίνω de di
militarium gradibus usurpatu
a *Xenoph. Cyrop.* II, 1. 10
Suiceri Thes. Eccles. T. I. p.
P. Zornii Opuscula SS. T. II.

ΒΆΘΟΣ, εος, τὸ, 1. prop
funditas, et tribuitur rebus,
mensione aestimari solent.
XIII, 5. διὰ τὸ μὴ ἔχειν βά
quod non haberent terram
dam, seu βαθεῖαν γῆν, quam
judicat *Lucianus Abdicat.*
Hinc βάθος et βαθὺ designat
tatem terrae ac segetum. v.
Callim. H. in Apoll. 65. e
Androm. 638. Marc. IV, 5.
ri si usurpatur, *mare altum* s
Luc. V, 4. ἐπανάγαγε εἰς τὸ β
vehere in altum.

2. *ipsa terra, quam inh*
Rom. VIII, 39. οὔτε ὕψωμα
nec coelum nec terra, h. e.
ne in tota rerum natura. C
mus ad h. l. καὶ τὰ ἐν τῇ γῇ
τοῖς οὐρανοῖς, coll. Ies. VII,
varie explicatur hic locus
pretibus. Alii enim βάθος d
et *calamitate* explicant, nixi
CXXX, 1. alii vero de *reb*
sonis humilibus interpretant
berti Gloss. N. T. p. 105. τὸ
κατώτερα μέρη.

3. ut graecum ἄβυσσος, et hebraicum תְּהוֹם, (Ps. XXXVI, 7.) *omne, quod est occultum, absconditum, immensum et impervestigabile, quod intellectus humanus vel plane non, vel haud facile capere et assequi valet,* significat, τὸ ἀνεξιχνίαστον. 1 Cor. II, 10. καὶ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ adeo abdita et occulta Dei consilia. Conf. *Valcsius* ad *Polyb.* p. 396. ed. *Gronov.* Rom. XI, 33. ὦ βάθος πλούτου o immensam et impervestigabilem beneficentiam Dei! Apoc. II, 24. τὰ βάθη τοῦ Σατανᾶ occultas fraudes Satanae; nam βαθὺς, ut lat. *altus ingenii,* is dicitur, cujus consilia et sensus, utpote tecta, aegre assequimur. *Eichhornio* in Comm. ad h. l. τὰ βάθη τοῦ Σατανᾶ est doctrina, seu mysterium diaboli, impietatis omnis adeoque haeresium auctoris. Pertinet huc glossa *Hesychii:* τὰ βάθη· τὰ ἀχώρητα, τὰ ἀκατάληπτα. Judith. VIII, 14. βάθος καρδίας ἀνθρώπου. Conf. etiam vers. Alex. et *Theodot.* ad Dan. II, 22. Vide *Wetstenii N. T.* T. II. p. 76. et *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 615.

4. *magnitudo, omne, quod est summum in suo genere.* Sic legitur in N. T. 2 Cor. VIII, 2. ἡ κατὰ βάθος πτωχεία ὑμῶν summa vestra paupertas. *Sophocl. Ajax Flagell.* 130. ἢ μακροῦ πλούτου βάθει. *Aelian. V. H.* III, 18. πλοῦτος βαθὺς summae divitiae. *Sallust. Bell. Jugurth.* c. 81. profunda avaritia. *Hesych.* βάθος· μέγα. Apud Graecos βαθὺς etiam *divitem* notat, v. c. *Plutarch.* de *Consol.* p. 110. ed. *Xylander.* βαθὺς δυνάστης Κροῖσος.

5. Restat locus Ephes. III, 18. ubi quatuor rerum corporearum dimensionis species, τὸ πλάτος καὶ μῆκος καὶ βάθος καὶ ὕψος, pro immenso ambitu Christi erga homines benevolentiae ponuntur.

ΒΑΘΥΝΩ, fut. υνῶ, *excavo, profundum facio, in profundum penetro,* a βαθύς. Semel in N. T. legitur Luc. VI, 48. ἔσκαψε καὶ ἐβάθυνε qui alte effodiens fundamentum posuit. In vers. Alex. respondet hebraico עָמַק in Hiphil. Ps. XCII, 5. Jerem. XLIX, 8.

ΒΑΘΥΣ, εῖα, ύ, 1. proprie: *profundus.* Joh. IV, 11. καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθὺ et puteus est profundus.

2. metaphorice *omne, quod plenum ac magnum est et summum in suo genere,* βαθὺ vocatur. Vid. *Graevii lectt. Hesiod.* p. 95. Sic v. c. tribuitur *graviori somno, sopori alto, quo quis quasi sepultus jacet,* qui ὕπνος βαθὺς dicitur Act. XX, 9. *Aelian. V. H.* IX, 13. XIII, 6. *Theocrit. Idyll.* VIII, 65. 66. Sirac. XXII, 7. Tribuitur etiam *diluculo, cum summum mane est.* Luc. XXIV, 1. ὄρθρου βαθέος primo, seu summo mane, coll. Marc. XVI, 1. 2. λίαν πρωΐ. Ita βαθὺς etiam apud Graecos de tempore usurpatur, v. c. *Theocrit. Idyll.* XVIII, v. 404. *Polyaen.* I, 28. 2. βαθείας ἑσπέρας ἐπανῆλθεν. ib. IV, 9. 1. ὄρθρος βαθύς. *Phlegon Trallian. Mirab.* c. 1. Conf. *Perizon.* ad *Aelian. V. H.* II, 36. *Reitz.* ad *Lucianum* T. II. p. 603.

ΒΑΪΟΝ, ου, τὸ, plur. τὰ βαΐα. Vocabulum e lingua coptica (ubi Baïs dicitur. Vide *Chaeremon.* apud *Porphyrium* de *Abstinentia* IV, c. 7. et vers. Copt. Joh. XII, 15.) in linguam graecam translatum, quod proprie *ramum palmae* (1 Macc. XIII, 51. *Symmach.* Cant. VII, 9.) significat, qui graece etiam βαΐς, interdum βαΐνη (supple ῥάβδος) 1 Macc. XIII, 37. vocatur. (*Hesych.* βαΐς· ῥάβδος φοίνικος, καὶ βαΐον. *Etym. M.* βαΐον· παρὰ τὸ βία τέλλεσθαι· σημαίνει τὸν κλάδον τῆς φοίνικος.) Deinde vero, sive φοίνιξ addatur, sive simpliciter ponatur, *omnis generis ramos* significat. In posteriori significatione semel legitur in N. T. Joh. XII, 13. ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων acceperunt termites palmarum. *Syrus* h. l. τὰ βαΐα transtulit ܣܘܟܐ, quae vox *cujusvis arboris ramos* significat. Palmarum rami speciatim Syris ܐܝܠܝܢ dicuntur, ut docuit *Ludov. de Dieu* in *Critica S.* p. 518.

518. Cf. Levit. XXIII, 40. ubi hebraica כַּפּוֹת תְּמָרִים ab ignoto interprete in Hexaplis vertuntur βαΐα φοινίκων, ab Alexandrinis autem κάλλυνθρα φοινίκων. Hinc apud *Symmachum* Genes. XL, 16. κανᾶ βαϊνὰ *canistra texta spadicibus* vocantur. Conf. de hac voce *Cangii Glossarium* p. 167. *Salmasium* ad *Achillem Tatium* p. 621 sq. *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 615. et *Fischerum* de *Vitiis Lexicorum N. T.* Prolus. I. p. 16.

ΒΑΛΑΑ'Μ, ὁ. *Balaam, Bileam.* Nomen proprium prophetae, seu potius harioli, praestigiatoris et somniorum interpretis, qui fuit filius *Beori* ex Mesopotamia, et quidem ex urbe Petora oriundus, (Num. XXII, 5. Deut. XXIII, 4. Jos. XXIV, 9.) a quo Balacus, data pecunia, impetrare studuerat, ut Israelitas devoveret. Ter ejus nomen reperitur in N. T. 2 Petr. II, 15. ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ Βαλαὰμ τοῦ Βοσὸρ falsi doctores, qui sequuntur vitae rationem Bileami, lucri injusti cupiditate scilicet abrepti. Jud. v. 11. καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν et ad errorem Bileami pro mercede effusi sunt. Apoc. II, 14. ubi commemorantur *Bileamitae,* qui *Eichhornio* in Comm. ad h. l. Vol. I. p. 74. iidem esse videntur, qui graeco nomine Nicolaitae dicuntur, ut utrumque sit nomen falsorum doctorum mere symbolicum, qui Bileamo in eo similes fuerint, quod alios fraudibus circumvenirent. Est enim בִּלְעָם Νικόλαος, *victor populi,* a בָּלַע, arab. بلع *vicit* (Hos. VIII, 8. Job. XXXVII, 20.) et עָם *populus.*

ΒΑΛΑ'Κ, ὁ. *Balak.* Nomen regis Moabitarum, ab Israelitis extincti. Legitur in N. T. Apoc. II, 14.

ΒΑΛΑ'ΝΤΙΟΝ, τίου, τὸ, *crumena, cui pecunia immittitur, et in ea asservatur,* a βάλλω *jacio, injicio, immitto,* (unde et 'βαλλάντιον scribitur apud *Plutarchum Vita Gracchi* c. 2.) et differt a πήρα, quod *saccum* significat, *in quo commeatus et alia necessaria recondi solent:* unde interdu ipsa pecunia usurpatur, test *liast.* ad *Aristoph. Aves* v. 4 βαλαντίου· ἄνευ ἀργυρίου καὶ Legitur in N. T. Luc. X, 4. τάζετε βαλάντιον ne ferte v crumenam. ib. XII, 33. ποιή τοῖς βαλάντια μὴ παλαιούμενα pa bis crumenas, quae non vete h. e. comparare vobis veras e divitias studete. ib. XXII, *Xenoph. Symp.* 4, 2. Ale usi sunt hoc vocabulo pro ... XIV, 17. et כִּיס, Proverb. I, βαλάντιον· μάρσιπος. Ευνάπιος· λοχήματος εἴη καὶ δοῦλος τῶν β *Hesych.* μαρσύππιον. *Thom. M* τιον καὶ πήρα ῥήτορες, οὐ μαρσίππιο *Wetstenii N. T.* T. I. p. 719.

ΒΑ'ΛΛΩ, fut. βαλῶ, s. βαλ βληκα,

1. *jacio vi et impetu.* Joh. πρῶτος τὸν λίθον ἐπ' αὐτῇ βαλέτω in eam jaciat lapidem. ib. v. 5 XXII, 23. καὶ κονιορτὸν βαλλ τὸν ἀέρα pulverem in aërem jac *Homer. Iliad.* γ, 108. ε, 1 *Eurip. Med.* 273.

2. *conjicio,* v. c. *in carceren* III, 24. οὔπω γὰρ ἦν βεβλημέν φυλακὴν ὁ Ἰωάννης nondum in c conjectus erat Johannes. sensu legitur Matth. V, 25. 30. Luc. XII, 58. XXIII, 1 Act. XVI, 23. 24. 37. Apoc XII, 9. *in fornacem,* Matt 42. καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴ τοῦ πυρός. ibid. v. 50.

3. *abjicio,* i. q. προβάλλω, se ἔμπροσθεν τινος. Marc. VII, βαλεῖν τοῖς κυναρίοις eumque objicere. Matth. VII, 6. μη τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν ρων nec margaritas vestras p jicite. ibid. XV, 26.

4. *injicio, immitto, pono,* (*Il.* γ, 15. ε, 40. *Aeschyl.* *Vinct.* 679.) *dimitto.* Matt 18. βάλλοντας ἀμφίβληστρον ε λασσαν rete mari injicientes. legitur c. XIII, 27. XVII,

... -γκιστρον hamum mittito, coll. Ies. XIX, 8. οἱ βάλλοντες ἄγκιστρον εἰς τὸν ποταμόν. Marc. I, 16. ubi tamen praestantissimi codices ἀμφιβάλλοντας loco βάλλοντας habent. Joh. XXI, 6. Matth. XXVII, 6. οὐκ ἔξεστι βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν non licet fisco sacro immittere; ubi βαλεῖν est i. q. τιθέναι. Vid. *Stosch. Antiq. Thyat.* Lib. II, c. 5. § 8. Marc. XII, 41—44. Joh. V, 7. βάλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν in aquam me dimittat. ibid. XII, 6. καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζε et pecunias, quae immittebantur loculo, asservabat, vel in rem suam convertebat. Apoc. XIV, 16 et 19. καὶ ἔβαλεν τὸ δρέπανον ἐπὶ τὴν γῆν. Huc etiam referenda videtur phrasis: βάλλειν τὸν δάκτυλον καὶ τὴν χεῖρα εἰς τι *digito vel manu aliquid tangere.* Marc. VII, 33. ἔβαλε τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ. Joh. XX, 25. ἐὰν μὴ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων nisi digitum meum immisero vestigiis clavorum. ibid. v. 27. βάλε τὴν χεῖρά σου εἰς τὴν πλευράν μου injice manum tuam lateri meo. Hinc, si de *fluidis* usurpatur et *liquore*,

5. *infundere, fundere* notat. Matth. IX, 17. οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιοὺς nec quisquam vinum recens conjicit in veteres utres. Marc. II, 22. Luc. V, 37. 38. Joh. XIII, 5. εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα deinde infudit aquam in pelvim. Sic שׂוּם, quod Alexandrini interdum per βάλλω transtulerunt, v. c. Ezech. XXI, 22. XXIII, 24. ab iisdem etiam ἐγχέω redditur. Exod. XXIV, 6. *Arrianus Diss.* in *Epictet.* IV, c. 13. οἶνον, ἵνα βάλω εἰς τὸν πίθον. *Dioscor.* I, 94.

6. de *semine* si usurpatur, significat: *serere, semen terrae mandare.* Luc. XIII, 19. ὃν (scil. κόκκον σινάπεως) ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ quod misit aliquis in hortum, coll. Matth. XIII, 31. ὃν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ. Ps. CXXVI, 6. βάλλοντες τὰ σπέρματα.

7. cum praepositione ἀπὸ, *abjicio.* Matth. V, 29. καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ et abjice. ibid. v. 30. XVIII, 8. 9. Apoc. IV, 10. καὶ βαλοῦσι τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου et abjecerunt coronas coram throno, submissionis testandae causa. ib. VI, 13. ὡς συκῆ βάλλει τοὺς ὀλύνθους αὐτῆς quemadmodum ficus abjicit ficus immaturas.

8. *ejicio, emitto*, sive simpliciter ponatur, sive ἔξω addatur. Apoc. XII, 15. καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὕδωρ ὡς ποταμὸν et ejecit serpens aquam ex ore fluminis instar. ibid. v. 16. Matth. V, 13. εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ βληθῆναι ἔξω quam ut foras ejiciatur; sed potest etiam h. l. per *abjici* verti, in quo sensu formula: ἔξω βάλλειν, legitur apud *Aelian. V. H.* X, 30. Sensu metaphorico reperitur formula ἔξω βάλλειν, 1 Joh. IV, 18. ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον perfectus amor omnem animo adimit timorem et anxium metum. Hinc

9. si de *liquore* usurpatur, *effundere* significat. Matth. XXVI, 12. βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου quod vero hoc unguentum corpori meo affudit, seu, in corpus meum effudit. Sic שׂוּם Hebraeorum ab Alexandrinis mox per ἐκχέω, Judd. VI, 19. mox per ἐπιχέω, Levit. V, 11. redditum legitur.

10. *caedo, percutio, ferio, caedendo et feriendo vulnero ac saucio.* Marc. XIV, 65. καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔβαλλον et lictores virgis vel baculis eum caedebant. In eadem notione legitur in vers. Alex. ubi partim τῷ יָרָה, 2 Paral. XXVI, 15. partim τῷ מָחַץ, Habac. III, 13. respondet.

11. *trado, committo.* Matth. XXV, 27. ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις oportebat igitur te tradere pecuniam meam numulariis, seu mensariis, coll. Luc. XIX, 23. Formulam βάλλειν τὸ ἀργύριον propriam esse in re pecuniaria, et significare *collocare pecuniam alicui, ponere apud aliquem*, docuit *Salmasius* de *Usuris* p. 632.

12. *do, efficio, concedo, concilio.* Matth. X, 34. οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην non veni eo consilio, ut redderem

tempora

tempora pacata: paulo post legitur: οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν, ubi βάλλειν μάχαιραν est: *turbas dare, dissensionem efficere,* coll. Luc. XII, 51. ubi legitur δοῦναι εἰρήνην καὶ διαμερισμόν. *Homer. Iliad.* IV, 16. ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι βάλωμεν. Ad hanc notionem referenda videtur formula: βάλλειν εἰς τὴν καρδίαν τινὸς *suggerere, inspirare, instillare, consilium alicui subjicere.* Joh. XIII, 2. τοῦ διαβόλου ἤδη βεβληκότος εἰς τὴν καρδίαν Ἰούδα Σίμωνος Ἰσκαριώτου cum diabolus jam Judae Simoni Iscariotae consilium suggessisset Christum prodendi. Similis formula βάλλειν ἐν καρδίαις legitur apud *Pindar. Olymp.* XIII. v. 21. πολλὰ δ' ἐν καρδίαις ἀνδρῶν ἔβαλον. Sic contra ea βάλλεσθαι τὶ εἰς νοῦν est: *alicujus rei faciendae consilium capere,* apud *Joseph. A. J.* VI, 13. 4. VII, 4. 3. Conf. *Wesseling.* ad *Herodot.* V, 49. et *Wetstenii N. T.* T. I. p. 928. Interdum autem βάλλω etiam *neutraliter* usurpatur, ut significet

13. *abjicio, projicio me, demitto me, insilio.* Matth. IV, 6. βάλε σεαυτὸν κάτω inde te projice. Joh. XXI, 7. καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν se mari immisit.

14. *invado, ingruo, irruo, incido.* Act. XXVII, 14. μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλε κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικὸς non multo post invasit eam, scil. navem, ventus vehementissimus. *Vulgatus:* misit se contra ipsam.

15. in forma passiva ejusque perfecto et plusquamperfecto, *jactus sum, decumbo, jaceo,* et speciatim de *aegrotis* usurpatur, *qui lecto sunt affixi.* Matth. VIII, 6. ὁ παῖς μου βέβληται παραλυτικὸς servus meus decumbit paralyticus. ibid. v. 14. εἶδε τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν. Marc. VII, 30. plene legitur βάλλεσθαι ἐπὶ τῆς κλίνης, coll. Apoc. II, 22. Luc. XVI, 20. ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἡλκωμένος qui jacebat ad portam ejus ulceribus scatens.

16. interdum omittitur, v. c. Matth. V, 22. ubi ante verba εἰς τὴν γέενναν subaudiendum est βληθῆναι, col[l.] et 30.

ΒΑΠΤΙ΄ΖΩ, fut. ίσω, 1. p[roprie] *immergo ac intingo, in aquam* a βάπτω, et respondet hebraic[e] 2 Regg. V, 14. in vers. Al[ex.] טָבַע, apud *Symmachum* Ps. L[XIX,] 5. et apud *incertum,* Ps. IX, hac autem significatione nunq[uam] N. T. sed eo frequentius in [scriptoribus] gr. legitur, v. c. *Diod. Sic.* I, de Nilo exundante: τῶν χερσαίων τὰ πολλὰ ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ ληφθέντα διαφθείρεται βαπτιζόμενα terrestrium animalium, a flumi[ne] prehensa, submersione pereunt. Lib. XII. p. 391. et XIV. p ed. *Casaub. Polyb.* III, c. 72 ἕως τῶν μαστῶν οἱ πεζοὶ βαπτιζόμε[νοι] διέβαινον. Idem V, c. 47. et a[liis] locis, quae larga manu dedit *S*[...] *zius* in *Comment. Crit. Ling.* 232 sq. Jam, quia haud raro [...] immergi ac intingi in aquam ut lavetur, hinc

2. *abluo, lavo, aqua purgo* Sic legitur in N. T. Marc. VII, ἀπὸ ἀγορᾶς, ἐὰν μὴ βαπτίσωνται (i[n qui]busdam codd. ῥαντίσωνται) οὐκ et res, in foro coëmtas, nisi aqua ablutae et purgatae fuerin[t] edunt. Luc. XI, 38. ὅτι οὐ ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου Jesun[m] prandium se non lavisse. Βα[πτίζεσ]θαι non solum *lavari,* sed eti[am] *lavare* significare, multis loci[s] bari potest. Sirac. XXXIV, 30. [βαπ]τιζόμενος ἀπὸ νεκροῦ καὶ πάλιν ἁπ[τόμενος] αὐτοῦ τί ὠφέλησε τῷ λουτρῷ [...] Judith. XII, 7. καὶ ἐβαπτίζετο ἐ[πὶ] πηγῆς τοῦ ὕδατος.

3. Hinc transfertur ad *baptis[mum]* *tum solemnem,* quem, ut, quic[unque] essent instituti religionis chris[tianae] initiis eamque amplecti et pr[ofiteri] vellent, initiarentur, Christus in[stituit] Matth. XXVIII, 19. ita, ut β[απτίζω] sit: *baptizo, baptismum admi[nistro],* *actum baptismi exerceo,* seu, *ba[ptismi]* *ritu obstringo aliquem profession[i reli]gionis christianae;* βαπτίζομαι [...]

sensu passivo significet: *baptismum accipere, sacramento baptismi initiari;* in medio vero, quod habet significationem reciprocam, *se baptizandum curare.* Joh. IV, 2. καίτοιγε Ἰησοῦς οὐκ ἐβάπτιζεν quamvis Jesus ipse non baptizaret, sed per discipulos baptismum administrandum curaret. Act. II, 41. VIII, 12. 13. 16. 36. 38. IX, 18. X, 47, 48. XIX, 5. XXII, 16. ἀναστὰς βάπτισαι age, cura te baptizandum. Imprimis autem hac in re solemnes sunt in N. T. formulae: βαπτίζειν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, h. e. baptismi ritu obstringere aliquem doctrinae de Deo, Messia et Spiritu S. a Christo ipso et per Apostolos traditae, ut legitur Matth. XXVIII, 19. βαπτίζεσθαι εἰς vel ἐπὶ τὸ ὄνομα Ἰησοῦ Χριστοῦ, seu εἰς Χριστὸν, Act. II, 41. XIX, 5. Rom. VI, 3. Galat. III, 27. baptismo suscepto se obstringere observationi et professioni religionis christianae. βαπτίζεσθαι εἰς τὸν θάνατον Ἰησοῦ, Rom. VI, 3. baptismi ritu obstringere se, velis ad imitationem mortis Christi renuntiare peccatis et vitiositati, deponere peccata, ut Christus vitam posuit suam. βαπτίζεσθαι εἰς ἓν σῶμα, quae 1 Cor. XII, 13. de Christianis legitur, qui baptizabantur, ut ejusdem societatis essent membra et mutuae benevolentiae ac concordiae studerent. Ex omnibus his locis satis superque apparet, formulam: βαπτισθῆναι εἰς ὄνομά τινος significare in universum: *se nomini alicujus, doctrinae, institutioni, auctoritati addictum profiteri per baptismi ritum,* unde illustrari potest locus 1 Cor. X, 2. ubi Israëlitae, qui Mose duce ex Aegypto exierant, dicuntur πάντες εἰς τὸν Μωσῆν ἐβαπτίσαντο ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ τῇ θαλάσσῃ, h. e. omnes se professos esse sectatores Mosis ducis et imperatoris, cum nubem illam et Mosen ducem sequerentur per mare rubrum, coll. 1 Cor. I, 13. 15. Nec aliena sunt ab hoc hucusque comprobato usu sacro verbi βαπτίζειν loca N. T. in quibus partim de *ipsius Christi per Johannem suscepto baptismo,* partim de *baptismo, Johannis instituto,* exponitur. Quod enim *ad baptismum ab ipso Christo per Johannem susceptum* attinet, e locis Matth. III, 13—17. Joh. III, 31—33. patet, Jesum hoc ritu non solum inauguratum fuisse ad munus publicum et palam declaratum esse filium Dei, sed etiam Christum eo se ipsum obstrinxisse vitae ac doctrinae, voluntati divinae omni ex parte convenienti; *baptismo* vero, *quem Johannes divino praecepto usurpavit,* Judaei non solum erant obstringendi τῇ μετανοίᾳ, Matth. III, 11. sed etiam initiandi in novam oeconomiam Messiae propediem auspicandam, Matth. III, 2. Act. XIX, 4. unde apparet, quid sibi velit formula: βαπτισθῆναι εἰς Ἰωάννου βάπτισμα, quae Act. XIX, 3. legitur. Vide *Joh. Floderi* τὸ βαπτισθῆναι εἴς τι, λέξις N. T. Scriptoribus familiaris. Upsal. 1762. 4.

4. metaphorice: ut lat. *imbuo, large et copiose do atque suppedito, largiter profundo.* Matth. III, 11. αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρὶ ille vos spiritu sancto et igne imbuet. Marc. I, 8. Luc. III, 16. Joh. I, 33. οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν Πνεύματι ἁγίῳ, h. e. hic cumulate tribuet hominibus dona Spiritus S. Act. I, 5. ad quem locum *Theophyl.* τὴν ἐπίχυσιν καὶ τὸν πλοῦτον τῆς χορηγίας σημαίνει, coll. Act. II, 17. Act. XI, 16. Nec ignotus est hic verbi βαπτίζω usus metaphoricus graecis Scriptoribus, apud quos haud raro *obruere* notat. Sic apud *Diod. Sic.* I, c. 73. legitur formula: ἰδιώτας βαπτίζειν ταῖς εἰσφοραῖς tributis plebem onerare; ubi vid. *Wesseling.* apud *Justin. Mart.* Dial. c. Tryph. p. 313. ed. Paris. βεβαπτισμένος ἁμαρτίαις dicitur, *qui vitiis scatet. Anthol. Gr.* Lib. II, c. 47. βαπτίζεται δ' ὕπνῳ γείτονι τοῦ θανάτου. Alia exempla habet *D'Orville* ad *Charit.* II, c. 4. p. 307. ed. Lips.

5. per metaphoram βαπτίζεσθαι significat: *calamitatum fluctibus obrui, mergi miseriis, mala perferre,* etiam

sponte

sponte se periculis vitae offerre, mortem adeo ipsam sibi inferri pati. Sic legitur in N. T. Matth. XX, 22. καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; num easdem calamitates perferre potestis, quae mihi sunt subeundae? ibid. v. 23. Marc. X, 38, 39. Luc. XII, 50. βάπτισμα ἔχω βαπτισθῆναι restat mihi hoc, ut magnis miseriis mergar. Huc etiam referrem locum illum vexatissimum, 1 Cor. XV, 29. ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; quem ita vertendum arbitror: *si nulla esset resurrectio, omnibus omnino praemiis carerent, qui gravissimis calamitatibus sponte se offerunt propter spem, quam habent, mortuos aliquando esse in vitam redituros.* Varias de h. l. expositiones, si cui libet et vacat legere, evolvat *Biblioth. Bremens.* Class. VII, p. 667 sq. *Deylingii Obss. Sacr.* P. II. Obs. XLIV. p. 396. et *Dresigium* de *Verbis Mediis N. T.* I, 33. p. 225. Ps. LXIX, 2. 3. 15. 16. *Plutarch. de puer. educ.* c. 13. § 3. ψυχὴ τοῖς μὲν συμμέτροις αὔξεται πόνοις, τοῖς δὲ ὑπερβάλλουσι βαπτίζεται. *Heliodor. Aethiop.* II, 3. καὶ τῇ συμφορᾷ βεβαπτισμένον. ib. IV, 20. V, 16.

ΒΑ'ΠΤΙΣΜΑ, ατος, τὸ, *baptisma.* Nomen verbale a perfecto passivo βεβάπτισμαι verbi βαπτίζω.

1. proprie: *immersio, intinctio in aquam, lotio.* Hinc transfertur

2. ad ritum sacrum, qui κατ' ἐξοχὴν baptismus dicitur, quo baptizandi olim in aquam immergebantur, ut verae religioni divinae obstringerentur. Ita legitur α) *de baptismo, quem Johannes baptista jussu divino administrabat.* Matth. III, 7. Luc. VII, 29. qui κατ' ἐξοχὴν βάπτισμα μετανοίας vocatur. Marc. I, 4. Luc. III, 3. Act. XIII, 24. XIX, 4. quia ad obsequium Deo praestandum animorumque emendationem homines obstringebat. Hic vero observandum est, formulam βάπτισμα Ἰωάννου interdum latius patere, et per synecdochen *totum munus, institutionem ac doctrinam Johannis baptistae* significare, v. c. Matth. XXI, 25. βάπτισμα Ἰωάννου πόθεν ἦν; coll. v. 25 et 26. Luc. XX, 4. Act. I, 22. X, 37. XVIII, 25. β) *de baptismo, a Christo Apostolis demandato, et ad initiandos Christianos praescripto ritu*, qui Rom. VI, 4. βάπτισμα εἰς τὸν θάνατον, (scil. Ἰησοῦ) et 1 Petr. III, 21 συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς Θεόν, interdum etiam simpliciter βάπτισμα, Ephes. IV, 5. Coloss. II, 12. appellatur.

3. per metaphoram: *gravissimae afflictiones et calamitates ob religionem perferendae, quibus, qui eas sustinent, quasi submerguntur*, quae olim haud omnino male *baptismus sanguinis* appellabantur. Sic autem legitur in N. T. Matth. XX, 22. 23. Marc. X, 38. 39. Luc. XII, 50.

ΒΑΠΤΙΣΜΟ'Σ, οῦ, ὁ, *lotio, purgatio, ablutio.* Sic ter legitur in N. T. Marc. VII, 8. βαπτισμοὺς ξεστῶν καὶ ποτηρίων, ubi lotiones poculorum pro omnibus omnino purgationibus leviticis ponuntur, de quibus etiam locutus est Paulus Hebr. VI, 2. et IX, 10.

ΒΑΠΤΙΣΤΗ'Σ, οῦ, ὁ, *baptista, qui ritum baptismi administrat*, a βαπτίζω. Est agnomen Johannis, Zachariae filii, a munere, divinitus ei demandato, ortum. Legitur Matth. III, 1. XI, 11. 12. XIV, 2. 8. XVI, 14. XVII, 13. Marc. VI, 24. 25. VIII, 28. Luc. VII, 20. 28. 33. IX, 19.

ΒΑ'ΠΤΩ, fut. βάψω, *mergo, immergo, tingo, intingo, imbuo.* Luc. XVI, 24. ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος, pro ἐφ' ὕδατος, ut intingat extremum digiti sui in aquam. Joh. XIII, 26. ᾧ ἐγὼ βάψας τὸ ψωμίον ἐπιδώσω cui ego intingens offulam dedero. Apoc. XIX, 13. ἱμάτιον βεβαμμένον αἵματι vestis tincta sanguine. Saepius non legitur in N. T. Alexandrini autem saepe hac voce usi sunt pro hebraico טָבַל, Num. XIX, 18. 1 Sam. XIV, 27. et semel pro מָחַץ, Ps. LXVIII, 23. *Phavor.* βάπτουσι· πλύνουσιν.

ΒΑΡΑΒΒΑ͂Σ,

ΒΑΡΑΒΒᾶΣ, ᾶ, ὁ. *Barabbas.* Est nomen proprium (frequens in Talmude) insignis latronis, quem repudiato Christo sibi condonari a Pilato efflagitarunt Judaei. Plenum ejus nomen fuit Ἰησοῦς Βαραββᾶς, quod non solum in quibusdam codicibus N. T. Matth. XXVII, 17. legitur, sed etiam nuper ab *Adlero* (videatur ejus kurze Uebersicht seiner biblisch-kritischen Reise nach Rom. Altona 1783. p. 121 sq.) in Cod. Vat. Syr. XIX. inventum fuit. Sed nomen Jesus sine dubio ejectum est in reliquis N. T. locis (Matth. XXVII, 16. 20. 21. 26. Marc. XV, 7. 11. 15. Luc. XXIII, 18. Joh. XVIII, 40.) a librariis, ne nomen Jesu conveniret alicui iniquorum, ut recte monuit *Origines Homil.* XXXV. in Matthaeum. *Alberti Gloss. N. T.* p. 4. Βαραββᾶν· υἱὸν διδασκάλου ἢ υἱὸν πατρὸς, ex בַּר *filius* et אָב seu אַבָּא, quod *patrem* aeque ac *doctorem* significat. Vid. *Lud. de Dieu Critica S.* p. 384.

ΒΑΡἈΚ, ὁ. *Barak.* Nomen hebraicum (בָּרָק *fulgur*) ἄκλιτον judicis cujusdam populi Israelitici, filii Abinohami, cujus mentio fit Judd. IV, 15, 16. et Hebr. XI, 32.

ΒΑΡΑΧΊΑΣ, ου, ὁ. *Barachias.* Nomen viri hebraicum, compositum ex בָּרַךְ *benedixit* et יָהּ *Deus,* teste *Alberti. Gloss. N. T.* p. 3. Βαραχίας· εὐλόγησεν Κύριος. Ita autem appellatus est a Christo pater Zachariae, occisi in templo Hierosolymitano, qui alias *Joiada* dictus est, ut adeo binominis fuisse recte credatur. Semel legitur in N. T. Matth. XXIII, 35. Conf. *Possini Spicil. Evangel. S.* XI.

ΒΆΡΒΑΡΟΣ, ου, ὁ, ut latinum *barbarus,*

1. proprie de eo usurpatum fuisse videtur, *qui difficulter, aspere et duriter loquitur,* ut ab ipso sono natum sit hoc nomen, ut vult *Strabo* Lib. XIV. p. 455. quanquam haud ignoro, alios ab arabico بربر *murmuravit,* alios denique, ut *Drusius* Lib. II. Quaest. XVII, ex syriaco ܒܪ *extra,* originem traxisse, judicasse. Hinc

2. ita dicitur *omnis, qui utitur lingua peregrina,* seu *exotica, quae a nobis non potest intelligi,* sine ulla ferociae et ruditatis notione, qui Graecis appellabatur ἑτερόγλωσσος. Sic *Ovid.* de se, in Ponto vivente, Trist. V, 10. 37. „Barbarus hic ego sum, quia non intelligor ulli." *Eurip. Hecub.* v. 328. *Orest.* v. 485. *Herodot.* II, 158. βαρβάρους πάντας οἱ Αἰγύπτιοι καλέουσι τοὺς μὴ σφίσι ὁμογλώσσους. Et in versione Alex. Ps. CXIV, 1. מֵעַם לֹעֵז recte redditur ἐκ λαοῦ βαρβάρου, nam לָעַז, quod semel legitur in V. T. ex analogia linguae arab. لغز et syr. ܠܥܙ *barbare loqui, intorquere sermonem, ne intelligatur,* significat. Hac autem significatione usus est Paulus 1 Cor. XIV, 11. ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος, καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος ego loquentis linguam non intelligam, nec, qui peregrina lingua utitur, me intelliget. Vide *I. C. Klemmii* D. Crit. de voce βάρβαρος ad l. l. Tub. 1732. 4. In reliquis N. T. locis semper e contextu definiendum erit, quinam potissimum populi hoc nomine innuantur. Sic

3. Graecis, si βάρβαροι opponuntur, omnes populi dicuntur, *qui non graecae sunt civitatis. Isocrat. Evag.* c. 11. Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων. Hinc lucem foeneratur locus Rom. I, 14. Ἕλλησί τε καὶ βαρβάροις, ubi tamen latere videtur in voce βάρβαρος notio *populorum rudium et a disciplina humanitatis alienorum.* Graeci enim, qui tunc temporis ob philosophiae studium in omni humanitatis disciplina exculti credebantur, omnes gentes incultas βαρβάρους appellare consueverunt. Cf. *Dougtaei Analecta Sacra N. T.* Exc. LXVIII. *Hesychius* ad locum Rom. I, 14. βάρβαροι· οἱ ἀπαίδευτοι.

4. respectu ad Romanos *omnes, qui non sunt Romani,* βάρβαροι vocantur. Sic legitur in N. T. Act. XXVIII, 2 et 4. ubi incolae insulae Maltae, e Graecis,

Graecis, Carthaginiensibus et multis Africanis populis mixti, hoc nomine insigniuntur.

5. *omnes nationes exceptis Judaeis* barbarorum nomine comprehenduntur. Coloss. III, 11. βάρβαρος Σκύθης. Conf. quae de hac voce recte monuerunt *D'Orville* ad *Charit.* VI, c. 3. p. 526. ed. Lips. *Irmisch.* ad *Herodian.* I, 1. 5. p. 20. *Krebs. Obss. Flav.* p. 268.

ΒΑΡΈΩ, ῶ, fut. ήσω, 1. *gravo, degravo, onero*, et proprie est ponderis, quod grave est, cui incumbit, a βαρύς. Alexandrini usi sunt pro hebraico כָּבַד Exod. VII, 14. Sed in N. T. metaphorice tantum usurpatur, et quidem ita, ut

2. *somno* tribuatur, qui occupat ac tenet oculos, unde formula: βαρεῖσθαι ὕπνῳ, interdum etiam simplex βαρεῖσθαι significat *gravem somno esse, premi gravitate soporis.* Matth. XXVI, 43. ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι (unus codex addit ἀπὸ ὕπνου) oculi enim corum erant gravati, seu, altiori somno oppressi erant. Luc. IX, 32. οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ. Marc. XIV, 40. Sic *graves somno* apud *Ovid. Heroid.* Ep. XIV, 33. Conf. *Gataker.* ad *M. Antonin.* VIII. § 36.

3. *molestus sum, molestiam creo.* 1 Tim. V, 16. καὶ μὴ βαρείσθω ἡ ἐκκλησία nec oneri sint coetui Christianorum, ubi sermo est de viduis, sumtibus publicis sustentandis.

4. *affligo, premo calamitatibus.* 2 Cor. I, 8. ὅτι καθ᾽ ὑπερβολὴν ἐβαρήθημεν ὑπὲρ δύναμιν quod pressi sumus afflictionibus praeter modum. ibid. V, 4. στενάζομεν βαρούμενοι. *Dion. Halic. Ant.* I. c. 14. πόλεις ὑπὸ πολέμων καὶ ἄλλων κακῶν βαρηθεῖσαι. Saepius non legitur in N. T.

ΒΑΡΈΩΣ. Adverbium. *Graviter, moleste, difficulter.* (ab eodem.) Bis legitur in N. T. Matth. XIII, 15. Act. XXVIII, 27. formula βαρέως ἀκούειν τοῖς ὠσὶ, quae proprie quidem notat *obstructas aures habere, difficulter audire*, sed deinde etiam metaphorice de *iis* usurpatur, *qui non admittunt edocti meliorem cognitionem*, coll. Ies. VI, 10. *Xenoph. Cyrop.* II, 2, 1. et *Anab.* II, 1. 7.

ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΪΟΣ, ου, ὁ. *Bartholomaeus*, ex בַּר *filius* et תַּלְמַי, (quod 2 Sam. XIII, 37. ab Alex. Θολμὶ redditur) quod ex analogia nomen patris ejus fuisse videtur, quasi *filius Tolmi.* Fuit unus Apostolorum Christi, quem eundem fuisse haud pauci censent cum Nathanaele e locis Joh. I, 46. coll. Matth. X, 3. Joh. XXI, 2. ut adeo Nathanael ejus nomen proprium, Bartholomaeus autem nomen paternum fuerit. Legitur nomen ejus Matth. X, 3. Marc. III, 18. Luc. VI, 14. Act. I, 13. *Alberti Gloss. N. T.* p. 1. Βαρθολομαῖος υἱὸς κρεμάσας ὕδατα. Auctor glossae vocabulum ex בַּר *filius*, תֹּלֶה *suspendens* et מַיִם *aqua* satis inepte deduxit.

ΒΑΡΙΗΣΟΥ͂Σ. *Barjesus.* Cognomen pseudoprophetae Judaei et Magi hebraicum, quod plerique ex בַּר et יְהוֹשֻׁעַ *Josua* compositum tradunt. Conf. *Lud. de Dieu Critica S.* ad Act. XIII, 6. p. 580. Semel commemoratur Act. XIII, 6. ubi quidam codices habent Βαριησοῦς, h. e. *filius Jehu.* Conf. *Heinsii Exercit. S.* IV. c. 8.

ΒᾺΡ-'ΙΩΝΑ͂Σ, ᾶ, ὁ. *Bar-Jonas* Nomen Simonis Petri Apostoli syrohebraicum, quod idem valet ac filius Jonae, seu Joannis. Matth. XVI, 17. *Alberti Gloss. N. T.* p. 2. Βὰρ 'Ιωνᾶ· υἱὸς περιστερᾶς, ex בַּר *filius* et יוֹנָה *columba.*

ΒΑΡΝΆΒΑΣ, α, ὁ. *Barnabas.* Cognomen viri, alias *Joses* dicti, qui fuit genere Levites, patria Cyprius, insignis doctor religionis christianae et Apostolus, collega Pauli. Significationem nominis ipse Lucas suppeditat Act. IV, 36. ubi scribitur 'Ιωσῆς δὲ ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας ὑπὸ τῶν ἀποστόλων, ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον υἱὸς παρακλήσεως, ut adeo cognomen hoc ab Apostolis accepisse videatur ob solatium, quo a-

nimos-

animos Christianorum doctrina sua ac institutione repleverat, nam נָבָא apud Hebraeos *vaticinari*, *hortari*, *consolari* notat. Act. XIII, 1. 2.

ΒΆΡΟΣ, εος, ους, τὸ, 1. proprie: *pondus*, *gravitas*, *onus*, et opponitur τῷ ἐλαφρόν. *Xenoph. Cyrop.* III, 3, 19. Hinc Alex. usi sunt Judd. XVIII, 21. pro כְּבֵדָה *gravamen*, *sarcina*, *impedimenta militaria*. In N. T. metaphorice usurpatur et quidem ita, ut

2. *omne*, *quod alteri molestum est et molestiam et incommodum creat*, significet. Sic legitur in N. T. Matth. XX, 12. τοῖς βαστάσασι τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα qui per totum diem labore aestuque solis defatigati sumus. Act. XV, 28. ubi βάρος dicuntur leges et praecepta, quorum observatio est molesta, certe molesta videtur, coll. Apoc. II, 24. οὐ βαλῶ ἐφ' ὑμᾶς ἄλλο βάρος nova vobis officia non injungo. Galat. VI, 2. aeque ac ὄγκος *vitia et errores aliorum hominum*, ob molestiam, quam nobis creare vulgo solent, βάρος appellantur: ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, aliorum errores et vitia patienter et aequo animo ferte. 2 Macc. IX, 10. διὰ τὸ τῆς ὀσμῆς ἀφόρητον βάρος. Sirac. XIII, 2. *Dionys. Halic. Ant.* IV, 10. βάρος τῶν κινδύνων καὶ τῶν ἀναλωμάτων.

3. *gloria*, *dignitas*, *honor*, i. q. δόξα, τιμὴ et ἀξίωμα. 1 Thess. II, 6. δυνάμενοι ἐν βάρει εἶναι quum possemus in summo honore et auctoritate esse, utpote Christi Apostoli. Exempla Graecorum dedit *Wesseling*. ad *Diod. Sic.* IV, c. 61. T. I. p. 306. Eodem modo *pondus* apud Latinos usurpari, *Salmasius* docuit ad *Trebellii Pollionis* triginta tyrannos c. 4. Paulus respexit sine dubio usum vocabuli hebraici כָּבוֹד. Hinc βάρος, aliis substantivis additum,

4. *magnitudinem et praestantiam alicujus rei insignem* significat. 2 Cor. IV, 17. καθ' ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βάρος δόξης κατεργάζεται ἡμῖν praesentes afflictiones, quae admodum leves sunt, efficiunt nobis aeternam felicitatem summam illam et praestantissimam. Sic apud *Sophoclem Ajax Flag.* v. 130. ἢ μακροῦ πλούτου βάρει· *Eurip. Hipp.* 626. χρυσοῦ βάρος, et apud *Claudianum* de *Laud. Stilic.* III, 79. *famae pondus*. *Suid.* βάρος· ἀντὶ τοῦ τὸ πλῆθος, τὴν ἰσχύν.

ΒΑΡΣΑΒᾶΣ, ᾶ, ὁ. *Barsabas*. Est cognomen

1. *Josephi*, qui fuit unus ex illis duobus viris, ex quibus unum Apostoli loco Judae elegerunt, Act. I, 23.

2. *Judae*, qui cum Paulo, Barnaba et Silia Hierosolyma Antiochiam missus fuit, Act. XV, 22.

ΒΑΡΤΙ΄ΜΑΙΟΣ, ου, ὁ. *Bartimaeus*. Nomen coeci cujusdam nativitate, quem Jesus miraculoso modo sanavit. Idem quod υἱὸς Τιμαίου, ut a Marc. X, 46. explicatur ex Τίμαιος et בַּר *filius*, quae vox saepe in nominibus propriis occurrit.

ΒΑΡΥ΄ΝΩ, fut. υνῶ, 1. proprie: *gravo*, *premo*, *gravando ac premendo impedio*. (a βαρύς.) *Xenoph. Mem.* II, 2. 5.

2. metaphorice ad animum translatum: *animum inertem et ineptum reddo ad negotia sua recte peragenda*. Sic semel tantum legitur in N. T. Luc. XXI, 34. μήποτε βαρυνθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς cavete, ne animus vester torpens et ineptus reddatur ad vigilantiam crapula, ebrietate et curis hujus vitae. Exod. VIII, 15. Alex. ἐβαρύνθη ἡ καρδία αὐτοῦ. Hoc ipsum verbum eodem modo, ut hic apud Lucam, constructum etiam legitur apud Sirac. XXI, 25. χείλη ἀλλοτρίων ἐν τούτοις βαρυνθήσεται. Alias cum ὑπὸ, v. c. apud *Xenoph de rep. Laced*, ὑπὸ πλησμονῆς βαρύνεσθαι.

ΒΑΡΥ΄Σ, εῖα, ὺ, 1. proprie: *gravis*, *ponderosus*, et opponitur τῷ κοῦφος. Matth. XXIII, 4. φορτία βαρέα καὶ δυσβάστακτα onera admodum gravia, h. e. difficilia admodum praecepta. *Aeschin. Socr.* Dial. II, 13.

2. *difficilis*, *observatu difficilis*. Matth. XXIII, 23. ἀφήκατε τὰ βαρύτερα νόμου negligitis difficiliora legis præcepta. Sed

Sed alii interpretes, *Elsnerum* secuti, hunc locum de *praeceptis praestantioribus legis et majoris momenti ac pretii* interpretantur; quam significationem habere βαρὺς aeque ac lat. *gravis* (apud *Cic. p. Flacco* c. 23 et 24.), clare docent loca *Polyb.* I, 38. III, 13. 60. *Herodian.* II, 14. 7. 1 Joh. V, 3. καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσὶ et praecepta ejus non sunt impossibilia, seu, observatu non difficilia. In omnibus his locis autem βαρὺς etiam *molestum* significare potest, ut legitur apud *Xenoph. Hist. Gr.* III, 2. 1. et IV, 1. 12. Sic saepe in vers. Alex. usurpatum legitur, v. c. Exod. XVIII, 18. et Dan. II, 11. ubi τῷ יַקִּיר respondet.

3. *gravis, qui est magni momenti.* Act. XXV, 7. πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιάματα multas et graves criminationes. Cf. de hac notione *Elsneri Obss. Sacras* T. I. p. 105.

4. inprimis, si de animalibus usurpatur, *violentus, saevus, trux, rapax, et omnino is, qui alteri detrimentum affert et nocet.* Act. XX, 29. λύκοι βαρεῖς lupi rapaces, seu metaphorice: falsi doctores, qui noxios errores lucri causa spargunt. *Polyb.* I, 10. λίαν βαρεῖς καὶ φοβεροί. *Diog. Laërt.* I, c. 7. 2. βαρὺς πᾶσιν ἐγένετο. Et apud *Xenoph. Mem.* III, 6. 12. βαρὺ χωρίον locus propter pestilentes et noxios vapores minime saluber dicitur.

5. *durus, severus.* 2 Cor. X, 10. ὅτι αἱ μὲν ἐπιστολαὶ βαρεῖαι καὶ ἰσχυραὶ litterae ejus durae sunt et severae. Cf. *Wetstenii N. T.* T. II, p. 203. *Hesych.* βαρύς· κακός, ἀηδής, σκληρός. Idem; βαρὺ δηλοῖ δὲ καὶ μέγα καὶ χαλεπὸν καὶ ἰσχυρὸν καὶ ἀναιδές. Βαρύτης *insolentiam* notat apud *Dion. Halic. Ant.* X. c. 6. Conf. etiam *Irmisch.* ad *Herodian.* I, 9. 15. p. 360. et II, 14. 7. p. 438.

ΒΑΡΎΤΙΜΟΣ, ίμου, ὁ, ἡ, *pretiosus, gravis pretii,* (ex βαρὺς et τιμὴ *pretium*) nam olim aes appendebatur, non vero numerabatur, prout hodie fieri solet: unde etiam apud Latinos *grave pretium,* (*Sallust. Hist.* III.) opponitur *levi pretio.* (*Sueton. Aug.* 41.) Semel in N. T. legitur Matth. XXVI, 7. ἀλάβαστρον μύρου ἔχουσα βαρυτίμου habens alabastrum unguenti valde pretiosi, ubi in quibusdam codicibus πολυτίμου, fortasse e loco Joh. XII, 3. legitur. Usus est etiam hac voce *Aeschylus* in Suppl. v. 25. ὕπατοί τε θεοὶ καὶ βαρύτιμοι, ubi tamen βαρύτιμος *graviter punientem* significat.

ΒΑΣΑΝΊΖΩ, fut. ίσω, 1. proprie: *examino, probo, exploro metalla per lapidem Lydium,* qui βάσανος Graecis dicitur.

2. *inquiro per torturam, torqueo maleficos ad eruendam veritatem,* nam βάσανος etiam *tormentum* notat, *per quod inquisitio fieri solet.* Sic legitur apud *Joseph. A. J.* II, 6. 4. XVI, 8. 1. Hinc in N. T. synecdochice usurpatur, ut significet

3. relate ad corpus, *doloribus acribus ac gravibus vexare, acutissimis et gravissimis cruciatibus afficere.* Matth. VIII, 6. ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικός, δεινῶς βασανιζόμενος servus meus domi decumbit paralyticus, et gravissimos sustinet dolores. Apoc. IX, 5. ἵνα βασανισθῶσι μῆνας πέντε. ib. XII, 2. βασανίζεσθαι de doloribus parturientis usurpatur, et idem valet, quod ὠδίνω. Eodem sensu in vers. Alex. 1 Sam. V, 3. usurpatum legitur, et 2 Macc. VII, 13.

4. in universum: *affligo, molestiam facio,* et βασανίζομαι *laboro, vexor,* ita, ut ad corpus aeque ac ad animum referatur. Matth. VIII, 29. ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς; huc cur nos vexatum venis ante tempus? ubi βασανίσαι, quoad sensum et ex mente daemone acti, est: *eripere et coërcere potestatem in corpora humana.* Marc. V, 7. Luc. VIII, 28. coll. IV, 34. nam de poenis et cruciatibus, daemonibus a Deo paratis, in omnibus his locis cogitari nullo modo potest. Marc. VI, 48. καὶ εἶδεν αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν et vidit eos multum in remigando laborare, seu vexari remigando. 2 Petr. II, 8. ψυχὴν δικαίαν ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν impie eorum factis magna

magna aegritudine animi afficiebatur pius Lothus. Apoc. XI, 10. Eodem plane sensu habet *Philostrat. Vita Apollonii* IV, c. 25. *Arrian. Epictet.* II, 22. *Lucian. Amor.* p. 875. Hinc ex adjuncto:

5. *punio, poenis afficio.* Apoc. XIV, 10. καὶ βασανισθήσεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον τῶν ἁγίων ἀγγέλων. ibid. XX, 10. καὶ βασανισθήσονται εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Sapient. XI, 9. *Joseph. A. J.* II, 14. 4.

6. *huc et illuc agito, jacto.* Matth. XIV, 24. τὸ δὲ πλοῖον ἦν βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων. *Vulgatus:* fluctibus maris agitabatur. Alex. hebr. רְגָזָה *commotio, agitatio* per βάσανος reddiderunt Ezech. XII, 18. *Thom. M.* τὸ βασανίζειν ἐπὶ δοκιμασίας λαμβάνεται, καὶ τῶν διὰ λόγων, καὶ τῶν διὰ τιμωρητικῶν ὀργάνων. μὴ λέγε οὖν βιβασάνισται ὑπὸ νόσου, ἀλλ' ἐξήτασται, ubi legendi sunt Interpretes *Etym. M.* βασανίζειν· οὐ τὸ αἰκίζεσθαι καὶ τιμωρεῖσθαι παρὰ τοῖς ἀττικοῖς, ἀλλὰ τὸ ἀνακρίνειν καὶ δοκιμάζειν καὶ ἐλέγχειν τὸ ἀληθὲς διὰ λόγων.

ΒΑΣΑΝΙΣΜΌΣ, οῦ, ὁ, 1. proprie: *examen, exploratio, inquisitio, quae fit vel per lapidem Lydium vel per tormenta.* (a βασανίζω.)

2. *dolor gravis ac vehemens.* Apoc. IX, 5. καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορπίου et dolores eorum similes erant doloribus, qui excitantur ictu scorpionis.

3. *poena gravissima, qua aliquis afficitur.* Apoc. XVIII, 7. 10. 15.

4. *locus, ubi aliquis excruciatur et poena afficitur.* Apoc. XIV, 11. καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας αἰώνων, ubi βασανισμὸς vel est τόπος τῆς βασάνου, ut vocatur infernum Luc. XVI, 28. vel πῦρ καὶ θεῖον, quo cruciandos esse idololatras v. 10. dixerat.

ΒΑΣΑΝΙΣΤΗ͂Σ, οῦ, ὁ, 1. proprie: *tortor, qui tormentis veritatem eruit, explorator.* (ab eodem.) *Hesych.* ὁ δημόκοινος, πολλάκις δὲ ὁ διαιτητής, καὶ παρὰ τῶν ἀνδραπόδων τὴν ἀλήθειαν πυνθανόμενος. Idem: λίθος οὕτω λέγεται, Λυδικοῦ λίθου γένος, καὶ λίθος βάσανος, ᾧ παρατρίβοντες τὸ χρυσίον ἐδοκίμαζον.

2. *commentariensis, custos et praefectus carceris,* qui a Luca Act. XVI, 23. δεσμοφύλαξ vocatur, aut secundum alios: *praefectus ergastulis, qui gravissimos labores imponebat.* Sic semel legitur in N. T. Matth. XVIII, 34. παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς debitorem dedit in nervum, seu commentariensi tradidit in custodiam; ubi sermo est de debitore improbo, qui in custodiam dari, non torqueri solet, ut vera confiteatur. *Plutarch.* T. II, p. 498. Tyranni δημίους τρέφουσι καὶ βασανιστάς. Recte autem ad h. l. *Grotius carcerem* etiam JCtis *cruciatum* dici, idoneis argumentis probavit. Conf. *Fischeri* Prolus. XIX. de *Vitiis Lexicorum N. T.* p. 20.

ΒΆΣΑΝΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie: *examen quodcunque, quocunque etiam fiat modo,* speciatim: *examen metallorum et inquisitio per tormenta. Hesych.* δοκιμασία.

2. per metonymiam partim *tormentum, quod adhibetur, ut vera extorqueantur,* v. c. apud *Aelian. V. H.* VII, 18. partim *coticulam,* seu *lapidem Lydium* notat, *quo aurum, aliudve metallum probatur et examinatur, qui indicat, quantum auri sit in vena, quantum argenti vel aeris,* v. c. apud *Pindar. Pyth.* Od. X, v. 105. πειρῶντι δὲ καὶ χρυσὸς ἐν βασάνῳ πρέπει. *Harpocrat.* βάσανος· λίθος οὕτω καλεῖται, ᾗ τὸ χρυσίον παρατριβόμενον δοκιμάζεται. *Etym. M.* χρυσοχοϊκὴ λίθος, ἐν ᾗ δοκιμάζεται ὁ χρυσὸς, κἄντι ὄβρυζος, κἄντι κίβδηλος ᾖ.

3. in N. T. *omnis corporis cruciatus et dolor, maxime e morbis gravibus et acribus qui oritur.* Matth. IV, 24. ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχομένους variis morbis et cruciatibus vexatos. Sic *Aquila* hebr. מַכְאוֹב βάσανος transtulit Eccles. I, 18. Conf. etiam Alex. 1 Sam. VI, 3. 4. 17. Sapient. XIX, 4. 1 Macc. IX, 56. *Aelian. V. H.* VII, c. 18. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* βάσανος· ἄλγημα, πληγή.

4. *poena quaevis*, inprimis *poenae infernales post mortem*. Luc. XVI, 23. ὑπάρχων ἐν βασάνοις inter cruciatus infernales; nam praecessit ἐν τῷ ᾅδῃ. ibid. v. 28. εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου ubi locus tormentorum est infernus.

ΒΑΣΙΛΕΊΑ, είας, ἡ, 1. *regnum, imperium, quod regionibus continetur et a rege possidetur.* Marc. VI, 23. ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας μου dimidiam adeo regni mei partem. Apoc. XVI, 10.

2. *provincia, minor pars regni.* Matth. IV. 8. καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου demonstrabat ipsi varias terrae judaicae provincias. Idem valet de loco Luc. IV, 5. Esther. VIII, 12. IX, 16. 20. pro hebr. אֲשֶׁר בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ Alexandrini habent: οἵ εἰσιν ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

3. *imperium, respublica, quae administratur a rege aut ab alio principe.* Matth. XII, 25. πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς ἐρημοῦται omnis respublica, factionibus divisa, dilabitur. ibid. v. 26. βασιλεία τοῦ Σατανᾶ occurrit ex opinione Judaeorum, qui varias spirituum malorum classes constituebant, quibus principem atque praesidem Satanam tribuere solebant. Marc. III, 24. Luc. XI, 17, 18. Act. I, 6. εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τοῦ Ἰσραήλ; num hoc tempore restitues collapsam rempublicam Israeliticam?

4. per metonymiam: *imperium, regni administratio et regimen, dominatus, principatus, potestas.* Matth. VI, 13. ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία tu enim es universi dominus. Luc. I, 33. καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος ejusque imperii non erit finis. Joh. XVIII, 36. ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου non est mihi saeculare ac humanum imperium. Hebr. I, 8. Apoc. XII, 10. ubi βασιλεία cum ἐξουσία permutatur. Apoc. XVII, 17. 18. *Herodian.* IV, c. 3. § 10 et 11. VI, c. 2. § 1.

5. *natio*, seu *gens, regis* seu *principis imperio subjecta. Suid.* βασιλεία καὶ τὸ ἔθνος τὸ βασιλευόμενον. Matth. XXIV, 7. ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν gens in gentem et populus in populum insurget. Marc. XIII, 8. Luc. XXI, 10. Hebr. XI, 33. κατηγωνίσαντο βασιλείας potentissimas nationes vicerunt.

6. *dignitas regia, titulus et honor regis. Suid.* βασιλεία· τὸ ἀξίωμα. Luc. XIX, 12. λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν ut dignitatem regiam a senatu Romano sibi expeteret. Apoc. XVII, 12. οἵτινες βασιλείαν οὔπω ἔλαβον, ἀλλ' ἐξουσίαν ὡς βασιλεῖς λαμβάνουσι.

7. βασιλεία ponitur pro βασιλεὺς *rex*, abstracto posito pro concreto. Marc. XI, 10. εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαβίδ, coll. Luc. XIX, 38. εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος βασιλεύς. Apoc. I, 6. καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς βασιλείαν ἱερεῖς τῷ Θεῷ. *Eichhornio* in Comm. ad h. l. βασιλεία ἱερεῖς positum esse videtur pro βασιλεία ἱερέων, ut sit societas hominum, qui sacerdotum juribus ac privilegiis fruuntur, h. e. Christianorum, quibus liber ad gratiam divinam aditus (1 Petr. II, 9. coll. Exod. XIX, 6.) Christi interventu reclusus est. Eodem modo ἱεράτευμα pro ἱερεῖς ponitur 1 Petr. II, 5. 9.

8. metaphorice: *felicitas, fortunatus ac prosper rerum status*, maxime *felicitas futurae vitae.* Matth. XXV, 34. κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν fruamini jam felicitate destinata vobis inde ab aeterno. Luc. XII, 32. ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν nam Deus vobis omnia, ad fortunatum rerum vestrarum in his terris statum pertinentia, suppeditabit. ib. XXII, 29. διατίθεμαι ὑμῖν, καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ μου βασιλείαν spondeo vobis eandem, quam mihi pater promisit felicitatem. Conf. de hac notione, quae infra ad βασιλεὺς et βασιλεύω a me dicentur. Restat jam, ut etiam de vi et sensu formularum, in N. T. frequentissimarum, βασιλεία Θεοῦ, βασιλεία τῶν οὐρανῶν, βασιλεία τοῦ Ἰησοῦ, seu Χριστοῦ, *regnum Dei, coelorum, J. C.* quod etiam interdum simpliciter ἡ βασιλεία dicitur, pro viribus exponam, ad juvandam veram N. T. in haud paucis locis interpretationem. Multos

Multos atque doctissimos interpretes invenerunt nostra inprimis aetate hae formulae loquendi admodum difficiles et ambiguae, Matth. IV, 23. VIII, 12. XIII, 19. inter quos eminent Ven. *Koppius* in Excursu I. ad Ep. ad Thessal. *Doederlein.* in Institutt. Theol. Christ. p. m. 743 seq. et *Keilius* in Hist. Dogmatis de regno Messiae, Christi et Apostolorum aetate, ad illustranda N. T. loca accommodate exposita, (Lips. 1781. 4.) qui, etsi in sensu singulorum locorum constituendo dissentientes, in eo tamen consentiunt, fuisse has formulas non ab ipso Jesu et Apostolis inventas, sed jam longe ante eorum tempora Judaeorum mentibus infixas haesisse. Quae autem *regni Messiae* expectatio Judaeorum animos occupaverat, non est dubium, quin profecta sit e V. T. oraculis, quae ex communi saltem doctorum judaicorum interpretatione novum regem judaicae genti promitterent, qui veram Jehovae religionem instauraturus, corruptos Judaeorum mores emendaturus, peccata populi expiaturus, eumque a jugo alieni imperii ita liberaturus esset, ut regnum ejus summa tranquillitate, amplitudine ac felicitate insigne futurum esset. Ps. II. CX. Ies. XI. LII. LIII. Micha IV. V. Dan. IX, 24. 27. Conf. *Schoettgen.* dissertatio de regno coelorum מַלְכוּת הַשָּׁמַיִם in Hor. Hebr. Vol. I. p. 1147. *Wetstenii* N. T. T. I. p. 256. et *Koppe* l. l. p. 214 seq. Quas itaque tum libris sacris, tum sermone familiari Judaeorum pervulgatas videbant formulas de munere et beneficiis Messiae, has, ut partim se ingenio Judaeorum accommodarent, partim autem ipsam veram doctrinam de Messia a popularibus praejudiciis eo facilius purgarent, pro sapientia sua retinere haud dubitarunt Jesus atque Apostoli, et jam quomodo Scriptores N. T. hac ratione loquendi usi fuerint, dispiciendum erit. Jam vero *Koppe* et post eum *Keilius* multis nobis rationibus persuadere conati sunt, in N. T. formulis: βασιλεία Θεοῦ, οὐρανῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ describi tantum *illud Christi regnum, quod post mortuorum demum in vitam reditum insigni aliqua majestate ab ipso inaugurabitur, quoque ii, qui ejus doctrinam his in terris amplexi sunt vitamque ad ejus praecepta instituerunt, beatissima felicitate fruentur.* Sed jam recte monuit *Doederlein.* l. l. minime consentaneum videri, omnia N. T. loca ad hanc trahere significationem, quam in quibusdam tantum locis valere concedendum est, sed constituenda potius esse varia notionum hujus formulae genera ex contexta oratione et temporis περιστάσει diligenter definienda. Ne itaque a me misceantur invicem, quae miscenda non sunt, ne vis interpretationi singulorum locorum N. T. inferatur in favorem opinionis amicorum, sententiae reliquorum interpretum omnium accedere, et varia significationum genera constituere placet. Sunt autem haec: α) *tempus adventus Christi in has terras.* Matth. III, 2. ubi Johannes baptista, qui tamen non admodum explicitas de regni Messiae indole habuisse videtur ideas, populum docet: μετανοεῖτε, ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν emendatione animorum praeparate vos ad initia regni Messiae, quae jam imminent. ib. IV, 17. initia jam cepit regnum Messiae, coll. v. 23. κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας tradens doctrinam de Christi in has terras adventu. ibid. X, 7. Marc. I, 15. Luc. X, 9. 11. β) *omnis salus et felicitas per Christum hominibus parta.* Matth. VI, 33. ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ operam date, ut consequamini felicitatem christianam. ibid. XII, 28. ἄρα ἔφθασεν ἐφ᾽ ἡμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ liberationem jam a spirituum malorum potestate vobis per me, Messiam, contigisse. XIX, 12. διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ut compotes fierent felicitatis per Christum partae. Luc. VI, 20. XI, 2. ἐλθέτω σου ἡ βασιλεία etiam nos participes redde felicitatis christianae. v. 20. XII, 31. XVI, 16.

Act. VIII, 12. Speciatim ita dicitur γ) *futura Christianorum felicitas in coelo cum reditu Christi e coelo conjuncta.* Matth. V, 10. ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν nam aliquando felicitate aeterna beabuntur. ibid. v. 19. ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν exigua praemia in futura vita sperare poterit. v. 20. VII, 21. salutis aeternae particeps erit. VIII, 11. 12. υἱοὶ τῆς βασιλείας quibus primum destinata fuit felicitas aeterna Christianorum. XVIII, 3. 4. XX, 1. Marc. IX, 47. coll. v. 46. Luc. XIII, 28. 29. XIV, 15. XXII, 16. 18. 30. XXIII, 42. Act. XIV, 22. 1 Cor. VI, 9. 10. XV, 50. Galat. V, 21. Ephes. V, 5. 1 Thess. II, 12. 2 Thess. I, 5. 2 Tim. IV, 18. Jacob. II, 5. 2 Petr. I, 11. Jam, quia haec salus Christianorum in hac pariter ac futura vita speranda iis tantum vere contingit, qui *doctrinam Christi amplectuntur* et *diligenter observant,* et ipsa religio christiana haud ultimum inter beneficia Christi obtinet locum, factum est, ut formula: βασιλεία Θεοῦ, οὐρανῶν, κ.τ.λ. etiam δ) interdum simpliciter *religionem christianam* significaret, ex Judaeorum loquendi usu, apud quos formula מַלְכוּת הַשָּׁמַיִם de religione vere divina usurpata, haud raro occurrit, ut *Schoettgen.* l. l. et *Wetsten.* ad Matth. XXI, 25. docuerunt. Matth. V, 3. ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ad eos maxime pertinet religio christiana. XIII, 11. τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν sensus parabolarum de fatis religionis christianae. ibid. v. 24. 31. 33. 38. 44. 47. 52. XXI, 43. XXII, 2. Marc. IV, 11. 26. 30. Marc. X, 14. τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ hi sunt, quibus maxime destinatae sunt religionis christianae copiae. v. 15. ὃς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον qui non animo puerili praeditus amplectitur religionem christianam. Luc. VIII, 10. IX, 62. XIII, 18. 20. XVIII, 17. 29. Act. XIX, 8. XXVIII, 23. 31. Rom. XIV, 17. in religione christiana non spectatur, utrum discrimen ciborum facias nec ne. 1 Cor. IV, 20. Apoc. I, 9. ἐν τῇ βασιλείᾳ ob religionem christianam. Confer *Noesselti Opusc. Exeget.* T. II. p. 112. ε) *coetus, societas Christianorum in his terris.* Matth. XI, 11. ὁ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν minimus sectatorum Christi. v. 12. ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, vide βιάζω. XIII, 41. XVI, 19. XIX, 24. εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ amplecti religionem christianam. XXI, 31. XXIII, 13. Marc. X, 23. 24. 25. XII, 34. Luc. VII, 28. XVIII, 24. 25. Coloss. I, 13. Hebr. XII, 28. βασιλείαν παραλαμβάνοντες cum cives simus coetus Christianorum. Joh. III, 3. 5. ζ) *imperium spirituale et invisibile, quo Christus coetum sectatorum suorum his in terris tuetur et auget, suamque doctrinam in dies magis magisque propagat.* 1 Cor. XV, 24. ὅταν παραδῷ τὴν βασιλείαν quando Christus resignabit imperium suum. Apoc. XI, 15. Hinc interdum ita vocatur η) *ipsa propagatio religionis christianae in his terris* aeque ac *omne tempus, quo se Christus dominum ecclesiae suae insigni modo declarat.* Luc. IX, 27. ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, coll. Marc. IX, 1. Luc. XXI, 31. ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ adesse jam tempus, quo longe lateque propagabitur religio et felicitas christiana. Act. I, 3. Coloss. IV, 11. Matth. XVI, 28. 2 Tim. IV, 1. in utroque hoc loco *regnum Messiae* de solemni Christi in has terras reditu intelligendum est, postquam se universi generis humani dominum demonstrabit mortuorum resuscitatione et judicio super omnes habendo. ϑ) *regnum Christi terrenum et aspectabile, quod sibi finxerat Judaeorum credulitas Christi et Apostolorum maxime aetate, bellis contra hostes et tyrannos gentis Israeliticae clarum et insigne,* cujus spe non solum plebem Judaeorum, sed etiam ipsos Apostolos et Christianos aliquamdiu innutritos fuisse, constat. Huc pertinet loca N. T. Matth. XVIII, 1. XX, 21. Marc. XV, 43. Luc. XVII, 20. XIX, 11. XXIII,

51.

c fere sunt loca N. T. (pauca
ıtum omisi, quae mihi am-
laborare videbantur) in qui-
ula βασιλεία Θεοῦ et οὐρανῶν
e quibus satis apparet, τοὺς
ro *Deo ipso* poni, a quo om-
ι, per Christum hominibus
ıice sunt derivanda. Conf.
l. p. 216. et *Gottl. C. Storr.*
ione vocis βασιλεία τῶν οὐρανῶν
hristi dictis eruta. Tub. 794.
Ej. *Opusc. Acad.* Vol. I.

ΛΕΙΟΣ, είου, ὁ, ἡ, *regalis, re-*
em decens, ad regem perti-
ı legitur in N. T. 1 Petr. II,
ον ἱεράτευμα, sacerdotium re-
ε. sacerdotes, qui regiam dig-
ıabent, coll. Exod. XIX, 6.
σεσθέ μοι βασίλειον ἱεράτευμα,
ebraico est: מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים.
ve βασίλειον, scil. δῶμα s. οἶ-
ia, regia domus, aula. Luc.
ἐν τοῖς βασιλείοις (sc. δώμασι)
ı regiis, ubi τὰ βασίλεια sunt
ικοὶ δόμοι apud *Eurip.* Phoen.
In vers. Alex. Prov. XVIII,
אַרְ respondet. Eodem sensu
pud Graecos. *Xenoph.* Anab.
. Vide *Wetstenii N. T.* T. I.

ΛΕΥΣ, έως, ὁ, 1. proprie: *rex,*
et nomen et potestatem et
n habet. Matth. I, 6. τὸν Δα-
σιλέα. ibid. II, 1. 3. Luc. X,
31.
ım imperio ac potestate regi-
ıt, nec tamen regis nomen ha-
tth. XIV, 9. ubi βασιλεὺς vo-
rodes Antipas, qui Luc. III,
ράρχης vocatur. Marc. VI,
IV, 26. XII, 1. XXV, 13.
I, 1. Eleganter de hoc lo-
u exposuit *Krebsius* ad De-
nanorum pro Judaeis e Jo-
159 et 391 seq. Jam quia
iam summum exercitus ac
em βασιλέα vocare solebant,
in libello περὶ τῶν τάξεων, qui
est *J. Scapulae* Lex. Gr.
Amst. 1687. Append. p.
128. ὁ δέ γε τοῦ παντὸς στρατοῦ ἡγεμό-
νων, βασιλεύς. Adde *Diod. Sic.* T.
II. p. 538. ed. *Wessel.*) factum est, ut
etiam

3. κατ' ἐξοχὴν *imperator Romanus* ita
diceretur, quemadmodum ab Hero-
diano imperium Romanum βασιλεία vo-
catur. 1 Tim. II, 2. ὑπὲρ βασιλέων
pro salute imperatorum Romanorum.
1 Petr. II, 13. εἴτε βασιλεῖ ὡς ὑπερέχον-
τι. ibid. v. 17. τὸν βασιλέα τιμᾶτε. Ex-
osum alias quidem erat Romanis *Re-*
gis nomen, et ab illo acque ac nomi-
ne *Domini,* quia utrumque odiosum
esse sentiebant, diligenter abstinue-
runt *imperatores Romani;* nihilomi-
nus tamen constat ex monumentis sat
antiquis, titulum βασιλέως non solum
ab exteris et christianis Scriptoribus
longe ante aevum Constantinianum
imperatoribus Romanis datum esse,
sed etiam in judaicis Scriptoribus no-
men מֶלֶךְ et קֵיסָר promiscue usurpa-
tum reperiri. Conf. *Spanhemius* de
Usu et Praestantia Numismatum T.
II. p. 397. et *Selden.* de Jur. Nat. et
Gent. p. 803.

4. *quivis praefectus et praepositus*
dux. Apoc. IX, 11. βασιλέα τὸν ἄγ-
γελον τῆς ἀβύσσου. Sermo enim ibi est
de locustis, quarum agmen certo or-
dine volitat praemissis ducibus. V.
Eichhornii Comm. ad h. l. Vol. II, p.
27. Sic etiam in Scriptt. gr. *satra-*
pae, Aeschyl. Pers. v. 24. et *praetores*
(conf. *Fischer.* ad *Aeschin. Socr.*
Dial. III, 2.) βασιλεῖς dicuntur.

5. κατ' ἐξοχὴν *Deus Optimus Maxi-*
mus βασιλεὺς vocatur, ob summum e-
jus in omnes res creatas imperium.
Matth. V, 35. ὅτι πόλις ἐστὶ τοῦ μεγά-
λου βασιλέως est enim summi regis
urbs, seu ipsius Dei sedes. 1 Tim.
I, 17. Deus ὁ βασιλεὺς τῶν αἰώνων, et
ibid. VI, 15. βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων
vocatur. Apoc. XV, 3.

6. hoc nomine insignitur *Christus,*
quatenus est a Deo constitutus Domi-
nus ecclesiae suae. Matth. XXI, 5.
XXV, 34. coll. v. 31. Luc. XIX, 38.
Joh. I, 50. ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. ibid.
XII, 15.

7. *Christiani ob summam eorum dignitatem et felicitatem* βασιλεῖς vocantur. Apoc. I, 6. καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς, ubi tamen in aliis codicibus βασιλείαν loco βασιλεῖς, et rectius, ut videtur, legitur. Apoc. V, 10.

ΒΑΣΙΛΕΎΩ, fut. εύσω, 1. proprie: *rex sum, regno, regis dignitatem et nomen habeo.* Luc. XIX, 14. οὐ θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς nolumus illum habere regem nostrum. ib. v. 27. 1 Tim. VI, 15. ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων. Interdum βασιλεύειν, ut ipsum nomen βασιλεὺς, etiam

2. de eo dicitur, *qui cum potestate et imperio alicui regioni praeest, nec tamen regis et nomen et dignitatem habet.* Sic Matthaeus II, 22. Archelaum, Herodis M. successorem, quem Augustus non regem, sed ethnarcham tantum constituit, βασιλεῦσαι scribit. Conf. supra ad βασιλεὺς a me dicta. Interdum haec vox

3. etiam jam de *ipso Deo* atque *Christo, filio Dei*, usurpatur, ad utriusque summum imperium in omnes res creatas, et speciatim coetum Christianorum describendum. Luc. I, 33. καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακὼβ εἰς τοὺς αἰῶνας et dominabitur perpetuo in familiam Jacobi. 1 Cor. XV, 25. δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν. Apoc. XI, 15. 17. Apoc. XIX, 6. ubi tamen βασιλεύειν est: *praestare se dominum, summi sui imperii edere documenta.*

4. metaphorice, et adjuncta universalitatis notione, *vim suam exserere in aliquem, invalescere* notat. Rom. V, 14. ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Μωσέως vim suam mors exercuit in omnes inde ab Adamo usque ad Mosen. ibid. v. 17 et 21. ὥσπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτω καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης quemadmodum mors, peccati poena, in omnes homines grassata est, ita benignitas divina vim suam exseruit per remissionem peccatorum. VI, 12. μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι ne operetur per vos vitiositas. *Xenoph. Mem.* IV, 3. 14. ἡ ψυχὴ βασιλεύει ἐν ἡμῖν.

5. *beatus, felix sum, felicissi ditione fruor, summam obtin tatem.* Rom. V, 17. ἐν ζωῇ σουσι vivent et beati erunt. IV, 8. χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε λόν γε ἐβασιλεύσατε sponte ve cissimi facti estis, et utinam vere haberet! Apoc. V, 10 5. *Plutarch. de virtute et vi* Opp. p. 384. *Reiske* τρυφῆσ καὶ βασιλεύσεις. Sic et *regn* Latinos de *jucundissimo rer* dicitur, v. c. apud *Cic.* ad VII, 24. "olim cum regna mabamur." *Horat.* I. ep. X,

ΒΑΣΙΛΙΚΌΣ, ὁ, ἡ, τὸ, 1 *regalis, ad regem spectans, a veniens, regi conveniens.* 20. ἀπὸ τῆς βασιλικῆς (scil. regio territorio. ibid. v. 21. νος ἐσθῆτα βασιλικὴν indutus gia. Alex. hac voce fere pro hebraico מֶלֶךְ, et chalda 2 Sam. XIV, 26. Dan. VI, pro מַלְכוּת Esther. I, 19.

2. ὁ βασιλικὸς, sc. ὑπηρέτης *minister regis, aliquis e proc gis. Polyb.* IV, 76, 2. Joh 49. *Vulgatus; regulus*, unde dam codices venit lectio *Syrus:* ܚܕ ܡܠܟܐ. Non tamen interpretibus probata explicatio, quam multis Jos comprobavit *Krebsius* in O p. 144. Alii, ut *L. Bos.* ἀν re malunt, ut ἀνὴρ βασιλικὸς s e familia regis oriundus, agi rodis; alii vero vocem στρ missam esse judicant. Co *boni* Exercitt. Antibar. p. *Wetstenii N. T.* T. I, p. 86

3. *summum, praestantissim genere.* Hanc vero signif obtinet in loco Jacob. II, amoris et benevolentiae e homines βασιλικὸς νόμος κατὰ nominatur, h. e. praecept est judice Scriptura sacra lo stantissimum, quod Matth. coll. 38. ἐντολὴ πρώτη καὶ με

tur; ubi vid. *Wetstenius*. Eodem sensu Graeci (apud quos βασιλικὸς etiam *virum nobilem, clarum, in dignitate aliqua constitutum* notat, ut docuit *Kypke* ad Joh. IV, 46.) hac voce usi sunt, v. c. *Xenoph.* Sympos. I, 8. βασιλικὸν κάλλος.

ΒΑΣΊΛΙΣΣΑ, ης, ἡ, 1. *regina*, quae Graecis etiam βασίλεια aut βασιλὶς dicitur, monente *Phrynicho*: βασίλισσα οὐδεὶς τῶν ἀρχαίων εἶπε, ἀλλὰ βασίλεια ἢ βασιλίς, et *Scholiasta Oppiani* ad *Halieut.* I, 39. cui etiam *Thom. M.* et *Moeris* accesserunt. Sed βασίλισσα etiam apud *Plutarchum, Herodianum* (I, 7. 6.), *Heliodorum, Xenophontem* (Oecon. IX, 15.) *Polybium* (V, 43.) et alios legitur; conf. *Georg.* Hierocrit. N. T. P. I. p. 112. et *Irmisch.* in Observatt. ad l. l. *Herodian.* p. 247. Matth. XII, 42. βασίλισσα νότου. Luc. XI, 31. Act. VIII, 27. τῆς βασιλίσσης Αἰθιόπων.

2. metaphorice: *mulier, in summa dignitate constituta.* Apoc. XVIII, 7.

ΒΆΣΙΣ, εως, ἡ, 1. proprie: *gressus, incessus*, i. q. βάδισις, qua voce *Suidas* interpretatus est. Sic legitur apud *Sophocl.* in Aj. Flag. v. 8. Κυνὸς Λακαίνης ὥς τις εὔρινος βάσις. *Hesychius* quoque hoc ipsum nomen inter alia πορείαν et βῆμα significare monet.

2. metonymice: *id, quo fit gressus, pes, planta pedis, ea pedis pars, quae infra talos est.* Act. III, 7. ἐστερεώθησαν αὐτοῦ αἱ βάσεις καὶ τὰ σφυρὰ confirmatae sunt ipsius plantae et tali. Sapient. XIII, 18. τὸ μηδὲ βάσει χρῆσθαι δυνάμενον. *Herodian.* VI, 5. 12. *Apollodor. Bibl.* I, 3. πηρωθέντα τὰς βάσεις. *Schol. Sophoclis* ad Philoct. v. 692. βάσιν· πόδα. Hinc etiam *basin, fundamentum, fulcimentum* notat, quae significatio nec Alexandrinis interpretibus, nec graecis Scriptoribus infrequens est.

ΒΑΣΚΑΊΝΩ, fut. ανῶ, vox latina *fascino*, quae, praeeunte *L. Bos.* in Exercitt. Philol. in N. T. p. 174 seq. a βάσκω derivanda videtur, quod, *Hesychio* teste, *maledicere, obtrectare,* κακολογεῖν notat, ut adeo βασκαίνω 1. proprie: *calumnior, accuso*, significet, quam notionem olim vere in usu fuisse, tradunt Lexicographi vett. *Hesych.* βασκαίνει· μέμφεται. *Suid.* βασκαίνει· αἰτιᾶται καὶ μέμφεται καὶ συκοφαντεῖ. *Thom. M.* βασκαίνω· μέμφομαι, διαβάλλω.

2. *invidere*, quia calumniae ex invido in alios animo oriri solent. Vid. *Pollux* Onomast. III, c. 18. *Hesych.* βασκαίνει· λυπεῖ, φθονεῖ. *Dion. Halic.* T. VI. Opp. p. 339. et T. VIII. p. 130. *Reisk.* Sirac. XIV, 6. 8. coll. v. 10. Hinc βασκανία *invidia*. Sapient. IV, 12.

3. *fascinare oculos, magicis artibus excantare aliquem. Aelian.* V. H. I, 15. *Theocrit. Idyll.* στ. 39. Unde Graecis grammaticis βασκαίνειν est παρὰ τὸ φάεσι καίνειν, in qua sententia fuit *Schol. Aristoph.* ad Plutum v. 571. βασκαίνειν λέγεται παρὰ τὸ τοῖς φάεσι καίνειν, ὅ ἐστι τοῖς ὀφθαλμοῖς κτείνειν, διὰ τοῦ βλέμματος φθείρειν. Hinc

4. metaphorice: *malis artibus aliquem decipere et in errores inducere.* Sic semel legitur in N. T. Galat. III, 1. τίς ὑμᾶς ἐβάσκανε; quis vos falsa doctrina seduxit? Exposuit post alios de variis hujus verbi significationibus *Irmisch.* ad *Herodian.* T. I. p. 897. *Wetstenius N. T.* T. II. p. 222. et *Joh. Floderus* in Diss. de vi verbi βασκαίνειν. Upsal. 1764. 4.

ΒΑΣΤΆΖΩ, fut. άσω, 1. *porto, manu fero, bajulo, gero, mecum habeo*, et speciatim de iis usurpatur, qui onus humeris subeunt. Matth. III, 11. οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι non dignus sum, qui calceamenta ejus portem, h. e. qui vilissima ipsi servitia praestem. Marc. XIV, 13. κεράμιον ὕδατος βαστάζων. Luc. VII, 14. οἱ βαστάζοντες qui portabant feretrum. ib. X, 4. XI, 27. ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε venter, qui te gestavit. Act. XXI, 35.

2. *attollo*, quia, quae portanda sunt, fere attolli debent. Joh. X, 31. ἐβάστασαν οὖν πάλιν λίθους. *Vulgatus*: sustulerunt igitur iterum lapides. coll. VIII, 59. *Joseph.* A. J. VII, 11. 7.

βαστάσας δὲ αὐτὴν ἀπὸ τῆς γῆς. VIII, 2. 2. *Homer. Il.* λ. 593. φ. 405.

3. *aufero, removeo, (Appian. Bell. Civ.* l. I. p. 647.) etiam *surripio, furor.* Matth. VIII, 17. καὶ τὰς νόσους ἡμῶν ἐβάστασε in se suscepit morbos nostros; ubi imago petita est ab iis, qui onera aliorum in se suscipiendo, eos sublevant, eorumque incommoda in se transferunt; nisi statuere malimus, ut lat. *tollere (Ovid. Pont.* I, 3.) ita etiam βαστάζειν verbum fuisse olim proprium medicorum, morbos sanantium, quod docere videtur locus *Galeni* de *Compos. medic. per genera* II. ψώρας τε θεραπεύει, καὶ ὑπάπτια βαστάζει. Joh. XII, 6. καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν et quod immittebatur, furto auferebat. Sunt tamen, qui ἐβάσταζεν per *asservabat, curam habebat* reddere malint. Joh. XX, 15. εἰ ἐβάστασας αὐτὸν si abstulisti ejus cadaver; ubi in uno codice legitur ἦρας, coll. v. 13. et *Wetstenio N. T.* T. I. p. 959. *Suid.* βασταχθείη· ἀρθείη, κλαπείη. *Apollodor.* Bibl. III, 4. 3. Ita et *ferre* apud Latinos pro *auferre.* Conf. *Menagium* ad *Diog. Laërt.* IV, 5. 5. 9. *Schweighaeuser.* ad *Polyb.* XVIII, 1. 15. et *Krebs.* Obss. Flav. p. 153 seq.

4. *asporto,* et metaphorice: *annuncio, trado, doceo, divulgo.* Act. IX, 15. τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν ut gentilibus tradat meam religionem. Confer quae de vi hujus phraseos scripsit *H. Scharbau* in Obss. SS. p. 173 seq.

5. *intelligo, capio, satis idoneus sum ad aliquid discendum et cognoscendum.* Joh. XVI, 12. ἔτι πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι multa adhuc dicenda restant, quibus tamen recte intelligendis vos impares sentio. *Syrus* bene: non potestis ܠܡܐܚܕ *capere. Epictet. Enchir.* c. 36. τὴν σεαυτοῦ φύσιν κατάμαθε, εἰ δύνασαι βαστάσαι, sc. φησὶ, quod addit *Suidas* aliquo loco.

6. *perfero, sustineo, tolero, aequo animo fero, indulgeo.* Matth. XX, 12. τοῖς βαστάσασι τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα qui pertulimus labor aestus solis molestias. Act. XV Rom. XV, 1. τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀ των βαστάσαι accommodare se i cillioribus. Galat. VI, 2. ἀλλήλ βάρη βαστάζετε. Vide sub βάρος. poc. II, 2. 3.

7. *accipio, reporto, afficior,* i. μίζομαι. Galat. V, 10. βαστά κρίμα poenas dabit Deo, punietu vissime. Eodem modo נָשָׂא N VII, 9. usurpatur.

8. *premor, vexor aliqua re.* (VI, 5. ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον τάσει nemo est ab omnibus vi erroribus plane immunis.

ΒΑ'ΤΟΣ, ου, ἡ, *rubus, sentis,* ἡ θα, ut *Etymolog. M.* interpretat τὸ τῆς ἀκάνθης εἶδος, teste *Mo* Alexandrini usi sunt pro hel סְנֶה, Exod. III, 2. 3. 4. XXXIII, 16. Quater legitur in Marc. XII, 26. ἐπὶ τοῦ βάτου, ut toria de rubo ardente narrat quo Mosi Deus apparuit. Lu 44. οὔτε ἐκ βάτου τρυγῶσι σταφυλ que e rubo vindemiatur uva. XX, 37. Act. VII, 30. ἐν φλογὶ βάτου in flamma rubi ardentis. *tarch.* T. VI. Opp. p. 355 *Reiske. Polyb.* III, 71. 1. Co hac voce praeter *Dioscorid.* I 37. *Suiceri Thesaur. Eccles.* T 672. et *Ol. Celsii Hierobot.* T. 58.

ΒΑ'ΤΟΣ, ου, ὁ. *Batus.* Est mensurae liquidorum, quod *Joseph.* A. J. VIII, 2 fin. ca sextarios septuaginta et duos, ται, inquit, χωρῆσαι ξέστας ἑβδομ καὶ δύο) *amphora attica.* At *phan.* de Mensuris p. 540. ed quinquaginta tantum sextarios monet. Conf. *Theodoret.* Opp. ed. Hal. p. 466. et scholion in *plis Origen. Montfauc.* ad 1 V, 11. Nomen habet ab he בַּת Esra VII, 22. quod teste *dor.* l. l. alii βάτον, alii βάδον s runt. Vocatur haec mensura μετρητὴς ab Alex. 2 Paralip.

In N. T. semel legitur Luc. XVI, 6. ἑκατὸν βάτους ἐλαίου. *Vulg.* centum cados olei, ubi codices βάδους, κάδους, etiam κάβους habent. *Syrus* autem transtulit ܡܬܪ̈ܝܢ; quod est ipsum graecum μετρητάς. Conf. *Wetstenii N. T.* T. I. p. 763.

ΒΆΤΡΑΧΟΣ, ου, ὁ, *rana.* Vox ὀνοματοποιημένη videtur auctori *Etym. M.* παρὰ τὴν βοὴν τραχεῖαν ἔχειν, quod habet vocem asperam et inconditam. Vide *Bochart.* Hieroz. P. II, L. V. c. 1. p. 651. Semel legitur in N. T. Apoc. XVI, 13. ὅμοια βατράχοις. Alexandrini usi sunt pro hebr. צְפַרְדֵּעַ Ps. LXXVIII, 45. CV, 30.

ΒΑΤΤΟΛΟΓΈΩ, ῶ, fut. ήσω, 1. proprie: *balbutio, lingua titubo et haesito;* nam βάττος dicitur Graecis, *qui non potest plane, clare et distincte eloqui quod vult,* μογιλάλος. Jam, quia balbutientes solent multis vicibus iterare syllabas et singula verba, factum est, ut βαττολογεῖν deinde etiam significaret

2. non tam *verbosum esse,* quam *repetitione verborum eorumdem odiosa et vana uti, eadem saepius repetere in loquendo,* i. q. ταυτολογεῖν. Sunt tamen, qui originem duxisse hoc vocabulum existimant a *Batto* quodam, poeta, qui hymnos perhibetur fecisse longos et verbosos, constantes formulis multis, unam eandemque rem declarantibus. *Suid.* βαττολογία· ἡ πολυλογία, ἀπὸ Βάττου τινὸς μακροὺς καὶ πολυστίχους ὕμνους ποιήσαντος, ταυτολογίαν ἔχοντας. *Alberti* Gloss. N. T. p. 202. μὴ βαττολογήσητε. Βάττος ἦν Λίβυς τὸ γένος Κυρηναῖος αἰπόλος ἢ ποιμὴν ὕθλος καὶ στωμύλος, παρ' οὗ τὸ βαττολογεῖν καὶ ὑθλεῖν. In libris Graecis, qui ad nostram pervenerunt aetatem, verbum βαττολογία non reperitur, sed olim in usu fuisse, docet *Hesych.* βαττολογία· ἀργολογία, ἀκαιρολογία. Tantum legitur in N. T. Matth. VI, 7. προσευχόμενοι μὴ βαττολογήσητε ὥσπερ οἱ ἐθνικοὶ ne multa et inania verba faciatis in precibus, gentilium more; ad quem locum conf. *Schwarz.* Commentar. Ling. Gr. p. 246. et Sirac. VII, 14. Caeterum lectu digna de hac voce habent *Casaubonus* Exercitt. Antibar. XIV, 8. *Stolberg.* Exercitt. Ling. Gr. IX, p. 364. *Wetstenius* N. T. T. I. p. 322. *Gust. Sommelius* D. de genuina notione h. v. Lund. 1766. 4. et *J. D. Michaëlis* in Diatribe de Battologia, in Syntagmate Commentationum P. II. p. 57 seq.

ΒΔΈΛΥΓΜΑ, τος, τὸ, 1. *abominatio, exsecratio, aversatio,* etiam *res abominabilis et detestabilis, quam ob foetorem pessimum, quem emittit,* (sic enim proprie dici videtur) *vel aliam foeditatem omnes aversantur.* Matth. XXIV, 15. Marc. XIII, 14. τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, qua formula aut summa et abominabilis vastatio, aut ob locum Dan. IX, 27. XII, 11. ubi שִׁקּוּץ מְשֹׁמֵם legitur, exercitus omnia vastans, per quem imminet summa et abominabilis vastatio, indicatur, coll. Luc. XXI, 20. et *Joseph.* A. J. X, 11. 7. Simplicissima haec interpretandi ratio, quae etiam punctum tulit *Krebsii* in Observv. Flav. p. 52. adeo certa est, ut mirandum sit, alios βδέλυγμα ἐρημώσεως de statua Caligulae, in templo Hierosolymitano collocata, historiae repugnantes, explicasse, alios vero de *insignibus aquilarum, in Hierosolymam et templum a Romanis collocatis,* cogitasse. Conf. *Ernesti* ad *Suidae* et *Phavorini* Glossas Sacr. p. 26. Luc. XVI, 15. βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ displicet Deo.

2. speciatim βδέλυγμα *idolum, idololatriam* et *omne, quod ad idolorum cultum pertinet,* significat, ex usu loquendi Alexandrinorum. Sic 1 Regg. XI, 5. Astarte βδέλυγμα Σιδωνίων idolum Sidoniorum vocatur ab Alexandrinis, et ab iisdem βδέλυγμα pro אֱלֹהִים, 1 Regg. XI, 33. גִּלּוּלִים ibid. XXI, 22. et אֱלִילִים, Ies. II, 8. 20. ponitur; in quo secuti videntur usum vocabulorum hebraicorum שִׁקּוּץ.

שִׁקּוּץ (quod Deut. XXIX, 17. Jerem. XIII, 27. de idolorum cultu usurpatur) et תּוֹעֵבָה. (quod de *ipsis idolis* Exod. VIII, 26. dicitur.) *Lex. Cyrilli MS.* πᾶν εἴδωλον βδέλυγμα ἐκαλεῖτο παρὰ Ἰουδαίοις. Huc referrem locum Apoc. XVII, 4. ποτήριον γέμον βδελυγμάτων, ubi explicationis causa additur καὶ ἀκαθάρτητος πορνείας αὐτῆς. ibid. v. 5. Babylonia mater τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς, h. e. idolorum cultus, latissime propagati, dicitur. *Coran. Sur.* LXXIV, 5.

3. *peccatum atrocissimum.* Apoc. XXI, 27. ποιοῦν βδέλυγμα καὶ ψεῦδος. Sirac. XV, 13. ubi *Syrus* videndus. In vers. Alex. respondet hebraico מְזִמָּתָה *scelus gravissimum.* Jer. XI, 15. *Phavor.* καὶ ἔτι βδέλυγμα ἡ πραττομένη πρᾶξις παρὰ τὸν προσήκοντα λόγον. Idem tradit *Lex. Cyrill. MS.*

ΒΔΕΛΥΚΤΟ͂Σ, ὁ, ἡ, τὸ, *abominabilis, exsecrabilis, detestabilis,* a βδελύσσομαι. Semel legitur in N. T. Tit. I, 16. βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς Deo ob impietatem abominabiles. Proverb. XVII, 15. תּוֹעֲבַת יְהוָה גַּם שְׁנֵיהֶם Alex. ἀκάθαρτος καὶ βδελυκτὸς παρὰ Θεῷ. *Hesych.* βδελυκτός· μισητὸς, ἐξουθενημένος, βδελυρός.

ΒΔΕΛΥ͂ΣΣΟΜΑΙ, vel attice ΒΔΕΛΥ͂ΤΤΟΜΑΙ, fut. ύξομαι,

1. proprie: *aversor aliquam rem ob foetorem aut saporem pessimum, quem emittit.* Sic legitur apud *Aristoph.* Plut. v. 700. *Hesych.* βδελύσσεσθαι· κινεῖσθαι τὴν κοιλίαν. Hinc

2. in universum: *abominor, aversor, detestor aliquid. Aristoph. Nub.* 1131. *Suid.* βδελύττεσθαι αἰτιατικῇ, μυσάττεσθαι, ναυτιᾷν, ἀποστρέφεσθαι. *Hesych.* βδελυσσόμενοι· μισοῦντες. βδελύττεται· μισεῖ, ὑφορᾶται.

3. *abominabilem et detestandum esse,* et inprimis de *iis* usurpatur, *qui sceleribus atrocissimis omnis generis et idolorum cultu se abominabiles Deo reddunt.* Apoc. XXI, 8. καὶ ἁμαρτωλοῖς καὶ ἐβδελυγμένοις, coll. Hos. IX, 10.

4. *abominabile aliquid declaro, judico alios aliquid detestari.* Sic legitur in N. T. Rom. II, 22. ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἴδωλα qui idolorum cultum fugiendum mones; nam praecessit ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν.

ΒΕ͂ΒΑΙΟΣ, ου, ὁ, ἡ, et αιος, αία, αιον,

1. proprie: *firmus, stabilis, qui non facile labefactari et concuti potest. Hesych.* βέβαιον· ἀσάλευτον, ἀσφαλές. Hinc explicandum esse censuerunt plerique interpretes locum Hebr. VI, 19. ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν, non incommode quidem, sed tamen non necessario, nam verba ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν aeque commode ad ἣν, sc. ἐλπίδα, ac ad ἄγκυραν referri possunt.

2. *certus, qui est indubitatae veritatis, erroris expers, ratus,* i. q. ἀληθής. Rom. IV, 16. εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν et ita rata maneat promissio, h. e. eventum habeat certissimum. 2 Cor. I, 7. καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν et spem certissimam de vobis foveo. Hebr. II, 2. lex Mosaica βέβαιος dicitur, quatenus ejus promissiones et minae certissimum habuerunt eventum, et nemo eam impunis violare poterat. ibid. IX, 17. διαθήκη ἐπὶ νεκροῖς βεβαία testamentum ratum fit testatoris morte. 2 Petr. I, 19. ἔχομεν βεβαιότερον προφητικὸν λόγον habemus certiora vaticinia.

3. *constans.* Hebr. III, 6. παῤῥησία βεβαία constans fiducia. ibid. v. 14. 2 Petr. I, 10. *Thucyd.* V, 43. οὐ βεβαίους φάσκων εἶναι Λακεδαιμονίους.

ΒΕΒΑΙΟ͂Ω, ῶ, fut. ώσω, 1. proprie: *aliquid firmum et stabile reddo, et efficio, ne labefactetur aut e loco suo dimoveatur.* Ita in N. T. non legitur, etsi ita haud raro adhibetur ab exteris scriptoribus.

2. metaphorice: *confirmo certis argumentis, auctoritate munio, persuadeo,* etiam speciatim: *ratum facio, eventu comprobo. Hesych.* βεβαιῶ· κυρῶ. Marc. XVI, 20. τὸν λόγον βεβαιοῦντος διὰ τῶν σημείων miraculis doctrinae eorum divinam auctoritatem conciliante.

ante. Hebr. II, 3. ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη nobis a discipulis Christi certissime tradita est. Hebr. XIII, 9. καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιοῦσθαι τὴν καρδίαν praeclarum est animum habere de veritate religionis christianae persuasum. Rom. XV, 8. εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὴν ἐπαγγελίαν τῶν πατέρων ut eventu comprobaret promissiones a Deo majoribus datas. Hoc sensu est et apud *Lysiam* p. 325. et apud *Demosthenem*, observante *Wetstenio* N. T. T. II. p. 93.

3. *constantem reddo, efficio, ut aliquid menti alicujus semper inhaereat, confirmo.* 1 Cor. I, 8. ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἀνεγκλήτους qui et vos confirmabit in vero religionis christianae studio. 2 Cor. I, 21. ὁ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς Χριστὸν qui confirmat nos vobiscum in religione christiana. Coloss. II, 7. βεβαιούμενοι ἐν τῇ πίστει. 1 Cor. I, 6. καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ Χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν et doctrina christiana altos in animis vestris egit radices et quotidie progressus facit.

ΒΕΒΑΊΩΣΙΣ, εως, ἡ, *confirmatio, uberior declaratio et defensio.* (a βεβαιόω.) Philipp. I, 7. βεβαίωσις τῆς πίστεως defensio, religionis christianae confirmandae causa suscepta. Hebr. VI, 16. ὁ ὅρκος εἰς βεβαίωσιν jusjurandum datum ad fidem faciendam dictis. coll. *Thucyd.* IV, 87. Saepius non legitur in N. T. Sapient. VI, 18. προσοχὴ νόμων βεβαίωσις ἀφθαρσίας observatio praeceptorum divinorum animum certa spe felicitatis aeternae replet.

ΒΈΒΗΛΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie Graecis dicebatur *profanus*, h. e. *omnis, qui a sacris arcetur et mysteriis, non initiatus*, i. q. ἀμύητος, *qui quasi limine*, τῷ βηλῷ, *et ostio templi arcetur et arcendus est.* Recte enim deducitur a βηλὸς, quod *limen domus* et *limen aedis sacrae* significat, et βε, quod in compositione *negandi* et *privandi* significationem habet. Videatur *Herald.* ad *Arnob.* p. 78. Βέβηλον iisdem proprie *omne, quod Diis non est consecratum*, dicitur, v. c. *Aeschyl.* Supplic. v. 518. βέβηλον ἄλσος, h. e. τὸ πᾶσι βατὸν καὶ μὴ ἱερόν. Conf. *Spanhem.* ad *Callim.* Hymn. in Apoll. v. 2. *Hesych.* βέβηλον· τὸ μὴ ἱερὸν καὶ ἄθεον. βέβηλος· ἀνίερος, ἀμύητος. *Etym. M.* βέβηλος· ὁ μὴ ἱερὸς τόπος, ἀκάθαρτος καὶ βατὸς πᾶσιν. Sed in N. T. et de *personis* adhibetur, et tunc,

2. ut latinum *profanus, religionis ac sacrorum violatorem et contemtorem, hominem, qui legem nullam divinam curat*, significat. Sic legitur in N. T. 1 Tim. I, 9. ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις. Hebr. XII, 16. 3 Macc. II, 14.—et de *rebus* dicitur et

3. *omne, quod est alienum a religione christiana*, significat. 1 Tim. IV, 7. τοὺς βεβήλους μύθους fabulas a religione christiana plane alienas. ibid. VI, 20. 2 Tim. II, 16.—Utuntur fere hoc vocabulo Alexandrini pro hebr. חֹל Levit. X, 10. 1 Sam. XXI, 4. 5. Occurrit etiam in *Aquilae* reliquiis Ezech. XLVIII, 15.

ΒΕΒΗΛΌΩ, ῶ, fut. ώσω, *profano, contamino, violo.* Respondet hebr. חִלֵּל, הֵחֵל, Exod. XXXI, 14. Num. XVIII, 32. Nehem. XIII, 17. etiam טִמֵּא Ezech. XLIII, 7. 8. in versione Alex. In N. T. bis legitur Matth. XII, 5. τὸ σάββατον βεβηλοῦσι leges Sabbati violant, coll. Nehem. XIII, 18. βεβηλῶσαι τὸ σάββατον. Act. XXIV, 6. τὸ ἱερὸν ἐπείρασε βεβηλῶσαι templum conatus est profanare. Ezech. XXII, 26. καὶ ἐβεβήλουν τὰ ἅγιά μου καὶ τὰ σάββατα. *Hesych.* βεβηλοῦνται· μιαίνονται, ἁμαρτάνουσι. Idem: ἐβεβήλωσεν· ἐμίανεν, ἐμόλυνεν, ἀκάθαρτον ἐποίησε.

ΒΕΕΛΖΕΒΟΥ͂Λ, ὁ, seu, ut etiam in codicibus N. T. haud raro scribi solet, Βεελζεβούβ. Ita vocatur in N. T. *princeps geniorum malorum, Satanas*, ὁ ἄρχων τῶν δαιμονίων, ut explicatur Matth. XII, 24. Marc. III, 22. Luc. XI, 15. 18. 19. ubi ἐν Βεελζεβοὺλ est: auxilio principis geniorum malorum. Matth. XII, 27. X, 25. εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεελζεβοὺλ ἐπεκάλεσαν patremfamilias cum Beelzebulis ministrum criminantur. De origine hujus vocis diversae

diversae sunt doctorum virorum sententiae. Alii pro βεελζεβούβ, β cum λ permutato, dictum existimant. בַּעַל זְבוּב autem erat nomen *idoli Ecronitarum*, 2 Regg. I, 2. proprie notans *Dominum muscarum*, quod crederent, illud idolum abigere posse muscas, quibus regio Ecronitarum admodum vexabatur, quemadmodum et Jupiter a Graecis dictus fuit ἀπόμυιος, h. e. abactor muscarum, et μυίαγρος. Conf. *Seldenum* de *Diis Syris* II, c. 6. *Plin. H. N.* X, 28. Cyrenaici Achorem Deum invocant, muscarum multitudine pestilentiam afferente, quae protinus intereunt, postquam libatum est illi Deo. *Alberti* Gloss. N. T. p. 30. βεελζεβούλ· καταπίνων μυίας, ex זְבוּב *musca* et בַּעַל, quod Alexandrini Ies. XVI, 8. καταπίνειν reddiderunt per metathesin literarum pro בָּלַע *absorpsit*. Alii Judaeos Satanae nomen βεελζεβοὺλ ignominiae causa dedisse statuunt, eumque, quasi *dominum stercoris*, seu *stercoreum* vocasse, a זֶבֶל *fimus, stercus*. Conf. *Lightfoot*. ad Matth. XII, 24. Sed rectius statuere videntur, qui βεελζεβοὺλ proprie *principem, praefectum deastrorum* notare affirmant, ut זְבוּל nomen olim fuerit omnibus idolis commune, (Certe זְבוּל *stercorarium* etiam pro *fano idololatrico* legitur in *Hieros. Berachos* Fol. 12. col. 2. et ibidem sacrificantes idolis *stercorantes* מזבלין dicuntur. Vide *J. Sauberti Var. lectt. text. gr. Ev. Matth.* p. 107.) nisi quis ab hebraico זָבַל *habitare* deducere malit, ut Satanas ita dictus sit ob ejus in corpora humana potestatem. Alia habet *Buxtorf. Lex. Talm.* f. 333. et *Seldenus* de *Diis Syris Synt.* II. c. 7.

ΒΕΛΊΑΛ, ὁ. Admistum graeco sermoni vocabulum hebraicum בְּלִיַּעַל, quod, compositum e particula בְּלִי et vocabulo יַעַל, proprie *hominem nequam neque frugis bonae* significat. Conf. *Fischerum* de Versionibus Graecis V. T. p. 93 seq. Semel legitur in N. T. 2 Cor. VI, 15. τίς δὲ συμφώνησις Χριστῷ πρὸς Βελίαλ; ubi vel cum plerisque *princeps iste atque dux geniorum malorum, Satanas*, vel *paganismus* intelligendus est. Conf. *Grotius* ad h. l. De lectione vitiosa Βελίαρ, quam h. l. codices quidam habent, videndus est *Alberti* ad *Hesychium* T. I. p. 717. Laudat locum Pauli *Suidas :* Βελίαρ· τῇ Ἑβραίων φωνῇ τὸν ἀποστάτην δηλοῖ. Ὁ Ἀπόστολος· Τίς δὲ συμφώνησις Χριστῷ Βελίαρ;

ΒΈΛΟΣ, εος, τό. Est vocabulum generis et aeque late patens ac hebr. שֶׁלַח et lat. *telum* (quod *Festus* de *verb. signif.* p. 463. et *Servius* ad Aen. II, 468. a graeco τήλοθεν *eminus* deduxerunt.), *omne armorum genus, quod manu vel arcu eminus emittitur, omnis generis tela, quae jaciuntur et mittuntur, jaculum, sagittam,* etc. significat, a βάλλω *jacio :* (pro quo et βέλλω antiquitus dicebatur. V. *Homer.* Il. ρ. 369.) unde apud Graecos τὰ βέλη sagittariis, τοξόταις, aeque ac jaculatoribus, ἀκοντισταῖς, et funditoribus, σφενδονήταις, tribuuntur. *Eustathius :* βέλος· πᾶν τὸ πόῤῥωθεν βαλλόμενον. *Hesych.* πᾶν τὸ βαλλόμενον. (καὶ λίθος εἴη addit *Apollonii Lex. MS.* teste *Alberti* ad *Hesych.*) In N. T. semel legitur Ephes. VI, 16. τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι. Βέλη πεπυρωμένα *tela ignita* sunt quidem proprie *tela, in quorum capite, seu alveo excavato includebatur ignis, ut incendium excitare possent in urbibus et lethaliter conficere, in quem missa erant,* quae Latinis *malleoli* et *phalaricae* s. *falaricae* dicebantur, (vid. *Apollodor.* Bibl. II. c. 4. § 2. *Zosimus* III, 25.) de quibus lectu digna habet *Is. Casaubonus* ad Aeneae Tactica p. 103. et *Vegetius* de Re Militari IV. c. 18. sed deinde, ut omnino pro *telis maxime periculosis et lethalibus* dicuntur, ita in loco Paulino metaphorice *omnes omnino res* significant, *quibus saluti Christianorum periculum tunc temporis*

poris struebatur ab hostibus et adversariis relig. christianae, maxime *persecutiones et calamitates ob religionem christianam.*

ΒΕΛΤΙ´ΩΝ, ονος, ὁ, ἡ, *melior, rectior.* Est comparativus irregularis nominis ἀγαθός. Neutrum τὸ βέλτιον *melius, rectius,* fere adverbialiter sumitur. Semel legitur in N. T. 2 Tim. I, 18. βέλτιον σὺ γινώσκεις optime tu nosti.

ΒΕΝΙΑΜΙ`Ν, ὁ. *Benjamin.* Nomen proprium hebraicum ἄκλιτον filii Jacobi duodecimi ex Rahele suscepti, a qua, doloribus partus defatigata et morti vicina, primum בֶּן־אוֹנִי *filius doloris,* sed ab ipso patre בִּנְיָמִין dictus fuit, quod nempe in senectute Jacobi natus fuerat, quasi בֶּן־יָמִים Gen. XXXV, 18. In N. T. per metonymiam etiam tribuitur *ejus posteris,* seu *tribui, ab eo descendenti.* Act. XIII, 21. ἐκ φυλῆς Βενιαμίν. Rom. XI, 1. Philipp. III, 5. Apoc. VII, 8. Saepius non memoratur in N. T.

ΒΕΡΝΙ´ΚΗ, ης, ἡ. *Bernice.* Nomen proprium *filiae Herodis Agrippae majoris* et regis Agrippae minoris sororis, quae primum nupta fuit patruo suo, *Herodi,* Chalcidis regi. Ipso mortuo, aliquamdiu, sed parum honeste, in viduitate vixit; suspecta enim erat incestuosa cum Agrippa fratre familiaritate, cujus suspicionem ut removeret, *Polemoni,* Ciliciae regi, nupsit, a quo discedens ad fratrem rediit, eumque, non sine aucta incestus suspicione, comitabatur. Conf. *Joseph.* A. J. XX, 7. s. 1. 2. In N. T. bis commemoratur Act. XXV, 13. 23. XXVI, 30. Conf. *Wetstenii* N. T. T. II. p. 627.

ΒΕ´ΡΟΙΑ, ας, ἡ. *Beroea.* Urbs Macedoniae (Βέροια ἡ κατὰ Μακεδονίαν, ut vocatur Lib. VII. *Constitutt. Apostol.* c. 46. ut ab alia ejusdem nominis urbe in Syria, a Seleuco fundata, cujus *Joseph.* A. J. XII, 9. 7. mentionem facit, distinguatur) prope Pellam inter Lydiam et Haliacmonem fluvios sita, ubi Paulus non sine fructu uberrimo doctrinam tradidit christianam, quae deinde dicta est Irenopolis, et hodie a Turcis Boor vocatur. Scribitur etiam Βέῤῥοια, de quo conferendus est *Wassius* ad *Thucyd.* I, c. 61. p. 351. Tom. I. ed. *Bipont.* Diversae hujus scribendi rationis vestigia etiam reperiuntur in codicibus N. T. Act. XVII, 10. 13. ubi vid. *Wetstenius.*

ΒΕΡΟΙΑΙ῀ΟΣ, αία, αῖον. *Beroeensis, Beroea oriundus,* a Βέροια, *Beroea.* Legitur in N. T. Act. XX, 4.

ΒΗΘΑΒΑΡΑ`, ᾶς, ἡ. *Bethabara.* Semel in N. T. legitur hoc nomen proprium, quod vi etymologiae *locum ad transitum accommodatum, oppidum, seu locum, ubi Jordan trajicitur* (nam est ex בֵּית *domus, locus,* et עֲבָרָה *transitus, trajectio,* compositum) significat. Joh. I, 28. ubi tamen expungendum est, et reponendum Βηθανία ex auctoritate codicum optimorum et paraphr. *Nonni Megalopol.* Lectio Βηθαβαρᾶ ex mera conjecturali correctione *Origenis* orta videtur, qui Opp. T. II, p. 130 seq. ed. Huet. se in illas terras iter instituisse narrat, nullum autem oppidum, nomine Bethania insignitum, deprehendere potuisse, sed ibi circa Jordanem invenisse urbem, Bethabaram dictam. Sed sine dubio urbs, quae Christi aetate Bethania vocabatur, sequenti aetate Bethabara dicta fuit, nam utrumque vocabulum vi etymologiae unum idemque notat, ut statim videbimus. Qui vero Bethabaram a Bethania diversam esse statuunt, illam urbem fuisse trans Jordanem docent inter pontem Chamatanum prope Tiberiadem ad effluxum Jordanis e mari Genesaritico, et trajectum Hierichuntinum in tribu Manasse sitam. Vide *Lightfoot.* Disquis. Chorogr. Johanni praemissa p. 911. *Ludov. de Dieu* Crit. S. p. 491. et *Cellarii* Notit. Orb. Antiq. L. III, c. 13.

ΒΗΘΑΝΙ´Α, ας, ἡ. *Bethania.* Duplex fuit Bethania. Una oppidum vel vicus, ultra montem Oliveti situs,

quindecim

quindecim ab Hierosolyma stadiis, in loco aspero et montano, qui Joh. XI, 1. vocatur κώμη Μαρίας καὶ Μάρθας, ubi Jesus Lazarum ex mortuis resuscitavit, Joh. XI, 11. 18. et haud raro cum discipulis suis pernoctavit, Matth. XXI, 17. et nomen suum accepisse videtur a dactylis palmarum ibi frequentibus (quasi בֵּית הֵינֵי locus dactylorum) ex sententia *Lightfoot.* in Centuria Chorographica Matthaeo praefixa cap. 41. Vide *Wetstenii* N. T. T. I. p. 464. *Altera* vero, cujus mentionem facit Joh. I, 28. fuit urbs trans Jordanem in tribu Ruben, ubi Johannes baptizabat, et Jordanes trajiciebatur, postea Bethabara dicta, composita ex בֵּית et אֳנִיָּה navis, quasi locus, ubi navi trajicitur fluvius.

ΒΗΘΕΣΔΆ, ᾶς, ἡ. *Bethesda.* Nomen proprium syro-chaldaicum (בֵּית חִסְדָּא, ܒܝܬ ܚܣܕܐ *domus misericordiae,* seu pietatis, h. e. locus, ubi charitas et benevolentia erga alios exercentur, nosodochium, aegrotis excipiendis et curandis destinatum aedificium. Vide *Lud. de Dieu Crit. S.* p. 499.) piscinae haud procul a templo Hierosolymitano cum aedificio super eam extructo, ubi aegroti decumbentes vi quidem aquarum medicatarum, non tamen sine beneficio divino sanabantur. Legitur Joh. V, 2. ubi in codicibus quibusdam Βηθσαϊδὰ legitur; de qua lectionis varietate conferendus *Wesseling.* ad *Antonini* Itinerarium p. 589.

ΒΗΘΛΕΈΜ, ἡ. *Bethlehem.* Nomen proprium urbis hebraicum ἄκλιτον, quae sita fuit in tribu Juda prope Hierosolymam, cujus antiquum nomen *Ephrata* fuit, ut ex Genes. XXXV, 19. XLVIII, 7. Micha V, 2. apparet. Antiquitus pagus tantum erat, deinde oppidi nomen obtinuit, munimentis quoque a Rehabeamo cincta. 2 Chron. XI, 6. Vocata est autem Βηθλεέμ, seu בֵּית־לֶחֶם *domus panis,* ob ingentem frumenti copiam, qua regio illa abundabat. *Eusebius* de *locis hebraicis* refert, eam sex milliaribus Hierosolymis distitisse, austrum versus juxta viam Hebronensem. Matth. II, 1. 5. Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας vocatur, ut distinguatur ab alio oppido ejusdem nominis in inferiore Galilaea, in tribu Sabulon, non procul a mari Galilaeae sito, de quo legitur Jos. XIX, 15. Eadem Luc. II, 4. πόλις Δαβὶδ appellatur, quod Davides in ea natus et educatus fuit, coll. Joh. VII, 42. et 1 Sam. XVI, 1. 18. Nobilissima facta est, quod *Christus* in ea in lucem editus fuit, Matth. II, 6. Luc. II, 15. Conf. *Relandi* Palaestina p. 642 seq.

ΒΗΘΣΑΪΔΆ, ᾶς, ἡ. *Bethsaida.* Ita enim scribendum videtur, non Βηθσαϊδὰν, ut in multis Matthaei et Lucae libris legitur, quae posterior scriptura librariorum vel grammaticorum errori tribuenda est, qui, locis quibusdam N. T. decepti, ubi quartus casus legitur, hunc pro primo substituerunt. Habuit autem, ut eleganter et docte demonstravit *Fischerus* de Vitiis Lexicorum N. T. Prol. XIX, p. 5 seq. Palaestina duo hujus nominis oppida, seu potius vicos, qui formam oppidorum referrent, qui vulgo κωμοπόλεις appellantur. Alterum eorum, quod et κώμη, Marc. VIII, 23. 26. coll. v. 22. et πόλις, Joh. I, 44. Matth. XI, 21. coll. v. 20. dicitur, ab Evangelistis in Galilaea inferiore ad latus occidentale lacus Genesareth positum, partim multitudine miraculorum, a Christo ibi patratorum, partim nativitate et commoratione Petri et Andreae et Philippi Apostolorum nobilitatum fuit. Unde non solum a Johanne (I, 45. XII, 21. coll. Matth. IV, 18.) diserte Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας dicitur, sed etiam a Luca (X, 13. 15.) et Matthaeo (XI, 31. 33.) ita describitur, ut appareat, fuisse e numero oppidorum, littori occidentali lacus Genesareth adjacentium, nec longe Capernaumo distitisse. Alterum vero oppidum, seu vicus ejusdem nominis in inferiore Gaulanitide ad orientale

entale lacus Genesareth littus trans Jordanem, prope influxum ejus in mare Genesarethicum, situm, cujus *Joseph. A. J.* XVIII, 3. *B. J.* II, 13. mentionem facit, a Philippo tetrarcha restauratum et incolis auctum, mutato nomine pristino *Julias* appellabatur, in honorem *Juliae*, imperatoris Augusti filiae. Hoc autem laudari a Luca IX, 10. idoneis argumentis evincere conatus est *Fischerus* l. l. Nomen utriusque oppidi est hebraicum בֵּית־צַיְדָה *locus venationis et piscationis*, quod incolarum utriusque oppidi maxima pars vitam piscatu toleraret. Cf. etiam *Maknighti Comment. Harmon. in IV. Evang.* T. II. p. 465 sq.

ΒΗΘΦΑΓΗ', ῆς, ἡ. *Bethphage.* Fuit tractus aliquis montis Oliveti vel ad radicem hujus montis ad latus Hierosolymae orientale, ita dictus a ficubus, quibus consitus erat. Est enim nomen compositum ex פַּג *ficus immatura*, et בַּיִת, quod non solum *domum*, sed etiam *regionem* significat. Quanquam enim mons Oliveti ab olivis praecipue nomen adeptus est, tamen et ficus et palmas produxit, pro quarum in diversis montis tractibus enascentium varietate et his diversa nomina imposita fuerunt. Cf. *Lightfoot. Chorographium Marco praemissam* c. 4. et *Buxtorf. Lex. Talmud.* p. 1691. Alii tamen, ut *Hieronymus* in Onomastico Bethphagen villulam fuisse in monte Oliveti statuunt, et *Euseb.* eandem vocat κώμην πρὸς τῷ ὄρει τῶν ἐλαιῶν. Legitur Matth. XXI, 1. Marc. XI, 1. Luc. XIX, 29. Ridiculas veterum et recentiorum de ipsius nominis significatione sententias qui scire cupiat, is adeat *Alberti Gloss. N. T.* et *Lud. de Dieu Criticam Sacram* p. 360.

ΒΗ͂ΜΑ, τος, τὸ, 1. proprie: *gradus, gressus, passus, qui fit pede*, a βαίνω *gradior, incedo. Lex. Cyrilli MS.* βῆμα· βάδισμα. *Xenoph. Cyr.* VII, 5. 3. Multa sunt hujus significationis propriae in Verss. gr. V. T. vestigia, v. c. in fragmentis *Aquilae* et *Symmachi*, ubi 1 Sam. XX, 3. hebr. פֶּשַׂע, et 2 Sam. VI, 13. τῷ צַעַד vox βῆμα respondet. Et sic etiam legitur Act. VII, 5. καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ, οὐδὲ βῆμα ποδὸς nullum plane ipsi concessit agrum, ubi in suo pedem poneret. Βῆμα ποδὸς enim, *pedis spatium*, pro admodum exiguo spatio ponitur; vide *Wetstenium N. T.* T. II. p. 494. unde e contrario οὐ βῆμα ποδὸς proverbialiter *ne latum quidem pedem, nec tantulum, seu plane nihil* significat, et hebraicae formulae: עַד־מִדְרַךְ כַּף־רָגֶל Deut. II, 5. respondet.

2. metonymice: *omnis locus editus, ad quem ascendendum est per gradus, tribunal, pulpitum, suggestus oratorius, (Herodian.* VI, 3. 4.) etiam *thronus.* Matth. XXVII, 19. καθημένου αὐτοῦ ἐπὶ βήματος sedente autem eo in tribunali. Observandum autem videtur tironum causa, judicia tunc temporis sub dio fuisse acta in provinciis, sedente magistratu in tribunali, quod positum erat in loco editiore, tesseris marmoreis strato, coll. Joh. XIX, 13. Act. XVIII, 12. καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα, v. 16. 17. XXV, 6. In formula βῆμα Καίσαρος, quae Act. XXV, 10. occurrit, ambiguitas esse videtur, nam vel *ipsum tribunal Caesaris* vel *magistratum, a Caesare constitutum et ejus personam sustinentem*, significare potest. Rom. XIV, 10. πάντες γὰρ παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ omnes adstabimus tribunali Christi judicandi. 2 Cor. V, 10. Usurpatur etiam a Graecis vox βῆμα ita, ut sedem excelsam et magnificam, e qua jus dicebatur, significet, v. c. a *Dionys. Halic.* XII, c. 30. Cf. *Irmisch.* ad *Herodian.* T. I. p. 142. Act. XII, 21. ubi de Herode legitur καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐδημηγόρει πρὸς αὐτοὺς, per βῆμα intelligendus est, ut monuit recte *Krebsius* in *Obss. Flav.* p. 216. *suggestus, throni speciem referens, in theatro Caesareensi ab Herode M. exstructus, unde et spectabat ludos,*

ludos, et verba faciebat in concione; unde apud Graecos βῆμα interdum simpliciter *suggestum oratorium* notat, v. c. *Xenoph. Mem.* III, 6. 1. *Aeschin. Socr.* Dial. III, 13. coll. 2 Macc. XIII, 26. et Nehem. VIII, 4. *Hesych.* Βῆμα· πλείονα μὲν σημαίνει, κοινότερον δὲ οὕτως καὶ λογεῖον, ὥσπερ ἐν ἐκκλησίᾳ καὶ δικαστηρίῳ.

ΒΗ´ΡΥΛΛΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *beryllus, lapis pretiosus, seu gemma coloris viridis languidioris, nascens apud Indos.* Hodie vulgo *Aquamarin* dicitur. Vid. *Plin. H. N.* XXXVII, c. 5. Viriditate similis est smaragdo, unde ejusdem naturae cum smaragdo multis visus est. Sed pallidus ejus viror est; at smaragdi herbaceam praeferunt viriditatem. Plura de hac gemma vide apud *Salmas.* ad *Solinum* p. 567 et 1105. et ad *Epiphan.* de *gemmis* c. XI. p. 109. *M. Hilleri* Tr. de XII. *Gemmis in pectorali Pontif. Hebr.* p. 35. et *Wetstenii N. T.* T. II, p. 845. Semel commemoratur in N. T. Apoc. XXI, 20. Scribitur etiam βηρίλλιος, βηρύλλιος et βηρύλλιον. Cf. Exod. XXVIII, 20. XXXIX, 11. ubi hebraico שהם respondet, de quo legendus *Braunius de Vestitu Sacerdotum Hebr.* Lib. II, c. 18. *Hesych.* βήρυλλος· λίθος ἢ βοτάνης εἶδος. *Suid.* βήρυλλος· εἶδος λίθου.

ΒΙ´Α, ας, ἡ, *violentia, robur, violentus impetus. Hesych.* δύναμις, ἰσχὺς, ἀνάγκη. *Suid.* ὁρμή. *Etym. M.* ἀδικία. Act. V, 26. οὐ μετὰ βίας non quidem vi. (*Polyb.* p. 782 et 1074. ed. *Gronov.*) Act. XXI, 35. διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου nimis urgente populo. ibid. XXIV, 7. XXVII, 41. ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων. *Homer. Iliad.* I, 430. V, 521.

ΒΙΑ´ΖΩ, fut. άσω, *vim facio, cogo, urgeo,* etiam *verbis et rationibus persuadeo. Joseph. A. J.* V, 6. 7. VI, 14. 3. Medium βιάζομαι et active *vim inferre, vim facere,* et passive *vim pati* significat apud Scriptores graecos aeque ac N. T. *Triclinius* quidem ad *Sophocl. Antigon.* v. 65. scripsit: μὴ οἴησ τὸ βιάζομαι ἀντὶ τοῦ βιάζω, sed contrariam sententiam asserunt multa Scriptorum vett. loca. Sic, ut pauca e multis afferam, βιάζομαι, pro βιάζω, usurpavit *Xenoph. Cyrop.* III, 3. 29. V, 5. 13. Idem de *Re Equestri* I, 8. *Polyb.* I, 26. Vide *Ernesti* in *Gloss. Polyb.* sub hac voce, et *Biel. Thesaur. Philol.* s. h. v. In N. T. bis legitur Matth. XI, 12. ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ βιάζεται, ubi βιάζεσθαι passive de re usurpatur, quae quasi vi et impetu extorquetur, in quam impetus fit, hoc sensu: *doctrina christiana summa cum cupiditate arripitur ab hominibus,* seu, quod eodem redit, *homines summo desiderio flagrant, ut recipiantur in sectatorum Christi coetum. Syrus:* βιάζεται bene transtulit: ܒܩܛܝܪܐ ܡܬܕܒܪܐ *cum violentia accipitur. Hesychius,* hunc locum fortasse respiciens, βιάζεται· βιαίως κρατεῖται. Novam h. l. explicationem protulit *J. C. Schwarzius* in *Monumentis Ingen.* T. I. p. 171. et multis vindicavit ibid. T. III. p. 39 et 59. ubi docuit, locis e *Platonis Sophista* p. 158. 160. et *de Legibus* VIII. p. 647. allatis, βιάζειν apud Graecos etiam de docentibus adhiberi, quum rem aliquam auditoribus lectoribusve tam perspicue et tam acriter proponunt, ut dissentire ac dubitare non liceat, adeoque Christum h. l. dixisse arbitratur, rationes rerum divinarum adhuc ita clare et impigre demonstratas esse, ut, qui vi illa utantur, eamque imitentur, divinae gratiae rite ac vere compotes fiant. Luc. XVI, 16. καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν (scil. βασιλείαν τοῦ Θεοῦ) βιάζεται et omnes summo studio in regnum coelorum, seu sectatorum Christi coetum recipi nituntur, ubi βιάζεσθαι aperte non solum notionem activam, sed etiam metaphoricam habet, ut sit: *desiderio alicujus rei flagrare et teneri, summo studio conari et niti,* ut apud *Aelian. V. A.* XIII, 32. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὴν ἀρετὴν ἧκων βιάζομαι. Conf. *Krebs. Obss. Flav.* p. 30 sq. *Appian. Bell. Syr.* p. 187. et *Bell. Civ.* l. I, p. 691.

ΒΙ´ΑΙΟΣ, ὁ, ἡ, τὸ, et ΒΙ´ΑΙΟΣ, αίου, ὁ, ἡ, *violentus, vehemens, impetuosus,* et

ιlum de *personis, quae vi ali-* *equi conantur,*(*Hesych.* βίαιος· :.) sed etiam de *rebus* usur- *iae sunt vehementes.* Tantum legitur Act. II, 2. ὥσπερ φε- ρομένης βιαίας tanquam irruentis hementis. Exod. XIV, 21. ιαίῳ. Ies. LIX, 19. ποταμὸς *Arrian. Exped. Alex.* II, 63. χειμὼν ἐπιγίνεται σκληρὸς—— α βίαιον. Cf. *Abresch. Auctar. Thucyd.* p. 345.

ΤΗΣ, οῦ, ὁ, 1. proprie: *vim vi irrumpens vel invadens,* , a βία. Vox haec, quam apud Scriptores se reperisse negant ις, *Alberti* et *Wolfius,* repe- ιen non solum in *Philone* de *ura* p. 314. ed. *Mangey* (ὑπὸ ιαπνεόντων εἰς αὐτὴν παθῶν καὶ ν Vol. III. ed. *Pfeifer.* p. etiam in glossariis vett. ubi explicatur. Legitur etiam ıd *Pindar. Nem.* Od. IX, v. *Scholiastes* βιατὰν ἰσχυρὸν, ἀν- rpretatus est. *'esiderio alicujus rei flagrat,* *o cum studio et contentione* *ıbtinere annititur.* Matth. καὶ οἱ βιασταὶ ἁρπάζουσι αὐ- ιασταὶ sunt, qui flagrant cu- ɜlicitatis in oeconomia nova ιe, laboriosi atque strenue angustam difficilemque eni- *hrysost.* οἱ μετὰ σπουδῆς προσ- d. *Wetstenii N. T.* T. I, p.

ΡΙΔΙΟΝ, ου, τὸ, *libellus.* Di- ı a βιβλάριον, quod est a βίβλος ɔc. X, 2. βιβλαρίδιον ἠνεῳγμέ- m apertum, ubi tamen in ibus βιβλιδάριον et βιβλίον le- . v. 8. 9. 10. Conf. *Mont-* ı *Palaeographia* p. 25 et

ΟΝ, ου, τὸ, 1. *liber com-* *lumen, constans ex pluribus* *u membranis, invicem com-* *compositis.* Luc. IV, 17. XX, 30. XXI, 25. 2 Tim. t in Apocalypsi passim, v. ὡς βιβλίον veluti voluminis convoluti latus literis obsitum, coll. Ies. XXXIV, 16. *Xenoph. Mem.* I, 6. 14.

2. speciatim *Codex V. T.* maxime ea pars, quae continet vaticinia de Messia. Hebr. X, 7. ἐν κεφαλίδι βι- βλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ. Sic סֵפֶר Ps. XL, 7.

3. *libellus, scheda, litterae.* De *tes- tamenti tabulis* legitur ap. *Dion. Ha- lic.* T. V. p. 509. ed. *Reiske.* Matth. XIX, 7. Marc. X, 4. βιβλίον ἀποστα- σίου libellus repudii, h. e. litterae, quas maritus dabat repudiatae uxori, iisque testabatur, se nihil juris amplius in eam habere velle, quae hebraice vo- cantur סֵפֶר כְּרִיתֻת Deut. XXIV, 1. 3. Jer. III, 8. Exemplum talis li- belli repudii, duodecim lineis nec paucioribus nec pluribus conscriben- di, reperitur apud *Lightfoot.* in *Hor. Hebr. et Talmud.* ad Matth. V, 31. De formula βιβλίον ζωῆς, quae Apoc. XVII, 8. et XXI, 27. occurrit, vide infra sub βίβλος. In universum ob lo- cum Apoc. XX, 12. ubi memoran- tur *libri judicii, ad quos a Deo ju- dicandi sint homines, et in quibus omnes actiones humanae diligenter an- notatae reperiantur,* observandum est, in Script. S. *librum Deo* tribui ad ex- actissimam ejus cognitionem et provi- dentiam describendam, adeoque *libris judicii* in l. l. apocalypseos exactissi- mam divinam omnium dictorum, co- gitationum et factorum humanorum scientiam symbolice notari, de quo multis exposuit *Glassii Philol. Sacra* p. 981. ed. *Dathii.* Etiam a Judaeis tam antiquioribus, quam recentiori- bus, Deo libri tribuuntur, ut mul- tis docuit *Buxtorfius* de *Syncg. Vet.* V, c. 23. et *Joh. a Lent Theol. Jud.* cap. 20. Vide etiam *Suidam* s. v. Ζεὺς et *Lucian. Philopatr.* p. 251. T. IX. ed. *Bipont.* καὶ ἔστιν ἐν οὐρανῷ βλέπων δικαίους τε κἀδίκους, καὶ ἐν βι- βλοις τὰς πράξεις αὐτῶν ἀπογραφόμενος.

ΒΙΒΛΟΣ, ου, ἡ, 1. propr. *papyrus s. biblus, in qua scribitur* (*Xenoph. Anab.* VII, 5. 8.) deinde *volumen,*

liber scriptus, certo scriptionis ordine concinnatus ac congestus. Marc. XII, 26. ἐν τῇ βίβλῳ Μωσέως. Luc. III, 4. XX, 42. Act. I, 20. VII, 42. βίβλοι Ἐφεσίων, qui Act. XIX,19. commemorantur, fuerunt *libri*, qui continebant γράμματα Ἐφέσια, h. e. notas, formulas et voculas magicas, a Magis Ephesiis excogitatas, quibus maxime in incantationibus et sanandis morbis gravioribus utebantur, quarum specimina quaedam dedit *Hesychius*. Vide infra sub Ἐφέσιος.

2. *catalogus, recensio, enumeratio.* Matth. I, 1. βίβλος γενέσεως catalogus majorum J. C. seu tabula genealogica J. C. Sic סֵפֶר a סָפַר *recensere, numerare* usurpatur Genes. V, 1. סֵפֶר תּוֹלְדֹת Alex. ἡ βίβλος γενέσεως. In eadem notione βίβλος etiam reperitur apud *Herodot.* II, c. 100. Huc etiam referenda formula ἡ βίβλος ζωῆς, qua significabatur in libris V. T. *catalogus viventium*, ut adeo *deleri e libro vitae*, esset, *morti tradi.* Exod. XXXII, 32. 33. coll. v. 10. Num. XI, 15. in libris N. T. vero indicatur *catalogus quasi eorum, quibus Deus felicitatem aeternam destinavit.* Philipp. IV, 3. ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς qui beatorum civitati adscripti sunt, quos summa manet in coelo felicitas. Apoc. III, 5. XIII, 8. XX, 15. XXII, 19. Conf. *Glassii Philol. Sacra* p. 981. ed. *Dathii.*

ΒΙΒΡΩΣΚΩ, ΒΡΩΣΚΩ, fut. βρώσω, *comedo, edo.* Semel legitur in N. T. Joh. VI, 13. ἃ ἐπερίσσευσε τοῖς βεβρωκόσι quae superfuerunt illis, qui comederant, seu convivis. *Xenoph. Hier.* I, 24. ὁ βεβρωκώς.

ΒΙΘΥΝΙΑ, ας, ἡ. *Bithynia.* Provincia Natoliae, seu Asiae minoris, adjacens Ponto Euxino et Phrygiae, Thracum olim coloniis frequentata. *Solinus* c. 54. vult, hanc provinciam a Bebrycibus, antiquissimis ejus incolis, olim dictam fuisse *Bebryciam*, deinde *Mygdoniam*, et tandem *Bithyniam* a quodam *Bithyno*, rege, ejus victore. Memoratur autem Act. XVI, 7. et 1 Petr.

I, 1. Conf. *Cellarii Notit.* (
Lib. III. c. 8.
ΒΙΟΣ, ου, ὁ, 1. *vita, te*
etiam *certa vivendi ratio,*
ditio et disciplina. Aelian.
26. XIV, 7. Luc. VIII, 1
βίου voluptates, quibus in h
dulgere solent homines. 1
ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγ
agamus tranquillam et se
Tim. II, 4. αἱ τοῦ βίου πραγ
gotia hujus vitae. 1 Petr
παρεληλυθὼς χρόνος τοῦ βίου.
ποτὲ δὲ αὐτὸ τὸ ζῆν. *Etym.*
χρόνος τῆς ζωῆς, ἐν ᾧ τις διατρ
τὸ ἐπιτήδευμα.
2. *victus, facultates, opes, et*
omnis ad vitam sustentan
saria. Suid. βίος· ποτὲ μὲν
κτημάτων. Marc. XII, 44.
αὐτῆς, i. q. in anteced. πάν
Luc. VIII, 43. προσαναλώσα
βίον omnes facultates erogar
12. διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον et
facultates. v. 30. XXI, 4.
16. ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου, vid
ζονεία. III, 17. Et in ha
tione centies haec vox a
tores probatissimos legitur,
toph. Plut. v. 751. coll. v. 7
Phoen. 413. Suppl. 863. *E*
121. *Athenaeus* III, 12. p.
II, 58, IV, 18. Aliorum e
copiam reliquere *Schacht.*
Phil. ad *Marcum* in *Bibl. N*
Class. II. p. 505. et *Periz*
lian. V. H. XIV, 32. Sic
braicum חַיָּה sumitur Ies.
Ezech. VII, 13. et נֶפֶשׁ I
10. De eodem latinae voc
conferendus est *Donatus*
Phormion. I, 3. 12.
3. interdum omittitur, v.
γεῖν, Tit. III, 3. coll. 1 T
Theocrit. Idyll. XI, 7.
ΒΙΟΩ, ῶ, fut. ώσω, *vitam*
Semel in N. T. legitur 1 P
θελήματι Θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν
σαρκὶ χρόνον reliquum vitae te
consecrare. *Xenoph. Mem*
et 6. Respondet hebr. חָיָה,

Job. XXIX, 18. ubi pro אַרְבֶּה Alexandrini habent πολὺν χρόνον Sapient. XII, 23. ἐν ἀφροσύνῃ ὥσαντας ἀδίκους. Hesych. ἐβίωσας· τὸ ζῆν, περιεποίησας ἢ ἔδωκας. Ἰ-βίωσα· ἔζησα, διῆξα. Idem: βιοῦν· τίνειν· βιοῦν μὲν τὸ ἐξάγειν τὸ ζῆν, ι δὲ τὸ πορίζειν τὰ πρὸς τὸν βίον. etiam *Ammonium* s. βιοῦν.

ΙΣΙΣ, εως, ἡ, *vita, vitae institu-nores, vivendi et agendi ratio,* etiam Latini *vitam* appellare Act. XXVI, 4. τὴν μὲν οὖν βίω-ι τὴν ἐκ νεότητος quae fuerit mea i ratio inde a juventute. Sae-ιon legitur in N. T. reperitur in *Symmachi* reliquiis Psalm. ΊΙΙ, 6. ubi hebraico הָלַךְ, non, *lius* male notavit, τῷ הִתְהַלֵּךְ det, et in Prologo Sirac. διὰ τῆς βιώσεως.

ΣΤΙΚΟΣ, ὁ, ἡ, τὸ, *ad vitam sus-dam, seu rem familiarem perti-aecularis,* a βιόω. Ter tantum : in N. T. Luc. XXI, 34. ubi ι βιωτικαὶ sunt anxiae de neces-us vitae curae. 1 Cor. VI, 3. βιωτικὰ κριτήρια vocantur *lites us hujus vitae, de rebus ad vic-ltumque pertinentibus,* quae la-ocantur *controversiae privatae. rch.* T. VI. Opp. p. 537. et II. p. 704. ed. *Reiske.* Conf. de οce *Valesium* ad *Euseb. H. E.* p. 100. *Wetstenii N. T.* T. I. !. et T. II. p. 121. et *Wesseling. od. Sic. Excerpta* T. II. p. 611.

ΑΒΕΡΟΣ, ὁ, ἡ, τὸ, *noxius, perni-*, a βλάβη *noxa, damnum, detri-m.* 1 Tim. VI, 9. ἐπιθυμίας βλα-upiditates noxias. *Xenoph. Mem.* 1. βλαβερὰς ἡδονάς. Saepius non r in N. T. Reperitur haec vox, *lio* neglecta, semel tantum in ne Alex. Prov. X, 26. ubi verba לַ כַּחֹמֶץ redduntur ὥσπερ ὄμφαξ βλαβερόν: saepius autem apud ιos, ut apparet e locis laudatis a *enio N. T.* T. II. p. 349.

ΛΑΠΤΩ, fut. ἄψω, *laedo, noceo, o afficio, detrimentum affero.* Regit accusativum. Marc. XVI, 18. οὐ μὴ αὐτοὺς βλάψει innoxium ipsis erit. Luc. IV, 35. μηδὲν βλάψαν αὐτὸν nihilque eum laesit. Saepius non legitur in N. T.

ΒΛΑΣΤΑΝΩ, seu ΒΛΑΣΤΕΩ, fut. ήσω, perf. βεβλάστηκα. Verbum hoc de plantis et proventibus terrae proprium et active et passive usurpatur in N. T.

1. Active significat *germinare facere, germina producere, elicere viriditatem, herbescentem,* i. q. βλαστῆσαι ποιεῖν. Jer. XXXIII, 15. Sic legitur in N. T. Jacob. V, 18. καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησε τὸν καρπὸν αὐτῆς et terra germinando produxit fructum suum. Simili modo usurpatum reperitur Genes. I, 11. βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου, ubi in hebraico legitur תַּדְשֵׁא. Num. XVII, 8. ἐβλάστησε κάρυα. *Hesych.* ἐβλάστησεν· ἐξέφυ.

2. Passive seu reciproce adhibitum notat: *elicere quasi ex se viriditatem herbescentem, progerminare, fruticari, frondescere.* Matth. XIII, 26. ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος καὶ καρπὸν ἐποίησε, ubi vero effloruit herba et fructum edidit. Marc. IV, 27. καὶ ὁ σπόρος βλαστάνῃ καὶ μηκύνηται. Hebr. IX, 4. καὶ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν βλαστήσασα et virga Aaronis, quae germinaverat. *Xenoph. Oecon.* XIX, 10. καὶ ἰσχυρὸν τὸ φυτὸν ἡγοῦμαι βλαστάνειν: et apud eundem de *Vectig.* I, 3. opponitur τῷ καρποφορεῖν. Substantivum βλάστησις legitur apud *Theophr. H. Plant.* III, 6.

ΒΛΑΣΤΟΣ, ου, ὁ. *Blastus.* Nomen proprium viri graecum, a βλαστάνω, seu βλαστέω, *germino,* i. q. βλαστὸς *germen producens.* Fuit autem *Blastus* praefectus cubiculo regis Herodis ὁ ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως, ut vocatur Act. XII, 20. Saepius non memoratur in N. T.

ΒΛΑΣΦΗΜΕΩ, ῶ, fut. ήσω, 1. propric est: *verbis infaustis, vocibus male ominatis uti,* et opponitur τῷ εὐφημεῖν *abstinere verbis male ominatis,* et fuit verbum proprium apud Graecos in sacris faciendis. Conf. *Casaubon.* ad *Theophrast. Char.* c. 19. et *Schwarz. Comment. Ling. Gr.* p. 254.

2. *calumniis proscindo, convicior, male precor, inique de aliquo judico, vitupero,*

vitupero, quasi βλάπτω τὴν φήμην *alterius famam et existimationem quocunque modo laedo*, quomodo etiam formula *laedere famam* usus est *Cic. p. Cluentio* c. 5. Respondet hebr. גִּדֵּף Ps. XLIV, 17. Matth. XXVII, 39. οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν praetereuntes vero conviciis eum insectabantur. Luc. XXIII, 39. Act. XVIII, 6. καὶ βλασφημούντων conviciis adeo proscindentibus Paulum. *Liban.* Ep. 445. *Herodian.* II, 6. 20. Rom. II, 24. τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι religio christiana per vos contemtui et calumniis gentilium exponitur. ib. III, 8. ubi *Theophyl.* βλασφημεῖσθαι per διασύρεσθαι, συκοφαντεῖσθαι interpretatus est. 1 Cor. X, 30. τί βλασφημοῦμαι; cur iniqua subeam judicia? 1 Tim. I, 20. ἵνα παιδευθῶσι μὴ βλασφημεῖν ne in posterum religionem conviciis proscindant, seu, contemtim de ea judicent. *Herodian.* II, 6. 20. Huc etiam referenda est formula: βλασφημεῖν Χριστὸν, quae Act. XXVI, 11. legitur et omnino *Christo valedicere, renuntiare ejus religioni* significat, quia, qui olim renuntiabant religioni christianae, Christum execrari eique maledicere cogebantur. cf. *Euseb. H. E.* IV, 15. VI, 41. et *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 698.

3. ratione Dei significat: *dicere et facere, quibus majestas Dei violatur, maledicum in Deum esse, impie loqui, arrogare sibi et sumere, quae sunt Dei.* Matth. IX, 3. οὗτος βλασφημεῖ hic impie loquitur. ibid. XXVI, 65. Marc. III, 28. Joh. X, 36. Sic גִּדֵּף 2 Regg. XIX, 6. 22. legitur. Praeterea commemoratur in N. T. formula: βλασφημεῖν εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Marc. III, 29. Luc. XII, 10. qua frivola illa Judaeorum Christi aetate criminatio describitur, qua miracula, a J. C. divina vi patrata, a vi et auxilio daemonis malevoli repetebant.

ΒΛΑΣΦΗΜΊΑ, ίας, ἡ. Vox bene graeca, quae etiam apud *Polyb.* XI, 4. (πολλῆς ἀδοξίας πλήρη καὶ βλασφημίας) occurrit, et in universum *laesionem existimationis ac famae alterius* notat. *Demosthen. Or. de libert.* p. 78. Hinc in N. T

1. significat *obtrectatione niam, maledicentiam, convi hominis existimatio injuste* Matth. XV, 19. Marc. VII, IV, 31. Coloss. III, 8. ubi *lactus* per λοιδορίαν exponit VI, 4. Alex. pro נְאָצָה Ezecl 12. usi sunt.

2. *omne in Deum impie factum*, quod *blasphemia in* ἐξοχὴν dici solet. Matth. X Marc. II, 7. XIV, 64. L Joh. X, 33. Apoc. XIII, 6 πρὸς τὸν Θεόν. De βλασφημία ματος, quae Matth. XII, 31 moratur, dictum est ad β Conf. etiam *Spicilegium meu Bieliani* p. 24.

ΒΛΆΣΦΗΜΟΣ, ου, ὁ, ἡ. 1 *sonis* si dicitur, est: *qui contu ignominiose de aliis loquitur, tor, maledicus, qui calumn rumoribus et conviciis bona famae et existimationi crimi lam aspergere tentat. Etym.* φήμας βάλλων, ὁ λοίδορος. *Eustath.* ad *Iliad.* β', p. 219. VIII, p. 1490. De *rebus* au citur, *contumeliosus, existin famae inimicus*, quasi βλάπ μην. 1 Tim. I, 13. τὸν πρ βλάσφημον qui contumeliosu doctrinam christianam. 2 Ti 2 Petr. II, 11. ubi φέρειν κρίσιν ferre sententiam criminatri *conviciis proscindere. Hero* 8. 21. *Aelian. V. H.* XII, 5

2. *qui ipsam divinam majes cessere haud erubescit, qui injuria in majestatem ac pe summi numinis eructat veri* βλάσφημος· ὁ εἰς Θεὸν ἐξυβρίζων 11. 13. λαλεῖν ῥήματα βλάσφη

ΒΛΈΜΜΑ, τος, τὸ, *visus*, a βέβλεμμαι, perf. pass. verbi *spicio*. Semel in N. T. legit II, 8. βλέμματι καὶ ἀκοῇ visu Apud atticos Scriptores βλ de *vultu ejusque conditione* v v. c. *Herodian.* IV, 5. 17.

ῶν truculento vultu intuitus. . H. VI, 14. VIII, 12. XIV, : *Wetstenii N. T.* T. II.

ι, fut. ψω, 1. proprie: *video*, *o.* Matth. XIII, 16. μακάριοι ὑμῶν ὅτι βλέπουσι vos autem ne videtis. ibid. v. 17. Marc. II, 23. 2 Cor. X, 7. τὰ κατὰ λέπετε videtis tantum, quae incurrunt. Hinc βλέπεσθαι *ectum et praesentem esse* sig- emadmodum e contrario μὴ le *rebus absentibus, praete- ac futuris* usurpatur. Rom. ἐλπὶς δὲ βλεπομένη, pro ἐλπὶς spes rerum, quae adsunt, praesentium. 2 Cor. IV, 18. των ἡμῶν τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ πόμενα κ. τ. λ. non curamus sentia, sed futura, non ter- coelestia. Hebr. XI, 1. οὐ βλεπομένα res futurae, lum sensus feriunt. ib. v. 3. πόμενα sunt omnes res crea- tabiles, ibid. v. 7. diluvium n, quatenus futurum erat, βλεπόμενα vocatur. Huc eti- nda est formula: βλέπειν τὸ ·ινος videre faciem alicujus, solum *alicui praesentem esse, familiariter aliquo uti et alicui.* Sic Matth. XVIII, λοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς ὶ πρόσωπον τοῦ πατρός μου τοῦ νοῖς angelos eorum tutelares atri meo coelesti apparere. psa est hebraica, nam *mi- ci et familiares regis* 2 Regg. רֹאֵי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ dicuntur.

io, intueor, i. q. ἐμβλέπω, ad m hebr. נָבַט, quod Alexan- ἐμβλέπω, Ies. V, 12. 30. LI, anstulerunt et רָאָה, cui in Alex. ἐφοράω, Job. XXII, 12. 7. CXXXVII, 7. et ἐμβλέ- XVII, 7. respondet. Matth. ; ὁ βλέπων γυναῖκα omnis, qui adspicit. βλέπειν h. l. est *ulis intueri, oculos lascive ere,* quod eleganter alias ἐποφθαλμιᾶν dicitur. Vide *Elsnerum* ad h. l. Act. III, 4. βλέψον ἡμᾶς in- tuere nos animo, fiducia pleno. Inter- dum tamen praepositio εἰς additur. Joh. XIII, 22. ἔβλεπον οὖν εἰς ἀλλήλους se invicem intuebantur.

3. *cum admiratione* aut *delectatione et voluptate aliquid video et adspicio.* Sic legitur in N. T. Matth. XXIV, 2. οὐ βλέπετε πάντα ταῦτα quod jam admirabundi intuemini templi aedifi- cium. Marc. XIII, 2. βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς. Sic etiam non solum הִבִּיט, 1 Sam. XVI, 7. sed et רָאָה, Ps. LIV, 7. usurpatur. Adde Sirac. XXV, 10.

4. *facultatem videndi habeo,* unde in- finitivus βλέπειν, qui haud raro nomi- nascit, *visum* s. *ipsam facultatem vi- dendi* significat. Luc. VII, 21. καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο τὸ βλέπειν et multis coecis restituit visum, seu, eos visu donavit; ad quem locum cf. *El. Palairet. Obss. Philol. Crit.* p. 175.

5. *visum recipio, facultatem videndi recupero,* i. q. ἀναβλέπω. Matth. XV, 31. τυφλοὺς βλέποντας. Joh. IX, 7. ἦλθε βλέπων rediit visu recuperato. ibid. v. 15. καὶ βλέπω et jam visus est mihi restitutus, ubi cum ἀναβλέπω per- mutatur.

6. de *omnibus reliquis sensibus cor- poris,* de *omni aliquid sentiendi et cog- noscendi genere* usurpatur, ut adeo βλέπειν saepe sit *audire, audiendo cog- noscere.* Sic Matth. XV, 31. βλέπον- τας κωφοὺς λαλοῦντας audientes mutos loquentes. 2 Cor. VII, 8. βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη ἐλύπησεν ὑμᾶς illam enim epistolam vos multo dolore affe- cisse ad aures meas pervenit. Co- loss. II, 5. βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν cog- noscens e relationibus aliorum omnia inter vos recte et ordine agi. Apoc. I, 12. καὶ ἐπέστρεψα βλέπειν τὴν φωνήν. Verba sensuum apud graecos pariter ac latinos Scriptores haud raro per- misceri, *Schraderus* docuit ad *Mu- saeum* de *Her. et Leandr.* v. 5. et *A- breschius* ad *Aeschylum* p. 2. Sic le- gitur apud *Aeschyl. Prometh. Vinct.*

v. 21. φωνὴν ὄψει. *Aristoph. Pac.* v. 1064. *Schol.* ad *Sophocl. Trachin.* v. 369. ὡς ὁρᾷς ἀντὶ τοῦ ὡς ἀκούεις. Vice versa apud Latinos *audiri* pro *cerni*, v. c. apud *Virg. Aen.* II, 705. extat.

7. *eo, iter facio, tendo ad aliquem locum*, nam, qui tendit ad aliquem locum, ejus facies est in eum directa. E contrario βλέπειν εἰς τὰ ὀπίσω *reverti, redire* significat. Posterior haec formula legitur Luc. IX, 62. ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω qui aratro manum admoverit et deinde reversus fuerit. Debemus hanc significationem unice linguae hebraicae (nam locus, quem *Palairet.* in *Obss. Crit.* p. 182. ex *Artemidoro* adduxit, est ἀπεροδιόντες), in qua verba haud pauca, quae proprie *videre, aspicere* notant, de *iis, qui iter faciunt*, usurpantur. Sic v. c. Genes. XIX, 26. de uxore Loti legitur וַתַּבֵּט מֵאַחֲרָיו, h. e. reversa est, interprete ipso Christo Luc. XVII, 31. 32. Eodem modo שׁוּר *cernere, contemplari*, etiam *venire, proficisci* (arab. سار *profectus est*) notat Ies. LVII, 9. Cant. IV, 8.

8. ut latinum *specto*, (*Caesar. B. G.* VII, 69.) *situs sum ad aliquam coeli plagam, pertineo*, nach einer Seite zu liegen *to lie to one side*. Act. XXVII, 12. λιμένα βλέποντα κατὰ λίβα portus Cretae spectans Africum. *Vulgatus* voce *respicere* usus est. Ezech. XL, 24. πύλη βλέπουσα πρὸς νότον porta australis. Sic etiam Graeci dicere consueverunt, apud quos haud raro de aedificiis, montibus et aliis rebus, aliquo vergentibus, βλέπειν et ἀποβλέπειν legitur, v. c. *Xenoph. Mem.* III, 8. 9. ἐν ταῖς πρὸς μεσημβρίαν βλεπούσαις οἰκίαις κ. τ. λ. *Diog. Laërt.* I, 2. τάφους πρὸς ἕω βλέποντας sepulchra ad Orientem sita. *Stephanus Byzant.* in Ἀντιγονεία de monte: ἀποβλέπον εἰς θάλασσαν. *Herodian.* VI, 5. 2. πρὸς τὰ ἀρκτῷα μέρη βλέπουσαν. Hanc autem significationem si obtinet, semper praepositiones εἰς, κατὰ, et πρὸς, additae leguntur. Cf. *Irmisch.* ad *Herodian.* II, c. 11. § 16. p. 357. ' *Lexic. Xenoph.* s. h. v. n. 3.

9. metaphorice: *experior* Matth. XIV, 30. βλέπων δὲ τὸ ἄνεμον sentiens vim tempestat tae. *Appian. Alex. Bell.* A 574. ὡς δὲ καὶ πνεῦμα ποτὶ Rom. VII, 23. βλέπω ἕτερον νόμ μέλεσί μου experior aliam vim exserentem, seu, dictamen p cupiditatum. Eodem mod Thren. III, 1. Ps. LXXI, 20. 12.

10. *intelligo, cognosco*, qu *oculis animi*. Marc. VIII, 1 μοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε facultat gendi praediti tamen non in Joh. IX, 39. Rom. XI, 8 βλέπειν nec tamen perspician tem et praestantiam doctrin tianae. Jacob. II, 22. βλέπ ligis exinde. Hinc τῷ רָאָה Alex. respondent συνίημι, 2 S 19. Jer. XX, 12. et γινώσκ II, 7. Jer. XII, 3.

11. *scio, cognitum habeo e tum.* Matth. VI, 4. 18. κα σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ et p qui vel occulta cognita hab V, 19. ἐὰν μή τι βλέπῃ τὸν πατέ τα. Hebr. III, 19. καὶ β scimus historia teste. 1 C 12. βλέπομεν ἄρτι δι' ἐσόπτρου imperfecta est, quam in pra bemus, cognitio. Inprimi memorabilis est ad hanc si nem confirmandam locus 39. ubi haec verba legunt μὴ βλέποντες βλέπωσι, καὶ οἱ τυφλοὶ γίνωνται. Qui enim b ποντες vocantur, sunt, qui sil sum habent, se habere jam et certam verae religionis nem, v. c. Pharisaei, coll. contrario vero οἱ μὴ βλέπο que a Christo ad idoneam scientiam adducendi, inscii et ignari, qui tamen ignora bene conscii ad majorem adspirant.

12. *facultate intelligendi*

'uid praeditus sum. Matth.
βλέποντες οὐ βλέπουσι, quod
:itur, qui aures obstinabant
: occludebant, ne veritatem
litam intelligerent, coll. v.
ile oxymoron reperitur a-
nt. Prol. Andr. intelligendo,
ntelligant, et Gellium N. A.
" ut contra, si quis sentiat,
iat." Marc. IV, 12. Luc.

idero. 1. Cor. I, 26. βλέπετε
ὑμῶν considerate eos, qui
unt religionem christianam.
18. βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ
In versione Alex. τῷ רָאָה
a τὸ κατανοέω, Genes. XLII,
II, 11. sed etiam καταμαν-
ondet, Genes. XXXIV, 1.
V, 36.
ndo diligenter. Marc. IV,
ε τί ἀκούετε, h. e. diligenter
iis, quae vobis dicuntur et
rum assequi studete. Luc.
βλέπετε πῶς ἀκούετε.
, operam do. 1 Cor. III, 10.
επέτω πῶς ἐποικοδομεῖ quilibet
leat quid superstruat. 1 Cor.
Ephes. V, 15. βλέπετε πῶς
ριπατεῖτε. Coloss. IV, 17.
latinum video, caveo, inpri-
m ἀπὸ construitur, aut par-
egandi sequitur. Matth.
. βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ
ne quis vos inducat in erro-
rc. VIII, 15. βλέπετε ἀπὸ τῆς
ll. Matth. XVI, 6. Marc.
XIII, 9. 33. βλέπετε cauti es-
gilantes. Luc. XXI, 8. Act.
. 1 Cor. VIII, 9. X, 12.
15. Philipp. III, 2. Hebr.

onem habeo, respicio, studio
ate alicujus rei teneor. Matth.
. οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον
non personarum respectum
on moveris auctoritate hu-
t, non partium studio tene-
dem formula legitur Marc.
Conf. infra ad πρόσωπον
Pertinere mihi huc videtur
iciani T. I. p. 379. ἐς δὲ τὸ
χρυσίον πάντες βλέπον, ubi conferendi sunt Interpretes.

ΒΟΑΝΕΡΓΕ'Σ, *Boanerges*. Vox hebraica graecis modo litteris scripta, quae semel in N. T. legitur Marc. III, 17. ex quo loco satis apparet, ita a Jesu appellatos fuisse Jacobum majorem et Johannem, fratrem ejus, ipsamque vocem *filios tonitru* significare, nam a Marco explicationis causa additur, ὅ ἐστιν, υἱοὶ βροντῆς. Ita autem dicti fuerunt ob singularem in dicendo potentiam et δύναμιν, qua instructi erant divinitus, ut infra ad vocem βροντὴ a me docebitur. Variis autem modis haec vox scripta reperitur in libris veteribus. In Cod. Alex. et *Gloss. Gr. Alb.* βοανηργὲς reperitur. *Suid.* βοανεργεὶς habet, et in aliis codicibus βοανηργὴς legitur. Eadem opinionum varietas est in originibus hujus vocis constituendis, quam alii ex בְּנֵי et רַעַם *tonitru*, alii ex בֵּן *filius*, הָרַג *occidit* et אֵשׁ *ignis* conflatam esse, admodum inepte existimant. Recte enim vidit *Ludov. de Dieu* in *Critica S.* p. 397. vocem ex בְּנֵי et רֶגֶשׁ *strepitus, tonitru*, conflatam esse; cui opinioni leges grammaticae minime contrarias esse, docuit *Stockius* in *Clavi L. S. N. T.* p. 213. In universum conferri meretur *Vorstius* de *Hebraismis N. T.* c. 24. p. 478 sq. ed. *Fischeri* et *Laur. Fabricius* in *reliquiis Syris* p. 297. *Th. Crenii Analect. Philol. Crit. Historicorum.*

ΒΟΑ'Ω, ῶ, fut. ήσω, 1. *clamo, vociferor, cum clamore dico.* Interdum pleonastice additur φωνῇ μεγάλῃ. Marc. XV, 34. ἐβόησεν φωνῇ μεγάλῃ. Act. VIII, 7. Interdum etiam simpliciter ponitur. Act. XVII, 6. XXI, 34.

2. *laetitiam cantu,* seu *voce intenta et elata testor.* Galat. IV, 27. ῥῆξον καὶ βόησον (ubi in hebraico Ies. LIV, 1. est צַהֲלִי) *persona, jubila.*

3. *palam doceo, palam aliquid trado.* Matth. III, 3. φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ acclamatio doctoris publici in deserto auditur.

auditur. Marc. I, 3. Luc. III, 5. Joh. I, 23. Eodem modo קָרָא Ies. XL, 3. Hinc βοᾶσθαι Graecis res dicitur, quae sermonibus omnium celebratur, v. c. apud *Theophr. Charact.* VIII, 2.

4. *invoco, imploro, enixe rogo, alicujus opem et auxilium imploro.* Luc. XVIII, 7. τῶν βοώντων πρὸς αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, h. e. qui assidue eum ad vindictam provocant. Cf. *Symmachum* ad Ps. III, 5. et Alex. ad Thren. II, 18. 2 Paral. XX, 9. Deut. XV, 9. *Homer. Odyss.* II, 142.

ΒΟΗ', ῆς, ἡ, *clamor,* etiam *preces, quibus alicujus auxilium imploratur, aut aliquis ad vindictam provocatur.* Semel legitur in plurali Jacob. V, 4. αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὦτα Κυρίου σαβαὼθ εἰσεληλύθασιν, ubi per βοὰς τῶν θερισάντων, quae ad aures Jehovae pervenisse dicuntur, intelligendae sunt *metentium, quibus detracta ac decurtata est merces, preces ad Deum enixae, quibus eum ad vindictam provocant. Suid.* βοὴν μάχην καὶ φωνὴν μεγάλην.

ΒΟΗ'ΘΕΙΑ, είας, ἡ, *adjumentum, auxilium,* a βοηθέω, hebr. עֶזְרָה. Bis tantum legitur in N. T. Act. XXVII, 17. βοηθείαις ἐχρῶντο, h. e. adjumentis utebantur, seu, conjunctis ac intensis viribus navem, fluctuum violentiae obnoxiam, firmabant, ne confringeretur aut submergeretur. Alii tamen, ut *Kypkius* ad h. l. per βοηθείας adminicula illa intelligunt, quibus navi periclitanti succurritur, v. c. catenas, uncos, funes, ancoram et alia instrumenta nautica. Hebr. IV, 16. εἰς εὔκαιρον βοήθειαν auxilium divinum promptum et omni tempore paratum. *Syrus* vertit non male ܠܡܥܕܪܢܘܬܐ ܒܙܒܢܐ ܕܐܘܠܨܢܐ *in auxilium in tempore afflictionis. Aristot. Rhet.* II, 5.

ΒΟΗΘΕ'Ω, ῶ, fut. ήσω, 1. proprie vi etymologiae notat vel *accurrere cum clamore auxilii ferendi causa,* μετὰ βοῆς θεῖν, seu δραμεῖν, (cf. *Valkenar.* ad *Eurip. Hippol.* v. 776.) vel *accurrere ad clamorem oppressorum,* πρὸς

τὴν βοὴν θεῖν. Act. XVI, 9. βοηθεῖτε auxilio venite. *Po* 1403. *Aristoph. Vesp.* 431.

2. in universum : *auxiliari, succurrere, opem ferre* nota venit fere cum hebraico ל ciatim de *iis* usurpatur, *qui morbis,* v. c. apud *Dioscor.* 106. *Arrian. Epict.* II, 15. gitur in N. T. Matth. XV v. 22. Marc. IX, 22. 24 2 Cor. VI, 2. Hebr. II, 1 XII, 16.

ΒΟΗΘΟ'Σ, οῦ, ὁ, propri *clamorem et vocem alicujus tis accurrit auxilii ferendi* βοηθέω, quod vide. Deinde nino *auxiliator* et *opitulato* legitur in N. T. Hebr. XI θαῤῥοῦντας ἡμᾶς λέγειν, Κύριος ut animo, fiducia pleno, di mus, praesentissimum nobi lium Dei. Eadem verb Ps. CXVIII, 6. לִי בְּעֹזְרָי ριος ἐμοὶ βοηθός.

ΒΟ'ΘΥΝΟΣ, ου, ὁ, no *quaevis fovea* aut *cavitas in terra* dicitur, sed interd tim *cisternam, foveam,* q *recipiendis et colligendis* i λάκκον, ut auctor *Etym. M* tatus est, significat. Sic a tur in N. T. Matth. XII, 1 σῃ τοῦτο τοῖς σάββασιν εἰς sermo est de pecoribus, q to aquatum ducuntur. ibi ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦν VI, 39. Saepius non legit In vers. Alex. τῷ פַּחַת re Sam. XVIII, 17. Ies. XX

ΒΟΛΗ', ῆς, ἡ, aeque lat latina vox *jactus,* et non s *jaciendi actum (Herodian* VII, 12. 12.) significat, se *lud ipsum, quod jacitur,* se notat, et de *sagitta, lapide lis, oculis,* etiam *ictibus et* usurpatur, v. c. *Homer.* 150. ὀφθαλμῶν βολαί. ibid. ubi cum πληγὴ permutatu XXI, 16. ὡσεὶ τόξου βολήν.

14. βολῶν βολαῖς. Et ἡλίου βολαὶ pro ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου haud raro apud Sophoclem et alios poëtas graecos legitur. In N. T. semel legitur Luc. XXII, 41. ὡσεὶ λίθου βολὴν, supple κατὰ, fere ad lapidis jactum. Formula autem βολὴ λίθου *tantum spatii, quantum jactus lapidis conficit*, de quovis exiguo viae spatio usurpatur. *Homer. Iliad.* V, 12. ubi vid. *Eustath. Thucyd.* V, 65.

ΒΟΛΊΖΩ, fut. ίσω, *bolidem demitto, jacio, altitudinem s. fundum maris exploro emisso perpendiculo nautico*, graece βολὶς dicto, quod nautae facere solent, ne vadis illidantur, a βολὶς, quod vide. *Eustathius* in *Il.* ί, p. 427. exposuit βάθος θαλάσσης μετρεῖν μολιβδίνῃ καθέτῳ, ἢ τοιῷδέ τινι. Semel legitur in N. T. Act. XXVII, 28. καὶ βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς εἴκοσι et cum demisissent bolidem, invenerunt passus vel cubitos viginti profunditatis; atque paulo post ibidem est: βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς δεκαπέντε. Cf. *Wetstenii N. T.* T. II. p. 645.

ΒΟΛΊΣ, ίδος, ἡ, 1. *jaculum, sagitta, omne, quod mittitur et jacitur*, a βολὴ, observante *Athenaeo Deipnosoph.* III, 23. p. 106. ed. *Casaub. Hesych.* βολίδες· ἀκόντια, λογχάρια. — βολίς· βέλος, λόγχη, ἀκόντιον. *Gloss. MS.* in Sap. Salom. V, 21. βολίδες· ἀκτῖνες. In vers. Alex. respondet hebr. שֶׁלַח *missilia arma*, Nehem. IV, 17. interdum etiam τῷ חֵץ Num. XXIV, 8. Zach. IX, 14. Sic legitur in N. T. Hebr. XII, 20. ἢ βολίδι κατατοξευθήσεται aut jaculo transfigetur, ubi verbis hebraicis אוֹ יָרֹה יִיָּרֶה Exod. XIX, 13. respondet.

2. est *perpendiculum nauticum*, seu *funis, cui plumbum est alligatum, qui de prora jacitur, et quo nautae explorant profunditatem aliquorum locorum maris*. Inde descendit βολίζω.

ΒΟΌΖ, ὁ. *Booz, Boas.* Nomen viri hebraicum ἄκλιτον בֹּעַז Ruth. IV, 21. quod videtur eum significare, *in quo est robur et fortitudo.* Fuit filius *Salmon*, consanguineus Elimelechi, Bethlehemitae. Ruth. II, 1. In N. T. bis memoratur Matth. I, 5. Luc. III, 32.

ΒΌΡΒΟΡΟΣ, ου, ὁ, proprie est: ἡ ἐκ τῆς βορᾶς κόπρος, *stercus*, seu *fimus, qui everritur e stabulis pecudum.* (a βορὰ *pabulum.*) *Plutarch. Opp.* T. VIII, p. 294. ed. *Reiske. Etym. M.* ἡ ἐκ τῆς τροφῆς γινηθεῖσα ὕλη. *Hesych.* et *Phavor.* ὀχετὸς δυσώδης, cloaca, malum odorem spirans, *coenum, limus*, et ita differt a πηλὸς *lutum*, de qua differentia vide *Hemsterhus.* ad *Luciani Somn.* p. 24. Hinc βορβορόω *coeno me polluo et contamino*, quod proprie est suum, seu porcorum. *Aelian. Hist. Anim.* V, 45. Alex. usi sunt hoc vocabulo pro טִיט Jer. XXXVIII, 6. In N. T. semel legitur 2 Petr. II, 22. ὗς λουσαμένη εἰς κύλισμα βορβόρου, sc. ἐπιστρέψασα, sus lota ad volutabrum coeni revertitur. Adagium in eos dictum, qui in pristina flagitia et animi sordes relabuntur, de quo exposuit *Vorstius* de *Adagiis N. T.* c. IV. p. 776.

ΒΟῤῬᾶΣ, ᾶ, ὁ, 1. *boreas, aquilo, ventus septentrionalis*, qui et Graecis βορέας et βορέης (Prov. XXVII, 16 Sirac. XLIII, 20.) dicitur, sine dubio, quia aërem purificat et serenum reddit, unde *serenifer* vocatur ab *Avieno.* Vid. *Ovid. Metam.* VI, 690. et *Senec. Troad.* 390. *Hesych.* βοῤῥᾶς· ἄνεμος ψυχρὸς καὶ παγώδης καὶ σκληρός. In vers. Alex. respondet hebraico צָפוֹן Genes. XIII, 14. Num. II, 25.

2. *plaga*, seu *pars septentrionalis, a qua Boreas flare solet.* Sic legitur in N. T. Apoc. XXI, 13. καὶ ἀπὸ βοῤῥᾶ πυλῶνες τρεῖς, ubi observandum est, genitivum βοῤῥᾶ non per Dorismum pro βοῤῥοῦ positum esse, sed omnes voces graecas, in ας et ᾶς terminatas, eandem genitivi formam, quae h. l. reperitur, habere, ut docuit *Georgius* in *Hierocritico N. T.* 156. Conf. *Aelian. V. H.* XII, 61. Eodem modo צָפוֹן usurpatur Job. XXXVII, 22. ἀπὸ βοῤῥᾶ νέφη χρυσαυγοῦντα.

3. *terrae, versus septentrionem sitae, quae subjectae sunt aëris tractibus, unde boreas spirat.* Luc. XIII, 29. ἀπὸ βοῤῥᾶ καὶ νότου ex omnibus terris.

ΒΌΣΚΩ, fut. βοσκήσω. 1. Activum *pasco alium*, et proprium est *pastorum, qui pecora in pascua ducunt,* unde pecora βοσκήματα Graecis vocantur, quanquam interdum etiam ad homines transfertur, ut χορτάζεσθαι, ut sit in universum *alere, prospicere pastionem et nutrimenta,* vel cum contemtu aliquo et contumelia, ut significetur, homines ipsos pecoribus similes et abjectissimos esse; (conf. *Eustath.* ad *Homer. Odyss.* XI, 364.) vel, ut nihil in hac voce contumeliae sit. *Homer. Od.* XIV, 325. XIX, 294. βόσκομαι, medium, *meipsum pasco, pascor,* et ὁ βόσκων *pastor, pecora in pascua ducens.* Matth. VIII, 30. ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη grex porcorum pascentium. Marc. V, 11. ubi pro βοσκομένη in aliis codicibus legitur βοσκομένων. Luc. VIII, 32. 34. XV, 15. βόσκειν χοίρους ut pasceret porcos. Matth. VIII, 33. ὁ βόσκων *porcarius, subulcus,* qui proprie συβώτης et χοιροβοσκὸς dicitur.

2. metaphorice: *diligenter curo, saluti alicujus prospicio, provideo quocunque modo.* Joh. XXI, 15. 17. βόσκε τὰ ἀρνία μου, βόσκε τὰ πρόβατά μου quae verba omnia officia, Petro, futuro Christianorum doctori, incumbentia, complectuntur. Hinc etiam in vers. Alex. hebraica רָאָה *prospexit, providit,* respondet 1 Regg. XII, 16. ubi pro hebr. עַתָּה רְאֵה בֵיתְךָ דָּוִד in graecis leguntur: νῦν βόσκε τὸν οἶκόν σου Δαυίδ.

ΒΟΣΌΡ, ὁ. *Bosor.* Nomen proprium viri hebraicum indeclinabile. Ita dictus fuit pater Bileami, pseudoprophetae, qui Num. XXII, 5. hebraice בְּעוֹר a בָּעַר *exarsit, succensus fuit,* et ab Alexandrinis ibidem Βεὼρ vocatur. In N. T. autem 2 Petr. II, 15. Βοσὸρ vocatur, mutata littera ע in σ, ex more Graecorum, non tam ad faciliorem pronuntiationem, u quidam opinati sunt.

ΒΟΤΆΝΗ, ης, ἡ, latius patet quam latinum *herba, gramen,* et, ut hebrai cum עֵשֶׂב, cui in vers. Alex. respon det, de *omni proventu agri* dicitu Hebr. VI, 7. γῆ τίκτουσα βοτάνην εὔθετ ἐκείνοις, δι' οὓς γεωργεῖται ager profe fruges utiles iis, a quibus colitu Saepius non legitur in N. T. Aequ late patet vox

ΒΌΤΡΥΣ, υος, ὁ, quae *omnis gene ris fructus arboreos auctumnales,* τ ὀπώραν, significat, quanquam interdu de specie tantum, de *fructu vitis,* d *uvis, botris, racemis* dicitur. *Sui* βότρυν· τὴν ὀπώραν, οὐχὶ τὴν σταφυλὴν μ νον, καὶ μή ποτε τὴν βοτρυΐδα ὀπώραν. Se mel legitur in N. T. Apoc. XIV, 1 τρύγησον τοὺς βότρυας τῆς γῆς, ὅτι ἤκμα σαν αἱ σταφυλαὶ αὐτῆς vindemia botr terrae, quoniam maturuerunt uvae jus. *Xenoph. Oecon.* 19, 18. Vid *Polluc.* I, 248. In vers. Alex. heb אֶשְׁכּוֹל respondet Genes. XL, 1 Cantic. I, 14.

ΒΟΥΛΕΎΩ, fut. εύσω. Activum *consilium do alteri, suadeo, auct sum.* In N. T. non legitur, reperit tamen in vers. Alex. Ies. XXIII, τίς ταῦτα ἐβούλευσεν ἐπὶ Τύρον; quis h de Tyro consilium dedit? Mediu βουλεύομαι, fut. βουλεύσομαι, in N. dupliciter usurpatur, et quidem

1. *deliberare, consultare inter conferre inter se consilia,* quum ne pe de pluribus dicitur; at, de u cum dicitur, *secum deliberare, co sultare,* significat, ut recte de h voce exposuit *Dresigius* de *Verb Mediis N. T.* I, 37. p. 236. Sic a tem legitur Luc. XIV, 31. οὐχὶ κα σας πρῶτον βουλεύεται; nonne prius e pendet, seu, cum amicis suis delib rabit? Act. V, 33. καὶ ἐβουλεύοντο ἀ λεῖν αὐτοὺς, pro τοῦ ἀνελεῖν ἕνεκα, s χάριν, et deliberarunt de morte e rum. Esther. III, 6. ἐβουλεύσατο ἀφ νίσαι πάντας τοὺς Ἰουδαίους. 2 Regg. 8. ἐβουλεύσατο πρὸς τοὺς παῖδας αὐτ

In *consultandi* notione legitur etiam apud *Xenoph.* Oeconom. XI, 24. *Herodot.* IV, 119. *Joseph. A. J.* I, 21. 1. et *Aelian.* V. H. XII, 8. Vide *Wetstenii N. T.* T. I. p. 755.

2. *decernere, consilium capere.* Joh. XII, 10. ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς, ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν decreverunt pontifices etiam Lazarum interficere. Act. XV, 37. Βαρνάβας δὲ ἐβουλεύσατο (in aliis codd. ἐβούλετο e glossemate) συμπαραλαβεῖν τὸν Ἰωάννην Barnabas Johannem secum assumere volebat. Sed in h. l. ἐβουλεύσατο etiam verti potest: *consilium dederat:* quo sensu in hac ipsa forma legitur apud Alexandrinos 2 Sam. XVI, 23. Conf. *Thom. M.* p. 158. ed. *Bernard.* Act. XXVII. 39. εἰς ὃν ἐβουλεύσαντο ἐξῶσαι τὸ πλοῖον in quem decreverant navem impellere. 2 Cor. I, 17. τοῦτο οὖν βουλευόμενος cum hoc mihi proposuissem; ubi in codicibus quibusdam βουλόμενος e glossemate, quod huc fortasse e v. 15. irrepsit, legitur. Et paulo ibidem: ἢ ἃ βουλεύομαι κατὰ σάρκα βουλεύομαι; num in consiliis capiundis me humano more agere creditis? Ies. XLVI, 10. Alex. πάντα, ὅσα βεβούλευμαι, ποιήσω, ubi in hebr. וְכָל־חֶפְצִי אֶעֱשֶׂה Ies. III, 8. VII, 5. In eadem notione legitur apud *Xenoph.* in Apol. Socr. § 1. *Herodian.* VI, 6. 5. ἐπανελθεῖν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἐβουλεύσατο. Conf. *Perizon.* ad *Aelian.* V. H. II, 28.

ΒΟΥΛΕΥΤΗ΄Σ, οῦ, ὁ, 1. proprie in universum dicitur *quivis consiliarius, qui aliis consilium dat,* βουληφόρος, ut *Schol. Homeri* ad Iliad. VI, v. 114. interpretatus est, a βουλεύω *consilium do;* unde in vers. Alex. hebraico יוֹעֵץ Job. III, 14. XII, 17. respondet.

2. *senator,* (*Xenoph. Hist. Gr.* II, 3. 16 et 17.) *assessor synedrii magni, qui res gravissimas, ad religionem et rempublicam pertinentes, judicabat.* Ita autem bis legitur in N. T. de Josepho, qui fuit consiliarius magni illius consessus Hierosolymitani. Marc. XV, 43. εὐσχήμων βουλευτής, ubi βουλευτὴς *Vulgatus* per *decurionem* vertit, approbante *Boisio* (in Collat. p. 151.), *R. Simone, Martianaeo* et aliis, nam, qui Romae *Senatores* vocabantur, ii in municipiis *Decuriones* dicebantur. Sed alienum videtur ab hoc loco discrimen inter senatores et decuriones ob locum Luc. XXIII, 50. 51. Caeterum transiit haec vox in latinam linguam. (*Buleuta* occurrit apud *Plin.* X, Epp. 48. 5. ep. 113, 3. ep. 115, 3.) et syriacam (ܒܘܠܘܛܐ), qua voce *Syrus* Marc. XV, 43. usus est.

ΒΟΥΛΗ΄, ῆς, ἡ, 1. et *consultationem, deliberationem,* et *ipsum consilium, decretum, propositum, voluntatem* significat. Luc. XXIII, 51. οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ αὐτῶν eorum deliberationibus et decretis de Jesu interficiendo non calculum addiderat suum. Act. II, 23. ὡρισμένῃ βουλῇ τοῦ Θεοῦ consilio ac decreto divino. ib. IV, 28. XXVII, 12. ἔθεντο βουλὴν consilium ceperant. (ubi vid. *Wetstenius N. T.* T. II. p. 640.) v. 42. τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο milites decreverant. Respondet in versione Alex. hebraico עֵצָה Deut. XXXII, 28. Prov. VIII, 14.

2. *voluntas benevola,* et in hoc sensu inprimis Deo tribuitur in N. T. Hebr. VI, 17. τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ immutabile esse ejus decretum benevolum. Speciatim autem βουλὴ Θεοῦ in N. T. vocatur *consilium Dei benevolum et aeternum de beandis et salvandis hominibus per religionem christianam.* Hinc de Pharisaeis et legis peritis, qui repudiabant baptismum Johannis, quo homines initiabantur in novam oeconomiam Messiae, propediem auspicandam, Luc. VII, 30. legitur τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτοὺς rejecerunt consilium Dei erga se ipsos benevolum.

3. *illa ipsa res, quae est e consilio et decreto profecta, inceptum, institutum,* per metonymiam dicitur. Act. V, 38. ὅτι ἐὰν ᾖ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ αὕτη ἢ τὸ ἔργον τοῦτο nam si eorum coeptum et institutum

institutum est humanum. ibid. XX, 27. τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν Θεοῦ, ubi βουλὴ Θεοῦ est idem quod τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ v. 24. et ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ v. 25. adeoque ipsa doctrina christiana, quam debemus benevolae voluntati divinae.

4. *sensum, cogitatum.* 1 Cor. IV, 5. καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν tunc sensa pectoris occulta, cogitata hominum in lucem producentur a Deo. Hinc in vers. Alex. τῷ מַחֲשָׁבָה Job. V, 12. Ies. LV, 7. 8. et τῷ מְזִמָּה Ps. XXI, 11. Prov. II, 11. respondet, Sirac. XXX, 21. ubi verba μὴ θλίψῃς σεαυτὸν ἐν βουλῇ σου respondent germanicis: Quale dich nicht durch traurige Gedanken und angstliche Vorstellungen *afflict not yourself with sad thoughts or anxious anticipations.*

5. Interdum πλεονάζει. Ephes. I, 11. κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ: quemadmodum ipsum verbum βουλεύομαι 3 Maccab. I, 10. pleonastice ponitur. *Hesych.* βουλή· γνώμη, θέλημα. *Etym. M.* βουλή· σημαίνει δὲ τὴν ἄθροισιν καὶ τὸ προβούλευμα. (*Homer.* Iliad. II, 53.) καὶ τὴν γνώμην. (Iliad. X, 43.) καὶ τὴν προαίρεσιν, καὶ τὴν θέλησιν.

ΒΟΥΛΗΜΑ, τος, τὸ, 1. *voluntas, consilium, decretum, propositum,* a βουλή.

2. *conatus perficiendi ac exsequendi propositum,* qui etiam Latinis *voluntas* dicitur. Rom. IX, 19. τῷ γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκε; quis enim voluntati ejus resistere, aut eam irritam reddere valet? Act. XXVII, 43. ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος eos a conatu istud consilium exsequendi prohibuit. Caeterum a grammaticis inter βούλευμα et βούλημα hoc discrimen, non semper tamen observatum, constituitur, ut illud sit *consilium privatum,* hoc vero *consilium publicum* significet. *Schol. Aristoph.* ad Plutum v. 493. βούλευμα μὲν τὸ ἴδιον, βούλημα δὲ τοῦ δημοσίου ἡ γνώμη. Idem tradit *Suidas,* quem vide.

ΒΟΥΛΟΜΑΙ, fut. βουλήσομαι, 1. *deliberato consilio aliquid volo, cupio, decerno.* Plus enim involvit βούλομαι,

quam θέλω. Hoc enim est si
ter *volo,* illud *considerate, re pr*
liberata volo, post aliquam delib
nem in animum induco, adeoqu
ter, magna cum animi constanti
Eustathius ad *Homer.* Iliad. I,
p. 45. 51. οὐχ' ἁπλῶς θέλω, ἀλ
λομαι, ὅπερ ἐπίτασις τοῦ θέλειν ἐ
οὐ τυχόντως βούλομαι, ἀλλὰ κατ
Matth. I, 19. ἐβουλήθη λάθρα ἀ
αὐτὴν decrevit illam clam dim
ubi a θέλειν aperte distinguitur.
transtulit: ܐܬܪܥܝ *meditabatur,* q
ce etiam v. 20. pro ἐνθυμέομαι us
ib. XI, 27. καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱ
καλύψαι. Act. XII, 4. XXVI
ubi judicibus tribuitur, qui, quae
de aliquo habita, eum absolv
esse judicant. 1 Cor. XII, 11.

2. *cupide, anxie aliquid volo, n*
studeo, inhio. 1 Tim. VI, 9. οἱ
μενοι πλουτεῖν qui vero nimio d
rum amore et studio tenentur
Prov. XXVIII, 22. Eodem
ἐθέλω usurpatur apud *Epictet.* E
I, 4.

3. *delector aliquo, faveo alicui*
cob. I, 18. βουληθεὶς, sc. ἐν ἡμῖν
κύησιν ἡμᾶς pro summa sua erg
benignitate emendandos nos c
per religionem christianam. Ir
Alex. τῷ חָפֵץ respondet 2
XXIV, 3. ἱνατί βούλεται τῷ λόγῳ
1 Sam. XVIII, 25. οὐ βούλεται ὁ
λεὺς ἐν δόματι. 2 Sam. XX, 11. τίς
λόμενος Ἰωάβ; quis favet Joabo?
θέλειν apud Graecos: conf. *Ma*
dum ad *Lysiam* p. 332.

4. *possum, valeo.* Act. XVII
κριτὴς γὰρ ἐγὼ τούτων οὐ βούλομα
has lites dijudicare non valeo.

5. *praecipio, jubeo, hortor.* 1
II, 8. βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι το
δρας ἐν παντὶ τόπῳ. ibid. V, 14.
μαι οὖν νεωτέρας γαμεῖν. Tit. III, 8

6. interdum pleonastice ponitur
cob. IV, 4. ὃς ἂν οὖν βουληθῇ φίλο
τοῦ κόσμου. Jud. v. 5. ὑπομνῆσαι
βούλομαι. Jacob. III, 4. ὅπου ἂν
τοῦ εὐθύνοντος βούληται, scil. μ

quocu

quocunque impetus gubernantis agit. Eodem modo legitur apud *Joseph.* A. J. II. 5. s. 3. φράσαι τὶ κἀκεῖνο δηλοῦν βούληται τὰ διὰ τῆς παρελθούσης νυκτὸς ὀφθέντα. Conf. *Gataker.* ad *Marc. Antonin.* X, § 8. p. 293. Caeterum de forma ἐβουλήθην, quae 2 Joh. v. 12. reperitur, conf. interpretes ad *Thom. M.* p. 258. sub βουλόμην.

ΒΟΥΝΟ΄Σ, οῦ, ὁ, *collis, tumulus, clivus, locus, seu pars terrae eminentior,* sine dubio a βαίνω *scando,* qui Graecis caeteris λόφος et χῶνος dicitur. Bis legitur in N. T. Luc. III, 5. καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται et omnes montes et juga deprimentur. ib. XXIII, 30. καὶ τοῖς βουνοῖς, καλύψατε ἡμᾶς et ad colles, operite nos. *Phrynichus* p. 156. ed. Pauw. βουνός· ὀθνεία ἡ φωνὴ τῆς Ἀττικῆς. *Eustath.* ad Od. τ. p. 680. 37. βάρβαρον λέξιν vocat. Sed satis infregerunt auctoritatem *Phrynichi Schwarzius* in Commentar. Crit. Ling. Gr. p. 261. et *Valkenar.* ad *Herodot.* IV, c. 158. Alexandrini vocabulo hoc utuntur saepissime pro גִּבְעָה Exod. XVII, 9. 10. 1 Sam. VII, 1. Ies. II, 2. *Hesych.* βουνός· στιβάς, κόπροι. βουνοί· βωμοί. Caeterum nomen hoc Aeolice mutatum ad gentes plerasque Europaeas, Germanos, Belgas, Gallos, qui *Dunum* vocant, ex Aeolico δουνὸς, pro βουνὸς, transiisse, observat *Salmasius de Ling. Hellen.* p. 112. Confer etiam *Turnebi Adverss.* SS. XX, 15. et *Barthii* Advers. XL, 19.

ΒΟΥ͂Σ, βοὸς, ὁ, ἡ, *bos, vacca.* Est vocabulum ὀνοματοποιητικὸν, observante *Bocharto in Hieroz.* T. I. p. 287. Luc. XIII, 15. XIV, 5. 19. Joh. II, 14. 15. 1 Cor. IX, 9. 1 Tim. V, 18.

ΒΡΑΒΕΙ͂ΟΝ, ου, τὸ, proprie notat *praemium, quod victoribus in certaminibus gymnicis Graecorum a brabeuta decernebatur et dabatur,* cujus generis erat *corona, palma, olea,* etc. et differt ab ἄθλῳ, ut λῆμμα a δώρῳ, ut illud distribuatur a brabeutis, hoc vero reportetur et accipiatur a victoribus. *Hesych.* βραβεῖον· ἐπινίκιον, ἔπαθλον, νικητήριον. *Etym. M.* βραβεῖον λέγεται ὁ παρὰ τῶν βραβευτῶν διδόμενος στέφανος τῷ νικῶντι. Vid. *Pollux* Onomast. III, 30. 142 seq. et *Lydius* in Agonisticis Sacris p. 145. In hoc significatu legitur 1 Cor. IX, 24. εἷς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον sed unus tantum reportat praemium, seu brabeum.

2. metaphorice significat *felicitatem aeternam, praemia virtutis in vita futura, veris Christianis destinata.* Sic legitur in N. T. Philipp. III, 14. κατὰ σκοπὸν διώκω ἐπὶ τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ Θεοῦ ut scopum versus ferar ad obtinenda praemia, coelitus nobis a Deo per Christum promissa.

3. interdum omittitur haec vox. Philipp. III, 12. οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον, (sc. τὸ βραβεῖον) et paulo post ibidem: διώκω δὲ εἰ καὶ καταλάβω, sc. τὸ βραβεῖον, coll. 1 Cor. IX, 24. et *Chrysost.* ad h. l. Ph. III, 13. deest post κατειληφέναι, coll. v. 14.

ΒΡΑΒΕΥ΄Ω, 1. proprie: *judex sum certaminis et moderator, palmam victori decerno, assigno, tribuo,* et dicitur *de praesidibus et moderatoribus publicorum ludorum,* seu *certaminum graecorum Olympiacorum,* qui *brabeutae,* etiam *agonothetae* vocantur, quorum erat leges certaminum praescribere, lites dirimere, qui praemiis dignus esset, dijudicare, et ipsa praemia distribuere. Sapient. X, 12. ἀγῶνα ἰσχυρὸν ἐβράβευσεν αὐτῷ. Conf. *Stolberg.* Exerc. L. Gr. p. 102. *Wetstenii* N. T. T. II. p. 292. et *Pollux* Onom. III, c. 30. s. 145.

2. in universum: *judex sedeo in re quavis alia, dirigo, moderor, praesum, guberno.* Sic semel in N. T. legitur Coloss. III, 15. ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν concordia, quae Deo placet, regat et gubernet animum vestrum, sit regula et norma omnium sensuum vestrorum et actionum, coll. Philipp. IV, 7. Nec desunt similia loca in graecis Scriptoribus. *Aristot.* Rhetor. I. c. 56. τοῦ δικαίου βραβευτής ἐστιν ὁ δικαστής. Apud *Polyb.* V, 2. βραβεύεσθαι pro *administrari* ponitur, coll. c. 11. et *Isocrat.* Orat. ad Philipp. p. 188. Philippi regis decreta et mandata dixit τὰ βραβευόμενα: ut loca e *Josepho* et aliis silentio omittam,

quae

quae ad hanc significationem confirmandam adduxerunt *Krebsius* in Observatt. Flav. p. 343. *D'Orville* ad *Chariton.* VI, 4. p. 445 et 540. *Wesseling.* ad *Diod. Sic.* XIV, 65. *Hesych.* βραβεύει· διακρίνει, ἐπιψηφίζεται, μεσιτεύει, διοικεῖ. Idem: βραβευέτω· ἰθυνέσθω, μεσιτευέτω, μηνυσάτω. Idem tradit *Lex. Cyrill. MS.* et *Alberti Gloss.* N. T. p. 158.

ΒΡΑΔΥ'ΝΩ, fut. υνῶ, ut latinum *tardo* (Vide *Fesselii Advers. SS.* I, 2. 9.) duplici notione sumitur:

1. intransitiva: *tardo, cunctor, tardius venio.* 1 Tim. III, 15. ἐὰν δὲ βραδύνω si autem tardius venero, seu, moram fecero. Gen. XXXVI, 19. Deut. VII, 10. Sirac. XXXV, 18. *Plutarch.* T. II. *Opp.* p. 726 et 732.

2. transitiva: *remoror, differo, moras necto et facio.* Sic 2 Petr. III, 9. οὐ βραδύνει ὁ Κύριος τῆς ἐπαγγελίας, h. e. non ultra tempus constitutum differt dominus promissionis suae complementum. Nam post τῆς ἐπαγγελίας omissum esse substantivum ἀναπλήρωσιν, seu τελείωσιν, aut aliud simile vocabulum, recte colligi posse videtur ex genitivo τῆς ἐπαγγελίας, pro quo Grotius olim scriptum esse τὰς ἐπαγγελίας judicabat, quia βραδύνω, transitive sumtum, semper accusativum additum habeat, v. c. Ies. XLVI, 13. σωτηρίαν τὴν παρ' ἐμοῦ οὐ βραδυνῶ. Sed, ut jam *Drusius* ad h. l. observavit, non infrequentes sunt apud Scriptt. sacr. casuum mutationes, seu μεταπτώσεις. *Phavor.* βραδύνω· ἀμεταβάτως, ἀντὶ τοῦ βραδὺς γίνομαι. καὶ βραδύνεται ἀντὶ τοῦ βραδυτῆτα λαμβάνει. ἡ δ' ὁδὸς βραδύνεται. Idem: βραδύνω· μέλλω, δηθύνω, διάγω. καὶ βραδύνω ἐλθεῖν.

ΒΡΑΔΥΠΛΟΕ'Ω, ῶ, fut. ήσω, *tarde et incommode navigo, tarda navigatione utor,* ex βραδὺς et πλοῦς *navigatio.* Legitur tantum in N. T. Act. XXVII, 7. ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες quum diutius tarde navigassemus, nempe ob ventos adversos. *Artemid.* IV, 32.

ΒΡΑΔΥ'Σ, εῖα, ὺ, genitivus έος, είας, έος,

1. *tardus, segnis,* et τῷ ταχὺς opponitur, v. c. Jacob. I, 19. ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, εἰς ὀργὴν celer ad audiendum, ad respondendum (scil. ad inj latas), tardus ad vindictam.

2. metaphorice: *stupidus,* *tardo ingenio et hebes ad aliqu noscendum et intelligendum,* Latinis *tardus* dicitur. *Polyb.* 7. βραδὺς opponitur συνετῷ. Luc. 25. βραδεῖς τῇ καρδίᾳ homines ingenio. Sic etiam substantivu δύτης de stupiditate animi apud *phrast.* occurrit Charact. XIV, *Suid.* βραδύτι ὁ μὴ ἀγχίνους· κἀκ καὶ βραδύς. Ἀριστοφάνης Νεφέλαις. Οὐ γὰρ ἐπὶ τῆς τοῦ σώματος κινήσ εἴληπται νῦν, ἀλλὰ τὸ μὴ ἀγχίν νοθὲς τῆς διανοίας θέλει δηλοῦν. *Wetstenii* N. T. T. I. p. 826.

ΒΡΑΔΥΤΗ'Σ, ῆτος, ἡ, *tarditas* *tatio,* (a βραδὺς *tardus.* Dicitu βραδύτης, ητος, Vid. *Thom. Ma* ἰσότης,) sensu et transitivo et i tivo. Semel tantum legitur in 2 Petr. III, 9. ὥς τινες βραδυτῆτα ut quidam eum differre promis suarum eventum temerarie exis *Isocr. Paneg.* 39. *Xenoph. H.* 6. 5. *Plutarch.* de *ser. Num.* v p. 549. B. *Appian. B. C.* IV, p

ΒΡΑΧΙ'ΩΝ, ονος, ὁ, 1. propri *chium, lacertus,* et quidem brachii, quae ab ulna ad cubit scendit, hebraicum זְרוֹעַ.

2. metaphorice: *vis, robur, p* ad imitationem hebraici זְרוֹעַ V, 15. ἐξήγαγέ σε Κύριος — — χίονι ὑψηλῷ, hebr. זְרוֹעַ נְטוּיָה XL, 4.). Luc. I, 51. ἐποίησε κ βραχίονι αὐτοῦ qui insignia facta per summam suam potentiam XII, 38. καὶ ὁ βραχίων Κυρίου τ καλύφθη; quis cognoscit vim per miracula conspicuam? Ac 17. μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγ τοὺς potentia summa usus edu pulum suum ex Aegypto. non legitur in N. T. Sirac. X 6. δέξασον χεῖρα καὶ βραχίονα 2 Macc. XV, 24. *Suid.* βραχ πικῶς ἡ δύναμις, ἐπειδὴ δι' αὐτοῦ ἐρ π

πεφίκασιν οἱ ἄνθρωποι. Δαβὶδ. ὅτι βραχίονες ἁμαρτωλῶν συντριβήσονται ex Psalm. XXXVII, 17.

ΒΡΑΧΥ͂Σ, εῖα, ὺ, genitiv. έος, είας, έος. 1. proprie: *brevis*, *parvus*, *non longus*, ut de *modo* et *mensura* dicatur. *Xenoph.* Oecon. XVIII, 2. βραχὺς ὁ κάλαμος σίτου. *Dion. Halic.* Arch. V, 38. βραχὺς ποταμός.

2. *modicus*, *exiguus*, ita, ut et de *tempore* et *spatio* usurpetur. Luc. XXII, 58. μετὰ βραχὺ, sc. διάστημα τοῦ χρόνου, post breve intervallum temporis, paulo post. Act. V, 34. ἐκέλευσεν ἔξω βραχύ τι τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι jussit foras paulisper Apostolos abducere. *Plutarch. Galba* p. 1055. Act. XXVII, 28. βραχὺ δὲ (pro κατὰ βραχὺ δὲ) διαστήσαντες paululum progressi. *Thucyd.* I, 63. Hebr. II, 7. 9. βραχύ τι, sc. μέρος χρόνου, ad breve tempus. De *loco* βραχὺ et βραχύ τι aliquoties occurrit in versione Alex. 2 Sam. XVI, 1. ubi hebr. מְעַט respondet. 2 Sam. XIX, 36. de *tempore*, Proverb. V, 14. Ps. CIX, 8. Sapient. XII, 10.

3. *parvus*, *exiguus*, *modicus*, de *copia* et *multitudine*. Sic legitur in N. T. Joh. VI, 7. ἵνα ἕκαστος αὐτῶν βραχύ τι, sc. μέρος, λάβῃ ut quisque eorum vel paululum accipiat. Hebr. XIII, 22. διὰ βραχέων ἐπέστειλα ὑμῖν, sc. ῥημάτων, paucis vobis scripsi. Eodem modo apud Alexandrinos βραχὺς, vel simpliciter positum, vel additis vocibus ἀριθμὸς et μέρος, usurpatur 1 Sam. XIV, 29. ἐγευσάμην βραχύ τι, sc. μέρος τοῦ μέλιτος. ibid. v. 43. βραχὺ μέλι. Ps. CV, 12. ἀριθμῷ βραχεῖς. *Hesych.* Βραχύ· ἀντὶ τοῦ οὐδὲν, ὀλίγον, μικρόν. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* Βραχύς· μικρὸς, ὀλίγος. In universum de hac voce bene exposuit *Zeunius* ad *Xenoph.* de Re Equestri IX, 3. Vide et *Lexic. Xenophonteum* s. h. v. et *Schweighaeuseri Lexic. Polyb.*

ΒΡΕ͂ΦΟΣ, εος, τὸ, 1. *foetus*, *qui adhuc in matris utero latet*, *embryo*. *Hesych.* βρέφος· ἔμβρυον, νήπιον. *Schol. Homeri* ad Iliad. XXIII, 266. (βρέφος ἡμίονον κυέουσαν) βρέφος, ὃ ἡμεῖς ἔμβρυον λέγομεν ἐν τῇ γαστρὶ ὄν. *Apollodor.* Bibl. III, 4. 3. ἐξαμηνιαῖον βρέφος — ἐνέῤῥαψε τῷ μηρῷ. Etiam *Aquila* usus est hac voce pro עוֹלְלִים Ps. VIII, 3. Sic legitur in N. T. Luc. I, 41. ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς foetus, quem utero gestavit, veluti prae gaudio exultavit. ibid. v. 44.

2. *infans recens natus*. Luc. II, 12. εὑρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον invenietis infantem fasciis involutum. ibid. v. 16. Act. VII, 19. τοῦ ποιεῖν ἔκθετα τὰ βρέφη αὐτῶν exponere infantes eorum. *Etym. M.* βρέφος· τὸ νεογνὸν παιδίον, κυρίως ἐπὶ ἀνθρώπου. 1 Macc. I, 61. 2 Macc. VI, 10. *Eurip.* Phoen. v. 821. *Xenoph. Mem.* II, 2. 5. Apud graecos Scriptores βρέφος tam de humana, quam de aliorum animalium sobole usurpatur, v. c. *Aelian.* V. H. I, 6.

3. non semper *infantem modo natum*, sed etiam *puerum*, *jam aliquantulum adultum*, notat, ut latinum *infans*, quod de puero septem annorum in veteri lapide apud *Gruterum* p. 679. n. 7. legitur. Sic autem reperitur Luc. XVIII, 15. προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη. 2 Tim. III, 15. ἀπὸ βρέφους a puero, inde a prima tua juventute. *Hesych.* βρέφος· παῖς.

4. metaphorice: *qui nuper tantum institutus est in religione christiana, et admissus est ad sacra Christianorum*. 1 Petr. II, 2. ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη. Conf. supra ad ἀρτιγέννητος.

ΒΡΈΧΩ, fut. βρέξω, 1. in universum: *rigo*, *madefacio*, *irrigo*, *quocunque modo hoc fiat*, unde ἡ βρέξις *humectatio*. Luc. VII, 38. ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ τοῖς δάκρυσι pedes ejus lacrymis madefecit. ibid. v. 44. Ps. VI, 6. ἐν δάκρυσί μου τὴν στρωμνήν μου βρέξω (hebr. אַמְסֶה). Ies. XXXIV. 3. βραχήσεται τὰ ὄρη ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν, hebr. נָמַסּוּ הָרִים מִדָּמָם. *Xenoph.* de Re Equestri V, 6. καὶ τὸ πρόσωπον δὲ χρὴ βρέχειν. Conf. *Salmasii* Exercitt. Plinian. p. 588 seq. *Plutarch.* T. I. Opp. p. 125. *Reiske.*

2.

quae ad hanc significationem confirmandam adduxerunt *Krebsius* in Observatt. Flav. p. 343. *D'Orville* ad *Chariton*. VI, 4. p. 445 et 540. *Wesseling*. ad *Diod. Sic.* XIV, 65. *Hesych.* βραβεύει· διακρίνει, ἐπιψηφίζεται, μεσιτεύει, διοικεῖ. Idem: βραβευέτω· ἰθυνέσθω, μεσιτευέτω, μηνυσάτω. Idem tradit *Lex. Cyrill. MS.* et *Alberti Gloss.* N. T. p. 158.

ΒΡΑΔΎΝΩ, fut. υνῶ, ut latinum *tardo* (Vide *Fesselii Advers. SS.* I, 2. 9.) duplici notione sumitur:

1. intransitiva: *tardo, cunctor, tardius venio.* 1 Tim. III, 15. ἐὰν δὲ βραδύνω si autem tardius venero, seu, moram fecero. Gen. XXXVI, 19. Deut. VII, 10. Sirac. XXXV, 18. *Plutarch.* T. II. *Opp.* p. 726 et 732.

2. transitiva: *remoror, differo, moras necto et facio.* Sic 2 Petr. III, 9. οὐ βραδύνει ὁ Κύριος τῆς ἐπαγγελίας, h. e. non ultra tempus constitutum differt dominus promissionis suae complementum. Nam post τῆς ἐπαγγελίας omissum esse substantivum ἀναπλήρωσιν, seu τελείωσιν, aut aliud simile vocabulum, recte colligi posse videtur ex genitivo τῆς ἐπαγγελίας, pro quo Grotius olim scriptum esse τὰς ἐπαγγελίας judicabat, quia βραδύνω, transitive sumtum, semper accusativum additum habeat, v. c. Ies. XLVI, 13. σωτηρίαν τὴν παρ' ἐμοῦ οὐ βραδυνῶ. Sed, ut jam *Drusius* ad h. l. observavit, non infrequentes sunt apud Scriptt. sacr. casuum mutationes, seu μεταπτώσεις. *Phavor.* βραδύνω· ἀμεταβάτως, ἀντὶ τοῦ βραδὺς γίνομαι. καὶ βραδύνεται ἀντὶ τοῦ βραδυτῆτα λαμβάνει. ἡ δ' ὁδὸς βραδύνεται. Idem: βραδύνω· μέλλω, δηθύνω, διάγω. καὶ βραδύνω ἐλθεῖν.

ΒΡΑΔΥΠΛΟΈΩ, ῶ, fut. ήσω, *tarde et incommode navigo, tarda navigatione utor,* ex βραδὺς et πλοῦς *navigatio.* Legitur tantum in N. T. Act. XXVII, 7. ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες quum diutius tarde navigassemus, nempe ob ventos adversos. *Artemid.* IV, 32.

ΒΡΑΔΥ͂Σ, εῖα, ὺ, genitivus έος, είας, έος, 1. *tardus, segnis,* et τῷ ταχὺς opponitur, v. c. Jacob. I, 19. ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδὺς εἰς ὀργὴν celer ad audiendum, tardus ad respondendum (scil. ad injurias illatas), tardus ad vindictam.

2. metaphorice: *stupidus, qui est tardo ingenio et hebes ad aliquid cognoscendum et intelligendum,* qui et Latinis *tardus* dicitur. *Polyb.* IV, 8. 7. βραδὺς opponitur συνετῷ. Luc. XXIV, 25. βραδεῖς τῇ καρδίᾳ homines obtuso ingenio. Sic etiam substantivum βραδύτης de stupiditate animi apud *Theophrast.* occurrit Charact. XIV, s. XV. *Suid.* βραδύσι ὁ μὴ ἀγχίνους· κἀπιλήσμων καὶ βραδύς. Ἀριστοφάνης Νεφέλαις. (129.) Οὐ γὰρ ἐπὶ τῆς τοῦ σώματος κινήσεως παρείληπται νῦν, ἀλλὰ τὸ μὴ ἀγχίνουν καὶ νωθὲς τῆς διανοίας θέλει δηλοῦν. Vide *Wetstenii* N. T. T. I. p. 826.

ΒΡΑΔΥΤΉΣ, ῆτος, ἡ, *tarditas, cunctatio,* (a βραδὺς *tardus.* Dicitur etiam βραδύτης, ητος, Vid. *Thom. Mag.* in v. ἰσότης,) sensu et transitivo et intransitivo. Semel tantum legitur in N. T. 2 Petr. III, 9. ὥς τινες βραδυτῆτα ἡγοῦνται ut quidam eum differre promissionum suarum eventum temerarie existimant. *Isocr. Paneg.* 39. *Xenoph. H. G.* IV, 6. 5. *Plutarch.* de *ser. Num. vindicta* p. 549. B. *Appian. B. C.* IV, p. 1052.

ΒΡΑΧΊΩΝ, ονος, ὁ, 1. proprie: *brachium, lacertus,* et quidem ea pars brachii, quae ab ulna ad cubitum descendit, hebraicum זְרוֹעַ.

2. metaphorice: *vis, robur, potentia,* ad imitationem hebraici זְרוֹעַ (Deut. V, 15. ἐξήγαγέ σε Κύριος — — ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, hebr. בִּזְרֹעַ נְטוּיָה. Job. XL, 4.). Luc. I, 51. ἐποίησε κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ qui insignia facta patrat per summam suam potentiam. Joh. XII, 38. καὶ ὁ βραχίων Κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη; quis cognoscit vim divinam per miracula conspicuam? Act. XIII, 17. μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς potentia summa usus eduxit populum suum ex Aegypto. Saepius non legitur in N. T. Sirac. XXXVI, 6. δόξασον χεῖρα καὶ βραχίονα δεξιόν. 2 Macc. XV, 24. *Suid.* βραχίων τροπικῶς ἡ δύναμις, ἐπειδὴ δι' αὐτοῦ ἐργάζεσθαι

πεφύκασιν

-πεφύκασιν οἱ ἄνθρωποι. Δαβίδ. ὅτι βραχίονες ἁμαρτωλῶν συντριβήσονται ex Psalm. XXXVII, 17.

ΒΡΑΧΥ͂Σ, ῦα, ὺ, genitiv. έος, είας, έος. 1. proprie: *brevis, parvus, non longus,* ut de *modo* et *mensura* dicatur. *Xenoph.* Oecon. XVIII, 2. βραχὺς ὁ κάλαμος σίτου. *Dion. Halic.* Arch. V, 38. βραχὺς ποταμός.

2. *modicus, exiguus,* ita, ut et de *tempore* et *spatio* usurpetur. Luc. XXII, 58. μετὰ βραχὺ, sc. διάστημα τοῦ χρόνου, post breve intervallum temporis, paulo post. Act. V, 34. ἐκέλευσεν ἔξω βραχύ τι τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι jussit foras paulisper Apostolos abducere. *Plutarch. Galba* p. 1055. Act. XXVII, 28. βραχὺ δὲ (pro κατὰ βραχὺ δὲ) διαστήσαντες paululum progressi. *Thucyd.* I, 63. Hebr. II, 7. 9. βραχύ τι, sc. μέρος χρόνου, ad breve tempus. De *loco* βραχὺ et βραχύ τι aliquoties occurrit in versione Alex. 2 Sam. XVI, 1. ubi hebr. מְעַט respondet. 2 Sam. XIX, 36. de *tempore,* Proverb. V, 14. Ps. CIX, 8. Sapient. XII, 10.

3. *parvus, exiguus, modicus,* de *copia* et *multitudine.* Sic legitur in N. T. Joh. VI, 7. ἵνα ἕκαστος αὐτῶν βραχύ τι, sc. μέρος, λάβῃ ut quisque eorum vel paululum accipiat. Hebr. XIII, 22. διὰ βραχέων ἐπέστειλα ὑμῖν, sc. ῥημάτων, paucis vobis scripsi. Eodem modo apud Alexandrinos βραχὺς, vel simpliciter positum, vel additis vocibus ἀριθμὸς et μέρος, usurpatur 1 Sam. XIV, 29. ἐγευσάμην βραχύ τι, sc. μέρος τοῦ μέλιτος. ibid. v. 43. βραχὺ μέλι. Ps. CV, 12. ἀριθμῷ βραχεῖς. *Hesych.* Βραχύ· ἀντὶ τοῦ οὐδὲν, ὀλίγον, μικρόν. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* Βραχύς· μικρὸς, ὀλίγος. In universum de hac voce bene exposuit *Zeunius* ad *Xenoph.* de Re Equestri IX, 3. Vide et *Lexic. Xenophonteum* s. h. v. et *Schweighaeuseri Lexic. Polyb.*

ΒΡΕ͂ΦΟΣ, εος, τὸ, 1. *foetus, qui adhuc in matris utero latet, embryo. Hesych.* βρέφος· ἔμβρυον, νήπιον. *Schol. Homeri* ad Iliad. XXIII, 266. (βρέφος ἡμίονον κύουσαν) βρέφος, ὃ ἡμεῖς ἔμβρυον λέγομεν ἐν τῇ γαστρὶ ὄν. *Apollodor.* Bibl. III, 4. 3. ἐξαμηνιαῖον βρέφος — ἐνέῤῥαψε τῷ μηρῷ. Etiam *Aquila* usus est hac voce pro עֹלְלִים Ps. VIII, 3. Sic legitur in N. T. Luc. I, 41. ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς foetus, quem utero gestavit, veluti prae gaudio exultavit. ibid. v. 44.

2. *infans recens natus.* Luc. II, 12. εὑρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον invenietis infantem fasciis involutum. ibid. v. 16. Act. VII, 19. τοῦ ποιεῖν ἔκθετα τὰ βρέφη αὐτῶν exponere infantes eorum. *Etym. M.* βρέφος· τὸ νεογνὸν παιδίον, κυρίως ἐπὶ ἀνθρώπου. 1 Macc. I, 61. 2 Macc. VI, 10. *Eurip.* Phoen. v. 821. *Xenoph. Mem.* II, 2. 5. Apud graecos Scriptores βρέφος tam de humana, quam de aliorum animalium sobole usurpatur, v. c. *Aelian.* V. H. I, 6.

3. non semper *infantem modo natum,* sed etiam *puerum, jam aliquantulum adultum,* notat, ut latinum *infans,* quod de puero septem annorum in veteri lapide apud *Gruterum* p. 679. n. 7. legitur. Sic autem reperitur Luc. XVIII, 15. προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη. 2 Tim. III, 15. ἀπὸ βρέφους a puero, inde a prima tua juventute. *Hesych.* βρέφος· παῖς.

4. metaphorice: *qui nuper tantum institutus est in religione christiana, et admissus est ad sacra Christianorum.* 1 Petr. II, 2. ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη. Conf. supra ad ἀρτιγέννητος.

ΒΡΕ͂ΧΩ, fut. βρέξω, 1. in universum: *rigo, madefacio, irrigo, quocunque modo hoc fiat,* unde ἡ βρέξις *humectatio.* Luc. VII, 38. ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ τοῖς δάκρυσι pedes ejus lacrymis madefecit. ibid. v. 44. Ps. VI, 6. ἐν δάκρυσί μου τὴν στρωμνήν μου βρέξω (hebr. אַמְסֶה). Ies. XXXIV. 3. βρεχήσεται τὰ ὄρη ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν, hebr. נָמַסּוּ הָרִים מִדָּמָם. *Xenoph.* de Re Equestri V, 6. καὶ τὸ προκόμιον δὲ χρὴ βρέχειν. Conf. *Salmasii* Exercitt. Plinian. p. 588 seq. *Plutarch.* T. I. Opp. p. 125. *Reiske.*

2.

2. i. q. ὕω, *pluviam spargo, demitto,* seu *pluviae instar demitto, pluo.* Matth. V, 45. βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους pluviam spargit super probos et improbos. *Syrus:* ܡܚܬ ܡܛܪܗ demittit pluviam suam. Luc. XVII, 29. ἔβρεξε πῦρ καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ depluit ignis ac sulphur de coelo, ubi subintelligenda est vox Θεὸς, seu Κύριος, coll. Genes. XIX, 24. II, 5. ubi hebraico הִמְטִיר respondet, ne quis hoc verbum impersonaliter sumi credat. Jacob. V, 17. Apoc. XI, 6. ἵνα μὴ βρέχῃ ὑετὸς ut non decideret pluvia. *Xenoph. Oeconom.* 17, 2. *Phavor.* Βρέχει οὐδεὶς τῶν ἀρχαίων εἶπε ἐπὶ τοῦ ὑετοῦ, ἀλλὰ ὕειν. βρέχειν δὲ ἐπὶ τῶν ἀπαλυνομένων ὑπὸ τοῦ ὕδατος φασὶν κ. τ. λ. Idem tradit *Phrynichus.* Sed contrarium docuerunt Interprett. ad *Thom. M.* sub βρέχει p. 171.

ΒΡΟΝΤΉ, ῆς, ἡ, 1. *tonitru.* Joh. XII, 29. βροντὴν γεγονέναι tonitru editum esse. (Conf. *Herodot.* III, 86. *Pindar. Pyth.* IV, 350. et alia loca, quae laudat *Wetstenius N. T.* T. I, p. 925.) Apoc. IV, 5. VI, 1. VIII, 5. X, 3. 4.

2. metaphorice ita dicitur *facultas potenter dicendi, orationis efficacia, vis et potestas,* quae ab *Isocrate* vocatur ἡ δεινότης ἡ ἐν τοῖς λόγοις, quemadmodum etiam verbum βροντᾶν (ut latinum *tonare* apud *Columellam* de Re Rustica Praef. L. I. sect. 30. occurrit, " neque ille ipse Cicero territus cesserat tonantibus Demostheni et Platoni") eleganter apud ipsos Graecos *facundis et disertis oratoribus* tribuitur, v. c. *Dionys. Halic.* L. XII, p. 505. Περικλέης ὀυλύμπιος ἤστραπτεν, ἐβρόντα, συνεκύκα τὴν Ἑλλάδα. *Aristoph.* Acharn. v. 530. coll. Cic. Orat. c. 9. Sic autem legitur in N. T. Marc. III, 17. ubi narratur, fratres Jacobum et Johannem υἱοὺς βροντῆς, h. e. βροντῶντας, a Jesu appellatos esse, quod facultate docendi orationisque potestate essent inprimis praestituri. Conf. de hoc loquendi usu *Vorstii* Philol. Sacram seq. ed. recent. et *Fische* XXIX. de Vitiis Lexicorum 16 seq.

ΒΡΟΧΉ, ῆς, ἡ, proprie qui nificat *madefactionem* et *irri tum,* deinde vero per met *illud ipsum, quod madefacit* tim vero *imbrem, pluviam tem et densam, agmen aqua lestium,* ut adeo ab ὑετὸς eod differat, quo גֶּשֶׁם a מָטָר. terito med. βέβροχα verbi Bis autem in N. T. legitur. VII, 25. 27. καὶ κατέβη ἡ βροχ lapsus est imber. Respondet גֶּשֶׁם in vers. Alex. Ps. LX CV, 32. et in *Symmachi* Prov. XXV, 23. ubi *Aquil* habet.

ΒΡΌΧΟΣ, ου, ὁ, 1. propri versum *laqueus, qui ad capi constringendum componitur tur,* dicitur, v. c. *quo aves irretiuntur,* (conf. *Potter.* cophron. p. 145. *Pollux* O c. 4. *Herodot.* VII, 21 hebraico מוֹקֵשׁ in vers. Ale VI, 5. XXII, 25. respond *quis suspenditur, (Suid.* τὸ τῆ σχοινίον. *Etym. M.* ἐπὶ τοῦ σχ περιτιθεμένου ἐν τῷ λαιμῷ) *quo ligatur in littore et ancora (Etym. M.* Κυρίως δὲ βρόχος εἰς τὰς ἀγκύρας ἐνημμένος, καὶ γεια σχοινία διὰ τὸ βρέχεσθαι) *usus erat in bellis et obsi* (conf. *Kypke* Observv. Sac p. 206 seq.

2. metaphorice: *omnis vis, tutia conjuncta, quae alicui et cum quis invitus ad rem agendam adstringitur.* Sic N. T. legitur 1 Cor. VII, 35. βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλλω non, ut humeris vestris aut necessita ponam. Conf. *Potter.* ad *Ly* Cassandr. v. 405.

ΒΡΥΓΜΌΣ, οῦ, ὁ, est per se *crepitus dentium, fremitus.* (μαι, perf. pass. verbi βρύχω.

dum additur τῶν ὀδόντων, sed pleonastice. *Suid.* βρυγμός· τρισμὸς ὀδόντων. *Hesych.* Βρυγμός· ἀπὸ τοῦ βρύχειν, ὅ ἐστι τοῖς ὀδοῦσι πιέζοντα ψόφον ἀποτελεῖν, ὡς ἐν ῥίγει συμβαίνει. ἢ ἀκόνησις μύλων ἢ τρισμὸς ὀδόντων. *Galenus:* ὁ ἀπὸ τῶν ὀδόντων συγκρουομένων ψόφος. Conf. *Foësii* Oecon. Hippocr. p. 80. In N. T. autem eo indicatur *summus invidiae, doloris, et indignationis gradus,* quem sentient in futura vita flagitiosi. Matth. VIII, 12. ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Haec formula (quae etiam in descriptione summi terroris, in quo etiam strident dentes, quemadmodum frigore, v. c. apud *Lucian. Jov. Trag.* p. 225. *Heliodor.* V. p. 208. adhibetur) saepius occurrit in N. T. v. c. Matth. XIII, 42. 50. XXII, 13. XXIV, 51. XXV, 30. Luc. XIII, 28.

ΒΡΎΧΩ, fut. ύξω, *dentibus inter se collisis sonitum ac fremitum edo, frendeo, strideo dentibus,* estque proprie canum rabidorum, qui cum frendore stringunt dentes in obvios, interdum etiam leonum, (*Suid.* βρύχων τοὺς ὀδόντας ὁ λέων, coll. Prov. XIX, 12.) et nihil plane differt a voce βρύκω, quam *Hesych.* τρίζειν τοὺς ὀδόντας interpretatur. Alexandrini usurparunt pro hebr. חָרַק Job. XVI, 9. Ps. XXXV, 16. Thren. II, 16. Conf. quae de hac propria significatione *Valkenar.* et *Ammon.* ad *Ammonium* sub v. βρύκειν, *Pierson.* et *Sallierius* ad *Moeridem* p. 99 seq. et Interpp. ad *Thom. M.* sub βρύχειν p. 172. monuerunt. Metaphorice de *hominibus iracundis et furore in aliquem correptis* usurpatur, quia hi, prae ira dentibus collisis, strepere solent. Sic autem semel in N. T. legitur Act. VII, 54. ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ᾽ αὐτὸν et fremebant dentibus super ipsum, quae est ipsa formula hebraica חָרַק עָלַי בְּשִׁנָּיו, quae Job. XVI, 9. legitur.

ΒΡΎΩ, fut. ύσω. Duplici notione sumitur:

1. intransitiva, *scateo, plenus sum,* *abundo, affluo, circumfluo,* in qua et cum genitivo construitur, v. c. apud *Diog. Laërt.* I, 122. φθειρῶν ἔβρυον πᾶς, et cum ablativo, ut apud *Anacreontem* Od. 58. βρύονται μίτραις πολυανθέμοις. Conf. *Spanhem.* ad *Aristoph.* Nub. v. 45.

2. transitiva: *produco, emitto, prodire facio,* unde mox de *floribus* et *fructibus, quos terra producit,* v. c. apud *Xenoph.* de Venat. V, 12. ὅταν δὲ ἡ γῆ βρύῃ, mox de *fontibus, e quibus aqua ebullit,* dici solet. *Eustath.* ad Il. ρ. p. 1126. 42. Hinc per *scaturire* reddendum est Jacob. III, 11. μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρύει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρόν; numquid idem fons ex eodem foramine scaturit dulcem et amaram aquam? Saepius in N. T. non legitur. *Hesych.* βρύει· ῥέει, πηγάζει, ἀναβλύζει, πηδᾷ. Idem: ἀνθεῖ, ἀνίησιν, αὔξεται.

ΒΡΩ͂ΜΑ, ατος, τὸ, 1. *cibi ac edulia, quidquid nutrit, alimentum.* (a βιβρώσκω s. βρώσκω *comedo.*) Matth. XIV, 15. ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα ad coëmendum cibum. Marc. VII, 19. καθαρίζον πάντα τὰ βρώματα, ubi tamen βρώματα *id, quod e cibis versum est in excrementa,* significare videtur. 1 Cor. X, 3. βρῶμα πνευματικὸν manna, cibus coelestis.

2. *cibus solidior, alimentum corporis solidius,* στερεὰ τροφὴ, et metaphorice: *sublimior doctrina, perfectioribus tantum et intelligentioribus Christianis tradenda.* Hanc vero significationem habet βρῶμα, quando τῷ γάλα opponitur. 1 Cor. III, 2. γάλα ὑμᾶς ἐπότισα, οὐ βρῶμα, scil. δέδωκα, aut simile quid, lacte vos potavi, nec cibum solidiorem vobis dedi, coll. v. 1. et Hebr. V, 12. 13. 14.

3. *certa ciborum et nutrimentorum genera, quorum usus interdictus erat lege Mosaica.* 1 Tim. IV, 3. ἀπέχεσθαι βρωμάτων, scil. κελευόντων, ubi sermo est de doctoribus judaizantibus. Hebr. IX, 10. XIII, 9. Sic βρώματα 1 Macc. I, 63. de εἰδωλοθύτοις usurpatum reperitur.

4. *comestio, ipse actus comedendi,* et speciatim

speciatim *esus et usus ciborum prohibitorum lege Mosaica.* Rom. XIV, 15. εἰ διὰ βρῶμα ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται si usus carnis, idolis oblatae, fratrem tuum offendit; et paulo post ibidem: μὴ τῷ βρώματί σου ἐκεῖνον ἀπόλλυε, coll. v. 17. 20. 21. 1 Cor. VIII, 8 et 13. coll. v. 10.

5. metaphorice: *res, quae animum oblectat, id, quo capimur, delectamur, quod summo cum studio agimus.* Joh. IV, 34. ἐμὸν βρῶμά ἐστιν, ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με in hoc unice incumbo et elaboro, ut faciam voluntatem ejus, qui misit me. Sic *Lactant.* I, 1. 20. " Nullus suavior animo cibus est, quam cognitio veritatis."

ΒΡΩΣΙΜΟΣ, ον, ὁ, ἡ, *esculentus, qui comedi potest,* τὸ βρώσιμον *esculentum, cibus.* Luc. XXIV, 41. ἔχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε; num habetis hic aliquid edulii? Saepius non legitur in N. T. Alexandrini usi sunt pro hebr. מַאֲכָל Levit. XIX, 23. Ezech. XLVII, 12.

ΒΡΩΣΙΣ, εως, ἡ, 1. proprie: *esus,* seu *actus comedendi.* 1 Cor. VIII, 4. περὶ δὲ τῆς βρώσεως τῶν εἰδωλοθύτων quod vero ad usum carnium, ex victimis idolorum residuarum, attinet. 2 Cor. IX, 10. ὁ ἐπιχορηγῶν ἄρτον εἰς βρῶσιν. Rom. XIV, 17. οὐ γάρ ἐστι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ βρῶσις καὶ πόσις in ecclesia christiana non spectatur hoc, utrum discrimen ciborum facias nec ne. De *usu ciborum, lege Mosaica prohibitorum,* legitur Coloss. II, 16. μή τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει. *Xenoph. Mem.* I, 3. 15.

2. *cibus, edulium,* et *omne, quod nutrit,* i. q. βρῶμα, cum quo permutatur Joh. IV, 32. coll. v. 34. Sic autem legitur in N. T. Joh. VI, 27. τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην. Hebr. XII, 16. ἀντὶ βρώσεως μιᾶς pro edulio uno. *Polyb.* XII, 3. 10. *Homer.* Odyss. X, 176. ὄφρ' ἐν νηΐ θοῇ βρῶσίς τε πόσις τε. In vers. Alex. pro hebr. אֹכֶל, Genes. XLVII, 24. מַאֲכָל Genes. II, 9. III, 6. et aliis, idem significantibus vocabulis, ponitur. Conf. Interpp. ad *Thom. M.* sub βρώματα.

3. metaphorice: *res, quae animum oblectat, desiderio animi humani omni ex parte satisfacit, adeoque,* ex adjuncto, *omni cum studio appetitur et tractatur, occupatio, bonum, commodum.* Joh. IV, 32. ἐγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν, ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε aliam occupationem in praesenti habeo, aliud mihi agendum est, quod vos ignoratis, coll. v. 34. Joh. VI, 27. τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, h. e. bona et commoda, quae perpetuo durant, et hominibus contingunt per religionem christianam. ibid. v. 55. ἡ γὰρ σάρξ μου ἀληθῶς ἐστὶ βρῶσις doctrina mea desideriis animi humani omni ex parte satisfacit, omnis generis cognitionem et felicitatem suppeditat.

4. *erosio, arrosio, corruptio,* etiam *res ipsa arrodens,* et speciatim ita dicitur *rubigo, aerugo,* ἰός, *vitium metallorum,* et speciatim *vitium auri et argenti, ab humore et situ contractum.* Matth. VI, 19. 20. σὴς καὶ βρῶσις nec tinea nec aerugo. Et in hoc sensu respondet hebr. אֹכֵל Malach. III, 11. quod de omni dicitur, quod aliquid perdit atque consumit. Ipse *Aquila* vocabulo βρῶσις Ies. L, 9. pro hebraico עָשׁ *tinea* usus est. Eodem modo etiam βρῶμα usurpatur in Epist. Jerem. v. 12. ubi de gentium diis dicitur οὗτοι δὲ οὐ διασώζονται ἀπὸ ἰοῦ καὶ βρωμάτων. *Scultetus* in *Exc. Evang.* II, c. 35. σὴς καὶ βρῶσις in Matth. l. l. non esse duas diversas species, sed per Hendiadyn explicandum judicat, ut sit idem quod σὴς βιβρώσκουσα. Conf. etiam *Lud. de Dieu Crit. S.* p. 328.

ΒΡΩΣΚΩ, i. q. ΒΙΒΡΩΣΚΩ, fut. βρώσω *edo, comedo.* Legitur in N. T. semel Joh. VI, 13. ἃ ἐπερίσσευσεν τοῖς βεβρωκόσιν quae superfuerunt illis, qui comederant. 2 Maccab. II, 11. Conf. *Biel.* Thes. Philol. s. h. v.

ΒΥΘΙΖΩ, fut. ίσω, 1. proprie: *mergo, demergo, in profundum abjicio,* et speciatim de *aquis et fluctibus* dicitur, *quibus aliquis submergitur et obruitur. Hesych.*

Hesych. βυθίζων· ποντίζων ἐν βυθῷ. Luc. V, 7. ὥστε βυθίζεσθαι αὐτὰ, ubi sermo est de navigiis, piscibus adeo repletis, ut mergi inciperent. *Syrus* bene: ܐܝܟ ܕܩܪܝܒܝܢ ܗܘܘ ܠܡܛܒܥ *ut propinquae essent submergi* s. *submersioni.* 2 Macc. XII, 4. ἐπαναχθέντας αὐτοὺς ἐβύθισαν. *Polyb.* II, 10. 5. XVI, 3. 2.

2. metaphorice de *rebus* usurpatur, *quibus aliquis in exitium et miseriam praecipitatur, conjicio, adduco, praecipito, demergo.* 1 Tim. VI, 9. ubi sermo est de perversis cupiditatibus, αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν quae demergunt hominem in interitum et perniciem. Eodem modo verbo καταβυθίζειν de *affectibus, qui in summam et irreparabilem demergunt miseriam,* usus est *Longinus* de Sublim. § 44. Conf. *Bergler.* ad *Alciphr.* I. Ep. 13. p. 53.

ΒΥΘΟ΄Σ, οῦ, ὁ, 1. in universum: *omnis ima pars alicujus rei, fundus. Xenoph.* Oecon. XIX, 11.

2. *fundus maris, profundum maris,* τὸ ἄφαντον βάθος, ut *Etymologici M. auctor* interpretatur, (*Artemidor.* IV, 55. *Diod. Sic.* III, 21. *Aelian. H. A.* VIII, 7.) et deinde *ipsum mare, mare altum.* Sic semel legitur in N. T. 2 Cor. XI, 25. ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα, qui locus, ut recte jam vidit *Theodoretus,* explicandus est de scapha dissoluta, seu tabula, in qua Paulus post naufragium totam diem noctemque, huc et illuc a fluctibus agitatus, transegit ac in alto mari natavit. *Chrysost. Homil.* XXV. in h. l. p. 727. νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα, οἱ μὲν ἐν αὐτῷ πελάγει φασὶν, οἱ δὲ ὡς νηχόμενος, ὅπερ καὶ ἀληθέστερον εἰπεῖν. In hac autem significatione, ut nempe *ipsum mare, mare altum* indicet, non solum βυθὸς apud Graecos reperitur, v. c. *Theocrit.* Idyll. XI, v. 62. *Aelian. Hist.* Anim. VIII, 7. sed etiam ipsum hebraicum מְצוּלָה, cui βυθὸς in vers. Alex. respondet, legitur Ps. CVII, 24. Vide etiam LXX. Exod. XV, 5. Ps. LXVIII, 22. Similiter Latini *Profundum* pro *Mare* dixerunt, v. c. *Lucanus* Pharsal. II, v. 680. "profundi ora videns."

ΒΥΡΣΕΥ͂Σ, έως, ὁ, *coriarius, qui coria parat et concinnat,* qui animalium caesorum pelles subigendo molliendoque ad multiplicem in re domestica, militari, ac navali usum praeparare solet, qui ὁ τὰς βύρσας θεραπεύων, (ut loquitur *Suidas* T. I. p. 460.) βυρσοδέψης (Vid. *Etym. M.* s. h. v.) et σκυτοδέψης (*Suidas* T. III. p. 342.) vocatur, a βύρσα, *corium, pellis,* i. q. δέρμα, quod legitur Job. XVI, 15. pro גֶּלֶד *cutis, pellis,* in vers. Alexandrina. Ter legitur in N. T. Act. IX, 43. παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ. ibid. X, 6. 32. Conf. *I. E. I. Walchii* D. de *Simone coriario.* In Ej. *Diss. in Act. Ap.* Vol. II. *Thom. M.* βυρσοδέψης, οὐ βυρσεὺς, ad quem locum conf. Interpretes.

ΒΥ΄ΣΣΙΝΟΣ, ὁ, ἡ, τὸ, *byssinus, ex bysso confectus et contextus,* a βύσσος, quod vide. Legitur Apoc. XVIII, 16. ἡ περιβεβλημένη βύσσινον καὶ πορφυροῦν (sc. ἔνδυμα s. ἱμάτιον, quod saepe omittitur.) quae amicta erat vestibus byssinis et purpureis. ibid. XIX, 8. ἵνα περιβάληται βύσσινον καθαρὸν καὶ λαμπρόν. v. 14. ἐνδεδυμένοι βύσσινον λευκὸν καὶ καθαρόν. *Phavor.* Βύσσινον· κόκκινον. *Hesych.* βύσσινον· πορφυροῦν. In vers. Alex. respondet τῷ שֵׁשׁ, Genes. XLI, 42. et בּוּץ 1 Chron. XV, 27. Adde *Plutarch.* T. VI. *Opp.* p. 380 et 664. ed. *Reiske.*

ΒΥ΄ΣΣΟΣ, ου, ἡ, *byssus, species lini Aegyptiaci, optimi, tenuissimi, mollissimi et candidissimi,* quod hebraice שֵׁשׁ, Exod. XXVIII, 39. Ezech. XVI, 13. בּוּץ, a quo *byssus* derivatur, 2 Chron. V, 12. etiam בַּד 1 Chron. XV, 27. vocatur. Conf. *Faber* ad *Harmari Obss. in Orient.* T. II. p. 378. A Persico et Arab. بُز *linum* derivat *Relandus* de *vet. lingua Persica* § 5. Crescebat **byssus** illa, de qua

qua Scriptores sacri loquuntur, in Aegypto, prope urbem, *Sembat* dictam, et differt ab ea, quam exteri Scriptores commemorant circa *Elidem*, Achaiae urbem, e planta colligi.. Copiose et accurate eam descripsit *Pollux* Onom. VII, c. 17. sect. 75. ἡ βύσσος λίνου τι εἶδος παρ' Ἰνδοῖς. ἤδη δὲ καὶ παρ' Αἰγυπτίοις ἀπὸ ξύλου τι ἔριον γίγνεται, ἐξ οὗ τὴν ἐσθῆτα λίνου ἄν τις μᾶλλον φαίη προσεοικέναι, πλὴν τοῦ πάχους. Ἔτι γὰρ παχύτερος τῷ δένδρῳ καρπὸς ἐπιφύεται, καρύῳ μάλιστα προσεοικὼς, τριπλῷ τὴν διάφυσιν. Ἧς διαστάσης, ἐπειδὰν αὐανθῇ τὸ ὥσπερ κάρυον, ἔνδοθεν ἐξαιρεῖται τὸ ὥσπερ ἔριον, ἀφ' οὗ κρόκη γίγνεται. Τὸν δὲ στήμονα ὑφιστᾶσι αὐτῷ λινοῦν. Adde *Philostrat.* Vita Apollon. II, c. 20. Alba quidem erat byssus, sed apud veteres frequenter purpureo colore inficiebatur, unde *Hesych.* βύσσινα· πορφυρᾶ. In N. T. bis legitur. Luc. XVI, 19. Apoc. XVIII, 12. Conf. *Salmasii* Exercitt. Plin. p. 701 seq. *H. Reland.* Diss. Miscell. P. I. p. 212. *Ol. Celsii* Hierob. T. II, p. 169. et *J. R. Forsteri l. de Bysso antiqu. Hebr. Lond.* 776. 8.

ΒΩΜΌΣ, οῦ, ὁ, proprie in universum *omnis locus editior* dictus videtur, *ad quem gradatim ascenditur. Suid.* βωμός· τόπος ἀνάβασιν ἔχων: speciatim vero ita dicebatur *ara, altare,* quia altaria in locis editioribus erecta erant. (a βάω, seu βαίνω *ascendo.)* Semel in N. T. legitur Act. XVII, 23. *Etym. M.* βωμός· τέμενος ἱερὸν, ὅπου θύουσι τοῖς Θεοῖς, παρὰ τὸ βῶ, τὸ βαίνω. παρὰ τὸ βαίνειν τὸ αἷμα ἐν αὐτῷ. *C. Vitringa* in *Comm. in Ies.* T. I. p. 491. derivat a בָּמָה *excelsum,* quod excelsae essent arae, unde *altare* ab altus. Sed suspectas habeo graecarum vocum ex lingua hebraea derivationes, quoties ipsa graeca commodas suppeditat.

Γ.

ΓΑΒΒΑΘᾼ, ἡ. *Gabbatha.* Est nomen syro-chaldaicum *loci editioris,* seu *suggestus, lapidibus* n *strati, Hierosolymae, ubi Pilati fuit, et ex quo concio tum et civium ex more p aliorumque magistratuum Ro alloqui solebat,* (conf. *Tacit* I, c. 18. s. 2.) a radice גָּבַה *excelsum esse.* Semel mem N. T. Joh. XIX, 13. καὶ ἐκ τοῦ βήματος εἰς τόπον, λεγόμενον τον, ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ et p nali sedit in loco, qui diceba στρωτον, hebraice Gabbatha usus est voce ܓܦܝܦܬܐ (quo seu *peribolum,* notat, *quo aea tecta plana in Palaestina* tur, *ne quis decideret)* pro quod *pavimentum illud elatu esset et clausum,* ut *Tremell* monuit. Vide infra ad λιθός

ΓΑΒΡΙΗ͂Λ. ὁ. *Gabriel.* N geli hebraicum indeclinabile compositum ex אֵל *Deus,* et ut idem sit, ac *vir Dei,* h. e. *minister Dei,* et illud י sit cum, ut in מַלְכִּי צֶדֶק. M non solum Dan. VIII, 16. sed etiam Luc. I, 19. 2 παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, e vocatur, et a Deo ablegat narratur tum ad Zachariam, Mariam virginem. Vide *N. T.* T. I. p. 649.

ΓΆΓΓΡΑΙΝΑ, ης, ἡ, ga Descendit a γράω vel γραίνω *depascor,* et ἄγαν *valde,* et *morbum, quo pars quaedam laborans vi inflammationis,* i *tua est et corrupta, ut, nis opportune adferatur, malu indies serpens, reliquas simul partes in doloris trahat co ossaque tandem carie arrod in perniciem tradat corpus,* Brand, der Beinfrass *infla gangrene.* Conf. *Celsum* de dic. V, 26. s. 31. *Paul.* IV, 29. et *Foësii* Oeconom. crat. p. 81. Vulgo γάγγ *cancro,* praeeunte *Syro, V*

', explicatur; sed *cancer*, seu
na, καρκίνος Graecis dicitur.
.utem legitur in N. T. 2 Tim.
καὶ ὁ λόγος αὐτῶν, ὡς γάγγραινα,
ι et doctrina eorum, ut gan-
sui veneni vim longius diffun-
, latius serpit et depascit, ad
ocum *Theophylactus:* νόσημά
ιδόντας ἐργαζόμενον καὶ τὰ κύκλῳ
νον. *Hesych.* φαγέδαινα, οἱ δὲ
πολυδιάχυτον ἐν τῷ σώματι πά-
ym. M. πάθος διαβρωτικὸν σαρ-
lberti Gloss. N. T. p. 164.
ραινα· εἶδος πάθους, ubi omissa
verba: ὁ ἀπὸ μέρους ἐφ' ὅλον τὸ
ρεῖ. Confer etiam *Wakefield*
Critica P. III. p. 154 seq.
rch. de adulat. et amici discr.
)pp. p. 240. ed. *Reiske,* ubi
ι metaphorice de sermonibus
ım adhibetur.

ὁ. *Gad.* Nomen hebraicum
ilii septimi Jacobi ex Zilpa,
Leae, suscepti, (a גַּד *turma,*
, isto nato, se quasi turmam
:itum filiorum nactam esse,
Genes. XXX, 11.) quod
N. T. legitur Apoc. VII, 5.
Γάδ.

.ΡΗΝΟΣ, οῦ, ὁ. *Gadarenus.*
϶n gentile, quod in N. T. oc-
arc. V, 1. ubi Christus ve-
itur εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδα-
quaedam exemplaria habent
, alia Γερασηνῶν. Luc. VIII,
regio Gadarenorum dicitur
ίραν τῆς Γαλιλαίας, et ibidem
Regio Gadarenorum, quam
e B. J. III. c. 3. 1. Γαδαρίδα
men accepit ab urbe *Gada-*
fuit urbs graecanica, πόλις
ıt eam vocat *Joseph. A. J.*
. 4.) olim judaica, sed a
Judaeis ademta, sita ad or-
s Tiberiadis, in regione de-
ι (teste *Plin.* H. N. V, 18.)
polis totius Peraeae, h. e.
;ionis transjordanicae, (*Jo-*
J. IV, 8. 3. eam μητρόπολιν
ς καρτερὰν vocat) et distabat
de stadiis sexaginta, et ab
urbe *Gergessa,* aliis *Gerasa* dicta, duabus leucis, interfluente fluvio Hieromace. *Eusebius Onom.* Γάδαρα πόλις ὑπὲρ τὸν Ἰορδάνην ἀντικρὺ Σκυθοπόλεως καὶ Τιβεριάδος πρὸς ἀνατολαῖς ἐν τῷ ὄρει. *Hieron.* Erat urbs Gadara trans Jordanem contra Scythopolim et Tiberiadem ad orientalem plagam sita in monte. Vide *Reland.* Palaestinam Lib. III, p. 774. *Is. Casaubonum* Exercitt. Antibar. XIII, 34. p. m. 267 seq. et *Maknighti Comm. Harm. in IV Evang.* T. II, p. 273. ed. *Ruckersfeld.*

ΓΑ'ΖΑ, ης, ἡ. *Gaza.* Vox origine persica, quae et *aerarium* et *thesaurum, opes atque divitias,* et κατ' ἐξοχὴν *pecuniam regiam, thesaurum e tributis, quae regi pendebantur, collectum, et omnia ejus pretiosa* significat. *Hesych.* Γάζα· παρὰ Πέρσαις βασίλειον (scil. θησαυροφυλάκιον) ἢ οἱ ἐκ τῶν πολλῶν φερόμενοι φόροι ἢ τὰ τίμια. *Curtius* III, c. 13. s. 5. "pecuniam regiam, quam Persae *Gazam* vocant." *Pompon. Mela* I, c. 11. "Caeterum in Palaestina est ingens et munita admodum *Gaza; sic Persae aerarium vocant.*" Idem tradit *Hieronymus* ad Ies. XXXIX. Successu tamen temporis vox ista non solum graeca, sed etiam latina civitate donata est, adeo, ut usurpata reperiatur ab ipso *Cic.* de Offic. II, 22. Inprimis autem ea usi reperiuntur Alexandrini non solum pro hebraico גְּנָז et chaldaico גְּנַז vel גִּנְזַיָּא Ezra V, 17. VI, 1. VII, 20. Esther. III, 9. sed etiam pro chaldaica גְּזַבְרַיָּא *praefectus aerarii,* Esra VII, 21. et Ies. XXXIX, 2. ubi ei nihil in hebraico respondet. *Aristoteles* Hist. Plantar. VIII, c. 11. τὰ ἱμάτια καὶ τὴν ἄλλην γάζαν κόπτεσθαι. Semel etiam legitur in N. T. Act. VIII, 27. de dynasta regis Candaces ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης αὐτῆς qui erat praefectus universae gazae illius, seu, thesaurarius illius. *Suid.* γάζα· καὶ γαζοφυλάκιον. θησαυροφυλάκιον. γάζα γὰρ θησαυρός. Plura de hac voce vide apud *Brisson.* de

Regno Pers. I, § 181. et *Reland.* Diss. Miscell. P. II, p. 184.

ΓΑ΄ΖΑ, ης, ἡ. *Gaza.* Est nomen hebraicum urbis, quae fuit una ex quinque urbibus Philistaeorum, (1 Sam. VI, 17.) olim tribui Judae sorte assignata. (Jos. XIII, 3.) Urbs fuit admodum munita, (unde hebraice עַזָּה, h. e. *valida, robusta,* dicitur) sita in colle versus fines terrae Israeliticae australes, (Genes. X, 19.) ultima tendentibus in Aegyptum, viginti stadiis a mari et undecim milliaribus ab Hierosolyma distans. Hanc *Alexander Macedo,* cum sub potestate Aegyptiorum erat, devastavit et post eum *Alexander,* dictus *Jannaeus,* rex Judaeorum. Unde a Luca Act. VIII, 26. vocatur ἡ ἔρημος deserta et devastata, quamquam alii, (v. c. *Casaubonus, Eras. Schmidius, Beza* et *le Moyne* ad Varia Sacra p. 461.) ducti potissimum auctoritate *Syri* interpretis, vocem ἔρημος non ad urbem Gazam, sed ad viam, Philippo illuc tendenti terendam, referant, refutati satis ab *H. Relando* in Palaestina III, p. 787. et *Wesselingio* ad *Antonin.* Itinerar. p. 151. Postea haec urbs instaurata est cum multis aliis a *Gabinio,* tradente *Josepho* A. J. XIV, 5. 3. donata ab Augusto Herodi M. eoque mortuo Syriae adjecta, ut docuit ex *Josepho Krebsius* in Observ. Flav. p. 205 seq. Vide et *Wetstenii N. T.* T. II. p. 506.

ΓΑΖΟΦΥΛΑ΄ΚΙΟΝ, ου, τὸ, *gazophylacium.* In universum

1. est *aerarium, thesauri conditorium, locus, ubi pecuniae et alia pretiosa deponi et asservari solent,* ex γάζα et φυλακὴ, Esther. III, 9. *Hesych.* γαζοφυλάκιον· θησαυροφυλάκιον, βαλάντιον, σκευοφυλάκιον. Idem *Suidas* tradit. Γαζοφύλαξ *custos thesauri,* legitur apud *Plutarch.* T. IX. *Opp.* p. 274. *Reiske.* Speciatim ita dicitur

2. *aerarium sacrum, locus, in quo custodiebantur et asservabantur munera sacra, quibus templum ornaretur, aliique sumtus sustinerentur.* Fuerunt autem in atrio mulierum posit
tredecim numero, quas Taln
vocant שׁוֹפָרוֹת ob figuram tı
dissimilem, quibus indebatu
nia, quae in usum templi et
rum sustentationem ultro co
tur a populo, de quibus elega
posuit *H. Reland.* in libro: d
templi Hierosolym. c. XII.
tem communi nomine τὸ γαζ
dictas esse tempore Christi,
e locis Marc. XII, 41. βάλλ
εἰς τὸ γαζοφυλάκιον. ibid. v. 4
πάντων βέβληκε τῶν βαλόντων εἰς
φυλάκιον. Luc. XXI, 1. τ
λοντας τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸ γ
κιον.

3. *atrium mulierum,* seu *pa*
circa occasum, in qua no
positae erant cistae tredecim
indebatur pecunia sacra, se
cimelia templi, vasa aurea et
asservabantur, hebraice dic
Nehem. XIII, 5. Hinc lu
neratur locus Joh. VIII, 20.
ῥήματα ἐλάλησεν ἐν τῷ γαζοφυλ
sermones fecit Jesus in atri
rum, ad quem conf. *Lampe* i
T. II. p. 398.

ΓΑ΄ΙΟΣ, ου, ὁ. *Gaius* v
Nomen proprium viri latinun
autem Caiorum fit mentio
libris. Unius *Derbensis,* A
4. καὶ Γάϊος Δερβαῖος, qui fu
Pauli, in Asiam tendentis;
Macedonis, Act. XIX, 29.
Ἀρίσταρχον Μακεδόνας, qui ibid
δημος τοῦ Παύλου comes Pauli
tertii *Corinthii,* hospitis Pa
Corinthi versaretur, in cuju
Christiani convenire soleban
XVI, 23. Γάϊος ὁ ξένος μου κ
κλησίας ὅλης, a Paulo bapt
Cor. I, 14. cui etiam Joha
tiam suam epistolam inscrip
tur. 3 Joh. v. 1. Saepius
non reperitur.

ΓΑ΄ΛΑ, ακτος, τὸ, 1. pro
nutrimentum infantum, succ
nus, quo animalia nutriun
legitur in N. T. 1 Cor. IX,

τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει et lacte gregis non utitur.

2. metaphorice: *praecepta prima et facilia, elementa alicujus doctrinae et scientiae*, et speciatim *prima elementa doctrinae christianae, rudibus et indoctis destinata*, ex usu loquendi Judaeorum, qui tirones et rudes, elementis religionis judaicae adhuc operam dantes, partim תינוקות *sugentes*, partim קטון שנולד appellare solebant. Conf. *Schoettgen Hor. Hebr. et Talmud.* ad 1 Petr. II, 2. Sic autem extat 1 Cor. III, 2. γάλα ὑμᾶς ἐπότισα, οὐ βρῶμα tradidi vobis elementa doctrinae christianae, non doctrinam sublimiorem. Hebr. V, 12. τὸ γάλα non solum opponitur τῇ στερεᾷ τροφῇ, sed etiam cum formula: τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ Θεοῦ permutatur, et ibid. v. 13. ὁ μετέχων γάλακτος dicitur esse ἄπειρος λόγου δικαιοσύνης. 1 Petr. II, 2. ipsa doctrina christiana pura ac integra, quippe qua animi haud secus ac infantes lacte nutriuntur, τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα vocatur. In *Alberti Gloss. N. T.* p. 121. γάλα per διδασκαλίαν ἐλαφρὴν exponitur.

ΓΑΛΑΤΗΣ, ου, ὁ. *Galata, incola Galatiae.* ΓΑΛΑΤΑΙ, ῶν, οἱ, *Galatae*, seu *Gallo-Graeci*, nomen gentis, interjectae inter Bithynos et Paphlagones et Phryges et Cappadoces, quae nomen suum nacta est a Gallis, qui, duce *Brenno*, e patria egressi, in parte Phrygiae consederant. Cf. *Liv.* XXXVIII, 16. *Florus* II, 11. et *Cellarii Geograph. Plen.* III, c. 4. Galat. III, 1. ὦ ἀνόητοι Γαλάται o imprudentes Galatae! ubi tantum sermo est de Christianis, Galatiae incolis, qui falsorum doctorum opinionum levitate turbari se passi fuerant, ut adeo male haec reprehensio Pauli ad ingenium gentis universae referatur, quae φῦλον ἄφρον dicitur *Callimacho Hymn. in Delum.* v. 34. ubi vid. notas *Ezech. Spanhemii.*

ΓΑΛΑΤΙΑ, ας, ἡ. *Galatia*, seu *Gallo-Graecia*. Ea vero dicitur Asiae minoris aut potius Natoliae pars, quae ab ortu Pontum et Cappadociam, ab occasu Phrygiam et Bithyniam, a meridie Lycaoniam, a septentrione Paphlagoniam terminos habuit. Nomen accepit a Gallis, Brenno duce ex Italia post incensam Romam huc transgressis, in auxilium quippe vocatis a rege Bithyniae Nicomede; unde, quia Gallis graeca gens mixta eam incoluit, dicebatur etiam *Gallo-Graecia* et *Graeco-Gallia*. Antea enim ejus incolae fuerunt *Phryges* et *Paphlagones*. Imperante Caesare Augusto A. U. C. 729. ante C. 26. in provinciae Romanae formam redacta, a propraetore gubernabatur, et sub Theodosio distincta est in primam et secundam. Insignis fuit Galatia non solum soli fertilitate et ubertate et mercaturae studio, teste *Strabone* et *Stephano* sub voce *Phrygia*, sed etiam coloniis plurium gentium, quae ibi concesserant, in quibus etiam Judaei fuerunt haud pauci, Galat. V, 1. quorum aeque ac gentilium ibi versantium plures a Paulo ad christianam religionem conversi fuerunt, quibus epistolam scripsit, quae adhuc extat, qua, ne doctoribus judaicis corrumpi se paterentur, cavere studuit. 1 Cor. XVI, 1. Galat. I, 2. 2 Tim. IV, 10. 1 Petr. I, 1. Conf. *Hofmann.* Diss. de *Galatia antiqua*, Lips. 1726. 4. et *G. Wernsdorf. librum singularem de republica Galatarum*, Norimb. 1743. 4.

ΓΑΛΑΤΙΚΟΣ, ὁ, ἡ, τό. *Galaticus, ad Galatiam pertinens.* (a praeced.) Bis legitur in N. T. Act. XVI, 6. διελθόντες δὲ τὴν Φρυγίαν καὶ τὴν Γαλατικὴν χώραν Phrygiam et Gallo-Graeciam peragrantes. ibid. XVIII, 23. διερχόμενος καθεξῆς τὴν Γαλατικὴν χώραν.

ΓΑΛΗΝΗ, ης, ἡ, *serenitas, tranquillitas maris, quum maris fluctus compositi sunt et quiescunt, nec ulla aura moventur*, quam *Caesar* de *B. G.* III, 15. V, 23. *malaciam* et *tranquillitatem* vocat, et hoc modo differt a νηνεμία, quod de *serenitate aëris* dicitur. *Homer. Iliad.* V, v. 523. *Odyss.* X, 94.

94. Legitur autem ter in N. T. Matth. VIII, 26. *καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη* et magna tranquillitas insequebatur. Marc. IV, 39. Luc. VIII, 24. *Xenoph. Anab.* V, 7. 5. Legitur etiam in *Symmachi* reliquiis Ps. CVII, (CVI.) 29. ubi τῷ דְּמָמָה respondet. *Etym. M.* sub *γάλα, γαλήνη· ἡ πραεῖα καὶ ἐφεσταμένη θαλάσσα. Hesych. γαληνόν· ἥσυχον, ἱλαρὸν, εὔδιον.*

ΓΑΛΙΛΑΊΑ, *ας, ἡ.* *Galilaea.* Nomen regionis Palaestinae septentrionalis, a Syrorum finibus inter Jordanem et mare mediterraneum ultra lacum Genesareth productae, quae a septentrione montem Libanum, ab oriente Jordanem, a meridie Samariam, ab occidente mare mediterraneum terminos habet. Distribuitur in Galilaeam superiorem et inferiorem, *τὴν ἄνω καὶ τὴν κάτω*, auctore *Joseph.* de *B. J.* III, 3. 1. *Galilaea superior* ita dicta, quod montibus abundabat, judice *Lightfooto Hor. Hebr. et Talmud.* p. 919. et a Matthaeo IV, 15. *Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν* appellatur, vel, quod esset finitima Tyriis et Sidoniis, et aliis gentibus cincta et confinis, (*Joseph. B. J.* III, 3. *τοσούτοις ἔθνεσιν ἀλλοφύλοις κεκυκλωμένη,*) vel, quod eam incolerent gentes variae, Phoenices, Arabes, Syri, etc. (*Strabone* enim teste Lib. XVI, p. 1103. Galilaea inhabitata erat *ὑπὸ φυλῶν μικτῶν, ἔκ τε Αἰγυπτίων ἐθνῶν, καὶ Ἀραβίων καὶ Φοινίκων.*) Incipit a finibus Tyriorum et Sidoniorum et usque ad Jordanis fontes procurrit. *Galilaea inferior,* quae sic dicitur, quia plana magis fuit et campestris, haud raro *Galilaea* simpliciter vocata, Marc. I, 9. Luc. II, 39. IV, 14. complectebatur potissimum terras tribuum Issachar et Zabulon et partem Naphthali ad mare Galilaeae sitam, urbesque Nazareth, Cana, Capernaum et alias. Alii distinguunt inter Galilaeam cis Jordanem, quae est Galilaea proprie sic dicta, et inter Galilaeam trans Jordanem, v. c. *Lightfoot.* in *Hor. Hebr. et Talmud.* p. 919. Joh. VII, 52. *μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ;* an tu quoque es sectator illius Galilaei?

ΓΑΛΙΛΑΪΟΣ, *ὁ, ἡ, τό.* *Galilaeus, ad Galilaeam pertinens, Galilaea oriundus.* Nomen gentile a praeced. Luc. XXII, 59. XXIII, 6. Joh. IV, 45. Act. I, 11. II, 7. V, 37. Judaei reliqui Galilaeos, homines admodum stultos, ineptos et *rudes* esse credebant, unde non solum Jesus, quia, relicta patria ingrata, Nazaretha, Capernaumi habitavit, et in Galilaea inprimis docuerat et factis celeber factus fuerat, contemtus causa *ὁ Γαλιλαῖος* vocabatur a Judaeis Matth. XXVI, 69. *καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου* et tu fuisti unus sectatorum Jesu illius Galilaei; sed etiam sequentibus saeculis Christiani hoc nomine invidioso a Judaeis pariter ac gentilibus insigniebantur; conf. *Arrian.* in *Epictet.* IV, c. 7. *Julian.* Ep. VII et IX. Utebantur praeterea Galilaei dialecto, quae erat ipsis propria et facilis cognitu, barbara, impolita, lit[illegible] teras distinctas confundens, voces di[illegible] versas inconcinne jungens, vocib[illegible] peculiaribus, in Judaea inusitatis, [illegible] tens, et toto coelo a dialecto Hier[illegible] solymitana discrepans, ut verbis ut[illegible] *Buxtorfii* in *Lex. Talmud.* sub גל[illegible] p. 435 sq. ut adeo non mirum fuer[illegible] Petrum fuisse sermone suo prodi[illegible] et pro Galilaeo agnitum, ut Marc[illegible] narrat XIV, 70. *καὶ γὰρ Γαλιλαῖος* [illegible] *καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει.* Commem[illegible] rantur praeterea in N. T. Luc. XII[illegible] 1. 2. *Galilaei,* quos Pilatus inter sa[illegible] crificandum occiderat, quos pleriqu[illegible] statuunt fuisse sectatores Judae Ga[illegible] lilaei, de quo Act. V, 37. legitur. Non autem a duce, sed a gente e[illegible] patria ita appellatos fuisse, e v. 2[illegible] constat, ubi cum reliquis Galilaei[illegible] comparantur. Narrat autem Josephus, Galilaeos fuisse homines inprimis seditiosos, et haud raro in ipso templo (ut *Wetsten.* ad h. l. docuit) occasione festorum dierum tumultuatos esse.

ΓΑΛΛΊΩΝ, *ωνος, ὁ.* *Gallio.* Nomen[illegible]

men proprium viri, qui Act. XVIII, 12. 14. 17. commemoratur. Fuit autem Proconsul romanus Achaiae, frater natu major Senecae, cui in juventute nomen *Novatus* fuit, quod, cum in familiam *Julii Gallionis* per adoptionem transiret, cum Gallionis nomine permutavit. Conf. *Wetstenii N. T.* T. II. p. 575.

ΓΑΜΑΛΙΗΛ, ὁ. *Gamaliel.* Nomen viri hebraicum, quod hebraice scribitur גַּמְלִיאֵל, Num. I, 10. II, 20. ubi de filio Pedazuris, principis tribus Manasse, sermo est. Fuit autem Gamaliel, quem הַזָּקֵן Judaei vocant, nepos Hillelis, filius R. Simeonis, *Pharisaeorum* sectae addictus et legis doctor et Pauli magister, Act. V, 34. XXII, 3. qui praefuisse Synedrio, ultimis Tiberii, Caii, et primis Claudii annis, et obiisse XVIII annis ante excidium urbis dicitur, cujus cathedram R. Simeon, filius, postmodum capessivit. Magnum ejus fuit nomen inter Judaeos. Vide *Wetstenii N. T.* T. II. p. 487.

ΓΑΜΈΩ, ῶ, fut. ήσω, 1. proprie est virorum et notat: *uxorem ducere, nuptias inire cum foemina,* ut auctor est *Pollux Onom.* III, c. 45. καὶ γῆμαι μὲν ἐπὶ τοῦ ἀνδρὸς λέγεται, γήμασθαι δὲ ἐπὶ τῆς γυναικός. Construitur cum accusativo, apud Graecos non solum, v. c. *Apollodor. Bibl.* III, 5. 6. sed etiam in N. T. Matth. V, 32. καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, ibid. XIX, 9. 10. Marc. VI, 17. X, 11. Luc. XIV, 20. XX, 34. 35. ubi τῷ ἐκγαμίσκεσθαι opponitur 1 Cor. VII, 33. *Eurip. Phoen.* 7. 13. 53. Interdum tamen

2. etiam *foeminis* tribuitur et *nubere* significat. 1 Cor. VII, 28. καὶ ἐὰν γήμῃ ἡ παρθένος. ib. v. 34. ἡ δὲ γαμήσασα. 1 Tim. V, 11. 14. βούλομαι οὖν νεωτέρας (scil. χήρας) γαμεῖν volo viduas juvenes secundum inire matrimonium. *Eurip. Phoen.* v. 394. κακῶς δὲ γῆμαι πατέρα σόν. Interdum

3. γαμεῖν generaliter de *sponso et sponsa, nuptias inter se contrahentibus,* dicitur, et significat mox *matrimonium inire,* mox *matrimonio junctum esse.* 1 Cor. VII, 10. τοῖς δὲ γεγαμηκόσι παραγγέλλω iis vero, qui matrimonio juncti sunt, hanc legem scribo. ibid. v. 9. κρεῖσσον γάρ ἐστι γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι melius est matrimonium inire, quam uri. — In Scriptoribus gr. γαμεῖσθαι et γαμεῖν interdum etiam *stuprum committere et admittere* notat, et γάμος *ipsum stuprum illatum et admissum* haud raro significat, ut multis exemplis veterum post *Scholiasten Aristoph.* in *Plutum* v. 1082. *Spanhem.* ad *Callimach. Hymn. in Del.* v. 38 et 240. et *Barnes.* ad *Anacreont. Od.* LII. docuerunt. Sed nollem ex hac notione explicare loca Matth. XXIV, 37. 38. et Marc. VI, 17. In priori enim loco partim verbum oppositum ἐκγαμίζοντες notionem *uxorem ducere* postulat, partim *securitas* describitur, *qua res hujus vitae agebant Noachi coaevi, nihil plane metuentes.* In posteriori loco de *conjugio* aperte sermo est: nam historia docet, Herodem Antipam Philippi fratris uxorem non pellicis loco habuisse, sed vere eam uxorem duxisse. — *Thom. M.* p. 177. οὐ μόνον ἄγεται γυναῖκα, ἀλλὰ καὶ γαμεῖ. γαμεῖ τὶς ἀμεταβάτως, ἀντὶ τοῦ γάμον ἔχει, τουτέστι συνημμένος ἐστὶ γυναικί. καὶ γαμεῖ τήνδε μεταβατικῶς, ἀντὶ τοῦ εἰς γάμον λαμβάνει, ἢ λαβὼν ἔχει. ubi conf. Interpretes.

4. Passivum γαμέομαι, οῦμαι, de *foeminis* usurpatur, *matrimonio jungor, nubo.* Marc. X, 12. καὶ γαμηθῇ ἄλλῳ et nupserit alteri. 1 Cor. VII, 39. ἐλευθέρα ἐστὶν ᾧ θέλει γαμηθῆναι licet ei, cui voluerit, nubere. *Aelian. V. H.* X, 2. ἡ γυνὴ ἡ νόμῳ γημαμένη αὐτῷ. *Eurip. Phoen.* v. 1700.

ΓΑΜΊΖΩ, fut. ίσω, *spondeo, nuptum do, matrimonio jungo,* idem quod γαμίσκω et ἐκγαμίζω. Omissum quidem est hoc verbum in omnibus fere Lexicis N. T. legitur tamen 1 Cor. VII, 38. ὥστε καὶ ὁ γαμίζων καλῶς ποιεῖ, ὁ δὲ μὴ γαμίζων κρεῖσσον ποιεῖ, ubi quidem in aliis codicibus bis ἐκγαμίζων legitur, sed

sed hanc lectionem rejiciendam h. l. esse, recte judicavit *Griesbachius.*

ΓΑΜΙ'ΣΚΩ, idem quod ΓΑΜΙ'ΖΩ, *nuptum do, spondeo, matrimonio jungo.* Passivum γαμίσκομαι *elocor, matrimonio jungor.* Marc. XII, 25. οὔτε γαμίσκονται, (ubi alii codices ἐκγαμίσκονται, alii γαμίζονται, alii γαμίζουσι habent, e glossemate) neque nuptum dantur.

ΓΑ'ΜΟΣ, ου, ὁ, 1. *nuptiae,* seu *festum nuptiale, nuptiarum solemnia,* et speciatim *convivium nuptiale,* quod etiam δεῖπνον τοῦ γάμου vocatur. Joh. II, 1. γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας nuptiae celebrabantur Canae in Galilaea. ibid. v. 2. ἐκλήθη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν γάμον invitatus erat Jesus ad istas nuptias. Huc etiam refero loca Apoc. XIX, 7. ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ ἀρνίου, et ib. v. 9. οἱ εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ ἀρνίου κεκλημένοι, quanquam in utroque loco γάμος metaphorice *summam illam atque aeternam felicitatem* significat, *qua post hanc vitam veri Christiani, cum Christo arctissime conjuncti, fruentur.* Genes. XXIX, 22. 1 Macc. X, 58. *Homer. Odyss. l,* 226. *Pollux Onom.* III, 3. 4. Ὅμηρος μέντοι οὐ τὸ ἔργον μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἑστίασιν γάμον καλεῖ. Conf. *Feithii Antiq. Homer.* II, 13. *Reitz.* ad *Lucian. Amores* c. 51. T. II, p. 454.

2. per metonymiam adjuncti significat *conjugium* et *matrimonium ipsum, connubium,* τὴν συνοίκησιν. *Pollux Onom.* III, 1. 3. Hebr. XIII, 4. τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσι, scil. ἔστω, sanctum et venerabile vobis sit conjugium omni ex parte. Sap. XIV, 26. γάμων ἀταξία. *Arrian. Indic.* VIII, 6. *Herodian.* III, 10. 10. γάμῳ σωφρονίσαι θέλων. *Eurip. Phoen.* v. 59. 413. 774.

3. *quodvis solenne epulum, convivium, epulae.* Sic legitur in N. T. Matth. XXII, 2. de rege ὅστις ἐποίησε γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ qui filio suo apparavit epulas, aut in honorem ejus celebravit convivium; ubi non solum pluralis γάμοι pro singulari γάμος (coll. v. 8.) positus est, e more Atticorum Scriptorum, *Theophr. Char.* XII, 1. XXII, 1. sed etiam γάμοι v. 4. cum voce ἄριστον permutatur. *Syrus* h. l. usus est voce ܡܫܬܘܬܐ, quae *convivium, epulas* generatim notat. Luc. XII, 36. πότε ἀναλύσει ἐκ τῶν γάμων quando ab epulis discedat. ibid. XIV, 8. ὅταν κληθῇς ὑπό τινος εἰς γάμους a convivium si ab aliquo invitatus fueris. Eadem vox sic legitur in vers Alex. Esther. II, 18. IX, 22. ubi hebraico מִשְׁתֶּה respondet, quo *convivium omne* indicatur.

4. *conclave, in quo convivium solemne celebratur, triclinium.* Matth. XXII, 10. καὶ ἐπλήσθη ὁ γάμος ἀνακειμένων, ita, ut abundaret triclinium convivis; ubi in uno codice νυμφὼν e glossemate legitur. *Syrus:* ܒܝܬ ܡܫܬܘܬܐ *domus convivii.*

ΓΑ'Ρ, est conjunctio causalis, quae semper in oratione postponitur et varias habet in libris N. T. significationes.

1. *nam, enim,* ita, ut causam et rationem dictorum indicet. Matth. I, 20. 21. II, 2. 5. 6. 13. 20. III, 2. etc. Cf. *Devarium* de *Graecae Linguae particulis* p. 84. ed. *Reusmanni.*

2. *igitur, itaque, quare, quapropter.* Luc. XII, 58. ὡς γὰρ ὑπάγεις κ. τ. λ. quod si itaque cum adversario tuo adis magistratum. Rom. II, 28. οὐ γὰρ itaque non est. 2 Cor. I, 24. Conf. *Reiske Animadv. ad Graecos auctores,* Vol. IV. p. 313.

3. *quanquam.* Joh. IV, 44. αὐτὸς γὰρ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν quanquam Jesus dicere solebat. Rom. IX, 15. 17.

4. *nempe, scilicet, quippe, inquam.* Rom. XV, 27. εὐδόκησαν γὰρ, coll. v. 26. Matth. III, 3. οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς κ. τ. λ. hic nempe est praedictus ille. Joh. V, 36. τὰ γὰρ ἔργα. 2 Cor. IV, 11. ἀεὶ γάρ. Rom. III, 20. *Xenoph.* Cyr. I, 6. 19. et V, 5. 6.

5. *exempli gratia, verbi causa.* Rom. VII, 2. ἡ γὰρ ὕπανδρος γυνὴ sic verbi causa mulier maritata.

6. *autem, vero.* Rom. IV, 13. οὐ γὰρ διὰ νόμου non autem per legem. ibid. v. 15. V, 7. IX, 6.

7.

7. *sane, profecto.* Act. XVI, 37. οὐ γὰρ minime profecto hoc non fiet. Joh. IX, 30. ἐν γὰρ τούτῳ θαυμαστόν ἐστι hoc sane admodum mirum est. Philipp. II, 27. καὶ γὰρ ἠσθένησε παραπλήσιον θανάτῳ et sane periculose aegrotus fuit. Huc referrem etiam locum Act. IV, 27. ubi verba ἐπ' ἀληθείας explicationis causa addita videntur. Conf. *Perizon.* ad *Aelian. V.* H. VIII, 12.

8. *interrogationi inservit* et est mere particula completiva, quae tamen per *nam, enim, quaeso,* latine reddi potest. Matth. XXVII, 23. τί γὰρ κακὸν ἐποίησε; quodnam quaeso crimen commisit? Matth. IX, 5. Marc. XV, 14. Act. XIX, 35. Idem usus particulae γὰρ in multis Graecorum libris reperitur, v. c. *Diog. Laërt.* VI, 1. *Aristoph. Acharn.* v. 594. ΔΙ. ἐγὼ γὰρ εἰμι πτωχός; ΛΑ. Ἀλλὰ γὰρ τίς εἶ; *Nubes* v. 1181. *Lucian.* in *Tim.* T. I. p. 137. οἶει γὰρ εὑρήσειν με οἵτινές εἰσι. Alia loca congesserunt *Krebsius* in *Obss. Flav.* p. 71. *Devarius lib. laud.* p. 85. et *Vigerus* de *Idiotismis Ling. Gr.* p. 478.

9. interdum et inprimis in narrationum initio *redundat.* Matth. I, 18. μνηστευθείσης γὰρ τῆς μητρὸς κ. τ. λ. ubi tamen fortasse est particula explanativa, reddenda: *scilicet, namque,* ut legitur quoque apud *Plutarch.* de puer. educ. IV, 17. 2 Tim. II, 7. Galat. I, 10. ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω. Sic etiam usurpatur apud *Aeschyl. Agamemn.* v. 14. ubi Schol. περισσὸς ὁ γάρ. *Herodot.* III, c. 120. *Dionys. Halic.* I, 85 init. In universum de hac particula legi merentur *Irmischii Excursus* ad *Herodian.* I, 8. 5. T. I. p. 894.

ΓΑΣΤΗ'Ρ, έρος, et per syncopen γαστρὸς, ἡ,

1. proprie notat *partem corporis inferiorem, ventrem, ventriculum, in quem cibi recipiuntur,* i. q. κοιλία, teste *Suida.* Hinc apud Graecos

2. non solum *res, cibum et potum, quae in partes illas corporis descendunt, Xenoph. Cyrop.* I, 2. 8. *Mem.* I, 2. 1. Sirac. XXXVII, 5. sed etiam *cupiditatem edendi et bibendi, Xenoph.* de *Republ. Laced.* c. 2. § 1. vel *voluptatem e cibo et potu perceptam* significat. Conf. *Fischer.* Prolus. XII. de *Vitiis Lexicorum N. T.* p. 7 sq. et *Irmisch.* ad *Herodian.* I, 6. 2. p. 186.

3. synecdochice: *homo vorax, gulae ventrique deditus, lurco, helluo, qui quasi totus venter est,* qui etiam γαστρίμαργος et γαστρίδουλος vocari Graecis solet. Sic legitur Tit. I, 12. ubi Cretenses dicuntur γαστέρες ἀργαί, h. e. homines pigritiae dediti et intemperantes ac luxuriosi in victu. Nec desunt similia loca in Scriptoribus exteris. Sic v. c. in *Hesiodi Theogon.* v. 26. γαστέρες οἶον. *Aelian. V. H.* I, 28. ὡς φορτικὸν καὶ γαστέρα διαβάλλουσι Ῥόδιοι. De eodem usu vocis latinae *venter* (v. c. apud *Lucil. Sat.* II, 1.) conf. *Donatum* ad *Terent. Phorm.* V, 7. 95. et *Cuperum* in *Obss. Sacris* III, 10. *Hesych.* γαστέρες· οἷον τροφῆς μόνης ἐπιμελούμενοι, ὡς Ἡσίοδος ἐν τῇ Θεογονίᾳ. *Suid.* γαστέρες· ἐπὶ τῶν γαστριμαργούντων.

4. *uterus in mulieribus, matrix.* Hinc formula: ἐν γαστρὶ ἔχειν, scil. βρέφος, s. παῖδα, s. ἔμβρυον, *gravidam esse, foetum in utero gestare, uterum gerere,* (quae τῷ הָרָה in vers. Alex. Genes. XXXVIII, 24. Judd. XIII, 5. respondet, quemadmodum etiam ab Alexandrinis γαστὴρ pro hebr. רֶחֶם Ps. CX, 3. positum reperitur) quae etiam graeca donata civitate apud *Athenaeum* X. p. 453. *Pausan. Messen.* c. 33. *Attic.* 6. *Artemid. Oneirocrit.* II, 18. III, 32. et *Tzetzen* in Schol. ad *Lycophron. Cassandr.* v. 838. legitur. Matth. I, 18. εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα comperta est gravida. ibid. v. 23. ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει virgo praegnans erit. ibid. XXIV, 19. Luc. I, 31. συλλήψῃ ἐν γαστρί. 1 Thess. V, 3. Sirac. XL, 1. *Pindar. Pyth.* IV, 177. *Musaeus. Her. et Leandr.* 138.

ΓΈ, est particula enclitica, quae aliis dictionibus postponitur, et separatim

paratim vix legitur. Interdum valet

1. *quidem*. Act. II, 18. καί γε, ἐπὶ τοὺς δούλους μου. 2 Cor. V, 3. εἴγε siquidem. Ephes. III, 2. IV, 21. Coloss. I, 23. Eandem significationem habet apud Graecos cum pronominibus ἐγὼ, σὺ, αὐτός. Cf. *Viger*. de *Idiotismis Ling. Gr.* p. 474. ed. *Zeunii*.

2. *saltem*, *certe*, *tamen*. Luc. XI, 8. διά γε τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ saltem ob flagitantis improbitatem. ib. XVIII, 5. διά γε τὸ παρέχειν μοι κόπον tamen, quia molestiam mihi facit. 1 Cor. IX, 2. ἀλλά γε tamen. Luc. XIX, 42. καί γε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ saltem hocce die tuo. Atque hic usus frequentissimus est apud Graecos. Sic in Orat. *Lycurgi* p. 206. ed. *Taylor*. εἰ μὴ αὐτὸς, οἱ παῖδές γε si non ipse, saltem liberi. *Demosthen*. pro Corona p. 317. εἰ μὴ ὅλον, μέρος γε.

3. *modo*. Galat. III, 4. εἴ γε καὶ εἰκῇ dummodo frustra.

4. *profecto*, *vere*. 1 Cor. IV, 8. καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε et utinam vere regnaretis! vid. *Vigerus* p. 474.

5. haud rare ornatus gratia tantum adhibetur ad numerum orationi conciliandum, et abundat. Luc. XXIV, 21. Rom. VIII, 32. Alia loca N. T. in quibus pleonastice legitur haec particula sub vocibus, quibus annexa invenitur, annotata evolvi possunt, v. c. ἀλλά γε, ἄρά γε, εἴ γε, εἰ δὲ μή γε, καί τοι γε, μενοῦν γε, μήτι γε etc.

ΓΕΔΕΩΝ, ῶνος, ὁ. *Gideon*. Nomen proprium hebraicum (גִּדְעוֹן *exscindens, destruens*, a radice גָּדַע *exscidit, destruxit.*) ducis ac principis Israelitarum fortissimi, filii Joasi, qui etiam Jerubaal dictus est Judd. VI, 31. Israelitas a potestate Midianitarum liberavit. Judd. VII. Legitur in N. T. Hebr. XI, 32.

ΓΈΕΝΝΑ, ης, ἡ. Vox origine hebraica, quae proprie *vallem Hinnomi* significat, conflata ex appellativo גֵּיא *vallis*, et nomine proprio הִנֹּם, possessore hujus vallis. Fuit autem *Vallis filiorum Hinnomi* vallis amoenissima, arboribus consita et fontibus irrigua prope Hierosolymam versus orientem et austrum ad torrentem Kedron, in qua Judaei imaginem illam aeneam Molochi posuerant, quae faciem habebat vitulinam, manusque instar hominis expandebat, et cui Judaei idololatrae, ut R. *Kimchi* ex veteribus Rabbinis tradidit, non modo columbas, turtures, agnos, arietes, vitulos, tauros immolare, sed etiam liberos suos objicere solebant. Conf. 1 Regg. XI, 7. 2 Regg. XVI, 3. 4. In oraculis Jeremiae VII, 31. vocatur haec vallis תֹּפֶת, a תֹּף *tympano*, quod nempe sacrificuli in horrendis illis sacris tympana pulsarent, ne ploratus et clamores infantum, qui comburebantur, ab adstantibus audirentur. Abrogatis his horrendis sacris a Josia, Judaei, ad puriorem Dei cultum revocati, 2 Regg. XXIII, 10. narrantur postea hunc locum ita abominati esse, ut in eum non solum omnes sordes ejicerent, sed etiam cadavera animalium et ultimo supplicio affectos insepultos eo projicerent, (conf. *Sam. Petiti Varr. Lectt.* I, 4. et *Morinus* de *Lingua Primaeva* p. 366.) ad quae consumenda cum continui ignes necessarii essent, ne ex putredine inficeretur aër, et vermes semper adessent, qui superstites reliquias depascerent, (vid. *Braun. Selecta S.* IV. § 120.) hinc factum est, ut non solum *quaevis gravissimae poenae et maxime contumeliosa mortis genera*, sed etiam *conditio miserrima, qua scelesti post mortem daemonum inter consortia cruciatibus maximis et perennibus afficientur*, adeoque *ipse infernus* Gehennae nomine non solum a Judaeis, (vid. *Bartoloccium* in *Biblioth. Rabbin. M.* T. II. p. 128 sq.) sed etiam a Christo ejusque Apostolis appellarentur. Matth. V, 22. ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρὸς dignus, qui contumeliosa morte afficiatur. ib. v. 29 et 30. καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν quam ut in inferno pereas. ib. X, 28. qui animam cum corpore potest exitio dare. ibid. XVIII, 9.

XXIII, 15. υἱὸν γεέννης gravissimis poenis dignum. ib. v. 33. ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεέννης poenas infernales. Marc. IX, 43 — 48. γέεννα vocatur τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, ὅπου ὁ σκώληξ οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. Luc. XII, 5. Jacob. III, 6. καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γεέννης et postea ipsa absumitur igne inferni. Saepius non legitur in N. T. *Suid.* γέεννα· ἡ καταδίκη. *Alberti. Gloss. N. T.* p. 5. γεέννης φάραγγος. Vide *Wetstenii N. T.* T. I, p. 299.

ΓΕΘΣΗΜΑΝΗ. *Gethsemane.* Fuit nomen praedii ad radicem montis Oliveti, ultra torrentem Kedron, quod alii ex גֵּיא *vallis* et שְׁמָנִים *pinguedines* compositum putant, quasi *vallis pinguedinis, fertilissima,* ut sit ab ubertate soli ita dictum illud praedium; alii vero rectius, ut opinor, ex גַּת *torcular* et שְׁמָנָא *oleum,* conflatum judicant, ut sit *locus torcularium olei;* nam in vicinia oliveti situs fuit hic locus. Conf. *Ludov. de Dieu Critica Sacra* p. 379. Bis legitur in N. T. Matth. XXVI, 36. Marc. XIV, 32. Variis modis haec vox in Codd. gr. scribitur: Γεθσημανεὶ, Γεθσαμανεὶ etc. Vide *I. Sauberti Var. Lectt. text. gr. Ev. Matth.* p. 216.

ΓΕΙ'ΤΩΝ, ονος, ὁ, ἡ, *vicinus, in vicinia habitans, qui est ejusdem terrae,* a γέα, contracte γῆ, *terra.* Ter legitur in N. T. Luc. XIV, 12. μηδὲ γείτονας. ib. XV, 6. τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας. Joh. IX, 9. Alex. usi sunt pro שָׁכֵן Ps. XXI, 12. Jer. VI, 21. שְׁכֵן, Job. XXVI, 5. et pro שְׁכֵנָה, Exod. III, 22. Ruth. IV, 17. In Scriptoribus gr. non solum de *personis,* (*Xenoph. Mem.* II, 2. 12.) sed etiam de *rebus* usurpatur, v. c. *Aeschyl. Sept. c. Theb.* v. 492 et 557. Cf. etiam *Küsterum* ad *Aristoph. Plutum* v. 435.

ΓΕΛΑ'Ω, ῶ, fut. άσω, 1. *rideo,* unde γέλως *risus.*

2. ex adjuncto: *gaudeo, laetor, statu laeto et beato utor.* Sic bis legitur in N. T. Luc. VI, 21. μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν· ὅτι γελάσετε beati, qui jam miseriis pressi ploratis, nam summa vos manet felicitas. ib. v. 25. οὐαὶ ὑμῖν οἱ γελῶντες νῦν vae vobis, qui jam de fortunato vestro statu laetamini.

ΓΕ'ΛΩΣ, ωτος, ὁ, *risus,* et ex adjuncto: *hilaritas, laetitia, gaudium,* etiam *laetandi et gaudendi materia,* (ut צְחוֹק Genes. XXI, 6.) i. q. χαρὰ, cum quo permutatur Jacob. IV. 9. ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος μεταστραφήτω καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν risus cum lamentis, gaudium cum tristitia commutabitur.

ΓΕΜΙ'ΖΩ, fut. ίσω, *repleo, impleo, plenum facio,* a γέμω, *plenus sum.* Marc. IV, 37. ὥστε αὐτὸ, sc. πλοῖον, ἤδη γεμίζεσθαι ita, ut navis aquis impleretur. In aliis codd. legitur βυθίζεσθαι et καταποντίζεσθαι e glossemate. ibid. XV, 36. καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους et spongiam aceto implens. Luc. XIV, 23. ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός μου ut coenaculum meum compleatur. ibid. XV, 16. γεμίσαι τὴν κοιλίαν ad satietatem usque ventrem implere. Joh. II, 7. γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος· καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. ib. VI, 13. Apoc. VIII, 5. XV, 8. Saepius non legitur in N. T. Construitur haec vox, ut e locis allatis satis apparet, cum accusativo subjecti et cum genitivo materiae, qua illud impletur. Conf. *Polluc. Onom.* I, 99. et *Xenoph. Hist. Gr.* VI, 2. 14. et VII, 2. 23. *Suid.* γεμίζω· γενικῇ. ἔστι δὲ καὶ αἰτιατικῇ. τὸ ἀντλῶ.

ΓΕ'ΜΩ, fut. εμῶ, *plenus sum, onustus sum.* Construitur cum genitivo vel addita, vel omissa praepositione ἐκ, seu ἐξ, quemadmodum etiam מָלֵא, cui Ps. X, 7. Amos II, 13. respondet, mox מ additum habet. Jer. LI, 5. mox sine מ reperitur, 2 Regg. XXIII, 14. Matth. XXIII, 25. ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἁρπαγῆς καὶ ἀκρασίας cum tamen intus plena sint rapina et malitia partis, coll. Luc. XI, 39. γέμει ἁρπαγῆς. Rom. III, 14. ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει. Apoc. IV, 8. XVII, 3. 4. etc. 2 Macc. III, 6. *Suid.* γέμω· γενικῇ, τὸ πλήθω. *Scholiast. Sophocl.* in *Philoctet.*

loctet. v. 872. γέμων πεπληρωμένος. Conf. *Casaubon.* ad *Athen.* p. 311.

ΓΕΝΕΑ', ᾶς, ἡ, 1. proprie: *generatio, genitura, natales*, i. q. γένεσις. Sic legitur *Xenoph. Cyrop.* I, 2. 13. εἶησαν μὲν ἂν οὗτοι πλεῖόν τι ἢ πεντήκοντα ἔτι γεγονότες ἀπὸ γενεᾶς.

2. *proles, posteritas, omnes, qui ex communi quadam stirpe origines ducunt, familia, natio, gens, cognati.* In notione *prolis* et *posteritatis* legitur apud *Polyb.* in *Exc.* p. 84. T. III. Opp. ed. *Ern. Joseph. A. J.* I, 10. 3. ὁ Θεὸς καὶ παῖδα αὐτῷ γενήσεσθαι κατεπαγγέλλει καὶ πολλὴν ἐξ ἐκείνου γενεάν. Adde Esther. IX, 28. ubi hebraico זֶרַע respondet et Num. XIII, 23. γενεὰ Ἐνὰχ progenies Enak. *Familiae ac cognationis* significationem habet haec vox apud *Joseph. A. J.* V, v. 1. 5. σώζειν δὲ μόνην Ῥαχάβην καὶ τὴν γενεὰν αὐτῆς, et in versione Alex. Genes. XXXI, 3. ἀποστρέφου εἰς τὴν γῆν πατρός σου, καὶ εἰς τὴν γενεάν σου. Levit. XXV, 41. Jer. VIII, 3. ubi hebraico מִשְׁפָּחָה respondet. Sic legitur in N. T. Matth. I, 17. πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ omnes itaque familiae sibi invicem succedentes, seu generationes. De *natione* et *gente* usurpatur in versione Alex. Levit. XX, 18. ubi pro hebraico עַם ponitur.

3. *aetas hominis triginta fere annorum numero circumscripta, duratio vitae unius hominis, generatio hominum simul viventium, spatium, quod duas sibi invicem succedentes nativitates interjacet. Suid.* γενεά· κατ' ἐνίους μὲν ἔτη ξ, κατ' ἐνίους δὲ λ. *Etym. M.* γενεὰ λέγεται καὶ τὰ εἰκοσιπέντε ἔτη. Conf. *Wesselingium* ad *Diod. Sic.* I, p. 28. *Maium* ad *Luciani Macrobios* T. III, p. 210. ed. *Bip.* et *Wetstenii N. T.* T. I. p. 232. Interdum etiam non *certum quoddam et definitum tempus,* sed simpliciter *aevum, tempus, saeculum* notat, v. c. Luc. I, 50. εἰς γενεὰς γενεῶν perpetuo, per omnes aetates. ibid. VII, 31. ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς ταύτης. Act. VIII, 33. τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; aetatem ejus quis enarrabit? ib. XIII, 36. XIV, 16. XV, 21. ἐκ γενεῶν ἀρχαίων inde a pri culis. Ephes. III, 5. ἑτέραι hucusque. ib. v. 21. Colos Sic דּוֹר Ies. LI, 8. LIII, 8.

4. *homines, una aetate vive mines alicujus aetatis,* seu Matth. XI, 16. τίνι δὲ ὁμοιώσω ἂν ταύτην; quibus vero simil homines hujus aetatis? ubi s de Judaeis, Christi aetate vi ibid. XII, 39. 41. 42. 45. XVII, 17. XXIII, 36. Mar 12. 38. IX, 19. XIII, 30. 48. IX, 41. XI, 29. 30. 31 XVII, 25. XXI, 32. Act. Philipp. II, 15. Hebr. III, דּוֹר Eccles. I, 4.

5. metaphorice: *qualitas, conditio, ingenium et ratio h* Sic accipitur Luc. XVI, 8. αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑ nam hujus saeculi homines suo genere prudentiores Ch *Etym. M.* γενεὰ σημαίνει ἕξ. ἐπ τοῦ παντὸς τῶν ἀνθρώπων γένους, *Iliad.* VI, 146.) ἐπὶ δὲ τῆς (*Iliad.* XI, 785.) ἐπὶ δὲ τῆ (*Iliad.* XIV, 112.) ἐπὶ δὲ τ νων, (*Iliad.* V, 265.) ἐπὶ δὲ νων, (*Iliad.* XXI, 191.) ἐπὶ ματος χρόνου, τῶν μὴ κατ' αὐτὸ β (*Iliad.* I, 250.) Cf. etiam, vario hujus vocis usu *Peri Origg. Aegypt.* p. 175 sq. in *Ferculo liter.* p. 6. et *Gr Lectt. Hesiod.* p. 26. disput

ΓΕΝΕΑΛΟΓΕ'Ω, ῶ, fut. speciatim de *eo* usurpatur ap cos, *qui familiarum origines generis seriem describit et nat genitorum investigat, Xenop* IV, 51. *Theophr. Char.* X et in universum de *eo* adhib *alicujus rei causam et origin tigat. Aelian. V. H.* IV, 17 μὲν ἐγενεαλόγει οὐδὲν ἄλλο εἶναι, τῶν τιθηνῶν. Passivum γενε οῦμαι, *ad genus alicujus refe ginem duco, repeto ab aliqu* in N. T. tantum Hebr. VII, γενεαλογούμενος ἐξ αὐτῶν qui

ex familia et tribu Levi erat. 1 Chron. V, 1. καὶ οὐκ ἐγενεαλογήθη (הִתְיַחֵשׂ) εἰς πρωτοτόκια.

ΓΕΝΕΑΛΟΓΊΑ, ας, ἡ, *genealogia, generis recensio, natalium descriptio,* (ex γενεὰ et λέγω.) Bis legitur in N. T. 1 Tim. I, 4. μηδὲ προσέχειν (scil. δεῖν) μύθοις καὶ γενεαλογίαις (Utramque vocem etiam conjunxit *Polybius* IX, 2. 1.) ἀπεράντοις neque operam dare fabulis et genealogiis inutilibus. Non audiendi autem esse videntur, qui genealogias Pauli de *aeonibus Gnosticorum* et *Judaeorum* ספירות atque *emanationibus* cum *Grotio* et aliis interpretantur, sed omnis locus explicandus est de peculiari illo Judaeorum vitio, qui sibi admodum placebant in majorum suorum enumeratione, et condendis novis genealogiis ex particulis et fragmentis, quas apud privatos remansisse verosimile est, quamvis Herodes Idumaeus, ut vulgo conjicitur, ut genealogias omnes exstirparet, omnem impenderit operam. Hoc vero studio genealogico Apostolorum aetate multi abusi esse videntur, vel ad conficiendas falsas tabulas genealogicas, e quibus, quod Jesus a Davide genus derivare nequeat, demonstrare conabantur, vel ad vanam gloriam quaerendam, ut haberent Christiani e Judaeis, quo se contra reliquos Christianos e paganis ob generis nobilitatem efferrent. Hinc Apostolus, ne quid respublica christiana detrimenti caperet, tales quaestiones et disputationes inanes, omnino fugiendas, et ἀπεράντους esse judicavit. Cf. *Vitringa Obss. Sacr.* I, 2. 2. IV, 9. 16. *Wetstenii N. T.* T. II, p. 316. Adde Tit. III, 9.

ΓΕΝΈΣΙΑ, ων, τά. Dissentiunt viri docti in constituenda hujus vocis vera notione, quae bis tantum in N. T. occurrit, Matth. XIV, 6. Marc. VI, 21. Alii enim (v. c. *Heinsius,* et *H. Reland. Diss. Miscell.* P. II. p. 257.) *diem imperii Herodis natalem et inaugurationis publicam celebrationem,* τὴν ἡμέραν τῆς ἀρχῆς, alii vero *nativitatis memoriae recolendae sacra* voce γενέσια ab Evangelistis locis laudd. indicari existimant. Sed nullum hucusque exemplum idoneum ad confirmandam priorem significationem afferri potuit, ut adeo tutius videatur, sumere, τὰ γενέσια (supple συμπόσια convivia) dicta esse a Scriptoribus sacris *natalitia, festum diei natalis,* (γενέθλιος ἡμέρα, seu τὰ γενέθλια, nam discrimen, quod *Ammonius* inter γενέσια et γενέθλια fecit, ut illud de *die mortis,* hoc de *nativitatis die* usurpatum sit a veteribus, nihili est, quanquam Atticos per euphemismum τὰ γενέσια pro νεκυσίοις posuisse ex *Polluce* III, c. 19. satis constat) quem veteres quotannis solemni gaudio et convivio sunt prosequuti. *Suid.* γενέσια· ἡ δι' ἐνιαυτοῦ ἐπιφοιτῶσα τοῦ τεχθέντος μνήμη. Quod autem *Phrynichus* et *Thom. M.* monuerunt, nullum graecum Scriptorem bonae notae adhibuisse vocem γενέσια in hoc significatu, verum pro eo γενέθλια vel γενέθλιος ἡμέρα dixisse, id non vere dictum esse, probant loca, quae ex *Alciphron.* III, ep. 18. et 55. *Josepho* et *Philone* larga manu collegerunt *Schwarz.* ad *Olear. de Stilo N. T.* p. 282. *Wetstenius N. T.* T. I. p. 411. et *Krebs. Obss. Flav.* p. 38. Transiit haec vox in linguam *chaldaicam* et *rabbinicam,* ubi גְנוּסְיָא (Genes. XL, 40. in vers. Jonath.) et גְנִיסִיָא scribitur.

ΓΈΝΕΣΙΣ, εως, ἡ, 1. *generatio, nativitas, ortus,* etiam *origo.* (*Polyb.* VI, 5. βασιλείας ἀρχὴ καὶ γένεσις.) (a γίνομαι *gignor, nascor.*) Matth. I, 18. Jacob. I, 23. ubi τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως est facies naturalis et nativa, quam per generationem accepit. Luc. I, 14. ἐπὶ τῇ γενέσει αὐτοῦ χαρήσονται de nativitate ejus gaudebunt, ubi in codd. haud paucis e glossemate γεννήσει legitur. *Aeschin. Socr.* Dial. III, 4. πρὸ τῆς γενέσεως antequam natus fuisti. ib. § 7. κατὰ τὴν πρώτην γένεσιν simulac natus est. *Jamblich. Vit. Pythag.* p. 29. *Artemid.* II, 27. Respondet hebraico

hebraico מוֹלֶדֶת in vers. Alex. Genes. XXXI, 13. Ruth. II, 11.

2. per metonymiam: *vita ipsa, duratio vitae.* Jacob. III, 6. καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως et incendit totius vitae decursum a prima origine usque ad mortem, h. e. vitam hominis miserrimam reddit. Haec simplicissima videtur explicatio loci, admodum difficilis, quem multis modis tentarunt interpretes, cui tamen, ut ingenue fatear, praeferrem aliam interpretationem a nemine, quantum scio, propositam, ex qua τροχὸς γενέσεως de universo orbe terrarum explicandum esset, hoc sensu: *lingua incendit totum orbem terrarum, suscitando* nimirum *seditionum, bellorum, dissidiorum et odiorum incendia,* si modo probari posset idoneis locis, voci γένεσις, quam *Suidas* tantum per κόσμον interpretatur, vere subjectam fuisse a veteribus *mundi* notionem. Ad significationem *vitae* autem adstruendam multa loca afferri possunt, v. c. Judith. XII, 18. παρὰ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γενέσεώς μου. Sapient. VII, 5. γενέσεως ἀρχήν. *Hierocles* p. 298. τὴν ὅλην τῆς γενέσεως ἀποχὴν abstinentiam ab omnibus rebus ad hanc pertinentibus. Cf. quae ex *Aristide* et *Photii Bibl.* notavit *Heisen.* Diss. XXVI. in Epist. Jacob. p. 834.

3. *ipsum genus et prosapia, familia, ordo et series eorum, qui sunt ex eadem stirpe prognati.* Matth. I, 1. βίβλος γενέσεως descriptio generis, series majorum, i. e. *genealogia,* quae formula respondet hebraicae סֵפֶר תּוֹלְדוֹת Genes. V, 1. pro qua interdum omissa voce סֵפֶר simpliciter תּוֹלְדוֹת legitur, Gen. VI, 9. Ruth. IV, 18. unde verba graeca Matthaei a Syro translata reperiuntur: ܟܬܒܐ ܕܝܠܝܕܘܬܗ. Caeterum vox γένεσις in versione Alex. pro מִשְׁפָּחָה ponitur Exod. VI, 24. 25. Num. I, 18. 1 Chron. IV, 38.

ΓΕΝΕΤΗ', ῆς, ἡ, *nativitas, ortus,* unde ἐκ γενετῆς *inde a natalibus.* (a γίνομαι.) Semel in N. T. legitur Joh. IX, 1. εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς vidit hominem coecigenum. *Diod. Sic.* V, c. 32. ἐκ γενετῆς ὑπάρχει πολιά. *Polyb.* III, 20. 4. φρονεῖν ἐκ γενετῆς. *Hesiod. Theog.* 271. *Suid.* γενετή· πατρίδα ἢ γενέσια. Vide *Wetstenii N. T.* T. I. p. 902.

ΓΕΝΝΑ'Ω, ῶ, fut. ήσω, 1. proprie: *genero, progigno,* si de viris adhibetur, *concipio, pario, enitor,* de mulieribus. De viris legitur Matth. I, 12—16. de feminis Luc. I, 13. Galat. IV, 24. Passivum γεννάομαι *nascor.* Matth. I, 16. II, 1. Marc. XIV, 21. Joh. VIII, 41. ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννήμεθα non spurii liberi sumus. ib. XVIII, 37. Act. II, 8. ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν qua a nativitate inde usi sumus. Galat. IV, 23. Hinc τὸ γεννηθὲν etiam ὁ γεννηθεὶς, dicitur *infans, puer,* etiam *embryo, qui adhuc in utero matris latet.* Galat. IV, 29. ὁ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς filius, naturali modo procreatus. Matth. I, 20. τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν quod enim concepit. *Athenag. Legat.* p. 135. ἐκτιθέναι μὲν τὸ γεννηθέν. Ita et apud Graecos τὰ γεννώμενα pro *liberis* ponitur, v. c. *Dion. Halic.* IX, 22. Caeterum, quemadmodum γεννᾶν, viris proprium, (*Eurip. Iphig.* 360.) etiam haud paucis in locis *feminis* tribuitur, id quod non ex usu ling. hebr. sed linguae graecae (*Apollod. Bibl.* III. p. 18. *Heraclit. de incredib.* c. 6. *Diod. Sic.* IV, p. 223. Vide *Barnes.* ad *Eurip. Iphig. in Aul.* v. 474 et 639.) factum esse docuit *Pfochenius* de *Puritate Ling. N. T.* § 43. ita et τίκτειν, *feminis* proprium, de *viris* dictum invenitur et *gignere* significat. Conf. *Strodtmanni* Syll. I. Differentt. Graec. § 27. in *Novis Miscell. Lips.* Vol. VII. p. 676.

2. *efficio, profero, occasionem suppedito.* 2 Tim. II, 23. ὅτι γεννῶσι μάχας nihil enim, ut nosti, nisi rixas movent. Similis locus est apud *Stob.* Serm. CCXL, p. 790. τῆς ἡδονῆς τὸ ἄμετρον ἐπίσπαστον λύπην ἐγέννησεν, quem debeo *Palaireto* in *Obss. Phil. Crit.* p. 471.

3. *declaro aliquem filium.* Act. XIII, 33.

σήμερον γεγέννηκά σε ego jam te
neum, seu regem, declaravi.
, 5. V, 5.
taphorice γεννᾷν ei tribuitur,
s *vitam spiritualem dat*, h. e.
facultatem recte intelligendi,
li et ratiocinandi, quoad intel-
et, quoad voluntatem, vim ap-
bona et aversandi mala; seu
: *qui alios instituit et emen-*
linc in N. T. α) Apostolis et
doctoribus christianis tribui-
i institutione sua et doctrina
s ad religionem christianam
rant. 1 Cor. IV, 15. ἐγὼ ὑμᾶς
per me adducti estis ad reli-
christianam. Philem. v. 10.
τα ἐν τοῖς δεσμοῖς μου quem cap-
d religionem christianam ad-
) de Deo usurpatur, quatenus
imprimis institutionis in reli-
hristiana hominibus non solum
em res divinas intelligendi et
li, sed etiam facultatem recte
largitur. Joh. I, 13. ἀλλ' ἐκ
εννήθησαν per religionem chris-
a Deo sunt emendati. ibid.
ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ
ς nisi quis baptismo suscepto
religionem christianam plane
tur. ib. v. 6. 7. 8. 1 Joh. II,
, 9. IV, 7. V, 1.
us esse in aliqua re is dicitur,
e a tenera aetate alicui rei ope-
dit et adsuevit. Joh. IX, 34.
τίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος tu es pessi-
mo, a primis inde vitae initiis
s fuisti, coll. Ps. LI, 7. Pos-
en hic locus accommodate ad
em Judaeorum (Joh. IX, 2 et
m verti: tu a scelestis parenti-
us es.
εννημένος εἰς τί dicitur, *qui des-*
est alicui rei, quem sors aliqua
nevitabilis. 2 Pet. II, 12. γε-
α εἰς ἅλωσιν καὶ φθορὰν destinata
e et morti.

ΝΝΗΜΑ, τος, τὸ, 1. *progenies,*
, foetus, liberi, ita, ut de homi-
eque ac de animalibus dicatur.
III, 7. γεννήματα ἐχιδνῶν o pro-
viperina! h. e. metaphorice, o
homines insignis perversitatis, in quos parentum vitiositas propagata fuit! ib. XII, 34. XXIII, 33. Luc. III, 7. Jos. XV, 14. γεννήματα τοῦ Ἐνὰκ posteri Enak, hebr. יְלִידֵי הָעֲנָק. Sirac. X, 18. γεννήμασι γυναικῶν. 1 Macc. I, 38. *Hesych.* γέννημα· παιδίον. Conf. *L. Bos.* ad *Thom. M.* p. 190.

2. metaphorice: *proventus agrorum et arborum, fruges, fructus.* Matth. XXVI, 29. ἐκ τούτου τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου ex hoc vino, hebr. פְּרִי הַגֶּפֶן, Hos. X, 1. Marc. XIV, 25. Luc. XXII, 18. Deut. XXII, 9. Luc. XII, 18. καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γεννήματά μου, h. e. τοὺς καρποὺς μου, coll. v. 17. quo omnes fruges meas reponam. Exod. XXIII, 10. καὶ συνάξεις τὰ γεννήματα (תְּבוּאָה) τῆς γῆς. Genes. XLI, 35. XLVII, 24. Optimi etiam Scriptores graeci γεννήματα de *fructibus et proventibus agrorum* dixerunt, v. c. *Polyb.* I, 71. 1. *Diod. Sic.* V, 17. T. I. p. 343. ed. *Wesseling.* τῶν πρὸς τὴν τροφὴν γεννημάτων εἶναι οὐκ ἔχουσι. Cf. *Abresch.* ad *Aeschylum* p. 549. *Wetstenii N. T.* T. I. p. 519. et Interpretes ad *Thom. M.* p. 190 sq.

3. metaphorice: *effectus, id quod ex aliqua re consequitur, fructus,* die moralischen Folgen einer freyen Handlung *the moral effects of a free action.* 2 Cor. IX, 10. αὐξήσαι τὰ γεννήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν augebit praemia liberalitatis vestrae. Hos. X, 13. ἕως τοῦ ἐλθεῖν γεννήματα δικαιοσύνης ὑμῶν.

ΓΕΝΝΗΣΑΡἘΤ, ἡ. *Gennesaret.* Est nomen regionis in Galilaea amoenissimae, sitae ad mare Galilaeae, seu Tiberiadis, quam *Joseph.* de *B. J.* III, 10. § 8. his verbis describit: παρατείνει δὲ τὴν Γεννησὰρ ὁμώνυμος χώρα, θαυμαστὴ φύσιν τε καὶ κάλλος. οὔτε γὰρ αὐτή τι φυτὸν ἀρνεῖται διὰ τὴν πιότητα, καὶ πᾶν πεφυτεύκασιν οἱ νεμόμενοι· τοῦ δὲ ἀέρος τὸ εὔκρατον ἁρμόζει καὶ τοῖς διαφόροις κ. τ. λ. Ab hac regione nomen accepit *lacus*, qui nunc *mare Galilaeae*, Matth. IV, 18. nunc *mare Tiberiadis,*

Tiberiadis, Joh. XXI, 1. nunc *lacus Gennesaret*, Luc. V, 1. vocatur, de quo haec habet *Joseph.* l. l. § 7. ἡ δὲ λίμνη Γεννησὰρ ἀπὸ τῆς προσχώρου χώρας καλεῖται. σταδίων δὲ εὖρος οὖσα τεσσαράκοντα, καὶ πρὸς τούτοις ἑτέρων ἑκατὸν τὸ μῆκος, γλυκεῖα δὲ ὅμως ἐστὶ καὶ ποτιμωτάτη κ. τ. λ. Regio ista antiquitus dicebatur כִּנֶּרֶת ab urbe quadam ejusdem nominis, sita non procul ab influxu Jordanis in mare Galilaeae. Jos. XIX, 35. A Chaldaeis vocatur גְּנֵיסַר et גְּנוֹסַר, a Syris ܓܢܣܪ, quam scripturam etiam *Josephus* retinuit. Vide *J. Sauberti varias lectt. text. gr. Ev. Matth.* p. 137. Origo vocis perobscura est. *Alberti Gloss. N. T.* p. 4. Γεννησαρέτ· κῆπος ἀρχόντων, cujus glossae auctor vocem sine dubio conflatum existimavit ex גַּן *hortus* et שַׂר *princeps*. Sed *Hesych.* Γεννησαρέτ· πατρὶς ἀρχόντων. In N. T. ter tantum occurrit. Matth. XIV, 34. εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ, seu secundum alios Γεννήσαρ. Marc. VI, 53. ubi eadem lectionis varietas reperitur. Luc. V, 1. παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ. Conf. *Relandi Palaestina* II. p. 422 et 442. *Wetstenii N. T*, T. I. p. 419. et *Lightfoot. Cent. Chorogr. Matthaeo praefix.* c. 79.

ΓΈΝΝΗΣΙΣ, εως, ἡ, *nativitas, generatio*, (a γεννάω *gigno*) quae a Scriptoribus graecis fere dicitur γένεσις, ut ab *Aeschin.* Dial. III, 4. 7. Legitur in N. T. Matth, I, 18. τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν ipsa Christi generatio fuit talis. Luc, I, 14. πολλοὶ ἐπὶ τῇ γεννήσει αὐτοῦ χαρήσονται multi de ejus nativitate gaudebunt; ubi tamen loco γεννήσει reponendum videtur γενέσει. Eccles. VII, 1. καὶ ἡμέρα τοῦ θανάτου ὑπὲρ ἡμέραν γεννήσεως מִיּוֹם הִוָּלְדוֹ.

ΓΕΝΝΗΤΌΣ, ὁ, ἡ, τὸ, *natus, prognatus, genitus, progenitus.* (ab eodem.) Respondet hebraico יִלּוֹד in vers. Alex. Job. XIV, 1. XV, 14. XXV, 4. Bis legitur in N, T. Matth. XI, 11. ἐν γεννητοῖς (scil. ὑπὸ inter homines, hebr. יְלוּד אִשָּׁה Job. l. l. Luc. VII, 28. *Hes*[...] τός· γνήσιος υἱός.

ΓΈΝΟΣ, εος, τὸ, 1. *genu*[...] *origo, familia, homines pauc*[...] *stirpis.* Act. VII, 13. καὶ φ[...] νετο τῷ Φαραὼ τὸ γένος τ[...] et innotuit Josephi genus (*Judith.* XVI, 24.) ibid. [...] υἱοὶ γένους Ἀβραὰμ ex Abraha[...] oriundi.

2. *progenies, proles, sobo*[...] XVII, 28. τοῦ γὰρ καὶ γένος [...] sumus progenies, i. q. in [...] *Carm. aureis :* θεῖον γένος ἐστὶ [...] Conf. *J. H. Maii Obss. SS* [...] sq. ibid. v. 29. γένος οὖν ὑπάρ[...] Θεοῦ cum igitur a Deo creati simus. Apoc. XXII [...] τὸ γένος Δαβὶδ et progenies Sic γένος apud *Callim. I*[...] *Delum* v. 109 et 256. *Ho*[...] φ', 335. et *genus* apud Lati[...] patur ; cf. *Burmann.* ad *O*[...] II, 744.

3. *gens, natio, populus.* M[...] 26. Συροφοίνισσα τῷ γένει Syro[...] genere. Act. IV, 36. Κύπριο[...] ib. VII, 19. κατασοφισάμενο[...] ἡμῶν dolose egit cum gen[...] ibid. XVIII, 2. Ποντικὸν τῷ γέ[...] Ponticum, et v. 24. 2 Cor[...] ἐκ γένους e gente judaica, e[...] bus meis. (Γένος h. l. nude κατ' ἐξοχὴν *gentem Judaeam* opponitur ἔθνεσι. Conf. 3 M[...] 2, 6.) Philipp. III, 5. ἐκ γένο[...] In vers. Alex. respondet [...] Genes. XI, 6. Esther. II, XLIII, 20. Tob. I, 10. *Di*[...] 19. λέγοντας Ἰνδὸν εἶναι τὸ γένος *V. H.* I, 34. ἀνὴρ γένει Μάρδ[...] *Irmisch.* ad *Herodian.* I, 8.[...] Sic *genus* pro *gente* apud *V*[...] V, 285. " Cressa genus P[...]

4. *genus*, cui opponitur *sp*[...] synecdochen etiam *ipsa spe*[...] *certa qualitate, conditione,* [...] *aestimatur*, i. q. εἶδος. *Hes*[...] v. 11. οὐκ ἄρα μοῦνον ἔην ἐρ[...]

hopulus: τὸ γένος ἐνταῦθα ἀντὶ
Aeschin. Dial. II, 26. γένος
ν καλοῦμεν ἄνθρωπον. In ver-
ex. legitur pro hebraico מִין
Genes. I, 11. 12. 21. 24.
t chaldaico זן Dan. III, 2. 5.
. In hac vero notione haud
atinum *genus*, abundat, v. c.
iod. Sic. I, 9. ἱστοριογράφων
ι ἱστοριόγραφοι. *Cic.* V. ad
p. 12. " genus scriptorum
Virg. Aen. VII, 753. Matth.
. καὶ ἐκ παντὸς γένους συναγα-
nis, seu varii generis pisces
ib. XVII, 21. τοῦτο δὲ τὸ
δαιμόνων, οὐκ ἐκπορεύεται, ubi
όνων positum est pro δαίμονες.
X, 29. 1 Cor. XII, 10. γένη
facultatem variis peregrinis
oquendi. Eadem formula v.
, ubi tamen, abstracto posito
reto, de *ipsis hominibus, qui*
ultate peregrinis linguis lo-
nstructi, explicanda videtur.
V, 10. τοσαῦτα γένη φωνῶν ἐστιν
tot et tam varia linguarum
reperiuntur. *Alberti Gloss.*
. 133. γένη γλωσσῶν· ἰδιότητες
.
, *secta*. Act. IV, 6. καὶ ὅσοι
γένους ἀρχιερατικοῦ et quicun-
t ex ordine summorum sacer-
Galat. I, 14. ἐν τῷ γένει μου
harisaeorum adscriptis. *Etym.*
ἐπὶ ἔθνους τάσσεται, καὶ ἐπὶ πό-
ἐπὶ συστήματος, καὶ ἐπὶ σπέρμα-
πὶ τέκνου.

ΓΕΣΗΝΟΣ, οῦ, ὁ, *Gergesenus.*
gentis, quod in N. T. occur-
um Matth. VIII, 28. ubi
enisse dicitur εἰς τὸ πέραν εἰς
ν τῶν Γεργεσηνῶν, qui locus cum
arallelis Marc. V, 1. Luc.
6. ubi Γαδαρηνῶν legitur, op-
conciliari potest, ut statua-
rbem *Gergasa*, quae etiam
dicta est, (conf. *Graev. Lectt.*
l. p. 81.) sitam fuisse in agro
Gadara (quae fuit metropolis
Peraeae) trans Jordanem e
maris Galilaei. Cf. praeter
Lightfootum in *Hor. Hebr. ad locum Matthaei, Cellarii* Geograph. T. II. p. 645. Videntur autem incolae regionis Γεργεσηνῶν non Judaei fuisse, sed gentiles, quia Israelitis nunquam permissum fuit porcos alere.

ΓΕΡΟΥΣΙΑ, ας, ἡ, *senatus*, vel *presbyterium, collegium presbyterorum*, seu *senatorum*, σύστημα γερόντων, a γέρων *senex*, vel γερούσιος *ad senes pertinens*, quia olim senatus ex senioribus constabat, qui majori prudentia solent esse praediti. *Hesych.* γερουσία· πρεσβυτέριον, πλῆθος γερόντων. *Alberti* Gloss. N. T. p. 67. γερουσίαν· πρεσβυτέριον. Semel legitur in N. T. Act. V, 21. συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ubi γερουσία et τὸ συνέδριον conjunguntur, non, quod differrent invicem, sed ut exteris vera notio vocis συνέδριον explicaretur. Est itaque γερουσία h. l. *ipsum synedrium magnum*, quam significationem etiam haud raro in libris apocryphis V. T. habet, v. c. 2 Macc. I, 10. IV, 44. 3 Macc. I, 8. Judith. IV, 6. XV, 10. et apud *Josephum* passim. Conf. de hac significatione *Ezech. Spanhemium* ad *Juliani* Impp. p. 127. *Dionys. Hal. Ant.* II, 12. τοῦτο τὸ συνέδριον ἑλληνιστὶ ἑρμηνευόμενον γερουσίαν βούλεται δηλοῦν κ. τ. λ. *Plutarch. an seni admin. resp.* p. 789. ἡ δὲ Ῥωμαίων σύγκλητος ἄχρι νῦν γερουσία καλεῖται.

ΓΕΡΩΝ, οντος, ὁ, *senex.* Semel in N. T. legitur Joh. III, 4. γέρων ὢν cum sit senex. *Hesych.* γέρων· πρεσβύτερος.

ΓΕΥΩ, fut. εύσω, *gustare facio alterum, gustandum praebeo alteri.* Activum hoc in N. T. non est obvium. Habetur tamen Genes. XXV, 30. γεῦσόν με ἀπὸ τοῦ ἑψήματος πυῤῥοῦ. Conf. etiam *Valkenar.* ad *Herodot.* VII. c. 46. Medium Γεύομαι

1. et proprie est: *gustare facio me ipsum*, h. e. *gusto saporem alicujus rei, exploro ope linguae aut palati.* Construitur, ut omnia reliqua verba sensuum, cum genitivo, raro cum accusativo. Matth. XXVII, 34. καὶ γευσάμενος,

σάμενος, sc. αὐτοῦ, et cum gustasset illud. Joh. II, 9. ὡς δὲ ἐγεύσατο ὕδωρ.

2. per synecdochen: *edo, vescor, cibum capio,* ita, ut omissum sit τροφὴν, seu βρώματα, seu βρῶσιν. Act. X, 10. καὶ ἤθελε γεύσασθαι et volebat cibum capere. ibid. XX, 11. καὶ γευσάμενος, sc. ἄρτου, quod additur 1 Sam. XIV, 24. Act. XXIII, 14. μηδενὸς γεύσασθαι. Coloss. II, 21. μηδὲ γεύσῃ neque edas cibos, interdictos lege Mosaica. Eodem modo Hebraei voce טָעַם usi sunt 1 Sam. XIV, 29. Jon. III, 7. Nec ea notione Graecis γεύεσθαι ignotum fuit. Conf. *Eurip.* Iphig. in Aul. v. 423. *Aelian. H. A.* XVI, 37. καὶ οὐκ ἂν γεύσαιντό ποτε ὑείων. ibid. VI, 4. ὅταν ὀπώρας μέλλωσι γεύεσθαι.

3. metaphorice: *ipsa experientia teste aliquid cognosco, experior, periculum facio, patior, particeps fio.* Huc referenda est formula: γεύεσθαι θανάτου, *mori, mortem subire,* quae non legitur quidem in V. T. sed tamen apud Rabbinos occurrit, in Beresch. Rab. S. 9. ראוי היה אדם, הראשון שלא יטעום טעם מיתה quem locum *Buxtorf.* in Lex. Talmud. sub טָעַם p. 895. excitavit. Vide *Wetstenii N. T.* T. I. p. 434. Matth. XVI, 28. οἱ μὴ γεύσωνται θανάτου qui non morituri sint. Luc. IX, 27. Joh. VIII, 52. Hebr. II, 9. —Hinc etiam lucem foenerantur loca N. T. Luc. XIV, 24. γεύσεταί μου τοῦ δείπνου convivii mei particeps erit. Hebr. VI, 4. γευσαμένους δὲ τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου participes facti beneficii divini, i. q. μετόχους γενηθέντας in sequentibus. ibid. v. 5. καλὸν γευσαμένους Θεοῦ ῥῆμα qui experientia edocti praestantiam religionis christianae cognoverunt. 1 Petr. II, 3. εἴπερ ἐγεύσασθε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος experti estis benignitatem domini, coll. Ps. XXXIII, 8. Prov. XXXI, 18. Exempla hujus notionis possunt plura e Scriptoribus optimis Graecorum afferri, sed haec pauca sufficient. *Herodot.* VI, 5. γεύεσθαι ἐλευθερίης. *Pindar.* Nem. Od. V, v. 596. πόνων γεύεσθαι. *Sophocl.* Trach. v. 1108. ἄλλων τε μόχθων μυρίων ἐγευσάμην, ubi *Schol.* ἐγευσάμην· ἐπειράσθην, πεῖραν ἔσχον. Conf. *Caster.* et *Potter.* ad *Lycophr.* Cassandr. v. 382. *Gronov.* ad *Herodot.* p. 90. ed. *Wessel. Küster.* ad *Aristoph.* Ran. v. 465. *Hesych.* γεύσασθαι· πειράσαι, ἅψασθαι.—γευσώμεθα· ἀλλήλων πεῖραν λάβωμεν.

ΓΕΩΡΓΈΩ, ῶ, fut. ήσω, *agrum colo, agriculturam exerceo, aro, rei rusticae operam do* (ex γῆ et ἐργάζομαι *operor*). Si γῆ additur, simpliciter per *colere* reddendum est. Sic autem legitur in N. T. Hebr. VI, 7. γῆ τίκτουσα βοτάνην εὔθετον ἐκείνοις, δι' οὓς καὶ γεωργεῖται terra profert fructus utiles illis, a quibus colitur. Saepius in N. T. non legitur. 1 Chron. XXVII, 26. pro עֹשֵׂי מְלֶאכֶת הַשָּׂדֶה habent Alexandrini τῶν γεωργούντων τὴν γῆν.

ΓΕΏΡΓΙΟΝ, ου, τὸ, 1. proprie: *ager cultus, aratus, arvum.* Respondet hebraico שָׂדֶה Prov. XXIV, 30. XXXI, 16.

2. metaphorice usurpatur de eo, *cujus animus colitur.* 1 Cor. III, 9. Θεοῦ γεώργιόν ἐστε vos estis coetus ille, quem Deus edocendum et emendandum curat per religionem christianam.

ΓΕΩΡΓῸΣ, οῦ, ὁ, 1. proprie: *agricola, qui colit rus vel agrum.* 2 Tim. II, 6. Jacob. V, 7.

2. per synecdochen: *vinitor, qui colit vineam,* i. q. ἀμπελουργός. Matth. XXI, 33. καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν (sc. ἀμπελῶνα) τοῖς γεωργοῖς et elocavit eam vinitoribus. ib. v. 34. 35. 38. 40. 41. Marc. XII, 1. 2. 7. Luc. XX, 9. 10. 14. 16. Joh. XV, 1. καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστι et pater meus vinitor est, h. e. et pater meus provida sua cura amplectitur omnem coetum christianum. Exempla hujus significationis dedit *El. Palairet.* Observv. Philol. Crit. p. 258.

ΓΗ̃, ῆς, ἡ, 1. proprie notat *terram aridam ab aquis distinctam.* Luc. V, 11. καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γὴν, naves ad *littus* appellebant. Jo[h.]
XX

9. 11. καὶ εἵλκυσε τὸ δίκτυον
ς. Apoc. XIV, 7. τῷ ποιήσαντι
ν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν
ς ὑδάτων. Hinc in versione
יַבָּשָׁה Jon. I, 13. respondet.

ersus orbis terrarum habita-
bus terraqueus, qui coelo con-
ruitur, ἡ οἰκουμένη, hebr. תֵּבֵל,
ι respondet in versione Alex.
XVI, 30. Ies. XXVI, 9. 18.
ur in N. T. Matth. V, 18.
ρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ibid.
ll. v. 34. VI, 19. IX, 6. XI,
τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. XII,
I, 25. XXIV, 35. Luc. XXI,
s. I, 10. τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ
ῆς omnes omnino homines.
[II, 5 et 7. *Aeschin. Socr.*
. § 19.

us terrae, regio, provincia.
I, 20. εἰς γῆν Ἰσραὴλ in terram
ain. v. 21. IX, 26. εἰς ὅλην τὴν
totam illam regionem per-
31. XIV, 34. Jud. v. 5. ἐκ
τον. Hinc pro *insula* quoque
ct. XXVII, 39. coll. XXVIII,
n modo אֶרֶץ sumitur Genes.
XLII, 30. 33. Exod. VII,
c ἡ γῆ τινὸς *patria alicujus* di-
t. VII, 3. ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου
e patria tua, coll. Genes.

iatim ita dicitur *Palaestina,*
aelitarum. Matth. V, 5. ὅτι
ρονομήσουσι τὴν γῆν securi et
manebunt in Palaestina, seu,
elicitate fruentur. XXIV, 30.
φυλαὶ τῆς γῆς omnes tribus
raeliticae. XXVII, 45. ἐπὶ
γῆν per totam Palaestinam.
26. βασιλεῖς τῆς γῆς principes
ae. Ephes. VI, 3.

vel civitas terrae, seu *certae*
regionis et provinciae, tan-
rs pro toto. Sic legitur in
Matth. II, 6. ubi Bethlehem
ῆ Ἰούδα, i. e. urbs Judaeae.
ῇ Σοδόμων καὶ Γομόῤῥων. XI, 24.
m in his duobus locis γῆ pro
t civibus urbis ponitur. Qui
nificatum unice ex hebraeo
repetendum judicarunt, provocarunt ad Alexandrinos, qui hebraicum עִיר saepe per γῆν reddunt. v. c. Jerem. XXIX, 7. XXXIV, 22. XL, 5. Sed ex iis locis colligi tantum posse videtur, עִיר interdum apud Hebraeos pro *regione,* seu *tractu terrae* poni. Praestat igitur, hanc ipsam significationem ex ipsius linguae graecae usu repetere. *Scholiastes Aeschyli* ad Sept. contra Theb. v. 105. γᾶν per πόλιν recte exposuit. *Eurip.* Hecub. v. 16. γῆς ὀρίσματα moenia urbis Trojae. *Coluthus de raptu Helenae* v. 271. De eadem vocabulorum χθὼν et χώρα significatione exposuit *Küsterus* ad *Aristoph.* Thesmophor. v. 115. Sic etiam *tellus* apud Latinos usurpatur, v. c. apud *Virgil.* Aen. XI, 245. ubi *Ilia tellus* pro *urbs Ilia* ἐμφατικῶς dicitur, ut recte monuit *Servius.*

6. *homines, terrarum orbem incolentes, qui sunt et habitant in aliqua regione, civitate et urbe,* per metonymiam. Matth. V, 13. ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς vos estis doctores generis humani. VI, 10. IX, 26. 31. X, 15. 34. ἐπὶ τὴν γῆν inter homines. XI, 24. γῇ Σοδόμων Sodomorum civibus, coll. v. 23. Luc. II, 14. ἐπὶ γῆς εἰρήνη. Apoc. XII, 12. οὐαὶ τῇ γῇ καὶ τῇ θαλάσσῃ vae terrae ac mari, h. e. coetui Christianorum, e gentibus collecto: ubi vide Var. lectt. Lat. *terrae* de *gentibus* ac *populis* adhiberi docet *Burm.* ad *Propert.* p. 232. Adde Judith. I, 12. II, 1. 2.

7. *terra, tellus, humus, ager, pars,* seu *superficies terrae, quae ad cultum est apta, foecunda,* Erdreich *soil.* Matth. XIII, 5. ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλὴν quae non multum terrae haberent, et paulo post ibid. διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς quoniam non obruta satis terra essent. Marc. IV, 5. 31. Joh. XII, 24. πεσὼν εἰς τὴν γῆν nisi granum tritici terrae mandatum. Hebr. VI, 7. γῆ γὰρ ἡ πιοῦσα τὸν ὑετὸν ager enim, qui pluvia irrigatur. Sic etiam pro *agro* legitur apud *Aeschin.* Dial. II, 2. *Xenoph.* de Republ. Laced. XV, 3.

8. *fruges terrae* per metonymiam.

 Apoc.

Apoc. XIV, 16. ἔβαλε τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ.

9. *solum.* Matth. X, 29. καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν nec tamen ullus eorum decidit in terram, h. e. perit. ib. XV, 35. ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν discumbere humi.

10. Restant formulae: ἐκ τῆς γῆς εἶναι et ἐκ τῆς γῆς λαλεῖν, quae leguntur apud Joh. III, 31. ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς, ἐκ τῆς γῆς ἐστι καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ qui natus est in his terris, terrenus quippe, doctrinam minus praestantem tradit, ubi εἶναι ἐκ τῆς γῆς non solum originem habere mere humanam, et ex hominibus modo naturali prognatum esse significat, sed etiam adjunctam notionem habet, non peculiari quodam modo a Deo missum esse doctorem, nam opponitur τῷ ἄνωθεν ἔρχεσθαι a Deo missum esse peculiari quodam modo, originem habere divinam: formula vero, ἐκ τῆς γῆς λαλεῖν, significat: *res viliores, doctrinam minus praestantem tradere, quae non excedit humanam scientiam.* Omnis autem locus relate ad Johannem et Christum explicandus est.

ΓΗ͂ΡΑΣ, τος, contracte γήρως, τὸ, *senectus, ea aetas, quae decrepita est et ultima.* Semel in N. T. legitur Luc. I, 26. καὶ αὐτὴ συνειληφυῖα υἱὸν ἐν γήρᾳ αὐτῆς concepit filium in senectute sua. Dativus γήρᾳ contracte pro γήρατι, eliso τ, legitur etiam Genes. XXI, 7. ἔτεκον υἱὸν ἐν τῷ γήρᾳ μου. Sirac. III, 11. VIII, 6. *Xenoph. Cyrop.* I, 5. 7. et *Apol.* 8.

ΓΗΡΑ΄ΣΚΩ, vel ΓΗΡΑ΄Ω, fut. άσω, 1. *senesco, consenesco,* si de personis adhibetur. Joh. XXI, 18. ὅταν δὲ γηράσῃς cum vero senueris. Respondet hebr. זָקֵן Gen. XVIII, 13. Ruth. I, 12.

2. *vetustus fio,* si de rebus dicitur. Hebr. VIII, 13. τὸ δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον quod vero antiquatur ac vetustum fit. Saepius in N. T. non legitur. Occurrit tamen de *frugibus* apud *Xenoph.* de Vectigal. I, 4. τοῖς ἐπ' ἐνιαυτὸν θάλλουσί τε καὶ γηράσκουσιν.

ΓΙ΄ΝΟΜΑΙ, vel ΓΙ΄ΓΝΟΜΑΙ, fut. γενήσομαι, p. m. γέγονα. Est verbum anomalum, quod tempora subinde mutuo petit nunc a γείνω vel γείνομαι, γένομαι. Varias autem signifi habet in N. T.

1. *fio,* h. e. *evenio, contingo* nostrum: sich begeben, zutrage *pen, to arrive.* Matth. I, 22 ὅλον γέγονεν hoc vero ideo e XXIV, 6. δεῖ γὰρ πάντα γενέσ oportet quidem fieri. v. 20. ne accidat hiemis tempore. v. XXVI, 56. XXVII, 54. καὶ τ et reliquos eventus. XXVIII, τὰ τὰ γενόμενα omnem rem. Ma ἰδεῖν τί ἐστι τὸ γεγονός. IX, 21. ὅτι ἃ λέγει γίνεται omnia ejus j rent. XIII, 19. Luc. I, 20. hac vero significatione hau bundat, ut הָיָה Genes. XI v. c. Matth. XVIII, 13. καὶ ἐ εὑρεῖν αὐτὸ quam (ovem) si ta venerit. *Syrus,* neglecta voc transtulit: ܘܐܢ ܢܫܟܚܝܗ̇ *et si eam.* Joh. XIV, 22. τί γέγονε μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτόν; qua bis ostendere vis? Idem vale mula: καὶ ἐγένετο et ἐγένετο obvia in libris historicis N. Scriptores N. T. ubi aliquic dum habent, praemittere s onastice, loco voculae δὲ, qu fere in connectendis periodis Habet vero haec formula p infinitivum cum praepositio Marc. II, 15. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ θαι. IV, 4. Luc. II, 6. V, 1 nitivum, consequentiae indic XI, 14. ἐγένετο δὲ τοῦ δαιμονίου vel tempus finitum, interve καὶ, ὅτι, v. c. Luc. I, 23. III, dem modo וַיְהִי ponitur in redundet. Jos. III, 2. 2 F 30. ut uberius demonstravit de Hebraismis N. T. c. 3 seq. ed. *Fisch.*

2. *orior, exorior, efficior, ex* trum: entstehen *to arise.* Ma 24. σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν τ exorta est magna tempestas v. 26. IX, 16. καὶ χεῖρον σχίσ et pejor ruptura existit.

XXV, 6. κραυγὴ γέγονε clamor existebat. XXVI, 5. ne tumultus excitetur. v. 45. XXVIII, 2. σεισμὸς ἐγένετο μέγας. Marc. I, 11. καὶ φωνὴ ἐγένετο et vox audiebatur. II, 21. IV, 17. 37. 39. IX, 7. Luc. III, 22. IV, 25. 36. VI, 48. 49. IX, 34. 35. 36. XXII, 24.

3. *efficior, patror,* nostrum: verrichtet werden *to be effected, or executed.* Matth. XXI, 42. παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη a Deo hoc effectum est. Luc. IX, 7. τὰ γινόμενα ὑπ' αὐτοῦ πάντα omnia miracula ab eo patrata. Matth. XI, 20. ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖσται δυνάμεις αὐτοῦ inter quos multa miracula edita erant. ibid. v. 21 et 23. Luc. IV, 23. X, 13.

4. *impleor, eventum habeo,* nostrum: in Erfüllung gehen *to be accomplished,* de re praedicta, cui eventus constat, et aeque late patet ac verbum πληροῦμαι, ita, ut res ipsa interdum non extra similitudinis terminos extendi debeat. 1 Cor. XV, 54. τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος tunc eventum habebit illud dictum.

5. *fio, per executionem, efficior, perficior,* ut de eo dicatur, *cujus votis, voluntati et jussis alii satisfaciunt et parent,* nostrum: in Ausübung gebracht werden *to be brought into use or practice.* Sic legitur in N. T. Matth. VI, 10. γενηθήτω τὸ θέλημά σου jussis tuis omnibus satisfiat. ibid. XXVI, 42. γενηθήτω τὸ θέλημά σου pareo voluntati tuae. Luc. XI, 2. XXII, 42. XXIII, 34. γενέσθαι τὸ αἴτημα αὐτῶν postulatis eorum satisfacere. Act. XXI, 14.

6. *contingo, evenio,* de re, quae alicui datur et conceditur, nostrum: zu Theil werden *to happen or fall out.* Matth. VIII, 13. καὶ ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σοι concedam tibi vota. IX, 29. κατὰ τὴν πίστιν γενηθήτω ὑμῖν. XV, 28. γενηθήτω σοι ὡς θέλεις eveniat tibi quod petiisti. XVIII, 19. dabitur ipsis a patre meo coelesti. (*Aeschin. Socr. Dial.* II. p. 70. οἴεται ἡμῖν παρὰ τῶν Θεῶν, ἃ εὐχόμεθα, γενέσθαι ἂν καὶ ἅμα. *Aelian.* V. H. IX, 25. Conf. *Abreschii Dilucid. Thucyd.* p. 808.) Luc. XIX, 9. σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο salus familiae huic contigit. Act. VII, 31. ἐγένετο φωνὴ Κυρίου πρὸς αὐτὸν contingebat ei hoc oraculum divinum; ubi cum πρὸς construitur. Galat. III, 14. ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία γένηται. Ita הָיָה, cui γίνομαι haud raro respondet in versione Alex. sumitur, Jos. XV, 2. XVII, 6. et pro יִנָּתֶן־לָךְ Esther. V, 3. 6. Alex. habent, καὶ ἔσται σοι.

7. *sortem, fata habeo, conditione aliqua utor.* Matth. X, 25. ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ sufficit discipulo, si eandem sortem habuerit, quam magister. Luc. XXIII, 31. ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται; confer sub ξηρός. Act. XII, 18. τί ἄρα ὁ Πέτρος ἐγένετο quid tandem Petro evenerit, quam sortem subierit, coll. Exod. XXXII, 1. et *Nova Bibl. Lubec.* Vol. II, p. 121. Act. XXVIII, 6. μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον. Sic הָיָה legitur 2 Sam. XVIII, 32. *Theocrit. Idyll.* XIV, 51.

8. *fio, successu temporis evado.* Matth. V, 45. ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ Πατρὸς ὑμῶν ut fiatis filii dilecti Patris vestri coelestis. XII, 45. καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου. Rom. VII, 13. 1 Cor. III, 18. IV, 9. 2 Cor. V, 21. VII, 14.

9. *exorior, ingruo, appeto,* nostrum: anbrechen *to appear.* Matth. VIII, 16. ὀψίας δὲ γενομένης die vero vesperascente. XIV, 15. 23. XVI, 2. vesperi. XXVII, 1. πρωΐας δὲ γενομένης sub lucis ortum, et v. 57. Marc. VI, 47. *Herodot.* I, c. 198. ὄρθρου γινομένου. II, 121. ὡς ἡμέρα ἐγένετο, et III, 85. ὡς ἐγένετο ἡ νύξ. Exod. X, 13.

10. *mutor, convertor in aliquid,* vel sequente praepositione εἰς, vel simpliciter positum. Matth. IV, 3. ἵνα οἱ λίθοι ἄρτοι γένωνται lapides hos mutari in panes. Joh. XVI, 20. ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται tristitia vestra in laetitiam vertetur, seu, mutabitur. Joh. II, 9. 1 Petr. II, 7. etc. Ita etiam הָיָה, seq. לְ, Exod. IV, 3. coll. VII, 15.

11. *absolvor, ad finem perducor.* Hebr.

br. IV, 3. καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενηθέντων jam vero opera Dei inde ab creatione hujus universi absoluta sunt.

12. *celebror, agor,* si de festo die aut solemnitate sermo est. Matth. XXVI, 2. ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται post biduum pascha celebrandum esse. Joh. II, 1. γάμος ἐγένετο nuptiae celebrabantur. ib. X, 22. ἐγένετο δὲ τὰ ἐγκαίνια ἐν Ἱεροσολύμοις agebatur dies festus instaurationis Hierosolymis. Marc. VI, 2. καὶ γενομένου σαββάτου. Sic etiam legitur in vers. Alex. 2 Regg. XXIII, 22. ὅτι οὐκ ἐγενήθη τὸ πάσχα τοῦτο, hebr. כִּי לֹא נַעֲשָׂה כַּפֶּסַח הַזֶּה.

13. *instituor, ordinor, promulgor, feror,* si de lege, aut instituto aliquo sermo est. Galat. III, 17. ὁ μετὰ ἔτη τετρακόσια καὶ τριάκοντα γεγονὼς νόμος lex Mosaica post quadringentos et triginta annos promulgata. Marc. II, 27. τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο sabbatum institutum est a Deo hominum causa. *Syrus:* ܐܬܒܪܝ creatum, h. e. institutum est.

14. *nascor, gignor, existo,* i. q. γεννάομαι. Joh. VIII, 58. πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι ἐγὼ εἰμι ante Abrahami nativitatem ego extiti. Rom. I, 3. τοῦ γενομένου (in aliis codd. γεννωμένου e glossemate) ἐκ σπέρματος Δαβὶδ e prosapia Davidis oriundi. Galat. IV, 4. γενόμενον ἐκ γυναικός. Genes. IV, 25. τῷ Σὴθ ἐγένετο υἱὸς, hebr. וַתֵּלֶד־בֵּן. Vide et Genes. XXI, 3. 5. 9. XXXV, 26. et Jerem. XVI, 2. *Theophr.* Char. XVII, 2. υἱός σοι γέγονεν. *Aeschin.* Dial. III, 19.

15. *nascor, producor,* de iis, quae quotannis nascuntur et producuntur, frugibus et fructibus terrae. Matth. XXI, 19. μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα ne amplius ex te fructus nascitor. Sic etiam apud exteros Scriptores legitur, v. c. *Xenoph.* de Vectig. I, 3. τὰ γιγνόμενα *fruges terrae.* Conf. *Perizon.* ad *Aelian.* V. H. VI, 1.

16. *creor, creando producor.* Joh. I,

3. πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο· καὶ ;
τοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν, ὃ γέγονεν on
eum sunt creata ne minimo
exceptσ. ib. v. 10. καὶ ὁ κόσμ
τοῦ ἐγένετο. Hebr. XI, 3. εἰς
φαινομένων τὰ βλεπόμενα γεγονένα
III, 9. ἀνθρώπους τοὺς καθ' ὁμοί
γεγονότας. Respondet in ver
hebr. נִבְרָא Gen. II, 4. Ies. XI

17. *venio aliquo, ad aliquem,*
pervenio, i. q. ἔρχομαι, παραγίν
γίνομαι. In hac autem signi
construitur intercedentibus
tionibus εἰς, ἐν, ἐπὶ, κατὰ, ὑπ
verbiis loci ἐγγὺς et ὧδε. Lu
γενόμενος κατὰ τὸν τόπον delatus
locum, quum pervenisset ad
cum. ibid. XXII, 40. γενόμε
τοῦ τόπου et ubi venit ad illum
XXIV, 22. γενόμεναι ὄρθριαι ἐπ
μεῖον. Joh. VI, 25. πότε ὧδε
quando huc advenisti? Act.
γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα. ibid. X
35. XXV, 15. Huc etiam
possunt loca, ubi γίνεσθαι p
sono, qui ad aures nostras p
usurpatur, v. c. Luc. I, 44.
ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ
simulac tua salutatio perven
res meas; partim de navig
ad terram impellitur, dicit
VI, 21. καὶ εὐθέως τὸ πλοῖον ἐγέν
γῆς, coll. Act. XXVII, 7. I
adeo de tempore adhibetu
XXII, 14. καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα
hora. Nec optimis Scripto
solens est hic verbi γίνεσθαι u
Aeschin. Dial. III, 1. καὶ γε
κατὰ τὸν Εἰλισσόν. *Arrian.*
Alex. I, c. 11. II, c. 11. *Her*
7. 3. Conf. *Krebs.* Obss. Flav
Nec aliter Latini, quibus *es*
dum est i. q. *venire,* conf. *Ca*
Sueton. Aug. c. 16. et *Burm*
Phaedr. Fab. V, 4.

18. *sum,* i. q. εἰμὶ, respon
hebr. הָיָה in vers. Alex. di
locis, v. c. Nehem. VI, 6. M
26. ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπ
haec est sapiens tua et ben
luntas. XXIV, 44. XIX, 8.

δὲ οὐ γέγονεν οὕτω olim non erat sic. Luc. II, 42. καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, sc. παῖς. Luc. X, 36. τίς τούτων τῶν τριῶν δοκεῖ σοι πλησίον γεγονέναι quis horum trium videtur tibi proximus fuisse? Joh. XIII, 2. καὶ δείπνου γινομένου et inter coenam. XX, 27. Act. V, 24. διηπόρουν περὶ αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο; dubitabant s. ambigebant, quid hoc rei esset? XX, 16. 2 Petr. I, 20. Caeterum in hac notione γίνεσθαι haud raro cum participiis construitur, v. c. Marc. I, 4. ἐγένετο βαπτίζων, baptizabat. 2 Cor. VI, 14. μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες. *Herodot*. I, c. 169. ἐγένοντο μαχόμενοι. Conf. *Abresch*. ad *Aeschylum* p. 551.

19. *sum, versor, ago in aliquo loco.* Matth. XXVI, 6. τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ Jesus autem Bethaniae versabatur. Marc. IX, 33. Act. XIII, 5. 1 Cor. XVI, 10. *Aelian*. V. H. IV, 15. ἐν Φαρναβάζου (sc. οἴκῳ) γενόμενος.

20. Restant formulae loquendi in N. T. obviae, quae ad universas notiones non commode referri possunt, ideoque separatim explicandae sunt. α) γίνεσθαι ὑπό τι, seu τινὰ, *obstrictum, obligatum esse, subjectum esse alicujus imperio*. Gal. IV, 4. γενόμενον ὑπὸ νόμον legibus Mosaicis obstrictum. *Aelian*. V. H. III, 26. ἀξιῶν Ἐφεσίους ὑπ' αὐτῷ γενέσθαι Ephesios suo imperio subjectos esse cupiens. β) γίνεσθαί τινι τί, *se gerere erga aliquem aliquo modo*. 1 Cor. IX, 20. καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος gessi me inter Judaeos tanquam Judaeus. ibid. v. 22. τοῖς πᾶσι γέγονα τὰ πάντα omnium ingenio me accommodare studui. 1 Thess. II, 10. γ) γίνεσθαι μετά τινος, vel *socium alicujus esse*, vel *se gerere erga aliquem*. Marc. XVI, 10. τοῖς μετ' αὐτοῦ γενομένοις discipulis et apostolis J. C. qui ejus comites et socii fuerant. Act. XX, 18. πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην quomodo me inter vos gesserim per omne illud tempus. Eandem significationem habet formula γίνεσθαι πρός τινα 1 Cor. II, 3. δ) γίνεσθαί τινι, seu τινὸς, *habere, possidere*. Matth. XVIII, 12. ἐὰν γένηταί τινι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα si quis habuerit centum oves.— *ad aliquem pertinere, alicujus esse*. Luc. XX, 33. τινὸς αὐτῶν γίνεται γυνή; cujusnam ex iis uxor erit? Hinc γίνεσθαι ἀνδρὶ *nubere, rem cum viro habere*, ad imitationem hebraicae formulae הֱיוֹת לְאִישׁ Levit. XXII, 12. Deut. XXIV, 2. Rom. VII, 3. ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ si cum alio viro consueverit. Adde Judd. XIV, 20. Ezech. XXIII, 4. Significat etiam haec formula *imperio alicujus parere*. Rom. VII, 4. εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς ἑτέρῳ ut vobis jam alius imperio parendum sit. ε) γίνεσθαι ἔν τινι *uti aliqua re, facere aliquid, deditum, studiosum esse*, pro quo Graeci fere γίνεσθαι τινὸς ponere solent, v. c. *Diog. Laërt*. I, 23. μετὰ δὲ τὰ πολιτικὰ τῆς φυσικῆς ἐγένετο θεωρίας, ubi videndus *Casaub*. Philipp. II, 7. ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος usus est corpore humano. 1 Thess. II, 5. οὔτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ κολακείας ἐγενήθημεν non usi sumus oratione adulatoria. 1 Tim. II, 14. Sic apud *Xenoph*. de Vectigal. IV, 3. γίνεσθαι ἐν ἀργυρείοις. ζ) γίνεσθαι ἀπό τινος *abire, discedere ab aliquo*. Luc. XXIV, 31. καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν sed ille statim discessit ab iis. η) γίνεσθαι ἐν ἑαυτῷ *se colligere, ad se redire*, seu *reverti*. Act. XII, 11. καὶ ὁ Πέτρος γενόμενος ἐν ἑαυτῷ tum Petrus se colligens. *Polyb*. Hist. I, 49. ταχὺ δὲ ἐν ἑαυτῷ γενόμενος, ubi praecesserat ἐξενίσθη διὰ τὸ παράδοξον. *Xenoph*. Anab. I, 5. 15. Conf. *Wesseling*. ad *Diodor. Sic.* XIII, 95. θ) μὴ γένοιτο *absit hoc, ne eveniat*. Formula improbantis et aversantis. Luc. XX, 16. μὴ γένοιτο hoc Deus avertat. Rom. III, 4. nullo modo. ibid. v. 31. VI, 2. 15. VII, 7. etc. Respondet hebraico חָלִילָה Genes. XLIV, 7. 17. Jos. XXII, 29. Legitur etiam, sed plenius, apud *Aelian*. V. H. IX, 36. μὴ γένοιτο ἄν σοι οὕτω κακῶς. ι) ἐκ μέσου γίνεσθαι *e medio tolli, removeri*. 2 Thess. II, 7.

μέσου ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ μέσου γένηται usque dum ille, qui nunc cohibet, e medio tollatur.

ΓΙΝΩΣΚΩ, fut. γνώσομαι, p. ἔγνωκα.

1. *cognosco sensu corporis, sentio.* Marc. V, 29. καὶ ἔγνω τῷ σώματι et corpore suo sensit, se attactu vestimenti Christi sanatam esse. Luc. VIII, 46. ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύναμιν ἐξελθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ ego enim sensi vim salutiferam a me profectam esse.

2. *comperio, rescisco, certior fio, ex fama et relationibus aliorum percipio,* nostrum: erfahren *to know, to understand.* Matth. IX, 30. ὁρᾶτε μηδεὶς γινωσκέτω cavete, ne quis hoc resciscat. Marc. V, 43. ἵνα μηδεὶς γνῷ τοῦτο. VII, 24. IX, 30. XV, 45. καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος. Luc. IX, 11. XIX, 15. XXIV, 18. Joh. IV, 1. V, 6. Act. I, 7. XVII, 13. Eodem modo יָדַע 1 Sam. IV, 6. 1 Macc. III, 11. Hinc passivum γινώσκεσθαι *innotescere, vulgari, emanare in vulgus, percrebescere.* Matth. X, 26. καὶ κρυπτὸν, ὃ οὐ γνωσθήσεται nihil est tam occultum, quod non aliquando innotescat. Luc. VIII, 17. ubi per φανερὸν γίνεσθαι explicatur. ibid. XII, 2. Act. IX, 24. ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν quas eorum insidias cum rescisset Saulus. *Xenoph.* de Venat. XIII, 10. γιγνώσκονται μὲν ἐπὶ τὰ βελτίω — καὶ γιγνώσκονται ἐπὶ τὰ χείρω.

3. *cognosco, intellectu comprehendo, intelligo, mente perspicio.* Matth. XIII, 11. ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας vobis datum est intelligere parabolas illas. XVI, 8. XXI, 45. ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει intelligebant de se narrari hanc fabulam. XXII, 18. Marc. IV, 11. 13. VIII, 17. XII, 12. XV, 10. Luc. I, 18. κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο; unde hoc intelligam, sc. te verum dixisse? XVIII, 34. ubi cum συνιέναι permutatur. ib. XX, 19. Joh. III, 10. καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεις illa intellectu comprehendere non vales. VI, 69. VII, 17. γνώσεται περὶ τῆς διδαχῆς is facile experientia doctus intelliget, utrum doctrina mea sit a Deo. ibid. VIII, 43. XIII, 12. γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν; nunc intelligitis quare haec fecerim? v. 28. 35. Act. VIII, 30. etc. Judd. XIV, 18. Dan. II, 3. *Aeschin.* Dial. II, 39.

4. *agnosco,* i. q. ἐπιγινώσκω. Luc. XXIV, 35. καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου ut ab iis inter coenandum agnitus fuerit, coll. v. 31.

5. *dignosco, discerno.* Matth. XII, 33. ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται e fructu arboris indoles dignoscenda. Luc. VI, 44. 1 Cor. XIV, 7. πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον; quomodo dignoscetur id quod tibia canitur et cithara? *Aeschin.* Dial. I, 10. ἢ τὰς τῶν ἵππων τῶν ἀγαθῶν φύσεις γιγνώσκουσι. Pro γινώσκειν ibid. § 12. διακρίνειν et διαγιγνώσκειν dicitur.

6. *colligo, conjicio.* Matth. XXIV, 32. γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος colligitis instare aestatem. ib. v. 33. Marc. XIII, 28. 29. Luc. XXI, 20. 30. 31. Joh. VI, 15.

7. *intellectu valeo, possum.* Matth. XVI, 3. τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν coeli vultum quidem potestis dignoscere.

8. *scio, cognitum habeo.* Matth. VI, 3. μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου ut te ipsum quasi lateant. Luc. II, 43. καὶ οὐκ ἔγνω Ἰωσὴφ et ignorabat Josephus. VII, 39. X, 11. 22. XII, 47. 48. Joh. VII, 27. VIII, 52. XI, 57. Act. II, 36. XIX, 35. XX, 34. Rom. VI, 6. etc.

9. *novi,* ita, ut vel ad personam, vel ad indolem et mores referatur. Matth. XXV, 24. ἔγνων σε, ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος ego novi te hominem durum esse. Joh. I, 49. πόθεν με γινώσκεις; unde me nosti? ibid. II, 24. διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντας cum nosset omnes. 2 Cor. V, 16. Genes. XXIX, 5. γινώσκετε Λαβὰν τὸν υἱὸν Ναχώρ; οἱ δὲ εἶπαν, γιγνώσκομεν.

10. *calleo, scientiam, cognitionem habeo alicujus rei, artis, disciplinae, linguae,* etc. Act. XXI, 37. ἑλληνιστὶ γιγνώσκεις; scisne graece? omissum est λαλεῖν, quod additur Nehem. XIII, 24. ubi ἐπιγινώσκειν eodem sensu ponitur. Joh. VII, 49. ὁ ὄχλος ὁ μὴ γινώ-

σκων τὸν νόμον plebs rudis religionis, sc. scientiae religionis Mosaicae. Interdum γινώσκειν, simpliciter positum, significat: *scientiam et cognitionem religionis christianae habere*. 1 Cor. VIII, 2. οὐδέπω οὐδὲν ἔγνωκε non habet veram religionis christianae scientiam, quam habere debet. ibid. XIII, 9. ἐκ μέρους γὰρ γινώσκομεν imperfecta et manca est nostra relig. christ. scientia. ib. v. 12.

11. interdum transitive sumitur pro *docere, tradere, notum et manifestum facere*. Joh. V, 42. ἀλλ' ἔγνωκα ὑμᾶς jam saepius vobis palam professus sum. Rom. II. 18. καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα, sc. τοῦ Θεοῦ, alios, quae sit Dei voluntas, doces, coll. v. 19. 20. 21. *Pindar. Olymp.* VI, 148. et XIII, 3. Eodem modo יָדַע pro הוֹדִיעַ ponitur Ps. CXLVII, 20. ubi Alex. ἐδήλωσεν habent, cum quibus *Chaldaeus* et *Lutherus* conspirant. Exod. XXIX, 46. Hinc passivum γινώσκεσθαι *edoceri, institui ab aliquo* significat. 1 Cor. VIII, 3. οὗτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ hic edoctus est a Deo, hic habet veram et salutarem religionis christianae scientiam. Galat. IV, 9. μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ Θεοῦ vel potius a Deo ad ejus cognitionem adducti.

12. *inquiro, indago, investigo*, et κατ' ἐξοχὴν de *judicibus* usurpatur, *qui in reum inquirunt et statum causae inquirendo cognoscunt*. Joh. VII, 51. καὶ γνῷ τί ποιεῖ et cognita ejus causa. Act. XVII, 19. 20. XXII, 30. XXIII, 28. βουλόμενος δὲ γνῶναι τὴν αἰτίαν cupiens scire causam. XXIV, 11. 1 Cor. IV, 19. 1 Thess. III, 5.

13. *considero, serio rem perpendo, probe examino, reputo*. Matth. XVI, 7. εἰ δὲ ἐγνώκειτε τί ἐστιν quod si perpenderitis quid sibi vellet hoc. XXIV, 39. καὶ οὐκ ἔγνωσαν neque prius rem serio perpenderent. Luc. XIX, 42. ὅτι εἰ ἔγνως τὰ πρὸς εἰρήνην σου utinam, quae sint tibi salutaria, perpenderes! Joh. XV, 18. γινώσκετε κ. τ. λ. tunc erigite vos, reputantes, me prius odisse. 2 Cor. VIII, 9. Hebr. III, 10. αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου non perpendunt miracula mea. Ita יָדַע usurpatur Ps. XXXIX, 4. XL, 9. Hos. II, 10. Conf. etiam *Abresch.* Dilucid. Thucyd. p. 392.

14. *puto, opinor*. Matth. XXIV, 50. ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ, ᾗ οὐ γινώσκει die, quo eum non expectat, et hora, qua non putat, h. e. *inopinato*. Luc. XII, 46.

15. *statuo mecum, decerno*. Luc. XVI, 4. ἔγνων τί ποιήσω decrevi quid faciam. *Diod. Sic.* IV, c. 57. ἔγνω τοὺς Ἡρακλείδας ἐξ ὅλης τῆς Ἑλλάδος φυγαδεῦσαι. Probavit hanc notionem *Bergler.* ad *Alciphr.* Ep. I, 25. p. 98 seq. *Reiz.* ad *Lucian.* T. II, p. 586 seq. et *Barnes.* ad *Eurip.* Dan. v. 43.

16. *probo assensu meo, approbo*. Rom. VII, 15. ὃ γὰρ κατεργάζομαι οὐ γινώσκω malum, quod patro, ipse non probo. Apoc. II, 24. οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν τὰ βάθη τοῦ Σατανᾶ. Conf. *Gatakerum* de Stilo N. T. c. 4. p. 33.

17. *agnosco aliquem meum esse et ad me pertinere*, et ex adjuncto: *magnifacio, revereor, amo, beneficiis afficio*. Matth. VII, 23. ὅτι οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς nunquam vos pro meis habui, s. nunquam vos amicos meos et familiares habui. Joh. VIII, 55. καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτὸν sed vos non veri Dei cultores estis. ibid. X, 14. καὶ γινώσκω τὰ ἐμὰ καὶ γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν amo meos sectatores et ab iis vicissim amor. v. 15. 27. XVII, 3. 1 Cor. VIII, 3. εἴ τις ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν, οὗτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ qui Deum amat et recte colit, is vicissim ab eo amatur et beneficiis afficitur. 2 Tim. II, 19. ἔγνω Κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ favet Deus et delectatur veris suis cultoribus. Hebr. XIII, 23. γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν Τιμόθεον humaniter Timotheum excipe et, prout par est, tractate. Eodem modo יָדַע haud raro in libris V. T. usurpatur, Ps. I, 6. XXXVII, 18.

18. per euphemismum est: *coeo, rem habeo*, et de congressu maris et foeminae tam licito, quam illicito, usurpatur,

usurpatur, ad imitationem hebraici יָדַע. Huc pertinet formula: γινώσκειν ἄνδρα, quae respondet latinae *virum experiri*, h. e. *rem habere cum viro*, et legitur Luc. I, 34. ἄνδρα οὐ γινώσκω sum ignara mariti, ut *Horatius* virginem illibatam et innuptam vocat. Genes. XIX, 8. לֹא יָדְעוּ אִישׁ Alex. οὐκ ἔγνωσαν ἄνδρα. Num. XXXI, 17. 35. Interdum etiam de ipsis maribus dicitur. Matth. I, 25. καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν nec rem habuit cum ea. Genes. IV, 1. וְהָאָדָם יָדַע אִשְׁתּוֹ ibid. XXIV, 16. Eodem sensu γινώσκειν in graecis Scriptoribus et apud Latinos *cognoscere* et *scire* usurpari, *Fesselius* in Adversariis Sacris Lib. II, c. 14. et *Wetstenius* N. T. T. I. p. 229. docuerunt. *Hesych.* ἔγνω· ὡμίλησεν ἀνὴρ πρὸς γυναῖκα.

19. interdum omittitur, v. c. Rom. XI, 18. εἰ δὲ κατακαυχᾶσαι, scil. γνῶθι.

20. Notandae sunt formulae loquendi τοῦτο δὲ γινώσκετε, seu γινώσκοντες, Scriptoribus N. T. et Paulo inprimis admodum frequentes, quibus utuntur, vel rem animadversione dignam inculcandi, vel commendandi, vel transitionis, vel explicationis et demonstrationis causa, quae vel reddendae *etenim, scilicet*, vel plane in versione omittendae sunt, v. c. Matth. XXIV, 43. Luc. XII, 39. Rom. VI, 6. 2 Tim. III, 1.

ΓΛΕΥ̃ΚΟΣ, εος, ους, τὸ, proprie *liquor ex uvis stillans, antequam calcentur*, quod alias πρόχυμα et πρότροπον (*Plin. H. N.* XIV, 7 et 9.), a *Columella* (de *re rust.* XII, 41.) vero et *Catone* (de *re rust.* c. 23.) et aliis *lixivum* fuit nuncupatum. Deinde *mustum, vinum recens ex uvis expressum*, et synecdochice: *vinum, vinum dulce, quivis dulcis potus*, a γλυκὺς *dulcis*. Semel legitur in N. T. Act. II, 13. γλεύκους μεμεστωμένοι εἰσὶ vino dulci (non *musto;* vindemiam enim in mensem Tisri cecidisse apud Judaeos, satis notum est) pleni sunt. Alex. Job. XXXII, 19. ὥσπερ ἀσκὸς γλεύκους (hebr. יַיִן) ζέων. *Etym. M.* γλεῦκος· τὸ ἀπὸ τῆς ληνοῦ ἀπόσταγμα αὐτομάτως καταρρέον ἀπὸ τῆς σταφυλῆς. ἔστι γὰρ τοῦτο γλυκύτατον καὶ λιπαρώτατον. *Hesych.* τὸ ἀπόσταγμα τῆς σταφυλῆς, πρὶν πατηθῇ. Idem *Cyrillus Lex. MS.* et *Suidas.* Confer praeter *Wetstenii* N. T. T. II. p. 465. *J. E. J. Walchii D. de natura et indole* τοῦ γλεύκους *ad* Act. l. l. in *Ej. Diss. in Acta App.* Vol. I.

ΓΛΥΚΥ̃Σ, εῖα, ὺ, *dulcis, suavis, jucundus.* Apoc. X, 9. ἀλλ' ἐν τῷ στόματί σου ἔσται γλυκὺ, ὡς μέλι. ibid. v. 10. Jacob. III, 11. 12. τὸ γλυκὺ, scil. ὕδωρ, opponitur ὕδατι ἁλυκῷ *aquae marinae*, et *aquam potabilem, ad potum aptam*, notat, plane, ut nostrum: süsses Wasser *fresh water.*

ΓΛΩ̃ΣΣΑ, seu ΓΛΩ̃ΤΤΑ, ης, ἡ, 1. *lingua, pars corporis humani, gustus et sermonis instrumentum.* Marc. VII, 33. ἥψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ. v. 35. ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ, i. q. ἀνεῴχθη ἡ γλῶσσα αὐτοῦ Luc. I, 64. h. e. *usum linguae recepit.* Luc. XVI, 24. καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου et refrigeret linguam meam. Act. II, 26. καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου, h. e. canit lingua mea laudes divinas, ubi tamen haud pauci Intt. ob locum Ps. XVI, 9. ubi in hebraico כְּבוֹדִי legitur, vocabulo γλῶσσα *animae* significationem subjiciunt, repugnante plane usu loquendi. Jacob. III, 5. 1 Petr. III, 10. παυσάτω τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ ἀπὸ κακοῦ.

2. per metaphoram: *lingula ignis, extremitas flammae*, quia extrema ignis flamma ad formam linguae effigiata est. Sic semel legitur in N. T. Act. II, 3. καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρὸς et videbant flammas igneas inter ipsos divisas; ubi de fulguribus volitantibus sermo esse videtur. Similis locus est Ies. V, 24. ubi לְשׁוֹן אֵשׁ cum לֶהָבָה permutatur.

3. per metonymiam: *lingua animi interpres, sermo, unicuique genti peculiaris, dialectus.* Marc. XVI, 17. γλώσσαις λαλήσουσι καιναῖς linguis variis ignotis

ignotis utentur. Act. II, 4. ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις ita, ut loquerentur peregrinis linguis. ibid. v. 11. ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις linguis nostris vernaculis. *Homer.* Iliad. IV, 438. Sap. I, 6. *Xenoph. Oecon.* 13, 8. De *dialecto* legitur apud *Xenoph. Mem.* III, 14. 7. *Etym. M.* γλῶσσα σημαίνει καὶ τὴν διάλεκτον.

4. speciatim: *lingua peregrina, extera, barbara, ignota*, i. q. γλῶσσα ἑτέρα. Sic legitur in N. T. Act. X, 46. ἤκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσσαις audiebant enim eos linguis ignotis loquentes. XIX, 6. ἐλάλουν δὲ γλώσσαις. 1 Cor. XII, 10. ἑτέρῳ δὲ γένη γλωσσῶν facultas variis exteris linguis loquendi. 1 Cor. XIV, 2 seq. ὁ λαλῶν —— τῷ Θεῷ qui loquitur lingua ignota, non tam hominibus, sed potius Deo loquitur. Conf. *Stosch. Archaeol. Oeconom. N. T.* p. 93. Recte jam monuit *Clemens Alexandrinus*: ἀπεριλήπτους ὄντας τὰς βαρβάρων φωνάς, μηδὲ διαλέκτους, ἀλλὰ γλώσσας λέγεσθαι. Conf. *Gataker.* ad *Marc. Antonin.* p. 120.

5. *donum linguarum peregrinarum, facultas linguis peregrinis loquendi.* 1 Cor. XIII, 8. γλῶσσαι παύσονται facultas linguis peregrinis loquendi cessabit aliquando.

6. *populus, natio, gens, quae aliqua lingua utitur, homines diversarum linguarum, quibus distinguuntur,* i. q. ἔθνος, ἄνθρωπος. Philipp. II, 11. καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσηται et ad unum omnes homines profiteantur. Apoc. V, 9. ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους. VII, 9. X, 11. XIII, 7. XVII, 15. Eodem modo chaldaicum לִשָּׁנַיָּא usurpatur Dan. III, 4. IV, 1. V, 19. et hebraicum לָשׁוֹן Ies. XLV, 23. כָּל־לָשׁוֹן *omnes homines.* Judith. III, 8. πάντα τὰ ἔθνη καὶ πᾶσαι αἱ γλῶσσαι καὶ πᾶσαι αἱ φυλαί. Vide *Wetstenii* N. T. T. II. p. 670.

7. *facultas dicendi, eloquentia, ars communicandi sensa animi.* 1 Cor. XIII, 1. ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, h. e. si praeditus essem maxima facundia et eloquentia, non solum humana, sed etiam, quae humana major esset.

8. interdum omittitur, v. c. 2 Tim. III, 4. προπετεῖς, ubi posses supplere *praecipites lingua. Phavorin.* γλῶσσα· τὸ τῆς φωνῆς ὄργανον — ἐνίοτε δὲ διάλεκτον δηλοῖ, ὡς παρ' Ὁμήρῳ ἐν τῷ ἄλλη ἄλλων γλῶσσα, τὴν διάλεκτον γλῶσσαν λέγει. δηλοῖ δέ ποτε τὴν ἐπεξειργασμένην διάλεκτον.

ΓΛΩΣΣΌΚΟΜΟΝ, ου, τὸ, i. q. ΓΛΩΣΣΟΚΟΜΕΪΟΝ. *Pollux* Lib. X, c. 33. γλωττόκομον habet, quod etiam apud *Longinum* de Sublim. S. XLIII. legitur. Eleganter et docte de hac voce exposuit *Krebsius* in Observv. Flav. p. 152. Proprie significasse videtur *cistellam, quae asservat musicorum lingulas, arcam, tibiarum lingulis recondendis idoneam.* Compositum enim est ex γλῶσσα *lingua*, etiam *lingula tibiarum et aliorum instrumentorum musicorum, quae inflantur,* et κομέω *servo, curo, cum cura gesto.* Eo haud dubie respexit *Hesychius* hac glossa: Γλωττόκομον· ἐν ᾧ οἱ αὐληταὶ ἀπετίθεσαν τὰς γλωσσίδας. Deinde vero transfertur *ad quamlibet arculam, rebus pretiosis aut certe necessariis condendis aptam,* ut sit *theca, capsula, scrinium, marsupium, loculus,* et aeque late patet ac vox ἀποθήκη. Sic teste *Galeno* Comm. H. in libr. de Fract. Atticis dicebatur *capsula, scrinii instar, in qua tabulae aut reconditiores litterae aut etiam res pretiosiores recondebantur, et quam multi, iter facientes, secum ferre solebant.* Alexandrini usi sunt hac voce pro hebraico אֲרוֹן, h. e. arca corbanica 2 Paralip. XXIV, 8. 10. 11. et *Aquila* Exod. XXXVII, 1. 1 Regg. VI, 19. de arca foederis eandem vocem adhibuit. Interdum teste *Hemsterhusio* ad *Aristoph.* Plutum v. 711. p. 238. *loculum* notat, *in quo argentum reponebatur, marsupium,* (*Plutarch.* T. V. Opp. p. 624. ed. *Reiske*) quae significatio unice convenit locis N. T. duobus, in quibus haec vox tantum occurrit. Joh. XII, 6. καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζε nam

nam gestabat loculum, et, quod donatum erat, furabatur. ibid. XIII, 29. *Hesych.* γλωσσόκομον· θήκη, σορὸς ξυλίνη λειψάνων. *Helladius* Chrestomath. p. 11. ed. *Meursii* ὅτι τὸ γλωσσοκομεῖον κυρίως μὲν ἐστι τὸ ἀγγεῖον, ὃ τὰς αὐλητικὰς ὑποδέχεται γλώσσας· οἱ δὲ νῦν καταχρώμενοι, καὶ ἐπὶ τῶν ἕτερα δεχομένων τιθέασι τὴν λέξιν. Caeterum donata est successu temporis haec vox civitate judaica, ut e loco Genes. L, 26. apparet, ubi גְלוּסְקְמָא in Targ. Jonath. et Hieros. hebraico אֲרוֹן respondet et de loculo mortuorum usurpatur. Conf. *Buxtorf.* Lex. Talmud. et Rabb. p. 443. et *Wetstenius* N. T. T. I. p. 921.

ΓΝΑΦΕΎΣ, έως, ὁ, seu ΚΝΑΦΕΎΣ, *fullo,* qui Atticis etiam πλυνεὺς dicebatur (conf. *Moeris* s. h. v.) cujus officium erat, vestes albas, cum sordidiores factae erant, lavare, creta et nitro purgare et mediantibus γνάφοις, seu *carduis,* pannos pectere et lanam excitare. *Theophr.* Char. c. X. *Plutarch.* T. VIII. Opp. p. 108. ed. *Reiske.* Deducitur a γνάφω vel γνάπτω *carmino, carpendo* vel *vellicando polio,* hoc vero est a γνάφος vel κνάφος, i. e. carduus, quo pectunt pannos, ἀκανθῶδές τι, ᾧ ξύουσι τὰ ἱμάτια, teste *Scholiaste Aristoph.* ad Plutum v. 166. Legitur semel in N. T. Marc. IX, 3. οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται λευκᾶναι cujusmodi fullo quispiam in terra non potest dealbare. Alexandrini usi sunt pro hebraico כּוֹבֵס *fullo,* a כָּבַס *lavare, purgare.* 2 Regg. XVIII, 17. Ies. VII, 3. XXXVI, 2. Scribitur etiam κναφεὺς in libris maxime Atticorum, teste *Harpocratione,* cujus locum totum adscribere placet: γναφεύς· τοῦτο οἱ παλαιοὶ Ἀττικοὶ διὰ τοῦ κ ἔλεγον. κοινὸν δὲ τὸ διὰ τοῦ γ. (sic reperitur apud *Aristoph.* Vesp. v. 1223.) Κνάφος δέ ἐστιν ἀκανθῶδές τι, ᾧ ξύουσι τὰ ἱμάτια. τοῦτο οἱ νεώτεροι διὰ τοῦ γ λέγουσι, παρὰ τὴν γνάψιν. κναφεὺς μὲν οὖν παρὰ τὸ κνῶ, ὃ σημαίνει τὸ ξύω—γναφεὺς δὲ, παρὰ τὴν τοῦ φάρους γνάψιν, ἥτις ἐστὶ παρὰ τὸ γάνος, τὸ λαμπρόν. *Hesych.* γναφέως καθαίροντος ῥύπον. Conf. de hac litterarum γ et κ permutatione *Hemsterhus.* ad *Lucian.* Dial. Vocal. p. 86. quemadmodum de ipso fullonum opificio legi merentur *C. Schoettgenii* Antiquitates Triturae et Fulloniae, Tr. ad Rhen. 1727. auctius editae Lips. 1763. 8.

ΓΝΉΣΙΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie dicitur *genuinus, legitimus, legitimam et minime spuriam originem habens,* et opponitur νόθῳ *notho, spurio.* Sic centies apud *Josephum* legitur, v. c. A. J. III, 2. 1. συμφέρειν τὸ τοὺς παῖδας εἶναι γνησίους, et V, 7. 1.

2. metaphorice: *genuinus, sincerus, verus, qui vere talis est, qualis esse debet.* Hinc τὸ γνήσιον pro γνησιότης *ingenuitas, sinceritas* 2 Cor. VIII, 8. τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων ut, quam sincera sit vestra benevolentia, explorem. Philipp. IV, 3. σύζυγε γνήσιε. 1 Tim. I, 2. Tit. I, 4. γνησίῳ τέκνῳ germano filio, seu discipulo; nisi quis vertere malit, caro, dilecto discipulo. Certe τὸ γνήσιον *amorem* et *benevolentiam* notat 3 Macc. III, 13. ut demonstratum est a me in Spicilegio I. Lexici Bieliani p. 26. *Phavor.* γνήσιος· ὁ μὴ νόθος, ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ γεννηθεὶς, ἐκ τοῦ γενῶ γενήσω. γενήσιος δὲ κατὰ συγκοπὴν γνήσιος κ. τ. λ. *Strabo* VII, p. 414. A. γνήσιοι γὰρ οἱ γερμανοὶ κατὰ τὴν τῶν Ῥωμαίων διάλεκτον.

ΓΝΗΣΊΩΣ. Adverbium, *genuine, germane, legitime,* etiam *candido et simplici animo, bono et sincero animo.* Philipp. II, 20. ὅστις γνησίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει qui tam sincere vestram curam sit gesturus. Saepius non legitur in N. T. *Polyb.* IV, 30. 2.

ΓΝΌΦΟΣ, ου, ὁ, *nubes tenebricosa, tonitru parturiens, caligo, coelo nubibus obvoluto, exorta, tenebrae, nebula.* Secundum *Eustathium* in *Iliad.* μ', p. 489, 16. est a νέφος *nebula,* mutato ε in ο et assumto γ per dialectum Aeolicam. Semel legitur in N. T. Hebr.

Hebr. XII, 18. τῷ γνόφῳ, ubi hebraico עָנָן respondet, Deut. IV, 11. Caeterum in vers. Alex. ponitur pro אֲפֵלָה, Exod. X, 22. אֹפֶל, Job. XXIII, 17. עֲרָפֶל, Exod. XX, 21. et עֲנָנָה, Ies. XLIV, 22. *Phavor.* ἡ συννέφεια ἢ ὁ ζοφώδης ἀήρ. *Hesych.* συννέφεια· δεινὸς ἄνεμος, ἀχλὺς, σκοτομηνία, collatis interpretibus gr. ad Job. III, 5. *Suid.* σκότος βαθύ. Idem legitur in *Lexico Psalterii MS.*

ΓΝΩ΄ΜΗ, ης, ἡ. Est verbale a perfecto ἔγνωσμαι, verbi γινώσκω, *agnosco, novi, statuo, decerno.*

1. *sententia, mens.* 1 Cor. I, 10. καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ concordia animorum. Apoc. XVII, 13. οὗτοι μίαν γνώμην ἔχουσιν summus est inter eos animorum consensus; *conspirant.* Nam μίαν γνώμην ἔχειν est i. q. ἴσα βαίνειν, ἴσα πνεῖν. *Jul. Pollux* VIII, 151. Caeterum formula γνώμην ἔχειν saepius obvia est apud Graecos, v. c. *Herodot.* I, 207, II, 7. *Thucyd.* II, 86. *Aristoph. Nub.* 157. ὁπότερα τὴν γνώμην ἔχοι. *Schol.* πῶς διάκειται καὶ διαλογίζεται.

2. *voluntas.* Act. XX, 3. ἐγένετο γνώμη constituit, decrevit. Philem. v. 14. χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης té invito, te non permittente. Hinc κατὰ γνώμην ποιεῖν τινὶ *alicui gratificari* apud *Xenoph.* de *Re Equestri* c. XI, 5.

3. *judicium, opinio.* 1 Cor. VII, 40. κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην ut mea fert opinio, ex mea sententia. Eadem formula legitur quoque apud *Herodot.* V, 3. *Aelian. V. H.* VII, 12.

4. *consilium.* 1 Cor. VII, 25. γνώμην δὲ δίδωμι consilium vobis do, modeste vobis suadeo. *Hesych.* γνώμην δίδωμι· συμβουλεύω, ut rescribendum est loco συμβουλεύομαι. 2 Cor. VIII, 10. καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδωμι. Sirac. VI, 18. ubi cum συμβουλία permutatur. *Xenoph.* de *Vectigal.* IV, 22. τῇ δὲ γνώμῃ ἐπιμελούμενοι consilio adjuvantes. *Suid.* βουλή· προαίρεσις. Conf. *Wetstenii N. T.* T. II. p. 128.

5. *decretum.* Apoc. XVII, 17. ποιῆσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ exsequi decretum Dei. Conf. *Taylor.* ad *Demosthenem* T. II. p. 604. et *Wetstenii N. T.* T. II. p. 824. In vers. *Theodotionis* respondet chaldaico דָּתָא, Dan. II, 15. et טְעֵמָא, Esr. IV, 19. V, 3. *Hesych.* γνῶμαι· τὰ ψηφίσματα.

6. Interdum omittitur, v. c. post ἀπὸ μιᾶς, sc. γνώμης, Luc. XIV, 18.

ΓΝΩΡΙ΄ΖΩ, fut. ίσω, 1. *notum facio, revelo, quod antea ignotum et occultum erat, narro, doceo, trado.* Sic legitur in N. T. Joh. XV, 15. doctrinam a patre acceptam vobis tradidi. ibid. XVII, 26. καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω. Rom. IX, 22. καὶ γνωρίσαι τὸ δυνατὸν αὐτοῦ et potentiae suae documentum edere, i. q. ἐνδείξασθαι in antecedenti. 2 Cor. VIII, 1. Galat. I, 11. Ephes. I, 9. VI, 19. ἐν παῤῥησίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου libere tradendi religionem christianam. ibid. v. 21. γνωρίσει narrabit. Coloss. I, 27. IV, 7. 9. 2 Petr. I, 16. Passivum γνωρίζεσθαι *innotescere, patefieri, tradi.* Rom. XVI, 26. εἰς ὑπακοὴν πίστεως, εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος ad obedientiam doctrinae, gentilibus traditi. Ephes. III, 3. ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνωρίσθη μοι τὸ μυστήριον. ib. v. 5. 10.

2. *indicium certum alicujus rei do, significo, dico, quibus signis aliqua res cognosci et ab aliis discerni possit.* Luc. II, 15. ὃ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν quod Deus nobis significavit, coll. v. 12. 1 Cor. XII, 3. διὸ γνωρίζω ὑμῖν ideo certum signum et indicium vobis dabo: conf. seq. Ezech. XLIV, 23. ἀναμέσον ἀκαθάρτου καὶ καθαροῦ γνωριοῦσιν αὐτόν. Hanc vim verbi multis exemplis evicit *H. Stephanus* in *Thes. Ling. Gr.* et *Jensius* in *Ferculo litterario* p. 36.

3. *in memoriam alicui revoco, commonefacio aliquem,* ita, ut omissum sit πάλιν. 1 Cor. XV, 1. γνωρίζω δὲ ὑμῖν meminisse vos volo; nam in sequentibus repetitur a Paulo, de quo jam in antecedentibus Corinthiis exposuerat.

4. *monstro, ostendo.* Act. II, 28.

ἐγνώρισάς

ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς monstras mihi viam redeundi in vitam, h. e. reducis me in vitam et restituis: modus loquendi plane singularis, cui tamen lucis aliquid affunditur locis utriusque Codicis, quae *Glassius* in *Philol. S.* p. 223. collegit, ut probaret, verba, quae *rei* notificátionem significant, quandoque pro ipsa rei productione usurpari.

5. etiam intransitive usurpatur, ut sit: *scire, nosse.* Philipp. I, 22. καὶ τί αἱρήσομαι οὐ γνωρίζω utrum optarem ignoro, non video. Job. XXXIV, 25. יַכִּיר מַעְבָּדֵיהֶם Alex. γνωρίζων αὐτῶν τὰ ἔργα. *Vulg.* novit eorum opera. Prov. III, 6. *Marc. Antonin.* IV, 29.—*Hesych.* γνωρίσαι· φανεροποιῆσαι. *Phavor.* γνωρίζω· τὸ ὑπομιμνήσκω παρὰ τῷ Ἀποστόλῳ. ὡς τὸ, γνωρίζω ὑμῖν, ἀδελφοὶ, τὸ εὐαγγέλιον. καὶ γνωρίζω ἀντὶ τοῦ γινώσκω. ὡς ὁ Θεόλογος Γρηγόριος. οἷον γνωρίσωμεν ἡμῶν τὸ ἀξίωμα, καὶ ὑπὲρ τίνος Χριστὸς ἀπέθανε. καὶ γνωρίζω τὸ γνώριμον καὶ δῆλον ποιῶ.

ΓΝΩ͂ΣΙΣ, εως, ἡ, 1. *omnis accurata et distincta alicujus rei scientia et cognitio.* Respondet hebr. דַּעַת in vers. Alex. Ps. XIX, 2. XLIV, 10. Prov. II, 6. VIII, 9. 10. 12. Sic legitur in N. T. Luc. I, 77. τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ ut cognitione salutaris doctrinae populum ejus imbuas. Rom. II, 20. ἔχοντα τὴν μόρφωσιν τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ te habere veram et rectam legis scientiam. 2 Petr. III, 18. αὐξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ Κυρίου ἡμῶν augeatur indies vestra religionis christianae cognitio, quam debetis beneficio divino.

2. speciatim ita dicitur *scientia rerum divinarum, notitia rerum ad religionem pertinentium,* et κατ' ἐξοχὴν *scientia et cognitio religionis christianae.* Luc. XI, 52. ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως vobis demandatum est munus imbuendi populum scientia verae religionis divinae. Rom. XV, 14. πεπληρωμένοι πάσης γνώσεως satis instructi scientia relig. christianae. 1 Cor. I, 5. ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώ[σει] VIII, 1. ὅτι πάντες γνῶσιν ἔχομεν [ἡ γνῶ]σις φυσιοῖ nos omnes eam sc[ientiam] religionis christianae habemu[s] scilicet nos de vanitate dea[rum] edocere potest, sed scientia i[sta] ad superbiam ducere solet. XIV, 6. ἢ ἐν γνώσει ita, ut vos [...] religionis christianae imbuam, XI, 6. Coloss. II, 3.

3. *perfectior cognitio religion[is chris]tianae, quae paucorum esse s[olet]* [1] Cor. VIII, 7. ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν [ἡ γνῶσις] sed non omnes perfectiore co[gnitione] et certa persuasione gaudent [...] 10. τῷ ἔχοντι γνῶσιν opponitur [...] ὤν. ib. v. 11. 1 Cor. XIII, 2.

4. Interdum tamen γνῶσις i[n N. T.] a σοφία distinguitur forsitan h[oc dis]crimine, ut γνῶσις sit imperfe[ctior] ea religionis christianae scienti[a, quae] tantum circa elementa ejus v[ersatur], σοφία autem dicatur major et [perfec]tior religionis christianae scie[ntia, qua] eam possis docte, subtiliter [et pru]denter aliis tradere. Sic aute[m legi]tur in N. T. 1 Cor. XII, 8. [...] ferendus est *Chrysostomus* in [...] ad h. l. ibid. XIII, 8. εἴτε γνῶσις [καταρ]γηθήσεται cognitio imperfectior [re]ligionis, quam nunc habemu[s] cessabit, nam succedet pe[rfectior] coll. v. 9. *Etymol. ineditum:* γ[νῶσις σο]φίας διαφέρεται. γνῶσις μέν ἐστι [...] τὰ ὄντα. σοφία δὲ καὶ τὸ τὰ ὄντα γ[...] καὶ τὸ τὴν τῶν ἀντιπιπτόντων λύσει[...]σθαι.

5. *cognitio religionis practi[ca, quae] se ipsis factis et virtutis studio [...]* 2 Cor. VI, 6. ἐν γνώσει, nam i[bi] jungitur cum aliis virtutibu[s] VIII, 7. ubi diserte a πίστει [...] distinguitur. Nam γινώσκειν τὸ[ν ...] N. T. non tantum iis tribuit [...] cognitionem idoneam veri I[...] bent, sed etiam iis, qui conve[...] vivunt huic cognitioni, Deum [...] mente colunt.

6. *facultas intelligendi et co[gnoscen]di, intelligentia, captus.* Eph[es. III,] 19. τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσ[εως ἀγά]πην τοῦ Χριστοῦ amorem Chri[sti ...]

cog

one humana superiorem, s. ex-
:m omnem captum humanum,
20. quam nec sperare nec sa-
ligere possumus.
ι religio, doctrina rerum divi-
2 Cor. II, 14. τὴν ὀσμὴν τῆς
αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ
ui per nos utique doctrinam
ropagat, velut odorem, suave
ι. ib. IV, 6. τῆς γνώσεως τῆς
ctrinae, religionis praestantis-
ib. X, 5. πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον
ς γνώσεως τοῦ Θεοῦ omnes po-
adversarios, qui se opponunt
ιi divinae. Philipp. III, 8. διὰ
χον τῆς γνώσεως Χριστοῦ ob sum-
raestantiam religionis christia-
l Tim. VI, 20. τῆς ψευδωνύμου
falsae religionis, doctrinae re-
vinarum, quae non digna est
omine. Eodem modo דַּעַת,
per γνῶσιν usitatissime ver-
lexandrini, usurpatur Malach.
ubi ait Propheta שִׂפְתֵי כֹהֵן
יִשְׁמְרוּ h. e. ministrorum Dei
invigilent doctrinae ejusque
i. Huic plane respondet ara-
سلام, quod saepissime in Co-
e effatis divinis usurpatur, quae
ιt Muhamedes. *Clemens Alex.*
Lib. VI, p. 645. γνῶσις παρὰ
ι τοῦ Θεοῦ παραδοθεῖσα καὶ ἀποκα-
ι. Cf. *Tittmanni* libellum de
iis Gnosticorum in N. T. frustra
tis p. 138 seq.
:pientia et prudentia. 1 Petr.
. συνοικοῦντες κατὰ γνῶσιν pruden-
ım uxoribus vestris vivite. 2
l, 5. ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν cum
s christianae studio conjungite
ıtem vitae rationem. Rom.
ι. γνῶσις ipsi Deo tribuitur, qua-
quae conducunt ad hominum
ιtem, judicio minime fallaci cog-
, et suam summam sapientiam
ιatione rerum humanarum de-
rat. *Hesych.* γνῶσις· σύνεσις, εἴ-
δησις.

ΙΩΣΤΗΣ, ου, ὁ, *qui aliquid bene
um et perspectum habet adeoque*
aliquam rem dijudicare valet, gnarus, a
γινώσκω. Semel in N. T. legitur Act.
XXVI, 3. μάλιστα γνώστην (in aliis codd.
ἐπιστάμενος, in aliis εἰδὼς e glossemate) ὄν-
τα σε πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἐθῶν τε καὶ
ζητημάτων (pro γνώστου ὄντος σου. Conf.
Perizon. ad *Aelian. V. H.* II, 13. et
Markland. ad *Lysiae* Oratt. II. p.
440.) cum te non lateant praecepta
et controversiae Judaeorum. Hist.
Susann. v. 42. ὁ Θεὸς αἰώνιος ὁ τῶν κρυπ-
τῶν γνώστης. In versione Alex. res-
pondet hebraico יִדְּעֹנִי *ariolus, re-
rum futurarum divinator.* 1 Sam.
XXVIII, 3. 2 Regg. XXI, 6.

ΓΝΩΣΤΌΣ, ὁ, ἡ, τὸ, 1. *notus, cog-
nitus*, ita, ut de *hominibus* aeque ac
de *rebus* usurpetur. Joh. XVIII, 15.
16. γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ notus erat do-
mesticis Pontificis. Act. I, 19. καὶ
γνωστὸν ἐγένετο et innotuit. ibid. II, 14.
IV, 10. IX, 42. XIII, 38. XIX, 17.
XXVIII, 22. 28. γνωστὸν οὖν ἔστω ὑ-
μῖν sciatis vero, יָדֹעַ לָכֶם, Ezech.
XXXVI, 32.

2. *familiaris, amicus*, etiam *cogna-
tus. Suid.* γνωστοί· φίλοι. *Lex. Cyril-
li MS. Brem.* γνωστοὺς ἀδελφούς. —
Sic legitur in N. T. Luc. II, 44. ἐν
τοῖς συγγενέσι καὶ τοῖς γνωστοῖς inter cog-
natos et amicos. ib. XXIII, 49. εἱστή-
κεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτοῦ μακρόθεν
eminus consistebant omnes familiares
ejus et cognati. Ps. LXXXVIII, 8.
ἐμάκρυνας τοὺς γνωστούς μου ἀπ' ἐμοῦ, u-
bi hebraico מְיֻדָּע respondet. Nehem.
V, 10. pro וְגַם־אֲנִי אַחַי וּנְעָרַי Alex-
andrini habent καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ οἱ
γνωστοί μου. Adde *Aquil. Theod.*
Prov. VII, 4.

3. *certus, non dubius, extra contro-
versiam positus, omnia veri signa ha-
bens.* Act. IV, 16. γνωστὸν σημεῖον in-
dubitatum miraculum patratum.

4. τὸ γνωστὸν *cognitio, scientia*, i. q.
γνῶσις, quo ipso vocabulo usi sunt
Chrysost. et *Theodoret.* explicationis
causa ad locum Rom. I, 19. διότι τὸ
γνωστὸν τοῦ Θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς
quanquam vero habent cognitionem

de

de Deo, ab ipso Deo ipsis suppeditatam. Sic cap. II, 4. τὸ χρηστὸν pro χρηστότης ponitur, et Genes. II, 9. pro hebraicis עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע Alexandrini habent καὶ τὸ ξύλον τοῦ εἰδέναι γνωστὸν καλοῦ καὶ πονηροῦ.

5. *carus, dilectus.* Act. XV, 18. γνωστὰ ἀπ' αἰῶνός ἐστι Θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ nam cara sunt Deo semper omnia ejus opera, h. e. amat omnes homines, gentiles aeque ac Judaeos. Suadet hanc explicationem omnis orationis series et confirmat ipse usus loquendi. Conf. supra sub γινώσκω.

ΓΟΓΓΎΖΩ, fut. ύσω, 1. *murmuro, mussito, submissa voce utor, clanculum et intra dentes aliquid profero.* Ita legitur Joh. VII, 32. ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ ταῦτα cognoscentes populum clam haec de Jesu statuere, quae nempe v. 31. leguntur. Proprie de *columbis* haec vox usurpata videtur, teste *Polluce* V, 13. *Hesych.* γογγύζειν· φθέγγεσθαι, τονθορύζειν. *Phavorin.* γογγύζειν· ἐπὶ τῆς περιστερᾶς λέγεται. σημαίνει δὲ τὸ τονθορύζειν. Jam, quia hi, qui mussitant, fere ex indignatione hoc faciunt, hinc factum est, ut γογγύζω

2. significaret *indignari, aegre ferre, conqueri, contendere et rixari,* nec tamen indignationem et querelam licite proferre et aperire. Matth. XX, 11. λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου tum illi fremebant contra patremfamilias. Luc. V, 30. καὶ ἐγόγγυζον et indigne ferebant. Joh. VI, 41. ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ Judaei autem indignabantur ob id, quod dixerat. ibid. v. 43 et 61. 1 Cor. X, 10. μηδὲ γογγύζετε ne conquerimini de Deo, coll. Num. XIV, 1. Saepius non legitur in N. T. Eodem sensu haec vox reperitur apud *M. Antonin.* II, 21. *Arrian.* Diss. in *Epictet.* III, c. 26. μὴ ἀντίτεινε· μὴ γόγγυζε. Conf. *Wetstenii N. T.* T. I. p. 424.

ΓΟΓΓΥΣΜΌΣ, οῦ, ὁ, 1. *murmur, mussitatio, sermo submissus,* i. q. τονθορυσμός. (a γογγύζω.)

2. *disputatio clandestina.* Joh. VII, 12. καὶ γογγυσμὸς πολὺς περὶ α ta fuit de eo disputatio.

3. *indignatio clandestina,* *palam profertur.* Philipp. πάντα ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν codd. legitur ὀργῆς) omnibu vestris satisfacite, sine indi h. e. *lubenter, hilari et prom* 1 Petr. IV, 9. φιλόξενοι εἰς ἀλλ γογγυσμῶν lubenter vos invi pitio excipite.

4. *querela, conquestio.* Ac ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνι Ἑβραίους excita est conquesti istarum adversus Christian daeis. Eodem sensu legitu Alex. Exod. XVI, 7. 8. 9. hebraico תְּלֻנָּה respondet. XVII, 10.

ΓΟΓΓΥΣΤΉΣ, οῦ, ὁ, mu (ab eodem.) Semel legitur Jud. v. 16. ubi falsi doctore ταὶ vocantur vel ideo, quia c erant et, pugnandi libidine christianis doctoribus, maxi tolis, obloquebantur et eos proscindebant, (coll. Prov. 21. נִרְגָּן *contentiosus,* Alex *Theod.* γογγυστής, *Aquila* *Symmachus* δόλιος) vel ideo *belles* erant contra Deum ej luntati se opponebant, hom lesti et immorigeri Deo. (γογγυσμὸς Ies. LVIII, 9. in v hebraico אָוֶן *iniquitas* respo

ΓΌΗΣ, ητος, ὁ, 1. propri *tator, praestigiator, qui pra* *liisve malis artibus imponit,* μάγος dici solet, qua ipsa vo *chius* usus est s. h. v. Ita tur apud *Xiphilinum* in Ep *Cass.* de imperatore *Anton* *calla,* artibus magicis impen favente, in vita ejus: τοῖς δὲ γόησιν οὕτως ἔχαιρεν, ὡς καὶ τὸν Καππαδόκην τὸν ἐπὶ τοῦ Δομ θήσαντα ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν, ὅστις καὶ γόης ἐγένετο κ. τ. λ. Hin

2. *impostor quivis* ita dicitu *liis imponit,* unde et apud gr. γοητεία τῇ ἀπάτῃ jungit

cuit *Gottleber* ad *Platonis Menexenum* c. 2. p. 18. In N. T. legitur semel 2 Tim. III, 13. πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες, ubi sermo est de falsis doctoribus, qui in sequentibus πλανῶντες vocantur. *Suid.* γόης· κόλαξ, πλάνος, ἀπατεών. *Timaeus Lex. Plat.* γόητις· ἀπατητής. Conf. *Abresch.* ad *Aeschylum* p. 484. *Wetstenii N. T.* T. II. p. 363. et *Fischer.* ad *Platonis Phaed.* § 30. p. 339. ed. rec.

ΓΟΛΓΟΘΑ͂. *Golgotha.* Nomen collis exigui prope Hierosolymam, in quo Christus crucifixus est, origine chaldaicum גָּלְגָּלְתָּא *cranium*, (Syriacum ܓܓܘܠܬܐ voce media radicis elisa, hebraicum vero גֻּלְגֹּלֶת a גָּלַל volvit, in Piel גִּלְגֵּל, unde cranium hoc notatur nomine a forma rotunda, quam habet) quod *locum calvariae*, seu *cranii* significat, κρανίου τόπον, ut explicatur Matth. XXVII, 33. et Joh. XIX, 17. Locus vero, ubi Christus crucifigebatur, ita vocatus videtur, non ob formam montis, capiti humano similem, ut quibusdam visum est, sed quia refertus fuerit craniis maleficorum, ibi interfectorum.

ΓΌΜΟΡ'ΡΑ, ας, ἡ, et ΓΌΜΟΡ'ΡΑ, ων, τὰ, *Gomorrha.* Nomen urbis πενταπόλεως (nam eo loco, ubi nunc mare mortuum, seu lacus Asphaltites est, erant olim quinque urbes, Genes. XIV, 2. quarum una fuit haec Gomorrha) ad plagam orientalem terrae Judaeae sitae, quae ob summam civium impietatem cum Sodoma eodem eversa est incendio. Genes. XIX, 24. Hebraice dicta est עֲמֹרָה ab עָמַר *manipulos fecit*, sine dubio a copia frugum, erat enim sita in tractu amoenissimo et fertilissimo. Consueverunt autem Graeci ע per γ exprimere, v. c. רעמה ῥέγμα, עזה γάζα, Genes. XIX, 23. צוער σήγωρ et σώγωρ, Genes. XXXVI, 24. alia multa ut taceam. In N. T. autem legitur tantum Matth. X, 15. Marc. VI, 11. Rom. IX, 29. 2 Petr. II, 6. Jud. v. 7.

ΓΌΜΟΣ, ου, ὁ, 1. proprie: *onus navis*, (φορτίον) *merces, quae sunt in navi.* (a γέμω *onustus sum.*) Sic legitur in N. T. Act. XXI, 3. ἐκεῖσε γὰρ ἦν τὸ πλοῖον ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον ibi enim nautae exposituri erant merces. *Eustath.* in *Iliad.* ι, p. 1041. 39. φόρτος νηὸς ὁ καὶ γόμος. οὗ καὶ αὐτοῦ χρῆσις παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Id. in *Iliad.* π, p. 1106. 50. *Herodot.* I, 194. Apud Alexandrinos de *quovis onere* usurpatur, et hebraico מַשָּׂא respondet. Exod. XXIII, 5. 2 Regg. V, 17.

2. *quaecunque merces aliae, quodlibet mercimonium.* Apoc. XVIII, 11. τὸν γόμον αὐτῶν οὐδεὶς ἀγοράζει οὐκέτι merces eorum nemo emit amplius. Saepius non legitur in N. T. *Phavor.* γόμος· ὁ φόρτος, εἴτουν τὸ ἄχθος. *Gloss. onus,* γόμος, βάρος, φορτίον.

ΓΟΝΕΥ͂Σ, έως, ὁ, *parens, pater ac mater.* (a praet. med. γέγονα, verbi γείνω, *gigno, procreo.*) Uterque enim parens hoc nomine concluditur. Matth. X, 21. ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς insurgent liberi adversus parentes. 2 Cor. XII, 14. 2 Tim. III, 2. γονεῦσιν ἀπειθεῖς. *Hesiod. Opp.* 233. τίκτουσιν δὲ γυναῖκες ἐοικότα τέκνα γονεῦσιν. *Aristoph. Nub.* 990. Interdum etiam de *iis* usurpatur, *qui parentes habentur vulgo, et vere sunt voluntate ac benevolentia.* Luc. II, 27. καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν. ibid. v. 41. Conf. *Schweighaeuser* ad *Polyb.* XII, 10. 3.

ΓΌΝΥ, νος, et γόνατος, τὸ, *genu, femorum ac crurum commissura.* Inde formula: προσπίπτειν τοῖς γόνασι τινὸς *amplecti alicujus genua, ad genua alicujus procidere*, quae legitur Luc. V, 8. προσέπεσε τοῖς γόνασιν τοῦ Ἰησοῦ. Similis formula reperitur in N. T. κάμπτειν τὸ γόνυ, seu τὰ γόνατα τινὶ, quae *partim* pro προσεύχεσθαι *precari, orare* ponitur, ex more istorum temporum, genubus flexis orandi, v. c. Ephes. III, 14. τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα propterea ego Deum semper celebrare soleo precibus meis eique gratias agere, *partim* vero *cultum divinum praestare,*

stare, genibus flexis adorare significat. Rom. XI, 4. οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βάαλ qui non Baalem ut Deum coluerunt. ibid. XIV, 11. ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ me omnes cultu divino prosequentur, coll. Ies. XLV, 23. כִּי־לִי תִּכְרַע כָּל־בֶּרֶךְ. Philipp. II, 10. Restat formula: τὰ γόνατα τιθέναι *genua flectere, in genua procumbere* s. *prolabi.* Marc. XV, 19. καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ et genubus flexis supplices eum sunt venerati. Luc. XXII, 41. Act. VII, 60. IX, 40. XX, 36. XXI, 5.

ΓΟΝΥΠΕΤΈΩ, ῶ, fut. ήσω, *in genua procido, genua flecto,* i. q. alias dicitur πρὸς τὰ γόνατα τινὸς πίπτειν, vel προσπίπτειν τοῖς γόνασι τινός. (ex γόνυ *genu,* et πετεῖν, i. q. πίπτειν *cadere.)* Construitur autem cum dativo vel cum accusativo, interveniente particula ἔμπροσθεν. Videndus est de constructione hujus vocis *Abreschius* in Animadvv. ad *Aeschylum* p. 552. Speciatim vero γονυπετέω in N. T. est:

1. *procidere in genua supplicandi et misericordiam alicujus implorandi causa.* Matth. XVII, 14. προσῆλθεν αὐτῷ ἄνθρωπος γονυπετῶν αὐτὸν (in aliis codicibus αὐτῷ) accessit aliquis, qui eum supplex ita rogabat. Marc. I, 40. *Polyb.* XV, 27. *Eurip. Phoen.* 300. *Hesych.* γονυπετεῖ· παρακαλεῖ, δέεται, ἱκετεύει.

2. *procidere in genua honoris et cultus gratia.* Marc. X, 17. *Suid.* γονυπετῆσαι· αἰτιατικῇ, προσκυνῆσαι.

3. *in genua procidere illudendi causa.* Matth. XXVII, 29. καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Saepius in N. T. non legitur.

ΓΡΆΜΜΑ, τος, τὸ, 1. proprie: *littera, character, ex quo syllaba et voces conficiuntur.* Sic legitur in N. T. Luc. XXIII, 38. ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ γεγραμμένη ἐπ' αὐτῷ γράμμασιν ἑλληνικοῖς καὶ ῥωμαϊκοῖς καὶ ἑβραϊκοῖς titulus etiam scriptus erat graecis, latinis et hebraicis litteris. Loca veterum huc pertinentia collegit *Wetstenius N. T.* T. I. p. 886.

2. per synecdochen *id, quod scriptum est et litteris consignatum,* et quidem α) *chirographum, syngrapha, scripta contractus formula,* eine Obligation, Schuld-Verschreibung, *an obligation, a written promise to pay a debt.* Luc. XVI, 6. 7. δέξαι σου τὸ γράμμα accipe tuam cautionem; qua ipsa voce h. l. *Vulgatus* usus est. Sic legitur apud *Joseph. A. J.* XVIII, 6. 3. ut pecuniam daret mutuam ἐπὶ γράμματι καὶ πίστει τῇ αὐτοῦ. β) *epistola, litterae.* Act. XXVIII, 21. ἡμεῖς οὔτε γράμματα περί σου ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας nos neque litteras de te accepimus ex Judaea. Galat. VI, 11. πηλίκοις ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ quam longam vobis epistolam manu mea scriptam dederim. Sic autem legitur apud *Xenoph. Hist. Gr.* I, 1. 15. γ) *leges Mosaicae scriptae* et *Codex V. T., doctrina et praecepta religionis, quae Codice V. T. continentur.* Joh. V, 47. εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε quodsi nec Mosis scriptis, h. e. vaticiniis ejus, de me prolatis, fidem habetis. ibid. VII, 15. πῶς οὗτος γράμματα οἶδε; unde illi facultas interpretandi litteras sacras? Rom. II, 29. VII, 6. οὐ παλαιότητι γράμματος non lege mosaica abrogata. 2 Cor. III, 6. τῷ γράμματι legi mosaicae, opponitur πνεῦμα doctrina christiana. 2 Tim. III, 15. τὰ ἱερὰ γράμματα libri sacri Judaeorum dicuntur: ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας inde a tenera aetate nactus es cognitionem librorum sacrorum. Libri sacri Judaeorum a *Josepho* τὰ ἱερὰ γράμματα *(A. J.* III, 7. 6. XIII, 5. 8. *Philo de Vit. Mos.* T. II. p. 179. 21. ed. *Mangey.)* αἱ ἱεραὶ βίβλοι *(A. J.* I, 6. 2. III, 6. 1.) et ἐν τῷ ἱερῷ ἀνακειμένῃ γραφὴ *(A. J.* III, 1. 7.) vocantur. Caeterum γράμμα etiam Graecis *lex* dicitur, v. c. apud *Isocrat.* in *Areop.* p. 288. ed. *Wolf.* γράμματα λαβεῖν παρ' ἀλλήλων. *Aristoph. Concion.* v. 1042.

3. *eximia, insignis eruditio, doctrina* et speciatim *erudita et subtilis religion.*

gionis judaicae scientia et cognitio. Act. XXVI, 24. τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει insignis tua doctrina te non compotem tui reddit. Rom. II, 27. διὰ γράμματος, qui tamen habes religionis Mosaicae idoneam cognitionem.—*Phavor.* γράμμα· ὁ χαρακτὴρ, ἡ ἐπιστολὴ, αὐτὸ τὸ γράμμα, τὸ σύγγραμμα κ. τ. λ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥ͂Σ, έως, ὁ, proprie:

1. *scriba, cujus officium est, ut aliquid scribat et describat, qui scribendi exercet officium,* (a γράφω *scribo*) hebr. סֹפֵר, quod, ut bene *Lightfootus* in *Hor. Hebr. et Talmud.* ad Matth. II, 4. p. m. 205. docuit, olim tribuebatur *Notariis publicis* in synedriis, registrariis in synagogis, omninoque iis, qui hominibus privatis scribebant libellos repudii, contractuum, emtionis ac venditionis, phylacteria etc. et κατ' ἐξοχὴν *Scribae populi* vocabantur. 2 Sam. VIII, 17. 2 Regg. XII, 10. Esther. III, 12. Esra VII, 6. 11. 12. Speciatim γραμματεῖς ad imitationem hebraici סוֹפְרִים dicebantur

2. *legis periti,* h. e. *legis divinae, Judaeis traditae, et traditionum doctores et interpretes, Theologi Judaeorum,* qui non solum curam codicis sacri habebant, ita, ut partim eum custodirent, partim recte describi curarent, sed etiam in causis cognoscendis, et difficilioribus scripturae sacrae locis interpretandis operam suam praestabant, et assessores erant synedrii magni, unde *scribae legis,* νομικοὶ et νομοδιδάσκαλοι appellabantur, et ipsa vox graeca γραμματεῖς cum nomine Φαρισαῖοι, Matth. V, 20. XII, 38. XV, 1. et vocibus ἀρχιερεῦς, Matth. II, 4. XX, 18. XXI, 15. et πρεσβύτεροι, Matth. XVI, 21. XXVI, 3. XXVII, 41. conjuncta reperitur. Sic autem legitur in N. T. Matth. VII, 29. XVII, 10. XXIII, 2. 13. 14. 15. Conf. *Vorstius* de *Hebraismis N. T.* cap. III. p. 84 sq. ed. *Fischeri* et *Wetstenii N. T.* T. I. p. 244.

3. *quilibet doctor religionis christianae.* Matth. XIII, 52. πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν quilibet doctor bene callens et tradens doctrinam evangelii. ibid. XXIII, 34. ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς. De doctore religionis usus est hac voce Sirac. XXXVIII, 25.

4. in universum ita dicitur *vir, sapientia ac doctrina excellens, eruditione insignis,* cui ἀγράμματος Act. IV, 13. opponitur. Sic legitur in N. T. 1 Cor. I, 20. ποῦ σοφός; ποῦ γραμματεύς; ποῦ συζητητὴς τοῦ αἰῶνος τούτου; ubi sunt philosophi eruditi, et qui subtiliter disserere et disputare valent? coll. Ies. XXXIII, 18. Eodem modo סוֹפֵר τῷ בּוֹר *rudi, indocto* opponitur, ut *Lightfootus* docuit l. l. Jam quia viri litterati et eruditione insignes olim praeficiebantur summis in republica muneribus et maxime inter consiliarios regis erant, factum est, ut γραμματεὺς

5. de *summo magistratu* et *praefecto,* seu *principe civitatis* diceretur. Sic autem legitur in N. T. Act XIX, 35. καταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον praeses autem, seu gubernator Ephesi cum populum mitigasset. *Syrus* bene transtulit ܪܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ; h. e. *primarius civitatis.* Ad hunc locum elegantem dissertationem scripsit *J. C. Schwarzius* de γραμματεῦσι magistratu civitatum Asiae proconsularis, Altorf. 1735. 4. Conf. etiam *(Rob. Ellis) Fortuita Sacra* p. 119. et *Wetstenii N. T.* T. II. p. 586. Eodem modo praeses regis Babylonici in Samaria סָפְרָא, vocatur Alexandrinis γραμματεὺς, Esr. IV, 8. Adde Sirac. X, 5. *Gloss.* γραμματεὺς *tesserarius,* h. e. qui tesseras tribuit et militibus symbola praescribit. Vide *Seldenum* ad *Marm. Oxon.* p. 110 seq. et *van Dalen* Diss. V. c. 3. p. 423. In universum de variis hujus vocis notionibus eleganter exposuit *Fesselius* in *Adversariis Sacris* Lib. I, c. 1. cum quo conferri meretur *Trozzius* de Scribis Hebraeorum,

Graecorum et Romanorum, ad calcem *Hugonis* libri de prima scribendi origine p. 477—513.—*Hesych.* γραμματεύς· ὁ ἀναγνώστης, γράμματα εἰδὼς καλῶς.

ΓΡΑΠΤΌΣ, ὁ, ἡ, τὸ, *scriptus, litteris consignatus.* (a γράφω *scribo.)* Semel in N. T. legitur Rom. II, 15. τὸ ἔργον νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν leges divinae scriptae sunt in cordibus eorum, h. e. animis eorum infixae haerent, seu, bene cognitas eas habent, seu, formata est earum in animis notio. Ipsa vero loquendi formula: γράφειν ἐν καρδίαις, etiam apud alios Scriptores in hoc sensu satis frequens est, ut Ven. *Koppe* ad h. l. docuit. Conf. *Aeschyl. Prometh.* 267. ad quem locum *Scholiastes:* οὕτω δὲ καὶ Πίνδαρος φησί· φρενὸς ἐμᾶς γέγραπται· τὴν ἀκριβῆ κατάληψιν αἰνιττόμενος. Conf. infra sub γράφω.

ΓΡΑΦῊ, ῆς, ἡ, 1. *scriptura, scriptum, liber, libellus.* Rom. I, 2. ἐν γραφαῖς ἁγίαις. XVI, 26. Speciatim

2. ἡ γραφὴ, etiam in plurali αἱ γραφαὶ, dicitur *Scriptura Sacra,* seu *Codex V. T. libri sacri Judaeorum,* interdum etiam *ipsa doctrina in libris V. T. tradita.* 2 Tim. III, 16. πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος omnis scriptura, quae Deum auctorem habet. Act. VIII, 32. ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς locus scripturae sacrae. ib. XVIII, 24. δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς literas sacras interpretandi peritia valde pollens. Matth. XXI, 42. XXII, 29. Marc. XII, 24. μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς non tenetis doctrinam in V. T. traditam. Luc. XXIV, 27. Joh. V, 39. X, 35. Jacob. II, 8. 1 Petr. II, 6. 2 Petr. I, 20. πᾶσα προφητεία γραφῆς.

3. *locus unus e libro quodam sacro Judaeorum, dictum scripturae sacrae,* per metonymiam continentis pro contento, περιοχὴ τῆς γραφῆς. Marc. XII, 10. οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε; Joh. VII, 38. XIII, 18. ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ sed eveniet, quod in illo scripturae sacrae loco traditur. Jacob. II, 23.

4. *vaticinia V. T. de Messia ejusque persona, munere et vita.* XXVI, 54. πῶς οὖν πληρωθῶσιν φαὶ, sc. τῶν προφητῶν, quod a 56. Marc. XIV, 49. Luc. 32. ὡς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφ interpretaretur nobis vatic Messia, coll. v. 25. 26. 27. 4 Joh. XIX, 24. XX, 9. Act. 11. XVIII, 28. ἐπιδεικνὺς διὰ φῶν, εἶναι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν. XV, 3. 4.

5. *vaticinium, oraculum* in sum. Luc. IV, 21. ὅτι σήμερ ρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσὶν eventum habet hoc, quod a oraculum. Joh. XVII, 12. 16.

6. *ille ipse, qui loquens ind scriptura sacra.* Rom. IX, γὰρ ἡ γραφὴ τῷ Φαραὼ dicit au us de Pharaone, teste scriptu Galat. III, 8. προϊδοῦσα δὲ praevidens vero Deus teste sacra. ibid. v. 22. συνέκλεισε τὰ πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν Deus locis script. sac. omnes homi cato obnoxios esse declaravit IV, 30. ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφὴ; tur autem verba Sarae, qua in illo loco litteris mandavit.

7. *liber V. T. deperditus.* IV, 5.

8. *epistola, litterae.* 2 Petr. ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφὰς, que plerique interpretes de epist linis explicant.

9. interdum omittitur, v. c VI, 16. post φησίν. Ephes διὸ λέγει, sc. ἡ γραφή. ibid. v. cob. IV, 6. 1 Macc. V, 16 quoque saepius apud *Philo* observat *J. Alberti* in *Mus* Vol. I. p. 120.

ΓΡΆΦΩ, fut. άψω, 1. *scri ras pingo in tabula, membra ta, aliave materia, litterarum characteribus aliquid exprimo.* III, 17. οὕτω γράφω, h. e. en rum mearum ductus, quibu scribendo adsuevi. Matth. 37. Apoc. V, 1. γεγραμμένον ὄπισθεν. Act. XV, 23. etc.

2. *varias formas pingo, notas quaslibet rei imprimo,* unde non solum γράφειν etiam *pictoribus* tribuitur apud Graecos, sed etiam γραφὴ *signum quodvis alicui rei illitum vel impressum* significat. Sic autem legitur in N.T. Joh. VIII, 6 et 8. Ἰησοῦς κάτω κύψας, τῷ δακτύλῳ ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν tum Jesus corpore inclinato varias formas pingebat in terra, ut solent homines, alte meditantes, et res externas minime curantes, aut aliud agentes, ne aures aliis praebere velle videantur. Optima haec videtur *Lutheri* de hoc loco Johanneo sententia, confirmata quoque a *Kypkio* et *Heumanno* in *Nova Sylloge Dissertationum* P. I. p. 173. Adde locum *Eurip. Orest.* v. 631.

3. *scribo, conscribo epistolam, absenti aliquid significo per litteras,* etiam: *epistolam scribi jubeo, in epistola memoro.* Act. XV, 23. γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν τάδε, pro: γράψαντες ἐπιστολὴν περιέχουσαν τὸν τύπον τοῦτον, uti legitur ibid. XXIII, 25. 2 Cor. II, 9. Philem. v. 21. 1 Petr. V, 12. 2 Cor. XIII, 10. Galat. I, 20. VI, 11. Interdum etiam legitur in notione praegnante, ita, ut in hac voce simul lateat notio τοῦ πέμπειν et ἐπιστέλλειν, et significet *literas scriptas mittere.* Act. XV, 23. γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν τάδε, qui literas eo perferrent hoc exemplo: ad quem locum conf. *Abresch.* ad *Aeschyl.* p. 185. Rom. XVI, 24. πρὸς Ῥωμαίους ἐγράφη, coll. v. 22. 1 Cor. XVI, 24. 1 Petr. V, 12. Ita et legitur apud *Polyb.* V, 38. *Isocr.* Ep. IV, p. 988. ubi πέμπειν ἐπιστολὴν et γράψαι permutatur. *Aristaenet.* II. Ep. 13.

4. *praedico, vaticinor scriptis.* Luc. XXII, 37. ὅτι ἔτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοὶ debet hoc in me ex vaticiniis eventum habere. ib. XXIV, 46. οὕτω γέγραπται ita praedictum est in libris V. T. Joh. I, 45. ὃν ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ προφῆται quam oraculis suis annunciarunt Moses atque prophetae. ibid. XII, 16. ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα id de eo fuisse praedictum. Hebr. X, 7. ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ in volumine librorum sacrorum vaticinia de me extant.

5. *describo.* Rom. X, 5. Μωσῆς γράφει τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου, scil. οὖσαν, Moses describit justitiam e lege ortam hoc modo.

6. *praecipio, jubeo, praescribo,* ita, ut de legislatore inprimis dicatur, qui legem fert et promulgat. Marc. X, 5. ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην hanc legem vobis scripsit. ibid. XII, 19. Μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν. Luc. II, 23. καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ Κυρίου quemadmodum praescriptum est in lege Mosaica. ibid. X, 26. ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; quaenam habet praecepta lex Mosaica? 1 Joh. II, 12. 13. 14. Tob. I, 6. 3 Esdr. VI, 17. Sic etiam apud exteros Scriptores legitur, v. c. *Aelian. V. H.* XIII, 24. ἔγραψε Λυκοῦργος. ib. VI, 10. Περικλῆς νόμον ἔγραψεν. *Plutarch. Sept. Sap. Conviv.* p. 152. Vid. *Petiti leges Atticas* II. Tit. I. p. 174 et 183. Ita et *scribere* apud Latinos, v. c. *Sueton. Tiber.* c. 2. *Livium* III, 33. In lingua quoque arabica كتب saepe *jubere* notat, v. c. apud *Elmacin.* p. 221. ubi cum امر permutatur.

7. γέγραπται saepissime κατ' ἐξοχὴν denotat: *scriptum est in sacris litteris.* Matth. IV, 4. 6. 7. XXI, 13. XXVI, 31. etc.

8. *in catalogum,* seu *in tabulas, refero, inscribo.* Luc. X, 20. ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγράφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς vos esse in eorum numero, quibus Deus felicitatem aeternam destinavit. Apoc. XIII, 8. XVII, 8. XX, 15. XXI, 27. Conf. supra sub βιβλίον et βίβλος.

ΓΡΑΩΔΗΣ, εος, ὁ, ἡ, *anilis, levis et nullius momenti.* (a γραῦς, γραὸς, ἡ, *anus.*) Semel legitur in N. T. 1 Tim. IV, 7. τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους παραιτοῦ profanas et aniles quaestiones recusa. Conf. *Wetstenii N. T.* T. II. p. 336.

ΓΡΗΓΟΡΕΩ, ῶ, fut. ήσω. 1. proprie, ut ἀγρυπνέω, de *corporis vigilia* usurpatur, *vigilo, somnum arceo, abstineo a somno corporali,* et opponitur

tur τῷ καθεύδω. Matth. XXVI, 38. 40. οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ᾽ ἐμοῦ; ita ne unam quidem horam potestis vigilare mecum? Marc. XIII, 34. XIV, 37. 38.

2. metaphorice: ut latinum *vigilo* (*Sueton. Tib.* 21. *Sallust. Catil.* 52, 29) *omni cura, diligentia et studio in rem aliquam incumbo* s. *negotio alicui vaco, caute et circumspecte ago, omnia attendo, provideo, prospicio.* Matth. XXV, 13. γρηγορεῖτε οὖν caute agite. Marc. XIII, 35. Act. XX, 31. διὸ γρηγορεῖτε curam agite diligentem coetus Christianorum, vestrae curae demandati: posset etiam reddi: cavete vobis ab his falsis doctoribus. 1 Cor. XVI, 13. vestrae felicitati consulite. Coloss. IV, 2. γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ assidui estote in precibus faciendis, maxime gratiis agendis Deo. 1 Thess. V, 6. 1 Petr. V, 8. Apoc. III, 2. 3. XVI, 15. Respondet hebraico שָׁקַד, quod de vigilia corporis aeque ac animi haud raro in V. T. ponitur et per γρηγορεῖν et ἀγρυπνεῖν ab Alexandrinis exponitur, v. c. Ps. CII, 7. CXXVII, 1. Ies. XXIX, 20. Jer. I, 12. XXXI, 28. Dan. IX, 14. *Xenoph. Cyrop.* I, 4, 20. *Anab.* V, 7, 6. ἐγρηγορέναι περὶ τῆς ὑμετέρας ἀσφαλείας.

3. *vivo, superstes sum in hac vita.* 1 Thess. V, 10. ἵνα εἴτε γρηγορῶμεν, εἴτε καθεύδωμεν, ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν, ut, sive superstites, sive mortui deprehendamur die illo reditus Christi ad judicium, consortes reddamur dignitatis et felicitatis. Conf. IV, 15—18.

ΓΥΜΝΆΖΩ, fut. άσω, 1. proprie: *me nudum exerceo in palaestra more luctatorum in ludis gymnicis.* (a γυμνὸς *nudus.*) Unde γυμνάσιον *ipsum locum* notat, *in quo athletae nudi se exercebant*, τόπον, ἐν ᾧ ἀγωνίζεται, interprete *Hesychio.*

2. metaphorice ad mentem transfertur, *assuefacio me, me aptum et idoneum reddo, usu et exercitatione habitum mentis consequor.* 1 Tim. IV, 7. γύμναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν assuefacias te pietati, virtuti stude. Hebr. V, 14. αἰσθητήρια γεγυμνασμένα ἐχόντων qui multo usu idoneam sibi facultatem animi compararunt, seu sensus, quibus per habitum acumen aliquod inest ad sentiendum exquisite. Hebr. XII, 11. τοῖς δι᾽ αὐτῆς γεγυμνασμένοις qui satis assueti sunt calamitatibus easque patienter pertulerunt. *Chrysost.* τοῖς ἀνασχομένοις ἐπὶ πολὺ καὶ καρτερήσασι. 2 Petr. II, 14. καρδίαν γεγυμνασμένην πλεονεξίας ἔχοντες quibus est animus ad lucra unice intentus. Saepius non legitur in N. T. Sensu metaphorico etiam hoc verbum posuit *Philostratus Heroic.* c. XIX, s. 2. σὺ μὲν ἐκεῖνα (sc. musicam et poesin) γυμνάζου, κἀκείνων ἔρα. *Hesych.* γυμνάζεται· ἀσκεῖται. *Phavor.* γύμναζε· ἀντὶ τοῦ ἔθιζε. ὡς ὁ Ἀπόστολος· γύμναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν. Idem: γυμνάζω καὶ γυμνάζομαι ἐπὶ τῶν ἀγωνιζομένων γυμνῶν, καὶ γυμνάσιον, ὁ τόπος, ἐν ᾧ γυμνοὶ ἠγωνίζοντο. καὶ ἀπὸ τούτου γυμνάζεσθαι ἁπλῶς τὸ ἀσκεῖν καὶ παιδεύεσθαι. Conf. *Wetstenii N. T.* T. II. p. 336.

ΓΥΜΝΑΣΊΑ, ας, ἡ, *exercitatio athletarum in palaestra*, seu *exercitia* quibus exercebantur juvenes robori ac valetudinis acquirendae et firmandae causa (*Aelian. V. H.* II, 5.) et praeparabantur saepe ad ἀγῶνας, h. e. publica certamina. Fiebant autem nudo corpore, unde et dicta sunt γυμνάσια. Conf. *Perizon.* ad *Aelian. V. H.* III, 38. p. m. 226. Solebant praeterea, qui se praeparabant ad publica certamina, abstinere omnibus quae viribus obesse poterant, v. c. ut mitioribus alimentis, abstinere Venere et oleo corpus ungere, (*Aelian. V. H.* XI, 3.) quae corporis exercitatio etiam γυμνασία dicebatur. Hinc lucem foeneratur locus 1 Tim. IV, 8. σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέλιμος corporalis exercitatio parum et ad breve tantum tempus utilis est, ubi de ipsa athletarum exercitatione sermo esse videtur, non de arbitraria aliqua corporis afflictione per jejunia, vigilias, etc. Saepius non legitur in N. T. *Hesych.* γυμνασία· ἄσκησις, μελέτη.

ΓΥΜΝΗΤΕΎΩ

ΓΥΜΝΗΤΕΎΩ, fut. εύσω, 1. *nudus sum.*

2. synecdochice: *male vestitus sum, vestitu idoneo destituor.* Semel legitur in N. T. 1 Cor. IV, 11. γυμνητεύομεν male vestiti, et parum a vestibus tecti sumus ac muniti contra tempestatis asperitatem. Apud Scriptores graecos frequenter partim de *milite levis armaturae,* qui γυμνήτης dicitur, partim sensu activo de *eo, qui aliquid in lucem protrahit,* usurpatur, teste *Phavorino,* γυμνητεύω· τὸ εἰς φῶς ἀγαγεῖν.

ΓΥΜΝΌΣ, ὁ, ἡ, τὸ, 1. proprie: *nudus, qui nullis plane vestibus indutus est,* ἄνευ ἱματίων, ut exponit auctor *Etym. M.* Sic legitur in N. T. Marc. XIV, 51. ἐπὶ γυμνοῦ, sc. σώματος, super nudo corpore. ib. v. 52. γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ' αὐτῶν. Respondet hebraico עָרוֹם et בְּלִי לְבוּשׁ, Job. XXXI, 19.

2. *male vestitus, destitutus idoneis vestimentis,* et ex adjuncto: *pauper, egenus.* Matth. XXV, 36. γυμνὸς καὶ περιεβάλετέ με nudum vestiistis. ibid. v. 38. 43. 44. Act. XIX, 16. γυμνὸς laceris vestibus. Jacob. II, 15. Sic עָרוֹם usurpatur Job. XXII, 6. וּבִגְדֵי עֲרוּמִּים תַּפְשִׁיט.

3. *qui vestem exteriorem, pallium, seu togam non sumsit,* seu *deposuit, veste interiore tantum indutus.* Sic legitur in N. T. Joh. XXI, 7. τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο· ἦν γὰρ γυμνὸς veste superaria succinxit, ornatus enim erat sola subucula. Conf. *I. E. I. Walchii* Comment. de Petro nudo ad h. l. in *Novis Miscell. Lips.* Vol. IX, p. 551. Ita עָרֹם 1 Sam. XIX, 24. Ies. XX, 2. γυμνὸς apud *Hesiod. Opp.* v. 389. et *nudus* apud *Virgil. Georg.* I, 299. (nudus ara, sere nudus) usurpatur. Qua de re multis disserit *Cuperus Observatt.* I, 7. p. 36 seq. qui erudite observat, γυμνοὺς in bello dici, qui non sunt armis satis muniti, aut omnia arma deposuerunt, v. c. *Aelian. V.* V. VI, 11. *Xenoph.* de *Rep. Laced.* XI, 9. Vide *Lexicon Xenophont.* s. h. v.

4. *destitutus rebus quibusvis.* Speciatim α) *destitutus corpore, qui corpus non habet,* γυμνὸς τοῦ σώματος. 2 Cor. V, 3. οὐ γυμνοὶ εὑρεθησόμεθα, sc. τοῦ σώματος, non plane corpore carebimus. Plene legitur apud *Platonem Crat.* 20. καὶ ὅτι ἡ ψυχὴ γυμνὴ τοῦ σώματος παρ' ἐκεῖνον ἀπέρχεται. *Aelian. H. A.* XI, 39. *Maxim. Tyr.* XIII, 5. Vide et *Targum* in Job. XXXVIII, 14. β) *destitutus scientia religionis christianae et virtute christiana.* Apoc. III, 17. XVI, 15. Vid. *Schultensii* notas ad *Hamasam* p. 398. — Eadem significatione etiam apud Graecos reperitur. Sic v. c. apud *Aelian. V. H.* II, 44. γυμνὸν ξίφος *gladius vagina destitutus,* et ib. XIII, 37. γυμνὸς τῶν ὅπλων *inermis* dicitur.

5. *manifestus, apertus, oculis expositus, qui oculis patet.* Hebr. IV, 13. πάντα δὲ γυμνὰ καὶ τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ omnia patent oculis divinis, h. e. omnia cogitata hominum certissime novit Deus. *Haririi Consess.* I. p. 22. Job. XXVI, 6. γυμνὸς ὁ ᾅδης ἐνώπιον αὐτοῦ. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* γυμνῶς· φανερῶς. Conf. *J. Elsner. Obss. Sacr.* T. II. p. 340.

6. *merus.* 1 Cor. XV, 37. γυμνὸς κόκκος sed merum granum, v. c. frumenti, aut alius cujusdam rei. Sic *Clemens* I. Epistola ad Corinthios p. 34. σπέρματα πέπτωκεν εἰς τὴν γῆν ξηρὰ καὶ γυμνά.

7. *contumeliae expositus, contumelia affectus,* metaphora ducta a foeminis, quibus potissimum ignominiosissimum est, si nudentur, seu retegantur earum pudenda. Ezech. XVI, 8. 36. 37. XXIII, 10. 29. Sic legitur Apoc. XVII, 16.

ΓΥΜΝΌΤΗΣ, τητος, ἡ, 1. *nuditas.* (a praeced.)

2. *status s. conditio hominis, paucis vestibus utentis s. instructi, male vestiti,* Mangel an hinlänglicher Kleidung und Bedeckung *want of sufficient cloathing and covering.* 2 Cor. XI, 27.

27. ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι in frigore ac nuditate, ubi γυμνότης in universum *indigentiam rerum* significare videtur, *quibus corpus tegere ac munire solemus contra tempestatis asperitatem.*

3. *summa indigentia et penuria*, ita, ut non solum ad vestimenta, sed etiam ad alimenta reliquasque hujus vitae necessitates referatur. Rom. VIII, 35. Ita עירום Deut. XXVIII, 48.

4. *membra corporis humani, quae a pudore nomen habent, pudenda.* Sic legitur in N. T. Apoc. III, 18. ἵνα μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχύνη τῆς γυμνότητός σου ne oculis pateant pudenda tua, h. e. si metaphorice explicetur: ne quanta sit tua religionis christianae inscitia et vitiositas, appareat. Vide supra sub γυμνός. Eodem modo γύμνωσις usurpatur in vers. Alex. Genes. IX, 22. 23. ubi hebraico עֶרְוָה respondet.

ΓΥΝΑΙΚΑ΄ΡΙΟΝ, ίου, τὸ, 1. *muliercula.* Est deminutivum a γυνὴ *mulier.*

2. *mulier.* 2. Tim. III, 6. αἰχμαλωτεύοντες γυναικάρια, ubi Paulus deminutivo usus videtur contemtus causa, quasi abjectae sortis mulieres. Idem usus est quoque vocis *muliercula* apud *Terent. Heaut.* III, 1. 35. *Phorm.* V, 9. 28.

ΓΥΝΑΙΚΕΙ͂ΟΣ, εία, εῖον, *muliebris, ad mulieres pertinens.* (a γυνή.) Sic est v. c. Esther. II, 11. κατὰ τὴν αὐλὴν τὴν γυναικείαν, et Tob. II, 11. τὰ γυναικεῖα, sc. δώματα, vel οἰκήματα, gynaecea, conclavia separata mulierum dicuntur. In N. T. semel legitur 1 Petr. III, 7. ὡς ἀσθενεστέρῳ σκεύει γυναικείῳ cum uxoribus vestris, quippe vobis imbecillioribus et infirmioribus. Vide infra sub σκεῦος. In vers. Alex. respondet τῷ אִשָּׁה *uxor.* Levit. XVIII, 22. Deut. XXII, 5. *Plutarch. Lacon. instit.* T. VI. ed. *Reiske* p. 887. *Xenoph. Mem.* II, 7. 5.

ΓΥΝΗ, αικὸς, ἡ, 1. *mulier, foemina quaevis in genere,* sexus ratione tantum habita, sine ullo vero respectu ad

aetatem, statum et conditio
ponitur τῷ ἀνήρ. Sic legitu
Act. V, 14. πλήθη ἀνδρῶν τε
κῶν multitudo et virorum et
rum. ibid. VIII, 3. 12. IX,
4. Aeque late patet haec
Polyb. Hist. XI, c. 7. ἐ
ἱματίοις καλλωπισμὸς γυναικὸς
Il. ά, 348. coll. 336. ubi
permutatur. *Sophocl. Ant*
664. *Ael.* V. H. II, 38.
maritum γυνὴ significat

2. *virginem,* seu *mulierem*
tam, sponsam, quia sc. apud
puella desponsata pro uxo
tur, et pari lege per libellu
a sponso dimittenda erat. C
mon in הלכות אישות cap.
Deut. XXII, 23—27. Ma
παραλαβεῖν Μαριὰμ τὴν γυναῖκ
pere Mariam sponsam tu
Luc. II, 5. ubi γυνὴ ἡ μεμνησ
τῷ vocatur. Matth. I, 24. E
su אֵשֶׁת usurpatur Gen. X
Deut. XXII, 24. coll. v.
apud *Xenoph.* de *Rep. La*
Musaeum Her. et Leand
Homer. Iliad. I, 348. coll
conjux apud Latinos, ut docu
ad *Tibull.* III, 2. 4. et m
nente *Servio* ad *Virgil.*
687.

3. ut *foemina* (v. c. apu
VIII, 73.), *mulier nupta,*
uxor, ἡ γαμετή. Matth. V, 3
ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα
XIV, 3. XVIII, 25. Luc.
VIII, 3. Rom. VII, 2. 1
2. etc. *Apollodor. Bibl.* I
Homer. Iliad. VI, 441. I
LV. p. 557. ed. *Wechel.* I
pertinet formula: ἡ γυνὴ πα
uxor, h. e. *noverca,* qua
1 Cor. V, 1. ὥστε γυναῖκά τιν
τρὸς ἔχειν aliquem cum noverc
pem et nefandum exercere
tum. *Noverca* etiam in V
אֵשֶׁת אָב Genes. XXXVII,
XVIII, 8. apud Arabes
et apud exteros graecos

v. c. *Eurip. Hippol.* v. 36. γυνὴ πατρὸς vocatur.

4. *vidua, quae maritata fuit.* Ita est Matth. XXII, 24. ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ frater ejus uxorem ducat. ibid. v. 25 et 27. Marc. XII, 19. Luc. XX, 28. 29. 30. 32. Joh. II, 4. τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι; mitte me nunc, mater. ibid. XIX, 26. γύναι, ἰδοὺ ὁ υἱός σου mater! en filium tuum. Observandum autem est, vocem γύναι festivam fuisse apud Graecos foeminarum honestissimarum, reginarum adeo, allocutionem et compellationem, ut apparet e multis Graecorum locis, v. c. *Homer. Iliad.* III, 204. *Odyss.* XIX, 221. *Sophocl. Oedipus Tyrannus* v. 642. ubi regina Jocasta γυνὴ vocatur. ibid. v. 950. *Electra* v. 1104. Conf. *Fischer.* ad *Anacr.* XXII.

5. metaphorice: *coetus Christianorum* γυνὴ τοῦ ἀρνίου, etiam ἡ νύμφη τοῦ ἀρνίου ἡ γυνή, Apoc. XIX, 7. et XXI, 9. vocatur ob summum amorem, quo Christus veros suos sectatores amplectitur, arctissimamque coetus Christianorum cum Christo, felicitatis eorum aeterno auctore, conjunctionem.

6. Interdum pleonastice ponitur ad imitationem hebraici אִשָּׁה, 1 Sam. XIV, 5. אִשָּׁה־אַלְמָנָה, 1 Regg. VII, 14. Sic reperitur Luc. IV, 26. πρὸς γυναῖκα χήραν.

7. Interdum etiam omittitur, v. c. Matth. I, 6. ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου, scil. γυναικός, quam vocem recte addidit *Syrus* et *Arabs.* ib. XIV, 4. XXII, 25. XXIV, 38. 41. Joh. XIX, 25. Sic Latinorum *uxor* interdum subauditur, v. c. apud *Virg. Aen.* III, 319. *Plin. Ep.* XX, 2. *Tacit. Anal.* IV, 11. Conf. *El. Palairet. Obss. Philol. Crit.* p. 370. et *Fabretti Corpus Inscriptt.* c. I. p. 56 sq. *Phavor.* γυνὴ λέγεται καὶ ἐπὶ τοῦ θήλεος ἁπλῶς, λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἐχούσης ἄνδρα.

ΓΩΓ, *Gog.* Nomen proprium indeclinabile *gentis, ut videtur, Asiaticae septentrionalis,* seu *Scythicae,* quae semel in N. T. commemoratur Apoc. XX, 8. τὸν Γὼγ καὶ τὸν Μαγὼγ h. e. incolas remotissimarum terrarum. *Cod. Coisl.* CCII. et CXCIX. apud *Albertum* p. 219. τὸν Γὼγ καὶ τὸν Μαγὼγ, ἐπηρμένον ἐκ τῆς ἑβραϊκῆς γλώσσης ἑρμηνεύουσιν. Σκυθικὰ ἔθνη, ὑπερβόρεια, ἤτοι οὐννικά. Alii per Gog nomen nationem Turcicam significari existimant. Alii vero de ipso principe terrae Magogi, seu Magogitarum interpretantur. Vide infra sub Μαγώγ.

ΓΩΝΊΑ, ας, ἡ, 1. generatim notat *angulum,* cujuscunque sit rationis ac generis, vel interiorem, qui intro potissimum spectat, (nostrum: Winkel) vel exteriorem (*eine Ecke an angle.*) Matth. VI, 5. ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν in angulis platearum stantes. *Anguli semitarum* sunt loca, ubi semita desinit et se diffundit in alias plateas, loca, ubi concurrunt plures semitae. Hebraice פִּנָּה dicuntur a radice פָּנַן *in omnes partes se diffundere.* Prov. VII, 12. Sic Graeci ἐν τριόδοις, h. e. *palam, aperte.* Cf. *Duportum* ad *Theophr. Char.* p. 318. Matth. XXI, 42. ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας hic factus est lapis angularis. Petita sunt haec verba e Ps. CXVIII, 22. Marc. XII, 10. Luc. XX, 17. Act. IV, 11. 1 Petr. II, 7.

2. *quaevis extremitas, plaga, regio mundi.* Apoc. VII, 1. τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς quatuor plagas terrae. Sic cap. XX, 8. τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσι γωνίαις τῆς γῆς nationes remotissimas.

3. ut lat. *angulus,* omnino *locus obscurus, non apricus, abditus.* Act. XXVI, 26. οὐ γάρ ἐστιν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον τοῦτο non enim factum est clam et in occulto. *Themist.* XXII. p. 265. B. *Arrian. Epictet.* II, 12.

Δ.

ΔΑΒΊΔ, ὁ. *David.* Est nomen proprium indeclinabile, *Isai filii, natu minimi, regis Israelitarum, successoris Sauli et prophetae,* (Act. II, 30.) quod

quod vi originis notat *amabilem, dilectum;* est enim a דוד *dilectus, amabilis.* Ex ejus stirpe oriundus erat Messias, unde Christus in N. T. κατ' ἐξοχὴν υἱὸς Δαβὶδ vocatur, Matth. I, 1. IX, 27. XV, 22. XX, 30. quod etiam ejus nomen fuit apud Judaeos antiquiores frequentatissimum. Interdum ipsum nomen Δαβὶδ pro *libro Psalmorum* positum esse videtur, cujus auctor fuit Davides, v. c. Hebr. IV, 7. ἐν Δαβὶδ λέγων. Interdum vero pro οἶκος Δαβὶδ *domus regia,* seu *familia Davidis* positum reperitur, Apoc. III, 7. ὁ ἔχων τὴν κλεῖδα τοῦ (scil. οἴκου) Δαβὶδ, h. e. qui imperium habet in coetum christianum, qui ita vocatur, quia Christi, filii Davidis, imperio paret, coll. Ies. XXII, 22.

ΔΑΙΜΟΝΊΖΟΜΑΙ. 1. proprie: *a daemone vexor, torqueor, obsideor.* (a δαίμων) *Plutarch. Sympos.* VII. p. 706. *Joseph. A. J.* VIII, 2. p. 420. ed. *Haverc.* Jam quia olim Judaei omnes morbos graviores, insolitos, et quibus tunc temporis medela afferri non poterat, a geniis malis derivare solebant, qui corpora hominum his malis correptorum et laborantium obsessa tenerent, et ita variis modis et cruciatibus vexarent, factum est, ut δαιμονίζομαι

2. significaret: *morbo graviori et fere insanabili correptus sum et laboro, cujus originem a genio malo repetendam existimo.* Matth. IV, 24. δαιμονιζομένους καὶ σεληνιαζομένους καὶ παραλυτικούς. ib. VIII, 16. coll. Luc. IV, 40. Matth. IX, 32. κωφὸν δαιμονιζόμενον. ib. XII, 22. δαιμονιζόμενος τυφλὸς καὶ κωφός. ib. XV, 22. κακῶς δαιμονίζεται misere a daemone vexatur. Marc. I, 32. τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους. (Conf. *R. Mead Medicam Sacram* p. 82.) Speciatim vero δαιμονίζομαι

3. de *eo* usurpatur, *qui delirio, furore et insania laborat.* Haud pauci enim, qui inter Judaeos emota mente erant, se vere a genio malo agitari arbitrabantur. Sic usurpatur Matth. VIII, 28. 33. Marc. V, 15. θεωροῦσι τὸν

δαιμονιζόμενον καθήμενον καὶ ἱματ
σωφρονοῦντα. ibid. v. 16 et
VIII, 36. πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθ
do insanus mentis compos fac
Joh. X, 21. ταῦτα τὰ ῥήματα ο
μονιζομένου hic non est insan
mo, coll. v. 20. Posset tamen
μενος in illo loco Johannis
significare, *qui genio malo*
res maxime mirabiles perpet

ΔΑΙΜΌΝΙΟΝ, ίου, τό. V
a Graecis petitae, usus mu
et varius. Graeci quidem
δαιμόνια

1. vocabant *genios,* seu *sp*
propius ad divinitatem acced
quidem inferiores, sed hero
riores, quorum alios omnis
auctores, et rebus humani
κακοδαίμονας, (unde δαιμόνιος
flictus haud raro a Graec
alios vero hominibus prop
θεοδαίμονας, seu εὐδαίμονας stat
quos etiam, tanquam aucto
eventus referre solebant, qu
sam ignorabant, ita, ut qu
vim invisibilem, rerum h
rectricem, δαίμονα vel δαιμό
larent. *Jamblich. Vit. Pyt*
p. 84. ed. *Kusteri. Themis*
Athenag. Apol. pro Chri
Conf. etiam *Cudworthi Sys*
lectuale c. IV. § 14. p. 301

2. ita dicebatur *numen,*
cunque divinum, (*Jul. Poll*
I, 1.) v. c. Act. XVII, 18.
ab Atheniensibus censetur
δαιμονίων καταγγελεὺς peregr
dam numinis annunciato
an. V. H. II, 13. *Diog.*
14. p. 104. *Syrus* recte
ܠܐܠܗ̈ܐ ܢܘܟܪ̈ܝܐ ܡܟܪܙ N
plane rejicienda est eorum
qui δαιμονίων h. l. adjective
et Epicuraeis usurpatum es
dunt, ut τὰ δαιμόνια aut s
(*Joseph. B. J.* II. c. 18.)
caput de daemonibus specta
rodian. IV, 12. 5. *Jamblic*
thag. I, 21. *Philostrat. Vi*
3. p. 4.

ʒentilium, numen paganorum. 20. ὅτι ἃ θύει τὰ ἔθνη, δαιμο- καὶ οὐ Θεῷ, sacrificia, quae fferre solent, idolis offerunt, Deo, coll. v. 19. ibid. v. 20. ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων γί- o vos in societatem cultus paganorum venire. ibid. v. ν τῶν δαιμονίων et τράπεζα δαι- ımemorantur, h. e. epulae sa- , quas in honorem idolorum lebrare solebant. Sic etiam ini interpretes δαιμόνια Deos vocant, v. c. Ps. XCVI, 5. ico אֱלִילִים respondet. Deut. .7. ἔθυσαν δαιμονίοις καὶ οὐ Θεῷ, שֵׁד. Homer. Il. ę', v. 98. *Cal- ·agmenta a Bentleio collecta* . 372. *Aristot.* Rhetor. II. '. *Palaeph.* de Incred. c. 47. ıtim in N. T. δαιμόνια appel- *iritus ex angelorum classe, egritate ad scelus defecerunt,* Γ. Scriptores etiam spiritus Luc. VIII, 29. ac malos, [, 12. vocare atque errorum, ; et infelicitatis humanae ıe christianae religionis im- ›rum duces ac auctores de- :onsueverunt. 1 Tim. IV, λίαις δαιμονίων, h. e. doctrinae piae ac maxime pestiferae. 19. καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσι ıi mali habent hanc cogni- ibi tamen *Wetstenius* N. T. 667. per τὰ δαιμόνια intelli- ılt τοὺς δαιμονιακοὺς, qui per ›s et pronuntiationem nomi- hebraicorum sanari dicun- ıis geniis malis calamitatum, ı graviorum ipsiusque mor- n repetendam esse et cor- num obsideri ac misere vex- › fuit admodum vulgaris Ju- quorum sublimior adeo phi- 3abylonicae sapientiae cor- ermixta erat. Hinc lucem ır multa N. T. loca, quae exationes, et cruciatus dae- ommemorant, v. c. Matth. καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξε-

βάλομεν. IX, 33. X, 8. XII, 24. Formula vero δαιμόνιον ἔχειν praeter receptam notionem *a daemone obsideri* etiam in specie significat α) *melancholia laborare, tristem et morosum esse,* v. c. Matth. XI, 18. ἦλθε γὰρ Ἰωάννης μήτε ἐσθίων μήτε πίνων· καὶ λέγουσι, δαιμόνιον ἔχει Johannes cum vitam ageret severam, eum morosum et tristem esse calumniati sunt. β) *insanire, furere,* i. q. δαιμονᾷν et κακοδαιμονίζεσθαι. Sic legitur in N. T. Joh. VII, 20. δαιμόνιον ἔχεις tu insanis. Joh. X, 20. δαιμόνιον ἔχει καὶ μαίνεται. ibid. VIII, 48. In universum de Daemoniacis legi merentur *J. S. Semler.* Commentatio de Daemoniacis, quorum in N. T. fit mentio, Hal. 1779. 4. H. Farmers Briefe uber die Damonischen in den Evangelien, mit Semlers Zusatzen. Halle 1783. 8. Ebend. Versuch uber die Damonischen in *N. T. a. d. Engl.* von *J. P. Bamberger.* Berl. 1776. 8. *C. G. Gruneri Comment. de daemoniacis a Christo sospitatore percuratis.* Jen. 1775. 8. *T. G. Timmermanni Diatr. antiqu. medica de Daemoniacis Evangeliorum.* Rintel. 1786. 4. *J. S. Semler* Versuch einer biblischen Damonologie (Halle 1776. 8.) p. 190. et *Wetstenii* N. T. T. I. p. 279. seq.

ΔΑΙΜΟΝΙΩΔΗΣ, εος, ὁ, ἡ, *daemoniacus, ad daemones pertinens, originem ducens a malis geniis,* seu *daemonibus.* Semel legitur in N. T. Jacob. III, 15. σοφία δαιμονιώδης sapientia vere diabolica, seu malis geniis propria.

ΔΑΊΜΩΝ, ονος, ὁ, ἡ, *daemon.* Dicitur quasi (sunt haec verba *Stockii* in Clavi L. S. N. T. p. 263.) δαήμων *sciens* ac *intelligens,* notante *Platone* in Cratylo 2ᵃ. quod a verbo δαίω vel δαέω *disco* derivant, quamvis alii ab antiquo graeco verbo δαίμω, quod est idem ac ἐπίσταμαι καὶ γινώσκω, deducere malint, ut habet *Ludov. Vives* in *Augustin.* de Civit. Dei IX, c. 30. Apud profanos Scriptores quidem nunc *Deum* vel *Deam* significat, v. c. *Homer.* Iliad. XIX. v. 188. *Pindar.* Olymp. A, β v. 9. nunc *spiritum quendam potentem,*

potentem, a Diis diversum, genium, (*Pindar*. Olymp. XIX, β 5.) ceu colligere licet ex *Aeschine* contra Ctesiphont. nunc *fortunam* sive *bonam* sive *adversam*. (conf. *Er. Schmid.* ad *Pindar*. Nem. p. 97. Pyth. p. 78.) In N. T. autem semper *pravum genium, spiritum malum* significat. Matth. VIII, 31. Marc. V, 12. Luc. VIII, 29. Apoc. XVI, 14. XVIII, 2. καὶ ἐγένετο κατοικητήριον δαιμόνων et mutata est in domicilium daemonum, h. e. erit eversa ac devastata; loca enim desolata ac deserta a malis daemonibus inhabitari credebantur, coll. LXX. Ies. XIII, 22. et Matth. XII. 43. Saepius non legitur in N. T.

ΔΆΚΝΩ, fut. δήξω, 1. *mordeo*, et dicitur inprimis de *animalibus venenosis*, v. c. in versione Alex. Deut. VIII, 15. ὄφις δάκνων pro hebraico נָחָשׁ שָׂרָף, in qua etiam hebraico נָשַׁךְ haud raro respondet, v. c. Num. XXI, 6. 8. 9. Hinc δάκος est *vipera*, seu *serpens*. Conf. *Barnes*. ad *Eurip*. Troad. v. 284.

2. metaphorice: *injuria et molestia aliquem afficio, conviciis proscindo, noceo, laedo quocunque modo*. Galat. V, 15. εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε si vero vos invicem verbis mordetis, detrectationibus scilicet, calumniis et conviciis. Ita נָשַׁךְ Habac. II, 5. Nihil autem est hoc usu loquendi frequentius etiam apud optimos Scriptt. gr. v. c. *Xenoph*. Cyrop. I, 4. 13. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Κῦρος, ἐδήχθη. IV, 3. 2. δακνόμενος δὲ ὁ Κῦρος ἐπὶ τούτοις. *Liban*. Ep. X. *Centur. Wolfianae* p. 26. οἴχεται μὲν αἰδὼς, αἰσχύνεται δὲ οὐδεὶς, δάκνουσι δὲ ἀλλήλους. Id. Ep. XXVII. *Arrian. Diss. Epict.* II, 22. p. 218. δάκνειν ἀλλήλους, καὶ λοιδορεῖσθαι. Conf. *Gataker*. ad *Marc. Antonin*. XI, 18. p. 333. *Ez. Spanhem*. in *Aristoph*. Plut. v. 12. *Barnes*. ad *Eurip*. Rhes. v. 596. et *Abresch*. ad *Aeschylum* p. 487. *Hesych*. δάκνει· λυπεῖ. Eodem modo *mordere* apud Latinos usurpatur, v. c. *Terent*. Eunuch. Act. III. Sc. I. v. 21. « invidere omnes mihi, mordere clanculum.»

ΔΆΚΡΥ, υος, τὸ, sive ΔΆ[...] ὑον, τὸ, *lacryma, humor ex o*[...] *stillans*. Collective fere sum[...] *lacrymis*, ut hebraicum דִּמְעָה [...] 7. XXXIX, 13. Conf. *Peri*[...] *Aelian*. V. H. III, 18. Marc. [...] Luc. VII, 38. 44. Act. XX, [...] 2 Cor. II, 4. 2 Tim. I, 4. H[...] 7. XII, 17. Apoc. VII, 17. [...] Saepius non legitur in N. T[...] trum plur. δάκρυα ad πολλὰ *A*[...] 4. subintelligit *C. B. Mich*[...] *L. Bos. Ellips. Gr.* p. 58.

ΔΑΚΡΎΩ, fut. ύσω, *lacry*[...] *crymas profundo, fleo*. (a pr[...] te.) Semel legitur in N. T. [...] 35. ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς aperte i[...] mas erupit Jesus.

ΔΑΚΤΎΛΙΟΣ, ου, ὁ, *annu*[...] *digiti ornantur*. (a δάκτυλος [...] In N. T. semel tantum legit[...] XV, 22. δότε δακτύλιον εἰς τὴν [...] τοῦ annulum ad manum date, [...] nulo manum ornate. *Xenop*[...] IV, 7. 19. *Plutarch*. T. II. p. [...] *Reiske*. Vide *Wetst. N. T.* T. I[...]

ΔΆΚΤΥΛΟΣ, ου, ὁ, 1. prop[...] *tus*. Matth. XXIII, 4. τῷ δὲ [...] αὐτῶν οὐ θέλουσι κινῆσαι αὐτά, [...] proverbialis, dicta de illis, qu[...] nimum quidem agunt, et nu[...] hibent conatum, ut faciant ip[...] aliis imperant. (*Lucian. D*[...] p. 999. οὐκ ἐπ' ὀλίγον, οὐδὲ κατὰ [...] ρεμίαν, ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ ἀψάμ[...] τατο. *Julian. Orat.* VI. p. 20[...] θω δὲ τρυφῆς μηδὲ ἄκρῳ, φασὶ, τ[...] λῳ.) Luc. XI, 46. Marc. [...] Joh. VIII, 6. XX, 25. 27.

2. ἀνθρωποπαθῶς *Deo* tribuit[...] λος, eoque intelligitur *summ*[...] *potentia divina*. Luc. XI, 2[...] δακτύλῳ Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμ[...] contrario virtute divina daem[...] cio, coll. Matth. XII, 28. εἰ [...] ματι Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια. [...] modo אֶצְבַּע sumitur Exod. V[...] δάκτυλος Θεοῦ ἐστι τοῦτο, et Ps. [...]

ΔΑΛΜΑΝΟΥΘΆ, ἡ. *Dal*[...] Fuit oppidulum, aut vicus ad [...] maris Genesareth trans Jordan[...]

procul ab urbe Magdala, ad cujus agrum pertinuisse videtur. Certe hoc sumto conciliari facillime invicem possunt narrationes Matthaei XV, 39. et Marci VIII, 10. In illo enim loco narratur Christus venisse εἰς τὰ ὅρια Μαγδαλά, ast in loco parallelo Marci dicitur εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθά ingressus, ubi e priori loco vox Μαγδαλά loco Δαλμανουθά in codices quosdam irrepsit. Conf. *Lightfoot*. Decas Chorographica Marco praefixa c. 5. *H. Reland*. Palaest. III, p. 733. et *Cellar*. Geogr. T. II. p. 647.

ΔΑΛΜΑΤΊΑ, ας, ἡ. *Dalmatia*. Est provincia Europae, Illyrici magni, seu Sclavoniae pars ad mare Adriaticum sita, contermina Macedoniae et superiori Mysiae, a Liburnia Titio amne, qui nunc est Cluerea, separata. Nomen a Dalmio, seu Dalminio, metropoli, accepit, secundum *Stephanum* s. v. Δάλμιον, et *Strabonem* l. VII, p. 484. B. In hanc profectus dicitur *Titus* 2 Tim. IV, 10.

ΔΑΜΆΖΩ, fut. άσω, *domo, coërceo, subigo*. Proprie dicitur de bestiis, quarum feritatem homines variis artibus reprimere valent, ut legitur Jacob. III, 7. πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε καὶ πετεινῶν, ἑρπετῶν τε καὶ ἐναλίων δαμάζεται καὶ δεδάμασται φύσει ἀνθρωπίνῃ omnes bestiae et volucres, serpentes et marinae domantur et domitae sunt ab hominibus. (*Quint. Calab*. V, 247. *Homer. Il*. ψ'. 655. *Strabo* XV. p. 1030. D.) — etiam de *hominibus, qui insania laborant*. Marc. V, 4. καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἴσχυε δαμάσαι. Deinde vero metaphorice adhibetur, ut sit *regere, continere, in potestate habere*. Jacob. III, 8. τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς δύναται ἀνθρώπων δαμάσαι linguam autem regere et honestatis limitibus circumscribere nemo potest. *Homer. Il*. ι, v. 492. δάμασον θυμὸν μέγαν. *Plut*. T. VII. *Opp*. p. 801. *Reiske*. Saepius non legitur in N. T.

ΔΆΜΑΛΙΣ, εως, ἡ, *vacca, juvenca, vitula*, (a δαμάω vel δαμάζω, eo quod domatur ad laborem.) Respondet hebraico עֶגְלָה, Ies. VII, 21. XV, 5. et פָּרָה, Hos. IV, 6. 16. Κατ' ἐξοχὴν ita dicitur vacca rufa, cujus combustae cinere jussu divino conspergebantur Israelitae, qui se polluerant, Num. XIX. de qua etiam intelligendus locus Hebr. IX, 13. in quo hoc vocabulum semel tantum occurrit.

ΔΑΜΑ'ΡΙΣ, ιδος, ἡ. *Damaris*. Nomen mulieris Atheniensis a Paulo ad religionem christianam conversae, Act. XVII, 34. graecum origine, idem quod *uxorcula, muliercula*. (a δάμαρ, ἡ, *uxor*.) Vide *Wetstenii* N. T. T. II. p. 573.

ΔΑΜΑΣΚΗΝΌΣ, ὁ, ἡ, τὸ, etiam οῦ, ὁ. *Damascenus, Damasco oriundus*. (a Δαμασκὸς, quod vide.) Semel in N. T. legitur hoc nomen gentile. 2 Cor. XI, 32.

ΔΑΜΑΣΚΌΣ, οῦ, ἡ. *Damascus*.hebr. דַּמֶּשֶׂק. Fuit civitas primaria, celeberrima et florentissima (*Strabo* XVI. p. 1095. A. *Julian Epist*. 24. ad *Sarapion*. Jerem. XLIX, 25. gloriae et laetitiae urbs vocatur, coll. Ezech. XXVII, 18.) in ea Syriae parte, quae 2 Sam. VIII, 5. Syria Damascena et a *Strabone* Lib. XVI. l. l. Coelesyria, apud alios, ut. nonnulli volunt, Ἀμύκη, ab Arabibus الغوطة (vide *Sam. Bocharti Geogr. Sacr*. II. c. 8. p. 90.) vocatur, quae ad orientem Palmyram, ad occidentem Phoenices et maris mediterranei partem, (quae alias Phoenicium mare dici solet) ad meridiem Arabiam desertam, ad septentrionem regiunculam Apamenen habebat. Haec urbs antiquissima et jam Abrahami temporibus condita, (Gen. XV.) et tam sacris, quam profanis auctoribus celebratissima, quam Hieronymus ab Eliesere, procuratore domus Abrahami, conditam et ita nuncupatam esse voluit, sita fuit inter Libanum et Antilibanum, in regione amoenissima et fertilissima in complexu Decapoleos, 400 circiter stadiis a mari dissita et media quasi a fluvio Chrysorrhoa dividebatur. Pauli aetate imperio regis Arabiae Petraeae, Aretae dicti, suberat, ut ad 2 Cor. XI, 32. *Grotius* et *C. Cellarius* (in *Diss.*

Diss. Academ. p. 152.) docuerunt. In hac urbe Paulus, ad religionem christianam conversus, visum recepit et in synagoga doctrinam Christi tradidit, et cum ideo Judaei vitae ejus insidias struerent, nocte per murum in sporta demissus, effugit, Act. IX. De origine, memorabilibus et fatis hujus urbis conferendae sunt *J. C. J. Walchii* Antiquitates Damascenae illustratae. Jenae 1757. 4. et in Ej. *Dissertatt.* in *Acta Apostol.* Vol. II.

ΔΑ'Ν, ὁ. *Dan.* Nomen proprium hebraicum (significans *judicans* s. *judicium* a דִּין) quinti Jacobi, patriarchae, ex Bala, ancilla Rachel, uxoris suae, filii, cujus posteris pars Judaeae in ora littoris maris mediterranei assignata fuit. Omissa est haec tribus in recensu tribuum Apoc. VII, v. 6. ut adeo non improbabile videatur, loco Μανασσῆ esse Δὰν scribendum, et hoc in illud transiisse, permutatione facta vocum ΔΑΝ et ΜΑΝ. Confer *Wetstenii* N. T. T. II. p. 776. et *Eichhornii Comm. in Apoc.* Vol. I. p. 221 seq.

ΔΑΝΕΊΖΩ, fut. είσω, 1. proprie simpliciter: *do, largior, dono* significat. *Hesych.* δανείζει· μεταδιδοῖ, τοῖς ἐνδέεσι κιχρᾶ.

2. *mutuum do alicui aliquid et quidem sine usuris et gratuito.* (Raro enim a veteribus absolute (v. c. *Aelian.* V. H. IV, 1.) pro *foenerari, rem foenori dare, mutuum dare cum usura* usurpatur, sed ei semper fere additur ἐπὶ τόκῳ, v. c. *Diog. Laërt.* VI, 99. ut multis docuit *Salmasius* in libro de Usuris, L. B. 1638. 8.) Sic autem legitur in N. T. Luc. VI, 34. καὶ ἐὰν δανείζητε, παρ' ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν et si iis commodatis, a quibus recepturos speratis. ibid. v. 35. δανείζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες. *Xenoph. Cyrop.* III, 7, 19. *Sympos.* 4, 44. Ita δανείζειν etiam Deut. XV, 8. et Sirac. XXIX, 1. 2. usurpatur et ἐκδανείζειν Exod. XXII, 25. — *Passivum* de ipsa pecunia dicitur, quae datur mutua. *Medium* vero δανείζομαι *facio mihi pecu-*

niam dari mutuam, mutuam p
sumo, vel ita, ut nihil usurae
c. *Theophr.* Char. IX, 11.
V, 42. τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανει
ἀποστραφῇς volentem a te mut
tere ne averseris; ad quen
Theophylactus: δάνεισμα δὲ (
τόκῳ λέγει, ἀλλὰ τὴν ἁπλῶς χρ
καὶ ἐν τῷ νόμῳ χωρὶς τόκου ἰδά
vel sub usuris, ut apud *Lysi*
XI, p. 168. et tunc semper
habet ἀπὸ seu παρὰ, ut *Els*
Obss. Sac. T. I. p. 29. docuit

ΔΆΝΕΙΟΝ, είου, τὸ, propri
omne, quod mutuum datur si
et foenore, atque τῷ τόκῳ, seu
opponitur, et quando foenor
batur conditio, dicebatur δάνε
vel ἐπὶ τόκῳ. Sed deinde inva
foenore apud Graecos, factu
δάνειον significaret absolute
sub usuris pecuniam. Conf.
de Usuris c. 2. et *Perizon.* a
V. H. IV, 1. In N. T. seme
Matth. XVIII, 27. καὶ τὸ δάνε
αὐτῷ et *debitum* (qua ipsa v
Vulgatus usus est) remisit
Deut. XV, 8. XXIV, 11.
δάνειον· ὄφλημα, χρέος, δῶρον.

ΔΑΝΕΙΣΤΗ'Σ, οῦ, ὁ, *cred*
mutuam pecuniam dedit, int
tiam *foenerator privatus*, (na
rator publicus seu *argentari*
ζίτης Graecis dicebatur. C
mas. de Foenore trapezitico
seq.) *qui foenore vel usura*
cuniam, qui etiam in latinis
Danista vocatur. (a δανείζ
mel in N. T. legitur Luc.
δύο χρεωφειλέται ἦσαν δανειστῇ
debitores erant uni creditori
tiam legitur in vers. Alex.
IV, 1 Ps. CIX, 11. ubi
נוֹשֶׁה respondet, et Prov. X
Conf. *Thom. M.* sub χρήστης

ΔΑΝΙΗ'Λ, ὁ. *Daniel.*
prophetae celeberrimi apud
conflatum ex דִּין *judicare*
Deus, ut idem sit, ac, qui
nomine divino causam opp
d

ue adversarium afficit poenis.
in N. T. Matth. XXIV, 15.
XIII, 14.

ΑΝΑ'Ω, ῶ, fut. ήσω. Duplici
ecipitur apud graecos pariter
. Scriptores, tam bono, quam

tus facio, impendo. Sic legi-
I. T. Act. XXI, 24. δαπάνησον
ῖς, h. e. praesta impensas in
. illa sacrificia, in victimas of-
, peracti voti diebus. 2 Cor.
. ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω ego lu-
me bona mea insumam. Wet-
in notis ad h. l. T. II. p. 213.
δαπανᾶν h. l. metaphorice ac-
ut sit vires animi ac corporis
re, ut δαπανᾶν et ἐκδαπανᾶν le-
ud Dionys. Hal. Ant. IV, 81.
hum A. J. XV, 5. 1. Marc.
καὶ δαπανήσασα τὰ παρ' αὐτῆς
quae impenderat omnes opes
Aelian. V. H. IX, 9. ὀλίγα μὲν
ατέπιδον ἐδαπάνα. Eodem sen-
πανᾶσθαι usurpatur apud Aes-
ocr. Dial. I, 9. Vid. Mark-
d Lysiam p. 605. Interdum
ignificat sumtus faciendo con-
umtibus exhaurio et consumo
ter, v. c. Judith. XII, 4.
. I, 23.

su malo: perdo, dilapido, ab-
bona, maxime vita luxuriosa
ndida, i. q. διασκορπίζω. Sic
in N. T. Luc. XV, 14. δαπα-
δὲ αὐτοῦ πάντα facultatibus
mnibus luxuriose dilapidatis.
, 3. ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν
ητε ut accepta luxuriose con-
. Similis locus est Aelian.
IX, 9. τὰ δὲ λοιπὰ εἰς τὴν ἀκο-
ὴν ἑαυτοῦ ἐδαπάνα. Suid. δαπα-
τὸ ἀναλίσκειν ἁπλῶς, ἀλλὰ τὸ
ς ζῆν, καὶ σπαθᾶν, καὶ δαπανᾶν
ίως. Conf. Krebs. Observatt.
. 396.

ΔΑΠΑ'ΝΗ, ης, ἡ, impensa, sumtus,
ciendus est in aliquam rem,
δαπάνημα. Legitur in N. T.
Luc. XIV, 28. ψηφίζει τὴν
computat sumtus. Alexan-
iac voce usi sunt pro chald.
ι. I.

נִפְקָא et נִפְקְתָא Esdr. VI, 4. 8.
Xenoph. Cyrop. II, 2, 15. Apol.
18.

ΔΕ'. Conjunctio, quae innumeris
locis N. T. occurrit et est admodum
varii usus et significationis.

1. Est conjunctio adversativa, quae
Latinorum autem, vero, sed, ast, at
enimvero exprimit, si nempe legitur
ante orationem, praecedenti contra-
riam, seu post particulam negandi.
Sic legitur in N. T. Act. XII, 9.
ἐδόκει δὲ ὅραμα βλέπειν potius spectrum
se cernere existimabat. Rom. VI, 22.
Ephes. IV, 15. ubi v. 14. μηκέτι
praecesserat. 1 Tim. IV, 8. ἡ δὲ
εὐσέβεια virtutis christianae studium
e contrario. ibid. V, 6. 11. VI, 9.
11. σὺ δὲ, ὦ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, ταῦτα
φεῦγε tu vero, o religionis doctor,
haec fuge. 2 Tim. II, 16. 22. 23.
III, 14. IV, 17. Hebr. IV, 15. IX,
12. XII, 13. Non semper tamen
est adversativa, haud raro

2. copulativa atque transitiva, et
per vero, atque, ac, autem, nimirum,
scilicet reddi debet. Ita reperitur
Matth. XXIII, 5. XXIV, 37. ὥσπερ
δὲ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε quemadmodum
vero tempore Noae accidit. Matth.
I, 18. τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γένεσις
οὕτως ἦν Jesu autem nativitas sic se
habebat. ibid. II, 1. III, 1. 4. Luc.
IV, 1. XXIV, 1. τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββά-
των primo autem die hebdomadis.
Joh. VIII, 18. Rom. VI, 18. ἐλευ-
θερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας liberati
vero a vitiositate. ib. IX, 30. δικαιο-
σύνην δὲ τὴν ἐκ πίστεως justitiam nempe
ex fide. ib. X, 17. ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήμα-
τος Θεοῦ auditione nimirum verbi di-
vini.

3. et, etiam, atque, ac, i. q. καί.
Marc. IV, 37. τὰ δὲ κύματα et fluctus.
Joh. XV, 27. καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε et
vos etiam de me testimonium exhibe-
bitis. Hebr. III, 10. αὐτοὶ δὲ pro
καὶ αὐτοί. 1 Cor. XIV, 1. ζηλοῦτε δὲ
τὰ πνευματικὰ ambite etiam dona ex-
traordinaria Sp. S. Jud. v. 8. Sic
apud Moschum Idyll. II, v. 2. νυκτὸς

 ὅτε

ὅτι τρίτατον λάχος ἵσταται, ἐγγύθι δ' ἠώς.

4. *nam, enim*, i. q. γάρ, ut sit causalis particula. Matth. XXIII, 5. πλατύνουσι δὲ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν dilatant enim phylacteria, ubi in codd. haud paucis γὰρ legitur. Marc. XVI, 8. εἶχε δὲ αὐτὰς τρόμος. Luc. XIII, 35. coll. Matth. XXIII, 39. 1 Tim. III, 5. Luc. XII, 2. Joh. VI, 40. ubi Syrus habet ܓܝܪ, et γάρ, quod in codicibus quibusdam reperitur, e glossemate est. Rom. VIII, 10. 11. 1 Cor. X, 11. ἐγράφη δέ. 1 Thessal. II, 16. Sic etiam δὲ pro γὰρ legitur apud *Homerum* Odyss. IV, v. 468. Θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν Dii enim omnia norunt. *Hesiod.* Scut. Herculis v. 251. *Aristoph.* Aves v. 585. ubi *Schol.* τὸ Δὲ ἀντὶ τοῦ γάρ. Idem *Eustathius* tradit ad *Homer*. Odyss. I, v. 433. Conf. *G. Arnaldi* Animadvv. Critt. p. 5.

5. *tamen, attamen, nihilominus.* Matth. VIII, 24. αὐτὸς δὲ ἐκάθευδε ipse autem nihilominus dormiebat. ibid. XXIII, 25. ἔσωθεν δὲ γέμουσιν cum tamen intus plena sint. 1 Cor. XIV, 1. μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε maxime tamen donum prophetiae. 2 Cor. VI, 10. Eodem modo δὲ usurpatum legitur apud *Libanium* Epist. 18. *Aelian. V. H.* IV, 22. τοιοῦτοι δὲ ὄντες tales cum essent, nihilominus etc. *Anacreon* Od. IX. *Moschus* Idyll. I, 19.

6. *itaque, igitur, ergo, ideo, quare, quapropter.* Luc. XIII, 7. εἶπε δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργὸν dixit ideo ad vinitorem. XV, 3. εἶπε δὲ proposuit igitur iis hanc parabolam, coll. v. 2. ibid. v. 17. Rom. V, 8. συνίστησι δὲ commendat itaque. Act. VI, 2. IX, 8. χειραγωγοῦντες δέ.

7. *inquam.* 2 Cor. X, 2. δέομαι δὲ hoc inquam precor, coll. v. 1.

8. est particula continuativa, qua fit digressio ad alias historias, res vel argumenta, *caeterum, porro, praeterea, amplius.* Luc. XV, 11. εἶπε δὲ dixit porro, seu continuavit suum sermonem hoc modo. Rom. VIII, 28. οἴδαμεν δὲ scimus praeterea. 1 Cor. VII, 1. XII, 1. XV, 1. γνωρίζω δὲ caeterum in memoriam vobis revoco. XVI, 1. 12. 2 Cor. VIII, 1.

9. *aut*, i. q. ἤ, cum quo permutatur 2 Cor. VI, 14. 15. 16. (Conf. *Raphelius* in Annotatt. Herodott. p. 496.

9 b) *tunc*, i. q. τότε. Matth. XXI, 3. εὐθέως δὲ ἀποστελεῖ ὑμῖν tunc statim eos remissurus est. *Arrian. Exped. Alex.* V, c. 21. p. 223.

10. Notent tirones, conjunctionem δέ, ubi particulae μὲν respondet ipsamque subsequitur, partitivam vim habere, v. c. οἱ μὲν — οἱ δὲ — interdum tamen oppositionis, seu differentiae signum esse.

11. interdum eleganter redundat, v. c. Act. XI, 17. V, 32. Conf. *Reusmann.* ad *Devarium* de Graecae Linguae particulis p. 98 seq.

ΔΕΗΣΙΣ, εως, ἡ, proprie 1. *indigentia. Harpocration:* δέησις ἀντὶ τοῦ ἐνδείας. *Hesych.* παράκλησις, ἡ χρεία. *Aeschin.* Dial. II, 39. 40. Ps. XXII, 24. οὐδὲ προσώχθισε τῇ δεήσει τοῦ πτωχοῦ, hebraice עֱנוּת עָנִי.

2. *supplicatio, petitio, precatio,* αἴτησις ἐνδεῶν, ut a *Gregorio Nazianzeno* recte exponitur. Luc. I, 13. εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου exaudita est precatio tua. Rom. X, 1. 2 Cor. I, 11. IX, 14. Philipp. I, 19. IV, 6. 1 Tim. II, 1. 1 Petr. III, 12.

3. *deprecatio malorum, preces, quae pro avertendis malis suscipiuntur.* Sic legitur in N. T. Hebr. V, 7. ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου προσενέγκας qui per tempus vitae suae in his terris deprecationes supplicissimas obtulit Deo, qui eum a mortis periculo liberare poterat. Jacob. V, 16. πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη multum enim valet piorum deprecatio intensa, assidua.

4. *preces omnis generis,* i. q. προσευχή, unde προσευχὴ et δέησις conjunguntur saepius. Luc. II, 37. νηστείαις καὶ δεήσεσι λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν in cultu divino jejuniis et precibus assidue

due vacans. ibid. V, 33. καὶ δεήσεις ποιοῦνται. Act. I, 14. προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει omnes una assidue preces faciebant. Ephes. VI, 18. Philipp. I, 4. 1 Tim. V, 5. 2 Tim. I, 8. 2 Paral. VI, 19. Dan. IX, 3. Conf. *Lomeier*. Dier. Genial. Dec. I. Dissert. 9. *Lex. Vet.* Δέησις, *precatum, deprecatio, obsecratio, petitio, supplicatio, oratio.* Plura de hac voce vide apud *Outhovium* in Bibl. Brem. Cl. IV. p. 458 seq.

ΔΕῖ, imperf. ἔδει, fut. δεήσει. Impersonale a δέω *ligo, opus habeo,* quod latino *oportet* respondet, et vel accusativum cum infinitivo regit, vel absolute adhibetur sequente infinitivo. Verbum hoc impersonale significat

1. *necesse est, oportet, opus est,* ita, ut vel *necessitas absoluta* vel *relativa* indicetur. En! pauca exempla e multis: Matth. XVI, 21. ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα sibi eundum esse Hierosolyma, nempe ex aeterno et sapientissimo Dei consilio. ibid. XVII, 10. ὅτι Ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον, ut nempe vaticiniis V. T. constet eventus. ibid. XXVI, 35. κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν etiamsi mihi tecum moriendi necessitas imponeretur, (coll. Esther. IV, 16.) ibid. v. 54. ὅτι οὕτω δεῖ γενέσθαι, scil. ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί. Luc. XXIV, 26. coll. v. 25. 27 et 47. Joh. X, 16. κἀκεῖνα δεῖ με ἀγαγεῖν quae etiam sunt adducendae ex consilio divino. Act. XXIV, 19. οὓς ἔδει ἐπὶ σοῦ παρεῖναι quos oportebat hic adesse, sc. ex legibus judiciorum. ibid. XXV, 10. Rom. I, 27. ἣν ἔδει poenam, quam meruerunt malefactis. Apoc. XI, 5. XIII, 10.

2. *officium* significat, *decet, convenit, aequum est, officii ratio postulat.* Matth. XVIII, 33. οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου; nonne aequum erat, te quoque misereri socii tui? ibid. XXIII, 23. ταῦτα δὲ ἔδει ποιῆσαι, κἀκεῖνα μὴ ἀφιέναι. XXV, 27. ἔδει οὖν σε debebas. Luc. IV, 43. XXII, 7. ubi Syrus verba ἐν ᾗ ἔδει recte quoad sensum transtulit: ܗܘ̇ ܕܐܠ ܗܘܐ ܥܝܕܐ *quo erat consuetudo.* 1 Tim. III, 2. 7. 15. Tit. I, 7. 11. Hebr. II, 1. XI, 6. 2 Petr. III, 11.

3. *licet, permissum est.* Luc. XIII, 14. ἓξ ἡμέραι εἰσὶν, ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι per sex dies opus facere licet. *Xenoph. Cyrop.* I, 4, 27. et *de rep. Athen.* 2. 7.

4. *placet, volo, decrevi.* Luc. XIX, 5. σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι hodie apud te divertere animus est.

5. *expedit, utile est,* i. q. συμφέρει. 1 Cor. XI, 19. δεῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι dissidia, quae inter vos sunt, habent hunc usum, ut veri et probi Christiani eo facilius cognoscantur. Alexandrini usi sunt pro סָכַן *profuit,* Job. XV, 3. Etiam apud Graecos δεῖ adhibetur non solum, ubi necessitas indicanda est, sed et ubi quaedam utilitas ob oculos versatur. Sic *Anacr. Od.* IV, 11. τί σε δεῖ λίθον μυρίζειν; quid te juvat lapidem ungere? ib. IX, 21. τί γάρ με δεῖ πέτασθαι; *Xenoph. Hist. Gr.* III, 1, 10. Interdum

6. omittitur, v. c. Act. III, 13. κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν, scil. δεῖν. ibid. XV, 24. λέγοντες (δεῖν) περιτέμνεσθαι καὶ τηρεῖν, coll. *Aelian.* V. H. III, 12. Philipp. III, 16. τῷ αὐτῷ στοιχεῖν κανόνι, τὸ αὐτὸ φρονεῖν, nempe δεῖν. Hujus ellipseos exempla etiam apud Graecos reperiuntur, v. c. in *Demosthen.* Orat. de Corona p. 314. ἐφ' οἷς ἀδικοῦντά με ἑώρα — — τὰ ἀδικήματα (ἔδει) χρῆσθαι. *Xenoph.* de Venat. V, 15. ubi videndus *Zeunius.* — *Gloss. MS.* in Sap. Salom. a *Bielio* excitatum δεῖν· χρείαν ἔχειν, χρῆναι, δέον εἶναι, ὀφείλειν, χρεωστεῖν. *Hesych.* δεῖ· πρέπει, χρὴ, χρεία ἐστιν, δεσμεύει.

ΔΕῖΓΜΑ, ατος, τὸ, a δείκνυμι *ostendo,*

1. proprie est *specimen rerum venalium, quod emtoribus monstrari, proponi et circumferri solet,* unde ipse locus in Atheniensium mercatu, in quem specimina rerum venalium ferebantur, δεῖγμα vocabatur, ut testis est

est *Harpocration*: δεῖγμα κυρίως μὲν τὸ δεικνύμενον ἀφ' ἑκάστου τῶν πωλουμένων. ἤδη δὲ καὶ τόπος τὶς ἐν τῷ Ἀθήνησιν ἐμπορίῳ, εἰς ὃν τὰ δείγματα ἐκομίζετο, οὕτως ἐκαλεῖτο κ. τ. λ. et *Schol. Aristoph.* ad *Equit.* 975. Idem tradit *Suidas*, *Etym. M.* et *Thom. M.* Conf. *Is. Casaubonus* in *Athenaeum* I. 22. VI, 4. Deinde vero ita dicitur

2. *cujusvis alius rei specimen et exemplum*, v. c. apud *Isocrat.* ad Demon. p. 4. δεῖγμα δὲ τῆς ἱππονίκου φύσεως νῦν ἐξενηνόχαμεν. *Lucian. Scytha* 7. Vide *Schweighaeuser Lexic. Polyb.* s. h. v.

3. metaphorice: *exemplum aliis ad deterrendum propositum.* Ita Jud. v. 7. civitates Sodoma et Gomorrha dicuntur πρόκεινται δεῖγμα πυρὸς αἰωνίου, h. e. propositae exemplum cruciatus futuri aeterni, ut alii sc. a similibus sceleribus deterreantur, coll. 2 Pet. II, 6. ὑπόδειγμα μελλόντων ἀσεβεῖν τεθεικώς, et 3 Macc. II, 5. — *Suid.* δεῖγμα· καὶ ἡ ἔνδειξις.

ΔΕΙΓΜΑΤΊΖΩ, fut. ίσω, 1. proprie notat: *specimen exhibere*, seu omnino *aliquid monstrare et in publicum producere*, (a δεῖγμα, quod vide.)

2. cum accusativo personae i. q. παραδειγματίζω *publicae ignominiae expono, etiam victoriam de aliquo deporto, triumphum ago*, ex more triumphandi veterum Romanorum et Graecorum, quo hostes devictos per plateas circumducere et civibus ostendere solebant. Hinc explicandus erit locus Coloss. II, 15. καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παῤῥησίᾳ et superatos principes publicae ignominiae exposuit, palam de iis triumphavit. Facit huc glossa *Hesychii*: ἐδειγμάτισεν· ἐδημοσίευσεν.

ΔΕΙΚΝΎΩ, vel ΔΕΊΚΝΥΜΙ, fut. δείξω,

1. proprie: *ostendo, monstro, oculis spectandum sisto atque propono.* Matth. IV, 8. καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου in quo ei ostendit varias Palaestinae provincias; ut adeo non opus sit cum quibusdam interpretibus subjicere verbo δείκνυμι notionem *describendi*, (quanquam negari non potest, δεικνύειν, ut *ostendere* apud Latinos, (vide *Burmann. ad Phaedr.* p. 233.) esse *monstrare aliquid verbis et oratione*, ut docuit *Graevius lectt. Hesiod.* c. 12. et *Alberti* in *Peric. Crit.* c. 13. p. 47.) aut cum aliis omnem locum de repraesentatione praestigiosa interpretari. Matth. VIII, 4. δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ siste te spectandum sacerdoti. Marc. I, 44. XIV, 15. Luc. IV, 5. V, 14. XXII, 12. Joh. XIV, 8. δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα effice ut Deus pater tuus visibili specie sese nobis videndum praebeat. ib. v. 9. Hebr. VIII, 5. κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει ad exemplum tibi ostensum in monte Sinai. Ita sola editio Complut. habet. Exod. XXV. 40. in Cod. Alex. Ald. et Vatic. δεδειγμένον legitur e loco parallelo Exod. XXVI, 30.

2. metaphorice: *demonstro, probo idoneis argumentis.* Jacob. II, 18. δεῖξόν μοι τὴν πίστιν σου — — τὴν πίστιν μου proba mihi tuam religionis scientiam sine factis et ego tibi meam ex operibus demonstrabo. Jacob. III, 13. δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς. Sic δείκνυμι legitur apud *Aelian.* V. H. IX, 35. ὁ δὲ ἔφη, δείξειν at ille respondebat, se id declaraturum re ipsa, sc. quidquid a Zenone didicisset. Hinc substantivum δεῖγμα apud eundem VI, 12. XIV, 6. *argumentum* significat.

3. *doceo, instituo.* Matth. XVI, 21. ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ab hoc tempore clarius Jesus exposuit discipulis suis, coll. Marc. VIII, 31. καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτούς. Act. X, 28. καὶ ἐμοὶ ὁ Θεὸς ἔδειξε me vero Deus docuit. 1 Cor. XII, 31. καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι et ego vos modum praestantissimum illorum obtinendorum docebo. Deut. IV, 5. δέδειχα (לִמַּדְתִּי) ὑμῖν δικαιώματα. Ies. XL, 14. 1 Sam. XII, 23. והוריתי אתכם בדרך הטובה. Alex. καὶ δείξω ὑμῖν τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθήν. *Xenoph. Cyrop.* III, 3. 24. *Mem.* I, 2, 17. Huc pertinent etiam loca Scriptorum

Scriptorum graecorum et latinorum, quae *Graevius* in Lectionibus Hesiodeis c. XII, p. 56. adduxit, ut verba δεικνύναι et *ostendere* interdum *dicendi* notionem habere probaret.

4. *praedico, futura annuncio.* Apoc. I, 1. δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει ut res mox eventuras cultoribus Christi annunciaret. ibid. IV, 1. et XXII, 1. In eodem Apocal. libro XV, 1. δείκνυμι de revelatione futurarum rerum per ὅραμα usurpatur.

5. *exhibeo, praesto, facio, patro,* quasi *videndum aliquid exhibeo alteri,* ad imitationem hebraici הֶרְאָה. Joh. II, 18. τί σημεῖον δεικνύεις ὑμῖν; quodnam miraculum patrare potes? ibid. X, 32. πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδειξα ὑμῖν ἐκ τοῦ πατρός μου multa benefica miracula inter vos Deo adjuvante patravi. 1 Tim. VI, 15. ἣν (scil. τὴν ἐπιφάνειαν) καιροῖς ἰδίοις δείξει quem suo tempore ad judicium mittet. Ps. LX, 3. ἔδειξας (hebr. הִרְאִיתָ) τῷ λαῷ σου σκληρά. ibid. LXXI, 20. Gen. XLI, 25. Nec desunt exempla e graecis Scriptt. v. c. apud *Xenoph. Cyrop.* VI, 4. 5. *Aelian.* V. H. XIV, c. 37. τὰ ἀγάλματα, ὅσα ἡμῖν ἡ πλαστικὴ δείκνυσι. *Homer.* Odyss. III, v. 178. αὐτὰρ ὅγ' ἡμῖν δεῖξε, sc. τὸ τέρας. Conf. *Spicilegium meum II. Lex. Biel.* p. 36. *Wetstenii N. T.* T. I. p. 912. et *Is. Casauboni* Lectt. Theocriteas c. IX.

6. *potentia aliquem instruo, facultatem alicujus rei efficiendae largior et suppedito.* Hanc in rem insignis locus est Joh. V, 20. καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ, καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα communicavit cum eo facultatem patrandorum omnium miraculorum, quae ipse edit, adeoque his majorum. — *Hesych.* δεῖξαι· δηλῶσαι, φανερῶσαι.

ΔΕΙΛΙ'Α, ας, ἡ, *timiditas,* seu turpis illa ignavia, cum quis, ingruente periculo quodam, terga vertit, datamque fidem frangens spartae sibi demandatae partes rite explere detrectat. (a δειλὸς *timidus,* ὁ τῷ φοβεῖσθαι ὑπερβάλλων, ut *Aristoteles* explicat Lib. III. Ethic. c. 7.) Sic legitur in N. T. 2 Tim. I, 7. οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς πνεῦμα δειλίας Deus enim non vult, ut timide religionem tradamus. Alex. usi sunt hac voce pro מְחִתָּה Ps. LXXXIX, 40. pro quo etiam reperitur apud *Symmach.* et *Theodot.* Proverb. XXI, 19. *Suid.* δειλία· ὁ φόβος. Conf. *Theophrast.* περὶ δειλίας et *Polyb.* III, 81. 7.

ΔΕΙΛΙΑ'Ω, ῶ, fut. άσω, *metuo, formido, reformido, ob ignaviam refugio.* Legitur semel in N. T. Joh. XIV, 27. μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία, μηδὲ δειλιάτω ne perturbetur animus vester ac futura formidet. Deut. I, 21. μὴ φοβεῖσθε μηδὲ δειλιάσητε. XXXI, 6. μηδὲ δειλιάσῃς μηδὲ πτοηθῇς. 2 Macc. XV, 8. Apud profanos haud facile occurrit, sed compositum ἀποδειλιῶ. Vid. Intt. ad *Thom. M.* sub voce ἀποδειλιῶ p. 91. *Hesych.* δειλιῶν· φοβούμενος. Cf. *Pollux* Lib. III, c. 28.

ΔΕΙΛΟ'Σ, ὁ, ἡ, τὸ, 1. *timidus, ignavus, meticulosus,* qui hebraice רַךְ הַלֵּבָב, apud Alexandrinos δειλὸς τῇ καρδίᾳ Deut. XX, 8. et a Graecis vulgo δείλαιος vocatur. Matth. VIII, 26. τί δειλοί ἐστε, ὀλιγόπιστοι; cur adeo timidi estis, o parum fidentes! coll. Marc. IV, 40. In utroque loco δειλοὶ dicuntur, qui de auxilio divino dubitantes salutem desperant. Similis locus est Sirac. II, 13.

2. *malus, improbus,* et speciatim, *qui metu malorum adductus de religione Christiana descivit,* ut imago desumta sit a milite timido et stationem suam deserente, de quo proprie δειλὸς dicitur. Vid. *Plutarch. Aemil. Paul.* p. 265. B. Apoc. XXI, 8. τοῖς δὲ δειλοῖς καὶ ἀπίστοις impiis vero et infidelibus. *Hesych.* δειλόν· πονηρὸν, κακόν. *Schol. Sophocl.* Antigon. v. 366. τὰ δειλὰ ἀντὶ τοῦ κακά. Plura de hac significatione habet *Valkenar.* ad *Eurip.* Phoeniss. v. 1011. *Alberti* Obss. in N. T. p. 498 seq. *Wakefield* in *Silva Critica* P. III. p. 194 seq. et *L. Bos* Exercitt. L. Gr. p. 304.

ΔΕῖΝΑ, ὁ, ἡ, τὸ, genit. δεῖνος, dat. δεῖνι, accus. δεῖνα, *quidam, aliquis, quispiam*. Pronomen indefinitum omnis generis, quo Graeci utuntur, cum significant aliquam rem, seu personam, quam nominare vel nolunt vel nesciunt, praefixo articulo pro nomine ejus, quem nutu et significatione appellant. In N. T. semel legitur in Accusativo. Matth. XXVI, 18. ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα adite quendam in urbe. Legitur praeterea in fragmentis *Aquilae, Symmachi*, et *Theodot*. 1 Sam. XXI, 2. אֶל־מְקוֹם פְּלֹנִי אַלְמֹנִי εἰς τὸν τόπον τὸν δεῖνα, et in multis Scriptorum graecorum locis, (v. c. *Lucian. Catapl.* p. 439. *Philostrat. Vit. Apollon.* II, 8. p. 285. *Aristoph. Ran.* 949.) quorum quaedam attulit *Hoogeveen*. ad *Vigerum* de Idiotismis Ling. Gr. p. 21. Conf. etiam. Interprett. ad *Thom. M.* sub ὁ δεῖνα p. 644. *Bisetum* ad *Aristoph. Thesmophor.* v. 627. et *Fischeri Animadv.* ad *Welleri Gramm. Gr.* p. 168. Sic et Latini pronomine *ille* uti solent. Vide *Sueton. Caes.* c. 41.

ΔΕΙΝΩΣ. Adverbium, *admodum vehementer, graviter, terribiliter*. (ab adjectivo δεινὸς, quod non solum *terribilem, metuendum, Xenoph.* Cyrop. V, 2. 15. sed etiam, *quidquid in suo genere modum excedit, magnum, insigne, summum*, in utramque partem significat. Conf. *Perizon.* ad *Aelian.* V. H. I, 1. et Ven. *Mori* Index Graecitatis subjunctus Xenophontis Cyropaediae s. h. v.) Adverbium δεινῶς bis legitur in N. T. Matth. VIII, 6. δεινῶς βασανιζόμενος gravissimos sustinet dolores. Luc. XI, 53. ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι δεινῶς ἐνέχειν coeperunt scribae et Pharisaei vehementer ei insidiari.

ΔΕΙΠΝΕ͂Ω, ῶ, fut. ήσω, 1. *coeno, victum sub vesperam capio*, (a δεῖπνον *coena*.) Luc. XVII, 8. ἑτοίμασον τί δειπνήσω para quod coenem. ibid. XXII, 20. et 1 Cor. XI, 25. μετὰ τὸ δειπνῆσαι postquam prima mensa sublata erat. Distinguenda enim est mensa *prima* et *secunda* in epulo paschali celebrando. *Prima mensa* est agnus ipse paschalis cum vino: *secunda* erat olera amara cum embammate et panibus azymis.

2. metaphorice δειπνεῖν μετά τινος is dicitur, *qui arctissime est cum aliquo conjunctus, qui aliquo admodum familiariter utitur*. Apoc. III, 20. καὶ δειπνήσω μετ' αὐτοῦ καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ et arctissima erit mutua nostra conjunctio. Conf. *Glassii* Philol. Sac. p. 1136. ed. *Dathii*.

ΔΕῖΠΝΟΝ, ου, τό. Vox, quae latissime patet apud Graecos, nam antiquitus

1. pro *cibo*, seu *epulo matutino, jentaculo*, usurpata fuit, ut auctor est *Suidas*: δεῖπνον· τὸ πρώϊνον ἄριστον, ὅπερ ἀκρατισμὸς λέγεται. In hoc vero sensu saepissime apud *Homerum* reperitur, v. c. Iliad. VIII, v. 53. coll. v. 66. ibid. II, 381. ubi scholiastes vetus δεῖπνον· τὸ παρ' ἡμῖν νῦν ἄριστον λεγόμενον, τὸ πρώϊνον ἔμβρωμα· δόρπος δὲ, τὸ ἐν τῇ ἑσπέρᾳ, ὃ ἡμεῖς δεῖπνον λέγομεν. δεῖπνον τὸ πρώϊνον, μεθ' ὃ δεῖ πονεῖν. Idem fere tradit *Eustathius* ad *Homer.* Odyss. I, v. 124.

2. *cibum, epulum*, v. c. *meridianum*, seu *prandium* notabat. *Hesych.* δεῖπνον· τὸ καθ' ἡμᾶς ἄριστον. Conf. *Athenaeum* Deipnosoph. I, c. 9. 10. et *Pollucis* Onomast. VI, 1.

3. et quidem apud recentiores maxime, *cibum*, seu *epulum vespertinum, coenam* significabat, et τῷ ἀρίστῳ opponebatur. Glossae: δεῖπνον, *coena*. Hesychius: δεῖπνον· τροφὴν ἑσπερινήν. Sic legitur in N. T. v. c. Luc. XIV, 12. ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον quando paras prandium aut coenam. Joh. XIII, 2. δείπνου γινομένου inter coenam. v. 4. ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου exsurgit a coena. 1 Cor. XI, 20. δεῖπνον κυριακὸν, vide sub κυριακός.

4. *convivium, epulum quodcunque lautius ac solennius quocunque instructum tempore*. Matth. XXIII, 6. φιλοῦσι τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις amant primam in conviviis sedem. Luc. XIV, 17. τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου, coll. Matth.

XXII, 2. 3. 4. Luc. XX, 46.
XI, 20. Formula: δεῖπνον ποιεῖν
um instituere, quae Marc. VI,
c. XIV, 16. Joh. XII, 2. legi-
pondet hebraicae עָשׂוֹת מִשְׁתֶּה
XL, 20. et chaldaicae עֲבַד
)an. V, 1.
r synecdochen: *omne nutri-*
, cibus, victus. Etym. M. δεῖπ-
υρὸς τῆς τροφῆς, καὶ ἡ ἐν τουῷδε
δομένη τροφή. Sic autem legi-
N. T. Luc. XIV, 24. οὐδεὶς
λημένων γεύσεταί μου τοῦ δείπνου
x illis invitatis gustaturus est
me paratos. Interdum δεῖπ-
onem, ratam partem ciborum,
m, de qua coenatur, significat,
Cor. XI, 21. ἕκαστος γὰρ τὸ
νον προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν qui-
ortionem ciborum, quam af-
sit in conventus sacros, prae-
is. Facit huc locus Danielis
ıbi δεῖπνον hebr. פַּתְבַּג *portio*
ondet. Eodem sensu δεῖπνον
apud *Homer.* Iliad. II, 383.
etaphorice usurpatur Apoc.
μακάριοι οἱ εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ
οῦ ἀρνίου κεκλημένοι beati, qui
s aeternae Christianorum cum
participes sunt futuri. ibid.
ῖπνον τὸ μέγα τοῦ Θεοῦ metapho-
icium gravissimum Dei adver-
es religionis christianae.

ΙΔΑΊΜΩΝ, ονος, ὁ, ἡ. Com-
s ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΈΣΤΕΡΟΣ,
(Diog. Laërt. II, c. 18.) Vo-
ι μέσον apud Graecos, quod et
ıno de *eo* dicitur, *qui pius est*
eos, religiosus, qui religionis
is, in Deos maxime, est studi-
σεβής, *Xenoph.* Cyrop. III, 3.
sil. 11. 8. et de *eo* usurpatur,
superstitiosus, Deos metuit et
etu adductus multa facit inep-
urda. Conf. *Theophr.* Char.
Plutarch. librum de δεισιδαι-
pp. T. II, p. 460. Composi-
ex δείδω *timeo* et δαίμων *nu-*
us. Hesych. δεισιδαίμων· ὁ τὰ
ων, εἰδωλολάτρης, ὁ εὐσεβὴς καὶ
ὰ θεοῖς. *Suid.* δεισιδαίμων· θεο-
σεβής, ἢ ἀμφίβολος περὶ τὴν πίστιν, καὶ
οἰονεὶ δειλαιός. *Pollux Onom.* I, 34.
ὁ δὲ ὑπερτιμῶν θεοὺς, δεισιδαίμων. Confer
Wetstenium N. T. T. II. p. 567. In
N. T. semel legitur Act. XVII, 22.
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισιδαι-
μονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ video vos Athe-
nienses prae reliquis omnibus religio-
nis studio teneri; ubi dubium non
est, quin Paulus voce δεισιδαιμονεστέ-
ρους ideo usus fuerit, quod sciret, eam
per se nihil habere, quod animos A-
theniensium irritare possit, adeoque
aptissimam judicaret, non solum ad
benevolentiam Atheniensium captan-
dam, sed etiam ad tecte exprobran-
dam nimiam eorundem superstitio-
nem, quam pro suo veritatis studio
laudare vix poterat. Facit huc glos-
sa *Phavorini:* δεισιδαίμων· ὁ εὐσεβής. ὡς ὁ
θεῖος Παῦλος· δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεω-
ρῶ. Caeterum de Atheniensium (quos
Philostrat. Vit. Apollon. IV, 19. φι-
λοθύτους vocat) superstitione vide *Ae-*
lian. V. H. V, 17.

ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΊΑ, ίας, ἡ. Vocabu-
lum hoc eadem ambiguitate laborat
ac praecedens apud Graecos, nam non
solum sensu malo, *metum deorum* s.
daemonum, superstitionem, (Philo de
nom. permut. p. 1066.) sed etiam bo-
no sensu, (ut latinum *superstitio* in
Cod. *Theodos.* XII, 1. 158. XVI, 2.
5. 8. 28.) *religionem, cultum Dei, re-*
verentiam numinis significat, v. c.
apud *Diod. Sic.* I, c. 70. *Polyb.* VI,
56. 7. et *Theoph.* Char. XVI. ubi vi-
dendus *Casaubonus. Etym. M.* δεισι-
δαιμονία· ἡ πρὸς τοὺς πονηροὺς δαίμονας
ἐπιμέλεια καὶ φόβος. (vid. *Duport.* ad
Theophr. p. 448.) Ἰστέον, ὅτι παρὰ μὲν
τοῖς Ἕλλησιν ἐπὶ καλοῦ λαμβάνεται. *He-*
sych. δεισιδαιμονία· φοβοθεΐα. *Suid.* δει-
σιδαιμονία· εὐλάβεια περὶ τὸ θεῖον, δειλία,
ἀμφιβολία περὶ τὴν πίστιν, ἢ ἄκαιρος εὐσέ-
βεια. *Alberti Gloss.* N. T. p. 84. δει-
σιδαιμονίαν· εὐλάβειαν. In N. T. semel
legitur et quidem sensu bono. Act.
XXV, 19. ζητήματα δέ τινα περὶ τῆς
ἰδίας δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτὸν quae-
stiones de sua religione adversus eum
movebant. Conf. *Krebs.* Obss. Flav.

 p. 232.

p. 232. et *J. Henr. a Seelen Meditatt. Exeg.* P. I. p. 389.

ΔΈΚΑ, οἱ, αἱ, τὰ, *decem.* Est nomen numerale cardinale et quidem ἄκλιτον. Matth. XX, 24. καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα, sc. μαθηταὶ, et cum audirent decem discipuli. XXV, 1. 28. Interdum δέκα indefinite pro *paucis aliquot* ponitur, v. c. Apoc. II, 10. θλῖψις ἡμερῶν δέκα afflictio brevis, seu paucorum dierum erit. Eodem modo עֲשָׂרָה Amos V, 3. et עֲשִׂירִיָּה Ies. VI, 13. usurpatur. Adde 1 Sam. XXV, 38. Dan. I, 12. *Terent. Adelph.* V, 1. 36. *decem dierum vix mihi est familia.*

ΔΕΚΑΔΎΟ, i. q. δώδεκα, *duodecim.* Nomen numerale ἄκλιτον ex δέκα *decem* et δύο *duo.* Act. XIX, 7. XXIV, 11. Hebraice שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה Exod. XXVIII, 21. et שְׁנֵים עָשָׂר 1 Paral. XV, 10. et Esther. II, 12.

ΔΕΚΑΠΈΝΤΕ, *quindecim,* ex δέκα *decem* et πέντε *quinque.* Joh. XI, 18. Act. XXVII, 28. et Galat. I, 18. ἡμέρας δεκαπέντε duas circiter hebdomadas. Alex. pro חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה Exod. XXVII, 15. et pro חֲמִשָּׁה עָשָׂר Judd. VIII, 10. posuerunt.

ΔΕΚΆΠΟΛΙΣ, εως, ἡ, *Decapolis, regio decapolitana.* Regio tribus Manassiticae, trans Jordanem, complexa decem urbes primarias, non exclusis decem oppidulis, quae interjacebant, ab hominibus paganae conditionis maxime habitata post captivitatem Babylonicam. In enumeratione decem urbium, unde nomen sortita est suum, non conveniunt Scriptores geographici. *Bochartus* in Phaleg et Canaan haec oppida pro decapolitanis habet: *Tiberiada, Sephet, Kedesch Naphthali, Hazor, Capernaum, Caesaream Philippi, Jetopatam, Bethsaidam, Chorazim, Scythopolin. Lightfootus* in Decad. Chorogr. Marco praemissa c. 7. civitates numerat has: *Scythopolin,* olim *Bethsan, Gadaram, Hippo, Pellam, Caphar, Zemach, Beth Gubrin, Caphar Carnaim, Caesaream Philippi* et *Orbo,* qui etiam ostendit, Galilaeam a Decapoli apud sacros ac profanos Scriptores distingui. Ast aliter *Plin.* H. N. V, c. 18. Conf. *H. Relandi* Palaestina L. I, c. 33. p. 203 seq. *Wetstenii N. T.* T. I. p. 284. et *Cellarii* Geogr. Plen. III, c. 13. Ter autem tantum Decapoleos in N. T. fit mentio, Matth. IV, 25. Marc. V, 20. et VII, 31.

ΔΕΚΑΤΈΣΣΑΡΕΣ, ων, οἱ, αἱ, καὶ τὰ δεκατέσσαρα, *quatuordecim.* (ex δέκα *decem* et τέσσαρες *quatuor.*) Matth. I, 17. γενεαὶ δεκατέσσαρες generationes quatuordecim. 2 Cor. XII, 2. πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων. Galat. II, 1. Alexandrini pro אַרְבַּע עֶשְׂרֵה Genes. XXXI, 41. et pro אַרְבָּעָה עָשָׂר Num. XXIX, 13. 29. 32. posuerunt.

ΔΈΚΑΤΟΣ, ὁ, ἡ, τὸ, *decimus,* a δέκα. Joh. I, 40. ὥρα ἦν ὡς δεκάτη hora autem erat circiter decima. Apoc. XI, 13. καὶ τὸ δέκατον (sc. μέρος) τῆς πόλεως ἔπεσεν et decima pars urbis corruit. ibid. XXI, 20.

ΔΕΚΆΤΗ, ης, ἡ, scil. μερὶς, seu μοῖρα 1. proprie dicitur *decima pars cujuscunque rei.* Speciatim

2. *decima pars praedae ab hoste captae,* hebr. מַעֲשֵׂר Genes. XIV, 20. Hebr. VII, 2. ᾧ καὶ δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν Ἀβραάμ, coll. v. 4. ᾧ καὶ δεκάτην ἐκ τῶν ἀκροθινίων ἔδωκεν Ἀβραάμ. Apud *Xenoph. Ages.* I, 34. decima pars praedae, quae Apollini Delphico consecrabatur, δεκάτη dicitur. Cf. *Wetstenii N. T.* T. II. p. 407.

3. *decimae, quae non solum ex fructibus terrae, sed etiam pecoribus, et quidem ex institutione divina Levitis in ecclesia Israelitica offerebantur.* Sic legitur in N. T. Hebr. VII, 8. δεκάτας ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνουσι, et v. 9. ὁ δεκάτας λαμβάνων. Respondet in hoc sensu hebraico מַעֲשֵׂר Levit. XXVII, 30. 31. 32. in versione Alex. De *decimis Judaeorum* extat singularis libellus *Joh. Conr. Hottingeri,* editus L. B. 1713. quaternis.

ΔΕΚΑΤΌΩ, ῶ, fut. ώσω, *decimas postulo,*

, *exigo, accipio, decimo*, pro
am δεκατεύω apud Graecos po-
teste *Harpocratione*. Passi-
κατέομαι, οῦμαι, *decimor, decimas*
Bis legitur in N. T. Hebr.
δεδεκάτωκε τὸν Ἀβραάμ decimas
ab Abrahamo. ibid. v. 9. ὁ
λαμβάνων, δεδεκάτωται qui deci-
cipit, decimatus est. Respon-
ers. Alex. hebr. עִשֵּׂר Nehem.

ΚΤΟΣ, ὁ, ἡ, τὸ, Scriptoribus
ignota vox.
lat. *acceptus, gratus, carus, qui*
io habetur, i. q. προσδεκτός. Est
verbale a tertia pers. perf.
δέδεκται verbi δέχομαι *capio, ac-*
Sic legitur in N. T. Luc. IV,
οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ
αὐτοῦ propheta non est accep-
patria sua. Act. X, 35. δεκτὸς
-τι placet Deo, s. favore divi-
tur. Philipp. IV, 18. donum,
ppensibus Paulo missum, vo-
θυσία δεκτὴ sacrificium Deo gra-
et acceptum. *Hesych.* δεκτός·
— δεκτόν· εὐπρόσδεκτον.
adjuncto: *faustus, laetus, sa-*
, aut, si de personis sermo est,
a Deo multis beneficiis ornatur,
fortunatus, qui etiam Hebraeis
ocatur, quod vocabulum cum
permutatur Deut. XXXIII, 24.
ori notione bis tantum legitur
T. Luc. IV, 19. κηρύξαι ἐνιαυτὸν
δεκτὸν ad edicenda Dei nomine
ra laeta et fausta. 2 Cor. VI,
ὸς δεκτὸς tempus laetum dicitur
s N. T. quo offertur hominibus
io peccatorum.

ΔΕΛΕΑΖΩ, fut. άσω, 1. proprie:
, *esca capio, inescando insidior,*
itur de piscatoribus, venatori-
aucupibus, qui esca proposita
, aves et alia animalia in retia
sam alliciunt, et ita capiunt, a
quod teste *Etym. M.* τὸ τῷ ἀγ-
περιτιθέμενον, ἐφ' ᾧ τοὺς ἰχθύας ἀ-
αι, καλεῖται. *Aelian. H. A.* IV,
esych. δελεαζόμενος· παγιδευόμενος.
Luciani Dial. Piscator. T. III.
p. 137 et 183. et *Dial. de mercede*
conductis T. I. p. 306. ed. *Bipont.*
Herodot. II, c. 70.

2. metaphorice: *studeo aliquem ad*
me trahere et mihi amicum facere,
seu, *decipio aliquem, propositis et pro-*
missis commodis allicio, pellicio, ad-
juncta simul *miseriae* notione, *quam*
subit, qui se talibus blandimentis cir-
cumveniri patitur. Hoc sensu non
solum apud *Philonem* haud raro ob-
vium est, sed et ter legitur in N. T.
Jacob. I, 14. ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας
ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος prava sua
cupiditate ad peccatum pertractus et
allectus. 2 Petr. II. 14. δελεάζοντες
ψυχὰς ἀστηρίκτους blandimentis circum-
venientes homines instabiles nec satis
confirmatos. ibid. v. 18. Eodem sen-
su legitur apud *Polyb.* XXXVIII, 3.
11. *Herodian.* I, 12. 10. ὁ μὲν οὖν οὕ-
τω τὸν δῆμον ἐδελέαζεν, ubi vid. *Irmisch.*
et *Aelian. V. H.* XIV, 17. ἐὰν μή τινα
ἀνακτήσῃ χρήμασι καὶ δελεάσῃ. *Hesych.*
δελεάζω· ἐξαπατῶ. — δελεασθείς· ἀπατη-
θείς. *Suid.* δέλεαρ· ἀπάτη, δόλος. Lec-
tu dignissima de hac voce habet *Hei-*
senius in *Novis Hypothes. ad Epist.*
Jacobi p. 525 seq. et *Wetstenius N. T.*
T. II. p. 661 seq.

ΔΕΝΔΡΟΝ, ου, τὸ, 1. *arbor omnis*
generis. Respondet hebraico עֵץ Gen.
XVIII, 4. 8. et chaldaico אִילָנָא Dan.
IV, 14. 20. 11. 17. 23. Matth. VII, 17.
δένδρον ἀγαθὸν arbor bonae indolis, cui
opponitur σαπρὸν δένδρον malae indolis
arbor. ibid. III, 10. ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥί-
ζαν τῶν δένδρων κεῖται securis ad radi-
cem arborum posita est, seu, tropo
remoto, imminet jam poena divina.
Marc. VIII, 24. βλέπω τοὺς ἀνθρώπους
ὡς δένδρα περιπατοῦντας, h. e. video ho-
mines quidem se movere, sed formam
cernere non valeo. ib. XI, 8. Luc.
XXI, 29. Jud. v. 12.

2. *planta, frutex grandior et arbor-*
escens, in majorem altitudinem ex-
crescens ramosque quasi extendens,
cujus caulis ligneam quasi substanti-
am accipit. Ita adhibetur de sinapi
Matth. XIII, 32. Marc. IV, 32. Luc.
XIII,

XIII, 19. Cf. *Salmasium Exerc. de Homonymis Hyles Iatr.* p. 15.

ΔΕΞΙΟ΄Σ, ά, όν, 1. *dexter* et opponitur *sinistro*. Matth. V, 29. ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς oculus tuus dexter. Luc. XXII, 50. καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ οὖς τὸ δεξιόν. Joh. XVIII, 10. Usurpatur etiam de *maxilla*, Matth. V, 39. de *manu*, vel addita voce χεὶρ, Matth. V, 30. vel absolute, Matth. VI, 3. XXVII, 29. Galat. II, 9. de *pede*, Apoc. X, 2. de *parte*, Joh. XXI, 6. βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου. Neutrum plurale τὰ δεξιὰ pro singulari foeminino ponitur, vel alicujus eminentiae causa, vel simpliciter, sine ulla emphasi, ex solo linguae usu, v. c. Matth. XXVI, 64. Marc. XVI, 5. Conf. *Glassii Philol. Sacra* p. 63. ed. *Dathii*.

2. *qui est ad dextram manum,* seu *partem*. 2 Cor. VI, 7. ubi ὅπλα τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ arma, quae sunt ad dextram et sinistram, ponuntur pro omni armorum genere, metaphora ducta a more militum, qui in dextra gladium, in sinistra scutum gestabant. Cf. supra sub ἀριστερός.

3. formula: δεξιὰς διδόναι τινὶ, pro qua Graeci etiam simpliciter voce δεξιοῦσθαι utuntur, (v. c. *Aristoph. Plut.* v. 753.) ut lat. *dextram dare, dextras miscere* (*Justin.* II, 15. 13. *Nepos Datam.* 10. *Tacit. Ann.* XV, 29. *Virg. Aen.* III, 610.) significat *pacisci, pactum inire, convenire cum aliquo*. Dextra enim, ut charitatis atque amoris, ita etiam fidei symbolum est. Galat. II, 9. δεξιὰς (scil. χεῖρας) ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ Βαρνάβᾳ κοινωνίας dextra data mecum paciscebantur, ut communiter a nobis traderetur relig. christiana. *Suid.* δεξιὰς interpretatur συνθήκας, et haec addit ex auctore antiquo: Ὁ δὲ πέμπει χιλίαρχον, δεξιὰς τῷ Ἰωσήπῳ δοῦναι κελεύσας. 1 Macc. XI, 62. XIII, 50. 2 Macc. XI, 26.30. *Xenoph. Anab.* I, 6. 6. καὶ δεξιὰν ἔλαβον καὶ ἔδωκα. *Joseph. A. J.* XVIII, 9. 3. *Hesych.* δεξιαί· αἱ γινόμεναι κατὰ συνθήκας ἐπαφαὶ τῶν δεξιῶν χειρῶν εἰς σύμβολον τοῦ βέβαια ἔσεσθαι τὰ συντιθέμενα. Conf. etiam *Schol.* ad *Homer. Il.* II. v. 341. IV, 159. et *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 836.

4. formula: καθίζειν ἐκ δεξιῶν τινὸς *summa post aliquem dignitate et honore gaudere* significat et inprimis de *ministris regis* usurpatur, qui primas inter caeteros ministros obtinent. Sic legitur in N. T. Matth. XX, 21. εἰπὲ ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου, εἷς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων σου, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου, h. e. promitte, ut hi duo filii mei in futuro tuo regno terrestri ad summam dignitatem evehantur. ibid. v. 23. Marc. X, 37 et 40. Fuisse autem in Oriente morem, ut regis throno adsiderent summi ejus ministri et socii imperii, haud incerta conjectura colligi potest e locis V. T. ubi, metaphora a regibus Orientis desumta, *a dextra Dei et a sinistra ejus angeli stare* dicuntur, v. c. 1 Regg. XXII, 19. adde 1 Chron. XVIII, 17. Hac ipsa consuetudine, et opinione judaica, qua Deus tanquam rex, throno in coelis insidens, cogitari vulgo solebat, nituntur formulae: καθίζειν, καθῆσθαι, εἶναι ἐν δεξιᾷ Θεοῦ, h. e. *Deo proximum esse potestate et honore, ideoque imperare cum Deo*, quae in N. T. haud raro de J. Christo usurpantur, ad summam majestatem describendam, qua eum Deus post mortem ornavit, summo rerum humanarum tradito imperio, v. c. 1 Petr. III, 22. ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ — ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν. Matth. XXII, 44. κάθου ἐκ δεξιῶν μου. (Ps. CX, 1.) ib. XXVI, 64. καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως. Marc. XIV, 62. XVI, 19. καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ. Coloss. III, 1. Hebr. I, 3. VIII, 1. ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς. X, 12. XII, 2. Eadem vis inest etiam formulis: στῆναι ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ. Act. VII, 55. 56. ὑψοῦσθαι τῇ δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ. Act. II, 33. quae etiam de Christo usurpantur, quatenus post mortem ad summam felicitatem ac majestatem apud

Deum

pervenit; quemadmodum e
rio de *Deo, qui Christum sum-
ɣnitate ornavit eique summum
humanarum tradidit imperium,*
Γ. formulae ὑψοῦν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ,
, 31. et καθίζειν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν
ουρανίοις, Ephes. I, 20. adhiberi
In omnibus his locis *dextra*
ιon proprie intelligenda, sed
παθῶς explicanda est de *summa
ɔtentia et majestate. Suid.* δεξιὰ
ἡ ἄνωθεν ῥοπὴ καὶ ἡ ἀγαθὴ ἐνέρ-
ρὰ τῇ θείᾳ γραφῇ. Conf. *Glas-
ilol. Sacra* p. 937. ex edit.

δεξιῶν τινὸς εἶναι *alicui adesse
, opem praestare.* Act. II, 25.
δεξιῶν μου ἐστιν, ἵνα μὴ σαλευθῶ
m mihi semper adest meque
em praestat ab omni periculo
umitate. Ps. XVI, 8. et CIX,
s. LXIII, 12. Metaphora non
ta videtur a patronis, seu advo-
qui in judiciis a dextra rei
solebant, sed ab iis, qui in
, ut aliquem tutum et salvum
ent, stant ad dextram ejus,
es eum, et excipientes ictus
arii. Conf. 2 Sam. XVI, 6.

ΕΙΟΛΑ΄ΒΟΣ, ου, ὁ. Variae sunt
voce, quae in nullo scriptore
antiquo reperitur, et semel
ι in N. T. extat Act. XXIII,
terpretum sententiae. *Meur-
Lexico Graeco barbaro : Fuit,*
τῶν δεξιολάβων *munus in militia,
lictorum in urbibus. Manus
ιant nempe maleficis et sontibus
apprehendebant, quod nominis
ιanifeste loquitur, inde* δεξιολά-
*i, et carceri mancipatos, aut ad
ium ducendos, custodiebant sti-
que atque inde eos* παραφύλα-
*terpretantur Magistri graeci.
us,* cum quo *Aethiops* con-
lancearios reddidit. Alii, δεξιο-
legentes, *sagittarios* intelli-
qui tela dextra manu mitte-
Etym. M. δεξιολάβος· τοξοβόλος.
ːnique *satellites, tribunos cohor-*
telligendos esse judicarunt,
auctoritate adducti, qui δεξιο-
λάβους παραφύλακας, h. e. satellites,
custodes corporum, interpretatus est.
Vulg. lancearios. Omnes hae sen-
tentiae et conjecturae facillime ita
conciliari posse videntur, ut dicamus,
δεξιολάβους fuisse *stipatores,* seu *satel-
lites regis, aut tribuni militum, dextra
lanceam gestantes, quorum munus fue-
rit non solum custodiam corporis regis
et tribuni militum agere,* (παρὰ τὸ
λαβεῖν τὴν τοῦ βασιλέως καὶ χιλιάρχου
δεξιὰν) *sed etiam custodire captivos,
quorum dextrae catenae alligabantur.*
(παρὰ τὸ λαβεῖν τὴν τοῦ δεσμίου δεξιάν.)
Nam vincti, quominus evadere pos-
sent militum custodiam, per catenam
adstringebantur manu dextra ad ma-
num custodis sinistram. Caeterum,
ut monuit *Wetstenius N. T.* T. II. p.
616. reperitur haec vox apud *Theo-
phylactum Simocattam* IV, 1. et *Con-
stantin. Porphyrog. Themat.* I, 1.

ΔΕ΄ΟΜΑΙ, fut. δεήσομαι, 1. proprie :
egeo, indigeo, opus habeo. Sic legi-
tur apud *Aeschin. Socr.* Dial. II, 27.
οὐδὲν δεοίμεθα ἰατρικῆς, et paulo post :
οὐδὲν δεοίμεθα χρημάτων. *Xenoph.* de
Rep. Athen. II, 3. *Lex. Cyr. MS.
Brem.* δέομαι· λύπουμαι. *Lex. Vet.*
δέομαι· χρήζω. Conf. *Suiceri Thes.
Eccles.* T. I. p. 838.

2. *rogo, oro, expeto mihi aliquid.*
Habet post se genitivum, ubi tamen
non opus est subintelligere substan-
tivum cognatum δέησις. Matth. IX,
38. δεήθητε οὖν τοῦ Κυρίου τοῦ θερισμοῦ
rogate dominum messis. Luc. V, 12.
VIII, 28. 34. δέομαί σου, *quaero ex te,
dic mihi.* ibid. v. 38. Act. XXI, 39.
XXVI, 3. Rom. I, 10. 2 Cor. V, 20.
Galat. IV, 12.

3. *precor, preces facio.* Luc. XXI,
36. ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι precibus
continuis. Act. IV, 31. X, 2. καὶ
δεόμενος τοῦ Θεοῦ διὰ παντὸς semper
precibus vacans.

4. sequente ὑπὲρ, vel περὶ, *deprecor,
vel pro mea, vel pro aliorum salute.*
Sic legitur in N. T. Luc. XXII, 32.
ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περί σου sed ego pro te
deprecatus sum. Act. VIII, 24. δεή-
θητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Κύριον
deprecamini

deprecamini pro me Deum. Eadem constructio verbi δέομαι cum πρὸς, loco genitivi, reperitur Ps. XXIX, 8. καὶ πρὸς τὸν Θεόν μου δεηθήσομαι, et Ps. LXIII, 1. In *deprecandi* vero notione δέομαι legitur in vers. Alex. Job. IX, 15. Genes. XXV, 21. ἐδεῖτο δὲ Ἰσαὰκ Κυρίου περὶ Ῥεβέκκας. Sirac. XXVIII, 4. *Phavor.* δέομαι· ἀξιῶ, ἱκετεύω, λίσσομαι, ποτνιῶμαι, πρεσβεύω, προτρέπομαι, παρακαλῶ, ἀντιβολῶ, λιπαρῶ, προσλιπαρῶ, λιτανεύω.

ΔΕ΄ΟΝ, οντος, τὸ, a δεῖ *oportet*,

1. proprie significat partim *deficiens*, partim *necessarium*, et inprimis, maxime in plurali numero, τὰ δέοντα de *iis* usurpatur, *quae sunt ad vitam sustentandam necessaria*, v. c. Exod. XXI, 10. ubi hebraico שְׁאֵר *alimentum* in vers. Alex. respondet. ib. XVI, 22. 1 Regg. IV, 22. Prov. XXX, 8. σύνταξον δέ μοι τὰ δέοντα καὶ τὰ αὐτάρκη. 2 Macc. XIII, 20. *Suid.* δέον· ἀναγκαῖον. *Hesych.* δέοντα· χρήζοντα, λείποντα.

2. *decens, conveniens legibus divinis et humanis, quod aequitas et jus permittit.* *Suid.* δέον σημαίνει καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ συμφέρον. *Hesych.* δέοντα· πρέποντα. Act. XIX, 19. δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν conveniebat vos sedatos esse. 1 Tim. V, 13. λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα loquentes, quae non conveniunt legibus divinis.

3. *conveniens voluntati divinae.* 1 Petr. I, 6. εἰ δέον ἐστὶ si ita fert voluntas Dei. Saepius non legitur in N. T. Conf. *Irmisch.* ad *Herodian.* I, 4. 8. T. I. p. 838.

ΔΕΡΒΑΙ͂ΟΣ, ου, ὁ, *Derbensis, Derbe oriundus*, a Δέρβη *Derbe*. Semel legitur in N. T. Act. XX, 4. καὶ Γάϊος Δερβαῖος.

ΔΕ΄ΡΒΗ, ης, ἡ, *Derbe*. Est nomen proprium urbis Lycaoniae in Isauriae confinio, teste Paulo Act. XIV, 6. et *Ptolemaeo* V, c. 6. unde a *Strabone* Libr. XII. Geogr. p. 853. C. urbs Isauriae esse dicitur. Dicebatur etiam Δέλβεια *Delbia*, quae vox in lingua lycaonica *juniperum* notat. Commemoratur ter in N. T. Act. XIV, 6. 20. XVI, 1. Cf. *M. Antonini* Itinerarium p. 675. ed. *Wessel.*

ΔΕ΄ΡΜΑ, τος, τὸ, 1. *pellis, cutis, corium*, a δέρω *excorio*. *Etym. M.* δέρμα· κυρίως ἐπὶ τῶν ἀλόγων παρὰ τὸ δέρω, τὸ ἐκδέρω. *Xenoph. Anab.* IV, 8. 19.

2. *vestis e pellibus facta.* Sic semel legitur in N. T. Hebr. XI, 37. ἐν αἰγείοις δέρμασιν vestimentis, e caprinis pellibus paratis, quo amictu prophetae veteres utebantur. Zachar. XIII, 4.

ΔΕΡΜΆΤΙΝΟΣ, ὁ, ἡ, τὸ, *coriaceus, ex corio factus*, a δέρμα. Bis legitur tantum in N. T. Matth. III, 4. καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ cingulo pelliceo accinctus. Hebr. אֵזוֹר עוֹר 2 Regg. I, 8. Marc. I, 6. *Aeschin. Socr.* Dial. II, 25. σισύραν δερματίνην. *Xenoph. Anab.* IV, 7, 18.

ΔΕ΄ΡΩ, fut. δερῶ, 1. proprie quidem, ut compositum ἐκδέρω, *pellem detraho, excorio* significat, unde δέρμα *pellis;* quo in sensu in versione Alex. sec. Alex. Ald. et C. 2 Paral. XXIX, 34. hebr. הִפְשִׁיט respondet, et legitur apud *Homerum Iliad.* I, 459. *Hesych.* δείραντες· ἐκδείραντες. Idem: ἔδειραν· ἐξέδειραν, ἐξεδερμάτισαν. *Etym. M.* δέρω· ἐκδέρω. *Suidas* et *Phavor.* δαίρω· τύπτω, δέρω δὲ, τὸ ἐκδέρω. Sed saepe est i. q. δαίρω, et

2. *virgis et fustibus caedo, verbero, percutio*, notat, interdum etiam, *vulnus infligo*. Vid. *Pollux Onom.* III, c. 8. 9. Sic autem haud raro in N. T. legitur, v. c. Matth. XXI, 35. ὃν μὲν ἔδειραν, ubi *Beza* male correxit ἔδησαν. Luc. XII, 47. 48. δαρήσεται πολλὰς, ὀλίγας, sc. πληγὰς, gravius, levius caedetur. Joh. XVIII, 22. ubi δέρειν est i. q. διδόναι ῥάπισμα v. 21. Act. V, 40. δείραντες postquam flagris caesi erant. ib. XXII, 19. Praeterea δέρω in hac significatione occurrit in fragmentis *Aquilae*, Prov. X, 8. *Aristoph. Ran.* 632. *Diog. Laërt.* VII, 23. Δοῦλον ἐπὶ κλοπῇ, φασὶν, ἐμαστίγου

ν· τοῦ δὲ εἰπόντες, ὑμαρτέ μοι καὶ δαρῆναι, ἔφη, e quo loco paret, δέρειν a μαστιγοῦν ita ut hoc sit simpliciter: *caerberare*, illud: *sanguinem ictu ictu cruentare*. *Gloss. Gr.* ρω· τύπτω, vapulo, castigo. *tym. M.* tradit.
mula: ἀέρα δέρειν *aërem ver-* quae 1 Cor. IX, 26. legi- plicata jam est supra sub

ιν τινὰ εἰς πρόσωπον in univer- nificat *contumeliosissime et in- mo modo aliquem tractare*. 2 I, 20. εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον quis summa vos ignominia

ΣΜΕΥ͂Ω, fut. εύσω, 1. proprie: *constringo, ligo, vincio*, a *vinculum*. Alex. usi sunt pro ienes. XXXVII, 7. ubi de col- e manipulorum dicitur, et pro ob. XXVI, 8. *Xenoph. Anab.* 0.
culis constringo carceri manci- n vincula conjicio. Act. XXII, εύων καὶ παραδιδοὺς εἰς φυλακὴν s constringens ac in carceres . *Xenoph. Hiero* VI, 14. et 2.
pono. Matth. XXIII, 4. δεσ- φορτία βαρέα καὶ δυσβάστακτα unt onera gravia et portatu a; ubi metaphora desumta est malibus, quibus onera impo- et illigantur.
ΣΜΕ͂Ω, ῶ, fut. ήσω, *vincio, ligo*. legitur in N. T. Luc. VIII, σμεῖτο ἀλύσεσι vinciebatur vin-

ΣΜῊ, ῆς, ἡ, etiam ΔΈΣΜΗ, *fasciculus, manipulus*, a δέω, seu *ligo*. Semel legitur in N. T. XIII, 30. δήσατε αὐτὰ εἰς δεσμὰς e illa in fasciculos, seu mani- Respondet in versione Alex. אֲגֻדָּה *fasciculus*, Exod. XII, ψησθε δεσμὴν ὑσσώπου. *Hesych.* ἀμάλλην. *Phavor.* δεσμὴ τὸ τὰς δεσμὰς τῶν σταχύων δεῖν. Cf. *Wetstenii N. T.* T. I. p. 404.

ΔΈΣΜΙΟΣ, ίου, ὁ, *vinctus, captivus*. ab eodem. Matth. XXVII, 15. 16. Marc. XV, 6. Act. XVI, 25. 27. XXIII, 18. XXV, 14. 27. XXVIII, 16. 17. Ephes. III, 1. ὁ δέσμιος τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ ob religionis christianae professionem in vincula conjectus, qui ib. IV, 1. ὁ δέσμιος ἐν Κυρίῳ, et 2 Tim. I, 8. ὁ δέσμιος Κυρίου vocatur. Adde Philem. v. 1 et 9. Hebr. XIII, 3. μιμνήσκεσθε τῶν δεσμίων curate vinctos. Interpretes graeci V. T. hebr. אָסִיר et אָסוּר per δέσμιος reddiderunt, v. c. Alex. Eccles. IV, 14. Thren. III, 34. Zach. IX, 11. 12. *Aquila* Ies. XIV, 17. Job. III, 18. et *Symmachus* Ies. XXIV, 22. Interdum omittitur, v. c. Luc. XXIII, 17, post ἵνα, coll. Marc. XV, 6.

ΔΕΣΜΟ͂Σ, οῦ, ὁ, et ΔΕΣΜΟ͂Ν, οῦ, τό. In universum notat *ligamentum quodcunque*. *Xenoph. Anab.* III, 5. 6. Speciatim significat

1. *vinculum, quo captivi ligantur et vinciuntur*, et ἁλύσεις aeque ac πέδας complectitur. Luc. VIII, 29. καὶ διαῤῥήσσων τὰ δεσμὰ rumpens vincula. Act. XVI, 26. καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη et omnium vincula solvebantur. ibid. XXII, 20. Direxit autem ad normam consuetudinis atticae orationem suam *Lucas*, (et auctor 3 Macc. VI, 27.) *vincula* non δεσμοὺς, sed δεσμὰ appellans. Ita enim *Moeris*: Δεσμά· οὐδετέρως ἀττικῶς· δεσμοὶ ἀρσενικῶς ἑλληνικῶς. *Lucian. Prometh.* 1. Adde *Schol. Homer.* ad *Odyss.* I, 204. *Eustathium* ad *Odyss.* IX, p. 1598. 17. Rom. et *Thom. M.* voc. δεσμὰ, cujus observationem descripsit *Phavorinus*. Sed *Paulus*, qui vincula Philipp. I, 13. δεσμοὺς appellavit, hoc fecit Judaeorum Alexandrinorum exemplo, Jer. II, 20. V, 5. Habac. III, 13. ut jam observavit *Fischerus* de *Vitiis Lexicorum N. T.* Prolus. XXX. p. 15.

2. *captivitas, conditio hominis, vinculis constricti*, Act. XX, 23. ὅτι δεσμά με καὶ θλίψεις μένουσι captivitatem me et

et calamitates manere. ib. XXIII, 29. XXVI, 31. Philipp. I, 7. 13. ὥστε τοὺς δεσμούς μου φανεροὺς ἐν Χριστῷ γενέσθαι ut jam omnes sciant, me ob religionem christianam captivum esse. ib. v. 14. 16. οἰόμενοι θλίψιν ἐπιφέρειν τοῖς δεσμοῖς μου volunt molestias e vinculis novis augere. Philem. v. 10. ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς δεσμοῖς μου quem captivus ad religionem christianam adduxi. ib. v. 13.

3. metaphorice: *omne impedimentum, retinaculum, frenum.* Marc. VII, 35. καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ remotum est impedimentum linguae ejus, h. e. restituta ei est loquela, ubi ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης est morbus, qui usum linguae impediebat, eamque quasi vinculis ligabat. Conf. *Irmisch.* ad *Herodian.* I, 8. 6. p. 287.

4. ὁ δεσμὸς τοῦ Σατανᾶ morbus dicitur a Satana effectus. Conf. infra sub δέω.

ΔΕΣΜΟΦΥΛΑΞ, κος, ὁ, *commentariensis, carceris et vinctorum custos,* qui hebraice שַׂר בֵּית־הַסֹּהַר vocatur, Genes. XXXIX, 21. 22. 23. (a δεσμὸς et φύλαξ *custos.*) Legitur in N. T. tantum Act. XVI, 23. 27. 36. de custode carceris, qui Philippis christianam religionem amplexus est.

ΔΕΣΜΩΤΗΡΙΟΝ, ου, τὸ, *carcer,* in quo captivi vincti detinentur, a δεσμός. Legitur in N. T. Matth. XI, 2. Act. V, 21. 23. XVI, 26. Hebr. בֵּית סֹהַר Genes. XL, 3. *Suid.* δεσμωτήριον· ἡ φυλακή.

ΔΕΣΜΩΤΗΣ, ου, ὁ, *vinctus, captivus,* ab eodem. Bis legitur in N. T. Act. XXVII, 1. 42. Respondet hebraico אָסִיר in versione Alex. Genes. XXXIX, 21. et apud *Symmachum* Job. III, 18.

ΔΕΣΠΟΤΗΣ, ου, ὁ, 1. generatim *dominum* notat, *qui aliis imperat et praeest alicui rei, quisquis ille sit.* Conf. *Lexicon Xenophonteum* s. h. v. Speciatim vero

2. *summum principem* apud Graecos significat *pleno jure subditis imperantem,* seu, *qui absoluta imperandi potestate gaudet,* ut ostendit *Ezech. Spanhem.* ad *Juliani Orationes* p. 80 seq. Hinc in N. T. α) *Deus ipse dominus omnium, absolute summus,* δεσπότης vocatur Luc. II, 29. νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα nunc lubens moriar, o Deus! Act. IV, 24. δέσποτα, σὺ ὁ Θεός. Jud. v. 4. καὶ τὸν μόνον δεσπότην, Θεόν. Apoc. VI, 10. In versione Alex. respondet hebraico אֱלֹהִים, Joh. V, 8. τὸν πάντων δεσπότην ἐπικαλέσομαι et יְהוָה, Prov. XXIX, 26. Jer. XV, 11. Adde Sapient. VI, 7. VIII, 3. Hic vero observandum est, titulum δεσπότου *numinibus* quoque dari apud Veteres, ut multis exemplis docuit *El. Palairet. Obss. Crit.* p. 283. *Vriemoet* ad *dicta Classica V. T.* T. I. p. 131. et *F. Stosch. Archaeol. Oecon. N. T.* p. 32. β) *Jesus Christus* ob summum rerum humanarum imperium ipsi a Deo traditum. 2 Petr. II, 1. καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπότην et Christum caput ecclesiae, qui eos ad doctrinam et felicitatem christianam adduxit.

3. *herus, qui praeest familiae et cujus imperio servi sunt subjecti.* 1 Tim. VI, 1. ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι, τοὺς ἰδίους δεσπότας πάσης τιμῆς ἀξίους ἡγείσθωσαν. Tit. II, 9. δούλους ἰδίοις δεσπόταις ὑποτάσσεσθαι. 1 Petr. II, 18. Eodem sensu δεσπότης legitur in versione Alex. Prov. XVII, 2. et XXII, 7. Neque δεσπότης quis dicitur solum respectu servorum, sed et respectu peculii adeoque, ut lat. *dominus,* est

4. *possessor.* 2 Tim. II, 21. καὶ εὔχρηστον τῷ δεσπότῃ et utile possessori suo. Sic τοῦ δακτυλίου δεσπότης legitur apud *Lucianum* et δεσπότης χρημάτων apud *Theophyl.* Epist. 19.

5. *maritus.* 1 Petr. III, 6. ὡς Σάῤῥα ὑπήκουσε τῷ Ἀβραὰμ κύριον αὐτὸν καλοῦσα, coll. Genes. XVIII, 12. Conferendus est hic etiam *Elsnerus* in *Obss. Sacr.* p. 403. qui docuit, maritos apud Graecos et Romanos non solum κυρίους, sed etiam δεσπότας ab uxoribus appellatos esse, v. c. ab *Euripide* in *Medea* v. 223. et *Helena* v. 578.

'ΡΟ. Adverbium, 1. *loci*, *huc*, *locum*. Hac vero significatio- ttuntur semper imperativi πά- ιθι, ἐλθὲ, ἴθι, χώρει, et deinde est ium *hortantis* et *accersentis* et at *veni*, *adesdum*, *redi*. Matth. 1. καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι et huc quere me. Marc. X, 21. ubi ὕπαγε opponitur. Luc. XVIII, h. XI, 43. Λάζαρε δεῦρο ἔξω La- i. Apoc. XVII, 1. XXI, 9. V, 8. δεῦρο ἀπὸ Λιβάνου. Hist. . v. 50. δεῦρο κάθισον. *Homer.* ψ', v. 485. Interdum etiam verbium per *migra*, *abi*, *profi*- reddi potest, v. c. Act. VII, δεῦρο εἰς γῆν, ἣν ἄν σοι δείξω mi- terram, quam tibi sum osten- ibid. v. 34. καὶ νῦν δεῦρο, ἀποστε- ς Αἴγυπτον et jam abi, mittam e in Aegyptum. In hoc sen- ondet hebr. לֵךְ apud Alexan- 2 Regg. III, 13. V, 19. *poris*, omisso τοῦ χρόνου, *nunc*, *pore*, quod interdum cum prae- ne aut particula, praepositionis , constructum nominascit, ex- dum per *hoc momentum*, *prae*- *empus*. Sic semel legitur in Rom. I, 13. καὶ ἐκωλύθην ἄχρι ρο et semper hucusque impedi- . — *Suid.* δεῦρο· ἐνθάδε, ἐπὶ τοῦ ς. *Hesych.* δεῦρο· ἐνθάδε, ἐλθὲ εἰς τὸν τόπον, ἢ ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἢ νῦν, κελευστικῶς. *Eustath.* in *Il.* γ', 1.

ΥΤΕ. Adverbium, *hortandi*, *ac- di* et *excitandi* vim habens, quod non in quavis cohortatione lo- abet, sed in invitatione tantum dum, *accedendum* vel *assiden*- Hinc vertendum *huc*, *agite*, *venite*. Matth. IV, 19. δεῦτε μου venite post me, h. e. se- ni me, estote discipuli et sec- s mei. ibid. XI, 28. δεῦτε πρός cedite ad me, h. e. amplecti- era fide meam doctrinam. ibid. , 4. δεῦτε εἰς τοὺς γάμους venite nvivium. ibid. XXV, 34. δεῦτε γημένοι τοῦ πατρός μου adeste pa- tri meo cari. ib. XXVIII, 6. Marc. I, 17. VI, 31. Joh. IV, 29. XXI, 12. Apoc. XIX, 17. Interdum simplici- ter *agite*, *agedum*, reddendum est v. c. Matth. XXI, 38. Marc. XII, 7. Luc. XX, 14. Respondet hoc adver- bium hebraico לְכוּ, quod iisdem pla- ne modis, ut δεῦτε a Scriptoribus N. T. usurpatur, v. c. Gen. XXXVII, 19. 2 Regg. VI, 19. XXII, 13. Alex- andrini δεῦτε posuerunt pro הָבָה *age- dum*, Genes. IV, 7. XI, 3. pro בֹּאוּ, Judd. IX, 15. Job. XVII, 10. et pro אֵתָיוּ, Ies. LVI, 9. *Phavor.* δεῦτε ἐπίῤῥημα παρακελευσματικὸν, ἀντὶ τοῦ ἄ- γετε.

ΔΕΥΤΕΡΑΙ̃ΟΣ, αία, αῖον, 1. *secun- darius*, *alternis diebus*, seu *secunda die aliquid faciens* vel *patiens*, *a* δεύτε- ρος.

2. adverbialiter ponitur: *postridie* vel *secundo*, seu *postero die*. Sic semel legitur in N. T. Act. XXVIII, 13. δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους, h. e. se- cundo die delati sumus Puteolos, pro τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ. Eodem modo δευτε- ραῖος usurpatum legitur a *Xenoph.* *Cy- rop.* V, 2. 1. δευτεραῖοι δὲ ἀμφὶ δείλην γίγνονται πρὸς τῷ Γωβρύου χωρίῳ. *Diod. Sic.* XVI, 68. δυνάμεις ἐπὶ τὸ ἄδρανον δευτεραῖος. *Polyb.* II, 70. 4. Elegans vero ac frequens Graecis esse pro ad- verbiis adhibere adjectiva, docuit *Pe- rizon.* ad *Aelian.* *V. H.* III, 14. In- primis vero numeralia in αῖος a Grae- cis usurpari solita esse pro adverbiis, dierum intervallum, quo quis aliquid fecerit, significantibus, ostendit *Vige- rus* de *Idiotismis Gr. dict.* p. 70. ed. *Zeunii.* Conf. infra sub τεταρταῖος, et *J. H. Maii Obss. SS.* Lib. III, p. 135 seq.

ΔΕΥ̃ΤΕΡΟΝ. Adverbium, *iterum*, *secundo*, *secunda vice*. Joh. III, 4. μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν; poteritne iterum ute- rum matris intrare? ib. XXI, 16. λέ- γει αὐτῷ πάλιν δεύτερον iterum, secunda vice eum interrogat. 1 Cor. XII, 28. Apoc. XIX, 3. Saepius non legitur in N. T. In vers. Alex. pro hebraico שֵׁנִית

שֵׁנִית, Genes. XXII, 15. XLI, 5. פַּעֲמַיִם, Genes. XXVII, 36. et chaldaico תִּנְיָנוּת, Dan. II, 7. positum reperitur.

ΔΕΥΤΕΡΌΠΡΩΤΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *secundo primus*, ex δεύτερος *secundus*, et πρῶτος *primus*. Vocabulum hoc novum et a Luca, ut videtur, effictum, semel tantum legitur cap. VI, 1. ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ δευτεροπρώτῳ accidit autem sabbato secundo primo. Significat autem σάββατον δευτερόπρωτον *primum sabbatum a die secundo festi paschatis numeratum*, seu *septimum diem in festo paschatis, qui aeque ac primus sacer erat*. Scilicet festi paschalis, quod per 7 dies celebrabatur, secundus dies maxime erat festivus, quo primitiae messis offerebantur Deo. Levit. XXIII, 11. Ab hoc secundo die Judaei numerant septem hebdomadas et septem sabbata, usque ad festum Pentecostes. Levit. XXIII, 15. Prima hebdomas vocabatur ἑβδομὰς δευτερόπρωτος, et primum sabbatum σάββατον δευτερόπρωτον, seu πρῶτον ἀπὸ τῆς δευτέρας τοῦ πάσχα. Hanc interpretationem, omnium facillimam, et summa veri specie commendabilem, primus protulit *Scaliger* de *Emendatione temporum*, Lib. VI. p. 557. quem secutus est *Casaubonus* in *Exercitt. Antibaron*. p. 272. Conf. etiam *Bibl. Brem*. Cl. V, p. 422 sq.

ΔΕΎΤΕΡΟΣ, α, ον, *secundus, alter, posterior*. Matth. XXI, 30. καὶ προσελθὼν τῷ δευτέρῳ, seu, secundum alios codices, ἑτέρῳ. ib. XXII, 39. δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ alterum praeceptum non absimile. Luc. XII, 38. ἐν τῇ δευτέρᾳ φυλακῇ in secunda vigilia. Apoc. II, 11. — Neutrum τὸ δεύτερον adhibetur quandoque adverbialiter, significans: *iterum, rursus, secundo, secunda vice, deinde*, v. c. 2 Cor. XIII, 2. ὡς παρὼν τὸ δεύτερον, Jud. v. 5. τὸ δεύτερον τοὺς μὴ πιστεύσαντας ἀπώλεσεν deinde vero immorigeros perdidit. — Eandem significationem habet formula: ἐκ δευτέρου *secundo, secunda vice, iterum*, quae legitur Matth. XXVI, 42. Marc. XIV, 71. Joh. IX, 24. Act. X, 15. XI, 9. Hebr. IX, 28. pro qua etiam interdum ἐν δευτέρῳ ponitur, v. c. Act. VII, 13. Expressa videtur haec formula ad hebraicum שֵׁנִית Jerem. I, 13. Zach. IV, 12. quanquam eodem quoque sensu legitur apud *Polybium* XIV, 9. — Ὁ δεύτερος ἄνθρωπος, qui 1 Cor. XV, 47. commemoratur, est *Christus*, quem Judaei etiam Adamum postremum, seu secundum appellare solebant. Conf. supra ad Ἀδάμ.

ΔΈΧΟΜΑΙ, fut. δέξομαι, 1. *capio, sumo in manus*. Luc. II, 28. καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας et ipse eum suis ulnis excepit. ibid. XXII, 17. καὶ δεξάμενος ποτήριον tum accepto calice. Ephes. VI, 17. *Homer. Iliad.* Ε, v. 226.

2. *accipio*, et speciatim *ultro ac lubens aliquid accipio*, inprimis si cum λαμβάνω conjungitur. Luc. XVI, 6. 7. δέξαι σου τὸ γράμμα accipe cautionem tuam. Act. XXII, 5. παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος a quibus et litteras accepit. ib. XXVIII, 21. 2 Cor. VIII, 4. Philipp. IV, 18. δεξάμενος παρὰ Ἐπαφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν accepto munere vestro per Epaphroditum. *Xenoph. Cyrop.* I, 4. 10. et 5. 5. *Hesych.* δέχεσθαι· λαμβάνειν.

3. *hospitio aliquem excipio*, (*Polyb.* II, 15.) et ex adjuncto: *benigne et humaniter aliquem tracto et recipio, beneficiis afficio*, i. q. ἀποδέχομαι, nostrum: einen gütig aufnehmen *to receive a benefit*. Matth. XVIII, 5. coll. Marc. XI, 41. Luc. IX, 11. καὶ δεξάμενος αὐτοὺς et amanter eos excepit. ib. v. 48 et 53. καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτὸν sed illi non hospitio exceperunt eum. ibid. XVI, 4. δέξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν. Act. XXI, 17. ἀσμένως ἐδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοὶ lubenter exceperunt nos fratres. 2 Cor. VII, 15. Galat. IV, 14. Coloss. IV, 10. δέξασθε αὐτὸν amanter et honorifice eum excipite. Hebr. XI, 31. Eodem modo legitur apud *Arrianum* Diss. *Epictet.* III, c. 26. ἵνα μηδείς σ' εἰς οἰκίαν θέλῃ δέξασθαι. *Xenoph. Anab.* VII, 7. 26. *Oecon.* V, 8.

4. *receptum aliquem contineo*, i. q. κατέχω. Ex hac notione, quam multis locis veterum comprobavit *El. Palairet. Obss. Philol. Crit.* p. 281. explicandus fortasse erit locus Act. III, 21. ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι quem coelum oportet receptum continere. Conf. *Justin. Mart. Apol.* I, § 60. Sed haud pauci interpretes, *Lutherum* secuti, verbo δέχεσθαι in l. l. *occupandi* notionem subjicere maluerunt, ut sensus sit, *quem*, sc. *J. C. occupare oportet coelum ;* quae explicatio egregie confirmatur loco *Eurip. Alcest.* v. 817. ubi servus ad Herculem: οὐκ ἦλθες ἐν δέοντι, δέξασθαι δόμοις.

5. metaphorice: *admitto*, nostrum: statt finden lassen *to allow*. 2 Cor. VIII, 17. ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο admisit preces meas. Eodem modo לָקַח Prov. IV, 10.

6. *disco, audio, cognosco.* 2 Cor. XI, 4. ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον, ὃ οὐκ ἐδέξασθε aut aliam doctrinam, quam non a nobis edocti estis. Jacob. I, 21. ἐν πραΰτητι δέξασθε τὸν ἔμφυτον λόγον animo obsequioso discite doctrinam christianam, quae vobis traditur. *Accipere* autem Hebraeis pariter ac Graecis et Latinis de auscultantibus et discentibus adhiberi solet. Ita לֶקַח in Proverbiis Salomonis (unde לֶקַח *ipsa doctrina* vocatur, quae discitur,) et παραλαμβάνειν in N. T. haud raro adhibetur, (ut infra docebitur) item *accipere* apud *Virg. Aen.* II, 65. et ipsum adeo δέχεσθαι apud Scriptores exteros reperitur, v. c. *Herodian.* I, 5. § 20. ad quem locum videndus *Irmischius*.

7. *assentior, fidem habeo, amplector, probo.* Matth. X, 40. qui vestrae doctrinae fidem habet, meam adeoque ipsius Dei doctrinam amplectitur, coll. v. 14. ibid. XI, 14. εἰ θέλετε δέξασθαι si verbis meis fidem habere velletis. Luc. VIII, 13. μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον lubenter assentiuntur doctrinae traditae. Act. VIII, 14. ὅτι δέδεκται ἡ Σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ Samaritanos doctrinam christianam amplexos esse. ib. XI, 1. XVII, 11. 1 Cor. II, 14. οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ Θεοῦ non probat hanc doctrinam divinam. 1 Thess. I, 6. II, 13. *Aristot. Rhetor.* III, 17. *Thucyd.* IV, 16. *Herodot.* VII, 102.

8. *volo*, οὐ δέχομαι *nolo, recuso, respuo, rejicio.* 2 Thess. II, 10. ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο quia noluerunt amare, colere et venerari veram doctrinam christianam, quasi ἀνθ' ὧν τὴν ἀλήθειαν οὐκ ἠγάπησαν. *Thucyd.* V, 32. μὴ δεχομένων τῶν Ἀθηναίων nolentibus, recusantibus Atheniensibus. Conf. *Budaei Comment. Ling. Gr.* p. 892.

9. *benevole accipio, delector.* Act. VII, 59. δέξαι τὸ πνεῦμά μου benevole accipe, quam tibi sacrificii loco jam offero, vitam; nisi quis vertere malit: *recipe vitam meam*, seu, *reddo tibi vitam, quam mihi dedisti*, ex notione *recipiendi*, quam δέχεσθαι habet apud *Callimachum Hymn.* in *Lavacr. Pallad.* v. 116. et *Homer. Iliad.* XVIII, 237. Sed prior interpretatio magis convenire videtur usui Hellenistarum. Nam in vers. Alex. δέχομαι haud raro hebraico רָצָה respondet, Levit. VII, 18. XIX, 7. XXII, 23. Deut. XXXIII, 11. Adde Job. VIII, 20. Jer. VI, 20.

10. *fero, tolero, perfero*, i. q. ἀνέχομαι. 2 Cor. XI, 16. ὡς ἄφρονα δέξασθέ με me paululum jactabundum patienter ferte, coll. v. 19. *Aelian. V. H.* III, 26. De hac significatione rariore aeque ac reliquis hujus vocis notionibus eleganter pro more suo egit *Schwarzius* in notis ad *Olear. de Stilo N. T.* p. 348. et in *Comment. Crit. L. Gr.* p. 319. cui addendus est *Heisenius* in *Novis Hypothesibus* ad *Epistolam Jacobi* p. 470 seq.

ΔΈΩ, fut. δέσω et δήσω. Verbum atticum, pro quo Graeci caeteri δεσμῶ usurpant, quod

1. proprie in universum *ligare, vincire, vinctum detinere* significat, interdum etiam compositorum vim habet, et *alligare, colligare, devincire* significat.

ficat. Matth. XIII, 30. καὶ δήσατε αὐτὰ εἰς δεσμὰς et colligate ea in fasciculos. ibid. XXI, 2. ὄνον δεδεμένην asinam alligatam. Marc. V, 4. XI, 2. 4. Luc. XIX, 30. Joh. XI, 44. Act. X, 11. τέσσαρσιν ἀρχαῖς δεδεμένον quatuor extremis devinctum. ib. XXI, 33. ἐκέλευσε δεθῆναι ἁλύσεσι δυσὶ jussit vincire catenis duabus.

2. *in vincula conjicio.* Matth. XXVII, 2. Marc. XV, 1. 7. μετὰ τῶν συστασιαστῶν δεδεμένος cum factiosis in vincula conjectus. Act. IX, 2. 14. 21. XXI, 13. XXII, 5. 29. XXIV, 27. Coloss. IV, 3. δι' ὃ καὶ δέδεμαι ob cujus professionem sum in vincula conjectus.

3. metaphorice: *interdico, aliquid illicitum pronuncio.* Matth. XVI, 19. ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς quidquid interdixeris aut illicitum pronunciaveris, et a Deo prohibitum esse censebitur. Sic chaldaicum אֱסָר et אֱסָרָה ab אֲסַר *vincire* etiam *interdictum* notat, Dan. VI, 8. 9. 14. 16. Vide *Wetstenii N. T.* T. I. p. 431 sq.

4. *obligo, ad fidem vel obsequium adstringo, obstringo.* Rom. VII, 2. ἡ γὰρ ὕπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ mulier maritata, vivente adhuc marito, obligata est legibus matrimonii. 1 Cor. VII, 27. δέδεσαι γυναικὶ obligatus es uxori. ibid. v. 39. γυνὴ δέδεται νόμῳ, ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς. Ita אָסַר Num. XXX, 5. 10.

5. *cogo, urgeo, impello ad aliquid faciendum.* Act. XX, 22. ἐγὼ δεδεμένος τῷ πνεύματι, h. e. ego vehementiorem animi impetum sentiens, seu, sponte mea proficiscor Hierosolymam, ut adeo δεδεμένος τῷ πνεύματι sit i. q. συνεχόμενος τῷ πνεύματι, ibid. XVIII, 5. Ita enim hanc loquendi rationem paullo obscuriorem explicandam censeo; nam eorum opinionem, qui vertunt: *animo vincula praesentiens,* orationis συνάφεια non admittit. Eleganter vero δεῖν, et composita illius, cum dativo poni pro *cogere, impellere,* multis docuit *Kypke* in *Obss. Sacr.* T. II. p. 107.

6. *prohibeo, impedio.* 2 Tim. II, 9. ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ οὐ δέδεται sed propagatio religionis christianae impediri nequit.

7. *morbo afficio, morbum immitto.* Luc. XIII, 16. ἣν ἔδησεν ὁ Σατανᾶς quam morbo affecit Satanas annos octodecim. Vide supra ad δεσμός.

ΔΗ', particula, quae in soluta oratione perpetuo postponitur, in carmine vero modo praeponitur, modo postponitur, et varias significationes habet. Est autem

1. particula *affirmantis,* significans *omnino, sane, utique, profecto,* i. q. δήπου. 2 Cor. XII, 1. καυχᾶσθαι δὴ οὐ συμφέρει μοι gloriari sane non convenit mihi. *Aeschin. Socr.* Dial. I. § 12. καὶ μὴν δὴ πλείστου ἂν ἦν ἀξία. *Xenoph. Cyrop.* I, 5. 27. πολὺν δὴ χρόνον. ibid. II, 4. 11. πολλάκις δή.

2. *nempe, nimirum, videlicet.* Matth. XIII, 23. ὃς δὴ καρποφορεῖ qui videlicet fructum fert. *Xenoph. Cyrop.* I, 3. 8. τοῦ δὴ εἰ φάρμακα ἐγχέοιεν, μὴ λυσιτελοῖν αὐτοῖς.

3. particula *excitantis* et *hortantis, age, agedum, quaeso.* Luc. II, 15. διέλθωμεν δὴ εἰς Βηθλεὲμ agedum Bethlehemum abeamus. Act. XV, 36. ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν age reversi invisamus fratres nostros. *Xenoph.* de *Rep. Laced.* VI, 3. δὴ τί; quorsum quaeso? Judith. XIII, 11. ἀνοίξατε δὴ τὴν πύλην.

4. vim *concludendi* e superioribus habet, *igitur, proinde,* i. q. ἄρα. 1 Cor. VI, 20. ἠγοράσθητε τιμῆς, δοξάσατε δὴ τὸν Θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν magno redemti estis pretio, sancte igitur colite Deum etiam corpore vestro. Cant. trium puer. μὴ δὴ παραδῷς ἡμᾶς ne igitur tradas nos. *Gloss. MS.* in Cantica Script. μὴ δή· μὴ οὖν. *Xenoph. Mem.* III, 4. 7. ἴθι δὴ, ἔφη, ἐξετάσωμεν τὰ ἔργα ἑκατέρου αὐτῶν.

5. interdum *abundat,* v. c. Act. XIII, 2. ἀφορίσατε δή μοι τόν τε Βαρνάβαν καὶ τὸν Σαῦλον segregate mihi Barnabam atque Saulum. Fortasse tamen δὴ in hoc loco per *nunc,* seu *jam* reddi commode posset; nam non solum Job. VI, 3. in versione Alex. τῷ עַתָּה respondet, sed etiam apud optimos Scriptt.

. gr. pro ἤδη ponitur, v. c. *A-*
, *Plut.* v. 227. *Aves* v. 551.
. *Od.* I, 124. *Iliad.* II, 135.
ι. *Cyrop.* III, 3. 20. Adde
Aristoph. Nub. v. 700. quem
compilavit. *Hesych.* δὴ γάρ·
ι. Eleganter de variis hujus
lae significationibus post *Vige-*
e *Graecae Dict. Idiotismis* p.
487. et *Devarium* de *Gr. Ling.*
lis p. 107 seq. ed. *Reusmanni,*
misch. Excurs. ad *Herodian.*
T. I. Opp. p. 864. et *Sturzius*
ico Xenophonteo s. h. v.
ΛΟΣ, ὁ, ἡ, τὸ, *facile noscendus,*
tus, notus, evidens, perspicuus,
Δῆλον, sc. ἐστὶ, *manifestum*
et, liquet, intelligitur. Hesych.
φανερὸν, ὁρατόν. Matth. XXVI,
λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ tua te dia-
notat, seu, prodit. 1 Cor. XV,
ον, sc. ἐστὶ, sponte intelligitur.
III, 11. δῆλον exinde apparet.
. VI, 7. Saepius non legitur
Γ. Conf. *Vigerum* de *Idiotismis*
Gr. p. 83 sq.
ΛΟΩ, ῶ, fut. ώσω, 1. *patefacio,*
sto, in lucem protraho. 1 Cor.
ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει dies enim
m protrahet.
elo, futura alicui significo. 2
I, 14. καθὼς καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν
Χριστὸς ἐδήλωσέ μοι quemadmo-
ihi etiam a Domino nostro J.C.
ctum est.
ncio, narro, perfero ad aliquem.
I, 11. ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑμῶν
m enim est ad me de vobis.
. I, 8. ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν
qui etiam mihi de vestro sin-
nore narravit. 2 Macc. II,
II, 42. X, 10. *Polyb.* II, 22,

ceo, signo quodam ostendo, de-
Hebr. IX, 8. τοῦτο δηλοῦντος
ύματος τοῦ ἁγίου quo tanquam
declarare volebat Sp. S. ubi vid.
nius. ibid. XII, 27. τὸ δὲ ἔτι
δηλοῖ τῶν σαλευομένων τὴν μετάθεσιν
ro vox *adhuc semel* innuit abro-
em legis mosaicae. 1 Petr. I,
olyb. VI, 26. 6. Saepius non

legitur in N. T. *Hesych.* δηλῶσαι· φράσαι, δεῖξαι, σημᾶναι.

ΔΗΜΑ͂Σ, ᾶ, ὁ. *Demas.* Nomen proprium viri graecum, quod quibusdam (v. c. *Wetstenio N. T.* T. II. p. 366.) ex Δημήτριος contractum videtur; alii vero ex δῆμος *populus* natum esse judicant, ut significet *popularem,* seu *plebeium.* Fuit socius Pauli ejusque in propaganda religione christiana coadjutor, qui postea, aerumnis et afflictionibus Christianorum territus, ad Judaeos reversus est. Coloss. IV, 14. 2 Tim. IV, 10. Philem. v. 24.

ΔΗΜΗΓΟΡΕ͂Ω, ῶ, fut. ήσω, *verba ad populum facio, orationem ad populum habeo, concionor.* (ex δῆμος *populus,* et ἀγορέω *concionem in foro habeo.)* Verbum proprium apud historicos Scriptores de orationibus Caesarum, regum, magistratuum et oratorum, ad populum et milites habitis; unde δημηγορίαι *conciones populares (Xenoph. Mem.* IV, 6. 14.) dicuntur, et δημηγόρος vocatur *orator, qui pro concione verba facit. (Xenoph. Hell.* VI, 2, 27.) Conf. *Taylor.* ad *Lysiae Oratt.* p. 171. et *Spanhem.* ad *Julian. Oratt.* p. 208. Tantum legitur apud Lucam Act. XII, 21. καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐδημηγόρει πρὸς αὐτοὺς et in throno sedens concionabatur ad eos. Prov. XXX, 31. καὶ βασιλεὺς δημηγορῶν ἐν ἔθνει. *Xenoph. Mem.* III, 6. 1. *Hesych.* δημηγορεῖν· εἰς τὸν δῆμον λέγειν. — δημηγορῆσαι· ἐν δήμῳ λαλῆσαι. Vide *D'Orville* ad *Charit.* p. 8.

ΔΗΜΉΤΡΙΟΣ, ου, ὁ. *Demetrius.* Nomen proprium origine graecum (a Δημήτηρ, τρος, *Ceres,* q. d. *Cerealis*) cujusdam argentarii Ephesini, qui faciebat templa argentea Dianae, (seu aediculas argenteas, templum Ephesinum repraesentantes, in quas parva Dianae simulacra recondebantur) et cum sociis artis aliisque seditionem contra Paulum movebat. Commemoratur Act. XIX, 24. 38. — Est etiam nomen viri alicujus probi, qui laudatur a Johanne Epist. III, v. 12.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΌΣ, οῦ, ὁ, 1. proprie vi etymologiae (conflatum enim est ex

δήμιος *publicus*, et ἔργον *opus*) est *is, qui, quae ad rempublicam pertinent, facit, cujus labores in publica cedunt commoda*, ὁ τὰ δημόσια ἐργαζόμενος, teste auctore *Etym. M.* Hinc magistratus gentis Achaeorum δημιουργοὶ vocantur apud *Polybium Exc. Legat.* 47. ἔγραψε τῷ στρατηγῷ καὶ τοῖς δημιουργοῖς τῶν Ἀχαιῶν. *Aristot. Polit.* II, 10. οἱ μὲν νόμων ἐγένοντο δημιουργοὶ μόνον, οἱ δὲ καὶ πολιτείας. Conf. *Dukerum* ad *Thucyd.* V, 47. *Suid.* ὁ τὰ δημόσια ἐργαζόμενος.

2. *quilibet opifex, auctor et conditor alicujus rei, causa.* Sic v. c. *statuarii* atque *pictores* apud *Aelian. V. H.* XIV, 37. δημιουργοὶ appellantur, et 2 Macc. IV, 1. Onias κακῶν δημιουργὸς dicitur. In hoc sensu tantum legitur Hebr. XI, 10. urbs, cujus τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ Θεὸς, h. e. artifex et auctor Deus est. Non solum vero a Scriptoribus sacris, sed profanis etiam vox δημιουργὸς Deo saepissime tribuitur, quatenus est auctor et creator universi. Sic *Josephus A. J.* VII, 14. 11. τὸν Θεὸν δημιουργὸν ἀνθρωπίνων καὶ θείων appellat, (adde *Xenoph. Mem.* I, 4. 2.) et *Cicero* adeo de *Nat. Deorum* I, c. 8. Deum vocat opificem et aedificatorem mundi. Conf. *El. Palairet. Obss. Phil. et Crit.* p. 488. et *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 846. *Suid.* χειροτέχνης· ὁ τὰ μὴ ὄντα ποιῶν. *Etym. M.* δημιουργός· ὧν καὶ ὁ τῶν πάντων ποιητὴς Θεὸς δημιουργὸς εἴρηται. Vide etiam *Hesychium* s. h. v. et *Valkenar.* Diatribe in *Eurip.* reliquias p. 39. seq. nec non *Wetstenium N. T.* T. II. p. 425.

ΔΗ͂ΜΟΣ, ου, ὁ, 1. *populus, plebs.* Act. XII, 22. ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει populus vero acclamabat. ib. XIX, 33. ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ ad populum pro Judaeis volebat dicere.

2. *forum*, seu *omnis locus, ubi populus esse et convenire solet.* Sic legitur in N. T. Act. XVII, 5. ἐζήτουν αὐτοὺς ἀγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον conati sunt eos producere in forum, sc. ad praefectos civitatis, quod v. 6. additur. ib. XIX, 30. τοῦ δὲ Παύλου βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον, ubi δῆμος est i. q. v. 29. θέατρον dicitur. Sic etiam apud Graecos persona ponitur pro loco, ubi est et versatur, v. c. *Aelian. V. H.* II, 1. εἰς τὸν δῆμον παρελθεῖν. *Pindar. Olymp.* VII, 56. Θεὸς ponitur pro *templo Apollinis*, et apud *Xenoph. Mem.* I, 1. 4. εἰς ἀνθρώπους est: *eum in locum, ubi est frequentia hominum.*

ΔΗΜΟΣΊΑι, *palam, in conspectu populi*, plene: ἐν δημοσίᾳ χώρᾳ *in loco publico.* Est adverbium a δημόσιος *publicus.* Legitur in N. T. Act. XVI, 37. δείραντες ἡμᾶς δημοσίᾳ palam nos virgis caedi jusserunt. ibid. XVIII, 28. XX, 20. δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους publice privatimque. 2 Macc. VI, 10. 3 Macc. II, 27. *Xenoph. Mem.* IV, 8. 2. δημοσίᾳ ἀποθνήσκειν supplicio publice affectum mori.

ΔΗΜΌΣΙΟΣ, ία, ον, *publicus, ad rempublicam pertinens, usibus reipublicae destinatus*, a δῆμος *populus.* Semel legitur in N. T. Act. V, 18. καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δημοσίᾳ et posuerunt eos in custodia publica, seu, in carcere publico, qui etiam Graecis simpliciter τὸ δημόσιον, scil. οἴκημα, et Latinis publicum dicitur. *Hesych.* δημόσιον· δεσμωτήριον. Idem tradit *Schol.* ad *Thucyd.* V, 18. ubi conferendus *Dukerus.*

ΔΗΝΆΡΙΟΝ, ίου, τό. Ipsa vox latina *denarius.* Fuit numus argenteus Romanorum, qui etiam in usu erat apud Judaeos, cum a Romanis subjugati essent; unde pro censu ordinario denarium, vel ejus valorem Romanis solvere tenebantur. (Vide infra sub κῆνσος et Matth. XXII, 19.) Erat par pondere et valore drachmae atticae; constabat nempe decem assibus, (unde dictus videtur, quanquam postea etiam XVI asses valuerit, nam pretium numismatis, ut solet, saepe variavit) seu quatuor sestertiis, et constituebat quartam partem argentei sicli et octavam partem nostri imperialis, seu tres grossos. Vid. *Plinii H. N.* XXI, c. 109. *Eisenschmidt* de *Ponderibus et Mensuris* c. II. p. 31. et *Marcell. Donatus* ad *Taciti Annal.* I. c. 26. Legitur in N. T. Matth. XVIII, 28. ἑκατὸν δηνάρια, seu duodecim

duodecim thaleros et dimidium. ibid. XX, 2. 9. 10. 13. ex quo loco apparet, operariis pro mercede laboris unius diei, quemadmodum, *Tacito teste*, (*Annal.* I, 17.) militibus pro stipendio unius diei, denarium tantum fuisse constitutum. (Vide *Wetstenii N. T.* T. I. p. 453.) Marc. VI, 37. XII, 15. XIV, 5. Luc. VII, 41. X, 35. XX, 24. Joh. VI, 7. XII, 5. Apoc. VI, 6. *Hesych.* δηνάριον· τὸ νόμισμα, ἢ εἶδος ἀργυρίου.

ΔΗ'ΠΟΤΕ. Adverbium, compositum ex δὴ et ποτὲ *aliquando*, respondens latino *tandem*, vel *demum*, vel *cunque*, quod nunquam per se consistere potest, sed semper subjicitur articulo alicui relativo vel nomini, aut adverbio, itidem relativis, ut bene observavit *Devarius* de *Gr. Ling. Particulis* p. 110. In N. T. semel legitur Joh. V, 4. ᾧ δήποτε κατείχετο νοσήματι quocunque demum morbo detinebatur. ubi vid. *Wetstenius.*

ΔΗ'ΠΟΥ, *utique, omnino, sane, profecto.* Adverbium, quod fere semper in assertionibus adhibetur. (ex δὴ *sane* et ποῦ *ubi.*) Semel in N. T. legitur Hebr. II, 16. οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται non enim profecto angelis auxilium tulit. ubi videndus *Wetstenius. Xenoph. Anab.* VII, 6. 11. ὅπερ εἰκὸς δήπου ἦν. et *Cyrop.* I, 6. 7.

ΔΙΑ', praepositio variae significationis. Nam, extra compositionem nominibus junctum et pronominibus, regit

I. *Genitivum* et respondet latino *per*, sed varia significatione. Significat autem

1. *per*, ita, ut *causa efficiens* et quidem *principalis* indicetur. Joh. I, 3. πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο omnia per ipsum creata sunt. Rom. I, 5. δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν cujus beneficio contigit nobis munus apostolicum. 1 Cor. I, 9. δι' οὗ ἐκλήθητε per quem invitati estis.

2. *per*, ita, ut *causam efficientem ministerialem* denotet. Matth. I, 22. τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου praedictum a Deo per prophetam. ibid. II, 5. 15. Act. XXI, 19. διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. Joh. I, 17. ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωσέως ἐδόθη lex per Mosen lata est. 1 Cor. III, 5. διάκονοι δι' ὧν ἐπιστεύσατε viri, quorum ministerio ad religionem christianam adducti estis. ibid. IV, 15. et al. Διὰ χειρὸς vel διὰ χειρῶν τινὸς *per aliquem.* Marc. VI, 2. Act. V, 12. XV, 23.—διὰ χειρῶν *arte humana*, Act. XIX, 26.

3. *per*, quando sermo est de *causa instrumentali.* Luc. I, 70. καθὼς ἐλάλησε διὰ στόματος τῶν ἁγίων προφητῶν αὐτοῦ. ibid. VIII, 4. εἶπε διὰ παραβολῆς, et v. 20. 2 Joh. v. 12. nolo scribere διὰ χάρτου καὶ μέλανος. Marc. XVI, 20. βεβαιοῦντος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων. Act. XV, 32. ib. XVIII, 9. et XX, 28. Rom. III, 20. Huc refer etiam formulas διὰ βραχέων, vel δι' ὀλίγων, sc. ῥημάτων, *breviter, brevibus.* Hebr. XIII, 22. 1 Petr. V, 12. *Lysias* Orat. XI, c. 1. extr. ὡς ἂν δύνωμαι δι' ἐλαχίστων διδάξαι.—διὰ λόγου *coram, praesens, per nuncium.* Act. XV, 27. 2 Thess. II, 15.

4. *per*, de *causa impulsiva*, sive sit *principalis*, sive *minus principalis.* Rom. III, 24. διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ per redemtionem, quae facta est per J. C. ibid. v. 22. 25. 30. IV, 13. Galat. II, 16.

5. *per*, ut *causam meritoriam* significet. Rom. V, 1. 2. 11. δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν. 1 Thess. V, 9. Act. X, 36. 43. XIII, 38. XX, 28.

6. *per*, ut *tempus* indicet. Luc. V, 5. δι' ὅλης τῆς νυκτὸς per totam noctem. Matth. XVIII, 10. διὰ παντὸς, sc. χρόνου, semper. Act. I, 3. δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα per quadraginta dies.

7. *per*, si *motum per locum* signat. Matth. II, 12. δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν per aliud iter patriam repetiere. ibid. VII, 13. διὰ τῆς στενῆς πύλης per angustam portam. VIII, 28. XIX, 24. Marc. X, 1. διὰ τοῦ, sc. μέρους, πέραν τοῦ Ἰορδάνου per regionem trans Jordanem. Luc. XVII, 11. διὰ μέσου Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας. Joh. X, 1.

διὰ τῆς θύρας. *Polyb.* XI, c. 9. διὰ μέσου τοῦ τῶν Μαντινέων πεδίου. IV, c. 13. *Apollodor.* Bibl. I, 7. 4. Huc pertinent etiam loca N. T. ubi διὰ *per homines in loco stantes*, seu *per alias res, quae sunt in aliquo loco*, significat, v. c. Luc. IV, 30. αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν, ἐπορεύετο ipse vero per medios hostes illaesus abiit. 1 Cor. III, 16. ὡς διὰ πυρὸς tanquam ambustus.

8. *per*, in *obsecrando* et *obtestando*. Rom. XII, 1. παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Θεοῦ obtestor vos per amorem Dei. ibid. XV, 30. 1 Cor. I, 10. 2 Cor. X, 1.

9. *in*, notans *objectum*, i. q. εἰς. Act. III, 16. ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ fiducia in ipsum posita, i. q. ἡ εἰς αὐτόν.

10. *in*, de *loco*. Hebr. IX, 11. διὰ τῆς μείζονος καὶ τελειοτέρας σκηνῆς intravit praestantius ac perfectius templum, coll. v. 12. εἰς τὰ ἅγια.

11. *in* pro ἐν. 2 Cor. III, 11. διὰ δόξης splendorem habuit et dignitatem externam, i. q. ἐν δόξῃ in sequentibus, coll. v. 7. 8. 9. ibid. IV, 11. ubi *Syrus* conferendus. Exod. XXIII, 19. οὐ σκευάσεις ἔριφον διὰ γάλακτος, loco ἐν γάλακτι.

12. *in, cum*, notans *statum* vel *conditionem*, pro ἐν vel σύν. Rom. II, 27. τὸν διὰ γράμματος καὶ περιτομῆς te, qui habes legem scriptam et circumcisionem. ib. IV, 11. τῶν πιστευόντων δι' ἀκροβυστίας, h. e. ἐχόντων τὴν πίστιν τὴν ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ. Rom. VIII, 25. δι' ὑπομονῆς patienter, coll. Hebr. XII, 1. Rom. XIV, 20. τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίοντι edenti cum offensione. 1 Cor. XVI, 3. δι' ἐπιστολῶν una cum epistolis mittam, pro σὺν ἐπιστολαῖς.

13. *in, intra*, de *tempore*. Matth. XXVI, 61. καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν et intra tres dies; ubi vid. *Wetstenius*. Marc. XIV, 58. Act. V, 19. διὰ νυκτὸς noctu. XVI, 9. XVII, 10. et XXIII, 31. Huc etiam referrem locum 2 Cor. V, 10. τὰ διὰ τοῦ σώματος, scil. πεπραγμένα, quae fecit, quoad fuit in corpore, seu in vita.

14. *post*, ita, ut *temporis spatium* aut *intervallum* indicet. Marc. II, 1. δι' ἡμερῶν interjectis aliquot diebus; ubi videndus *Wetstenius*. Act. XXIV, 17. δι' ἐτῶν δὲ πλειόνων plurium annorum spatio elapso, i. q. 2 Macc. I, 20. legitur: διελθόντων ἐτῶν ἱκανῶν. Galat. II, 1. διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν post quatuordecim annos. Sic et exteri praepositionem διὰ usurpant, v. c. *Aristoph. Pace* v. 569 et 709. *Plutarch. Apophth.* p. 190. *Aelian.* V. H. XIII, 42. οἰκίσαι δὲ Μεσσήνην δι' ἐτῶν τριάκοντα καὶ διακοσίων, ubi videndus *Perizonius*. Respexisse tamen videntur Scriptores N. T. usum hebraici מ et מִקֵּץ, Jos. XXIII, 1. Judd. XI, 4. Deut. IX, 11. XV, 1. Conf. *Krebs*. Observv. Flav. p. 319.

15. *inter*, ita, ut *praesentiam* significet. 2 Tim. II, 2. ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων quae audivisti a me praesentibus multis testibus. Galat. III, 19. νόμος διαταγεὶς δι' ἀγγέλων lex lata et promulgata praesentibus angelis. Hebr. II, 2. Conf. *Krebs*. Obss. Flav. p. 201.

16. *juxta*. Marc. II, 23. καὶ ἐγένετο παραπορεύεσθαι αὐτὸν διὰ τῶν σπορίμων transire eum juxta agros, frugibus consitos. Hanc veram hujus loci interpretationem esse, observavit *Abreschius* Annotatt. ad *Aeschylum* p. 553. Conf. *Homer*. Hymn. in Mercur. v. 320.

17. *secundum, ad normam*, Rom. II, 12. διὰ νόμου κριθήσονται secundum legem Mosaicam, seu, pro sua religionis mosaicae scientia punientur. In hoc sensu διὰ hebraico לְפִי respondet apud Alex. Num. XXXV, 30.

18. *ad*, ita, ut *causam finalem* exprimat. 2 Petr. I, 3. τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς qui vos ad religionem christianam adduxit eo consilio, ut consequeremini felicitatem et virtutem vere christianam. Huc

etiam multi referunt locum
VI, 4. Sed verba διὰ τῆς δόξης
τρὸς necessario reddenda sunt
nipotentiam Dei.
rae. 1 Cor. I, 21. διὰ τῆς
prae sapientia humana. De-
empla hujus usus praepositio-
cum genitivo.
ropter. Rom. V, 19. VIII,
τῆς σαρκὸς ob imbecillitatem.
IX, 13. coll. v. 14. Alex.
בַּעֲבֻר Genes. VIII, 21. XII,

ιδ. 2 Pet. III, 6. δι' ὧν sub
seu quibus ita existentibus,
l. *Krebsius* ad *Schoettgenii*
ι *N. T.* s. h. v. et *Marklandus*
tiam p. 553. exposuerunt.—

lccusativum et valet 1. *per,*
ι *causam efficientem.* Joh. VI,
γὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα, καὶ ὁ τρώ-
κἀκεῖνος ζήσεται δι' ἐμὲ et ego
em meam debeo beneficio
ita etiam per me omnes mei
es felices erunt. Apoc. XII,
τὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου καὶ διὰ τὸν
ς μαρτυρίας αὐτῶν vicerunt per
em agni et per doctrinam,
rofitebantur. 1 Joh. II, 12.
Obss. Miscell. Amstel. Vol.
99.
, ita, ut indicet *causam im-*
s. Matth. XXVII, 18. διὰ
παρέδωκαν αὐτὸν impellente in-
adiderunt eum. Marc. XV,
c. I, 78. διὰ σπλάγχνα ἐλέους
ῶν per summam Dei nostri
atem. Joh. X, 32.
propter, ita, ut significet *cau-*
ılem. Matth. XV, 6. διὰ τὴν
ν ὑμῶν propter traditiones ve-
Rom. XIII, 5. οὐ μόνον διὰ τὴν
λλὰ καὶ διὰ τὴν συνείδησιν non
nae, quam conscientiae causa.
IX, 23. τοῦτο δὲ ποιῶ διὰ τὸ
ν hoc vero doctrinae christia-
lendae causa facio. Adde
XIX, 12. Marc. II, 27. Joh.
XII, 9. 30. Rom. IV, 23.
28.

4. *prae.* Marc. II, 4. διὰ τὸν ὄχλον
prae turba.

5. *pro ratione, pro respectu.* Hebr.
V, 12. διὰ τὸν χρόνον pro temporis
ratione.

6. *in, inter,* ita, ut statum et condi-
tionem significet, pro ἐν vel σύν.
Galat. IV, 13. δι' ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς
εὐηγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον inter quas
afflictiones vobis olim tradiderim doc-
trinam christianam.

7. *post,* de tempore. Hebr. II, 9.
διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου exantlata
morte; aut etiam reddi posset: *ob
mortem exantlatam.*

8. Servit cautioni, ne quid fiat, uti
propterea, ut ne. 1 Cor. VII, 2.
διὰ δὲ τὰς πορνείας ut scortatio evite-
tur. ibid. X, 25. 27.

9. *quod attinet ad.* Rom. III, 27.
διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἁμαρτη-
μάτων quod attinet ad remissionem
peccatorum, olim commissorum. ibid.
VIII, 10. δι' ἁμαρτίαν—διὰ δικαιοσύ-
νην quod attinet ad peccatum et
virtutem.——

10. Interdum omittitur, v. c. Gal.
IV, 11. φοβοῦμαι ὑμᾶς pro δι' ὑμᾶς.
Bene *Grotius:* res vestrae timorem
mihi incutiunt. Conf. *Abresch. Lectt.
Aristaen.* pag. 79.

Huc etiam pertinet formula ΔΙᾺ
ΤΟΥΤΟ separatim annotanda. Sig-
nificat autem α) *propterea, ideo.*
Matth. XII, 27. διὰ τοῦτο αὐτοὶ ὑμῶν
ἔσονται κριταὶ propterea hi vos convin-
cent contumeliae vestrae. Rom. I,
26. διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς
propterea permisit eos Deus, coll.
v. 24. Adde Matth. VI, 25. β)
propterea quod. Joh. VII, 22. διὰ
τοῦτο Μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομὴν
propterea quod Moses dedit vobis
circumcisionem — vel ipso sabbato
circumciditis. Debeo hanc explica-
tionem *Elsnero* p. 315. qui hoc modo
etiam capi posse putat διὰ τοῦτο
Matth. XVIII, 23. Confer Alex. ad
Genes. XXXVIII, 26. Num. X, 31.
et XIV, 43. γ) *praeterea, porro,*
ut sit mera connectendi particula.
Matth. XII, 31. διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν
praeterea

praeterea affirmo vobis. ibid. XIII, 52. δ) interdum est mera formula transeundi, quae solum orationis consecutionem indicat, i. q. οὖν *igitur, itaque*. Rom. V, 12. coll. v. 18. ἄρα οὖν. ε) interdum denique plane superflua est. Marc. XII, 24. οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε, coll. Matth. XXII, 29. Eodem modo לָכֵן πλεονάζει Judd. VIII, 7. Jerem. XLIX, 26.— Διὰ cum articulo infinitivis quoque, in tempus finitum resolvendis, praemittitur, et significat *quod, eo quod, propterea quod, quia, quoniam*, v. c. Matth. XIII, 5. διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς. v. 6. XXIV, 12. Marc. IV, 5. Luc. VIII, 6. Philipp. I, 7 etc.

ΔΙΑΒΑΊΝΩ, fut. βήσομαι, 1. *transeo, permeo, trajicio*. Luc. XVI, 26. οἱ θέλοντες διαβῆναι ἔνθεν πρὸς ὑμᾶς qui velint hinc transire, seu pervenire ad vos. Hebr. XI, 29. πίστει διέβησαν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν fiducia pleni transierunt mare rubrum. *Apollodor.* Bibl. II, 1. 3. διέβη τὸν τότε μὲν καλούμενον Πόρον Θρᾴκιον.

2. *proficiscor, iter facio in aliquem locum*. Act. XVI, 9. διαβὰς εἰς Μακεδονίαν proficiscere in Macedoniam. *Hesych.* διαβαίνει· διαπερᾷ.—διέβη· παρῆλθεν, ἐπέρασε.

ΔΙΑΒΆΛΛΩ, fut. βαλῶ, p. βέβληκα, 1. proprie: *trajicio, transfero, transmitto, porrigo.* (ex διὰ et βάλλω *jacio.*) In hac propria notione legitur apud *Diog. Laërt.* I, sect. 118. διαβαλόντα τῆς θύρας τὸν δάκτυλον cum porrexisset per januam digitum Pherecydes. Speciatim vero de luctatoribus usurpatur, qui variis artibus se invicem de statu dejicere et distrahere conantur. Conf. *Salmas.* ad *Solinum* p. 663. et *Klotzium* ad *Tyrtaeum* v. 31. Hinc

2. διαβάλλομαι *fallere, decipere* notat. Sic autem tantum in exteris Scriptoribus legitur, v. c. *Herodot.* V, 107. *Aristoph.* Aves v. 1647. διαβάλλεταί σε ὁ θεῖος, ubi *Scholiastes:* τῷ διαβάλλεσθαι χρῶνται ἀντὶ τοῦ ἐξαπατᾷν, κ. τ. λ. *Hesych.* διεβάλλοντο· ἐξηπάτησαν. Conf. *Alberti* ad *Hesychium* T. I. p. 937.

3. *culpam in alium transfero, defero innoxium, alium in invidiam et odium adduco, calumnior.* Sic legitur in vers. *Theodot.* Dan. III, 8. καὶ διέβαλλον τοὺς Ἰουδαίους pro chald. וַאֲכַלוּ קַרְצֵיהוֹן דִּי יְהוּדָיֵא et cap. VI, 25. *Herodot.* V, 35. *Thucyd.* IV, 21. VIII, 81.

4. catachrestice: *denuncio aliquid, accuso, defero*, ut delatio non sit falsa et ficta, sed vera. Sic semel legitur in N. T. Luc. XVI, 1. οὗτος διεβλήθη αὐτῷ hic apud eum delatus est, ubi, non falsam fuisse istam delationem, sequentia docent. Eodem sensu legitur apud *Philostratum* Vit. Apollon. III, 38. Conf. *Krebs.* Observv. Flav. p. 127.

ΔΙΑΒΕΒΑΙΌΟΜΑΙ, οῦμαι, *affirmo, assevero aliquid, cum ardore defendo et pro certo trado.* (ex διὰ, quod in compositis haud raro significationem intendit, et βεβαιόω *firmo*, unde activum διαβεβαιόω proprie sensu physico *confirmare, constituere* significat.) In N. T. bis legitur. 1 Tim. I, 7. μὴ νοοῦντες μήτε ἃ λέγουσι, μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται nec tamen intelligentes, neque quae loquuntur, neque quid affirment et defendant, aut quibus argumentis se tueantur. *Syrus* h. l. usus est voce ܡܪܐ *rixari, contendere.* Vide *Wetstenium N. T.* T. II. p. 316. Tit. III, 8. καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε διαβεβαιοῦσθαι eamque, ut diligenter tradas, idoneis argumentis defendas et auditoribus inculces, volo. In eadem significatione, intercedente praepositione περὶ cum genitivo, legitur apud *Polybium* Virt. p. 1396. διοριζόμενος καὶ διαβεβαιούμενος περὶ τούτων. Interdum tamen apud Graecos ponitur etiam in passiva voce pro *affirmari*, v. c. *Aelian.* V. H. III, c. 15.

ΔΙΑΒΛΈΠΩ, fut. βλέψω. *Stephanus* in Thesauro Ling. Gr. T. IV, p. 729. hanc vocem nulla plane auctoritate stabilitam posuit, ut adeo nec qua constructionem, nec qua significationem

cationem

cationem graeca videatur. Ex analogia graecae linguae videtur

1. significare, *perspicere, visu penetrare, exacte et omnibus partibus aliquid contemplari,* quemadmodum v. c. διαγινώσκειν *rem pluribus modis contemplari,* et διαδοκιμάζειν *rem omnibus partibus considerare et explorare,* v. c. *Xenoph.* Oeconom. XIX, 16. notat. Sed in N. T. ubi bis tantum occurrit,

2. *operam dare, agere, se componere et convertere ad aliquid,* significat. Matth. VII, 5. Luc. VI, 42. τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου tum demum ad eximendam festucam ex oculo fratris tui te compone.

ΔΙΆΒΟΛΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. generatim notat *delatorem, adversarium in judicio,* nec differt a voce Σατανᾶς, cum qua haud raro permutatur, v. c. Matth. IV, 1. coll. Marc. I, 13. et Job. I, 6. ubi pro hebraico שָׂטָן, *Aquila* Σατὰν, *Alex.* διάβολος et *Theodot.* ἀντικείμενος habent. Speciatim vero ita dicitur

2. *qui est ad calumniandum proclivis, calumniator.* Sic legitur in N. T. 1 Tim. III, 11. ubi Apostolus vult, mulieres esse μὴ διαβόλους. Idem Tit. II, 3. a presbyteris requirit. 2 Tim. III, 3. Huc etiam pertinent verba, quae Ephes. IV, 27. leguntur: μήτε δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ, sive vertantur: *ne praebeatis aures faciles obtrectatori et calumniatori,* sive reddantur: *nolite ita agere, ut adversarii religionis christianae habeant, quod vos carpere possint,* ut adeo ὁ διάβολος sit nomen commune omnium adversariorum religionis christianae, omnem ei detrahendi, ejusque sectatores calumniandi occasionem captantium. 1 Tim. III, 7. *Xenoph.* Agesil. XI, 5. τούς γε μὴν διαβόλους μᾶλλον ἢ τοὺς κλέπτας ἐμίσει. *Demosth.* de Coron. c. 8. *Aristoph. Equit.* 45. *Athenaeus* XI, p. 508. D. *Pollux* V, 11. 8.

3. omnino *adversarius, hostis.* Joh. VI, 70. καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν et tamen unus e vobis inimicus mihi est. Sermo autem est de Juda Iscariota. Eodem modo διάβολος usurpatur 1 Macc. I, 36. Etiam διαβάλλεσθαι vel potius διαβεβλῆσθαι *odio habere* significat, v. c. apud *Strabonem Geogr.* XVII. p. 792. ubi videndus *Casaubonus.* Confer etiam *Lampe* in *Comment. ad Johannem* T. II. p. 301.

4. κατ' ἐξοχὴν ita dicitur *princeps ac magister geniorum malorum, Satanas,* (cujus varia nomina apud Judaeos veteres recenset *Wetstenius N. T.* T. I. p. 269 seq.) ita dictus, qui partim homines calumniari apud Deum, et coram eo accusare die et nocte, partim eos decipere variis artibus, et ad peccata incitare e vulgari Judaeorum opinione (Apoc. XII, 9. 10.) credebatur; nam διαβάλλειν accusandi, calumniandi et decipiendi notionem habere, supra ad hanc vocem a me est demonstratum. *Suid.* Σατανᾶς· ὅτι Σατανᾶς κατὰ τὴν Ἑβραίων γλῶσσαν ὁ ἀποστάτης λέγεται, ὁ αὐτὸς καὶ ὁ διάβολος, ὡς τὸν Θεὸν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους συκοφαντῶν, καὶ αὐτοῖς γε τοῖς ἀνθρώποις ἔριν πρὸς ἀλλήλους ἐμβαλὼν καὶ μάχην. Matth. IV, 1. 5. 8. XXV, 41. τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. Luc. IV, 2. 3 seq. VIII, 12. Ephes. VI, 11. Jud. v. 9. Apoc. XII, 9. XX, 2. 10. Interdum etiam pro *tota malignorum spirituum caterva,* aut *singulis geniis malis* usurpatur, v. c. Act. X, 38. Huc pertinent etiam formulae quaedam, separatim spectandae et annotandae, ut, quae fuerit Christi et Apostolorum aetate de studiis diaboli et daemonum sententia, eo facilius cognoscatur. α) ἐκ τοῦ διαβόλου εἶναι, υἱὸν seu τέκνον διαβόλου εἶναι, h. e. *admodum vitiosum et perversum esse, imitari diabolum, animum diaboli ostendere.* Joh. VIII, 44. ὑμεῖς ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστὲ καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν vos patrem diabolum habetis, quia delectamini pravis cupiditatibus, quibus pater ille vester deditus est. Act. XIII, 10. υἱὸς διαβόλου vocatur *Elymas* magus, homo, ut in sequentibus explicatur, plenus omni fraude,

fraude, dolo, impius, et adversarius christianae veritatis, qui proconsulem a fide avertere conatus fuerat. 1 Joh. III, 8. ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστὶν, et ibid. v. 10. τέκνα τοῦ διαβόλου opponuntur τοῖς τέκνοις τοῦ Θεοῦ, h. e. iis, qui animum divinum ostendunt. β) ἔργα τοῦ διαβόλου *studia diaboli*, h. e. *hostilis erga veritatem et virtutem animus, peccata et vitia omnis generis*. 1 Joh. III, 8. εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου ideo Jesus in has terras venit, ut omnem vitiositatem removeret, coll. v. 5. γ) καταδυναστεύεσθαι ὑπὸ τοῦ διαβόλου is dicitur, *cujus corpus a pravis daemonibus obsideri ac vexari credebatur, gravissimo et fere insanabili morbo correptus*. Act. X, 38. ἰώμενος πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου. δ) ἀντιστῆναι τῷ διαβόλῳ *resistere omnibus incitationibus et sollicitationibus ad peccatum et vitiositatem, quaecunque demum sint*. Jac. IV, 7. ἀντίστητε τῷ διαβόλῳ καὶ φεύξεται ἀφ᾽ ὑμῶν thuet nur allen Anreizungen zur Sunde muthigen Widerstand, so werdet ihr von der Macht der Fehlerhaftigkeit nichts zu befurchten haben *make bold resistance to all temptations to sin, and you shall have nothing to fear from the power of wickedness*. ε) ἡ τοῦ διαβόλου παγὶς *vis et imperium vitiositatis*, adjuncta *miseriae* notione. 2 Tim. II, 26. καὶ ἀνανήψωσι (ῥυσθέντες) ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος. ζ) In N. T. διαβόλου nomine innuitur, *quidquid rei christianae et Christo adversum tentatur ac peragitur*, maxime vero *calamitates et persecutiones, quibuscum Christi et Apostolorum aetate Christianis confictandum erat, et quae Satanae auctori vulgo tribui solebant*, v. c. Ephes. VI, 11. coll. v. 12. 13. 1 Thess. II, 18. 1 Petr. V, 8. 9. coll. Apoc. II, 10. XII, 12. Hinc explicari fortasse posset locus Joh. XIII, 2.

ΔΙΑΓΓΈΛΛΩ, fut. ελῶ, *nuncios in omnes partes mitto, divulgo, denuncio per diversa loca*, interdum etiam i. q. simplex ἀγγέλλω *nuncio, annunci*… quemadmodum etiam in vers. Ale… hebr. סִפֵּר Exod. IX, 16. et אָמַר Jo… VI. 10. respondet. (ex διὰ et ἀγγέλλ… *nuncio.*) Ter tantum legitur in N. … Luc. IX, 60. διάγγελλε τὴν βασιλείαν τ… Θεοῦ trade doctrinam meam salut… rem. Act. XXI, 26. διαγγέλλων τ… ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγνισμοῦ a… nuncians sacerdotibus, completos es…e dies lustrationis. Rom. IX, 17. ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ et ut ubique majestas mea celebretur. Conf. Alex. Levit. XXV, 9. *Xenoph. Anab.* VII, 1. 9. διαγγέλλει εἰς τὸ στράτευμα. *Herodian.* I, 7. 1. τῆς δὲ ἐξόδου διαγγελθείσης, ubi vid. *Irmisch*. *Hesych.* διαγγέλλει· ἀπαγγέλλει, διαδραμεῖ. — διαγγέλλω· ἀπαγγέλλω. διάξειμι τῷ λόγῳ.

ΔΙΆΓΕ, *tamen propter*, ex διὰ et γε, Partic. enclitica. Luc. XI, 8. διάγε τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ tamen propter flagitantis pertinacitatem. ib. XVIII, 5. διάγε τὸ παρέχειν μοι κόπον tamen ob molestias, quas mihi facit. Saepius non legitur in N. T.

ΔΙΑΓΊΝΟΜΑΙ, fut. γενήσομαι, 1. *intersum, intercedo, interjicior*. (ex διὰ et γίνομαι *sum*.) *Euseb.* H. E. I, 10.

2. de tempore, *absolvor, elabor, exigor, transigor*. Marc. XVI, 1. διαγενομένου τοῦ σαββάτου elapso sabbato. Act. XXV, 13. ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν post aliquot dies. *Vulgatus: et cum dies aliquot transacti essent*. ib. XXVII, 9. ἱκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου tempore longo interposito. Saepius non legitur in N. T. *Aelian.* V. H. III, 19. τριῶν μηνῶν διαγενομένων. *Herodian.* I, 10. 1. ubi videndus *Irmischius* p. 380. Alia loca collegit *Wetstenius N. T.* T. I. p. 639. et *Elsnerus* in *Commentario in Marcum* T. III. p. 257. *Hesych.* διαγενομένης· παρελθόντος.

ΔΙΑΓΙΝΏΣΚΩ, fut. γνώσομαι, 1. proprie: *rem pluribus modis contemplor, accurate contemplor*, nam διὰ in compositione simplicis notionem augere

augere et distributionem significare, docuit *Zeunius* ad *Vigerum* de Idiotismis Ling. Gr. p. 571. Interdum tamen est i. q. simplex γινώσκω. Conf. *Spanhem.* ad *Aristoph.* Plutum v. 91. Hinc

2. *dignosco, discerno.* Sic legitur apud *Aeschinem Socr.* Dial. I, 12. ὥστε διαγιγνώσκειν αὐτάς. *Xenoph.* Mem. III, 1. 9. καὶ διαγιγνώσκειν τε τοὺς ἀγαθοὺς καὶ τοὺς κακοὺς ἐδίδαξεν. Hinc

3. sensu forensi: *cognosco de aliquo, causam alicujus examino,* nostrum: eine gerichtliche Untersuchung anstellen *to order a legal inquisition.* Sic bis legitur in N. T. Act. XXIII, 15. ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκριβέστερον τὰ περὶ αὐτοῦ quasi diligentius ejus causam examinaturi. ibid. XXIV, 22. διαγνώσομαι τὸ καθ' ὑμᾶς cognoscam de vobis. *Dionys. Hal. Ant.* II, 14. *Hesych.* διαγνούς· διακρίνας, δίκαιον αἰσθόμενος, ἐπιγνούς, συνιείς, νοήσας. — διαγνῶναι· ἐπιγνῶναι.

ΔΙΑΓΝΩΡΊΖΩ, fut. ίσω, 1. proprie: *divulgo aliquid, ut aliis innotescat, spargo rumorem.*

2. simpliciter: *narro, expono.* Sic semel legitur in N. T. Luc. II, 17. διεγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου narrarunt omnia, quae ipsis de puero essent dicta. Conf. *Jensii* Ferculum Litterarium p. 37.

ΔΙΆΓΝΩΣΙΣ, εως, ἡ, 1. proprie: *cognitio accurata et plenior, dijudicatio.*

2. sensu forensi: *cognitio causae,* i. q. διαδικασία, qua voce eam *Moeris* explicat; ad quem locum conf. *Piersonum* et *Sallierium.* Sic semel in N. T. legitur Act. XXV, 21. εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ διάγνωσιν ut asservaretur ad Augusti cognitionem. Simili sensu legitur Sapient. III, 18. οὐδὲ ἐν ἡμέρᾳ διαγνώσεως παραμύθιον. *Joseph. A. J.* XV, 3. 8. *Dio* LII. p. 328.

ΔΙΑΓΟΓΓΎΖΩ, fut. ύσω, *murmuro, obmurmuro, ex indignatione, vel impatientia, submissa voce vel clanculum obloquor.* (ex διὰ et γογγύζω *murmuro.*) Bis tantum legitur in N. T. Luc. XV, 2. καὶ διεγόγγυζον οἱ Φαρισαῖοι et obmurmurarunt Pharisaei. ibid. XIX, 7. Sirac. XXXI, 29.

ΔΙΑΓΡΗΓΟΡΈΩ, ῶ, fut. ήσω, *evigilo, expergiscor.* In N. T. tantum legitur Luc. IX, 32. διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ expergefacti videbant ejus majestatem.

ΔΙΆΓΩ, fut. άξω, 1. proprie: *duco, traduco, perduco, trajicio, transmitto.* (ex διὰ et ἄγω, *duco, ago.*) In hac propria notione haud raro legitur in vers. Alex. ubi hebraicis הֶעֱבִיר, 2 Sam. XII, 31. 2 Regg. XVI, 3. הוֹלִיךְ, Job. XII, 17. etiam הֵבִיא, Zach. XIII, 9. respondet.

2. *ago, transigo,* de tempore, plane ut nostrum: zubringen, hinbringen *to pass the time.* 1 Tim. II, 2. ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ut vitam, maxime tranquillam et quietam, agamus. 2 Macc. XII, 38. αὐτόθι τὸν σάββατον διήγαγον. *Hesych.* διάγει· διατρίβει. *Thom. M.* διάγω· τὸ διατρίβω. *Aristoph.* Nubes 463. *Vesp.* 1000. *Sophocl. Oedip. Colon.* 1614. *Aelian. H. A.* XVI, 23. *Arrian. Epict.* I, 10. Conf. *Irmisch.* ad *Herodian.* I, 12. 11. et *Salmas.* ad *Spartian. Adrian.* c. 15.

3. interdum elliptice ponitur pro διάγειν τὸν βίον, αἰῶνα, χρόνον, *vivo, dego, vitam transigo.* Tit. III, 3. ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες in malitia et invidia vitam transigentes. Eadem ellipsis reperitur Sirac. XXXVIII, 27. ὅστις νύκτωρ ὡς ἡμέρᾳ διάγει, sc. βίον. *Xenoph.* Mem. I, 3. 5. θαῤῥαλέως καὶ ἀσφαλῶς διάγοι. *Aeschin. Socr.* Dial. III, 3. Alia loca dedit *Wetstenius N. T.* T. II. p. 377.

ΔΙΑΔΈΧΟΜΑΙ, fut. ξομαι, quod proprie notat: *manu de manu traditum mihi accipio,* duas maxime habet notiones apud Scriptores graecos.

1. si construitur cum accusativo personae, notat: *succedere alicui,* unde διαδοχὴ *ipsa successio* dicitur. Sic *Diog. Laërt.* IV, 1. διεδέξατο δ' αὐτὸν Ξενοκράτης, sc. ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ. ibid. V, 4. 1. τοῦτον διεδέξατο Λύκων. *Xenoph. Anab.* I, 5. 2. Interdum etiam absolute,

solute, omisso accusativo personae, pro *succedo* adhibetur, v. c. apud *Lysiam* Orat. XII. τοῖς διαδεχομένοις στρατηγοῖς παρεδίδοσαν. 2 Macc. IV, 31. IX, 23.

2. si vero cum accusativo rei jungitur, de iis usurpatur, qui successione accipiunt aliquid ab aliis, et notat: *succedendo aliquid ab aliis traditum et relictum accipere.* *Herodian.* I, 5. 2. ὡς ἔθος ἐστὶ τοῖς βασιλείαν, διαδεχομένοις. *Aelian.* V. H. XIII, 1. *Suid.* διαδέχομαι· τὸ διὰ πολλῶν ἐρχόμενον, ἀφ᾽ ἑτέρου εἰς ἕτερον ἐπ᾽ ἐμὲ ἧκον δέχομαι. Sic etiam semel in N. T. legitur Act. VII, 45. ἣν (sc. σκηνὴν) καὶ εἰσήγαγον διαδεξάμενοι οἱ πατέρες ἡμῶν quod, sc. tabernaculum, quasi per manus traditum, a majoribus accipientes introduxerunt.

ΔΙΆΔΗΜΑ, ατος, τὸ, *diadema, infula, qua reges frontem et caput praeligabant, ornamentum capitis regium,* a διαδέω *cingo, redimio.* Apud priscos fuit *fascia candida*, qua caput diversimode cingebatur in insigne regni, cui autem deinde *corona* successit. De ejus forma vide *Casaubonum* ad *Sueton.* Caes. c. 79. et *Ez. Spanhem.* de Usu et Praestantia Numismatum p. 385 seq. In N. T. tantum ter legitur. Apoc. XII, 3. XIII, 1. XIX, 12. Reperitur etiam aliquoties in vers. Alex. pro כֶּתֶר Esther. I, 11. II, 17. et pro צָנִיף Ies. LXII, 3. *Xenoph. Cyrop.* VIII, 3. 7. ubi vid. *Hutchinson. Hesych.* διάδημα· στέμμα βασιλέως, κεφαλῆς κόσμος, ἤγουν στέφανος, ἢ βασιλέως σύμβολον.

ΔΙΑΔΊΔΩΜΙ, fut. δώσω, 1. proprie: *trado per manus in manus.* (ex διὰ et δίδωμι *do*) *Thucyd.* I, 76. *Dionys. Halic. Ant.* VI, 14.

2. *distribuo.* Utriusque notionis vestigia extant in loco Joh. VI, 11. καὶ διέδωκε τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ἀνακειμένοις, scil. διέδωκαν, et Jesus *tradebat* discipulis panes *distribuendos* accumbentibus. In notione *distribuendi* praeterea legitur Act. IV, 35. διεδίδοτο δὲ ἑκάστῳ, καθότι ἄν τις χρείαν εἶχεν distribuebatur autem inde unicuique, prout quis opus habebat. Luc. XVIII, 22. διάδος πτωχοῖς distribue pauperibus. *Xenoph.* Oecon. XIII, 12. διαδεδωκότας τοῖς πλείστου ἀξίους τὰ κράτιστα. Cyrop. I, 3. 6. ἕως διέδωκε πάντα ἃ ἔλαβε κρέα. *Apollodor. Bibl.* II, 1. ἐγχειρίδια διαδίδωσι ταῖς θυγατράσι. Hinc διαδόσεις· αἱ ἐκ διαιρέσεως ἴσαι ἐπιβάλλουσαι δόσεις, teste *Suida.*

3. *diripio*, i. q. διαρπάζω. In hac notione rariori legitur Luc. XI, 22. τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσι tollit armaturam ejus et supellectilem ejus *diripit*, coll. Matth. XII, 29. καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει. Eodem modo διανέμεσθαι et μερίσασθαι *diripere* notat, ut docuit multis *Vorstius* in Philologia S. p. 79. ed. *Fischeri.*

4. *do, committo, trado.* Apoc. XVII, 13. καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν ἑαυτῶν τῷ θηρίῳ διαδώσουσιν, ubi in codicibus haud paucis διδόασιν, etiam δώσουσιν legitur, e glossemate, ut opinor. Confer etiam *Fischeri Animadvv. ad Welleri Gramm. Gr.* p. 221.

ΔΙΆΔΟΧΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *successor*, a praeterit. med. διαδέδοχα, verbi διαδέχομαι *succedo.* In N. T. tantum legitur Act. XXIV, 7. ἔλαβε διάδοχον ὁ Φῆλιξ accepit successorem Felix. Sirac. XLVI, 1. διάδοχος Μωϋσῆ ἐν προφητείαις. ib. XLVIII, 8. *Plutarch. Lycurg.* p. 41. C. *Xenoph. Hist. Gr.* I, 1. 23. et III, 4. 20.

ΔΙΑΖΩΝΝΎΩ, vel ΔΙΑΖΏΝΝΥΜΙ, fut. ζώσω, *praecingo, succingo*, ex διὰ et ζώννυμι *cingo.* Joh. XIII, 4. καὶ λαβὼν λέντιον διέζωσεν ἑαυτὸν et sumto linteo praecinxit se. ib. v. 5. ᾧ ἦν διεζωσμένος quo erat praecinctus. Medium διαζώννυμαι *me ipse succingo.* Joh. XXI, 7. τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο tunica succinxit se. Saepius non legitur in N. T.

ΔΙΑΘΉΚΗ, ης, ἡ. De hujus vocabuli potestate docte disputavit *J. G. Rosenmullerus* in Diatribe de Vocabuli διαθήκη in libris N. T. vario usu, Erlangae 1778. 4. *J. Medhurst.* in *D. de vera vocis διαθήκης in SS. significatione,*

me, in *Bibl. Hagana* Cl. II. et *P. E. Jablonski* in *Exc. de* ι *et propria significatione τῆς* ης *in scriptis N. T. Fr. ad* 1733. 4. et in *Novis Miscell.* Vol. VI. P. II. Generatim at *dispositionem, qualiscunque* ι διατίθημι *dispono.*
ciatim *testamentum,* quod vulınt, (qua voce etiam *Vulgatus* que usus est pro graeco διαθή- ebraico בְּרִית) seu *tabulae ex-* *voluntatis de haereditate,* ἡ ἐπὶ ·ος διάταξις, interprete *Suida.* itur in N. T. Galat. III, 15. υ κεκυρωμένην διαθήκην οὐδεὶς ἀθετεῖ ιτάσσεται testamento legitime emo aliquid detrahit, aut noıditiones insuper addit. Hebr. . ὅπου γὰρ διαθήκη ut testamenquod ratum sit. ib. v. 17. διαρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία testamentum fit morte testatoris. Habere διαθήκην etiam apud graecos ıres haud raro notionem testa- *Albertus* in Observv. Philolog. ·os N. T. libros p. 199 seq. lussime demonstravit. Conf. e- *Carpzov.* Exerc. Sacr. in Epiad Hebraeos p. 418. *Veteres* *verborum Juris :* Διαθήκη ἐστὶ βούλησις, ἣν τὶς ἐθέλει μετὰ θάνα- ου γίνεσθαι.

dus, pactum, conventio, inpripace, amicitia et mutuis auxi- *Hesych.* διαθήκη· συνομωσία ἑνικῶς. διαθήκη· συνθήκη. *Aristoph. Avib.* Etiam *Syri* et *Arabes* eadem *foedus* et *testamentum* expri- *Syris* etiam ܕܝܬܩܐ est *foedus* *ımentum,* et *Arabibus* idem so- ميثاق. Jam, quia in foedere et res duae perpetuo solent conpromissio altera, altera lex, nditio, qua quid promittitur, ι est, ut διαθήκη in N. T. etiam *omissionem certam et indubita-* *uratam et sollemnem* significaıam significationem jam *Suidas* , cujus verba haec sunt: διαθή- θεοῦ πρὸς Ἀβραὰμ καὶ τοὺς λοιποὺς προπάτορας γενομένη ἐπαγγελία κ. τ. λ. Sic autem aliquoties legitur in N. T. Luc. I, 72. καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ memor sancti sui promissi. Act. III, 25. ὑμεῖς ἐστε υἱοὶ τῆς διαθήκης ad vos maxime pertinet promissio illa, quam Deus majoribus nostris dedit. Galat. III, 17. διαθήκην προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς Χριστὸν promissi, a Deo ante legem mosaicam data, ut ad Christum pertineat, coll. v. 16. ubi αἱ ἐπαγγελίαι dicuntur. Rom. XI, 27. Eodem modo hebraicum בְּרִית sumitur, v. c. Genes. IX, 9. 11. Levit. XXVI, 42. Ps. LXXIV, 20.

5. *praeceptum, mandatum sanctum et inviolabile.* Act. VII, 8. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς et dedit ei praeceptum circumcidendi, seu, praecepit, instituit ritum circumcisionis. *Suid.* διαθήκη· καὶ ὁ νόμος. Δαβίδ· ἐβεβήλωσαν τὴν διαθήκην αὐτοῦ, ex Psalmo LIV, 21. Sic בְּרִית legitur Exod. XIX, 5. Jerem. XXXIV, 13. coll. v. 14. Confer et *Coran. Sur.* II, 27.

6. speciatim: *decem praecepta, in monte Sinai promulgata, et tabulis lapideis inscripta,* quae etiam Hebraeis בְּרִית vocantur, v. c. Deut. IV, 13. ubi בְּרִית expressis verbis explicatur per עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים. Sic legitur in N. T. Rom. IX, 4. καὶ αἱ διαθῆκαι et tabulae foederis. Pluralis attice positus est pro singulari, observante Ill. *Michaelis* in Introduct. in N. T. p. 168. Hebr. IX, 4. καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης et arcam, in qua recondita erant decem praecepta, tabulis lapideis inscripta, quae etiam Num. X, 33. אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה appellatur; ibid. καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθήκης et tabulae legis, hebr. לוּחוֹת בְּרִית Deut. IX, 9. 11. Adde Apoc. XI, 19.

7. *religionis constitutio, lex et forma,* vel, ut vulgo dicere solent, *oeconomia divina,* ex usu loquendi Judaeorum, qui religionem Mosaicam בְּרִית vocare solebant, desumta similitudine a foederibus,

foederibus, quae homines inter se inire solent. Galat. IV, 24. αἱ δύο διαθῆκαι oeconomiam mosaicam et christianam. Hebr. VIII, 6. 8. 9. 10. coll. Jerem. XXXI, 31 — 34. Hebr. IX, 15. ἡ πρώτη διαθήκη *oeconomia Mosaica*, ad expianda peccata, quibus se olim Judaei, antequam ad societatem christianam pervenissent, contaminarunt. ibid. v. 20. τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης hic est sanguis, quo sancitur nova illa religio, quam vobis praescripsit Deus, coll. Exod. XXIV, 8. Hebr. X, 16. 29. τὸ αἷμα τῆς διαθήκης mortem, qua praestantior illa religio stabilita et confirmata est. ibid. XII, 24. καὶ διαθήκης νέας μεσίτῃ Ἰησοῦ. XIII, 20. Matth. XXVI, 28. Marc. XIV, 24. Luc. XXII, 20. τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου hoc vinum est sanguis meus, quo sancitur nova religio. 1 Cor. XI, 25. 2 Cor. III, 6. Hebr. VII, 22.

8. *libri, in quibus leges et doctrinae religionis, prout a Deo revelatae sunt, continentur.* Hoc sensu sine dubio accipienda est ἡ παλαιὰ διαθήκη 2 Cor. III, 14. ubi ἡ ἀνάγνωσις τῆς παλαιᾶς διαθήκης nihil aliud esse potest, quam *lectio Codicis V. T.*

9. generatim *omne, quod cum summa certitudine et fide factum est.* Ephes. II, 12. αἱ διαθῆκαι τῆς ἐπαγγελίας variae promissiones Judaeis certissime datae. Confer quae a me in *Spicilegio I. Lex. Bieliani* p. 29. monita extant.

ΔΙΑΊΡΕΣΙΣ, εως, ἡ, 1. *distributio, divisio*, a διαιρέω *distribuo. Xenoph. Cyrop.* IV, 5. 18. *Hesych.* μερισμός. *Fabric.* Gloss. N. T. διαμερισμός.

2. *diversitas, discrimen, distinctio*, quia, quae distribuuntur, distinguuntur. Sic ter legitur in N. T. 1 Cor. XII, 4. διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσὶ diversa et varia sunt dona Sp. S. ibid. v. 5. καὶ διαιρέσεις διακονιῶν et varii generis munera ecclesiastica, et v. 6. καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων et varii generis miracula, coll. Rom. XII, 6. Sic etiam διαιρεῖν interdum est *distinguere* apud GG. v. c. *Xenoph. Cyrop.* VIII, 1, 11.

ΔΙΑΙΡΈΩ, ῶ, fut. ήσω, *divido, distribuo.* Bis legitur in N. T. Luc. XV, 12. διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον divisit ipsis facultates. 1 Cor. XII, 11. πνεῦμα διαιροῦν ἰδίᾳ ἑκάστῳ καθὼς βούλεται distribuens seorsim illa unicuique, sicut vult. *Xenoph. Cyrop.* IV, 5. 16. *Hist. Gr.* III, 2. 8. *Hesych.* διαιρεῖν ἐξακριβοῦν, διαμερίζειν.

ΔΙΑΚΑΘΑΡΊΖΩ, fut. ίσω, 1. proprie: *perpurgo, purifico, mundo.*

2. *ventilo*, i. q. λικμάω, quia ii, qui ventilant frumenta, ea purgant, grana a paleis inanibus secernentes. Matth. III, 12. Luc. III, 17. διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ quo purgabit frumentum suum, coll. Jerem. IV, 11.

ΔΙΑΚΑΤΕΛΈΓΧΟΜΑΙ, *refuto, redarguo, convinco, magis magisque redarguo et convinco.* Est decompositum ex διὰ, quod haud raro significationem intendit, κατὰ et ἐλέγχομαι. Semel tantum in N. T. legitur Act. XVIII, 28. διακατηλέγχετο δημοσίᾳ palam falsas eorum de Jesu opiniones refutabat. *Vulgatus: revincere. Syrus* et *Arabs disputare* habent. Conf. *Abresch.* ad *Aeschylum* p. 617.

ΔΙΑΚΟΝΈΩ, ῶ, fut. ήσω, generatim notat *famulari, ministrare*, quocunque hoc fiat modo. Speciatim

2. *appareo ad coenam, cibos et alia necessaria ad mensam offero, mensae curam sustineo.* Matth. VIII, 15. καὶ ἠγέρθη καὶ διηκόνει αὐτοῖς et surrexit statim de lecto et ministravit illis. Marc. I, 31. Luc. XII, 37. καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺς καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς eos discumbere jubebit atque iis ministrabit. ibid. XVII, 8. ἑτοίμασον τί δειπνήσω καὶ περιζωσάμενος διακόνει μοι para, quod coenem, ac praecinctus appare mihi ad coenam. ib. XXII, 27. 1 Reg. XIX, 5. *Lucian. Epist. Saturnal.* T. III, p. 400. Servi, qui ministrant ac apparent ad mensam, etiam a Latinis *ministratores* (vid. *Burmann.* ad *Petron.* Satyr. c. 31. p. 118.) et Hebraeis מְשָׁרְתִים Es-

ther. I, 10. VI, 3. κατ' ἐξοχὴν dicebantur. Conf. etiam Intt. ad *Theophrast.* Char. c. 11. *Ez. Spanhemium* ad *Juliani Caesares* p. 453. et *Wetstenii N. T.* T. I. p. 273.

3. *ministro victum, vitae necessaria procuro et suppedito, rem familiarem administro.* Matth. IV, 11. ἄγγελοι προσῆλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ angeli praesto erant et cibum ipsi ministrabant. Marc. I, 13. Luc. X, 40. μόνην με κατέλιπε διακονεῖν solam me rem familiarem administrare patitur. Joh. XII, 2. καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει et Martha cibum ministrabat.

4. *inservio alicujus commodis et utilitati quocunque modo:* et διακονέομαι *honoribus afficior et commodis hujus vitae.* Matth. XX, 28. οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι non venit eo consilio, ut honores et commoda hujus vitae consequeretur, sed, ut aliorum inserviret commodis. ibid. XXV, 44. καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι et nullam tui curam habuimus. ibid. XXVII, 55. Marc. X, 45. XV, 41. 2 Tim. I, 18. Philem. v. 13. ἵνα ὑπὲρ σοῦ διακονῇ μοι ἐν τοῖς δεσμοῖς. 1 Petr. I, 12. ἡμῖν δὲ διηκόνουν αὐτὰ nobis autem vaticinia illa inservierunt. ibid. IV, 10.

5. speciatim; *sublevo alicujus inopiam eleemosynis colligendis et distribuendis,* pro quo etiam dicitur διακονία τινὶ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων Luc. VIII, 3. Sic legitur in N. T. Rom. XV, 25. διακονῶν τοῖς ἁγίοις ut collectam pecuniam Romam deportem et ibi distribuam Christianis pauperibus. 2 Cor. VIII, 19. σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ, τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν cum pecunia collecta, quae a me administratur. ibid. v. 20. Hebr. VI, 10. διακονήσαντες τοῖς ἁγίοις καὶ διακονοῦντες.

6. *operam do, occupatus sum in aliqua re, procuro.* Act. VI, 2. διακονεῖν τραπέζαις, quod non est, ut vulgo reddunt, *ministrare in conviviis Christianorum,* sed *curare rem pecuniariam.* *Res ipsa, quae ministerio alicujus et opera efficitur,* διακονεῖσθαι dicitur, v. c. 2 Cor. III, 3. ὑμεῖς ἐστὲ ἐπιστολὴ Χριστοῦ διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν vos estis epistola Christi, meo ministerio scripta.

7. *sum sectator et discipulus alicujus.* Joh. XII, 26. ἐὰν ἐμοὶ διακονῇ τις, ἐμοὶ ἀκολουθείτω si quis est meus sectator, ille me ubique sequatur: et ibidem paulo post; ἐάν τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ πατήρ.

8. *munere Diaconi fungor, admittor ad munus et ministerium Diaconi.* 1 Tim. III, 10. εἶτα διακονείτωσαν tunc demum ad munus Diaconi admittantur. ibid. v. 13. οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες qui enim bene Diaconi munere funguntur. 1 Petr. IV, 11.

ΔΙΑΚΟΝΊΑ, ας, ἡ, 1. proprie significat *ministerium, opera cujuscunque generis et officium, quod praestatur a ministro et famulo,* v. c. ad mensam. *Xenoph. Oecon.* 7. 41.

2. *administratio rei familiaris, procuratio ciborum et aliarum rerum vitae necessariarum.* Luc. X, 40. ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν in administratione rei familiaris multa distrahebatur sollicitudine.

3. *subsidium, sustentatio et quodlibet humanitatis officium, quod alteri praesto,* Unterstützung, gefällige Dienstleistung *support, obliging service.* Act. XI, 29. εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς mittere aliquid in subsidium Christianis, in Judaea degentibus. 1 Cor. XVI, 15. εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτοὺς et sustentationi Christianorum consecrarunt se. 2 Cor. XI, 8. πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν ut vobis inservirem. ibid. IX, 12. vide sub λειτουργία. Hebr. I, 14. εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν ut operam praestent iis, quos Deus vult ex aliquo periculo liberare.

4. κατ' ἐξοχὴν *distributio et administratio eleemosynarum in usus pauperum, ipsum eleemosynarum subsidium, collectio eleemosynarum, liberalitas, beneficentia.* Act. VI, 1. ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν quod negligerentur eorum viduae in distributione eleemosynarum quotidiana.

quotidiana. ibid. XII, 25. πληρώσαντες τὴν διακονίαν confecto negotio, sc. eleemosynas collectas perferendi Hierosolymas, coll. XI, 29, 30. Rom. XV, 31. ubi pro διακονία in Codice *Boerner. Claromont.* et *Augiensi* e glossemate δωροφορία legitur. 2 Cor. VIII, 4. τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας communes, seu collectas eleemosynas. ibid. IX, 1. περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους de eleemosynis ad usus Christianorum colligendis. ibid. v. 13. διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης ob genuinam hanc liberalitatem vestram.

5. *munus quodvis et negotium in commodum aliorum susceptum*, speciatim: *munus doctoris religionis, munus ecclesiasticum.* Hinc α) *de ipso munere apostolico* usurpatur Act. I, 17. καὶ ἔλαχε τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης et sortitus erat hoc munus apostolicum, coll. v. 26. ibid. v. 25. λαβεῖν τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης καὶ τῆς ἀποστολῆς. ibid. XX, 24. XXI, 19. Rom. XI, 13. ἐφ' ὅσον μέν εἰμι ἐγὼ ἐθνῶν ἀπόστολος, τὴν διακονίαν μου δοξάζω. 2 Cor. IV, 1. VI, 3. 1 Tim. I, 12. 2 Tim. IV, 11. β) *de munere cujuscunque doctoris christiani.* 2 Cor. III, 8. διακονία τοῦ πνεύματος munus tradendi religionem christianam, quae ibidem V, 18. διακονία τῆς καταλλαγῆς dicitur, h. e. munus, cujus consilium est, ut homines reconcilientur, et Act. VI, 4. διακονία τοῦ λόγου appellatur. Ephes. IV, 12. εἰς ἔργον διακονίας ut muneri doctoris christiani satisfiat. Coloss. IV, 17. βλέπε τὴν διακονίαν κ. τ. λ. ut munere doctoris christiani, sibi demandato, omni ex parte fungatur. 2 Tim. IV, 5. τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον. Apoc. II, 19. γ) *de munere tradendi religionem mosaicam.* 2 Cor. III, 7. ἡ διακονία θανάτου ἐν γράμμασιν munus tradendi religionem mosaicam, quae mortem minatur. ibid. v. 9. διακονία τῆς κατακρίσεως dicitur eandem ob causam. δ) *de munere Diaconorum primitivae ecclesiae*, cujus institutio Act. VI. commemoratur, quod in eo erat, ut res externas ecclesiae curarent, aegrotos viserent, eleemosynas collectas di
rent etc. ut pluribus exposui
rus in *Thes. Eccles.* s. v. διάκο
autem legitur in N. T. Rom.
εἴτε διακονίαν ἐν τῇ διακονίᾳ mun
coni qui habet, ei exacte sat
ε) *de quovis munere eccle*
1 Cor. XII, 5. καὶ διαιρέσεις
εἰσι varia et diversi generis
ecclesiastica reperiuntur.—C
ad Rom. XII, 7. καὶ γὰρ ἡ
διακονία λέγεται, καὶ πᾶν ἀγαθὸν
τικὸν ἔργον διακονία: et *Theodo*
κονίαν τὴν τοῦ κηρύγματος λ
καλεῖ. Plura vide apud *Suic*
saur. Eccles. T. I. p. 861 seq.

ΔΙΆΚΟΝΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1.
famulus. Matth. XX, 26. ἔσ
διάκονος se ut famulum vest
rat. ib. XXIII, 11. Marc.
X, 43.

2. speciatim: *servus, qui*
ad mensam, cibum potumqu
trat, qui Latinis *ministrator*
Sic legitur in N. T. Matth
13. τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς
coll. v. 11. 12. Joh. II, 5. 9.
מְשָׁרֵת 1 Regg. X, 5.
Mem. IX, 5. 2. *Eurip.* Cyc

3. *minister, legatus omni*
opera utimur, i. q. λειτουργ
v. c. Rom. XIII, 4. magistr
cuntur Θεοῦ διάκονοι, h. e.
personam sustinent. 1 Cor
διάκονοι, scil. Θεοῦ vel Χριστοῦ.
XI, 15. οἱ διάκονοι τοῦ διαβόλ
σχηματίζονται ὡς διάκονοι δικαι
gati diaboli personam veror
legatorum induunt.

4. *qui aliquo munere fung*
aliquam rem administrat; sp
qui munere doctoris religion
tur. 2 Cor. III, 6. διακόνο
διαθήκης doctores novae oec
christianae. VI, 4. XI, 23.
Χριστοῦ. Ephes. III, 7. διάκ
γελίου is, cui munus religion
stianam tradendi demanda
VI, 21. Coloss. I, 7.

5. *is, qui inservit aliorum c*
adjutor, fautor alicujus rei

XV, 8. Χριστὸν διάκονον γεγενῆσθαι περιτομῆς Christum vita sua pariter ac doctrina Judaeorum utilitati inservire studuisse. Gal. II, 17. ἆρα Χριστὸς ἁμαρτίας διάκονος sequeretur, Christi doctrinam adjuvare peccandi licentiam.

5. *Diaconus*, cui in primitiva ecclesia christiana negotium curandorum aegrotorum, atque pecuniae, in usus pauperum collatae, administrandae ac distribuendae demandatum erat. Philipp. I, 1. σὺν ἐπισκόποις καὶ διακόνοις. 1 Tim. III, 8. 12. Ἡ διάκονος *Diaconissa*, quam *ministram* vocat *Plin.* Epp. X, 97. Rom. XVI, 1. οὖσαν διάκονον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Κεγχρεαῖς. Hae Diaconissae erant in primitiva ecclesia viduae et quidem unius viri uxores, quanquam procedente tempore etiam virgines diaconissas factas esse constat. Earum officium erat, mulieres baptizare, catechumenas docere, aegrotos visere et curare, martyribus ministrare et alia minora ecclesiae negotia administrare. Conf. *Bingham.* Origg. Eccles. II, 22. p. 341 seq. et *Suicer. Thesaur. Eccles.* T. I. p. 864 seq.

6. *discipulus, sectator.* Joh. XII, 26. ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται ibi et esse, seu eandem sortem habere debet discipulus meus.

ΔΙΑΚΌΣΙΟΙ, αἱ, αἱ, τὰ, *ducenti*, ex δὶς *bis* et ἑκατὸν *centum*, hebr. מָאתַיִם Genes. XI, 19. 21. 23. 32. Marc. VI, 37. διακοσίων δηναρίων ἄρτους ducentorum denariorum panes. Joh. VI, 7. XXI, 8. Act. XXIII, 23. XXVII, 37. Apoc. XI, 3. XII, 6.

ΔΙΑΚΟΎΩ, fut. ούσω, Medium ΔΙΑΚΟΎΟΜΑΙ,

1. *diligenter et sufficienter aliquem audio, plene et distincte audio*, quasi dicas *peraudio*, ex διὰ et ἀκούω *audio*, quanquam interdum etiam pro simplici ἀκούω, maxime apud *Polybium*, ponitur. *Xenoph. Cyrop.* IV, 4, 1. Oecon. 11, 1. διακούσας καὶ καταμαθών. Vide *Dorville ad Charit.* p. 670.

2. sensu forensi: *cognosco de aliquo, diligenter alicujus causam examino.* Sic semel legitur in N. T. Act. XXIII, 35. διακούσομαί σου. Simili sensu reperitur in vers. Alex. Deut. I, 16. διακούσατε ἀνὰ μέσον τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, et Job. IX, 33. διακούων ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων. *Polyb.* I, 32. *Plutarch. Cic.* p. 862. *Themistocl.* p. 112.

ΔΙΑΚΡΊΝΩ, fut. ῶ, 1. proprie: *discerno, secerno, separo. Homer.* Iliad. II, 474 seq. *Herodot.* VIII, 34. *Scholiastes* ad *Homer.* Iliad. II, 387. διακρίνειν· διαχωρίζειν. *Hesych.* διακεκριμέναι· διακεχωρισμέναι. — διακεκρίσθαι· ἀφορίζεσθαι. — διακριθέντες· χωρισθέντες.

2. metaphorice: *discrimen facio*, seu *habeo, ita, ut unum alteri praeferatur, vel non praeferatur.* Act. XV, 9. καὶ οὐδὲν διέκρινε μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν nullo inter nos et ipsos discrimine habito. 1 Cor. XI, 29. μὴ διακρίνων τὸ σῶμα Κυρίου propterea, quod non discernat panem et vinum in coena sacra a pane et vino communi. Jud. v. 22. καὶ οὓς μὲν ἐλεεῖτε διακρινόμενοι alios vero benigniter tractate, sed ita, ut delectum habeatis. Si lectio sana est. *Xenoph.* Cyrop. VII, 5. 14. διακρίναντες προσίεσαν servato delectu admittebant homines.

3. *praestantiorem caeteris reddo.* Sic sumendum 1 Cor. IV, 7. τίς γάρ σε διακρίνει; quis te (doctorem, inani tumore inflatum, alloquitur Paulus) praestantiorem caeteris reddidit?

4. *dijudico, examino, exploro*, (hebr. בָּחַן Job. XII, 11. XXIII, 10. *pretium alicui constituo.* 1 Cor. XIV, 29. καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν et reliqui examinent et dijudicent, sc. an vere sit πνευματικὸς, an vere locutus fuerit afflatu divino, coll. XII, 10. Alii reddunt: *reliqui explicent*, si quid sc. obscuri in verbis sit. Sic *Casaubonus.* Sed an διακρίνειν *interpretari* significet, recte dubitari potest. 1 Cor. XI, 31. εἰ δὲ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν si nos exploramus et examinamus, sc. quo modo et consilio celebremus coenam

nam sacram. Jacob. II, 4. καὶ οὐ διεκρίθητε ἐν ἑαυτοῖς tunc non recte rem, seu homines dijudicaretis. *Xenoph. Mem.* I, 1. 9. Conf. *Jensii* Lectt. Lucian. L. II. c. 15. p. 247. et *Heisenius* in libro infra laudato p. 790.

5. *dignosco.* Matth. XVI, 3. τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν coeli vultum quidem dignoscere potestis.

6. *post accuratam causae cognitionem ex jure et aequo partes disceptantes dirimo, judico, dirimo litem.* 1 Cor. VI, 5. ὃς δυνήσεται διακρῖναι ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ qui possit dirimere controversias inter Christianos. Sapient. IX, 12. καὶ διακρινῶ τὸν λαόν σου δικαίως. In vers. Alex. hebr. שָׁפַט, Exod. XVIII, 16. 1 Regg. III, 9. Ezech. XXXIV, 17. et דִּין, Prov. XXXI, 9. respondet. *Xenoph. Hist. Graec.* V, 2. 10. *Hesiod.* Theog. v. 85. Pertinet huc fortasse glossa *Hesychii:* διακρίνουσι· μεσιτεύουσι.

7. Διακρίνομαι *contendo, discepto, rixor, litigo.* In hac significatione partim cum πρὸς construitur, Act. XI, 2. διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν altercati sunt cum eo, coll. Alex. ad Ezech. XX, 35. διακριθήσομαι πρὸς ὑμᾶς ἐκεῖ, et *Aquil.* 1 Sam. XII, 7. partim cum dativo personae, Jud. v. 9. ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος. *Lucian. Pseudosophista* T. III, p. 830. *Demosthenes* Vol. I, p. 163. ed. *Reiske. Hesych.* διακρινομένων· μαχομένων.

8. *haesito, dubito, diffido.* Matth. XXI, 21. ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ μὴ διακριθῆτε si fidem habueritis minime diffidentes. Marc. XI, 23. καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ κ. τ. λ. Act. X, 20. μηδὲν διακρινόμενος nihil dubitans. XI, 12. μηδὲν διακρινόμενον ohne bedenken *without any scruple.* Rom. IV, 20. ubi opponitur ἐνδυναμοῦσθαι τῇ πίστει. ibid. XIV, 23. Jud. v. 22. e lectione οὓς μὲν ἐλέγχετε διακρινομένους, sunt διακρινόμενοι vel ii, qui nondum certam religionis christianae scientiam habent, vel, qui se separant a coetu et communione Christianorum. *Hesych.* διεκρίθη· ἐδίσταζεν, εὐλαβήθη. Docte de hac voce disputavit *Heisenius* in *Novis Hypothesibus ad Epistolam Jacobi* p. 786 seq.

ΔΙΆΚΡΙΣΙΣ, εως, ἡ, 1. proprie: *discretio, separatio, divisio. Hesych.* διάκρισις· διαίρεσις, διάλυσις. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* διάκρισιν· διαχωρισμόν.

2. *dijudicatio.* Hebr. V, 14. πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ ut dijudicare possint vera et falsa, bona et mala.

3. *ipsa facultas discernendi et dijudicandi.* 1 Cor. XII, 10. διακρίσεις πνευμάτων facultas veros prophetas (πνευματικοὺς) a falsis discernendi. *Alberti* Gloss. N. T. p. 131. διακρίσεις πνευμάτων· διαγνώσεις πνευμάτων, τῶν τε ἀληθινῶς καὶ ψευδῶς προφητευομένων. *Pollux* II, 77. ἡμεῖς δὲ δοκιμάζομεν τὰς ὀσμάς, διακρίνομεν τὰ πνεύματα.

4. *dubitatio, fluctuatio.* Rom. XIV, 1. μὴ εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν ne ei novae suboriantur dubitationes. *Phavor.* διάκρισίς ἐστιν ἐπιστήμη διακριτικὴ τῶν κατὰ διάνοιαν τυπουμένων, ἀληθῶν ἢ ψευδῶν νοημάτων.

ΔΙΑΚΩΛΎΩ, fut. ύσω, sine ulla emphasi, (quam statuit *Beza*, cui est *obnixe prohibere*, ad vim, ut ait, praepositionis διὰ exprimendam) notat: *prohibeo, veto, impedio,* i. q. simplex κωλύω. (διὰ enim in compositione non semper simplicis significationem auget, ut de verbis διεγείρειν, διαπορεῖν, διανύειν et aliis notum est.) Semel legitur in N. T. Matth. III, 14. ὁ δὲ Ἰωάννης διεκώλυεν αὐτὸν sed Johannes recusavit aut impedire studuit. *Aelian. V. H.* VIII, 1. διακωλύειν ἔχεσθαι, ὧν εἴχετο. *Xenoph.* de *Rep. Laced.* XIV, 6. *Pindar. Nem.* VII, 62.

ΔΙΑΛΑΛΈΩ, ῶ, fut. ήσω, 1. *colloquor,* et ex adjuncto: *consulto, delibero.* Luc. VI, 11. διελάλουν πρὸς ἀλλήλους τί ἂν ποιήσειαν τῷ Ἰησοῦ consultabant de eo tollendo, coll. Marc. III, 6. συμβούλιον ἐποίουν κατ' αὐτόν.

Appian. bell. Civ. L. II. p. 725. διελάλουν ἐς ἀλλήλους.

2. *vulgo, divulgo,* i. q. διαφημίζω. Luc. I, 65. διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα divulgata est omnis haec res. Saepius in N. T. non legitur. Ps. LI, 14. תְּרַנֵּן לְשׁוֹנִי צִדְקָתֶךָ *Symmachus:* διαλαλήσει ἡ γλῶσσά μου τὴν ἐλεημοσύνην σου. *Glossar. denunciatio,* διαλαλιά, ἀπόφασις· *denunciat,* ἀπαγγέλλει, παραγγέλλει, ἀποφαίνεται, διαλαλεῖ.

ΔΙΑΛΕ΄ΓΩ, fut. έξω, *deligo, secerno,* ex διὰ et λέγω. *Gloss. Vett.* διαλέγω *discerno. Xenoph. M.* IV, 5. 11. *Oecon.* VIII, 9. *Polyb.* V, 8. VI, 10. *Etym. M.* p. 268, 35. ed. *Sylburg.* διάλεκτος—ἢ ἀπὸ τοῦ διαλελέχθαι καὶ διακεκρίσθαι ἀπὸ τῶν ἄλλων. Hinc

ΔΙΑΛΕ΄ΓΟΜΑΙ. 1. *loquor, alloquor, concionor, publice verba facio.* Act. XVII, 2. ἐπὶ σάββατα τρία διελέγετο αὐτοῖς per tria sabbata ad eos verba fecit. ib. v. 17. ubi eodem sensu non solum cum dativo personae, sed etiam cum πρὸς construitur. ib. XVIII, 4 et 19. XIX, 8. 9. XX, 7. 9. XXIV, 25. In versione Alex. hebraico דִּבֶּר respondet Exod. VI, 27. Ies. LXIII, 1. Vocabulum διάλεξις *concionem ad populum* notat, et ab ecclesiasticis Scriptoribus inprimis de *homiliis, ad populum habitis,* usurpatur. Conf. *Valesius* ad *Euseb. H. E.* p. 110.

2. *sermones misceo cum aliquo, dissero, disputo,* quia ii, qui cum aliis de re aliqua disputant et quaerunt, verba non minus quam res atque adeo cogitationes et sententias diligunt quasi discernuntque inter se, et vero deligunt suas, ut verbis utar *Fischeri* in *Platonis Cratylo Gr. et Lat. Annotatt. Critt. et Grammaticis illustrato.* Part. VI. p. 6. Marc. IX, 34. πρὸς ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν τίς μείζων invicem enim quaestionem discusserant, quis major futurus esset. Act. XXIV, 12. οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὗρόν με πρός τινα διαλεγόμενον neque invenerunt me in templo cum aliquo colloquentem; ubi de colloquio, quod ad consilia capienda instituitur, sermo est, in qua significatione *deliberandi,* seu *agendi de aliqua re* legitur etiam apud *Herodian.* VI, 4. 6. VIII, 6. 9. Caeterum vocem διαλέγομαι olim propriam fuisse familiaribus colloquiis philosophorum graecorum de rebus, ad philosophiam pertinentibus, (*Aelian. V. H.* III, 19. XIV, 33.) satis constat.

3. *altercor, discepto, rixor.* Jud. v. 9. ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγετο. In vers. Alex. τῷ הָרִיב respondet Judd. VIII, 1.

4. metaphorice tribuitur scripturae sacrae, et quidem cohortationi in ea contentae. Hebr. XII, 5. τῆς παρακλήσεως, ἥτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται cohortationis, quae vobis tanquam filiis data est, quasi vos tanquam filios alloquitur.

ΔΙΑΛΕΙ΄ΠΩ, fut. ψω, 1. *intermitto, interjicio.*

2. cum participio: *desino, cesso, intermitto.* Sic semel legitur in N. T. Luc. VII, 45. οὐ διέλιπε καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας continuo deosculata pedes meos. Elliptica est loquendi ratio pro οὐ διέλιπε χρόνον καταφιλοῦσα. Similiter absolute verbo διαλείπειν, sequente participio, usus est *Aelian. V. H.* XV, 27. οὐ διέλιπον οὖν οἱ ὄρνιθες φθέγμα ἀφιέντες. *Liban. Epist.* 168. *Lucian. Prometh.* 17. *Herodian.* VII, 1. 16. Confer *Lexicon Xenophonteum* s. h. v.

ΔΙΑ΄ΛΕΚΤΟΣ, ου, ἡ, scilicet γλῶσσα,

1. proprie: *peculiaris aliqua ejusdem linguae diversitas, idioma linguae, modus loquendi peculiaris, dialectus,* a διαλέγομαι *loquor, dissero.*

2. *lingua ipsa,* seu *sermo, unicuique genti peculiaris.* Act. I, 19. τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν ipsorum lingua. ib. II, 6. 8. XXI, 40. τῇ ἑβραΐδι διαλέκτῳ lingua syro-chaldaica. ib. XXII, 2. XXVI, 14. In fragmentis *Symmachi* Ies. XXXIII, 19. hebr. לָשׁוֹן respondet, coll. Esther. IX, 26. *Plutarch.*

Apophth. p. 185. E. τὴν Περσικὴν διάλεκτον. Polyb. I, c. 67. Joseph. A. J. VIII, 5. s. 3. ὁ μεταφράσας ἀπὸ τῆς Φοινίκων διαλέκτου τὰ Τυρίων ἀρχεῖα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν φωνήν. Plura exempla dedit *Seberus* ad *Julii Pollucis Onom.* p. 209. ed. *Hemsterhus. Hesych.* διάλεκτος· ὁμιλία, λαλιά.

ΔΙΑΛΛΑ'ΣΣΩ, vel ΔΙΑΛΛΑ'ΤΤΩ, fut. άξω,

1. *muto, permuto, commuto.* Alex. Job. XII, 24. et *Aquila* Gen. XXXVIII, 21. *Xenoph. Hist. Gr.* I, 6. 4.

2. de *eo* dicitur, *qui conciliat aliquem alteri, qui alios in pristinam restituit gratiam. Thucyd.* II, 95. *Xenoph.* de *Vectig.* V, 8. διαλλάττειν τὰς πολεμοῦντας πρὸς ἀλλήλους πόλεις. *Polyaen.* III, 9. 47. Medium διαλλάττομαι *redeo cum altero in gratiam, alterum mihi placo et amicum reddo.* Sic semel legitur in N. T. Matth. V, 24. διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου laesum fratrem tibi reconciliare stude. In eodem sensu in vers. Alex. hebraico הִתְרַצָּה 1 Sam. XXIX, 4. respondet, et apud exteros Scriptores (v. c. *Thucyd.* VIII, 70. *Diog. Laërt.* II, p. 127.) legitur, ut docuit *Schwarzius* in *Comment. L. Gr.* p. 334 seq. et *Hemsterhus.* ad *Thom. M.* p. 235. Hinc διαλλαγὴ *pacificatio. Xenoph. Hist. Gr.* II, 2. 6. *Suid.* διαλλαγῆναι· τὸ δι' αὐτοῦ τοῦ ἐχθροῦ παρακληθῆναι καὶ φιλιωθῆναι. Idem *Schol.* ad *Thucyd.* I, 120.

ΔΙΑΛΟΓΙ'ΖΟΜΑΙ, fut. ίσομαι,

1. proprie: *ratiocinor, computo, supputo, rationes subduco.* (ex διὰ et λογίζομαι *computo.*)

2. *cogito, animo verso, perpendo, ratiocinor, ratiocinando intelligo.* Matth. XXI, 25. οἱ δὲ διελογίζοντο παρ' ἑαυτοῖς λέγοντες illi vero ratiocinabantur apud semet ipsos hoc modo. Marc. II, 6. διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, coll. v. 8. Luc. I, 29. III, 15. V, 21. 22. XII, 17. XX, 14. Joh. XI, 50. οὐδὲ διαλογίζεσθε neque perpenditis, seu, ratiocinando intelligitis. Formula: διαλογίζεσθαι ἐν ἑαυτοῖς interdum etiam significat: *perturbari animo,*

anxium, pavidum esse, v. c.
XVI, 7. coll. v. 8. Marc. VIII
3. *colloquor, dissero cum aliis*
IX, 33. τί ἐν τῇ ὁδῷ πρὸς ἑαυτοὺς
ζεσθε; coll. v. 34. Hinc διαλο
quium, διάλεξις, ὁμιλία, ut *Suid*
pretatur. Vid. Alex. Ps. C
Xenoph. Mem. III, 5. 1. et *Di*
lic. Ant. X, 12.

ΔΙΑΛΟΓΙΣΜΟ'Σ, οῦ, ὁ, 1. c
et opinio hominis secum ratio
(a διαλογίζομαι *cogito.*) Est
lum μέσον, quod, ut hebraicum
interdum etiam in deterius u
de *cogitationibus et opinionibu*
et perversis. Luc. V, 22. ἐπι
Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν c
rum cogitata (prava) Jesus
ens. ib. VI, 8. Rom. I, 21. ἐμ
σαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν
cogitata delapsi sunt. ib. XI
εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν ne e
dubitationes exoriantur. *Ar*
pictet. 1, 9. *Plutarch. Po*
657.

2. *sensus animi.* Luc. II, 35
ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδι
γισμοὶ ita multorum sensa an
nifestabuntur. ibid. IX, 47.

3. *consilium.* Matth. XV, 1
VII, 21. διαλογισμοὶ πονηροὶ
prava.

4. *inventum ingenii humani.*
III, 20. τοὺς διαλογισμοὺς τῶν
venta doctorum.

5. *dubitatio.* Luc. XXIV,
διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς
ὑμῶν; cur dubitatis? Philipp
χωρὶς διαλογισμῶν animo pror
Tim. II, 8. χωρὶς διαλογισμοῦ
non dubitent de Dei promis
quoque διαλογίζεσθαι *dubita*
apud *Xenoph. Hist. Gr.* VI,

6. *colloquium, disceptatio, d*
Luc. IX, 46. εἰσῆλθε δὲ διαλ
αὐτοῖς oriebatur vero inter eo
tatio, coll. Marc. IX, 33. 3
Spicilegium I. Lex. Bieliani

ΔΙΑΛΥ'Ω, fut. ύσω, 1. prop
solvo.

2. *dissipo, dispergo,* i. q. δια

Sic semel legitur in N. T. Act. V, 36. καὶ πάντες, ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ, διελύθησαν et omnes sectatores ejus brevi dilapsi, vel, ut *Vulgatus* reddidit, *dissipati* sunt, coll. v. 37. Ita etiam occurrit apud *Polybium* IV, c. 2. *Xenoph.* Cyrop. V, 5. 13. *Herodian.* VI, 7. Plura habet *Elsnerus Obss. Sacr.* T. I. p. 387. In notione *dimittendi* sine ulla violentiae notione legitur saepius apud *Thucydidem* (II, 12. VI, 41. VIII, 69.) et *Polybium* (IV, 2.)

ΔΙΑΜΑΡΤΎΡΟΜΑΙ, 1. proprie: *testor, attestor, testimonium exhibeo. Polyb.* V, c. 57. Hinc

2. *demonstro aliquid idoneis argumentis, comprobo, certa fide, tanquam testis, aliquid nuncio, doceo, trado et divulgo.* Act. VIII, 25. διαμαρτυράμενοι καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ Κυρίου tradentes doctrinam christianam, idoneis argumentis comprobatam. ib. X, 42. κηρύξαι τῷ λαῷ καὶ διαμαρτύρασθαι ut populo significaremus et demonstraremus. ibid. XVIII, 5. διαμαρτυράμενος τοῖς Ἰουδαίοις τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν persuadens Judaeis Jesum esse Messiam. ibid. XX, 23. τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διαμαρτύρεταί μοι oraculo divino edoceor. ibid. XXIII, 11. ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ ut enim doctrinam meam palam professus es. Hebr. II, 6. διεμαρτύρατο δέ πού τις λέγων ita enim de eo loquitur Davides. *Suid.* διαμαρτύρομαί σοι ἀντὶ τοῦ βεβαιώσω σε. Exod. XVIII, 20. καὶ διαμαρτύρῃ αὐτοῖς τὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ, ubi hebraico הִזְהִיר respondet.

3. *obtestor aliquem, serio hortor, graviter moneo.* Sic legitur in N. T. Luc. XVI, 28. ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς ut eos etiam atque etiam admoneat. Act. II, 40. διεμαρτύρετο καὶ παρεκάλει. 1 Tim. V, 21. διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ obtestor te per Deum. 2 Tim. II, 14. et IV, 1. Nehem. IX, 26. οἳ διεμαρτύραντο ἐν αὐτοῖς ἐπιστρέψαι. Sic saepissime etiam apud *Polybium* legitur, v. c. I, 37. τῶν κυβερνητῶν διαμαρτυρομένων. III, 15. et V, 7. διεμαρτύραντο τὸν Φίλιππον.

ΔΙΑΜΆΧΟΜΑΙ, fut. ήσομαι, έσομαι et οῦμαι,

1. *depugno, acriter pugno,* ex διὰ et μάχομαι. *Xenoph. Mem.* III, 9. 2. *Anab.* VII, 4. 6.

2. metaphorice: *acriter disputo, contentione animi utor in dicendo.* In N. T. tantum extat Act. XXIII, 9. διεμάχοντο depugnantes, scil. verbis, pro Paulo. In *Aquilae* et *Symmachi* reliquiis hebraico הֵרִיב respondet Exod. XXI, 18. Sirac. VIII, 1. *Thucyd.* III, 40 et 42. *Aristot. Plut.* v. 448. *Xenoph. Ages.* 5, 4.

ΔΙΑΜΈΝΩ, fut. μενῶ, p. μεμένηκα,

1. *permaneo in aliquo loco, commoror. Xenoph. Anab.* VII, 1. 4.

2. *permaneo,* h. e. *non amitto aliquam qualitatem.* Sic legitur in N. T. Luc. I, 22. καὶ διέμενε κωφὸς et mansit mutus. Galat. II, 5. ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ πρὸς ὑμᾶς ut vera doctrina christiana inter vos integra servaretur.

3. διαμένειν μετά τινος *non discedere ab aliquo, non desero aliquem.* Luc. XXII, 28. οἱ διαμεμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου qui perdurastis mecum in omnibus meis afflictionibus. *Xenoph. H. Gr.* VII, 3. 1.

4. *perpetuo vivo, nunquam intereo, maneo in eodem semper statu, non privor existentia,* ex μένω *vivo* et διὰ, quod habet in compositis interdum notionem *constantiae* et *perpetuitatis,* v. c. in διαγίνεσθαι et διατελεῖν. Hebr. I, 11. αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις ipsi peribunt aliquando, at tu omnis interitus expers es. 2 Petr. III, 4. πάντα οὕτω διαμένει omnia manserunt in eodem statu. In vers. Alex. hebraico עָמַד in eodem sensu respondet Ps. XIX, 9. CII, 26. CXIX, 90. 91. *Sext. Empir. Phys.* I, 70 et 74.

ΔΙΑΜΕΡΊΖΩ, fut. ίσω, 1. *in partes divido et divisa distribuo, portior, distribuo.* (ex διὰ et μερίζω *separo,* quod a μερὶς *pars.*) Matth. XXVII, 35. διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ partiti sunt vestimenta ejus. Marc. XV, 24. Luc.

Luc. XXII, 17. καὶ διαμερίσατε ἑαυτοῖς et inter vos distribuite. ib. XXIII, 34. Joh. XIX, 24. Act. II, 45. Eodem sensu Alexandrini usi sunt hac voce pro חָלַק *distribuere*, *dispertiri* Judd. V, 30. Nehem. IX, 22. *Xenoph. Anab.* VII, 1. 25.

2. *dispergo*, *dissipo*, *disjicio*. Act. II, 3. διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρὸς huc et illuc dispersae flammulae ignis.

3. διαμερίζομαι *animo disjungor*, *dissideo*, *in partes ac studia contraria distrahor*. Luc. XI, 17. πᾶσα βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα omne regnum, in quo sunt factiones, seu, cujus cives in factiones diversas, in studia scinduntur contraria. ib. v. 18. εἰ δὲ ὁ Σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν διεμερίσθη jam si Satanas pugnat contra Satanam. ib. XII, 52. 53. διαμερισθήσεται πατὴρ ἐφ' υἱῷ dissidebit pater a filio.

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜῸΣ, οῦ, ὁ, 1. proprie: *partitio*, *distributio*, *divisio in aequales partes*. (a διαμερίζω.) Vid. Ezech. XLVIII, 29. ubi hebraico מַחֲלוֹקֹת in versione Alex. respondet. *Pollux Onom.* VIII, c. 10.

2. metaphorice: *dissidium*, *distractio animorum*. Sic semel legitur in N. T. Luc. XII, 51. ubi τῇ εἰρήνῃ opponitur.

ΔΙΑΝΈΜΩ, fut. νεμῶ, 1. proprie: *distribuo inter plures*, *divido*, *partior*, et διανέμομαι *dividor*. *Hesych.* διανέμεται· μερίζεται. Alex. pro חָלַק posuerunt Deut. XXIX, 26.

2. *divulgo*, *spargo*, *facio*, *ut aliquid latius dimanet et serpat*, et dicitur fere sensu malo. In N. T. semel legitur Act. IV, 17. ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ εἰς τὸν λαὸν ne fama hujus miraculi latius divulgetur et dimanet; (*Syrus*: ܐܠܐ ܕܠܐ ܠܡܬܝܪܐܝܬ ܢܦܘܩ ܫܘܡܥܐ ܗܢܐ *sed ne amplius exeat fama haec.*) vel, ut etiam reddi posset: ne eorum doctrina ulterius, tanquam ulcus vel cancer, depascat, coll. 2 Tim. II, 17. ad quem locum videndus *Alberti* in *Obss. Philol.* p. 403.

ΔΙΑΝΕΎΩ, fut. νεύσω, *innuo*, *nutando*, *nutu significo*, hebraicum קָרַץ, cui Ps. XXXV, 19. in vers. Alex. respondet. In N. T. semel legitur Luc. I, 22. καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς et nutu se mutum factum esse ipsis significavit. Sirac. XXVII, 25. *Anthol.* II, 46.

ΔΙΑΝΌΗΜΑ, τος, τὸ, *cogitatio*, *cogitatum*, ex διὰ, et νόημα *cogitatio*, *intellectus*. Semel in N. T. legitur Luc. XI, 17. αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα perspiciens eorum cogitata. *Xenoph. Hist. Gr.* VII, 5. 19.

ΔΙΆΝΟΙΑ, ας, ἡ, 1. *facultas intelligendi*, *intellectus*, *sana ratio*, *mens*, *animus*, hebraicum לֵב, cui in vers. Alex. respondet Genes. XVII, 17. Matth. XXII, 37. καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου et omni ingenii tui facultate Marc. XII, 30. Luc. X, 27. Ephes. IV, 18. ἐσκοτισμένοι τῇ διανοίᾳ qui inscii sunt. Hebr. VIII, 10. διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν docebo eos leges meas. ibid. X, 16. 1 Petr. I, 13. 1 Joh. V, 20. καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν et dedit nobis intelligentiam, seu intelligendi facultatem. *Xenoph. Mem.* III, 12. 6.

2. *cogitatio*, *mentis agitatio*, *sensus*. Luc. I, 51. ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν animi fastu insolescentes. *Xenoph. Oecon.* 10, 1. Apol. 2.

3. *ratio cogitandi et sentiendi perversa*. Ephes. II, 3. ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν obsequuti perversae vestrae cogitandi rationi, seu, obtemperantes cupiditatibus vestris pravis. Coloss. I, 21. τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς πονηροῖς ob animi factorumque pravitatem. 2 Petr. III, 1.

ΔΙΑΝΟΊΓΩ, fut. οίξω, 1. proprie: *aperio*, *adaperio quod clausum est*, ex διὰ, et ἀνοίγω *aperio*. Sine auctoritate relatum est in Lexica, licet legatur apud *Chariton.* Lib. I, c. 8. διανοίγουσα δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς palpebris diductis, et alios etiam, quos *D'Orville* ad l. l. p. m. 257. excitavit. In hac propria notione legitur etiam in N. T. Luc.

, 23. πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μή-
ιis masculus primogenitus pri-
eriens clausam matricem. Ea-
mula reperitur Exod. XIII, 2.
ον πρωτογενὲς διανοῖγον πᾶσαν μή-
ɒr. פֶּטֶר כָּל־רֶחֶם, ib. v. 12.
ɪm. III, 12.
aphorice: *facultatem aliquam*
restituo, et speciatim: *facul-*
udiendi alicui reddo. Huc
ιt formulae: διανοίγειν τὰς ἀκοὰς
'iendi facultatem alicui redde-
ιrc. VII, 34. διανοίχθητι recipe
ɜm audiendi. ibid. v. 35. καὶ
νοίχθησαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαὶ et sta-
um sensum recepit, coll. Ies.
5. וְאָזְנֵי חֵרְשִׁים תִּפָּתַחְנָה
ὶ ὦτα κωφῶν ἀκούσονται. — δια-
ὺς ὀφθαλμοὺς τινὸς *efficere, ut*
'eat et cernat aliquid. 2 Regg.
et διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ Luc.
31. de *iis* dicitur, *qui jam al-*
;noscunt, et opponitur formu-
ατοῦντο οἱ ὀφθαλμοὶ v. 16. —
τὸν νοῦν *docere, instituere ali-*
ıstruere facultate intelligendi
ıiendi aliquid. Luc. XXIV,
διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν, τοῦ συνιέ-
ραφὰς tunc rationem eos do-
elligendi scripturam sacram.
. V, 4. — διανοίγειν τὴν καρδίαν
itare aliquem ad attente au-
, et vim largiri ad audiendum,
:entur. Act. XVI, 14. coll.
. I, 4. et *Themist.* II. p. 29.
ινοίγειν
pliciter *docere, explicare, in-*
ri significat. Luc. XXIV,
ὡς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφὰς no-
ιensum vaticiniorum de Mes-
neret. Act. XVII, 3. διανοί-
ταρατιθέμενος e libris divinis ex-
ιc demonstrans. Hanc *expo-*
'ocendi et *explicandi* notionem
sine dubio habet ex imitatio-
:aici פָּתַח, quod non solum
sed etiam *docere* notat, unde
a doctrina dicitur Ps. CXIX,
l. *Wesseling. Obss.* I. p. 21.
ΝΥΚΤΕΡΕΥ'Ω, fut. εύσω, *per-*
'otam noctem in aliquo loco
transigo, noctem insomnem duco, vi-
gilo, noctem consumo, impendo, (ex
διὰ et νυκτερεύω.) *Diod. Sic.* XIII, 62.
διενυκτέρευον ἐν τοῖς ὅπλοις ἐπὶ τῶν τειχῶν.
Herodian. VIII, 1. § 11. *Hesych.*
διανυκτερεύοντες· ἀγρυπνοῦντες πᾶσαν τὴν
νύκτα. *Pollux Onom.* I, 7. 8. τὸ μὲν
νυκτός τι πρᾶξαι νυκτερεῦσαι — τὸ δὲ δι'
ὅλης νυκτὸς διανυκτερεῦσαι. idem VI.
c. 19. In N. T. semel legitur Luc.
VI, 12. καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευ-
χῇ τοῦ Θεοῦ per totam noctem preci-
bus ad Deum vacabat.

ΔΙΑΝΎΩ, fut. ύσω, *perficio, absol-*
vo, expedio, i. q. τελέω. Semel legitur
in N. T. Act. XXI, 7. διανύσαντες τὸν
πλοῦν absoluta navigatione. *Aelian.*
V. H. II, 23. εἰ; τοσοῦτον διηνύσθω τὰ τοῦ
λόγου. *Phavor.* διανυσθῆναι· τελειωθῆναι.
Cf. *Schol. Sophoclis* ad *Ajac.* 611.
Elect. 1478. *Xenoph. Cyrop.* IV, 2. 8.
πολλὴν ὁδὸν διήνυσαν.

ΔΙΑΠΑΝΤΌΣ. Adverbium tem-
poris.

1. *semper.* Est ex διὰ *per* et παντὸς
omnis, intellecta voce χρόνου, notans
per omne tempus. Scribitur etiam di-
visim διὰ παντὸς, sc. χρόνου. Act.
XXIV, 16. Rom. XI, 10. Hebr.
XIII, 15. hebr. תָּמִיד Deut. XI, 12.
Ps. XVI, 8.

2. *saepe, assidue.* Luc. XXIV, 53.
καὶ ἦσαν διαπαντὸς ἐν τῷ ἱερῷ nempe sta-
tis diebus et horis. Act. X, 2. καὶ δε-
όμενος τοῦ Θεοῦ διαπαντὸς assiduus in
precibus ad Deum. Ita et תָּמִיד Ps.
XXXIV, 1. legitur.

3. *quotidie.* Hebr. IX, 6. εἰς μὲν τὴν
πρώτην σκηνὴν διαπαντὸς εἰσίασιν οἱ ἱερεῖς,
coll. Exod. XXIX, 36 et 40.

4. interdum abundat. Marc. V, 5.
καὶ διαπαντὸς νυκτὸς καὶ ἡμέρας.

ΔΙΑΠΑΡΑΤΡΙΒΗ', ῆς, ἡ. Reperitur
hoc substantivum, in omnibus Lexicis
male omissum, in haud paucis codi-
cibus 1 Tim. VI, 5. loco impressi πα-
ραδιατριβαί. Διατριβὴ est verbum pro-
prium de *disputationibus philosopho-*
rum, et interdum etiam de *loco, ubi*
philosophi disputare solent. Διαπαρα-
τριβὴ *disputatio vana et inutilis, acris*
et vehemens contentio de rebus levibus
et

et nullius momenti, nam παρὰ in compositis saepe *id* notat, *quod non rectum est*, v. c. παραλογίζεσθαι et παρατρίβεσθαι πρός τινα notat *contendere cum aliquo, simultatem exercere*, unde παρατριβὴ *contentio*. *Suid.* et *Hesych.* διαπαρατριβαί· ἐνδιελεγχισμοί, ἐνδιελέγχεαι. Cf. *L. Bos Exercitt. Philol. in N. T.* p. 223.

ΔΙΑΠΕΡΆΩ, fut. άσω, 1. *trajicio flumen* aut *mare*, quasi ἀπέρχομαι εἰς τὸ πέραν. Matth. IX, 1. ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον διεπέρασε ingressus navim trajecit lacum. ibid. XIV, 34. καὶ διαπεράσαντες ἦλθον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρὲτ trajecto mari venerunt in regionem Gennesarethicam. Marc. V, 21. VI, 53. Act. XXI, 2. εὑρόντες πλοῖον διαπερῶν εἰς Φοινίκην cum invenissent navim trajicientem in Phoenicen. Deut. XXX, 13. τίς διαπεράσει (hebr. יַעֲבָר) εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης; Ies. XXIII, 2. *Arrian. Exped. Alex.* VII, c. 10. idem *Epict.* III, 24. *Polyb.* III, 63.

2. *transeo.* Luc. XVI, 26. μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν neque, qui illinc ad nos velint, transire possint; ubi cum διαβαίνειν permutatur. *Aristoph. Avib.* 1265.

ΔΙΑΠΛΈΩ, fut. διαπλεύσω, *pernavigo, navigando emetior, navigando transeo, nave transmitto.* (ex διὰ et πλέω *navigo.*) In N. T. tantum extat Act. XXVII, 5. τὸ πέλαγος διαπλεύσαντες mare navigando emensi. *Thucyd.* IV, 25. *Herodian.* VIII, 6. 11.

ΔΙΑΠΟΝΈΩ, ῶ, fut. ήσω, *labore exerceo, elaboro, allaboro, operam do.* (ex διὰ et πονέω *laboro.*) *Xenoph. Venat.* IV, 10. καὶ τὰ σώματα διαπονοῦσαι. Passivum διαπονέομαι, οῦμαι, fut. ήσομαι,

1. proprie: *molestias laborum persentisco, defatigor laboribus;* et quia πόνος non solum *laborem*, sed etiam *molestiam quamvis* et *dolorem* significat.

2. notat omnino *moleste et aegre ferre aliquid, molestia affici.* Sic autem bis tantum legitur in N. T. Act. IV, 2. διαπονούμενοι διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαὸν moleste ferentes, quod docerent populum. ib. XVI, 18. διαπονηθεὶς δὲ ὁ Παῦλος ira e
commotus Paulus. E
significationis habet
Diod. Sic. Lib. II, c. 7.
πονηθείς· λυπηθείς.

ΔΙΑΠΟΡΕΎΩ, fut. εύσ
sativo personae *facio, ut*
non impedio transitum.
II, 5. 3. εἰ μὴ ἡμεῖς ὑμᾶ
Passivum διαπορεύομαι, fu
facio per aliquem locum,
tereo, etiam *obeo, perag*
1. διαπορεύεσθαι αὐτὸν διὰ
iter per sata faceret, a
juxta agros, frugibus c
dem modo cum διὰ co
XVIII, 16. πάντες οἱ δι
αὐτῆς. Luc. XIII, 22.
κατὰ πόλεις καὶ κώμας δι
et vicos docendo obiit.
ὄχλου διαπορευομένου turb
untem. Act. XVI, 4. ὡ
τὰς πόλεις urbes obeundo.
XXX, 10. διαπορευόμενοι
XV, 24. ἐλπίζω διαπορευό
ὑμᾶς spero obiter trans
dere.

ΔΙΑΠΟΡΈΩ, ῶ, fut. ή
ἀπορέω, proprie de *viat*
qui subsistunt, cum no
progrediantur, nec de
πόρον μὴ εὑρίσκουσι, deind
phorice de *omnibus a*
consilii inopes sunt, ut,
quidve agant, aut quo se
ignorent, et verbis lati
incertum, dubium esse, a
bigere reddi potest. Lu
διηπόρει et quid de eo stat
haerebat. *Syrus:* ܗܘܐ ܡ
rabatur. Act. II, 12. ἐξ
τε καὶ διηπόρουν omnes
admirabantur. ib. V, 24
αὐτῶν κ. τ. λ. ambigeba
rei esset. ib. X, 17. ὡς
πόρει, τί ἂν εἴη τὸ ὅραμα c
in verum hujus visi sens
Eandem significationem
διαπορέομαι, οῦμαι habet,
Luc. XXIV, 4. ἐν τῷ δια
περὶ τούτου cum consterna

de re, seu incertae hanc rem agitarent animo. Nuspiam Alexandrini hac voce usi sunt. Semel occurrit in versione *Symmachi* Dan. II, 3. καὶ διηπόρει τὸ πνεῦμα pro quo Alex. habent καὶ ἐξέστη τὸ πνεῦμα, ubi in hebraico verbum התפעם legitur. *Diog. Laërt.* I, s. 109. de Epimenide, quum 77 annos dormiisset et in agro omnia mutata invenisset, πάλιν ἧκεν εἰς ἄστυ διαπορούμενος. *Aelian. V. H.* IV, 17. *Polyb.* I, 60. *Suid.* διαπορῶ, διαπορήσω· ζητῶ, ἀμφιβάλλω.

ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥ΄ΟΜΑΙ, fut. εύσομαι, *negotior, negotiando pecuniam lucror.* (ex διὰ et πραγματεύομαι *negotior.*) Semel legitur in N. T. Luc. XIX, 15. ἵνα γνῷ, τίς τί διεπραγματεύσατο ut cognosceret, quid quisque negotiando lucratus esset.

ΔΙΑΠΡΊΩ, fut. ίσω, 1. proprie: *serra disseco, diffindo,* et διαπρίομαι *serra dissecor.* (ex διὰ et πρίω *serra seco, divido,* quod a πρίων *serra.*) Ies. X, 15. 2 Sam. XII, 31. In hac proprie notione legitur. 1 Chron. XX, 3. διέπρισε πρίοσι. Hinc

2. metaphorice διαπρίεσθαι de iis adhibetur, *qui vehementer animo commoventur, valde indignantur et irascuntur,* et maxime declarat gestum eorum, qui prae rabie dentibus strident et frendent, veluti, si quis serram trahat, de quibus speciatim formula: διαπρίειν τοὺς ὀδόντας adhibetur. In hac metaphorica notione bis tantum legitur in N. T. Act. V, 33. οἱ δὲ ἀκούσαντες διεπρίοντο illi autem, cum haec audivissent, vehementi ira commovebantur, ut supplendum sit ταῖς καρδίαις, quod additur ibid. VII, 54. διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν. *Syrus:* ܡܬܡܠܝܢ ܗܘܘ ܚܡܬܐ *corripiebantur ira. Hesych.* διεπρίοντο· ἐθυμοῦντο, ἔπριζον τοὺς ὀδόντας. Idem: διαπρίεται· ὀργιάζει, (ita enim judice *Heinsio* legendum est loco impressi διαγοράζει) μαίνεται. *Cyrilli Lex. MS.* et *Alberti Gloss. N. T.* p. 67. διεπρίοντο, πικρῶς ἐχαλέπαινον. Lectu in hanc rem dignus est *Suicerus in Thes. Eccles.* T. I. p. 880 seq. et *Wetstenius N. T.* T. II. p. 486.

ΔΙΑΡΠΆΖΩ, fut. άσω vel άξω, *diripio, violenter aufero, spolio,* (ex διὰ et ἁρπάζω *rapio.*) Bis tantum legitur in N. T. Matth. XII, 29. καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ διαρπάσαι ejusque supellectilem diripere. καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει tunc demum ejus domum expilabit. Eadem sententia legitur Marc. III, 27. *Polyb.* IV, 18. διήρπασαν τοὺς τούτων βίους. ib. VIII, 19. *Polyaen.* II, c. 29. καὶ διήρπασε τὴν πόλιν. In vers. Alex. verbis hebraicis בָּזַז, Gen. XXXIV, 27. 29. גָּזַל, Deut. XXVIII, 29. Micha II, 2. שָׁסָה, Ies. XLII, 22. Jer. L, 11. et שָׁסַס, Ps. LXXXIX. 42. respondet. Conf. *Valkenar.* ad *Eurip. Phoen.* p. 385.

ΔΙΑ'Ρ'ῬΉΓΝΥΜΙ et ΔΙΑ'Ρ'ῬΉΣΣΩ, fut. ήξω, *rumpo, disrumpo, diffringo, dilacero, perrumpo, solvo.* (ex διὰ et ῥήγνυμι vel ῥήσσω *frango.*) Matth. XXVI, 65. διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ disrupit vestimenta sua, scilicet prae indignatione. Consuetudo enim erat olim apud Judaeos aeque ac Graecos discerpendi, seu dilacerandi vestimenta in indignatione, luctu et dolore gravi. Genes. XXXVII, 29. XLIV, 13. 2 Regg. XIX, 1. Conf. *Schol. Aeschyli* ad *Persas* v. 166. Marc. XIV, 63. Luc. V, 6. διεῤῥήγνυτο τὸ δίκτυον ita, ut fere solverentur retia eorum. ibid. VIII, 29. καὶ διαῤῥήσσων τὰ δεσμὰ disruptis vinculis. Act. XIV, 14. διαῤῥήξαντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν solutis, seu rejectis vestibus. Saepius non legitur in N. T. Frequenter tamen in versione Alex. occurrit, ubi τῷ קָרַע, Jos. VII, 6. Joel. II, 13. בָּקַע, 2 Sam. XXIII, 16. et נָתַק, Ps. II, 3. CVII, 14. respondet. *Hesych.* διαῤῥήξας· συντρίψας, σχίσας. — διαῤῥήξωμεν· ἀποῤῥίψωμεν. Conf. etiam *Irmisch.* ad *Herodian.* I. c. 13. 6. p. 543.

ΔΙΑΣΑΦΈΩ, ῶ, fut. ήσω, proprie: *clare et distincte aliquid declaro et expono, significo, indico, pro veritate rei aliquid narro* (ex διὰ et σαφέω *declaro,* quod

quod est a σαφὴς *manifestus, perspicuus, certus.)* Deinde in genere *nuncio, significo, declaro.* Matth. XVIII, 31. διεσάφησαν τῷ κυρίῳ totius rei certiorem fecerunt dominum. Saepius non legitur in N. T. 1 Macc. XII, 8. 2 Macc. I, 18. 20. ὡς δὲ διεσάφησαν ἡμῖν. ibid. XI, 18. Deut. I, 5. hebraico בֵּאֵר in versione Alex. respondet. *Polyb.* III, 19. VIII, 18. XV, 27. *Appian. Parth.* p. 228. *Lucian.* de *morte Peregrini* p. 762. *Hesych.* διασαφεῖ· διασαφηνίζει, ἀγγέλλει.

ΔΙΑΣΕΙ'Ω, fut. είσω, 1. proprie: *concutio, vehementer agito, quasso.* Alex. Job. IV, 14. καὶ μεγάλως μου τὰ ὀστᾶ διέσεισε. *Aelian. V. H.* II, 14. *Hesych.* διέσεισε· διήγειρε, διεσάλευσε.

2. metaphorice, ut σείω (conf. *Valesinum* ad *Eusebii H. E.* VII. c. 30. p. 156.) et latinum *concutio, metum injicio (Polyb.* X, 26. 4. XXIX, 2. 5.) *vim infero, injecto terrore extorqueo alicui pecuniam aut simile aliquid.* Sic semel legitur in N. T. Luc. III, 14. ubi Johannes baptista, militibus praescribens, quomodo se gerere debeant, inquit: μηδένα διασείσητε, h. e. neminem concutiatis: nam etiam apud JCtos *concussio* crimen dicitur, si quid, terrore injecto, illicite extorquetur alteri et exprimitur. (Extat in *Pandectis* l. XLVII. titulus 13. *de concussione,* et in *Basilicis Graecis majoribus* a *Carolo Annibale Fabroto* collectis Lib. LX. titulus 24. inscribitur περὶ διασείσεως. Etiam Galli iniquum pecuniarum exactorem olim appellarunt *un concussionaire.)* Omissum autem post διασείσητε videtur τῶν ὑπαρχόντων, ut plene legitur 3 Macc. VII, 20. ὑπὸ μηδενὸς διασεισθέντες τῶν ὑπαρχόντων. Exempla hujus significationis dedit *Krebsius* in *Obss. Flav.* p. 114. *Wetstenius N. T.* T. I. p. 672. et *Suicer. Thes. Eccles.* T. I. p. 882.

ΔΙΑΣΚΟΡΠΙ'ΖΩ, fut. ίσω, 1. *dissipo, dispergo eos, qui conjuncti et sociati fuerunt.* (ex διὰ et σκορπίζω *spargo.)* Matth. XXVI, 31. καὶ διασκορπισθήσεται τὰ πρόβατα τῆς ποίμνης et dispergentur oves gregis. Zach. XIII, διασκορπισθήσονται τὰ πρόβατα. Ma XIV, 27. Joh. XI, 52. τὰ τέκνα Θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα veros Dei cul res inter gentiles dispersos vivent Act. V, 37. *Aelian. V. H.* XIII, 4

2. *semina spargo, dissemino.* Ma XXV, 24. συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπι colligis fructus nulla semente fa ubi aeque ac v. 26. cum σπείρειν p mutatur.

3. *dilapido profuse et luxuriose* o *sive meas, sive alterius.* Luc. 13. καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐ et ibi dilapidavit bona sua. ibid. XV

4. *perdo, destruo.* Luc. I, 51. εσκόρπισεν ὑπερηφάνους perdidit super

ΔΙΑΣΠΑ'Ω, fut. άσω, *discerpo, lanio, distraho, disrumpo.* (ex δι σπάω *traho.)* In N. T. bis tantum gitur. Marc. V, 4. καὶ διεσπάσθαι αὐτοῦ τὰς ἁλύσεις et vincula ab eo rumperentur. Act. XXIII, 10. μὴ διασπασθῇ ὁ Παῦλος ὑπ' αὐτῶν ne ab discerperetur. Cf. quae bene de voce monuit *Kypke Obss. Sacr.* T p. 117 seq. *Hesych.* διασπᾶσαι· δια διασπαράξαι, διασχίσαι. Idem: σπάσθησαν· διεσχίσθησαν.

ΔΙΑΣΠΕΙ'ΡΩ, fut. ερῶ, 1. pro *dissemino, semina spargo.*

2. *dispergo, dissipo.* Act. VII πάντες δὲ διεσπάρησαν κατὰ τὰς χ Ἰουδαίας omnesque per Judaeam persi sunt. ibid. v. 4. qui autem persi erant per varia loca. ibid. 19. Tob. XIII, 3. *Simplicius* in *E tet.* p. 211. *Polyb.* III, 19. 7. *sych.* διεσπάρησαν· διεσκορπίσθησαν.

ΔΙΑΣΠΟΡΑ', ᾶς, ἡ, 1. proprie: *seminatio.*

2. *dispersio, dissipatio.*

3. κατ' ἐξοχὴν in N. T. ita dic *loca, in quibus Israelitae exula regio, quam* διασπαρέντες Ἰουδαῖοι *persi Judaei inhabitabant.* Fu enim Christi et Apostolorum a Judaei per totum fere terrarum o dispersi, et in omnibus celebrio Asiae urbibus suas synagogas et euchas habebant, teste *Josepho*

3. 3. Et hoc sensu vox ca-
acob. I, 1. ταῖς δώδεκα φυλαῖς
πορᾷ omnibus Christianis ex
conversis extra Palaestinam
bus. 1 Petr. I, 1. παρεπιδή-
πορᾶς. Conf. *Salmasium* de
Hellenistica p. 220. et in *Fu-*
g. Hellen. p. 98 seq.
netonymiam: *dispersi in exi-*
es, dissipati. Joh. VII, 35.
ν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει
, ubi διασπορὰ τῶν Ἑλλήνων
Judaei, inter Graecos per
rrarum orbem dispersi. 2
27. ἐπισυνάγαγε τὴν διασπορὰν
s. CXLVII, 2. נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל
x. καὶ τὰς διασπορὰς τοῦ Ἰσραὴλ
. *Symmach.* τοὺς ἐξωσμένους.
raunium in *Selectis SS.* Lib.
14.

ΤΈΛΛΩ, fut. ελῶ, 1. proprie:
luc mitto, mitto in diversas
(ex διὰ, quod in compositis
onem haud raro significat, et
itto, ablego.) Alex. Nahum.
. LXVIII, 14. *Etym. M.* δια-
ιστὶ τοῦ ἀποστέλλειν.
ro, distinguo. Hesych. δια-
διαμερίζεται, ἀφορίζεται. Sic
. X, 8. XIX, 2. apud Alex.
. הִבְדִּיל, et Ruth. I, 17. pro

στέλλομαι *impero, praecipio,*
ubeo, admoneo, et, sequente
negandi, *graviter interdico.*
XVI, 20. τότε διεστείλατο τοῖς
αὐτοῦ, ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν tum
discipulis suis, ne cuiquam
Marc. V, 43. coll. Luc.
. Marc. VII, 36. coll. Matth.
. Marc. IX, 9. Act. XV,
διεστειλάμεθα contra mandata
Hinc τὸ διαστελλόμενον *dictum,*
tm. Hebr. XII, 20. οὐκ ἔφε-
διαστελλόμενον non poterant
d interdictum. Saepius non
N. T. Eodem modo δια-
legitur apud Alexandrinos
III, 11. pro נָעַר, Ezech. III,

19. 20. 21. pro הִזְהִיר Raro in hoc sensu apud exteros Scriptores legitur; attulit tamen locum e *Diod. Sic.* (p. 262. ed. Rhod. περὶ τῆς αὐτοῦ ταφῆς ἐνετείλατο διαστελλόμενος ἀκριβῶς τηρῆσαι τὸ νόμιμον) *Munthe* in *Obss. Philol. in N. T.* p. 110 seq. Conf. etiam *Wetstenii N. T.* T. I. p. 434. *Hesych.* διεστείλατο· διεσαφήσατο.

ΔΙΆΣΤΗΜΑ, ατος, τὸ, *distantia, intervallum, spatium,* et, ut latinum *spatium,* tam de *loci,* quam de *temporis* intervallo usurpatur, a διΐστημι *disto.* De *loci* spatio usurpatur Genes. XXXII, 16. καὶ διάστημα ποιεῖτε ἀνὰ μέσον ποίμνης καὶ ποίμνης. *Xenoph.* de *Venat.* II, 6. De *temporis* vero spatio legitur semel in N. T. Act. V, 7. ἐγένετο δὲ ὡς ὡρῶν τριῶν διάστημα post trium fere horarum spatium. *Polyb.* IX, 1, 1. *Plutarch.* T. VIII, Opp. p. 193 ed. *Reiske.* *Liv.* I, 17. — Interdum omittitur, v. c. Luc. XXII, 58. καὶ μετὰ βραχὺ, sc. διάστημα, et paulo post.

ΔΙΑΣΤΟΛῊ, ῆς, ἡ, *distinctio, diversitas, discrimen,* a perfecto medii διέσταλκα, verbi διαστέλλω, *distinguo.* Rom. III, 22. οὐ γάρ ἐστι διαστολὴ nullum enim est discrimen Judaeorum et paganorum; quanquam etiam reddi posset: nulla enim est praestantia Judaeorum prae paganis, nam διαστολὴ etiam *excellentiam, eminentiam* notat, teste *Suida:* διαστολή· ἐξοχή. ibid. X, 22. οὐ γάρ ἐστι διαστολὴ Ἰουδαίου καὶ Ἕλληνος. 1 Cor. XIV, 7. ἐὰν διαστολὴν τοῖς φθόγγοις μὴ δῷ si distinctos sonos non dent, aut, si discrimen non dent per sonos. *Hesych.* διαστολή· διάκρισις, διαίρεσις. *Suid.* διαχώρησις.

ΔΙΑΣΤΡΈΦΩ, fut. έψω, 1. proprie: *torqueo, detorqueo, tortuosum reddo, in varios anfractus deflecto,* et opponitur τῷ εὐθύνειν, seu εὐθὺ ποιεῖν, unde διαστρέφεσθαι graecis medicis eae corporis partes dicuntur, quae a rectis distortae et flexuosae fiunt. Conf. *Foesii Oeconom. Hippocr.* p. 97. Sic legitur in N. T. Act. XIII, 10. οὐ παύ-

σῃ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς Κυρίου τὰς εὐθείας semper suffodis viam Dei planam et rectam, seu planius, impedire et retardare conaris benefica Dei decreta, ejusque rationes turbas. Micha III, 9.

2. *averto, ad defectionem sollicito.* Luc. XXIII, 2. τοῦτον εὕρομεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος hunc invenimus seditionem concitantem. Act. XIII, 8. ζητῶν διαστρέψαι τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως studens avertere proconsulem ab assensu quem praebebat religioni christianae. Exod. V, 4. ἱνατί διαστρέφετε τὸν λαὸν ἀπὸ τῶν ἔργων; ubi in hebr. הַפְרִיעַ legitur. 1 Regg. XVIII, 17. ὁ διαστρέφων τὸν Ἰσραήλ.

3. *corrumpo, perverto, vitiosum reddo,* unde et διαστρέφεσθαι, ad animum translatum, de iis dicitur, qui perversis imbuti opinionibus veritatem repudiant, (*Arrian.* Diss. *Epictet.* III, c. 6.) et de iis, qui sunt moribus pravis et perversis. Matth. XVII, 17. Luc. IX, 41. ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη o homines increduli et perversi! Sic plane Deut. XXXII, 5. דּוֹר עִקֵּשׁ וּפְתַלְתֹּל Alex. γενεὰ σκολιὰ καὶ διεστραμμένη. Act. XX, 30. λαλοῦντες διεστραμμένα tradentes doctrinam, quae plane abhorret a vera religionis christianae indole. Similis locus est Prov. XXIII, 33. יְדַבֵּר תַּהְפֻּכוֹת. Philipp. II, 15. ἐν μέσῳ γενεᾶς σκολιᾶς καὶ διεστραμμένης. Num. XV, 39. οὐ διαστραφήσεσθε ὀπίσω τῶν διανοιῶν ὑμῶν. Apud *Eusebium* in *H. E.* VI, 38. διαστροφὴ de *errore* ponitur.

ΔΙΑΣΩΖΩ, fut. ώσω, i. q. simplex σώζω, et generatim *servo, conservo, salvum et incolumem aliquem praesto, quocunque modo hoc fiat,* significat, sive *avertendo mala,* sive *tollendo, quae premunt et affligunt.* Διασώζομαι *liberor, servor ex aliquo periculo.* Act. XXVIII, 4. διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης servatum e mari. 1 Petr. III, 20. διεσώθησαν δι' ὕδατος servati sunt ex aqua, seu diluvio. Num. X, 9. διασωθήσεσθε ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν. Sic et legitur apud *Polyaenum Strateg.* I, c. 41. p. 94. ed. *Casaub.* Conf. *Lexicon Xenophont.* s. h. v. Speciatim

2. significat, ut σώζω, *sano, valetudinem corporis restituo.* Matth. XIV, 36. καὶ ὅσοι ἥψαντο, διεσώθησαν et quotquot attigere, sanati sunt, coll. Marc. VI, 56. Luc. VII, 3. ὅπως ἐλθὼν διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ ut suum servum sanatum veniret. Eodem sensu legitur etiam apud *Polyaenum Strateg.* II, c. 33.

3. seq. πρὸς, εἰς etc. *salvum et incolumem, sartum tectumque aliquem perduco aliquo.* Act. XXIII, 24. ἵνα τὸν Παῦλον διασώσωσι πρὸς Φήλικα ut Paulum salvum perducerent ad Felicem. ibid. XXVII, 43. *Apollodor. Bibl.* III, c. 6. § 8. extr. Ἄδραστον μόνον ἵππος διέσωσεν. Passivum διασώζεσθαι notat *salvum et incolumem pervenire in aliquem locum,* διασωθέντα ἀφικέσθαι, ut plene dixit *Cebes* in *Tabula* c. 17. Sic legitur in N. T. Act. XXVII, 44. καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν et ita factum est, ut omnes salvi in terram evaderent. ibid. XXVIII, 1. διασωθέντες posteaquam salvi in terram evasissent. Alex. Genes. XIX, 19. Ies. XXXVII, 38. pro נִמְלְטוּ. Macc. XI, 12. Eodem sensu extat apud *Polybium* VIII, c. 11. διασώζοντ... πρὸς τὴν πόλιν. *Josephum A. J.* IX, 4. 6. *Lucian.* T. II. Opp. p. 130. ed. *Reitz.* et aliis in locis, quae collegit *Krebsius Obss. Flav.* p. 250. et *Wetstenius N. T.* T. II. p. 616 et 649.

ΔΙΑΤΑΓΗ, ῆς, ἡ, 1. proprie: *ordinatio, dispositio,* a διατάσσω *ordino, dispono.*

2. διαταγαὶ *ordines, agmina disposita,* et est inprimis vox propria de *copiis in aciem dispositis.* Hinc praeeunte *Krebsio* in *Obss. Flav.* p. 200. explicarem locum difficilem Act. VII, 53. ubi lex mosaica dicitur lata et promulgata esse εἰς διαταγὰς ἀγγέλων, h. e. praesente angelorum choro, seu, adstantibus angelorum agminibus, (alii vertere malunt: *angelorum opera,* ita, ut Deus in lege promulganda angelorum

nisterio uteretur: sed repug-
us Exod. XX, 1. 19. 22.)
locis Galat. III, 19. et Hebr.

titutio, institutum, res institu-
m. XIII, 2. τῇ τοῦ Θεοῦ διατα-
ταγῇ instituto resistit divino.
ocus est apud Alex. Esra IV,

ΓΑΓΜΑ, τος, τὸ, *mandatum,*
praeceptum. (a διατέταγμαι
ssivi, verbi διατάσσω *praecipio,*
.) Semel legitur in N. T.
II, 23. καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διά-
οῦ βασιλέως nec edictum regis
nt. In versione Alex. re-
τῷ נִשְׁתְּוָן *decreto, diplomate*
enso Esra VII, 11. Sapient.
Plutarch. Marcell. p. 312.

ΓΑΡΑΣΣΩ, vel ΔΙΑΤΑΡΑΤΤΩ,
, *perturbo, perplexum animo*
ommoveo. (ex διὰ et ταράσσω
o, turbo.) Tantum legitur
. Luc. I, 19. διεταράχθη ἐπὶ τῷ
τοῦ sermone ejus perturbata
o. *Dionys. Halic. Ant.* VII,
enoph. Mem. IV, 2, 40.
ΤΑΣΣΩ, vel ΔΙΑΤΑΤΤΩ, fut.

rie: *ordino, certo ordine com-*
dispono. (ex διὰ et τάσσω *or-*
atuo.) Dicitur inprimis de
s, qui in aciem disponuntur,
Macc. XII, 20. διατάξας τὴν
τρατιάν. Adde 1 Regg. XI,
Herodian. I, 9. 6. *Xenoph.*
IV, 21. et IX, 1.
ondet latino *constituere,* et
lo anordnen, verordnen *to order*
late, et ita late patet, ut de
ive propria, sive aliena aucto-
liquid praecipiente, jubente,
te (apud *Herodot.* I, c. 110.
ειν et ἐντέλλεσθαι permutatur)
ite, usurpetur, maxime tamen
at legum auctoribus et magis-
et potestatem *sanciendi, edi-*
nterdum etiam *ferendi,* et *pro-*
li legem habeat. Sic legitur
. Matth. XI, 1. ὅτε ἐτέλεσεν δια-
τάσσων postquam haec mandata dedit. Luc. III, 13. παρὰ τὸ διατεταγμένον quam ipsis legibus constitutum et definitum est. ib. VIII, 55. καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν jussitque illi dare cibum. ibid. XVII, 9. ὅτι ἐποίησε τὰ διαταχθέντα quod heri mandatis satisfecerit. ibid. v. 10. Act. VII, 44. καθὼς διετάξατο quemadmodum exstruere jusserat. ib. XVIII, 2. διὰ τὸ διατεταχέναι propter edictum. (*Hesiod. Theog.* v. 74. *Aelian. V. H.* II, 15.) Act. XX, 13. οὕτω γὰρ ἦν διατεταγμένος, *Vulgatus: sic enim disposuerat ipse.* ibid. XXIII, 31. XXIV, 23. 1 Cor. VII, 17. ubi alii codices habent διδάσκω, ibid. IX, 14. XI, 34. τὰ δὲ λοιπὰ, ὡς ἂν ἔλθω, διατάξομαι caeteros ritus, ad celebrationem coenae sacrae pertinentes, constituam, ubi ad vos venero. ibid. XVI, 1. Galat. III, 19. διαταγεὶς δι' ἀγγέλων promulgata praesentibus angelis. Tit. I, 5. Judd. V, 9. ἡ καρδία μου εἰς τὰ διατεταγμένα τῷ Ἰσραήλ. *Phavor.* διατάττομαι· τὸ διορίζομαι καὶ προστάττω, οἷον ὁ βασιλεὺς διατάττεται τοῖς ὑφ' ἑαυτοῦ ὑπηκόοις, φυλακὴν ἔχειν. ἐξ οὗ κυρίως διάταγμα, ἡ τοῦ βασιλέως προσταγή.

ΔΙΑΤΕΛΕΩ, ῶ, fut. έσω, 1. *perficio, finio, ad finem perduco,* (ex διὰ et τελέω *impleo, perficio.)*

2. *permaneo, perago, traduco tempus,* ita, ut subintelligatur τὸν χρόνον, vel simile quippiam. Sic semel in N. T. legitur Act. XXVII, 33. ἄσιτοι διατελεῖτε, sc. τὸν χρόνον, jejuni permanetis, seu, consumitis tempus. Deut. IX, 7. ἀπειθοῦντες διετελεῖτε τὰ πρὸς Κύριον. Jer. XX, 7. πᾶσαν ἡμέραν διετέλεσα μυκτηριζόμενος. *Aelian. V. H.* II, 41. διετέλει ἀγρυπνῶν καὶ πίνων ἅμα. *Xenoph. Anab.* IV, 3. 2. πάσας (scil. ἡμέρας) μαχόμενοι διετέλεσαν. Mem. I, 2. 28. σωφρονῶν διετέλει. Conf. quae multis de hac voce exposuit *Irmisch. Excurs.* ad *Herodian.* I, 4. 12. p. 843 seq. Vide etiam *Phavorinum* sub διατελῶ.

ΔΙΑΤΗΡΕΩ, ῶ, fut. ήσω, 1. ***sollicite conservo, diligenter servo, custodio aliquid, ne surripiatur et auferatur,*** (*Polyb.*

(*Polyb.* I, 7. 7. et 45. 14.) et κατ' ἐξοχὴν de *iis* usurpatur, *qui animo aliquid figunt et conditum aliquid mente tenent.* Luc. II, 51. διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα et mater ista omnia condita mente tenebat. Gen. XXXVII, 11. וְאָבִיו שָׁמַר אֶת־הַדָּבָר, Alex. ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ διετήρησε τὸ ῥῆμα, coll. Dan. VII, 28. וּמִלְּתָא בְּלִבִּי נִטְרֵת *Theodot.* καὶ τὸ ῥῆμα ἐν τῇ καρδίᾳ μου διετήρησα.

2. etiam de *iis* usurpatur, *qui cavere aliquem sibi jubent et abstinere ab aliqua re,* adeoque sequente ἑαυτὸς ponitur reciproce pro *abstinere, sibi cavere.* Sic legitur in N. T. Act. XV, 29. ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυτοὺς a quibus si abstinueritis, aut vobis caveritis. Ita et simplex τηρέω ponitur 1 Joh. V, 18. Ies. LVI, 2. *Aristot. H. A.* IX, 7.

ΔΙΑΤΊ, *cur? quare?* Adverbium interrogandi, ex διὰ et τί *quid?* quod Alex. pro מַדּוּעַ, Exod. II, 18. V, 14. לָמָּה, Num. XI, 11. Job. III, 11. et עַל־מָה, Deut. XXIX, 24. posuerunt. Matth. IX, 14. XIII, 10. Marc. II, 18. Luc. V, 30. 33. Joh. VII, 45. Apoc. XVII, 7. Saepe quoque vox separatim posita legitur διὰ τί.

ΔΙΑΤΊΘΗΜΙ, fut. θήσω, 1. proprie: *dispono aliquid quocunque modo,* et in vers. Alex. respondet hebraico הַשִּׂים 1 Sam. XI, 11. διέθετο Σαοὺλ τὸν λαὸν εἰς τρεῖς ἀρχάς.

2. *ordino, constituo, in ordinem redigo. Thucyd.* I, 126. καὶ τὸ πᾶν διαθεῖναι. 1 Sam. VI, 15. Hinc

3. *testor, lego, testamentum condo, testamento ordino.* Sic legitur in N. T. Hebr. IX, 16. θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου intercedere debet mors testatoris. ib. v. 17. ὅτι ζῇ ὁ διαθέμενος non valet, dum vivit testator. Sic etiam apud *Josephum A. J.* XIII, 16. 1. τὴν δὲ βασιλείαν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρου διέθετο: et *Lysiam Orat.* p. 246. τὰ δὲ οἰκεῖα τὰ αὐτοῦ διέθετο. *Polyb.* XX, 6. 5.

4. *paciscor, pactum ineo, foedus pango.* Sic reperitur Hebr. VIII, 10. αὕτη ἡ διαθήκη, ἣν διαθήσομαι hoc est foedus, quod pangam. ib. X, 16. Alexandrini usurparunt pro hebraico כָּרַת, quod cum nomine בְּרִית *foedus percutere, pacisci* notat, Genes. XV, 18. XXXI, 44. Deut. V, 2. 3. etc. Sic et *Aristoph. Aves* v. 439. ἢν μὴ διάθωνταί γ' οἵδε διαθήκην ἐμοί.

5. *certissime polliceor, condico, addico.* Luc. XXII, 29. κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν τὴν βασιλείαν, καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ μου et ego sanctissime vobis addico felicitatem illam, quam mihi ipsi Deus addixit. *Syrus* bene transtulit ܐܘܠܦܢ *pollicitus est.* Act. III, 25. τῆς διαθήκης ἧς διέθετο ὁ Θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν promissionis, quam Deus dedit majoribus nostris. Eodem modo כָּרַת usurpatur 2 Paral. VII, 18. Hagg. II, 5. *Phavorin.* διατίθημι· τὸ καλῶς τίθημι, καὶ διοικῶ καὶ καθιστῶ καὶ οἰκονομῶ καὶ ἐπὶ λόγων καὶ πραγμάτων ἑτέρων.—διατίθεμαι· συντίθεμαι.

ΔΙΑΤΡΊΒΩ, fut. ίψω, 1. proprie: *tero, attero, comminuo, consumo, absumo.* (ex διὰ et τρίβω *tero.*) Tob. XI, 8.

2. per ellipsin nominis χρόνου, *tempus tero, moror, commoror, versor in aliquo loco.* Joh. III, 22. καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετ' αὐτῶν καὶ ἐβάπτιζεν ibique cum iis commoratus est et baptizavit. ib. XI, 54. Act. XII, 19. εἰς τὴν Καισάρειαν διέτριβεν. (Conf. *Wakefield Silvam Criticam* P. II. p. 132.) ibid. XV, 35. Interdum additur χρόνον, Act. XIV, 3. 28. ἡμέρας, Act. XVI, 12. XX, 6. XXV, 6. 14. Levit. XIV, 8. διατρίψει ἔξω τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἑπτὰ ἡμέρας, ubi hebraico יָשַׁב respondet. Jer. XXXV, 7. pro גּוּר positum extat. *Hesych.* διατρίβει· διάγει, παρέλκει ἐπὶ πολὺν χρόνον. *Polyaen.* II, 144. *Herodian.* III, 10. 3. V, 5. 2. *Polyb.* III, 19. 8. ubi vid. *Schweighaeuser.*

ΔΙΑΤΡΟΦῊ, ῆς, ἡ, *alimentum, victus, omne, quo corpus sustentatur et alitur,*

a διατρέφω *alo, nutrio,* qua
aepius usi sunt Alex. v. c.
L, 21. Ruth. IV, 15. Ps.
. etc. In N. T. tantum legi-
im. VI, 8. ἔχοντες διατροφὰς καὶ
ματα. 1 Macc. VI, 49. ὅτι οὐκ ἦν
αῖ διατροφή. In versione *Aquilae*
g. V, 25. hebraico מַאֲכֶלֶת
let. Vox haec rarissime in
ribus graecis occurrit. Re-
tamen apud *Sophoclem* in
Flag. v. 1297. *Xenoph.* de
. IV, 49. et *Plutarch.* T. VI.
. ed. *Reiske*. *Hesych.* διατρο-
ρέμματα. *Thom. M.* p. 214.
οὐ διαγωγὴ οὐδὲ διατροφή. καὶ
γὰρ σημαίνει ἡ δίαιτα. καὶ
ιος δὲ καὶ διάγων, οὐ μὴν καὶ δια-
νος. ubi videndus *Sallierius,*
ca *Plutarchi, Josephi* aliorum-
anc vocis διατροφὴ significatio-
onfirmantia, excitavit.

ΑΥΓΑΖΩ, fut. άσω, *illumino, il-*
, *diffulgeo, perfulgeo, transpa-*
ex διὰ et αὐγάζω *splendorem*
lustro.) Semel legitur in N. T.
r. I, 19. ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ
dum dies illucescat. *Hesych.*
σαι· φωτίσαι.—διαυγές· λαμπρὸν,
ν. *Plutarch.* T. IX. *Opp.* p.
Reiske. Polyb. III, 104.

ΑΦΑΝΗΣ, έος, ὁ, ἡ, neutrum
ΑΝΕΣ, τὸ, *pellucidus, perspi-*
transparens. (a διαφαίνω *plene*
lo, transparens et pellucidus
Semel in N. T. legitur Apoc.
21. ὡς ὕαλος διαφανὴς sicut
n pellucidum. Est hebraicum
xod. XXX, 34. Hinc τὸ δια-
Symmacho Genes. VI, 16. *fe-*
, *apertura* dicitur. *Hesych.* δια-
λαμπρὸν, διάπυρον. Adde *Sui-*
sub διαφανής. *Dion. Halic.* T.
. 758. ed. *Reiske*. *Plutarch.* T.
. 402. *Reiske.*

ΙΑΦΕΡΕΙ. Impersonale, respon-
latino *interest, refert,* a διαφέρω,
vide. Semel in N. T. legitur
II, 6. οὐδέν μοι διαφέρει, quod
o vertitur: *nihil mea refert,* sed
reddere malim: *equidem non*
sum inferior. Julian. Imp. Orat.
VII, p. 429. τοῦτο γὰρ ἐμοί γε οὐδὲν δια-
φέρει. *Aelian. V. H.* I, 25. Confer
etiam *Wetstenii N. T.* T. II. p. 219.

ΔΙΑΦΕΡΩ, fut. διοίσω, aor. 1. διή-
νεγκα,

1. proprie: *in diversas partes fero.* (ex διὰ et φέρω *fero.)*

2. *deporto, fero per aliquem locum, perfero.* Marc. XI, 16. ἵνα τὶς διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ ut quispiam portaret vas per templum. 3 Esdra V, 78. διαφέρειν σχεδίας εἰς τὸν Ἰόππης λιμένα. *Appian.* B. C. IV, p. 985 et 992.

3. *huc et illuc agito, jacto, incerto cursu huc et illuc fero.* Act. XXVII, 27. διαφερομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ, scil. πόντῳ vel κόλπῳ, agitati in mari Adriatico. *Plutarch. de sera num. vindicta* p. 552. C. *Lucian. Hermotim.* 28. *Philo de migrat.* T. I. p. 459. 9. ed. *Mangey.* Conf. *Gataker.* ad *Marc. Antonin.* IX, 27. Eodem modo *differre* sumitur apud *Horat.* Epod. X, 6. ubi Eurus dicitur fractos *differre* remos.

4. *dissemino, spargo,* et metaphorice: *divulgo, propago.* Act. XIII, 49. διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ propagabatur doctrina christiana. *Vulgatus: disseminabatur autem verbum domini per universam regionem. Chrysostomus:* τουτέστι, διεκομίζετο. Sapient. XVIII, 10. οἰκτρὰ διεφέρετο θρηνουμένων παίδων.

5. *discrepo, differo, discernor.* 1 Cor. XV, 41. ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ nam stella a stella differt splendore. Galat. IV, 1. οὐδὲν διαφέρει δούλου nihil differt a servo. Dan. VII, 3. θηρία διαφέροντα ἀλλήλων. Sapient. XVIII, 2. τοῦ διενεχθῆναι χάριν.

6. sequente genitivo personae, *praesto, excello, antecello, emineo,* i. q. πρέχω. Matth. VI, 26. οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; nonne vos iis longe praestantiores estis? ibid. X, 31. πολλῶν στρουθίων διαφέρετε multis passeribus vos praestatis. ibid. XII, 12. Luc. XII, 7. 24. 2 Macc. XV, 13. ἄνδρα πολιᾷ καὶ δόξῃ διαφέροντα. Sic

Sic et legitur apud *Aeschin.* Dial. III, 6. *Thucyd.* II, 39. Exempla e *Philone* congessit *Carpzov.* in Exercitt. Philon. in Ep. ad Hebraeos p. 28. Confer etiam *Wetstenii N. T.* T. I. p. 334. *Hesych.* διαφέρει· ἀνήκει, προύχει, ὑπερέχει, βελτίων ἐστί. *Alb.* Gloss. N. T. p. 95. τὰ διαφέροντα· τὰ κρείττονα.

7. διαφέρεσθαι *dissidere, dissentire inter se, contendere.* 2 Macc. III, 4. *Xenoph.* Mem. II, 3. 5. *Aeschin.* Dial. II, 13 et 24. unde διαφορὰ *dissensio.* ibid. II, 13. *Hesych.* διηνέχθη· ἐμαχέσατο. Hinc non solum τὸ διάφορον *id, de quo dissentitur, causa dissidii* dicitur apud Graecos, sed etiam in N. T. τὰ διαφέροντα *quaestiones* vocantur, *res, de quibus lis adhuc est et controversia, an sint honestae et licitae nec ne.* Rom. II, 18. καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα. *Theophyl.* τί δεῖ πρᾶξαι καὶ τί μὴ δεῖ πρᾶξαι. Philipp. I, 10. εἰς τὸ δοκιμάζειν τὰ διαφέροντα ut examinare et dijudicare possitis, quae sint probanda et conveniant religioni christianae, nec ne. Conf. *L. Bos.* Exercitt. Philol. in N. T. p. 99.

ΔΙΑΦΕΥ'ΓΩ, fut. εύξομαι, *effugio, evito.* (ex διὰ et φεύγω *fugio.*) Act. XXVII, 42. μήτις ἐκκολυμβήσας διαφύγοι ne quis enatando effugeret. Saepius in N. T. non legitur. Alexandrini pro נוס, Amos IX, 1. פָּלַט, Jos. VIII, 22. et נִמְלַט, Proverb. XIX, 5. posuerunt. *Xenoph. Cyrop.* V, 3. 9.

ΔΙΑΦΗΜΙ'ΖΩ, fut. ίσω, 1. de rebus et sermonibus si usurpatur, est: *divulgo, spargo, famam in vulgus spargo.* (ex διὰ et φημίζω *divulgo.*) Matth. XXVIII, 15. καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον et divulgata est haec res apud Judaeos ad hunc usque diem. Marc. I, 45. καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον et divulgare rem. *Dion. Hal.* l. XI. c. 46. *Dion. Alex. Perieg.* v. 26. *Diod. Sic. Eclog.* l. XXXVI, p. 532. ed. *Wessel.* ἀπολμῶν αὐτοῦ διαφημίσαντ... Sed

2. si de personis dicitur, significat: *notum facio, celebro, praedico.* Matth. IX, 31. διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ celebrarunt illum per totam istam regionem. Saepius in N. T. non legitur. *Phavor.* διαφημίζει διασαλπίζω.

ΔΙΑΦΘΕΙ'ΡΩ, fut. ερῶ, 1. proprie: *corrumpo, perdo,* sensu physico, sive res penitus destruatur, sive saltem deterior reddatur et damnum patiatur. Sic de tinea, quae corrodendo corrumpit vestem, legitur Luc. XII, 33. σὴς διαφθείρει. Apoc. VIII, 9. τρίτον τῶν πλοίων διεφθάρη tertia pars navium periit. De corpore, quod calamitatibus et afflictionibus debilitatur et frangitur, reperitur 2 Cor. IV, 16. ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται quanquam corpus nostrum tot malis frangitur et attenuatur. Respondet in vers. Alex. hebraico הִשְׁחִית, Jud. II, 19. VI, 4. 5. 1 Sam. VI, 5. et חָבַל, Eccles. V, 6. Dan. II, 44. Hinc interdum *interficere* notat, non solum apud Alexandrinos, 1 Sam. II, 25. (ubi הָמִית respondet) sed etiam apud *Polyaenum* Strategem. V, 4. (τοὺς μὲν αὐτῶν διέφθειραν, τοὺς ἐξώγρησαν.) *Platonem* Menex. c. 1... *Aelian.* V. H. VIII, 9. XIII, 45.

2. sensu morali: *corrumpo, depravo, improbum reddo, pravis opinionibus et consiliis imbuo.* 1 Tim. VI, 5. ἄνθρωποι, διεφθαρμένοι τὸν νοῦν homines, corrupti mente, sunt stulti, insipientes, sensu veri et utilis destituti. Sic apud *Isocratem* Panegyr. c. 41. διεφθαρμένος τὴν φύσιν qui a naturae bonitate deflexit. Apoc. XI, 18. τοὺς διαφθείροντας τὴν γῆν qui homines scelestos reddiderunt. *Herodian.* I, 6. 2. διαφθείρειν ἐπειρῶντο νέον ἦθος βασιλέως, ubi videndus *Irmischius.* *Homer. Il.* ι, 128. *Dionys. Halic. Ant.* V, 21.

3. *punio, affligo, miserum reddo.* Apoc. XI, 18. διαφθεῖραι τοὺς διαφθείροντας

ιν γῆν. Conf. in universum tes ad *Thomam M.* sub διά- 230 seq. et *Lexicon Xeno-* ι s. h. v.

ΘΟΡΑ', ᾶς, ἡ, *corruptio, de-destructio quaevis, (Xenoph.* . VI, 3. *Polyb.* I, 48. 3 et 8.) ι, *putrefactio, cui obnoxium est ιmanum.* (a praeter. med. δι-rbi διαφθείϱω.) Act. II, 27. οὐ-ἰν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοϱὰν neque tuum sines putrefieri, coll. , 10. לִרְאוֹת שָׁחַת. Act. II, σὰϱξ αὐτοῦ εἶδε διαφθοϱὰν nec linem abiit. ibid. XIII, 34. ιλοντα ὑποστϱέφειν εἰς διαφθοϱὰν ıquam moriatur. ibid. v. 35. Saepius non legitur in N. T. φθοϱά· ϑάνατος, διάλυσις τοῦ ὑματος.

ΡΟΣ, ου, ὁ, ἡ, *discrepans, diversus, varius.* (a διαφέϱω Rom. XII, 6. διάφοϱα χαϱίσ-ι diversa. Alex. pro כִּלְאַיִם *nera*, Levit. XIX, 19. Deut. *Gloss.* in *Octat.* διάφοϱον ;• quo res dignoscitur, quod ·eddit, διάφοϱον dicitur. Sic N. T. Hebr. IX, 10. διαφό-ϱμοῖς lotionibus, s. purgatio-ticis, quibus Judaei a reli-bus discernebantur et dig-ur.

'*ens, praestans*, quia, quae et praestant, ab aliis diver-Hebr. I, 4. ὅσῳ διαφοϱώτεϱον ; κεκληϱονόμηκεν ὄνομα quo ma-e illis consecutus est digni-d. VIII, 6. διαφοϱωτέϱας τέ-υϱγίας praestantius ministe-us est. Alex. Esdr. VIII, *mach.* Genes. I, 27. *Sextus* ᴾ*hys.* I, 218. διαφοϱώτεϱον onf. *Duker.* ad *Thucyd.* VI, *Abresch. Annotatt. in Ep.* p. 28. *Hesych.* et *Alb.* Γ. p. 168. διαφοϱώτεϱον· κϱεῖτ-τεϱον. Interdum per ellipsin c. Act. X, 46. et 1 Cor. q. ad vocem γλώσσαις. Ple-na formula legitur apud *Leon. Imp. Tact.* IV, 49.

ΔΙΑΦΥΛΑ'ΣΣΩ, vel ΔΙΑΦΥΛΑ'ΤΤΩ, fut. άξω, *diligenter et sollicite aliquid custodio, ne surripiatur vel corrumpatur et damnum subeat, (Xenoph. Cyrop.* IV, 5. 15. et *Hist. Gr.* VI, 2. 14.) *curam alicujus gero, defendo, tueor.* Semel in N. T. legitur Luc. IV, 10. τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται πεϱὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε angelis suis mandabit de te, ut te tueantur et defendant. *Xenoph. Cyrop.* V, 1. 1. *Memor.* I, 5. 2. Conf. *Victor. V. L.* XIV, 11. Eodem modo שָׁמַר Ps. XCI, 11. *Hesych.* διεφύλαξας· διετή-ϱησας, ἐσκέπασας.

ΔΙΑΧΕΙΡΙ'ΖΩ, fut. ίσω, *manu tracto, laboro, ago aliquid, manu aliquid efficio, administro, rego.* (ex διὰ et χειϱίζω *manu tracto.) Xenoph. Anab.* I, 9. 10. *Hesych.* διαχειϱίζει· διοικεῖ. Medium διαχειϱίζομαι *trucido, interficio aliquem, manu injecta occido.* Sic bis legitur in N. T. Act. V, 30. ὃν ὑμεῖς διεχειϱίσασθε quem vos interimendum curastis. (Confer *Dresigium* de *verbis mediis* Sect. II, § 8.) ibid. XXVI, 21. ἐπειϱῶντο διαχειϱίσασθαι interficere conabantur. *Polyb.* VIII, 18. *Strabo* VI, p. 263. *Herodian.* III, 12. 2. Eodem sensu χειϱόομαι sumitur apud *Aelian.* V. H. IV, 5. de Hercule, ἐχειϱώσατο λέοντα. *Hesych.* δια-χειϱίζεται· φονεύει.

ΔΙΑΧΛΕΥΑ'ΖΩ, fut. άσω, *irrideo, derideo, subsanno, cavillor.* (ex διὰ et χλευάζω idem.) Semel tantum legitur in N. T. Act. II, 13. ἕτεϱοι δὲ δια-χλευάζοντες ἔλεγον alii vero moto risu dixerunt. Ita certe legitur in editione N. T. a *Griesbachio* curata, qui, repudiata lectione, olim recepta, χλευ-άζοντες, alteram διαχλευάζοντες in textum recepit. Confer etiam *Matthaei* in N. T. ad h. l. *Polyb.* XVII, 4. 4. XXX, 13. 12.

ΔΙΑΧΩΡΙ'ΖΩ, fut. ίσω, *separo, sejungo, divello, discerno.* Διαχωϱίζομαι *separo me, disjungor, discedo, discessum paro.* Semel in N. T. legitur Luc. IX, 33. ἐν τῷ διαχωϱίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ'

ἀπ' αὐτοῦ cum abirent ab ipso, seu discessum pararent. Genes. XIII, 9. διαχωρίσθητι ἀπ' ἐμοῦ. Sirac. VI, 14.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΌΣ, ὁ, ἡ, τὸ, 1. *peritus artis docendi, aptus ad docendos et instituendos alios.* (a διδάσκω *doceo.)* Nam adjectiva, in ικος desinentia, peritiam et facultatem alicujus rei significant, v. c. γεωμετρικὸς *geometriae peritus,* τεχνικὸς *arte valens,* φυσικὸς *sollers naturae investigator.* Sic in N. T. legitur 1 Tim. III, 2. διδακτικόν.

2. *qui se institui et edoceri facile et lubenter patitur, qui emendationem et correctionem admittit, docibilis,* qua ipsa voce *Vulgatus* recte, ut ipsa orationis series docet, usus est 2 Tim. II, 24. δεῖ εἶναι διδακτικὸν ne sit contumax sententiae suae defensor.

ΔΙΔΑΚΤΌΣ, ὁ, ἡ, τὸ, non tam *eum* notat, *qui se docendum praebet,* aut, *qui doceri potest,* v. c. apud *Aeschin.* Dial. I, 1. *Xenoph.* Oeconom. c. 12. s. 10. quam, *qui jam didicit, qui est edoctus, qui jam satis institutus est, doctus, eruditus, doctrina imbutus.* Sic in N. T. legitur Joh. VI, 45. καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ τοῦ Θεοῦ et erunt omnes instituti in vera religione divina. Hebraice dicitur לִמּוּדֵי יְהוָה. Ies. LIV, 13. 1 Macc. IV, 7. διδακτοὶ πολέμου rei militaris periti. Διδακτοὶ λόγοι *modus et ratio docendi.* 1 Cor. II, 13. ἃ καὶ λαλοῦμεν, οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς (in quibusdam codicibus legitur διδαχῇ) πνεύματος quam vobis tradimus, ita, ut non utamur methodo, qua sapientia humana tradi solet, (aut ad doctrinae rationem et praescriptum conformata) sed, quam nobis commendavit Deus, aut, quae convenit religioni Christianae. Confer. *Wetstenii* N. T. T. II, p. 107.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΊΑ, ας, ἡ, 1. proprie: *institutio, instructio, informatio.* Rom. XV, 4. εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν προεγράφη sunt eo consilio scripta, ut nos edoceamur. 2 Tim. III, 16. πᾶσα γραφὴ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν. 1 Tim. IV, 13.

2. metonymice: *ipsa doctrina, qua aliquis instruitur, vel instruendus est.* Matth. XV, 9. διδάσκοντες διδασκαλίας. Marc. VII, 7. coll. Ies. XXIX, 13. Ephes. IV, 14. παντὶ ἀνέμῳ διδασκαλίας omni levi et vana doctrina. Coloss. II, 22. 1 Tim. I, 10. τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ, verae doctrinae christianae. ib. IV, 1. 6. 16. V, 17. VI, 1. 3. 2 Tim. III, 10. IV, 3. Tit. I, 9. II, 1. 7. 10.

3. *docendi munus et officium.* Rom. XII, 7. ὁ διδάσκων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ, scil. μενέτω, doctor muneri docendi semper satisfaciat. Conf. *Suiceri Thesaur. Eccles.* T. I, p. 900.

ΔΙΔΆΣΚΑΛΟΣ, ου, ὁ, 1. *quilibet magister vel doctor, qui aliis instituendis et erudiendis operam navat.* (a διδάσκω *doceo.)* Sic Christus, a Deo missus, ut homines doceret veram religionem, διδάσκαλος vocatur Matth. VIII, 19. XII, 38. Luc. VII, 4. Tribuitur hoc nomen in N. T. etiam *apostolis,* 1 Tim. II, 7. 2 Tim. I, 1[illegible] *Johanni baptistae,* Luc. III, 12. *religionis Christianae doctoribus,* Act. XIII, 1. et *doctoribus synagogae Judaicae,* Luc. II, 46. Joh. III, 1[illegible] Rom. II, 20. Κατ' ἐξοχὴν διδάσκαλοι dicebantur doctores religionis christianae, qui certae cuidam ecclesiae proprii erant, ita tamen, ut ad docendum potissimum constituti, nullam disciplinae ecclesiasticae curam egisse videantur. 1 Cor. XII, 28. Ephe[s.] IV, 11.

2. *qui aptus et idoneus est ad alios edocendos et instituendos.* Hebr. V, 12. ὀφείλοντες εἶναι διδάσκαλοι qui jam debebatis facultate alios docendi pollere.

3. *severus et rigidus morum censor.* Jacob. III, 1. μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε nolite nimium in alios affectare magisterium. Conf. *Schoettgen.* Hor. Hebr. et Talmud. T. I. p. 1021.

ΔΙΔΆΣΚΩ, fut. άξω, 1. *doceo, erudio, instituo.* Matth. XXII, 16. Regit duos accusativos, personae et rei.

Joh.

IV, 26. ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάν-
ebr. V, 12. interdum tamen
διδάσκειν τινὰ ponitur διδάσκειν ἐν
c. Apoc. II, 14. ὃς ἐδίδασκεν ἐν
ὰκ qui docuit Balackum, ex
Hebraeorum, qui לִמֵּד etiam
construere solent, v. c. 2 Pa-
.VII, 9.
ὰa *facio in conventibus publi-*
Tim. II, 12. γυναικὶ δὲ διδάσκειν
ρέπω, coll. 1 Cor. XIV, 34.

ino, instituo. 1 Cor. IV, 17.
ὸν διδάσκειν *doctrinam percep-*
ribus et vita exprimere. Rom.

ΑΧΗ, ῆς, ἡ, 1. *doctrina, quae*
, *tam vera, quam falsa.* Matth.
2. ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων.
II, 16. 17. XVIII, 19. Act.
V, 28. XIII, 12. XVII, 19.
I, 17. XVI, 17. Tit. I, 9.
I, 2. XIII, 9. 2 Joh. v. 9. 10
I, 14. 15. 24. *Suid.* διδαχὴ ἀν-
δασκαλία.
itutio, instructio, informatio.
V, 2. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ δι-
τοῦ et monuit eos inter docen-
ι inter alia, quae ipsos doce-
adem formula legitur ibid.
. 2 Tim. IV, 2.
ndi ratio et methodus. Matth.
. ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ δι-
οῦ admirati sunt homines ejus
ιae rationem, coll. v. 19. ibid.
3. Marc. I, 22. XI, 18. Luc.

or, abstractum pro concreto.
, 27. τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕτη;
it hic novus doctor?
'ΑΧΜΟΝ, ου, τὸ, scilicet νόμισ-
rachmum, nummus argenteus,
achmas atticas, seu *dimidium*
laeorum (*Joseph.* A. J. III, 8.
κλος, νόμισμα ἑβραίων ὤν, ἀττικὰς
αχμὰς τέσσαρας) h. e. *quartam*
imperialis continens. Confla-
ex δὶς et δραχμὴ *drachma.*
let hebraico בֶּקַע, Exod.
II, 26. h. e. interprete ipso
מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל, ubi *Aquila* δί-

δραχμον habet. In N. T. semel legitur, Matth. XVII, 24. δίδραχμα λαμβάνοντες didrachma accipientes, seu exigentes. Scilicet hunc nummum quilibet Israelita, etiam extra Palaestinam vivens, (Vid. *Ez. Spanhem.* de usu numismatum D. XIII. p. 571.) inde ab anno aetatis vicesimo in usum sanctuarii annuatim solvere debebat juxta legem Dei scriptam Exod. XXX, 13 seq. Vid. *Bernardum* ad *Josephum* l. l. p. 159. et *Michaëlis Mosaisches Recht* P. III. p. m. 213. In vers. Alex. δίδραχμον pro hebr. שֶׁקֶל ponitur, v. c. Genes. XXIII, 15. 16. Num. III, 47. Jos. VII, 21. ubi, ut omnis differentia tollatur, observandum est, Alexandrinos calculum posuisse juxta drachmas Alexandrinas, quae pro uno siclo duas drachmas sc. Alexandrinas, conficiunt. Vid. de hac re *J. B. Ottii* Spicilegium s. Excerpta ex Josepho p. 50. *Wetstenium N. T.* T. I. p. 438. et *Lud. de Dieu* Critica Sacra p. 354 seq.

ΔΊΔΥΜΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. *geminus, duplex,* (*Eurip.* Phoen. v. 842. διδύμων ποταμῶν, et v. 1550. ἐν διδύμοισιν μαστοῖς.) *geminus, gemellus, qui cum alio uno eodemque partu nascitur.* *Suid.* et *Etym. M.* ὁ μεθ' ἑτέρου τεχθεὶς ἐκ μιᾶς συλλήψεως. In vers. Alex. ponitur pro תְּאוֹמִים Genes. XXXVIII, 7. Cant. IV, 5. Sic cognominatus fuit Thomas apostolus vel potius nomen ejus hebraicum תְּאוֹם (a תָּאַם *gemellos parere,* διδυμεύειν, Cant. IV, 2. VI, 6.) graece expressum est. Job. XI, 16. XX, 24. XXI, 2.

ΔΊΔΩΜΙ, fut. δώσω, 1. *de manu in manum do, porrigo, trado.* Matth. XV, 36. XXVI, 26. 27. XXVII, 34. ἔδωκεν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον porrigunt ipsi vinum myrrhatum. Marc. XIV, 22. 23. XV, 23. Joh. XIII, 26. Act. IX, 41. δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα porrigens manum. Matth. V, 31. δότω αὐτῇ ἀποστάσιον det ei libellum divortii.

2. *dono, distribuo, confero in aliquem aliquid, beneficia aliis exhibeo, trado*

aliquid alteri possidendum, utendum, fruendum. Matth. IV, 9. ταῦτα πάντα σοι δώσω. VI, 11. δὸς ἡμῖν σήμερον. ibid. VII, 7. 11. XIX, 21. καὶ δὸς πτωχοῖς et distribue pauperibus, coll. Luc. XVIII, 22. καὶ διάδος πτωχοῖς. Matth. XXVI, 9. Luc. VI, 38. XI, 13. δίδοτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν donate et vobis donabitur. Joh. XVII, 2. δώσῃ daturus sit, h. e. det seu conferat. (*Wyssius* in *Dialectologia S.* p. 284. δώσῃ non solum h. l. sed etiam Apoc. VIII, 3. XIII, 16. per Paragogen Doricam pro δῷ dictum vult. Vir autem quidam doctus in *Obss. Miscell. Nov. T.* III, p. 13. δώσῃ et similia N. T. exempla a librariis corrupta esse putat, cujus sententiam probat *Fischerus* in *Anim.* ad *Welleri Gram. Gr.* p. 174 seq.) Act. XI, 17. Ephes. IV, 8. καὶ ἔδωκε δόματα τοῖς ἀνθρώποις et varia dona hominibus distribuit, coll. Ps. LXVIII, 19. et *Pocock.* ad Portam Mosis p. 24. Apoc. II, 10. Joh. III, 16. VI, 51. 2 Cor. IX, 9. Pertinet huc etiam formula: ἑαυτὸν διδόναι, 2 Cor. VIII, 5. quae significat: *admodum liberalem esse et beneficum erga alios*, et fere respondet vernaculae: das Herz aus dem Leibe geben *to give the heart out of the body.*

3. *trado, dedo alicujus potestati.* Apoc. III, 9. *Eurip.* Phoen. v. 751. πολεμίοις δώσω πόλιν. Interdum simpliciter positum significat: *morti aliquem trado*, ita, ut omissum sit θανάτῳ, Luc. XXII, 19. τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον pro vobis morti tradendum. Galat. I, 4. τοῦ δόντος ἑαυτὸν qui sponte mortis supplicium in se suscepit. 1 Tim. II, 6. Tit. II, 14. 1 Macc. IV, 44. *Thucyd.* II, 43. *Dionys. Halic. Ant.* III, 16. *Eurip.* Phoen. v. 983. δοίη κτανεῖν. Huc etiam a plerisque interpretibus refertur locus Joh. III, 16. ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν. Sed collatione loci paralleli 1 Joh. IV, 9. efficitur, ἔδωκε h. l. idem esse, quod ἀπέσταλκεν εἰς τὸν κόσμον.

4. *reddo, restituo.* Luc. VII, 15. καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ atque illum matri suae reddidit. Apoc. XVIII, 7. XX, 13. καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς ἐν αὐτῇ νεκροὺς καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἔδωκαν τοὺς ἐν αὐτοῖς νεκρούς.

5. *retribuo, remuneror*, i. q. ἀποδίδωμι. Apoc. II, 23. καὶ δώσω ὑμῖν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, coll. Rom. II, 6.

6. *eloco, loco, mutuum do pro foenore, do quaestus exercendi causa*, i. q. δανείζω et ἐκδίδωμι, si de pecunia, agro et vinea sermo est. Matth. XXV, 15. καὶ ᾧ μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, κ. τ. λ. coll. v. 14 et 16. Marc. XII, 9. καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις et aliis vineam elocabit, coll. v. 1. Luc. XIX, 13. 23. καὶ διατί οὐκ ἔδωκας τὸ ἀργύριόν μου ἐπὶ τὴν τράπεζαν; cur pecuniam meam non tradidisti mensariis? Luc. XX, 16. coll. Matth. XXI, 41. Eodem modo נָתַן significat *mutuum dare* Levit. XXV, 37. Cantic. VIII, 11. Adde Ezech. XVIII, 8.

7. *demando, concredo alicujus fidei.* Luc. XII, 48. ᾧ ἐδόθη πολὺ c... multum commissum est; sequitur: ... παρέθεντο πολύ. ibid. XVI, 12. τὸ ὑμ... τερον τίς ὑμῖν δώσει; quis vobis vest... a committet? coll. v. 11. τὸ ἀληθινὸν τ... ὑμῖν πιστεύσει; Joh. XVII, 6. οὓς δέδ... κάς μοι quos meae fidei demandas... i. Coloss. I, 25.

8. *injungo, mando, praescribo, le... sancio.* *Xenoph.* de Rep. Laced. X..., 3. 5. Joh. V, 36. τὰ ἔργα ἃ ἔδωκέ μ... πατὴρ ἵνα τελειώσω αὐτὰ opera, quae m... hi perficienda injunxit pater. ibi... VII, 22. Μωσῆς δέδωκεν περιτομὴν Mos... instituit, seu, observandam praecep... circumcisionem. ibid. XVII, 4. ... ἔργον ἐτελείωσα, ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιή... officio, mihi a te injuncto, satisfec... i. In vers. Alex. hebraico צִוָּה Esr. I..., 11. respondet.

9. *projicio, obtrudo, objicio, teme... expono.* Matth. VII, 6. μὴ δῶτε τὸ ... γιον τοῖς κυσὶ ne rem sacram objici... canibus. *Eurip.* Phoen. v. 1677. κυ... δοθήσεται. Act. XIX, 31. μὴ δοῦναι ἑα... τὸν εἰς τὸ θέατρον ne se temere expon... ret turbae ferocienti.

10. *infligo.* Joh. XVIII, 22. ἔδω... ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ inflixit ictum Jes... ibid. XIX, 3. καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ῥαπίσμ...

linc διδόναι interdum etiam de
't *poenis* usurpatur, ad imitatio-
ıebraici נָתַן, quanquam etiam
interdum sic loqui solent.
larklandus ad *Lysiam* p. 545.
ɑ. XI, 8. 2 Thess. I, 8.
*oncedo, permitto, sino, locum do
cedo, potestatem vel facultatem*
ıtth. XIII, 11. ὑμῖν δίδοται γνῶ-
ıis datum est intelligere. XIX,
δίδοται quibus concessum est.
(X, 23. Joh. III, 27. ἐὰν μὴ ᾖ
ι αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ nisi ipsi sit
concessum. Joh. VI, 65. nisi
:ur vi divina. ib. XIX, 11. Act.
. οὐδὲ δώσεις neque permittes.
35. Apoc. VI, 4. VII, 2. IX,
[, 7. 14. 15. XVI, 8. XIX, 8.
] usurpatur Genes. XXXI, 7.
XXI, 23. Ps. LV, 23. Eodem
lare pro *concedere* legitur apud
Aen. XI, 789. *Statium* Theb.
283. " infaustisque dabas Hy-
s." Eandem vim verbo δίδωμι
Scriptores haud raro tribue-
. c. *Aeschyl.* Agam. v. 1344.
ἐν ἑλεῖν ἔδοσαν μάκαρες Πριάμου.
. Theogon. v. 914. *Homer. Il.*
. *Eurip. Phoen.* v. 1374. *Aeli-*
H. IV, 5. *Dionys. Halic.* I, 51.
ıit *Abreschius* Dilucidd. Thu-
837. Adde Luc. I, 73. Act.
ι.
lo, facio, patro, auctor sum.
, 19. καὶ δώσω τέρατα et edam
la. Eodem modo נָתַן usurpa-
gitur Deut. VI, 22. Nehem.
. Ies. VII, 14.
*romitto, polliceor, me aliquid
n et exhibiturum esse.* Matth.
24. καὶ δώσουσι σημεῖα μεγάλα
ιτα qui promissis miraculis et
is multos decipient, coll. *Jo-*
. J. XX, 8. 6. T. I, p. 972. ed.
:. Marc. X, 37. Joh. XIV, 27.
ίδωμι ὑμῖν felicitatem omnige-
ıbis promitto, non, ut homines
:ere solent. ibid. XVII, 22.
ıν ἣν δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς
ι ipsis felicitatem et dignita-
ɔmisi, quam tu mihi promisis-
ti. 2 Thess. II, 16. 2 Tim. I, 9.
χάρις ἡ δοθεῖσα ἡμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ
χρόνων αἰωνίων beneficium, quod Deus
inde ab antiquissimis temporibus pro-
miserat hominibus per prophetas. Eo-
dem modo נָתַן Deuter. XIII, 1. coll.
v. 2. 1 Regg. XIII, 3. 5. et δίδωμι
apud *Diod. Sic.* XX, 15. *Xenoph.* A-
ges. IV, 6. et aliis in locis usurpatum
legitur, quae collegit *Palairet.* in
Obss. Phil. et Crit. p. 417. qui recte
monuit, etiam *dare* simili sensu dixis-
se *Ovidium* Heroid. Ep. XXI, v. 141.
coll. v. 139 et 140. Sic et *Juvenal.*
Sat. III, 78. ibit, h. e. iturum se pro-
mittet. Vid. *Casaub.* ad *Sueton.* p. 24.

14. *profero.* Sic διδόναι καρπὸν *pro-
ferre fructum*, i. q. φέρειν καρπὸν, Matth.
XIII, 8. Marc. IV, 7. ad imitationem
hebraici נָתַן פְּרִי Ps. I, 3. significat.

15. *suggero, subministro, suppedito.*
Matth. X, 19. δοθήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκεί-
νῃ τῇ ὥρᾳ τί λαλήσετε suggeretur vobis
illo ipso tempore, quid dicendum sit.
Marc. XIII, 11. Ephes. VI, 19.

16. *pono, mitto, immitto.* Luc. XII,
51. δοκεῖτε, ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι
ἐν τῇ γῇ; an putatis me pacem missu-
rum in terram? coll. Matth. X, 34.
2 Cor. XII, 7. Hebr. VIII, 10. διδοὺς
νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, et X, 16.
διδοὺς νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν indens,
seu, immittens leges meas cordibus eo-
rum. Apoc. XVII, 17. Quod verbum δι-
δόναι hoc modo usurpetur, hoc factum
est ad imitationem hebraici נָתַן Jer.
XXXI, 33. XXXII, 40. 1 Paral.
XXI, 14. quibus in locis Alexandrini
ipso διδόναι usi sunt. Alibi נָתַן ex-
primunt per τιθέναι, Genes. XL, 3.
Levit. XXVI, 11 et ἐμβάλλειν, Ps.
XL, 4. Ies. XXXVII, 7.

17. *destino.* Joh. VI, 37. πᾶν ὃ δίδωσί
μοι ὁ πατὴρ omnes, quos mihi Deus
destinavit discipulos. ibid. v. 39. XVII,
2.

18. *constituo, eligo, officium, munus
alicui demando.* Ephes. I, 22. καὶ αὐ-
τὸν ἔδωκε κεφαλὴν et ipsum constituit
dominum. ibid. IV, 11. καὶ αὐτὸς ἔδωκε
τοὺς μὲν ἀποστόλους et ipse constituit

 quosdam

quosdam apostolos. Ita נָתַן Exod. VII, 1. 2 Paral. II, 11. IX, 8. Jerem. I, 5. XXIX, 26.

19. *trado, doceo, instituo.* Joh. XVII, 7. ὅτι πάντα, ἃ δέδωκάς μοι, παρὰ σοῦ ἐστιν nunc agnoscunt, omnem illam doctrinam, quam me a te accepisse dixeram, vere divinam esse. ibid. v. 8. τὰ ῥήματα, ἃ δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς doctrinam a te acceptam iis tradidi. Act. VII, 38. δοῦναι ἡμῖν nobis tradendam. *Aeschin.* Dial. II, 20. δοῦναι γραμματικὴν ἐπιστήμην. Prov. IX, 9. Etiam Latinis *dare* pro *dicere* eleganter dici, docuit multis exemplis *Vechnerus* in *Hellenolexia* II, 2. p. 395.

20. *facio, reddo.* Apoc. II, 28. καὶ δώσω αὐτῷ (pro θήσω αὐτὸν) τὸν ἀστέρα τὸν πρωϊνὸν et faciam illum stellam matutinam, h. e. coelesti nitore ac lumine fulgebit. Apoc. III, 9. δίδωμι pro ποιήσω positum est, uti in sequentibus explicatur.

21. Restant formulae singulae separatim spectandae. Διδόναι ἐργασίαν, latinum: *operam dare.* Luc. XII, 58. quam formulam num Romani a Graecis mutuati sint, an vero Graeci a Romanis, equidem definire non audeo. Vid. *Olearium* de Stilo N. T. p. 374. et *Schwarzii* Commentar. Ling. Graec. p. 354. De formula: διδόναι τόπον vide sub τόπος dicta. Διδόναι ἀπόκρισιν *respondere.* Joh. I, 22. *Polyb.* IV, 66.

ΔΙΕΓΕΊΡΩ, fut. ερῶ, 1. *excito, suscito, facio, ut quis se erigat et rectus stet,* et speciatim: *excito e somno, expergefacio.* Matth. I, 24. διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσὴφ excitatus Josephus. Marc. IV, 38. καὶ διεγείρουσιν αὐτὸν et expergefaciunt eum. ib. v. 39. διεγερθεὶς erigens se, vel, rectus stans. Luc. VIII, 24. *Plutarch.* T. VI, p. 409. ed. *Reiske. Hesych.* διεγείρω· ἐξυπνίζω.

2. διεγείρεσθαι si de mari aut flumine usurpatur, significat: *intumescere, procellosum reddi.* Joh. VI, 18. ἡ δὲ θάλασσα — διηγείρετο mare autem insurgebat, seu, commovebatur. De eadem re Alexandrini quoque usi sunt voce ἐξεγείρειν Jon. I, 4. 13. *Pollux Onom.* I, 9. κῦμα ἱστάμενον, ἐγειρόμενον, ὑποκινούμενον.

3. per metaphoram: *incito, excito, admonendo et commonefaciendo aliquem excito et exstimulo.* 2 Petr. I, 13. διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει excitare vos ad virtutis studium admonitione. ibid. III, 1. Eodem modo usurpatur 2 Macc. VII, 21. et XV, 10. *Phavorin.* διεγείρωμεν· παροτρύνωμεν.

ΔΙΕΝΘΥΜΕΌΜΑΙ, οῦμαι, *in animo habeo, vel verso, cogito, delibero* (ex διὰ et ἐνθυμέομαι *cogito.*) Legitur in N. T. semel Act. X, 19. τοῦ δὲ Πέτρου διενθυμουμένου (ita enim recte impressum est in editione Griesbachiana ex codicum auctoritate; in reliquis libris editis ἐνθυμουμένου reperitur) περὶ τοῦ ὁράματος Petrus autem, dum deliberat apud se, quidnam sibi veli[t] hoc visum, coll. v. 17.

ΔΙΈΞΟΔΟΣ, ου, ἡ, 1. proprie: *exitus, transitus.* (ex διὰ et ἔξοδος *exitus.*) Sic legitur in vers. Alex. Ps. CXLIV, 14. οὐδὲ διέξοδος οὐδὲ κραυγὴ ἐν ταῖς πλατείαις, hebr. תּוֹצֵאת Ps. LXVIII, 20. Sirac. XXV, 26. *Phavor.* διέξοδον· διεξέλευσιν, ἐκπνοὴν, ἔκβασιν.

2. *locus, per quem exitus* seu *transitus datur,* et speciatim: *compitum,* (Latini autem *compita* vocant *spatia laxiora in urbibus, in quae vici plures exeunt*) *bivium, trivium. Hesych.* διεξόδους· ὅθεν ἐκπορεύονται. *Gloss. Vett.* apud *Labbaeum* p. 51. διέξοδος· *decursus, compitum. Gloss. compitum :* ἀγυιὰ, διέξοδος, τρίοδος. Semel in N. T. legitur Matth. XXII, 9. πορεύεσθε δὲ ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν ite in loca, ubi plures plateae concurrunt, et ubi major proinde hominum reperitur frequentia. *Dionys Hal.* V, 47. *Lud. de Dieu* in Critic[a] Sacra p. 326. τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν extremitates platearum intelligit, ub[i] portae erant, per quas transitus dabatur ex una platea in alteram, et mo[net], apud Orientales vicos ac plateas multas portis clausas atque a se invicem distinctas fuisse. Lectu dign[a] de hac voce habet *Kypke* in Observ[at]. Sac[r].

. I. p. 109. et *Bielius* in The-
'hilol. s. h. v.

ΡΜΗΝΕΥΤΗΣ, οῦ, ὁ, *interpres.*
νεύω, quod vide.) Semel in
legitur 1 Cor. XIV, 28. ubi
ταὶ sunt homines, qui aetate
ırum vi divina adjuti vernacu-
ıa interpretari valebant dicta
linguis peregrinis.

?ΜΗΝΕΥΩ, fut. εύσω, 1. *inter-
in aliam linguam converto,
ıotioris linguae reddo.* Act.
. ὀνόματι Ταβιθὰ, ἣ διερμηνευο-
ται Δορκὰς Tabitha nomine,
. interpreteris, Dorcas appel-
1 Cor. XIV, 5. ἐκτὸς εἰ μὴ
ι nisi simul lingua vernacula
tetur. ibid. v. 13 et 27.
. I, 36. Νίφθαρ, ὁ διερμηνεύεται
.ός. *Polyb.* III, 22, 3.
*ultate interpretandi et in ver-
linguam convertendi gaudeo.*
XII, 30. μὴ πάντες διερμηνεύουσι;
nnibus potestas facta est a
ta peregrinis linguis aliis ex-
lingua vernacula?
*lico, expono, sententiam ali-
ripti vel dicti explano, mentem
is declaro.* Luc. XXIV, 27.
ν ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ
τοῦ diligenter ipsis explicuit
raticinia de Messia in V. T.
a.—*Hesych.* διερμηνεύων· σαφη-

'ΧΟΜΑΙ, fut. ελεύσομαι, aor.
ν,
prie: *transeo, transgredior.*
XIX, 24. διὰ τρυπήματος ῥαφί-
ῖν per foramen acus transire.
K, 25. Luc. IV, 30. αὐτὸς δὲ
ιὰ μέσου αὐτῶν ille vero per
hostes transiens. ibid. XIX,
. VIII, 59. Act. XII, 10.
δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέ-
sgressi primam et secundam
m. 1 Cor. X, 1. Jerem.
I, 4. διῆλθε διὰ μέσου τῆς πόλεως.
Orat. XI, c. 5. ὡς (sc. θύρας)
ιλθεῖν.
tereo, i. q. παρέρχομαι. Luc.
. ὅτι ἐκείνης ἤμελλε διέρχεσθαι
ac praeteriturus erat. Vid.
Krebs. Obss. Flav. p. 128. *Abresch.*
in Annotatt. ad loca quaedam N. T.
p. 553 seq. Unde apud optimos
Scriptores graecos διέρχεσθαι de *tem-
pore praeterito* usurpatur, v. c. *Xe-
noph.* Mem. IV, 3. 8. *Herodian.* I, 5.
21. ubi videndus *Irmisch.*

3. *trajicio, navigio transvehor.* Marc.
IV, 35. διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν trajicia-
mus lacum Genesareth. Luc. VIII,
22.

4. *eo, proficiscor, iter facio, venio,*
et, sequente praepositione ἀπὸ, *abeo,
discedo ab aliquo loco.* Composita
enim haud raro simplicium significa-
tionem obtinent. Luc. II, 15. διέλθω-
μεν δὴ ἕως Βηθλεὲμ petamus Bethlehe-
mum. ibid. XVII, 11. διήρχετο διὰ
μέσου Σαμαρείας et iter faceret per
Samariam. Joh. IV, 4. Act. IX,
32. 38. μὴ ὀκνῆσαι διελθεῖν ἕως αὐτῶν ad
se venire ne detrectaret. ibid. XI,
19. XIII, 14. διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης
relicta Perge. ibid. XVIII, 27. διελ-
θεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν in Achaiam profi-
cisci. Deut. IV, 21. ἵνα μὴ διέλθω εἰς
τὴν γῆν, hebr. בּוֹא.

5. *obeo, peragro aliquam regionem,
circumeo.* Matth. XII, 43. διέρχεται
δι' ἀνύδρων τόπων peragrat loca arida.
Luc. IX, 6. διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας
obierunt vicos. ibid. XI, 24. Act.
VIII, 4. διῆλθον peragrabant varia
loca. ibid. v. 40. X, 38. XIII, 6.
XVII, 23. XX, 25. Jos. XVIII, 4.
διελθέτωσαν τὴν γῆν. Genes. XLI, 46.
In vers. Alex. etiam τῷ שׁוּט, 2 Sam.
XXIV, et סָבַב, 2 Chron. XVII, 9.
respondet. *Apollodor.* Bibl. II, c. 2.
§ 2.

6. *intro, ingredior, penetro,* i. q.
εἰσέρχομαι. Luc. II, 35. καὶ σοῦ δὲ
αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία
quin et tuam ipsius animam penetra-
bit gladius, h. e. maximus dolor ad
te perventurus est. Hebr. IV, 14.
διεληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς qui ipsum
coelum intravit, seu, qui jam sedet
ad dextram Dei.

7. *dimano, latius propagor et serpo,
divulgor.* Luc. V, 15. διήρχετο δὲ

 μᾶλλον

μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ propagabatur indies fama ejus. *Xenoph. Anab.* I, 4. 7. *Thucyd.* VI, 46. διῆλθεν ὁ λόγος. Rom. V, 12. καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν et ita in omnes homines mors pervasit.— *Hesych.* διελευσόμεθα· παρερχόμεθα.— διέλθῃ· διαπεράσῃ.—διερχόμενος· περιερχόμενος, περιάγων.

ΔΙΕΡΩΤΆΩ, ῶ, fut. ήσω, *interrogo, percontor, inquiro,* etiam *percontando invenio et pervestigo.* (ex διὰ et ἐρωτάω *quaero, interrogo.)* Act. X, 17. διερωτήσαντες τὴν οἰκίαν Σίμωνος cum percontando invenissent domum Simonis, ubi in quibusdam codd. legitur διερωτήσαντες καὶ μαθόντες τὴν κ. τ. λ. Saepius non legitur in N. T. *Xenoph. Cyrop.* I, 3, 13. *Polyb.* V, 50, 12. *Plutarch.* T. VI. p. 439 ed. *Reiske.*

ΔΙΕΤΗ͂Σ, έος, ὁ, ἡ, *bimulus, biennis infans.* (ex δὶ pro δὶς *bis* et ἔτος *annus.)* Matth. II, 16. ἀπὸ διετοῦς (pro διετῶν) καὶ κατωτέρω omnes, quicunque vel duo annos haberent, vel etiam intra bimatum essent. *Pollux Onom.* II, 2. 8. διετὲς παιδίον. Alii διετὴς non de *ipsis infantibus biennibus,* sed de *tempore,* de *bimatu* intelligunt, ut omissum sit χρόνος, ut plene legitur 2 Macc. X, 3. μετὰ διετῆ χρόνον. *Herodot.* II, 2. *Dion. Halic. Antiqu.* VIII. c. 2. et alibi. Sed nostram explicationem idoneis argumentis ex orationis serie, auctoritate versionis syriacae, arabicae et loco parallelo 1 Chron. XXVII, 23. tuetur *Fischerus* Prolus. II. de Vitiis Lexicorum N. T. p. 13. Similis formula, ἀπὸ τριετοῦς, legitur 2 Chron. XXXI, 16. pro hebraico מִבֶּן־שָׁלֹשׁ שָׁנִים.

ΔΙΕΤΊΑ, ας, ἡ, *biennium, bimatus.* (ex iisdem.) Bis tantum legitur in N. T. Act. XXIV, 27. διετίας δὲ πληρωθείσης biennio autem exacto. ibid. XXVIII, 30. ἔμεινε δὲ ὁ Παῦλος διετίαν ὅλην mansit autem Paulus totum biennium.

ΔΙΗΓΈΟΜΑΙ, οῦμαι, fut. ήσομαι, *narro, enarro, eloquor, commemoro, dissero.* Verbum proprium de historicorum narrationibus, ut praeter locum *Thucyd.* VI, 54. *Hesychii* glossa διήγημα· ἱστορία, docet. Marc. V, 16. IX, 9. ἵνα μηδενὶ διηγήσωνται ἃ εἶδον. Luc. VIII, 39. καὶ διηγοῦ, ὅσα ἐποίησέ σοι ὁ Θεὸς narrato quantis te Deus affecerit beneficiis. ibid. IX, 10. Act VIII, 33. τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; nemo annorum vitae ejus numerum eloqui valet. ibid. IX, 27. XII, 17. Hebr. XI, 32. Construitur cum accusativo rei et dativo personae, vel cum πῶς, ὅσον, περί.

ΔΙΉΓΗΣΙΣ, εως, ἡ, *narratio, enarratio uberior,* a διηγέομαι. Ita semel legitur in N. T. Luc. I, 1. ἀνατάξασθαι διήγησιν historiam contexere. *Phavorin.* διήγησις· ἐξήγησις τοῦ γεγονότος. *Polyb.* III, 36. 4. IV, 40. 7.

ΔΙΗΝΕΚΗ͂Σ, έος, ὁ, ἡ, ές, τὸ, *continuus, perpetuus, perennis,* ex διὰ et ἐνεκὴς *porrectus, extensus. Aelian. V. H.* I, 19. Hinc εἰς τὸ διηνεκὲς (scil. μέρος χρόνου) *in perpetuum, semper.* Hebr. VII, 3. μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκὲς qui aeternus sacerdos est. ibid. X, 12. εἰς τὸ διηνεκὲς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ in aeternum sedet ad dextram Dei. ibid. v. 14. *Symmachus* eadem loquendi formula usus est Ps. XLVIII, 15. pro hebr. עַל־מוּת, quae verba Alexandrini interpretes verterunt: εἰς τοὺς αἰῶνας. Interdum tamen formula: εἰς τὸ διηνεκὲς de quovis longiore tractu temporis usurpatur, v. c. Hebr. X, 1. *Appian. B. C.* I, p. 682. *Hesych.* διηνεκῶς· δι' ὅλου, διὰ βίου. *Etym. M.* διηνεκές· τὸ ἐπιμηκές, ἀδιάλειπτον.

ΔΙΘΆΛΑΣΣΟΣ, ου, ὁ, ἡ, ον, τὸ, *bimaris, locus, qui utrinque mari alluitur.* (ex δὶς et θάλασσα *mare.)* Semel in N. T. legitur Act. XXVII, 41. εἰς τόπον διθάλασσον in locum bimarem, h. e. scopulum maris eminentem, qui utrinque fluctibus petitur; ubi male plerique interpretes *isthmum* intelligunt, quod utrinque mari alluatur. *Casaubonus* in Casaubonianis

nis p. 79. adduxit locum e *Dione Chrysostomo*, in quo τραχέα καὶ διϊάλλαττα conjunguntur. Confer etiam *Wetstenii N. T.* T. II. p. 649.

ΔΙΪΚΝΈΟΜΑΙ, οῦμαι, fut. διΐξομαι, *penetro, pervenio, pertingo, pervado, permeo.* (ex διὰ et ἱκνέομαι *venio.*) Semel in N. T. legitur Hebr. IV, 12. ubi comminationes divinae dicuntur διϊκνεῖσθαι ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς τε καὶ πνεύματος pertingere usque ad divisionem animae et spiritus, h. e. penetrare ad intimos animi recessus: de quo loco vide sub μερισμός. *Hesych.* διϊκνούμενος· διερχόμενος, διαδυόμενος. —διϊκνεῖται· διήκει, χωρεῖ διὰ πάντων, διὰ καθαρότητος. *Alb.* Gloss. N. T. p. 172. διϊκνούμενος· διαδυόμενος, εἰσερχόμενος.

ΔΙΪ́ΣΤΗΜΙ, fut. διαστήσω. Hoc verbum cum reliquis compositis ab ἵστημι in una voce activa nunc activam, nunc passivam, nunc neutralem seu intransitivam significationem pro temporum diversitate natura sua habet.

1. *seorsum statuo, separo, distinguo, sejungo.* Alex. Ies. LIX, 2. τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν διϊστῶσι ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ Θεοῦ. Prov. XVII, 9. Sirac. XXVIII, 15.

2. *interponor, interjicior.* Luc. XXII, 59. καὶ διαστάσης ὡσεὶ ὥρας μιᾶς post horae spatium, intervallo circiter horae unius.

3. *separor, disjungor ab aliquo, discedo.* Luc. XXIV, 51. διέστη ἀπ' αὐτῶν disjunctus est ab iis. Alex. Exod. XV, 8. διέστη τὸ ὕδωρ. *Polyb.* X, 3. 6. *Hesych.* διέστη· διεχωρίσθη. Idem: διεστήκασιν· διεχωρίσθησαν, ἐμάκρυναν πόῤῥω. Idem: διεστῶτα· κεχωρισμένα, πόῤῥω ὄντα.

4. *progredior, provehor.* Act. XXVII, 28. βραχὺ δὲ διαστήσαντες et paululum navigio progressi, i. q. κατὰ βραχὺ διάστημα.

ΔΙΪΣΧΥΡΊΖΟΜΑΙ, fut. ίσομαι,

1. proprie: *omnibus viribus contendo, annitor, omnes vires intendo.* (ex διὰ et ἰσχυρίζομαι *viribus contendo.*)

2. *affirmo*, vel potius *assevero*, nam plus est *assevero*, quam *affirmo*, monente *Valla* Lib. V, c. 76. i. q. ἐπιβεβαιόομαι. In N. T. bis legitur. Luc. XXII, 59. ἄλλος τις διϊσχυρίζετο alius quidam asseverabat. Act. XII, 15. ἡ δὲ διϊσχυρίζετο οὕτως ἔχειν illa vero confirmabat et perseverabat, rem ita se habere. Eodem sensu legitur apud *Lysiam* Orat. XII, c. 22. *Aelian.* H. A. VII, 18. *Lucian. Hermotim.* 31. *Joseph.* A. J. II, 6. 4.

ΔΙΚΑΙΟΚΡΙΣΊΑ, ας, ἡ, *justum et aequum judicium*, ex δίκαιος *justus* et κρίσις *judicium.* Legitur in N. T. tantum Rom. II, 5. καὶ ἀποκαλύψεως δικαιοκρισίας τοῦ Θεοῦ. Usus est hac voce etiam incertus interpres Hos. VI, 5. pro hebraico מִשְׁפָּט *judicium.* Δικαιοκριτὴς justus judex legitur 2 Macc. XII, 41.

ΔΊΚΑΙΟΣ, αία, αιον, a δίκη *jus, justitia*, refertur ad personas aeque ac ad res et actiones, et

1. significat *eum, qui justus est erga alios homines, suum cuique tribuit et debita officia praestat*, et hoc modo differt ab ὅσιος, quod de pietate erga Deum dicitur. Tit. I, 8. δίκαιον, ὅσιον. Hinc τὸ δίκαιον dicitur τὸ ἔννομον, interprete *Hesychio, quod est justitiae conforme et consentaneum.* Matth. XX, 4. καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον, δώσω ὑμῖν et justam mercedem, h. e. mercedem, quae ex legibus in diem dari solet, vobis praebebo. ibid. v. 7. Interdum τὸ δίκαιον etiam latius patet, et *omnia officia, quae sunt ex legibus humanis et divinis aliis hominibus praestanda*, complectitur, v. c. Philipp. IV, 8. Ephes. VI, 1. τοῦτο γάρ ἐστι δίκαιον postulat enim hoc justitia et aequitas, seu, ut par est, coll. *Eurip.* Hippolyt. v. 1081. ubi δίκαιος vocatur, qui τοὺς τεκόντας ὅσια δρᾷ. Philipp. I, 7. Coloss. IV, 1. τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε. Pertinet huc glossa *Phavorini:* δίκαιος· ὁ πᾶσαν ἰσότητα τοῖς ὁμοιώσι παρέχων. 2 Pet. I, 13. Conf. *Aristoteles* ad *Nicomachum* V, c. 1.

2.

2. *integer vitae, probus, pius, sanctus*, ὁ πᾶσαν ἀρετὴν ἔχων, ut *Phavorinus* interpretatur. Matth. V, 45. ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς — ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους. ibid. X, 41. δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου et probum recipiens, quia est probus. ib. XIII, 17. 43. 49. τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων. ib. XXIII, 28. Marc. VI, 20. ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον. Luc. I, 6. 17. XXIII, 50. Act. X, 22. Rom. III, 10. οὐκ ἔστι δίκαιος οὐδὲ εἷς nullus, ne uno quidem excepto, est perfecte pius. 1 Tim. I, 9. Hebr. XII, 23. πνεύμασι δικαίων τετελειωμένων ad animas defunctorum piorum, qui jam consummata felicitate fruuntur. Jacob. V, 16. 1 Petr. III, 12. IV, 18. 2 Petr. II, 7. 8. Aeque late patet vocabulum צַדִּיק Genes. XVIII, 23. Ps. I, 5. Adde Ies. LVII, 1. *Sophoclem* in *Philoctet.* v. 81. ubi δίκαιος voce εὐσεβὴς explicatur. *Eurip. Iph. Taur.* 560. et *Iphigen. in Aulid.* 1034.

3. *insons, innocens, inculpatus.* Matth. XXIII, 29. ubi δίκαιοι dicuntur, qui sunt insontes occisi prophetae. ibid. XXVII, 19. μηδὲν σοι, καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ nihil tibi rei sit cum illo innocente. Luc. XXIII, 47. innocens hic homo erat. Jacob. V, 6. Κατ' ἐξοχὴν ita Christus vocatur, qui, immunis ab omni culpa et flagitio, tamen a Judaeis admodum contumeliosa morte afficiebatur. Act. III, 14. VII, 52. XXII, 14. 1 Petr. III, 18.

4. *justus*, (ut apud *Ciceron. Tusc.* II, c. 22.) *benignus, lenis, humanus, aliorum vitiis facile ignoscens.* Matth. I, 19. Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς δίκαιος ὢν Josephus autem, sponsus ipsius, humanus et lenis. *Chrysostomus* ad h. l. per χρηστὸς et ἐπιεικὴς explicat. Rom. III, 26. εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον ut appareret, eum benignum et pronum esse ad peccata remittenda. 1 Joh. I, 9. πιστός ἐστι καὶ δίκαιος ἵνα ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας verax est et benignus et remittit nobis peccata nostra. Eodem modo hebraicum צַדִּיק cum חָסִיד permutatur Ps. CXLV, 17. coll. v. 16. 18. 19. Etiam apud graecos scriptores δίκαιος haud raro *eum* notat, *qui jus non severe persequitur, sed intra aequitatis limites se continet*, v. c. *Eurip. Med.* v. 724. Vide *Barnes.* ad *Eurip. Heraclid.* 719. Vide infra sub δικαιοσύνη.

5. *is, qui Deo probatur et ab eo beneficiis ornatur.* Rom. II, 13. οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ Θεῷ non enim, qui religionis Mosaicae cognitionem habent, probantur Deo; sequitur: ἀλλ' οἱ ποιηταὶ τοῦ νόμου δικαιωθήσονται. ibid. V, 19. διὰ ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοὶ per unius obedientiam multi favorem Dei consequuntur, seu, veniam peccatorum accipiunt. Hebr. XI, 4. δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος ob quam Deo gratus et acceptus declarabatur. Hinc τὸ δίκαιον etiam in N. T. dicitur *omne, quod Deo placet et ejus voluntati est conveniens*, v. c. Act. IV, 19. εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ num Deo placere arbitremini? Vide sub δικαιοσύνη.

6. *qui alios probos et integros postulat et efficere valet.* Rom. VII, 12. ἡ ἐντολὴ δικαία lex postulat homines probos, exigit sanctitatem vitae.

7. *qui sibi veram pietatem et probitatem somniat, et sibi ob pietatem simulatam placet.* Matth. IX, 13. οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους ἀλλ' ἁμαρτωλούς. Eadem sententia legitur Marc. II, 17. coll. Luc. XVIII, 9. ubi δίκαιοι vocantur οἱ πεποιθότες ἐφ' ἑαυτοῖς, ὅτι εἰσὶ δίκαιοι. Luc. XV, 7. δικαίοις, οἵτινες οὐ χρείαν ἔχουσι μετανοίας qui sibi placent ob vitae sanctitatem vitaeque emendatione se non egere arbitrantur, qui cap. XX, 20. ὑποκρινόμενοι ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι vocantur.

8. omnino *is, qui talis est, qualis esse debet, idoneus et par rei efficiendae et omnibus numeris absolutus.* Sic v. c. apud *Xenoph.* Cyrop. II, 2. 15. δίκαιον ἅρμα currus, qualis esse debet, ad usus necessarios aptus dicitur. Sirac. XXIV, 31. τὴν πρασιάν τὴν δικαίαν areolam meam foecundam. Apud *Pollucem Onom.* I, 227. terra bona et fertilis δικαία, sterilis ἄδικος dicitur,

plane

ılane ut apud *Virgil. Georg.* II, 461. *ustissima tellus* legitur. Hinc δίκαιος n N. T. *is* dicitur, *qui est verus Christianus.* Rom. I, 17. ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται qui vera fide religionem :hristianam amplectitur, ob hanc fidem felix evadet. Eadem sententia egitur Galat. III, 11. et Hebr. X, 38. Conf. *Taylor.* ad *Demosthenem* T. II. p. 644. et *Foesii* Oecon. Hippocrat. p. 101.

9. *verus veritati conveniens.* Joh. V, 30. ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστὶ judicium neum verum est. (Potest enim ver- : et judicium meum mihi competit, . e. ἐξουσίαν habeo judicii exercendi, ; v. 27. dixerat. Certe δίκαιος apud Graecos saepe dicitur, *qui jus et potestatem habet aliquid faciendi,* v. c.). *Eurip. Ion.* 1574. *Heraclid.* 143. Confer *Barnes.* ad *Eurip. Suppl.* 186. *Ez. Spanhem.* ad *Juliani Orat.* I, 33.) Joh. VII, 24. κρίσιν δικαίαν κρίνατε judicare veritati convenienter, : bene intellecta et examinata. Luc. XII, 57. τί δὲ καὶ ἀφ᾽ ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον; cur vero non ipsi judicatis, quid verum sit? *Syrus:* ܩܘܫܬܐ, *veri-* us. Jerem. XLII, 5. Alex. עֵד אֱמֶת ertunt μάρτυρα δίκαιον. Sapient. II, 8. *Schol. Sophocl.* ad Trachin. v. 12. τὰ δίκαια per τὰ ἀληθῆ et δίκαιος v. 414. per ὁ ἀληθεύων interpretatur.

10. *Deus* in N. T. haud raro appellatur δίκαιος, v. c. Joh. XVII, 25. *ob jus in praemiis distribuendis aequitatem et justitiam,* 2 Thess. I, 6. *quatenus, quantum mala aversetur et impedire cupiat, factis demonstrat,* 2 Tim. IV, 8. Apoc. XVI, 5. coll. v. 7. *ob justitiam, quam vulgo vocant retributoriam et compensatricem,* 1 Joh. II, 29. III, 7. *quia est sanctissimus.*

11. interdum i. q. ἄξιος *dignus. Aelian. V. H.* II, 27. τῶν ὄντως θαυμάζεσθαι δικαίων quae sunt vere admiratione digna. *Liban.* Ep. 47. ed. *Wolf.* Hinc κατ᾽ ἐξοχὴν δίκαιος *reus, poena dignus,* ὁ τῆς δίκης ἄξιος dicitur; unde explicandum esse arbitror locum difficilem Rom. V, 7. μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου (ἀδίκου *Syr. Erp.*) τὶς ἀποθανεῖται vix mortem quis pro reo ac sonte sustineat. Certe δικαιοῦν haud raro *damnare, punire, poenas exigere,* (*Hesych.* δικαιῶσαι· κολάσαι.) significat. Conf. *Gataker. Opera Critica* p. 81. et, qui de hac voce aeque ac cognatis docte exposuit. Ven. *Storr.* in libello de sensu vocis δίκαιος et cognatarum in N. T. (Tubing. 1781. 4.) p. 39. et in Ej. *Opusc. Academ.* Vol. I. p. 188. cum quo conferri meretur *Suicerus* in *Thes. Eccles.* T. I. p. 908—917. et *Joh. Floderus* de *Homonymia vocabulorum δίκαιος et δικαιοῦν in scriptis N. T.* Upsal. 1770. 4.

ΔΙΚΑΙΟΣΥ'ΝΗ, ης, ἡ, 1. *virtus, quae* latine *justitia* dicitur et *in suo cuique tribuendo* cernitur, *justitiae et aequitatis studium,* et in hoc sensu Deo aeque ac hominibus tribuitur, v. c. Act. XVII, 31. ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, pro δικαίως, quo ex aequo judicaturus est omnes homines. ibid. XXIV, 25. Apoc. XIX, 11. καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει καὶ πολεμεῖ.

2. *exercitatio officiorum omnium erga alios homines, diligentia in colendo omni officiorum genere erga alios,* quam significationem in omnibus locis habet, ubi ὁσιότης additur. Sic etiam *Cic. Topic.* c. 23. ita usus est *justitiae* vocabulo, ut ad homines, *pietas* vero ad superos deos pertineat. Vide et *Aristot. Ethic.* V, 1 et 2. *Marc. Antonin.* XII, § 1. Luc. I, 75. ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ, pro ὁσίως καὶ δικαίως. Ephes. IV, 24. 1 Tim. VI, 11. δικαιοσύνην, εὐσέβειαν.

3. speciatim: *benignitas, liberalitas, misericordia, clementia, lenitas,* etiam per metonymiam (ut צדקא et צדקתא. Vide *Targum* Eccles. V, 9. 18. VII, 13. IX, 10. Esther. IX, 22.) *eleemosyna.* Matth. VI, 1. προσέχετε τὴν δικαιοσύνην (in haud paucis codicibus legitur e glossemate ἐλεημοσύνην) ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν ἀνθρώπων cavete vobis, ne in conspectu hominum liberalitatem et misericordiam vestram exerceatis

exerceatis; quanquam et verti potest: *ne eleemosynas vestras distribuatis*, nam stips, quae distribuitur pauperibus, et omne beneficium, quo miser afficitur, צְדָקָה, Ps. XXIV, 5. Prov. XXI, 21. Dan. IV, 14. et ab Alexandrinis δικαιοσύνη, Ps. LXXXV, 11. Ies. XLV, 8. LI, 5. 6. uti a Luca ἐλεημοσύνη vocatur. Cf. *Lightfooti Hor. Hebr.* ad Matth. VI, 1. et *Buxtorf. Lex. Talmud.* p. 1891. Rom. III, 5. Θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησι Dei benignitatem manifestat. ib. v. 21. 22. 25. 26. 2 Cor. IX, 10. τὰ γεννήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν praemia liberalitatis vestrae. Adde Rom. I, 17. Eodem modo צְדָקָה Ps. LI, 16. CXLIII, 1. Prov. XI, 4. usurpatur. Ipsum חֶסֶד Alexandrini promiscue ἐλεημοσύνην et δικαιοσύνην vertunt Prov. XX, 28. Ies. LXIII, 7. Latinis Scriptoribus *justitiam*, *clementiam* et *lenitatem* non raro esse voces aequipollentes, idoneis exemplis docuit *J. H. a Seelen* in *Meditatt. Exeg.* P. I. p. 177 seq.

4. *benignitatis et liberalitatis praemium.* 2 Cor. IX, 9. ἡ δικαιοσύνη (i. q. τὰ γεννήματα τῆς δικαιοσύνης v. 10.) αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα liberalitas ejus feret fructus aeternos. Ps. CXII, 9.

5. *probitas, virtutis et honestatis studium, sanctitas et integritas vitae,* et κατ' ἐξοχὴν *omnis virtutis christianae ambitus. Suid.* ἡ τελεία ἀρετή. Matth. V, 6. οἱ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην qui vehementi recte agendi desiderio tenentur. ibid. v. 10. 20. ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν nisi praestantior sit pietas vestra. ibid. VI, 33. καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ veramque pietatem christianam. Act. XIII, 10. Rom. VI, 18. 19. 20. VIII, 10. XIV, 17. Ephes. V, 9. VI, 14. Hebr. XII, 11. Ps. XV, 2. פֹּעֵל צֶדֶק, Ies. XXXII, 17. עֲבֹדַת הַצְּדָקָה, Sirac. XLIV, 10.

6. *praemium probitatis et integritatis vitae.* Hebr. XI, 7. δικαιοσύνης ἐγένετο κληρονόμος praemium hujus pietatis reportavit, nempe liberationem e diluvio. Ita est ad imitationem hebraici צְדָקָה Ps. CXII, 3. Ezech. XVIII, 20. ubi e contrario עָוֹן improbitatis poena dicitur. Huc etiam referrem formulam: λογίζεσθαι τινὶ εἰς δικαιοσύνην, h. e. ita in bonam partem aliquid accipere, ut auctorem praemiis afficiendum et favore tuo dignum existimes, praemia virtutis alicui decernere. Rom. IV, 3. καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην et ideo favore et praemiis Dei ornatus est. ibid. v. 5. 9. 22. Respondet formulae hebraicae חָשַׁב לִצְדָקָה Genes. XV, 6. Ps. CVI, 31.

7. *diligens et exacta observatio.* Philipp. III, 6. κατὰ τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ γενόμενος ἄμεμπτος quoad diligentem observationem legis Mosaicae irreprehensus eram.

8. *complexus officiorum, quae alicui incumbunt.* Sic legitur in N. T. Matth. III, 15. πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην ut omnibus meis officiis exacte satisfaciam. Fortasse huc etiam referendus est locus Joh. XVI, 10. περὶ δικαιοσύνης κ. τ. λ. edocebit homines de officio mihi incumbente, moriendi ex decreto divino et ita ad Deum redeundi. Vid. *J. B. Carpzovii* Sched. de vocis δικαιοσύνη notione in locis Matth. III, 15. Joh. XVI, 8. 10. Helmst. 1779. 4.

9. *veritas,* et interdum etiam *vera religio, sive judaica, sive christiana,* i. q. ὁ νόμος τῆς δικαιοσύνης, cum quo permutatur Rom. IX, 30. 31. quem locum sic vertendum arbitror: Gentiles, alieni olim a vera religione et cultu Dei, consecuti sunt felicitatem per religionem christianam, Israelitae autem, quamvis veram religionem Mosaicam sectantes, tamen non pervenerunt ad religionem christianam, quae vere felicitatem offert. 2 Cor. VI, 14. τίς γὰρ μετοχὴ δικαιοσύνῃ καὶ ἀνομίᾳ; quaenam est conjunctio religionis christianae cum religione paganorum? ibid. XI, 15. διάκονοι δικαιοσύνης, h. e. vel veri ministri et legati Dei, vel doctores religionis christianae, coll. v. 13. Matth. XXI, 23.

ἦλθε πρὸς ὑμᾶς ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης obtulit vobis Johannes veram doctrinam. — Interdum etiam *veracitatem*, seu *dictorum et conventorum constantiam et veritatem* denotat. Rom. IX, 28. ἐν δικαιοσύνῃ pro veracitate sua. Eadem verbi צֶדֶק et cognatorum significatio dominatur non solum apud Hebraeos Ps. LII, 5. Ies. XLV, 19. 23. sed etiam apud Arabes, ut docuit *Schellingius* in libro vernaculo de usu linguae arabicae p. 58 seq. Adde Prov. VIII, 8. Nehem. IX, 8. Deut. XXXII, 4.

10. *favor Dei, immunitas a peccatorum poenis*, et *omnis felicitas et salus christiana*. Rom. IV, 6. IX, 30. ᾧ ὁ Θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην χωρὶς ἔργων cui Deus peccata remittit sine ullo respectu ad legem mosaicam. ibid. V, 17. καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης remissionem peccatorum, insigne illud benignitatis divinae specimen. ibid. v. 21. VI, 16. X, 4. 5. 6. 10. 2 Cor. III, 9. ἡ διακονία τῆς δικαιοσύνης munus tradendi religionem christianam, quae summam felicitatem hominibus offert. Galat. II, 21. III, 21.

11. *ratio perveniendi ad favorem Dei et remissionem peccatorum*, quae si vera est, δικαιοσύνη Θεοῦ dicitur, sin vero ab hominibus excogitata et inventa, ἡ ἰδία δικαιοσύνη, Rom. X, 3. appellatur.

12. pro concreto δίκαιος εἰς, *cui contingit favor Dei et remissio peccatorum*. 2 Cor. V, 21. ἵνα ἡμεῖς γινώμεθα δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ ut ejus beneficio nobis contingeret remissio peccatorum.

13. *auctor et causa remissionis peccatorum*. 1 Cor. I, 30.

14. *quaevis perfectio alicujus rei*, et tribuitur omni, quod tale est, quale esse debet, et quod est in suo genere insigne. 2 Cor. VI, 7. ὅπλα δικαιοσύνης arma justa, quae talia sunt, qualia esse debent. 2 Tim. IV, 8. ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, h. e. ex quorundam sententia *corona, quae non flaccessit*, ἄφθαρτος, ἀμάραντος, ut alibi vocatur. Hebr. V, 13. λόγος δικαιοσύνης doctrina sublimior, quae perfectioribus destinata est, coll. VI, 1. Hebr. XI, 33. εἰργάσαντο δικαιοσύνην insignia facta ediderunt.

ΔΙΚΑΙΌΩ, ῶ, fut. ώσω, in universum quidem significat: *justum aliquem declarare et pronunciare*, sed pro subjecti et contextae orationis diversitate, admodum diverse usurpatur in N. T. Nam

1. est *declaro aliquem talem, qualis vere est*. 1 Tim. III, 16. ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι declaratus est Messias vi illa divina, qua instructus miracula patravit.

2. *aestimo, rite dijudico, justum pretium alicui rei statuo*. Matth. XI, 19. καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς prudentia vitae a cultoribus suis recte dijudicari et aestimari potest. Luc. VII, 35.

3. *approbo, laudo, commendo*. Luc. VII, 29. οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν Θεὸν portitores collaudarunt Deum, ubi aperte est i. q. alias δοξολογεῖν et δόξαν διδόναι dicitur. ib. X, 29. ὁ δὲ θέλων δικαιοῦν ἑαυτὸν ille vero se collaudandi causa proposuit aliam quaestionem. ibid. XVI, 15. ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων vos quidem coram hominibus vos effertis ob pietatem vestram, seu, nimium vosmet ipsos laudatis. Haud raro ita legitur in libris apocryphis V. T. Sirac. VII, 4. μὴ δικαιοῦ ἔναντι κυρίου noli te domino tuo praesente laudare et efferre. ib. X, 32. ubi δικαιοῦν et δοξάζειν sunt synonyma. ib. XVIII, 1. Κύριος μόνος δικαιωθήσεται Deus solus summa laude dignus est. ibid. XIII, 26. 27. τῷ δικαιοῦν opponitur προσκιτιμᾶν. Eodem modo צָדֵק Job. XXVII, 5. Ies. XLV, 25.

4. δικαιόομαι, οῦμαι, *virtutis et honestatis studiosus sum, recte ago*. Apoc. XXII, 11. καὶ ὁ δίκαιος δικαιωθήτω (in aliis codicibus e glossemate δικαιοσύνην ποιησάτω) et pius sanctitati vitae studeat. Eodem modo δικαιοῦσθαι legitur Sirac. XVIII, 23. καὶ μὴ μείνῃς ἕως θανάτου

θανάτου δικαιωθῆναι nec vitae emendationem usque ad mortem differas. E contrario οὐ δικαιοῦσθαι *impie vivere.* Sirac. XXXI, 5. ὁ ἀγαπῶν χρυσίον οὐ δικαιωθήσεται qui divitiis inhiat, in varia incidit peccata. Ezech. XVI, 52. Job. XXXV, 7.

5. δικαιόομαι *liber sum ab omni culpa.* 1 Cor. IV, 4. ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι propterea tamen non ab omni culpa sum liber. Ps. CXLIII, 2.

6. δικαιοῦν judex dicitur, non solum, cum *condemnat (Eurip. Heraclid.* v. 190. ubi *Schol.* per κατακρίνω interpretatur, *Thucyd.* III, p. 200.) *et punit, (Polyb.* III, 31.) sed etiam, *cum innocentis causam tuetur, eum defendit et jus ipsi vindicat.* Hinc δικαιοῦσθαι in universum sensu forensi: *causa vincere, justum, insontem et veracem inveniri et declarari,* et opponitur τῷ καταδικάζεσθαι. Matth. XII, 37. ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δικαιωθήσῃ καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ oratione tua vel vinces in judicio vel poena dignus declaraberis. Rom. III, 4. ὅπως δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε ut verus habearis, seu declareris in omnibus effatis tuis et causa vincas, seu, superior discedas, cum judicaris, coll. Ps. LI, 4. Sic צָדַק legitur Exod. XXIII, 7. Ps. LXXXII, 3. Prov. XVII, 15.

7. *libero, immunem reddo,* i. q. ἐλευθερόω, et δικαιόομαι *liber sum, liberor, evado, effugio.* Act. XIII, 39. καὶ ἀπὸ πάντων, ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ Μωσέως δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιοῦται liberationem a malis, quam non potuit praestare lex mosaica, hanc efficit religio christiana, si eam vera fide amplectimur. Rom. VI, 7. ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας mortuus qui est, liberatus est a peccato, seu, corpus mortui ineptum est ad peccata, coll. v. 18. et vers. syr. *Theophyl.* ἀπολέλυται, ἠλευθέρωται. Sirac. XXVI, 29. οὐ δικαιωθήσεται κάπηλος ἀπὸ ἁμαρτίας. *Phavor.* δεδικαίωται· ἀπήλλακται, ἠλευθέρωται. Hinc κατ' ἐξοχὴν δικαιόω

8. significat: *in gratiam aliquem recipio, remitto et condono alicui peccata.* Rom. VIII, 30. τούτους καὶ ἐδικαίωσεν, die hat er auch begnadiget *he has also received them into favour.* ibid. III, 26. 30. Galat. III, 8. Δικαιοῦσθαι vero dicitur, *qui liberatur a peccatorum poena, veniam delictorum accipit,* et omnino *favoris et praemiorum Dei et imprimis felicitatis christianae particeps fit.* Luc. XVIII, 14. κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ ἐκεῖνος hic peccatorum veniam consecutus est, ille non item. Rom. III, 20. διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ itaque nemo ob obedientiam, legi mosaicae praestitam, Deo probatur. ibid. IV, 2. Abrahamum favorem Dei consecutum esse. 1 Cor. VI, 11. Jacob. II, 24. 25. ἐδικαιώθη favorem et praemia Dei consecuta est, h. e. salva et incolumis evasit, coll. Hebr. XI, 31. E contrario οὐ δικαιοῦσθαι *non impunem evadere, puniri* notat Sirac. XXIII, 11. Conf. *Spicilegium meum primum Lexici Bieliani* p. 34. Adde Rom. II, 13. III, 24. 28. V, 1. 9. Galat. II, 16. 17. III, 11. 24. V, 4. οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε quicunque per observationem legis Mosaicae favorem Dei consequi studetis. Tit. III, 7. Jacob. II, 21. Saepius non legitur in N. T.

ΔΙΚΑΊΩΜΑ, τος, τὸ, (a praecedente δικαιόω) apud Graecos *sententiam judicis* significat, *quae injuriam passo jus suum vindicat, reum damnat eique poenas imponit. Suid.* δικαιώματα δὲ καὶ αἱ κατακρίσεις. Interdum etiam *causae defensionem et praesidium* notat, v. c. apud Alexandrinos 2 Sam. XIX, 28. Jer. XI, 20. XX, 12. Sed in N. T. δικαίωμα ex usu linguae hebraicae significat

1. *constitutum per legem et sancitum, sive jussum sit, sive interdictum,* quo sensu, quidquid Deus jubet, statuit et decernit. מִשְׁפַּט־יְהוָה Deut. XXX, 16. in V. T. vocatur et δικαίωμα in vers. Alex. hebr. חֹק et חֻקָּה Exod. XV,

. 26. Levit. XXV, 18. respon-
Luc. I, 6. πορευόμενοι ἐν πάσαις
λαῖς καὶ δικαιώμασι τοῦ Κυρίου
ιgebant e formula divinorum
ιtorum. Rom. II, 26. τὰ δι-
α τοῦ νόμου praecepta legis di-
ιaturalis. ib. VIII, 4. ἵνα τὸ
ι τοῦ νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν ut
ipta legis observarentur a no-
lebr. IX, 1. εἶχε ἡ πρώτη δικαι-
λατρείας habebat oeconomia
a varias leges et constitutiones
divini publici. ibid. v. 10. δι-
α σαρκὸς leges, quae ad corpus
et externam hominis condi-
spectabant. Genes. XXVI,
αξε τὰ προστάγματά μου, καὶ τὰς
μου καὶ τὰ δικαιώματά μου. Ps.
3. Num. XXXI, 21. τοῦτο τὸ
α τοῦ νόμου. *Suid.* δικαιώματα·
τολαὶ κ. τ. λ.
ιae, *comminatio.* Rom. I, 32.
τὸ δικαίωμα τοῦ Θεοῦ γνόντες qui
ιationes divinas cognitas qui-
ιbebant.
dientia, quae voluntati divinae
tur, sanctitas et virtus perfec-
ım. V, 18. ubi δικαίωμα non so-
ponitur τῷ παραπτώματι, sed
v. 19. per ὑπακοὴ explicatur.
us voce *justitia* usus est.
olutio, liberatio a poenis pecca-
Rom. V, 16. εἰς δικαίωμα, ubi
tur τῷ κατάκριμα, et v. 18. per-
ιr cum formula: εἰς δικαίωσιν
Universe de hac voce legi me-
J. Floderi Homonymia vocis
α in scriptis N. T. Ups. 1771.

ΚΑΙΩΣ. Adverbium a voce

ste, h. e. *convenienter justitiae*
itati, ex aequo. 1 Thesss. II,
οσίως καὶ δικαίως. Tit. II, 12.
ς καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς. 1 Petr.
τῷ κρίνοντι δικαίως.
e, ut officium postulat, ut par
1 Cor. XV, 34. ἐκνήψατε δι-

ne, merito. Luc. XXIII, 41.
ς μὲν δικαίως nobis quidem ex
poena subeunda est; sequitur
enim, ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν.

ΔΙΚΑΊΩΣΙΣ, εως, ἡ, apud Graecos fere semper vel *supplicium* denotat, *quod jussu judicis a reo sumitur*, vel *ipsam sententiam condemnatoriam*, interdum etiam *causae defensionem*, δικαιολογίαν, ut *Suidas* interpretatur. *Schol. Thucyd.* VIII, 66. δικαίωσις ἀντὶ τοῦ κόλασις, ἢ εἰς δίκην ἀπαγωγὴ, ἤτοι κρίσις. Sed in N. T. ubi bis tantum legitur, *absolutionem et remissionem peccatorum* significat. Rom. IV, 25. καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν et resurrexit, ut non amplius dubitare possimus, vere peccata nostra expiata esse. ibid. V, 18. εἰς δικαίωσιν ζωῆς ad remissionem peccatorum, quae veram felicitatem efficit.

ΔΙΚΑΣΤΗ'Σ, οῦ, ὁ, non *quilibet judex* dicitur, sed *judex qui lites minores componit*, ein Friedens- oder Schieds-Richter *an arbitrator of private disputes*, a δικάζω *jus dico, judico.* Ter legitur in N. T. Luc. XII, 14. τίς με κατέστησε δικαστὴν ἢ μεριστὴν ἐφ᾽ ὑμᾶς; quis me vobis constituit judicem et arbitrum? Act. VII, 27. τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ᾽ ἡμᾶς; quis te constituit principem nostrum et arbitrum? ibid. v. 35. *Xenoph. Cyrop.* II, 4. 7. In versione Alex. legitur pro שֹׁפֵט Exod. II, 14. Jos. VIII, 33. Interdum omittitur, v. c. Act. VI, 15. post οἱ καθεζόμενοι, et 1 Cor. VI, 4. post τούτους καθίζετε.

ΔΊΚΗ, ης, ἡ. Admodum varias significationes haec vox apud graecos Scriptores habet. Denotat nempe *actionem coram judice, Xenoph.* de *Rep. Athen.* I, 16. *Aelian. V. H.* XIII, 38. *judicis cognitionem, sententiam condemnatoriam*, interdum etiam *morem* et *consuetudinem. Homer. Odyss.* δ, 691. σ', 274. In N. T. autem

1. *ipsam executionem sententiae condemnatoriae, poenam, mulctam* notat, ut sit i. q. καταδίκη. Act. XXV, 15. αἰτούμενοι κατ᾽ αὐτοῦ δίκην (in aliis codd. καταδίκην) poscentes eum ad supplicium;

cium; quanquam et reddi potest: postulantes, ut adversum eum sententiam pronuntiaret. 2 Thess. I, 9. οἵτινες δίκην τίσουσιν qui poenas dabunt. *Alberti Gloss. N. T.* p. 148. δίκην τίσουσιν τιμωρίαν δώσουσιν. Jud. v. 7. δίκην ὑπέχουσαι poenas subeuntes. Formula δίκην διδόναι, pro: *poenam dare inflictam,* admodum frequens est apud Graecos v. c. *Xenoph. Anab.* IV, 4. 9. Eodem sensu δίκην ὑπέχειν legitur apud *Aelian. V. H.* II, 4. Conf. etiam *Perizon.* ad *Aelian. V. H.* III, 38. et *Wetstenii N. T.* T. II, p. 734. Adde Sapient. XVIII, 11. 2 Macc. VIII, 11. 13.

2. δίκη *Dea justitiae* vocatur, *quae alias Nemesis dicitur, et hoc nomine a gentilibus religiose colebatur, (Plin. H. N.* XI, 45. *Pollux Onom.* VIII, 1.) cujus figuram exhibuit *Montefalconius Antiq.* T. I. L. II, c. 8. Act. XXVIII, 4. ὃν ἡ δίκη ζῆν οὐκ εἴασεν justitiae Dea non sinit eum vivere, seu, ut nos diceremus, divina ultio, justitia Dei ultrix eum non sinit vivere. *Hesiod. Opp.* 254. *Sophocl. Antig.* 544. *Arrian. Exped. Alex.* IV, 9. Conf. *Palairet. Obss. Philol. Crit.* p. 347. et *Rechenbergii Exercitationes in N. T.* p. 124. — *Ammonius:* Δίκη· ἡ κρίσις, καὶ ἡ τιμωρία, καὶ τὸ δίκαιον. *Timaeus Lex. Platon.* δίκη· ὅτι μὲν τὸ ἔγκλημα, ὅτι δὲ ἡ κόλασις, ὅτι δὲ ὁ τρόπος καὶ ἡ ὁμοιότης.

ΔΊΚΤΥΟΝ, ου, τὸ, *rete*, a δίκω, *jacio.* Vocabulum generale, omnis generis retia complectens, apta vel ad aucupium vel ad venationem et piscaturam. In N. T. sumitur inprimis pro *reti piscatorio.* Matth. IV, 20. 21. Marc. I, 18. 19. Luc. V, 2. 4. 5. 6. Joh. XXI, 6. 8. 11. *Hesych.* δίκτυον· καὶ τὸ ἁλιευτικὸν λίνον ἢ σαγήνη.

ΔΊΛΟΓΟΣ, ου, ὁ, ἡ, propr. *qui bis eadem dicit, res easdem repetit:* (Sic διλογεῖν et διλογία adhibetur a *Xenoph. de re equ.* 8, 2. Vide *Wesseling.* ad *Diod. Sic.* XX, 37.) deinde i. q. δίγλωσσος, *bilinguis, qui duplex et inconstans est in dictis, alia ore promit et alia pectore premit,* ὕπουλος καὶ δολερὸς, ἄλλα φρονῶν καὶ ἄλλα λέγων, καὶ ἄλλα τούτοις καὶ ἄλλα ἐκείνοις, ut *Theophylactus* recte interpretatus est ad 1 Tim. III, 8. ubi semel tantum occurrit. Conflata est vox ex δὶς et λόγος *sermo,* unde διλογία *sermonis ambiguitas* dicitur.

ΔΙΌ. Conjunctio, *quare, quapropter, ideo, propterea,* ex διὰ et ὃ per apostrophum δι' ὃ, *propter quod.* Matth. XXVII, 8. 1 Cor. XII, 3. 2 Cor. VI, 17. Hebr. XIII, 12. etc. Interdum est *particula transitionis,* v. c. Rom. II, 1. ubi Paulus transit ad Judaeos. Jacob. I, 21.

ΔΙΟΔΕΎΩ, fut. εύσω, *iter facio per aliquem locum, transeo, obeo, peragro.* (ex διὰ *per,* et ὁδεύω *iter facio.*) Bis tantum legitur in N. T. Luc. VIII, 1. αὐτὸς διώδευε κατὰ πόλιν καὶ κώμην obeundo civitates et vicos. Act. XVII, 1. διοδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμφίπολιν cum vero iter fecissent per Amphipolin. In vers. Alex. hebr. עָבַר, Ps. LXXXIX, 41. Zeph. III, 7. הִתְהַלֵּךְ, Genes. XIII, 17. et דָּרַךְ, Ies. LIX, 8. respondet. *Polyb.* II, 15. 5. *Plutarch.* T. III. p. 654. ed. *Reiske. Hesych.* διόδευσον· πέρασον. Hinc δίοδος *transitus* apud *Polyb.* XI, 18. 1.

ΔΙΟΝΎΣΙΟΣ, ου, ὁ. *Dionysius.* Nomen proprium viri Atheniensis, qui fuit e numero judicum seu curialium Areopagi, et exinde *Areopagita* vulgo vocatur, conversus a Paulo ad christianam religionem. Dictus est sine dubio a Διονύσῳ, i. e. *Baccho.* Act. XVII, 34. ἐν οἷς Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης. Saepius non legitur in N. T.

ΔΙΟΠΕΡ. Conjunctio, *quapropter,* ex διὰ et ὅπερ *quod.* Legitur in N. T. 1 Cor. VIII, 13. X, 14. XIV, 13.

ΔΙΟΠΕΤΉΣ, έος, οῦς, ὁ, ἡ, ἐς, τὸ, *qui a Jove seu coelo decidit et descendit, de coelo delapsus.* Compositum est ex Διὸς *Jovis* a Ζεὺς, et ex πέτω *cado* pro πίπτω. *Hesych.* διοπετές· ἐξ οὐρανοῦ ἐρχόμενον. Hinc διοπετὲς, sc. ἄγαλμα, quod Act. XIX, 35. tantum memoratur, vocabatur *simulacrum Dianae aureum, quod eodem quo Ancile*

Palladium Trojanum miraculo › *delapsum sacerdotes mentie-* *et in templo Ephesino include-* *ujus tamen artificem Canetiam* *Plinius perhibet H. N.* XVI, Conf. *Irmisch.* ad *Herodian.* . s. 2. *Wetstenii N. T.* T. II. et *J. Amnel* D. περὶ τοῦ διοπι- t. XIX, 35. Upsal. 1748. 4.

ΡΘΩΣΙΣ, εως, ἡ, 1. sensu phy- *estitutio in integrum, correctio,* l graecos medicos ita specia- tur *membri fracti correctio aut* , *cum ea, quae aliquo modo ex-* *in naturalem et moderatum* *restituuntur,* ut docuit *Foesius* *n. Hipp.* p. 103. Descendit a *prava et perversa corrigo, in* *n statum et conditionem redigo.* su morali: *restitutio, emenda-* *rectio.* Sic semel legitur in Hebr. IX, 10. μέχρι καιροῦ διορ- sque ad tempus emendationis m, seu perfectioris cultus, per n introducendi. *Theophyl.* ad ι τῆς τοῦ Χριστοῦ παρουσίας, τοῦ ς διορθώσασθαι ταῦτα, καὶ τὴν ἀ- αὶ πνευματικὴν λατρείαν ἐπισαγα- *Polyb.* VI, 38. 4. διόρθωσις τῶν ιάτων, ubi vid. *Schweighaeuse-* V, 88. 2. διόρθωσις τῶν πολιτευ- Cf. *Lex. Polyb.* s. h. v. De ρθοῦν lectu digna habet *Sallie-* *Thom. M.* p. 241.

ΎΣΣΩ, vel ΔΙΟΡΎΤΤΩ, fut. ύξω, › *et quidem furtim, perfodio fur-* *etes vel domum,* (*Aristoph. Vesp.* quod plene dicitur διορύσσειν τοὺς Ezech. XII, 7. *Aristoph. Plut.* *Thucyd.* II, 3. aut uno ver- ;ωρυχεῖν et διορύσσειν τὰς οἰκίας XIV, 16. ubi in hebraico חָתַר. Sic extat Matth. VI, 19. › κλέπται οὐ διορύσσουσιν ad quas das fures non perfodiunt, sc. vel parietes. ibid. XXIV, 43. ἂν εἴασε διορυγῆναι τὴν οἰκίαν αὐ- uc. XII, 39. Saepius in N. occurrit. *Hesych.* διορύττει· *Phavor.* διορύττω· τὸν τοῖχον ι. Ἀριστοφάνης, τοὺς τοίχους διο-

ΔΙΌΣΚΟΥΡΟΙ, ων, οἱ, seu, ut e- tiam, et quidem rectius, judice *Phry- nicho* p. 38. scribitur, διόσκοροι. Ge- neratim *cuncti Jovis filii* ita appellari possent, nam est ex Διὸς *Jovis* a Ζεὺς, et κοῦρος pro κόρος *puer*. Sed ex usu com- muni ita tantum vocantur *Castor* et *Pollux*, Helenae fratres, Jovisque ex Leda Tyndaride filii, nautarum numina, unde memorantur insigne fuisse navis cujusdam Alexandrinae, Act. XXVIII, 11. παρασήμῳ Διοσκούροις cujus insigne erat Castorum. Vocantur etiam Διόσ- κουροι σωτῆρες ab *Aelian. V. H.* I, 30. Adde *Xenophont. Symp.* 8, 29. et *Cy- rop.* III, 3, 26. Conf. *Alberti Obss.* in *N. T.* p. 288. *Wetstenii N. T.* T. II. p. 653. *J. H. a Seelen Meditat. Exeg.* P. I. p. 487. et *Ezech. Span- hem.* ad *Callimach. Lavacr. Pallad.* v. 24. p. 635. et de *Usu et Praest. Numism.* T. I. p. 295. *Hesych.* Διόσ- κουροι· οἱ Ἑλένης ἀδελφοὶ Ζῆθος καὶ Ἀμ- φίων, Λευκόπωλοι καλούμενοι — καὶ ἀστέ- ρες οἱ τοῖς ναυτιλλομένοις φαινόμενοι.

ΔΙΌΤΙ. Conjunctio, 1. *eo quod, quoniam, quamobrem, propterea quod,* et ita differt a διὸ, quod *propterea* no- tat. Act. XVII, 31. Rom. I, 19. VIII, 7. Galat. II, 16. Hebr. XI, 23. Jacob. IV, 31.

2. *quanquam.* Rom. I, 21. διότι γνόν- τες τὸν Θεὸν quanquam vero Deum cog- noscendi larga copia erat et facultas.

3. *nam, etenim.* Act. XVIII, 10.

ΔΙΟΤΡΕΦΗ͂Σ, έος, ὁ. *Diotrephes,* h. e. vi etymologiae *a Jove nutritus,* nam est ex Διὸς *Jovis* et τρέφω *alo, nu- trio. Hesych.* διοτρεφεῖς· οἱ ἐν βασιλείᾳ τεθραμμένοι, h. e. reges, qui Jovis filii habebantur. Idem: Διοτρεφέων· ἐκ τοῦ Διὸς ἑλκόντων τὸ γένος. In N. T. est nomen proprium (quod etiam apud Graecos in usu fuit. Vid. *Thucyd.* VIII, 64. *Diod. Sic.* XV, 14.) viri, qui maxima cum auctoritate in sua urbe vixit, et fastuosi, qui primarius esse omnium voluerat inter suos, in- humani et obtrectatoris Johannis, ut a Johanne 3 Ep. v. 9 et 10. describi- tur. Cf. *Stemleri* D. de Diotrephe. Lips. 1758. 4.

ΔΙΠΛΟ΄ΟΣ, οῦς, foem. διπλόη, ῆ, neutr. διπλόον, οῦν,

1. *duplex*, *duplus*, synecdochice autem *multus*, *plurimus*, *permagnus*, *gravis*, *insignis*. 1 Tim. V, 17. διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν duplici, h. ė. multo, insigni honore digni habeantur et afficiantur. Apoc. XVIII, 6. διπλώσατε αὐτῇ διπλᾶ gravissimas ei poenas infligite. *Sophocl. Oedip. Tyr.* 1328. διπλᾶ σε πενθεῖν, καὶ διπλᾶ φέρειν κακά. *Aeschyl. Agamemn.* 546. Ies. XL, 2. Jer. XVI, 18. Sirac. XX, 10. In versione Alex. hebr. מִשְׁנֶה, Genes. XLIII, 15. Esr. I, 10. שְׁנַיִם, Deut. XXI, 17. et כֶּפֶל, Job. XI, 6. XLII, 10. respondet. Conf. etiam Interpretes ad *Thom. M.* p. 242. *Phavor.* διπλῆν· διπλασίονα καὶ μεγάλην.

2. *fallax*, *dolosus*, *simulator*, *hypocrita*, (*Xenoph.* H. G. IV, 1. 14.) unde διπλόη est *fraudulentia*, *simulatio*. *Suid.* Διπλόη· ἡ πανουργία, ἡ ἀπάτη, ἡ ἔξωθεν ἀρετὴ φαινομένη, ἔσωθεν δὲ γέμουσα κακίας κ. τ. λ. Hinc explicarem locum Matthaei XXIII, 15. διπλότερον ὑμῶν insigniorem hypocritam, quam vos estis, vobis adhuc fraudulentiorem. Alii διπλότερον adverbialiter *duplo magis* interpretantur. Sirac. II, 12. οὐαὶ καρδίαις διπλαῖς. Conf. *Heisenii Novas Hypothes. ad Ep. Jacobi* p. 474 seq.

ΔΙΠΛΟ΄Ω, ῶ, fut. ώσω, *duplico*, *duplum do*, i. q. διπλασιάζω Ezech. XXI, 19. a διπλόος, quanquam etiam per synecdochen de *quavis multitudine indeterminata* dicitur. Semel in N. T. legitur Apoc. XVIII, 6. διπλώσατε αὐτῇ διπλᾶ gravissimas ei poenas infligite.

ΔΙ΄Σ. Adverbium, *bis*. Marc. XIV, 30. 72. Luc. XVIII, 12. δὶς τοῦ σαββάτου bis hebdomade. Phil. IV, 16. ἅπαξ καὶ δὶς *aliquoties*, vide sub ἅπαξ. Jud. v. 12. δὶς ἀποθανόντα bis, h. e. *prorsus* emortuae, nam δὶς, τρὶς, indicat interdum *omnino*, *penitus*. 1 Thess. II, 18. Saepius non legitur in N. T.

ΔΙΣΤΑ΄ΖΩ, fut. άσω, 1. proprie: *in bivio sto, nesciens, quam viam sequi debeam.* (ex δὶς *bis* et στάω *sto.*)

2. *dubito, haesito, anceps haereo inter spem et metum*, i. q. ἀμφισβητέω. Bis legitur in N. T. Matth. XIV, 31. εἰς τί ἐδίστασας; quid dubitas de salute tua? Syrus voce ܐܬܦܠܓ, h. e. *divisum esse animo, ambigere*, usus est ibid. XXVIII, 17. οἱ δὲ ἐδίστασαν quidam autem dubitarunt. *Plutarch.* T. V. p. 620. *Reiske. Diod. Sic.* IV, 62. Θησέως δὲ διστάζοντος περὶ τῆς διαβολῆς. *Clemens* Ep. 2. ad Corinthios p. 175. οἱ διστάζοντες τῇ καρδίᾳ. *Hesych.* διστάζει· διχονοεῖ, ἀπορεῖ, ἀμφιβάλλει. *Etym. M.* διστάζειν· τὸ διχῶς βουλεύεσθαι, καὶ τὸ δύο στάσεις ἔχειν κατὰ διάνοιαν.

ΔΙ΄ΣΤΟΜΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie *geminum os habens*, ex δὶς *bis*, et στόμα *os*.

2. *duplicem aciem habens, anceps, utrinque acutus, bipennis.* Nonnulli hanc vocem, ita usurpatam, a δὶς et τέμνω deducunt, sed tunc διστόμος scribendum esset, sicut διχοτόμος, ut recte jam observavit *Barnes.* ad *Eurip Helen.* v. 989. Potius, ut ὀξύστομος, στόμα derivandum, quod figurate de gladio ita dicitur, ut *aciem* significet. Hebr. IV, 12. τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον acutiora illa gladio ancipiti quolibet. Apoc. I, 16. ῥομφαία δίστομος. ib. II, 12. Judd. II, 16. חֶרֶב שְׁנֵי פִּיּוֹת, Prov. V, 4. חֶרֶב פִּיּוֹת, Ps. CXLIX, 6. חֶרֶב פִּיפִיּוֹת. *Eurip. Orest.* v. 1305. δίστομα φάσγανα.

ΔΙΣΧΙ΄ΛΙΟΙ, οἱ, αἱ, τὰ, *bis mille, duo millia*, ex δὶς *bis*, et χίλιοι *mille*. Legitur in N. T. semel Marc. V, 13. ἦσαν δὲ ὡς δισχίλιοι. Alexandrini pro אֲלָפִים Num. IV, 36. 40. Jos. III, 4. adhibuerunt.

ΔΙΫΛΙ΄ΖΩ, fut. ίσω, *percolo, per colum transfundo, despumo sordibus et scoriis purgo*, ex διὰ et ὑλίζω *defaeco, percolo*, quod est ab ὕλη *faeces*, unde ὑλιστὴρ et διϋλιστήριον *colum* dicitur. Legitur apud *Aquilam* Ps. XI, 7. de auro, depurgato a scoriis, pro hebraico מְזֻקָּק, et in *Aquilae* et *Symmachi*

Ies. XXV, 6. et apud Alex.
, 6. de vino depurgato. *Ar-*
, 50. διϋλίζων πρότερον τὸν οἶ-
scor. II, c. 86. p. 111. διὰ
οῦ διϋλισθέν. *Plutarch.* T.
768. *Reiske.* In N. T. semel
atth. XXIII, 24. οἱ διϋλίζον-
ωπα qui excolatis culicem
; quod proverbialiter de iis
ui sunt in rebus levibus di-
et officii sui studiosi. De
o lectu digna habet *Vorstius*
. *S.* p. 772. et *Wetstenius*
II. p. 487. *Hesych.* διϋλίζον-
ωντες, διηθοῦντες.

ΖΩ, fut. άσω, 1. proprie: *dis-*
uas partes divido, bipertior,
Descendit enim a δίχα, quod
quod εἰς δύο μοίρας, ut *Pha-*
nterpretatur. Sic legitur a-
t. interpr. Levit. I, 17. pro
pud *Aquilam* Deut. XIV, 6.
lam in διχαζούσης.
ere facio, auctor sum dissen-
liscordiae, i. q. δίχα ποιῶ a-
ph. Anab. VI, 4. 8. et διίσ-
oph. Hist. Gr. II, 4. 25. Sic
N. T. legitur Matth. X, 35.
διχάσαι adventu meo exori-
cordiae. Eodem sensu chald.
Buxtorf. Lex. Talmud. p.
; syriacum ܦܠܓ usurpatur,
fius docuit in *Lexico Syr.*
450.

ΤΑΣΙ'Α, ας, ἡ, *dissensio, dissi-*
tio, factiones contrariae. Con-
t ex δίχα *separatim, divisim* et
tio: est itaque proprie, cum
artes factiones secedunt, et
aque locum seorsim capit.
ur in N. T. Rom. XVI, 17.
ιχοστασίας ποιοῦντας qui fac-
, factionibus student. 1 Cor.
alat. V, 20. 1 Macc. III,
n. Halic. Antiqu. VIII, c.
tarch. T. II. p. 767. *Reiske.*

ΤΟΜΕ'Ω, ῶ, fut. ήσω, 1. pro-
duas partes seco, ex δίχα et
o. Est i. q. δίχα διατέμνω
gitur apud *Platonem* in *Sym-*
2.) δίχα τέμνω (apud *Aelia-*
num in *Fragm.* p. 816. et *Heliodo-*
rum Aethiop. X, c. 4.) De dissectio-
ne in duas partes legitur apud *Luci-*
an. Dial. meretr. p. 745. *Polyb.* VI,
28. 2. — Interdum autem est simpli-
citer *disseco,* et qualemcunque dissec-
tionem in partes plures notat, ut ap-
paret e vers. Alex. Exod. XXIX, 17.
καὶ τὸν κριὸν διχοτομήσεις κατὰ μέλη· ubi
hebraico נִתַּח respondet, quod LXX
mox per μελίζειν, (Judd. XIX, 29. XX,
6.) mox vero per κρεανομεῖν (Levit.
VIII, 20.) reddiderunt. *Polyb.* X,
15. 5. *Ammonius:* διχοτόμος· ὁ εἰς δύο
διαιρῶν. *Hesych.* διχοτομήματα· τμήματα.
Adhibetur inprimis ad designandum
crudelissimum illud supplicii genus,
Chaldaeis, (Dan. II, 5. III, 29.) He-
braeis, (2 Sam. XII, 31.) Aegyptiis,
(*Herodot.* III, 13.) Graecis (*Diod.*
Sic. I, 2.) et Romanis (*Sueton. Ca-*
lig. c. 27. *Liv.* I, 28. VIII, 24. *Gell.*
XX, 1.) receptum, quo reorum aut
captivorum corpora media disseca-
bantur. Adde Judd. XIX, 29. 1 Sam.
XV, 33. 1 Regg. III, 25. *Joseph.*
A. J. VIII, 2. et *Pollucis Onom.*
VIII, 32. 10. Conf. etiam *Bibl. Brem.*
Class. V. p. 1112 seq. Class. VII, p.
234. Hinc factum est, ut

2. in universum: *male aliquem per-*
dere, morte crudeli interficere et gra-
vissime punire significaret. Matth.
XXIV, 51. καὶ διχοτομήσει αὐτὸν et
male eum perdet. Luc. XII, 46.
Saepius non legitur in N. T. Conf.
Hist. Susann. v. 55 et 59. Διχοτομεῖν
generatim gravissimam quamque poe-
nam designare, uberius docuit *Krumb-*
holzius in *Bibl. Brem.* Class. VII. p.
234. *Hesych.* διχοτομεῖν· ἀναιρεῖν. — δι-
χοτομία· ἀναίρεσις. Alii, ut *J. C. Bon-*
net in *Bibl. Hagana* Class. IV. p.
471. διχοτομεῖν in locis laudatis N. T.
pro *removere ab officio, dimittere, pro-*
cul a se facessere jubere, ad imitatio-
nem hebraici נִגְזַר (2 Chron. XXVI,
21. Ps. LXXXVIII, 5. Thren. III,
54.) et נִכְרַת (1 Sam. XXVIII, 9.
Genes. XVII, 14.) dictum esse putant.

ΔΙΨΑ'Ω, ῶ, fut. ήσω, 1. *sitio,* a δί-
 ψα

ψα *sitis.* Matth. XXV, 35. 37. 42. 44. Joh. IV, 13. 15. XIX, 28. Rom. XII, 20. Formula πεινᾷν καὶ διψᾷν, quae 1 Cor. IV, 11. legitur, significat: *inopia victus laborare,* coll. Apoc. VII, 16.

2. *vehementer desidero et appeto, summo desiderio alicujus rei feror,* ad imitationem hebraici צָמֵא, Ps. XLII, 2. LXIII, 1. Amos VIII, 11. quanquam eodem sensu διψᾷν etiam apud graecos (v. c. *Xenoph. Cyrop.* IV, 6. 7. οὕτως ἐγὼ ὑμῶν διψῶ χαρίζεσθαι, *Aeschin.* Dial. III, 5.) et *sitire* apud latinos Scriptores legitur, v. c. *Cic.* ad *Quint. Fr.* III, 5. *sitire honores, Orat.* III, 20. *sitiens artium.* Cf. *Abresch.* in *Dilucidd. Thucyd.* p. 382 et 837. et *Gatakeri Opera Critica* p. 118. Sic autem legitur in N. T. Matth. V, 6. διψῶντες τὴν δικαιοσύνην qui vehementi verae pietatis desiderio tenentur. Joh. IV, 14. οὐ μὴ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα ejus desideriis plane satisfactum est. ibid. VI, 35. οὐ μὴ διψήσῃ πώποτε nihil habebit amplius, quod desideret. ibid. VII, 37. ἐάν τις διψᾷ si quis ad veram sapientiam et felicitatem adspiret. Apoc. XXI, 6. XXII, 17. Sirac. XXIV, 21. Sapient. XI, 4. *Suid.* ἐδίψησεν· ἐπεθύμησεν. *Hesych.* Διψᾷν γὰρ τὸ ἐπιποθεῖν. Apud *Eustathium* ad *Iliad.* ά, p. 254. ed. Florent. πολυδίψιον per πολυπόθητον explicatur.

ΔΊΨΟΣ, εος, τὸ, idem quod δίψα, *sitis.* In N. T. tantum legitur 2 Cor. XI, 27. ἐν λιμῷ καὶ δίψει in fame et siti. *Xenoph. Cyrop.* VIII, 1. 12. *Memor.* I, 4. 13.

ΔΊΨΥΧΟΣ, ου, ὁ, ἡ, non tam *is* dicitur, *qui duplex animo est,* nam hic est ex usu loquendi *homo fraudulentus atque dolosus,* (Ps. XII, 2. 1 Paral. XII, 38.) sed *homo inconstans, ancipitis animi, qui dubius et incertus haeret.* Sic bis legitur in N. T. Jacob. I, 8. ubi ἀνὴρ δίψυχος homo dicitur, qui mox sperat, mox animum abjicit, ὁ ἀπιστεύμενος καὶ ἀστήρικτος, ut *Oecumenius* interpretatur, qui dubius et incertus haeret de voluntate Dei ad juvandum. Sic δίψυχος legitur etiam in Constitutt. Apost. VII, 11. μὴ γίνου δίψυχος ἐν προσευχῇ σου εἰ ἔσται ἢ οὔ. Λέγει γὰρ ὁ Κύριος ἐμοὶ Πέτρῳ ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας; Conf. *Dougtaei Analecta Sacra* p. 146. Jacob. IV, 8. δίψυχοι vocantur, qui non vera et sincera mente Deum colunt, quibus est καρδία δισσὴ, ut loquitur Sirac. I, 27. *Hesych.* διψυχίαν· ἀπορίαν. Conf. *Heisenii Novas Hypotheses ad Ep. Jacobi* p. 471.

ΔΙΩΓΜΌΣ, οῦ, ὁ, *persecutio, exagitatio, vexatio,* a διώκω, quod vide. Speciatim dicitur de *persecutionibus ob professionem religionis christianae.* Matth. XIII, 21. Marc. IV, 17. X, 30. Act. VIII, 1. XIII, 50. Rom. VIII, 35. 2 Cor. XII, 10. 2 Thess. I, 4. 2 Tim. III, 11.

ΔΙΏΚΤΗΣ, ου, ὁ, *persecutor, vexator,* a διώκω. Legitur in N. T. semel 1 Tim. I, 13. τὸν πρότερον διώκτην ὄντα qui quondam persecutus sum Christi sectatores.

ΔΙΏΚΩ, fut. ώξω, 1. proprie: *celeriter curro,* adeoque interdum etiam de fugientibus adhibetur, teste *Hesych.* διώκειν μεθ' ὁρμῆς φεύγειν. *Thucyd.* VIII, c. 120. *Xenoph. Anab.* VII, 2. 11. Hinc

2. de *eo* dicitur, *qui fugientem* [illegible]er- *sequitur hostili animo.* Hoc se[illegible]nsu dicitur de *feris,* quas venatores pe[illegible]se- quuntur, aut de *hoste* vel *reo* fugi[illegible]en- te. *Thucyd.* I, 137. Matth. XX[illegible]II, 34. καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν. Interdum tamen latius patet et de [illegible]om- *nis generis persecutionibus* et *vexa*[illegible]*tio- nibus* et *injuriis,* inprimis ob relig[illegible]io- nem christianam, adhibetur, v. [illegible] c. Matth. V, 10. 11, 12. 44. Luc. X[illegible]XI, 12. Joh. XV, 20. Act. VII, 52. [illegible] IX, 4. 5. XXII, 4. 7. 8. XXVI, 11, [illegible] 14. 15. 1 Cor. IV, 12. XV, 9. 2 C[illegible]or. IV, 9. Galat. I, 13. 23. (ubi δι[illegible] positum est pro διώξας. Conf. Si[illegible]rac. XLVIII, 7.) IV, 29. V, 11. [illegible] VI, 12. Hinc apud Graecos (v. c. [illegible] *Po- lyaen.* Lib. VIII. Ῥωμαῖοι Κοριόλ[illegible] ἐδίωξαν) διώκειν interdum notat: [illegible] ali- quem eo adigere, ut in exilium ab[illegible]*ire* cogatur, adeoque etiam de *iis* usur[illegible] *pa-* [illegible]*ur,*

alios accusant, litem intendit i. q. κατηγορεῖν, quasi διώκειν δίκην. Hesych. διωκόμενος· ...μενος, in qua posteriori signi... explicandus fortasse erit lo... V, 16. ubi narratur Jesus suam defendisse coram syne... ...gno, coll. v. 17. A Julio Pol... ...lom. VIII, 6. 30. p. 869. ib. ...7. p. 895. et c. 10. s. 125. p. Hemsterhus.) inter nomina ...a διώξις et διώκων recensen-

...tor aliquem ducem, sector. ...VII, 23. μὴ ἀπέλθητε μηδὲ διώ...te adire eumque sectari. Sic ...tiam legitur apud Xenoph. ., 8. 5. καὶ τοὺς συγνώμονας διώ... de Mag. Equit. IV, 5. τὸν ...ώκοντας. Appian. B. Civ. L. ...1 et L. V. p. 1113. Cf. War... Theocrit. XI, 75. et Abresch. ...d Aeschyl. p. 88. Persequi ...pud Latinos pro sequi poni, ...cus Horatii Serm. I. 9. v. 16. ...no et vehementi desiderio et ...iquid consequendi et obtinendi ...nnitor, appeto, studeo. Rom. 31. XII, 13. τὴν φιλοξενίαν hospitalitati studete. ibid. ...). τὰ τῆς εἰρήνης διώκωμεν. 1 Cor. διώκετε τὴν ἀγάπην benevolen... ...liosi estote. Philipp. III, 12. ...εἰ καὶ καταλάβω, et v. 14. κα... ...ν διώκω annitor in stadio cur... ...tam contingere et praemium ...; ubi observandum, διώκειν ...ιν apud Graecos de cursori... ...rpari, qui in stadio relicti et ...aeventi cursu velociori prae... ...em prosequebantur et metam studebant. 1 Thess. V, 15. VI, 11. 2 Tim. II, 22. Hebr. ...4. 1 Petr. III, 11. Imitati ...r Scriptores N. T. auctores ...ı V. T. qui τῷ רָדַף eodem ...untur, v. c. Deut. XVI, 20. XIV, 14. Eurip. Ion. v. 440. ...ὶς δίωκε. Cic. Fin. I, 21. ar... ...equi. Sirac. XXVII, 8. Suid. ...καὶ ἀντὶ τοῦ ἐπιθυμεῖν καὶ ὀρέγεσ... ...lberti Gloss. N. T. p. 109.

διώκοντες· ἐπιποθοῦντες. Conf. et Thom. M. sub h. v.

ΔΟΓΜΑ, τος, τὸ, 1. *decretum, edictum principis et imperatoris.* Est nomen verbale a perf. pass. δέδογμαι, verbi δοκέω, *statuo, decerno.* Luc. II, 1. ἐξῆλθε δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου promulgabatur decretum ab imperatore Augusto. Act. XVII, 7. ἀπέναντι τῶν δογμάτων Καίσαρος πράττουσι. Eodem sensu apud *Theodot.* pro chald. דָּתָא ponitur Dan. II, 15. *Joseph. A. J.* XII, 9. 6. *Herodian.* VII, 10. 8.

2. *placitum quodcunque, lex, praeceptum, institutum, statutum.* Act. XVI, 4. φυλάσσειν τὰ δόγματα τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων observare placita de ritibus observandis, quae decreta erant ab apostolis. Ephes. II, 15. τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι legem mosaicam ceremonialem cum variis ejus praeceptis et institutis: ubi tamen haud pauci, *Theodoreto* et *Theophylacto* praeeuntibus, ἐν δόγμασι cum participio καταργήσας conjungunt, et de religione christiana interpretantur, qua abrogabatur lex mosaica ceremonialis. Coloss. II, 14. *Xenoph. Anab.* III, 3. 4. VI, 4. 8. *Cic. Acad. Quaest.* IV, 9. — *Hesych.* δόγματα· προστάγματα· ζητήματα. Idem: ἔκθεσις, νομοθεσία, πρόσταξις, δόγμα. Plura de hac voce collegit *Suicer. Thes. Eccles.* T. I, p. 932.

ΔΟΓΜΑΤΙΖΩ, fut. ίσω, *edictum fero, decretum facio, placitum propono aliis,* i. q. δόγμα τιθέναι vel ποιεῖσθαι. *Diog. Laërt.* III, 51. αὐτὸ τοίνυν τὸ δογματίζειν ἐστὶ δόγμα τιθέναι, ὡς τὸ νομοθετεῖν, νόμους τιθέναι, ubi vid. *Menag.* Idem VII, 33. *Arrian.* Diss. *Epictet.* III, 7. 2 Macc. X, 8. XV, 36. Medium δογματίζομαι *patior et permitto mihi leges imponi et edicta praescribi, pareo legibus.* Sic semel in N. T. legitur Coloss. II, 20. τί δογματίζεσθε; cur iterum vobis imponi leges mosaicas permittitis?

ΔΟΚΕΩ, ῶ, fut. ήσω, vel δόξω, 1. *puto, existimo, arbitror, in opinione aliqua falsa versor,* nostrum: Wähnen *to judge, to imagine.* Matth. VI, 7. δοκοῦσι

κοῦσι γὰρ, ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται qui se ob prolixam orationem exauditum iri arbitrantur. Marc. VI, 49. ἔδοξαν φάντασμα εἶναι. Luc. VIII, 18. XIII, 2. 4. XIX, 11. XXIV, 37. Joh. V, 45. XI, 13. XIII, 29. XVI, 2. Act. XXVI, 9. ego olim officii mei esse existimabam. 1 Cor. XII, 23. Prov. XXVIII, 24. καὶ δοκεῖ μὴ ἁμαρτάνειν. *Anacreon Od.* XXVI. δοκῶν δ' ἔχειν τὰ Κροίσου. Cf. *Perizon. ad Aelian. V. H.* XIII, 45. Inprimis vero in N. T. de *iis* dicitur, *qui sibi aliquid per arrogantiam et animi elationem persuadent.* Matth. III, 9. Phil. III, 4.

2. *judico, statuo.* Matth. XVII, 25. τί σοι δοκεῖ; quaenam est tua hac de re sententia? ib. XVIII, 12. XXII, 42. τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ; quid vobis videtur de Christo? Luc. X, 36. XVII, 9. οὐ δοκῶ minime. Joh. V, 39. Act. XXV, 27. 1 Cor. XII, 23. ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος membra corporis, quae nobis maxime vilia et contempta esse videntur. Hebr. X, 29. δοκεῖτε judices sitis vosmet ipsi. Sensu forensi: *sententiam fero contra aliquem.* Matth. XXVI, 66. τί ὑμῖν δοκεῖ; quam jam contra eum sententiam fertis?

3. *videor.* Hinc impersonale δοκεῖ *videtur.* Act. XVII, 18. ξένων δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι peregrinorum Deorum annunciator esse videtur. 2 Cor. X, 9. ἵνα μὴ δόξω ne videar. Hinc τὸ δοκοῦν *quod videtur.* 1 Cor. XII, 22. τὰ δοκοῦντα μέλη membra corporis, quae videntur etc. Sic et legitur apud *Aelian. V. H.* I, 25. IX, 32. et *Hist. Anim.* VI, 51. ὡς ἂν μὴ δοκοίην ἀμαθῶς ἔχειν αὐτοῦ.

4. *volo, decerno, placet mihi.* Luc. I, 3. ἔδοξε κἀμοὶ visum est et mihi ipsi. Act. XV, 22. τότε ἔδοξε τοῖς ἀποστόλοις tunc visum est Apostolis. ibid. v. 25. 28. 34. ἔδοξε δὲ τῷ Σίλᾳ ἐπιμεῖναι αὐτοῦ Silae autem ibi remanere placuit. Hinc τὸ δοκοῦν *arbitrium, voluntas.* Hebr. XII, 10. κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς pro arbitrio suo. *Chrysost.* ad h. l. ἡδονὴν πληροῦντες πολλάκις καὶ οὐ πανταχοῦ τὸ συμφέρον ὁρῶντες. *Alb. Gloss. N. T.* p. 184. κατὰ τὸ δοκοῦν κατὰ τὸ θέλημα. *Thucyd.* I, 84. κατὰ τὸ δοκοῦν ἡμῖν. *Simplic.* in *Epictet.* p. 115. *Symmach.* 1 Sam. XX, 9. δέδοκται τὸ κακὸν, ubi τῷ כָּלָה *decerno* respondet. Pro chald. צְבָא apud *Theodot.* legitur Dan. IV, 4. 3 Esr. VIII, 12. καθάπερ δέδοκται ἐμοί. Eodem sensu haud raro legitur apud Graecos, v. c. *Xenoph. Anab.* IV, 1. 10. *Diog. Laërt.* VII, 38.

5. ut latinum *videor, scio, cognitum ac perspectum habeo.* 1 Cor. VI, 9. δοκῶ δὲ usu meo cognitum habeo. ibid. VII, 40. δοκῶ δὲ κἀγὼ πνεῦμα Θεοῦ ἔχειν videor autem et ego mihi divinitus esse inspiratus. Sic et apud *Herodian.* V, 8, 5. πιστοτάτους δὲ εἶναι δοκοῦσιν quos (mater) fidissimos esse sciebat.

6. *in summa dignitate et auctoritate constitutus sum, honorem consecutus sum,* ita, ut omissum sit vel εἶναι τι, quod additur Galat. II, 6. vel ἰσχύειν, aut aliud simile verbum. Sic legi[tur] in N. T. Galat. II, 2. ubi οἱ δοκοῦντες sunt apostoli, quorum summa t[unc te]mporis erat auctoritas apud Ch[ris]tianos, quorum nomina v. 9. legun[tur] ibid. v. 6. *Theodor.* per ἐντίμους int[er]pretatur. *Joseph. A. J.* XIX, 6 [illegible] et de *B. J.* I, 5. 3. *Herodian.* VI[illegible] τοὺς δοκοῦντας καὶ ἡλικίᾳ σεμνοτάτ[ους] Cf. *Barnes.* ad *Eurip. Heraclid.* 819. et *Wetstenii N. T.* T. II. p. 2[illegible] Apud *Aeschinem Socr.* ut recte j[illegible] observavit Cel. *Fischerus* in Ind[illegible] subjecto, δοκεῖν eleganter dicuntur o[m]nia, quae eminent et excellunt in a[illegible] quo genere atque adeo celebrant[illegible] sermonibus omnium. v. c. Dial. I, [illegible] II, 2. etc.

7. Solet interdum eleganter pleonastice poni, v. c. Marc. X, 42. οἱ δοκοῦντες ἄρχειν, pro οἱ ἄρχοντες. (Alii, u[t] *Beza,* qui censentur s. existimantu[r] imperare; nam δοκεῖν notat interdum *censeri, existimari,* v. c. apud *Thucyd.* VIII, 90. *Plutarch. Romul.* p. 11 *Pyrrho* p. 406.) Luc. XXII, 24. τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων quis eorum maximam potentiam habiturus esse[t] ir

in Christi regno terreno. 1 Cor. III, 18. IV, 9. VII, 40. δοκῶ ἔχειν, pro κἀγὼ ἔχω. ib. X, 12. XI, 16. XIV, 37. Hebr. IV, 1. ne quis vestrum destituatur. Huc etiam referri potest locus Matth. III, 9. ubi μὴ δόξητε λέγειν, pro μὴ λέγητε, dictum existimat *Th. Gataker. Advers. Miscell.* Lib. I, c. 3. p. 191. Hist. Susann. v. 5. οἳ ἐδόκουν κυβερνᾷν τὸν λαὸν, pro οἱ κυβερνῶντες. *Sophocl. Ajax Flag.* v. 1114. οἱ δοκοῦντες εὐγενεῖς πεφυκέναι, pro εὐγενεῖς πεφυκότες. *Eurip. Heraclid.* v. 865. τὸν εὐτυχεῖν δοκοῦντα μὴ ζηλοῦν. *Xenoph. Mem.* I, 5. 3. IV, 4. 20. — *Hesych.* δοκῶν· ὑπολαμβάνων. — δοκοῦντες· οἱ ἔνδοξοι. — δοκῶμεν· νομιζοίμεθα. — δοκεῖ· οἴεται, νομίζει. — δέδοκται· ἐφάνη, ἐψηφίσατο, διέγνωστο.

ΔΟΚΙΜΑ'ΖΩ, fut. άσω, 1. proprie est *metallorum, quae probantur et explorantur per ignem, an sint bona ac pura*, i. q. πυρόω. (Jer. IX, 7.) Prov. VIII, 10. χρυσίον δεδοκιμασμένον, ib. XVII, 3. ὥσπερ δοκιμάζεται ἐν καμίνῳ ἄργυρος. Sic legitur in N. T. 1 Petr. I, 7. χρυσίου διὰ πυρὸς δοκιμαζομένου.

2. *examino, inquiro, exploro alicujus rei naturam, vim et indolem*, quod Latini uno verbo *probare* dicunt. Luc. XIV, 19. πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτὰ eundum mihi est, ut ea probem. Rom. XII, 2. 2 Cor. VIII, 8. ut amoris vestri ingenuitatem explorem. ibid. XIII, 5. ἑαυτοὺς πειράζετε vosmet ipsos explorate. 1 Cor. XI, 28. δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτὸν quilibet examinet et exploret se, quo consilio et animo ad coenam sacram accedat. (*Simplicius* in *Epictet.* p. 90.) Galat. VI, 4. Ephes. V, 10. 1 Thess. V, 21. 1 Joh. IV, 1. Aeque late patet vox בָּחַן Job. XXXIV, 3. Ps. XVII, 3. XXVI, 2 Jer. IX, 7. *Xenoph.* de *Rep. Athen.* III, 4. δοκιμάζειν τὰς ἀρχὰς examinare magistratus ambientes, qualem hactenus vitam egerint. *Hesych.* δοκιμάσας· ἐξετάσας.

3. *cognosco et experior aliquid facto examine, scio, cognitum habeo.* 2 Cor. VIII, 22. ὃν ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλοῖς πολλάκις σπουδαῖον ὄντα cujus studium experti sumus variis modis omni tempore. Eodem modo בָּחַן legitur, maxime si de Deo usurpatur. Jer. XVII, 10. Ps. VII, 10. Hinc δοκιμάζω

4. *rectum, probum et dignum aliquem judico, eligo, approbo, laudo, commendo.* Rom. XIV, 22. ἐν ᾧ δοκιμάζει si aliquid congruum voluntati divinae judicat. 1 Cor. XVI, 3. οὓς ἐὰν δοκιμάσητε quoscunque probatos judicaveritis. (*Joseph. A. J.* XIII, 2. 3. III, 4. 1. *Lucian. Scytha* 8.) 1 Thess. II, 4. δεδοκιμάσμεθα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πιστευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον dignus judicatus sum a Deo, cui committeret munus tradendi religionem. 2 Macc. IV, 3. τῶν ὑπὸ τοῦ Σίμωνος δεδοκιμασμένων. *Xenoph.* Mem. III, 5. 20. ἐκ τῶν δεδοκιμασμένων καθίσταται.

5. *dignosco, discerno, discrimen facio, dijudico.* Luc. XII, 56. terrae et coeli faciem dignoscere potestis, hoc vero tempus quare non eodem modo discernitis? Rom. II, 18. δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα nosti discrimina rerum, discernere vales, quae bona et mala sunt. 1 Cor. III, 13. Phil. I, 10.

6. *volo*, adjecto vero τῷ οὐκ ex eleganti graecismo, *nolo.* Rom. I, 28. οὐκ ἐδοκίμασαν τὸν Θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει noluerunt Deum recte colere. *Joseph.* A. J. II, 7. 4. τὰ μὲν οὖν ὀνόματα δηλῶσαι τούτων οὐκ ἐδοκίμαζον. Vide *Wetstenium* N. T. T. II. p. 26.

7. δοκιμάζειν τὸν Θεὸν est i. q. πειράζειν τὸν Θεὸν, h. e. *dubitare de divino auxilio et potentia*, et ex adjuncto: *reniti Deo.* Hebr. III, 9. Malach. III, 15.

ΔΟΚΙΜΗ', ῆς, ἡ, 1. proprie; *probatio, exploratio, examen, an aliquid vere ita sit, ut esse debet.* 2 Cor. VIII, 2. δοκιμὴ θλίψεως exploratio, quae fit per gravissimas calamitates.

2. *id quod experientia facta patescit et cognoscitur, probata et spectata indoles alicujus rei.* Rom. V, 4. ἡ ὑπομονὴ δοκιμὴν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα constantia nos probatos reddit et spectatos et ita spem facit felicitatis aeternae.

2 Cor. II, 9. ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν ut animum vestrum erga me probum cognoscerem. ib. IX, 13. διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης ob genuinam et veram liberalitatem vestram. Philipp. II, 22. τὴν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ γινώσκετε nostis spectatam ejus integritatem. *Symmach*. Ps. LXVIII, 30. δοκιμὴν ἀργυρίου argentum probatum.

3. *argumentum, documentum, signum, ex quo natura et indoles alicujus rei cognoscitur*. Sic legitur in N. T. 2 Cor. XIII, 3. ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος Χριστοῦ quia documenta quaeritis, unde cognoscatis et intelligatis, me esse vere a Christo missum, coll. cap. XII, 12. ubi τὰ σημεῖα τοῦ ἀποστόλου vocantur.

ΔΟΚΊΜΙΟΝ, ίου, τὸ, 1. proprie: *omne medium s. instrumentum, quo aliquid probatur, spectatur*, h. e. *exploratur an sit tale, quale esse debet, id, quo utimur sic, ut sit norma judicandi*. Sic v. c. *catillum, quo metalla excoquuntur*, qui hebraice מַצְרֵף et עֲלִיל dicitur, Alex. δοκίμιον vocarunt. Prov. XXVII, 21. et Ps. XII, 6. *Longin*. de Sublim. § 32. p. 174. ed. *Mori*: γλῶσσα γεύσεως δοκίμιον. *Dionys. Halic*. T. II. p. 65. ed. *Sylb*. *Herodian*. II, 10. 12. δοκίμιον δὲ στρατιωτῶν κάματος, ubi vid. *Irmisch*. Eodem sensu legitur Jacob. I, 3. τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως calamitates, quibus constantia vestra exploratur, i. q. πειρασμὸς, v. 2.

2. *id, quod exploratione facta cognoscitur, spectata et probata indoles alicujus rei*, plane ut δοκιμὴ, de quo supra. Sic extat 1 Pet. I, 7. τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως fides vestra explorata et spectata. Vide praeter *Wetstenium* N. T. T. II. p. 682. *Heisenii Novas Hypotheses ad Epist. Jacobi* p. 275.

ΔΌΚΙΜΟΣ, ου, ὁ, ἡ, 1. proprie tribuitur haec vox monetis ac metallis, quae ab aurifabris in igne spectata et probata sunt. Sic χρυσίον δόκιμον, 2 Chron. IX, 17. pro זָהָב טָהוֹר et ἀργύριον δόκιμον, pro כֶּסֶף מְזֻקָּק 1 Chron. XXIX, 4. legitur. Conf. *Biel*. Thesaur. Philol. s. h. v. Hinc

2. metaphorice: *omnis, qui talis est, qualis esse debet, qui spectatae virtutis est, probus, spectatus, genuinus*. *Xenoph. Ages*. I, 24. *Oecon*. IV, 7. Rom. XVI, 10. τὸν δόκιμον ἐν Χριστῷ verum et spectatum Christianum. 1 Cor. XI, 19. ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν ut meliores e vobis eo facilius cognosci et distingui possint. 2 Cor. X, 18. XIII, 7. οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν non, ut ego appaream genuinus apostolus. 2 Tim. II, 15. δόκιμος vocatur, qui munere suo tradendi religionem christianam strenue fungitur. Jacob. I, 12. δόκιμος dicitur, qui constans mansit in perferendis malis, non sine allusione ad probationem athletarum, ut certe videtur *Jac. Lydio* in *Agonist. SS*. c. 16.

3. *acceptus, qui alicui probatur*. Rom. XIV, 18. εὐάρεστος τῷ Θεῷ καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις acceptus Deo aeque ac hominibus. *Hesych*. δόκιμον· χρήσιμον, φίλιον.

ΔΟΚΌΣ, οῦ, ἡ, 1. proprie: *trabs, tignum ligneum*, unde δόκωσις *contignatio, tectum*. Eccles. X, 18. *Hesych*. δοκός· τὸ ἐν οἰκοδομῇ ξύλον. *Polyb*. VIII, 9. 3. *Etym. M*. τὸ τὴν στέγην ἀνέχον ξύλον. *Suid*. τὸ μέγα ξύλον.

2. metaphorice, ut hebr. קוֹרָה *vitium et peccatum grave et insigne* denotat, uti e contrario κάρφος *vitium* seu *crimen leve* significat, ut adeo formula: ἐκβάλλειν τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τινὸς aut αὐτοῦ, quae Matth. VII, 5. et Luc. VI, 42. legitur et hebraicae נְטַל קוֹרָה מִבֵּין עֵינָיו respondet, de iis dicatur, qui vel se, vel alios a gravioribus vitiis et criminibus immunes praestant, inprimis admonendo et corripiendo. Matth. VII, 3. 4. Luc. VI, 41. Conf. *Vorstium* de Adagiis N. T. cap. V, p. 781.

ΔΌΛΙΟΣ, ία, ον, *dolosus, fraudulentus, qui non bona fide agit*, a δόλος *fraus, dolus*. Legitur in N. T. semel 2 Cor. XI, 13. ἐργάται δόλιοι doctores fraudulenti,

ıudulenti, qui errores tradunt et anditiis auditorum animos captant, ıi ibidem ψευδαπόστολοι vocantur. ›phocl. Aj. Flagell. 59. Aristoph. lut. 1158. Pace 1068. Xenoph. A-ıb. I, 4. 7. Hesych. δόλιος· πανοῦρ-ς.

ΔΟΛΙΟΩ, ῶ, fut. ώσω, *dolose ago*, ›lo *utor, decipio*, a praecedenti δόλιος. emel in N. T. legitur Rom. III, 13. αῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν linguis ıis dolose egerunt, ubi ἐδολιοῦσαν est ositum pro ἐδολίουν e dialecto Alexndrina. Chalcidicae vel Atticae ›ialecto ἐδολιοῦσαν tribuit *Scholiastes* .*ycophronis* v. 21 et 252. Conf. raeter *Wetstenium* ad h. l. Cel. *Fisherum* in Anim. ad *Welleri* Gramm. ›raec. p. 192 seq. Caeterum in vers. llex. δολιόω hebr. נִכֵּל *fraudulenter git*, Num. XXV, 18. Ps. CV, 25. et ῷ הֶחֱלִיק *blanditus fuit, blandiloquenia usus est*, Ps. V, 10. respondet.

ΔΟΛΟΣ, ου, ὁ, 1. *dolus, fraus, quam* ʇuis *facit alteri, callida machinatio,* ıimulatio, mendacium, hebr. מִרְמָה, Genes. XXVII, 35. Jerem. V, 27. et רְמִיָּה, Job. XIII, 7. Marc. VII, 22. Rom. I, 29. 1 Thess. II, 3. οὔτε ἐν δόλῳ nec, ut fumum vobis facerem. 1 Petr. II, 1. III, 10. *Phavor.* Δόλος· παρὰ τῷ Ἀποστόλῳ ἡ ἐπὶ λύμῃ τῶν ἀδελφῶν ἐπιβουλή τε καὶ μηχανή. Hinc δόλῳ adverbialiter interdum ponitur pro *clam*. Matth. XXVI, 4. et Marc. XIV, 1. ἵνα τὸν Ἰησοῦν κρατήσωσι δόλῳ ut Jesum caperent clam, nempe noctis tempore, in loco privato, quo sensu δόλῳ hebr. בַּסֵּתֶר Deut. XXVII, 24. respondet. Apud *Aristophanem Pluto* v. 1159. δόλος opponitur ἁπλοῖς τρόποις, et ab eodem in *Ranis* v. 1174. de insidiis vitae structis adhibetur.

2. *perversitas, impietas, improbitas omnis*. Joh. I, 47. ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι omnis sceleris purus. Act. XIII, 10. πλήρης παντὸς δόλου flagitiosissimus. 1 Petr. II, 22. οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ nec impie locutus est. Apoc. XIV, 5. In libris apocryphis δόλος ei tribuitur, *qui non est vera et haud fucata in Deum pietate*, v. c. Sirac. I, 38.

3. catachrestice sumitur in bonam partem de *prudentia et peritia rerum, solertia et cautione, quae in rebus gerendis legitime adhibetur*. 2 Cor. XII, 16. δόλῳ ὑμᾶς ἔλαβον prudentia mea vos cepi. (Formula haec *Aeschyli* quoque est *Sept.* c. *Theb.* v. 28. et *Choëph.* v. 555.) *Schol.* ad *Apollon. Rhod.* III, v. 89. δολόεσσα ἀντὶ τοῦ φρονίμη· ἔστι γάρ ποτε ὁ δόλος καὶ ἐπὶ τῆς φρονήσεως. *Aeschyl. Prometh.* 476. *Torrent.* ad *Horat.* I. Od. III, 28. Conf. *Suicer. Thesaur. Eccles.* T. I. p. 939. et *Corn. Adami Exercitt. Exeg.* p. 724.

ΔΟΛΟΩ, ῶ, fut. ώσω, *adultero, corrumpo, depravo*. Sic apud *Pollucem* Onom. VII, 169. δολοῦν τὰ ἔρια. *Aelian.* Hist. Anim. XVI, 1. βαφὴ γνησία ἀλλ' οὐ δεδολωμένη. *Lucian. Hermotim.* 59. Sic semel in N. T. legitur 2 Cor. IV, 2. μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ non adulterantes doctrinam christianam eamque erroribus corrumpentes; quae verba alii interpretes reddere solent: non dolo tractamus religionem christianam, ita, ut vel vera taceamus, vel falsa admisceamus, hominibus placendi studio adducti, ut δολοῦν sit i. q. δολιοῦν *dolose agere*, quam significationem non solum apud Alexandrinos Ps. XV, 3. (רָגַל) et XXXVI, 3. (הֶחֱלִיק), sed etiam apud Graecos, v. c. *Xenoph.* Cyrop. I, 6. 19. habet. *Hesych.* δολώσει· ἀπατήσει. — δολοῖ· φθείρει, κακουργεῖ.

ΔΟΜΑ, τος, τὸ, *munus, donum, beneficium, res gratuito concessa*, ab inusit. δόω, *do*, pro quo usitatum est δίδωμι. Matth. VII, 11. δόματα ἀγαθὰ bona, h. e. utilia munera. Luc. XI, 13. Ephes. IV, 8. coll. Ps. LXVIII, 18. Philipp. IV, 17. Saepius non legitur in N. T.

ΔΟΞΑ, ης, ἡ, 1. *opinio, sententia de aliquo, sive bona sive mala, judicium, existimatio, favor*, a δοκέω *puto, existimo*. Joh. V, 44. δόξαν παρὰ ἀλλήλων

λλων λαμβάνοντες καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου Θεοῦ οὐ ζητεῖτε quos scio humana auctoritate tantum regi et humano testimonio plus tribuere, quam divino. ibid. XII, 43. ἠγάπησαν γὰρ κ. τ. λ. praeferebant hominum favorem favori divino. Rom. III, 23. ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ carent Dei favore et approbatione. Sic etiam δόξα apud Graecos de opinione aeque ac fama usurpatur, v. c. apud *Aelian.* V. H. I, 23. IV, 10. VI, 9. *Polyb.* II, 39. 10. Conf. Spicil. meum I. Lex. Biel. p. 36. Hinc

2. *gloria, laus, celebratio, praeconium,* ad imitationem hebr. כָּבוֹד Ps. CIV, 31. 1 Chron. XVI, 28. 29. Luc. II, 14. δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ laudandus et celebrandus in coelo Deus! ib. XVII, 18. δοῦναι δόξαν Θεῷ laudare Deum, beneficii accepti auctorem. Joh. V, 41. δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω non vestram laudem capto. 2 Cor. VI, 8. διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας sive gloria me sequatur, sive ignominia afficiar. 1 Thess. II, 6. οὔτε ζητοῦντες ἐν ἀνθρώποις δόξαν neque laudem hominum captavi. Pertinet huc observatio grammaticorum vett. a *Thoma M.* p. 247. allata, qui δόξαν a κλέος ita differre judicarunt, ut illud τὸν ἀπὸ τῶν πολλῶν ἔπαινον, hoc vero τὸν ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν ἔπαινον significet. 1 Tim. I, 17. Apoc. XIX, 7.— Deinde vero latius patet haec vox apud N. T. Scriptores et in universum

3. *quidquid praestans, eximium, magnum est et ornamento suo in genere* significat, unde δόξα non solum, ut hebraicum כָּבוֹד, (Ps. CXLV, 12.) et הָדָר (Ies. II, 10.) aliis substantivis ita jungitur, ut *magnitudinis* et *praestantiae* notio exprimatur (Hebr. II, 7. δόξῃ καὶ τιμῇ summa dignitate. 2 Thess. I, 9. καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ et a summa ejus majestate remoti. 1 Thess. II, 12. εἰς τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν ad summam ejus felicitatem. Esther. I, 4.); sed etiam simpliciter positum, *praestantiam et excellentiam externam vel internam* significat, v. c. Matth. IV, 8. 1 Cor. XV, 43. prodit corpus excellens. 2 Cor. III, 7. ἐγενήθη ἐν δόξῃ habuit praestantiam quandam externam. ibid. v. 8. quanto magis munus doctrinae christianae tradendae praestans erit! Phil. III, 21. Coloss. I, 27. Hinc δόξα

4. dicitur *splendor, fulgor, lux corruscans.* Luc. II, 9. δόξα Κυρίου περιέλαμψεν αὐτοὺς splendorque insigni circumfulsit eos. Luc. IX, 31. ὀφθέντες ἐν δόξῃ illustres magno splendore aspectabili. ib. v. 32. Act. XXII, 11. ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου prae splendore fulminis. 1 Cor. XV, 40. solis alius est fulgor, alius lunae. 2 Cor. III, 7. διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ τὴν καταργουμένην ob lucem corruscantem faciei Mosis, quae tamen aliquando desiit. Sirac. XLIII, 11. κάλλος οὐρανοῦ δόξα ἄστρων ibid. L, 7. ἐν νεφέλαις δόξης. Eodem quoque modo δοξάζεσθαι usurpatur apud LXX. Exod. XXXIV, 29. 30. 35.

5. *cultus et vestitus magnificus.* Matth. VI, 29. ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ κ. τ. λ. Salomonis cultum quippe magnificum non accessisse ad cultum unius lilii. Ies. XXXIII, 17. LXI, 3. 1 Macc. XIV, 9. οἱ νεανίσκοι ἐνεδύσαντο δόξας. Esther. V, 1.

6. *summa dignitas et majestas, qua aliquis praeditus est, felix et beatus status, quo aliquis utitur.* Quo in sensu α) Deo tribuitur, ut vel in universum *summam ejus majestatem omnesque ejus virtutes*, vel speciatim *summam ejus potentiam et benignitatem* significet. Matth. XVI, 27. Joh. XI, 4. ὑπὲρ τῆς δόξης Θεοῦ ut majestas divina innotescat hominibus. Act. VII, 2. ὁ Θεὸς τῆς δόξης Deus Optimus Maximus. Rom. VI, 4. διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρὸς omnipotentia patris. Joh. XI, 40. δόξα miraculum notare videtur, divinae potentiae insigne documentum. (In versione Alex. δόξα eodem sensu τῷ עֹז, Ies. XII, 2.

XLV,

24. et יָאָה, Ies. XL, 26. res-
..) Rom. IX, 23. τὸν πλοῦτον τῆς
ımmam et ineffabilem benigni-
Ephes. I, 11. εἰς ἔπαινον τῆς
ὐτοῦ, i. q. v. 6. εἰς ἔπαινον δόξης
ιτος αὐτοῦ. ibid. III, 16. 2 Pet.
Legitur etiam in vers. Alex.
ט Exod. XXXIII, 19. β) de
ͻ usurpatur, ita, ut indicet
m illam dignitatem et majesta-
ιια Christus ante nativitatem
Deum ab aeterno usus est,
litionem praestantiorem et feli-
, quae humilem Jesu statum
'editum in vitam est secuta.
. XIX, 28. ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ
ου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ cum
: Christus, summa majestate
tus, in throno suo, coll. Matth.
27. ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς majes-
ıatris praeditus. Luc. XXIV,
καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ
venire ad sublimiorem condi-
ı, ipsi a Deo, exantlata morte,
ıtam. Joh. I, 14. καὶ ἐθεασά-
ιν δόξαν αὐτοῦ vidimus autem in
jestatem talem, qualis est uni-
filii. ibid. II, 11. ἐφανέρωσε τὴν
ἀυτοῦ dignitatem personae suae
avit. ib. XVII, 5. δόξασόν με τῇ
εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρά
stra me illa dignitate, qua apud
ıs sum ab aeterno. ib. v. 22.
ıromisi ipsis felicitatem illam,
mihi post mortem destinasti,
. 24. et XIV, 2 seq. Singularis
cus Marc. X, 37. ubi *regnum*
um, quod auspicaturus erat
us ex Judaeorum opinione, δόξα
:. γ) de *Christianis* adhibetur,
ıt partim de *omni felicitate*
ianorum in hac pariter ac futu-
ı, partim κατ' ἐξοχὴν de *felicitate*
ianorum in vita futura dicatur.
.I, 32. εἰς δόξαν λαοῦ σου 'Ισραὴλ
aelitici populi felicitatis auctor.
. II, 8. Christus Κύριος τῆς δόξης,
.uctor felicitatis humanae voca-
)id. v. 7. ἣν — εἰς δόξαν ἡμῶν per
nos ad felicitatem adducere ab
o decrevit. Hebr. II, 10. πολ-
λοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα multos
homines felicitatis participes reddidit.
—Rom. V, 2. ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης
Θεοῦ de spe summae futurae apud
Deum felicitatis. 2 Cor. IV, 17.
conditio beata Christianorum post
mortem αἰώνιον βάρος τῆς δόξης vocatur.
2 Thess. II, 14. 2 Tim. II, 10.
μετὰ δόξης αἰωνίου. 1 Pet. V, 4. τὸν
ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον. Δόξα
etiam in libris apocryphis *felicitatem*
et statum prosperum notat, v. c.
Sirac. IX, 16. μὴ ζηλώσῃς δόξαν ἁμαρ-
τωλοῦ. interdum etiam *dignitatem,*
v. c. 2 Macc. XIV, 7. ἀφελόμενος τὴν
προγονικὴν δόξαν. Conf. Spicil. meum
1. Lex. Bieliani p. 36.

7. per metonymiam *is, qui est in honore et dignitate constitutus,* speciatim: *magistratus, angeli.* 2 Pet. II, 10. δόξας οὐ τρέμουσι βλασφημοῦντες angelos (alii: magistratus) conviciis proscindere non erubescunt. Jud. v. 8. δόξας δὲ βλασφημοῦσιν, coll. v. 9. De angelis hac voce usus est *Philo* Lib. I. de Monarchia T. II. p. 218. ed. *Mangey,* ubi δόξας vocat τὰς περὶ Θεὸν δορυφορούσας δυνάμεις, κ. τ. λ.

8. *is, ex quo alter honorem et gloriam capit, de quo quis gloriari potest et solet.* 2 Cor. VIII, 23. δόξα Χριστοῦ dicuntur doctores christiani, qui, quatenus omni modo veram religionem christianam propagare student, Christo honori sunt et laudi. 1 Thess. II, 20. ὑμεῖς γάρ ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ χαρὰ de vobis gloriari et laetari possum. Eodem sensu κῦδος usurpatum legitur ab *Homero* Iliad. IX, 669. 'Οδυσσεῦ, μέγα κῦδος 'Αχαιῶν, et *Gloria* apud *Macrob.* Somn. Scip. I. c. 1. et *Valer. Flacc.* I, v. 162.

9. *id, quo alicujus majestas adumbratur aut repraesentatur,* i. q. εἰκὼν καὶ ἀπαύγασμα τῆς δόξης. Act. VII, 55. εἶδε δόξαν Θεοῦ vidit signum aliquod divini numinis. Rom. I, 23. ἤλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου commutarunt formam aspectabilem Dei immortalis cum forma s. imagine hominum mortalium. 1 Cor. XI, 7. εἰκὼν καὶ δόξα Θεοῦ vir dicitur; quatenus

tenus in eo se quodammodo exserit et quasi resplendescit divina majestas, i. q. ἀπαύγασμα. Vid. *Grotium* ad h. l. ibid. γυνὴ δόξα ἀνδρός ἐστιν mulier refert ex parte dignitatem viri. Ita כָּבוֹד Exod. XXXIII, 18. coll. v. 20. sumitur, et in vers. Alex. δόξα τῷ תְּמוּנָה Num. XII, 8. Ps. XVII, 15. respondet. Adde Joh. XII, 41. Apoc. XXI, 11. *Phavorinus:* δόξα· εἰκασμός. Hinc factum videtur, ut κατ' ἐξοχὴν *nubes, super arca foederis comparens, praesentiae et majestatis divinae symbolum,* quam Hebraei שְׁכִינָה vocabant, non solum ab Alexandrinis Exod. XL, 34. 35. Levit. IX, 6. Ezech. X, 4. sed etiam a Paulo Rom. IX, 4. δόξα Θεοῦ et Κυρίου, etiam δόξα simpliciter appellaretur, coll. Sirac. XLIX, 8. 2 Macc. II, 8. Vid. *Vitringa* Obss. Sacr. V, 16. p. 194. et *Thalemanni* Tr. de Nube super arca foederis.

10. Formula: εἰς δόξαν Θεοῦ ποιεῖν, quae 1 Cor. X, 31. legitur, significat: *facere ea, quae verum Dei cultum promovere inter homines valent.*— Διδόναι δόξαν τῷ Θεῷ fuit solemnis formula in judiciis Judaeorum, ad imitationem hebraicae נָתַן vel שׂוּם כָּבוֹד לַיהוָה. Jos. VII, 19. significans: *ostendere professione ingenua Dei reverentiam.* Joh. IX, 24. Interdum tamen διδόναι δόξαν τῷ Θεῷ simpliciter notat: *reverentia Dei duci et regi.* Rom. IV, 20. 1 Sam. VI, 5. eique opponitur Act. XII, 23. οὐ διδόναι δόξαν τῷ Θεῷ, h. e. irreverenter se erga Deum gerere, pati violari honorem Dei eumque sibi vindicare. —*Hesych.* δόξα· φήμη, τιμή.—δόξας· δοκήσεις.

ΔΟΞΑΖΩ, fut. άσω, 1. proprie: *judico, opinor, pretium alicui rei statuo.* Sirac. X, 28. ἐν πραΰτητι δόξασον τὴν ψυχήν σου καὶ δὸς αὐτῇ τιμὴν κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῆς. *Hesych.* δόξει· ὑπολάβοι. Ita enim δόξα in Scriptoribus graecis centies occurrit, ut sit *opinio, judicium,* v. c. *Homer.* Iliad. κ'. v. 325. ubi Eustathius per ὑπόληψιν explicat. Huc pertinet fortasse locus Joh. VIII, 54. ἐὰν ἐγὼ δοξάζω ἐμαυτόν, ἡ δόξα μου οὐδέν ἐστιν, ἔστιν ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με si ego solus de dignitate personae meae sententiam pronuntiarem, nullius pretii esset ista pronuntiatio, est vero pater, qui postulat, ut me reverenter excipiatis, seu, justum mihi pretium statuit.

2. *laudo, sermonibus celebro, assensu probo.* Matth. VI, 2. ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ut laudem captent ab hominibus. IX, 8. XV, 31. Marc. II, 12. Luc. II, 20. δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεόν. ibid. IV, 15. δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων non sine omnium laude. ibid. V, 25. 26. VII, 16. XIII, 13. XVII, 15. XVIII, 43. Act. IV, 21. XI, 18. XIII, 48. Rom. XV, 6. 9. 2 Cor. IX, 13. 2 Thess. III, 1. ἵνα ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ δοξάζηται ut doctrinae christianae praestantia a quamplurimis agnoscatur. 1 Pet. IV, 14. δοξάζεσθαι opponitur τῷ βλασφημεῖσθαι. ibid. v. 16.

3. *illustro,* seu, *quocunque modo efficio, ut alicujus vera indoles, praestantia et dignitas ubique agnoscatur et celebretur.* Joh. XI, 4. ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ δι' αὐτῆς ut Christi dignitas illustretur. ibid. XII, 23. jam instat tempus, quo majestas mea a pluribus agnoscetur, nempe propagatione doctrinae meae. ibid. v. 28. δόξασόν σου τὸ ὄνομα illustra tuam majestatem per me. XIII, 31. 32. XIV, 13. XV, 8. XXI, 19. Act. III, 13. ὁ Θεὸς ἐδόξασε τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν Deus Christum, filium suum, illustravit, miraculo nempe, ab Apostolis Christi nomine edito, quo Jesum in vitam rediisse et summa potestate gaudere apparebat. Rom. XI, 13. ubi δοξάζειν τὴν διακονίαν est: gloriam ex apostolatu reportare, seu gloriosum esse muneri apostolico. 1 Pet. IV, 11. Exod. XV, 6. ἡ δεξιά σου δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ.

4. *colo, cultum alicui praesto.* Matth. V, 16. καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς et patrem vestrum coelestem

sancte colere incipiant. Rom. οὐχ' ὡς Θεὸν ἐδόξασαν. 1 Cor. . δοξάσατε τὸν Θεὸν ἐν τῷ σώματι τ. λ. cultum Deo non solum sed etiam corpore vestro te. 1 Petr. II, 12. δοξάσωσι ad verum Dei cultum addu- Apoc. XV, 4. τίς οὐ μὴ ῃ καὶ δοξάσῃ τὸ ὄνομά σου; gloriam et dignitatem eveho, aliquem in conditionem admo- aestantem ac felicem, et speci- felicitate aeterna beo. Rom. 30. τούτους καὶ ἐδόξασε hos etiam ali felicitate donabit. Conf. ub δόξα. Esther. III, 1. ἐδόξασεν ὺς Ἀμάν. Hinc δοξάζεσθαι dig- et praestantiam quandam ha- gnificat, sive externam, sive in- . 2 Cor. III, 10. καὶ γὰρ οὐδὲ ται τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ m praestantia, quam habet re- Iosaica, externa et adventitia n est praestantia hac ex parte, pe comparetur cum longe emi- e praestantia et dignitate reli- christianae. 1 Pet. I, 8. χαρὰ δε- ῃ gaudium insigne, summa fe- i. q. χαρὰ ἀνεκλάλητος. Speci- utem δοξάζεσθαι de conditione estantissima, summa dignitate, te et felicitate usurpatur, quae n statum Jesu in his terris post ctionem et ascensionem in coe- uta est. Joh. VII, 39. ὅτι ὁ οὐδέπω ἐδοξάσθη quia Jesus non- coelum adscenderat. ibid. XII, ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς postquam ad majestatis Jesus relatus erat. 5. et jam redde mihi plenum tis usum, qua apud te usus aeterno.

dico et arrogo mihi dignitatem us, sumo mihi gloriam. Hebr. Χριστὸς οὐχ' ἑαυτὸν ἐδόξασε γενη- ρχιερέα Christus non ipse sibi it pontificis munus. Nam δόξα ro munus et dignitatem notat. Macc. XIV, 7. τὴν προγονικὴν aternum munus, ubi statim ad- λέγω δὲ τὴν ἀρχιερωσύνην. Sirac. 23. καὶ προσέθηκεν Ἀαρὼν δόξαν.

7. *clementer tracto, benigne habeo.* 1 Cor. XII, 26. εἴτε δοξάζεται ἓν μέλος quando unum membrum suaviori et molliori sensu afficitur; (*Cyprianus: laetatur*) nam opponitur εἴτε πάσχει ἓν μέλος. Apoc. XVIII, 7. ἐδόξασεν ἑαυτὴν καὶ ἐστρηνίασε mollem et luxuriosam vitam egit. Potest tamen formula δοξάζειν ἑαυτὴν etiam de jactantia et arrogantia accipi.

ΔΟΡΚΑ'Σ, άδος, ἡ, *dorcas*, 1. proprie: *caprea*, (*Gazella, Antilope*, hebr. צְבִי) h.e. capra sylvestris, quam Graeci eo, quod acutissime videat, ἀπὸ τοῦ ὀξὺ δέρκεσθαι, dorcas appellaverunt. *Etym. M.* Δορκὰς παρὰ τὸ δέρκω, τὸ βλέπω. ὀξυδερκὲς γὰρ τὸ ζῶον καὶ εὐόμματον. Conf. *Bochart.* Hieroz. P. I. L. III. c. 25. p. 925. et *Shawii Itinerarium* p. 357.

2. nomen mulieris liberalitate erga pauperes clarae. Act. IX, 36. 39. Etiam apud Latinos hoc nomen, mulieribus tributum, in usu fuit. Reperitur in Inscriptione lapidis marmorei apud *Gruterum* p. 891. n. 4. et *Reinesium Inscriptt.* l. XII. n. 57. l. XIV. n. 61. Ibid. l. XIX. n. 19. *capreola* reperitur.

ΔΌΣΙΣ, εως, ἡ, 1. proprie: *donatio, ipsa actio dandi aliquid alteri*, a δίδωμι, in quo significatu haud infrequenter adhibetur a profanis auctoribus.

2. per metonymiam: *id, quod alicui datur, donum, munus*, i. q. δώρημα. Jacob. I, 17. πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον quidquid ubique boni muneris et perfecti doni est. Vide *Heisenii Novas Hypotheses ad Epist. Jacobi* p. 541. ubi docuit contra *Wolfium*, δόσιν et δώρημα h. l. differre, ut illud dona minora, hoc autem majora significet. Alex. usi sunt hac voce pro מַתָּן, Prov. XXI, 14. et מַתַּת Prov. XXV, 14. *Aeschyl.* Pers. v. 1046. *Hesych.* δόσις· δωρεά.

3. *expensa, expensum.* Phil. IV, 15. οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς λόγον δόσεως καὶ λήψεως cum nulla ecclesia rationes habui accepti et expensi, h.e. nulla ecclesia mihi pecuniam misit, quam ipsa expensam

expensam ferret, ego vero acceptam referrem. Hebraice esset: עַל־דְּבַר מַשָּׂא וּמַתָּן, observante *Schoettgenio* in Hor. Hebr. et Talmud. p. 804. Huc pertinent etiam illa Siracidae verba XLI, 19. *ἀπὸ σκορακισμοῦ λήψεως καὶ δόσεως* a defraudatione accepti et expensi. ib. XLII, 7. *καὶ δόσις καὶ λῆψις πάντι ἐν γραφῇ* diligenter literis manda accepta et expensa. *Arrian. Epict.* II, 9. *Dionys. Hal. Ant.* II, 10. V, 34. *Artemid.* I, 40. *Cicero Lael.* I. ratio acceptorum et datorum.

ΔΌΤΗΣ, *ου*, *ὁ*, *dator*, *largitor*, *qui alteri aliquid dat*, *sive ex debito*, *sive ex favore*, a *δίδωμι*. Semel legitur in N. T. 2 Cor. IX, 7. *ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεὸς* is enim tantum placet Deo, qui laeto animo dat. Similis locus est Prov. XXII, 8. *ἄνδρα ἱλαρὸν καὶ δότην εὐλογεῖ ὁ Θεὸς*, ubi in hebraico est טוֹב עַיִן, quem respexisse Paulus videtur. *Hesych.* *δοτῆρα· δότην.*

ΔΟΥΛΑΓΩΓΈΩ, *ῶ*, fut. *ήσω*, 1. proprie: *in servitutem alios abduco et redigo.* (ex *δοῦλος servus* et *ἄγω duco.*)

2. metaphorice: *duriter tracto.* 1 Cor. IX, 27. *δουλαγωγῶ τὸ σῶμά μου* *duriter tracto corpus meum*, *non parco corpori.* Non tamen repugnarem, si quis vertere mallet: cupiditates corporis vinco, victisque et subactis impero. *Theophr. Ep.* 36. Vid. *D'Orville* ad *Chariton.* II, 7. p. 319. ed. Lips.

ΔΟΥΛΕΊΑ, *ας*, *ἡ*, 1. *servitus*, *status et conditio servilis*, vel sensu proprio, in quo tamen non legitur in N. T. vel metaphorico, quo omni tribuitur, qui alicui rei obnoxius et obstrictus est, et dura alicujus rei necessitate tenetur, v. c. Rom. VIII, 21. *ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς* ab hac miseriae necessitate. Gal. IV, 24. *εἰς δουλείαν γεννῶσα* cujus asseclae et sectatores servi sunt, h. e. sub duro moderamine legis Mosaicae. Galat. V, 1. *δουλεία* opponitur libertati christianae.

2. abstracto posito pro concreto, *servus*, i. q. *δοῦλος*. Rom. VIII, 15. *πνεῦμα δουλείας* sensus servilis, quem servi vulgo habere solent. Vide *Ruhnken.* ad *Timaei Lex. Plat.* p. 215.

3. metaphorice: *miseria*, *status et conditio infelix.* Hebr. II, 15. *ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας* qui metu mortis constricti vitam agebant miseram, seu, per omnem vitam infelices erant.

ΔΟΥΛΕΎΩ, fut. *εύσω*, 1. proprie: *servio*, *servus sum*, *ministro*, et de iis adhibetur, qui sunt in potestate et dominio peculiove alterius, sive sint pretio emti, sive bello capti, sive ex servis nati. Interdum etiam, ut latinum *servire*, de totis populis adhibetur, cum sub alieno imperio sunt. Luc. XVI, 13. *οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν* nullus verna potest duobus servire dominis. Joh. VIII, 33. *οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε* neque cuiquam unquam servivimus. Act. VII, 7. de Judaeis subjectis imperio Aegyptiorum adhibetur. Ephes. VI, 7. 1 Tim. VI, 2. Rom. IX, 12.

2. *alicujus nomine ago*, *interpres sum voluntatis alterius*, et de eo adhibetur, *cujus ministerio utimur quocunque in negotio.* Sic in N. T. legitur Act. XX, 19. *δουλεύων τῷ Κυρίῳ* munere apostolico, mihi demandato, fungens. Vide infra sub *δοῦλος*.

3. *officia debita alicui praesto.* Luc. XV, 29. *τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι* ego tot annos filium obedientem me tibi praestiti: sequitur: *καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον.* Rom. XIV, 18. *δουλεύειν τῷ Χριστῷ* *discipulum* et *sectatorem Christi se praestare.* Galat. V, 13. *ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις* mutua sit inter vos benevolentia. Coloss. III, 24.

4. *inservio alicujus commodis.* Rom. XVI, 18. *οὐ Χριστῷ δουλεύουσιν*, *ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν δουλείᾳ* non hoc agunt, ut propagetur religio christiana, sed suis tantum commodis inserviunt.

5. *colo*, *cultu divino prosequor.* Matth. VI, 24. *οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ* non potestis Deum recte colere et simul Deo divitiarum cultum praestare. Rom. VII, 6. *ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς*, sc. *τῷ Θεῷ*, ut Deum colamus. Galat. IV, 8. *ἐδουλεύσατε τοῖς μὴ φύσει οὖσι θεοῖς*

coluistis

is idola, Deorum nomine indig-
Thess. I, 9. δουλεύειν Θεῷ ζῶντι καὶ
Ita עָבַד Exod. XX, 5. Ps.
, 7. Malach. III, 18.
dictus, deditus, obstrictus sum
rei, operam do, obnoxius sum,
indulgeo, obedio, adjuncta si-
tione servilis cujusdam condi-
t admodum duri moderaminis.
VI, 6. τῷ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ
ne in posterum vitiositati stu-
ibid. VII, 25. δουλεύω νόμῳ Θεοῦ
tiam praesto voluntati divinae.
υλεύω νόμῳ ἁμαρτίας vitiositatis
ni pareo. Gal. IV, 9. οἷς πάλιν
υλεύειν θέλετε et ei iterum stu-
estrum navaturi. ibid. v. 25.
obstricta tenetur lege mosaica.
. II, 22. Tit. III, 3. δουλεύοντες
ς καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις. *Alci-*
Epp. I, 13. πάθει δουλεύοντας.
XVII, 13. ταῖς τοῦ σώματος ἐπι-
δουλεύοντα. *Lucian. Hermotim.*
. Laërt. VI, 66. Etiam apud
voluptatibus etc. servire saepe
v. c. *Senecam Ep.* 39 et 47.
el. 22. *Sallust. Catilin.* LII,
nf. *El. Palairet.* Obss. Phil.
. p. 476.
denter me accommodo. Sic le-
lectio sana, nec Κυρίῳ repo-
est, Rom. XII, 11. τῷ καιρῷ
ς prudenter vos accommodate
, obsequamini occasionibus,
bus sapienter utimini. coll.
p. ad Famil. IX, 17. *tempo-*
vire. Conf. *Wakefield Silvam*
III, p. 31.
ΛΗ, ης, ἡ, 1. *serva, ancilla,*
a δοῦλος.
na, quae Deum religiose colit,
mandata exsequitur. Luc. I,
ἡ δούλη Κυρίου praesto sum ad
nda Dei mandata. ibid. v. 48.
ωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ. Act. II, 18.
ΛΟΣ, δούλη, δοῦλον. Adjecti-
vus, a, um. Comp. δουλότερος.
n N. T. legitur Rom. VI, 19.
ατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκα-
. τ. λ. consecrastis membra
rvitio impietatis etc.
ΛΟΣ, ου, ὁ, 1. proprie: *servus,*
minister, homo non liber nec sui juris,
et opponitur τῷ ἐλευθέρῳ. Matth. VIII,
9. XIII, 27. 28. 1 Cor. VII, 21. 22.
XII, 13. εἴτε δοῦλοι, εἴτε ἐλεύθεροι. Tit.
II, 9. Apud graecos Scriptt. latius
interdum patet et omnino *eum* signi-
ficat, *qui aliqua, quaecunque tandem*
sit, ratione alterius imperio subest.
Sic v. c. apud *Xenoph.* Anab. I, 9.
16. II, 5. 11. satrapa regius δοῦλος vo-
catur; quae observatio lucem affun-
dere videtur loco Matth. XVIII, 23.

2. metaphorice: *minister, orator, qui*
alicujus nomine agit, cujus ministerio
aliquis utitur. Hinc in epistolis Pau-
linis inprimis δοῦλος Θεοῦ et Κυρίου Ἰησοῦ
Χριστοῦ est honoris titulus, qui *omni*
interpreti voluntatis divinae et *doctori*
religionis christianae, maxime autem
apostolis, tribui solet; unde haud raro
cum voce ἀπόστολος permutatur, v. c.
Rom. I, 1. Galat. I, 10. coll. v. 1.
Phil. I, 1. Tit. I, 1. Jacob. I, 1.
Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος.
Jud. v. 1. Apoc. I, 1. τῷ δούλῳ αὐτοῦ
Ἰωάννῃ. ibid. X, 7. τοὺς ἑαυτοῦ δούλους,
τοὺς προφήτας. ibid. XV, 3. Μωσέως
δούλου τοῦ Θεοῦ. Coloss. IV, 12. ὁ ἐξ
ὑμῶν δοῦλος Χριστοῦ Epaphroditus, po-
pularis vester, doctor religionis chris-
tianae. 2 Tim. II, 24. δοῦλον δὲ Κυρίου
οὐ δεῖ μάχεσθαι doctor christianus non
debet pugnax esse. Eodem sensu in
in V. T. formula עֶבֶד יְהוָֹה haud raro
usurpatur, v. c. de Mose, Exod. XIV,
31. Num. XII, 7. Jos. I, 1. de Josua,
Judd. II, 8. Confer *Vriemoet. Anno-*
tatt. ad dicta classica V. T. T. I. p. 99.
T. II. p. 165. et *Heisenii Novas Hy-*
pothes. ad Epist. Jacobi p. 85 seq.

3. *discipulus,* ex usu loquendi Ju-
daeorum, quorum discipuli magistros
suos *dominos,* seipsos vero *servos* appel-
lare solebant. Mat. X, 24. 25. Joh. XIII,
16. οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ
non est discipulus magistro suo major.
Κατ' ἐξοχὴν vero δοῦλος in N. T. *discipu-*
lus vocatur, *qui nondum ad perfectam et*
absolutam doctrinae alicujus cognitio-
nem et ad intimam cum praeceptore ad-
missus est familiaritatem: quem veteres
philosophi Graecorum *exotericum* ap-
pellare

pellare consueverant, et τῷ φίλος opponitur. Huc pertinere videtur locus Joh. XV, 15. οὐκέτι ὑμᾶς λέγω δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδε τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος ego vos non amplius appello discipulos exotericos, qui non omnia consilia magistrorum cognita habent.

4. *cultor, sectator.* Luc. II, 29. νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα κ. τ. λ. Act. II, 18. ἐπὶ τοὺς δούλους μου super veros cultores meos. Ephes. VI, 6. ἀλλ' ὡς δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ ut vos veros Christi cultores et sectatores praestetis. 1 Petr. II, 16. Apoc. II, 20. VII, 3. XIX, 2. 5. πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ οἱ φοβούμενοι αὐτόν.

5. *addictus, obnoxius, deditus, studiosus,* adjuncta *miseriae* et *servilis conditionis* notione. Joh. VIII, 34. δοῦλός ἐστι τῆς ἁμαρτίας vere vitiositatis servus est. Rom. VI, 16. 17. 20. ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε τῆς ἁμαρτίας addicti olim vitiositati. 2 Petr. II, 19. δοῦλοι τῆς φθορᾶς vitiositatis servi. Eodem modo apud *Aelian. V. H.* II, 41. τοῦ πίνειν δοῦλος; qui sese bibacitati ita dediderat, ut nullum in bibendo modum tenere posset. *Dionys. Hal. Ant.* II, 3. *Achill. Tat.* I. p. 25. *Athenaeus* XII. p. 531. Conf. *Bergler.* ad *Alciphr.* Epp. I, 13. p. 55. *Thom. M.* p. 248. δοῦλοι οἱ ταῖς ἡδοναῖς κάτοχοι.

6. *qui modeste se gerit.* Matth. XX, 27. ἔστω ὑμῶν δοῦλος reliquos modestia vincere studeat, coll. Marc. X, 44.

7. *qui totus pendet ab aliorum auctoritate et nutu, qui servili animo est praeditus.* 1 Cor. VII, 23. μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων nolite nimis ab auctoritate doctorum vestrorum pendere. Similis locus est *Aelian. V. H.* IX, 19. οἱ ῥήτορες δοῦλοι τοῦ πλήθους εἰσὶ rhetores pendent a populi libidine. *Eurip.* Phoen. v. 405. δοῦλον τόδ' εἶπας, μὴ λέγειν, ἅ τις φρονεῖ.

8. *qui est vilioris conditionis et contemtus.* Phil. II, 7. μορφὴν δούλου λαβὼν, ubi μορφὴ δούλου conditio vitae Jesu in his terris vilis et humilis vocatur.

9. *qui aliorum commodis inservit.* 2 Cor. IV, 5. δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν

vestris tantum inserviente
tradenda religione christis
Phoen. v. 559. νὺξ δὲ δουλε

ΔΟΥΛΟΩ, ῶ, fut. ώσω,
tutem redigo, servituti add
te premo. Act. VII, 6. κ
σιν αὐτὸ quodque servituti
jecturi essent. Mediun
οῦμαι, partim de *eo* dicitu
se, nullo id exigente, servi
partim de *eo, qui alium sil*
perio subjicit. Aelian. V.
11. καταδουλώσεως, ἧς ἐδουλώ
Μακεδόνες. 2 Petr. II, 19.
terpp. ad *Thom. M.* p. 24
δουλωσάμενοι· ὑποτάξαντες.

2. metaphorice: δουλόομαι
noxius, deditus sum, obst
gor. Rom. VI, 18. ἐδουλ
καιοσύνῃ addixistis vos virt
ib. v. 22. δουλωθέντες δὲ Θεῷ
addicti. 1 Cor. VII, 15.
ὁ ἀδελφὸς ἐν τούτοις non ol
Christianus his legibus.

3. ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμο
λωμένοι legis Mosaicae imp
ti tenebamur. Tit. II, 3.
λῷ δεδουλωμένας non vino de
rodian. I, 13. 15. ἐδεδούλωτ
αὐτοῦ ψυχὴν — ἀκόλαστοι
ναί.

3. *inservire studeo alior*
dis. 1 Cor. IX, 19. πᾶσιν
λωσα omnibus inservii; al
omnibus me accommodavi

ΔΟΧΗ, ῆς, ἡ, *epulum,*
quocunque tempore parat
med. δέδοχα, verbi δέχεσθαι
excipere. In N. T. bis leg
V, 29. ἐποίησε δοχὴν μεγάλ
paravit epulum, coll. Gen
καὶ ἐποίησεν Ἀβραὰμ δοχὴν με
וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה גָדוֹל Luc.
ὅταν ποιῇς δοχὴν cum convi
veris. Alex. pro מִשְׁתֶּה
Genes. XXVI, 30. Est
quod interdum etiam per
ther. V, 6. Dan. V, 10.
πόσιον, Esther. VII, 7. ex
Athenaeus VIII, p. 348. I
sensu vocabulo ὑποδοχὴ ut